

מסכת בבא קמא דף ב' ע"א מתני' ארבע אבות וכו' פירש"י הך דכתבא קרי לה אב וי"מ מאי בעי הגמ' בסמוך אם גבי ניקיון מחייב על התולדה תפשוט ממתני' דקתני לא הרי השור וכו' דר"ל לכתוב שור ונילף איך מינה ואי לא מחייב אתולדה אי כתב שור לא הנה מחייב המבעה דכיון דלא פתיבא תולדה הוי וי"ל דהכי קמבעיא ליה אי מחייב על כל התולדות או איפא תולדה דלא מחייב עלה פשיטא ליה דתולדה שהיא קרובה לאב מחייב עלה ופשיט ליה יש מהם ויש מהם: גמ' ולר"א דמחייב אתולדה במקום אב וכו' בגמ' בפ' פלל גדול דף ע"ה אמר' הרי אלו למעוטי דר"א וכו' התוס' דמרישא לא שמעי' אלא ב' תולדות מאב א' ע"ש נר' מדבריהם דב' תולדות מאב א' גריעי מאב ותולדה דידיה וכו' נ' מדברי הר"ם בפ"ז מה' שגגות שכ' אב ותולדתו אינו חייב אלא אחת ואצ"ל ב' תולדות מאב אחד ע"ש ולפ"ז ק' מנ"ל דר"א מחייב אב' תולדות מאב א' ה' לא שמעי' ליה לר"א אלא באב ותולדתו פדתניא בכריתות דף ט"ו ר"א מחייב אונלדי מלאכות במקום אבות וא"כ נימא דלר"א לכה קרי לה אבות למעוטי ב' תולדות מאב א' דהן אמת דבגמ' בס"פ ס' אכל מבואר דלר"א מחייב אב' תולדות אף מנ"ל להגמ' ה' מתני' דהתם דקתני מעין מלאכה א' איפא לאוקומי באב ותולדתו גם הגמ' פאן דקאמר ולר"א דמחייב אתולדה במקום אב הול"ל דמחייב אב' תולדות מאב א' פיון דהיא גריעא מכולהו.

והנה הר"ם שם בה"ש כ' יראה לי ב' תולדות מב' אבות חייב על כל א' וכו' הכ"מ דמפ' מ"ש בשמעתינן א"נ ב' תולדות היינו מאב א' ודלא פהלקתא ע"ש ולפ"ז ד אב ותולדתו גריעא מב' תולדות מאב א' דהא מסיים הגמ' בשמעתינן ואלו עביד אב ותולדה דיליה לא מחייב והשע"ה שם הק' דמגמר' דמכות דף פ"א ע"ב מבואר דב' תולדות מב' אבות חייב ב' דפריה ולחייב נמי משום זורע ומחפה תולדה ע"ש והוא תימה דהתם באב ותולדה דאב אחד אבל ב' תולדות מב' אבות לא שמעינן ול"ל דשיון הן בדינן דא"כ תק"ל מגמרא בשמעתינן דקאמר אב ותולדה דיליה לא מחייב אלא א' משמע ה' תולדה דאחר חייב ב' וא"כ גם ב' תולדות מב' אבות חייב ב' ואמאי תלי ליה ביראה לי.

ומ"ש מגמ' בריש מ"ק י"ל דהתם לענן מלקות והר"ם חידש דגם לענן חטאות פן הוא. ועי"ל דלעולם לא מחייב ב' נהא דפריה מרב פהנא הכי פריה דהא מחייב ד"כ משום נוטע אף דל"ד בדמיון וע"ש בתוס' והק' הגמ' וכ"ת דנוכל לתרץ זה הא מ"מ ק' מרב פהנא: תוס' בד"ה ולר"א וכו' וי"ל דה"פ וכו' עכ"ל ק"ק דאפתי נ"מ דאי אב הוא לא מהני ליה התראה דתולדה דידיה פגון התראה דמשמר אבורר ואי תולדה היא מהני ליה התראה דתולד' דכנות' וי"ל דס"ל דהתראה דתולדה מהניא אאב ועיין מהרש"א ז"ל בשפת דף ע"ג ע"ש ועיין בחי' בריש כריתות וכמ"ש התוס' ועוד דנוטע ומבשל וכו' נ"ל בכוננתם דפסיקא להו במבריך ומרפיב דהוא תולדה דנוטע דאי התרו בו משום מבריך ומרפיב מהני וכן במנפש וכיוצא דהוא תולדה דזורע ונדא מנייהו נקטי וס"ל דשניה היא הני תולדות ממשמר משום דהני הוו אבות דידהו במשפן חשיבי ותולדות הוו כ"כ במשפן ולכה אלימי דמהניא התראה דתולדה וכדי שלא תאמר דמבריך ומרפיב הוו אבות כ' דהא לא חשיב להו בפ' פלל גדול דבשלמ' נוטע ומבשל היינו זורע ואופה ממש פדאי' בפ' כ"ג ולכה לא מצי לשנויי דנ"מ לענן התראה דאפתי תק"ל בזורע ונוטע ומבשל אמאי קרי להו אב ובהכי ניחא גם מ"ש בתי' הקודם דהיינו הא דקמשני וכו' דלכאור' לפ"ז בחנמ' נקט הגמ' משפן ועפי"ה ניחא דלא אמרי' דלא מהני התראה דתולדה אלא בהנה דאב ה'ה במשפן ותולדה לא הוי במשפן: בד"ה ה"ג וכו' ולפי האי גי' בעי תרנוייהו וכו' עכ"ל כ' מהרש"א ז"ל במ"ב ה' הא דלא ניחא להו למי' איפכא דברישא או קתני ובסיפא תרנוייהו משום דקשה מהכנסה ועיין בתוס'

בשפת דף צ"ו ששהביאו גי' ג' דלפום ה' גי' משפן לחודיה מהני נכתב מהר"ם לופלין שם דהכנסה משום דמלאכה גרועה היא ע"ש ולפ"ז ק' קונשית מהרש"א ע"ד התוס' שם דמנ"ל דלפי גי' הב' משפן לחודיה לא מהני ובמ"ש התוס' מהושטה קשה מירושלמי בס"פ כ"ג דפרקי אבאי לא תני הושטה ע"ש דנראה דהושטה אב היא: ע"ב גמ' אין נגיחה אלא בקרן וכו' לפי המסקנא דתולדות הקרן פיוצא ביה ע"כ דתנא דברייתא הלזו קאי על ה' ברייתא דקתני קרן אב מאבו השור וע"ז בא לאפוקי דלא נימא דנגיחה היא דחופה בגוף וא"כ קרן לאו אב הוא וא"כ ע"כ נחית לדינא דשור הזיק שור ולא אשור דהזיק אדם אע"ג דמניתי קרא דכי יגח דהוא בשור דהזיק אדם ולכך רש"י גבי אכל במחנפרת וכו' כ' דינא דח"נ ונזק שלם ולא דינא דכופר ובה' ברייתא דלקמן דזו היא נגיחה זו היא נגיפה כ' מהרש"א במ"ב ו"ל דלמסקנא דתולדותיהן פיוצא ביה נחית תנא דברייתא לדינא דמועד לאדם ע"ש ולפ"ד מ"ש רש"י בד"ה לומר וכו' וליכא למי' וכו' הוא לס"ד דתולדותיהן לאו פיוצא ביה אכל לפי המסקנא לק"מ: תוס' בד"ה אכל וכו' התניח למ"ד וכו' וכדמפ' ל ר"ת וכו' עכ"ל משמעות דברייהם דלפיר"ת ניקח דאתיא כמ"ד אכל לפום פשטא דשמעתא דלא פמאן וכ"מ בתוס' ר"פ ו"ל ע"ש ולכאור' הא בגמ' קאמר דלע"ד קרן עדיפא אתיא קרן מנייהו ולא תלי דבר זה בפיר"ת ונ"ל דהנה ר"ת פ' דמאי דקאמר הגמ' לקמן שפן מועדין מתחילתו היינו דרפן להזיק ולע"ד אדרבא קרן עדיפא וכו' ס"ל דקרן נמי אורחיה להזיק אלא שהוסיף ר"ת לתלות בפלוגתא דפלגא נזקא ממונא או קנסא וכ"ז מבואר בתוס' ר"פ שם לקמן וא"כ אי מפרשי' דמועד מתחילתו היינו דרפן להזיק ולמ"ד קרן עדיפא היינו דס"ל דקרן דרפה להזיק ולא תלינו לה בפלוגתא דפלגא נזקא וכו' שמעתין דלא פמאן דלמ"ד קרן עדיפא ויליף מהנה' ס"ל אפי' תלושה דרפה להזיק דאל"ה נימא דאצטריף קרן לתלושה אכל לפיר"ת דתלי בפלוגתא דפלגא נזקא וכו' מאי דאמרי' דקרן הוי דרפה להזיק למ"ד קרן עדיפא היינו מפח סתם שנוורין לאו בחזקת שימור אכל לעולם תלושה לאו אורח' כמו מחנפר' וא"ש שמעתין פנותיה אמנם אי אמרי' דפי' דרפן להזיק הוא מצד עצמו אורחיה להזיק וגם בתלושה פן הוא פדכתי' אין לחלק עוד בין תלושה למחנפרת: גמ' אי מנייהו מפקת אצט' סד"א וכו' יל"ד אפתי אבאי לא קתני ברייתא ושלח זה רגל וישן גם ק' לפמ"ש התוס' בד"ה הא דהא דלא פלי קרנא הוא טינפה וזה דקרי ליה תולדה משום דפשטיה דקרא לאו בהכי והיינו משום דדינא דלא פלי קרנא ילפי' ליה מדומיא דרגל וכ"מ בהרשב"א ע"ש והשתא לפ"ז הא למסקנא ושלח משמע נמי שן ומשמעות ושלח הוא לעולם לא פלי קרנא וכמו שגר' מדברי התוס' בד"ה והא דמכליא וא"כ אבאי הוי טינפה תולדה ונר' פשוט דאחר דכתי' ובער דהוא שן שוב אין לנו לומר אי מנייהו מפקת אלא דמוקמי' ליה ברגל והשתא ע"כ לא פלי קרנא ילפינו שן מרגל וניחא הפל שפיר.

ועפ"י"ז אפשר ליישב מה שהק' התוס' בד"ה אצטריף ע"ש די"ל דאי לאו קרא דכאשר יבער הנה מוקמי' ושלח לשן ורגל וכן ובער ואז הוי טינפה אב וברייתא דלעיל דחשיב אבות דשור לא חשיב טינפה ולכן תני דובער הוא שן וממילא ושלח לרגל לחודיה ומתשתא הוי טינפה תולדה ונחית תנא דברייתא הלזו לכתוב מילתא דברייתא קמייתא וכה"ג תנא דברייתא דלעיל דקרן כמ"ש לעיל: דף ג' ע"א בפירש"י בד"ה אידי וכו' ליכתוב חז להיכא דלא מכליא וכו' עכ"ל היינו דליכתו' ושלח וכמ"ש התוס' ולכאורה ק' הא אי לא פתיב ובער לא ידענא דקרא בשן משמע גם מ"ש בתי' דהו"מ ליה למכליא קרנא ק' ממ"ש לקמן בד"ה מה רגל ועיניו מ"ש מהרש"א במ"ק ומ"ב ומהר"ם לופלין ע"ש ונראה דס"ל כמ"ש הרשב"א ו"ל דאיכא קרא אחרנא דהיינו רישא דקרא דכי יבער איש והשתא בשן איכא תרי קראי פי' יבער ובער חז לשליח וחד לאזלא ממילא וכי

מוקמי גם ושלח בשן אצטריף ללא מכליא קרנא ומק' רש"י שפיר דליכתוב ושלח ונדענא דבשן איירי מרישא דקרא ומשני דהו"מ ליה למכלי קרנא דכיון דכתיב פי יבער דהיא מכלי קרנא גם ושלח דהוא בשן גופיה בכה"ג הוא אכל פי מוקמי ושלח ברגל ליפא אלא ובער ורישא דקרא דכי יבער בשן הוא וא"כ אזלינו בתר משמעות דושלח דלא פלי קרנא באופן דלא מוקמי ושלח לכלי קרנא אלא פי מוקמינו אשן דכתי' ביה פי יבער וניח' בזה מה שדקד' עוד מהר"ם לופלין על פירש"י ע"ש וגם התוס' ז"ל דאזלי בשיטה זו וניחא מה שהק' מהר"ם עוד בתוס' בד"ה אצט' ע"ש ומ"ש לתרץ דס"ל דרגל הוא לא פלי קרנא לפי"ז לא מק' התוס' בד"ה דומיא וכו' מידי: תוס' בד"ה דומיא וכו' ה"מ באיסורא וכו' עכ"ל עמ"ש הרשב"א פאן ובמ"ש הרב גופיה ופיה לעיל דנגזקין הוי מילתא דאיסורא ע"ש ועיין בחי' בפסחים דף ע' ע"א ע"ש: בד"ה וישן וכו' מ"מ איירי נמי בחיות וכו' עכ"ל מדבריהם נר' דקרא איירי בתרנונייהו בחיות ובהמות ולפ"ז ק' אמאי נשיכה הוי תולדה הא פתיבא היא כמו רגל דנפ"ל מושלח ונר' לנישב דכיון דתולדותי' פיוצא ביה ונפ"ל חיובא דנשיכה מקרון ע"כ פי אצטריף קרא דושלח לרגל הוא דאצט' ואין לומר בזה אי מנייהו מפקת ויותר נר' דתיבת נמי ט"ס וכ"ה בתו' ר"פ ע"ש: ע"ב גמ' אי לשמואל וכו' היינו בור אין לפ' היינו בור גופיה ולא תולדה דא"כ מתני' דתני' לבור בהדי אבות מפלל דאיפא תולדה ומאי היא תולדה דבור אלא פי' היינו בור דמסתבר ליה לחיובי פבור וכדמפל"ל בתר הכי מ"ש בור וכו' ועיין בפירש"י ז"ל: שם ונתנו אדם מועד לעולם וכו' בגמ' לקמן דף כ"ו נ"ל מפצע תחת פצע ע"ש ונהרמב"ם ז"ל ברפ"י מה' חובל כ' מדכתיב מפה בהמה ישלמנה ולא חילקה התורה ע"ש ונר' דס"ל דמאי דנפ"ל מפצע תחת פצע היינו נזקי אדם ונהרמב"ם בגזקי ממונא דאי כ' אדם לא אתי ממונו מניה דנזקי אדם חמירי והא דאצט' פצע תחת פצע ולא ילפי' מדלא חילקה התורה משום דקראי דעין תחת עין וכו' פתיבי גבי פי ינצו אנשים דמשמע במזיד כמו דקי"ל דפטור מד' דברים בשוגג מדכתיב פי יריבון אנשים וכדכ' רש"י ז"ל לקמן דף כ"ו וילכך הגמ' שם אחר דדייק ממתני' דפטור מד' דברים שאל מנא ה"מ דחייב במזיק אדם פיון דכתיב נמי פי ינצו וקאמר מדכתיב פצע תחת פצע אבל נזקי בהמה מדלא חילקה דמאדם לא אתי ודייקי שפיר דברי הגמ' שם ע"ש ובהכי ניחא שמעתין דלא פריף עדיפא מינה דישן אב הוי מפצע תחת פצע דמתני' בגזקי בהמה נמי איירי וניחא מה שדקדקו התוס' בד"ה תולדה דמתניתין דנקט דרכו להזיק נקט צד זה אנזקי אדם והשתא בגזקי בהמה הוי ישן תולדה דמסברא הוא דנפ"ל מדלא חילקה ולא פתיב בהדיא ולכך הוי תולדה וניחא מה שהק' מהרש"א ז"ל במ"ב אפירש"י בד"ה פחו הוא וכו' ע"ש.

אף ראיתי לרש"י ז"ל בסנהדרין דף ע"ט אהא דאמרי' מה בהמה לא חילקת וכו' כ' דהיינו מפצע תחת פצע ע"ש: פירש"י בד"ה בח"נ וכו' האי פלגא נזקא ממונ' והלכך וכו' עכ"ל דבריו הם לדידן דקי"ל פלגא נזקא קנסא אבל ר"פ גופיא ס"ל לקמן דף ט"ו פלגא נזקא ממונא ולכך פי פריף הגמ' אמאי קרי ליה תולדה לא משני משום דהוי ממונא דאלבא דר"פ קיימי וכי פריף לרבא משני לפוטרו בר"ה פדי לנישב אפי' אי ס"ל לרבא כר"פ דממונא הוא וה"ה דהומ"ל דס"ל קנסא ומהר"ם מלופלין ז"ל כ' דכונן' הגמ' הו"ל לקרותו אב בפ"ע ע"ש מדברי רש"י ז"ל בד"ה לשלם נר' דפירכת' הגמ' היא דהו"ל לשנותו בתולדה דקרון גם מ"ש דאי משום ממונא הא דמי לקרון בח"נ ומאי ראית ולכך משני מן העליה דהשתא דמי לרגל בב' דברים ע"ש לא ראה דר"פ גופיה ס"ל ממונא נאפשר לומר ע"ד דבריו באופן זה דהגמ' ידע צד דלפטרו בר"ה אלא דלר"פ ק"ל פיון דדמי נמי לקרון אח"נ מה ראית ומשני מן העליה דהשתא דמי לרגל בב' דרכים מן פעליה ולפטרו ולרבא משני לפטרו בר"ה דלרבא י"ל דס"ל קנסא ולכך כ' רש"י ז"ל צד דקנסא ליתובי

מילתא דרבא וניחא בזה מה שדקדקו מהרש"א ו"ל ומהרש"ל ביש"ש דאמאי לא משני נמי אליבא דר"פ לפטרו בר"ה כמו לרבא ע"ש מה שתי ועיין להלח"מ בפ"ב מה' נזקי ממון ע"ש ועפ"י"ז ניחא הפל כמבואר.

ודע דמאי דפשיטא ליה להגמ' דגם לרבא הוי תולדה דרגל נראה דהיינו ממתני' דלקמן ר"פ פיצד הרגל דמני לצרורות בהדי תולדות דרגל והתוס' שם הק' אמאי גבי שן לא תני תולדות וגבי רגל תני תולדות ע"ש ונ"ל משום דברגל איכא תולדות פיוצא בהן דהיינו שאר תולדות ואיכא דלאו פיוצא בהן דהיינו צרורות ולכך אצטריף למתנינהו לכולהו אבל בשן פוליהו תולדותיו פיוצא בו: דף ד' ע"א תוס' בד"ה לאו וכו' וא"ת עבד ואמה גופי' גילף בק"ו עכ"ל פי' בק"ו ומה שן שיש הנאה חייב עבד ואמה שאין הנאה להיזקו א"ד שחייב ומקשים דלחייב בעבד ואמה היכא שאין הנאה להיזקו לפום סברא דהשת' דכוננתו להזיק הוי קולא גם יש הנאה להיזקה הוי קולא וכ"ת מה לשן שפן אין פוננתו להזיק קרן יוכיח ול"ק מה שהק' מהר"ם מלובלין ו"ל אבל לפ' דהתוס' מק' ממ"נ אי לא ידע מתני' דידים מאי פריף נימא דעבד ואמה גופייהו חייבין ומהאי קו' גופייהו ואי ידע מתני' דידים מאי פריף הא סיפא קתני טעמא הא ליתא דנימא דפסיקא ליה ממתני' דקמא שיהביאו בדבור הקודם דמדברי התוס' בקוששיתם שנית נראה דקוששטא הוא דמתני' דקמ' יש ללמוד דפטור האדון מדקתני פגיעתן רעה דלא כמ"ש בתוס' ר"פ ו"ל דמתני' דקמא לא: שפעי' מידי ע"ש: גמ' לא ראי השור שמשלם את הכפר וכו' דקדק מהרש"א ו"ל במ"ב אמאי לא קאמר דלרב נמי בתמין לא קמיירי ולא ראי השור דיש הנאה להיזקו כרגל וכו' ע"ש ולא ראה דברי התוס' לקמן דף ו' ע"ב בד"ה שור דכתבו דאדם עדיף דעביד היזק ביזים ודוקא פירכ' הכתובה בתורה הוא דפרכי' ע"ש במהרש"א: ע"ב פירש"י בד"ה תנא אדם וכו' דומיא .

דבור קתני וכו' עכ"ל נר' דק"ל אמאי לא פי' ר"י בהדיא אדם דאזיק שור כמו שפי' בהדיא אדם דאזיק אדם ולזה כ' סתמו כפי' דומיא דבור ועוד נר' דק"ל פיון דהגמ' סתמא קאמר תנא אדם וכו' וי"ל דמתני' איירי באזיק שור ור"י באזיק אדם וי"ל איפכא מאי פריף לקמן הא ש"ח וכו' וקתני ומאי פסיקא ליה דמתני' באזיק שור דפריף הכי דילמא איפכא והו"ל למיפרף הא ר"י פרונייהו תני ולזה כ' דודאי מתניתין באזיק שור דומיא דבור ולפמ"ש מהר"ם מלובלין ו"ל דכי משני תרי גוונני אדם הדר ביה ממאי דשני תנא אדם וכל מיילי דאדם ע"ש א"ש טפי דברי רש"י ו"ל אף מהגמ' אין נר' פן דלפ"ז מאי פריף ליתני תרי גוונני שור אימא שור דתנן במתני' בהדא תני ליה ר"י בהדא דודאי שור דמתני' כולל אפי' אזיק אדם מדלא קתני ליה בסיפא גבי ה' מועדים פדתי אדם.

ומה שק' מהר"ם שיה' ו"ל ע"ד רש"י ו"ל דבור חייב בנזקי אדם ולא מייעט הכתוב אלא מיתר ע"ש י"ל דאפ"ה לא מקרי אב פיון דאינו בהדיא דבנזקין חייב ומתני' אבות קתני: בד"ה ומנסף וכו' דלא קחסרי' ולא מידי וכו' עכ"ל ז' דבריו תמוהי' מסוגיא דפ' הנזקין ומהרש"א ו"ל ח' דה"ק פיון דלא קחסריה א"כ היינו מדמע ע"ש ור"ל דאי מחסריה הוה א"ש ול"ק היינו מדמע דאצט' לאשמועי' דאע"ג דמחסריה פוליה טפי ממדמע ומטמ' אפ"ה בשוגג פטור ואע"ג דר"ח במזיד איירי מ"מ פיון דע"כ לישנא דמתני' נקט כמ"ש התוס' לקמן פי מצרכת למתני' הוה א"ש ברייתא דר"ח ול"ק מה שהקשה ע"ד השע"ה ע"ש.

ומ"מ היותר נ"ל בכוננת רש"י ו"ל הוא דהנה התוס' לקמן כ' דאע"ג דר"ח ס"ל שמייה היזק מ"מ נקט לכולהו משום דלישנא דמתני' וכו' ע"ש ורש"י לא ניחא ליה בהכי אלא דכיון דר"ח נחית

למגינת דאבות אע"ג דילפי' מהדדי תני להו פיון דשמות מחולקין וכ"כ בתוס' ר"פ ו"ל לקמן וא"כ ניחא שפיר דהוצרך רש"י למימר דלא קמחסרי וכו' דבברייתא דר"ח לא יתכן מאי דשני הגמ' שם היינו מדמע והגמ' שם דקאמר היינו מדמע ולא משני משום דלא קמחסריה משום דרב בפ' השוכר ס"ל דנין ביני אסור ולא מהני תקנתא דיתמכר חוץ מדמי יין שבו א"נ דהכי פריה מנ"ל לרב דבכה"ג לא אמרי' קי"ל בדרבה מיניה דילמא מתני' כת"ק דרשב"ג דלית ליה תקנתא דיתמכר דהאי דינא דלא אמרי' בכה"ג קי"ל בדרבה מיניה ממתני' הוא דשמיע ליה לרב כמו שנהר' מסוגיא שם ולהכי הוכרח לשנויי היינו מדמע ולשמאל ס"ל מערב דאע"ג דשמאל ס"ל בפ' השוכר דנין ביני מותר מ"מ ס"ל דחייב בתשלומין דמוקי למתני' כת"ק דרשב"ג וניחא הפל שפיר והא דלא מפ' דמנסה דברייתא דר"ח הוא מערב וס"ל בת"ק דרשב"ג משום דאכתי ק' לרב דס"ל דבכה"ג לא אמרי' קי"ל בדרבה מיניה אמאי לא תני מנסה ממש בברייתא דר"ח ולכך לא הביא רש"י אלא סברת רב ובלא"ה י"ל פיון דגמרא לקמן מוקי דר"ח ס"ל שמיה היזק ע"כ פרב ס"ל דלשמאל ס"ל לא שמיה היזק ע"ש בפסגיא דפ' הגזקין.

ועוד נ"ל בכוננת רש"י ו"ל דהנה בגמ' שם מסיק אליבא דרב דמקנסא ילפי' וצריכי וכו' התוס' דלמ"ד שמיה היזק הנה עביד צריכותא לפטור ע"ש ונ"ל דאפי' למ"ד שמיה היזק איפא למעבד צריכותא לחיוב דהנה תחת מטמא יש ב' סוגים מטמא תרומה ומטמא חולין ומטמא תרומה יש סברא לחיוב יותר ממדמע דמטמא לא חזיא אלא להסקה ומדמע יש סברא לחיוב יותר ממטמא חולין פיון דלא אסירי אלא לפרושים והשתא אי תנא מטמא הו"א היינו מטמא תרומה דוקא דשמיה היזק דכיון דהפסידו לגמרי הוי כמו היזק ניכר ולכך תני מדמע דהשתא אייתר ליה מטמא כי היכי דנוקמא במטמא חולין ומנסה משום קי"ל בדרבה מיניה והשתא רש"י ו"ל הוק"ל דאמאי לא מפ' מערב ואצט' דאפי' בכה"ג דלא מחסריה מידי דדוקא תרומה דהיא בזול פיון דאינה נמכרת אלא לכהנים דמיעוטא נינהו אבל מערב ליפא הפסד כ"כ אלא לענין ליטפל במכירתו ואי תנא מנסה לבד הנה מוקמינן ליה כת"ק דרשב"ג ולכך תני לכולהו ולזה תי' רש"י דההוא לא מחסריה ולא מידי ואין לחייבו ליטפל במכירתו דהיזק פי האי נדאי לא שמיה היזק לכ"ע: והנה הרי"ף ו"ל בפ' החובל דף צ"א כ' דההיא דר"ג דחייביה לההוא גברא שכר המצוה ממונא דאי קנסא לא הנה יליף מיניה רב שם למילתא אחריתי דמקנסא לא ילפי' והמש"ל ו"ל בפ"ז מה' חובל תמה עליו דרב גופיה ס"ל בפ' הגזקין מקנסא ילפינן ע"ש והיה אפשר לומר דאינו מוכרח לומר פן בדברי רב די"ל דס"ל שמיה היזק ולכך קאמר היינו מערב והגמ' חזא מנייהו נקט אף הרי"ף גופיה פסק שם דלא שמיה היזק ופסק מנסה ממש וא"כ ע"כ מקנסא ילפי' ואיך פסיק ותני בפ' החובל מקנסא לא ילפינן ואפשר דכיון דהלקתא פרב"ג א"כ לא קמחסריה ולא מדי והגמ' דל"ק הכי י"ל ע"ד ואופן הנ"ל אף הרי"ף בפ' השוכר פסק דנין ביני אסור והדק"ל ויש לחלק דדוקא קנסא דקנסו רבנן סתמא לכל אמרי' מקנסא ילפי' אבל עובדא דר"ג דלא שמעי' ליה דקניס אלא ליההוא גברא ע"י מעשה שהיה דלא ילפי' מקנסא כה"ג לכ"ע: תוס' בד"ה ועדים וכו' דאפי' שיקלם וכו' עכ"ל כ' בש"מ דמאי דאמרי' לקמן עדי' זוממין לית בהו מעשה היינו משום דאפילו כפר נתן הפמון מ"מ איתיה בחזרה והו"ל אלא נתן ע"ש ועיין להתוס' בפ"ק דמפות דף ד' ע"ב בד"ה פלא וכו' שכ' דמוציא ש"ר דיבור הוא אבל עדים זוממין בדיבוריה אתעביד מעשה ע"ש וק' דהתם לענין מלקות איירי דליכ' מעשה ובסוגיין מבואר להפך דמוציא ש"ר חשיב מעשה ועדים זוממין דיבורא הוא ונ"ל דהתוס' ס"ל פסברת הרמב"ם ו"ל בפ"כ מה' עדות דבמלקות לא אמרי' ולא באשר עשה ע"ש בכ"מ ו"ל והשתא הגמ' פאן דאיירי לענין ממונא דאיתיה בחזרה הו"ל עדים

זוממין דיבור' אָבֿל התוס' שם לענגן מלקות דהו"ל מעשה טפי ממוציא ש"ר ומירושלמי שהביאו התוספות שם סיוע לסברת י הרמב"ם ז"ל: בא"ד ור"י מפרש דלא וכו' עכ"ל ועיין במ"ש מהרש"א ז"ל בפ"ק דמכות דף ג' ע"א בתו' בד"ה באומר וכו' ודבריו לא יכוננו אלא לפי ריב"א אָבֿל לפי ר"י דאפי' דליתיה בתורה מקרי עד זומם ליתא ועמ"ש בש"מ בשם הר"י יהונתן ז"ל ודעת הרמב"ם שם בה' עדות כפיריב"א ועיין לה' שבות יעקב ז"ל ח"א סי' קמ"ז ע"ש: דף ה' ע"א גמ' ליתני תרי גונני שור וכו' מק' נימא דר' אושעיה בתמין ולבסוף מועדין לא קמיירי כדאמ' הגמ' לעיל אתנא דמתני' וי"ל דדוקא מתני' דתני ליה בסיפא אהני לן האי סברא לומר דה"ט דלא תני ברישא אָבֿל משום סברא הלזו אין לשנייה לגמרי וקצת נר' פן מגמ' לעיל דכי משני בתמין ולבסוף מועדין לא קמיירי לא הדר ביה משונויא קמא דמשני הא תני ליה בסיפא.

אף ק' לשמואל ליתני קרן בתנא דר' אושעיה ומרש"א במ"ב הק' פן לעיל ות' דבתמין ולבסוף מועדין לא קמיירי עיין שם וא"כ הדרא קושיא לדנפחה ומ"מ י"ל: ע"ב פירש"י בד"ה ליתתוב וכו' ולרב וכו' מה לקרן שפן פוננתו וכו' עכ"ל הא דלא קאמ' מה לשור שפן חייב בכופר כדפריה הגמ' לעיל גבי אדם משור נר' דס"ל דאש גופיה דלא מחייב בכופר ולא ילפי' משור משום האי פירקא גופה או משום רוח חיים ודרשא דעליו למעט אדם דוקא אָבֿל דרשא דד' דברים מקרא דאיש בעמיתו משמעות הדרשא למעט הכל דדוקא איש בעמיתו דלא כהתוס' לקמן דף כ"ו דכ' דמעליו ממעטינן כולהו ע"ש ויש להביא ראיה לפירש"י מדל"ק מתני' דאש לא אתי ממבעה ורגל לשמואל משום דמבעה ורגל חייב בכופר כדאי' לקמן דף כ"ו ע"ש בתוס' ודעת התוס' דכולהו מעליו נפקא י"ל דנקט פן מתני' כי היכי דלא נימא אדם יוכיח שו"ר דרש"י לקמן דף י' דכ' דאש פטור מכופר משום קי"ל בדרבה מיניה ולא מעליו: תוס' בד"ה כי שדית וכו' ועוד דלקמן אין מוציא לר"י וכו' עכ"ל הק' מהר"ם שיף ז"ל הא התיב באש משתעי ובאש פטור אדם כדקתני רישא דברייתא שם ע"ש ולק"מ דהא בור אצט' למכתב שור למעט אדם ולא ממעטי' מעליו וכ' התוס' לקמן דף ט' סע"ב דאצט' קרא לעבד או לנכרי הקנוי לישאל דלא נפ"ל מעליו וא"כ דוקא בור דכתיב מיעוטא אָבֿל אש חייב בעבד ונכרי הקנוי ורישא דברייתא לא ממעט ליה אלא מכופר וא"כ א"ש חומר באש מבור לענגן עבד ונכרי הקנוי ואף למ"ש רש"י ז"ל שם דטעמא דאש פטור מכופר משום קי"ל בדרבה מיניה וס"ל דעליו לא ממעט אלא אדם מ"מ נקטי' דבנכרי הקנוי דליכא לתא דקי"ל בדרבה מיניה חייב באש אָבֿל בור ממעטינן משור ולא אדם סתמא אפילו נכרי הקנוי: דף ו' ע"א תוס' בד"ה תאמר וכו' ושם אין לו רשות וכו' עכ"ל עיין במהרש"א ז"ל שדברי התוס' הללו סתראי למש"ל בד"ה משורו וכו' ע"ש ונ"ל דלעולם נקטינן פקולי ב' המלמדים אפי' דדמי לחד מיניהו טפי מחבריה ושאיני הכא דאי נקטי' קולי דמרונויהו פטור לגמרי דבור לא מחייב ברה"י ושור לא מחייב בר"ה וכינון דלא אפשר למפטריה לגמרי דהא קושטא הוא דיליף במה הצד אזלינן בתר בור דדמי ליה יותר משא"כ לעיל לענגן פטור פלים לבד איירי ומ"ש התוס' בתי' דמ"ל דיתיו בר"ה וכו' דהוא צרורות דח"נ אף דמתני' לענגן נ"ש משפחת לה נמי בקורה כמ"ש הרא"ש ור"פ ז"ל ונתוס' דנקטו צרורו' משום דגמ' דלקמן דחייב בכה"ג בצרורות איירי ועיין למהר"ם שיף ז"ל: פתב הרא"ש ז"ל דדברי ר"א בר אהבה הלכתא ניגהו דהא ברייתא היא דפותקין ביבותיהן ע"ש תמהני דהא מברייתא לא שמעינן מידי דאיכא לאוקמה באזיק בהדי דאזיל דכחו הוא וקמ"ל דאע"ג דברשות היא וי"ל: ע"ב גמ' המוציא מע"ה וכו' משמע דבאסורא כה"ג אסור מדאורייתא דאקרא קאי וק' מפאן להסוברים ספיקא דאורייתא לחומרא מדרבנן דמדאורייתא כל ס' שריא וי"ל דהקא בערוגה בין ב' ערוגות ודמי לחתיכה מב' חתיכות דאפילו

למ"ד ס' דאורייתא לחומרא מדרבנן היכא דאיקבע איסורא כה"ג מודה אשר מטעם זה מביא
אשם תלוי וכמ"ש האחרוני' ו"ל.

אף ק' למ"ש הרשב"א ו"ל בחי' לעיל דף ב' ע"ב דנזקין דמי לאיסורא וספיקא לחומרא מאי
קאמר המוצי' מע"ה וצ"ל דלא כ"כ אלא בס' דדינא ולא בספיק' דמציאוי': תוס' בד"ה שור וכו'
ומקרון ומאדם ומבור וכו' עכ"ל בור דנקטי ל"ד דמקרון ומאדם סגי אבל מאדם לחודיה לא סגי
דאיכא למיפריה מה לאדם שכן אינו חייב בכופר אבל מקרון בהדי אדם א"ש דקרון חייב בכופר
לר"ט ובמועד לכ"ע ולא ס"ד השתא למיפריה מתחילתו כמ"ש בסה"ד דלא פמהרש"א במ"ב
והתוס' בריש הנזקין נר' מדבריהם דבור גופיה ילפי' מאדם וכ' מהרש"א שם דלא דרשי' והמת
יהיה לו לפיכך המוקדשין אלא אחר דנפ"ל הקדש מרעהו אייתר ליה קרא לפסה"מ ע"ש ולפ"ד
ל"ק מה שהק' התוס' לקמן דף נ"ג ע"ב בד"ה אפופה ע"ש ואמה שהק' וא"ת רעהו דכ' למ"ל גילף
מאדם ק' מה לאדם שכן אינו חייב בכופר ומהרש"א במ"ב כ' דגילף נמי מרגל דאי' שום מיעוטא
ע"ש ולפ"ד לא תי' התוס' פלום דנימא אחר דגלי ברגל ולמ"ל קרון אבל מבור ל"ק כמ"ש מהר"ם
מלובלין ו"ל ושמ' בגיטין ע"ש לכן נראה דאכתי' התוס' לא ס"ד האי פירכא עד לבסוף וי"ל דאזלי
בשיטת ריב"א לעיל דף ד' בד"ה פראי ומקשים למאן דל"ל היקישא דבי חזקיה ובעיקר קושני'
התוס' פאן ולקמן דף נ"ג ק"ל הא אצט' רעהו לגוים נמי ועיין להתוס' במנחות דף ס"ז ע"א ע"ש.

וראייתי בס' ים התלמוד לקמן דף נ"ג שתי' לקושני' התוס' שם דאצט' רעהו לנזקין דאי' מהמת
יהיה לו לא הנה ידעי' אלא מיתה אבל בנזקין הו"א דחייב עש"ב וכה"ג אמרי' באדם לגבי בור
דבמיתה פטור ובנזקין חייב ולפ"ז פטור' דהקדש בנזקין בבור מרעהו הוא דילפינן לה ועפ"ז
ניחא דברי התוס' ר"פ הנזקין דנר' מדברי' דבור גילף מאדם וא"צ למ"ש מהרש"א ו"ל שם.

גם ניחא מה שהק' מהר"ם לובלין ו"ל שם במה שתי' דאי' לאו רעהו לא הנה דרשי' כי יאכל פרט
למזיק דבלאו רעהו הא ידעי' מבור ע"ש ועפ"ה ניחא דבור גופיה לא ידעי' פטור' מנזקין אלא
מרעהו מיהו התוס' במכילתין ע"כ דלא ס"ל פן: דף ז' ע"ב תוס' בד"ה אליבא וכו' פיון דיליף
ג"ש וכו' עכ"ל כ' מהרש"א ו"ל דהו"מ למבעי אליבא דר"י במאי דאהני קרא ע"ש הנה בגמ'
לעיל אמרי' דמאי דאהני קרא הוא אי אית ליה למזיק עדית וזבורית וזבורית דמזיק לא שניא
כעדית דנזק וא"כ הבעיא היא אי בשל עולם שמיין ועדית דמזיק יותר מעדית דעלמא אינו חייב
ליתן לו עדית דידיה אלא דיקנה לו עדית מעלמא ואי בשל שמיין מחווייב ליתן לו עדית דידיה
ואפ"י דהוכיחוהתוס' לעיל בד"ה פגון דא"צ לקנות ע"ש היינו דאינו מחווייב לקנות אבל אי מזיק
ירצה לקנות לו מעלמא ויהיב ליה פדיניה אי' יכול נזק לעכב עליו אמנם הא ליתא דא"כ בפרייתא
דלקמן דס"ל בשל עולם שמיין לחד תי' וקתני אין לו אלא בינונית פולן גובין מבינונית והשת'
אמאי פתובה אשה תגבה מבינונית הרי יכול לקנות לו זבורית מעלמא ומ"ל דאין לו פסוף וימצא
לקנות בהקפה זבורית אלא ע"כ דאינו יכול לקנות וכוננת מהרש"א ו"ל דמצי למבעי אי אית ליה
למזיק זבורית ובינונית ועדית וזבורית לא שניא דעדית דנזק ובינונית שניא דעדית דעלמא אתי
בשל עולם שמיין נותן לו בינונית ואי בשל שמיין נותן לו עדית ולא בגוונא דלעיל ממש זהו
פוננת קושני' ותי' דכיון דבינונית היא יותר מעדית דנזק יכול ליתן לו בינונית אף אי בשל
שמיין ע"ש.

אבל ק"ל למ"ש הרא"ש ו"ל לעיל אליבא דר"ע דאי אית ליה למזיק זבורית ובינונית ועדית
מחווייב ליתן לו עדית ע"ש וע"ז הד"ק מהרש"א לזכותה ע"כ נר' דלר"י ל"מ למבעי דכיון דאית

ליה בְּנִינְק שְׂיִימִי ע"כ מִיטב שְׂדָהוּ לְאִפּוֹקִי דְעֵלְמָ' וְלֹא בְעֵי הַגַּמ' אֲלֵא אֶלִיבָא דר"ע די"ל לְאִפּוֹקִי
נִינְק וי"ל לְאִפּוֹקִי דְעֵלְמָא וְעֵינָן בְּמַהֲרָ"ם שִׁיף וי"ל: דָּף ח' ע"א תוּס' בּד"ה מְכָרָן וכו' יְכוּל לְכַבּוּשׁ
עכ"ל י"ל אֲמַאי נְקֻטוּ יְכוּל לְכַבּוּשׁ וכו' בְּפִשְׁטוּת הוּל"ל דְּהִיָּה מוֹכֵר הַזְבוּרִית לְמוֹכֵר בְּחֻזְקָה
וְכִיּוֹצֵא וּמַאי אִיכְפַת לָן אִי הַשְׁטֵר אֲצֵלוּ יְכוּל לְכַתּוּב עֲלֵיו דְּנִמְכְּרָה הַזְבוּרִית וּמִפְּחָ זֶה נֵר' דְּהַתּוּס'
ס"ל דְּמַאי דְּקָאֵמֵר הַגַּמ' מִהַדְרָנָא שְׁטֵרָא בְּדוּקָא הוּא וְע"י חֲזַרְתָּ הַשְׁטֵר סְגִי וְכַמ"ד אוֹתִיּוֹת נִקְנֹו'
בְּמִסִּיךְ' וְדִלָּא פְּהָרָא"ש שְׁפִי קִנְיֵיה מִמֶּשׁ ע"ש וס"ל לְהַתּוּס' דָּאִין בְּיָדוּ לְטַעוֹן דְּיְכוּל לְמַפּוֹר מְכִירָה
מִמֶּשׁ דְּטֵרִיחָא מִקְלֵתָא אוּ מִטַּעֲמָא אַחְרֵינָא וְלָכֵן פֶּאן דְּלֹא שְׂיִיכָא חֲזַרְתָּ הַשְׁטֵר הַנּוֹצְרָכוּ לֹמֵר דְּיְכוּל
לְכַבּוּשׁ וּלְפִי"ז לְדִינָן דְּקִי"ל אִין אוֹתִיּוֹ נִקְנוֹת בְּמִסִּיכָה לִיתָא לְהֵאִי אוּקְמָתָא דַּגְמ' וְחֵי וְמַת שְׁוִין
בְּדִינָן.

וּבְהִי גִיחָא דְּבָרֵי הָרִי"ף וְהַרְמַב"ם וי"ל בְּפִי"ט מַה' מו"ל שְׁלֵא חִילְקוּ בֵּין חֵי לְמַת שׁו"ר דְּהָא
לִיתָא חֲדָא דְּבַגְמ' בְּכַתּוּבוֹת דָּף ק"ט אֲמַרִי מִהַדְרָנָא שְׁטֵרָא לְרַבְּנָן וְקִי"ל פְּנוּתִיָּהוּ אַף דְּקִי"ל
אוֹתִיּוֹת אִין נִקְנוֹת בְּמִסִּיכָה וְעוֹד מַאי מְשַׁנֵּי הַגַּמ' בְּיַתְמֵי אִפִּי' בְּיַתְמֵי יַחְזוֹר לְהֵם הַשְׁטֵר וּמִמִּילָא
בְּטִלָּה הַקְנִיָּה לְמַפְרַע וְאֵז גּוֹבִין מִנִּיָּהוּ דְּשִׁדָּה דְּאַבּוּהֵן הִיא דְּלָמָ"ד אוֹתִיּוֹת נִקְנוֹת בְּמִסִּיכָר' בְּטִיל'
לְמַפְרַע וְכ"מ מִדְּבָרֵי הָרָא"ש וי"ל עֲלֵיו שְׁלֵא הוֹכִיחַ מִזֶּה דְּמְכִירָה מִמֶּשׁ קָאֵמֵר וְכֵן הוֹכִיחַ הַרְמַב"ן
וי"ל בְּמִלְחָמוֹת דַּע"כ אֲמַרִי מִהַדְרָנָא שְׁטֵרָא ע"י מְכִירָה מִמֶּשׁ וְלֹא חֲזַרְתָּ הַשְׁטֵר לְבַד ע"ש וּמִשְׁמַע
נְמִי מִדְּבָרֵיו דְּלָמָ"ד אוֹתִיּוֹת נִקְנוֹת בְּמִסִּיכָה בְּטִילָּה הַמְכִירָה לְמַפְרַע וּמַעֲתָה הַדִּק"ל בְּדְבָרֵי הַתּוּס'
וּנ"ל דְּכַוְנַת הַתּוּס' הִיא דְּבָאוּ לְהוֹכִיחַ דַּע"כ לֹא ס"ד הָא מִקְלֵתָא דְּמִהַדְרָנָא שְׁטֵרָא דָּאִי ס"ד אֲמַאי
קָאֵמֵר מִבְּעֵיָא אַדְרַבָּא אֲמַרִינָן מִהַדְרָנָא שְׁטֵרָא וְכַדִּי שְׁלֵא תֵאֵמֵר דְּלַעוֹלָם יָדַע לָהּ אֲלֵא דְּסָבֵר דַּע"כ
בְּיַתְמֵי עֲסָקִינָן דַּאל"ה אֲמַאי לֹא גָבוּ נְזַקִין מִבִּינּוֹנִית וְכַדְפְּרִיָּה בְּסָמוּךְ לְזֶה כ' הָרִי יְכוּל לְכַבּוּשׁ
הַשְׁטֵר וְאִפִּילוּ בְּיַתְמֵי מִהַנְּיָא פִּינָן דְּהוּ"ל פֶּאֵלוּ לֹא קָנָה.

וְהִנֵּה מְהַרְ"ם שִׁיף וי"ל הַק' ע"ד הַתּוּס' דַּא"כ מַאי קָאֵמֵר הַגַּמ' בְּיַתְמֵי הָא יְכוּל לְכַבּוּשׁ הַשְׁטֵר וְכו'
ע"ש וְאִין לְתַרְזַן דְּבִרְאִינּוּ הַשְׁטֵר אִיָּרִי דַּא"כ מִנ"ל לְהַתּוּס' דְּלֹא ס"ד הֵאִי סְבָרָא דְּמִהַדְרָנָא גִימָא
דַּס"ד אֲלֵא דַּס"ל דַּע"כ אִיָּרִי בְּיַתְמֵי וּבְרִאִינּוּ דַּאל"ה לְיָגְבוּ נְזַקִין מִבִּינּוֹנִית וְלָכֵן צ"ל דְּכִינּוּן דְּדָבָר
שְׁקָר הוּא הֵאִי מִקְלֵתָא דְּכַבִּישַׁת הַשְׁטֵר לֹא דִּינָן בְּהֵאִי טַעֲנָתָא וְלֹא חֲשַׁבִי' לִיָּה פֶּאֵלוּ כְּבִישׁ וְהַתּוּס'
נְחִתִי דַּמ"מ לֹא הוּ"ל כ"ש מְשַׁלְשָׁה דְּהָא חִידוּשָׁא אִיכָא בְּאַחַד דַּס"ד אִיָּרִינָן בְּכַבִּישַׁת הַשְׁטֵר קַמ"ל
דְּלֹא וּלְפִי"ז פִּי מוֹקִי לָהּ בְּיַתְמֵי לֹא הִנֵּה אַצְט' לְטַעֲמָא דָּאִי אֲפִשִׁי אֲלֵא דְּהוּ"מ לְאוּקְמָה בְּאַחַד
וְחִידוּשָׁא דְּלֹא גִימָא כְּבִישׁ שְׁטֵרָא אֲלֵא דְּנִיחָא לִיָּה לְאוּקוּמִי אוּקְמָתָא קַמִּיָּתָא דְּבִזָּה אַח"ז וּבְלִקַּח
עֲדִית בְּאַחְרוּנָה.

וְרִאִיתִי לְמַהֲרָש"ל וי"ל בִּיש"ש סִי י"ד שְׁכ' ע"ד הָרָא"ש דְּמְכִיר' מִמֶּשׁ דָּאִינּוּ מְוֹכְרָח דִּי"ל דְּפִי
מִהַדְרָנָא שְׁטֵרָא הוּא כְּבִישַׁת הַשְׁטֵר וְכַדְכ' הַתּוּס' וי"ל וְאִינּוּ יְכוּל לֹמֵר לוֹ תִקְבֵּל עֲלֵיָּךְ בְּחֵרָם שְׁפָן
הָאֵמֵת שְׁהָרִי בְּיָדוּ לְמְוֹכְרוּ לוֹ ע"ש וּלְפִי"ז פִּי מְשַׁנֵּי בְּיַתְמֵי יְכוּל לֹמֵר לוֹ תִקְבֵּל בְּחֵרָם וְנִיחָא קוּשְׁלִ'
מְהַרְ"ם שִׁיף וי"ל וְדְבָרֵי הַתּוּס' הֵם פִּי מִהַדְרָנָא דַּגְמ' גּוּפָא אֲבָל לְפִי"ז אֲפִתִי ק' מִנ"ל לְהַתּוּס' דְּלֹא
ס"ד וְכו' גִימָא דְּסָבֵר דַּע"כ בְּיַתְמֵי אִיָּרִי מִכְּחַ קוּשְׁלִ' אֲנָזְקִין נְמִי ע"כ נ"ל בְּדַעַת הַתּוּסְפוֹת כְּדַכְתִּי'
וּבְדַעַת הָרִי"ף כ' בְּמִלְחָמוֹת דַּס"ל דְּקוּשְׁשִׁית א"ה נְזַקִין נְמִי לֹאוּ קוּשְׁשִׁית הִיא עַד דְּטַעֲוִין אֲבָל אֲנִן לֹא
טַעֲוִינָן לִיָּה וְדִינָן לְהוּ כְּדִינָה וְהָרִי"ף דִּינָא קַאמ' אֲבָל אִי טַעֲוִין הָוִי טַעֲנָה וְאִי טַעֲוִין לִיָּה אִיָּדָה לְכִי
תְהַדֵּר הָוִי טַעֲנָה נְמִי עַש"ב וצ"ל דְּמַאי דְּדִינָנָן לְהוּ כְּדִינָנָהוּ וְלֹא אֲמַרִי דְּגָבוּ כּוּלְהוּ מַעֲדִית פִּינָן
דְּהִיא אַחְרוּנָה מְשׁוּם פִּינָן דְּכִידָּ זֶה לְטַעוֹן לְהַגְבּוֹתָם מִזְבוּרִית וּבְיָדָּ זֶה לְטַעוֹן לְגַבּוֹת מַעֲדִי אֲנִן

דייגן להו פדינגייהו נאי טעון טעין וקערשפ"א ו"ל בחי' כ' דדעעתם דלא אמרי' מהדרנא לגרוע ע"ש והלח"מ בפ"ט קשב דדברי הרמב"ן הו הנה דברי הרשפ"א נאין נ"ל אלא פדכתי'.

ומה שהק' הלח"מ דמ"מ אמאי הוצרך הר"מ להביא טעמא דאי אפשי ע"ש לק"מ דטעמא דאי אפשי אהני גם למת אבל טעמא דמהדרנא לא מהני אלא לחי אבל לא בניתמי ולכך כ' טעמא דא"א דלא לפלוגי בין מת לחי: בד"ה אי שתקת וכו' אבל ב"ח וכו' עכ"ל אבל הרא"ש כ' דגם בב"ח ק"ל וכ"פ התוספות בכתובות דף ק"ט וכו' הטור סי' קי"ט וכו' שם דאי מכר בינונית באחרונה נזקין וב"ח בינונית וכתבת אשה זבורית וכו' השה"ג דלפי שיטתו דב"ח גובה זבורית אי עדית באחרונה גם בינונית פן וכו' שלא יכול להלום דבריו וכוננת הטור פשוטה לפניה דלא כ' בבא דבינונית באחרונה אלא במת דליכא מילתא דמהדרנא אבל בחי ודאי דב"ח גבי מזבורית לפי שיטתו ועיין לה' המגיד ו"ל: גמ' ר"ה אמר או פספס וכו' עפירש"י ומק"ם ש"י ו"ל וי"ל דבעיא דבשלו הו שמין או בשל עולם הו שמין שייכא בדברי ר"פ דאמר רחמנא אמר ממיטב פי היכי דלקפוץ עליה זביגי דכינון דדריש טעמא דקרא דכן הוא א"כ י"ל דבשל עולם שמין פינון דבהכי סגי דקפצי עליה זבינא אבל אי גזירת הפתוב ל"ש למבעי מידי דרחמנא אמר מיטב שדהו והא דלא הקדים דברי ר"ה קודם דברי ר"פ משום דבעי לאשמועי דהלכתא פנותיה שנאו באחרונה וכמ"ש הרא"ש ו"ל: דף ט' ע"א תוס' בד"ה משתחזיק וכו' דאי בנתן מעות וכו' אמאי יכול לחזור בו משתחזיק עכ"ל נר' מדבריהם דלא ק"ל אלא פינון שנתן והחזיק אבל אי נתן ולא החזיק א"ש דיכול לחזור בו אף דכבר קנה בקנין גמור וגם נתן מעות והיינו רישא דעד שלא החזיק בו דהוא ניחא להו דאיירי בנתן מעות אי לאו סיפא דס"ל אף נתן מעות לא סמכא דעתיה עד דדייש אמצרי ובזה ניחא נמי דלא תקשה גם לפי דרכם אמאי לא נקט פספס כמו קושיותמראשונה לפירש"י וכן היא דעת הרמב"ם ו"ל בפ"ק י"ט מה' מכירה דאף דנתן מעות וקנה קנין אחר בעינו דייש אמצרי אמנם לפי הטעם שכ' התוס' והרא"ש במציעא דכן דרף שפעפב המעות עד דדייש ע"ש נר' דאי נתן מעות לא בעינו דדייש ועיין להסמ"ע סי' רכ"ו ועיין ביש"ש מ"ש על הסמ"ע ועיין בהג"א בשמעתין דהביאו דברי ר"י שכ' בעינו דייש פל שלא נתן מעות משמע דאי נתן לא בעי דייש ואח"כ פ' דאי נתן והחזיק והם תרתי דסתרו דפשטא דמילתא מ"ש והחזיק היינו דייש ונר' דט"ס יש וכצ"ל ודוקא שלא באחריות לא מהני דייש פל שלא נתן ומכונן עם דברי התוס' בשמעתין ועיין לה' חיים שאל ח"א סי' ס"ה וכו' עש"ב: עו"ש מספק"ל אי פירושין וכו' הר"מ בפ"ק י' מה' נחלות כ' דינא דחלקו קרקע ואח"כ כ' נאפי' חלקו פספים נר' דכספים עדיף מקרקע וס"ל פדברי בעל המאור ו"ל ועיין במלחמות ועיין להרי"ף ו"ל בבתרא דמפ' מספק"ל אי פירושין וגם מספק"ל אי פלוקת באחריות או שלא באחריות ע"ש והתוס' בבכורו' דף מ"ח ע"א הביאו בשם ר"ח עש"ב ומדבריהם יש להוכיח דאפילו בס"ס אין מוציאין מיד המוחזק דלא כמהריב"ל סי' שיקרי הקא איכא ס"ס שמה פירושין הו ואת"ל פלקוחות שמה פלקוחות באחריות נאפ"ה מפסיד פלגא.

ובמה שהק' התוס' אמאי ל"ק מספק"ל אי פלוקת באחריות או שלא באחריות יש מקשים דבגמ' ברפ"ג דגיטין איתא דר' אסי פולן אין פוסלין חוץ מאחרון הרי דס"ל יש ברירה וא"כ ע"כ דמספק"ל אי פירושין דהא פי אמרי' יש ברירה הו פירושין ול"ק דכבר פתבו התוס' שם ובכ"מ דהיכא דמברר בפ"י יש ברירה טפי והתם מברר בפ"י לאיזו שירצה מיהו רש"י ו"ל שם בדברי רב אסי כ' יש ברירה לחומרא נראה דק"ל מהא דאחינן שחלקו לקוחות הו ומחזירין זל"ז ומתירין דמספק"ל וא"כ לק"מ קושיות התוס' דהקא לפירש"י ונ"ל דס"ל דהקא לא תליא בביררה דאפי'

קי"ל בפעלמא יש ברירה והו יורשין הקא שאני לענין טריפת ב"ח דהו"ל פאלו התנו בפ"א פיון דב"ח יכול לטרון מזה כמו כמ"ש התוס' בשמעתין בד"ה פשיטא וכן אי פלקוחות באחריות הו"ל פאלו התנו דמי שיטרון ממנו הבע"ח יכול לסלקו חבירו במעות.

ובמ"ש התוס' דהקא ל"ש המע"ה פבר ביארנו דבריהם בבכורות דף מ"ח ע"ש: דף י' ע"א גמ' מאי שניר דהאי שניר ענין בש"י שלא נודע שמה בקידושין דף ט"ו ע"ב ע"ש וענין לה' יד מלאכי ו"ל: שם וליתני חומר בשור מבבור דשור חייב בו פיסולי המוקדשין וכו' ה"ה דהומ"ל חומר באש מבבור בהא מילתא דלא פתיב מיעוטא רפיסולי המוקדשין אלא בבור וחדא מנייהו נקט ומ"מ לא הו תרי שיורי דחדא מילתא חשיבי חומר בשור ואש בבור שוב הראוני להרשב"א ו"ל בס' ת"א סי' י"ג שנתקשה בזה ע"ש מה שתירץ מיהו קשה לפמ"ש התוס' בסוגין דמיעוטא דשור ולא אדם לנכרי הקנוי לישראל והאי מיעוטא לא פתיב אלא בבור אבל שור ואש אה"נ דחייב בהו נכרי הקנוי לישראל ואם פו שניר האי מילתא ואמאי דחי לאוקמתא קמזי' דכר"י אתיא מפח קושני' מאי שניר דהאי שניר וי"ל: והנה התוס' לקמן דף נ"ג ע"ב כ' דרבא כר"י אבל ר"א ס"ל דשרי שאר הנאות בפיסולי המוקד' ולדידיה המת יהיה לו קרי ביה ולפי"ז חייב בבור שור פיסה"מ לר"א והוא תימה דבסוגי' ר"א גופיה שור פיסה"מ פטור בבור ואין לומר דלר"א נ"ל מדרשא אחרניא דהתוס' בשמעתין נקטו דרשא דוהמת יהיה לו וכמדומה שראיתי זה ימים קושניא זו בספרים.

ועוד ק' מאי פריד' ר"א ליתני חומר וכו' לפמ"ש התוספות שם דלמ"ד פודין ליפא למידרש והמת יהיה לו לפיסה"מ וא"כ לדידיה חייב ונוקמה לברייתא הלזו כמ"ד פודין וי"ל דלמ"ד פודין תק"ל והמת יהיה לו מאי דריש ביה וע"כ דס"ל כריה"ג דס"ל ק"ק ממון הדיוט דלדידיה בשור חייב בקדשים קלים דרעהו קרי ביה פדאמרי' בגמרא לקמן בפירקין ודריש לו המת יהיה לו לק"ק וא"כ אי ס"ל לתרץ דברייתא כמ"ד פודין אפתי ק' ליתני חומר בשור מבבור לענין ק"ק ובהכי ניחא לר"א דשרי שאר הנאות למ"ל והמת יהיה לו גם למ"ד אין פודין ועפי"ה ניחא דאצט' לק"ק ולרבנן דפליגי אריה"ג ס"ל כר"ש פן מנסיא דדריש לעיל לרעהו לחיובא דדוקא רעהו ח"נ אבל לגבוה נ"ש וא"כ והמת יהיה לו לקדשים ממש ורבנן דרשב"מ כריה"ג ודרשי והמת יהיה לו לק"ק באופן דלכ"ע דרשי לנהמת יהיה לו לפטור דבר אחד בבור מה שאין בשור ולפי"ז לרשב"ם י"ל דשמעי' נמי לפיטורא בבור פיסה"מ קודם פדייה דכולהו אין המיתה שלו והתוס' לקמן דנ"ג כ' קודם פדייה מרעהו נ"ל ולרשב"ם לא יתכן זה וא"כ י"ל דר"א בשמעתין פיסולי המוקדשין קודם פדייה קאמ' וה"ה דהומ"ל לקדשים ממש אלא דנקט פיסה"מ לרבותא דבור דאפי' פיסה"מ פטור וניחא מה שהקשתי בראש אמיר' ואין להקשו' דנוקמ' לברייתא דלא פרשב"ם דמ"מ ק' ליתני חומר לענין קדשים קלים וכדכתי' ואין להקשות עוד מאי פריד' מאי שניר דהאי שניר נימא דס"ל לתנא דברייתא גם כריה"ג ונפקי ק"ק ופיסה"מ קודם פדייה תרנונייהו מוהמת יהיה לו דשניהם אין המיתה שלו והשתא איכא תרי שיורי די"ל דחד שיורא חשיבי דתרנונייהו שם קדשים גם לפמ"ש מהרש"א בר"פ הגזקין והבאתי דבריו לעיל דף ז' דמוהמת יהיה לו לא דרשי' אלא חד דרשא ניחא שפיר ולפי דבריו לריה"ג דיש לדרוש קרא לק"ק לא דרשי' פיסה"מ וחייב בור בפיסה"מ ועפי"ד י"ל מה שהק' התוס' בשמעתין אמאי אצט' שור ולא אדם ת"ל מוהמת יהיה לו די"ל דאי לא שור הנה מוקמי' לנהמת יהיה לו לאדם ולא הנה ממעטי' פיסה"מ דנדאי תן לי ממת ממש ולכך פתיב שור ולא אדם פי הכי דאיתר קרא דוהמת לפיסה"מ.

והנה בעיקר קנשנית התוספות תי' בש"מ דאי לאו שור הנה מוקמי' חמור לאדם ולא ממעטי' כלים ונהו אמינא דאצט' למעוטי אדם פי היכי לגלויי על המת יהיה לו למימר שהמיתה שלו דלא תימא אפוד אנה פדפריה הגמ' לקמן דף נ"ג עש"ב ולא יתכן זה אלא לדעת רש"י אף לפי מה שפי' התוס' דליחפה גרו היינו דאין רגילות ולפ"ד גם בדש בגרו הכי מפרשי דאל"ה מנ"ל דרש"י לא יפרש ליחפה גרו היינו דאין רגילות וא"כ פיון דמפ' דדש בגרו היינו דאין רגילות שמעי' דשור סייב באין רגילות ובור פטור היינו בור ט' כמ"ש התוס' וא"כ ליפא למפרה אפוד אנה דמסתברא פטורא גבי בור משום דפטור אפי' באין רגילות והגמ' לקמן הו"מ לשנויי הכי וחד מנייהו נקט וא"כ ק' קנשנית התוס' שפיר לפי שיטתם למ"ל שור ולא אדם: תוס' בד"ה ליחפה וכו' אע"פ שאין רגילות וכו' עכ"ל מק' דא"כ אפתי ק' ליחפה חומר בשור מבבור לענין אין רגילות דלשיטת התוס' גם דש בגרו היינו אין רגילות פדכתי' בגמרא ומה תיקן באוקמתא דר"י ול"ק דדש בגרו בכלל שפן דרפו להזיקפדמסיק הגמ' ואע"ג דגבי אש נקוט להו ברייתא בתרי גבי שור נקוט להו בחד אין לחוש דמ"מ לא הני שורא: בד"ה שהשור וכו' דההוא שרי בהנאה עכ"ל עיין בתשו' מהר"א לובלין סי' ועיין בס' קהלת יעקב אלגאזי ז"ל אות ב' בפ"ש ע"ש: ע"ב גמ' דסמך עלליהו ותבר וכו' רש"י ז"ל פי' דהדר לאוקמתא קמיינתא ומאי דהנה ק"ל פשיטא משני השתא דקמ"ל דכחו פגופו ומאי דכ' ולא יכלו לעמוד משום דדעתו ז"ל דקנשנית ולימא להו הדר בה לאוקמתא קמיינתא ומה שהכריחו לפ' פן ולא פי' דהשת' מנישב לאוקמת' דתרי שעי כ' בהגהות הנת מהר"א ווילנא ז"ל משום דא"ה לא הוו צריכי למימר ותבר אלא בסמך עלליהו לחוד סגי והנה אפשר לומר דהכריחו עוד דאי השתא מנישב לאוקמתא דתרי שעי לא הנה צריף לומ' קמ"ל פחו פגופו אלא דקמ"ל דמשום אקרובי סייב שרי לאוקמתא דתרי שעי לא הנה ק"ל פשיטא אלא הנה ק"ל ולימא להו והשתא דקאמר דסמך עלליהו ניחא שפיר אלא דזה אינו דאימא דמאי דלא הנה ק"ל פשיטא לאוקמתא דתרי שעי משום דקמ"ל דלא לימא להו אי לא אתון וכו' אבל השתא דמשני דסמך עלליהו ולא יכלו לעמוד תקשה שפיר פשיטא והר"ם בפ"ו מה' חובל מפ"ל דהשתא הדר לאוקמתא דתרי שעי ע"ש דהשמיט הא דכגון אבא בר פפא ונר' דדעתו ז"ל דהא דאצטרי' לן לאבא בר פפא משום דאל"ה הוו סייבין משום דהי"ל לעמוד אבל כגון אבא בר פפא אפי' עמדו הנה מתבר והשתא דמשני דסמך עלליהו ולא הניחם לעמוד א"צ לאוקמה בכגון אבא בר פפא וע"ש להלח"מ ומהר"ש"א במ"ב הק' לפי' רשב"ם מאי פריף אי דאי לאו איהו לא מתבר פשיטא הא פיון דבלאו איהו ל"מ גם בלא אנהו ל"מ דהא פולהו פבידי ולימא להו דהי"ל לעמוד ותי' דתקף שישב נשבר ע"ש וצ"ל לפ"ד דכי קאמר בתר הכי ולימא להו וכו' ולא משני דתקף שישב נשבר משום דא"כ ק' קו' פשיטא ומעיקרא דלא פריף פשיטא באוקמתא דתרי שעי משום דאשמועי' דלא לימא אי לאו אתון וכדכתי' וקנשניתו פבר פתבתי די"ל דקנשנית ולימא להו קאי גם באוקמתא קמיינתא: שם אבל הקא דבגופה מזיק וכו' ואי כ' והמת וטרפ' הוא אדם דבזדים ממש נחמיר עליו ואי כ' אדם והמת הו"א טרפה דשכיחא יותר מכולן נחמיר עליו אף ק' לא ליכתוב והמת ומיתי מטרפה ואדם לפמ"ש התוס' בד"ה הא ובש"מ הק' בור וישן מנ"ל גימא פיון דבור תחילת עשיתו לנזק וישן יש הנאה להזיקה נחמיר עלליהו ותי' דחד מנייהו יתירא דנילף מבניניא ואא"ע לגופיה תניהו ענין לבור וישן דאי מנייהו מפקת ע"ש ולפי"ז ניחא שפיר ונראה דהמת הוא דיתירא דכולהו צריכי וכמו שפתבתי ובהו ניחא דפריף ר"כ על דרשא דהמת ולא פריף על דרשא דידיה דטרפה דישב בבור הוא דכתיבה מיהו לפמ"ש התוס' לעיל דף ז' בד"ה שור וכו' דיותר ראוי להתחייב אדם המזיק בנזיק ממיזיק ע"י שלוח בעירה ע"ש א"כ בור וישן

יְלִפִּי שְׁפִיר מְאָדָּם וְלִיכָא לְמִיפְרָךְ מִיְדֵי וּלְפִי"ז ק' וְהַמַּת יִהְיֶה לוֹ לַמ"ל מֵאֵי עֲבִיד צְרִיכוּתָא דְאַצְטָ טְרַפָּה מְשׁוּם דְשְׁכִיחָא מ"ש הָא מִקְלָתָא דְשְׁכִיחָ מְהַנְדָּה פִּינְכוּת דְכ' הַתּוֹ דִּיּוּתֵר רָאוּי לְהַתְחַיֵּיב וְכוּ': שָׁם אַמ"ל ר"כ לְרָבָא פֶּן גָּרְסִי מְהַר"ם לּוּבְלִין וּמְהַר"ם שְׁיָף וּמ"ב ע"ש וּלְפ"ז צ"ל דְהַדְר בְּיָה רָבָא מְמַאי דְמִשְׁנֵי לְעֵיל דָּף ז' ע"א פֶּאן מְדַעְתּוּ פֶּאן בַּע"כ ע"ש בְּהַרָא ש"ז ל' דָּף ח' ע"א : תּוֹס' בַּד"ה מֵאֵי וְכוּ' וּבָא אַחַר וְהַשְׁלִימוּ לִי"א עַכ"ל עֵינֵן בְּתוֹס' לְקַמְן דָּף ג' א' ע"א : תּוֹס' וְכוּ' בַּד"ה פְּלוֹן וְכוּ' אֶפִּילוּ לְרַבֵּן וְכוּ' עַכ"ל עַמ"ש מְהַרְשֵׁ"א ז"ל וּנ"ל בַּמ"ש בְּתוֹס' ר"פ ז"ל לְעֵיל בְּאוּקְמָתָא דְלָא פְּרַבִּי דְהָא דְלָא מוֹקִי לֵה כַר' וְלַמִּיתָה מְשׁוּם דְגַבִּי מִיתָה פְּלוֹהָ דְאַחְרוֹן וְלָא מְקַצָּת גְּזָקוּ הוּא דְהָא הָא' לָא עָשׂוּ אֶלָּא לְנִזְקִין וְגַבִּי מִיתָה פּוֹלִיָה דְאַחְרוֹן הוּא וְהֵינּוּ שְׂכ' הַתּוֹס' בַּד"ה וְתוֹ וְכוּ' וְכַר"פ וְלַמִּיתָה דְהַדְחַק הוּא מְהַטְעֵם הָאֲמוּר וּר"פ גַּם הוּא שָׁם כ' דְבַרֵּי הַתּוֹס' אֵלוּ ע"ש וּלְפִי"ז י"ל דְשִׁינּוּיָא דְפְּלוּגְתָא לָא קְמַיְרִי ס"ל פְּשִׁינּוּיָא דְבַרֵּינִיָּתָא דְלָא כַר' וְנִדְמִי לְבוּר מְמַשׁ דְהו"ל פּוֹלִיָה גְּזָקִין דְמִיתָה דְאַחְרוֹן וּבְהַכִּי נִיחָא מֵאֵי דְפְּרִיָּה וְהָא אוּקְמָנָא דְלָא כַר' וּמֵאֵי פְּרִיָּה נִימָא דְלֵהָאֵי שִׁינּוּיָא ס"ל פְּשִׁינּוּיָא דְלַמִּיתָה וּד"ה וְעַפִּי"ה נִיחָא שְׁפִיר דַּע"כ הָאֵי שִׁינּוּיָא אֶזְלָא פְּהֵהוּא שִׁינּוּיָא דְלָא כַר' דַּא"ל"ה מִתּוֹקְמָא שְׁפִיר גַּם פְּרַבֵּן פְּקוּשְׁלִי מְהַרְשֵׁ"א ז"ל : דָּף י"א ע"א גַּמ' ה"ד אִילְמָא דְבְּבִירָא שְׁוִיָּא זִנְזָא וְכוּ' הַק' בַּש"מ נִימָא בְּבוּר הֵיָתָה שְׁוִיָּא אַרְבַּע זִנְזֵי בְּשַׁעַת מִיתָה וְאַגְוָדָה שְׁוִיָּא יוּתֵר וּבְשַׁעַת הַעֲמָדָה בְּדִין בְּבִירָא שְׁוִיָּא זִנְזָא וּבְאַגְוָדָה שְׁוִיָּא ד' זִנְזֵי דְהַשְׁתָּא מִזִּיק לָא מְפָסִיד מִיְדֵי דְפָחַת דְנִיזְקָה הוּא ע"ש וְנַר' דַּק"ל לְכוּם מֵאֵי דְאַמְרִי מְעִיקָר' דְבַפְּחַת פְּלִיגִי וּפְרִיָּה לַת"ק דְלָא נִיחָא לִיָּה דַת"ק פְּלִיגִי אַדְאַחְרִים וְלִפְנֵי ר"פ בְּתוֹסְפוֹתֵיו דְפִי בְּמֵאֵי דְאַמְרִי פְּלִיגִי בְּפָחַת גְּבִילָה אִיפְכָּא מִפִּירֵש"י ע"ש הוּמ"ל הַגְּמָר' דַּכ"ע פָּחַת גְּבִילָה דְמִזִּיק וְלִכְּה פְּרִיָּה שְׁפִיר : שָׁם אֵין שְׁמִין לְגַנְבִּי וְלְגַזְלָן רַש"י ז"ל פִּי דְאֵין שְׁמִין לוֹ גְּבִילָה פְּלָל אִפִּי דְלָא פָּחַת וּלְפִי"ז לָא הִיל"ל קְרָא דוֹהַמַּת גְּבִי גְּזָקִין דְהָא מִקְלָתָא נ"ל בְּגְּזָקִין מִיִּשְׁיֵב וְנַר' בַּמ"ש בַּש"מ דְלִשְׁמוּאֵל אֵית לִיָּה כַר"ה דְדוּקָא דְלִית לִיָּה הוּא דִּישְׁיֵב אִפִּי סוּבִין ע"ש וַא"כ אַצְט' וְהַמַּת לְנַבִּיל' גּוֹפָה דַּלְר"ה לִיכָּא לְמַפְרָךְ פְּדַפְרִיָּה רַב פְּהַנָּא לְרַב לְעֵיל וְהָא דְנִקְט קְרָא דוֹהַמַּת וְלָא שְׁאָר קְרָאֵי דְטְרַפָּה וְאַדָּם יִתְיַשְׁב בְּמָה שְׁפָתַתִּי לְעֵיל דְשְׁאָר גְּזָקִין דְבוּר וְשֵׁן נ"ל מוֹהַמַּת בַּא"ע וְהַתּוֹס' שְׁהַק' עַל רַש"י מְקַרָּא דִּישְׁיֵב צ"ל דְלָא גָּרְסִי בְּפִירֵש"י קְרָא דוֹהַמַּת.

וְדַע דַּלְפ"ד הַש"מ דְשְׁמוּאֵל כַּר"ה מוּכַח דְגַם רַב ס"ל כַּר"ה דְהָא וּמוֹדָה לִי אַבָּא קְאָמֵר וּלְפִי"ז מֵאֵי דְאַמְרִי לְעֵיל דָּף ז' ע"ב ר"פ וְר"ה אָתּוּ מְבִי רַב הֵינּוּ מִתְלַמִּידֵי דְרַב וְלָאוּ רַב גּוֹפִיָּה וְעֵינֵן לְקַמְן דָּף ל"ד ע"א דְפְּרִיָּה מְצִינּוּ תָּם חֲמוּר מְמוּעָד ע"ש בְּפִירֵש"י וְצ"ל דְהִנְהוּ אֲמוּרָאֵי שָׁם לָא ס"ל פְּרַב הוּנָא דְדוּקָא בְּלִית לִיָּה דְלִדִּיזְיָה בְּמוּעָד גּוֹפִיָּה י"ל דְקַרָּא לָאוּ בְּפָחַת מִיְרִי : תּוֹס' בַּד"ה אֵין וְכוּ' וְה"ט דְגַנְבִּי וְגַזְלָן וְכוּ' עַכ"ל הֵינּוּ לְמַ"ד שׁוֹאֵל פְּגַנְבִּי וְגַזְלָן וּבְשׁוֹאֵל לָא כ' קְרָא וְע"כ דַּס"ל דַּה"ט דְגַנְבִּי וְגַזְלָן מְשׁוּם דְקָנוּ מְשַׁעָּה א' וְהָיִי כַב"ח דְאֵין שְׁמִין וְלָא אֲמַרִי שׁו"כ פְּכֶסֶף בַּב"ח כַּמ"ש הַתּוֹס' לְעֵיל וַא"כ שׁוֹאֵל גְּמִי פֶּן הוּא אֶבֶל לְמַ"ד שׁוֹאֵל פְּגַנְקִין קִין לָא קָנָה מְשַׁעָּה א' וְלִכְּה אַצְט' בְּפִירֵש' לְתַרֵּי קְרָאֵי וְקְאָמֵר עַד כַּדּוֹן בְּגַנְבִּי וְכוּ' דַּס"ל דְגַזְזִירַת הַפְּתוּב הוּא וְלָא יְלִפִּי מְהַדְדִי וּבַש"מ דְבַגְמ' לְקַמְן דָּף צ"ד הוֹכִיחַ מְמִימָרָא דְשְׁמוּאֵל הַלְזוּ דְשִׁינּוּיָי קוּנָה וְהָא גְּזָרַת הַפְּתוּב הִיא ע"ש מָה שְׁתִּי וְנ"ל דַּמ"ל לְהַגְמ' דְשְׁמוּאֵל דְקְאָמֵר אֵין שְׁמִין אֵינְרִי אִפִּי רוּצָה הַנְּגַזְלֵי יוּכַל הַגְּזָלָן לְעַכְב עָלָיו וְע"כ מְטַעַם שְׁנוּי קוּנָה וְעֵינֵן לֵה"ה בְּפִרְקָה ב' מָה גְּזָלָה זוּהִי לְדַעַת רַש"י אֶבֶל הַתּוֹס' בְּמְצִיעָא דָּף צ"ז כ'בְּשֵׁם רַשְׁבִּי"ם דְעַל הַפְּחַת מְמַשׁ אֵינְרִי וְלָא קָנָה אֶלָּא מְשַׁעַת מִיתָה וְעַפִּי"ז הוּק"ל דַּר"א אַדְר"א ע"ש וְעֵינֵן לְמְהַרְשֵׁ"א ז"ל בַּמ"ב פֶּאן דַּלְפ"ד לָא הִי"ל לְמִימַר קָנָה מְשַׁעָּה א' אֶלָּא מְשַׁעַת מִיתָה וּשְׁבִירָה כְּפִירֵש"ב מְשָׁם : בַּד"ה דְקָא מְטַהַרְת וְכוּ' וַא"ת וְאַמַּאי לָא יְהִיּוּ טְהוּרִין וְכוּ' עַכ"ל

מוכח מדבריהם דס"ל ס"ס להקל אפילו באיתחוק איסורא שיהרי ביום ט"ו כבר הוחזקה בטומאה וכ"כ בש"מ ודלא כס' הרשב"א שהביא הש"ך בסי' ק"י בדיני ס"ס דבס"ס אסור באיתחוק איסורא ע"ש ובמה שתי' התוס' דהווי תרי ס"ס דסתראי הקשה מהר"ם שי"ף ו"ל דא"כ אפי' יש מקצת שליא בלא וילך אין לטהר ביום א' מפח ס"ס דהיינו לא יצא פלל ואת"ל יצא שפא מקצתו דהא ביום ט"ו יש לטהר ג"כ שפא לא יצא ביום ב' פלל ואת"ל יצא שפא מקצתו וכיון דסתראי נינהו מחמרי בתרונניהו ונייהו ומאי קאמר קמ"ל אין שליא בלא וילך ע"ש מה שתי' ועיין בש"מ ונר' דלא כ' התוס' פיון דסתראי מחמרי' אלא היכא דהתרי ס"ס שוין באיתחוק איסורא או לא איתחוק פהני ס"ס דאירי בהו התוספ' דס"ס דיום ט"ו איפא חזקת איסורא וס"ס דיום מ"א ג"כ מקרי חזקת איסור פיון דראתה איתרע חזקת טהרה כמ"ש בש"מ ועיין בגמ' ריש גדה משא"כ בס"ס דגמ' אי יש מקצת שליא בלא וילך דהס"ס דיום א' איפא חזקת טהרה והס"ס דיום ט"ו איפא חזקת טומאה בכה"ג ודאי פיון דסתראי אהדדי אולינו בתר חזקה: בד"ה דאין וכו' וי"ל דשמעתין איירי לענין לאוסר' לבעלה עכ"ל אבל רש"י פי' לענין טהרות ונ"ל לדעתו ו"ל דאירי בר"ה ואע"ג דס' טומאה בר"ה טהור הקא שאני דבאשה זו איפא תרי מקלי טהרות ובעל' וכיון דלענין בעלה ס' לחומרא ואמרי' דיצא רובו ביום א' לענין טהרות מחמרי' דאי לא"ה הווי תרתי דסתרון ובכה"ג אולינו להתמיר בתרונניהו אבל דעת התוספות מוכח דבכה"ג פל חד פדיניה אף דהווי תרתי דסתרון ועיין בש"מ והש"ך בסי' פ"ו ס"ק י"א כ' בכה"ג דכל חד פדיניה ע"ש שכ"כ מסברא דנפשיה: בד"ה שליא וכו' וא"כ פשאין קשורה תשתרי וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א במ"ב ולק"מ דמתני' איפא לאוקמה דליפא וילך אחר פלל ולא קתני ברייתא שם דהוי ספק שפא נמוח אלא בדאיפא וילך.

גם מה שהק' במה שתי' התוס' דגזרי' מקצתה אטו פוליה ע"ש ל"ק די"ל דאפתי ק' מדקתני סימן וילך וכפירש"י ואף דהתוס' כ' בקוש' הגמ' דלשתרי מס"ס י"ל דתרתיה ק"ל להגמ' והתוס' דנקטי צד דס"ס משום דבעו להק' ע"ז דמן הסוגיא הלזו מבואר דס"ס שרי באכילה דגם ממאי דקאמר מאי קמ"ל אין מקצת וכו' מוכח פן: ודע דק"ל מסוגיין על מ"ש הרשב"א והביאו הש"ך סי' ק"י דס"ס באיתחוק איסורא אסור מאי פריף הגמ' תנינא נימא דלעולם יש מקצת שליא בלא וילך ומאי דאסור באכילה משום דאיתחוק איסורא דבהמה בחייה בחזקת איסורא עד שינודע לה במה נשחטה ולגבי שליא זו אפתי לא ידעי' במה נשחטה משא"כ במימרא דר"א בחזקת טהרה הוא דאיום א' קיימי וצ"ל דמפ"ל כפירש"י דה דהקוש' מדקתני סי' וילך וכו' ולא ממאי דאסור באכילה.

והנה הפר"ח ו"ל בסי' ק"י הק' לדעת הר"ם דס' דאורייתא לחומרא מדרבנן מגמרא ס"פ בהמה המקשה דפריף אשליא שיצתה מקצתה למ"ל קרא ומאי פריף הא מס' הו"ל למשרי ולכף אצט' קרא ותי' דהקא שאני דאיפא תרי ס' להתמיר שפא יצא רובו ושפא יצא ראשו ובכה"ג ס' להתמיר מדאורייתא והק' לפ"ז מאי פריף הגמ' בשמעתין תנינא נימא דיש מקצת שליא וקא דאסורה באכילה משום דהני ס"ס להקל ולהתמיר והו"ל כס' שקול ותי' דמ"ל דאסורה מדאורייתא ע"ש והשע"ה בה' ט"מ דף ס"ח תמה ע"ד דתק"ל במאי דקאמר מאי קמ"ל אין מקצת שליא וכו' דאפי' יש מקצת יש לאסור מס' דאיפא נמי ס"ס להקל ע"ש וילזה י"ל דשאני בההיא דר"א דאיפא חזקת טהרה וכיון דהני כס' שקול אוקמי' אחזקתיה אבל פי אין שליא בלא וילך לא אולינו בתר חזקה משום דאיפא ס"ס להתמיר וכ"כ הר"ב בש"מ בשמעתין דס"ס עדיף מחזקה ומ"מ דברי הפר"ח קשים וכמ"ש עוד השע"ה ונ"ל לקיים דרף הפר"ח דנדאי ראשו ורובו לא הווי ס"ס דכולהו שם אהד הוא ואין חילוק בין ב' הספיקות ובכה"ג לא הווי ס"ס וכמ"ש בדברי הש"ך בסי' ק"י אלא

פִּינּוֹן דְּאִיפָּא צְדָדִים הִרְבֵּה הָוִי כְּמוֹ רִנָּבָא לְאַסּוֹר וְכַהֲלִיג פְּתָבוּ הַתּוֹסֵ' בְּחֻלְיִין דְּף כ"ח ע"ב גְּבִי מְחַצָּה
עַל מְחַצָּה כְּרוּב ע"ש אָבֵל ס"ס לְהַקֵּל אִי יֵשׁ שְׁלֵיָא בְּלֵא וְלָד דְּהֵינּוּ ס' לֹא יֵצֵא כָּלֵל וְאֵת"ל יֵצֵא
שְׂמָא מְקַצָּתוֹ יֵשׁ נִפְקוּתָא בֵּין ב' הַסְּפִיקוֹת דְּלֵהֲצַד הָא' דְּלֵא יֵצֵא כָּלֵל דְּנוֹגַע בְּמָה שְׂיֵצֵא לֹא נִטְמָא
דְּשְׁלֵיָא גּוּפָה פְּרָשָׂא בְּעֵלְמָא הִיא אָבֵל לְהֲצַד הַב' דְּיֵצֵא מְקַצָּתָה מְטַמָּא וְכִינּוֹן דְּצַד דְּלֵהֲקֵל הָוִי ס"ס
מִמֶּשׁ וְצַד דְּלֵהֲקֵמִיר לֹא ס"ס מִמֶּשׁ וְדֹאִי דְּעֵדִיף צַד דְּלֵהֲקֵל וְלִכְּפָּה אִי יֵשׁ מְקַצָּת שְׁלֵיָא בְּלֵא וְלָד
שְׂרִי דְּלֵא הָוִי ס' שְׁקוּל וּפְרִיף שְׂפִיר תְּנִינָא אָבֵל אִי אִין מְקַצָּת שְׁלֵיָא בְּלֵא וְלָד וְדֹאִי אֲזֵלִינּוּ בְּתַר
צְדָדִי הָאִיסוּר דְּרִנָּבָא נִינְהוּ רֵאשׁוֹ וְרַבּוּ וְלִכְּפָּה פְּרִיף שְׂפִיר שְׂמ ל"ל קָרָא לְשְׁלֵיָא.

וּמ"מ ק"ל בְּעֵיקָר דְּבָרֵי הַפְּר"ח דְּהָא הִגְמ' בְּרִישׁ בְּהֵמָה הַמְקַשָּׁה הוֹכִיחַ מִמֶּתְנִי' הַלְזוּ דְּשְׁלֵיָא שְׂיֵצֵתָה
מְקַצָּתָה דְּרֵאשׁוֹ כְּפִלּוּד וְהֵינּוּ מִשׁוּם דְּבְּמְקַצָּתָה קְתָנִי וְאִמְקַצָּת לֹא נִפְיָק רִנּוּב הַנּוֹלָד וּבְרִינִיתָא דַּס"פ
בְּהֵמָה הַמְקַשָּׁה נְמִי קְתָנִי מְקַצָּתָה וְא"כ לִיכָּא לְסַפּוּקֵי בְּרוּב הַנּוֹלָד וְרַש"י בְּשִׁמְעֵתִין בְּדְבָרֵי ר"א כ'
רִנּוּב הַנּוֹלָד וּבְתוֹסֵ' ר"פ וּבַש"מ הַק' מְסוּגִיָּא דַּר"פ בְּהֵמָה הַמְקַשָּׁה וְתִי' דְּבְּמִימְרָא דַּר"א קְתָנִי מְקַצָּתָה
וּמְקַצָּתָה וְע"כ דַּל"ד מְקַצָּתָה מִשָּׂא"כ בְּבְרִינִיתָא דְּשְׁלֵיָא ע"ש הֵן אֵמֶת דְּרַש"י בְּבְרִינִיתָא דְּשְׁלֵיָא
דְּפְרִיף מִינְהָ תְּנִינָא הַזְּכִיר גַּם שְׂמ רִנּוּב הָעוֹנֵב בְּאִנְפוֹן דְּדְבָרֵי רַש"י גַּם דְּבָרֵי הַפְּר"ח תְּמוּהִים מְסוּגִיָּא
דַּר"פ בְּהֵמָה הַמְק' וּנ"ל לְיִישָׁב הַכֹּל דְּלַעוֹלָם אִפִּי בְּמְקַצָּת יָכוֹל לְהִיּוֹת דְּיֵצֵא רִנּוּב הָעוֹנֵב וְהַגְמ' שְׂמ
הַכִּי פְּרִיף רֵאשׁוֹ כְּפִלּוּד תְּנִינָא וְאִי אֵמֶרֶת מִשׁוּם חֲשֵׁשׁ דְּרִנּוּב הַנּוֹלָד הוּא דְּאִיסוּרָה בְּאִכִּילָה הָא אִיכָּא
ס"ס לְהַקֵּל מֵאִי אֵמֶרֶת אִין שְׁלֵיָא בְּלֵא וְלָד א"כ מֵאִי קמ"ל ר"א דְּאִין שְׁלֵיָא בְּלֵא וְלָד תְּנִינָא וְהַגְמ' שְׂמ
יָדַע לָהּ דַּר"ז דְּאִין שְׁלֵיָא בְּלֵא וְלָד לֹא יָדַעִי לִיהָ אֵלָּא מַר"א וּמ"ד הַתָּם אָבֵר שְׂיֵצֵא מְקַצָּתוֹ
וְחֻזַּר מְוֹתֵר אִיתּוּמֵב מְבְרִינִיתָא וְא"כ כ"ע ס"ל דְּאִיסוּר וְא"כ לר"א ק' תְּנִינָא.

אִי עֲדִינּוּן ק' קוֹשְׁיִית הַתּוֹסֵ' שְׂמ אִמְאִי לֹא מְשַׁנֵּי גְּזֵרֵי מְקַצָּתָה וְכו' דְּתִי' הַתּוֹסֵ' לֹא יִתְכַּן ע"פ דְּרַכְּנּוּ
דְּהָא מ"ל בְּרוּב הַנּוֹלָד וְלוֹמַר דְּמִשְׂמ' לִיהָ אִיסוּרָה בְּאִכִּילָה מְדֹאֹרִינִיתָא קְתָנִי דְּלֵא כְּסוּגִיָּין הוּא דְּחֻסָּק
וּבַמ"ש לְקַמְן בְּדַעַת רַש"י תְּנִינָא זֶה: ע"ב גַּמ' גְּזִירָה מְקַצָּתָה אִיסוּרָה כְּוִלָּה וְכו' לְפִירַש"י אִיסוּר יֵצֵתָה
כְּוִלָּה וְחֻזָּרָה וּס"ל דְּבִיֵּצֵתָה מְקַצָּת וְחֻזָּרָה שְׂרִיָּא דְּהַכִּי ס"ל לְעוֹלָא שְׂמ בַּר"פ בְּהֵמָה הַמְקַשָּׁ' וְאֵע"ג
דְּאִיתּוּמֵב מ"מ הָכָּא אֵלִיכָּא דְּעוֹלָא קְיָיְמִי אָבֵל הַתּוֹסֵ' ס"ל פִּינּוֹן דְּאִיתּוּמֵב ל"ל הַכִּי וְלִכְּפָּה מְק' שְׂפִיר
וְעִינּוּן בַּת"ח וּלְפִירַש"י נִיחָא מַה שְּׁהָק' הַתּוֹסֵ' בַּר"פ בְּהֵמָה הַמְק' אִמְאִי לֹא מְשַׁנֵּי גְּזִירָה מְקַצָּתָה
אִיסוּרָה כְּוִלָּה ע"ש וּלְפִירַש"י נִיחָא שְׂפִיר דְּגְזִירָה זֶה לִיתָא אֵלָּא לְמ"ד אָבֵר שְׂיֵצֵא מְקַצָּתוֹ וְחֻזַּר שְׂרִי
אָבֵל הַתָּם אֵלִיכָּא דַּמ"ד אִיסוּר קְיָיְמִי וְלִיכָּא לְמַגְזֵר תּוֹ: שְׂמ עֲשֵׂה עֲבָדוֹ אִפּוֹתִיקֵי וְכו' ה"ה בְּפִי"ח
מַה מו"ל כ' פִּי הַמְפ' אִפִּי בַּע"פ וּפִי דְּבָרֵי הָא' דְּהָאִפּוֹתִיקֵי הוּא בַּע"פ אָבֵל עֵיקָר הַמְלִנָּה בְּשִׁטְר
דַּל"ה לֹא טְרִיף ע"ש וּבַש"מ בְּשִׁמְעֵתִין הִבִּיא פְּלוּגְתָּא בְּזָה וְכו' דִּי"א אִפִּי בְּמְלִנָּה ע"פ וְהַט' מִשׁוּם
דְּבַעֲשָׂאוֹ אִפּוֹתִיקֵי הָעֶבֶד מִפִּיק קָלָא וְכו' דַּהַתּוֹסֵ' בְּכַתְרָא דְּף מ"ד ע"ב דְּאִפִּילוֹ בְּמְלִנָּה ע"פ טְרִיף
בְּעֶבֶד וּבְלֵא אִפּוֹתִיקֵי אִפִּי מְלִנָּה בְּשִׁטְר לֹא טְרִיף וּבְשׁוֹר אִפִּילוֹ אִפּוֹתִיקֵי בְּשִׁטְר לֹא טְרִיף וְהַט'
דְּמִטְלִטְלֵי לֹא בְּנִי שְׂטָרָא נִינְהוּ וְעִינּוּן לֵה' הַתְּרוּמוֹ בְּשַׁעַר מ"ג וְלֵה' ג"ת שְׂמ וְעִינּוּן לְמַהֲרָש"א ו"ל
בַּמ"ב בְּתוֹסֵ': תּוֹס' בַּד"ה בְּכוֹר וְכו' מְחֻסָּר זְמַן תּוֹף ח' כְּדִמּוּכ' וְכו' עכ"ל לְכַאוּרָה בְּפִשְׁטוּת יֵשׁ
לְהוֹכִיחַ כֵּן מְדַהֲוֵצְרָה קָרָא לְאַסּוֹר לְגָבוּהַ מְכָלֵל דְּלֵהֲדִיּוּט שְׂרִי וְאִי לֹא קִי"ל בְּגוֹנוּיָה שְׂכָלוֹ חֲדָשִׁין
הָוִי ס' נִפְל וְאִיסוּר לְהֵדִיּוּט דַּס"ד לְחוּמְרָא וּמְדֹאֹסֵר לְגָבוּהַ מְכָלֵל דְּלֵהֲדִיּוּט שְׂרִי כְּדֹאֹמְרֵי בְּפִרְק
כ"ה דְּף קט"ו אֵלָּא ע"כ אִפִּי קִי"ל דְּכָלוֹ חֲדָשִׁין אִיסוּר לְגָבוּהַ וְנַר' דְּהַתּוֹסֵ' שְׂלֵא הוֹכִיחוּ מְזָה ס"ל
ס' דְּאוֹרִינִיתָא לְחוּמְרָא מְדַרְבְּנּוֹ וּמְדֹאֹרִינִיתָא שְׂרִי לְהֵדִיּוּט בְּתוֹף ח' וְאִיסוּר לְגָבוּהַ שׁוֹר דְּהָא לִיתָא
שְׂהָרֵי כ' הַר"מ בַּפ"ד מַה מ"א הָאוּכַל בְּתוֹף ז' לְלִינְדָתוֹ אִיסוּר וְאִין לּוֹקִינַן עֲלֵיו וּמְלִשׁוֹן זֶה מוֹכַח
דְּאִיסוּר מְדֹאֹרִינִיתָא וְהָרִי הַר"מ הוּא רֵאשׁ הַסּוּבְרִים דַּס' דְּאוֹרִינִיתָא לְחוּמְר' מְדַרְבְּנּוֹ כַּמ"ש בַּה'

ט"מ ובכ"מ וע"כ דהכא שאני דאית ליה חזקת איסור דאוקמיה אחזקתיה שצדיין לא פלו חזקתו וא"כ יש להוכיח שפיר דאפי' פלו חזקתו אסור לגבוה וכאמור ונ"ל דמדאסר לגבוה מחוסר זמן אין להוכיח פלוג' שפיר להקדיט שרי בליל ח' ולגבוה אסור עד יום ח' וקושטא הוא דמאי דאסר לגבוה דהיינו ליל ח' שרי להקדיט ומאי דכתיב שבועת ימים יתנה עם אמו היינו לקדושה דאי לא כתיב אלא מיום הח' ירצה הו"א אפילו לקדושה וצ"ל דליל ח' אסור מיום זבחו כ' התוס' בתולין דף פ"א ע"א דנ"מ לאם עלה ירד ולקמה ע"ש בגמ' ותוס' ועיין להמש"ל בפ"ג מה' איסורי מצבח מ"ש בטעמן של גאונים שכ' דבתוך ז' שרי להקדיט מדאסר לגבוה עש"ב ולפי"ה לא שייכא הכא הא מילתא דמדאסר לגבוה וכו'.

ודע דאפשר דהא מילתא אי אסר לגבוה בכלו חזקתו י"ל דתליא בפלוגתא דרשב"ג ורבנן בפ' ר"א דמילה דלרב"ג דלית ליה דאזלינן בתר רוב וקדושתו ע"כ מאי דאסר לגבוה הוא בכלו חזקתו אבל לרבנן דאזלי בתר רוב וקדושתו שרי פלו חזקתו אפי' לגבוה שרי דלעולם לא אמרי' דאסר לגבוה אפילו בכלו חזקתו אלא בהכרח מיהו פכר כתיבתי דלא שייכא הא מילת' דמדאסר לגבוה מפלג דלהקדיט שרי הכא פלל: בד"ה את וכו' ואין להק' לעולא וכו' עכ"ל הא דלא הק' לרבא דנקט טעמא דאת מהימנת וכו' ולא טעמא דאין פקדוני לחייב אפי' נאמן הב' משום די"ל דמתני' דקתני שאין פקדוני הוא מטעם דאת מהימנת ליה אלא דרבא ידע דר"נ דאמר טעמא שאין פקדוני לאו מטעמא דאת מהימנת וכו' וי"מ עוד דרבא אית ליה טעמא דאין פקדוני הכא דלא עלתיה לשמירתו והיינו מתני' דגיטין אבל הכא דעלתייה לשמירתו לית ליה טעמא דאין פקדוני וניחא לפי"ז מאי דרבא משני לאתקפתא דרמי ב"ח שם בפ' המפקיד פל המפקיד ע"ד אשתו ובניו מפקיד והיא אתקפתא היא לטעמא דאין פקדוני דהוצרך לשנויי גם לדידה דל"ל טעמא דאין רצוני וכו' וע"ש בגמ' דקאמר דייקא נמי וכו': דף י"ב ע"א תוס' בד"ה אנא וכו' וסבר שעבודיה לאו דאורייתא וכו' עכ"ל עיין מה שדקדק מהר"ם שי"ף ז"ל דעולא ס"ל ש"ד ע"ש ולזה י"ל דאי עולא הכא טעמיה משום ש"ד למאי אצטרף לומר גובין הכא גם אפילו ממטלטלין גובין למ"ד ש"ד כמ"ש הרמ"ה שם בפ' ג"פ במילתיה דעולא אלא ע"כ דבא לאשמועינו דגובין מן העבדים לכ"ע אפי' למ"ד שעבודא לאו דאורייתו ומשום דעבדא כמקרקעי אפי' בדרבנן ונ"מ לפרוזה וכיוצא ונרא"ש כ' פאן דברי התוס' ופסק בפ' ג"פ ש"ד וכבר עמדו ע"ז האחרונים ועיין להשע"ה ולה' קהלת יעקב באות ש' שעבודא עש"ב ובמ"ש התוס' קנין אגב דרבנן סתראי נינהו למ"ש בקדושין דף ה' בד"ה שפן ונהיה נ"ל דבצבורין דאוריית' דקרא בצבורין משתעי ולא כ' התוס' דאגב דרבנן אלא באין צבורין מיהו מגמ' לקמן ל"מ פן דאקא דמשני בעודן עליו פריף חצר מהלכת ואי איתא לוקמה מדין אגב בעודן עליו דהוי דאורייתא אלא ע"כ דל"ש גם מגמ' בקדושין דף כ"ו גבי מקומו מושפך לו ל"מ פן ועיין בס' קהלת יעקב אות א' אגב עש"ב.

ובמ"ש התוס' ולקמן דקאמר בהך לישנא וכו' עמ"ש מהר"ם שי"ף ז"ל ולהשע"ה ונ"ל דמאי דאוקמי' בעומדין בתוכה מדין חצר הוא ובישן דהוי חצר המשתמרת אבל מדין אגב לא קני אפי' עומדין בתוכה דכיון דלא נ"ל מקרא דערי בצורות משום דניידי מהיכא תפוזק לן דבעומדין בתוכה מהני ונהגמ' מעיקרא קאמר הניחא למ"ד כמטלטלי אלא למ"ד כמקרקעי פינו דמדין חזקה הוא אפי' אין עומדין בתוכה דלמ"ד כמקרקעי ודאי דלא מוקמי' לה אלא בסתם עבדים דאין משתמרין פינו דאיכא לאוקמה מדין חזקה אבל למ"ד כמטלטלי דליכא חזקה ואגב מוקמי' לה מדין חצר ובישן דמשתמר ופריף וליטעמיה אפי' למ"ד מטלטלי ומדין חצר תק"ל נוקמה אפי' אין עומדין בתוכה ומדין אגב ולזה מק' התוספות דלפי הליטעמיה אמאי לא פריף מדין חזקה

מיהו מדברי התוס' לקמן אין נראה פן ועיין להרי"ף שהשמיט האי דעומדין בתוכה ע"ש ולהר"ן"ה ז"ל: פתב הריטב"א ז"ל בקדושין דף כ"ו דבגמ' דקמא י"ל אגב דאורייתא ומשום דלא ניידי ע"ש ולפ"ד מאי דמייתי ר"ן מדתני אבימי מפנרוזבול מייתי ומאי דמייתי לימא כתנאי לא ידע דקנן אגב מקרא והיה סבור דרבנן הוא נדחי כ"ע כמקרקעי ומקרא ילפי' וכיון דמקרא דערי בצורות ילפי' י"ל דהא דלא קני משום דניידי וברייתא דקתני קני ס"ל אפי' ניידי מדרבנן מיהא קני והא דלא מוקי דכ"ע פמטלטלי והדתני לא קני שפיר והדתני קני משום דאף דניידי דאורייתא הוא ובדאורייתא כמקרקעי משום דמסתבר ליה דלכ"ע מדאורייתא בעינן דומיא דערי בצורות דלא ניידי ועיין לה' קהלת יעקב שם ע"ש.

והנה הר"מ בפ"ג מה' מכיר' דין ט' פ' דשאין צבורין בעי דלימא ליה קני אגב אכל בצבורין לא בעי אגב וכו' ה"ה דהיינו מדין חצר אכל הכ"מ כ' דמדין אגב הוא ע"ש והלח"מ הקל א"כ מאי פריף הגמ' וליטעמיה הא קי"ל דלא בעי צבורין נימא דבלא אמר אגב איירי ע"ש ועפי"ה ל"ק דהכי פריף נוקמה באמר אגב ואין עומדין בתוכה ואפ"ש דאף דעת התוס' פן וניחא קושלי' מהר"ם שיף דכוננתם להק' לפי' הוליעמיה והוא ע"ד שפתבנו אלא שהוא בסגנון אחר ומה שהק' הלח"מ דע"כ באגב איירי וכמ"ש התוס' בד"המכר ע"ש הוא תימה דהקרח שהקריחו התוס' דלאו מדין חצר לא יתכן אלא בבבוייתא קמיייתא ומאי דאוקי' בעומדין בתוכה היינו ברייתא בתרייתא דלא קתני חלוק' דמטלטלי ועלה הוא דפרכי' וליטעמיה וכו' ולא אפריית' קמיייתא: בד"ה והלקתא וכו' דכפות מהני דלא הוי חצר מהלקת עכ"ל נר' דלדעתם דבעינן כפות ידיו ורגליו פי היכי דלא ליהוי חצר מהלקת דאף דרגליו כפותים אם אין ידיו כפותים יכול להלך על ידי סמיכה בפותל ולכך בעי' ישן ומ"מ אם כפות ידיו ורגליו ואוחז החבל בידו לא בעי' ישן אלא דגמ' לא קאמר אוחז בידו ולכך כ' דבעי' ישן ועיין מהר"ם שיף בגיטין דף כ"א ע"א בתוס' ע"ש ועיין להרא"ש שם דף ע"ח: בד"ה למ"ל וכו' ע"כ לאו וכו' עכ"ל נראה דק"ל פיון דלמ"ד פמטלטלי נמי ק' נוקמה מדין חזקה כמ"ש בד"ה אגב ע"ש אי מאי דפריף הגמ' למ"ד כמקרקעי הפנונה היא נוקמה מדין חזקה הרי הפירכא שנה בין למ"ד פמטלטלי בין למ"ד כמקרקעי ומאי הניח' דקאמ' ולזה כ' דהפירכא למ"ד כמקרקעי היא דכיון דע"כ מדין חזקה אתי עלה למ"ל עומדין בתוכה משא"כ למ"ד פמטלטלי ליכא למיפריף כה"ג ועיין למחרש"ל מ"ש בפנונתם דלפ"ד ק' במ"ש התוספות בד"ה אגב דהומ"ל למ"ד פמטלטלי נימא דס"ל ליכא דין חזקה בעבדים דלאו כמחופר והיא גופה קושלי' מהר"ם שיף שם ולפ"ד מהרש"ל אין לתרץ בשום אופן ממה שפתבתי לעיל בד"ה אגב: בא"ד דומיא דצבי רץ פדרפו עכ"ל מק' דבפ"ק דמציעא דף י"א מסיק ר"פ דבדעת אחרת מקנה לא בעי משתמרת לדעתו וא"כ מאי פריף הגמ' לימא מדין חצר ודחוק לומר דסוגיין דלא כמסקנא דר"פ שם ול"ק דהטע' דבדעת עת אחרת מקנה לא בעי' משתמרת' לדעתו משום פיון דמשתמרת לדעת המקנה סגי וכ"מ הטעם בש"מ שם בשם הרא"ש ע"ש והכא בעבדים אינם משתמרין אפי' לדעת המקנה ולכך ל"מ ומאי דמיייתו התוס' מצבי רץ היינו דאף עומד בצד שדהו לא הוי משתמרת לדעתו ככה"ג מיהו מדברי ר"פ בשם הר' יונה בשמעתין נר' דחולק על הרא"ש בזה הטעם שכ' גבי' והילכתא בכפות דאף דבעלמא בעי' ישן הכא לא בעי' משום דבדעת אחרת לא בעי' משתמרת ע"ש הרי דאף דאין משתמרת אף לדעת המקנה לא בעי' משתמרת' בדעת אחרת ועיין בר"פ פאן שכ' פדברי התוס' הללו וצ"ל דלא ס"ל פדברי הר' יונה שהביא גבי' והילכתא בכפות: ע"ב גמ' בק"ק ואליקא דריה"ג וכו' דקדק מהרש"א במ"ב אמאי לא מוקי הגמ' דק"ו להקדש דקאמר ר"ע בק"ק וכריה"ג ע"ש ושמעתי מתרצים דבת"כ פתר מילתיה דריה"ג דריש

רע"ק לקרא לדרשא אחרת משמע דלא ס"ל כריה"ג עכ"ד וְהָא דְלָא מוֹקִי לָהּ בְּבִכּוּר הַבָּא מִח"ל דס"ל לרע"ק דלא קריב וא"כ הוי ממון בעלים פדלקמן משום דק"ו להקדש לא משמע בבכור דוקא אבל אפתי ק' לוקמה בזמן הזה דכל הקדשי לא חזו להקרבה והווי ממון בעלים: תוס' בד"ה מחיים וכו' כ"ש לאחר שחיטה עכ"ל נראה מדבריהם דאי הוה מסתבר לומ' דמחיים ממון גבוה ואחר שחי' ממון הדיוט הנה א"ש וק' דא"כ מאי פריה רבא מפרייתא דריה"ג הא ריה"ג אחר שחי' איירי ור"נ מחיים וי"ל: בא"ד דא"כ כי פריה מבכור לסייעיה משלמים עכ"ל הו"מ להק' לרבינא דמשני בבכור ח"ל דלא חזי להקרבה הא ריה"ג איירי נמי בשלמים דחזו להקרבה ומשום דנקטו דבריהם אקושני' המק' מעיקרא הוצרכו להוכיח מכן עזאי אבל ברבינא תק"ל אף מכן דוסתאי דרבינ' גופי' לקמן מוקי דכו דוסתאי דנקט בכור כ"ש שלמים וכה הראוני בתוס' ר"פ ז"ל לקמן במילתיה דרבינא לקמן בדברי בן דוסתאי שהוכיח דס"ל דבבכור בזמן הבית איירי דלא פרי"ן ותרי רבינא הווי וְלֹא הֵינּוּ רְבִינָא דְהָכָא ע"ש: בד"ה ואיתיביה וכו' דומיא דשלמים עכ"ל וה"ה דהו"מ ל"א בח"ל לא הנה צריך קרא דכינן דלא חזו להקרבה הוי ממון הדיוט וכמ"ש התוס' לקמן בד"ה ואלקבא וכו' בס"ד בבכור ח"ל לרע"ק דלא חזו להקרבה פלל: בד"ה ואם איתא וכו' דממ"נ דלא כריה"ג עכ"ל עיין במהר"ם שיף ועיין בהרשב"א ז"ל בחי' ע"ש ובמ"ש התוס' פמו שאפרש שם היינו דאי בנפדו הא חולין הם ורעהו קרינן ביה וכמ"ש שם אבל בלא נפדו פשיט"ל דלא מיתוקמא דהו"ל לפרש דסתם פיסולי המוקדשים בנפדו הוא: דף י"ג ע"א גמ' בכור מבעיא לפי רש"י דבבכור ח"ל הוא דאמרינן בכור מבעיא לא הנה צריך לומר חומרא דשלמי' סמיכה ונסכים וכו' אלא דשלמים חזו להקרבה כ"ש בכור דלא חזו להקרבה אלא משום דבכור אית ביה נמי חומרא דקדושתו מרחם לכה נקט הנה חומרי דשלמים דהווי נפישו וכדאמרינן בכ"מ הנה נפישין ואף דהכא בק"ו איירי אין לחלק: תוס' בד"ה אי וכו' דע"כ השתא ב' שהזיקו וכו' עכ"ל ואין להק' לימא דפליגי רבנן בזה וס"ל פלגא ופלגא ור"נ ס"ל פוליה וכוליה דלא מצינו דפליגי רבנן אלא בשור ובור אבל בב' שהזיקו מודו דמפלוגתיהו דשור ובור לא נפקא שהרי בשור ובור ס"ל לרבנן דשור הוא דהזיק ולא בור ובב' שהזיקו לכל הפחות פלגא ופלגא וכן לשיטת התוס' דגזירת הכתוב היא נר' דס"ל האי פוליה וכו' מה"ט שלא מצינו שפחלקו בזה משא"כ לשיטת רש"י ז"ל ועיין במהר"ם שיף ז"ל: בא"ד אע"ג דס"ל האי פוליה וכו' עכ"ל נר' שפאו לשלול דלא נימא דבא לאשמועינן דלא נימא דוקא בבור דכוליה הזיקא דבור הוא ולכה לא שדינן חיובו על בעל השור וכה"ג כ' התוס' לקמן דף נ"ג ע"ב בד"ה הא פרבנן ע"ש לנה כ' דכינן דלר"נ עכ"ל דהאי פוליה עבד וְהָא פּוֹלִיָּה עֲבָד לְפּוּם סְבָרָא דְהִשְׁתָּא דְלֹא ס"ד סְבָרָא דְתַנְרָאִי בְּבִירָה גַם לְרַבְנָן כֵּן הוּא וְלִכְה פְּרִיָּה פְּשִׁיט' וּמ"ש הַתּוֹס' שֶׁם דִּיש סְבָרָא לּוֹמַר דְדוֹקָא בְּבוֹר וְשׁוֹר הוּא דְלֹא שְׁדִינָן חִיּוּבוֹ אֲשׁוֹר הֵינּוּ מִפְּח סְבָרָא דְתַנְרָאִי בְּבִירָה הוּא דְאֲמַרִי דְכוּלִּיהּ חִיּוּבָא אֲבַעַל הַבוֹר דַּא"ל"ה ק' מאי פריה בשמעתינ עתינ פשיטא נימא דאתא לאפוקי דלא נימא הכי אלא ע"כ דהשתא דלא ס"ד האי סברא דתנראי בבירא אין לומר עוד דעיקר חיובא אבור רמיא אבל ק' כי משני אבע"א ר"נ ומשום סברא דתנראי בבירא אמאי לא מוקי לה פרבנן נמי דהשתא ל"ק פשיטא דאתא לאשמועי' הא מילתא וכמ"ש התוס' שם בהנהגה אמוראי דאתו לאשמועי' הא מילתא.

ודע דהנהגה אמוראי דס"ל שם בפ' הפרה דשור ושור פיסולי המוקדשין שנגחו משלם ח"נ ומוקמי ליה כר"נ ע"כ דלא ס"ל האי סברא דתנראי בבירא דהא בשור ושור פיסה"מ ליכא האי סברא ואמרי' אי ליכא לאשתלומי מהאי משתלם מהאי ותמיה אני על פסקי הר"מ דנר' דסתראי גינהו דבפי"ב מה' נ"מ פ' כר"נ ופ' גם בשור ושור פיסה"מ דמשלם ח"נ ובפ"ח שם פ' האי מימרא דר'

אבא דשְלָמִים שְהִזְיָקוּ אִינוּ גוֹבֵה מְהַבְשֵׁר כְּנֶגֶד הָאֲמֹרִינִי וְאֲמַאי לֹא אֲמֹרִינִי אִי לִיכָא לֹא שְתִלּוּמִי
מֵהֵאֵי מִשְׁתַּלֵּם מֵהֵאֵי אִי לֹא הָאֵי סְבָרָא דְתַנְרָאִי בְּבִירָה וְכִדְאֲמָרִי בְּשִׁמְעֵתִין: וְהִנֵּה הֵר"מ שָׁם פ'
קְדָשִׁים שְׂיֵשׁ בְּהוּ מְעִילָה פְטוֹר אִם הִזְיָקוּ וּמִשְׁמַע דַּפ' כְּרִיָּה"ג וְכ' הֵלַח"מ דַּמַּפ' דְּבָן עֲזַאי פְּלִיג
אֲרִיָּה"ג וְלֹא מְפָרֵשׁ פְּדָפִי רַש"י ע"ש וּלְפ"ד דְּבָרֵי רַש"י סוֹתְרִין זַא"ז דְּבַתְמוּרָה ר"ח מְפָרֵשׁ
דְּרִיָּה"ג בְּשְׁלָמִים וּבְכוֹר וּמַעֲשֵׂר ע"כ נר' דַּמ"ש פָּאן דִּן עֲזַאי מְפָרֵשׁ ר"ל דְּפָלִיג אֶת"ק דְּבַרְיִתָּא
וְאוֹמֵר דְּרִיָּה"ג לֹא אֲמַר אֱלָא בְּשְׁלָמִים וּמ"מ ת"ק דְּבַרְיִתָּא ס"ל אֲפִילוּ מַעֲשֵׂר דְּקְדָשִׁים קָלִים סְתָם
קְאָמֵר וְהֵר"מ פ' כַּת"ק וְיָמָּה שֶׁהֵק' הֵלַח"מ מ"מ ש' הֵר"מ בַּה' גְּנִיבָה ע"ש בְּמָה שְׁפִי בְּגוֹנֵב טְבֵלוֹ
וּבְמַגְדֵּל עֲזוֹ וְעֵינֵין לֵה' מַש"ל בַּפ"ד מַה' א"מ דִּין ח'.

וְדַע דַּבְּפ' מְרוּבָה דָּף ע"ו מוֹקִי לְמַתְנִי דְּגֻבַּב וְהַקְדִּישׁ וְאַח"כּ טַבַּח וּמְכַר כְּרִיָּה"ג וְע"ש בְּפִירֵשׁ"י
שְׁנֹדַחַק בְּמָה שְׁפֵטוֹר עַל הַטְּבִיחָה מִשׁוּם דְּשָׁם הַקְדָּשׁ וְכו' ע"ש וְאֵילּוּלִי פִירֵשׁ"י הֵייתִי אוֹמֵר דְּכִינִן
דְּלִרִיָּה"ג הַדְּיוּט וְהַקְדָּשׁ שְׁוֹתְפִין בּוּ דְהָא מוֹדָה בְּאֲמֹרִינִי דְּמִזְוִן גְּבוּהָ נִינְהוּ לְכַף פְּטוֹר מַד' וְה'
דְּאַרְבָּעָה וְחֲמִשָּׁה אֲמַר רַחֲמָנָא וְלֹא חֲמִשָּׁה חֲצָאִי בְּקָר דְּהָא פְטוֹר מַה שְׁפִנְגֵּד הָאֲמֹרִינִי וְכַמ"ש שָׁם
בְּדָף ע"ב ע"ש: ע"ב גַּמ' לְמַעוּטֵי נֶגַח וְאַח"כּ הַקְדִּישׁ וְכו' נֶרְאָה דְּאַתְיָא כַּר' יִשְׁמַעְאֵל בַּפ' הַמְנִיחַ
דָּף ל"ג דַּאֲמ' יוֹשֵׁם הַשׁוֹר וְאַע"ג דְּאַמְרִי הֵתָם הַקְדִּישׁוּ אִינוּ מְוָקֵד' מְדִינָא הֵינּוּ בְּקַדְוִשְׁתָּ דְּמִים
אַבְל בְּקַדְוִשְׁתָּ הַגּוֹף קי"ל הַקְדָּשׁ מְפָקִיעַ מִיַּדִּי שְׁעָבוּד כַּמ"ש הַתּוֹס' שָׁם ע"ש וְכֵן הַפְּקָר מְפָקִיעַ
מִיַּדִּי שְׁעָבוּד וְעֵינֵין לְמַהֲרָשׁ"א בַּמ"ב שֶׁכ' דַּה"נ בְּקָדָם וְזָכָה אֵיירִי וְעֵינֵין בַּר"פ ז"ל מ"ש בְּאוֹקְמָתָא
דְּקָדָם וְזָכָה ע"ש מִיָּהוּ ק' לַפַּמ"ש הַתּוֹס' בְּגִיטִין דָּף מ' דְּהִיָּא דַּפ' הַמְנִיחַ אֲפִי בַכַּה"ג אֵיירִי וּמְדִינָא
לֹא קְדִישׁ דְּלֹא מְצִי לְסִלוּקֵי בְּזוּזֵי וְכֵן ק' לַהֲר"מ בַּפ"ח מְהַלְכוֹת נ"מ דְּבָדִין ד' פ' לְדִינָא דְּשִׁמְעֵתִין
וּבָדִין ז' פ' הַקְדִּישׁוּ אִינוּ מְוָקֵדֵשׁ אֱלָא כְּדִי שְׁלֵא יֵאֲמָרוּ ע"ש וְצ"ל דְּהָכָא בְּמוֹעֵד אֵיירִי דְּקְדִישׁ
מְדִינָא כְּדִינָא בַּפ' הַמְנִיחַ ע"ש: תּוֹס' בַּד"ה חֲצָר וְכו' וּמִיָּהוּ לְסַפְרִים וְכו' עַכ"ל מ"ש מְהַרְשֵׁ"א
בַּמ"ב וּמִיָּהוּ הוּמ"ל הַיְפּוּף הַנִּיחָא לְרַב וְכו' ע"ש הוּא תְמוּהָ מַמ"ש הַתּוֹס' בְּדַבּוּר שֶׁאַח"ז ע"ש: דָּף
י"ד ע"ב תּוֹס' בַּד"ה בִּיתְמִי וְכו' דְּשְׁעָבוּד' ל"ד וְכו' עַכ"ל הָא דְלֹא תִי דַּס"ל מְלוּהָ הַכְּתוּבָה בְּתִירָה
כְּכַתּוּבָה בְּשֵׁטֵר כַּמ"ש לְעֵיל דָּף ח' ע"א אֲבַרְיִתָּא דְּכוֹלֵן וְכַנְסוּ תַחַת הַבְּעָלִים מִשׁוּם דְּסַתְמָא
בְּעַרְכִּין דָּף ז' ס"ל לֹא כְּכַתּוּבָה וְע"ש בְּפִירֵשׁ"י בְּמַאי דְּפָרִיף הַגְּמָרָא מְבוּר וְיָמָּה"ט לֹא מְשַׁנֵּי הַגַּמ'
בְּסוּף בְּתָרָא כִּי פָרִיף אַרְבַּ וְשְׁמוּאֵל מְבוּר בְּמְלוּהָ הַכְּתוּבָה בְּתוֹרָה וְאַע"ג דְּשְׁמוּאֵל ס"ל בַּפ"ק
דְּקְדוּשִׁין לֹא כְּכַתּוּבָה לֹא אֵיכַפְתָּ לָן בְּזָה פִּינּוֹן דְּפִלוּגְתָּא דְּתַנְאִי הִיא בְּמְלוּהָ הַכְּתוּבָה בְּתוֹרָה מִשָּׂא"כ
בְּפִלוּגְתָּא דְּשְׁעָבוּד' כַּמ"ש מְהַר"ם לוּבְלִין ז"ל בְּדַבּוּר שֶׁאַח"ז ע"ש וְע"ע בַּמ"ש בְּזָה בְּדַבּוּר
שֶׁאַח"ז: בַּד"ה ש"מ וְכו' וּמַפ' ר"ת וְכו' דְּבַמְלִין בְּשֵׁטֵר דְּוָקָא ל וְכו' עַכ"ל מְפָשֵׁט דְּבַרְיָהֶם נֶרְאָה
דְּבַנְזִקִין אַף מְלוּהָ בְּשֵׁטֵר לֹא גְבִיָּא דְלֹא שְׂיִיף נְעִילַת דְּלַת וְכו' נ' מְדַבְרֵי מְהַר"ם שְׂיִיף שְׁהַבִּין כֵּן מִיָּהוּ
לְפִי"ז צ"ל דְּעַמַּד בְּדִין הוּא יוֹתֵר מְשֵׁטֵר וְא"נ כֵּן מְדַבְרֵי הַתּוֹס' לְעֵיל דָּף ח' ע"א ע"ש אֱלָא נר'
דְּוָקָא בַּע"פ הוּא דְלֹא גְבִיָּא אַבְל לְמ"ד כְּכַתּוּבָה בְּשֵׁטֵר גְבִיָּא וְכֵן הַבִּין מְהַר"ם לוּבְלִין וּמ"מ לְכָל
הַפִּי' אֵיכָא פְּלוּגְתָּא דְּתַנְאִי בְּנִזְקִין אִי גְבִי מִיּוֹרְשִׁין אוּ מְלֻקְחוֹת דְּכִי הִדְדִי נִינְהוּ וְהֵינּוּ הִיא דְּעַרְכִּין
וּמַתְנִי דְּהָכָא ס"ל כְּסַתְמָא דְּעַרְכִּין דְּלֹא גְבוּ נִזְקִין מִיְתְמִי וּבְהַכִּי נִיחָא דְּהַתּוֹס' בַּד"ה בִּיתְמִי לֹא תִי
דַּס"ל כְּכַתּוּבָה מִשׁוּם דְּקַשְׂיָא סִיפָא דְּמַתְנִי דְּבַפְנֵי ב"ד וְהוּ"ל לְהַגְמִ' לְמִקְפָּרָה רִישָׁא אֲסִיפָא וְע"כ
הַוּוּכְרָחוּ לוֹמֵר בְּעַמַּד בְּדִין וּבְעֵיקָר מ"ש מְהַר"ם לוּבְלִין עֵינֵין בַּש"מ: דָּף ט"ו גַּמ' מְלַמֵּד שְׁהַבְּעָלִים
מְטַפְלִין וְכו' עֵינֵין בְּפִירֵשׁ"י בְּכַתּוּבוֹת דָּף מ"א דְּפִי לְעַנְיָן טַנְרַח ע"ש וְהוּא תִימָה דַּא"כ מַאי פָּרִיף
תְּנִינָא: תּוֹס' בַּד"ה הַשְּׁוָה וְכו' אִישׁ כִּי יִקְלַל וְכו' עַכ"ל הַכְּרַח זָה אֲתִי אַף לְגִי' שֶׁכ' רַש"י ז"ל
בְּתַמוּרָה דְּהַשְּׁוָה וְכו' דְּוָקָא לְדַבֵּר שְׂיֵשׁ בּוּ מַעֲשֵׂה ע"ש דַּמ"מ אַחַר דְּגִלִי קָרָא בְּתַמוּרָה דְּלֹא שְׁנָא

יִלְפִינוּ מִיָּדָה לְדַעְלָמָא דַּאֲל"ה אַמַּאי אַצַּט' גַּמ' בְּשִׁמְעֵתִין לְצָרִיכוֹתָא הָא לָא דָּמוּ לְהַדְדִי דְבַעֲוֹנָשִׁין
כִּי יַעֲשׂוּ כְּתִיב דְּוָקָא דְּבַר מַעֲשֵׂה אָבֶל בְּדִינִין לָא קִפִּיד קָרָא אַמְעֵשָׂה: ע"ב גַּמ' וְאִי תַּפְס ל"מ מַנְיָה
וְכוּ' רַש"י וְהַר"ם בַּה' סְנֵהֲדָרִין סוּבְרִים דְּאֶפְי' תַּפְס מִיָּדִי אַחְרִינָא וְאֶפְי' לַר"ת שְׂכ' הַתּוֹס' בְּשִׁמוּ
דְּוָקָא בְּתַפְס הַמְזִיק עֲצָמוּ אִינוּ אֶלָּא מְטַעְמָא דְּכָל אָדָם יִגְזוּל וְכוּ' וּמִפְּאָן נ"ל סְפִיקוּ שְׁל הַמַּש"ל
ו"ל בְּפִי"א מַה' מו"ל דִּין ז' שְׁנִסְתַּפֵּק בַּב"ח שְׁתַּפְס מְטַלְטְלֵי דִּיתְמִי לְדִינָא דְּגַמְרָא דַּל"מ לַב"ח אִי
מְהִינָא תַּפְיִסְתוּ לְגַבּוֹת מְהַקְרַקַע מִי אֶמְרִי דַּל"מ תַּפְיִסָּה אֶלָּא מְצִי לְגַבּוֹת מִן הַדְּבַר הַתּוֹפּוֹס בְּעֲצָמוּ
וּפְשִׁיט לָהּ מְדַבְרֵי הָרִיב"ש ו"ל דַּל"מ תַּפְיִסָּה ע"ש וּמִפְּאָן י"ל לְהַפְּדָה דְּהָא הָכָא ל"מ לְגַבּוֹת מִן
הַדְּבַר הַתּוֹפּוֹס וְאִי תַּפְס מִיָּדִי אַחְרִינָא שְׁהִרִי ח"ן הוּא וְלֹא מְצִינוּ ח"ן מִן הַעֲלִיָּה כְּדַאֲמַרִי בַּגַּמ' לְקַמָּן
דָּף ח"י ע"א וְכַמ"ש הַר"ם בְּפ"א מַה' נ"מ דְּכָל מִיָּדִי דְּשִׁינּוּי אִינוּ מְשַׁלֵּם אֶלָּא ח"ן הָרִי דָּאָף עַל
גַּב דַּל"מ לְגַבּוֹת אֶלָּא מְגוּפּוּ אִי תַּפְס מִיָּדִי אַחְרִינָא מְהִינָא תַּפְיִסְתוּ וי"ל דְּשִׁאֲנֵי הָכָא דָּאִי מְפַקִּינּוּ
מַנְיָה הו"ל כְּדִינִין דִּינֵי קְנִסוֹת בְּבָבֶל וְדוּקָא הֵיִתֵּר עַל נְזָקוּ הוּא דְּכ' הָרָא"ש ו"ל דְּגוּבִין מְהַתּוֹפּוֹס
מְשׁוּם דְּהֵיִתֵּר עַל נְזָקוּ לָאוּ קְנִסוֹת הוּא אָבֶל כְּנֶגֶד נְזָקוּ הֵיִי דִּינֵי קְנִסוֹת מִיְהוּ אִי מַת הַשׁוֹר הַמְזִיק
הֵיִי כְּמוֹ הֵיִתֵּר עַל נְזָקוּ וּמִפְּקִי מַנְיָה כִּינּוּ דְּמִדִּינָא אִינוּ גּוֹבָה כָּלֵל.

אָבֶל נ"ל סְפִיקוּ שְׁל הַמַּש"ל מַמ"ש הָרָא"ש ס"פ הַמְנִיחַ לְדַעַת הָרִי"ף דַּס"ל דְּטַעֲנוּ בְּחִיטִין וְהוּדָה
לוֹ בְּשַׁעֲוִירִים דְּפִטוֹר מְדַמֵּי שְׁעוֹרִים אִי תַּפְס ל"מ מַנְיָה הָא דְּלֹא מְשַׁנֵּי הַגַּמ' שְׁם בְּתַפְס כִּי פְרִיף
מְרִישָׁא דְּמַתְנִי מְשׁוּם דָּאִין תַּפְיִסְתָּ הַקְטָן מְהִינָא לְמִיגְבָּא דְּתָם אִינוּ מְשַׁלֵּם אֶלָּא מְגוּפּוּ ע"ש הָרִי
דְּתַפְיִסְתָּ הַקְטָן ל"מ לְמִיגְבָּא מִן הַגְּדוֹל כִּינּוּ דָּאִין יָכוֹל לְגַבּוֹת מִן הַקְטָן וְעֵינִין לְהַשְׁ"ף ו"ל סִי' פ"ח
סַקכ"א וְעֵינִין לְהַמְרָדְכִי ס"פ הַמְנִיחַ שְׂכ' דַּר"ת לְשִׁיטְתֵּי אֲזוּל דָּאִינוּ יָכוֹל לְתַפּוֹס אֶלָּא הַמְזִיק עֲצָמוּ
ע"ש וְתַמְהֵנִי דְּטַעְמָא דַּר"ת דַּא"י לְתַפּוֹס אֶלָּא הַמְזִיק הוּא מְשׁוּם דְּלִמְחַר יִתְפּוֹס אֲשֶׁר לוֹ כַּמ"ש
הַתּוֹסְפוֹת וְהַמְרָדְכִי בַּפ"ק וְהָכָא לֹא שְׁיִיף הָאִי טַעְמָא וי"ל: ע"ב תּוֹס' בַּד"ה וְאִי תַּפְס וְכוּ' אוּר"ת
דוּק' תַּפְס הַמְזִיק וְכוּ' עַכ"ל עֵינִין לְהַתּוֹ לְקַמָּן דָּף פ"ד וְכַרִּישׁ סְנֵהֲדָרִין שְׂכ' דְּכָל הִנְהוּ עוֹבְדֵי
דְּהִיּוּדִינִין בְּגוּזִילוֹת צ"ל בְּתַפְס ע"ש וְזֶה דְּלֹא כַּשִּׁי ר"ת דְּבַגְזוּל' לֹא שְׁיִיכָא תַּפְיִסָּה בְּמִזִּיק עֲצָמוּ
וְאֶפְשָׁר דְּלֹא כ' ר"ת כֵּן אֶלָּא בַּח"ן כִּינּוּ דְּמִדִּינָא אִינוּ מְשַׁלֵּם אֶלָּא מְגוּפּוּ הַקְטָנוּ וְכוּ' נִקְצַת מְדַבְרֵי
הַגַּא' שְׁם בְּפִרְק הַחֹבֵל ע"ש שׁו"ר לְהַמְרָדְכִי ס"פ הַמְנִיחַ שְׂכ' בְּשִׁם ר"ב שְׁהַכְרִיעַ לְחַלֵּק כֵּן ע"ש
וְעֵינִין לַה' רֹאשׁ יוֹסֵף ו"ל ח"מ סִי' א' מַה שְׁהַקְשָׁה לְשִׁיטַת ר"ת וּלְמַהֲרָש"א בַּס' בְּנֵי שְׁמוּאֵל שְׁם
בַּמ"ש לִיִּישָׁב דְּבָרֵי הַמְרָדְכִי ו"ל בְּשִׁם הָרַב שְׁמֵרְיָה עַל פִּי סְבָרַת ר"ת עֵינִין שְׁם: דָּף ט"ז ע"א תּוֹס'
בַּד"ה וְהַנְּחָשׁ וְכוּ' אָבֶל בְּמִיָּדִי דְּלָאוּ אוֹרְחִיָּה כְּגוֹן אֲרִיָּה וְכוּ' עַכ"ל מְדָלָא כ' זָאב שְׁדָרַס נַר' דְּזָאב
דְּרָפּוּ בְּדָרִיסָה וּמ"ש תְּחִילָה זָאב שְׁטָרַף אַף שְׁטָרַף קְאָמְרִי וְלֹאפּוֹקִי מְאֲרִיָּה וְכוּ' מְדַבְרֵיהֶם לְקַמָּן
בַּד"ה וְהַתְנִיָּא וְכוּ' שְׂכ' דְּחִיָּה סְתָם קְתַנֵּי בֵּין בְּאֲרִי בֵּין בְּזָאב וּר"נ מוֹקִי לָהּ לְצַדִּין וְלֹא אֲיִירִי
בְּטָרַף וְאָכַל אִף הַטּוֹר סִי' שַׁפ"ט כ' בְּשִׁם ר"י דְּזָאב אִין דְּרָפּוּ בְּדָרִיסָה ע"ש: ע"ב פִּירֵשׁ"י בַּד"ה
א"ה וְכוּ' לָאוּ מְשׁוּם דְּאוֹרְחִיָּה לְטָרוּף דְּאֶפִּילוּ בְּאֲרִי תַּרְבּוֹת עַכ"ל נִרְאָה מְדַבְרֵי דְּרַבִּינָא פְּלִיג
וּס"ל דְּאֲרִיָּה אוֹרְחִיָּה לְטָרוּף וְלֹאכּוֹל מְדַהֲוָצְרָף רַבִּינָא לְמִקְלִתָּהּ דַּר"א דָּאִי ס"ל כְּשִׁמוּאֵל הוּל"ל
אֶפְי' בְּטָרַף וְאָכַל אֲיִירִי בְּרִיָּתָא דְּלָאוּ אוֹרְחִיָּה וּבְאֲיִיעַד דְּבְטָרַף לְשִׁמוּאֵל אִין מְחַלְקֵת בֵּין רַבִּין
לַר"א וְכָל עֲצָמוּ דְּרַבִּינָא לֹא בָּא אֶלָּא לְוֹמֵר דְּאֶפְי' בְּבִנֵי תַּרְבּוֹת אֲיִירִי וְלֹא בָּא לְשִׁנּוּי מִקְלֵת'
דְּשִׁמוּאֵל זֹוּהִי שִׁיטַת הַר"ם בְּרִישׁ ה' נ"מ שַׁפ' דְּלֹא כְּשִׁמוּאֵל וְע"ש לְהַלַּח"מ וְהָא דְּלֹא מְשַׁנֵּי הַגְּמָרָא
לְעִיל אַדְשִׁמוּאֵל דְּבְרִיָּתָא בְּאֲיִיעַד מְשׁוּם דַּא"כ אַמַּאי קְתַנֵּי בְּחִצְר הַנִּזְנָק וְזֶה מְדוּקָדֵק כְּדַבְרֵי רַש"י
בַּד"ה מְשַׁלֵּם וְכוּ' שְׂכ' מְדַמְשַׁלֵּם בְּחִצְר הַנִּזְנָק וְכוּ' ע"ש דוּק וְתַשְׁכַּח וְלֹא ס"ל כַּמ"ש הַתּוֹס' ו"ל
דְּחֹזֵר לְקַדְמוֹתוֹ וְהֵיִי שֶׁן וּבְהִכִּי גִיחָא מַאי דְּהַוָּצְרָף רַש"י לְוֹמֵר מְדַמְשַׁלֵּמַת בְּחִצְר הַנִּזְנָק וְכוּ' וְלֹא

כ' בפשיטות מדקתני לה גבי שן כדמסיק משום די"ל דהא דקתני לה גבי שן משום זאב הוא וקנשנית מהרש"א בד"ה פי ע"ש אכל לרבינא דטעמא דבני תרבות בכוליהו חיות צ"ל באייעד לכה פריה הא בתני לה גבי שן וה"ה דהומ"ל לרבינא אמאי קתני בתצר הניזק: תוס' בד"ה פי וכו' ועי"ל דדוקא מוקי לה וכו' עכ"ל לפי"ז רבינא אתא לשנויי מילתא דשמואל דבריייתא איירי באייעד ואין להק' דכיון כל פת המק' דלא אוקמה כר"ט משום דקתני לה גבי שן וכמ"ש התוס' בד"ה והתניא א"כ מאי משני רבינא באייעד די"ל דבאייעד ובני תרבות דוקא ניחא ליה אף דקתני גבי שן משום דכיון דברשות הניזק דקתני דהיא מהלכות שן הוא משום זאב כמ"ש התוס' בסה"ד א"כ ניחא אי קתני לה גבי שן משום זאב משא"כ לעיל ועיין במהרש"א בסה"ד ע"ש: פתב ה"ה ז"ל בריש ה' נ"מ לדעת הר"ם ארי שטרף דהוא נגיח' משלם נ"ש דמועדין הן וכו' הלח"מ דהוא דלא כפירש"י שכ' ארי שטרף ואכל דחייב דקאמר שמואל היינו ח"נ ע"ש ואין נ"ל פן דבטרף ואכל בפ' אפרו בגמ' דלאו אורחיה ובנדאי ח"נ הוא דמשלם דהא לאו מועדין הן להכי ועלה הוא דכ' רש"י ח"נ אכל בטרף ולא אכל אורחיה הוא ותייב נ"ש בדעת הר"ם ועפרש"י ז"ל באוקמתא דר"ן: דף י"ז ע"א גמ' משלחי רגל וכו' נ"ל דרגל של שור וחסמור הם ב' רישין דסוף התיבה הוא הרגל שלח וזהו אשריכם זורעי על כל מים דהיינו תורה כדדרשינן הכא משלחי רגל השור והחסמור דהיינו בזמן שהקול קול יעקב אין הידים ידי עשו: תוס' בד"ה והאמר וכו' ואור"ת וכו' עכ"ל מהרש"א פאן כ' דלפיר"ת מעשה עדיף מלמגמ' ובספ"ק דקדושין כ' בפשיטות בכוננת התוס' דהכא דלעולם לימוד עדיף וכ"נ עיקר בכוננת התוס' דהכא: דף י"ח ע"א גמ' א"ד מעלייה משלם דלא אשפחן כאורחיה וכו' נראה מזה דלמ"ד פלגא דנזקא ממונא ושנונים לאו בתזקת שימור קיימי וח"נ משלם אע"ג דכאורחיה הוא ליכא לספוקי בהא אלא דלדידיה ח"נ צרורות מגופו משלם דלא אשפחן ח"נ מעלייה פהצד הא' וק' דבגמ' לעיל דף ג' ע"ב אמרי' דלר"פ פשיטא ליה ח"נ צרורות מעלייה ור"פ הוא דס"ל לעיל דף ט"ו ע"א פלגא דנזקא ממונא וצ"ל דלר"פ הכי גמירי הילקתא ח"נ צרורות מעלייה.

וראייתי בש"מ שכ' אפי' למ"ד ממונא מבע"ל לרבא משום דלאו אורחיה ממש ע"ש ואין נר' פן מגמ' לעיל דף ה' ע"ב לפי מה שפ'י שם התוס' בד"ה שפון ע"ש דאי איתא היכי יליף קרן מהנהו נפרוה מה להנהו שפון אורחיהו ממש דרגל אורחיה ממש כדאמרי' בשמעתין וגם הנהו פוליהו דמו לרגל בהא מילתא כדמוכח פוליהו שמעתין בצריכותא דריש מכילתין ע"ש: עו"ש ולא מ"ט וכו' לכאור' כל זה ללא צורך ומשום יגדיל תורה הוא דמאי נ"מ בכל זה דמ"מ מצי למדחי הפשיטותא ונר' דהוצרה לכל זה דלא תקשה למ"ד דר"ט ל"ל דיו אפי' לא מקפדה הק"ו ועיין בתוס' לקמן דף כ"ה ע"א בד"ה והא ע"ש דאי מוקמת לה בדשני ע"כ דאית ליה דיו כדלקמן בשמעתין: פירש"י בד"ה כגון דשני בגחלת שעולה בפיו ולקמן פי' שזרק בידו ונראה דהוצרה לשניהם לצדדי הפעיא דבעי ר"א בכח פחו ועיין בתוספות לקמן דף כ"ב ע"א בד"ה ור"י בדאנח ע"ש ומק"ר"ם שיהי' ז"ל כ' דמ"ש רש"י עולה בפיו הוא לפי רבו שהביאו לקמן דלא איירי בצרורות וכרבנן דסומכוס ע"ש והוא תימה דרש"י בדיבור זה גופיה כ' דתרנוייהו פסומכוס.

גם מה שהק' ליפשוט בעיא ע"ש לק"מ ונהרי הוא פמבנאר: תוס' בד"ה מועד וכו' והשתא פשיט בעיא דרב' דיש העדאה וכו' עכ"ל נר' מדבריה' דלג' הא דפלוגתיהו תניהו בשני ואייעד לא א"ש מאי דקאמר אלא הא דבעי רבא וכו' דבעיא דרבא בכי אורחיה היא ואנן בשנויי איירי וק' דהא כ' לקמן דבתרנוייהו מבע"ל והא בהא תליא ועוד דא"כ נוקמה לפלוגתיהו בשני ואייעד ולא

תפשוט שום בעיני וכבר הרגיש מהר"ם שיף ז"ל בקושני' זו ונ"ל דאפי' אי גרסי' בשני ואייעד
א"ש דפשיט מרבנן דאין העדאה דכיון דכי אייעד הוי רגל לא עדיף ממה שקהיה אורחיה מעיקרא
דח"נ הוא דמשלם ובזה הוא שכ' התוס' לקמן דאי אין העדאה כפי אורחיהו גם ע"י שינוי אין
העדאה דהיינו לרבנן דביתר דאייעד הוי רגל ולא ק"ל להתוס' אלא במאי דקאמר תפשוט מדר"א
דיש העדאה דלגן' דשני ואייעד לא תפשוט מר"א מידי די"ל דבשני ואייעד דהוי קרן לר"א גם
ביתר דאייעד יש העדאה פכל קרן דעלמא אבל בכי אורחיה דהוי רגל אה"נ אין העדאה דהא פי
אורחיה נמי הנה וח"נ הוא דמשלם וזהו שדקדקו התוס' בדבריהם במ"ש והשתא פשיט בעיני
דרבא דיש העדאה וכו': ע"ב בד"ה בין וכו' ח"נ על פל הגדיש כר"י עכ"ל לפ"ז מוכח מפאן דרבא
ס"ל אשו משום חציו כר"י דהא לא מחייב על פל הגדיש אלא מטעם אשו משו' חציו פדאי' לקמן
וק"ל עמ"ש התוס' בסנהדרין דף ע"ז ע"א בד"ה סוף דהא דדייקי' בחולין טעמא דנפלה הא הפילה
כשירה ומוקמי לה פר"ן ס"ל אשו משום ממונו ע"ש דהא רבא הוא דמוקי לה בחולין פר"ן ורבא
ס"ל אשו משום חציו כמו שהוכיחו התוס' פאן וצ"ע ועיין בחי' בחולין שם: דף י"ט ע"א גמ'
וביעטה והתיזה והזיקה ל מהו מפירש"י בד"ה והזיק' נר' דל"ג ביעטה ומ"ש בד"ה לקרן וכו'
וביעטה ט"ס וכו' מגמ' דפריף ממתני' דדרסה דנר' דלא פריף אלא אמאי דפשיט ליה דהוי רגל
ומתני' לא מיתוקמ' בשנוי כמו שנראה מגמרא לעיל דפשיט מתני' דלא פסומכוס מההיא דדרסה
על הפלי ועיין בר"פ ז"ל וכו' מהר"ש ז"ל במ"ב לדעת התוס' דל"ג ביעטה אבל במק' כ' דהתוס'
גרסי וביעטה ע"ש והר"ם בפ"ב מה' נ"מ כ' ביעטה בר"ה והתיזה פטור ואי תפס רביע נזק ל"מ
מניה והשיג הרב"ד הא פשיט ליה דכי רגל ע"ש ולזה י"ל דהר"ם מפ' לבעיני דר"א בר ממל
גם לענין ר"ה מדלא קאמר את"ל יש שנוי וא"כ פשיטא ליה דבשנוי חייב בר"ה דלא כפשיטות
דר"ז והוי פלוגתא דאמוראי ומספק"ל הילקתא פמאן מיהו הול"ל אם תפס ח"נ כמו הנה פבות
שכ' שם ע"ש ע"כ נר' עיקר פדברי ה"ה דהפל מבעיני דרב אשי דאי יש שנוי הוי קרן לחייבו
בר"ה ורביע נזק נאי אין שנוי פטור בר"ה וחייבו ברשות הנזק ח"נ והבעיני היא אי הוי שנוי
ע"ש.

אף ק"ל לפי זה דבגמ' לעיל דף י"ח ע"ב דקאמ' ת"ק ור"א ס"ל פסומכוס ופליגי בפלוגתא דר"ט
ורבנן והשתא אמאי לא קאמר הגמ' תפשוט בעיני דר"א דאי אין שנוי אמאי ח"נ לת"ק שקהרי
מהאי טעמא לא מוקי לה פרבנן פסומכוס כמ"ש רש"י והתוס' שם ואף למ"ש התוס' בתי' הב'
דליכא קו' דר"ט ע"ש מ"מ ק' אמאי לא קאמ' תפשוט בעיני דר"א דיש שנוי פדקאמר הגמ' פכולה
שמעתא שקהרי לפ"ד ה"ה הפעיני אתניא אפי' אליבא פסומכוס ועוד ק' דבגמרא אמרי' דרבא
דמבע"ל אי יש העדאה באת"ל דאין שנוי הוא ובגמ' לעיל אמרי' תפשוט דבעי רבא אי יש העדאה
מפלוגתא דר"א ות"ק ונחי אמ"ל רבא בדשני ולא אייעד ותרנוייהו פסומכוס ופליגי בפלוגתא
דר"ט ורבנן והשתא הא לרבא באת"ל דאין שנוי הוא וכי אמרי' אין שנוי מחייב נ"ש לפסומכוס
לפ"ד ה"ה ומ"ט דרבנן דאמרי' ח"נ ועוד יש מק' לדברי ה"ה דכיון דבעיני דרבא היא באת"ל דאין
שנוי וא"כ ע"כ בעיני דרבא בכי אורחה הוא לפ"ד ה"ה וא"כ מאי ק"ל תפשוט דבעי רבא וכו'
נימא לעולם יש שנוי ובעיני דרבא בכי אורחה פיון דכי אמרי' אין שנוי נמי בכי אורחה הוא דבעי
רבא ע"כ נר' דדברי ה"ה הם פי' בעיני ב' דאמרי' ר"א מוקי לה פרבנן ובעי לה הכי אבל בעיני
דר"א דבעי יש שנוי או אין שנוי מפ"ל כפי' רש"י ותרתמי בעיות גינהו ובאת"ל פעי לה והכריחו
להר"ם לפ' דב' בעיות הם דמדקאמ' הגמ' ר"א פעי לה הכי נר' דבעיני דבעו אמתני' היא קדומה
בזמן ופריף הגמ' ר"א במאי מוקי הפעיני וא"כ פי משני ר"א פעי לה הכי ע"כ לאו היינו בעיני

דייש שנוי דהא דה בעיא דיש שנוי ר"א בעי ליה משמא דנפשיה וא"א הא פבר בעו לה מזמן הקדום ע"כ מפ' דב' בעיות ניהו נחדא באת"ל דאינדך דמבע"ל אם הוי שנוי ואת"ל דהוי שנוי שפא אין שנוי לרביע נזק וכפירש"י.

מיהו אפתי ק' דא"כ אמאי נקט הר"ם אם תפס רביע נזק הול"ל אם תפס ח"נ אין מוציאין מידו שיקרי מספק"ל נמי בחיוב דח"נ ונר' ליינשב לנה במה שנונדע מ"ש מהריב"ל בס"ס מוציאין מיד המוןזק ועיין מש"ל בריש מכילתין וא"כ אם תפס ח"נ נדאי מוציאין מידו שיקרי איפא ס"ס שפא פטור לגמרי ושפא רביע נזק דשפא לא הוי שנוי ואת"ל דהוי שנוי שפא אין דין שנוי לרביע נזק ואין להק' א"כ אמאי דוקא בתפס רביע נזק א"מ מידו אפי' לא תפס הו"ל להוציא רביע מהמזיק דהא איפא ס"ס שפא רביע שפא ח"נ די"ל דלגבי הא מילתא ס"ס דשם אהד דהא הס' לא הוי אלא בהנחה דיש שנוי ולא מספק"ל אם יש לו דין שנוי או לא ולא חשיב אלא חד ס' משא"כ בתפס ח"נ דמספק"ל שפא לא הוי שנוי ואת"ל הוי שנוי שפא יש דין שנוי וכן מ"ש הר"ם גבי בעיטה במקום שאי אפשר וכו' דלא משלם ח"נ אע"ג דאיפא ס"ס שפא אורחא הוא פיון דבמקום שא"א ואת"ל לא הוי אורחא שפא אין שנוי משום דהוי שם אהד דכי אמרי' אין שנוי הוי אורחא הוא לדברי ה"ה בדעת הר"ם מיהו אפתי ק' דהא איפא ס' אחר דהיינו שפא אין דין שנוי וח"נ משלם דהיינו בעיא הא' דר"א וי"ל ועיין להמש"ל ז"ל: ע"ב ל"ש אלא שנקשר מאליו וכו' ועיין מ"ש הר"ם בפ"ב מה' נ"מ דין יו"ד שדבריו תמוהי' טובה וכבר הושג מהראב"ד ז"ל ונ"ל ליינשב והיה בהניח דיש צרורות לבור וכה"ג כ' ה"ה שם בדין ה' דיש צרורו' לקרן דהלכתא גמירי לה דככל חיובי נזקין פי הוי צרורו' חייב חצי חיובו ע"ש וכי נסתבף פלי בחוט ונתגלגל הוי צרורות דבור והשתא פל מ"ש הר"ם בזה הדין הפל מדין בור הוא בתחילה כ' היה חוט קשור וכו' משלם ח"נ בעל התרנגול כי קשרו הוא וכדכ' בתר הכי בד"א שקשרו אדם דהוי צרורות דבור וח"נ משלם אבל אם נקשר מאליו פטור דכי יכרה איש פור ולא שור בור והא דלא מחייב משום צרורות דרגל משום התרנגול משום דבזה הוי פח פחו דהתרנגול התז החוט והחוט התז הפלי וכח פחו לאו פכחו לדעת הר"ם כמ"ש הלח"מ שם בדין י"ז ע"ש אבל פי קשרו דעשה הפור דהיינו החוט וכי התז החוט את הפלי הוי פחו ממז' דהחייב משום החוט ולא משום התרנגול ואם היה לחוט בעלים ונקשר מאליו חייב בעל החוט ח"נ פשלא שמר החוט דהוי צרורות דבור וסוגית הגמ' הכי אזלא דמעיקרא דס"ד בבור ממז' ולא בצרורו' פריף בנקשר מאליו מאן מחייב ח"נ ומשני באידי אדוני דהיינו צרורות דבור ומתני' אפי' קשרו אחר ח"נ הוא דמשלם ורב הונא אחוט הפקר קאי דאם נקשר מאליו פטור ואם קשרו אחר חייב ח"נ והפל מדין בור הוא וא"ש דברי הר"ם ז"ל על נכון.

ודע דמ"ש הרא"ש ז"ל דאם הצרורות יש להם בעלים חייב נ"ש מדברי התוס' בד"ה אלא לא משמע פן שכ' או דחבריה ואצנעיה ע"ש: דף ר' ע"ב תוס' בד"ה אפקורי וכו' עד שלא יבואו לדמי מה שנהנית עכ"ל משמע דמפחית מדמי מה שנהנית מיהא לא מתנאש וק' דא"כ פיון דחסריה מיהא קצת אמאי לא משלם פל ההיזק דהא מוכח בשמעתינ דכי חסריה דמי השחרוריתא משלם פל ההיזק וכמ"ש התוס' בסוף הסוגיא בד"ה ונהבי ע"ש וכ"נ ממ"ש התוס' בד"ה הא וכו' גבי תחב לו חבירו ולא שנה מידי ע"ש וי"ל דס"ל כמ"ש הרשב"א לקמן דף צ"ז גבי ספינה ריש לחלק בין מקרע לטלטלי דבמטלטלי אין מגלגלין ע"ש ובגן הרשב"א בההיא דספינה י"ל דשאני התם דאפשר שלא תבא לידי פחת ולא תשבר ולכן עיקר החיוב בשעת הפחת ולכך אין מגלגלין עליו את הפל אבל גבי שחרורית' בכ"מ איפא חסרון ועיקר החיוב בתחילה ולכך מגלגלין ועיין

להשע"ה בה' גזילה דף דף כ"א ע"א גמ' תרתי הא דקנימה וכו' לכאורה ק' דהו"ל לשנויי דשאני ש"כר מראובן דגלי דעתיה וכמ"ש התוס' לעיל בד"ה טעמא ומתקן ש"א במ"ב נרגש מזה וכו' דהיה לר"י דוקא ע"ש ומדברי התוס' בפ"ק דבתרא דף ה' בד"ה אע"פ וכו' לחד תי' נר' דרבנן ל"פ בהאי סברא דניחא ליה דהא לא איפליגו עלה רבנן וסתמא היא אף דרבנן הונפרו שם ברישא דמתני' ע"ש ולכ"נ דכי ש"כר מראובן לא הוי גילוי דעת לגבי שמעון די"ל דלראובן הוא דרוצה ליתן לו ש"כר משום דראובן עביד לאגורי והו"ל חצר דקנימא לאגרא לגבי ראובן: שם משום ש"אמר ושאיה וכו' נרב הונא דאמר לעיל נמי א"צ להעלות מה"ט הוא ולא משום זה נהנה וזה לא חסר וכו' נמגמ' לקמן דף צ"ז ע"א ועיין להרא"ש ומת"ר"ם מלובלין ו"ל ועיין למתקן"ל ביש"ש סימן ט"ז עיין שם: תוס' בד"ה פהדיוט וכו' שלא ינהא אדם בלא מעילה עכ"ל בהג"א בשם מהרי"ח כ' דמשום זה נהנה וזה לא חסר יכול לדור בע"כ ואי' למחות בידו דלא כמ"ש התוס' לעיל בד"ה הא וברי' בתרא ע"ש ומ"מ נר' דה"ד במיחה בו שלא ידור סתם אבל אם אמ"ל שלא ידור אלא בש"כר ודאי אדעתא דש"כר נחית דמנכר לומר כן מפת קושני' התוס' הלזו ועיין למתקן"ל ו"ל ביש"ש סי' ט"ז ע"ש: בד"ה במחזרת וכו' ואפ"ל לעלות בצדי הרחבה וכו' עכ"ל רצו להקשות גם לשמואל אקמה בצדי הרחבה והוי מימרא דרבא לעיל דלא פמאן וס"ל דשמואל מחייב בקמה בצדי הרחבה משום קרן ומ"ש רש"י בד"ה וקמה וכו' היקף לאו כר"ה וכו' ע"ש צ"ל דכ"כ לחד מן הפי' דכולה סוגיא בשן איירי דלפירש"י שלפנינו אפי' הוי כר"ה פטור משום דהוי שן בר"ה פיון דאורחא הוא: בד"ה דרב וכו' פירות נמי לאו אדעתיה וכו' עכ"ל ועיין מ"ש מהרש"א ו"ל דשמואל ל"ל כל המחזיק בהן זכה ע"ש והוא תימה דא"כ בפשיטות הו"ל להגמ' לדחויי דשמואל ס"ל בור ברשותו חייב והכא דחייב משום דל"ל כל המחזיק ולמה הוצרך לטעמא דחויי ליה וי"ל דכ"ז נכלל בכוננת הגמ' והוצרך לטעמא דחויי ליה כי היכי דלא לימא ליה לאו כל כמינה דמקרבת לפירוטיה ומחייבת ליה פדאמרי' לרב ומ"מ אין בזה תפיסה על פי מהרש"ל ו"ל דשמואל קאמר חייב דמשמע בכל ההיזק דאמתני' קאי דקתני משלם מה שהיזקה ואי איתא אפי' נימא דל"ל כל המחזיק וכו' מ"מ משבחה מיהא ליפטר וכו' עיקר בכוננת התוס' כפי מהרש"ל ו"ל: דף כ"ב ע"א גמ' ור"י דאנחה אנוחי מפי' רש"י מבואר דאורחא הוא וצ"ל לפי דלעולם מתני' איירי באדי אדויי גם לר"י אלא דהגמ' האמר דלר"י אתי דינא דמתני' באנח אנוחי דלא כר"ל והיינו לענין דינא אבל מתני' לא מיתוקמא אלא באדויי מדתני עלה ר"א מחייב נ"ש וכדאיתא לעיל דף י"ח ע"א ע"ש בסוגיא אבל בגמ' גופה יש לפ' אנח אנוחי בדשני ואייעד ואמתני' גופה קאי וכי תקשה לפשטן בעיא דיש העדאה לצרורות מצי לדחות דנוקמה באדויי וכו' ללא תפשוט והתוס' בד"ה ור"י שכ' למ"ל באדויי דא"כ תפשוט בעיא דכח פחו נראה דק"ל אמאי נקט באנוחי דהשתא תפשוט בעיא דהעדאה דאף דמצי לדחויי כמו שקתבתי מ"מ לאוקמתא זו מפשטא הבעיא וטפי הומ"ל באדויי דהשתא לא תפשוט ותי' דגם פי מוקמת באדויי מיפשטא נמי בעיא דכח פחו וא"כ הגמ' חזא מנייהו נקט פיון דשוין הו' ועיין מהר"ם שיר בתוס' ודוק: תוס' בד"ה והתניא וכו' אמתני' הומ"ל וכו' עכ"ל לפמ"ש התוס' בד"ה אדם בשם ר"י: תנרץ זה דאי אמתני' י"ל דמלמעלה למטה וממטה למעלה חד דינא אית להו וברייתא דקתני פטורא בתרנוניהו בדאפיה ופטורין מנ"ש אבל אברייתא ק"ל שפיר דכיון דש"מ דמלמטה למעלה פטור לגמרי משום דאנוס דחיקא ליה למימר בדאפיה דהוי ברייתא לצדדין דמלמטה למעלה פטור לגמרי ומלמעלה למטה ח"נ ומ"ש התוס' דלמה יחזור מסברא הא' הוא כמו שהבין מהר"ם שיר ו"ל ודלא כמ"ש במ"ב שם ע"ש ועי"ל דאמתני' לא פריה דפשיטא דמוקמי' לברייתא בדאפיה

אָבֵל אַבְרָהָם דְּחִיקָא לִיה לְשׁוּנֵי בְּדַאפִּיָּה דְּהַשְׁתָּא הוּי לְצַדִּין דְּמִלְמֻטָּה לְמַעְלָה אִפִּי דְּלָא אִפִּיָּה וּמִלְמַעְלָה לְמֻטָּה דּוּק בְּדַאפִּיָּה: ע"ב פִּירֵשׁ"י בַּד"ה עֶבֶד וְכו' שׁוּרוּ כְּמִנּוּ עַכ"ל עֵינָן בְּמַהְרָ"ם שִׁיף ו'ל שֶׁכ' דְּהָא דַּמְבַּע"ל הֵתָם בְּעֶבֶד וְלֹא פְּשִׁיט מִמַּתְנֵי הֵלְזוּ מִשׁוּם דִּישׁ לְחַלֵּק בֵּין הִ"ל לְסֻלְקָא לְהִ"ל לְבְרוּחַ ע"ש וצ"ל דְּלִפִּי מֵאִי דְּפְּשִׁיט בְּעֶבֶדוֹ כְּגֹפּוֹ שׁוּב אֵין לְחַלֵּק בְּכָה גַם גְּבִי שׁוּרוּ וְלִכְהָ מִיִּתִּי שְׁפִיר רְאִיָּה רִש"י מֵהֵיָא דְּשׁוּרוּ כְּמִנּוּ אָבֵל הִ"מ שְׁהִבִּיא רִש"י בַּפ' הַפּוֹנֵס ס"ל דְּאַף דְּבְעֶבֶד אֵין לְחַלֵּק מ"מ בְּשׁוּרוּ יֵשׁ לְחַלֵּק בְּהִכִּי ע"ש: תּוֹס' בַּד"ה בְּגֵדִי וְכו' וְתִי רִיב"ם דְּכָל רוּדְף וְכו' עַכ"ל וְדִשְׁמַעְתִּין עֵתִין נְמִי רוּדְף הוּא אַחַר הָעֶבֶד וְאַיִרִי בְּנִתְפַּנּוֹן לְעֶבֶד וְכו' מִתּוֹס' בַּפ' א"נ דָּף ל"א בְּהִדְיָא ע"ש נִזְהָ נְעַלְמֵ מַהְרָ"ם לִבְלִין ו'ל: בַּא"ד וְהֵתָם מִיִּתָּה לְאַשָּׁה וְתִשְׁלּוּמִין לְבַעַל עַכ"ל וְלֹא שִׁיף רוּדְף לְאַשָּׁה דְּהָא לֹא נִתְפַּנּוֹן לְאַשָּׁה וְע"ש בְּסַגְיָא דַּפ' בֵּן סוּרֵר וּבִפִּירֵשׁ"י שְׁם וְעֵינָן בְּמַהְרָשׁ"א בַּמ"ב.

וְהִנֵּה הַתּוֹס' בַּפ' א"נ הִבִּיאוּ פִּירֵשׁ"י דַּר"א ס"ל מִיִּתָּה לְזָה וְתִשְׁלּוּמִין לְזָה פְּטוּר דְּלֹא כְּרָבָא וְאַח"כ כ' דַּר"ת הִבִּיֵא רְאִיָּה לְסֻבְרוּתוֹ דְּבְרוּדְף דְּנִקָּא דְּתַקְשׁ' לְרָבָא מִמַּתְנֵי דְּעֶבֶד וּגְדִי דְּמוֹקְמִי בְּגֵדִי דְּחַד וְעֶבֶד דְּחַד אֵלָא ע"כ דְּבְרוּדְף דְּנִקָּא ע"ש וִיל"ד הָא לְפִירֵשׁ"י נִיחָא דִּי"ל דְּרָבָא ס"ל כַּר"י וַא"צ לְאַוִּקְמָה בְּגֵדִי דְּחַד וְעֶבֶד דְּחַד אֵלָא לַר"ל וְאַף דְּהַתּוֹס' בְּשְׁמַעְתִּין בַּד"ה וְהִיָּה וְכו' כ' דְּלִפִּי רִש"י דְּשְׁמַעְתִּין הוּמ"ל וְלִיטְעַמִּיָּה מ"מ הָא כ' דַּלְפִּיר"ת נִיחָא דְּנִקְט גְּדִי וְלִפִּי מַה שְׁמַתְבָּאָר מִדְּבַרִּי הַתּוֹס' בְּסַגְיָא דְּרִין דָּף ע"ז בַּד"ה כְּפָתוֹ דְּרָבָא ס"ל כַּר"ל וְהִבִּיאִי דְּבַרִּיהֶם לְעִיל דָּף י"ח ע"ש נִיחָא שְׁפִיר וְכו"מ קֶצֶת מַגְמ' לְקַמֵּן דָּף מ"ג ע"ב ע"ש וְאַף דְּרָבָא אָמַר קְרָא וּמַתְנֵי מְסִיעַ לַר"י אֵין מְוַכְרַח דַּס"ל כַּר"י וְכו"ג כ' הַתּוֹס' בַּפ' הִזְהֵב בְּסַגְיָא דְּמִשְׁיכָה ע"ש: בַּא"ד מַה חִידוּשׁ יֵשׁ בְּגֵדִי וְכו' עַכ"ל ר"ל וְהו"ל לְשׁוּנֵי בְּגֵדִי וְעֶבֶד דְּחַד וְהוּוּ כַּב' פִּינּוֹן דְּהַמִּית' מִשׁוּם הָעֶבֶד גּוֹפִיָּה וְעֵינָן לְהַר"ן בַּחִי בַּפ' ק דְּסַגְיָא דְּרִין דָּף ט' ע"ש וְבְעֶבֶד לְחִידוּיָה לֹא סָגִי אָף דְּחִיּוּב מִיִּתָּה מִשׁוּם הָעֶבֶד גּוֹפִיָּה וְחִיּוּב הַמְּזוּן לְבַעַלְיוֹ פִּינּוֹן שְׁגוּף א' הֵן וְלִכֵּן בְּגוֹנֵב חִלְבוֹ שֶׁל חֲבִירוֹ וְאַכְלוּ הוּי מִיִּתָּה וְתִשְׁלּוּמִין לְחַד וְעֵינָן לְמַהְרָשׁ"א בַּפ' א"נ סוּף דָּף ל' מ"ש עַל קְוִשִׁית מְהַרְשֵׁ"ל ע"ש שְׁנַעְלָם מִמֶּנּוּ דְּבַרִּי הַתּוֹס' הֵלְלוּ וְדוּק: דָּף כ"ג ע"א בַּד"ה תְּפִשׁוּט וְכו' אֵלָא מְסוּנְגִי דְּשְׁמַעְתִּין וְכו' עַכ"ל אָבֵל מִפִּירֵשׁ"י שֶׁכ' תְּפִשׁוּט מְדַקָּא מְשַׁלֵּם הַחֲרָרָה נַר' דְּלֹא כְּהַתּוֹס' וְלִשְׁיטְתוֹ הוּא שֶׁהָק' לְעִיל דָּף ד' בַּד"ה מִתְגַּלְגַּל אָבֵל לְשִׁיטַת הַתּוֹס' ל"ק וְהָא דְּלֹא פִי' כֵּן לְעִיל מִשׁוּם קו' ב' א"נ אִפִּי לְשִׁיטַת הַתּוֹס' ק"ל דְּהוּל"ל תְּפִשׁוּט בְּעִיָּא דְּמִתְגַּלְגַּל כִּי הִכִּי דְּקָאָמַר תְּפִשׁוּט בְּעִיָּא דְּפִי פְּרָה: ע"ב בַּד"ה הִנְהוּ מִיִּדֵי וְכו' וְלֹא א"ל שְׁחִטִּינְהוּ עַכ"ל מְשַׁמַּע לְהוּ דְּבַהֲהוּא עֲוֹבְדָא דַּר"י כְּבָר הַתְּרָה בְּהוּ מְדַהּוּ מִפְּסָדִי לְהוּ כְּפָה פְּעַמִּים וּפְרִירוֹ צְנַעְיִנְהוּ הוּא שְׁמִתִּינְהוּ לְמַרְיָנְהוּ וְכַדְפִּי בַּש"מ בְּשֵׁם הַר"י עֵינָן שְׁם: דָּף כ"ד ע"א פִּירֵשׁ"י בַּד"ה אִי אֲמַרְתָּ וְכו' שְׁהִבִּיאָ נִזְקָא נ' וְכו' עַכ"ל וְלֹא בְּפִי לְעִיל צ"ל שְׁהִבִּיאָם נִזְקָא ד' א"נ הִבִּיאָם נִזְקָא ג' כְּדִי שְׁיָהָ ח"נ מְמוּנָא וְכו' לְמוּדָה וְכו' לְדֹא כְּהַתּוֹס' בַּד"ה הַשְׁתָּא: תּוֹס' בַּד"ה וְלֹא יִשְׁמְרֵנוּ וְכו' אָבֵל הָכָא ע"כ וְכו' כְּדִמְסִיק וְאַזְזִיל דְּלֹא מ"ל לְחִיּוּבֵי פִלְג' וְכו' עַכ"ל הֵינּוּ מְרַמֵּז רְמוּזֵי אוּ הֵנָּה שְׁנִינּוּי דְּלִקְמָן וְקַשׁ דְּהַתּוֹס' לְקַמֵּן כ' דְּגִי הַסְּפָרִים אֵלָא רְמֵז רְמוּזֵי וַא"ש גַּם לְעִיּוּדֵי גְבָרָא וַא"כ לַס"ד דְּפָרִיף אִי לְעִיּוּדֵי גְבָרָא לִימְרוּ הֵנָּה קְמָאִי וְכו' וְלֹא ס"ד דְּרַמְזוּ רְמוּזֵי מֵאִי קָאָמַר בְּשִׁלְמ' לִיעוּדֵי תוֹרָא שְׁפִיר הָא גַם לְמ"ד לִיעוּדֵי תוֹרָא ק' דְּלִימְרוּ בְּתַרְאֵי דְּלֹא יְדַעִי דִּינְגָח ד' וְכַדְק"ל לְמ"ד לִיעוּדֵי גְבָרָא לִימְרוּ הֵנָּה קְמָאִי דְּלֹא יְדַעִי וְכו' וְהָא קוּשְׁי' גּוֹפִיָּה דַּק"ל אִי לִיעוּדֵי גְבָרָא מִקְמָאִי ק' אִי לִיעוּדֵי תוֹרָא מִבְּתַרְאֵי וְצ"ל דַּכ' הָאִי תִי לְפִי הַסְּפָרִים דְּלֹא גְרָסִי אֵלָא וְכו' אָבֵל לְסְפָרִים דְּגָרְסִי אֵלָא צ"ל כַּתִּי דַּא"נ וְכו' וְעֵינָן לְהַתּוֹס' בְּסַגְיָא דְּרִין דָּף ט' ע"ב בַּד"ה עֵדִי וְכו' ע"ש: דָּף כ"ה ע"א גַּמ' בֵּין לְטוֹמְאָת מִשָּׂא וְכו' נִרְאָה דְּסָמִיף אֲמַתְנִיתִין דְּלְמַעְלָה מְהוּ דְּמִיִּתִּי בְּסַמּוּף אָבֵל

מְבַרְיִיתָא גּוּפָה אִין לְהוֹכִיחַ פְּלוּם וְהֵינּוּ דְקָאָמַר מֵאן שְׁמַעַת לִיהּ וְכוּ' דְאִי שׁוֹאֵל עַל שְׁם הַתַּנָּא פְּאוּרְחִיָּה דְגַמְרָא לֹא מֵיִתִּי פְּלוּם מִמַּתְנִי' דְכָלִּים וְעַפִּיר־שׁ"י ז"ל: תּוֹס' בַּד"ה אֲנִי לֹא אֲדוֹן וְכוּ' לְמַ"ד פְּלִגָּא דְנִזְקָא וְכוּ' עַכ"ל עַמ"ש מְהֵרָ"ם שִׁיף ז"ל וְעֵינֵן בְּתוֹס' לְעֵיל דָּף ז' בַּד"ה רַעְהוּ בְּסוּפּוּ ע"ש: בַּא"ד וַא"ל רְשׁוּת מְרִשׁוּת וְכוּ' עַכ"ל נִרְאֶה דְהֵינּוּ קוֹשְׁיָא הַב' דְּמַתְנִי' וְכַנּוּנְתָם דְּבִרְאִשׁוּנָה הַק' כַּקוּ' הִרְאִשׁוּן נִפְרוּף מַה לְשׁוֹן וְכוּ' וּבְזוּ הַפִּיֶרְכָּא לֹא מְהַיָּי הַקוּ' הַב' דְּאַפִּי' הַקוּ' הַב' אִיכָּא לְמִיפְרָף הַאִי פִּיֶרְכָּא וְדָלָא בְּמְהֵרָ"ם לּוּבְלִין ז"ל ע"ש: בַּא"ד דְאִין פִּיֶרְכָּא זֹו מוּעֵלַת וְכוּ' עַכ"ל עַמ"ש מְהֵרָ"ם שִׁיף ז"ל וְדִבְרִיו מְבֹאָרִים בְּתוֹסְפוֹת בְּחֻלְיִן דָּף פ"ה ע"א בַּד"ה מַה לְמִילָה וְכוּ' ע"ש וְדָלָא בְּמְהֵרָשׁ"א: ע"ב גַּמ' וְקַמְיִיתִי לִיהּ בֵּין לְטוֹנְמַאת עֶרֶב בֵּין לְטו' שְׁבַעָה וְכוּ' וְהֵינּוּ מִשׁוּם דַּנ"ל מְקַרָּא דְלַקְמֹן דְּכָל טוֹנְמַאוֹת שְׁבַמַּת שְׁבַעָה וְכִינּוּן דְּמֵיִתִּי מַק"ו דְּטַמָּא ע"כ דְּטוֹנְמַאת ז' הוּא וַא"כ הָיִי יוֹתֵר מִן הַמְלַמֵּד פַּנ"ל אֲבָל אִין לּוֹמַר דְּמִסְתְּמִיּוֹת הַבְּרִיִּיתָא מִשְׁמַע לִיהּ דְּאַף לְטוֹנְמַאת ז' דְּהָא לְחַד תִּי שַׁכ' הַתּוֹס' דְּהַבְּרִיִּיתָ' אִיגְרִי בְּמַפְץ שְׁאִין לוֹ טְהֵרָה אֲלֵא דְהַגְמ' קָאָמַר דַּמ"מ מַפְץ שֶׁל עֵץ מֵיִתִּי לִיהּ בַּק"ו ל"ל הִכִּי דְהָא הַבְּרִיִּיתָא לֹא בְּשַׁל עֵץ אִיגְרִי וְדַע דַּק' לְפּוּם הַאִי תִי דְּהַתּוֹס' פִּינּוּן דְּהַבְּרִיִּיתָ' בְּחַד מַפְץ אִיגְרִי מַנ"ל לְהַגְמ' שֶׁם בְּשַׁבַּת דְּאִיגְרִי בְּאִין לוֹ טְהֵרָה בְּמִקְנָה דִּילְמָא בְּמַפְץ שֶׁל עֵץ אִיגְרִי וִי"ל דְּאִי בְּמַפְץ שֶׁל עֵץ לֹא הָיָה צְרִיף לְלַמְדוֹ מִפְּכִין קַטְנִים דְּהוּ"מ לְמִילָף מְהַנְף דָּלָא מְטַמּוּ בְּמַדְרַס הַזֵּב וְכַמוֹ שֶׁהַק' הַתּוֹס' שֶׁם וְתִי מִשׁוּם דְּאִיכָּא לְמִיפְרָף מַה לְהַנְף שְׁכַן נַעֲשׂוּ אַב הַטוֹנְמַאָה ע"ש וְאִי בְּמַפְץ שֶׁל עֵץ גַּם הוּא נַעֲשֶׂה אַב הַטו': שֶׁם הַנִּיחָא לְמַ"ד לְמַדִּין וְאִין מְשִׁיבִין ה' י"ש פְּלָל ק"ב הַקְּשָׁה מִכָּאן לַמ"ש ר"פ בְּנִזִּיר דְּדוֹקָא י מוֹפְנָה הוּא דְאִין מְשִׁיבִין לְמַ"ד ע"ש וְאַפְשָׁר דַּש"ה דְּיִלְפִי נְמִי מְהַאי נ"ש שְׁרַץ מַמַּת פְּדַאִיתָא בְּשַׁבַּת וְכִינּוּן דְּלַגְבִּי מַת דְּיִלְפִי שְׁרַץ מַמַּת אִין מְשִׁיבִין דְּהָא הַלְמַד מוֹפְנָה גַּם מֵאִי דְיִלְפִי מַמַּת מְשַׁרְץ אִין מְשִׁיבִין: עו"ש אֲלֵא לְמַ"ד דּוֹן מִינְהּ וּמִינְהּ כ' מְהֵרָשׁ"א ז"ל דְּעֵיקַר הַקּוֹשְׁיָא עַל הַהִיקְשָׁא דַאד"ש ל"ק דְּכִינּוּן דְּיִלְפִי מַהג"ש לְטוֹנְמַאת עֶרֶב אֲזִי יִלְפִי מַהק"ו לז' דְּאִי אֲמַרִי דִּיו מִיפְרָף ק"ו ע"ש וְה' י"ש פְּלָל ק"ו תְּמַה ע"ד דַּא"כ אֲמַאי לֹא מוֹקִי הַבְּרִיִּיתָא כְּפִשְׁטָא לְמַפְץ פְּמַת וּבְקוֹשְׁי' דִּיו יִתְרַץ דְּלְטוֹנְמַאת עֶרֶב יִלְפִי מַג"ש וּמִיפְרָף ק"ו ע"ש וְל"ק דַּא"כ לֹא אֲתִיָּא כַּמ"ד אוֹקִי בְּאַתְרָה דְּלְדִידְיָה ל"צ ק"ו וְכִינּוּן דְּבַק"ו לֹא סְגִי וּבַג"ש סְגִי לֹא הוּ"ל לְמַנְקֻט ק"ו וּמ"מ דְּבַרִי מְהֵרָשׁ"א אִינּוּ מוֹכְרָחִים וְעַמ"ש בַּמ"ב מ"ש וּמְהֵרָ"ם לּוּבְלִין ז"ל כ' לְהַפְּךָ דַּמְק"ו יִלְפִי ט"ע וְאִיִּיתֵר ג"ש לַט"ז ע"ש וְהוּא תִימָה דַּג"ש לֹא מֵיִתְרָא כַּמ"ש הַתּוֹס' וּמְהֵרָשׁ"ל כ' דְּעֵיקַר הַקּוֹשְׁי' אַג"ש ע"ש וְכ"נ עֵיקַר דְּאַהִיקְיָשָׁא ל"ק דִּי"ל לְמַ"ד דּוֹן מִינְהּ וּמִינְהּ ס"ל כַּמ"ד לְמִדִּין וְאִין מְשִׁיבִין אֲלֵא דַּמ"ש רַש"ל דְּאַהִיקְיָש' דּוֹן מִינְהּ וְאוֹקִי בְּאַתְרָה לַכ"ע וְהוֹכִיחַ מְשַׁבַּת ע"ש כְּבַר תְּמַה עֲלִיו מְהֵרָשׁ"א ז"ל מַגְמ' גּוּפָה שֶׁם וְעֵינֵן מ"ש לְיִישָׁב הִי"ש וְאִין דְּבַרְיוּ נִרְאִין דְּבַבְרִיִּיתָא שֶׁם יִלְיָף בְּהַדְיָא לַט"ז דְּלְטוֹנְמַאת עֶרֶב מַבְנִין אַב נִפְקָא וְכַה הִרְאוּנִי בְּחֻלְיִן דָּף ק"ד ע"ב אִיתָא הַאִי פְּלוּגְתָא דְּדוֹן מִינְהּ וּמִינְהּ וְאוֹקִי בְּאַתְרָה אַהִיקְיָשָׁא ע"ש: תּוֹס' בַּד"ה וּמַה פְּכִין וְכוּ' דְּהָא טוֹנְמַאת שְׁעַר וְכוּ' עַכ"ל עֵינֵן בְּמְהֵרָשׁ"א ז"ל בְּחֻלְיִן דָּף ע"א ע"ב שַׁכ' דְּאֵת שְׁבָא לְכָלִּל מַגְעָה הֵינּוּ שְׁיִכּוּל לִיגַע וְאַף שְׁאִין מְטַמָּא ע"ש וּמְדַבְרִי הַתּוֹס' פֶּאן אִין נַר' פֶּן וְכ"נ גַּם מְדַבְרִי רַש"י ז"ל בְּשַׁבַּת דָּף פ"ד וְדוֹק: דָּף כ"ו ע"ב גַּמ' לְחִיבּוֹ עַל הַשׁוֹגֵג וְכוּ' עֵינֵן מ"ש לְעֵיל דָּף ג' ע"ב: פִּירֵשׁ"י בַּד"ה לְעַנְיָן גְּלוּת וְכוּ' פְּרִט לְזָה שְׁצַדָּה עַכ"ל אִיפְכָּא מְסַתְבְּרָא וּנ"ל דַּה"ק פְּרִט לְזָה שְׁצַדָּה שְׁאִין דִּי לוֹ בְּגָלוּת דְּעִיר מְקַלֵּט אִין קוּלְטוֹ וּמְצִי גּוֹאֵל הַדָּם לְהוֹרְגוֹ מִשׁוּם דְּקָרוֹב לְמִזִּיד וְכ"כ הַרְמַב"ם ז"ל בַּפ"ו מַה רּוֹצֵחַ דְּנִתְכַּנּוּן לַב' וְנִרְק ד' בִּיד גּוֹאֵל הַדָּם לְהוֹרְגוֹ וְעַפִּי"ז נִיחָא מַה שֶׁהַק' הַתּוֹס' עַל פִּי זֶה שֶׁל רַש"י ז"ל דְּקָרָא קַמָּא דְּאַשְׁרֵי לֹא צָדָה הוּ"ל לְמִקְדָּרֵשׁ לְזַרְק לְצַד אַחַר ע"ש וְעַפִּי"ה אֲדַרְבָּא קָרָא קַמָּא דְּרַשִׁינּוּ לְחִיּוּב לְעַנְיָן גּוֹאֵל הַדָּם וְכֵן הִיא הַסְּבָרָא גַּם עַפִּי"ז נִיחָא מַה

שהק' ללשון א' וא"ת אמאי אצטריה וכו' די"ל דאצט' לפטור מגואל הדם גם קרא דכי נזיד הכי מ"ל לרש"י מעם מנבחי תקחננו למות ע"י גואל הדם ולכך לא כ' קרא דלקמיה דמכה איש וכו' ועיין להר"ם בפ"ה מה' רוצח וכן צ"ל לפי א' דרש"י דההיא דדרש"י פרט לנתפונולבמה וכו' הוא משום דקרוב למזיד הוא ועיין להתוס' שם בר"פ הגולין.

נדע דמ"ש התוס' דהנה פטרינו מבלא צדיה וכו' אבל ממיטה פשיטא דפטור ע"ש אין נר' פן מפירש"י ז"ל: דף כ"ז ע"א גמ' נפל מראש הגג וכו' הטור בסי' תכ"א פ' למימרא זו דאפי' ברוח שאינה מצויה חייב וברסי' שע"ח פ' פטור וכבר הסמ"ע שם עמד ע"ז וכ' לחלק בין אדם המזיק אדם למזיק ממון ע"ש טעמו ולפמ"ש לעיל דף ג' ע"ב בדעת הר"ם דמזיק אדם הוא דנ"ל מפצע תחת פצע אבל מזיק ממון לאו מיתורא נ"ל ע"ש א"ש טפי ועפי"ד הסמ"ע ליתא לראיה ששהביאו התוס' לקמן בד"ה ושמואל מההיא דנפל מן הגג ע"ש: ע"ב תוס' בד"ה קמ"ל וכו' נאפי' רנבא דליתיה קמן וכו' דהא ב"ד מפקי ממונא וכו' עכ"ל ועיין למהר"א ששון סי' ר"ז ולה' תומים אות קכ"ד מ"ש בכוננת דבריהם ובעיקר דברי התוס' אני תמיה דהנה ממ"ש נאפי' רנבא דליתיה קמן וכו' משמע דס"ל דברנבא דאיתיה קמן הולכין בממון אחר הרוב ולכך הנה ניחא להו קושיותם אי לאו דפ' ו' סורר וא"כ לא הוו צריכי ליישב סנהדרין משום דב"ד מפקי ממונא אלא דבמ"ש בס"ד משום דאיכא חזקה הנה סגי להו וסנהדרין שאני משום רנבא דאיתיה קמן וכה"ג בממונא הולכין אחר הרוב ועמ"ש התוס' בריש סנהדרין דף ג' ע"ב ע"ש ונ"ל ליישב דהנה בפ' המוכר פירות דף צ"ג אמרי' אפלוגתא דרב ושמואל לימא כתנאי מפלוגתא דרב אחא ורנבן בגמל האוחר ודחי שמואל אמ"ל אנא דאמרי אפי' לר"א ע"כ ל"ק ר"א אלא דאזלי' בתר חזקה דהוא גופיה מוחזק אבל בתר רנבא לא אזלינו משום דרנבא דליתיה קמן הוא אבל ה"ה דר"א איתיה קמן הוא ולרנבן דר"א אפי' איתיה קמן אין הולכין אחר הרוב כמו חזקה וא"כ ה"ה מילתא דאי הולכין בממון אחר הרוב באיתיה קמן פלוגתא דר"א ורנבן וקי"ל פרבנן והשתא א"ש דברי התוס' דבתחילה הנה ניחא להו בתי' קושיא לאוקומי ר"י כר"א אבל בתי' דאתו עלה משום חזקה ניחא להו ליישב פרבנן דקי"ל פנותיהו.

אשר עפי"ז אני תמיה על התה"ד סי' שהוכיח דברנבא דאיתיה קמן אזלינו בתר רנבא מדברי רשב"ם הנז' ע"ש והוא תימה דהא קי"ל פרבנן דפליגי אר"א ולידדהו אפי' רנבא דאית' קמן לא אזלינו וכן מוכח מדברי רשב"ם שם דף צ"ב ע"ב בד"ה באיסורא שכ' פולן ט' חנויות וכו' משמע דכה"ג בממונא לא אזלינו בתר רנבא אפי' איתיה קמן ולפ"ד התה"ד דבריו סתראי נינהו ועמ"ש בחי' בחולין דף י"א ע"א ע"ש: בד"ה ושמואל וכו' אבל ה"ה שנתקל מחמת מכשול וכו' עכ"ל הר"ם ברפ"ו מהלכות חובל כ' אדם המזיק חייב בנתקל ומתבא' מדברי ה"ה ז"ל דבהניח ברשות איירי והוציא דין זה משמעתין ונדחוק הוא מסתמיו' דברי הר"ם וע"כ נ"ל בדעת הר"ם דאדם המזיק אינו חייב בנתקל אלא בנתקל מעצמו ולא ע"י מכשול דע"י מכשול גרוע כמ"ש התוס': בא"ד אבל באונס שהוא פועל אבידה וכו' עכ"ל אבל מדברי הר"ם ברפ"ג מה' שכירו' מתבאר דאפילו פועל אבידה פטור אדם המזיק שכ' לההיא דהמעביר חבית דדמיא לגניבה ואבידה ולא הוצרך לתקנה אלא בשומר שוכר וק' ממ"ש ברפ"ו מה' חובל דאדם המזיק חייב בנתקל וההיא דהמעביר חבית מדמה לה הגמ' במציעא לנתקל וצ"ל דדוקא נתקל מחמת עשוי הוא דפטור אדם המזיק אבל בנתקל מעצמו בלי שום סיבה חייב אדם המזיק וס"ל דבכה"ג היא יותר מאבידה וגרע מפשיעה וחילוק זה הנוצר בתוס' ר"פ ז"ל ע"ש: דף כ"ח ע"א גמ' יחידאה היא וכו' כ' ראב"ן ז"ל בפסקיו למכילתין דקי"ל פ"ו דהא פליגי רנבן עליה דבן בג בג ואיהו דאמר פרבנן ע"כ

והוא תיממה ונ"ל דה"ק דקי"ל פ"ר"ן דה"ק דר"י צ"ל דפליגי רבנן עליה דבן בג בג ואיהו דאמר פ"ר"ן אב"ל לר"ן לא פליגי רבנן ואיהו דאמר ככ"ע וא"כ דב"ר ר"י דחוקים דמפיש בפלוגתא: שם ת"ש הממלא וכו' הו"מ לאוקמה פ"ן בג בג אלא משום תי' דר' ינאי דלה"ה תי' ל"פ בן בג בג ב"ה: עו"ש אד"תני סיפא ושלחה ידה וכו' יל"ד נ"מא דניחא ליה לפלוגי ב"כ"ל להציל דבעלמא ח"יב ובשליח ב"ד פטור דאי שליח ב"ד דוקא בא"י להציל מאי רבותא דשליח ב"ד דקתני ושלחה ידה ולא שליח ב"ד וראיתי להנ"י לעיל ג"פ מאה פנדי שכ' בא"י להציל איירי וכו' וממילא שמענו דשליח ב"ד נמי דינא הכי וכו' נראה מדבריו דשליח ב"ד דוקא בא"י להציל ונ"ל לדעתו דרבות' דשליח ב"ד אף דלית ליה פסידא פ"ל אף דלא א"זיל ג"פ דיינא ול"ד אף לדרב נחמן ופרי"ף שפיר ליפ"לוג ומשני נעשה פשליח ב"ד הפל א"ש לפ"ד הנ"י והתיממה על הב"י ו"ל בס"ס ח' ש"הביא דב"ר ר"י דשליח ב"ד אף ב"כ"ל להציל פטור וסי"ם עלה וכו"כ הנ"י ע"ש והמה מ"פ"לג פליגי ועי"ן לה' שבות יעקב ח"א סי' ק"ף ע"ש.

וכן ראיתי בש"מ בשם הר"ש ו"ל דס"ל בפשליח ב"ד דוקא בא"י להציל הרי דעת הר"ש והנ"י דוקא בא"י להציל דלא כרי"ו: עו"ש בע"בד ש"מסר לו רבו וכו' מ"פ"ן ת"מ המ"ש"ל בה' ע"בדים למ"ש מהרשד"ם ו"ל ב"דעת הרמב"ם ו"ל דשפ"ה לב"ח מד"ס וה"א דריש קרא להכי ונ"ל דב"כ"ן לכ"ע אסורה מדאורייתא משום איסור זונה וה"א ב"כ"ן איירי ולפ"י אוקמת' זו מוקמי' לה כמ"ד נ"רצ"ע וכמ"ד אפי' כהן רבו מוסר לו שכ' פ"דאי' בקדושין דף ד' ע"ש וכ"כ פ"תבתי ב"ה במ"א ע"ש"ב והנה הר"ם בפ"ג מה"ע פ' לדרנ"ב דנ"רצ"ע ש"מסר לו ש"כ ומ"ס"ר בו וכו' פטור והוא תיממה דלמאי דקי"ל ע"ב"ד איניש ד"ל אפי' לא מ"סר לו ועי"ן להלח"ם ולהמ"ש"ל ש"ם.

ומה שהק' שם דב"ר הש"ע דסתראי נ"נהו ע"ש ל"ק דלהפ"תו פ' דש"ר ומ"ש בסי' תכ"א בש"ם י"א היינו להפ"תו ול"י"ש"ב פ' הר"ם נ"ל ע"ק"ר פ"דב"ר מהרש"ך ו"ל דדוקא להפ"תו הוא דש"ר ולא לח"ב"ל בו והכ"ר"חו ל"ה דק"ל דאמאי נ"קט בפ"ר"יתא ח"ב"ל ו"ל הפ"ה ל"כד ולפ"ט"רו מ"פ"ש"ת ועוד מאי פ"ר"י נ"מא דש"ה דג"ל קרא וע"כ צ"ל דלהפ"תו ל"צ קרא דע"ב"ד איניש ד"ל ול"צ קרא אלא לח"ב"ל וזו היא קו"ש' הגמ' לר"י דאי איתא דלא ע"ב"ד אד"ל מנ"ל דש"ר ח"ב"ל נ"מא קרא להפ"תו איירי ומ"ש"ני בג"ב דאית ליה פ"ס"דא ול"כ"ד ל"צ קרא אלא לח"ב"ל ור"נ מ"ש"ני ל"מ"סר לו וס"ל להר"מ דהש"תא מ"ה"א דאי"פ"א לאוקומי קרא ב"ה"כ"י אפי' לר"נ מוקמי' ב"ן דאל"ה מנ"ל ל"תנ"א דב"ר"יתא דש"ר לח"ב"ל נ"מא דקרא ל"מ"סר לו ש"כ דאי"פ"א איסורא: עו"ש ה"א ש"ב"ר ח"יב וכו' ק"ק דתק"ל לפ"ז אב"ר"יתא דש"ר ש"ע"ל ע"ג ח"ב"רו ובר"יתא דמ"מלא מ"ש"נ"ה זו ב"ש"ל"מא ב"ר"יתא דנ"רצ"ע י"ל פ"אוקמתא דרנ"ב אב"ל ה"ה ב"ריתות ק"ש"י"ן לפ"רש"י דה"א אי"פ"א פ"ס"דא ונ"ל ד"הו מה ש"הכ"ר"חו ה"ת"וס' לח"ל"ק ב"ן ח"צ"ר לר"ה ע"ש ב"מ"ה"רש"א מ"ב מ"הו מ"ה"א דק"צ"ו"תה א"ת פ"ה ק' א"פ"לו ל"ש"י"ת ה"ת"וס' וצ"ל לפ"ד המ"ק"ש"ה ודאי פ"ל"גי תנ"א ב"ה"כ"י אלא דפ"ר"י מנ"ל דר"י ור"נ ל"פ ב"אית ליה פ"ס"דא ב"ן דתנ"א פ"ל"גי ב"ה"כ"י דמאי דאמרי' ב"אית ליה פ"ס"דא ל"פ דב"ר ס"ת"מא דגמ' ה"ם ולא דב"ר ר"י ור"נ גופי"הו ג"ם מאי דאמרי' ג"פ ע"ב"דא דג"ג"ו"תא ו"תא אפי' ל"מ"ד וכו' לאו ס"י"מא דב"ר ר"נ נ"נהו אלא דב"ר הגמ': עו"ש מאי ז"ה ו"ה פ"י"א ל"פ"ט"רו מ"ן המ"ע"ש"ר הר"ם ב"ח"ב"רו כ' ס"ת"ם ז"ה ו"ה פ"י"א א"ף דפ' ע"ב"ד איניש ד"ל ועי"ן להפ"ר"ח בס' מ"ח וב"מאי דה"תנ"א ב"המ"פ"ק"ר פ"רמו פ"טור מ"ן המ"ע"ש"ר ע"י"ן לה' ש"ע"ה בה' ל"ול"ב ד"ף צ"ז במ"ש דב"ר הר' מ"נו"ח ו"ל ע"ש: ע"ב ו"התנ"א נ"ש"ב"ר כ"דו וכו' י"ל אמאי לא פ"ר"י דר"י אדר"י דח"כ"מ"ים דב"ר"ית' הוא ר"י וכה"ג הק' ה"ת"וס' ב"פ ה"א"מ"נ"ן ד"ף פ"ב ע"ב ע"ש וי"ל דפ"לוג"תא דב"ר"יתא אי"פ"א לאוקמא ב"מ"פ"ק"ר נ"ק"יו וכדל"ק"מ"ן ופ"לוג"תא דמ"תנ"י ב"דלא אפ"ק"ר"נהו וב"נ"ת"ק"ל פ"וש"ע ועי"ל דלא כ"כ ה"ת"וס' ש"ם אלא מ"כ

משמעות הסוגייה דלקמן באוקמתא דאבבי דפלוגתא דמתני' היא גופה פלוגתא דברייית' וא"כ חכמים היינו ר"י אבל השתא לאקשוני על אוקמתא דרבה י"ל דלאו היינו ר"י ע"ש בתוס': תוס' בד"ה אמר וכו' וא"ת והא ר"י א"ל וכו' עכ"ל לפמ"ש הרשב"א ו"ל גבי נתקל בקרקע ונשוף באבן דמ"ד נתקל פושע לאו היינו פשיעה דמחייב עלה ש"ח ע"ש לק"מ קושני' התוס' והגמ' שם דפריה דר"מ אדר"מ משומר שְכָר הוא דפריה.

מיהו ק"ק לדברי הרשב"א ו"ל מגמרא שם באוקמתא דשבועה זו תקנת חכמים דפריה אלא מאי משתבע משתבע דלא שברה בכונה ולפ"ד הרשב"א ו"ל טפי היל"ל משתבע דלא פשע פשיעה גמורה דמחייב עלה ש"ח ועוד ק' דבגמ' לקמן דף צ"ט ע"ב קאמר אלא הא ר"מ ומייתי בריייתא דנשברה פדו לחייב אפילו בחנם משום דנתקל פושע ע"ש ועמ"ש מהרש"א ו"ל פאן ודבריו מוכרחים הם בגמ' גופה שם דפריה דר"מ אדר"מ נוקמה למתני' בנפשה וכן לפמ"ש התוס' לעיל דף כ"ז בד"ה לשמואל דנתקל בדבר אחר לא הוי פושע לכ"ע נוקמה למתני' שם בכה"ג אלא עכ"ל דא"כ ק' בדברי ר"י הא אונס גמור הוא: בד"ה והתניא וכו' דתקלת מימיו הוא ולא אדם וכו' עכ"ל ק"ק לפ"ז א"צ למ"ש התוס' בד"ה ואונס דמתני' בתקלת מימיו איירי וי"ל דמ"מ ק' אגמ' מנ"ל למילף ממיתה גילף מנזקי אדם ע"כ הוצרכו לומר דבכה"ג אפי' גבי אדם פטור אבל הקא הגמרא גופה מחלק בין נזקין למיתה אלא דפריה מבריייתא דאיירי בשאר נזקין ולא באדם וע"כ משום דמתני' בשאר נזקין נמי איירי.

והנה מדברי התוס' משמע דאיירי נמי בנזקי אדם ובהכי ניחא לאוקמתא דרבה דאצטריה תרי מיילי במתני' לקה בחרסיה והחלק דחזא באדם וחזא בבורו דהיינו והחלק נחזא לרבותא דר"מ דאפי' בבורו מחייב כאונסין נחזא לרבותא דר"י דאפי' באדם פטר באונס כה"ג ולכן אבבי פי דחי אוקמתא דרבה דלאו באונס איירי הוצרה לומר בתרתי פליגי ליישב תרי מיילי דמתני' פיון דלאוקמתא דרבה הנה ניחא מאי דתנו תרי מיילי ובהכי ניחא לי קישור דברי התוס' דבמר הכי הק' מאי פריה מולנערה דלכאורה אין מקום קושני' זו פאן אלא בגמרא לעיל דפריה מולנערה וכו' ועפי"ה ניחא שפיר דלעיל י"ל דמאי דתני במתני' תרי מיילי חזא להי"ל פנאי וחזא ללא הי"ל פנאי דהיינו לקה בחרסיה שלקה בעת השבירה וא"כ ל"ק קושני' התוס' אבל השתא דמשנו רבנן דהחלק היינו תקלת מימיו וא"כ מאי דתני תרי מיילי הוא לאדם ותקלת מימיו ולעולם דתרווייהו בהי"ל פנאי ומק' שפיר אלא דמן האמור א"צ למ"ש התוס' בד"ה אמר דרבה לא בעי לאוקמא כאבבי משום שנשברה פדו משמע דנשברה מאליה וכו' ע"ש אלא די"ל בפשיטות משום דלאוקמתא דאבבי פדי ליישב תרי מיילי דמתני' צ"ל דפליגי נמי במפקיר נזקין ורבה גופיה ס"ל לקמן דף מ"ט גבי פלוגתא דריש' ורע"ק דמפקיר בורו ורשותו לכ"ע חייב וא"כ לדידיה ליתא לאוקמתא דמפקיר נזקין וע"כ הוצרה לאוקמה במתפונן להוריד דלפ"ז א"ש מאי דקתני מתני' תרי מיילי: דף כ"ט ע"א בד"ה פליגי וכו' וכן משמע מדאמר במפקיר וכו' עכ"ל פי' דאי חד טעמא ובמפקיר אחר הפשיעה כ"ע חייב ואחר האונס כ"ע פטור היכי קאמר פליגי במפקיר וכו' ועיין מהרש"ל ו"ל אבל ק' נימא דפליגי במפקיר אחר האונס דלר"מ חייב אפי' מפקיר אחר האונס ור"י פוטר בזה אבל אחר הפשיעה כ"ע חייב וסיפא דמודה ר"מ בקנקנים הוא בשעת נפילה וכה"ג כ' רש"ל לקמן בתוס' בד"ה מדמתני' ע"ש והשתא ר"מ מחייב במפקיר בכל ענין ולכך נקט סתם פליגי במפקיר נזקין משום ר"מ דהא השתא נמי לפ"ד התוס' דר"י אפי' בפשיעה מ"מ ר"מ דוקא בפשיעה ונדקט סתם משום ר"י וי"ל ועיין מהרש"א: בד"ה מדמתני' וכו' חד טעמא כדפי' וכו' עכ"ל לפ"ז מאי דקאמר מדמתני' בתרתי סיומא דדבריהם ולא דברי המקשה

כדפירש"י דהקושניא בבריית' גופה קשיא פיון דמ"ע פליגי בתרתי ולפ"ז מ"ש רש"ל דהומ"ל
באחר נפילה פליגי אלא דלא הוצרכו וכו' ע"ש ליתא דנדאי הא עדיפא דהנה א"ש מאי דקאמר
מדמתני' בתרתי וכו' דהווי דברי המק' כפ"ש דגמ' וקעיקר כמ"ש מהרש"א ז"ל ע"ש: ע"ב בד"ה
ור"י וכו' ומוזקה בקנקנים וכו' עכ"ל ועיין למחרש"ל ז"ל ומדבריו מבואר דיכול להיות דפליגי
לאחר נפילת האונס ור"מ מחייב אפי' לאחר נפילת אונס וס"ל נתקל פושע וא"כ פליגי בנתקל
פושע אלא דברייתא לא איירי אלא לאחר נפילה ופליגי בלאחר נפילת האונס וק"ל לפ"ד מנ"ל
להגמרא דלר"י פליגי בתרתי ובחד טעמא דילמא ר"י הק' דברייתא לא איירי אלא בלאחר נפילה
ופליגי לאחר נפילת האונס ופליגי נמי בנתקל פושע אלא דברייתא לא איירי אלא בלאחר נפילה
והכריחו לר"י למימר הכי מפת קושני' הגמ' לעיל גמלו היכי מ"ל ודחיקא ליה לאוקמא באתקיל
ואתקילא ולפ"ז נוכח לומר דר"א בחד טעמא ולא פאביי דהשתא אודא ליה הברח התוס' שכ'
דא"כ ר"י היינו ר"א.

והנה הרי"ף ז"ל מפרש דאביי בחד טעמא מוקי לה והינו ר"י עיין בהרא"ש ז"ל ולפ"ד אביי
ור"א ור"י פוליהו מוקמי לה בחד טעמא ור"י היינו ר"א וצ"ל לפ"ז דהשתא דמוקי הגמ' ר"א
בדאביי היינו לפום מאי דס"ד לקמן דר"א ס"ל מפקיר נזקיו לאחר נפילת הפשיעה חייב אכל
למסקנא דמסיק לקמן דר"א ס"ל פטור ע"כ מוקמינו לדר"א בתרתי פליגי ורבנן פטרי אפי' לאחר
נפילת פשיע' והשתא למסקנא אביי ור"י מוקמי לה בחד טעמא ור"א מוקי לה בתרי טעמי כנ"ל.

ואפתי ק' בדת הרי"ף דא"כ מאי קאמר מאי מתפנין איכא הא איכא לאוקמא בנתפנין לשוכרה
וכמ"ש התוס' וראיתי להנ"י שפי' דאי נתפנין לשוכרה הנה משמע דפושע פטור והא ליתא דדוקא
בנתקל דאנוס ע"ש ואע"ג דהנ"י שם מפ' הסוגי' כפירש"י דתרתי ממש קאמר ע"ש מ"מ נראה
דדעתו ז"ל דאוקמת' דאביי תתפרש בתרי גונוי דבס"ד דהשתא משמע תרתי משמ' וא"ש לפ"ז
מאי דקא' הגמ' באוקמת' דר"א וכדאביי וכו' וא"צ למה שפכתתי לעיל ולמסקנא דמסקינן דלר"י
דהלכתא פנותיה בחד טעמא גם אוקמת' דאביי תתפרש בחד טעמא וראיתי עוד להנ"י שכ' דכי
מתפנין לזכות בתרסין לא הפקיר אפי' מאי דלא חזי ולא הווי הפקיר אלא מהשתא וכי מזקי בתר
הכי חייב דאין ברירה בדאוריית' ומדבריו למדנו דמאי דאמרי' בדאוריית' אין ברירה לאו משום
דס' הוא וספיק' דאוריית' לחומר' אלא דמדה היא פה ודלא כדמשמע מדברי הר"ן ז"ל ברפ"ג
דגיטין דמתורת ס' הוא וכמו שהוכיח פן מדבריו השע"ה בה' עירובין בענין הברירה ע"ש דאי
איתא הכא בממונא הול"ל יש ברירה לפטור.

מיהו י"ל כמ"ש הרשב"א ז"ל בחי' בריש מכילתין גבי שן מחיברת דנזקין הווי כמו איסור' דאזלינן
לחומר'א ע"ש ועיין מש"ל ע"ד הרשב"א ז"ל הללו: בד"ה תסתים וכו' והא דלא פריה וכו' עכ"ל
עמ"ש רש"ל ז"ל ולפ"ד א"צ למ"ש התוס' באוקמתא דר"א דהא דלא קאמר בחד טעמא משום
דהינו ר"י וכו' אלא דא"ש בפשיטו' משום דמסקינן דר"א ס"ל מפקיר נזקיו פטור והתוס' דלא
ניחא להו בזה נראה משום דבברייתא מפורש דפליגי בלאחר נפילה מדקתני ולא העמידה וא"כ
אי ר"י מוקי לה בתרתי פליגי לא הול"ל אף לאחר נפילה אלא אף בשעת נפילה וכ"כ בתו' ר"פ
ז"ל ועוד פיון דלר"א נמי בתרתי פליגי ור"י לא הוסיף אלא בתרי טעמי הול"ל ר"י אף אחר
נפיל' פשיעה פליגי ולא הול"ל סתם: דף ל' ע"א תוס' בד"ה בדתמו וכו' ואי הנה גרסי' וכו'
דמסתמא לא מפקיר וכו' עכ"ל האי מסתמא וכו' דכ' קאי בין לס"ד בין למאי דמסיק לפי גי' זו
לאפוקי גי' ראשונה דכיון דתמו דחיקא מילתא למימר דלא מפקיר פיון דתמו ולכן כ' דלג' זו

ניחא טפי ול"ק מ"ש בְּמַהְדוּרְךָ בְּתַרְא ע"ש: ע"ב בד"ה וְחַכְמִים וכו' לְמַה הַשְׁטֵר כְּשֵׁר וכו' עכ"ל
מִכָּאן ק' עמ"ש מהרש"ך ח"ג סי' א' דְּבִאוּתָהּ עֲדוּת עֲצָמָה כְּשֵׁרִין וְכִבֵּר כְּתַבְתִּי בְּזֶה ב"ד סִימָן
קס"א ע"ש: בא"ד וי"ל דְּלֹא תְשִׁימוּן וכו' עכ"ל ואע"ג דְּאִיכָּא לָאו דְּלִפְנֵי עוֹר י"ל דְּאִינְרִי דְּלֹא
קָאֵי בְּתַרֵּי עֲבָרֵי דְּנִהָרָא וְכַמ"ש הַתּוֹסֵ' בַּס"פ אֵינְהוּ נִשְׁפָּד עֵינֵין שָׁם וְלִכְאוּ' מִכָּאן יֵשׁ לְהוֹכִיחַ דְּלִיכָּא
אִיסוּר אִפִּי' מְדַרְבְּנֵן בְּדִלְכָּא קָאֵי בְּתַרֵּי עֲבָרֵי דְּנִהָרָא דְּאֵי אֵי תָא הָא מ"מ פְּסוּלִין מְדַרְבְּנֵן וְעֵינֵין לְהַשְׁפִּיךְ
ב"ד סִימָן קנ"א ש"כ' דְּלִיכָּא מֵאן דְּפְלִיג בְּיִשְׁרָאֵל דְּאִיסוּר מְדַרְבְּנֵן ע"ש מִיְהוּ י"ל דְּלֹא יִדְעֵי הַעֲדִים
אִיסוּר זֶה וְעֵי"ל דְּבִאִיסוּרָא דְּרַבְּנֵן לַכ"ע בְּעֵינֵין רְשָׁע דְּחָמַס וְכַה"ג כ' הַתּוֹסֵ' בַּפ' אַז"נ דָּף ע"ב
בְּקוֹשְׁיָת' הַלְזוּ דְּאִינְרִי בְּרַבִּית דְּרַבְּנֵן וְכַה"ג בְּעֵינֵין רְשָׁע דְּחָמַס ע"ש מִיְהוּ ק"ל בְּתִי' זֶה דְּאֵי אִינְרִי
בְּרַבִּית דְּרַבְּנֵן מֵאֵי קְאָמֵר בְּשִׁמְעֵתִין לִימָא כְּתַנְאֵי דִּילְמָא אַמ"ל רַב ע"כ לֹא קְאָמְרִי רַבְּנֵן דְּלֹא קְנִסִי
אַלֵּא בְּאִיסוּר דְּרַבְּנֵן אַבְּל בְּדִאוּרֵינִי קְנִסִי א"ל אִיכָּא וְעֵינֵין בְּגִיטִין דָּף נ"ג ע"ב ע"ש: בד"ה לִימָא
וְכו' דְּאֵי גְרָסִי וכו' עכ"ל אַבְּל אֵי ל"ג י"ל דְּפְלִיגֵי דְּרִשְׁבֵּ' ג' הוֹסִיף בְּרִשׁוֹת אַבְּל אֵי גְרָסִינֵן בְּמִילְתִּיהּ
דְּרִשְׁבֵּ' ג' פֶּל הַקּוּדָם בְּהוּ זָכָה לִיכָּא לְאוֹקְמָה בְּרִשׁוֹת דֹּא"כ אַמְאֵי פֶל הַקּוּדָם זָכָה וְלוֹמֵר דְּאִינְרִי
לְאַחַר ל' יוֹם כַּמ"ש הַתּוֹסֵ' לְעִיל בַּד"ה אִפִּילוּ וכו' ע"ש ק' דֹּא"כ הֵינְנו שְׁלֹא בְּרִשׁוֹת וְאַמְאֵי אֲצִטְרִיךְ
רִשְׁבֵּ' ג' לְהַזְפִּיר בְּדַבְּרֵיו פֶּל הַקּוּדָם וכו' אַבְּל רִשְׁ"י ז"ל בְּמַתְנֵי נִרְאָה מְדַבְּרֵיו דְּגָרִיס בְּמִילְתִּיהּ
דְּרִשְׁבֵּ' ג' פֶּל הַקּוּדָם וכו' וּמַפ' בַּל"א דְּפְלִיג בְּבְרִשׁוֹת וְצ"ל דַּמְפ"ל לְאַחַר ל' יוֹם וְס"ל דְּרִשְׁבֵּ' ג'
מוֹסִיף אִפִּי' עֵיקְרוּ בְּרִשׁוֹת וְת"ק ס"ל בְּרִיא פִּינֵן דְּעֵיקְרוּ בְּרִשׁוֹת אַף לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם פֶּל הַקּוּדָם
לֹא זָכָה וְהַתּוֹסֵ' לֹא נִיחָא לְהוּ לְחַלְק בְּהִכִּי וְלִכְּוֹ כ' דְּאֵי גְרָסִי ע"כ דְּפְלִיגֵי בְּקִנְסוּ גוֹפֵן וכו' וְעֵינֵין
בַּמ"כ: דָּף ל"א ע"ב פִּירִש"י בַּד"ה רִאשׁוֹן וכו' וְקִסְבֵּר רְבָא וכו' עכ"ל נִרְאָה דַּר"ל דַּכ"ע נִתְקַל
פּוֹשַׁע וְר"מ מְפָקִיר נְזַקֵּי אַחַר נְפִילַת פְּשִׁיעָה חֲזִיב וּפְלִגְמִינְהוּ בְּמִפְקִיר אַחַר הָאֲנָס וְכַגוֹן דְּנִתְקַל
בְּדַבְּרֵי אַחַר וְלֹא מַעְצָמוּ וְרִישָׁא דְּמוֹדִים חַכְמִים בְּאַבְּנוּ וְסַפִּינוּ וכו' הוּא אַחַר הַפְּשִׁיעָה וְסִיפָא דְּמוֹדָה
ר"מ בְּקִנְיָנִים הוּא בְּשַׁעַת נְפִילָה וְהַשְׁתָּא רִאשׁוֹן דְּפּוֹשַׁע לְכֹף מְמוֹנוּ חֲזִיב דְּמִפְקִיר אַחַר הַפְּשִׁיעָה
הוּא אַבְּל בְּאַחַר הָאֲנָס הוּא וְנִיחָא מ"ש הַתּוֹסֵ' וּמְהַרְשָׁ"א אִפִּירִש"י ע"ש: דָּף ל"ב ע"א תּוֹס' בַּד"ה
וְאֵם עָמַד וכו' וּבִין סִיפָא שְׁהַקּוּרָה כְּשִׁלְדָא וכו' עכ"ל הַק' מְהַרְשָׁ"א ז"ל א"כ מֵאֵי מֵייתֵי סִייעֵתָא
מְסִיפָא דְּמַתְנֵי הָא י"ל ש"ה שְׁאִין יְכוּל לִילְיָד לְמַקּוּם אַחַר מִשְׁא"כ בְּמַהֲלַכְתָּ בְּרַבּוּצָה דְּהוּ"ל לְסַגּוּי
בְּאִידָף גִּיסָא ע"ש וְנ"ל דַּל"ק דְּהוּ"ט דְּהוּ"ל לְסַגּוּי וְהוּ"ל לְאַסּוּקֵי אַדְעֵתִיהּ לֹא מְהַנִּי אַלֵּא לְעַנְן
הַיּוֹק אַבְּל לְעַנְן בְּיַעוּט לֹא דְּלֹא מְסִיק אַדְעֵתִיהּ שְׁתַּבְעֵט כַּמ"ש הַתּוֹסֵ' לְקַמֵּן וְכִינֵן דְּלֹא מְסִיק
אַדְעֵתִיהּ דְּמִיָּא לְחַבִּית דְּסִיפָא וְכֵן הוּא מְוַכְרַח בְּגַמ' דְּמַשְׁנֵי מְקוּדָם ש"ה דְּהוּ"ל לְסַגּוּי בְּאִידָף גִּיסָא
וְאִפ"ה בְּבִיעוּט פְּטוּרָה וְה"ט דְּלֹא מְסִיק אַדְעֵתִיהּ שְׁתַּבְעֵט.

וְדַע דְּלִשְׁיטת רִשְׁ"י ז"ל מְבִנְיָא בְּתַחֲזִיל דְּבְרִיָּהּ דְּהַטְעַם מְשׁוּם דְּכִשְׁרָאָה שְׁעָמַד הוּ"ל לְסַגּוּי וכו'
אַבְּל בְּדָף הַקּוּדָם רִישׁ ע"א כ' דְּהוּ"ל לְאַסּוּקֵי אַדְעֵתִי מְעֵיקְרָא וכו' וְכַל דְּבְרִיָּהּ שָׁם לְשִׁיטת רִשְׁ"י
ז"ל כַּמ"ש מְהַרְשָׁ"א ז"ל שָׁם ע"ש וי"ל: ע"ב בד"ה זֶה וכו' וי"ל הָא דְּקַתְנֵי רִישָׁא וכו' עכ"ל ק"ק
לְפּוּם הָאֵי תִי' דְּלִיכָּא הָאֵי קו' דְּרַבָּא אַלֵּא בְּרָאָהוּ מֵאֵי פְּרִיָּד רְבָא נּוֹקְמָה לְדַרְיב"ח בְּלֹא רָאָהוּ וי"ל
דְּבִלֵּא רָאָהוּ פְּטוּר אִפִּי' מַד' דְּבְרִים פִּינֵן דְּלֹא ס"ל הַשְׁתָּא הַסְּבָרָא שְׁכ' בְּתִי' הַב' וְעֵי"ל דְּהִכִּי פְּרִיָּד
מֵאֵי דְּנִחְזְקִיהּ דַּרְיב"ח לְאוֹקְמָה בְּלֹא רָאָהוּ נּוֹקְמָה בְּרָאָהוּ וְחֲזִיב דְּקַתְנֵי אִפִּי' מְגַלּוּת כְּפִשְׁטָה אַלֵּא
ע"כ דַּרְיב"ח אִפִּי' בְּרָאָהוּ קְאָמֵר דְּלֹא דְּמִי לְיַעַר: בַּד"ה דְּלֹא סְגִי לִיָּה וכו' וְאַמְאֵי גוֹלָה כְּשִׁנְכַס
בְּרִשׁוֹ וכו' עכ"ל דְּבְרִיָּהּ אֵלוּ לְפּוּם תִּי' בְּתַרְא שְׁכ' בְּדַבּוּר הַקּוּדָם אַבְּל לְפִי תִי' הָא' דְּבְרָאָהוּ
אִינְרִי אַבְּל בְּלֹא רָאָהוּ לִיכָּא קו' דְּרַבָּא וְא"כ אִיכָּא לְאוֹקְמָא לְהִיָּא דְּהַזְזוּק אַבְּן לְחַצִּירוּ בְּלֹא רָאָהוּ
וְלִיכָּא סְבָרָא דְּלֹא תְסַגִּי לִיָּה אַלֵּא דְּאִיכָּא לְאַקְשׁוּיָי בְּסַגּוֹן אַחַר דְּאֵי בְּלֹא רָאָהוּ פְּטוּר לְגַמְרֵי דְּאַנּוּס

הוא דְּהָא רַבָּא לֹא דְחֵי אֱלָא מְשׁוּם לְדַעַת וְעַמ"ש בְּדַבּוּר הַקּוּדְם וְאִי בְּרָאָהוּ לֹא תִסְגִי לִיה וּבְתוֹס' ר"פ ו"ל כ' דְּאִיפָא לְאוּקְמָ' בְּלֹא רָאָהוּ וְהוּא תִימָה דְּבִלָא רָאָהוּ אָנוּס הוּא וְכַס"ד דְּמַעֲיָקְרָא וְרַבָּא לֹא דְחֵי אֱלָא מְשׁוּם דְּבִלְדַעַת אִיפָא ק"ו.

פְּתַב מְהַרְשֵׁ"א ו"ל דְּבַתְּיָ' יְתוּרְץ גַּם לַס"ד מַה"ט גּוֹפִיָה שְׁכ' בַּתִּי' ע"ש וּלְפ"ד הַתּוֹס' בְּקוּשְׁנִי הו"ל לְקַבּוּעַ דְּבַרְיָהֶם בְּדַבְרֵי רִיב"ח מִיְהוּ נִרְאָה דְּבַדְבְּרֵי רִיב"ח לַס"ד לַק"מ לְחַד תִּי' שְׁכ' הַתּוֹס' בְּדַבּוּר הַקּוּדְם דְּבִלָא רָאָהוּ אִיגְרִי וְא"כ י"ל דְּבַרְרָאָהוּ לַס"ד חִיב גְלוּת וְא"ש הִיא דְּמַדּוּת בְּרָאָהוּ וּלְכַף לֹא ק"ל אֱלָא בְּמַסְקָנָא וְכָל דְּבַרְיָהֶם בְּדַבּוּר זֶה לְפּוּם הִיא תִי' אֲזִילִי כְּמוֹ שְׁפַתְבַּתִּי אֲבָל לְאִידָךְ תִּי דְּבַרְרָאָהוּ אִיגְרִי וְאִפִּי' ס"ד דְּפִטוּר לְגַמְרֵי וְכ"ש בְּלֹא רָאָהוּ ק' קוּשְׁנִי בַּתּוֹס' אָף לַס"ד וּבַתְּיָ' יְתוּרְץ הַפִּל: : בַּד"ה מִיתִיבִי וְכו' אֲבָל הִיא דְּלַעִיל וְכו' וְלֹא אֶתְיָא הִיא סוּגְיָא וְכו' עַכ"ל הַר"ם פ' כְּמֵאן דְּתַנִּי לְדַרְיב"ח אַרְיִשָׁא וּפ' בַּפ"ו מַה' רוּצַח בְּהִיא דְּהַזְרִיק אֲבָן לַר"ה בְּזוּרְק לְאַשְׁפָּה וְכַדְאוּקְמָה בַּגַּמ' דַּס"ל דְּהִיא דְּמִיָּא לְאוּמַר מְוֹתַר וְהַגְמ' הִכָּא פְרִיָּה מַכ"ש וְשָׁם דְּפְרִיָּה אַמְתַּנִּי וְהָא מְזִיד הוּא אִהִיא דְּאוּמַר מְוֹתַר פְּרִיָּה וְע"ש לְהַלַּח"מ וּמ"מ הָא דְּרִיב"ח דְּשִׁמְעֵתִין הִיא גְרַע מְכּוּלְהוּ וְלֹא נ"ל מִהִיא קְרָא אֱלָא מִפְּחַ דְּמִיָּא דִּיעֵר וְע"ש לַה"ה ו"ל וְבַהִיא דְּהוּסִיף לוֹ רְצוּעָה לֹא כ' דְּטַעָה בְּמַנְיָן וְהִינּוּ מְשׁוּם דְּהִיא דְּמִיָּא לְדַרְיב"ח וְכִינּוּן דַּפ' כְּמֵאן דְּתַנִּי אַרְיִשָׁ' א"צ לְאוּקְמָה בְּהִכִּי וּבְמַקְוֵבָת בְּשָׁם הַמְּאִירִי כ' גְדוּלֵי הַמְּחַבְרִים לֹא כ' דְּטַעָה בְּמַנְיָן וְתַמָּה עֲלֵיהֶם כְּזֶה ע"ש וְנִרְאָה דְּדַעַתוֹ ו"ל דְּהִיא דְּהוּסִיף רְצוּעָה דְּמִיָּא לְהִיא דְּהַזְרִיק אֲבָן לַר"ה וְעַדִּיפָא מַהֲ דְּרִיב"ח וּלְכַף תַּמָּה עַל גְדוּלֵי הַמְּחַבְרִים שְׁהוּא הַר"ם כְּפִדּוּעַ אַמְאִי לֹא כ' דְּטַעָה בְּמַנְיָן כְּדְאוּקְמָנָא בַּגַּמ': דָּף ל"ג ע"א גַּמ' ת"ל יַעֲשֶׂה לוֹ וְכו' י"ל לְרַבֵּן לַמ"ל יַעֲשֶׂה לוֹ וְלִכְאוּ' הִיָּה נִרְאָה דְּקָרָא אַמּוּעַד קָאִי דְּמוּעַד בְּאַדָּם מְשַׁתְּלָם מַגּוּפּוּ מִיְהוּ הָא לִיתָא דְּבַגְמ' בַּפ' כִּי צַד הַרְגֵל מוּכַח דְּלֹא מְצִינוּ נ"ש כִּי אוּרְחִיָּה מַגּוּפּוּ וְעוּד דְּאִין נַר' כִּן מְדַבְרֵי הַר"ם בְּחִיבּוּרוֹ וְצ"ל דְּלְרַבֵּן אַצַּט' יַעֲשֶׂה לוֹ לְדַרְשָׁא אַחֲרִיתִי וְעֵינִן בְּמַכִּילָתָא וְלֵה' שְׁבוּת יְהוּדָה ו"ל שָׁם ע"ש: שָׁם הַקְּדוּשׁוֹ נִיזְק א"ב בַּש"מ הַק' מְדַאֲמַר ר"י גְזֵל וְלֹא נִתְיָאָשׁוּ הַבְּעִלִּי שְׁנֵיָהֶם אֵינָם יְכוּלִין לְהַקְדִּישׁ זֶה לְפִי שְׁאִינוּ שְׁלוֹ וְזֶה לְפִי שְׁאִין בְּרִשׁוּתוֹ וְתִי' דְּשְׁאִנִּי הִכָּא שְׁגַבְּאוּ לְבַסּוּף וְהוּי קְדוּשׁ לְמַפְרַע ע"ש וּלְפַמ"ש הַתּוֹס' בַּד"ה א"ב דְּהִכָּא בְּשִׁלָּא גַבְּאוּ לְבַסּוּף אִיגְרִי ק' וְצ"ל דְּשְׁאִנִּי הִכָּא דְּכַתִּי וּמְכָרוּ דְּהוּוּ שְׁוֹתְפִין וְהוּי כְּפַקְדוֹן דִּיכּוּל לְהַקְדִּי וְכַמ"ש הַתּוֹס' לְקַמֵּן דָּף ע' בַּד"ה לֹא וְעֵינִן שָׁם בְּגַמְרָא דָּף ס"ט ע"ב: תּוֹס' בַּד"ה הו"א וְכו' וִי"ל דַּל"ש פִּירְכָּ' וְכו' עַכ"ל מַה שְׁהַק' מְהַרְשֵׁ"א ו"ל מְדַבְרֵי הַתּוֹס' לְעִיל שְׁכ' דְּנַזְקֵי אָדָם מְנַזְקֵי אָדָם וְכו' ע"ש לְפַמ"ש הוּא עַצְמוֹ בְּכּוּנְנָתָם שָׁם ל"ק דְּאִיפָא לְמִימַר צַעַר יוֹכִיחַ דְּאִיתִי' בְּאַדָּם וְלִיתָהּ בְּשׁוּר וּבַתְּיָ' הַתּוֹס' כְּאֵן לֹא יְתוּרְץ קוּשְׁנִי לְעִיל דְּהִתָּם אַצְעַר קָאִי דְּאַפְתִּי דְּאַפְתִּי לֹא אִסִּיק אַדְעַתִּיהָ קְרָא דְּכַאֲשֵׁר יִתֵּן וְכו' וְדַע דְּהַתְּבָאָר מְדַבְרֵי הַתּוֹ' אֵלוּ דְּמַקְר' דְּכַאֲשֵׁר יִתֵּן וְכו' נ"ל גַּם בְּנִשְׁתַּ וְכו' כ' רַש"י ו"ל לְקַמֵּן דָּף ל"ד ע"ב אַמְתַּנִּי דְּשׁוּרוֹ שְׁבִיִּישׁ וְעֵינִן בַּגַּמ' לְקַמֵּן דָּף מ"ב ע"א וּבַתּוֹס' שָׁם ע"ש: בַּד"ה א"ב וְכו' אֲבָל הִכָּא אִם נִתְרַצָּה וְכו' עַכ"ל י' לְכַאוּרָה הָא לְרִי"ש יְכוּל לְסַלְקוּ בְּזוּזֵי בַע"כ וְעֵינִן בְּמַהֲרָ"ם שִׁיף ו"ל וְנ"ל דַּס"ל כַּמ"ש בַּתּוֹס' ר"פ ו"ל בְּשָׁם רִיב"א דְּבִשׁוּר שְׁוֹה מְנָה שְׁנַגַּח שׁוּר שְׁוֹה מְאִתָּם אִפִּי לְרִי"ש א"י לְסַלְקוּ כִּינּוּ דְּנוּטְלוֹ כְּלוּ וְלֹא אֶמְרִי' יְכוּל לְסַלְקוּ אֱלָא בְּשׁוּה ק"ק שְׁנַגַּח שְׁוֹה ק"ק וּמֵאִי דְּאֶמְרִינוּ מַתְּנִי דְּלֹא פְרִי"ש מְשׁוּם דְּלְרִי"ש אֵינוּ זוֹכָה אֱלָא אַחַר הַעֲמָדָה בְּדִין ע"ש וּלְכַף כ' אִם נִתְרַצָּה דְּנִיחָא לְהוּ לַפ' הָאִי בִּינְיָא דְּהַקְדִּישׁוּ נִיזְק גַּם בְּשׁוּה מְנָה שְׁנַגַּח לְשׁוּה ק"ק וְאִף דְּבִקוּשִׁי לֹא הִק' אֱלָא לְמַפְרַע הוּא גּוּבָה וְאִי הִכָּא א"י לְסַלְקוּ הוּ"ל לְהַק' גַּם לְמ"ד מְכָאן וְלְהַבָּא מוּדָה הִיכָּא דַּא"י לְסַלְקוּ לְמַפְרַע הוּא גּוּבָה מ"מ בְּקוּשְׁנִי לֹא נִיחָא לְהוּ לְהַק' כִּן דִּי"ל דְּהָאִי בִּינְיָא אִיגְרִי בְּשׁוּין אֲבָל בַּתִּי נִיחָא לְהוּ לִיִּשְׁב דְּאִיגְרִי בְּכָל עַנְיָן אָף מַמ"ש בַּד"ה שְׁנֵי שְׁוֹנְרִים נַר' דְּלֹא ס"ל

כס' ריב"א וי"ל: ע"ב בא"ד אע"פ שהעבד זוכה בשחרורו כדדרישי וכו' עכ"ל עיין במהר"ם ש"ף ו"ל ונ"ל דכל עצמן שכ' דהקא אפי' למ"ד פלגא נזקא קנסא סמכו אההוא דמרודה דאפי' בקנס זוכה משעה א' ולא אמרי' אי בעי הנה מודה אבל אי לאו ההיא דמרודה הו"א דסוגיין כמ"ד ממונא או למ"ד קנסא וס"ל מודה בקנס ואח"כ באו עדים חייב אבל אי מודה מיפטר לא זכה משעה א': בא"ד משמע דאי לא פתיב תחת עינו עכ"ל אין להק' דנימא דהקא דאמרינן זוכה משעה א' גמרי' מהתם מדגלי תחת שנו וכו' די"ל דאי מהתם ליפא למגמר די"ל ש"ה דהעבד מוחזק בעצמו וכמ"ש התוס' בגיטין והכ"מ בה' עבדים פידוע אבל הקא שאינו ברשותו מנ"ל דזכה משעה א' אי לאו דהכי קי"ל דבכל קנסות זוכה משעה א'.

מיהו נר' עיקר דט"ס נפל וצריף למחוק תיבת ועוד מדבריהם נחדא קושיא היא וכדי שלא נאמר דמהתם גליף לזה כ' דרע"ק ל"ל הך דרשא לחד מצדדי הבעיא שם בהשולח וע"כ דלאו מהתם גליף וכו' הוא מוכרח דאי קושיא באפי' נפשה היא קשה מאי קושני' הא התם אפי' אחר העמדה בדין דזכה לכ"ע אינו נותן דמי עינו דכיון דצריף ג"ש אדונו הוא להך צד הבעיא ע"ש בסוגיא שם ע"כ נראה פדכתי' ועיין בש"מ: גמ' א"ל אינו מכור והתניא מכור וכו' אין להקשות דנוקמה היה דמכור בלא עמד בדין ומאי דאמ' אין מכור בעמד בדין די"ל דהבעיא ע"כ בלא עמד מדקאמר פיון דמשיעבד ואי עמד בדין לאו שעבוד אלא שלו הוא שהרי ברייתא דלקמן ברישא בלא עמד בדין או קימנא לרדיא ובסיפא בעמד בדין קתני אינו מכור משמע אף לרדיא ואי שעבוד לבד אמאי משלם דמי רדיא אלא ע"כ דעמד בדין ולא סלקו בזווי הוחלט השור לרי"ש ואין להק' עוד לשיטת ריב"א שהבאתי לעיל נוקמה להא דתניא מכור בשנה יותר דמצי לסלקו ומאי דאמר אינו מכור בשנה מנה שנגח לשנה ק"ק די"ל דהבעיא ע"כ בשנה יותר מדקאמר זווי הוא דמסיק ביה דמשמע דמצי לסלקו בזווי.

והנה הר"ם בפ"ז מה' נ"מ אף דפ' כרע"ק דשותפים גינהו פ' דמכרו מכור לרדיא וכו' ה"ה ו"ל דס"ל להר"ם ו"ל דגם לרע"ק לרדיא מדאוקי הברייתא לרדיא אף דהברייתא כרע"ק מדאמר קדוש כדר' אבהו ע"ש ובזה ניחא מה שהקשתי ע"ד ר"פ ו"ל בד"ה משום מיהו התוס' ס"ל דלרע"ק אינו מכור כ"כ בד"ה א"ב ע"ש ועיין בר"פ ו"ל לעיל דף י"ג ע"ב בד"ה בקדום ועיין מה שפתי שם באוקמת' דנגח ואח"כ הקדיש ע"ש: שם ל"נ אלא לפחת שחיטה וכו' ק"ק דא"כ בסיפא גבי מועד דקתני שחטו מה שעשה עשוי לא ישלם הפחת הא ודאי ליתא דמועד מן העליה והשעבוד על כל נכסיו וצ"ל דבמועד אי לית ליה נכסי נוטל השור ולא יהא עליו השאך חוב פיון דל"ל השתא והוא לא הזיק אלא שורו וכ"נ קצת מדברי הטור סי' שפ"ט שכ' במועד השעבוד על נכסי המזיק ובחוב דעלמא קי"ל דהשעבודגם על גוף הלנה וכי שחטו ס"ד דהוא הזיק ויהא עליו השאך חוב וכי הו' ליה מעות משלם קמ"ל דפטור והר"ם בה' נ"מ העתיק דין המועד דקתני ברייתא אבל בתם כ' דאם שחטו גובה מבשרו דנרא' דמשלם הפחת מדלא כ' בהדיא כמו גבי מועד והיינו משום דפ' פרשב"ג דהמזיק שעבודו ש"ח חייב וע"ש להלח"ם.

ושמעתי מק' ומטו בה משם הפנ"י ו"ל דמאי פריף הגמ' נוקמה דשחטו ונתנו במתנה כולה חדא מילתא היא והק' פששחטו ונתנו במתנה מה שעשה עשוי ונתון לגמרי ולא לרדיא לבד דטעמא מאי דאמרי' מכור לרדיא משום דקלא אית ליה דקרו ליה תורא נגחנא וכי שחטו ודאי לא קרו ליה תו תורא נגחנא והא דלא קתני שחטו ומכרו משום דאו הנה נוטל דמי המכירה שקיבל ע"כ ונר' דל"ק דבסיפא גבי מועד ע"כ לאו חדא מילתא שהרי מכרו לחוד מכור לגמרי וע"כ דשחטו

ונתנו תרי מילי ומדסיפא תרי מילי ודאי דרישא נמי תרי מילי: עו"ש אבל בעלמא לחייב וכו' פ"א בעלמא פי חפר בה בורות קמ"ל דה"נ כחפר בה דמי ופריף הוא נמי שמעינן מדרבה ומשני ש"ה דניירא בעלמא וכו' אבל היכא דחפר וכו' ועיין בש"מ: תוס' בד"ה משום וכו' משום דקדושת דמים וכו' עכ"ל מהרש"א ו"ל כ' דאברייתא דלקמן קאי דברי התוס' ע"ש ולא נהירא דא"כ תקשה לפי' תי' התוס' ו"ל מנ"ל להגמ' גופה לאוקמה בק"ד וכדר"א נוקמה בקה"ג וסיפא דברייתא בעמד בדין שאני דאף לרי"ש הוחלט השור ועיין לה' יש"ש ו"ל אלא ע"כ משום דאוקי לברייתא דרב תחליפא אפי' לרי"ש כדר"א אוקי גם ההיא ברייתא דלקמן כר"א ובתוס' ר"פ ו"ל כ' דאי לרי"ש קדוש לגמרי הוי הברייתא לצדדין דלרי"ש קדוש לגמרי ולרע"ק כדר"א ע"ש וק' דהא מכרו אינו מכור לצדדין דלרי"ש מכור לרדניא ולרע"ק אין מכור ע"כ נר' דהכרח התוס' מדלא קאמר לעיל הקדישו מזיק א"ב אלא ע"כ דאפי' לרי"ש כדר' אבהו.

כ' התוס' בגיטין דף מ' ע"ב דאף בקדושת הגוף איירי ומשום דלא מצי לסלוקי בזווי לרי"ש למפרע וכו' ע"ש ודבריהם יכוננו בשיטת ריב"א אשבהאתי בתוס' בד"ה א"ב וכו' ומהרש"א ו"ל כ' שם דהלוקח הוא שכ' דא"י לסלקו ע"ש והוא תימה דאמאי בכה"ג למפרע גובה פיון דהלוקח יכול לסלקו בזווי: בא"ד ואור"ת דאלמיה וכו' עכ"ל ק"ל דהתוס' שם בגיטין הוכיחו מאצטלא דפרשוה אמיתנא דלא אמרינו אלמיה אלא בקונמות דלדידיה שרי ולא בהקדש ועיין להתוס' בפ' אע"פ דף נ"ט בד"ה קונמות לחד תי' דתליא בפלוגתא דיוצא בשן ועין לאיש ולא לאשה ע"ש: בד"ה ש"מ וכו' ה"נ אע"ג וכו' עכ"ל כ' מהרש"ל ו"ל לפיר"ת בר"פ מי שהיה נשוי פי' הגמרא הקא דקאמר ש"מ ב"ח וכו' דש"מ האי דינא מהכא ולא שייכא בפלוגתא דרבנן וב"נ ע"ש אבל מהרש"א ו"ל שם כ' דלפיר"ת גם שמעתא דהמניח במטלטלי היא ע"ש וליתא דא"כ מאי קאמר ש"מ ב"ח וכו' הו"ל להק' רישא אסיפא דבסיפא גבי מועד קתני מה שעשה עשוי דמשמע מה שגבה גבה וברישא קתני מה שגבה לא גבה אלא ע"כ רישא מקרקעי וסיפא מטלטלי ועיין בתוס' ר"פ ו"ל ודברי מהרש"ל ו"ל עיקר: דף ל"ד ע"א גמ' אימא סיפא פקחש וכו' אהאן לרע"ק דלרי"ש כשעת הנזק ואע"ג דאמרי' לעיל שחטו אינו משלם הפחת והו' ברייתא דלעיל פרי"ש לפ"ד התוס' דמש"ל וא"כ גם כחשו מזיק פן הוא וכ"ש פקחש ממילא ה"ד בשחטו ואחר השחיטה פולו אינו שוה פנגד הנזק ולכך לא הוי אלא מזיק שעבודו אבל הקא אחר הפחש עדין שוה פנגד נזקו ואמרינו דאין נותן לו אלא שמינית ואמאי פיון דאיכא לאשתלומי מגופיה לא מזיק שעבודו הוא ולדעת הר"ם דהו' ברייתא דלעיל כרע"ק א"ש טפי: שם פקחש מחמת מאי וכו' מחמת מפה וכו' אבל פקחש ממילא הוי ככחש מחמת מלאכה דאמאי משלם לו פיון דלאו מחמת מפה הוא ובכחיש דסיפא לדעת הר"ם דהו' ברייתא דלעיל כרע"ק אהאן אפילו פקחש מחמת מלאכה ולדעת התוס' פקחש ממילא ולא הוי פקחש דסיפא דומיא לכחיש דרישא והו' דהקדים הגמ' שקלא וטרניא על הסיפא קודם לדרישא דהינו פקחש מחמת מאי נר' דנתפונן לומ' דהא דשינוי רישא בשבחה דממילא וסיפא ובפיטמו אע"ג דרישא וסיפא בתרי גונוי לאו שנויא דחיקא דהא בלא"ה פקחש דסיפא ל"ד לכחיש דרישא: תוס' בד"ה הקא וכו' יותר מדמי יציאותיו עכ"ל היינו שבר עמלו וטורחו דפיטמה מלבד דמי יציאותיו ממש אפי' יורד שלא ברשות נוטל אם השבח יותר על היציאה: בד"ה זה וכו' האי לישנא ל"ד וכו' עכ"ל ר"ל דלענין טורח מכירתה לכ"ע על הנזק וכדאמרינו לעיל דף ח' השתא אי א"ל לדידיה טריפות יהיב ליה וכו' ע"ש וכ"כ במ"ב וכו"נ משמעתינו מדלא קאמר א"ב טורח נבילה ואע"ג דלעיל איירי במועד אבל תם דמגופיה אי אית ליה טריפות לא יהיב ליה מ"מ לענין דיהיב ליה נבילה גופה אפילו בתם יהיב ליה וכ"הג כ' בש"מ

שם במועד גופה למ"ד אי אית ליה כסף לא יתיב ליה סובין ע"ש ועמ"ש לעיל דף י"א בד"ה אין
שמיין ע"ש: בד"ה דר"מ וכו' אע"ג דבפ"ק נ"ל מוהמת יתיה לו עכ"ל לכאורה לר"מ נוכל לומר
דתם תמור ממועד דהא לר"י הנה ס"ד לומר פן אלא דמוכית מברייית דר"י ס"ל תם קיל ונר'
דלקמן דקאמר תם תמור היינו צד תמות כמ"ש התוס' לקמן ועלה קאמר וכ"ת ה"נ וכו' אבל ר"מ
לא ס"ל צד תמות במקומה עומדת ופשיטא דתם קיל ממועד ממש אף לעיל בפ"ק אר"י צריכי
תרי מתני' חד בתם וחד במועד ועיין במהר"ם שי"ף ז"ל: ע"ב גמ' לענין שמירה דכתיבי קראי
וכו' לכאורה הא ה"נ לר"י פתיבי קראי ועיין בש"מ ונראה דה"פ פיון דסברא דתם קיל נוקי
לקרא לענין שבח אבל לפחת לא דלא גרע ממועד: תוס' בד"ה חובל וכו' דההוא תנא סבר כר"י
בחדא וכו' עכ"ל מדברי מהרש"א ז"ל מבואר דמקלקל בחבורה חייב אפי' באצטריוה לגופה
ובמתקן דוקא בצריוה לגופה והוא דוחק גם מ"ש במ"ב לא תירץ פלוס לעיקר קושית מהרש"א
ז"ל דבגמרא שם מבואר דשם מתקן הוא מדפריה אי ר"י וכו' גם לפ"ד פי פריה בפ' האורג והתנן
פל המקלקלים פטורין ומוקי כר"י נוקמה כר"ש בכנולה מילתא ובכונת התוס' נראה פשוט דלענין
אצ"ל אין חילוק בין מתקן למקלקל אלא משום די"ל דבחבורה פיון דמקלקל חייב גם מלאכה
שאצ"ל חייב בחבורה די"ל דגם מלאכה שאצ"ל משום מלאכת מחשבת וכיון דמקלקל חייב ולא
בעי' מלאכת מחשבת גם אצ"ל חייב ולזה הוכיחו מההיא דשבת דאף בחבורה ס"ל לר"ש אצ"ל
פטור זהו עיקר קושית ותידלר"ש גופיה אה"נ מלאכה שאצ"ל בחבורה חייב וההיא דשבת ס"ל
כר"י דמקלקל בחבורה פטור וא"כ חבורה שנה לשאר מלאכות וס"ל כר"ש דמלאכה שאצ"ל
פטור וילעולם התם במתקן אר"י וניחא שפיר וכ"נ מדברי התוס' בר"פ הגחנקין שכ' ועוד אף
בחובל ומבעיר מלאכה שאצ"ל פטור כדמוכח וכו' ע"ש: דף ל"ה בא"ד וא"ת ור"י מ"ט וכו' עכ"ל
קושית זו היא לפי הועי"ל שכ' דאפילו בטועה חשיב צריכה לגופה לר"א ולא ניחא להו למימר
דר"י פליג בהא ומצריה צריה לכלבו משום מלאכה שאצ"ל אבל לפי התי' הא' דס"ל כר"י בחדא
לק"מ דר"י ודאי פליג וס"ל מלאכה שאצ"ל פטור בחבורה כדמוכח בהנהו דוכתי שהביאו התוס'
ולקף מצריה צריה לכלבו משום מלאכה שאצ"ל אבל בתוס' ר"פ ז"ל כ' דר"י ס"ל בטועה לא
הוי ע"ש ולפי"ז ניחא קושיתם: גמ' אף הוא נמי דלא קבעי ליה לפי רשב"ם דר"א כר"ש ור"י
כר"י קשה נוקמה למתניתין כר"ש ומהרש"א במ"ב כ' דפריה אהא דאמר אינה משנה ע"ש ולפ"ד
י"ל קושית התוס' על רשב"ם מההיא דחולין דהכא שאני דא"ל אינה משנה דר"ל אף דסברת
ר"ש היא מ"מ לאו היילכתא היא דאינה שנויה במשנה ולעיקר הקושית י"ל דתק"ל הא בעינן צ"ל
וצ"ל כתי' הב' של התוספות דבאיסורי הנאה וסבר דבעי ליה דתי' הא' של התוס' ליתיה
לפירושב"ם וא"כ אף לר"ש צריה מיהא טועה וסבר דבעי ליה ובשורו ליכא אפי' טועה ואין לנו
אלא קושית התוס' דתקשה נמי לר"א ואף גם זאת י"ל דתנא דמתני' ס"ל כר"ש במקלקל
ובמלאכה שא"ל כר"י ולא ק' אלא לר"י אבל לר"א ניחא שפיר: תוס' בד"ה נתפונן וכו' ואתא
לאשמעי' וכו' דאלו מתפונן להזיק וכו' עכ"ל ואתא לאשמעי' דבאדם במתפונן להזיק סגי וע"ד
שכ' מהרש"א לעיל בתוס' בד"ה שורו וכו' ודחו לזה דבשור שכיח טפי וכו' ועמ"ש מהרש"א
פאן: בד"ה מפה וכו' דמותר להקזו וכו' עכ"ל עיין מ"ש מהרש"א ע"ז בסנהדרין דף ע"ט ע"ב
ע"ש ול"ק דשם בפ' הגחנקין מיייתי פלוגתא דאמוראי במקזו ואיכא מ"ד דמפיק ליה מהקישא
וא"כ ההוא אמורא ס"ל דלא פתנא דבי חזקיה ותליא בפלוג' דתנאי וזה דוחק: ע"ב בד"ה הא וכו'
וא"ת דילמא וכו' עכ"ל בתוספתא איתא אחד גדול ואחד קטן ונודע שאחד היזק משתלם מן הקטן
ע"ש ואם פן לכאורה ל"ק קושית התוס' דהתנאי משתלם מן הקטן וכדפריה לקמן והתנאי וליכא

לשנוי פאן בתפס אף נראה דהתוס' ס"ל כדעת הרא"ש דטעמא דטענו חזיטין והודה לו בשעורין פטור משום משטה אני בה וא"כ היכא דאיכא עדים ליכא טענת דמשטה ואם כן התוספתא איירי בעדים וכ"מ שם ע"ש ועלה ליכא למיפרך מרבה ב"נ אבל משנתנו מ"ל ליה להגמרא דליכא עדים וא"ש ואין להק' אי ליכא עדים הא מודה בקנס פטור הא ל"ק דר"פ גופיה ס"ל לעיל בפ"ק פלגא נזקא ממונא ועיין בש"ע והברייתא דפריה מינה הגמ' לקמן והתנן וכו' ברייתא אחריתי היא ואמתני' קאי ולאו ברייתא דתוספתא מיהו מדברי התוס' בד"ה לימא נראה דס"ל דטענו בחזיטין והודה לו בשעורין פטור מדין מחילה כדפירש"י וא"כ אפילו איכא עדים קשיא מרבה ב"נ ולכן נר' דקושיתם היא מדלא קאמר הגמ' ראוי לטול ואין לו והתנא וכו' וכדקאמר בסמוך מוכח דמגופה דמתני' פריה: בד"ה מדסיפא וכו' וא"ת ונימא פרי וכו' עכ"ל קושיתם לסומכוס בסיפא לק"מ דכבר כתבו הסברא שיהי מודה שהקטן הזיקו אלא קושיתם אמתני' וארישא מיהו ק"ק נימא דמ"ד ברי ושפא ברי עדיף ס"ל דרישא בברי וברי כר"ח בר אבא והתוס' בר"פ הפרה לא ק"ל אלא אמילתא דר"י גופיה שם ע"ש ונר' דלא ניחא להו בהכי משום דפריה הגמ' ממאי דמתני' בברי וברי והינו דנימא דומיא דסיפא כמ"ש התוס' בד"ה ממאי ומאי פריה נימא דס"ל לר"ח ור' אבא כר"י דברי ושפא ברי עדיף ולכך לא מיתוקמא רישא בברי ושפא ועיין מהרש"א ז"ל: בד"ה רישא וכו' א"ת וכו' עכ"ל מ"ש מהרש"א ז"ל דר"פ דלא אוקמא בשפא ושפא משום דקתני לא כ"י וכו' אין נראה כן מתוס' בד"ה ממאי וכו' ע"ש דקיימו אס"ד דלא ס"ד דלא כי וכו': דף ל"ו ע"א גמ' ותו מאי שניהם וכו' פ"ר ר"פ ז"ל דאיתורא דשניהם פריה ע"ש ולפ"ז מאי דקאמר מעיקרא ש"מ רמ"ג וכו' היינו ממשמעות שניהם ולא מיתורא דאי מיתורא דניק מאי משני במועדים אפתי יתירא הוא: בפירש"י בד"ה ראוי וכו' ורבה דאוקמה למציעתא וכו' משום דס"ל דסומכוס וכו' עכ"ל ור"פ דפריה לר"ח מדרישא בברי וברי וכו' אף די"ל אמצעיתא בברי וברי וראוי לטול ואין לו מ"מ קשיא מסיפא וסמיה אסיפא ודע דלפום ריהטא נר' דקושית רש"י ז"ל היא דאיפוח אנא דאמצעיתא בברי וברי וראוי לטול ואין לו וסיפא בניזק שפא ומזיק ברי אלא דלפ"ז לא משני רש"י מידי דאפתי נוקמה לאמצעית' בניזק בריא ומזיק שפא וראוי לטול ואין לו וסיפא בניזק שפא ומזיק בריא ועיין במ"ב ע"כ נ"ל דאין פונת רש"י בקושית איפוח דמאי אוקמה הא מהא אלא דהפנונה לאוקומי אמצעיתא בברי וברי וסיפא בניזק ברי ומזיק שפא וכולהו ראוי לטול ואין לו דהשפא אתו פוליהו פחדא גוונא וכיון דחדא בברי וברי וחדא בברי ושפא א"צ שום צריכותא אבל אי פחדא גוונא ממש ודאי דק' היינו הך וכמ"ש רש"י ז"ל בקושיתו הא' לא כי דקתני סיפא ל"ד אלא אע"ג דתני מצעיתא לא פי וכו' תני בסיפא ולא כמ"ש התוס' בד"ה רישא פנ"ל עיקר בכונתו: בד"ה ורע"ק וכו' אבל לרי"ש וכו' אבד הא' לא אבד זכותו וכו' עכ"ל משמע דאם אבדו שניהם אבד זכות אף לרי"ש דליכא שעבוד בתם אלא אשור אלא דאם אבד א' לא אבד זכותו לרי"ש פיון דב"ח הוא הוי ברי בחיובא וספק בפזרה וניחא קושית התוס' וכ"כ הת"ה וק"ק לפירש"י ז"ל אמאי לא אוקמה משמעו שניהם כדס"ד מעיקרא דאם אבד א' לא אבד זכותו ורי"ש היא דנדאי דכן הוא לרי"ש לפירש"י ולא תידוק מינה ש"מ רמ"ג גם לרע"ק דנדאי מאי דקאמר ש"מ וכו' היינו אפי' לרע"ק וי"ל פיון דסתמא דמתני' לעיל דף ל"ג כרע"ק פדאי שם לא ניחא ליה לאוקמה למשנתנו פרי"ש כ' הרמב"ם ז"ל בפ"ט מה' נ"מ דין ח' אם אבד א' מהן וכו' והיה א' מהן פטור וכו' ע"ש וצ"ל דאיירי בא' תם וא' מועד ולא ידעינן איזה מהן הזיקו וגם לא ידעי' אם מת התם או המועד דאל"ה אם אבד המועד חייב ח"נ פיון דהתם עומד לפנינו ונר' דנתפנון הר"ם בזה לאשמועי' רבותא אע"ג דאיכא ס"ס שפא זה שלא מת הוא שהזיק

ואת"ל הַמַּת הוּא הַמְזִיק שְׁמָא הַמַּת הוּא הַמוֹעֵד וְאַשְׁמוּעִי אַע"ג דְּאַיְכָּא ס"ס אִין מוֹצִיאִין מִיַּד הַמְּוֹחֶזֶק וְכַמוֹ שְׁפִן כ' מְהַרְיָב"ל ו"ל בְּתַשׁוּי' דְּבַס"ס אִין מוֹצִיאִין מִיַּד הַמְּוֹחֶזֶק: בַּד"ה שׁוֹר שְׁנַגַּח וְכוּ' פְּגוֹן שְׁרָאָה שׁוֹר וְכוּ' עַכ"ל כ' הַתִּי"ט ה"ה דְּהוּמ"ל דְּלֵא הוּעֵד בַּב"ד דְּלֵא הָוִי מוֹעֵד עַד שְׁיִוְעַד בַּב"ד ע"ש וְעַפ"י ז' נִיחָא מַה שְׁמַק' הַתּוֹס' בַּד"ה אִי כַרְע"ק תִּנְיָמָה דְּלַרְע"ק נְמִי וְכוּ' וְלֵא הַק' פֶּן בְּפִשִּׁיטוֹת לַר"ש בְּמַתְנִי גּוֹפָה דְּהוּא ס"ל כַרְע"ק דִּי"ל דַּר"ש אִינְרִי בְּעַמֵּד בְּדִין וּמַאי דְּלֵא מְשַׁלֵּם נ"ש מְשׁוּם דְּלֵא אִינְרִי אֶלְא בְּנַגַּח ג"פ אָבֵל ר"מ דְּאַיְנְרִי ב"ד וְה' ע"כ בְּלֵא עַמֵּד בְּדִין וְלֵא נִיחָא לְהוּ בְּפִירִשׁ"י ו"ל בְּסִירוּגִין מְשׁוּם דַּק"ל מַה שְׁהַק' מְהַר"ם מְלוּבְּלִין ו"ל לְפִירִשׁ"י ע"ש וְעִי"ל דְּנַקְטוּ קוֹשְׁיֵיהֶם פְּדַבְרֵי ר"מ מְשׁוּם דְּנַחְתִּי לְמַאי דַּכ' בַּס"ד וְלֵא מְצִי לְשִׁנוּיִי וְכוּ' פֶּן הֶעְלִינוּ בְּיַשִּׁיבָה: תּוֹס' בַּד"ה רָאוּי וְכוּ' אִפִּי נִיזְק שְׁמָא וּמְזִיק בְּרִי פְּלִיג סוּמְכוּס וְכוּ' עַכ"ל עֵינֵן מְהַרְשֵׁ"ל ו"ל וּמ"ש בְּבָרִי וּבְרִי הֵינְנוּ לַר"ח בַּר אָבָא דְּכָל דְּבָרֵי הַתּוֹס' ו"ל צָרִיכִין גַּם לַרְחַב"א וְאִין בְּיַנְיָהֶם אֶלְא בְּרִישָׁא דְּלַרְחַב"א אֶשְׁמוּעִי דְּפְלִיג סוּמְכוּס בְּבָרִי וּבְרִי וְלַר"פ אֶשְׁמוּעִי דְּאַפִּי נִיזְק בְּרִי הַמַּע"ה וְע' מְהַרְשֵׁ"א ו"ל: ע"ב גַּמ' פְּגוֹן שְׁתַּפְּסוּ וְכוּ' וְנַעֲשֶׂה עֲלֵיו ש"ש ק' לַפּמ"ש הַשֵּׁ"ף ס' ע"ב סַס"ט מְדַבְּרֵי הַר"ם בַּפ"ג מַה מו"ל דְּתַפְּסוּ שְׁלֵא בְּרִשׁוֹת הָוִי גְזֻלָּן וְחַיִּיב בְּאַוֹנְסִין ע"ש א"כ הֵכָא אִמַּאי לֵא הָוִי אֶלְא כַּש"ש וְעֵינֵן לְה' שְׁבוֹת יַעֲקֹב ו"ל ח"א ס' קנ"ב ע"ש: תּוֹס' בַּד"ה אִם וְכוּ' שְׁאִין נוֹטֵל אֶלְא חֶלְקוֹ שֶׁל רְבִיעֵי וְכוּ' עַכ"ל עַמ"ש מְהַרְשֵׁ"א ו"ל וְנ"ל דְּשִׁאֲנִי הֵכָא דְּהַבְּעֵלִים לֵא מְסַרוּהוּ מְדַעְתָּם בְּיַד הַשׁוֹמֵר אֶלְא בַּע"כ תַּפְּסוּ וְנַעֲשֶׂה שׁוֹמֵר בַּע"כ וְהֵם לֵא נִיחָא לְהוּ אֶלְא בְּשׁוֹר גּוֹפִיָה וְל"ד לְמַאי דְּאַמְרִי לְקַמֵּן דָּף מ' ס"ס לֵאוּ תוֹרָא בְּעֵית לְשִׁלּוּמֵי דְּהַתָּם מְסַרוּ מְדַעְתָּם לִיַּד הַשׁוֹמֵר: בַּד"ה וְשֶׁל וְכוּ' וְכַתְּנֻבָּה נְמִי הָוִי מְאַתִּים וְכוּ' עַכ"ל לַפּמ"ש הַתּוֹס' בְּסוּטָה דָּף כ"ז ע"ב בַּד"ה אִישׁ דְּכַתְּנֻבָּה לַפ"ע דְּרַבְּנָן וּמ"ד דְּאוֹרְיִיתָא הֵינְנוּ דְּסַמְּךָ יֵשׁ לְה' לְחוּד ע"ש שְׁאִין רָאִיָּה מְכַתְּנֻבָּה: דָּף ל"ז ע"א גַּמ' ת"ש אָמְרוּ לְפָנֵי ר"י וְכוּ' לַפּמ"ש מְהַרְשֵׁ"א ו"ל בְּתוֹס' בַּד"ה שׁוֹר מְתַבָּאָר דַּר"פ מוֹדָה בְּשִׁבְתוֹת וְקוֹשְׁנֵי הַגְּמָרָא הִיא מְדַסִּיפָא וְאִינוּ מוֹעֵד רִישָׁא וְאִינוּ מוֹעֵד וְאִין נַר' פֶּן מְדַבְּרֵי הַנְּיָי בְּמַתְנִי ע"ש: תּוֹס' בַּד"ה ר"ז וְכוּ' שְׁאֵם לֵא תֹאמַר פֶּן וְכוּ' עַכ"ל מ"ש מְהַר"ם לּוּבְּלִין ו"ל בְּכַוְנָתָם אִין נַר' דְּאִין הֶכְרַח מְלַעִיל דִּי"ל דְּאוֹרְחָא דְּמִילְתָא לְחוּד בְּלֵא מִילְתָא אַגַּב אוֹרְחִיָּה וְכוּ' וְכ"כ הַלַּח"מ ו"ל לְדַעַת הַר"ם ו"ל דְּפַסְק מוֹעֵד לְבַהֲמָה הָוִי מוֹעֵד לְאַדָּם וְדַבְּרֵי מְהַרְשֵׁ"א ו"ל וְגִירְסָתוֹ עֵינְקָר: דָּף ל"ח ע"ב תּוֹס' בַּד"ה וְעַל הַכּוֹתִית וְכוּ' וַא"ת א"כ מַה חִידוּשׁ וְכוּ' עַכ"ל עַמ"ש מְהַרְשֵׁ"א ו"ל וְנַר' דָּגַם בְּנִתְיָנֵי אִיכָּא לְמִיגְזֹר מְשׁוּם טִימְוֵעַ פִּינוּ דְּאַסִּיר' מְדַאוֹרְיָנִי כַּמ"ש בְּדַבּוּר הַקּוֹדֵם וְלְהַכִּי ק"ל שְׁפִיר לַמ"ל לְמַתְנֵי פְּנִתִי דְּמַנְתִּינָה שְׁמַעִי הָא מִילְתָא דְּשְׁלֵא יְהֵא חוּטָא נְשַׁפֵּר: דָּף ט"ל ע"א בַּד"ה אִין וְכוּ' וִי"ל דְּהַטַּעַם הוּא פִּינוּ דְּחַס רַחֲמָנָא.

עַכ"ל לְכַאוֹרָה לְמ"ד פְּלַגָּא דְּנִזְקָא קַנְסָא מַאי אִיכָּא לְמִימַר הָא אַדְרַבָּא קַנְסִיָּה רַחֲמָנָא וְאִין לוֹמַר דְּלְמ"ד קַנְסָא הַטַּעַם הוּא מְשׁוּם דְּלֵאוּ בְּנֵי קַנְסָא בְּאִין לוֹמַר שְׁכ' דַּק' הֶלְכוּ הַבְּעֵלִים לַמ"ה מַאי א"ל ע"כ נַר' דְּאַף לְמ"ד קַנְסָא אַע"ג דְּקַנְסִיָּה רַחֲמָנָא מְצִינוּ דְּחַס עֲלֵיהָ לְמ"ד צַד תַּמּוֹת בְּמַקּוּמָה עוֹמְדַת וְרָאוּ חֲכָמִים לְחוּס עֲלֵיהָ פִּינוּ דְּתָם עֲלֵיהָ רַחֲמָנָא בְּתָם בַּע"א וְלִמָּאן דְּלִי"ל צַד תַּמּוֹת בְּמַקּוּמָה עוֹמְדַת י"ל דַּס"ל מְעַמִּידִין לְהֵם אַפּוֹטְרוֹפּוּס דְּהִיא פְּלוּגְתָא לְקַמֵּן: בַּא"ד וּבְמוֹעֵד עֶבְדֵי רַבְּנָן תַּקְנָה עַכ"ל הַק' מְהַר"ם שִׁיף וּמְהַר"ם לּוּבְּלִין ו"ל אִמַּאי לֵא כ' בְּפִשִּׁי דְּהַטַּעַם מְשׁוּם דְּאִין נִזְקָקִין וּבְמִזִּיק עֶבְדֵי רַבְּנָן תַּקְנָתָא פְּדַלְקַמֵּן וְהֵינְנוּ בְּמוֹעֵד דּוֹקָא ע"ש וְנִרְאָה דַּל"ק דְּלַקְמֵן אָמְרִינוּ דַּר' יַעֲקֹב ס"ל אִין מְעַמִּידִין וְלֵא מְשַׁלֵּם אֶלְא פְּלַג' דְּמוֹעֵד ע"ש וְאִי אִיתָא הָא דְּאִין נִזְקָקִין הוּא מְשׁוּם דְּאִין מְקַבְּלִין עֲדוֹת שְׁלֵא בְּפָנֵי בַּע"ד כַּמ"ש הַתּוֹסְפוֹת בְּסַמּוּךָ וּבַכּה"ג דְּקַבְּלוּ הָעֲדוֹת מְשׁוּם פְּלַגָּא דְּמוֹעֵד אִמַּאי לֵא מְשַׁלֵּם פְּלַגָּא דְּתָם וְל"מ לְהַסוּבְּרִים דְּאֵם קַבְּלוּ עֲדוֹת שְׁלֵא בְּפָנֵי בַּע"ד בְּדִיעֵבַד מְהַנִּי אֶלְא אִפִּי

למ"ד לא מהני נר' דבכה"ג דקבלו עדות בראשות לכ"ע מהני ועיין בח"מ סימן כ"ח: דף מ' ע"א גמ' דלחבריה הוא דקייב ליה וכו' מכאן תשובה למה שהק' הפ"מ ו"ל ח"א סי' צ"ט למ"ש הר"א"ש בפרק השנותפין דצדקה מכפרת דא"כ אמאי ממשפנין על הצדקה מ"ש מחייבי חטאות ע"ש ולק"מ דדוקא בחטאות דלגבוה הוא פדאמרי' בשמעתין: ע"ב שם דאקדים ב"ד ותפסיה וכו' משמע אבל אי קדים נזק ותפסיה אי מודה מזיק פטור ולפ"ז יש להוכיח דמודה בקנס פטור אף מדיני שמים שקהרי מתבאר מדברי רש"י במציעא דף צ' דהיכא דחייב ברי"ש אי תפיס לא מפקינן מיניה וכבר אבעיא להו בירושלמי אי מודה בקנס מחייב בדי"ש ופשטוה ממעשה דר"ג דפ' מרובה דלא מחייב ועיין להשע"ה: עו"ש משעבדנא להאיך מדר"נ וכו' הרשב"א ו"ל בחי' הק' אמאי לא קאמר הניחא לר"נ אלא לר"א דפליג אר"נ בפ"ק דקדושין גבי הענקה מא"ל כדפריה לעיל הניחא למ"ד פלגא נזקא ממונא וכו' ע"ש ולכאורה י"ל דלק"מ דלעיל ההיא פלוגתא דפלגא נזקא היא פלוגתא דאמוראי לעיל דף ט"ו ופריה שפיר למ"ד קנסא מהאי ברייתא אבל הכא דפלוגתא דתנאי היא מוקמינן שפיר ברייתא כר"נ מיהו מדפריה ולימא ליה הנה מעריקנא ליה לאגמא ולא אתיא הך פירקא אלא אליבא דרי"ש דלרע"ק חייב כמ"ש הרשב"א לעיל מזה משמע דלא ניחא ליה להגמ' לאוקמה הך בריית' כתנאי.

עוד כ' הרשב"א למדנו מכאן דלא אמרי' מוציאין מזה ונותנין לזה אלא כשאינו יכול ליפרע ממנו וא"נ בב"ח של אבי יתומים ולא הניח להם' אחריות נכסים פי' ההיא דפ' כ"ש בפלוגתא דאביי ורבא דלמפרע הוא גובה וכו' ע"ש וק"ל ה' אמרי' התם דדוקא בגבו קרקע אבל מטלטלי לא ואמרי' התם דאמרי' ליה אגון מטלטלי שבק אבון גב' ומטלטלי דיתמי לב"ח ל"מ ופלוגתא דתנאי היא בפ' הכותב דף פ"ד ורע"ק דקי"ל פנותיה ס"ל אפי' מטלטלי דיתמי ול"מ לב"ח וי"ל דס"ל להרשב"א כמ"ש התוס' בפ' מי שהיה נשוי דף צ"ב ע"א בד"ה ראובן וכו' דדוקא היכא דהב"ח מחייב ליטבע הוא דס"ל לרע"ק דל"מ לב"ח והרשב"א מייירי בשטר חוב בנאמנות דל"מ שבועה.

מיהו הרשב"א גופיה בתשו' ח"א סי' תתקי"ד כ' דכשמת ראובן ונפלו נכסיו לפני היתומים שמוציאיןמן הלזה ונותנין לאלו ואע"ג דאמרינן בפ' מי שהיה נשוי אגון מטלטלי שבק אבון גב' וכו' וקי"ל כרע"ק דאין מרחמין בדין שאני הכא דשעבדן בפ' וכו' ע"ש דמבאר מדבריו דטעמא דרע"ק משום דמה שהוא ביז אחר מקרו נכסי היתומים ול"מ ליה דמשמעבדי אלא היכא דשעבדן בפ' ומעתה גם דברי הרשב"א כאן מתפרשין כן דבשעבדן בפ' מייירי.

וראייתי למהריק"ש בתשו' סי' ל"ה שהביא דברי הר"א"ה בשמעתין דס"ל דמה שמפקד ביז אחרים לא מקרי נכסי דיתמי ומשמעבדי לב"ח וכו' שכ"כ הרשב"א והביא דברי הרשב"א הללו דשמעתין עש"ב וליתא דהרשב"א לא מייירי אלא בשעבדן בפ' וכמ"ש בתוס' שהבאתי אבל הר"א"ה סובר דל"מ נכסי דיתמי וככל ענין משמעבדי לב"ח וע"ד הר"א"ה ק' מההיא דאגון מטלטלי שבק אבון גב' וכו' וממתניתין דהכותב דרע"ק דקי"ל פנותיה ס"ל דמקרו נכסי דיתמי ומדברי הרמב"ן שהביא בעה"ת שער ס"ז ופ' הטור ומר"ן בש"ע סי' ק"ה דין ו' שכ' נפקד שתפס בשביל מהניא התפיסה לענין שלא תעשה מטלטלין אצל בניו ע"ש מוכח דס"ל דאי לא תפס מחיים בשביל הב"ח הוי מטלטלי אצל בניו אע"ג דלאו בראשותא דיתמי קיימי ושלא כדעת הר"א"ה מיהו י"ל דהתם מייירי שאחר שתפס החזירו וכמ"ש מר"ן בב"י אהא שכ' הרמב"ן נתנו לאחר וכו' ע"ש.

איבְרָא דבש"ע כ' מר"ן דנתנו באגב משמע דעדיין בידו הוא וכמ"ש הסמ"ע ע"ש מוכח מזה דאי לא תפס מחיים בשביל הב"ח הוּו מטלטלי דיתמי ול"מ לב"ח: תוס' בד"ה אי תם וכו' דמ"ד אחר נגיחה וכו' עד שפיצא מב"ד וכו' עכ"ל לכאורה לא הוּו צריכי למימר אחר שפיצא מב"ד וכו' אלא פלאו מ"ד סגי דכן משמע ממ"ש מ"ד אחר נגיחה וכו' ונר' דהא דהנצרכו למי' מ"ד אחר נגיחה היינו משום מעריקנ' דמ"ד הי"ל לחוש שפא ותפשוהו והו"ל להעריקו מ"ד אלא ע"כ דמ"ד נודע לו שהוּו מועד אבל לפירכא דמודה בקנס בידו כל שעה להודות כל זמן שלא יצא מב"ד ולהכי הנצרכו למימר עד שפיצא מב"ד כדי לתרץ פירכת מודה בקנס.

ובהכי י"ל מה שהק' מהרש"א ו"ל לקמן בד"ה א"ה ע"ש דהתם קיימי אמ"ד קנסא דהפירכ' היא בידו להודות וא"צ שנודע לו מ"ד: בד"ה לאו וכו' והשתא הק' וכו' עכ"ל כ' מהר"ם ש"י ו"ל די"ל בגמ' מאי לאו לקרבן והק' נוגח אי לאו דכ' בהדיא הו"א דוקא ברצון ולהכי פתיב בנוגח דאפי' באונס וקשיא לרב ע"ש ולא יתבן פי' זה דא"כ אמאי צריף תנא דברייתא לחומרא דבופד בהו דקאמר עשה אונס פרצון סגי דאי פתיב נוגח ולא פתיב נודע אז לא ידעי' נוגח דאפילו באונס דהא לא ידעינו ליה אלא מיתורא משום דהוּו ילפי' מנודע ומקטלא לחודיה לא ילפי' דא"כ לא ליכתוב נודע ולילף מקטלא דידיה: דף מ"א ע"א גמ' נכתוב רחמנא לא יתנה וכו' מק' לדברי ה"ה ו"ל דטעמא דאין לוקין על ההנאה משום דלא פתיבא בהדיא ונכללת בכלל האכילה מאי קאמר נכתוב לא יתנה נימא דאי פתיב לא יתנה הוּו לוקה ונר' דאי לא יאכל לא אתא אלא להנאה ודאי דלוקה דהוי פאלו פתיב בהדיא ופריף שפיר נכתוב לא יתנה.

ודע דמפאן יש להוכיח דשיעור ההנאה היא בכזית אף אי לא פתיבא בל' אכילה דאל"ה מאי פריף לכתוב לא יתנה: תוס' בד"ה לרבא אליבא דהוּו ברייתא קאמר עכ"ל ורבא גופיה ס"ל כמאן דדריש ערנה וע"א ממשחתם דהשתא ליכא לאקשוני לא לכתוב רובע דהא אצט' גם לע"א ואצט' למ"ש מהר"ם ש"י ו"ל ע"ש: בד"ה איני וכו' ולפי המסקנא ניחא וכו' עכ"ל לכאורה לתי' דנכתוב לא יתנה מאי איכא למי' ונר' דנדאי הברייתא בר"מ וקושניית התוס' לרבנן מנ"ל שחטו לאחר שנגמר דינו ותי' דנ"ל לפי המחצא מבשרו ואף לתי' דלא יתנה אית ליה לרבנן מדרש' דבשרו אלא משום דלישנא דברייתא משמע דלאו מדרשא דבשרו נ"ל לכו' משני לכתוב לא יתנה ומה שכ' בלא"ה פריף שפיר משום דמלישנא דמקשה דקאמר אימא שחטו לאחר שנגמר דינו שרי משמע דקושטא הכי הוא ול"ל דרשא דבשרו אבל המתרץ י"ל דלא ס"ל פן: בד"ה והאי וכו' וכ"ת לישתוק מל"י וכו' עכ"ל לכאור' נימא דאצט' למלקות ועיין להשע"ה ודעת התוס' היא דנוקמ' לדבר חדש עדיף טפי מדנוקמ' למלקות וכמ"ש התוס' בפ' הלוקין דף ח"י ע"ש ואילו לתי' דברי התוס' הו"א דקרא אתא למלקות ונהו ניחא לן שפיר מה שדקדקו התוס' בדבור שאח"ז בלא ר' אבהו וכו' די"ל דכיון דקרא אתא למלקות לא א"ש למדרשיה באם אינו ענין דכל דאתי באא"ע אינו לוקה עליו כמו שהוכיח ה' לח"מ ו"ל מדברי התוס' בפ' אז"נ דף ס"א פ"ד: בד"ה בדר' אבהו וכו' דבלאו ר' אבהו וכו' עכ"ל י"ל במאי דאיכא למינדק בשמעתין מאי פריף ממאי דל"י להיכא דשחטו וכו' נימא דהאי תנא דריש את ונהנתא עורו נ"ל מאת ול"ל דרשות דח"פ ונודות וע"כ בעל השור נקי להנאה ואייתר לא יאכל לשחטו וצ"ל דע"כ האי תנא לא דריש דהא קאמר אין לי אלא באכיל' בהנאה מנין וכו' והאי הנאה ע"כ הנאת עורו דהנאה ממש מל"י נפקא דאסור הנאה במשמע כדר' אבהו וכדפריף הגמ' לקמן השתא דנ"ל מל"י וכו' ומשני להנאת עורו ולהכי פריף שפיר נימא ל"י להנאה ונקי להנאת עורו והשתא בלא ר' אבהו לא ק' קושני' הגמרא די"ל דמאי דקתני בהנאה מנין היינו הנאת בשר דמל"י לא נ"ל אלא אכילה ונהנתא עורו נ"ל מאת

בְּשׂוּרוֹ וְהָיָה תַּנְאָה דְרִישׁ אֵת וּמַעֲתָה ע"כ לֹא יֵאָכֵל לְשַׁחֲטוֹ דְהִנָּאֵת בְּשׂוּר נ"ל מְנַקֵּי וְעוּרוֹ מֵאֵת אֲבָל לר' אַבְהוֹ הִנָּאֵה נ"ל מל"י וע"כ בְּהִנָּאֵה מִנְיָן דְבְרִינִת' לְעוּרוֹ וְלֹא דְרִישׁ אֵת וְנר' דְכַוְנַת הַתּוֹס' שְׁכ' בְּלֹא ר' אַבְהוֹ ר"ל וְנִימָא דְנָקִי לְכוּפֵר וְכדפִּירש"י וְאָף דְהַתּוֹסְפוֹת פִּי לְהִנָּאֵת עוּרוֹ דְלֹא פִּירש"י הִינָנוּ לְפִי מֵאֵי דְמִינִיתִי הִגְמָרָא דר' אַבְהוֹ א"צ לְדַחֲוֹק כְּפִירש"י ז"ל: ע"ב גמ' וְהִשְׁתָּא דנ"ל וְכו' פִּירש"י וְהִיכָא דְסַקְלִיאַ מְכ"ש וְכו' נר' לְהוֹכִיחַ מִכָּאן דְאֵין לּוֹקִינַן עַל הִנָּאֵה דְאֵי לּוֹקִינַן לִימָא דְנָקִי לְהִנָּאֵה דְסַקְלִיאַ דְאֵי מְכ"ש וְכו' מ"ו מְשַׁחֲטוֹ אֵין מְזַהֲרִין מ"ה אֲבָל הִשְׁתָּא דְכְּתִיב נָתַן לְאִיסוּר הִנָּאֵה מְזַהֲרִין מ"ה כְּמ"ש ה"ה בְּפ"ב מ"ה מ"א דְהִיכָא דְאִיסוּרָא מְזַהֲרִין מ"ה ע"ש מִיְהוּ י"ל דְלֹא ק"ו מְשַׁחֲטוֹ דְמִי גָרַע: שְׁם וְלִהְיֵה תַּנְאֵי וְכו' הִנָּאֵת עוּרוֹ מנ"ל וְכו' אֵין לְהַק' נִימָא דל"ל הִנָּאֵת עוּרוֹ דס"ל לְהַגְמ' דְמִסְתַּבֵּר לְמַדְרִשְׁיָה לְהִנָּאֵת עוּרוֹ מְלַמְדְרִשְׁיָה לְכוּפֵר וְדָמִי וְלָדוֹת: פִּירש"י בְּד"ה מוֹדָה וְכו' וְכִי הִיכִי דְמִפְטֵר מְקַטְלָא וְכו' עכ"ל נִיחָא לִיה לִפ' פִּירְכַּת הַגְמ' אִפִּי לְמ"ד פְּלַגָּא נִזְקָא מְמוּנָא וְעֵינִין בְּפִירש"י יִגּוּפִיהָ לְקַמֵּן דָּף מ"ג דְפִי דְמוֹדָה פְּטוּר מִשׁוּם כְּמִיתַת הַבְּעָלִים כְּדִ מִיתַת הַשׁוֹר וְלֹא מִשׁוּם קָנְס וְנ"ל דְרִישׁ"י לְטַעֲמִיהָ דְכ' בְּפ"ק דְמַפּוֹת דָּף ה' דְבָאֲדָם גּוּפִיהָ רְאִינוּ נְהָרְג ע"פִי עֲצָמוֹ מִשׁוּם מוֹדָה בְּקָנְס הוּא וְכֵן הִבִּיאוּ הַתּוֹסְפוֹת בְּזַבְחִים דָּף ע"א וּמִשׁוּם דְהִנָּה מְסַתְּבָרָא לָן דְהִרִיגַת הַשׁוֹר לֹא קָנְס לָן כ' כְּמִיתַת הַבְּעָלִים וְכו' כְּמוֹ שְׁמִיתַת הַבְּעָלִים פְּטוּר וּמִשׁוּם קָנְס ה"נ בְּמִיתַת הַשׁוֹר פְּטוּר וּמִשׁוּם קָנְס וְהִכָּא הַק' כְּמוֹ דְמִפְטֵר מְקַטְלָא ה"כ פְּטוּר מִכּוּפֵר וְלִהְיֵה הַתּוֹס' לֹא הִבִּיאוּ מִפִּירש"י כָּאֵן מִשׁוּם דְהִכָּא הַקְשָׁה דְכְּמִיתַת הַבְּעָלִים הוּא בְּנוֹגַח אֲבָל בְּרִבְעָה יָכוֹל לְהִיזֵת דְפִיטוּרוֹ לֹא מִשׁוּם קָנְס וְלֹא הָיָה ק"ל מֵהִיא דְסַנְהֶדְרִין וְלִהְיֵה הִבִּיאוּ מִפִּירש"י דְזַבְחִים דְגַם רִבְעָה מִשׁוּם קָנְס.

אָף ק"ל בְּמ"ש רִישׁ"י וְכִי הִיכִי דְמִפְטֵר מְקַטְלָא מִכּוּפֵר נְמִי מִכּוּפֵר דְנִרְאָה דְהִינָנוּ מִשׁוּם כָּל זְמַן שְׂאֵין הַשׁוֹר בְּסַקְלִיאַ אֵין הַבְּעָלִים מְשַׁלְמִין כּוּפֵר וְהוּא תִּימָה דְהָא לר"א מוֹעֵד חֲזִיב בְּכוּפֵר אִפִּי שְׂלֵא מְתַכּוּן וְע"פִי הַבְּעָלִים וְע"כ מִשׁוּם דְבְּכוּפֵר אֲפִילוּ אֵין הַשׁוֹר בְּסַקְלִיאַ הַבְּעָלִים מְשַׁלְמִין כּוּפֵר מוּאָם כּוּפֵר וְכְּמ"ש הַתּוֹ וְא"כ הו"א דְגַם בְּתָם כֵּן הוּא וְלִהְיֵה אֲצִט' נָקִי וּמֵאֵי פִּירֵהּ הַגְמ' לְפִירש"י וְצ"ל דְמ"ש רִישׁ"י פִי הִיכִי דְמִפְטֵר מְקַטְלָא וְכו' ר"ל כְּמוֹ דְמִפְטֵר מְקַטְלָא מִשׁוּם קָנְס ה"נ הַכוּפֵר קָנְס וְלֹא מִשׁוּם כָּל זְמַן שְׁהַשׁוֹר בְּסַקְלִיאַ וְכו' וּמוֹעֵד חֲזִיב בְּכוּפֵר מִשׁוּם דְמִיתַת הַמוֹעֵד לֹא קָנְס.

בְּרַם לְפַמ"ש בִּינְשׁוּב מ"ש רִישׁ"י כָּאֵן אִמ"ש לְקַמֵּן לֹא יִתְכּוּן זֶה דְלְקַמֵּן בְּמוֹעֵד אֵינִי וְעֵינִין בְּמַהֲרָם שִׁיף ז"ל: דָּף מ"ב ע"א תּוֹס' בְּד"ה כַּת' וְכו' הִנָּה מוֹקְמִי נָקִי מְח"פ וְכו' עכ"ל וְמָה שְׁהַק' הַתּוֹס' לְעֵיל לְרִיחָה ג' אֲמַאי לֹא מוֹקִי נָקִי לַח"כ הוּא לְאוֹקְמַתָּא דְרַבָּא אֲבָל לְהָאֵי אוֹקְמַתָּא מוֹקְמִינַן לִיה לְוִלְדוֹת דְלֹא לִיְהוֹנִי יִצִּיבָא בְּאַרְעָא וְכו': בְּד"ה פְּתַב וְכו' וְאֵי לֹא כ' אֲנָשִׁים פָּלַל הִנָּה פְּטֵרִי בְּמוֹעֵד וְכו' עכ"ל אֵין לְהַקְשׁוֹת דָּא"כ אֲמַאי אֲצִט' רַבָּא לְמִימֵר שְׁנוּרִים דְּוִמָּיָא דְאֲנָשִׁים דְּמוֹעֲדִין הָא אִפִּי מוֹקְמִי לְתָם הִנָּה פְּטֵרִי נְמִי בְּמוֹעֵד לְהִכִּי פְּתִיב נָקִי לְחֲזִיב מוֹעֵד דִּי"ל דָּא"כ דְּמַפְּחַת יִיתוּרָא דְקָרָא לְבַד אֲמַרִי הִכִּי אֲמַאי נָקִי רִיחָה ג' בְּמִילְתֵּיהָ נָקִי מְדָמִי וְלָדוֹת הִנָּה יָכוֹל לומר אֲנָשִׁים וְלֹא שְׁנוּרִים מְדָמִי וְלָדוֹת אֲלֵא ע"כ אֲנָשִׁים בְּמוֹעֵד אֵינִי וְלִכְדָּה נָקִי קָרָא דְנָקִי דְהוּא בְּפִיטוּרָא דְתָם: ע"ב גמ' שְׁכָן חוּרִין יָפָה סְלַע וְכו' מְשַׁמַּע דָּאֵם אֵינוּ שְׁוָה פְּלוּם אֵינוּ חֲזִיב כּוּפֵר וְק' דְהָא כּוּפֵר כְּפָרַת מִיתָה בִּי"ש הוּא כְּמ"ש הַר"ם בְּפ"י מ"ה נ"מ וּבַכָּה"ג בְּמָה מְתַפְּר וְנ"ל דְלֹא מְשַׁפְּחַת אֵינוּ שְׁוָה פְּלוּם בְּכֵן חוּרִין אֲלֵא בְּמַגְנּוּל וּמְנִפָה שְׁחִין וְטָרִיפָה דל"ל קָנְס כְּדָאֵי בְּפ' הַשּׁוֹלַח וּבַכָּה"ג לִיכָא מִיתָה בִּי"ש וְעֵינִין לְהַרְבֵּ שְׁמַחַת יו"ט ז"ל סִימָן: תּוֹס' בְּד"ה נָקִי וְכו' וִי"מ אִפִּי דְמִים וְכו' עכ"ל עִמ"ש מְהִרְשָׁא ז"ל וְלִפ"ד י"מ אֵלוֹ ס"ל כַּתִּי הַב' שְׁכ' לְעֵיל ע"ש וְנ"ל דָּא"ש לְתִי הָא' שְׁכ' לְעֵיל דְלֹא

כ' דלא קאי אדמיה דלא פתיב אלא לעיל דאקנס לא אצט' פלל קרא וא"א קרא לא אצט' אלא לדמי' דלא פתיב אבל הקא אצט' קרא לקנס ונדמיה וכה"ג דקאי נמי אקנס י"ל דקאי גם אדמיה דלא פתיב הא דנקטו דבריהם פאן ולא בעיקר דברי רע"ק לעיל דאמר נקי מדמי עבד לפ"ד מהר"ם ש"יף ו"ל בדבור הקודם יתיישב דסמכו עגנון לו: דף מ"ג ע"ב גמ' אלא לאו דמיה וכו' נראה דלפ"ז ברייתא הקשה פל שתייב בב"ח פופר חייב בעבד דמיה ולכה לא פריה אלא למאי דמשני לעיל אידי ואידי דמיה וניחא נמי לפי זה דנקט פופר בברייתא ועי"ל דבלא שינויא דלעיל איירי ברייתא דלעיל בכופר ומאי דקתני בזאת הברייתא בב"ח דמיה היינו בשור של שני שותפין כמ"ש התוס' לעיל בד"ה מאי לאו אבל אין לפ' דבלא שינויא דלעיל מוקמי' פשינויא דחיקא דלעיל דמפירש"י שכ' וכיון דאמרת בב"ח וכו' אין נראה פן: שם א"ה אשו שלא בכוננה וכו' פירש"י אבל בכוננה קי"ל בדרב' מניה והוא תימה דהא ס"ל אשו משו' ממונו פדמוכ' מגדי פפות לו וכו' וי"ל דפלוגתא דאשו משו' ממונו או משום חציו הוא בביער בשדה שלו והלכה למ"א אבל בביער באותה שדה גופה לכ"ע משום חציו פדמוכח לעיל והגמ' דנקט אשו שלא בכוננה פדי להק' אפי' מביער באות' שדה דבכוננה קי"ל בדרבא מניה ועוד נר' דנדאי רבא ס"ל אשו משום חציו דאיהו גופיה אמר לעיל קרא ומתני' מסייע לר"י ולכה לא פריה אלא משלא בכוננה ומייתי ראייה ממתני' דגדי מסברת ר"ל דבהא לא מציינו שפחלקו ר"י.

ור"ל אבל התוס' מפרשי אף מכוננה פריה דכר"ל ס"ל ועמ"ש לעיל דף י"ח ע"ב בתוס' ע"ש ומ"מ ק"ל לפירש"י דבכוננה קי"ל בדרבא מניה מאי פריה משלא בכוננה הא רבא ס"ל פדתא דבי חזקה דלא חילק בין מתפונן לשלא מתפונן פדמוכח לעיל דף מ"ב ע"א וע"ש בתוס' בד"ה בכוננה וכו' ע"ש: עו"ש רבא גופיה אפועיני מבע"ל וכו' הק' מהרש"א ו"ל כמ"ב הא מדאצטרף שור ולא אדם מוכח דבאש חייב דמיה וכו' ע"ש וכבר התוס' לעיל דף ט' ע"ב בד"ה מה פ' דאצט' שור ולא אדם לנכרי הקנוי וכו' ע"ש וקושיותם שם היא להצד דבאש פטור מדמיה אבל להצד דחייב באש דמיה גיחא שפיר דאצט' למעט אדם מדמיה בבור: דף מ"ד ע"א תוס' בד"ה והא תם הוא המקשן סבור וכו' עכ"ל נר' דק"ל מאי פריה גימא במועד איירי דמאי דקתני שור שהיה מתחפה היינו שעשה פן פמה פעמים עד שנעשה מועד לזה כ' דמתני' ע"כ לא איירי בנתפונן להפילו על האדם דא"כ בר קטלא והיינו דסמך המקשן אקושיות בר קטלא הוא דפריה אט"פ אלא ע"כ בלא נתפונן להפילו וא"כ אפי' עשה פן פמה פעמים תם הוא ולומר דאיירי בנתפונן ג"פ ובפעם הזאת לא נתפונן הא נדאי אין זה קושיא דס"ד דמקשן דבגוונא דאיירי בפעם הזאת איירי גם בג"פ הא דאל"ה הי"ל לפירש ולפ"ד התוס' הללו מועד שלא בכוננה דלעיל דמשלם פופר היינו בנתפונן ג"פ ובד' לא נתפונן והתוס' לקמן דף מ"ח דכתבו דבר תימה הוא דהוי מועד בכה"ג ר"ל לעגן דמקרי אורחיה דס"ל בכה"ג נדאי לא הוי אורחיה לחייבו מדין שן דמשמע להו מדקאמר בשמעתין פדאמר רב וכו' ה"כ נמי וכו' היינו ה"נ מדין שן פדלקמן ממש גם לפירוש רש"י אבל לעגן מועד מדין קרו נדאי דמקרי מועד פינו דעל הבעלים לשומרן פדין מועד ולא שומרן אבל לא הוי אורחיה פינו דבפעם הזאת לא נתפונן פנ"ל ועיין מהר"ם ש"יף ומהר"ם לובלין וכמ"כ ו"ל עיין שם: בד"ה ה"נ וכו' תימה דהקא אמר רב וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א ו"ל וא"צ דבלא"ה מדקאמ'ת"כ דשמואל ותיובתא דרב מוכח דבכה"ג פליג רב מיהו בדברי ר"ש שהביאו בסה"ד דגריס תיובתא דרבה נאפ"ה הנצרה להגי' דלא גרסי' רב אמר פטור מזה ומזה צ"ל פדברי מהרש"א ו"ל: דף מ"ה ע"א גמ' דרבנן סברי אין גומרין וכו' מסתברא דס"ל דהא דאין גומרין

הוא גזה"כ דאי טעמא משום דבגני טענה לא מסתבר לאקושי שור לאדם פיון דלא שייך גבי שור טעמא דאדם.

מיהו הרשב"א בתשוב' הביאו מר"ן בב"י ססי' שפ"ח כ' דרבנן ס"ל אע"ג דלא שייך הך טעמא בשור רחמנא אקשינהו ע"ש וק' דבפ' הנשרפין דף ע"ט ברוצח שנתערב אמאי הוי שלא בפניו פיון דלאו גזה"כ הוא הרי ידעו הבע"ד וטעין נגד העדים ועיין להכנה"ג ו"ל סי' כ"ח שקלמד משום להיכא דהיו הפעלי' שם והעדים לא הפירו בהם ועמ"ש בחי' ר"פ חזקת ע"ש.

וה' שבות יעקב ו"ל ח"א סימן קמ"ח כ' דטעמא דרבנן משום דקשיראו פניו ירחמו עליו דפני אדם כפני אריה ועפ"י דחה דברי הכנה"ג ע"ש וליתא דא"כ מנ"ל להגמ' למימר לר"י טעמא משום דבגני טענה הא גבי שור לא שייך נמי טעמא דקשיראו אותו ירחמו עליו.

כ' הסמ"ג עשין ס"ז ו"ל עוד אמרו שם לדברי חכמים שאין גומרין דינו של שור אלא בפניו בפעליו ואם לא היו לו פעלים כגון שור הפקר וכו' גומרין ע"ש והוא תימה דפלוגמא דר"י ונחמ"א אבפני שור קאי ולא אבפני פעלים דלכ"ע בעי' בפניו בפעליו וצ"ל דמ"ש לדברי חכמים אדבתריה קאי אשור הפקר וכו' שכ' א"ח"פ ולאפוקי מר' יהודה דלעיל: שם השתא אתפסטיה לתנראי וכו' המתבא' מפירש"י ו"ל דחויבו משום דהתפיסו בידים לב"ד אבל אי לא התפיסו בידים לא מחייב משום דהי"ל להבריחו מב"ד וק"ל לפירש"י ממאי דאמרי' לעיל דף מ' ע"ב א"ה בפעלי' אמאי משלמין ח"נ גימא ליה אתפסטיה לתנראי וכו' הרי אף דאוקי' התם דאיירי בקדמו ב"ד ותפסוהו פריף גימא ליה אתפסטיה לתנראי וע"ש בתוס' בד"ה א"ה וכו' ע"ש ונ"ל לדעת רש"י ו"ל דגרמא דהי"ל להבריחו מב"ד לא חשיב פשיעה ואפי' בגניבה ואבידה אפ' דלא חשיב ולא הוי אלא כמו אונס ולעיל דאיירי בשואל פריף שפיר פיון דחייב אפי' באונסין הי"ל לישמר ולהבריחו מב"ד אבל הקא דבשומרין איירי דמפטרין באונסין לא מחייב בכה"ג ובדכי גיחא שפיר מה שהק' התוס' על פירש"י דמוקי' שהיא דפ' הגוזל כר"י ולא מוקי' לה כרבנן ובלא התפיסו דהתם דבגזל איירי דחייב גם באונסין ועדיף משואל אפי' לא התפיסו בידים חייב דהי"ל להבריחו מב"ד ומ"מ מטעמא דאי אהדרתיה לחודא לא מחייב דא"כ חמץ בפסח נמי אלא מטעמא דהי"ל להבריחו ובחמץ לא אמרי' הי"ל לאוכלו דהא לאו דידיה הוא פנ"ל.

ומן האמור ק' עמ"ש הלח"מ ו"ל בדעת הר"ם דפ' לההיא מתני' דפ' הגוזל דס"ל כפירש"י והתם בלא התפיסו איירי ע"ש דליתא דמ"מ לחייב משום דהי"ל להבריחו מב"ד כדאמרינן לעיל גבי שואל ומ"ש גוזל משואל בהאי מילתא ועיין למהר"א ששון ו"ל סי' קי"ב דף ק"ל ע"א ששעלם ממנו פירש"י בשמעתין ע"ש: תוס' בד"ה השתא אתפסטיה וכו' ותימה וכו' אפי' התפיסו וכו' עכ"ל המש"ל ו"ל בפ"ג מהלכות גזילה הק' דשאני התפיסו בידים דהוי פהמטמא דבמזיד חייב ע"ש ובפ' הנזקין אמרי' טעמא דהמטמא במזיד חייב הוא מדרבנן שלא יהא פל' א' וכו' והשתא ל"ל דחייב הקא משום קנסא דלקמן דף צ"ח בריית' דדייק מיתה דנגמר דינו חייב קאי אקרא דאשר גזל מוכח דמדאורי' חייב ועיין להשע"ה ו"ל בהשמטות מ"ש בזה.

ומה שהק' ע"ד רש"ל מדאמרינן מאן תנא ר"י היא וכו' ל"ק דדברי רש"ל הם לאוקמתא דרבה אבל לאוקמתא דר"ח דפליגי באמרינן בא"ה הש"ל אין לחלק ע"ש ביש"ש ומ"ש מדברי התוס' בפ' הכונס ע"ש בש"מ שם בפרק הכונס: ע"ב גמ' ניתני חוץ מש"ח וכו' טפי הי"ל להק' בפשי' דברי שא קתני בהדא דחייב אלא משום די"ל דלאו בחד גוונא איירי רישא וסיפא ורישא איירי בלא שמרו מש"ה פריף ניתני וכו' ובזה י"ל מ"ש מהרש"א ו"ל בתוס' בד"ה חוץ וכו' ע"ש: שם

סָתֵם שְׁנוּרִים בְּחִזְקַת שְׁיִמּוּר עִמ"ש מְהֻרָּשׁ"א ו"ל וְאֶפְתִּי קִשְׁיָא בִּס' ר"מ פִּינּוּן דְּמוּעֵד בְּחִזְקַת שְׁיִמּוּר לִכ"ע וְאֶפְ"ה חִיב רַחֲמָנָא נ"ש שְׁמַעִי דְּבַעֵי שְׁמִירָה מְעוּלָה וְכַתִּיב לֹא יִשְׁמְרֵנוּ ע"כ לְרַבּוּי אַחַר רַבּוּי אֶלָּא ע"כ אֵע"ג דְּמוּעֵד בְּחִזְקַת שְׁיִמּוּר פִּינּוּן דְּתָם לֹא בְּחִזְקַת שְׁיִמּוּר וְקָרָא דְּתָם בְּלֹא שְׁמָרוּ כְּלָל גַּם בְּמוּעֵד אִיירִי בְּלֹא שְׁמָרוּ כְּלָל דְּבַחַד גּוֹנָא אִיירִי קָרָא דְּתָם וּמוּעֵד וּמִתְרַצָּא גַּם מ"ש מְהֻרָּשׁ"א ו"ל מִיְהוּ י"ל דִּר"מ דְּרִישׁ לֹא יִשְׁמְרֵנוּ לְאִיסוּרָא פְּדִלְקָמֵן בִּס' ר"א ע"ש בְּתוֹס' ר"פ ו"ל וְאִף לְשִׁיטַת רַש"י דִּג' מַחְלוּקוֹת בְּדָבָר מ"מ י"ל דִּר"מ דְּרִישׁ לִיָּה לְאִיסוּרָא: דָּף מ"ו ע"א תוּס' בִּד"ה דְּאֶפְּלִי וְכו' מוּדָה בְּמַקְצַת בְּגוּזַק הַפְּרָה וְכו' עכ"ל כ' מְהַר"ם לופְּלִין ו"ל דְּהֵינּוּ כִּדְר"ח דְּלֹא תִּנָּא הוּדָעַת פִּיּו גְּדוּלָה מְהַעֲדָת עֵדִים ע"ש וְלֹא יִתְכֵּן דְּהָא אִיפָּא מֵאן דְּפְּלִיג אֲר"ח בִּפ"ק דְּמַצִּיעָא וּמֵאֵי מִק' אֲשִׁמוּאֵל לְכֵן נִר' דְּאֶפְּי מֵאן דְּפְּלִיג אֲר"ח וְס"ל דְּהוּדָעַת פִּיּו גְּדוּלָה מְהַעֲדָת עֵדִים הֵיכָא דְּאִיפ' תְּרַנּוּיָהּ מוּדָה דְּהָא אִיפָּא הוּדָעַת פִּיּו וְהֵי מוּדָה בְּמַקְצַת וְכֵאן בְּעֵדִים אִיירִי מִשׁוּם מוּדָה בְּקִנּוּס וּבְהוּדָעַתוֹ כְּדִמְשַׁמַּע מִמִּתְנִי דְּלֹא נִחְלְקוּ עַל הַפְּרָה.

הַק' מְהַר"ם שִׁיף ו"ל לְפִי מֵאֵי דְּאֶמְרִי דְּשִׁמוּאֵל ס"ל בְּרִי עֲדִיף בְּהֵיא דְּשְׁבוּעוֹת דְּאֶמְרִי ל"ל מְחֻיָּב שְׁבוּעָה וְכו' מ"מ לְחִיב מִשׁוּם בְּרִי עֲדִיף ע"ש וְל"ק דְּהֵתָם בְּבָרִי וּבְרִי וּמֵאֵי דֵא"י לִישְׁבַּע מִשׁוּם חֲשׂוֹד וּבִיתוּמִים שְׁמָא וְשְׁמָא ע"ש בְּסוּגָיָא: ע"ב בִּד"ה שְׁאִין וְכו' נִהְיָא אִם שׁוֹאֵל וְכו' וִי"מ שְׁזָה טוֹעֵן שְׁחָבֵל וְכו' עכ"ל יֵשׁ לְהוֹכִי מְדַבְּרֵיהֶם הִלְלוּ דִּס"ל פְּדַעַת הַגְּאוּנִים וְרַב אֶלְפִּס בְּתִשׁוּי שְׁהִבִּיא הַטּוֹר סִי ק' דְּאֶפְּי בְּמִלְוָה בְּקִבְעוּי זְמַן פְּשִׁיגִיעַ הַזְּמַן נוֹתְנִין לוֹ זְמַן שְׁלֹשִׁים יוֹם דְּאֵי אֵיתָא נוֹקְמָה בְּקִבְעַת זְמַן דְּלֹא יִהְבִּי לִיָּה זְמַן אֶלָּא ע"כ דְּאֶפְּי בְּקוּבַע זְמַן צְרִיף זְמַן מִיְהוּ אִפִּי ס"ל פְּדַעַת הַגְּאוּנִים וְהֵרִיף הוּמ"ל בְּכַתֵּב לוֹ בְּלִי שׁוּם שְׁאֵלַת זְמַן דִּלְכ"ע א"צ זְמַן דְּתִנָּאֵי שְׁבַמְמוֹן תְּנָאוּ קִיָּים כִּמ"ש ה"ה ו"ל בִּפ' כ"ו מֵה' מו"ל אֶלָּא ע"כ דְּכֵה"ג אִפִּי זִילִי נְכִסֵּי לֹא יִהְבִּינּוּ זְמַן וּבִגְמ' אֶמְרִינּוּ דְּהֵיכָא דְּזִילִי נְכִסֵּי נִזְקָקִין לְנִתְבָּע וְכו' י"ל בְּקוּבַע זְמַן דְּכִינּוּ דִּידַע הו"ל לְאִסוּקֵי אֲדַעְתִּיהָ וּלְכָף אֶפְּלִי זִילִי נְכִסֵּי נִזְקָקִין לְתוּבַע.

וְהַרְבַּ גַּד"ת הֵבִיאוּ הַכְּנֵה"ג בִּסִי ק' הוֹכִיחַ מְדַבְּרֵיהֶם דִּס"ל דְּאֶפְּי בְּמַטְלְטְלִין נוֹתְנִין זְמַן דְּלֹא פְּדַעַת הַר"ם וְהֵרִיף ו"ל דִּס"ל דְּבְּמַטְלְטְלִי לֹא יִהְבִּי זְמַן כִּמ"ש ה"ה בִּפ' כ"ד מֵה' מו"ל וְהַכְּנֵה"ג דְּחָה דִּי"ל דְּהֵכָא מִיירִי בְּמַקְרָעֵי וְכו"כ הַכְּנֵה"ג בִּסִי ג"ם בִּס' כ"ד וְהוּא תִּימָה דֵא"כ מֵאֵי מִק' הַתוֹס' הָא שְׁפִיר אִיפָּא לְאוּקְמָה הָא דְּנִזְקָקִין לְתוּבַע בְּזְמַן שְׁלֹשִׁים יוֹם וּבְמַטְלְטְלִין וּמ"ע בְּזִילִי נְכִסֵּי נִזְקָקִין לְנִתְבָּע וְכִמוֹ דִּינוּחְבְּלָה שְׁנִרְאָה מְדַבְּרֵיהֶם דְּבִזִּילִי נְכִסֵּי נוֹתְנִין זְמַן דֵּאִין סְבָרָא לְחַלֵּק בִּינֵיהֶם.

וּלְפַמ"ש הַשֵּׁיף בְּסִימָן כ"ד וְת"ד דְּנִחְבְּלָה אֵין נוֹתְנִין זְמַן לְפִירְעוֹן אִפִּי זִילִי נְכִסֵּי אֶבֶל נוֹתְנִין זְמַן לְהִבִּיא רְאָיָה לְפִטוֹר עֲצָמוֹ ע"ש וְכו"נ מְהַרְמ"ג בִּפ' הַחוּבֵל דָּף צ"א דְּפִרְיָה וּמִי יִהְבִּי זְמַן וְהָא אֵין נוֹתְנִין זְמַן לְחַבְּלָה וּמֵאֵי פִרְיָה נִימָא דְּמִתְנִי בְּזִילִי נְכִסֵּי מִיירִי אֶלָּא ע"כ אִפִּי בְּזִילִי נְכִסֵּי אֵין נוֹתְנִין זְמַן לְדַעַת הַתוֹס' אֶלָּא לְהִבִּיא רְאָיָה לְפִטוֹר עֲצָמוֹ וּמִתְנִי דְּהֵתָם לֹא בְּהִכִּי מִיירִי וְגַם בְּמַטְלְטְלִי נִר' כֵּן דְּנָהִי דְּלֹא יִהְבִּי זְמַן לְפִירְעוֹן אִפִּי זִילִי נְכִסֵּי מ"מ נוֹתְנִין זְמַן לְפִטוֹר עֲצָמוֹ אֶבֶל בְּקוּבַע זְמַן אוֹ שִׁכ' בְּלֹא שְׁאֵלַת זְמַן אִפִּי זִילִי נְכִסֵּי וּלְפִטוֹר עֲצָמוֹ לֹא יִהְבִּי זְמַן וּלְכָף לֹא מוֹקְמִי לְהַתוֹסְפוֹת וְהָרָא"ש ו"ל בְּכֵה"ג: בִּד"ה וְרַבִּיעַ וְכו' וְהֵתְנָן בְּהֵדָא בִּפ' ד' וְה' וְכו' עכ"ל הִירוּשְׁלָמִי מִק' קוֹנְשִׁיא זוּ וּמִשְׁנֵי מִתְנִי בְּמוּעֵד וְכו' נִהְבִּיאוּ הַרְשֵׁב"א בַּח' ע"ש וְתִי הִירוּשְׁלָמִי אֵינוּ מוּבָן וְהַפ"מ ו"ל כ' דְּגָרְסִי בְּאֻמָּד וְכו' וְהוּא תִי הַתוֹס' ע"ש וּבִירוּשְׁלָמִי בִּר"פ ד' וְה' אֵיתָא דִּר' בּוֹן ס"ל דְּנִזְקָא בְּשׁוּמְפִין שְׁלִקְחוּ מְרַגְלִית הוּא דְּחוּלְקִין בְּשׁוּנָה אִף דֵּא' נָתַן מְמוֹן יוֹתֵר מִחֲבִירוֹ אֶבֶל לְקַחוּ סְחוּרָה דְּעֵבִיד לְיַחְלַק כָּל א' נוֹטֵל לְפִי מְעוּתִיו וְר"א פְּלִיג דְּאֶפְּי בְּלִקְחוּ סְחוּרָה חוּלְקִין בְּשׁוּנָה וּפִרְיָה לִר"א

ממתני' שם דקתני האחרון נוטל מנה וכו' ומשני שאני שוורין דהוי פמתנין דהיינו כמו שהתנו פה ופי' הפ"מ משום דנשתתפו תפו שלא לדעת ונשפן פ' ה'ר"ן ו"ל בכתובות ע"ש וצ"ל דהירושלמי פאן דפריה אמתני' בקושית התוס' ס"ל כר' בון דר"פ ד' וה' אכל לר"א אמת הוא דחולקין בשנה ויהיא דר"פ ד' וה' שאני דנשתתפו שלא לדעת ומעשה אנדא לה ראית התוס' ועיקר קושיתם ל"ק די"ל דאבני בשמעתין ס"ל כר"א דירושלמי דר"פ ד' וה' ועיין בכתובות דף צ"ג ע"ב ובטוש"ע בח"מ סי' קע"ו דין ה' ע"ש: בד"ה מידע וכו' וה"נ אשפחן בההוא דהמתליף וכו' עכ"ל מה שהקשה מהרש"א ו"ל דהו"ל לאוכוחי מרישא דמתני' לק"מ דאפי' אזלינן בטר חזקה דילמא מקמא ומחמת בעותותא וגרמא בעלמא ופטור כדמשני הגמ' בבבב"א דף צ"ג ע"א אליבא דרב דס"ל הולכין בממון אחר הרוב ע"ש.

ובהכי ניחא מ"ש התוס' במציעא דף צ"ז דאהא דפריה הגמ' שם וליזיל בטר מרא קמא הק' ונוקמה בחזקת מעונבת ע"ש דלקאורה מאי ס"ד הא בבבב"א דלעיל בשמעתין דמתני' נמי הכי פליגי רבנו בהדיא אף דאיכא חזקת מעונבת ועפ"ה ניחא דהכא שאנו דאיכא למימר מקמא.

ודע דנראה דל"ק דאמ"ל לבעל הפרה הב לי ראיה דאית לה שנתפי' ס"ל דלא מוקמי' פרה בחזקת מעונבת פניו דעשויה להשתנו' ובהכי י"ל קושית התוס' דמציעא דהגמ' שם ס"ל כל"ק דשמעתין ועמ"ש בפ"ט הל' בי"ד סימן ק"י ע"ש: דף מ"ז ע"ב גמ' אימא סיפא וכו' הנה מבוי דלס"ד ולאוקמתא דר"ז הא בהא תליא דאי בעל החצר קביל עליה נטירות' דקדירות גם בעל הקדירות קביל עליה נטירותא דבהמת בעל החצר ושניהם חייבין וק"ל הא הוי שמירה בבבב"א דמ"ש ממאי דאמרי' בפ' האונגין דף פ"א שמוך לי ואשמוך לה הוי שמירה בבבב"א ופטורין פרונייהו וה"נ דכונתה ויש לחלק ועיין בתשו' ה"ר"ן ו"ל סי' י"ט ע"ש: שם ואבע"א וכו' יש לצדד בזה די"ל דלפנים האי שינויא בסם המנות ממש דלא עבידא דאכלה פטור אף מדי"ש וזהו הנ"מ בין הגי' תרי שינויי וי"ל דלא פליגי והא דנקט אפרזתא רבותא קמ"ל דפטור מדיני אדם ועוד דסם המנות כולל אפרזתא וסם המנות וכו' נ' מדברי הר"מ דפ' ב"ד מה' נ"מ דין ב' להאי בבב"א סם המנות סתמא ולא ביאר אפרזתא ואי איתא הו"ל לפ' כשינויא בתרא דהוא עיקר בכ"מ פניו דפסק רב אלא ע"כ דלא פליגי הגי' תרי שינויי.

ובהכי ניחא מ"ש מהרש"א ו"ל בתוס' אפרזתא וכו' דה"ה דהומ"ל דוקא אפרזתא דאבודה חייב בדי"ש ע"ש די"ל דהתוס' ס"ל דסם המנות כולל הפל דבכולהו חייב בדי"ש ובסם המנות דלאו אפרזתא אינה אבודה פניו דלא עבידא דאכלה דאלת"ה ק' לפ"ד התוס' מאי פריה בגמ' עליה דרב מהאי בבב"א נימא רבותא קמ"ל דאפי' אבודה פטור מדיני אדם אלא ע"כ בסם המנות לחודיה לאו אבודה פניו דלאו אורחיה דאכל' וא"כ ה"ה בפירות חייב בדי"ש: תוס' בד"ה מאי וכו' וא"ת ילך ויתבע וכו' עכ"ל עיין אמ"ב ולת' קמא שכ' התוס' בדבור הקודם א"ש בלא"ה: דף מ"ח ע"א גמ' וזכר בזה בורות וכו' משמ' אבל אם הכניס ברשות לא מחייב בעל השור בגנזקי חצר והיינו רבא לשיטתיה דאמר לעיל ברשות קביל עליו בעל החצר אפילו נשפרו ברוח ומזה ק' עמ"ש התוס' לעיל בד"ה א"ד דמספק"ל אי הוי דחוי דמדברי רבא ה"ה מוכח דקושטא הכי הוא ועיין בב"מ שם מה שפי' בכוננת התוס' ע"ש ואין משמעות דברי התוס' כדבריו ועיין בתוס' ר"פ ו"ל לעיל בדברי רבא ע"ש: בד"ה אע"ג וכו' דהו"ל למרמי חיובא אבעל השור וכו' עכ"ל אע"ג דחייב' דבור דוקא באפקרי' ובעל השור אנוס הוא בזה מ"מ מחייב בעל השור דהוי פשיעה במה שפעשה בור ברשות דביד בעליו להפקירו: ע"ב בד"ה ושמאול וכו' וצ"ע דרבא קאמר וכו' עכ"ל התוס'.

במציעא דף מ"ט ע"א בד"ה פל וכו' כ' לחד תי' דסוגיא דהתם דאמרי' הניח לא הוי ש"ח פרכי' וסוגיא דהתם רבא קאמר לה ע"ש והוא תימה דרבא ע"כ פרכנן פמו' שהוכיחו פאן התוס' וצ"ל דהתוס' שם ס"ל דלר' שגיהם פטורין לרבא דלא פדעת המק' בסמוך ורבא משגי' פוליה רבנן לדעת המק' השיבו פו ובהכי ניחא פסקי הר"מ דפ' ברבי ופ' פרכא במימרא דחפר פה בורות וכו' ע"ש ועיין בתוס' ר"פ ו"ל.

ודע דהתוס' שם במציעא תפשו קושיתם מעיקר פלוגתא דר' ורבנן והא ודאי ל"ק די"ל דלרבנן לא קביל עליה שמייה דעלמא אלא שמייה דנפשיה אלא דודאי סמכו עצמן אדרבא לעיל דאפי' נשברו ברוח וכו' וכמ"ש התוס' לעיל בד"ה נאפי' וכו' ע"ש: דף מ"ט ע"א בד"ה חמירתה וכו' משור .

ולא אדם וכו' עכ"ל אף דהתוס' לעיל דף ט' ע"ב כ' דקרא לא אתא אלא לעבד ולנכרי וכו' ע"ש מ"מ מקשי' ה"א שפיר נימא דקרא לנכרי הקנוי אבל עבד פחמורו הוא ועמ"ש בש"מ בפ"ש הרשב"א ו"ל ע"ש: ע"ב גמ' ושטרך נמי ל"ק דלאו דעתיה וכו' א"ד דעתיה נמי וכו' מבואר בהדיא דאי דעתיה אתרונניהו וע"ג דל"ק השדה קנה השטר ומכאן ק"ל להסוברים שכ' המרדכי בפ' מי שמת דאי קנה בקנין סודר מטלטלי ומעות פיון דל"ק הפעות דאין מטבט נקנה בתליפין ל"ק גם המטלטלי וצ"ל דהסוברים הללו ל"ג דלאו דעתיה גם ל"ג כצד הב' תיבת נמי וצדדי הפעיא הם אי דעתיה אתרונניהו ול"ק תרונניהו א"ד דעתיה אשטרך לחוד ונ"ל דזה דעת רש"י שכ' בד"ה וכי לצור וכו' וצ"ל דעתיה אארעא ול"ק מה שהק' הלח"מ בפ"א מה' זכיה דין ט' ע"ש.

אבל ק' הא קי"ל כר"נ בפ' מ"ש דקני אתה וחמור קנה מחצה וע"כ כמ"ש הסמ"ע סי' ר"נ דהסוברים הללו ס"ל דהלכה כר"ש דלא קנה פלל ע"ש וא"כ א"ש פאן בפשיטות דהפעיא היא לר"נ ואיהו ס"ל קנה מחצה ועי"ל והוא עיקר דדוקא במקנה לחבירו הוא דס"ל לר"ש דלא קנה פלל משום דהמקנה לא הקנה לו אלא אדעתא דיקנה תרונניהו וכמ"ש רשב"ם שם בפ' מ"ש ועיין להריטב"א בחי' לקידושין דף נ"א אבל בקונה מהפקר ודאי דדעתו לקנות מה שיוכל לקנות: פירש"י בד"ה ופתחו וכו' דאית ליה בפעלים וכו' עכ"ל מגמ' לקמן מוכח דבכה"ג ל"ל בפעלים מקרי מדלא קאמ' לר"י שבעל הבור ממש ובכה"ג אלא דכל זה שכ' רש"י ו"ל הוא בס"ד דלא תימא וכו' אבל לקושטא דמילתא ל"ל בפעלים מקרי וניחא ליה לאוכחי מתנני' גופה: תוס' בד"ה ברשות היחיד וכו' אין נר' שר"ל וכו' עכ"ל ולפום האי פ"י החיוב למפקיר חצירו מדלא דחו להאי פ"י במה שדחו פיר' בס"ה וזה דלא פ"י התוס' עצמן האי פ"י דברה"י אחר ונהפקירו בעל החצר שהיא וחיובא למפקיר ונהו א"ש פוליה מתנני' משום דמשמע להו חייב דקתני מתניתין אחופר קאי וכ"מ דף ו' ע"א גמ' עד דטאים ליה וכו' מה שהק' מהרש"א ו"ל לימא דיו ל"ק דלאו ק"ו הוא דכורה עצמו פותח הוא ומחייב משום פתיחה ועיין במ"ב בתוס' בד"ה על וכו' ע"ש: ע"ב אמרי אין הבלה וכו' נר' דהומ"ל לרב אין הבלה ויש חבטה ולא פוטר רב חבטה אלא בעיתה אבל בהנזק חייב דהא מונפל שמה דכתיב גבי מיתה הוא דנ"ל לרב דחבטה פטר ולשמואל יש חבט לנזיקין ואין חבט למיתה ואפשר דמש"ה הוא דכ' רש"י פל שפן דחבטה ל"ל דלא כסברת ר"נ לקמן וא"צ למ"ש מהרש"א ו"ל שו"ר דהא ליתא דרש"י בריש מכילתין דף ג' ע"א כ' דקרא לא איירי אלא במיתה דמה"ט לא ממעטי' שור מונפל גם אנזיקין קאי אף התוס' שם חלקו בזה וכ' דקרא לא איירי אלא במיתה דמה"ט לא ממעטי' שור ולא אדם אלא במיתה ע"ש ולפ"ד התוס' ה"נ בחבטה לרב לא ממעטי' מונפל אלא במיתה וק"ל לפ"ז מאי פריף לקמן בעובדא דר"נ א"ה הנזק בו חייב הא לית

בִּיהַּ הַבְּלָהָהּ הָאֵת פִּינּוֹן דְּחֻבְטָהּ אֵית בִּיהַּ לַר"נ מַש"ה חֲזִיב בְּנִיזְקִין פִּינּוֹן דַּס"ל פְּרַב וְעִינּוֹן בְּמַהְרָשׁ"א
ו"ל לְקַמֵּן בְּתוֹס' בַּד"ה אֲמַרִי וְכוּ' ע"ש: דָּף נ"א תוֹס' בַּד"ה בּוֹר עֲשֶׂרָה וְכוּ' ה"ה לִי"א וְכוּ' דְבַרִי
מְהַרְשֵׁ"ל ו"ל עֵיקָר בְּכּוֹנְנָתָם וְגַם מְהַרְשֵׁ"א ו"ל מַפ' פֶּן אֶלָּא מְשׁוּם דִּי"ל דַּלְר' פִּינּוֹן דַּס"ל דְּלֵא
אִיסְתַּלַּק מִעֲשֶׂה א' לֹא יִתְחַיֵּיב הַב' עַל הַהוֹסְפָה הוֹסִיף בְּזֵה דְמַדְרַבְּנָן נִשְׁמַע לַר' וְעִינּוֹן מְהַרְשֵׁ"ם שִׁי"ף
ו"ל: ע"ב גַּמ' וְאַזְדוֹ לְטַעֲמִינְהוּ בַּגַּמ' בְּנִדְרֵי' פ' וְכוּ' הֶרְאִישׁוּנִים שָׁם מְשׁוּם דְּוִיתוֹר לֹא אֲסִיר אֶלָּא
מְדַרְבְּנָן לְכַף כ' דִּישׁ בְּרִירָה כַּדְקִי"ל פְּדַרְבְּנָן יֵשׁ בְּרִירָה וְלֹא בְּדַאֲוִרִינְתָא ע"ש וְנִרְאֵה דְדַבְּרִינָהּ
הֵם לְשִׁיטַת הַגַּמ' דַּפ' כַּרְאב"י מְטַעֵם זֶה אֶבְל רַאב"י גּוֹפִיָה ס"ל יֵשׁ בְּרִירָה אַף בְּדַאֲוִרִינְתָּ דַּאֲל"ה
אַמַּאי חֲזִיב הַא' שְׁלֵא פְסָהוּ מְסַפִּיק' דְּהָא דְקִי"ל בְּדַאֲוִרִינְתָא אֵין בְּרִירָה וְלֹא בְּדַרְבְּנָן הוּא מְשׁוּם
דְּסַפִּיקָא הוּא כַּמ"ש הֶר"ן ו"ל בְּהַלְכוֹ' בַּרפ"ג דְּגִיטִין ע"ש: דָּף נ"ב ע"א תוֹס' בַּד"ה פִּינּוֹן וְכוּ' א"נ
דְּבַגִּיטִין וְכוּ' עַכ"ל כ' מְהַרְשֵׁ"א ו"ל דְּבַנּוּעַל אֵין לְחַלְקָא בֵּין דַּעַת אַחֲרַת מַקְנָה לְנַכְסֵי הַגֵּר וְהוּא
מְוַכְרַח בְּדַבְּרִינָהּ וְהַב' בְּסִימָן קַצ"ב מִמְשַׁמְעוֹת דְּבַרִי רֶשֶׁב"ם ע"ש וְק' דַּא"כ מַאי מַק' רֶשֶׁב"ם
לְהַק' מִפְּתַח אַנּוּ עַל עַדִּיף דְּהָא קוּשְׁטָא הוּא דְּמַפְתַּח עַדִּיף בְּדַעַת אַחֲרַת מַקְנָה וְצ"ל דְּלֵא פִּינּוֹן רֶשֶׁב"ם
לְהַק' מִפְּתַח אַנּוּ עַל אֶלָּא דַּק"ל אַמַּאי לֹא תְּנִי מִפְּתַח פְּדַתְנִי נַעַל גָּדַר וְכוּ' וְעִינּוֹן לְמַהְרָ"י סִי' ס"ה
ע"ש: ע"ב גַּמ' וְדַק"ל פּוֹשַׁע אֵינְדִי וְכוּ' הִנֵּה בְּכָאן בַּל"ק לֹא הוּ"מ לְשַׁנּוּי בְּשַׁכְּיָה גְּמֵלִים וְאַתְלִיעַ
כְּבַעֲיָא דְלִקְמֵן דְּהָא נִפְשָׁטָה הַבְּעֵיָא לְקַמֵּן דַּבְּכָה"ג לֹא אֲמַרִי מִיגוֹ אֶבְל בַּל"ב לֹא הוּוּ צָרִיף לְשַׁנּוּי
אֵינְדִי וְכוּ' אֶלָּא דְהוּמ"ל דְּאֵינְרִי בְּגוֹנוֹנָא קַמְיִתָּא פִּינּוֹן דַּל"ב קְאָמַר דְּלֵא מְבַעֲיָא לִיהַּ בְּבַעֲיָא קַמְיִתָּא
דְּנֻדַּי פּוֹשַׁע וְצ"ל פִּינּוֹן דַּבַּע"כ לֹאמַר אֵינְדִי פִי הֵיכִי דְּלֵא תַקְשָׁה לַל"ק קְאָמַר נְמִי בַּל"ב וְעוֹד
דְּקָאמַר דְּלֵא מַבַּע"ל בְּגוֹנוֹנָא דְּבַעֲיָא קַמְיִתָּא מ"מ לֹא נִיחָא לִיהַּ דְּתַהוּי הַאִי בְּעֵיָא תַלְיָא בְּפִשְׁי
דְּבַעֲיָא קַמְיִתָּא וּבְהֵכִי נִיחָא דְּמוֹקִי בְּעֵיָא הַב' בְּשַׁכְּיָה גְּמֵלִים וְלֹא מוֹקִי לֵה דְּאָתוּ לְפַרְקִים וַא"צ
לַמ"ש מְהַרְשֵׁ"א ו"ל בְּתוֹס' ע"ש אַף ל"פ הַתוֹס' דְּבַכּוֹלָה אֲנוֹס קַמְבַּעֲיָא לִיהַּ אֶבְל בְּתַחֲלָתוּ בְּפִשְׁיַעָה
וְסוֹפוּ בְּאֲנוֹס אֶלָּא פִּינּוֹן דְּפְלוּגְתָא הִיא נִיחָא לִיהַּ לְשַׁנּוּי אַל: דָּף ג"ן ע"א שָׁם תְּנִי ר"ח לְסִיּוּעִיָה
לְרַב וְכוּ' אֵיפָא לְמִידָק אַמַּאי לֹא תְּנִי לְסִיּוּעִיָה בְּפְלוּגְתָא קַמְיִתָּא דְּלַהֲבָלוּ וְלֹא לְחַבְטוֹ וְכוּ' הַתוֹס'
מְתִינִישׁב שְׁפִיר דְּמַבְּרִינְתָּא הַלְזוּ אֵין לְהַכְרִיחַ דְּלַהֲבָלוּ וְלֹא לְחַבְטוֹ דִּי"ל דְּשָׁאנִי הֵכָא מִפְּתַח קוֹל
הַפְּרִיָה וּבְהֵכִי נִיחָא פְּסָקִי הַר"מ דַּפ' כְּשִׁמוּאֵל דְּלַהֲבָלוּ וְאַפִּילוּ לְחַבְטוֹ וּבַפִּי"א מַה' נ"מ פ' פְּרַב דְּזֵה
וְזֵה בְּבוֹר וְהִינּוּ מְשׁוּם דְּקִי"ל כְּשִׁמוּאֵל בְּדִינִי וְקִי"ל פְּדַתְנִי ר"ח לְסִיּוּעִיָה לְרַב וְע"כ לְחַלְקָא בֵּין
הַנּוֹשְׂאֵין פְּדַתְנִי וְעִינּוֹן בְּהַשְׁגוֹת הַרְאָב"ד ו"ל שָׁם וְבַה' לַח"מ: עו"ש וְאַמַּאי נִימָא כּוֹרָה גְּרַם לִיהַּ
וְכוּ' לְחַד פִּי שְׁפִירש"י ו"ל דְּאֵי כּוֹרָה בַּעַל הַבוֹר חֲזִיב הוּ"מ לְאוֹקְמָה לְמַתְנִי בְּכוֹרָה בַּעַל הַבוֹר
אֶלָּא דַּא"כ פְּשִׁיטָא וְכוּ' מְהַרְשֵׁ"ם לְוַבְלִין ו"ל וּלְפַמ"ש רֶש"י בְּמַתְנִי דְּאַפִּילוּ פְּקַח חֲזִיב טוּבָא קַמ"ל
וְצ"ל דְּתַרִי לִישְׁנֵי דַּפִּי בְּמַתְנִי תַלְיִין בְּתַרִי לִישְׁנֵי שְׁפִי כָּאן וּמַאי דַּפִּי בְּמַתְנִי בְּשַׁכְּרִי מְשׁוּם
דְּמַהְש"ס כָּאן מוֹכַח דְּאֵינְרִי בְּכוֹרָה לָאוּ בַּעַל הַבוֹר כַּמ"ש מְהַרְשֵׁ"ם שִׁי"ף ו"ל ע"ב עו"ש
אִמ"ר שׁוֹר וְאַדָּם שְׁדַחְפוּ וְכוּ' עַמ"ש מְהַרְשֵׁ"א ו"ל ע"ד הַרְא"ם ו"ל וְדַבְּרִי הַרְא"ם בְּמַתְנִי יְכוֹנוּ
לְסַבְּרַת רַבְּנָן דְּאֵזְלִי בְּתַר הַדּוֹחַף וְאַף דְּהַגְּמ' מוֹקִי מַתְנִי פְּר"ן הִינּוּ בְּסַבְּרָא דְּאֵי לִיכָא לְאַשְׁתַּלּוּמִי
מְהָא מְשַׁתְּלָם מְהָא אֶבְל בְּמַאי דְּמַחְזִיב ר"נ לְבַעַל הַבוֹר לֹא ס"ל לְתַנָּא דְּמַתְנִי פְּנוּתִיָה אֶלָּא פְּרַבְּנָן
דְּדַרְשִׁי וְנָפַל וְלֹא שְׁפִילוּהוּ אַחֲרֵים דְּלֵא תַלְיָא הָא בְּהָא וְזוֹקָא בְּדַחְפוּ בְּנִדְּיָם הוּא דְּמַקְרִי נְפִילָה
ע"י אַחֲרֵים אֶבְל כּוֹרָה דְּגַרְמ' הוּא לֹא וְדַלָּא כַּמ"ש לְמַשֵּׁם הַזִּי וּמ"ש הַרְא"ם אִפִּי לַר"נ וְכוּ' ע"ש
הִינּוּ לְמַ"ד תַּחֲזִילְתוּ בְּפִשְׁיַעָה וְסוֹפוּ בְּאֲנוֹס פְּטוֹר אֶבְל רְבָא ס"ל תַּחֲזִילְתוּ בְּפִשְׁיַעָה וְסוֹפוּ בְּאֲנוֹס
חֲזִיב וְכִינּוֹן דְּהוּי פְּשִׁיעָה לְגַבִּי שׁוֹר הוּי פְּשִׁיעָה גַּם לְגַבִּי אָדָם וְעִינּוֹן לְהַתוֹס' לְעִיל דָּף נ"ב ע"ב ע"ש
וּבְמִקְלַת' תְּנִיָא חֲמוֹר וְלֹא פְּלִים שׁוֹר וְלֹא פְּלִים וְעִינּוֹן לְהַ שְׁבוּת וְאַנְדָּה שָׁם ע"ש: תוֹס' בַּד"ה שׁוֹר

וכו' וכן כל פיסולי המוקדשין וכו' עכ"ל נר' דר"י גאון לא אמר אלא בבכור אבל התוס' הוסיפו דה"ה לפיסה"מ לפום מאי דס"ל השתא דסוגיא דלקמן בנפדו אבל לפי מה שהוכיחו התוס' לקמן בד"ה לענין פלים דבלא נפדו קמינירי ורעהו קריביה פינן דאית בהו פריה ע"כ דהכא בבכור דוקא מינירי דלית ביה פדיה ובהכי א"ש דברי התוס' לעיל דף י"ב ע"ב בד"ה ואם ע"ש ועיין מהר"ם לופלין ז"ל: בא"ד ובור נמי הנה מחיבי' וכו' עכ"ל נר' דס"ל דבור יליף מאדם ושור דממעטינן בהו הקדש מרעהו ועיין להתוס' לעיל דף ז' ע"א ועמ"ש שם ולמהר"ם שי"ף פאן: בד"ה הא וכו' ולרבנן הא קמ"ל דלא תימא וכו' עכ"ל ק"ק לעיל דף י"ג דפריה אי רבנן פשיטא נימא דהו"א דרבנן דל"ל אי ליפא לאשתלומי וכו' דעיקר המעש' עושה הבור אבל בשר ואימורין תרנוניהו פי הדדי נינהו קמ"ל וכמו אביי ורבינא דאתו לאשמעי' הא ועמ"ש מהרש"א ז"ל ולכאורה י"ל קושית מהרש"א ז"ל דבמתני' פול' הניקא עביד כל אחד ובהא אין לחלק בתנראי בבריך אשפכתיה אלא דהא ליתא דמדברי התוס' לעיל דף י"ג ע"א בד"ה אנה מבואר דאע"ג דהאי עביד פוליה הניקא והאי עביד פוליה הניקא יש לחלק בתנראי בבריך וכו' ומזה ק' על מה שתי מהרש"א ז"ל דמאי דאמרין הא מני ר"נ אזיל פלישנא קמא ע"ש דלפ"ד התוס' אפי' לל"ק דהאי עביד פוליה הניקא והאי עביד פוליה הניקא איפא לאוקומי מתני' אפילו פרבנן דע"כ דל"ל לרבנן אי ליפא לאשתלומי מבור לא משתלם משור דל"ל תנראי בשורה וכו' אבל במתני' אית להו שפיר אי ליפא לאשתלומי מכורה משתל' מבור משום תנראי בבריך אשפכתיה אלא ע"כ דס"ל לתלמודא דגם במתני' איפא למיפטרין מגזירת הפתוב ונפל ולא שיפילוהו אחרים פינן דמקול.

הכריה הוא וכן שמעתי שפן תי' הז"י ז"ל לקו' מהרש"א: בד"ה לענין פלים וכו' ושם רבא כר"י ס"ל עכ"ל ק"ק לרב אשי והמת יהיה לו למ"ל אי לנפדו הא לדידן' שרי שאר הנאו' ואי לשלא נפדו ת"ל מרעהו דהא גם בבור ילפי' מרעהו כמו שנה' מדברי התו' בד"ה שור וכמ"ש ולמ"ד פודין ג"כ ק' אלא דזה היא גופה התימה שכ' בתחילה.

הן אמת דלפמ"ש ואי הנה מוקמי' בשלא נפדו ניחא וכו' מינושב גם לר"א דמוקמי' לקרא בשלא נפדו ומ"מ בשור חייב דחשיב שפיר רעהו פינן דבר פדיה הוא ולעיל שור ושור פיסולי המוקדשין שנגחו בבכור אינירי וכמו שפכתבתי שם בד"ה שור ועפ"ז ניחא מה שהק' ה' הלכות יו"ט דף קכ"ה ע"ג ע"ד הר"מ ע"ש אף לפ"ז הי"ל להר"מ לבאר בפ"ב מה' נ"מ בהך דשור ושור פיסולי המוק' שנגחו דבבכור הוא ומ"מ דברי התוס' אפתי לא מתישבבים דהא השתא קיימי דבנפדו הוא דמיתוקמא וא"כ לר"א למ"ל והמת יהיה לו ועיין בגמ' לעיל דף נ"א ע"א ועיין להתוס' שם בפ' כ"ש ולה' שע"ה בריש ה' איסורי מזבח ע"ש: בד"ה איפוף וכו' רעהו למ"ל וכו' עכ"ל הק' מהרש"א ז"ל הא אצטרף לגוי ע"ש ונראה דכוננתם להק' דבמתני' לעיל דף ל"ז דריש מרעהו וע"כ דוהמת דשור למטפלין ודבור למי שהמת שלו וא"כ הו"ל להגמ' למיפטר אמתני' דלעיל ואיפוף אנה ותי' דמתני' דדריש מרעהו אפכא דהקדש שנגח הדיוט ובהכי ניחא גם מה שהק' השע"ה ז"ל שם נימא דאצט' לכן פקועה ע"ש דאי מתני' נחית לאשמעי' פרטי הדינין הו"ל לאשמעי' נמי מאי דדרשי' מוהמת יהיה לו ובלא"ה י"ל דא"כ טפי עדיף למדרש דבור למי שהמת שלו כי היכי דלא נדחוק לאוקמה דשור בכן פקועה ומאי פריה ואיפוף וכו'.

והנה התוס' לעיל דף ט' הק' אמאי אצט' שור למעט אדם ת"ל מוהמת יהיה לו ותי' דאצט' לעבד וכו' וכ"כ רש"י ז"ל בשמעתינן ובתוס' ר"פ ז"ל תי' דאי לא פתיב אלא חמור הנה מוקמי' למעט אדם דטפי מסתבר למעט אדם מפלים ונהו מוקמינן והמת יהיה לו למטפלין דהשתא ליפא סברא

דְּשָׁפֶן פֶּטֶר בּוֹ אֶת הַפְּלִים דְּקָאָמֶר הַגְּמָרָא דְאַפְתִּי לָא אִימְעִיטוּ פְּלִים ע"ש וּדְבָרֵיו לֹא יִכּוֹנוּ אֶלָּא לְשִׁמוּאֵל דְּלֶהֱבִלוּ וּכ"ש לְחַבְטוֹ אֶבֶל לְרַב דְּאָמֶר לְהַבְּלוּ וְלֹא לְחַבְטוֹ פְּרִיָּה בַּגְּמִ' לְקַמֵּן אַמְאֵי אַצְט' לְמַעַט פְּלִים הָא פְּלִים לָאוּ בְּנֵי הַבְּלָה וּמְשַׁנֵּי בְּחֻדְתֵּי ע"ש וַא"כ בְּלֹא קְרָא אִיפָּא קוֹלָא בְּבוּר דְּפֶטֶר בּוֹ אֶת הַפְּלִים הַיְשָׁנִים דְּלֹא אֶצְטְרִיף קְרָא אֶלָּא לְחֻדְתֵּי: דָּף ד"ן ע"א גַּמ' אִי פְּתִיב שׁוּר הוּ"א וְכו' נִר' דְּעִיקָר קוֹשְׁיַת הַגְּמִ' דְּעוֹפּוֹ' מִנ"ל הוּא לִר"י דְּלִרְבִּנּוּ י"ל דְּאִו לְרַבּוּת עוֹפּוֹת וְגַלִּי לָן רַבּוּיָא דְּאִו לְמִדְרַשׁ מַה הַפֶּרֶט מְפוֹרָשׁ ב"ח וְדָרְשׁוּ לְחַלְקֵי מַהִיכָא דְּדָרְיָשׁ ר"י וְאָף לִמ"ש מְהַרְשֵׁ"א ו"ל בְּתוֹס' דִּלְר"י י"ל דְּיִלְיָף שׁוּר שׁוּר מְשַׁבֵּת פִּינּוּ דְּחַמּוּר בִּלְא"ה נִתִּירָא הוּא לִר"י הַיְיָנוּ לְמַסְקָנָא דְּחַמּוּר לִר"י קִשְׁיָא אֶבֶל הַשְּׁתָּא ס"ד דַּגְמ' לְמִדְרַשׁ חַמּוּר גַּם לִר"י וְלְמַסְקָנָא אַצְט' יָשִׁיב לְרַבִּנּוּ מְשׁוּם קִשְׁיָא דְּאָדָם מִנ"ל מַה שְּׁדַקְדַּק מְהַרְשֵׁ"א ו"ל בְּתוֹס' אַמְאֵי לָא פְּרִיָּה לִר"י אוּ לִמ"ל ל"ק דְּנִדְאֵי חַמּוּר אֶצְטְרִיף לְאִיזָה דְּרִשָּׂא וְאִנְחַנּוּ לֹא גִדַע וְאִי לָאוּ אוּ הִנֵּה דְּרִשְׁיָנוּ חַמּוּר לְמַעַט פְּלִים לְכָף אַצְט' אוּ וּמַהֲשַׁתָּא דְּרִשְׁיָי חַמּוּר לְדָרְשָׂא אַחֲרִיתֵי: תוֹס' בִּד"ה הוּ"א וְכו' תִּימָה לְמָה לֹא יִלְפִי וְכו' עַכ"ל כ' מְהַרְשֵׁ"א ו"ל דְּקוֹשְׁיָתָם ל"ק אֶלָּא לְמ"ד אָדָם מְצַנּוּה עַל שְׁבִיתַת פְּלִים דְּלִמ"ד אִין מְצַנּוּה מְרַאצְט' חַמּוּר לְמַעַט פְּלִים יְדַעֵי שְׁפִיר דְּלֹא יִלְפִי שׁוּר שׁוּר מְשַׁבֵּת ע"ש וּלְפַמ"ש הֶר"ן ו"ל בַּחֲי' ר"פ הַנְּשַׁרְפִין דְּאִי ג"ש אַצְט' לִר"א לְמִידִין וּמְשִׁיבִין אִפִּי' בַּג"ש דְּמִנְפָּנָה מַב' צְדָדִין ע"ש ל"ק אִפִּי' לְמ"ד אָדָם מְצַנּוּה עַל שְׁבִיתַת פְּלִים דְּכִינּוּ דְּאֶצְט' ג"ש לְפְרִיקָה וְחִסְיָמָה לֹא יִלְפִי נְפִילַת הַבוּר דְּאִיפָּא לְמִיפְרָף מַה לְשַׁבֵּת שְׁפֵן מְצַנּוּה עַל שְׁבִיתַת פְּלִים תְּאִמֶר בְּבוּר דְּפוֹטֶר וְכו' אֶת הַפְּלִים מְדַכְתִּיב חַמּוּר וְגַם מְאָדָם אִיפָּא לְמַעַבְדַּד פִּירְכָּא וְעֵינּוּ לֵה' מְנַחַת יְאֻדָּה ו"ל בַּס' דַּעַת זְקָנִים בְּקָרָא זֶה וְלֵהב"ח בַּסִּי תִי'.

וּבַמָּה שֶׁהָק' הַתוֹס' בְּתַשְׁלוּמֵי כְּפָל ק' דְּהָא אַצְט' לְרַבּוּי אִפִּילוּ מְטַלְטְלִין וְנִר' שְׁלִזָּה נִתְכַּנּוּן רִשְׁי' ו"ל לְקַמֵּן בַּע"ב בִּד"ה לְתַשְׁלוּמֵי כְּפָל שֶׁכ' כ"ד פְּשִׁיעָה אִפִּי' דְּבָר שְׁאִין בּוֹ רוּחַ חַיִּים ע"ש וּלְפַמ"ש מְהַרְשֵׁ"א ו"ל דְּדַבְרֵי הַתוֹס' אֶזְלֵי לְמ"ד אָרְם מְצַנּוּה ע"ש פְּלִים נִיחָא שְׁפִיר וּבַמָּה שֶׁהָק' הַתוֹס' מְהַפְּרִשֵׁת הַס' אֶזְדִּי לְשִׁיט' שֶׁכ' לְעֵיל בַּר"פ פִּיצַד הַרְגָּל בִּד"ה קַמ"ל דְּיִלְיָף בְּעִירָה מְשַׁבֵּת אֶבֶל לְשִׁיטַת רִשְׁי' שֶׁם דְּמְשׁוּם חִיָּה בְּכָלֵל בְּהַמָּה י"ל דְּלֹא יִלְפִי בְּהַמָּה מְבַהֲמָתָה דְּלֹא דְמוּ וְאִפִּילוּ דְּאִמְרִינּוּ בְּעֵלְמָא זֶה הִיא שִׁיבָה זֶה הִיא בִּיאָה מ"מ ה"מ הִיכָא דְּלִיפָא דְּדָמֵי לִיָּה וְעֵינּוּ בְּמַפּוֹת דָּף י"ג ע"ב וּבְהַרְיָטָב"א ו"ל בַּחֲי' שֶׁם וְאָף לְשִׁיטַת הַתוֹס' י"ל דְּיִלְפִי בְּעִירָה מְבַהֲמָה דְּהַר סִינֵי אֶלָּא דְּהַתוֹס' לְעֵיל כ' דְּיִלְפִי מְשַׁבֵּת וְעֵינּוּ בְּתוֹס' ר"פ ו"ל לְקַמֵּן בַּע"ב: ע"ב גַּמ' אֶלָּא וְכָל בְּהַמָּתָה רַבּוּיָא הוּא וְכו' ק"ל לְמֵאן דְּדָרְיָשׁ בַּס"פ א"ט טְרִיקוֹת פְּלֵהתוֹרָה כְּנֻלָּה בְּרַבּוּי וּמִיעוּטֵי וְלֹא בְּכָלֵלִי וּפְרָטֵי לִמ"ל וְכָל בְּבַהֲמָתָה סָגִי דְּהוּ"ל רִיבָה וּמִיעוּט וְרִיבָה רִיבָה הַפֶּל וְנ"ל דְּהָכָא לֹא מִיִּיתִינּוּ עוֹפּוֹת מְרַבּוּיָא בְּתָרָא דְּלֹא נִקְרָא בְּהַמָּתָה וְלֹא מִיִּיתִינּוּ בְּרִיבָה וּמִיעוּט וְרִיבָה אֶלָּא מֵאִי דְּנִכְלָל בְּרַבּוּיָא בַּתָּר' וְלְכָף אַצְט' וְכָל וְגַם בְּמֵאִי דְּדָרְשֵׁי בְּשִׁמְעָתִין בְּכָלֵל וּפְרָט וְכָלֵל ע"כ גַּמִּי דְּהַכָּלֵל בְּתָרָא הוּא מוּכָל וְלֹא סָגִי בְּבַהֲמָתָה דְּלֹא מִיִּיתִינּוּ אֶלָּא מֵאִי דְּנִכְלָל בְּכָלֵלָא בְּתָרָא וְנִיחָא הַב' קוֹשְׁיֹת שֶׁהָק' הַתוֹס' בִּד"ה וְאִימָא וְשׁו"ר לֵה' ת"ח ו"ל שְׁתִּי' כֵּן לְקוֹשְׁי' הַתוֹס' הָאֲחֵרוֹנָה ע"ש.

עוֹד רְאִיתִי לוֹ שְׁתִּי' לְקוֹשְׁי' הַתוֹס' הָא דְּהַפֶּרֶט אֶחָא לְחִיָּה דְּחִיָּה בְּכָלֵל בְּהַמָּה מ"מ בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת מְצִינּוּ דְּכַתִּיב בְּהַמָּה וְחִיָּה בְּהַדְּיָא ע"ש וְלִיתָא דַּא"כ בְּהַפְּרִשֵׁת הַר סִינֵי מִנ"ל דְּאֶתָּא אִם לְרַבּוּת הָעוֹפּוֹת נִימָא דְּאֶתָּא לְחִיָּה אֶלָּא ע"כ כָּל דְּאִיפָּא לְמִדְרַשׁ דְּרִשְׁי': שֶׁם לְהַנְחָה הַקְּשָׁתִיו וְכו' וְעֵינּוּ בְּתוֹס' ר"פ ו"ל שֶׁכ' דְּפְרִיקָה וְטַעֲנִינָה בְּאָדָם מְדַרְבְּנּוּ וְעֵינּוּ לְהַרְדָּב"ז ו"ל ח"ב סִי' תַּשְׁכ"ח ע"ש: דָּף נ"א ע"א שֶׁם ח"ו פְּסָקָה טוֹבָה וְכו' הָא דְּלֹא חִיִּישְׁינּוּ בְּאַרִיכוּ' יָמִים דְּכַתִּיב בַּדְּבָרוֹת הָא' דְּפְסָקִי ח"ו עֵינּוּ לְהַת"ח ו"ל וְנ"ל בַּמ"ש הַתוֹס' ע"הַת דְּבַכְבוֹד או"א פְּתִיב יְאֻרִיכוֹן וּבְשִׁלּוּחַ הַקּוֹן וְהָאֲרַכְתָּ

דבשלוש הקן המצוה גורמת אריכות ימים אבל בכבוד או"א ע"י שמכבדם הם מתפללים עליו
שיאריכו ימיו וזהו יאריכון ימיו דהיינו האו"א המה יאריכון ימיו ע"ש אבל בהטבה פתיב למען
ייטב לה ולכן באריכות ימים לא פסקי פינן דע"י תפלה הם פדקאי קאי משא"כ בהטבה ובהכי
י"ל מ"ש שאיני יודע אם נאמר טוב דר"ל אם ההטבה היא מצד עצמה או קאי גם על התפלה
דאי מצד התפלה ליפא למדרש שום דרשא במאי דלא פתיב הטבה בדברות הראשונות ואין פאן
מקום שלה: תוס' בד"ה למינהו וכו' דבא"ט משמע וכו' עכ"ל נר' דמאי דמשמע להו דהתם לאו
מפח ג"ש דמ"ל דהתם לב"נ קמבע"ל אבל לישראל מתני' היא וכמ"ש מהרש"א ז"ל בסנהדרין
שם ע"ש וא"כ ע"כ ממשמעו למינהו ולא מג"ש דג"ש אינה ענין לב"נ: בא"ד וא"ת דסנגיא דגמ'
דלא פרבנו עכ"ל ה' דמשמע להו דרבנו ס"ל דלא הונוהרו מעיקר' ב"נ ולא משום דכיון דלא
נשגי יצאו ב"נ משום דמהוסי ר"א ע"כ דס"ל דנשנית וא"כ ע"כ דס"ל לרבנו נצטוו מעיקרא
דאין סברא דפליגי בהא אי נשנית אי לא נשנית: בא"ד אבל השתא דאתא ג"ש ומפקא וכו' עכ"ל
ק"ק מאי אולמיה דג"ש דבהמתה מג"ש דלמינהו וצ"ל דס"ל דהאי ילפות' דלמינהו לאו ג"ש
גמור' אלא ילפותא כמו בנין אב או משום דאינה מנופנה: דף נ"ו ע"א גמ' אלא אפי' חתרו וכו'
הר"ם הביא דין זה והלח"מ הק' דנה אינו אלא למ"ד תחילתו בפשיעה וסופו באונס פטור והר"מ
פ' דחייב ע"ש ובמ"ש התוס' דהומ"ל סד"א אונס הוא ובנעל יפה כ"כ בהזק א"ש ועיין בהרא"ש
ז"ל ובמקובצת: פירש"י בד"ה פטור וכו' דהיזק שאינו ניכר ל"ש היזק וכו' עכ"ל לכמ"ש דבשקל
בהם משקולות א"ש אפילו למ"ד שמייה היזק פדאיתא בגמ' דגיטין אלא דה"ק בכה"ג כ"ש ל"ש
היזק פינן דשקל משקולות דטעמא דמ"ד שמייה היזק משום דחשיב ליה ניכר כמ"ש התוס' בסנגיא
דגיטין שם בע"ב עיין שם: תוס' בד"ה אילימא וכו' אמאי אמרי' וכו' פפתו במקום שסוף וכו'
עכ"ל לפי מ"ש התוס' שם דההיא דחולין דנפלה סכין ס"ל כמ"ד אשו משום ממונו ונהיא רבא
קאמר לה ע"ש ל"ק דרבא הוא דאמר פפתו במקום שסוף חמה וכו' אגיל לטעמיה דס"ל אשו
משום ממונו אלא דהתוס' הקא מחלפא שיטתם ומ"ש שם בתחילת הדיבור נראה למ"ד אשו
משום חציו וכו' לאו בדרה קושיא ותי' קאמרי אלא דינא קאמרי למ"ד אשו משום חציו: בד"ה
ממונא וכו' משום דלא ידעי' וכו' עכ"ל נ"ל דאי בהכי איירי פשיטא דחייב בדי"ש דגזלן הוא
וכדפריה אילימא בי תרי פשיטא וכו' ואם הענין אמת שהוא חייב לו אלא שהעדים שקר בהא
ודאי ליפא לאוקומה דלא שייך חייב דיי"ש דמשמע פשמשלם יפטר מדי"ש והא ליתא דמ"מ עבר
משום מדבר שקר תרחק וכמ"ש בש"מ ע"ש: בד"ה אלא וכו' ודוקא שזכר וכו' עכ"ל אבל
הריטב"א ז"ל בחי' ברפ"ב דקדושין כ' דה"ה אמה ומתני' דשלח ביז פקח שאני משום דהפקח
חייב וכיון שמשלם הפקח נפטר המשלח מחיוב דדי"ש ע"ש ועיין למהר"ם ש"י ז"ל שהביא ראיה
לדברי התוס' מגמ' בסנהדרין דף כ"ט דאמרי' דברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעין גבי
נחש וע"ש בתוס' אבל אין לדחות דש"ה משום דנהנה ולא מצינו זה נהנה וזה מתחייב פדאי'
בקדושין אפי' לב"ש ע"ש דהגמרא שם בסנהדרין נקט טעמא דדברי הרב וכו' ונ"ל לסברת
הריטב"א ז"ל דבכל גוונא חייב ברי"ש ממתני' דנררים דף מ"ג דהמנדר הנאה מחבירו ואין לו
מה יאכל הולך אצל חנוני אבל ע"י שליח לא דשלוחו ש"א פמותו כמ"ש רש"י שם ע"ש והא אין
שליח לד"ע ובשלמא למ"ד בפ"ק דמציעא דף י' דכל היכא דשליח לאו בר חיובא שלוחו פמותו
ניחא אלא למ"ד בכל גוונא אין שליח לד"ע ק' אלא ע"כ דמ"מ חייב בדי"ש ועיין בגמרא שם דף
ל"ו גבי תורם את תרומותיו.

ובזה י"ל מה שהוכיח המח"א ז"ל בה' שלוחין סי' ט' מגמ' דר"פ המדיר ע"ש ועיין להש"ך ח"מ סימן ל"ב סק"ג ע"ש: דף נ"ז ע"א בד"ה קרנא וכו' ולהנהו אמוראי וכו' מ"מ משפחת כדפין וכו' עכ"ל כ' מהרש"ך ז"ל ח"ב סי' קס"ט הביאו המש"ל ב"רפ"י מה' שכירות דאפי' הנה אמוראי דס"ל דא"ל לכה יקבי לך אגרא וכו' לנטור נטירא נתירתא ה"ד בש"ש שנתן לו שכר אבל שומר אבידה דליפא אלא הנאת פרוטה דר"י לכ"ע סגי בנם בעידנא דנימי אינשי ע"ש ודברי התוס' הללו הנין תיובתיה דלפ"ד לא היו צריכין לו מ"ל באונס גמור להנה אמוראי דפליגי ארבה ונ"ל ליישב דדברי הרב הם לל"ק דטעמא דר"י משום פרוטה דעניא אבל לל"ב דטעמא דר"י משום דהתורה שעבדא אותו בע"כ התור' שויתיה כש"ש ממש ואין לחלק ביניהם ומשום די"ל דהגמ' דהוצרה לאוקומה בלסטים מזונין פדי ליישב לטעמא דהתורה שעבדא וכו' לכה כ' התוס' דמ"מ מ"ל בנגובה באונס גמור.

ומן האמור י"ל ראית התוס' לעיל בד"ה בההיא דהלכתא פרבה מההיא דמה י"הא בדמים וכו' ע"ש די"ל דהגמ' שם דאוקמה אליבא דר"י באונסין הוא לטעמא דהתורה שעבדא וכו' דאז בלא שמוש הוי ש"ש לר"י אבל לטעמא דפרוטה דעניא אז הלא שמוש הנה סגי בנטר פדנטרי אינשי כדברי מהרש"ך וע"י שמושנעשה ש"ש ממש וכהנה אמוראי דפליגי ר"ע ור"ט אליבא דר"י בש"ש פמו לרבה אבל נאנסו לר"ע פטור כר"ן לטעמא דפרוטה דעניא וכ"פ פל הפוסקים ז"ל דטעמא דפרוטה דעניא וא"ש בזה דלא תק' ע"ד מהרש"ך ז"ל אמאי אוקמה הגמ' שם לר"י באונסין ולא אוקמה בנטר פדנטרי אינשי מיהו בזה בלא"ה י"ל דסוגיא דהתם ס"ל פרבה דבנטר כנטרי אינשי גם שאר ש"ש פטור.

אף מדברי הר"מ ז"ל יש להוכיח דלא כמהרש"ך דפ' בההיא פלוגתא דר"ט ורע"ק דע"י השמוש מתחייב באונסין ופ' טעמא דר"י משום פרוטה דעניא ופ' בשאר ש"ש מחייב בנטר פדנטרי אינשי כאמוראי דפליגי ארבה ודוק: ע"ב גמ' ואמר הנה הריני משלם מ"ש רש"י ז"ל שלם ל"ד דבאמר הריני משלם סגי כדמוכח בגמ' ר"פ המפקיד דף ל"ד מבריייתא הלזו וע"ש מה שפירש"י ז"ל בבריייתא הלזו נגד שמעתיך וכבר ראיתי שתמה ע"ז מהר"ם ש"י ז"ל וצ"ל דגמ' פאן לא ס"ל כרב פפא שם בסמוך וע"ש בתוס' בזה ל"ג ע"ב בד"ה נגובה עיין שם.

הק' מהר"ם ש"י ז"ל נוקי בנגובה באונס ותי' דנגובה באונס תליא בלסטים מזונין והוא נכון ומה שדחה דא"כ נילף גניבה בשואל מלסטים מזונין דהוא שבויה לחיוב ע"ש ליתא דלחיוב ודאי דליפא למילף גניבה מלסטים מזונין דנגובה שאני דאפ' ליה למטרח פדאי בגמ' בפ' השואל אבל לפטור ודאי דאיפא למילף כש"ש: תוס' בד"ה קסבר וכו' וי"ל דנ"ל מוכי ישאל וכו' עכ"ל ואע"ג דמ"מ פליגי אברייית' הלזו דס"ל קרנא עדיפא ונההו ס"ל כפילא עדיפא י"ל דס"ל בבריייתא דפרי' לא אם אמרת בש"ח וכו' דברייית' היא כמו שנה' מדברי התוס' בד"ה לא וכו' וכ"כ התוס' במציעא אבל מתוס' ר"פ ז"ל בשני בשמעתיך נר' דלאו ברייית' היא אלא מימרא דר"י היא ע"ש ולדידיה צ"ל דס"ל לר"י ולר"א כבריייתא דר"ח דתורת הנזמה שהביאו התוספות בד"ה לא וכו' דמשם יש ללמוד דאיפא למיפרי' כה"ג דלא כבריייתא הלזו: בד"ה סבריה וכו' דהכי קי"ל כסתם מתני' וכו' עכ"ל ק"ק אמאי לא כ' בפשיטות משום דר"מ ור"י הלכה כר"י ועוד ק' במ"ש התוספות בדבור שאח"ז לפי דבריו דבעינן לאוקומה כר"י דהא לפום מאי דמחליף אין הלכה כר"י דאמר ש"ח הוי ונ"ל דאי מוקי בריייתא כר"מ הוי הלכה כר"מ דתנא דבריייתא ור"מ הוי רבים לגבי ר"י ולהכי הוכרחו לומר משום דסתם מתני' כר"י ולמאי דמחליף נמי הלכה כר"י דש"ח הוי דתנא

דְּבַר־יִתְאָ וּרְ"י רַבִּים וְעוֹד רַ"י וּרְ"מ הֶלְכָה כַרְ"י וּמִתְנִי' דְּשְׁבוּעוֹת לָא מְכַרְעָא דְכִינּוֹן דְּסֵתָם מִתְנִי' רַ"מ לָא הֵנִי רַבִּים וְגַם לֹא נִכְלָל זֶה בְּמֵאֵי דְקִי"ל הֶלְכָה פְּסֻתָם מִשְׁנֵה וְעֵינָן לְהֵרָא"ש וְ"ל בְּשִׁבְתָ דָּף קכ"ה ע"ב ע"ש: דָּף נ"ח ע"א בד"ה א"נ וכו' וְא"ת דבס"פ הַשּׁוֹכֵר וכו' עכ"ל הַתּו' בְּמַצִּיעָא דָּף ל"א ע"כ כ' דְּנִיחָא לֹא"נ דְּקֶאֱמַר הַגַּמ' אֶלְא לְשִׁינוּיָא קֶמָא ק' ע"ש נר' דס"ל דְּמֵאֵי דְקֶאֱמַר א"נ מְבָרִיחַ ל"ל פְּסִידָא וכו' הַפֵּל הוּא בְּמִדְעָתוֹ וק' דְּהָא פּוֹרַע חוּבוֹ א"ל פְּסִידָא וצ"ל דס"ל כַּפִּיר"ת דְּפוֹרַע חוּבוֹ בְּמִזּוֹנוֹת אֲשֶׁתּוֹ ע"ש בַּתּוֹס': בֵּא"ד שְׁטַף נִהָר וכו' כ' מְהֵרָם שִׁיף ו"ל דְּלֹא ק"ל מְרִישָׁא דְּמִתְנִי' מִשּׁוּם דְּהוּא בְּיָדִים ע"ש וק' דְּהָא פּוֹרַע חוּבוֹ בְּיָדִים וי"ל דְּפִשְׁיטָא לִיהַ דְּבְּמִידֵי דְּבְּיָדִים עֲשׂוֹ תַּקְנָה וְכִינּוֹן דְּמִשּׁוּם תַּקְנָה הוּא בְּפוֹרַע חוּבוֹ ל"ש תַּקְנָתָא וכו"ש בְּסֻמוּף: בֵּא"ד וְאֶפִּילוּ בַב"ח דִּוְחָק וכו' עכ"ל ע"ש בַּחֲזִי בְּנִדְרִים: דָּף נ"ט ע"א גַּמ' הֵינּוּ רַ"י וכו' לַמ"ש הַתּוֹס' בד"ה אַכְל' דר"י אַגַּב קַרְקַע קֶאֱמַר לָא הוּמ"ל א"כ פִּגְיָם וּבִנְסָר דִּלְר"י אֵינן שְׁמִין אַגַּב קַרְקַע וּלְר"ש שְׁמִין דְּכִינּוֹן דִּרְ"י בְּסֻמְדָר בְּעֵי אַגַּב קַרְקַע פִּינּוֹן דְּצָרִיף לְקַרְקַע מַה"ט נְמִי פִּגְיָם וּבִנְסָר בְּעֵי קַרְקַע וְלָמָּה שֶׁנֶּר' מְדַבְּרִי רַש"י בד"ה בד"א וּבִד"ה אֶבֶל דִּלְר"ש פִּגְיָם וּבִנְסָר לָא בְּעֵי קַרְקַע הוּמ"ל א"ב דִּלְר"י בְּעֵי קַרְקַע בְּכוּלְהוּ וּלְר"ש לָא בְּעֵי אֶלְא מִשּׁוּם דְּחַד לִישְׁנָא אֶמְרוּ רַ"י וּר"ש חַד מִשְׁמַעוֹת לְתַרְנוּנֵיהוּ וְעֵינָן בַּגַּמ' לְקַמֵּן דְּמִבְּנוֹרָא דְּטַעֲמָא דִּרְ"ש מִשּׁוּם דִּל"צ לְקַרְקַע וְא"כ בְּנְסָר וּפִגְיָן דְּצָרִיכֵי לְקַרְקַע שְׁמִין אַגַּב שְׁדָה וְדַבְּרִי רַש"י ו"ל י"ל: תּוֹס' בד"ה רַבִּי וכו' תִּימָה אֲמַאי לָא קֶאֱמַר וכו' עכ"ל תִּי בַּתּוֹס' ר"פ ו"ל דֵּא"כ הֵינּוּ חֲכָמִים ע"ש וְא"ל לִוְלָבִים א"ב דְּחֲכָמִים וּר"ש דְּהָא חֲכָמִים אֶמְרוּ גַם בְּחִזִּיז דְּהוּא כְּמוֹ לִוְלָבִים כְּמוֹ שְׁמַרְשָׁא ו"ל בד"ה אֶכְלָה וְעוֹד דִּל"ל דְּחֲכָמִים בְּלוּלָבִים ס"ל דְּאֵינן מִשְׁלֵם אֶלְא כְּמוֹ שְׁנַמְכָּרִין בְּשׂוּק דֵּא"כ תַּק"ל וְהָא הוּוּ תַּמְרֵי כְּדַפְרִיף בְּעוֹבְדָא דִּלְקַמֵּן לְהִנְהוּ דְּבִי רִישׁ גְּלוּתָא: דָּף ס"א ע"א בד"ה דָּרָף וכו' וְהוּוּ סֵתָם וְאַח"כ מַחְלֻקָתָ עכ"ל ק' לְאִיזָה עֵנָן עֵבִיד לָהּ סֵתָם וְאַח"כ מַחְלֻקָתָ אֵי לְאֲשַׁמְעִי דְּהֶלְכָה כְּמַחְלֻקָתָ הָא אַפְתִּי לָא יִדְעִי אֵי הֶלְכָתָא כַרְע"ק אוֹ כַר"ש וּבַגְמ' לְקַמֵּן הוּא דַּפ' הֶלְכָה כַר"ש וְכַה"ג הַק' הַתּו' בְּכַרִּיתוֹת ר"פ אֶמְרוּ לוֹ ע"ש: ע"ב מִתְנִי' הִנֵּה גְדִי כְּפוֹת לוֹ וכו' עֵינָן לְהֵרָאב"ד בְּפִי"ד מַה"נ מ' דִּין י' וּמ"ש בְּמֻמּוֹן ט"ס וצ"ל בְּטֻמּוֹן וְע"ש לַה"ה ו"ל: דָּף ס"ב ע"א גַּמ' מִמִּתְנִיתָא פְּשִׁיט' לִיהַ וכו' שְׁעוֹרִין וְחִזְפֵּן וכו' מְדַבְּרִי רַש"י ו"ל נר' דְּהַגְמ' מְדַמָּה לָהּ לְשְׁעוֹרִין וְחִזְפֵּן בְּחִזְטִין וְעֵינָן בַּתּוֹס' ר"פ ו"ל: ע"ב שְׁמ' יָצְאוּ שְׁטָרוֹת וכו' מִק' לַמ"ל קָרָא לְמַעַט פְּפֵל שְׁטָרוֹת מְכַפֵּל הָא בַּגַּמ' לְקַמֵּן דָּף צ"ח גְּבִי שׁוֹרֶף שְׁטָרוֹתֵי שֶׁל חֲבִירוֹ פְּרִיף הַגַּמ' אֵי דְּאִיכָא עֲדִים דִּידְעֵי וכו' וּמוֹקִי לָהּ בְּמַאֲמִינוֹ וְא"כ ה"נ אִיכָא לְמַפְרָף הַכִּי וְאֵי מִיָּרִי בְּמַאֲמִינוֹ הָא מוֹדָה בְּקִנְס פְּטוֹר עכ"ד וּלְפִי הַסּוֹבְרִים שְׁהֵבִיא הִיש"ש בְּפִרְקִין סִי כ"ה דְּאֵי אִיכָא ע"א וְהוּא אֵינּוּ רוּצָה לִישְׁבַע לָא הוּוּ מוֹדָה בְּקִנְס פִּינּוֹן דְּמַפְחָ ע"א הוּא שְׁהוּדָה נִיחָא דְּאִיכָא לְאוֹקוּמָה בַּכַּה"ג דְּאֵינּוּ רוּצָה לִישְׁבַע לְהַכְחִישׁ הַעַד אֶבֶל לְדַעַת הַתּוֹס' שְׁהֵבִיא הִיש"ש דְּגַם בַּכַּה"ג הוּוּ מוֹדָה בְּקִנְס וּפְטוֹר קִשְׂיָא וּנ"ל דְּמַאֲמִינוֹ מִלְתָּא אַחְרִיתִי הִיא וְלֹא הוּוּ מוֹדָה בְּקִנְס שְׁהֵרִי לָא הוּדָה אֶלְא דְּמוֹחֲזִ' לִיהַ דְּלֹא מִשְׁקַר וְהֵאֲמִינוּ: שְׁם אֵי מָה הַפְּרֵט מִפּו' דְּבַר שְׁנַבְּלָתוֹ מְטַמְּאָה וכו' מִק' לַמ"ש הַתּוֹס' בְּנִזִּיר דָּף ל"ה ע"ב בד"ה מְכַדִּי לְחַד תִּי דְּהֵנִי ב' צְדָדִי דְּדָבָר הַמְּטַלְטֵל וְגוֹפּוֹ מְמוֹן שְׁקוּלִין הֵן וְחֲשׁוּבִים כְּחַד צַד דְּלֹא בְעֵי דְּדָמִי לִיהַ מִב' צְדָדִין ע"ש מֵאֵי פְּרִיף הַגַּמ' אֵי מָה הַפְּרֵט מִפּו' וכו' הָא ע"כ קוּשְׁטָא הוּא דְּלֹא חֲשִׁיב צַד דְּמְטַמְּאָה לְצְדָדִין דְּבַר־יִתְאָ דְּהָא לְמַסְקָנָא דְּמִילְתָּא לָא בְעֵי מְטַמְּאָה וּבְעֵינָן דְּבַר הַמְּטַלְטֵל וְגוֹפּוֹ מְמוֹן וְכֵן י"ל בְּכוּלְהַ שְׁמַעְתָּא וּנ"ל דִּל"ק דְּלֹא כ"כ הַתּוֹס' אֶלְא לְמ"ד פְּלָלָא בְּתָרָא דְּוָקָא אֶבֶל לְמ"ד פְּלָלָא קֶמָא דְּוָקָא בְעֵי דְּדָמִי לִיהַ בְּכָל הַצְּדָדִין וְא"כ הַגַּמ' פְּרִיף שְׁפִיר לְמ"ד פְּלָלָא קֶמָא דְּוָקָא מִנ"ל לְרַבּוּנֵי עוֹפוֹת אֵימָה מָה הַפְּרֵט מְפוֹרֵשׁ וכו' וּלְמַסְקָנָ' דְּשְׁמַעְתִּין דְּמוֹכִיחַדְע"כ פֵּל רַבּוּנֵי אֵי מְדָלָא פְּתַבִּינְהוּ לְהֵנִי פְּלָלֵי גְּבִי הָאִיף וכו' ע"כ דְּכָל

רבונייא אפי' לְמ"ד כְּלָלָא בְּתָרָא דְוָקָא וּלְכַף צ"ל דְּבַרְיִיתָא דְנָקַט כְּלָל וּפְרַט לְפִי שְׁשִׁגוּרָה וְכו' כַּמ"ש הַתּוֹס' ו'ל בד"ה אֵלָא וְכו' ע"ש: תּוֹס' בד"ה מִי וְכו' הָא אֵיפָא שְׁהִנְדְּבָה בָּאָה מִן הַמַּעֲשָׂר וְכו' עכ"ל נ"ל לְיִנְשֵׁב דְּבַנְדָּב גּוּפָה מְצִינּוּ דְאֵינָה בָּאָה מִן הַמַּעֲשָׂר כְּגוֹן דְּאָמַר הָרִי עָלֵי עוֹלָה ע"מ שְׁלָא אֶתְחַיֵּיב בְּאַחֲרֵיּוֹתָהּ דְנִדְבָה הָרִי כְּדָאֵי בַפ"ק דר"ה דָּף ו' ע"א ע"ש וּבְכַה"ג וְדָאֵי אֵינן בָּאָה מִן הַמַּעֲשָׂר כְּגוֹן דְּאָמַר עָלֵי: בַּא"ד שְׁנוּיָה בַמַּס' קוֹנִין וְכו' עכ"ל וּבְזָה נִיחָא דְנָקַט בְּמַתְנֵי שְׁם עוֹלָה וְלֹא נָקַט שְׁלָמִים דְקִתְנֵי אֵיזְהוּ נְדָר הָרִי עָלֵי עוֹלָה וְכו' וְכֵן הִגְמ' שְׁם בַפ"ק דר"ה קְאָמַר כְּגוֹן דְּאָמַר הָרִי עָלֵי עוֹלָה וְכו' וְאֵל זֶה כְּיִנְוֵנוּ הַתּוֹס' שְׁם בַּא"ד אֵיזְהוּ נְדָר דְכ' מַתְנֵי הִיא בַמַּס' קוֹנִין ע"ש: דָּף ס"ג ע"א גַּמ' וְהָא גְבִי מַעֲשָׂר וְכו' יל"ד נִימָא דְגַם בְּמַעֲשָׂר כָּל רַבּוּיָא וּמָאֵי דְנָקַט כְּלָל וּפְרַט מִשּׁוּם דְשִׁגוּרָה הִיא וְכַמ"ש הַתּוֹס' בַּא"ד אֵלָא אַבְרַיִיתָא דְכָפַל וִי"ל דַּא"כ כָּל הַנֵּי פְרָטֵי דְמַעֲשָׂר לַמ"ל דְּבַתְרֵי סָגִי דְהָא לִיפָא לְמַעַט אֵלָא כְּמַהֲיִן וְדָגִים אֵלָא ע"כ כְּלָל וּפְרַט וְאָצְט' לְכוּלְהוּ פְרָטֵי דָאֵי כְּתִיב בְּקָר הו"א פְּעִין הַפְרָט דְקָרַב לְגַבֵּי הַמְזֻבָּח וְכֵן יֵשׁ לְמִצּוֹא בְכוּלְהוּ וּלְכַף אֲצָטְרִיף כְּוָלְהוּ וּלְעוֹלָם לֹא מְמַעַט אֵלָא כְּמַהֲיִן וְדָגִים: שְׁם עַל כָּל דְּבַר פֶּשַׁע לַמ"ל ש"מ רַבּוּיָא הוּא וְכו' מוּכַח מְזָה דְכָל דְרַבּוּיָא הֵינּוּ כָּל דְּבַר פֶּשַׁע וְכֵן הוּא מוּכַרְח דָּאֵי מְכַל אַבְיָדָה ק' כָּל דְּבַר פֶּשַׁע לַמ"ל וְעֵינִן לְהַרְע"ב בַּפ"י מְשַׁנְתָּנוּ וְלַהֲתִי"ט וּלְרַש"י בְּחֻקְמָשׁ וְע"ש בַּרַא"ם ו'ל: תּוֹס' בַּא"ד רַעְהוּ וְכו' וּלְמַסְקָנָא דְנִפְיָק כְּפָל וּשְׁבוּעָה וְכו' עכ"ל הַר"ם בַּפ"ב מַה גְּנִיבָה כ' דְהַקְדָּשׁ וְגוֹי מְמַעֲטֵי מְרַעְהוּ וְכו' ה"ה ו'ל דְמַסְבְּרָא הוּא דְגוֹי וְהַקְדָּשׁ כִּי הִדְדִי נִינְהוּ ע"ש וּלְפ"ד הַתּוֹס' י"ל כְּיִנְוֵנוּ דְכָפַל וּשְׁבוּעָה כִּי הִדְדִי נִינְהוּ מִהַשְׁתָּא אֵיפָא תְרִי רַעְהוּ גְבִי כְּפָל וּשְׁבוּעָה וּמִיִּיתוּרָא מוּקְמִי חַד מְנַיְיָהוּ לְגוֹי וְעֵינִן מְהַרְשָׁא ו'ל לְעֵיל דָּף נ"ג ע"ב בַּא"ד אֵיפּוּף וּלְהַתּוֹסְפוֹת בְּשְׁבוּעוֹת דָּף מ"ב ע"ב בַּא"ד עַל וּלְמַהֲרָשָׁא שְׁם ע"ש.

וְדַע דְשְׁמַעֲיִנּוּ מִדְּבַרֵי הַתּוֹס' דְאֵפִי קְדָשִׁים שְׁחָיִיב בְּאַחֲרֵיּוֹתָן ל"מ לְגַלְגַּל עָלֵיָהוּ שְׁבוּעָה מְדָלָא תִי בְּגַלְגוּל כַּמ"ש לְעֵיל גְבִי קַרְקַע וּשְׁטָרוֹת אֲבָל מִדְּבַרֵי הָרָא ש"ש ו'ל בַּפ' שְׁבוּעַת הַדְּיִינִים נַר' דְמְצִי לְגַלְגַּל גַּם אֶהַקְדָּשׁ דְאֵכַל הֵנָּה דְתַנּוּ בְּמַתְנֵי דָאֵינן נְשַׁבְּעִין עָלֵיהֶן כ' דַּע"י גַּלְגוּל נְשַׁבְּעִין ע"ש וְעֵינִן לְטוֹש"ע סִי ש"א: בַּא"ד דְגַבֵּי הַקְדָּשׁ נְמִי שְׁיִיף לְשׁוֹן אִישׁ וְכו' עכ"ל דְּבַרְיֵיהֶם סְתָרָאֵי לַמ"ש לְעֵיל דָּף נ"ג ע"ב בַּא"ד אֵיפּוּף וּכְבָר נְרַגְשׁ מְזָה מְהַרְשָׁא ו'ל שְׁם וְנ"ל דְשָׂאֲנֵי הֵכָא דְאִישׁ לָאו יִתִּירָא הִיא דְלַמַּעוּטֵי בֵּית הַגְּבִיב וְכִינּוּן דְלָאו יִתִּירָא אֵינן לְמַעַט מִמַּשְׁמַעוּתָא דְשְׁם אִישׁ נוֹפֵל גַּם אֶהַקְדָּשׁ לְפַעֲמִים אֲבָל לְעֵיל דִּיתִירָא הִיא ע"כ לְמַעַט הַקְדָּשׁ אֶתָּא וּקְרָא אִישׁ הִידוּעַ קְאָמַר.

וּבְזָה נִיחָא גַם מַה שְׁמַק' ע"ד הַתּוֹס' דְזַבְּחִים דָּף ק"ג קְאָמַר עוֹלָה אִישׁ וְלֹא שָׁל הַקְדָּשׁ וְכו' ע"ש דְלַהֲהוּא תַנָּא אִישׁ יִתִּירָא. הַר"ם בַּפ"ב מַה גְּנִיבָה מְצָרִיף תְרִי קְרָאֵי דְרַעְהוּ וְאִישׁ עֵינִן שְׁם לְהַלַּח"מ ו'ל: בַּא"ד לַמ"ל וְכו' וִי"ל כְּסָף וְכֵלִים אֲצַט' וְכו' עכ"ל הַק' לּוּפְלִין ו'ל כְּלָלֵי דְכִי יִתָּן וְלְשִׁמּוֹר לַמ"ל וְתִי דְאָצְט' לְגַלּוּיֵי דְכָל רַבּוּיָא ע"ש וּלְפ"ז יֵשׁ לְתַרְץ קוֹנְשִׁיָתוֹ הָא שְׁהַק' נִימָא דָאֵי כ' הַנֵּי פְרָטֵי שְׁם לֹא יְדַעֵי דְרַשָּׁא דְמַה פְּלִים ע"ש דָּאֵי קְרָאֵי דְכָפַל לְכָלְלֵי וּפְרָטֵי לַמ"ל כְּלָלֵי דְשְׁבוּעָה מִיָּהוּ עֵינִן דְבַר זֶה שְׁכ' דְאֲצָטְרִיף לְגַלּוּיֵי וְכו' לִיתָא דְאֶפְתִּי ק' לְשִׁנּוּיֵי קְמָא דְכָל רַבּוּיָא בַּכ"מ לַמ"ל כְּלָלֵי דְשְׁבוּעָה אֵלָא ע"כ דְאֵיפָא בְּהוּ שׁוּם דְרַשָּׁא: בַּא"ד וְאֵפִי הִיכָא דְנִשְׁבַּע ע"י גַּלְגוּל וְכו' עכ"ל עֵינִן בַּמ"ש מְהַרְשָׁא ו'ל וְנ"ל דְהַתּוֹס' בְּסַמּוּף כ' דְדְבַר שְׂאִינּוּ מְסוּנִים דַּנ"ל מְשַׁלְמָה הֵינּוּ חֲצִי רַמּוֹן וְדְבַר שְׁבַמְשָׁקֵל נ"ל מְכִי הוּא זֶה דְגַבֵּי שְׁבוּעָה כְּתִיב וְתִרִי מִינֵי אֵלוּ דְבַר שְׂאִינּוּ מְסוּנִים מְקָרוּ וְהַשְׁתָּא מ"ש הַתּוֹס' וְכֵן הָא דְמַמַּעֲטֵי דְבַר שְׂאִינּוּ מְסוּנִים בֵּין לְעַנְיָן שְׁבוּעָה וְכו' אֲשַׁנֵּי מִינִין אֵלוּ קָאֵי וְכוּלָל גַּם דְבַר שְׁבַמְדָּה דְגַבֵּי שְׁבוּעָה כְּתִיב דְגַם מְפָפֵל מְפָטֵר וְנ"מ דְאֵפִי ע"י גַּלְגוּל וְכַמּוּ הִיא דְמַה פְּלִים שְׁנַיִם דְכְּתָבוּ קוּדָם זֶה: עו"ש גַּמ' חַד לְמַעוּטֵי קַרְקַע וְחַד לְמַעוּטֵי עֲבָדֵי עֵינִן

להרשף"א ו"ל בחי' ובדבריו מתייש' שפיר מה שק' בדברי הר"ם בפ"ב מה' גניבה שכ' טעם העבדים משום דהוקשו לקרקעות דהוא נגד הסוגיא ועיין לה' גד"ת דף קפ"ז ע"ש: ע"ב פירש"י בד"ה או אינו אלא לדין לפירעון וכו' עכ"ל הק' מהרש"א ו"ל פנין דחייב הקרן היכי מחייב פפל ע"ש הן אמת דבגמ' לעיל דף נ"ז ע"א דייק הכי דכיון דמחייב בקרן ל"מ פפל מ"מ נר' דה"ט משום דלא מחייב פפל אלא בשבועה וכיון דחייב הקרן לאו בר שבועה הוא והיינו למסקנא דבעי' שבועה אבל השתא דאמרי' או אינו אלא לדין ובעי' לחיובי פפל בלא שבועה אה"נ דאפי' מחייב בטענת גנב בקרן מחייב פפל כי באו עדים שהוא גנבו ומ"מ דעת מהרש"א דסברא בעלמא היא דל"מ בכפל היכא דמחייב בקרן ולא משום שבועה וע"ש שכ' דגזיר' הפתוב היא פאן ע"ש ולכאורה ק' לפי"ז מאי פריה הגמ' לעיל דף נ"ז וכן שמעתי מק' ונ"ל דדוקא השתא דבעי' לחיובי בלא שבועה הוא די"ל דגזרת הפתוב היא אף דהוא הפך הסברא אמנם לפום קושטא דמילתא דבעי' שבועה בטענת גנב בפקדון כי מרבי' טענת גנב באבידה ודאי דכונתה מרבי' דבעי' שבועה וכיון דבעי' שבועה לא שייך לחיובי פפל במקום שחייב בקרן ולעיקר קושטא מהרש"א דגנב גופיה למ"ל ע"ש י"מ דל"מ למילף מטוען טענת גנב משום דאין עונשין ממון מן הדין כמו שצדדו התוס' בריש מכילתין והגמ' בסמוך הומ"ל מטעם זה וחד מנייהו נקט.

מיהו מגמ' לקמן דף ס"ד סוף ע"ב נראה דלימוד זה אמת דבשבועה ילפינן מטענת גנב ואם ד"ז אי עונשין ממון מן הדין תליא בפלוגתא דעונשין מן הדין בעלמא יש לקיים דבריהם ודוק: דף ס"ד ע"ב גמ' משום דאית ליה פירקא ק"ק אמאי הוצרכו לזה בפשיטות הו"ל לשנויי דמאי דכתיב הפצא תמצא כי היכי דאיתר חמור לדבר שאין מסוניים לס"ד וגנב' ותיים לכדבר למסקנא וי"ל דא"כ הו"ל להברייתא לפרש ד"ז אבל בהאי פירקא דקאמר י"ל כמ"ש התוס' בד"ה א"ה: שם א"ה ש'ה למ"ל וכו' מקשים נימא דאצטרף ש'ה לדרוש עוד כו"פ וכלל למעוטי קרקע ועבדים ושטרות לאשמועי' דגם בשבועה לא ישלם דאי מכו"פ וכלל דשור הו"א היינו בלא שבועה אבל בשבועה ילפי' מטענת גנב להכי אצט' ייתורא דש'ה למידרש כו"פ וכלל למעטם גם בשבועה ולפי מה שפכתתי לעיל דלא ילפי' משום דאין עונשין מן הדין ניחא שפיר ויש מי שתי' דהא שמעי' ליה מכו"פ וכלל דתיים ושור ומתריצים בזה קושטא התוס' בד"ה א"ה ש'ה וכו': עו"ש האי מ"ל לכדתניא ידו וכו' התוס' בגיטין ר"פ הזורק כ' דדרשא זו היא דשדי ידו בין הפצא לתמצא והוי כו"פ וכלל ומק' ע"ז מאי פריה האי מ"ל וכו' הא איכא למידרש פולהו דשדי חמור וכו' ע"ש ושמעתי מק' משמיה דה' יבין שמועה נימא דהגמ' פריה לרבה בר אהילאי מנ"ל למידרש מודה בקנס וכו' ולק"מ דא"כ לשינויא דהגמ' דהול"ל הפצא תמצא ק' למ"ד שדי חמור וכו' הו"ל למכתב הפצא תמצא ולא משמע דהשת' הדר הגמ' ממאי דאמר דס"ל מודה בקנס חייב: דף ס"ה ע"א תוס' בד"ה אין וכו' דלא תימא פשליח דמי וכו' עכ"ל נראה דס"ל דחצר דין שליש אית ליה הוא מסברא ולא מהאי קרא וכ"נ מפירש"י שם במציע' ע"ש במהרש"א והגמ' בר"פ הזורק דלא עביד צריכות' דאי כ' גט לא ידעי' חצר דאין שליש לד"ע אגיל כמ"ד חצר משום יד אתרבאי: בד"ה גופא וכו' וי"ל דעיקר רב וכו' עכ"ל ק' לפ"ז לישינא דגמ' לקמן בסיעתא דר"ח דקאמר אלמא קרן פועין שגנב דמשמע דאתא לסיועי גם במ"ש קרן פועין שגנב וכן פירש"י ו"ל ולדברי התוס' קרן פועין שגנב מתני' היא דכל הגזלנין וכו': ע"ב בד"ה פפילא וכו' וריב"א מפ' דלשון אברי' וכו' עכ"ל והבינינא דבין חכמי' לר"י היא היכא דחונמש יותר מכפילו כמ"ש מהר"ם לובלין ו"ל ולפ"ז הו"מ הגמ' לאוכוחי הסיעתא לרב מפת דמאי בינייהו דחכמים ור"י ועיין לר"פ ו"ל: בד"ה אלמא וכו' וי"ל דל"ל הכי וכו' עכ"ל גם לפיר"ת דלקמן יתכן תי' זה דמאי דלרב היכא

דאָשפּני למעליותא פּפּל ותשלומי ד' וה' פּדמעיקר' הוא מפּח הפ' דגלי לן לאקולי פּתשלומי ד' וס' נכפּל דודאי דגם למסקנ' טעמ' דרב מפּח הפּסו' ודלא פּמהרש"א ז"ל: בד"ה הן וכו' דאי לאו אלא חד קרא הו"מ וכו' משמעוּת דבריהם דק"ל דלא לכתוב אלא חד קרא משניהם דהיינו דלא לכתוב נמי קרא דאתנן ונילף מאשר גזל ואע"ג דאצט' קרא דאתנן לולדותיהן הא נמי שפּעי' מהתם דכיון דשמעוּנו שנוי קונה מאשר גזל ממילא מותר גבי אתנן כמ"ש בד"ה הא מני וכו' וכיון דשנוייהם מותר כ"ש ולדותיהן דאין דעתה עליוהו כמ"ש התוס' בסמוך בד"ה הן ולא ולדותיהן.

נדע דהר"ם בה' גזילה פ' שינוי החוזר לברייתו לא הוי שינוי ולא קני ופ' בה' איסורי מזבח כב"ה באתנן ופ' בפ"ב מה' גניבה ובה' גזילה דשינוי קונה מקרא דאשר גזל ולדידיה ק' קו' התוס' ונר' דס"ל דרבה ס"ל דלכ"ע הם ולא ולדותיהן לחוד הוא דדרש'י וגם אתיא לדרשא אחריתי בין לב"ש בין לב"ה וטעמא דב"ה משום דשינוי קונה מקרא דאשר גזל וב"ש ס"ל דמאיס או דשינוי אינו קונה ודלא פּדקאמ' הגמ' בשמעתינן והכריחו לזה קושית התוס' ועיין לה' יש"ש ז"ל: דף ס"ו ע"א בד"ה לא וכו' אפילו פּשגזו וכו' עכ"ל ועיין להתו' בפ' ראשית הגז שהק' ע"ז דר"ח דאמר מזיק מ"כ פטור מאי קמ"ל מתני' היא ות' דהנה מפּרשי' שצבע קודם שנתחייב.

ע"ש ואפתי ק' מאי קמ"ל ר"ח הא שמעוּנו מפּרייתא דפ' הגזול גבי פּאה וי"ל דלא ק"ל אלא ממתני' אבל בפּרייתא דפּאה אפּשר דלא שמיע ליה: בא"ד אבל הניח מקצת מה שהניח חייב וכו' עכ"ל משמע דדוקא מה שהניח הוא שחייב ולא על פּולו אבל מדברי מהר"י קורקוס בפ"י מה' בכורים נר' בהדיא שהבין דחייב על הפּל וחקלקו הוא שצבע ולא חלק הפּהן ע"ש: בד"ה פּיון וכו' דא"כ אפילו פּתר דאתא לידיה באיסורא עכ"ל אבל מה שחייב דמים לא ק"ל דמה שחייב דמים הוא משום מצות השפּדה הוא וכן בהשבת אבידה הק' הרב מח"א ז"ל בה' זכיה מהפּקר ס"י הא לא מהני הפּקר במידי דליתיה ברשותיה כדאי' לקמן דף ס"ט ע"ש ונר' ליישב דר' דוסא וצנועים שם ס"ל דיכול להפּקר אף במה שאינו ברשותו ע"ש וא"כ אי איתא דיאוש הוי הפּקר אז לר' דוסא וצנועין אף פּתר דאתא לידיה באיסורא קני ביאוש וא"כ מאי פּריה אפּיי לרב יוסף לקמן מעורות של בע"הב נוקמה כר' דוסא וצנועין אלא ע"כ דלכ"ע לא מהני יאוש פּתר דאתי לידיה באיסורא ואי יאוש הוי הפּקר הנה קני שפיר: ע"ב גמ' ש"מ יאוש לא קני וכו' מק' דרבה בפּרק הגזול דף קי"ד ס"ל דבידוע מחלוק' ר"ש ורבנן וא"כ מאי פּריה נוקמה פּרבנן דגזלן לא הוי יאוש ורבה איירי בגנב אליבא דרבנן ובגזלן אליבא דר"ש ולק"מ דלרבנן פּיון דלא הוי יאוש אפילו מקדש לא קדשי ומאי ממעט ליה מהקרבא וכמ"ש התוס' במאי דפּריה פּשיט': שם וש"מ יאוש קני וכו' נראה דאפּיי גופיה ס"ל דמדרבנן הוא דקני ולכּה לא רמי פּרי' אמתני' דברייתא דקרבנו אקרא קאי ומתני' דעורות פּרבנן איירי ופּריה לרבה מפּרייתא דקרבנו אצד דמדאורייתא יאוש קני ופּריה ממתני' דעורות אר"י ולא ארבה משום די"ל פּרבנן איירי ולא שמיע ליה פּרייתא דת"כ שהביאו התוס' ועיין בר"פ ז"ל גבי קשיא ב"ה דב"ה ור"י כ"ב שנין עיין שם: תוס' בד"ה דגזל וכו' דהתם מדרבנן וכו' עכ"ל עיין להמש"ל בה' פּלים מה שנתקש' פּדברי הק"א ועיין מ"ש פּנימוקי לת"כ פ' מצורע בפּרי' הלזו רמשפּבו ולא בגזול וע"פי מה שפּכתתי שם בכוננת הק"א ל"ק גם מה שהק' המש"ל מההיא דהמפּקיד אצל ע"ה ע"ש דהתם פּשיטא די"ל מדרבנן ולא ק"ל אלא הקא דלא עשו אלא פּזבים פּדינא דאורייתא: בד"ה פּל וכו' בלא ההיא דעוצבא וכו' עכ"ל ולא ק"ל בלא דעורו' דההיא צריכא לגלויי דמתני' דחסרון בגזל איירי דומיא דעורות ות' בב"ה איירי וא"צ שיהא אלא בפּלים ולא בפּעלים ודלא פּמהרש"א ז"ל: דף ס"ז ע"א בד"ה אומר

וכו' שהקדישו בעלים ביד גנב דא"כ מאי פריה וכו' עכ"ל וְהָא דְלָא מְשַׁנֵּי הַגַּמ' פֶּן י"ל דס"ל להגמ' כר"י דאמר לקמן גזל ולא נתיאשו הבעלי שנייהם אין יכולים להקדיש אבל מהרש"א ו"ל שם בפ' הניזקין כ' דאי הקדישו בעלים מאי קמ"ל דחייב משום שחויטי חוץ פשיטא דהקדש גמור הוא ומאי קמ"ל בריתא ע"ש וְהַתּוֹס' בַּתְּחִילת סִילת הַדִּיבּוּר שֶׁהוֹכִיחוּ דִּיאוּשׁ קָנִי לְעוֹלָא וְדוֹקָא בְּקָרְבָן הוּא דְלָא קָנִי מִדְּלָא פְרִיָה בְּפָרֶק הַנִּזְזָקִין מְרִישָׁא אִין פּוֹנְנָתָם דְּמְרִישָׁא לַחֲוּדָה הוּא קָשָׁה דְּהָא אֵיפָא לְאוֹקוּמָה בְּהַקְדִּישׁוּ בְּעֵלִים וּמִפְּחַ בְּרִיתָ' הוּא דְלָא מוֹקְמִי לָהּ בְּהִכֵּי אֱלָא ר"ל דְּמִפְּחַ סִיפָא תַק"ל לְעוֹלָא גַם מְרִישָׁא וְלֹא יתּוּרֵץ בְּשִׁינוּיָא דַּגְמ' שָׁם ע"ש.

הק' מהרש"א ו"ל לפאן דתק"ל בפ' הניזקין מתני' אבריתא גופה בלא עולא ע"ש ולק"מ דרישא ודאי ס"ל יאוש לא קני והקדש מהני ע"י שינוי רשות ולא חייש תנא למצוה הבאה בעבירה כמו לרב יהודה והגמ' דקאמר שם ואי אמרת יאוש לא קני אמאי חייב פרת ע"כ דל"ד דהא יאוש ושינוי רשות הוא אלא דהפוננה לא קני לגבי מצוה דהוי מצוה הבאה בעבירה ומה שתי' דתנאי היא לא נהירא דא"כ מאי פריה לעולא ואי פריה דלימא תנאי היא הא ודאי תנאי היא לקמן בפ' הגזל לפום סברא דהשתא דלא ס"ל כפיר"י בסמוך: ע"ב גמ' דתנאי יכול גנב וכו' ת"ל תחתיו וכו' לקושטא דמילתא דכתיב שור ושה בסוף פחת שניהם מותרין דהול"ל לשור לשה ודרשינן תרנוניהו למעוטי נגידין גבי שור וגבי שיה אבל לעיל בתשלומי תשעה לא מניתר אלא חד תחתיו כדקאמר הגמ' וסגי בחד תחתיו למעוטי נגידין כבקר וצאן משום דכינן חד תשלומין סגי בחד אבל הָא בְּבְרִיתָא שְׁנֵי תְשֻׁלוּמִין וְצָרִיכֵי תְרֵי מִיעוּטֵי.

אף אפתי קשה דבמסקנא דקאמר נכתוב ה' בקר תחתיו הא לא מניתר פנין דלא כתיב שור בסופא וליפא השתא למעוטי נגידין בשור וא"כ מאי שור דסיפא למ"ל הא אצט' פי היכי דאייתר תחת למעוטי נגידין בשור ע"כ נר' דמיעוטה דנגידין לאו מיתורא אלא ממשמעוטיה דאף דאתא קרא לגופיה שמעי' מניה נמי למעוטי נגידין: שם אלא שור דסיפא ושה דרישא וכו' לקמן דף ע"ז ע"ב אמרי' או לרבנות את הפלאים ופי' רש"י דאמרי' שור דסיפא ושה דרישא מותרין הלכך או נמי מותר ע"ש נראה דבא ליישב מאי דקשה הא אצטרי' או דלא בעי' עד דגנב תרנוניהו לכך כ' דשה גופיה מותר וכינן דכתיב שור לחודיה ידעי' דלא בעינן תרנוניהו וק' דהא מ"מ אצטריה שיה דרישא למימר דלא גילף משבת וכינן דכתיב שיה ע"כ לכתוב או דאי לאו או הו"א דבעי' עד דגנב תרי וטבח או מכר חד ומשייר חד וכדפריה הגמ' לעיל מזה ונ"ל דס"ל דבשור דסיפא לחוריה סגי לאשמועי' דלא גילף משבת והגמ' דנקט שיה דרישא לא נחית אלא דאיפא ייתורי בקראי ואי שיה כולה לכלאים וניחא קושית התוס' בד"ה שור וכו' ולפי דבריהם צ"ל דסוגיא דלקמן דאמרי' או לרבנות פלאים אלא כמ"ד נ"ו לחלק ואייתר או לרבנות את הפלאים.

והנה בתוס' ר"פ ו"ל הק' במאי דאמרי' הו"א בעינן לשלומי ט' לכל אחד דא"כ שיה. למ"ל ותי' דשה למעט עופות טמאים ע"ש ותי' זה לא יתכן לפמ"ש התוס' בר"פ אותו ואת בנו גבי או א"ב דאי לא ילפי' בהמה טמאה משבת לא ילפי' גם חיה ועוף ע"ש דלפ"ז ה"נ פי לא ילפי' עופות טמאים לא ילפי' נמי חיה ועופות טהורין ולדידהו ק' קושית ר"פ למ"ל שיה ועפי"ה י"ל דשה אצט' לכלאים מיהו הא ליתא דכי ילפי' משבת גם פלאים יש ללמוד משם.

ומ"ש מהר"ם לובלין ו"ל בקושיא הלזו ע"ש אין נראה דכינן דילפי' שור משבת שור דכתיב בקרא פולל הפל ועליה פתיב תשלומין ה' בקר וד' צאן באופן דלמ"ד התוס' דפ' אוא"ב ק' שיה למ"ל ועוד ק' דלר"ש דס"ל לקמן שחיטה שאינה ראויה ל"ש שחיטה וממעט טריפה מטעם זה

יש למעט טמאה וא"כ לדידיה בלא"ה ידעינו דלא ילפי' משבת דהא וטבחו אשור פתיב וכינון דשור אינו כולל גפי טביחה גם אמכירה אינו כולל ועוד דאתקש מכירה לטביחה לקמן וא"כ ק' לר"ש למ"ל שור דסיפא ושה דרישא ועוד מדנקט הגמ' מה להלן חיה ועוף וכו' ולא נקט בהמה טמאה משמע דניחא ליה למנקט גם אליבא דר"ש ולפ"ד התוס' אליבא דר"ש לא פריה מידי ועיין בפ"ק דכריתות דף ד' ע"א ע"ש.

ובמאי דקאמר הגמ' ודילמא דגניב תרי וטבח חד ומשייר חד איפא למידק א"כ לאיזה ענין חלקה התור' ה' בקר אשור וד' צאן אשה פינו דתרנונייהו אגניבה אחת קנימי הול"ל ה' בקר וד' צאן תחת השור ותחת השה וי"ל דנ"מ אם הודה על אחד מהן ודוק: דף ס"ח ע"א שם נאי ס"ד יאוש קני וכו' ועיין בתוס' ר"פ ו"ל שהק' נוקמה בנתיאשו בעלים בבית לוקח דהו"ל יאוש ושינוי רשות ות' דשינוי רשות נא"פ יאוש לא קני ע"ש והוא תימה דהקושניא במ"ע דלרב קנימי' דיאוש גרידא קני ומאי פריה לרב נוקמה בנתיאשו ביד לוקח ואף דבעי מיהא להחזיר דמים מ"מ מקרי שפיר אינה חוזרת וגם נשפירש בחטא פינו דאינה חוזרת בעינה ועוד דלרב ס"ל שינוי רשות נא"פ יאוש קני אפילו בלא החזרת דמים לקמן בדף קט"ו ע"א לאוקמתא דר"ז ע"ש וצ"ע: ע"ב שם גזל ולא נתיאשו וכו' הדרישא ו"ל בס"ס שנ"ג הוכיח מכאן כס' הרא"ש ו"ל דאם קדש בגזל אחר יאוש הוה קדושין לחומרא מדרבנן דאי לא הוה קדושין כלל ה"נ א"י להקדיש והו"ל לר"י לאשמועי' גם לאחר יאוש ושוב דחה דמאי דנקט ר"י לפני יאוש תימה דאי לאחר יאוש לא הוי הקדש אלא מדרבנן אמאי אינו חייב ד' וה' הא מדאורייתא רעהו הוא דבכה"ג אגלי' וכ"ש לפי מה שדחה דלא הוי הקדש כלל אלא ע"כ דהוי הקדש מדאורייתא דהוי יאוש ושינוי רשות ושינוי השם כדמוכחא פולה סוגיא ודברי הרא"ש ו"ל בענין קדושין בגזל דידה איירי כמ"ש ח"מ וב"ש ו"ל באה"ע סי' כ"ח תוס' בד"ה הוא וכו' דאפקינהו רבנן וכו' ואוקמוה ברשות זה וכו' עכ"ל לא הוי צריכין לומר ואוקמוה ברשות זה אלא באפקינהו רבנן סגי דאז לא יש לו לבעליו זכיה יותר מאחר והוי הקדש דכל אדם יכול לחלל מהאי טעמא כמ"ש בדבור זה אלא דניחא להו לאוקמו' גם לרבנן דצנועין דא"י לחלל דבר שאינו ברשותו ולהכי כ' דרבנן אוקמוה ברשות זה ומ"מ שמי' מדברייהם דהפקר ב"ד הוא דהפקירו מזה ואוקמוה ברשות זה דלא כה' מח"א ו"ל בה' משיכה סי' ב' עיין שם: דף ס"ט ע"ב גמ' לאו אמר ר"מ מעשר ממון גבוה וכו' מכאן ק' עמ"ש רש"י ו"ל בפ' חלק דף קי"ב אהא דאמר ר"ח מחלוקת בירוש' אבל בגבולין לד"ה עיסת מע"ב פטורה ופירש"י לחד לישנא דבגבולין כ"ע ממון גבוה ע"ש ובשמעתין לענין פדיה איירי דבגבולין הוא ונדוקא לר"מ קאמר ועיין להתוס' בקדושין דף נ"ג ע"ב ע"ש ושור' להשע"ה ו"ל בה' אישות שעמד בזה ע"ש מ"ש ועיין במקובצת במציעא דף צ' ע"א ע"ש: פירש"י בד"ה ור"י וכו' נאי קשיא וכו' שפא יבקע וכו' עכ"ל הא דלא פתיב דיש לחלק בין תולה בדעת עצמו לתולה בדעת אחרים כדמחלק בגמ' בפ"ג דגיטין ע"ש נראה במ"ש התוס' שם בד"ה ר"י שהק' לס"ד דל"ל לר"י בריה א"כ אחין שחלקו לקוחות הם ור"י קנין פירות לאו פקנן הגוף וא"כ ל"מ דמייתי בפורים אלא חד בר חד וכו' ות' דר' יוחנן הוא דס"ל דאי לקוחות אין מחזירין ור"י ס"ל דטעמא דר"י משום שפא יבקע הנוד ע"ש והכא אליבא דרבי יוחנן קנימינן ואליביה ע"כ דטעמא דר"י שפא יבקע ועוד דע"כ הגמ' פאן לא מחלק בין תולה בדעת עצמו לתולה בדעת אחרים דאי איתא מאי פריה דרבי יוחנן אדר"י דהא הא דלקוחות הם דמיא לתולה בדעת עצמו כמו שגראה מדברי התוס' הנז' שהק' לס"ד דל"ל בריה ונהרי לס"ד לתולה בדעת עצמו הוא דל"ל לר"י בריה ע"ש וא"כ למסקנא דקאמר פל הנלקט מכח קושית ר' יוחנן אדר"י ע"כ דלא מפליג וטעמא

דר"י משום ששם יבקע הנוד: תוס' בד"ה אלא וכו' סתמא דצנועין ל"ל ברירה וכו' עכ"ל וכ"כ בדבור שאח"ז והיינו מדלא אמרי פל המתלקט וק' דנימא לא ניחא להו בכל המתלקט משום גדולין כמ"ש התוס' לעיל בד"ה פל הנלקט וכן הראוני להשע"ה ו"ל שעמד בזה ע"ש ונ"ל דאסור הגדולין תליא בפלוגתא דאמוראי בנדריים דף נ"ז ע"ב דפליגי אי גדולין מעלין האסור ומבאר בדברי הר"ן ו"ל שם דעיקר פלוגתניהו אי הגדולין אסורין פינן דבאו מפח העיקר או מותרין וכן נמי אי העיקר היתר והגדולין אסור פגון ליטרא טבל שתקנה וזרעה שייכא פלוגתא זו דלמ"ד אין הגדולין מעלין שרי ולמ"ד מעלין אסור כמו שנראה מדברי הר"ן ו"ל שם בד"ה ודילמא לחומרא ע"ש ועוד אמרי' שם ילדה שספכה בזקנה ובה פירות אסורין וכו' הר"ן פינן דהיו פירות גוף הפירות אסורין פינן דאין הגדולין מבטלין ע"ש והיינו משום דכינן דהיו פכר הפירות אלא שנתגדלו הוי גדול הפירות כמו זריעה דמניה קרבו וא"כ ל"ד בזריעה אלא אפי' בגידול הפירות גופייהו שייכא פלוגתא זו ושם אמרינן אמוראי ניהו ואליא דר"י ע"ש בהסוגיא ובדברי הר"ן ו"ל.

ומעתה מ"ש התוספות לעיל דהגדולין אסורין היינו למ"ד הגדולין מבטלין אבל למ"ד אין הגדולין מבטלין וס"ל פינן דמניה קרבו דין העיקר יש להם א"כ הכא דהעיקר פכר נתחלל גדול הפירות דמניה קרבו נמי שרי שהרי בנדאי ביום אחד ליכא חשש לגידול פירות חדשים אלא דאותן הפירות שהיו מתגדלין קצת ושרי פינן דמניה קרבו דין העיקר יש להם וא"כ לעיל דכ' הטעם דלא חללו פל השדה בב"א משום הגדולין הוק"ל בכל המתלקט ותי' דכל מה שהיה להם לתמן וכ"ז למ"ד מעלין במ"ש אבל הכא נחתי לתרץ לר"י בכל הנלקט די"ל פסתמא דצנועין דל"ל ברירה ונהו א"ש למ"ד אין מעלין ונחו לזה דאפי' למ"ד אין מעלין ושרי משום דמניה קרבו ולהווא מ"ד ע"כ צנועין ל"ל ברירה מ"מ ק' מאי אולמיה דהאי סתמא וכו': דף ע' ע"א גמ' אמרי נהרדעי וכו' פירש"י פנולה שמעתין בפקדון ונר' דהכריחו לפ' פן דאי בגזל איירי ק' דקי"ל כל"ב וקי"ל כר"י וכמ"ש התוס' ע"כ מפ"ל בפקדון אבל בגזל אפי' לא פכריה לא פתבי אורכתא אפילו לל"ב וכו' כהב"י סי' קכ"ג בדעת הטור ולכאורה נראה דלפ"ל לל"ק לא פתבו אפילו בפקדון דלא פכריה ולל"ב דנא דכפריה הוא דלא פתבי ומיהו הא ליתא דעיקר קרא בגונב מבית שומר פתיב וכמו שהוכיחו התוס' ע"כ נראה דבפקדון דלא פכריה לכ"ע פתבינן ולא פליגי הלשני אלא בטעמא דמילתא דל"ק טעמא משום דר"י ולא חייש למחזי פשיקרא ולל"ב חייש למחזי פשיקרא והא דלא קאמר בל"ב דכפריה טעמא משום דר"י פינן דקי"ל כר"י נר' דניחא להו למינקט טעמא גם לצנועין דלעיל ועיין להר"ן ו"ל שער ה' ע"ש: שם דאי רע"ק וכו' אבל פרפנן אתיא דאע"ג דמודו בב' אמרים א' בגבה פדמסיק מ"מ עדי גניבה וטביחה דמו לחזקה דלגבי חיוב זה דמחייבין השתא תרנוייהו צריכי להדדי ולא ס"ד דמודה רע"ק בב' אמרי קידש וזהו מה שחידש המתרגם ועיין להר"ן ו"ל בס' הפאור: תוס' בד"ה אמטלטלין וכו' וא"ת פינן וכו' הול"ל דליתא וכו' עכ"ל ולנהרדעי גופייהו לא ק' ממתני' דשבועות דאיכא לאוקמה שהאחד חייב לחבירו ומדר' נתן וכמ"ש לל"ק ולא ק' ללהגמרא אלא לשמואל דהוצרך לאוקמה בבא בהרשאה ולזה מק' דהול"ל דליתא והגד"ת ו"ל שם נתקשה בזה ע"ש: בא"ד ומיהו לפי המפ' התם וכו' עכ"ל ועיין להתוס' שם בכתובות דף כ"א שכ' דר"י מפ' דליתא לדר"פ לדיעבד אבל לכתחילה חיישינן למחזי פשיקרא ולפ"ז ר"נ דאמר חתמו ונתנו לה פשר דנא דיעבד דהא קאמר ליתא לדר"פ מדר"נ ועיין להתוס' בפ"ק דגיטין דף ח' שהוכיחו דלכתחילה נמי פשר מההיא דהפכותב טופסי גיטין ע"ש ולשיטת ר"י נר' דמאי דהוצרך בההיא דטופסי גיטין לטעמא דקטטה ועגונות היינו לפסול אפי' דיעבד וע"כ

התוס' שם בגיטין לא כ' אלא לשון משמע וע"ש בַּמְהַרְ"ם ש"יף ו"ל: בא"ד מ"ל בַּקְרָעוֹת וכמ"ד נִשְׁבָּעִין וכו' עכ"ל והיינו דס"ל קַרְקַע אֵינָה נִגְזַלְתָּ וכו' מ' בתוס' בַּשְּׂבוּעוֹת וְשִׁמְעֵתִי מִק' ע"ז דְּמִבְּרֹאֵר בגמ' שם דף ל"ז דְּלִמ"ד נִשְׁבָּעִין דְּדַרְרִישׁ רִיבּוּיִי וּמִיֵּעוּטֵי ס"ל קַרְקַע נִגְזַלְתָּ עֵינִן שָׁם: בא"ד דְּהֵתָם לֹאוֹ ע"מ לְהוֹצִיא וכו' עכ"ל נִרְאֶה לִפְי"ז דְּהָיָה פְּקֻדוֹן וּמִדְּפָרִיף הַגַּמ' בַּפְּרָק יֵשׁ בְּכוֹר עֲלֵה מְנַהֵרְדְּעֵי נר' דָּאף בַּפְּקֻדוֹן כִּי פְּפָרְיָה לֹא פְּתַבִּי וּלְפִי"ז ק' בְּמָה שֶׁהוֹכִיחַ דְּהִלְכָה כִּל"ב דְּסוֹגֵיָא דְּשְׂבוּעוֹת וּבְכוֹרוֹת אֲלִיבָיָה אֲזַלָּא דְּהָא אֵיכָּא לְאוֹקְמָה גַּם לִל"ק וּבַפְּקֻדוֹן דְּגַם דְּפְקֻדוֹן יֵשׁ לְחִלְקָא בֵּין פְּפָרְיָה לִלְאָא פְּפָרְיָה וְעֵינִן לְהֵתוֹס' בַּפ' שְׂבוּעַת הָעֵדוּת שָׁם: ע"ב גמ' דָּאִי פְּרַבְּנָן פִּינּוֹן דְּמִטְּיָא וְכו' מִקְשִׁים פִּינּוֹן דְּהָעֵדִים אֵין סְיִיבִים אֲלָא מִיְתָה דְּקִים לִיָּה בְּדַרְבָּא מְנִיָּה גַּם אִיהוּ לֹא מְחִיב בְּתַשְׁלוּמִין דְּהָיָה שְׂאִי אִתָּהּ יָכוֹל לְהוֹזִיף עכ"ד אֵיבָר' דְּהִכִּי אָמְרִי בְּסִנְהֶדְרִין גְּבִי עַדִּי נַעֲרָה הַמְּאֹרְסָה מִיָּהוּ פְּכָר כ' הַתוֹס' בְּרִישׁ מִפּוֹת דְּדוֹקָא הָתָם לְגַבִּי מִיְתָה לֹא הָיָה פְּאָשֵׁר זָמַם אֲבָל בְּהָעֵדוּדוֹ שֶׁהוּא וְ' גְּרוּשָׁה פִּינּוֹן דְּמִתְקַיֵּי קִצַּת הַזְּמָה בְּמִלְקוֹ סְגִי וְעֵינִן לְהֵתוֹס' בַּפ' א"נ דָּף ל"א בַּד"ה ר"א ע"ש וְעֵינִן בַּפ"ק דְּסִנְהֶדְרִין דָּף ט' ע"ב בְּמִימְרָא דְּר"י הַב"א הַבְּעַל עֵדִים וְכו' ע"ש: שָׁם אֲתַנּוּ אֶסְרָה תוֹרָה וְאָפְלִי בָּא עַל אִמּוֹ וְכו' נר' דס"ל כר"י בַּפ' א"נ דְּחִיבֵי מִלְּקוּיֹת שׁוֹגְגִין חִיבִין וּלְכַף אַע"ג דְּפְנוּיָה בְּמִלְקוֹת הו"מ קָרָא דְּאֲתַנּוּ בְּשׁוֹגְגִין וּלְכַף אַצֵּט"ל לְמִימַר אִפִּי בָּא עַל אִמּוֹ: תוֹס' בַּד"ה בְּאוֹמַר וְכו' וּמִיָּהוּ לְפִיר"ת נִיחָא וְכו' עכ"ל וְהָא דְּלֹא מוֹקִי לָהּ הַגַּמ' בְּעוֹמְדַת בְּחֻצַּר הַלּוֹקֵחַ דְּקִנְיָה אַע"ג דְּמִתְחַיִּיב בְּנִפְשׁוֹ נר' מִשׁוּם דְּאִכְתִּי ק' דְּלֹא הָיָה אֲלָא מִתְּנָה וּבְרִייתָא קַתְנֵי מְכָר אֲלָא דְּהֵתוֹס' מִשְׁמַע לְהוּוֹ הַשְׁתָּא דְּקִנְיָנִי הַגַּמ' הִיא עֵיקַר הַקְּנִיָּה דְּכִינּוֹן דְּכִי תַבַּע וְכו' לֹא הָיָה קִנְיָן פְּלִל וְע"ז מִקְש' דָּאִי עוֹמְדַת בְּחֻצְרוֹ קִנְיָנָה וְלֹא הו"ל לְמִיפְרִיף אֲלֵאעַל הַלְשׁוֹן דְּמְכָר וְאִת"פ פְּתַבּוּ דְּר"י מַפ' דְּקוֹשְׁתֵי הַגַּמ' גּוֹפָה הִיא עַל הַלְשׁוֹן דְּמְכָר דְּלֹא הָיָה אֲלָא מִתְּנָה: דָּף ע"א ע"א בַּד"ה וְהָא קו"ל וְכו' וְדוֹחַק לומר דְּרַבְּנָן פְּלִיגִי וְכו' עכ"ל הַטּוֹר ח"מ ס' ל"ח פ' עֵדִים זוֹמְמִין קִנְסָא וְאֵין לוֹקָה וּמְשַׁלֵּם וְצ"ל דס"ל כתי' זָה וּלְפִי תִי' זָה הַגְּמָרָא בְּשִׁמְעֵתִין הוּמ"ל מִתְּנֵי פְּרַבְּנָן דְּרַע"ק דס"ל עַדִּי זוֹמְמִין מְמוּנָא.

גַּם בְּתִי' זָה לֹא יִתְרַץ מָה שֶׁק' לַד"מ דְּבַגְמָרָא דְּמִכּוֹת מְבוֹרָא דְּבַקְנֵס דוֹקָא ס"ל לוֹקָה וּמְשַׁלֵּם וּמְצִינּוֹ דְּגַם בְּמִמּוֹן לוֹקָה וּמְשַׁלֵּם בְּחוּסֵם פְּרָה וְע"ש בַּתוֹס': בא"ד וי"ל דְּנִדְּאִי וְכו' עכ"ל רֵאִיתִי מִקְשִׁים ע"ז דְּבַגְמ' שָׁם בַּפ"ק דְּמִכּוֹת אָמְרִי דְּר"י דס"ל לֹאוֹ שְׂאִין בּוֹ מַעֲשֵׂה דְּלוֹקָה יְלִיף מֵעֵדִים זוֹמְמִין מָה לְעֵדִים זוֹמְמִין שְׂאִין צְרִיכִין הַתְּרָאָה מוֹצִיא ש"ר יוֹכִיחַ וְחֹזֵר הַדִּין וְכו' מָה לְהַצִּד הַשְּׁנֵה שְׁפָן קִנְס ע"ש וְהַשְׁתָּא לִפ"ד הַתוֹס' הִלְלוּ הָא פִּי אָמְרִי חֹזֵר הַדִּין וְכו' הֵינּוּ דְּפָרְכִי מָה לְמַש"ר שְׁפָן לוֹקָה וּמְשַׁלֵּם וְאָמְרִינּוּ עֵדִים זוֹמְמִין יוֹכִיחוּ וְא"כ ע"כ עֵדִים זוֹמְמִין מְמוּנָא דָּאִי קִנְס גַּם עֵדִים זוֹמְמִין לוֹקִין וּמְשַׁלְּמִין וְא"כ מֵאֵי פְּרִיף תוֹ מָה לְהַצִּד הַשְּׁנֵה שְׁפָן קִנְס וְנִרְאֶה דִּי"ל דְּמֵאֵי דְּאָמְרִינּוּ הָדָר דִּינָא הֵינּוּ דְּפָרְכִינּוּ מָה לְמַש"ר שְׁפָן דִּיבּוֹרָא עֵדִים זוֹמְמִין יוֹכִיחוּ דְּבְדִיבּוֹרֵיָּהוּ אֲתַעְבִּיד מַעֲשֵׂה וְכו"מ הַתוֹס' שָׁם בַּד"ה אֲלָא בְּשֵׁם הִירוּשְׁלָמִי ע"ש וּמָה שֶׁלֹּא תִי' כֵּן בְּעֵיקַר הַקְּוֹשְׁתָּא מִשׁוּם דַּק"ל גַּם לר"מ מִיָּהוּ לֹא יִתְכּוֹן לומר כֵּן אֲלָא בְּדַבְּרוֹ הַתוֹס' שָׁם שֶׁהִק' גַּם לר"מ: בַּד"ה בְּשַׁלְמָא וְכו' אֲבָל יִשְׁרָאֵל לְצַעֲוִרִי וְכו' עכ"ל ע"ש בַּגַּמ' דְּבִישְׁרָאֵל מוֹמַר לֹא אָמְרִי לְצַעֲוִר' וּמִדְּלֹא כ' דְּהִכָּא בִישְׁרָאֵל מוֹמַר אֵיבָרִי נר' דס"ל לְהֵתוֹס' פְּדַעַת הַסּוֹבְרִים דִּישְׁרָאֵל מוֹמַר לֹאוֹ בַּר שְׁלִיחוֹת וּבַמ"א פְּתַבִּי בְּזָה: בא"ד כְּשֶׁנָּתַן רְשׁוֹת לְשַׁחוּט פְּרֻצוֹנוֹ וְכו' עכ"ל לְפִי"ז אַצֵּט"ל מ"ש בְּתַחֲלָה דְּאֶסְרָה ע"י מַעֲשֵׂה אֲלָא פִּינּוֹן דְּבַרְצוֹנוֹ הוּא אוֹסֵר דְּדוֹקָא מִטְּעָמָא דְּלֹאוֹ כ"כ לְאַסּוֹר יֵינּוּ לְאוֹנְסִי הוּא דָּאִינוּ אוֹסֵר כְּדֵאִיתָא שָׁם בַּגַּמ' וּלְפִי"ז נִיחָא לְהַסּוֹבְרִים דְּהָא דְּאוֹסֵר ע"י מַעֲשֵׂה מְדַרְבְּנָן הוּא דַּל"ק מְסוּגֵינּוּ עַל סְבָרָא זוֹ דְּהִכָּא מִטְּעַם דְּהָיָה לְרֻצוֹנוֹ וּלְבַעֲלִים רֵאשׁוּנִים לֹא אֵיכַפַּת לָן בְּהוּ פִּינּוֹן דְּקִנְאָה ע"י שִׁנּוּי מַעֲשֵׂה דְּטְבִיחָה.

והנה המש"ל ז"ל בפ"ג מה' גניבה דין ו' כ' דהיכא דנצטרף איסור אחר בהדי טביח' אין שלד"ע כגון באמר לשלוח לשחוט לו בשבת ונדקא באמר לשחוט סתם הוא דגיש שלד"ע בטביחה נטעמא דכיון דחידוש הוא שחידשה תורה גבי טביחה וכו' ע"ש שהוכיח פן מדברי הר"ם והשע"ה ז"ל הוכיח פן מדברי התוס' הללו מדלא כ' שאמר לשלוח לשחוט לע"א ע"ש וליתא דהכא באינו יודע שהוא גנב איירי כמ"ש התוס' ובכה"ג יש שלד"ע בכל התורה כמ"ש התוס' לקמן דף ע"ט ע"א בד"ה נתנו ע"ש ולא חידוש שחידשה תורה פאן וא"כ אפי' נצטרף איסור אחר עמו יש שלוח והגמ' דהוצרף לקראי דאו נסתת היינו לסייב אפי' יודע השלוח שהוא גנב ואף דהתוס' כ' בזה הדיבור דהכא איירי באינו יודע היינו גבי ע"א ושור הנסקל אבל בשבת איירי אפי' בידע שהוא גנב ולהא הוא דהוצרכו הני קראי והא דלא כתבו התוס' באמר לשלוח לשחוט לע"א נ"ל דאי מינהו שלוח לשחוט לע"א אז אין פנונת השלוח לעבוד ע"א אלא לעשות שליחותו מכונן וכיון שפן אינו נאסר הבשר דמשום מחשבת השלוח הא אינו מכונן לע"א ואינו מקבלה עליו באלה ואי משום פנונת המשלוח זה עובד וזה מחשב לא אמרי' כדאייתא בחולין דף ל"ח ע"ב ע"ש: ע"ב גמ' וס"ל כר"ש דאמר דבר הגורם לממון וכו' מבואר מפאן דס"ל לר"מ דתשלומי ד' וה' איתיה בקדשים שחייב באחריותם כר"ש ועיין במהרש"א ז"ל בפ' אותו ואת בנו שהק' במ"ש שם בגמ' דר"ש גמר חולין מחולין ור"מ אטו אותו ואת בנו מי ליתיה בקדשים דבטביחה דליתיה בקדשים אמאי לא גמר חולין מחולין ע"ש והוא תימה דהא ר"מ ס"ל דתשלומי ד' וה' איתיה בקדשים: דף ע"ב ע"ב תוס' בד"ה דאי וכו' לאכל' אפקש וכו' עכ"ל מק' ע"ז מגמ' דר"פ כ"ש דפריה ואימא פמים הנשפכין לע"ז ואי איתא דמדאורייתא שריא בהנאה מאי פריה ועיין להשע"ה ז"ל בה' אישות ע"ש וראיתי בס' יד יהודה למהר"י אשכנזי ז"ל בליקוטי פוסקים שתי' דהכי פריה ואימא פמים הנשפכין לע"ז דאסורין שלא כדרי' אכילתו כמ"ש התוס' שם דף כ"ו בד"ה שאני ע"ש וליתא דהא תקרובת ע"ז דשריא בהנאה הוא משום דכתיב ויאכלו כמ"ש התוס' ומה"ט שרי שלא כדרי' אכילתו דאכילה פתיבא ביה דכן הוא היכא דכתיב אכילה פמבואר בגמ' בפ' כ"ש ונדקא בעצי אשרה הוא דכ' התוס' דאסור.

גם מ"ש לתי' דקושית הגמ' היא שיהא תופס דמיו כע"א ע"ש ליתא דאי שרי בהנאה ודאי דאינו תופס דמיו ויין דתופס דמיו הוא מדרבנן. גם אין לתרץ דקושית הגמ' שאסור בכל שהו כע"א דכיון דכתיב בלשון אכילה בכזית משמע ונדקא בע"א גופה דכתיב לא ידבק הוא דאסור בכל שפן: דף ע"ג ע"ב גמ' דמי פוליה עבד לרב בעי לשלומי וכו' המש"ל ז"ל בפ' א"א מה' עדות תמה ע"ד הריטב"א ז"ל דגם בממון בעי פאשר זמם ולא פאשר עשה מדתניא עדים שהעידו הפיל את שנו והוזמו משלמין דמי עבד לרב ואמאי והא עבד תפוס בעצמו ומיד יצא לחירות והו"ל פאשר עשה.

והרב תומים סימן ל"ח תי' דאתיא כמ"ד צריה ג"ש אבל הוק"ל ממה דפריה הגמ' דמי פוליה עבד בעי לשלומי ומאי פריה הא ברייתא כמ"ד צריה ג"ש וא"כ הו"ל פאשר עשה ותי' דעיקר קושית הגמ' אמאי משלם לעבד הא אדרבא מהראוי לשלם לרב ע"ש ואפתי ק' לקמן בסיפא דברייתא דפריה דמי פוליה לרב בעי לשלומי הא נדאי דמי עין לרב הוא דמשלם פיון דהעבד תפוס בעצמו: תוס' בד"ה אמר וכו' ול"ד נקט וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א ז"ל דגם לשיטת ר"י אתיא בנדקא פיון דהא מצי' הוזמו קמאי ע"ש ולפ"ד ק' בדברי התוס' שכ' בדברי ר"י ה"ה דמי עין לקמאי בעי לשלומי וכו' דנימא דאפכינהו ואחר כדי דיבור אינמנהו דהשתא הראשונים לא היו חייבים פיון דהוכחשו קודם ההנאה אלא ע"כ דאי הוזמו אחר כדי דיבור פיון דהנמה לא

מהניא בהו בראשונים פלל פיון דכבר הנכחשו הו"ל פמאן דליתא והו"ל הנכחשו האמצעיים פיון דליתא להזמ' גם י"ל דע"כ דל"ד דהא בסיפא בב' פתות ע"כ דל"ד וא"כ גם ברישא לאו דוקא דהא רישא דומיא דסיפא.

כתב הרמב"ם ז"ל בפ' כ"א מה' עדות העידו שסימא עין עבדו והפיל את שנו והוזמו ואחר כך נמצא הדבר בהפך משלמין דמי עין לעבד ותמה מרן בכ"מ פיון דפ' כרבא דהכחשה תחילת הזמה אפי' הנכחשו קודם הזמה ע"ש והוא תימה דאפילו לאו תחילת הזמה ק' אפילו הנכחשו קודם פיון דכונותיהו פסקי' וכדמסיק הגמרא דדיוקא דרבא לאו מרישא וכבר תמה עליו הלח"מ ע"ש ונ"ל דהגמ' דקאמר ברישא פנוותיהו פסקי' היינו משום דברייתא כמ"ד אין צריף ג"ש אכל ל"ד צריף ג"ש אבעיא בגמרא בפ' השולח מעופב ג"ש יש לו קנס או לא ולא איפשיטא ופי' הר"ם בה' חובל דדוקא אם תפס העבד מפקי' מניה וכבר השיג הראב"ד בה' עדות אמאי משלמין העדים פיון דדוקא תפס ועיין להכ"מ והל"מ בזה ומעתה פיון דלדינא דוקא אם תפס פי' אתו עדים קמאי והעידו דסימא עינו והפיל שנו אז אפילו תפס העבד דמי עין מפקינן מניה וכי אתו בתראי ואפכינהו וקיימי ב' פיתי עדים בפנינו אז אם תפס לא מפקי' מניה דתרי ותרי אם תפס ל"מ מניה כמ"ש רש"י בפ"ב דכתובות דף ר' ע"א וע"ש בתוס' וא"כ פסקי' כבתראי דאי תפס ל"מ מניה ומעתה אין לתמוה על הר"ם אלא משום דפ' הכחשה תחילת הזמה.

מיהו לפמ"ש מהריב"ל רבס"ס מפקי' מיד המנוחזק אז פאן פסקי' פקמאי דס"ס הוא ס' אי יש לו קנס כבעיא דגמ' וס' דתרי ותרי ועיין להמש"ל בה' מו"ל מ"ש ע"ד מהריב"ל הללו ע"ש: דף ע"ד ע"ב גמ' גמ' לאפוקי מדרב הונא וכו' כ' ה"א ש"ז דלר"ה ע"פ ע"א דומיא דעפ"י עצמו ע"ש והא דניחא ליה להגמ' למנקט לאפוקי מדר"ה משום דהלכה כר' יהושע ולזה נתפנון רש"י ז"ל שכ' דהלכה כר"י אכל א"צ לזה דניחא ליה להגמ' למנקט הכי משום דמתניתין דייקא כדאמר ר"א לקמן: שם איתיביה ר"ח וכו' עיין לה"א ש"ז ז"ל לעיל בספ"ק ועיין מה שפכתתי לעיל דף ע"ג אמאי דאמרי' דמי פוליה עבד בעי לשלומי משם התנאים ועיין לה' שע"ה ז"ל: דף ע"ה ע"א שם אמר רב המנונא מסתבר' וכו' עיין לה' מש"ל ז"ל בפ"ב מהלכות גניבה במה שהק' ממאי דפשיט הגמרא בשבועות דף ל"ג בעיא דמשביע ע"ק מברייתא דח"נ ע"ש והא דלא ק"ל מבעיא גופה משום דאיכא לאוקמה במודה שגזול ולא גנב ועיין לה' שמחת יו"ט ז"ל דף ר"ט ע"ג ע"ש.

ובהכי י"ל מה שהקשה הרב שע"ה ז"ל בה' עבדים דר"י דשמעתין אדר"י דשבועות דף ל"ד ע"א עיין שם: ע"ב פירש"י בד"ה הודאה וכו' ומאי דמחייב בקרן וכפל וכו' עכ"ל מ"ש קרן ל"ד דקרן מחייב בהודאתו והרב מש"ל ז"ל בפ"ב מה' גניבה כ' דכיון דהודאה ע"י בעתותא דעדים גם בקרן לא מחייב בהודאתו ולקמן דמחייבו רבנן בקרן אעפ"י דעדות שאי אתה יכול להזימה משום דבמזון לא בעי עדות שאי אתה יכול להזימה ומחייב בעדות האחרונים ע"ש ותמהני דבגמ' בסמוך פריף מדקא מודה דגנב קרן בעי לשלומי וכו' מוכח דקרן מחייב בהודאתו ואין צריף לעדות האחרונים: דף ע"ו ע"א בפירש"י בד"ה ר"ש הנה וכו' דאם אבדו חייב באחריותו וכו' עכ"ל ק"ל דמדברי רש"י במעילה דף י"ט ע"א מתבאר דלר"ש אפילו בקדשים שחייב באחריותו מפי' אתה הקדוש לעזרה נפטר מאחריותו ע"ש והקא דהקדוש הוא ע"כ דטבחו בעזרה וכבר נפטר מאחריותו ושפיר מתחייב אטביחה ואמאי הוצרך רש"י לפל זה ולקמן בגמ' גבי מילתא דר"ש ל"ק דהתם הקדישו הבועלים והביאו הגנב לעזרה ולא הבועלי' ולהכי לא נפטרו הבועלים מאחריות

בהקצאת הגנב אכל פאן דבריי רש"י ו"ל ק': תוס' בד"ה שחיטה וכו' הא יכול לפדות בשעת פרכוס וכו' עכ"ל לפום.

סברתם דהשתא צ"ל דמאי דפריה הגמ' בשבועות דף י"א ע"ב מתה או נשחטה תפדה הא בעי העמדה והערכה עיקר הקושיא ממתה אכל משנשחט י"ל תפדה בשעת פרכוס ועיין להר"ן ו"ל בחי' שם ע"ש: בא"ד ואין לה מום גדול מזה וכו' עכ"ל עיין להתוס' בתולין דף כ"ט ע"ב בד"ה פגון וכו' שהק' לוקמה בזבח וכו' דנר' דס"ל דחצי קנה פגום לאו מום הוא דהתם בבהמה ולא בעוף ולפ"ז נראה דגם בשחיטת כל הסי' לא הוי מום דמ"ש וי"ל: בד"ה שלא וכו' ניחא ליה לאוקמה בכל קדשים וכו' עכ"ל הק' הרב שע"ה בח"ב בהשמות נוקמה בשחט לשם בעלים וזרק דמן שלא לשם בעלים דהשתא א"ש אפילו בפסח ונחטאת ע"ש ולפמ"ש הרב מש"ל ו"ל בפט"ו מה' פסולי המוקדשין דנראה מדברי התוס' בריש זבחים דשינוי בעלים ליתיה בזריקה עצמה אלא בשחט או קבל או הוליה ע"מ לזרוק ע"ש ניחא שפיר ואין להק' לוקמה בשחט לשם בעלים וקבל ע"מ לזרוק שלא לשם בעלים דאי קבל בפסול ל"ל לר"ש כל העומד לזרוק פזרוק דמי ואז ק' קושית הגמ' בסמוך והלא זריקה מותרת דקבלה בפסול הוי כמו נשפה הדם דל"ל לר"ש בהא כל העומד וכו' ועיין בתוספות בפ"ק דפסחים דף י"ג סע"ב ע"ש ובהוליה ע"מ לזרוק ליכא לאוקמה דר"ש ס"ל מחשבה לא פסלה בהולכה כמבואר בפ"ק דזבחים.

אף אפתי ק' לוקמה בשינוי קדש בשחט לשמו וזרק שלא לשמו ומה שהוכיח מכאן השע"ה שם ספקו של המש"ל דשינוי בעלים בשחיטה עלו לבעלים לשם חובה מדלא אוקמה בשחט בשינוי בעלים ואתיא אפי' בפסח וכו' ע"ש דבריו פאו שלא בדקדוק דשינוי בעלים בשחיטה פוסל בפסח דהו"ל שלא למנויו אלא צ"ל בקבל בשינוי בעלים דשלא למנויו לא פסיל אלא בשחיטה ועיין להתוספות בפסחים דף ס"א ע"א בד"ה איתקש ע"ש: ע"ב גמ' והלא פדיה מתרת וכו' אין להק' לוקמה שפדאו קודם שטבחו ובהא פליגי דלרבנן פינון דלא מחייב כפל ל"מ ד' וה' דמשלומי ד' וה' ולא משלומי ג' וד' ולר"ש דמחייב כפל בחייב באחריותו מחייב ד' וה' דא"כ עיקר פלוגתייהו בכפל ולא הול"ל פלוגתייהו בטבח ויש מי שתי' דפריה לר"ל ואיהו מוקי לה בהקדשו בעלים ואי פדאו קודם שטבחו חייב בד' וה' לכ"ע ונכון הוא.

וניחא לי בזה דברי התוס' בד"ה כל שכ' לחד תי' דר' אושעיה ל"ל כל העומד ליפדות וק' דא"כ תק"ל לר"ש שחיטה שא"ר היא ולפי"ה ניחא דמוקי לה שפדאו קודם שטבחו והגמ' לא פריה אלא לר"ל יענין להתוס' שם בתולין: שם יש נותר שמשמא וכו' עיין להתוס' בפסחים דף פ"ב בד"ה בשלמא שכ' דשריפה דנותר באכילה תליא דבחד קרא פתיבי ולפ"ז ה"ה איסורי הנאה דוקא בנותר וק' דא"כ לן לפני זריקה אמאי אינו מטמא הא לא חל עליה נותר להאכילו לאחרים וצ"ל דמ"מ אסור בהנאה משום קודש פינון דלא נותר בזריקה ונותר דקאמר ל"ד וא"ש בכל הקדשים ומשום דנפסל הדם בשקיעת החמה דלא כפירש"י דבתודה איירי וק"ק לפי' רש"י בלא נותר ת"ל דלא נזרק הדם: תוס' בד"ה והלא וכו' פינון דנשחט ונזרק בהכשר וכו' עכ"ל לפ"ז א"צ למ"ש התוס' בד"ה שלא וכו' די"ל דמאי דלא אוקמה בנשפה משום דק"ל והלא פדיה מתרת וס"ל פלוגי במנחות דף ק"ב דלן ממש קאמר ועיין להתוס' שם בד"ה דאי בעי שהוכיחו מר"י דס"ל במעילה היתר אכילה וכו' ע"ש וק' דתקשה לר"ד אליבא דר"י דמוקי בנשפה מימרא דר"י במעיל': דף ע"ז ע"א בד"ה פרה וכו' וקא א"ל לר"ש דשבועות וכו' עכ"ל לפמ"ש לעיל דבשעת פרכוס לא מהני הו"מ לאוכחי משמעתיך גופה דנפדית ע"ג מערכתה דהיינו אחר שחיטה וע"כ

דס"ל פרה קב"ה ולא בעי העמד' והערך': בא"ד פינו דקב"ה היא לא שינה ביה חיבת הקדש וכו' עכ"ל ע"פ דבריהם אלו נחא לי דברי התוס' בסוטה דף כ"ה ע"ב בד"ת לאו פגבוי שכ' דגם לרבנו פרה משום חיבת הקדש ובגמ' במנחות דף ק"ב פריה לר"ש פרה אמאי מטמא ומשני חיבת הקדש משמע דלרבנו נחא בלא חיבת הקדש ועפי"ד פאן נחא שפיר דלרבנו פשיטא ליה טעמא דחיבת הקדש די"ל דס"ל פרה קדשי מנבח כמו שצדדו התוס' לקמן אבל לר"ש פריה שפיר דר"ש ס"ל פרה קב"ה היא מדאמ' ר"ל פרה נפדית ע"ג מערכתה דהינו אחרי שגשחטה וע"כ דס"ל קב"ה ולכך לא בעי העמדה והערקה ומשני אפי' דקב"ה היא אהני חיבת הקדש פינו דחטאת קרייה רחמנא ועיין במהרש"א ז"ל בדבור שאח"ז שר' מדבריו דגם לרבנו ס"ל כל העומד לישרף והוא תימה: בד"ה פרה וכו' מצטרף בהדי בצק ומקבל האי בצק וכו' עכ"ל מפאן נראה להוכיח ספיקו של המש"ל ז"ל בפ"ד מה' ט"א להסוברים דאנכל פחות מפביצה אינו מקבל טומאה אם ב' חצאי ביצה כל אחד קבל טומאה בפ"ע ואח"כ נצטרפו אי חשבי פאלו נגעה הטומאה עכשיו וטמאין או לא ע"ש ומפאן מוכח דאין מקבלין טומאה כה"ג דאי איתא אמאי צריף צירוף בשעת נגיעה בטומאה ויש לדחות: בא"ד נאי לענן קבלת טומאה דאוריית' וכו' הניחא וכו' עכ"ל עיין בגמרא במנחות דף ק"ב דאבעיא להו בגמ' אי מהניא חיבת הקדש לממני א' וכו' ופשיט מדר"ש דפרה מטמאה משום חיבת הקדש ודחי דהיא מדרבנו וכי אבע"ל מדאורייתא ע"ש והתוספות הו"מ לדחויי דל"ל לענן דאורייתא דהגמרא מוקי לה מדרבנו אלא דניחא לדחויי גם לפי צד הפעיא דמהני למנות א' וב' אפילו מדאורייתא בפרה מיהא דקב"ה היא ל"ל מדאורייתא ועיין לר"פ ז"ל שתי' פן בקושית התוס' דלענן דאורייתא קאמר והוא תימה דתק"ל למאי דמסיק בגמ' שם דמדרבנו קאמר מאי א"ל: ע"ב גמ' אלא ר"ל מ"ט לא אמר כר"י וכו' ק"ק נימא ר"ל דלא אמר כר"י משום דס"ל פלוי במנחות דף ק"ב דנוקא כל העומד ליפדות הוא דס"ל לר"ש כפדוי אבל כל העומד ליזרק לאו כזרוק ולפמ"ש התוס' לעיל בד"ה והלא וכו' דאם נזרק א"צ לכל העומד נח' שפיר דפריה אמאי לא אמ' בשחט תמימי שלא לשם בעלים פרבין אבל לרש"י לעיל דאפי' בכה"ג בעי' כל העומד כמו שפירא ממ"ש בד"ה תהי ע"ש ק' אבל אין להק' למ"ש התוספות לעיל בד"ה פל לחד תי' דרבי אושעיה ל"ל אפילו כל העומד ליפדות ע"ש א"כ מאי דקאמר בשלמא ר"י לא אמר כר"ל היינו רב דימי אליבא דר"י אבל לרבין נחא בלא"ה דנוכל לומר דל"ל כל העומד ליפדות וא"כ מאי דקאמר נמי אלא ר"ל מ"ט לא אמר כר"י היינו פרבין ונימא משום דל"ל כל העומד הא ודאי ל"ק דר"י גופיה הוא דאמר בחולין פרת חטאת אינה משנה ע"ש: שם גבי קדשים דכתיב פשב ועז וכו' ק"ק גבי קדשים נמי פינו דכתיב שיה פדלקמן נימא דאו לרבות פינו דהנה ממעטינו משה וצ"ל דכיון דכתיב פשב ועז דאתה יכול להוציא פלאים מביניהם הוי ריבוי ואף דכתיב שיה הנה מרבינו מפשב ועז"כ או למעט והתוספות שהק' הו"מ ל גבי גניבה משום דכתיב שיה היינו גבי גניבה אבל גבי קדשים בהכרח לומר משום דכתיב פשב ועז ותי' דגם גבי גניבה לא מהני לן שיה פינו דכתיב שור ולפ"ז מה שהק' התוס' בד"ה זה אמאי לא פריה טריפה שיה כתיב היינו ר"ל ולא יתורץ זה בשנינויא דגמרא דאו ריבויא דהא שור וכשב אתה יכול להוציא טריפה מביניהם אבל ר"פ ז"ל כ' דהו"ל למיפרף גבי טריפה ויתרץ או לרבות ע"ש והוא תימה דהא משור וכשב אתה יכול להוציא טריפה מביניהם וצ"ל דס"ל דהגמ' הו"מ ל משום שיה פקושית התוס' ומשום דגבי קדשים צ"ל משום פשב ועז אתה יכול להוציא וכו' פדכתי' נקט נמי כה"ג גבי גניבה וא"כ גם גבי טריפה הנה ממעטינו משה וע"כ או לרבות ולשוך התוס' בחולין טריפה אמאי חייב הא שיה כתיב ולא כ' אמאי לא פריה וכו' כמ"ש פאן ומהרש"א

ו"ל שם הק' נימא או לרבות ע"ש והוא תימה דלפמ"ש התוס' פאן דליכא קא בגין אב דרביא משום דכתיב שור ליכא למימר או לרבות פנין דשור וכשב ועז אתה יכול להוציא טריפה מביניהם ונראה ליישב דבריו דסובר דהגמרא דקאמר טעמא משום דשור וכשב אי אתה יכול להוציא וכו' לרוחא דמילתא הוא דניח' ליה לומר דבהכרח הוא דגבי גניבה או לרבות אף דבעלמא או למעט אמן הומ"ל דלעולם משמעות או לרבות אלא דוקא גבי קדשים משום דכתיב פשב ועז וכו' אבל בעלמא אי לרבות בלי שום הכרח ולפי"ז ניחא גם גבי טריפה.

ומ"מ לעיקר קושיתו י"ל דכוננת התוס' אמאי לא פריד הגמרא ויתרין או לרבות וכמ"ש ר"פ ו"ל וכ"ה לשונם פאן וכמ"ש התוס' דכיון דכתיב שור ליתא לבגין אב דרביא פאן ק' מדאמרי לקמן למאי אי לקדשים וכו' ועיין בש"מ להר"ב ו"ל ועיין לקמן במאי דאמרי לטמא להנולד מן הטהור וכו'.

ומה שהק' מהרש"א ו"ל בתוס' דא"כ מאי פריד שיה פתיב וכו' ע"ש נ"ל דמ"ש התוס' פנין דכתיב שור ליתא לבגין אב דרביא היינו ובלא האי סברא דשור וכשב אי אתה יכול להוציא וכו' אמן פנין דאית לן האי סברא אי אפשר לומר דשור אתי לאפוקי בגין אב דשה ולרבינו פנין דאדרב' ממשמעות שור וכשב אי אתה יכול להוציא ונמעט ואי הוא לרבינו לא הו"ל למכתב שור אלא פשב ועז וא"כ הגמ' גופה דפריד שיה פתיב וכו' סמיה אסברא דאי אתה יכול להוציא וכו' דמפח הדיא סברא שיה למעט מפח בגין אב אף דכתיב שור: פירש"י בד"ה או שור או שיה דאמרי בפירקין לעיל וכו' עכ"ל עיין מה שפתיבתי שם לעיל דע"כ לא ס"ל כמ"ש התוס' שם וגם התוספות בחולין דף ע"ח שכ' שמה אינה מוכנה צ"ל דמסק"ל מילתא אי כפירש"י או פדבריהם דלעיל: תוס' בד"ה אומר וכו' וי"ל מאן דאסר וכו' ומאן: דשרי וכו' עכ"ל נר' דעיקר קושיתם פנין דלרבנן ע"כ רבנן גזרו בהא מילתא נימא דגם לר"ש פן ותי' דלרבנן מדאורייתא וא"כ מאן דשרי אפי' מדרבנן דלא מסתברא ליה להגמ' דרבנן גזרו בהא מילתא ולכך לא מוקי הדיא דאין לה פדיה מדרבנן וכו"ש.

דף ע"ח ע"א גמ' אי לבכור העברה העבר' יליף וכו' מכאן ק"ל עמ"ש הר"ן ו"ל בחי' ר"פ הנשרפין דאפילו בג"ש מופנה אי אתיא למילתא אחריתי למדין ומשיבין ע"ש דא"כ היכי ילפינן קא בכור ומעשר מקדשים לכלאים נפרוד מה לקדשים שפן פסול אפי' נדמה שיש לו מקצת סימנין דלזה הוא דאצט' או עז למעוטי נדמה כמ"ש התו' ונדבריהם מוכרחים בגמרא וג"ש זו דהעברה אתיא למילי אחרוני פדאיתא בבכורות ובמעילה ע"ש: תוס' בד"ה נהא וכו' דלחומרא מקשינן עכ"ל עמ"ש מהרש"א ו"ל ובלא"ה הומ"ל דנהו ממעטי משה בבגין אב דרביא ולכך אצטריד או לרבינו דכיון דאיכא למדרש משור וכשב למעוטי ואיכא למדרש מכשב ועז לרבינו בודאי אז הנה ילפי' בבגין אב דשה ועמש"ל: בא"ד וי"ל אי לא פתיב אלא חד וכו' עכ"ל הקשה הת"ח ו"ל בחולין דף קט"ו דאמרינן מדחסר רחמנא פלאים לגבוה מכלל דלהדיוט שרי היכן מצינו יתור לאסור פלאים הא פל עיקר פנונת הפתוב באווינן הוא למעוטי נדמה ע"ש וי"ל דלא הול"ל אלא חד או ובודאי דמוקמי' ליה למעט נדמה ולא לרבינו פלאים פי היכי דלא למסתר פל שתעבתי אלא ע"כ דלא שייכא פל שתעבתי פאן: בד"ה אי וכו' ומאי קושיא וכו' עכ"ל י"ל לשיטת רש"י ו"ל דהשתא דלא ס"ד הא דפטר חמור וליכא אלא מעשר בודאי דרשי' ליה למעשר אף דצאן הוא דכתיב פנין דליכא למדרשה למילתא אחריתי אבל למסקנא דאתי לפ"ח דכתיב שיה לא שדינן ליה אמעשר דלא פתיב שיה אלא צאן: בד"ה לטמא וכו' אלא דומה לטמא וכו' עכ"ל ק"ק דבגמ'.

קאָמער דאָי עבר מקלוט כר"ש וילשיט' רש"י ע"כ מאי דנקט ר"ש היינו לנישב מאי דקרי ליה טמא משום דלר"ש טמא הוא וכפירש"י בשמעתין: בא"ד כ"ש דהוי דלא כר"א וכו' עכ"ל לשיטת רש"י דהבגנן אב הוא משה פשבים כמ"ש התוס' לעיל ע"כ מאי דקאמר ולר"א למאי היילכתא היינו למ"ל ש'ה וקאמר דאיתי לטמא שנולד מן הטהור וכו' ולגופיה איתי ורבא דאמר זה בנה אב כ"מ שנאמר ש'ה וכו' אליבא דרבנן הוא ולפ"ז י"ל דגרסי' שפיר רבי אליעזר ומאי דקאמר דאיתי לטמא שנולד מן הטהור היינו ר"ל למשרי דטעמא דר"א דשרי הוא משה ותיירא פדאיתא בגמרא שם בבכורות ע"ש ודלא כר"י דלר"י אסור ול"ל דאיתי למיסר דהא נ"ל מפכשים מיהו רש"י גופיה בשמעתין לא פי' פן: ע"ב גמ' הדר פשטה גנב פטר נפשיה וכו' הרב מש"ל ז"ל בפט"ו מה' מעה"ק הוכיח מכאן לגזל אחרוג דמצי פטר נפשיה באחרוג פחות ממנו ע"ש ועיין מה שכתבתי בזה בי"ד סי' קכ"ז ועיין להרב נחפה בכסף ז"ל סימן ע"ש: שם מכרה חוץ משלשים יום וכו' הר"מ בפ"ב מה' גניבה פסקה לבעיניא זו ופסק עוד שם הקנה פרה אחר ל' יום ונהפך הגנב בתוך ל' יום פטור מד' וה' וע"ש להלח"מ מה שחילק ביניהם ע"ש ונר' עוד לנישב דשאני הקנה הפרה אחר ל' יום דהשתא מיהא דידיה היא אבל חוץ מל' יום היינו ל' יום שיהיו ואינו מוכרח שיהיו ל' יום הראשונים וא"כ השתא לאו דידיה היא מיהו לפמ"ש הרא"ש ז"ל בר"פ הנושא בשם הירושלמי נראה דהכא שייך ל' יום הראשונים: פירש"י בד"ה המעפב וכו' או פכד וכו' עכ"ל תמהני דניטלה הפכד טריפה הוא דהוי פדתנן בר"פ א"ט ואמרי' שם בפ' השוחט דף ל"ב ע"ב נבילה דמטמא מחיים לא קתני ע"ש ועוד ק' במ"ש בס"ד מן הארפובה ולמטה דאפילו למעלה מארפובה טריפה דלא הוי נבילה אלא ניטלה יר' ונחלל שלה כמ"ש בתחילת דבריו ועיין להש"ך בי"ד סימן ל"ב סק"ד ולה' פלתי שם ויתנישב: דף ע"ט ע"א תוס' בד"ה תקנו וכו' דאם לא פן מאימתי וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א ועיין בתוס' ר"פ ז"ל ונ"ל דס"ל להתוס' דכיין דבש"ש וש"ח מחייבי בשעת משיכה דאל"כ מאימתי גם בשוכר ושואל פן דאין חילוק בין השומרים ונדקא לענין חזרה הוא דמסתבר לחלק ביניהם ומאי דלא ניחא להו להתוס' לפירוש אי מתחייב קודם משיכה או משעת משיכה כפירש"י משום דא"כ מאי פשיט ממתני' נימא דמאי דצרי' משיכה במתניתין הוא פדי שיקנה הגנב ויתחייב ולפירש"י ז"ל עיין בש"מ עיין שם: בא"ד שאם הנה יכול לחזור בו לא הנה מתחייב וכו' עכ"ל והיינו דנקא בשואל ושוכר דיש זמן שאינו יכול לחזור בו לא הוי מכירה עד אותו הזמן אבל בש"ח וש"ש דיכול לחזור בו בכל זמן הוי.

מכירה אפילו שיכול לחזור בו דמתני' בכולהו שומרין מייירי ועיין לה' מח"א ז"ל בה' שומרין סי' ח"י שהוכיח מדבריהם הללו דבש"ש וש"ח יכול לחזור בו השומר אפילו בקבע זמן עיין שם: דף פ' ע"ב בד"ה מותר וכו' שאין יודעין אם היא בר אונפא וכו' עכ"ל ולפ"ז אם הוא חנוורא אין להורגו פינו דידעי ליה ומזדהרי נאף דאין להורגו מ"מ אין מגדלין פינו דמזיק הוא ולכך פי פרי' הגמ' מברייתא דמגדלין לה מוקי לה בחנוורא אלא באונפא דאינו מזיק פלל: בד"ה אומר וכו' משמע דאי לא צריכה וכו' אפילו ע"י נכרי וכו' עכ"ל המשמעו' מעו' עיין בהרא"ש ז"ל ועי"ל משום דע"י ישראל לא שרי להרבות וכמ"ש בסה"ד ומכאן יש להוכיח ספיקו של הרב חיות יאיר ז"ל סי' שנסתפק אי אומר לגוי שיאמר לגוי אחר לעשות אי אית ביה איסורא דאמירא לגוי ע"ש: דף פ"א ע"א בד"ה אין וכו' ולא מלקות ממ'ש וכו' עכ"ל נראה דהנצרכו לזה משום דלכאורה איתא אפילו פרבנן ולא פליגי אלא במלקות אבל מודו דאיכא איסורא ולשלול זה כ' דרע"ק גופיה איסורא הוא דאיכא וע"כ לרבנן דפליגי אפי' איסורא ל"ל ולא איתא הא דהכא אלא כרע"ק ומ"מ לא הוו צריכי לכל זה דבהדיא אמרי' בגמרא שם בפ"ב דע"א דלרבנן ל"ל

איסורא פֿלל מדאורייתא דבדאורייתא אין לחלק בין שְׂדֵה שֶׁל גוֹי לְשְׂדֵה שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְעוֹד דבפ"ב דמכות שם מוכח דלרע"ק איפא מלקות וע"כ דאיפא מקנים ע"י מעשה כמ"ש התוספות שם בע"א וא"כ י"ל דלרבנן ל"פ אלא לענין מלקות: דף פ"ב ע"ב בד"ה לא יגדל וכו' עמ"ש מהר"ש יונה ז"ל סימן י"א וכבר פתבתי במ"א בפרט זה באורף ע"ש: דף פ"ג ע"ב בד"ה מפה וכו' וא"ת דרבא וכו' עכ"ל פוננתם להקשות למסקנא מנ"ל דאי בעי עיניה לא ניתיב ליה נימא ג"ש לכדרבא ולא אמרי' אין ג"ש למחצה לאפוקי קרא ממש מעוטיה דעין ממש וכמ"ש התוס' לקמן בד"ה ר"א ודלא פמהרש"א ז"ל ע"ש: דף פ"ד ע"א בד"ה אלא וכו' ותנאי דלעיל וכו' עכ"ל משמע מדבריהם דלכולהו תנאי אית להו האי דרשא דאבל אתה לוקח פנפר לראשי אברים ומ"מ אצט' להו קרא אחרנא ולא סגי להו בקרא דלא תקח פנפר פי היכי דלא נימא אי בעי ממון אי בעי עין: פירש"י בד"ה דאי תפס וכו' אם יתפוס וכו' עכ"ל וכ"פ הרי"ף ז"ל ועיין בהרא"ש ז"ל ונראה פשוט דלדעת רש"י והרי"ף ז"ל מקבלין נמי עדות פמו שומה וקרא"ש ז"ל שכ' בספ"ק דלא מקבלין עדות קודם שתפס לשיטה שכ' פאן אזיל וקשה לשיטת רש"י מאי קאמר לקמן אין מועד בבבבל ופירש"י כיון דמנגיחת תמין לא מיייתנן וכו' וקא מ"ל דבתמין מיייתנן לב"ד פי היכי דאם יתפוס ולהרי"ף ז"ל דאין מועד בבבבל משום דבעי העדאה בב"ד מןמחין וכמ"ש הר"מ בפ"ה מה' סנהדרין אבל לשיטת רש"י ז"ל קשה ועיין למהרש"ל ז"ל ביש"ש סי' ב' ועפ"י מ"ש שם בדעת רש"י וקרי"ף ז"ל מתנישב שפיר ע"ש.

ודע דלפי שיטת רש"י וקרי"ף ז"ל וגירסתם מוכח מפאן דמאי דאמרי' בכולי גמ' אם תפס אפי' לכתחילה מצי לתפוס ולא מזהירי ליה ב"ד שלא יתפוס וכמ"ש ביש"ש לעיל בספ"ק ע"ש והנה דעת ר"ת לעיל בספ"ק דוקא תפס המזיק עצמו ומוכח מדבריו דאפילו תפס פל נכסי המזיק ל"מ מיניה וע"ש בהרא"ש ז"ל ויש מק' דא"כ לאיזה ענין קאמר הקא רבא זילו שומו ליה ונ"ל דדוקא קודם שומה הוא דאם תפס פל נכסי המזיק ל"מ מיניה אבל אם שמו כבר קודם שתפס אז היתר על השומה גזל הם בידו ומפקינן מיניה ולהכי קאמר רבא זילו שומו ליה: ע"ב גמ' פניה דלית ביה חבורה חבורה וכו' ק"ק לכתוב חבורה לבד בלא פניה ונ"ל דכיון דכונה דלית ביה חבורה משמע ממילא כ"ש דאית ביה חבורה וכדפירש"י וא"כ הוי פלל וחבורה פרט והו"ל פכלל ופרט בעלמא וס"ל השתא דדנין במרוחקין וכבר הק' התוס' בכ"מ בבל פלל ופרט לכתוב פרטא לחודיה ותי' משום דשמא איפא שום לקימוד דמרבין מיניה ולפי"ז אין חילוק בין אי אמרי' פניה דלית ביה חבורה משמע בין אי אמרי' פניה בין יש ביה חבורה בין אין ביה חבורה משמע דכולהו הוו פלל.

אף מדברי מהרש"א ז"ל בסמוך משמע דכי אמרי' פניה דלית ביה חבורה משמע לא הוי פלל ע"ש ולפמ"ש ל"ק קושיתו פלל דהיא גופה אוקמתא דגמ' וס"ל להגמ' דאי דנין לא דרשי' ליה לדמים יתירי דטפי עדיף למדרשיה לכלל ופרט ועוד דניחא ליה להגמ' למימר דפליגי באי דנין פי היכי דאתי מיהא אביי דפ' בנות פותים פתנאי: תוס' בד"ה א"נ וכו' וי"מ דוקא גזילות שע"י חבלות וכו' עכ"ל עיין לר"פ ז"ל ועיין למהרש"א ז"ל שם ברפ"ק דסנהדרין ע"ש: דף פ"ו ע"א בד"ה פגון וכו' קא נותן דמי: פנולו וכו' עכ"ל ולחד תי' שכ' התוס' לעיל בד"ה חרשו דביש לו אנמנות אין נותן דמי פנולו י"ל דהקא ביש לו אנמנות איירי: דף פ"ז ע"א גמ' החובל בת קטנה של אחרים וכו' נראה דפשיט"ל בבתו קטנה דאין משלם לבתו ולא מבע"ל אלא בבת של אחרים וה"ט כמ"ש התוס' לחלק בעבד פנעני בין שלו לשל אחרים לענין רפואתו ה"נ בבת קטנה וכי פשיט ליה לא נכתה תורה וכו' מה"ט אפילו בבתו קטנה חייב דלא פהמבעי ולכך איתביה המבעי

גופיה מברייית' דהחובל בע"ע שלו אף מאי דאיתביה מבריייתא דהחובל בכנו גדול וכו' פיון דידע לבריייתא מאי מבע"ל הא האי ברייית' גם בשל אחרים קתני לאביה וצ"ל דלדידיה פשיטא ליה דשבת לאביה אלא ממאי דקאמר לא זכתה תורה וכו' משמע ליה דאפי' בשבת קאמ' ולכה איתביה ועיין בהטו' סי' תכ"ד דמשמע מדבריו דבתו ובת אחרים חד דינא אית להו.

ועי"ל דהא דמבע"ל בבת של אחרים משום דבעי למבעי אפי' בסומכים על שלחנו דכבתו פיון דסמוכה על שלחנו דידיה הוא אפי' בנזק לדעת הר"מ בפ"ד מה' חובל ומזיק דלא פהתוס' לקמן: תוס' בד"ה וכן וכו' שלבסוף חזר בו וכו' עכ"ל וג"ש דעינייה אצט' לכדדרשי' בספרי הביאווהו התוס' לעיל דף ה' בד"ה תחת למיטב ע"ש ובמ"ש שם וא"נ שהיא ג"ש גמורה מדל"ק עינייה וכו' ע"ש ק' מה הכרח הוא זה די"ל דגמ' שם אליבא דרבנן דר"י קאי דבנדאי דלרבנן לא גמירי ג"ש וברייית' דספרי ר"י היא דגמיר ליה ג"ש זו וכדקאמר הגמ' בשמעתין: בד"ה וכן הנה וכו' הו"ל פמו נכרי וכו' עכ"ל אין להוכיח מפאן דלר"י סומא פטור גם ממצנת ל"ת די"ל דגם אי חייב במל"ת פיון שהם בשב ואל תעשה נראה פנכרי ועיין לה' נודע ביהודה ח"ב חא"ח סי' נכה הראני עמיתנו הרב מהרש"ש נר"ו בס' המכריע סימן ע"ז דפשיטא ליה דסומא פטור גם ממל"ת וע"ש בקרב המגיה: דף פ"ח ע"א גמ' א"ק לא יומתו וכו' ק"ק לר"י דממעט עבד מאחיו בניהם וצ"ל דלר"י גר פסול לעדות וסיפא דקרא עיקר ורישא אנב סיפא ומאי דקי"ל להגמ' דגר פשר לעדות הוא ממתני' דפ' בא סימן דף מ"ט דקתני הפל פשרין לדון דמרבא גר פדאיתא התם וקתני סיפא פל הפשר לדון פשר להעיד וההיא מתני' דלא כר"י.

ודע דאשה דפסולה לעדות מאנשיש נפקא ועיקר קרא להכי הוא הוא דאיתא דלקמן א"צ קרא דעדות שא"א יכול להזימה היא כמ"ש רש"י ז"ל ולפי"ז ק' פיון דנ"ל פסול דעבד מקרא דלא יומתו או מגזלן ומקטן אמאי אצטריף קרא לפסולה דנשים ת"ל מק"ו מעבד דאיתיה במילה וכו' וכי פרכת מה לעבד א"ר לבא בקהל קטן יוכיח וכן שמעתי מק' משם הגו"ה ז"ל ולפמ"ש התוס' בפירק בא סימן דף ו' רע"א לחד תי' דאשה פשרה לדון א"ש דמה לעבד וקטן שפן פסולין לדון וע"ש מ"ש בשם הירושלמי ועיין בפ' מי שמת דף קנ"ה ע"ב דקאמר הגמ' טעמא דקטנים משום דכתיב אנשים ע"ש: פירש"י בד"ה יצא וכו' שאין בא בקהל עכ"ל הק' הרב ת"ח ז"ל לפי"ז פצווע דכא וממזר דגם הם אין באים בקהל לקפטרן מבןשת וליפסלו לעדות ע"ש ונראה דהני תרי לישני דרשי' פולהו חד פירושא ותרונייהו בעי' אין באין בקהל ול"ל חייס ולפי מה שפי' התוס' בכוננת רש"י י"ל דלפי' קמא בעי' חייס דלמעלה לבד וגם ביאת הקהל ומאי דלא נקט רש"י אלא ביאה הקהל לא נחית אלא לפלוגי בין גר לעבד דנזכרו בשמעתין אכל ממזר ופצווע דכא אתרבו משום דאית להו חייס ולפירוש בתרא בעי' גם חייס דלמטה ומתרבי גר מה"ט: בד"ה זוממי וכו' וישאל אל לוקה וגולה ע"י עבד וכו' עכ"ל צ"ע דבגמ' מ' שם מסיק דלאו להעיד בו והוים קאמר משום דכונותה גבי עבד עבד בר עדות הוא ולפי' התוס' ניקח שפיר דמרישא דהו דקתני עבד גולה ולוקה ע"י ישראל שמעי' דעבד יהרג: תוס' בד"ה שפן וכו' וי"מ דאין מצוין וכו' עכ"ל אפשר לפרש מה לאשה שפן אינה במילה דהיינו דפסולה למול וכמ"ד בפ"ב דע"א דף פ"ט דאשה פסולה למול וקטן ועבד פשרין למול לכ"ע וכ"מ בש"ע רס"ד ע"ש: ע"ב גמ' מכר הבן אין ללוקח עד שיעמות האב וכו' כ' התוס' בייבמות דף ל"ו ע"ב דלר"י אע"ג דקנן פירות קנן הגוף מ"מ מהני מיהא קנן הגוף לענן דמכורין מיהא פשימות האב אע"ג דבשעת מכירה עדיין לא מת האב ע"ש וק' מדאמרינו לקמן משום דראוי לירשו והיינו דנדאי אקני ליה לענן שיכול למוכרו דאי לאחר מיתה בלא"ה יורשו כדפירש"י ולפ"ד התוס' ניקח דאקני ליה לענן שיכול למוכרו וקנה

לוקח פְּשִׁימוֹת הָאֵב בְּחַיֵּי הַבֵּן וצ"ל דְּהַתּוֹס' לא מפ' כפירש"י אֶלָּא דְרָאוּי לְיוֹרְשׁוֹ אֵית לֵיה שְׂיִיכוּת בְּגוּוּיָהּ יוֹתֵר מִשְׁאָר קִנְיַן הַגּוֹף וכו"פ ר"פ ז"ל בְּתוֹסְפוֹתָיו ע"ש וּלְרַש"י הַטַּעַם לר"י דְּמַפּוֹרִין מִיָּהָא פְּשִׁימוֹת הָאֵב בְּחַיֵּי הַבֵּן מִשּׁוּם דְּמָה מְכַר א' ל'ב' כֹּל זְכוּת שְׁתַּבְּא לְיָדוֹ כְּמַבְנֵי בְּדַבְרֵיו בּד"ה לא מֵת וְהָא דְמַהֲנֵי לָן טַעְמָא דְרָאוּי לְיוֹרְשׁוֹ מִשּׁוּם דְּאֵי לְמִוּכָרָן לְכַשְׂיָמוֹת הָאֵב בְּחַיֵּי הַבֵּן הֵיךְ יָכוֹל לְמוֹכְרוֹ בְּלֹא"ה בְּמִבְרַר הַמְּכָר כּמ"ש הַתּוֹס' בְּכַתְּבוֹת דָּף צ"א ע"ב גְּבִי מַה שְׁאִירֵשׁ מֵאֲבָא מְכוֹר לָךְ דְּכִי מְבַרֵר הַמְּכָר דְּהֵינּוּ שְׂדָה זֶה קִנְיַן וְלֹא הוּי דְבָר שְׁלֵא בָּא לְעוֹלָם ע"ש.

מִיָּהוּ ק' לְפִירֵשׁ"י דְאֵתִי עֲלֵה מִטַּעְמָא דְמָה מְכַר א' ל'ב' וכו' דבפ"ק דְּמַצִּיעָא דָּף ט"ו גְּבִי הַמּוֹכֵר שְׂדָה שְׁאִינָה שְׁלוֹ וְחִזּוֹר וְלִקְחָהּ דְקִנְיָה לִּלְקַח מִשּׁוּם מָה מְכַר א' ל'ב' וכו' פְּרָכִי מֵהֵיכָּא דְמָה שְׁאִירֵשׁ מֵאֲבָא מְכוֹר לָךְ לֹא אָמַר פְּלוּם וּמִשְׁנֵי מִשּׁוּם דְלֹא סְמַכָּא דְעֵתִיָּה ע"ש וְה"נ לֹא סְמַכָּא דְעֵתִיָּה דְאֶפְשָׁר שְׂיָמוֹת הַבֵּן בְּחַיֵּי הָאֵב וצ"ל דְּהָא לֹא שְׂכִיח' כ"כ וְסְמַכָּא דְעֵתִיָּה וְדוֹקָא הָתָּם אָמַרְי לֹא סְמַכָּא דְעֵתִיָּה דְאֶפְשָׁר שְׂהֵיָה הָאֵב מוֹכְרוֹן בְּחַיֵּיו כַּדְפִירֵשׁ"י שֵׁם ע"ש: דָּף פ"ט ע"א תוֹס' בּד"ה כֹּל וכו' וְעִי"ל דְאֶפִּילוֹ אֵת"ל שְׁאִין יָכוֹלָה לְמַחְלוֹל וכו' עכ"ל ר"ל דְאִין יָכוֹלָה לְמַחְלוֹל לר"מ אֶפִּי בְּהַתְקַבְּלֵתִי כּס"ד דגמ' דפ' נַעֲרָה וְתַרְנוּנֵיהוּ לְתַרְזַן הַקּוֹשְׁיָא דְלַעֲיִל שְׁהַק' דְבִסּוֹף בִּיאָה אִין יָכוֹלָה לְמַחְלוֹל וְזֶה דְעַת הַר"מ דפ' אִין יָכוֹלָה לְמַחְלוֹל אֶפִּילוֹ בְּהַתְקַבְּלֵתִי וְעִינן לֵה' ב"ש בְּסִי' ס"ו סק"ט דְמֵאֵי דְדַחִיקָא לִיָּה לְמַר הֵן הֵנָּה דְבָרֵי הַתּוֹס' דְהֵכָּא: בּא"ד מֵאֵי קָאָמַר לַעֲיִל אוֹמְדִין פְּמָה אָדָם וכו' עכ"ל קוֹשְׁיָא זֶה הִיא לְשִׁיטַת ר"ת דְבְּדִינָא דְגְרָמֵי לֹא מְחַזֵּיב אֶלָּא מְעוֹת שְׂקִיבֵל אֶבְל לְפַמ"ש לַעֲיִל דְמַחְזִיב כֹּל דְמֵי הַשְׁטֵר לֹא ק' דְאֵי מוֹחֶלֶת מְשַׁלְמַת הַפֶּל לְלוֹקַח וְל"ל שׁוּם הַפְּסֵד לְלוֹקַח וּמ"ש לַעֲיִל דְאֶפִּי דְמַשְׁלֵמ' וכו' מ"מ אֶטְרוּחֵי ב"ד וכו' ע"ש בְּמַהֲרֵשׁ"א ז"ל: ע"ב בּד"ה אֶפִּי וכו' וְתַמְחֻל לְבַעֲלָהּ יַפְסִיד הַפֶּל וכו' עכ"ל מֵה שְׁהַק' מְהַרֵּשׁ"א ז"ל דְמַחְזִיבֵת מַפְסַח דִּינָא דְגְרָמֵי י"ל דְּהַתּוֹסְפוֹת מִק' לְתֵי קָמָא דְלַעֲיִל שְׂכ' וי"ל שְׁהַבְּעַל לֹא יִרְצָה וכו' וּמ"מ נִרְאָה עֵיקָר כּמ"ש מְהַרֵּשׁ"א בְּכּוֹנְנָתָם דַּמ"ש א"נ הָא מוֹקְמִינן בְּסַמוּךְ וכו' ר"ל דְלְמַסְקָנָא נִיחָא דְעַפִּי"ז נִיחָא מֵה שְׁהַק' בַּמ"ש לַעֲיִל אֶקְוִשִׁית דִּינָא דְגְרָמֵי וּמִיָּהוּ מְצִי לְמִימַר וכו' חֲשִׁיב אֶטְרוּחֵי דב"ד וכו' דְלַפִּי"ז בְּלֹא קוֹשְׁיַת תּוֹבֵין לְהַהוּא דְחֻבְלָה בִּיָּה צ"ל אֶטְרוּחֵי בִּי דִינָא וכו' וּמֵהַגְמָרָא נִרְאָה דְלֹא הַנּוֹצֵרָה לְאֶטְרוּחֵי ב"ד אֶלָּא מַפְסַח קוֹשְׁיַת דְתוֹבֵין לְהַהוּא דְחֻבְלָה בִּיָּה וְעַפִּי"ה נִיחָא דְאֶפְתִּי לֹא ס"ד דַּר"מ הִיא גַּם עַפִּי"ה נִיחָא מֵאֵי דְלֹא פְּרִיָּה בְּגַמְרָא אֶמְתַּנִּיתִין אֵי דְנִפְיָשׂא פְתוּבָה מְכַתוּבָה דְאוֹרִיָּתָא תּוֹבֵין לְבַעֲלָהּ הַהוּא דְנִפְיָשׂא פְדִפְרִיָּה אֶבְרִיָּתָא דְבְּסַמוּךְ לְחַד תֵּי דְהַתּוֹסְפוֹת דְמְתַנִּיתִין נְמִי ר"מ הִיא וְעַפִּי"ה מ"ש מְהַרֵּשׁ"א ז"ל בְּכּוֹנְנָת' נִיחָא שְׁפִיר: בּד"ה מֵאֵי וכו' וְתִימָה דְבִיבְמוֹת וכו' עכ"ל ע"ש בְּתוֹסְפוֹת שְׂכ' וְא"ל דְרָבָה ור"י ל"ל דְרָבָא דְשְׁחָרוּר מְפָקִיעַ מִיָּדֵי שְׁעָבוּד דְמַתְנִי' הִיא בַּפ' הַשּׁוֹלֵחַ וכו' ע"ש וק' דְהָא טַעְמָא דְרָבָא מִשּׁוּם דּס"ל מְכָאן וְלֵהַב' הוּא גּוֹבָה כּמ"ש הַתּוֹס' לְקַמֵּן אֶבְל אֶפִּי דּס"ל לְמַפְרַע הוּא גּוֹבָה ל"ל דְרָבָא וּמַתְנִי' דְהַשּׁוֹלֵחַ ע"כ דְמוֹקֵי לֵה פְּעוֹלָא וּכּמ"ש הַתּוֹס' בַּפ' הַשּׁוֹלֵחַ וְא"כ אִין הַכְּרַח מְמַתְנִי' דְהַשּׁוֹלֵחַ וְעוֹד דְהו"ל לְדַחֲוֵי דְהָא רָבָא גּוֹפִיָּה פְּרִיָּה וְהַתְנִי' דְמַסְנִיעַ לר' אֶפִּי וּכְמוֹ שְׁדַחוּ שֵׁם אֵת"כ לְתֵי שְׂכ' פָּאן: דָּף צ' ע"א בּד"ה ר"מ וכו' וּמַש"ה קָאָמַר דְל"ל תְּקַנַּת אוֹשָׁא וכו' עכ"ל פִּי דְבִשְׁלֵמָא לְגִירְסַתְנוּ נִיחָא מֵאֵי דְלֹא קָאָמַר כ"ע אֵית לְהוּ תְּקַנַּת אוֹשָׁא וְאֵית לְהוּ דְרָבָא דְשְׁחָרוּר מְפָקִיעַ מִיָּדֵי שְׁעָבוּד וְלֹא אֶלְמוּיָה דְהַשְׁתַּא נִיחָא בְּרִיָּתָא דְלֹאשָׁה יוֹצֵא אֶבְל הֵיכָּא דְלֹא לֹאשָׁה אֶמֵאֵי וּמַש"ה הַנּוֹכְרַח לּוֹמַר דכ"ע ל"ל תְּקַנַּת אוֹשָׁא וְל"ל דְרָבָא וּפְלִיגֵי בְּקִנְיַן פִּירוֹת אֶבְל לְגִי זֶה הוּמ"ל דכ"ע אֵית לְהוּ תְּקַנַּת אוֹשָׁא וְדְרָבָא וּמַש"ה לר"י לֹאשָׁה יוֹצֵא מְשֻׁנָּה דְשְׁחָרוּר מְפָקִיעַ וְהֵיכָּא דְלֹא לֹאשָׁה וְלֹא לֹאִישׁ מִשּׁוּם דְבַעֲי' עֲבָדוֹ הַמְּיֻחָד לוֹ וְלִזְהָ תֵי דְלר"א א"צ לְתַקְנַת אוֹשָׁא וְכִינּוֹן דְלר"א ל"ל קָאָמַר שְׁפִיר כ"ע ל"ל כְּנ"ל דְלֹא כְה' מַש"ל ז"ל דפ"ח מֵה' עֲבָדִים דְלפ"ד פִּינּוֹן

דלר"י מןכרח דל"ל תקנת אושא קאמר שפיר כ"ע ל"ל דהא הגמ' בא לדחות מאי דאמר תקנת אושא תנאי.

ובמ"ש התוס' דלר"א א"צ לתקנת אושא ק' דהא אצטריף להיכא דכתב לה דו"ד אין לי בנכסיה ובפירוטיהן כמ"ש התוס' לעיל בדרף פ"ח בד"ה באושה לר"י ע"ש: דף צ"א ע"ב בד"ה אלא האי תנו וכו' אפי' לצורך פגון אשה שטפח וכו' עכ"ל ק"ק לפי"ז אמאי לא משני דמתני' ובבביתא תרנוניהו בתבילה ומאי דקתני רשאי בתבילה דלצורך דהיינו ההיא שטפחה ומתני' בשלא לצורך והכי קתני לא מפעיא לצורך דרשאי דאז פשיטא דאחרים חייבין אלא אפילו בתבילה שלא לצורך דאינו רשאי אחרים שתבלו בו חייבין וכדאוק' בגמ' גבי בןשתי וי"ל: דף צ"ג ע"א גמ' הא דאתא לידיה בתורת שמירה וכו' ק"ל דבגמרא בפ' א"נ דף ט"ל ע"ב אמרי' משל דמפניה לאדם שאמר לחבירו קרע פסוטי והפטר וכ' התוס' אע"ג דמפניה לא אמרה והפטר מ"מ ע"י הנאת בעילה מחלה ע"ש והשתא הא לא בעי למימר והפטר אלא בדאתא לידיה בתורת שמירה וא"כ ע"כ במפניה דליכא לתא דשמירה לא בעי והפטר ואפילו ליכא הנאת בעילה פטור כמו קרע את פסוטי בדלא אתא לידיה בתורת שמירה: פירש"י בד"ה הפני וכו' בדאמר נחבל וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א ז"ל ולק"מ דבבביתא אתא לאשמועי' דאדם מוחל על הכהתו ולאפוקי ממאי דפרכי' מעיקרא וכי אדם מוחל וכו': תוס' בד"ה ור"י וכו' וי"ס שפכתוב בהן פיצד וכו' עכ"ל ר"ל שפכתוב בהן פיצד הפני וכו' ול"ג תנ"ה ולפי האי גי' ר"י מילתא באנפי נפשה קאמר ולא אמתני' קאי דהא מתני' לא קתני הפני פצעני ולהכי התוס' בדבור שאח"ז כ' דכל עיקר התנא לא בא להשמיענו אלא דבגזקי ממונו נקטו מהני ולא מהני שהוא אוקמתא דרבא ולא נקטו אוקמתא דר"י משום דלפי אותה גירס' ר"י מילתא באנפי נפשה קאמר: ע"ב בד"ה ר"ש וכו' וי"ל דלאו דוקא וכו' עכ"ל ק"ק לפי זה לקמן דפריף דשמואל אדשמואל וקאמר אלא לאפני מא"ל מאי קושיא נימא דגם אפני ס"ל דלא אמר רשב"א אלא בדהדר ול"ד דבר אחד ורבא דמהדר לאפני ע"כ ל"ק רשב"א וכו' ע"כ אגב הנה ע"כ ל"ק הוא דנקט לה וי"ל: דף צ"ד ע"ב בד"ה אי עשה וכו' א"נ בדב' ה' מסוני' מקבלין ממנו וכו' עכ"ל נראה דכיון דמצד התקנה לא היה מחייב אלא מפני כבודו לא מחייב אלא לצאת י"ש ולא מן הדין וניחא מה שהק' מהרש"א ז"ל אבל גבי בנים כיון דלא שייף תקנה גבייהו מפני כבוד אביהן מחוייב מן הדין ולכך הוצרכו לומר בתי' זה דלא שייכא תקנה גבי בנים וא"צ לדחוק דמ"ש דלא שייף וכו' חוזר לתי' הראשון: דף צ"ה ע"ב גמ' ר"פ אמר דכ"ע שבת ע"ג וכו' הומ"ל דכ"ע דנגזל ור"ש למחצה וכו' אלא משום דס"ל לר"פ דהלכתא דגזלן הוי קאמר הכי ולפמ"ש התוס' בד"ה מני וכו' ומהרש"א ז"ל שם יתיישב יותר שפיר: תוס' בד"ה בשבת וכו' שמה מודה ר"י וכו' עכ"ל לשון שמה שפכתוב ק"ק דהא מוקמי' בסמוך מתני' כר"י ורישא דמתני' קתני הגזל עצים וכו' משלם כשעת הגזילה כ' מהרש"א ז"ל לטעמא דשנוי שכ' ההיא דצבע בדהדר ע"ש וא"צ דכבר כתבו התוס' בריש פירקין בד"ה ר"ש דצבע שאני שלא נשתנה גוף הצמר ע"ש.

ובמ"ש התוס' וכן צ"ל לר"פ וכו' דהא ס"ל בההיא דלצפונע וכו' ק"ק נימא דצבע איירי בדהדר נמי ושאני צבע שלא נשתנה גוף הצמר וצ"ל דס"ל דכיון דאפי' שנוי דהדר קני גם בצבע קני ואין לחלק בכך למ"ד שנוי דהדר קני: בד"ה ג' וכו' תנא ושייר גזלן וכו' ושייף נמי אריס וכו' עכ"ל מפשטות דבריהם נראה דהוצרכו לאריס פי היכי דלא תקשה מאי שייך דהאי שייך ולפ"ז צ"ל דס"ל לשמואל הלכה כר"ש דכיון דשייר אריס ע"כ דשייר גזלן וא"ש לפי"ז דאף שכ' בדבור הקודם דלר"י אין שמיין הוכרחו לומר שייך גזלן ולא כ' דס"ל הלכה כר"י דא"כ קשיא אריס: דף

צ"ו ע"א גמ' הניחא למ"ד וכו' משמע דלא פריה אלא השת' דמוקי לה בדלא מסיק שיעור ארעא ושבתא ויותר משמע פן בפ"ק דמציעא דף י"ד ע"ש ונראה משום דאי מוקמינן לה בדמסיק שיעור ארעא ושבתא לא מצי למימר ליה אי הוה ליה זוזי וכו' פיון דהשתא מיהא ל"ל זוזי ושבתא גופיה דידיה הוא אלא משום תקנה הוא דיהיב ליה דמי אבל פי מוקמי' לה בדלא מסיק א"כ שבתא גופיה דלוקח הוא והוי כמו שיש לו זוזי דמי שבתא דמצי לסלוקי ליה בזוזי.

ולפמ"ש הרמב"ן ז"ל במלחמות שם בפ"ק דמציע' דגמ' תרתי פריה אמאי ב"ח גובה השבח היתר על היציאה פיון דלא מסיק כנגד שבתא ואמאי אינו נוטל מגוף הקרקע ע"ש גיחא נמי דלא פריה אלא עד דמוקי לה בדלא מסיק כדי להק' תרתי קושטין ואפשר דעיקר פרביה הוא אמאי נוטל את השבח.

ולפמ"ש התוספות דלמסקנא דמוקמי באפותיקי מיתוקמי תרנוניהו בשנה שיעור ארעא ושבתא ול"צ תו לשנונייא קמא א"ש טפי: שם מה שהשביח מקר וכו' מדברי רש"י מבואר דלר"י משום תקנת השבים ולעיל באוקמתא דרב זביד מפ' משום שינוי קונה ונראה דס"ל דלאוקמת' דר"ז משום שינוי אבל באוקמתא דר"פ משום תקנת השבים משום הכרח דצבע כמ"ש התוספות בד"ה בשבח וסובר רש"י ז"ל דרבא ע"כ כר"פ מוקי לה דאי כר"ז וטעמא משום שינוי פשיטא דמה שהשביח מוכר פיון דקנאו אבל בתקנת השבים הנה ס"ד דכיון דנוטלו עכשיו הלוקח ליכא למיחש לשבים ועיין להרב שע"ה ז"ל בריש ה' גניבה בתירוץ האחרון שתי' למה שהק' על הראב"ד ז"ל עיין שם: תוס' בד"ה הא וכו' דאי משבח לקוחות א"כ מאי אינייא וכו' עכ"ל דבריהם תמוהים דכיון דמת מטי פסידא ללקוחות דאין להם על מי לחזור וכה"ג אינו נוטל משבח אפילו מלקוחות דהוי כמו מתנה וכבר עמד ע"ז מהרש"א ז"ל בפ"ק דמציעא וכו' וא"ל דבהניח קרקע ועשאו אפותיקי דא"כ מאי פריה בבכירות והאמר שמואל וכו' נוקמה בעשאו אפותיקי וכו' ע"ש ושמעתי מק' ע"ד דלא הוכרחו התוס' לחלק דבעשאו אפותיקי גבי פדין יורד לשדה חבירו אלא משום דק"ל מההיא דפ' המקבל וא"כ השתא דמוקמי' ההיא דבכורות ורות בלקוחות תו ל"ק מפ' המקבל ונוכל לומר דאף בעשאו אפותיקי לא יתן ההוצאה ללוקח פיון דמסיק שיעור ארעא ושבתא ושפיר פריה בבכורות ונ"ל דכוננת מהרש"א ז"ל דתקשה למסקנא דהתוס' מאי פריה נוקמה באפותיקי והיא קושטייתו שהק' פאן אלא ע"כ דלא מיתוקמא באפותיקי מאיזה הכרח ולמה שהק' מהרש"א פאן נוקמה באפותיקי ע"ש י"ל דמשמע ליה להגמרא דמתני' דקתני אין האשה נוטלת בשבח משמע אפילו השבח היתר על היציאה ואי באפותיקי אינה נוטלת אלא היציאה פדין היורד לשדה חבירו.

ובהכי י"ל גם מה שהק' מהרש"א נוקמה בדלא שנה שיעור ארעא ע"ש דאף אי מוקמי' ליה בדלא שנה אפתי ק' אמאי אינה נוטלת השבח היתר על היציאה. מיהו בזה י"ל דביתמי ובדלא שנה שיעור ארעא ושבתא לא שקיל ב"ח אפילו השבח היתר על היציאה דכרעא דאבנהון גינהו ולא דמי ללוקח: דף צ"ז ע"ב גמ' איתיביה רבא לר"ן וכו' הא דלא פריה לרב נראה משום די"ל דתנאי היא דברייטא דמיימי בתר הכי פליגא אהאי ברייטא ורב פאינד' תנא ס"ל וכן לשמואל אי לאו ר"כ אמי כברייתא הלזו אבל לר"ן פריה שפיר דאי פהאי ברייטא אע"ג דלא אית ליה אורחא ואי כברייתא דלקמן אפילו אית ליה אורחא לא מהני.

ובהכי י"ל מה שהק' התוס' בד"ה אי הכי וכו' דאמאי לא פריה לשמואל וברייתות אהדדי די"ל דתנאי היא אבל לר"ן דלא אמי פשום תנא ע"כ לפלוגי בין מקפידות קצת לאין מקפידות ומעמה

ליפא שום הכרח לומר דתנאי היא דהא י"ל דבריינתא קמיינתא באין מקפידות ובריינתא בתריינתא במקפידו קצתולר"נ ק' דע"כ לאוקמה במקפידות לגמרי ותקשה אי הכי וכו'.

וכל זה לפי שיטת מהרש"ל ו"ל בתוס' דקושית אי הכי לא קשה אי מוקמי במקפידות קצת אבל לשיטת מהרש"א ו"ל דמ"מ ק' סיפא לרישא דשל בבל והו פאן אלא דהגמ' דפריה למאי חזו משמע דפריה מינה גופה ולא מרישא לסיפא ולכך משמע להו להתוספות דגמרא אליבא דר"נ שקיל נטרי ע"ש לא א"ש דהא לר"נ נמי נימא דע"כ תנאי היא מפח קושית אי הכי: תוס' בד"ה אי הכי וכו' קצת משמע וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"ל ו"ל ודבריו תמוהים דמ"מ אף אי ממטי להו להתם אינו יכול להוציאם והוי כמו של בבל והו פאן וכבר כ"כ מהרש"א ו"ל אלא שמה שהק' בתחילה מהיכא משמע להו ע"ש נראה דלשיטת מהרש"ל דקו' אי הכי לא קשה אי מוקמי לה במקפידות קצת א"ש הפל דמדפריה אי הכי ע"כ דהשקלא וטריא אליבא דר"נ אלא דלדידה הוא דקשה אי הכי וכו' והק' התוס' שפיר דמ"מ קושית ראשונה דפריה לר"נ מבריינת' הלזו גם לשמואל ובריינות אהדדי קשה וכוננת התוס' על הקושית הראשונה דגמרא אלא דההכרח אינו אלא מקושית אי הכי ומ"מ נוכל לומר דהמקשה סמוך אקושית אי הכי וזו היא קושית מהרש"ל ו"ל ודוק: דף צ"ח ע"א בד"ה הא קמ"ל וכו' וי"ל פיון דנקט מלאכה לרבותא וכו' עכ"ל לכאורה לפי"ז יתורץ מה שהקשה מהרש"א ו"ל בסוגיא דגיטין דתקשה מהך בריינתא גם למ"ד שמהי הניזק דכיון דמזידין חייבין אמאי פטור מדיני אדם דאי בשוגג איירי ל"מ בדי"ש ע"ש דלפ"ד התוספות הללו דהקושית היא מאי רבותא למ"ד לא שמהי הניזק ניחא שפיר דהוי רבותא מיהו הא ליתא דתקשה לפ"ד התוס' מאי קאמר התם בדיני אדם נמי לחייב אלא ע"כ דהגמ' פריה מפרת חטאת כפשוטו דבדיני אדם נמי לחייב פיון דדמיה יקררים סתמא לפרת חטאת קיימא וממי חטאת פריה מאי רבותא ומשני דשקל בהו משקלות והשתא ק' למ"ד ל"ש הניזק מפרת חטאת וזו היא קושית מהרש"א ו"ל ונ"ל במ"ש התוס' לקמן דף ק' ע"ב בד"ה חייב דכיון דבעל הפרם מפסיד אין לקונסו ע"ש וא"כ למ"ד ל"ש הניזק ל"ק דמצינו לאוקמה באית ליה שותפות בגנויה דמפסיד גם הוא: בא"ד ועי"ל דרבא סבר וכו' עכ"ל ק' ק"ל לפ"ז אמאי פטור בצורם הא אפי' למ"ר לא שמהי הניזק מזידין חייב כדאיתא התם ואי בשוגג איירי מאי פריה מבריינתא הא צורם וכו' בצורם כה"ג דבריינתא דבמזיד מייירי קושטא הוא דמחייב ולפמ"ש מהרש"א ו"ל שם בגיטין דאיכא חומרא במטמא ומדמע ולא גמרי' מינה ניחא שפיר ועי"ל במ"ש הרמב"ד ו"ל בפ"ז מה' חובל דעושה מלאכה דנתפונן להנאתו לא קנסו ע"ש ולפ"ז י"ל דבצורם איירי בשוגג דומיא דמתפונן להנאתו ופריה הגמ' הא צורם דמינכר וכו' דאי צורם פטור ליתני צורם בכה"ג דלא נתפונן אלא להנאתו.

ובהכי ניחא מה שהק' התוס' בדבור הקודם דמתני' במזיד מייירי וניחא בזה דברי רש"י במתני' דפי' בבהמת חולין מייירי וניצול מקושית התוס' בדבור הקודם: ע"ב גמ' אמר אממי' מאן דדאן וכו' וכו' הא דלא קאמ' אממר אחמץ וע"ע הפסח י"ל משום דלא מצי למימר' ומאן דלא דאין דינא דגרמי פטור דלא פסיקא מילתא דפטור דעדיין הדבר תלוי בפלוגתא דדבר הגורם לממון אבל שורף דאין עיקרו ממון אי לא דייני' דינא דגרמי פטור: פירש"י בד"ה דא"כ וכו' ליפלגו גבי גזל חמץ וכו' עכ"ל הא רלא נקט שומר גם חמץ משום דאזיל לשיטתו דפי' לעיל דף מ"ה ע"א דרבה דפריה ליפלגו לענין חמץ סמיה אבריינתא דלקמן דמתני' גבי גזל ור"ח לא הבין כף וע"ש בתוספות ודלא כהח"י ו"ל בסימן תמ"ג סק"ז שהוכיח מפירש"י בד"ז דשומר גבי חמץ פטור ע"ש: דף צ"ט ע"א גמ' מפלל דר"מ סבר וכו' אבל לרבנן י"ל דס"ל לאן קונו' בש"כ לפי הסברוה

דהשפ' נזה"ל פנונת התוס' בד"ה אלא דכ' אור"י דסברא הוא וכו' דק"ל נימא דר"מ ס"ל אין
אמן קונה ונהי מלנה ומקדש לה בהנאת מחילת מלנה דארף דלפי הסברוה כ"ע ס"ל מקדש במלנה
א"מ מ"מ בהנאת מחילת מלנה מקודשת וטעמא דרבנן דס"ל אמן קונה א"נ הו"ל למיפרה לרבנן
ואמאי נקט הפירכא לר"מ לכן כ' דסברא הוא ועיין להשע"ה ז"ל בפ"ה מה' אישות דין ד' ע"ש:
שם ר"מ ס"ל אינה לשכירות אלא לבסוף וכו' פירש"י פשיטתו לה אכל הרב"ד ז"ל סובר
משנתגרם סגי ועיין להשע"ה ז"ל שם בפ"ה מה' אישות וק"ל לדעת הרב"ד אמאי לא עביד הגמ'
עוד אוקמתא אחריתי דלכ"ע אינה לשכירות אלא לבסוף ר"מ ס"ל אין אמן קונה וכינון דאינה
אלא לבסוף משנתגרמה מקודשת אף שלא הגיע אותו ממון לידה ורבנן סברי אמן קונה ולכך עד
שיגיע אותו ממון לידה הוא דמקדשא פינון דקנאו ושליו הוא לא אפשר להתקדש בלא הגיע לידה
וצ"ל פינון דקי"ל ישנה לשכירות כמו שהוכיחו התוס' לא ניחא ליה להגמ' למימר אינה לשכירות
אלא לבסוף דלא פהילכתא ולומר דרבנן פליגי גם בזה וס"ל ישנה לשכירות וכו' הו' פליגי בתרתי
בשכירות ובאמן קונה ולא ניחא ליה להגמ' למימר דפליגי בתרתי.

ועפי"ז ניחא לי דברי הרא"ש ז"ל בשמעתינן שהוכיח דהילכתא אין אמן קונה מסברת רבנן
דלכולהו אוקמתא ס"ל אין אמן קונה וכו' ולא ראינה היא דאיכא למימר דפליגי בישנה לשכירות
ע"ש וכבר דשו בו רבים ועיין להשע"ה שם ועפי"ה ניחא דפשיט"ל דאיכא למדחי דרבנן ס"ל
אמן קונה אלא דלפי"ז צ"ל דאינה אלא לבסוף לר"מ וגם לרבנן לא נחלקו בזה והוא הפך מאי
דקי"ל ישנה לשכירות לזה כ' דא"ל דרבנן פליגי וס"ל ישנה לשכירות ופליגי בתרתי וא"כ אינו
מוכרח לרבנן דס"ל אין אמן קונה.

ומדברי התוספות בד"ה ואבע"א וכו' נר' דס"ל פהראב"ד. והנה מפירש"י לקמן גבי בשכר
שעשיתי בד"ה אינה מקודשת ובד"ה כ"ש נראה דדוקא אם הוזיר לה המשכון כבר הוא דבשכר
שעשיתי אינה מקודשת אבל אם לא הוזיר לה המשכון מקודשת ונראה פשוט דלשיטתו אזיל
דאינה לשכירות אלא לבסוף היינו בשעה שמחזירו לה ולכן הוכרח לפ' בשכר שעשיתי דא"מ
בהחזיר כבר דאל"ה אמאי אינה מקודשת לת"ק ומאי כ"ש דר"ן אבל לפי התוס' והראב"ד אם
עדיין לא החזיר א"מ בשעה שמחזירו מפני שפכר נעשית הלואה משעה שנגמר משא"כ בשכר
שאעשה דבשעה שנגמר מוחל לה בתורת קדושין וכמ"ש התוס' בד"ה אבע"א.

וראייתי לר"ו נכ"ב דף קפ"ג ע"א שכתב וז"ל ומורי הר"א כ' נ"ל לכ"ע אם עשה כבר שירים
וקדשה בשכרו דהוי מקודשת דכיון דתופס בשכרו הוי כמקדש במלנה דיש עליה משכון ול"ד
לאעשה לי שירים ואתקדש דהתם לא תפס להו לאגרי וכן אמרי' בשמעתינן בשכר שעשיתי א"מ
ופירש"י בשכר החזיר לה השירים ע"כ הרי דעת הרא' נראה דמפ' כפי התוס' והראב"ד.

אף מה שהוכיח פן מדברי רש"י חקמה דרש"י פי' להדיא אינה לשכירות אלא לבסוף הוא בשעה
שמחזירה ולשיטה זו ע"כ בשכר שעשיתי הוא בלא החזיר אבל למאי דקי"ל ישנה לשכירות
מתחילה וע"ס אפי' קדשה בשעה שמחזיר א"מ ואין שום הוכחה מפירש"י לומר דתפיס ליה
אאגרי' הוי כמשכון וכ"נ דעת הריטב"א ז"ל בחי' במציעא רפ"ב שכ' וז"ל ונהא דאמרי' בקדושין
עשה לי שירים וכו' אי לא הוסיף לה א"מ אע"ג דתפיס ליה אאגריה ויכול למגבי ביה התם משום
דלאו למגבי ביה אגריה נהביה נהליה אלא לתקוני הילכך הו"ל כמשכון את חבירו שלא ברשות
ול"ל שום זכיה בההוא משכון וכו' א"נ איכא למימר דאפי' במשכון דאמן מקדשה פינון דתפיס
ליה אאגריה מיהו ה"מ במשכון דאחרי' דעשה אמשכון אבל במשכון דידה לא וכו' דדעתה

אמלוגה וכו' עש"ב הרי דבאמן שעשה לה שירים א"מ אע"ג דתפיס ליה אאגריה גם לא מפליג בין שעשיתי לשאעשה וחולק על סברת הר"א שהביא רי"ו.

גם מדברי הרמ"ה שהביא הטור אה"ע סי' כ"ח גבי קדשה במשפון דידה יש להוכיח דלא כהר"א שכ' וז"ל דוקא דאתו לידיה דמקדש בתורת משפון אבל אי לא מטא וכו' אע"ג דמדינא מצי למתפסיה פל כמה דלא גלי דעתיה דנקטיה ליה בתורת משפון א"מ ע"ש הרי דבסתמא א"מ דלא כדמשמע מדברי הר"א שהביא רי"ו דאפילו בסתמא מקודשת דאל"ה לפי מה שהבין בדברי רש"י דלהכי נחית אמאי לא פירש"י בלא החרזר לה המשפון ובסתמא ומדברי הריטב"א נראה דאפי' דעתיה דתפס ליה לא מקדשא נמצא ג' מחלוקת בדבר.

שו"ר דאין להוכיח מדברי הרמ"ה לנדון הר"א שהביא רי"ו דשאני משפון דמעיקר' הלוגה ל"מ בלא משפון ולהכי פל דלא גלי דעתיה דתפס א"מ אבל באמן דליתא לאומדנא הלזו אפי' בסתמא אמרי' דתפס ליה אאגריה ונהעד לזה דרי"ו שם בנכ"ב הביא דברי הרמ"ה שהביא הטור וכי היכי דלא להוו דבריו סתראי נינהו ע"כ לחלק בין מלוגה לאמן פדכתי' שו"ר להד"מ בסי' כ"ח שחילק בין הנושאים באופן אחר וע"ש להב"ש סק"מ שפל דבריו תמוהים דמ"ש דרי"ו איירי בגלי דעתיה פבר הוכחתי דליתא.

ומה שהק' לפ"ז בגמרא דמוקי דפליגי בישנה לשכירות אי איירי דעדיין הפלי בידו אמאי א"מ לק"מ דבעשה לי שירים ואקדש דלהבא הוא לא תפס אאגריה דהא גלי דעתיה דרוצה לקדשה בזה וכמובן כ"ז בדברי רי"ו ע"ש.

ומ"ש מור"ם בהג"ה ואם הפלי עדיין אצלו היינו ר"ל דקדשה עכשיו אחר העשייה והיינו בשכר שעשיתי וכו' אח"ז ראיתי להרב סם חיי סימן ח"י שכ' דהרמ"ה ורי"ו ל"פ וחילק בדבר פדכתי'. גם הוכיח דדעת הר"א שהביא רי"ו דאפי' בסתמא מקודשת כמ"ש ועפ"ז דן בסופר שכתב הגט וקצב לו הפעל שקרו ועדיין לא נתן וגנב הגט וגירש בו דלא עשה ולא פלוג ע"ש וכבר כתבתי דעת הריטב"א ז"ל דחולק בזה דאפי' גלי דעתיה דתפיס ליה אאגריה לא קני ליה: ע"ב שם בין ת"ק לר"נ א"ב שכירות וכו' הא דלא קאמר אמן קונה משום דא"כ דרב אפי' תנאי היא: דף ק' ע"א תוס' בד"ה מחיצת וכו' וי"ל דהוא תנא דפ' המניח וכו' עכ"ל הר"ם בפ"ח מה' נ"מ פ' שחטו גובה מבשרו ולא כ' דמשלם ההיזק אף דפ' פמאן דדיין דינא דגרמי בשורף שטרותיו של חבירו וצ"ל דשאני שורף דברי היזקא אבל שחטו לא פרי היזקא דאפשר דסגי בבשרו והגמ' לעיל לא אמר אלא דלא שמעי' שחטו משורף דיש להפך הסברא ולעולם דיש לומר הסברא להפך וע"ש להלח"מ ז"ל אבל התוס' לא ס"ל פן ולשיטת הר"מ ק' קושית התוס' הלזו ואין לתרץ דמליא בפלוגתא דדבר הגורם למזון שהרי הר"מ פ' דבר הגורם למזון לאו פמזון ופ' דחייב בדינא דגרמי.

ודע דאין להק' מההיא דשחטו למ"ש התוספות בד"ה טיהר דהפגנים שפיגלו דחייבין לכ"ע משום דמזקי גוף הפמזון דההיא דשחטו שאני דמזיק שעבוד בעלמא ולא גוף הפמזון של הנזק ול"ד להפגנים שפיגלו וכו': ע"ב בד"ה אומר וכו' דהתם בעי פירות החמירו עכ"ל מה שהק' מהרש"א ז"ל לפיר"ת ל"ק דהפלאים במאתים מדרבנן אבל מדאורייתא חד בתרי בטיל דמב"מ הוא ודברי התוס' א"ש גם לפיר"ת וצ"ל דמ"ש התוס' בדברי ריב"ם בצל וכלאים וכו' פלאים דרבנן קאמר: דף ק"א ע"א גמ' ה"ד אילימא דגזל סמנים וכו' כ' בתוספות ר"פ ז"ל דהפעיא היא אי יש שבח ומשלם לו גם דמי השבח או אין שבח ואין משלם אלא דמי הסמנים ע"ש והשבח דקא' מר היינו

מה שהשביח הצבע ששחק הסמנים אבל בגזל סימניו שרניין דליפא שבח אלא ע"י הצמר של הגזלן לא תיסק אדעתין דיהיב השבח לנגזל ולכה פי מוקי בגזל סי' שרניין הנצרה לאוקומי הבעיא אי תיב דמי הסימנין או פטור לגמרי: שם רבינא אמר וכו' דא"ל הב לי סימנאי וכו' מק' גימא ליה שקלינהו דהכא לאו בגזלן איירי דנימ' השבה בעי למעבד פדאמר לעיל ונרא' דהכא להו בהזול איירי ולכה פיון דיש שבח ומצי אמר הב ליה סימנאי לא מצי למי שקלינהו דאמר הב ליה מאי דאתהנית פיון דיכול לסלק לו ההנאה אבל אי אין שבח ולא מצי לסלק לו ההנאה לא מצי למימר ליה הב ליה מאי דאתהנית פיון דלאו ע"י מעשיו כמ"ש התוס' אבל לעיל בהזול איירי פדאמ' אח"כ: תוס' בד"ה דצבע וכו' תימה דא"כ אפסדיה וכו' עכ"ל נראה מדבריהם דהזול הוי הגזק שאינו נזכר ולכה לא ק"ל אלא באוקמתא דצבע קופא ולפ"ז ניקח דלא מחייב מדינא דגרמי דהגזק שאינו נזכר לא שמייה הגזק אפי' למאן דדאין דינא דגרמי ועיין להמאור ולהש"ף סי' שס"ג: בד"ה א"ד וכו' הרי נהנה וכו' עכ"ל ול"ל דהזול דס"ל דלא שנייה הזול הצבוע יותר מן הלבן דנדאי הצבוע הוא ביוקר יותר מן הלבן ונהרי נהנה ולא קאמר הגמ' הזול אלא דאין מגיעין לדמי סימנין פנראה מפירש"י ובמ"ש התוס' לחלק דדוקא בנהנה גופו וכו' עיין להמח"א בה' נ"מ סי' ב' ובחז' לחולין דף קל"א ולפ"ד התוס' צ"ל דנחבטה דחייב בפ' הכונס שם הוי ע"י מעשה אע"פ דשלא מדעת בהמתו הוא ול"ד לתחב: ע"ב גמ' אלמא חזותא מילתא היא וכו' עיין להפר"ח ז"ל בי"ד סי' ק"ב ולה' בני יעקב ז"ל בתשו' סי' : תוס' בד"ה רואין וכו' וטהורה וטמאה דקתני היינו לענין וכו' עכ"ל נראה דלא קשיא להו אלא לפמ"ש דמצטרף מה שבפנים הא לא"ה לא קשיא די"ל דאפסות קאי ואיירי שלא נפלה הרביעיתבב"א והתוספות בנדה כ' דמייירי בלא נפלה בב"א וק' דבדבור הקודם כ' דמצטרף מה שבפני' ולפמ"ש מהרש"א ז"ל שם מתנישב שפיר: בא"ד אין לחוש כ"כ אם תולין הדבר להקמיר עכ"ל לכאורה דתולין דלא נבלע המים בפגד קאמרי מיהו הא ליתא דבקונשיתם על פירש"י כ' דאי אפשר וכו' אלא נראה דתולין דיצא פל הדם קאמרי וכ"ה בתוס' ר"פ ז"ל ע"ש.

אבל ק' דלפי המסקנא דבדמ' תבוסה דרבנן אמאי תולין להקמיר ואי למסקנא מפרשי כפירש"י הא ליתא דכיון דאי אפשר שלא נשתייר מן המים בפגד לא יתכן פירש"י גם למסקנא וצ"ע: בד"ה ולדמיהן בייעור פגון שלקט מתחיל' לאכילה וכו' עכ"ל נר' דק"ל דאי עבר ומכר המכר בעל ולא דמי שביעית ניהו ונקטי' מדבריהם דס"ל דמקח שנעשה באיסור כה"ג המכר בטל ודומיא דהכי נמי אם נשבע שלא למכור ומכר דהמכר בטל ועיין להסמ"ע סי' ר"ח.

ומה שהק' מהרש"א ז"ל מאי פריף בגמ' נוקמה לההיא דממין הצובעין בלקטן לאכילה ע"ש י"ל דא"כ הו"ל למתני יש בהם קדושת שביעית ואנו ידעינן קדושת שביעית מאי היא וכדקתני באידך בריית' אלא ע"כ דנחית התנא לאשמועי' ב' דינין באינהו גופייהו אפי' לא לקטן לאכילה ובדמיהן בלקטן לאכילה ועיין בתוס' ר"פ ז"ל ודוק: דף ק"ב ע"א פירש"י בד"ה יצאו וכו' ור"י סבר וכו' דהיכא דלקטן למשרה וכו' עכ"ל ולקטן לאכילה מודה ר"י דאסור למשרה וכביסה וזה נ"ל מלאכלה דהוי כמו סחורה אבל לקטן למשרה לא נ"ל אלא מלפם וכדומי' דלאכלה הוא דפליגי רבנן סברי דומיא בכל מילי בעי' ור"י סבר דומיא בשונה לכל נפש סגי וגמ' דפריף ור"י היא פתיב לאכלה ר"ל הא בעי' לכם דומיא דלאכלה ומשני דומיא דלאכלה בשונה לכל נפש סגי: ע"ב תוס' בד"ה מי וכו' ואם נפרש וכו' וחוזר המקח כמו מקח טעות וכו' עכ"ל ולפ"ז מאי דמקשי' בני מערבא וכי מי מודיעו אפיתתו פיתתו לו נמי קאי אבל רש"י דפי' דהותירו הותירו לאמצע מקשי' ע"כ דס"ל כפי' קמא דקנה השליח ונ"ל להוכיח שפן עיקר ממתני' במעילה דף כ"א ע"א דתנן

נתן ב' פרוטות לשלית לקנות לו אתרוג וקנה באחת אתרוג ובאחת רמון ר"י אומר בעה"ב לא מעל שהוא אומר אתרוג גדול אני רוצה אבל השלית מעל והשתא אי איתא דכל ששינה ולא קנה בעה"ב אף השלית לא קנה משום דלא נתפנון לקנות הרי המכר בטל ולא יצא מרשות הקדוש ואמאי השלית מעל: בד"ה שאני וכו' דמסתמא מיירי וכו' עכ"ל לכאז' נראה דכ' מסתמא הוא לפירוש בתרא שכ' בדבור הקודם אבל לפירוש קמא דקנה השלית הו"ל דבהכרח הוא לר"י דאיירי אפי' בלא הודיעו ודאי דאי בהודיעו דנאק נוקמה תרי ברייתות הא בהודיעו הא בלא הודיעו מיהו גם לפי קמא אם זה הוא ההכרח הוי הקושני' לר"י כמו לר"א ואמאי לא ק"ל לבני מערבא אר"א דהשתא ל"ל כמ"ש התוס' בדבור הקודם דאין כ"כ קושניא לר"א כמו לר"י: דף ק"ג ע"א גמ' מצי א"ל מידע ידעת וכו' הר"מ בפ"ב מה' שלוחין כ' ד"ז בלא הודיעו אבל פי הודיעו וא"ל לעצמי אני קונה כופין ע"ש וצ"ל לפ"ז דמ"ש בגמ' מידע ידעת היינו ידיע' מאחרים ולא דהודיעו הוא בעצמו או שמא ידעת דא"צ לאוקמה בהודיעו אפי' לבני מערבא ודוקא לעיל הוא דפריה דמאי אי הא אפי' פתב לו ריש גלותא לא מהני דריש גלותא לא קנה והוא נמי לא קנה משום מי הודיעו אבל הכא הרי פותב לו המוכר וקונה הוא מעכשיו בכתיבת המוכר עצמו וס"ל להר"מ דכולה סוגיין בלא הודיעו ומ"מ ק' אמאי לא פתב בתנאי גמור ואפי' אומר לעדים וע"ש להכ"מ ו"ל ומ"ש המש"ל בכוננתו ק' דא"כ ברישא אמאי נקט הר"מ לא הודיעו אפי' הודיעו אי לא אומר לשון אקנה אין כופין וכן יל"ד בדברי הרי"ף ו"ל עיין שם: תוס' בד"ה הגזיל וכו' א"נ מיירי בטענו וכו' עכ"ל מק' דאפתי ק' בסיפא דעד שיתמעט הקרן משו"פ וע"כ בפירוש קמא ונ"ל דכיון דמתחילה היתה הטענה ב' פספס פינן דתביעה אחרונה מפת הראשונה קאתיא דעדיין לא נפרע ממנה משביעין ב"ד וכה"ג כ' הרא"ש ו"ל לקמן דף ק"ד בשם הרמ"ה ו"ל דאי תבעו בפרוט' ונתן לו חצייה נזקקין ב"ד פינן דמתחיל' היתה פרוטה והביא ראיה לדבר ע"ש וה"ל דכונתה ועיין להתוס' לקמן דף ק"ד ע"ב בד"ה חוי' ע"ש: בד"ה אבל וכו' והא בפ' המפקיד וכו' עכ"ל לכאז' ק' דלא הוי צריכי לאתויי מפ' המפקיד דבגמ' בסוגיין גופה דמשני מתני' רע"ק ור"ט אית ליה תקנה דיני' וכ"ש תקנה דמתני' דהא ר"ע ל"ל תקנה דר"ט ואית ליה תקנה דמתני' וא"כ אמאי לא קאמר דמתניתין אתיא גם כר"ט ורישא דמתני' דינא דאורייתא קתני וצ"ל דהגמ' סמיך אפירכא אחריתי דמתני' קתני תקנה דשלית ב"ד ור"ט קאמר מני' תחת ידו וילכף הביאו מפ' המפקיד דר"ט מני' בי'ד ב"ד קאמר והיינו תקנה דשלית בית דין דמתניתין: ע"ב בד"ה לעולם וכו' ולא מוקי לה בשלא נשבע וכו' עכ"ל אין להק' נימא דהא דלא מוקי לה הכי משום דק"ל אפי' לא נשבע פינן דמודה ובא לצאת ידי שמים וכדפריה לקמן ור"ט מפדי היכא דמשתבע וכו' די"ל דע"כ המתירן זה לא ידע הך בריית' דלצאת י"ש דלקמן דהא גם לאוקמתא זו קשיא מההיא בריית' דכיון דמוקי פלוגתייהו באשתבע אבל דלא אשתבע אפי' לרע"ק יניח גזילה ביניהם וברייתא קתני מודה ר"ט באומר לשנים וכו' משמע דמודה לרע"ק ומוכח דרע"ק הכי ס"ל ואף די"ל דרע"ק מדינא איירי ולא איירי בלצאת י"ש מ"מ מתני' מוקמי' לה כרע"ק וקתני נשבע דוקא ומתני' איירי בלצאת י"ש מדקתני אשם וכמ"ש התוספות במציעא דף ל"ו ע"ש: דף ק"ד ע"א פירש"י בד"ה אלא אומר וכו' בין נשבע בין לא נשבע פליגי וכו' עכ"ל ור"ט דקאמ' אפי' נשבע יניח מדינא קאמר אבל לצאת י"ש חייב ומתניתין אתיא אפי' כר"ט ובלצאת י"ש חייב ומתני' אתיא אפי' כר"ט ובלצאת י"ש איירי מדקתני אשם כמו שפכתתי לעיל אבל בלא נשבע אינו חייב אפי' בי"ש דכמאן דאמר ליה יהיו לי בינך: ע"ב גמ' שלא נשבע לא הוא ולא אביו וכו' נראה ודאי לא צריה קרא דכיון דלא נשבע לא הוא ולא אביו מהיכא תיסק אדעתין דלחייב חומש דאצט' קרא למעוטי

אלא אגב אשארא נקטיה ועיקר שאלת הברייתא הוא ואביו מנין ודלא כה' ק"א ו"ל בס"פ ויקרא
ע"ש אלא דלפ"ז ק' קצת לישנא דתלמודא דקאמר והאדקמהדר חנמש וכו' דלישנא דקמהדר
משמע אשאלת הברייתא קאי ולפמ"ש טפי הו"ל להקשות מרישא אביו ולא הוא אכל לפי הק"א
ו"ל ניחא דשאלת הברייתא אפוליהו ולא פשיט"ל לתנא דברייתא אלא חלוקת לא הוא ולא אביו
והיה לא מצי למיפרך מינה דאיכא לאוקמה בהודה: פירש"י בד"ה שכיב וכו' דזקן הוא וכו'
עכ"ל נר' דק"ל דלעיל משלחין בדיוקני וע"י שליח שעשאו בעדים ולא חיישי למיתה אלא דהכא
שאני דזקן הוא ואע"ג דתנו בגיטין דף כ"ז דהמביא גט והניחו זקן דלא חיישי למיתה הא איתמר
התם דבזקן שהגיע לגבורו חיישי והכא בהגיע לגבורות איירי להנ"י שכ' דהכא לעשות תקנה
טובה בא ע"ש והתו' במציעא דף ט"ל ע"ב כ' דדוקא באשה משום עגונא הוא דמוקמי ליה בחזקת
קנים וכו' ע"ש וק' דא"כ אמאי משלחין בדיוקני וע"י שליח שעשאו בעדים ולא חיישינן למיתה
וצ"ל דלא כ"כ אלא בזקן אכל בבחור לא חיישי למיתה ואפילו שלא במקום עגונא ועי"ל דס"ל
כמ"ש בעל התרומו' שער ו' דהכא דוקא בפקדון הוא דחיישי לשכיב דחיישי לחילוף מטבעות
אכל במלנה לא דאפי' שכיב לא נתבטל שליחותו דלא גרע מאפוטרופוס שמיינהו אבי יתומים
ודיוקני ושליח שעשאו בעדים במלנה איירי ע"ש ועיין לה' יש"ש ו"ל: תוס' בד"ה אין וכו' אכל
אם היו יתומים וכו' עכ"ל טפי הו"ל אכל שליח שעשאו בעדים דלא כ' בתחלה דלא בדיוקני
אכל עשאו בעדים עדיף מדיוקני אלא דלא פסיקא להו בשליח שעשאו בעדים לשמואל מאי ס"ל
להאי פי' ולקף לא כתבוהו לא עם חלוקה דלא מהני ולא עם חלוקה דמהני ועיין בהרא"ש והתוס'
שכ' בדבור שאח"ז דשמואל ס"ל פרבה הוא למאי דאסיקו בדבור זה דאפי' כתב בכתב ידו וכו':
דף ק"ה ע"א פירש"י בד"ה אגף וכו' וכלי המקבל טומאה אינו חוצץ וכו' עכ"ל נ"ל דשיטת רש"י
ו"ל היא דניקבה וסתמוה שמרים משמע דלא ניקבה בפותח טפח דהוא שיעור הבאת טומאה בין
בית לעלייה דנקב גדול בזה לא יסתמוה שמרים ולקף אין פאן עוד הבאת טומאה בין בית לעלייה
אלא ע"י דהחבית גופה מקבלת טומאה בנקב קטן דלטומאת החבית א"צ פותח טפח וכלי טמ'
אינו חוצץ אכל אי לא נטמ' החבי' החבי' סותמת הארובה אף דנשאר נקב בהחבית ועיין להתוס'
במס' בתרא דף ד' ריש ע"א שהוכיחו דכי סתם הארובה בחבית אם ביטלה שם אז אפי' לא סתם
כל הנקב מהני פנין דמיעטו מפותח טפח אכל אם לא ביטלה בעינן סתימת כל הנקב ע"ש ולא
ניחא ליה לרש"י לפרש דהכא איירי בלא ביטלה להחבית בארובה דא"כ מאי מבע"ל לרבא באגף
חצייה הא פנין דנשאר חצייה לא מהני דבעי' סתימת כל הארובה פנין דלא ביטל החבית אלא ע"כ
בביטולה איירי.

אף ק"ל מאי פריה הגמרא לאו משנתנו היא זו וכו' נוקמה להיה משכה בלא ביטל החבית ובעי'
סתימת כל הנקב ולקף בעי' מריח אכל בעיית רבא בביטלה וליכא טומאה אלא ע"י טומאת החבית
דכלי טמא אינו חוצץ: ע"ב גמ' דקאמר הילך וכו' מדברי רש"י ו"ל נראה דוקא בידו ממש ולא
בחצרו ושמעי' דלישנא דהילך הוא בידו ממש ועיין להש"ף בח"מ סי' פ"ז סק"ג מ"ש בשם
רש"י וצ"ל דהלשין סובל שניהם וכל מקום לפי ענינו: פירש"י בד"ה ביה וכו' יכול לומר נאנסה
וכו' עכ"ל פי' מהרש"ל ו"ל נאנסה קודם שראה דאי אחר שראה אפי' בב' עדים ע"ש ור"ל דאי
ע"י טענת נאנסו אחר שראה הוי גורם למזון גם בב' עדים הוי גורם אלא ע"כ דלא הוי בכה"ג
גורם ועיין בתוס' ר"פ ו"ל ומ"מ פי' דוחק הוא הרבה בדברי רש"י ונ"ל בישוב דברי רש"י ו"ל
דכי טען נאנסו פטור משבועה וכ"ה בפירש"י בכל הספרים וטעמא דכאן דטוענו התובע ע"פ העד
וטוען נאנסו דאינו מכחיש העד ולישבע כנגד טענת התובע לא מחייב דלא מחייב אטענת שפא

אֵלָא בְּשׁוּמְרִים וְכַמְבּוֹאָר בְּסִי פ"ז אָבֵל אֵי ע"פ ב' עֲדִים הו"ל הַתּוֹבֵעַ פְּטוּעֵנוּ בְּרִי וּמְחַיֵּיב שְׁבוּעָה וְנִיחָא לִיה לְרַשׁ"י לְפָרֵשׁ דְּכָאן בְּלֹא שְׁבוּעָה קְאָמַר כְּדִי לִינְשֵׁב מֵאֵי דְקְאָמַר בְּפִלּוּגְתָּ דְהָא הִיא גּוּפָה הַפִּלּוּגְתָּ דְהָא וְכִי נְחָלְקוּ רַב וְשִׁמּוּאֵל בְּפִלּוּגְתָּא דְתַנַּאי דְדָאף רַב וְשִׁמּוּאֵל מִפ' דְבְרֵי ו' עֲזַאי מ"מ וְדָאי דְהֵם נְחָלְקוּ בְּזָה וּמִפ' דְבְרֵי ו' עֲזַאי כָּל אֶחָד כְּפִי סְבָרְתוּ דְהָא דְבְרֵי ו' עֲזַאי מִתְפָּרְשֵׁי הָכִי וְהָכִי וְכְדִי לִינְשֵׁב זֶה פִירֵשׁ"י דְהָא אִפִּי אֵי מְסֵהִיד בְּיָדוּ לְפָטוּר עֲצָמוּ בְּלֹא שְׁבוּעָה וְאֶפְשָׁר דְאִפִּי לְמ"ד הֵתֵם כְּמִמּוֹן בְּכַה"ג דְמִיפְטָר בְּלֹא שְׁבוּעָה לְאוּ כְּמִמּוֹן אֵלָא דִמ"מ נְחָלְקוּ בְּדָבָר הַגּוֹרֵם וְלִכְפָּה קְאָמַר בְּפִלּוּגְתָּא פִנ"ל בְּיִנְשׁוּב דְבְרֵי רַשׁ"י ו'ל: דָּף ק"ו ע"א תוּס' בִּד"ה אֵינִי תִיבָה וְכו' וְנִרְאָה דְהָא וְדָאי פְּשִׁיטָא וְכו' עכ"ל וְגַם רַבָּא מוֹדָה בְּכָפֵל וְלֹא ק"ל אֵלָא מְהוּדָה דְגַנְבַּ וְכָפֵל דְנִקְט בְּתִירוּצוֹ אַגְבֵּי הוּדָה נִקְטִי וְס"ל לְרַבָּא דְהוּדָה דְגַנְבַּ לְאוּ בְּגוֹנוּנָא דְכָפֵל אֵינִירִי וְאָף דְהִמְק' דְהָא דְלֹא ק"ל מְהוּדָה דְכָפֵל ס"ל דְבַהוּדָה דְכָפֵל מוֹדָה רַב וְכִמ"ש מְהַרְשֵׁ"א ו'ל רַבָּא פְּלִיג אִמְקָשָׁה דְהָא בְּהָא מִילְתָּא וּבְהָכִי נִיחָא מַה שְׁהַקְשָׁה מְהַרְשֵׁ"א אִמְאֵי כ' דְהוּדָה מוֹקִי לָהּ בְּהוּדָה דְגַנְבַּ ע"ש דְנִיחָא לְהוּ לְמִימַר בְּקַפְצֵן כִּי הִיכִי דִא"ש גַּם לְרַבָּא.

מִיָּהוּ לִמ"ש מְהַרְשֵׁ"א דְהָא גַּבִּי גַנְבַּ לִיכָּא לְשׁוּנֵי דְהוּדָה בְּקַפְצֵן דְבַחְדָּא מִילְתָּא וְכו' ע"ש ק' דִא"כ רַבָּא אִמְאֵי לֹא פְרִיף מְהֵאֵי מִתְנִיתִין דְהִיכֵן פְּקִדוּנֵי וְכו' וְעֵינֵן בְּתוּס' ר"פ ו'ל: ע"ב גִּמ' וְלוֹקְמָה בְּכֵן פְּקוּעָה וְכו' עֵינֵן לְהַתוּס' לְעֵיל דָּף מ"א ע"א בִּד"ה אֵינִי שְׁהוּכִיחוּ דְכֵן פְּקוּעָה נִקְרָא שׁוּר מְדַמְצִינוּ דְנִקְרָא שְׁה לְעַנְנֵן פְּטָר חֲמוֹר ע"ש וְטָפִי הִי"ל לְהוּכִיחַ מְשִׁמְעֵתִין דְנִקְרָא שׁוּר וְעֵינֵן לְהַר"ב בְּמִקְוֵי בְּצֵת שְׁם שְׁכ' דְנִחְרִירָה מִיָּהָ בְּעֵי ע"ש וְק' דִא"כ מֵאֵי פְרִיף הָא וְנִקְמ' בְּכֵן פְּקוּעָה הָא נִחְרִירְתוּ זֶה הִיא שְׁחִיטָתוֹ וְכַדְאָמְרִי בְּעֵלְמָא לְמ"ד אֵין שְׁחִיטָה לְעוֹף מַה"ת נִחְרִירְתוּ זֶה הִיא שְׁחִי וְי"ל: דָּף ק"ז ע"א פִירֵשׁ"י בִּד"ה כְּדָרְבָּ וְכו' דָּאי לְאוּ קוּשְׁטָא בְּהַדְיָה וְכו' עכ"ל לְפּוּם הָאֵי פִי דְכוּפָר הַפֵּל דְפְטוּר מִשׁוּם דָּאֵין אָדָם מְעִיז צ"ל דְכּוּפָר הַפֵּל לִיכָּא אֲשַׁתְמוּטִי וְהִיא דִאֲשַׁתְמוּטִי בְּכוּפָר הַפֵּל שְׁהִבִּיאוּ הַתוּ בִּפ"ק דְמַצִּיעָא דָּף ג' רִישׁ ע"ב הִיא בְּשְׁבוּעָה דְרַבְּנָן דְחָשׁוּ רַבְּנָן לְאֲשַׁתְמוּטִי אָבֵל מְדֹאֲרִינִיתָא לִיכָּא אֲשַׁתְמוּטִי בְּכוּפָר הַפֵּל וְהַתוּס' שְׁם אֲזִלִּי לְשִׁיטְתָם שְׁכ' שְׁם בְּסוּף ע"א דְכוּפָר הַפֵּל דְפְטוּר גְּזִירַת הַכְּתוּב ע"ש: תוּס' בִּד"ה עִירוּב וְכו' וְא"ת וְלְפְטָרִיהָ וְכו' וְכ' וּבְאִידָף נְאֻסָּה דְהַשְׁתָּא הו"ל וְכו' עכ"ל הָא דְלֹא ק"ל מְגוּ דָּאי בְּעֵי מוֹדָה בְּהִיא דְקָמֵן וְכוּפָר בְּהַנְדָּף שְׁתֵּי מִשׁוּם דְאֵינִירִי בְּהַפְקִיד לִיה בְּשִׁטְרָשְׁתִּים וְכִמ"ש בְּסֵה"ד וְנ"ל דְזוּהִי כְּנוֹנְתָם שְׁכ' וְאֵין לְהַק' יָהָ נְאֻמֵן בְּמְגוּ וְכו' דִר"ל דְמוֹדָה בְּהִיא דְקָמֵן דְהו"ל הִילָף וְיִכְפּוֹר בְּהַנְדָּף שְׁתֵּי וְשִׁיעוֹר דְבְרִיָּהָם שְׁזָה וְדָאי אֵין לְהַק' דְבִשְׁטָר אֵינִירִי וְא"צ לְתִירוּצִים שְׁכַתְּבֵנוּ אֵלָא בְּקוּשְׁיָא דְמוֹדָה בְּהַנְדָּף דְקָמֵן וְיִכְפּוֹר בְּהַנְדָּף דְפְשִׁיעָה וְאִידָף נְאֻסָּה בְּזָה הוּא דְמוּכְרַח לְתַרְצֵן דָּאי הִילָף הוּא הו"ל כּוּפָר הַפֵּל אוּ דְהַנְדָּף דְקִינִימָה עֲדִיפָא וְל"ק מַה שְׁהַקְשָׁה מְהַרְשֵׁ"א ו'ל.

גַּם מַה שְׁכַתְּבַת דְלֹא הוּי מְגוּ לְפִי רִיב"א וְכו' ע"ש לֹא הִיא דְהָא שְׁאֵנִי דְמוֹדָה בְּמִקְצֵת וְלִיכָּא הַעֲזָה: ע"ב גִּמ' לְאוּ מִשׁוּם דְקָנָה בְּשְׁבוּעָה וְכו' וּמ"מ צְרִיף לְמִימְרָא דְעוּמְדָת עַל אַבּוּסָה וְלֹא שְׁמַעִי לָהּ מְהַנְדָּף מִימְרָא דְהַטוּעֵן טַעֲנַת אָבֵד וְכו' מִשׁוּם דִּי"ל בְּשִׁלַּח בְּהַנְדָּף גְּזִירַת הַכְּתוּב דְחַיֵּיב וְלִכְפָּה אֲשַׁמוּעִי ר"י דְקָרָא בְּעוּמְדָת עַל אַבּוּסָה וְכַדְרַב שְׁשֵׁת דְבִסְמוּדָה: דָּף ק"ח ע"א תוּס' בִּד"ה וְחִזּוֹר וְכו' וְאֶפְיָלוּ חִזּוֹר וְטַעֲנוּ וְכו' עכ"ל עִמ"ש מְהַרְשֵׁ"א ו'ל בְּכְנוּנְתָם וְק' אִמְאֵי לֹא הוּק"ל לְהַתוּס' אִפִּי עַל הַגִּי' דִל"ג עֲדִים אֵלָא בְּתַר שְׁבוּעָה ב' אִמְאֵי חַיֵּיב כְּפֵל אֲשַׁבוּעָה ב' הָא נַעֲשֶׂה גְזֵלָן עֲלֵיהָ דְכִינּוּן שְׁבָאוּ עֲדִים אַח"כ אֵינִילָאֵי מִילְתָּא לְמַפְרַע דְנַעֲשֶׂה גְזֵלָן וְכִמוּ שְׁנַר' מְדַבְרֵי הַתוּס' לְעֵיל בִּד"ה כְּנוּן וְכו' דְלֹא מְצוּ לְפָרוּשֵׁי אֵלָא בְּאוּמַר מַה שְׁנַשְׁבַּעְתִּי שְׁנַגְנַב לֹא כִי אֵלָא אָבֵד וְכו' ע"ש וְקוּשְׁיָא זֶה לֹא מִיתְרַצָּא בִּמ"ש הַתוּס' וְאֵין לֹמַר שְׁבָאוּ לְפָנֵי ב"ד אַחַר וְכו' דְכִינּוּן דְנַעֲשֶׂה גְזֵלָן וְדָאי דָּאינּוּ חַיֵּיב

כָּפֶל אַף שְׁלֵא יָדְעוּ וְעוֹד ק' אַמַּאי תְּלוּ הַקְּוֹשִׁיאַ דְּנַעֲשָׂה גְזֵלָן דְּלָמָּה הַשְׁבִּיעוּהוּ אֶפְיָלוּ טְעוּ ב"ד
וְהַשְׁבִּיעוּהוּ תַק"ל לָמָּה חֲזִיב כָּפֶל פִּינֵן דְּנַעֲשָׂה גְזֵלָן ע"כ נ"ל דְּכָל דְּבָרֵי הַתּוֹס' קָאֵי אַגְיָרְסָא דְלֵא
גְרָסִי בָּאוּ עֲדִים אֶלְא אַחַר שְׁבוּעָה ב' בְּתַחֲלָה הַק' לָמָּה הַשְׁבִּיעוּהוּ פִּינֵן שְׁכָבֵר נְפֻטֵר בְּשְׁבוּעָה א'
וְהוֹסִיפוּ דְאַפִּי טְעֵן לְאַחַר שְׁבוּעָה נִגְבַּב וּלְשַׁקֵּר נִשְׁפָּע מ"מ פְּטוֹר בְּלֵא שְׁבוּעָה מִטְעַם מִגּוּ כַּמ"ש
הַתּוֹס' לְעֵיל וְעוֹד מַק' נִהְלֵא מִשְׁבוּעָה א' חֲזִיב בְּאַנְוִסִין מִטְעַם אִיגְלֵאֵי מִילְתָּא כְּשָׂאוּ עֲדִים לְכַסּוּף
וְאַמַּאי חֲזִיב כָּפֶל בְּאַנְפֵן דַּק"ל לְהַתּוֹסְפוֹת אַב"ד וְאַחֲזִיב כָּפֶל וַיּוֹתֵר נִרְאָה לְהַגִּיהַ וְעוֹד נִהְלֵא
מִשְׁבוּעָה א' וְכו' וּבּוֹאִין לֹמֵר שִׁכ' בָּאוּ לְתַרְזֵן קוֹשִׁיאַ הָא': ע"ב גַּמ' מִי נְפֻטֵר הַגְּנָב בְּהוֹדָאת שׁוֹמֵר
וְכו' וְאַף עַל גַּב דְּלְעֵיל דָּף ע"ה ע"א בְּמַעֲשָׂה דַר"ג אֶמְרֵי דְכִינֵן דְּהוֹדָה בְּפִנֵי ב"ד הָנִי מוֹדָה בְּקַנְסָה
וְאֵע"ג דְּלֵאוּ בְּפִנֵי טְבִי עֲבָדוּ הוֹדָה שְׁאֲנִי הֵתֵם דְּהוֹדָה בְּפִנֵי ב"ד אֶבְל פִּי לֹא הוֹדָה בְּפִנֵי ב"ד בְּעִי
הוֹדָה בְּפִנֵי בְּעַל דְּבָר וְכֵן הוּא בְּקֶרֶן דְּבָעִי הוֹדָה בְּפִנֵי בְּעַל דְּבָר פִּי הוֹדָה בְּפִנֵי ב"ד לֹא בְּעִי
הוֹדָה בְּפִנֵי בְּע"ד כַּמ"ש בְּסִי פ"א ע"ש: דָּף ק"ט ע"א שְׁם וְזַקְפוּ עָלֵיו בְּמִלְוָה וְכו' לְכַאוּרָה
לְכַמ"ש הַתּוֹסְפוֹת לְעֵיל דָּף ק"ד ע"א בַּד"ה אַמ"ר דְּהֵיכָא דְּהוֹדָה לוֹ וְהֵלֵף וְהִנְיָחוּ בְּיָדוּ הָנִי כְּהַפְקִידוּ
בְּיָדוּ ע"ש לֹא הֵיךְ צָרִיף לְמַתְנֵי זַקְפוּ עָלֵיו בְּמִלְוָה מִיְהוּ נִרְאָה דַּאֲע"ג דְּהַפְקִידוּ בְּיָדוּ לֹא מְחִילָה
הִיא פִּינֵן דְּאַפְתִּי לֹא הֵיךְ יָכוֹל לְהוֹצִיאָו אֶבְל זַקְפוּ פִּינֵן דִּיכּוֹל לְהוֹצִיאָו מְחַל לוֹ עַל הַגְּזֵלָה מְקַרִּי:
תּוֹס' בַּד"ה ב"ח וְכו' וַי"ל פְּגוֹן שְׁלֵוָה ע"מ שְׁלֵא לְפָרוּעַ וְכו' עַכ"ל עֵינֵן מ"ש בְּחִידוֹ בְּגִדִים דָּף
ל"ג ע"ב ע"ש: ע"ב גַּמ' א"ד אֲוִרְחִיָּה דְּקָרָא הוּא וְכו' אַף עַל גַּב דְּבַכּוּלִיָּה תְּלַמוּדָא דְרָשִׁי אִישׁ וְלֹא
אַשָּׁה וְלֹא אֶמְרֵי אֲוִרְחִיָּה דְּקָרָא הוּא י"ל דְּהֵכָא דְּוִקָא אֶמְרֵינֵן אֲוִרְחִיָּה הוּא מְשׁוּם דְּסִתָּם אַשָּׁה אֵין
לָהּ נְכֻסִים דְּמָה שְׁקֻנְתָּה אַשָּׁה קָנָה בְּעַלָּהּ וְכו' גַּמְרֵי בַּפ"ק דְּקִדּוּשֵׁין דָּף ל' ע"ב גַּבִּי מוֹרָא מַה
ת"ל אִישׁ אִישׁ סָפֵק בְּיָדוּ לְעֵשׂוֹת וְעֵינֵן לָהּ שְׁבוּת יַעֲקֹב ז"ל ח"א סִימָן מ"א ע"ש: פִּירֵשׁ"י בַּד"ה
אִם הֵיךְ בְּע"מ וְכו' ל"א גְרָסִי לְאַנְשֵׁי מְשָׁמֵר וְכו' עַכ"ל נ"ל דְּדוֹקָא בְּכַהֵן אַחַר שְׁאִינוּ מְאַנְשֵׁי
מְשָׁמֵר הוּא דְּעַבְדוּתָהּ וְעוֹרָה לְאַנְשֵׁי מְשָׁמֵר לְגִי זֹו דְּכִינֵן דְּהֵם הַקְּרִיבוּהָ שְׁלֵהֶם הִיא דְּכַתִּיב וְאִישׁ
אֶת גְּדֻשָׁיו אֶבְל אִם הֵיךְ פִּהוּן שְׁלֵ אַנְשֵׁי מְשָׁמֵר פִּילָה שְׁלוֹ דְּכִינֵן דְּקַרִּי בִּיהַ אִישׁ אֶת גְּדֻשָׁיו אַף
שְׁהוּא לֹא הַקְּרִיבָה שְׁהַרִי בְּע"מ חוֹלְקִין וְע"כ דְּאַנְשֵׁי מְשָׁמֵר פְּחַד חֲשִׁיבִי וְכַאֵן שְׁהִיא שְׁלוֹ נוֹטְלָהּ
בְּוֹלָה פִּינֵן דְּמַצִּינוּ שְׁזַכְתָּהּ לוֹ תוֹרָה בְּקֶרְפָּנוּ וּבְהֵכִי נִיחָא דְּפִרְיָהּ הַגַּמ' לְעֵיל וְהַכְּתִיב אִישׁ אֶת גְּדֻשָׁיו
וְלֹא מוֹקִי לָהּ בְּבַע"מ לְפִי גִי זֹו וְהֵינֵנו טְעָמָא מְשׁוּם דְּקוּשְׁטָא הוּא דְּכַהֵן שְׁלֵ אוֹתוֹ מְשָׁמֵר כְּוֹלָה
שְׁלוֹ וּבְרִייתָא דְּלְעֵיל בְּכַהֵן שְׁלֵ אוֹתוֹ מְשָׁמֵר שְׁיֵשׁ לוֹ חֵלֶק בּוּ עַד שְׁלֵא יַכְנִס לְרִשׁוֹתוֹ וְעֵינֵן לָהּ
שְׁמִחַת יו"ט ז"ל דָּף רַכ"ה ע"ד ע"ש: תּוֹס' בַּד"ה וְכַהֵן וְכו' אֶלְא אַחַר הַבָּאָה אָנוּ הוֹלְכִין וְכו' עַכ"ל
מִפִּירֵשׁ"י ז"ל בַּד"ה הָרִי שִׁכ' כְּשִׁיגִיעַ מְשָׁמֵר שְׁלוֹ וְהוֹדָה וְכו' נִרְאָה דְּדַעְתּוֹ דְּאַזְלִינֵן בְּתַר הוֹדָה
וְאַף דְּשָׁם בְּגִזְלֵ שְׁלוֹ דְּזוֹכָה בּוּ מְשָׁעָה שְׁהוֹדָה מ"מ לְכַמ"ש מְהַרְשֵׁ"א ז"ל בַּגַּמ' דִּיּוֹצֵא מִתַּחַת יָדוּ
וְלוֹה וּב"ח בָּאִין וְנִפְרָעִין ע"ש שְׁיִיכָא בִּיהַ הַכָּאָה: בַּד"ה אַחְוִנְתּוֹ וְכו' תִּימָה לְרִשְׁבָּ"א וְכו' עַכ"ל
לֹא אַבְרִייתָא הַלְזוּ גּוּפָה מַק' דִּי"ל דַּס"ל כַּר"ט בַּפ' פִּיצַד הַרְגֵל דְּהֵיכָא דְּמַפְרִיף ק"ו לֹא אֶמְרֵי דִּיּוּ
וְהֵכָא אִי אֶמְרֵי דִּיּוּ א"צ לַק"ו גַּם תִּי לֹא יִתְכֵן אַבְרִייתָא גּוּפָה דְּמְשָׁמַע דְּאַצְט' קָרָא מְשׁוּם ק"ו
אֶלְא דְּקוֹשְׁתָּם אַבְרִייתָא דְּלְעֵיל דְּלָהּ הוּא תְּנָא דְּאִית לָהּ דִּיּוּ בַכָּה"ג אַמַּאי אַצְטְרִיף אַחְוִנְתּוֹ: דָּף ק"י
ע"א גַּמ' אִי דְּאִיכָא טְהוֹרִין וְכו' פִּי רִש"י בְּהַהוּא מְשָׁמֵר וְעֵינֵן מְהַרְשֵׁ"א ז"ל וְעֵינֵן בִּיּוֹמָא דַּל"ל ק
לֹא פְּלִיגִי אֶלְא בְּדִלְכָא טְהוֹרִין בְּהַהוּא בֵּית אָב וּמְדַנְקֵט הַגַּמ' בֵּית אָב וְלֹא נִקֵּט מְשָׁמֵר שְׁהוּא שְׁל
כְּלָלוֹת הַשְׁבוּעָה נִרְאָה דְּאִי לִיכָא בְּהַהוּא מְשָׁמֵר לֹא מְהַדְרִי אֶמְשָׁמֵר אַחַר אַף לַר"ש וּכְפִירֵשׁ"י.

אֶף מְדַבְרֵי הַר"מ ז"ל בְּחִיבּוּרוֹ לֹא מְשָׁמַע כֵּן ע"ש וּלְלִישְׁנָא בְּתַרָא אֶמְרֵי שְׁם דְּאַפִּי אִיכָא טְהוֹרִין
בְּהַהוּא בֵּית אָב לֹא מְהַדְרִי וְלִהְיֵי לִישְׁנָא י"ל דַּר"ש דְּוִקָא בְּהַהוּא בֵּית אָב הוּא דְּפְלִיג וַא"ש

פירש"י בלישנא בתרא: דף קי"א ע"א גמ' אמר פסול קונדם שחי' וכו' עיין בפ"י רש"י ו"ל במתניתין: תוס' בד"ה אמר וכו' פסול קונדם שחיט' וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א ו"ל ונ"ל דאי הקריב אשם קונדם שקבל הפסול הו"ל פסול למפרע משעת הבאת האשם דנהי דכל עוד שלא הקריבו איתה בתקנתא דקבלת הפסול מ"מ כי לא עביד תקנתא פסול למפרע ומקרי פסול קונדם שחיטה ועיין בתוספות שם בזבחים מה שתימצו בזה ובקונשייתם לא נקטו אלא פסול דקונדם זריקה ע"ש: ע"ב גמ' רצה מזה גובה וכו' ק"ל לקמן דף קט"ו ע"א בעובדא דנרשאה אמאי לא שקיל כל הק"ך מנרשאה כמו הכא וי"ל דש"ה דמן הדין שקיל מריה דספרא מלוקח ב' בלא דמים ולוקח ב' חוזר על לוקח א' ולוקח א' אינו נוטל מגנב אלא פ' ולכך אע"פ שתקיננו תקנת השוק לגבי גנב אוקמיה אדאורייתא: שם נ"מא תהוי תיובתיה דר"ח וכו' אע"ג דכבר אוקמה למתני' לאחר יאוש פריה מברייתא משום דע"כ קונדם יאוש מדחייב בגזילה קנימת דס"ל פ"ח דרשות יורש פ"ח רשות לוקח ומשני ר"ח מוקי לאחר יאוש ורמי ב"ח מוקי לה לפני יאוש ופליגי רמי ב"ח ור"ח ובהכי ניחא דלא פריה מרישא דהגוזל ומאכיל כמ"ש התוס' דעיקר ההקרח דלפני יאוש איירי הוא מסיפא: תוס' בד"ה הגוזל וכו' דלאכילה נותן להם ומזונותיהם עליו וכו' עכ"ל ק"ק אמאי הוצרכו לומר מזונותיהם עליו בלאכילה נותן להם סגי פ"ח דלאכילה נותן להם לא קנו אלא מה שלועסים ודמי למאי דאמרנו במציעא דף צ"ב ע"א דאי פועל משל שמים אוכל לא קנה אלא מה שלועס שלא זיפה לו אלא לאכילה כמ"ש התוס' שם ומשם הוכיח מהרימ"ט בתשו' סי' דמי שזימן אורחים והניח מאכל לפנייהם ונטל אחד מן האורחים מהמאכל וקדש בו אשה דאינה מקונדת דלא זכו אלא באכילה וה"ל דכונתה וכיון דלא קנו לא הוי שינוי רשות וע"ש בפירש"י.

ודע דלפום האי תירוץא דנקט מאכיל משום דלא הוי שינוי רשות י"ל דזהו הכריחו לרמי ב"ח דדייק מינה רשות יורש פ"ח רשות לוקח ולא ניחא ליה למימר דס"ל יאוש פ"ח משום דאי יאוש פ"ח קני אמאי נקט מאכיל אפי' נתן נמי וא"צ למ"ש רש"י ו"ל מדלא נקט פ"ח פ"ח ב"ח וילענן דלא מחזיר גזילה גופה כמ"ש מהרש"א ו"ל ובהכי ניחא דפריה לקמן מברייתא לרמי ב"ח ולא מוקי לה משום פ"ח אביהו ובדבר מסויים פ"ח מוקי לה רב כמ"ש התוס' בד"ה ר"ח וכו' משום דאי לרמי ב"ח מיתוקמא ברייתא בדבר מסויים נוקמה נמי למתני' בדבר המסויים ולכך נקט מאכיל ומנ"ל למידק מינה רשות יורש פ"ח רשות לוקח אלא ע"כ לא ניחא לאוקמה בדבר המסויים: דף קי"ב ע"א גמ' משום דאמרו אין אנו יודעין פטירי וכו' נראה דמשום דהו"ל פ"ח בחיובא וס' בחזרה הו"ל לחייבינהו אבל אי לא"ה פטירי דאפי' למ"ד מנה לי בידך והלא אמר איני יודע חייב ה"ד בפריא טוב ושמא גרוע כמ"ש התוס' בפ' השואל דף צ"ז ע"ב ע"ש והכא השמא טוב דבמילי דאבוהו אין יודעין וממיל' הפריא גרוע דמשום דאין יודעין הוא טוען פריא וכו' מפירש"י שכ' פ"ח דגזל וכו'.

אבל ק"ל מכאן עמ"ש הרב מש"ל ו"ל ברפ"ד מה' שאלה דפריא בחיובא וס' בחזרה נמי לא מחייב אלא היכא דהו"ל למידע ע"ש והכא במילי דאבוהו לא הו"ל למידע וצ"ל דהכא שאני דכיון דמן הדין יחזיר להם הגזיל' עצמה פ"ח דקנימת הגזילה לא אמרי' דפרע דמים חליפי הגזיל' ולכך אין נאמנים: תוס' בד"ה קטנים וכו' דהא לא קשיא וכו' עכ"ל ה"א דלא ד דחו גי' הלזו דא"כ מאי משני בשלא אכלום ובריית' קמיייתא בשאכלום א"כ אמאי גדולים חייבין הא ברישא קתני הגוזל ומאכיל פטורין די"ל דיש לחלק בין מאכיל לאכילה כמ"ש מהרש"א ו"ל בדפ"ר זה והיא דעת בעל המאור בריש הסוגיא ע"ש ואתא שמתא הלזו אליבא דר"ח אבל לרמי ב"ח צ"ל ה"א סומכוס ומכוס הא רבנן: בא"ד דמ"מ יש לפטור מטעם אין מקבלין וכו' עכ"ל והגמ' משני בשלא

אכלום וקווי גזילה קנימת ואירי בדבר המסונים ותיבין מפני פבוד אביהו ובדבר המסונים מקבלין
עדות אפילו בקטנים כמ"ש מהרש"א ז"ל לעיל בתוס' בד"ה ר"ח וכו' ע"ש: ע"ב גמ' הרי מחלוקת
סומכוס וכו' בתשו' מהר"ם אלשיך ז"ל סימן קכ"ז הוכיח מפאן דהיכ' דאיפא גדולים וקטנים אפי'
דמקבלין בפשיל הגדולים לא מהניא אותה קבלה לקטנים דהא קי"ל פסומכוס ע"ש והוא תימה
דכל הפוסקים פ' כרבנן ואע"ג דבעלמא אין מקבלין עדות על הקטן הכא בגזלן שאני עיין
בהרא"ש ז"ל ועוד דהכא ה"ק אהד שהניח גדולים ואהד שהניח קטנים ולאו בשהניח שניהם אבל
בהניח גדולים וקטנים מקבלין כמ"ש הרדב"ז ח"ג סי' תקי"ז ע"ש ועיין להרשב"א ח"ב סי' שס"ד
דנראה קצת דחולק על הרדב"ז גם מהריב"ל ח"א ריש פלל י"ז כ' ולא מהני לקטנים: דף קי"ג
ע"א שם מוכסין והאמר שמואל וכו' הרא"ש ז"ל בפסקיו בנדרים דף כ"ח כ' בשם ר"ת דדוקא
אם השנה גזירתו על כל בני מדינתו הוא דדינא דמלכותא דינא ע"ש וא"כ איפא לאוקומי מתני'
בלא השנה גזירתו וכבר הרא"ש שם בפי' הכניס זה במאי דא דאמרינן במוכס שאין לי קצבה
ע"ש וא"כ היא גופה אוקמת' דגמ' ואפ' לאידך פי' שפי' שם מ"מ חד טעמא הוא: שם והתניא
אמר ר"ש וכו' הא דלא אוקמה דטעמא דקרא גופיה משום חלול ה' משום דא"כ למאי אצטרף
גאולה תהיה לו מןחשב עם קונהו דדרש'י מיניה שלא יגלום לפי מה שפי' התוס' בד"ה יכול וכו'
שמעינן דכל היכא דאיפא חלול ה' אסור ולפירש"י צ"ל דטעמא דחלול הוא מסבא ולא אצטרף
קרא להכי אלא נפקא מונקדשתי ועיין להתוס' בפ' המקבל: דף קי"ד ע"א עו"ש אסיפא איתמר
וכו' והא דלא אמרה ר"א ארישא דדוקא בלסטים ישאל וכו' משום דברישא לחוד' אפשר לפ'
בידוע ולא ידע דאפילו בסתמא קאמר אלא משום דשינה התנא מלישאנא דסיפא ולכך קבע דבריו
אסיפא ועיין במהרש"א ז"ל בפירש"י במתני' ומה שהק' לרבה נוקמה למתני' בישאל ע"ש י"ל
דאי רבה שני ליה בין נכרי לישאל אמאי מוקי למתניתין דטומאה בנכרי ודחיק לפ' לפי שאין
יאוש לבעלים נוקמה בישאל אלא ע"כ דלא שני ליה ועוד דלקמן בבבאי דר' פשיט ר"א לרבה
מדמתני ר' לר"ש בריה וכו' וקבלה מיניה ואי איתא דשני ליה בין גוי לישאל לא פשיט מידי
ועיין במה שפכתתי בסוגיא הלזו באה"ע רס"י כ"ח עש"ב: ע"ב פירש"י בשבוייה הקלו דספיקא
וכו' עכ"ל נראה דכל ס' דאורייתא לחומרא מדרבנן ובעדות אשה משום דאיפא חזקת איסורא
ולהסוברים ס' דאורייתא לחומרא מדאורי' צ"ל דבשבוייה הקלו משום דאיפא חזקת היתר ועיין
למהרש"א ז"ל ועמ"ש הרב פר"ח ז"ל בי"ד סימן ס"ט סקל"ט ע"ש: דף קט"ו ע"א גמ' ומ"ס לא
שנא וכו' ואע"ג דרב ס"ל יאוש כדי קני צריף הכא לשנויי רשות פי היכי דליתביה בחנם ולא
יטול דמים דלרב דיאוש קני מ"מ צריף ליתן דמים כמ"ש התוס' לעיל פן שמעתי אומרים לי משם
הרב פנ"י ז"ל וברייטא דקתני לעיל דף קי"ד ע"א אם נטל מחזיר לבעלים הראשונים דס"ל יאוש
כדי לא קני אע"ג דאיפא שנינוי רשות ולרב יאוש אחר שנינוי רשות קני צ"ל דס"ל לרב דפליגי
תנאי בהאי ואיהו ס"ל כא"ד דאם פא להחזיר וכו' ור' יוחנן ס"ל דלא פליגי בהאי אלא כמ"ש
התוס' לעיל בפ' מרובה דף ס"ט סוף ד"ה אמר עולא וכו' ע"ש: פירש"י בד"ה הדין וכו' יתן דמים
עכ"ל פתב מהרש"א ז"ל דדברי רש"י הם לאבני ופליגי בדר"ח ע"ש ולפ"ד הכא בגזילה קנימת
ולרב ל"ל דר"ח אפי' בגזילה קנימת ואע"ג דמגמ' בר"פ נראה דבגזילה קנימת ליפא מאן דפליג
דברייטא דר"א קתני בגזילה קנימת חייבין ומוקמי' אליבא דרמב"ח בגזילה קנימת היינו לרמב"ח
אבל רב מוקי לה בדבר המסונים ורמב"ח דלא מוקי לה הכי עמ"ש בר"פ בד"ה הגוזל וכו' ע"ש
א"נ י"ל דהכא דבתורת מקר אתא לידיה דינו פאין גזילה קנימת באכלו בלא דמי: ע"ב גמ' מי לא
תניא וכו' וליפא למימר דהיא משום הפסד פהו הוא דמשום הפסד פהו לכתחילה דוקא אבל

בדיעבד שפיר דמי ואף למה שפי' התוס' בד"ה אלא וכו' דמאי דפריה נתגלתה למאי חזיא ואפילו
בדיעבד הול"ל דלא מהני לא היינו משום הפסד פהו אלא דכיון דלא חזיא למידי דאפילו למוכרו
לנכרי אסור שפא ומפרם לישראל הו"ל כמו הפקר כיון דל"ל זכיה בגנויה וכה"ג כ' הר"ן ו"ל
בנדרי דף פ"ה ע"א דבמידי דל"ל זכיה בגנויה הוי כמו הפקר ע"ש: תוס' בד"ה וכל וכו' וא"כ
לעיל נמי דאיפא הפסד פהו וכו' עכ"ל משמע להו דפריה אברייא קמייא דהרי טוען וכו' ולא
ניחא להו לקיומי הגירסא ולפרש אברייא דמי שפא בדרה וכו' דאירי במעשר ב' דליפא הפסד
פהו וכפירש"י ו"ל משום דל"ד פסידא דמעשר לפסידא כיון דבחרס מייירי דליפא הפסד כ"כ: דף
קט"ז ע"א גמ' ואמאי נימא ליה משטה אני בה מי לא תניא וכו' מפאן יש להוכיח דלא מהני תפיסה
אם תפס המציל ולא דמי להקדים לו שפרו דמהני כמ"ש הרשב"א ח"א סימן אלה ר"ם ע"ש דאי
איתא דמהני תפיסה מנכסי הבועלים מאי פריה הרי במתני' פי הצייל ונתנם בתוף פליו תפוס הוא
דכליו קונין לו ולכה חייב לו שפרו משלם כיון שהוא תפוס אלא ע"כ דל"מ תפיסה ול"ד למשטה
אני בה דסי' פ"א דמהני תפיסה כמ"ש שם וידעת ה' ש"ף ו"ל שם אפי' אחר שהודה מהניא
תפיסה ע"ש דאין הענינים שוין שהרי השטאה דסי' פ"א אם קנו מידו מהני ולא מצי טעין משטה
ואלו השטאה של פאן אפי' בקנין ושטר מצי טעין משטה כמ"ש הרשב"א בתשו' הנז' דלא כמ"ש
הרא"ש ו"ל בתשו' פלל ס"ד סי' ג' והביא הב"י ומור"ם בהגה ס"ס קכ"ט דבקנין מהני ע"ש ועיין
לה' ב"ש ו"ל בה' חליצה סי' קס"ט סקנ"ג ע"ש וכנ"ל עיקר דבכאן אפי' הנה תפוס לא מהני
ודוקא בהקדים קדים לו שפרו הוא שכ' הרשב"א דמהני ודלא כה' גור אריה ו"ל חח"מ סי' ז'
עיין שם: תוס' בד"ה אתי וכו' וי"ל דלא פליגי וכו' עכ"ל ז' עיין במהרש"א ו"ל בפסחים דף ל"ד
ריש ע"א ע"ש: דף קי"ז ע"א פירש"י בד"ה נאי קנסא וכו' משום דרגיל בכה וכו' עכ"ל לפ"ז
הומ"ל הנפקותא דאי קנסא דוקא ברגיל בכה הוא דגמרי' אבל אי דינא גמרי' אפי' אינו רגיל בכה
וא"ש הנפקותא אף לפי המסקנא דגמרי' מקנסא: ע"ב גמ' אמר ר"פ וכו' פגון שגזל שדה מחבירו
וכו' איפא למידק אמאי איכפל לאפלוגי גבי פרה דכיון דלר"א קרקע נגזלת דנדאי דקני לפרה
וכן לרבנן דאטו קנין אגב אתו לאשמועי' וי"ל דאתי לאשמועי' דגבי גזלן קני באגב אף דלא אמר
ליה אגב וקני אע"ג דגבי מפר מסיק בפ"ק דקדושין דבעי' אגב וקני א"נ כיון דצבורין לא בעי'
אגב וקני וכמ"ש הרמב"ם ד בפ"ב מה' מכירה והא דלא קני פאן מדין חצר משום דדוקא בהיתה לו
חצר מקודם הוא דקני מדין חצר כמ"ש הרב ש"ף ו"ל סימן: דף קי"ח ע"א שם שמואל אמר וכו'
לשמואל הו"ל לא זו אף זו דרישא לחיובא מתניא דשמואל מודה דטפי מסתבר לחיובא בלדעת
משלא לדעת וניחא בזה מ"ש רש"י לקמן בד"ה מ"ט וכו' דכולהו ניחא דעדיף להו לדעת משלא
לדעת וכו' ע"ש דגם לשמואל פן הוא וכמ"ש: ע"ב תוס' בד"ה מאי וכו' סתם פיס וכו' עכ"ל כ'
מהרש"א ו"ל דל"ג לא בטלה וכו' אלא הפל מדברי המקשן ע"ש ולא נהירא לי דא"כ אמאי
הוצרכו לומר סתם פיס וכו' דאי ק"ל אמאי לא אמר בכיס שלא לדעת הא לא מ"ל דא"כ מ"ט
דרע"ק דל"ל כר"ח ס"ל דהא בסלע לא שייך טעמא דנקטי נגרי ברייתא וע"כ פלוגתא דשלא
לדעת לא אתיא אלא בטלה ע"כ נ"ל דהתוס' גרסי לא בטלה וכו' ובתחיל' דקאמר בסלע לדעת
דומיא דידיה בטלה לדעת ולמסקנ' להפך והשתא ק"ל אמאי בתחילה בלדעת יליף טלה מסלע
ולמסקנא בשלא לדעת יליף סלע מטלה דמאי אולמיה האי מהאי ותי' סתם פיס וכו' וסתם טלה
וכו' ומ"ש בתחילת דבריהם ובטלה שלא לדעת לאו קביעות הגמ' נקטי ושיעור דבריהם דהא
דנקט פיס לדעת ובטל' שלא לדעת משום דסתם פיס וכו'.

וְדַע דְּלִסְפָּרִים דְּלֵא גָרְסִי לֹא בְּטֻלָּהּ וְכוּ' הוּמ"ל בְּסַלְעֵה לְדַעַת פְּלִיגִי בְּפִלּוּגְתָּ דְרַב וּר"י דְּהָא רִי"ש כּוּר"י ס"ל בְּלַדְעַת וּבְשִׁלְא לְדַעַת אַבְל לְגִירְסַת הַסְּפָרִים דְּגָרְסִי לֹא וְכוּ' א"ש: תָּם וְנִשְׁלַם מִסְכַּת בְּבֵא קָמָא מִסְכַּת בְּבֵא מְצִיעָא דָּף ב' ע"א תוּס' בּוּד"ה וְיַחְלֹקוּ וְכוּ' וְכֵן בְּמִנְהָ ג' דְּמִדְמָה בְּגַמ' וְכוּ' עכ"ל וְהָא דְּלֵא ק"ל אֲמַאי לֹא אֲמַרִי בְּמִנְהָ ג' כָּל דְּאֵלִים גְּבַר מְשׁוּם דְּכִינּוּן דְּבִיד הַנִּפְקֵד קְוִימִי לֹא מִפְקִינוּ וְאִפִּי לְמ"ד שָׁם בִּפ' חֲזַקַת מִפְקִינוּ שְׁאֵנִי הָתָם דְּמַעֲיָקְרָא הַתְּפִיסוּם בְּיַד ב"ד אֲדַעַתָּא דְּהָכִי וְכִמּוֹ שְׁנַר' מִפְּרִוּשׁ רְשִׁב"ם שָׁם וְע"ש בְּתוֹסְפוֹת וּבְמִקְנָפְצַת בְּשֵׁם הַרְמַבְ"ן ו"ל פְּתַב דְּבְמִנְהָ ג' ל"ל כָּל דְּאֵלִים גְּבַר מְשׁוּם דְּלֵא נְפִיק נְפִיקוּ בְּהַשְׁבָּה פִּי הָאֵי ע"ש וְאִין לְהַק' דַּא"כ מַאי מִדְמָה הַגַּמ' לְקַמְן מְנָה ג' לְמַשְׁנַתְנוּ נִימָא שְׁאֵנִי הָכֵא דְּאִיפָא תַּקְנָתָא בְּחִלְוִקָה אֲמַרִי יַחְלֹקוּ אַבְל בְּמִנְהָ ג' דְּלֵא נְפִיק נְפִיק מִיַּדִּי הַשְׁבָּה בְּחִלְוִקָה אֲמַרִי מְוַנַּח וי"ל דַּאֲהֵ"נ דְּנְפִיק נְפִיקָה דְּחִלּוּק' וּל"ד לְכָל דְּאֵלִים גְּבַר: בַּא"ד וְכֵן ב' אֲדוּקִים וְכוּ'.

עכ"ל עמ"ש מְהַרְשֵׁ"ל ו"ל וּלפ"ד מַה שְׁהַק' הַתוּס' שָׁם בִּפ' חֲזַקַת לְפִי רִיב"א דְּגַם לְרַבְנָן אִין חִלּוּק אֵלָא בֵּין רַמַּאי לְאִינוּ רַמַּאי וְכִדְמַסְקִי כֵּן לר"י ה"נ לְרַבְנָן דְּלִפְנִי מַאי פְּרִיף נִימָא שְׁאֵנִי הָכֵא דְּאוּחְזִין ע"ש דִּי"ל דְּכִינּוּן דְּמַתְנִי ע"כ אִיירִי בְּאוּחְזִין בְּשִׁפְתַת הַבְּגָד וְכִדְאִיתָא בְּגַמ' לְקַמְן פְּסִיקָא לִיָּה לְהַגְמ' דְּאוּחְזִין בְּשִׁפְתַת הַבְּגָד לֹא הָוִי חֲזַקָה וְאֵע"ג דְּלִשׁוֹנוּ שֶׁל רִיב"א אִין סוּבַל כֵּן מ"מ יֵשׁ לְקַיָּים פְּרִוּשׁוֹ גַם מַה שְׁהַקְשָׁה בִּס"ד.

אִיף מִדְמָה וְכוּ' ע"ש י"ל דְּמִדְמָה לְהוּ בְּהַדְרָגוֹת דְּחֲדָא לְמַעֲלִיּוֹת' כִּמ"ש מְהַרְשֵׁ"ל וּבַעֲיָקְרָ דְּבָרֵי הַתוּס' פֶּאֶן הַנִּכּוֹן בְּכַוִּנָתָם דְּבָאוּ לְאִפּוּקֵי פִי רִיב"א דְּלפ"ז א"ש מ"ש וּלְכַף מְשִׁנִּי וְכִמ"ש מְהַר"ם שִׁיף ו"ל ע"ש וּלְפִנִי רִיב"א הָוִה נִיחָא לְהוּ הָא דְּמִדְמָה ב' אֲדוּקִין לְמַשְׁנַתְנוּ כְּמוֹ שְׁפַתְבוּ אַבְל לְפִרְוּשֵׁם דְּבַעֲי' ב' לְמַעֲלִיּוֹת' ק"ל שְׁפִיר וְא"ש גַם מ"ש וּלְסוּמְכוּס וְכוּ' דְּלִפְנִי רִיב"א נִיחָא לְפָרֵשׁ דְּרָרָא דְּמִמוֹנָא כְּפִי רְש"י אַבְל לְפִרְוּשֵׁם מַתְנִיתִין אִיירִי גַם בְּאִיפָא רַמַּאי דְּהִינּוּ בְּדִלָא נְקִיט זוּזִי אֵלָא מְחַד מְנִייהוּ וְכִמ"ש הָרַא"ש ו"ל ע"ש וּבַכַּה"ג דְּלֵא נְקִיט זוּזִי אֵלָא מְחַד מְנִייהוּ אִיפָא חֲסָרוֹן פִּיס וּלְכַף מְוַנְחִים לְפָרֵשׁ דְּרָרָא דְּמִמוֹנָא דְּלֵא כְּפִי רְש"י וְא"כ לְמ"ש מְהַרְשֵׁ"ל ו"ל בְּאִנְפִּין דְּכַוִּנָתַת הַתוּס' בְּכָל הַדְּבָרוֹ לְאִפּוּקֵי פִירִיב"א וְהִ"ה דְּהוּ"מ לְדַחֲזִי פִי רִיב"א דַּע"כ אוּחְזִין הָוִי חֲזַקָה מִפְּחַ קְוִשִׁית מְגוֹ שְׁהַק' הַתוּס' בְּדַבּוּר שֶׁאֲח"ז: בּוּד"ה וְנָה וְכוּ' דְּמַגּוֹ לְהוֹצִיא לֹא אֲמַרִי וְכוּ' עכ"ל עֵינִין בִּש"ע ס' קי"ב דִּין ד' וְלִהְשֵׁ"ף וְתוּמַיִם שָׁם ע"ש וּבִמ"ש הַתוּס' דְּר"י ו"ל דְּאִפִּי מְגוֹ לֹא הָוִי וְכוּ' הוֹצִירְכוּ לְזַה לְדְּבָרֵיהֶם שְׁפַתְבוּ דְּבַחְתִּימָה נִיפְרַת לְעוֹמְדִין שָׁם אִיירִי דְּבַכַּה"ג הוּא דְּהָוָה מְצִי שְׁתִּיק אַבְל אִי אִיירִי דְּמִפִּירִי הַחְתִּימָה אִין עוֹמְדִין שָׁם י"ל דְּפִלִּיגִי רַבָּה וּר"י בְּמִזְוִיָּה מְשִׁשׁ וּבְפִלּוּגְתָא דְּהָרִיף וְרְשִׁב"ם שְׁכ' הָרַא"ש ו"ל שָׁם בְּפָרְק חֲזַקַת ע"ש וְדַע דְּלפ"ז דְּאִיירִי בְּנִיפְרַת לְעוֹמְדִין שָׁם לֹא אִיירִי אֵלָא בְּמִזְוִיָּה מְשִׁשׁ אַבְל בְּאִמְנָה אוּ פְּרוּעַ אִפִּי רַבָּה מוֹדָה דְּלֵא אֲמַרִי מְגוֹ דְּבַכַּה"ג אִפִּי חְתִּימָה נִיפְרַת לֹא מְצִי שְׁתִּיק וְהוּא לְהַפֵּף מִדְּבָרֵי הָרִיף ו"ל וְכוּ' בְּעוֹבְדָא דְּזוּזִי אַבְל בְּעוֹבְדָא דְּאַרְעָא דְּלֵאֲוִקוּמִי הוּא אִפִּי בְּאִמְנָה וּפְרוּעַ פְּלִיג רַבָּה וּבְמִזְוִיָּה אִפִּילוּ אִין חְתִּימָה נִיפְרַת לְעוֹמְדִין שָׁם וְעֵינִין לְהַטוּר ס' פ"ג וְסִי קמ"ו וְלַהֲב"י שָׁם ע"ש מִיָּהוּ אֲפִשֵׁר לְצַדַּד דְּרַבָּה מוֹדָה לר"י דְּלֵא אֲמַרִי מְגוֹ בְּעֵלְמָא הִיכָא דְּהַטְעֵנָה א' שְׁקַר וְאִפִּי לְאֲוִקוּמִי וְלֹא פְּלִיג אֵלָא בְּמַגּוֹ דְּאִי בְּעֵי שְׁתִּיק דְּלְרַבָּה אֲמַרִי מְגוֹ זֶה אִפִּי טַעֲנָה א' שְׁקַר וְאִפִּילוּ לְהוֹצִיא כִּינּוּן דְּמַגּוֹ טוֹב הוּא דְּאִי בְּעֵי שְׁתִּיק וּר"י ס"ל אִפִּי לְאֲוִקוּמִי לֹא אֲמַרִי גַם בְּשְׁתִּיק וּלפ"ז לֹא פְּסִיק הַגַּמ' שָׁם פְּרַבָּה דְּאַרְעָא אֵלָא בְּחַתִּימָה נִיפְרַת דְּאִי בְּעֵי שְׁתִּיק וְדוּקָא בְּאַרְעָא דְּלֵאֲוִקוּמִי וּבְהָכִי נִיחָא דְּבָרֵי פְּסִקֵי הַתוּס' וּפְסִקֵי הָרַא"ש שָׁם בִּפ' חֲזַקַת שְׁכ' דְּלֵא אֲמַרִי מְגוֹ הִיכָא שְׁהַטְעֵנָה א' שְׁקַר וּמְשִׁמ' אִף בְּלֵאֲוִקוּמִי וְיֹתֵר מוֹכַח כֵּן מִפְּסִקֵי הָרַא"ש וְנָה דְּלֵא כְּמַסְקָנָא דְּגַמ' דְּהַלְכַת' פְּרַבָּה בְּאַרְעָא וְכֵן רֵאִיתִי מַק' וְעַפִּי"ה נִיחָא וְעֵינִין לְהַסְמָ"ג

בסי' פ"ג ולהש"ף שם: בפירש"י בד"ה במקח וכו' דנדאי חד מנייהו רמאי וכו' עכ"ל כ' מהרש"א ו"ל דמדמה ליה למנה ג' וכו' ע"ש מבואר מדבריו דדעת רש"י דגם לרבנן לא מחלקי אלא בין רמאי לשאינו רמאי וכדמסקינן לר"י דהא מנה ג' הוא לרבנן דוקא וסובר רש"י פדעת ריב"א שכ' התוס' בפ' חזקת ואע"ג דהגמ' ס"ל לקמן דאיירי בנקיט זוזי מחד דפריה וניחוי זוזי ממאן נקיט ובכה"ג דנקיט זוזי מחד הוי רמאי וכמ"ש הרא"ש דדמי לארגתיה ע"ש י"ל דהגמרא ס"ד דרבנן לא מפלגי בין רמאי לאינו רמאי ולא כ"כ רש"י אלא למסקנא דמפליג הכי לר"י ועיין ברש"י לקמן בד"ה אימור ובמהר"ם שיף שם והוא תימה דא"כ ק' מאי מדמה הגמ' כ' אדוקים בשטר למשנתנו ועכ"ל דאדוקין שאני וכמ"ש התוס' שם בפ' חזקת וא"כ אוחזין דמתני' לר' והא ליתא לדעת רש"י שהרי כ' במתני' דוקא אוחזין דב' מוחזקין ולכן צ"ל דלא כ' רש"י דארגתיה מונח אלא לר"י אבל לרבנן יחלקו וכמ"ש מהר"ם שיף ו"ל ע"ש אלא דק"ק הגמ' לקמן דס"ד דמתני' לא איתא כר"י תק"ל ליתני ארגתיה ולא בעי לא מצאתיה ולא פולה שלי וי"ל: ע"ב גמ' ל"צ דנקיט מתרונניהו לשי' רש"י הא דלא משני בלא ידע המוכר ואפי' נקיט מחד משום דשמא יזפור אח"כ ונאמן והוי שבועת שוא וכמ"ש מהרש"ל בתוס' גבי ליתיה קמן לישניליה מיהו יש לצדד בזה דאפשר פינן דעיקר נאמנות המוכר הוא משום דדכיר פי ראינו דשכח לא מהני מה שיזפור אח"כ ע"כ נר' כמ"ש מהר"ם שיף גבי ליתיה קמן וכו' דלשי' רש"י בעי לשנויי אפי' ידע המוכר דהוי רבוטא ע"ש ועיין להרי"ף דאזיל בשי' רש"י אלא דגריס ולא ידע ומתריץ לה דב' אוחזין לא קאי אמקח וממכר ע"ש והא דהוצרך לאוקומי דנקיט מתרונניהו משום אורחא דמילתא הוא שזוכר פי נקיט מחד ומאי דפריה וליחזי זוזי דמשמע פי נקיט זוזי מחד ידעי' שפיר למי נתרצה ק' שהרי הרא"ש כ' בדעת הרי"ף דנאמן המוכר לומר לזה נתרצה אע"ג דנקיט מאידך ול"ל דהגמ' נקט הכי משום דמתני' פשטא בב' אוחזין איירי אלא דהגמ' דנקט בתירוץא ולא ידע משום דבעי לאוקומי אפי' באין אוחזין דלפ"ז לא קשה מה שהק' הרא"ש מנ"ל להגמרא וכו' ע"ש ועיין לקמן בביבא דבית בסי' רכ"ב ע"ש: דף ג' ע"א גמ' לא מהימן לי בשבועה מהר"ץ בתשו' סי' קכ"ו נסתפק אם רגיל החנוני להקיף לשכיר אי דמי למאי דאמרי' בפרק המפקיד דל"ו ע"א גבי שומר שפסד לשומר דחייב משום דא"ל אינדף לא מהימן לי בשבועה ואם רגיל המפקיד להפקיד אצל שומר ב' פטור שומר א' פדאיתא התם גבי ההיא סבתא ע"ש וה"נ אם רגיל בעה"ב דלא מצוי למי ל"מ לי בשבועה ע"ש שחילק בדונק ונ"ל דלא דמי פלל דשאני הכא דהחנוני יודע בבירור שפרע לו וקמשתבע לשקרא ולכך אע"ג דרגיל בו והאמינו היינו מן הסתם אבל עתה שיזע שמשקר אינו מאמינו וכ"כ במקובצת פאן דאפי' למ"ד שומר שפסד לשומר פטור ול"ל הך טעמא דלא מהימן לי בשבועה הכא מודה דא"ל לא מהימן לי בשבועה משם דחנוני מפיר בשקרא ע"ש: תוס' בד"ה אלא וכו' דלא הדר ביה וכו' עכ"ל והא דקא' מחנורתא פדשני' מעיקר' ה"ק גבי מקח וממכר פדשנינו מעיקרא אבל גבי מציאה אפתי פדשנינו השתא דמשום פסידא ואפי' איכא רמאי במציאה איירי וא"כ לפ"ז לא קניס אלא היכא דאיכא תרונניהו רמאי ופסידא: בא"ד וכן בסמוך דפריה וכו' עכ"ל מה שהק' במ"ב דלקמן פריה אמנה ג' דע"כ לשנויי משום חלוקה אמת פדשנינו לרבנן ע"ש לפ"ד גם בשנויאי קמא דרמאי אב' מנין הוא דקאי אבל אמנה ג' פדשנינו לרבנן ולפ"ז לא א"ש מאי דקאמר בגמ' בקושאי דחנוני דהא בודאי איכא רמאי דהא אפי' ליכא רמאי תקשה ע"כ נראה דאכפולהו קאי הני שנויי וכיון דבב' המנין דנדאי איכא לכל חד מנה קניס אין סברא דבמנה ג' לא יקניס: בד"ה מפני וכו' וצ"ל מטעם חזקה וכו' דהא אפי' במקו' וכו' עכ"ל ק"ק דהו"ל לדחויי משמעתינן גופה דאי איתא דמשום חזקה הוא דפטור פולו אמאי ר"ח לא מחייב בהעדאת

עדים אלא משום דהוי מ"מ וגם אבנה בר אפטוריקי אמאי פליג לקמן על ר"ח ופוטרי בהעצאת עדים הא אפילו הוי פופר הפל תייב בכה"ג פיון דהתחוק דמעיו במקצת של העצאת עדים ועיון בש"מ ויתיישב זה ואין להק' הא כ' התו' לקמן בדבור שאח"ז דגם בכופר הפל שייך אשטמוטיה אלא דלא הוי מגו וא"כ היכי ס"ד למי דפטור מטעם תנקה הא ליפא תנקה דאמרי אשטמוטיה די"ל פיון דשייך העצה בכופר הפל יותר ממודה במקצת ולא פתיב שבועה אלא במ"מ מקלל כופר הפל תייב ודחו לזה דא"כ בנו דמעיו מנ"ל ומ"ש עוד וא"ל דילפי מע"א וכו' הא דלא דחו דא"כ בנו דמעיו מנ"ל ניחא להו לדחות משום דמוקמי ליה במקום שאינו קובע דאח.

א"ש הדחוי גם למאן דפליג וס"ל דאפי' בבנו אינו מעיו דפלוגתא דתנאי שם בשבועה ולפמ"ש מהרש"א בדבור שאחר זה דס"ל להתוספות דמטעם אמת אין לפוטרו וכו' ע"ש א"ש בלא"ה ומה שדחו התוס' דאין ראיה מע"א וכו' עמ"ש לקמן ד"ד בגמ' מ"מ אמרה תורה וכו' התוס' ורש"י פי' דהו"ל לפוטרו משום מגו דכופר הפל ולכאורה ק' דהו"ל דלא הוי מגו משום דמ"מ איפא אשטמוטי טפי מכופר הפל ואמאי אצט' לטעם תנקה וי"ל דמאי דלא שייך אשטמוטי כב' דמו מ"מ הוא משום העצה וכצ"ל במ"ש התוס' דמאי דאמר בכו"ל בעי דלודי ליה הוא משום דק"ל נימא מגו דהא דלא משני משום דשייך העצה טפי מכופר הפל משום דבמ"מ נמי איפא העצה אלא מטעם אשטמוטי הוא דליפא העצה והא דלא משני דלא הוי מגו משום דכי כופר הפל הוי חשוד אממונא והוא אינו חשוד משום דמאי דהוי חשוד הוא משום דאינו מעיו כמו שר' מפירש"י לקמן דף ו' ע"ש ולפי הפי' דמאי דאמרי קמ"ל וכו' היינו דקמ"ל דלא הוי חשוד א"ש טפי: ע"ב תוס' בד"ה בכו"ל וכו' דהא מסיק לקמן וכו' עכ"ל ואע"ג דאב"י ס"ל פן לקמן וטעמא דהנהו משום מלוה ישנה מ"מ ע"כ דרבה ל"ל דאב"י דא"כ אמאי אצט' אשטמו' נימא משום מלוה ישנה מיהו ק' נימא דאצט' לאשטמו' ליישב גם מ"מ דפקדון דבפקדון לא חיישי למלוה ישנה כמ"ש התוס' שם אמילתא דאב"י ע"ש ע"כ נראה דמ"ל דאי איתא דגם רבה ס"ל חשוד אממונא חשוד אשבועתא הו"ל להגמ' להזכיר זה שם גפי מילתיה דאב"י בא"ר ואחד מהן שלא שלחתי יד עכ"ל ע"ש בפ' רש"י דפי' משבועה שאין ברשותי מוכיח הגמ' ע"ש: בא"ד א"כ אמת הוא וכו' יהיה נאמן במגו עכ"ל כ' מהרש"א דמטע' אמת לחודי' אין לפוטרו דהא גם בנו וכו' ע"ש וכוונתו דהתוס' לעיל כ' דמשום גזה"כ הוא דמפטור כופר הפל וא"כ אי איתא דמטעם אמת יתכן לפוטרי' מנ"ל דבבנו נמי פטור נימא דמאי דכתי' מ"מ דגזה"כ דכופר הפל פטור הוא במקום דאינו מעיו אלא ע"כ דס"ל למסקנא דאין לפוטרו מטעם אמת ודלא כמהרמ"ש ולפי דרכו של מהרש"א שפת יתר יתרו התוס' במ"ש מאחר דאין מעיו א"כ אמת הוא וכו' דבלא טעם דהעצה אמת הוא מטעם מגו והתוס' בפ' הנזקין כ' דאמת הוא וכו' לחודיה ע"כ נר' דתרי מילי קאמרי מטעם אמת ומטעם מגו והשתא ניחא שפיר דברי התוס' בסה"ד דסותרו המגו מ"מ אכתי קושית אמת הוא וכו' במ"מ ולכך אצט' לאשטמו' וא"צ למה שפתיבתי ומה שהוכיח מהרש"א מדברי התוס' לעיל י"ל דגזה"כ דקאמרי' הוא מיתורא דכי הוא זה דהו"ל הוא זה וכיון דמיתורא הוא אי איתא דדוקא במקום דמעיו לא הנה צריך תור דמדכתיב במ"מ מקלל כופר הפל דאיפא העצה טפי פטור וכו"כ בש"מ דמיתורא דכי הוא דכ' דהיו גזה"כ אף מדברי התוס' בדבור שאח"ז נר' קצת פדברי מהרש"א וע"ש במהרש"א ומדברי התוס' לקמן דף ה' ע"א בד"ה למ"ד נר' דלא פמהרש"א ע"ש: בד"ה אבל וכו' קמ"ל דלא הוי גזלן בהכי דאשטמו' וכו' עכ"ל הא דלא כ' קמ"ל דלא אמרי' חשוד אממונ' חשוד אשבועתא משום דהא מילת' פבר אשמועי' ר"ח גופיה בדינא דחנוני דמזיתי הגמ' לקמן ד"ו ע"ש אלא ע"כ דקמ"ל פאן דגם מטעם אשטמו' יש להשביעו מה שהק' מהרמ"ש הא פבר שמועי' זה

מעד א' ע"ש י"ל דהקטר' דע"א באינו תובעו ולא ידע פמו שכתבו התוס' לעיל ע"ש ועוד י"ל דהוצרכו לו' קמ"ל אשטמו' לנישב גם מ"ש לקמן דף ה' בד"ה דחשיד לחד תי' דבגולן כ"ע חשיד אשבועתא והכא שהעידו העדים הו"ל גולן פההוא רמזא דלקמן דף ה' ע"ש בגמ' ומ"ש ואף על גב דאמרי' לקמן וכו' נחתי לתרץ גם לתי' קמא שם ובהכי ניחא קושני' מהרמ"ש הנז' ומאי דפריה לקמן תאמר בעדים דהתחזק פפרן לתי' קמא פריה לאפני' דחשיד לזה חשיד לזה ולתירוץא בתרא פריה לכ"ע ודוק: בד"ה מה לפיו וכו' ואפי' ע"א אם אינו מכחישו וכו' עכ"ל משמע דאפי' אמר איני יודע חייב בע"א דלא כמ"ש התוס' ר"פ אמרו לו ע"ש: בד"ה מה אם ירצה וכו' פדאי' בפ' אמ"ל וילאידיה לישנא וכו' עכ"ל כצ"ל ומשום די"ל דללישנא דנאמן היינו משום מגו והגמ' בעי אי משום מגו או משום דמתרץ דיבוריה ולפי זה י"ל דטעמא דנפשייהו קאמרי אפי' ללישנא דנאמן וע"ש בגמ' דמוקי בריני' דקתני נאמן ע"י עצמו דהוא מתרץ דיבוריה לזה כ' פדאי' בפ' אמ"ל ור"ל דמדקאמר הגמרא א"ד משום מגו משמע דללישנא דנאמן לאו מטעם מגו ועי"ל דמשום די"ל דהו' דאמרו לו לאו חקמים דרישא והנה דאמ"ל ס"ל דפטור משום מתרץ דיבוריה וג' מחלוקות בדבר לזה כ' פדאי' בפ' אמרו דמהגמ' שם דמייתי ת"ש מפלוגתא דר"י ורבנן ל"מ פן וע"ש בפירש"י ועיין במהרש"א: בד"ה אשם וכו' תימה דבמתני' דארבעה שומרין וכו' עכ"ל ק"ל דמאי קושיא דהתם לאו משום נאמנות עדים אלא משום דבמקום שיש כפל לא מחייבאשם וחנמש וכרשב"י במס' קמא דס"ה ע"ב ע"ש דהא קתני הודה מעצמו משמע דאם הודה אחר עדים לא מחייב וע"כ מטעמא דכפל דכה"ג דייק הגמ' בהגוזל דק"ח ע"א ע"ש ונהגמ' בשמעתינן דקאמר דלר"מ מחייב באשם וחנמש בעדים היינו בטענת אבד אבל בטענת גנב דאיכא כפל לא מחייב והיא לאו משום דאין העדים נאמנים ונ"ל דהתוס' סמכו עצמן ארישא דמתני' שם בפ' ד' שומרין דבטענת אבד נמי קתני הודה מעצמו חייב קרן וחנמש ואשם ע"ש ומאי דקתני הודה מעצמו גבי אבד אגב סיפא ואה"נ דאפי' הודה אחר עדים וס"ל דהגמ' בפ' הגוזל נפריה לר"י ומוקי לה כר"מ היא היא מתני' דפ' ד' שומרין כמ"ש התוס' שם אכל לגי' רש"י שם בפ' ד' שומרין ע"כ דהגמ' בפ' הגוזל מברייתא פריה ול"ק קושית התוס' וע"ש בפירש"י בפ' הגוזל דפי' דמוקי לה כר"מ משום דס"ל כר"מ ע"ש ודע דהתוס' הו"מ לאקשוני' לרבנן ללישנא דמתרץ דיבוריה מתני' דלא כמאן.

וע"ש בפ' אמ"ל בפירש"י והתוס' במאי דפשיט הגמרא הבעיא מברייתא דר"י ע"ש ודוק: גמ' אלא אתיא מע"א וכו' לפמ"ש התוס' לעיל בד"ה מפני דעד אחד מחייבו שבועה אפילו בטענת שפא ע"פ העד קשה נפרון מה לע"א שפן מחייב שבוע' אפי' בטענת שפא תאמר בעדים דאפי' אחר דלפינן דהוי פמודה במקצת אין משביעו אלא בטענת ודאי פמו מ"מ וכן מוכח מלישנא דר"ח דלא תהא הודאת פיו גדולה משמע דכי הדדי נינהו וכה"ג פריה בגמ' בקמא ד"מ ע"ב גבי נוגח ע"ש בתוס' ואף די"ל דלא כתבו התוס' לעיל דע"א אפי' בטענת שפא אלא לדחות דאין להוכיח משם כופר בכל ולא דס"ל פן לקושטא דמילתא מ"מ ויכמו כן נפרון מה לע"א שפן מחייבו אפי' בטענת פרוטה משא"כ מ"מ דבעי' טענת ב' כסף וכדאי' שם בשבועות והתוס' דלא דחו לעיל דאין ללמוד כופר בכל מע"א מזה הטעם אולי לשי' שכ' שם בשבועות דשמואל לטעמיה אבל לדינא קי"ל דאפי' בע"א בעי' ב' כסף אבל פל הפו' כ' דבע"א לא בעי' ב' כסף ובעה"ת שער ז' דחה דלא ילפי' כופר הכל מע"א מזה הטעם ע"ש ולדידהו ק' נפרון מה לע"א שפן מחייבו שבועה אפי' בטענת פרוטה וי"ל: דף ד' ע"א גמ' שפן אינו בתורת הנזמה ק"ל הא מ"ל ע"א בתורת הנזמה וכגון נסכא

דר' אבא דמתוך שאינו יכול ליטבע משלם או פגון שהנתבע אינו יודע דכה"ג אַמְרִי מתוך שאי
ליטבע משלם וכמ"ש הרי"ף הביאו הרא"ש בשבועות ד"מ ע"ש וכה"ג העד פא לחייבו ממון
ואם היום משלם וכה"ג אַמְרִי בפ' שבועת העדות הפל מודים בע"א דר' אבא ע"ש ומפח קושץ'
זו נר' להוכיח דהא דמתוך שא"י ליטבע משלם הוא מדרבנן וכן יש להוכיח מדברי התוס' בפ'
הניזקין דנ"א ע"ב בד"ה בכוליה שכ' דמתוך שאיל"מ ליתיה בשבועה דרבנן דתקנתא לתקנתא
לא עבדינן פדאמרינן בההוא רעיא ע"ש וכ"כ לקמן ד"ק ואי איתא מאי ראיה מייתו מההוא רעיא
דהפוך שבועה עיקרו דרבנן והוי תקנתא לתקנתא אלא ע"כ דמתוך שאיל"מ אינו אלא מדרבנן
וכ"כ בס' הלכות קטנות ח"א סי' י"ב ומהרש"ך ח"א דקס"ו ע"ש ועפי"ז נ"ח אצלי מה ששמעתי
מק' ומטו ביה משם אחד מרבני אשפנז במ"ש התוספות לעיל דלא ילפי' פופר הפל מע"א משום
דע"א מחייבו שבועה אפי' בטוענו ע"פ העד דמאי נ"מ כמיה שחייבה תורה שבועה בע"א הא יכול
לשלם לו מה שתובעו ואח"ך יתבענו ליטבע לו אם לקח ממנו ממון שלא פדין וכינן שאינו יודע
שקרי לא תבעו אלא ע"פ העד הוי מחוייב שבועה שא"י ליטבע ומשלם והוי כמו חמשים ידענא
וחמשים לא ידענא ואין לומר שהעד המסייעו פוטרן מן השבועה דכינן שהוא מחוייב ממון משום
מחוייב שבועה שא"י ליטבע אין העד פוטרן כמו שהוכיח הרא"ש לעיל ע"ש והנה נ"ל ליישב
דנ"מ אם תבעו ע"פ העד וגם הנתבע אינו יודע דהשתא הנתבע חייב שבו ומתוך שאיל"מ ואי
אחר שמשלם חוזר ותובעו אם לקח ממנו ממון שלא פדין אינו מחוייב ליטבע שקרי זה הנתב'
שתובעו עתה הוא טענת שפא ואינו מחוייב בטענת שפא אלא בע"א ועי"ל לפמש"ל בתוס' בד"ה
מפני דהא דלא דחו לואין לומר הב' מבנו כמו שדחו לואין לומר הא' משום דפלוגתא דתנאי היא
דאיכא מאן דס"ל דבבנו אין מעיז ע"ש וא"כ י"ל דההוא תנא ס"ל דלא אַמְרִי מתוך שאיל"מ
כר"י בשבועות דמ"ז ע"א ע"ש ועפי"ה דהא דמתוך שאיל"מ הוא מדרבנן קושץ' מעיקרא ליתא
איבך' דהדבר הק' דבגמ' בשבועות מייחתי להא דאיל"מ מקרא דשבועת ה' תהיה בין שניהם ולא
בין היורשין ופריף ושמואל האי קרא מאי עביד ליה ע"ש וכבר ראיתי ששמד בזה ה' תוספת
דרבנן באות מ' ע"ש וי"ל ועיין להרשב"א ח"ג סי' כ"ג: תוס' בד"ה וש"מ וכו' וא"ת יהא נאמן
וכו' עכ"ל קבעו דברייהם פאן משום דלמאי דאמרי' ב' חייב ליכא מגו וטעמא דרע"ק כמ"ש התוס'
בדבור שאח"ז ועיין במהר"ם ש"ף ז'ל: ע"ב גמ' לאפוקי מדרע"ק וכו' מלישנא דגמ' נר' דנקט ג'
לאשמועי' דלאו משיב אבידה וכצ"ל למה שצדד מהרש"א בתוס' בד"ה לעולם דפליגי בהילף
ודלא כפירש"י ונר' דרש"י מ'אן בזה משום דק"ל ליתני תרנויהו ב' וג'.

מה שהק' מהרמ"ש למ"ש הרא"ש ופ' בש"מ דלא הוי מודה במקצת אלא פי מודה בדבר שאינו
מחוייב בו ע"ש י"ל דהכא מייירי בשטר שאינו מקוים ולכך נקט הגמ' דקמודי וכו' אבל ק' דהא
קי"ל מודה בשטר שכתבו צריף לקיימו וא"כ לאו הילף הוא מ"ש רש"י בד"ה אינו וכו' והשטר
מסייעו למ"ש התוס' בד"ה וש"מ ודלא פהדרישא רס"י פ"ז ע"ש: והא שטר דקמודי ביה וכו'
ש"מ הילף חייב מכאן מוכח דפשיט"ל להגמ' שטר הוי הילף מדפריף הכי לר"ש ודלא כהב"ח
רי"ס כ"ג שכ' לדעת הר"י ו' מיגש דמשכון הוי הילף גם ששטר לא הוי הילף והגמ' לא קאמר
משום שעבוד קרקעות אלא לש"ח ע"ש והרי"ף כ' בשמעתין דב' פטור משום שק' ע"ש אע"ג
דלדין ק"ל כר"ש מיפטר משום הילף פינון דלא נ"מ מידי לדינא כ' דברי הגמ' בהנייתן דס"ל
דגם הילף לא הוי אלא אי טריף ממשעבדי כמ"ש התוס' בבתרא דקכ"ח ע"ב אבל להרמב"ם בפ'
ד' מה' טוען השטר הוי הילף אף דלא גבי ממשעבדי משום דכינן דא"י לכפור הוי הילף ע"ש ודאי
דעדיף טפי לתפוס טעמא דהילף דגמ' אפי' ל"ל משעבדי או בכ"י ועיין להנ"י ונהביאו הב"י סוף

סימן פ"ח ולהב"ח שם: תוס' בד"ה לעולם עמ"ש בח"מ סימן פ"ח דין כ"ח ושישבתתי עפי"ד התוספות הללו קוש' הש"ך שכ' ע"ש: תוס' בד"ה אין וכו' הא פופר שעבוד קרקעות וכו' עכ"ל הרמ"ה בסוף בתרא כ'דלענלא דנ"ל ש"ד מקרא דנהאי' אשר אתה נושא בו וכו' גם מטלטלי משונעבדין מדאורייתא דהא קרא במטלטלי איירי ולדידיה ע"כ דס"ל כר"מ דמטלטלי דיתמי משתעבדי לב"ח דכיון דמדאורייתא משונעבדין מאיזה טעם מתקני רבנן דלא משתעבדי אכל לרב דפ' שם ש"ד ע"כ לאו מטעמא דענלא דהא קי"ל מטלטלי דיתמי לא משתעבדי לב"ח וע"כ דטעמיה דש"ד מטעם ערב ולכה במטלטלי דיכול להבריח' ממנו לא משתעבדי מדאורייתא עש"ב והנה לענלא דנ"ל מקרא דס"ד וס"ל דמשתעבדי גם המטלטלי ל"ק קוש' התוס' דארף על גב דשעבוד קרקעות יש מ"מ איפא נמי שעבוד מטלטלי והוי כטענו פלים וקרקעו' והודה במקצת הפלים דזוקקין גם הקרקעות לישיבע עליהן וכדתנן בר"פ שבועת הדיינים ומייתי לה הגמ' בשמעתי' דהא הא דאין נשבעין על פפירת ש"ק הוא משום דאין נשבעין על הקרקעות דהו"ל פאלו פפר לו בקרקעות וא"כ אי איפא נמי שעבוד מטלטלי הוי פאלו פפר לו במקרקעי ומטלטלי והודה לו במטלטלי דמחוייב לישיבע ש"ד ובשמעתי' דאמרי' דשטר הוי פפירת ש"ק אע"ג דגם מטלטלי משע"ו מ"מ אם מכרן אינו טורף ובכה"ג דאינו טורף לא מקרי שעבוד ואף לענין ש"ק פן הוא לדעת התוס' כמו שיתבאר לקמיה ולכן ע"כ דהתוס' ס"ל כמ"ש הרמ"ה דלר"פ הטעם לאו מקרא דיוציא לה את העבוט אלא משום ערב ולדידיה מטלטלי ל"מ וקוש'יתם לר"פ שפיר דהא מטלטלי ל"מ משום דיכול להבריחם ועפי"ז ניחא לי מה שהק' הט"ז ס"י פ"ח ע"ד הטור דשם הביא ס' התוס' בדבור זה דאפי' ל"ל אלא ב"ח הוי ש"ק ול"מ מודה מקצת אלא בל"ל קרקע פלל או מחל השעבוד ובסי' פ"ב הביא דינא דגמ' בבתרא דקכ"ח פלנה אומר פרעתי מחצה מהשטר והמלנה אומר לא פרע פלל והעדים מעידין שנפרע פלו' דנשבע נגובה מחצה מב"ח אבל לקוחות העדים סמכי ע"ש ולפ"ד התוס' ע"כ ההוא דינא ליתיה אלא למ"ד שעבודא ל"ד דלמ"ד ש"ד הוי שטר ש"ק עיין שם ועפי"ה י"ל דכיון דהלוה לא אמר אלא שהשטר אמת ולא הודאה אחריתי היא אפי' מכר הב"ח אחרי שהודה שהשטר אמת א"י המלוה לטרוף דהא לקוחות סמכי אעדים שפבר נפרע מאותה ההלואה ודינם שנה למכר קודם ההודאה וכיון דאינו טורף הו"ל הני מקרקעי כמו מטלטלי דיכול להבריחם ע"י מכר וכיון שכן לא משתעב' דהא מה"ט מטלטלי ל"מ אפי' ש"ד ומאי דגבי מב"ח משום דמינייה אפי' מגלימא דעל פתפיה: והנה הט"ז תי' לקו' דלא כ' התוס' דאפי' ל"ל אלא ב"ח הוי שטר ש"ק אלא משום דאם ימפור אותם יטרוף המלוה והתם בבתרא מיירי במחל לו השעבוד של הטריפה דאמ"ל אם תמפרם איני טורף אבל אם יהיו ב"ח יהיו בשעברי כ"ז שהם ב"ח ולא מחל לו אלא בטריפה של מכירתם ולא בטריפה של המכורים פבר ע"ש ועפי"ד ניחא מה שהק' השע"ה בה' מלו"ל דף מ"ב בשם מהרי"א ז"ל ע"ד התוס' מדורשי' בשבועות דמ"ז שבועת ה' תהיה בין שניהם ולא בין היורשין דבע"מ אי ל"ל ב"ח אלא מטלטלי הא מטלטלי דיתמי ל"מ לב"ח ואי אית ליה מקרקעי הו"ל שטר ש"ק ואפי' אביהם לא היה נשבע ע"ש ועפי"ד הט"ז ניחא דאיירי באית ליה קרקע ומחל לו הטריפה אם ימפרם ומה שתי' השע"ה דס"ל כמ"ש הרשב"א דהא דל"מ מטלטלי דיתמי לב"ח הוא מדרבנן ע"ש הוא תימה דא"כ מאי מק' התוס' דא"כ מאי נשבע למ"ד ש"ד הא כיון דמדאורייתא גם המטלטלי משונעבדים הו"ל כפפר במקצת הפלים דחייב וכמו שנתבאר ועי"ל לקו' מהרי"א ז"ל דהיא ברייתא דשבועת ה' תהיה בין שניהם ולא בין היורשין למ"ד ש"ד אתיא כר"מ דס"ל מטלטלי דיתמי משתע' ולרבנן קרא אתי פדרוש ליה שמואל שם בשבועות ע"ש ועי"ל דאיירי

ביתומים שגבו קרקע בחובת אביהן דב"ח גובה אותה מהם פדאי' בפ' כ"ש מיהו בזה פריה
להתנישב אי בכה"ג מקרי שטר ש"ק: ואחרי פתבי זה ראיתי לה"ה בפ"ו מה' אישות דין ד' פתב
מסבך' דנפשיה לנישב השגת הראב"ד שם דס"ל להרמב"ם דהיכא דמשועבדין מקרקעי ומטלטלי
לא הוי פפירת ש"ק וגבי פתובה גבי מטלטלי מתקנת הגאונים ע"כ ולע"ד דדברים מוכרחים
הם ממתני' דכפר בקרקעות וכדכתי' והמש"ל בפ"ד מהל' טוען דין ד' יישוב עפ"י' לשונו של
הר"מ שם גבי שטר שכ' ואין נכסיו משועבדין ע"ש וק' מסוגיין דאמרי' ש"ק אע"ג דגם מטלטלי
משועבדין ובד"ז גופיה כ' הר"מ דלא הוי ש"ק פיון דגם מטלטלי משועבדין לפ"ד המש"ל ועיין
להלח"מ שם בה' אישות ע"ש ונ"ל דס"ל להר"מ דלמ"ד שעבדא ל"ד אע"ג דתיקנו רבנן גבי
מטלטלי לא הטילו השעבוד על מטלטלי ולא תיקנו אלא דמחוייב הלנה לפרוע לו ממטלטליו ולא
מטעם שעבוד נכסים פיון דלא סמיך עליוהו ועיין לה' קהלת יעקב באות ש' שעבדא וסוגיין
כמ"ד שעבדא ל"ד אבל הר"מ פסק כמ"ד שעבדא דאורייתא וס"ל למ"ד ש"ד גם מטלטלין
משועבדין כמו קרקעות וא"ש: תוס' בד"ה הודה וכו' וא"ת זהא נאמן במגו וכו' קושיותם למ"ד
הילך חייב אבל למ"ד הילך פטור ל"ק במ"ש התוס' לעיל בד"ה ושמ"מ עיין שם: דף ה' ע"א גמ'
אמאי אצט' קרא וכו' וא"ל דאצט' לאקושי עבדי' לקרקעו' דאי משום הילך אין לאקושי עבדים
לקרקעות דהא עבדים לאו הילך הוא ובכה"ג ליכא לאקושי כמו שנו' מדברי התוס' ר"פ איזהו
נפש' בד"ה אלא ע"ש דנדאי ממשמעות דקרא והברייתא למעט קרקע גופיה אצט' קרא ובזה ניחא
מאי דק' דנימא דאצט' לשטר ש"ק ומחל לו השעבוד של הטריפה דלאו הילך הוא כמ"ש התוס'
דכ"ח דלא הוי הילך אי טריף ממשעבדי ע"ש ונהוי שטר ש"ק דאפי' לא גבי אלא מקרקע ב"ח הוי
ש"ק לדעת התוס' לעיל ועפ"י"ה ניחא גם לפי דברי הט"ז שפתבתי לעיל ניחא: גמ' ב' פרות מסרתי
לה וכו' מה שהק' מהרמ"ש ע"ד בקמא דק"ז שכ' דאורי' שהפקיד בשטר דאם פן הוי הילך ל"ק
דדוקא בשטר חוב הוא דהוי הילך לפירש"י לעיל משום שעבוד ולהר"מ בפ"ד מה' טוען משום
דמתחייב בלא הודאתו אבל בשטר של פקדון יכול לומ' נאנסו ועפ"י הודאתו הוא דמתחייב: וחד
למודה ממין הטענה מה שהק' מהרמ"ש נילף כופר הפל דפטור מהכא ע"ש י"ל דנימ' הטע' משום
דאינו מעיז אבל בכנו מנ"ל הן אמת דלכמ"ש מהרש"א לעיל דף ג' ע"ב בד"ה בכולי וכו' ק' וכבר
הוכחתי לעיל דלא כמהרש"א ע"ש: ע"ב בד"ה ותקנתא וכו' לא שייך הךא פדפי' עכ"ל לפום תי'
קמא שכ' בד"ה שפנגדו דשלא יהא פל' א' וכו' לא שייך דהא תקנתא לנתב' הוא דמן הדין משלם
אלא דעשו לו תקנה לישבע שפנגדו' לא ישבע חל חיובא עליה לשלם פדינו ולא שייך למי'
תקנתא לתקנתא לא עבדי' וצ"ל דהכא משום דבשבועה דרבנן לא אמרי' מתוך שאיל"מ וכמש"ל
ד"ג ע"ב בד"ה בכוליה ע"ש אבל תי' בתרא שכ' לעיל בד"ה שפנגדו א"ש גם פאן ובזה מקום
י"ל מה שהק' התוס' בד"ה שפנגדו פאן אשמעתין ולא אמתני' גופה דשבועות דתנן החדשוד עה"ש
שפנגדו נשבע ונוטל ועיין למהר"ם לובלין ז"ל ועיין מ"ש לקמן דצ"ז ע"ב בד"ה ה"נ ע"ש: גמ'
את"ל דהו"ל רועה וכו' ואזלא שמעתא כמ"ד בפ' ז"ב רועה לא בעי הכרזה מיהו רש"י פי' סתם
רועה פסול אפי' לא הועד עליו שגזל ותינו למ"ד רועה בעי הכרזה ע"ש בגמ' ולפ"ז צ"ל כמ"ש
מהרמ"ש דלשבועה לא בעי הכרזה ועיין להתוס' ס"פ הכונס דס"ב ע"א בד"ה חמסן שנו'
מדבריהם דגם לשבועה בעי הכרזה ע"ש: ה' דאמרי' מודה מקצת וכו' התם אשטמוטי לפי' רש"י
לעיל דכופר הפל ליכא אשטמוטי הו"מ הגמ' לאוכחי משבועה דע"א וכה"ג הקשה מהרמ"ש
מהרמ"ש לעיל ד"ג ע"ב בתוספות בד"ה אבל ועיין מה שתיירצתי שם: אלא ה' דתני רמב"ח וכו'
הומ"ל ממתני' דשבועה דזה אומר עד היזו וכו' אלא דניחא לאתויי מכל ד' שומרין כמ"ש התוס'

לעיל בד"ה שח"ר ע"ש יש מק' מאי מייתי מדרמי ב"ח נוקמה ביש עדים דשנים מתו בפשיע' דאינו יכול לומר אבד ודמי לשבוע' השומרין דכתיב בקרא עיין פירש"י ומהרמ"ש לעיל בהפוך הדין מוקי לדרמב"ח בהכי לתרין קו' התוס' במס' קמא עיין שם ועיין במקונצצת: תוס' בד"ה דחשיד וכו' לא פסיל לשבועה אלא מדרבנן וכו' עכ"ל ונדקא בגזלן ודאי הוא דהחמירו רבנן אבל מהרמ"ש כתב דנדקא במקום דישבוע פנגדו הוא דפסלוהו ע"ש וק"ל דאם פן מאי משני לעיל תסקנתא לתקנתא לא עבדי אפתי ק' מאי קאמר אם איתא דלדר"ח לישתבע אפי' ליתא לדר"ח משתבע מדר"ן אפי' בגזלן פנין דאינו נשבע שפנגדו משום תקנתא לתקנתא לא עבדי וי"ל דאע"ג דמשתבע מדר"ן קאמר שפיר אם איתא לדר"ח משתבע דהיינו שבועת המשנה בנק"ח אבל דר"ן שבועת הדין היא ולא פריה הגמרא לעיל אלא על ההפוך דאע"ג דהוא אינו נשבע אלא הדין פי מהפכין נשבע שפנגדו שבועת המשנה ולפי"ז לפום האי תירוץ דהתוס' תורה יוצאה בגזלן לא פסיל אלא לשבועה דאורייתא אבל לשבועה דרבנן פשר פנין דלא מהפכי דרבנן: בא"ד דמה שאינו משלם ע"י עדים אין זה השבועה וכו' עכ"ל ולתני' קמא דגזלן פסול מדרבנן פשוט הנה להם דאפי' משלם ע"י עדים הני השבועה מ"מ גזלן נחשיד מקרי דכיון דכבר גזל אפי' דמשלם אחר פה גזלן נחשיד אממונא מקרי ולא הוק"ל מרעיא אלא לתי' הב' והמענין היטב בדבריהם יראה דס"ל דגזלן אפילו משלם מעצמו פסול לעדות ודלא פהטור בסימן ל"ד וע"ש בב"י: בד"ה בלא וכו' וא"ת ת"ל מלא תגזול וכו' עכ"ל אבל אי לא תחמוד הווי בדמי לא קשיא די"ל דלא תגזול דוקא בלא דמי ומאי דמשמע מסוגיין דאפי' בדמי הוי גזל מדפריה אלא הא דאמר ר"ה ומשני מורה וכו' היינו בהשבעה בע"כ אבל בהשבעה מעצמו ליכא גזל א"נ היינו מדרבנן ועיין להתו' בס"פ הכונס כ' מהרש"א דמשמע מדבריהם וכן הוא האמת דנדקא בלא דמי ע"ש והיינו ממה שהק' ת"ל מל"ת דאי איתא דנדקא לאינשי נימא דמ"ל לאינשי דלא תגזול דוקא מייד ליד כמ"ש ויגזול התנית וכו' ובשה"ק קוש' ב' וס"ד דחמסן אפי' יהיב דמי מדאורייתא ע"כ דלא תחמוד נמי אפי' יהיב דמי דהא איסור חמסן לא פתיב אלא מלא תחמוד הוא דנ"ל כמ"ש מהרש"א בסוף הדיבור ע"ש ולכן מקשי' הא חמסן פסול לשבועה ולא רצו להקשות בפשי' סתירה דבשמעתין קאמר חמסן בלא דמי ובפ' הכונס מוכח דאפי' בדמי וכתיב עד חמס בלאו ההיא דפ' פל הנשבעין משום די"ל דמשמע להו לאינשי דוקא ולא כן האמת באופן דאי חמסן אפי' בדמי מדאורייתא גם לא תחמוד פן ואין שום סתירה בדברי מהרש"א כמ"ש מהרמ"ש ע"ש: בא"ד לחטוף מייד ליד עכ"ל ל"ד דעיקר החילוק הוא בין ידיעה להעלם: דף ו' ע"א גמ' שמה מלנה ישנה וכו' והוא סבור דמשבעי ליה דמי טלית וכו' כדפירש"י אבל חכמים הטילו עליו לישבע שגוף הטלית שלו ועי"כ פורש ופריה אמאי משבעי ליה הכי ומפסידין אותו ובסמוך גבי ספק מלנה ישנה פריה משתב' נמי מספיקא דהא לא משבעי ליה שגוף הטלית שלו משום ודאי מלנה ישנה פי היכי דלא מפסיד וכיון דלא משתבע אלא דמי טלית לא הוי אלא ספיקא ומשתבע נמי מספק ועיין למהרמ"ש ומפאן למדנו דאע"ג דיש לו עליו מלנה אי לתפוס משל הלנה ולישבוע שגוף הדבר שלו ודלא כמהרמ"ח ח"א סי' קי"ג ע"ש שדבריו תמוהים ומ"ש מדברי הג"א גבי פקדון נר' דהג"א לא איירי אלא בתפס דמים וע"ש בסי' ג' במלקחיות הא דלא אמר שיש לו עליו מלנה ובשביל פן תפס משום דנחית לזכות בגוף הטלית ולא תחמוד בלי דמי משמע להו ע"ש וקש' מאי פריה נשקול בלא שבועה הא שפיר משבעי ליה דלא לזכות בגוף הטלית וי"ל דכיון דמפסדי ליה אי פריש ע"י שבועה דהא א"י לחזור ולטעון דמלנה יש לי עליו דס"ל להגמ' פאן כמ"ד בבתרא דל"א דאין טוען וחוזר טוען ולכך לא משבעי ליה שגוף הטלית שלו ומ"מ דחיק' מילת' דהוי דלא פהלקת'

דקי"ל טוען וחוזר וטוען: ת"ש בד"א וכו' אלא שתקפה אחד בפנינו וכו' כתב הטור סי' קל"ח בשם הרא"ש ז"ל שתק ולבסוף צונח אפי' אתו עדים לא מהני דהודאת בע"ד כמאן עדים ונראה שהוציא ד"ז מדברי הרא"ש בשמעתין שכ' עד שייביא עדים דאוגרה נהלקה ולא כ' עד שייביא עדים שהיא שלו וקא דלא כ' עד שייביא עדים שצונח משום דבהא לא מהני עדים פיון שהיא אמר דאוגרה הרי הודה שלא צונח וכה"ג כ' הב"י בסי' פ' בשם הרשב"א בתשו' ע"ש אבל הוא תימה וכו' הוא תימה דקא בגמ' בעי לאוקמה ברייתא כה"ג וקתני המע"ה וש"מ דאי מייתי ראיה מפיך וכבר תפסו עליו בזה וי"מ דצדדי הבעיא פה הם מי אמרי' אודויי אודו ליה נאפי' אתו עדים לא מפיך א"ד ספיקא הוי די"ל הא דאודי משום דסבר קחזו רבנן ומ"מ ספיקא הוי דדילמא אודויי ופשיט כהצד דספיקא הוי וליתא דא"כ בבעיא דהקדישה הו"מ למבעי גם להצד דמוציאין הקדישה בלא באו עדים מהו מי אמרינן דהקדישה פתקפה דהוי ספיקא ואין מוציאין אלא בעדים וכי לא אתו עדים הוי הקדש מספק א"ד אינו יכול להקדיש דלאו ברשותיה הוא אלא ע"כ דלהצד דמוציאין אפי' לא אתי עדים מוציאין דנדאי לאו אודויי להצד ההוא: תוס' בד"ה הקדישה וכו' א"ד הקדישה לא הוי פתקפה וכו' עכ"ל דקדק מהרמ"ש ז"ל דא"כ הול"ל בהצד הב' מה ביתו שלו ע"ש ונראה דנקט מה ביתו ברשותו לאשמועי' דלא הוי הקדש אפי' החצי שהיה תפוס בו דדינא הוא דיחלוקו וכינון דמוציאין בדיינים הוי שלו אלא הוי ברשותיה פיון דחבירו טוען פולה שלי והוי כפיקרון דכפריה דא"י להקדיש ותפיסתו דהיה תפוס לא הוי כברשותיה פיון דלא תפיס אלא בכרפש' לא הוי מוחזק כמ"ש מהר"ש"ל בריש מכילתין ובפ' הספינה בעובדא דקרי היכא דקנין אמרי' בגמרא דלא הוי הקדש פיון דאינו שלו ע"ש והיינו משום דאין יכול המוכר לחזור בו ולהגביהו בדיינים אבל היכא דמוציאו בדיינים הוי שלו והרמב"ם בפ"ו מה' ערכין כ' הטעם דלא הוי הקדש בעובדא דקרי משום דאינה ברשותו ע"ש ונר' דס"ל דיכול המוכר לחזור אפילו קנין וכמ"ש רי"ו בשם הרי"ף הביאו מר"ן בב"י בסי' ד' ע"ש וכינון דיכול להוציא בדיינים הוי שלו אלא דלא הוי ברשותיה וכמו שפתי אב"ל ק' דמדבריו בפ' ד' מה' מכירה מתבאר דאין יכול המוכר לחזור בו וא"כ לאו שלו ואמאי בה' ערכין כ' טעמא דאינו ברשותו ולא כ' משום דאינו שלו כמ"ש בגמ' שם ועיין להרמ"ה שם שפתי דנקט הגמ' טעמא דאינו שלו לאשמועינן דאין המוכר יכול לחזור בו ע"ש: בד"ה וקא וכו' מסתמא תו לא פקע וכו' עכ"ל עיין בבדרי' דכ"ח בפלוגת' דבר פדא ועולא אי קדושת דמים פקעה בכלי ויש לחלק ובעיקר דבריהם דכ' תו לא פקעה והוי עדיף הקדישה בלא תקפה מתקפ' לענין אם אח"כ תקפה האחר אינו סותר למ"ש בגמ' את"ל מוציאין אינו הקדש דלא עדיף הקדישה מתקפה דשאני התם דאפי' בשעשה שהיא בידו לא הוי תפיסה וא"כ ההקדש לא חל כלל אבל הכא בשעת התקיפה הוי שלו ולכך ההקדש חל וכינון שחל תו לא פקע והעדפות הוא מכח ההקדש דלא פקע: ע"ב בא"ד ומפ' הירוע וכו' אין ראיה וכו' עכ"ל אם רצונם להקשות אמאי אח' לשלם יאמרו הבעלים שרוצים שיתנו לאחר מה הלשון אין ראיה דקאמרי ונהיה נראה לומר שהכל הוא מהתי' הב' והפנונה אין ראיה להתי' הא' דמפירי כהנה דאי כתי' הנה לו לשלם מיהא טובת הנאה דהתם בשאכלן איירי ק' נוקמה להיה סוגיא כמ"ד ט"ה אינה ממון ע"כ נר' דנדאי היה דבן לוי ל"ד לכהן כלל דקרא כתי' ונתן לפהו ומאי דמספק"ל שם אי אקרו עם היינו אי פטירי או לא אבל ליטול נדאי לא יטול וא"כ מן הדין הנה לו לשלם אלא משום דהו"ל ממון שאין לו תובעין לגבי פהנים אלא דאפתי ק' הא הבעלים תובעי' אותו שרוצים ליתן המתנות לכהנים אבל אי הבעלים אינם יכולין לתובעו אלא משום ט"ה ל"ק די"ל דהיה סוגיא כמ"ד ט"ה א"מ וא"כ לכאורה יש ראיה לדבריהם דאינם יכולין לתובעו אלא

משום ט"ה ולזה כ' אין ראיה די"ל פשאכלן איירי ועיין להפר"ח בי"ד סי' ס"א שתמה ע"ד התוס' הללו וכ' דט"ס נפל וצ"ל פהנא במקום ו' לוי ע"ש ועפי"ה א"ש גירסת הספרים אלא דק"ק בעיקר דבריהם ש"פ דאח' ליתן אלא ט"ה דבגמ' בס"פ האיש מקדש אמרי' ל"מ"ד טה"מ והגונב טבלו של חבירו משלם לו דמי טבלו פולו ולפ"ד הללו בדמי חולין וט"ה סגי וי"ל: גמ' מסותא דמנצו עלה וכו' רש"י לא ביאר מה הספק שנסתפקו רבנן דפירש"י והנה אי נפל להם ב' ספיקות אי תקפה מוציאין ואת"ל אין מוציאין אי הקדש מהני הנה א"ש פשיטותא דרב המנונא דמדוקדקים דבריו שפיר שבא לפשוט שניהם אף רש"י בפשיטותא דר"ה כ' ש"מ הקדשו הקדש נראה דלא הנה הספק אלא גבי הקדש וא"כ פשיט"ל להני רבנן דאין מוציאין וכו' נר' מדחיה דרב פמו שתראה ולפי"ז הגמ' דקאמר ת"ש ממסותא בא לפשוט ב' הבעיות דלעיל וכל הסוגיא איירי בשתק ולבסוף צונח וס"ל לרש"י דאפילו אמרי' אודויי אודי ליה ותקפה אין מוציאין אי חזר ותקפה האחר הני תפיסה וכן היא סברת הרמב"ם לפי מה שהבין בדבריו הטור סי' קל"ח ע"ש בב"ח וא"כ אינו יכול להוציא בהדיינים אם יתקוף האחר ולכך פשיט שפיר לקמן מדאמ' ר"ן פל ממון שא"י להוציא בהדייני' והקדשו אינו הקדש דה"נ א"י להוציא בהדייני' אפילו אמרינן אודויי זו היא שי' רש"י אבל התוס' ס"ל דכי אמרי' אודויי אפי' חזר ותקפה האחר לא הני תפיסה ויכול התוקף הראשון להוציא בהדייני' פדעת הטור ולכך מיאנו בפי' רש"י דא"כ מאי פשיט מדר"ן כמ"ש מהרש"א ע"ש וע"ל דאפ"ל לשי' רש"י לא נפשטה הבעיא הא' דתקפה משום די"ל דמתני' דס' בכורות איירי בשתק ולבסוף צונח שלא בפני ב"ד דבכה"ג אודויי הוא בנדאי דליכא ב"ד דחזו ליה רבנן וכ"כ התוס' בחולין דף ט"ל ע"ב דדוקא משום דחזו רבנן הוא דמבע"ל ע"ש ועפי"ז י"ל על הכנה"ג בתשו' ח"א סי' קס"א דבנדונו ליכא הא דחזו רבנן נר' דס' פמו האי בעיא דתקפה ע"ש ונר' דנדונו דמי ממש לההיא דחולין ובההיא פלוגתא דרבננותא בפסקא דדינא עיין בח"מ סי' רמ"ה ע"ש בש"ע ונהא דלא פשיט הגמ' בעיא דתקפה מדמסקי בסמוך תקפו פהן מוציאין מיזו משום דשאני התם דבחזקת ישראל קאי דמה"ט הני פהן לעולם מוציא וכמ"ש רש"י בד"ה לעולם אבל ק' לשית' רש"י דהא דס' בכורות בשתק ולבסוף צונח ומטעם הודאה דא"כ מאי קאמר לקמן נמצא זה פוטר ממונו במקומו של פהן הא לא הני ממונו של פהן עד שיודה והוא לא יודה ונר' דס"ל לרש"י דאם תקפו פהן נאמר שהודה לו נאמן וכס' הרמב"ם דלא כמ"ש התוס' לעיל בד"ה אגרת ע"ש וא"כ ביזו של פהן הוא לתפוס ולומר שהודה לו: ע"ב גמ' אמר ר"ה מתני' היא וכו' הר"מ בפ"ה מה' בכורות פ' כר"ה דת"כ א"מ מיזו נגד מסקנא דשמעתין דמנכחי מההיא דהס' נכנסין לדייר להתעשר בז' וכ' מוציאין מיזו וכ' הרשב"א בתשו' ח"א סי' שי"א דההיא דהס' נכנסין לדייר להתעשר בפט"ח מיירי כדמוקי' בשמעתין ובפט"ח אפילו ר"ה מודה דמוציאין מיזו דש"ה דפודה בו בחזקת ישראל דשלו הוא ע"ש ולפי"ז כ"ש בפדיון הבן דמוציאין מיזו וכ"כ הרדב"ז בפי"א ופי"ב מה' בפיורים ולפי"ז צ"ל דר"ה דמוכיח דא"מ מיזו מדקתני המע"ה אע"ג דקתני גמי בכור אדם ובכור בהמה טמאה בהנהו א"ש לישנא דהמע"ה דהפהן לעולם מקרי מוציא דבחזקת ישראל קאי אבל בכור בהמה טהורה א"א דמוציאין מיזו לא שייך לישנא דהמע"ה וכ"פ ה' היו"ט דכ"א ע"ג ע"ש איברא דק"ל בדברי הרשב"א שם שהוכיח דהלכה כר"ה משום דבריי' דקתני המע"ה מסייעא לו דאי מוציאין מיזו קשיא מאי פסקא כדפריי' הגמרא בפ' המדיר דע"ו ע"ב דקאמר דיהיב טבח דמי מאי פסקא סתמא דמילתא פמה דלא יהיב זוזי וכו' ע"ש ולא ידענא מאי ראיה מיייתי דהתם הפעות הם של הטבח ובחזקתו הם וא לא יהיב טבח דמי ודאי דבעל הבהמה הוא המוציא ועדיף מפדיון הבן ופט"ח ולכך לא שייך לישנא דהמע"ה אלא אי בעל

הבהמה בעי לאתויי ראיה אכל הכא אפילו אי מוציאין מידו דכהן א"ש לישנא דהמע"ה די"ל דהכהן לעולם מקרי מוציא דבחוקת ישראל קנימא והו"ל להרשב"א להוכיח מגמ' שם בהמדיר לעיל מינה דקאמר ואי יהיב טבח דמי בעל בהמה ניתי ראיה ונוקנים ומשני בדלא יהיב טבחא דמי ופריה מאי פסקא וכו' ע"ש: תוס' בד"ה פוטר וכו' והא דאמר בפ"ב דכתובו' וכו' עכ"ל עיין בתוספות שם שתי דש"ה דטוען פריא וכ' התה"ד סי' שכ"א דשני התי' אמת דכשטוען פריא אפי' אחר שנולד הס' מהני וכשטוען שפא תפס קודם שנולד הס' מהני ואח' שנולד הס' לא מהני ובדברי הרא"ש כ' דתפיסה לא מהני בטענת שפא אפי' קודם שנולד הס' מדמייתי מההיא דפ' השואל ע"ש והוא תימה דגם התוס' מייתו ההיא דפ' השואל וע"כ דס"ל דההיא לא הגי' תפס בהיתר דלא כמ"ש פאן ועיין למהרש"ח סי' ל"ז ועיין למהרימ"ט ח"א סס"י מ"ה מ"ש בדברי התוס' הללו ועיין בס' בית הלוי דצ"ח ונהמשך עש"ב: דף ז' ע"א תוס' בד"ה מפריש וכו' פשיט' פיון דמעשרון הו' שלו וכו' עכ"ל י"ל דהן שלו דקאמר היינו דאפילו תפס הפהו מוציאין מידו וקמ"ל תקפו פהו מוציאין מידו דלא שמע' לה לעיל אלא ממילתא דרבא דמנין פוטר: ע"ב גמ' שטרך דאית ביה זמן וכו' הת"ח תמה בזה פיון דע"י הודאתו היא אמאי גבי ממשעבדי ומהרמ"ש תי' פיון דקי"ל עדים החתומין על השטר כמי שחזקה עדותו גבי שפיר ע"ש ובהדיא אמרי' לקמן דע"ד מוד' בשטר דצ' לקימו וגבי ממשעבדי וע"ש בתוס' ובמקובצת שם כ' דה"ד לגבות מזמן הודאה ע"ש והתוס' בשבת דף ע"ח ע"ב בד"ה ת"ק כ' למ"ד צריה לקימו אי לא טעין מזוניף גבי ממשעבדי וע"ש במהרש"א והירושלמי שהביאו התוס' דהפל הולך אחר מי שתפוס עדים ולא הזכיר זמן נר' דס"ל דכה"ג לא גבי ממשעבדי דלא פגמרינן: דף ח' ע"א גמ' שנתפין שגנבו לפירש"י ק"ק בגמ' בקמא דנ"א מאי פריה בור של ב' שנתפין אש"לד"מ נוקמה בחפר אחד מדעת חבירו ועפירש"י שם בקמא דע"ח ע"ב במ"ש גבי טביח': בשלמא חרש קנה ואע"ג דפקח לא קנה וליכא מגו מ"מ חרש קנה מגו דב' חרשין ומאי דקאמר אלא אימא וכו' הפל מדברי המקשן והקשה לו מאי מגו ומשני ליה מגו דב' חרשין ודלא כמהרמ"ש ע"ש ובמאי דאמרי' מגו דב' חרשין כ' מהרש"א דהאי טעמא אהני לן דאע"ג דבעלמא המגביה מציאה לחבירו לא קנה חבירו בהאי קנה פיון דאיכא מגו דב' חרשין ועפ"י ז' יישב סוגיא דשמעתא ע"ש וק' דא"כ מאי קאמר רבא השתא דאמרן מגו משמע דלרמי ב"ח לא קנה חרש הא פיון דס"ל המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו אפי' בלא מגו קני שפיר חרש וממשנתנו הוא דהי"ל ללמוד ד"ז דלכל הטעמים קני חרש ע"כ נראה בפ' הסוגיא כמ"ש מהרמ"ש ע"ש: בתוס' בד"ה אלא וכו' אף ק' אמאי קאמר וכו' עכ"ל ויש ליישב קושיתם דאפי' גי' האי תו למ"ל ה"פ אי מוקמת לה במקח וממכר האי תו למ"ל הא שמע' לה ממציעתא אלא ע"כ במציאה ומגופה שמעי' המגביה מציאה לחבירו ל"ק חבירו וי"מ דהגמרא אזיל בשי' אפיי לעיל דטעמא דמתני' משום מלנה ישנה וא"כ אי במציאה איירי ליכא מגו דכולה שלי דנימא דאין לו ס' מלנה אלא פנגד חציה ואינו רוצה לגזול אבל במקח וממכר א"ש דהא רוצה לפרוע הדמים ולא תחמוד לאינשי בלא דמי מ"ל כדאי לעיל: ע"ב בד"ה רכוב וכו' ומתני' דאחד רכוב וכו' עכ"ל כ' מהרש"א ו"ל דמרש"א דב' רוכבים ל"ק די"ל דמוחזקין הוו אף דלא קנו ע"ש ומלבד דמדברי התוס' בד"ה א"ד לא משמע פן כמ"ש מהרמ"ש ו"ל עוד י"ל ע"ד דא"כ מאי קאמר הגמרא מנהיג מי איכא למ"ד דל"ק דהיינו ממתני' דאחד רכוב וכו' כמ"ש התוס' הקודם ולפ"ד מהרש"א לא מוכח מידי ממתני' דמנהיג קני די"ל דרכוב ומנהיג תרוניהו לא קנו ומוחזקין ואע"ג דשמואל קאמר חד קני מ"מ ממתני' לא מוכח מידי ועוד דלשמואל נמי נימא דרכוב דידיה הוא באזלא מתמתיה וברכוב הוא דאמר קני ורכוב דמתניתין הוא רכוב לבד ורכוב

דמתני' ומנהיג תרנוניהו ל"ק והספק דר"י הוא די"ל דמנהיג קני ורכוב דמתני' במהלך ברגליו
אבל אזלא מחמתיה ל"ק מיהו י"ל דאי במתני' תרנוניהו ל"ק ומשום מוחזקין הא שמעי' לה מב'
רוכבים וסיפא דאחד רכוב ל"ל ולעיקר קו' מהרש"א י"ל דאי מרישא הו"מ לאוקו' לה במקח
וממכ' ואשמועי' דמוסר' קני אבל מסיפא אי איתא דבמו"מ רישא למ"ל דרבותא שכ' הרא"ש לא
א"ש במו"מ דכיון דמוסר המוסרה לשניהם מ"ל קמא מ"ל ברתרא וכו' י"ל בגמ' לקמן דלא פריד
אלא מסיפא ועיין מהרמ"ש שם בהחילוק אשר כתב: בד"ה הרוב עדיף וכו' מאי פושט וס' עכ"ל
וגם אביי לא קאמר אלא יושב לא תפיס אבל אי תפיס הנה ניחא ליה דלא פמהר"ם לובלין ע"ש
ולמסקנת התוס' דאזלא מחמתיה גם גבי פלאים מהני מוסרה פיון דאזלא מחמתיה ולכך הוכרח
אביי לומר יושב לא תפיס אבל אי הנה תפיס הנה ניחא ליה: גמ' רכוב מבעיא אע"ג דר"י פשיט
רכוב מיושב וס"ל דשוין הו' בדינו היינו לענון קנייה דאי זה קונה גם זה קונה אבל עדיף מיהא
רוכב דתפיס במוסר' אע"ג דמוסרה לן קני וכמ"ש מהרש"א לעיל בגמ' ע"ש ולכך קאמר שפיר
לשון מבעיא ואין להק' נימא דאיתא למיסתם כר"מ דא"כ הול"ל יושב דהוי רבותא טפי: דף ט'
ע"א גמ' ומנהיג אין אבל רכוב לא וכו' הא דלא דניק מרישא מדלא קתני ב' רוכבין משום די"ל
דאיתא לאשמועי' דנקא גמל במשיכה ונחמור בהנהגה אבל מסיפא שמעי' דלאו דנקא וכיון דאין
יכול לדייק מרישא אלא בכח הסיפא דניק שפיר מסיפא גופה ואה"נ אחר הסיפא הדיוק גם מרישא
ובהכי ניחא דדייק רכוב לחודיה ל"ק ראי מסיפא לחודה אין לדייק אלא דלא מהני קנין דרכוב
במקום מנהיג אבל רכוב לחודיה דלא קני אין לדייק אלא מרישא ומשני ה"ה אפי' רכוב ולאפוקי
מר"י ור"ל דכל עצמו של התנא לא נחית אלא לאפוקי מר' יהודה וה"ק גמל דרכו במשיכה ונחמור
בהנהגה ואעפ"כ תרנוניהו קנו בחד מנייהו ומעשה אין לדייק דינא דרוכב לא מדישא ולא מסיפא
ופריד א"ה לערביניהו אא"כ התנא לא נחית להכי א"ש דאע"ג דמסיפא שמעי' דל"ד ועוד מר"י
שמעי' דלת"ה ל"ד מ"מ י"ל בחד צד ולכך לא ערביניהו אלא השתא דאמרת דהתנא נחית להכי
לאפוקי מר"י לא מסתבר למי' בחד צד דאי בחד צד לבד הו"ל להתנא לפ' הצד שהוא פיון דכל
עיקרו של התנא נחית למי' דאע"ג דאין דרכו קני ומשני בחד צד וסמיך התנא אסברא דמסתבר
טפי חד צד טפי מצד האחר כנ"ל פי' דשמעתא לפי פירש"י ועיין במהרש"א לקמן: ת"ש אחד
רכוב חמור וכו' עמ"ש מהרש"א ז"ל בכוננת רש"י ז"ל ולפ"ד ר"י.

דמבע"ל אליבא דשמואל פשיט"ל דרכוב לחודיה בלא מוסרה ל"ק ורכוב במוסרה קני ורכוב
במוסרה במקום מנהיג מבע"ל ופשיט מיושב דס"ד דיושב תפוס במוסרה וש"מ דלא קני אפי'
לחודיה ונחי יושב לא תפיס אבל רכוב דתפיס קני ונהדר פשיט מרו"ש דאמרי מוסרה ל"ק וכיון
דמוסרה לחודיה ל"ק ורכוב בלחודיה ל"ק רכוב ותפוס נמי ל"ק והשתא הפשיטותא הוא מרו"ש
לחוד וא"כ למתני' דחשב פלל דהא המבעי ידע כפר דרוכב בלא תפוס ל"ק ועיין במהרש"א לעיל
בפשי' דיושב מ"ש ע"ש אבל ק' דכי פריד ממתני' דאחד רוכב ואחד מנהיג כ' רש"י והיכי פשיט
רוכב מיושב והשתא הא כפר נחית הפשי' דיושב ועו"ק לפ"ד מהרש"א קשה קו' התוס' בד"ה
א"ד לשי' רש"י ומה שתי' התוס' לא יתכן לדעת רש"י דלא ס"ל הא מילתא דחזקה וי"ל: בשלמא
רכוב קני דמגבה ליה פן דעת פי' דאיירי דאם לא יתפוס האחר את המוסרה לא תהא נגררת ע"ג
קרע ונהגבהת הון דעת אינה מפסקת עיין בש"מ ועיין במחלוקת הראב"ד והרא"ש שהביא הטור
בסי' רס"ט ע"ש: תוס' בד"ה ונקני וכו' דלקמן מבע"ל וכו' עכ"ל נר' דאפי' לחד פי' שכ' התוס'
לקמן דבקני בהמה וכלים שעליה פשיט"ל דקני מטעם חצר היינו משום דס"ל להמבעי חצר
מהלכת קנה אבל לדין דקי"ל לא קנה הבעיא אתיא אפי' בקני בהמה וכלים ולא נפשטה ולכך

פְּרִיָּה תִּפְשׁוּט וּסְתָמָא דגמ' פֶּאן אַתִּי אַלְיָבָא דְהַלְכְתָא אַאל מ"ש מְהַרְשֵׁ"א דְלַהָּ פִּי קְוֹשָׂא הִיא
וְלֹא תִפְשׁוּט ע"ש ק' דא"כ מאי קאָמַר אִי הָכִי הָא אִפִּי אִי קִנִּי מְשׁוּם תְּפּוּס לִיקְנִי מוֹסְרָה מְשׁוּם
חֲצַר בֵּינֵן דְקִנִּי לְחִמּוֹר מְשׁוּם תְּפּוּס וְכֵן שְׁמַעְתִּי מִק': ע"ב תּוֹס' בּוֹד"ה מְשׁוּבָה וְכו' א"כ אִי הָיָה בְּעֵי
וְכו' פִּי שְׁמָא מְטַעַם חֲצַר וְכו' עכ"ל יל"ד דְהַשְׁתָּא נְמִי דְבְּעֵי בְּמִשְׁוָה אִי פְּשִׁיט לִיהָ קִנִּי י"ל בְּכַפּוּתָהּ
וְהָיָה פְּמֹו קְוֹפָה דְפִשִׁיט"ל דְקִנִּי וי"ל דְבִנְיָה לֹא הָיָה מְקוּם לְטַעוֹת דְבְּעֵינִיתוּ בְּכַפּוּתָהּ וּמְטַעַם מְשִׁיכָה
דא"כ לְבְּעֵי בְּעֵינִיתוּ בְּקִנְיָה: פִּירֵשׁ"י בּוֹד"ה מִי שְׁלִיקֵט וְכו' דָּאִי בְּבַעַל הַשְּׂדֵה וְכו' עכ"ל הִינְנוּ לְעוֹלָא
דְּפִלְיָגִי ר"א וְרַבְּנָן בְּמַגּוּ אֶבֶל לר"ח בּוֹפ"ק דְּגִיטִין דַּס"ל דְּפִלְיָגִי בְּתוֹפְסֵי לְבַע"ח פְּלִיגִי אֶף בְּבַעַל
הַשְּׂדֵה וְכֵן פִּירֵשׁ"י גּוֹפִיָּה שָׁם יע"ש וּבְהִכִּי נִיחָא מַה שֶּׁהָק' הַר"ש בּוֹפ"ד דְּפִאָּה עַל פִּירֵשׁ"י
מְהִירוּשְׁלָמִי ע"ש מַה שֶּׁהָק' מִהַרְמ"ש דְּגַם בְּבַעַל הַשְּׂדֵה אִיכָּא מַגּוּ דָּאִי בְּעֵי מְפָקִיר הַשְּׂדֵה אוֹ נוֹתְנָה
בְּמַתְּנָה ל"ק דְּוִדָּאִי לֹא אֶמְרִי' מַגּוּ בְּכַה"ג דְּוִדָּאִי אִין אֲדָם עֲשׂוּי לְהַפְקִיר אוֹ לִיתָן וּבְכוּלֵי גַמ' דְּאֶמְרִי'
אִי בְּעֵי מְפָקִיר הִינְנוּ יִפְקִיר בֵּינוּ לְבִין עֲצָמוּ וְאִח"ז יַחְזוֹר וְיִנְזַפָּה בְּהוּ וְגַבִּי פִּאָּה כַה"ג חֲיִיב בְּפִאָּה
פְּמֹו מְפָקִיר פְּרָמוּ דְחֲיִיב בְּפִאָּה עֵינֵן בְּקִמָּא דָּף כ"ח ע"א וּפִירֵשׁ"י שָׁם ע"ש: דָּף י' ע"א בּוֹד"ה סִיפָּא
וְכו' גְּלִי דְעַתִּיָּה וְכו' עכ"ל מ"ש מְהַרְשֵׁ"א בְּכַוְנָתוֹ צְרִיָּה לְהַגִּיָּה בְּדַבְּרֵי רִש"י גְּלִי דְעַתִּיָּה שְׁנַתְּנָה
לוֹ וְר"ל וְלֹא פְּקִדוֹן דְּהַדַּר מְפָרֵשׁ מַהוּ הַגְּלוּי דַּעַת הוּא אֲדַעְתָּא דְהָכִי אֲגַבְּהָה דְכִינּוּ דְאֲגַבְּהָה אֲדַעְתָּא
דְחַבְּרִיָּה הָיָה ג"ד דְּמַתְּנָה הוּא וְלֹא פְּקִדוֹן אֶבֶל ק' דְּמִפִּירֵשׁ"י בְּמַתְּנֵיתִין שְׂכ' דְּלֹא מְתַפְנִין לְהַקְנוֹת
לְחַבְּרִיָּו וְהָיָה מַתְּנָה נִר' דְּאֶפִּילוּ אֲגַבְּהָה אֲדַעְתָּא דִּידְהָה מַתְּנָה הָיָה וְלֹא פְּקִדוֹן וְלִכ"נ כַּמ"ש מְהַרְשֵׁ"ם
לוֹבְלִין בְּכַוְנָת רִש"י וּמ"ש רִש"י דְּאֲדַעְתָּא דְהָאִי הַגְּבַהָה ר"ל וְגַם אַחַר כֵּף לֹא חֲזַר לְזַכּוֹת בְּהָ וְהָיָה
הַפְּקִיר וְעֵינֵן לְהַרְשֵׁב"א בְּתִשׁוּ חֶלֶק ה' סִי' קַפ"ו: בּוֹד"ה לֹא קִנְיָה וְכו' לֹא עֲשָׂהוּ הַנוֹשֵׂא שְׁלִיחַ וְכו'
עכ"ל וְהָק' דא"כ דְּכִי עֲשָׂאוּ שְׁלִיחַ קִנְיָה אֲמַאי קָאָמַר ר"י לְקַמְּן וְא"כ מְשַׁנְתָּנוּ וְכו' דְּמַשְׁמַע דַּל"ק
מְשַׁנְתָּנוּ אֶלֶּא אִי אֶמְרִי' הַמַּגְבִּיָּה מְצִיאָה לְחַבְּרִיָּו קִנְיָה אֶפִּילוּ לֹא קִנְיָה קִשְׂיָה הָא מַתְּנִי' עֲשָׂאוּ שְׁלִיחַ
וְכֵן ק' מְדַאָּמַר ר"ן לְעִיל אַא"ב מְעֵנִי לְעֵנִי מְחַלְוֹקַת מַתְּנִי' רַבְּנָן וְהָא מַתְּנִי' דְעֲשָׂאוּ שְׁלִיחַ וְאֶפִּי'
בְּלֹא מַגּוּ קִנְיָה וי"ל דְּוִדָּאִי פִּשִׁיט"ל דְּמַתְּנִי' דְקָאָמַר תְּנָה לִי לֹא עֲשָׂאוּ שְׁלִיחַ לְזַכִּיָּה אֶלֶּא נְתִינָה
בְּעַלְמָא וְלֹא חֲזַדֵּשׁ ר"י לְקַמְּן אֶלֶּא דְכִי אָמַר תְּנָה לִי גְּלִי דְעַתִּיָּה דְלֹא נִיחָא לִי בְּזַכִּיָּה עַד שְׁתַּבָּא
לִידוֹ וְעֵינֵן בְּסַפֵּר בֵּית הַלּוּי סִי' ט' שְׂכ' דְּדוֹקָא בְּמְצִיאָה דְאִיכָּא מַגּוּ הוּא דַּס"ל לְרִש"י דְּכִי עֲשָׂאוּ
שְׁלִיחַ קִנְיָה ע"ש וְכ"כ מְהַרְשֵׁ"א בְּמַס' פְּתוּבוֹת בּוֹפ"ד דְּמְשׁוּם מַגּוּ אִין סְבָרָא לְחַלְקֵי בֵּין עֲשָׂאוּ שְׁלִיחַ
לֹא עֲשָׂאוּ שְׁלִיחַ ע"ש וְאֶפִּתִּי ק' בְּדַבְּרֵי רִש"י הַלּוּי דַּלְפ"ד מַאי פְּרִיָּה מְפּוֹעַל ש"ה דְּעֲשָׂאוּ שְׁלִיחַ
דְּהָא שְׂכָרוֹ לְכָל הַמְּלָאכּוֹת וְאֶף מְצִיאָה בְּכָלֵל וְאִי הִינְנוּ דְּמַשְׁנֵי יַד פּוֹעַל פְּיַד בַּע"ה וְהָיָה שְׁלוּחֹו מַאי
פְּרִיָּה וְהָא"ר פּוֹעַל יְכוּל לְחַזוֹר אַע"פ דְּיְכוּל לְחַזוֹר לֹא גָרַע מְשַׁלִּיחַ דְּעַלְמָא וְרִאִיתִי לְהַמְח"א בַּה'
שְׁוֹתְפִין סִי' כ"ז שְׂכ' בְּפִשִׁי' דְּדוֹקָא בְּחֹוב הוּא דְכִי עֲשָׂאוּ שְׁלִיחַ קִנְיָה אֶבֶל בְּמְצִיאָה לֹא דָּאִין אֲדָם
יְכוּל צַעֲשׁוֹת שְׁלִיחַ לְקַבֵּל לוֹ מַתְּנָה ע"ש וְעַפִּי"ז נִיחָא הַפֵּל שְׁפִיר וְנִיחָא נְמִי מַאי דַּק"ל בֵּינֵן דַּס"ל
לְרִש"י דְּבַעֲשָׂאוּ שְׁלִיחַ קִנְיָה מַאי ק"ל בְּהֵיא דַּפ' מְשִׁילִין וְהֵבִיאוּ הַתּוֹ בּוֹד"ה ר"ן נוֹקְמָה בְּעֲשָׂאוּ
שְׁלִיחַ לְמַלְאוֹת לוֹ וְרִש"י גּוֹפִיָּה בְּסוֹגִיא דְּמְשִׁילִין נִר' מְדַבְּרִיָּו דְּבְּשִׁלִּיחַ אִינְרִי ע"ש וְעַפִּי"ד הַמְח"א
נִיחָא שְׁפִיר גַּם לְפַמ"ש הַשְּׂ"ף בְּסִי' ק"ה בְּדַעַת רִש"י דְּבְּשִׁלִּיחַ בְּשִׁכִּירוֹת הוּא דַּס"ל לְרִש"י דְּקִנְיָה
ע"ש נִיחָא דְּהֵיא דַּפ' מְשִׁילִין בִּיו"ט אִינְרִי וּשְׂכָר שְׂבַת וִיו"ט אֲסוּר וְעֵינֵן לְהַמְח"א בַּה' שְׁלוּחִין
סִי' י"א בְּמַה שְׁחִילְקֵי בֵּין שְׁלִיחַ לְפּוֹעַל וְלַפ"ד בַּה' שְׁוֹתְפִין בְּדַעַת רִש"י צְרִיָּה לְחַלְקֵי בְּאִוְפֵן אַחַר
וּמַה שְׁהוֹכִיחַ שָׁם מִירוּש' דְּפִאָּה דְּבְּפּוֹעַל יֵשׁ שְׁלִיחוֹת לְגוּי ע"ש בִּירוּש' דְּהַחֲלוּ' הוּא בֵּין קְצָרוֹ'
לְעַצְמוֹן לְקְצָרוֹ' לְצוּר' יִשְׂרָאֵל וְאֶפִּי' בְּלֹא שְׁלִיחוֹת וְכ"כ הַר"מ בְּפִי' הַמְּשַׁנָּה שָׁם ע"ש וְעַמ"ש עוֹד
בְּזָה לְקַמְּן מַע"ל: תּוֹס' בּוֹד"ה ר"ן וְכו' וְר"ש סְבָר דְּקִנְיָה הַמְּמַלָּא דְכִינּוּ דְלֹא קִנְיָה חַבְּרִיָּו הוּא קִנְיָה

וכו' עכ"ל ק"ל דלר"ש אמאי קתני מתני' ואמר אני זכיתי בה דהיינו תחילה לצורךי הגבתי או עכשיו אני רוצה לזכות בה כדמוכחא פולה שמעמא אפילו בלא אמירה כלל זכה דכיון דלא קנה חבירו קנה הוא ועיין בתוס' לקמן די"א ע"א בד"ה זכתה ע"ש ודוחק לומר דמוקי לה למתני' כר"א דפאה דקנה חבירו ואני זכיתי בה תחילה קאמר דהא הגמ' פריה לר"נ מפועל ולא מוקי לבריינתא כר"א וצ"ל דלרבנותא דסיפא נקטיה דאע"ג דאמר אני זכיתי בה תחילה דהיינו לצרכי אגבהתיא פי נתנה לו הוי מתנה ולא פקדון וגם מזה נסתר מ"ש מהרש"א בשמעתין בכוננת רש"י דכי הגבתי לצורכי אמרי' לשם פקדון ולא לשם מתנה ודע לפ"ד רש"י הקלו דפ' משילין נר' דר"נ לא פליג אר"ש אלא פי מלא לצורך חבירו אבל פי מילא סתם קנה הוא אע"פ שלא נתפונן לקנות ועיין פירש"י במשנתנו: בא"ד שיש הרבה מים בבור וכו' עכ"ל ק"ל לפ"ז מ"ט דר"ש פיון דאינו חב לאחרים דדוקא תופס לב"ח במקום שחב לאחרים אמרו וקרי"ף בתשו' כ' דאפי' במקום דאינו חב לאחרים דוקא היכא דל"ל ללנה וכיוצא דאתי פסידא להמלנה משום תקנה אבל אי אמיד א"י לתפוס וקרא"ש דחה דמדינא הוא וקרא"ש תקנה ע"ש ומ"מ מודה קרא"ש היכא דאמיד הלנה א"י לתפוס אפי' אינו חב לאחרים ולא חלק אלא בל"ל ללנה דמדינא הוא ולא תקנה כמו שמבואר בדברי קרא"ש בגיטין דף י"ד עיין שם ודלא כהגד"ת דשנ"ט ע"ש ומ"מ באמיד דא"י לתפוס הטעם מבואר בדברי קרי"ף וקרא"ש משום דיכול לו' לאו בע"ד את ע"ש ונ"ל באמיד דא"י לתפוס אפי' היכא דזכי לנפשיה הדין פן ולא אמרי' מגו דזכי לנפשיה זכי לחבריה אע"ג דגבי מציאה מסיק רבא לעיל דאמרי' מגו דזכי לנפשיה מדתנו בזמן ששניהם מודים וכו' היינו משום דאיפא פסידא לחבירו דביני ביני נתפוס אחר אבל בחוב ואמיד דליכא פסידא כלל לא אמרי' מגו דזכי לנפשיה וכו' אפי' א"ח לאחרים ועפי"ז נחא מאי דק' עמ"ש מר"ן בב"י סי' ק"ה דהיכא דזכי לנפשיה יכול לזכות לחבריה אפי' יותר ממאי דמצי דזכי לנפשיה כגון שיש לו על חבירו מאה יכול לתפוס ק"ן בבת אחת מאה לדידה ונחמשים לחבריה ע"ש ומהגמ' בקמא ד"ע אין נר' פן דאמרי' שותפא שויןא נ"מ למתפס פלגא ע"ש ואמאי א"י לתפוס פוליה מגו דזכי לנפשיה ועפי"ה נחא דהתם באמיד איירי ואפי' אינו חב לאחרי' איירי דא"י לתפוס אע"ג דזכי לנפשיה ומ"מ נר' דדוקא בזכי לנפשיה הוא דכ' מר"ן ו' פן אבל בלא זכי לנפשיה א"י לתפוס יותר ממאי דמצי זכי לנפשיה דאע"ג דאמרינו מגו דאי הנה בעי למזפי לנפשיה זכי לחבריה היינו בסוף דמצי למזפי לנפשיה דהו"ל חז מגו אבל הסוף היותר לא מצי למזפי לחבריה דהו"ל תרי מגו דהנה מצי למזפי לנפשיה ואחר מגו דזכי לנפשיה זכי לחבריה ותרי מגו לא אמרי' כמ"ש הר"מ בפ"ב מה' מתנות עניים דין י"ט ע"ש ודלא כהב"ח שהבין בדברי מר"ן דאפי' לא זכי לנפשיה מצי למזפי לחבריה יותר ממאי דמצי למזפי לנפשיה ע"ש ועיין להסמ"ע ולה' תומים שם ע"ש ודע דשם בפ' משילין הקשו התוס' ע"ד רש"י ז"ל מ"ט דר"ש פיון דאינו מתפונן לקנות אלא לחבירו ע"ש וי"ל דפלוגתא דר"נ ור"ש תליא בתרי שינויי דלקמן דשינויאי קמא פיון דנפל גלי דעתיה וכו' ור"פ ור"ש משנו שינויי אחרני דס"ל אפי' גלי דעתיה קני ור"ש אזיל לטעמיה ועיין להמח"א בה' משיכה סימן ד' ע"ש ובה' שלוחין סי' ט"ו ועיין בש"מ בסוף הבית והעליה דף קי"ח ע"א: ע"ב פירש"י בד"ה משום וכו' ויזדה רשותה משמע וכו' עכ"ל נרא' דנתפונן בזה לתרץ מה שהק' התוס' דהו"ל כלל ופרט לזה כ' דאחר דכתיב ונתן הוי פי' יזדה רשותה ואין זה פרט ומהר"מ דקדק בגמ' מאי פריה אשלד"ע נימא דכאן גלי קרא דישלד"ע וכמו מעילה וטביחה ותו' דא"כ הו"ל לתנא לרבויי שליח ולא חצר ע"ש ולפ"ד רש"י א"א לרבויי שליח מונתן דא"כ הוי כלל ופרט ולכ"נ דס"ל להגמ' דכיון דקי"ל אשלד"ע מסתברא פי רבי קרא לחצר מדין יד

הוא דרבי: גמ' גלי דעתיה דבנפילה ניחא ליה דליקני וכו' מפאן נ"ל ספיקו של ה' בית דוד ה' יו"ט סי' ש"ד במי שעירב בדג מליח.

כשנודע לו שאינו מועיל אם יכול לסמוך ביו"ט על עירוב גבול העיר שמזכה לכל בני עירו אי אמרי' פנין דעירב לעצמו גלי דעתיה דלא ניחא ליה בזכוי גדול העיר ול"ד למ"ש הפלבו דאם עירב לעצמו ואבד העירוב ביו"ט דיקול לסמוך על עירוב המזכה דשאני התם דשכיח ליאבד ונדעתו שאם יאבד יסמוך על הזכוי משא"כ בטועה בדין דסבר דמהני עירוב בדג מליח ע"ש ומפאן י"ל דלא מהני דאפי' לדעת הנ"מ ודעמימה שפ' בשינויניא דר"ש היינו דס"ל דבנפיל' לא הוי גילוי דעת אבל במערב לעצמו דהוי ג"ד טובא ודאי דאמרי' דלא ניחא ליה בזכוי: אמר רבינא היכא אמרי' וכו' והיא גופה קמ"ל קרא בכה"ג ישלד"ע וכל זה למ"ד משום שליחות אבל למ"ד משום יד אה"נ דגם בכה"ג ישלד"ע ותרי קראי דגט וגניבה מיצריך צריכי פדאי' בר"פ הזורק והגמ' שם אגיל כמ"ד תרנייהו משום יד אבל לר' א"צ לצריכותא דגניבה משום שליחות הגט משום יד ואצט' דגניבה לאשמועי' דכה"ג ישלד"ע ודגט משום יד ונ"מ דאפי' בע"כ וקטנה ובמסקנא דמסיק מס' ילפי' מציאיה מגט סמיה נמי אגניבה דאי מגט לחודיה לא ילפי' משום דאפי' בע"כ פדאי' התם בפ' הזורק ולפי"ז למ"ד לא ילפי' מציאיה מגט ה"ה דהו"מ רש"י למי' משום בע"כ ודלא כמ"ש במ"ב לקמן דלמ"ד ילפי' מציאיה מגט ה"ה דאצט' גניבה לגלויי אפי' גבי ממונא וכו' ע"ש דלפ"ד סוגיא דפ' הזורק דלא פמאן ועיין להשע"ה: מאי בינייהו וכו' ק"ל למ"ש המח"א בה' שלוחין סי' י"א הבאתי דבריו לעיל דכפועל גוי יש שליחות דידו פנד בעה"ב ע"ש לפי"ז אמאי לא עביד גמ' הבינייא בכה"ג דאמר לגוי פועל שלו לעשות לו דבר שהגוי אינו מוזהר עליו דלמ"ד בעי' בר חיובא גוי לאו בר חיובא ומחייב שולחו ולמ"ד אי בעי עביד וכו' גוי נמי אי בעי עביד ול"מ שולחו ואין לו דכפועל בע"כ עביר דהא ליחא דבגמ' בר"פ האמ' מרבי פברייתא עבדו לשליחות יד ואי איתא אמאי אצט' לרבוני עבדו ה"ה פנין דבע"כ עביד הוי פמו חצר ובכל התורה פולה פן הוא וסתם עבד הוא פנעני פדמוכח הגמ' בפסחים דף פ"ח דפריה מה שקנה עבד קנה רבו ע"ש אלא ע"כ דאפי' עבדו אי בעי לא עביד וכ"ש פועל והדק"ל והמש"ל בפ"ו מה' מלו"ל צדד דבגוי לא אמרי' אי בעי עביד ע"ש והוא תימה מ"ש מעבד פנעני דכיון דאינו מוזהר פגוי הוא ודוסק לומר דגוי נמי איתיה בשליחות יד דבכלל גזל הוא דנצטוו ב"נ על הגזל שו"ר להתוס' ברפ"ק דשבעות בד"ה על הזקן שכ' הומ"ל אמר לגוי או קטן אקיר וכו' ע"ש והוא תימה דהא אין שליחות לגוי וקטן ואפשר דפועל גוי קאמרי' וכדברי המח"א דגם קטן פועל י"ל ידו פנד בעה"ב וראיתי להמח"א סוף הלכות שנותפין שכ' דידו פנד בעה"ב והוי שולחו אפי' לדבר עבירה ע"ש ותמהני דמברייתא דעבדו גבי שליחות יד נראה דכה"ג בעלמא ישלד"ע וצריף לדחוק ולאו קמה בעבד עברי ועיין לה' הלכות יו"ט דע"א ע"ש ועיין להתה"ד סימן רצ"ט דמבואר בדב' דאפי' בעבדו ושפתו אין שליחות לגוי ואשלד"ע דלא כהמח"א: תוס' בד"ה אין וכו' בפ' הא"מ איכא דיליף וכו' עכ"ל עיין להתוס' בפ' מרובה דף ע"ט ע"א שנראה מדברייהם בר חיובא טעמא משום דברי הרב ודברי התלמיד וכו' אבל למ"ד אי בעי עביד גזה"כ היא ואפשר דלמאן דיליף משחוט חוץ איתליה גזה"כ אבל למאן דאית ליה ב' פתובים אע"ג דלא ילפי' מנייהו מ"מ מנלן דאין שלד"ע דהתוס' ס"ל דב' פתובים אינם מיעוט דמילף הוא דלא ילפי' מנייהו וע"כ משום סברא דדברי הרב וכו' ולזה נתפוננו התוס' בד"ז להודיע דבזה תלוי פלוגתא ר"ס ורבינא אף לשון יליף שכ' התוס' ואיכא דיליף משום דהו"ל מעילה וכו' משמע דס"ל ב' פתובים הוו פמו מיעוט פדעת רש"י בספ"ב דקדושין: בד"ה אי בעי וכו' ואמאי וקא אי בעי לא עביד וכו' עכ"ל אבל למ"ד בר חיובא

פשיט"ל פִּינּוֹן דְּלָא יָדַע מְקָרִי לָאוּ בְּרַ חַיּוּבָא מִיְהוּ ק' לְפוּם סְבָרְתָם דְּהַשְׁתָּא תַק"ל בְּלֹא פִירֵשׁ יי
אמאי לֹא עֵבִיד הַגְמ' הַבִּינְיָא בְּגִנְבַּ שְׁאָמַר לְשׁוֹמֵר וְכוּ' דְּלָאוּ ב"ח מְקָרִי וְאִי בְּעֵי עֵבִיד וְעוֹד מ"ש
לֹא יָדַע מְקָרִי לָאוּ ב"ח וְכֵהֵן שְׁאָמַר לְכֵהֵן מְקָרִי ב"ח כַּמ"ש בְּסֻמוּךְ בְּדַבּוּר שֶׁאֵח"ז אֲשֶׁר ע"כ נ"ל
דְּהִיכָא דְּלָא יָדַע מְקָרִי לָאוּ בְּרַ חַיּוּבָא אֲלֵא דַס"ל לְהַתּוֹס' דְּרַבִּינָא קִיבְּלָה מר"ס דְּהִיכָא דְּבַע"כ
מוֹתִיב בַּהּ מַחֲזִיבִי שׁוֹלְחֵהוּ וְכַמ"ש הָרֵא"ש בְּשֵׁם הַרְמ"ז ע"ש וס"ל לְהַתּוֹס' דְּרַבִּינָא אֵית לִיהּ תְּרַנּוּיָהוּ
לְחַזִּיב שׁוֹלְחֵהוּ אוּ לָאוּ ב"ח אוּ בַע"כ מוֹתִיב בַּהּ וּלְכַהּ נְקֻטוּ קוֹשְׁיָתָם כַּר"ס מְשׁוּם דְּבַתְּלִי לר"ס
יְתַנְרִץ גַּם לְרַבִּינָא וְעַפִּי"ז נִיחָא לִיהּ דְּבַרִי הַגְהַמ"י בַּר פ"ב מַה' שְׁלוּחִין וְהַמְרָדְכִי בְּשִׁמְעֵתִין שְׁכ'
הִיכָא דְּשָׁלִיחַ לָאוּ ב"ח מַחֲזִיבִי שׁוֹלְחֵהוּ וְגַנְבַּ שְׁאָמַר לְשׁוֹמֵר וְכוּ' מַחֲזִיבִי שׁוֹלְחֵהוּ מְשׁוּם דְּבַע"כ הוּא
וְכַמוּ חֲצַר ע"ש וְהוּא תִימָה פִּינּוֹן דַּפ' פְּרַבִּינָא אַמַּאי הִנְצָרְכוּ לְדִין גַּנְבַּ שְׁאָמַר לְשׁוֹמֵר לו' מְשׁוּם
דְּבַע"כ וְהַשְׁ"ף רס"י קפ"ב דְּחַק עֲצָמוּ בְּזַה ע"ש וּלְפִי"ז נִיחָא שְׁפִיר דְּבַכַּה"ג הָיוּ בְּרַ חַיּוּבָא וְרַבִּינָא
אֵית לִיהּ תְּרַנּוּיָהוּ לְחַזִּיבִי שׁוֹלְחֵהוּ אוּ לָאוּ ב"ח אוּ בַע"כ מַתִּיב וְכוּ' וּמִן הָאֲמוּר דְּבְלֹא יָדַע בְּרַ חַיּוּבָא
מְקָרִי יֵשׁ לְהוֹכִיחַ דְּלֹא כַהֲסַמ"ע רס"י קפ"ב שְׁפַתְבַּ הַטַּעַם דְּלָאוּ ב"ח יִשְׁלַד"ע מְשׁוּם דִּיאֲמַר
הַמְשַׁלַּח הִיְתִי סְבוּר שְׁלֹא יַעֲשֶׂה פִּינּוֹן שְׁהוּא אָסוּר ע"ש וּלְפִי"ז אִפִּי לֹא יָדַע שְׁהוּא אָסוּר ב"ח
מְקָרִי וְכוּ' יֵשׁ לְהוֹכִיחַ מִפְּהוּן שְׁאָמַר לְכֵהֵן וּמִפְּהוּן שְׁאָמַר לְיִשְׂרָאֵל אַע"ג דְּעוֹבֵר אֶלְפִי עוֹר שְׁכ'
הַתּוֹסְפוֹת בְּדַבּוּר שֶׁאֵח"ז וְעַפִּי"ה בְּכַוִּנַּת הַתּוֹס' א"צ לַמ"ש הַשַּׁע"ה בַּה' מְעִילָה דְּהַתּוֹס' מַק' לר"ס
מְשׁוּם דְּקִי"ל כְּנֻתְיָהּ וְקִי"ל תְּקַנּוּ מְשִׁיכָה בְּשׁוֹמְרִין ע"ש: בַּד"ה דְּאֲמַר וְכוּ' וִי"ל דְּכֵהֵן מְקָרִי בְּרַ
חַיּוּבָא וְכוּ' עַכ"ל פִּי דְּבַע"י תְּרַנּוּיָהוּ בְּרַ חַיּוּבָא וְהַשְׁתָּא עֵבִיד אִיסוּרָא וְכֵהֵן לְכֵהֵן ב"ח וְעֵבִיד
אִיסוּרָא דְּלִפְנֵי עוֹר מִשֵּׁא"כ יִשְׂרָאֵל וְכוּ' בַש"ע ע"ש וְכַבֵּר כְּתַבְתִּי בְּדַבּוּר הַקּוֹדֵם דְּמְדַבְּרִיָּהֶם
מוֹכַח דְּלֹא כַהֲסַמ"ע גַּם מְדַבְּרִיָּהֶם מוֹכַח דְּלֹא כַה' אַמּוֹנַת שְׁמוּאֵל ס' שְׁכ' דְּכִי שָׂרוּ לְהַמוֹשִׁיט
לִיכָא לְפִנֵי עוֹר וְעֵינִין לְהַפְר"ח בִּי"ד ס' ס"ב ע"ש וְעֵינִין בַּש"מ שְׁכ' דַּא"ע מְשׁוּם לְפִנֵי עוֹר פֶּאן
אֲלֵא דוֹקָא אִי קֵאִי בְּתַרִי דְּנַהֲרָא ע"ש וּמִפְּאֵן תְּשׁוּ' לַמ"ש ה' מְשִׁפְטִי שְׁמוּאֵל הִבִּיאוּ ה' קוּל
אֲלֵיָהוּ ח"א ח"מ ס' דְּהִיכָא דַע"י הַשְׁלִיחַ עוֹשֶׂה גּוֹף הָאִיסוּר לֹא בַע"י תְּרִי עֲבָרִי וְדוֹקָא פּוּס יִין
לְנֻזִיר דְּאִיפְשָׁר שְׁלֹא יִשְׁתַּנּוּ ע"ש: בַּא"ד וַא"ת מַאי נ"מ וְכוּ' עַכ"ל אַע"ג דְּאִיסוּרָא מִיָּהּ אִיכָא
כְּדַמּוֹכַח מְדַבְּרִיָּהֶם בְּתִי הַב' דְּאִי אֵיתָא יְחוּלוּ הַקְדוּשִׁין לַכ"ע פִּינּוֹן דְּלִיכָא אִיסוּרָא אֲלֵא ע"כ
דְּאִיסוּרָא מִיָּהּ אִיכָא מ"מ מְקָשִׁי שְׁפִיר דְּלִיכָא לְמַעַבְדַּ בִּינְיָא לְעֵנִין אִיסוּרָא דְּגַם לְמ"ד אִי בְּעֵי
עֵבִיד וַאֲשַׁלְד"ע אִיסוּרָא מִיָּהּ אִיכָא לְהַמְשַׁלַּח כַּמ"ש הַט"ז בִּי"ד ס' ק"ס וְדַלָּא כַהֲשַׁע"ה בַּה'
מְעִילָה וְמַה שְׁהוֹכִיחַ דְּלִיכָא אִיסוּרָא בְּקְדוּשִׁין מַגְמ' בְּסוּטָה דַּמ"ד ע"א ע"ש י"ל דְּאִיסוּרָא דְּרַבְּנָן
אִיכָא וְהַתָּם אַקְרָא קֵאִי וְעוֹד נַר' דְּבַגְמ' שָׁם לֹא פְרִיף אַאֲלֵמְנָה וְגִירוּשָׁה דְּאִיכָא לְאוּקְמָה כְּשֶׁנִּתְקַדְש'
ע"י שְׁלִיחַ דְּלֹא עֵבִיד אִיסוּרָא הַמְשַׁלַּח דְּאִין שְׁלִיחַ לַד"ע וְחָלוּ הַקְדוּשִׁין וְכַדַּס"ל לְהַתּוֹס' בְּתִי הַא'
שְׁפֵן הַק' הַשַּׁע"ה שָׁם ע"ש וְלֹא פְרִיף הַגְמ' אֲלֵא אַחְלוּצָה וְנִתְיָנָה דְּאִפִּי ע"י נְשׁוּאִין מְדַרְבְּנָן הוּא
דְּאִסִּירִי וּבְאִיסוּרָא דְּרַבְּנָן יֵשׁ שְׁלִיחַ לַד"ע כְּמוֹ שְׁצַדְדוּ בְּזַה הָאֲחֵרוּנִים וַא"כ אִיכָא אִיסוּרָא לְהַמְשַׁלַּח
וּמְשַׁנֵּי כְּדַרְבָּא וְכִינּוֹן דְּלִרְבָּא אֲפִילוּ בְּאֲלֵמְנָה וְגִירוּשָׁה דְּאוּרִיָּתָא לִיכָא אֲלֵא אִיסוּרָא בְּנִתְיָנָה וְנַחְלוּצָה
דְּאִפִּי ע"י נְשׁוּאִין לִיכָא אֲלֵא אִיסוּרָא דְּרַבְּנָן בְּקְדוּשִׁין לְחוּד לֹא גְזַרוּ רַבְּנָן וְהָא דְּתַנּוּ ר"י אוֹמַר
פְּרִט לְאֲלֵמְנָה וְנַחְלוּצָה וְנִתְיָנָה וְאֲמַרִי הַתָּם אִיכָא בֵּין ר"י לְרִיָּה"ג אִיסוּר' דְּרַבְּנָן אֲשָׁאֵר אִיסוּרִי
דְּרַבְּנָן קָאֵמַר אֲבָל נִתְיָנָה וְנַחְלוּצָה דְּמְשׁוּם לְתַא דְּפִיסוּלִי קְהֵל וְכַהֲוֹנָה דְּנַחְלוּצָה בְּגִירוּשָׁה וְנִתְיָנָה בְּגוּיָה
עֲשָׂאוּם כְּשֶׁל תּוֹרָה וּבְנְשׁוּאִין אִיִּירִי ר' יוֹסִי הֵן אֲמַת דְּלִפִּי הַתִּי הַב' שְׁל הַתּוֹס' דְּאִי אַשְׁלַד"ע לֹא
חָלוּ הַקְדוּשִׁין צ"ל כְּתִי הַא' שְׁפַתְבְּתִי דְּהַתָּם אַקְרָא קֵאִי אֲבָל מ"מ מַגְמ' גּוֹפָה אִין לְהַכְרִיחַ דְּלִיכָא
אִיסוּרָא וְאִפְשָׁר דְּאִפִּי אִיסוּרָא דְּאוּרִיָּתָא אִיכָא וִי"א בְּסַגְנוֹן אַחַר דַּס"ל לְהַגְמ' דְּאִיכָא לְאוּקְמָה

ע"י שליח אלא דק"ל דאפילו ע"י שליח איכא איסורא למשלח כמ"ש הט"ז ומשני פרכא דאפילו הוא קדשה בעצמו ליכא אלא איסורא וכיון דאם קדשה הוא ליכא אלא איסורא בקדשה ע"י שליח ליכא אפילו איסורא וקושית הגמ' אאלמנה וגרושה קאי ועל פי זה ניחא דקאמר ניקמא דלא כריה"ג ולא קאמר נמי דלא כר' יוסי דלר"י איסורא דרבנן אינו חוזר ואיסורא דמשלח אינו אלא מדרבנן: בא"ד וי"ל דכי בעל אח"כ לוקה וכו' עכ"ל מפשטן של דברים נר' דלפום האי תי' חלו הקדושין אפי' למ"ד אי בעי עביד ואשלד"ע וק"ל דבגמרא בפ"ק דתמורה ד"ה פריה ארפא דלא מהני והכי אלמנה לכ"ג דתנן יש קדושין ויש עבירה ומאי פריה נוקמה למתני' בקדשה ע"י שליח פהו דאשלד"ע לכ"ע ולא עבר ונחלו הקדושין ויש עבירה בנשואין וי"ל דכיון דעובר השליח אלפני עור כמ"ש התוס' הרי אמר רחמנא לא תעביד מיהו ק' בדברי הריטב"א בחי' בקדושין הק' קו' התוס' ותי' בתי' הא' של התוס' ובחז' בשמעתי ונהיאו בש"מ כ' דליכא לפני עור בכה"ג כיון דלא לקי הקדושין עד שיבעול ע"ש ולפ"ד ק' מאי פריה הגמ' ונהרי אלמנה לכ"ג נוקמה ע"י שליח וי"ל כיון דהפהו אי קדשה בעצמו לא תפסי הקדושין משום דאמ"ר לא תעביד לא מצוי משוי שלי ועיין להמח"א ה' שלוחין סי' ט' ע"ש: דף י"א ע"א גמ' והוא שעומד בצד שדהו היא דמשמע ליה לשמואל דמתני' באין משתמרת משום דקתני ואמר זכתה לי שדי דבמשתמרת לא בעי אמירה וזה להחולקים על התוס' אבל לדעת התוס' דזכתה לי ל"ד צ"ל סתם שדה אינה משתמרת ול"ד לסתם גינה דמשתמרת כדמוכח בסוף מכילתין דף קי"ח ע"א עיין שם בתוס': תוס' בד"ה ה"מ וכו' מדמיתתי מריב"ח וכו' עכ"ל ק' כיון דס"ד בדאיתיה עסקי' מדמה שפיר אינה משתמרת ועומד בצדה למשתמרת ולפמ"ש מהר"ש א"א בדבור הקודם ניחא שפיר דלמסקנא י"ל דלא דמו אף למ"ש מהרמ"ש שם ק' ועמ"ש מהרמ"ש גופיה בדבור זה וצ"ל דהתוס' משמע להו מדמשני בליתיה והוצרה לתת טעם פל היכא וכו' ע"ש משמע דהמ' הנה סבור אף דליתיה בחצר קונה שלא מדעתווא"כ ע"כ דמשתמ' איירי ומ"ש התוס' בתי' גם לפי המקשן מירי וכו' היינו למקשן לחוד ולהלכתא אבל לשינויאי דמשני בליתיה ע"כ ליתיה למלנה קאמר דהא יהיב טעמא פל היכא דאיתיה וכו' ושינויאי דמשני בליתיה לא אתי כמסקנא דשמעתין ומעיקרא לא ק"ל להתוס' אלא להלכתא ודלא פהאומרים דהתוס' ל"ג פל היכא דאיתיה וכו': בד"ה עישור וכו' ויאכלו טבל דחזקה וכו' עכ"ל התוס' שם בקדושין הקשו מה תקן אדברא גרע טפי וכו' ע"ש ואיני מבין למה גרע הא שניהם במיתה וי"ל כמ"ש המרדכי גבי רוק בכה דבדבר שתחילתו מעורב לא בטיל וא"כ אי הניחו בטבלו אפשר בני ביתו יאכלוהו מעורב ובט"י ואע"ג דאמרי' בפ"ב דע"א דטבל במשהו מ"מ לפי הטעמי' שנאמרו שם בגמ' ובירושלמי שהביאו התוס' שם בטבול לתרומת מעשר וליתנהו לבעלים בטיל והשתא דקרא שם לא בטיל משום דעדיין לא הופרש ושם ת"מ תחילתו מעורב ולא בטיל: ע"ב בא"ד וא"ת ואמאי לא נתן תרומה גדולה וכו' עכ"ל כ' מהרמ"ש ובדמאי ל"ל דא"כ אמאי נתן מע' הא קי"ל המע"ה ע"ש ולכאורה אע"ג דלגבי נתינה אינו מחוייב כדי לקיים מצוות ביעור מחוייב וכה"ג כ' ה' מוצל מאש סי' דאפי' להסו' ספיקא דאורייתא לחומרא מדרבנן במצנת עשה לחומר' מן התורה מיהו מדברי התוס' בפ"ק דבכורות דף ט' גבי עריפה ע"ש אין נר' פן וע"ש לה' הלכות יו"ט ע"ש: בא"ד שהרי ראב"ע הנה עמו וכו' עכ"ל ק"ק אפי' לא הנה עמו הי"ל לזכות לו ע"י אחר וכ"כ בש"מ וכה הראוני בירוש' בפ"ד דמסכת פאה דאפליגו אמוראי דחד אמר א"י לזכות אלא ע"י מי שראוי ליטול וח"א אפי' אינו ראוי ליטול ופריה מהאי מעשה דר"ג דרע"ק הנה עשיר וזקנה ר"ג על דו לעניים ומשני תפטר קודם שהעשיר ע"ש ולפ"ז ניחא שפיר שכ' התוס' שהרי ראב"ע הנה שם להקשות אפי' למ"ד דבעי' ראוי ליטול ולדידיה

בעי' פהו ועיין להרב פר"ח בספר מ"ח בתשו' שכ' בכפר שאין בו אלא פהו א' ואינו רוצה לקבל
מזכין המתנות לכהן שפועיר אחרת ע"י אחר ע"ש ומן האמור צריף לזכות לו ע"י פהו ולא ע"י
ישאל לזאת מידי המחלוקת הלז: דף י"ב ע"א בד"ה ונצא וכו' עד שיזכה בה אחר וכו' עכ"ל
עיין למהרימ"ט ח"א סי' כ"ב ע"ש: בד"ה ואמר וכו' והא דאוקמיה בפ' כ"ה וכו' עכ"ל הו"מ
להקשות פן לס"ד דגמ' דטעמא דר"י משום דס"ל קטן א"ל זכיה וְלאו מטעמא דעשו שאינו זוכה
פזוכה היכי קאמר עולא שם הא מני ר"י ושמואל ל"ל למי' משום דכתיב דאה הא לא מצינו לר"י
דאמר פן ונר' דלזה נתפנון מהרמ"ש ומאי דנקט שמואל ל"ד והומ"ל טפי עולא אלא משום
דבשמואל עסקי התוס': בא"ד אע"ג דבבכורות ל"פ אלא ר"מ וכו' עכ"ל אע"ג דסתם מתני' שם
כר"מ וא"כ הרי גם דעת רבי פן והווי רבים י"ל דס"ל להתוס' פיון דקי"ל סתם משנה כ"מ אינו
מוכרח דדעת ה' פן ודדעת הר"צ שהביא הרא"ש בפ' כל הפלים ע"ש: בד"ה אא"ב וכו' אין סברא
שיתקנו ב' זכיות וכו' עכ"ל מה שהקשה מהר"ש ל"ו דהרי לר"י זכיות קטן מדרבנן ובסמוך
תיקנו שיזכה אביו ממנו הרי ב' זכיות ע"ש י"ל דלא כ' התוס' דאין סברא לתקן כ' זכיות אלא
לשמואל דס"ל טעמא דמריצה לרבנן אם פן פיון דאיכא סברא דמריצה לא הנה לו לתקן ב' זכיות
פיון דהיו יכולין לתקן שיזכה אביו מתחילה ומטעמא דמריצה אבל לר"י ל"ל פלל סברא דמריצה
וא"כ בהכרח שיתקנו ב' זכיות דא"א לתקן שיזכה האב מתחילה דמאיזה טעם יזכה האב מתחילה
ומ"ש במ"ב לתרץ קו' מהר"ש ל' ליתא דהתוס' נמי עסקי עכשיו דטעמא דמשום איבה הוא וכיון
דטעמא משום איבה ע"ד דוקא בסמוך הוא דזוכה וכס' ומה שתי' מהר"ש ל' עיין למהרמ"ש מ"ש
בכונתו: ע"ב גמ' אי דאתיא ב"ש מאי בעיא גביה וכו' דקדק מהרמ"ש ז"ל אמאי לא פריף באתיא
ב"ש נמי אי דאיתיה אביה דאביה הוי וכו' כדפריף בתר הכי ותי' משום די"ל בבוגרת ולכף פריף
מאי בעיא גביה ע"ש וממ"ש רש"י בד"ה דאבנה וכו' דהא קטנה היא נר' דאי נערה היא לאו
דאבנה ונר' לי במ"ש רש"י בכתובות דמ"ז דאהא דאמרינן מציאיתה לאביה משום איבה משום
דלא יזון אותה ע"ש ולפ"ז באמה דאין האב זן אותה אלא האדון ליכא איבה ומציאתה שלה אף
לשמואל דקטנ' מריצה לאביה איכא איבה וטעמא אחרניא בקטנה דמציאתה לאביה וא"צ לטעמא
דאיבה וא"כ בקטנה מציאיתה לאביה אפי' אמה אבל בנערה ליכא אלא טעמ' דאיבה ובאמה דליכא
איבה מציאיתה שלה ומאי דתניא התם מציאית אמה לאביה בקטנה איירי והשתא ניחא שפיר
דבאתיא ב"ש ל"מ למפרף לשמואל אלא פירכת מאי בעיא גביה דהא קושטא הוא דלאו לאביה
פיון דנערה היא אבל בלא אתיא ב"ש דקטנה היא פריף שפיר דאבנה היא פיון דקטנה היא ולר"י
דל"ל טעמא דמריצה לרבי יוסי באמה מציאיתה שלה לעולם וקושטא הגמרא היא לשמואל אלא
דק' מאי פריף הגמ' נימא תיובתיה דר"ל נימא דר"ל כר"י ס"ל וראיתי להמש"ל בפ"ג מה' עבדים
דט"ז דנרגש מזה לשי' רש"י דטעמא משום מזוני מאי פריף לר"ל ע"ש ונ"ל דרש"י נמי מודה
דאיכא איבה דמסר לה למגנול ומנפה שחין ומאי דכ' משום מזוני נחית ליישב גם לר"ל דס"ל
בפ' האמ' דמ"ג ע"ב כמחלוק' בגרושין כף בקדושין ולרבנן נערה יש לה יד לקדש עצמה בלא
אביה וא"כ בנערה ליכא למיחש דילמא מסר לה למגנול ומ"ש דכי בעי למסור אותה קדמה היא
ומקדשת את עצמה להגון לה ולא חיישי' דילמא מסר לה ולא ידעה דבעי למסור לה דמילתא
דלא שכיחא ולכף כ' איבה דמזוני אבל בקטנה לר"ל או גם בנערה לר"י דאמ' התם דכ"ע אביה
ולא היא בקדושין ע"ש איכא חששא דמסר לה למגנול ומ"ש והשתא באתיא ב"ש ל"מ למפרף
דאבנה היא לר"ל פיון דנערה היא ואמה ליכא לא איבה דמסר לה ולא דמזוני אבל בלא אתיא
ב"ש פריף דאבנה היא גם לר"ל פיון דקטנה היא וקא' שפיר נימא תיובתיה דר"ל וכו' ולפי"ז

לר"י נמי דל"ל מריצה מציאת אמה לאביה הלכה היא משום איבה דמסר לה ודלא כמ"ש המש"ל
שם דלר"י מציאת אמה לאביה לאו הלכ' היא ע"ש: במגןרשת ואינה מגןרשת דאמר ר"ז וכו'
ומאי דקתני מתניתין אע"פ שלא נתן לה פתובתה הק' אפי' בגוונא דשג' הוא דלא נתן לה פתובת'
כגון מגןרשת וא"מ דחייב במזונותיה וכיון שחייב במזונות אפי' יתן לה פתובה א"כ ודאי לא יתן
לה פתובה אבל במגןרשת ודאי דאי יהיב לה פתובה מיפטר ממזונו' ואי לא יהיב לה פתובה חייב
במזונותיה אע"פ שגירשה כדאי' בירוש' דנדאי מצוי הוא שימתן לה פתובה שע"כ יפטר
ממזונותיה: פירש"י בד"ה לאפוקי וכו' משום דאב מינה זכי עכ"ל אין פ' דבתחילה הן שלא ואב
מינה זכי דא"כ לשמואל דס"ל מריצה והיא אינה זוכה כלל אלא האב מאי א"ל אלא ה"פ האב
ע"י מציאתה קזכי: דף י"ג ע"א גמ' בשטרי הקנאה הרי"ף כ' ב' גושג' חדא שפא לא לנה עד ניסן
ועוד דחיישינו לקנוניא שפא לא לנה כלל ומשני בשטרי הקנאה דהיינו שטר שיש בו קנני ע"ש
מוכח מדבריו דבשטר שיש בו קנני אפי' לא לנה כלל טרף פדין וכמו שהוא כן לפירש"י דאי לא
משמעבד אא"כ לנה לבסוף אפתי תקשה שפא לא לנה כלל ולקנוניא נתפונן ודלא כמהרמ"ש שכ'
לדעת הרי"ף בשטר שיש בו קנני לא משמעבד אא"כ לנה לבסוף ע"ש ואע"ג דהרי"ף כ' בתשו'
דשטר שיש בו קנני בעי אתא לידיה מ"מ לא בעי לנה לבסוף וכמו עדיו בחותמיו זכין לו לדעת
הרמב"ן בש"מ דאע"ג דבעי אתי שטרא לידיה לא בעי לנה לבסוף ע"ש והריב"ש בסי' קס"א
הקשה לדעת הרי"ף דבעי אתי לידיה גם בשטרי הקנאה מדאמר שמואל המוצא שטר הקנאה
מחזירו ומשמע אפילו אין הלנה מודה ואמאי הא בעי אתי לידיה ע"ש וטפי הו"ל לאקשוני ע"ד
הרי"ף גושג' רש"י בד"ה הניחא דע"כ שמואל לא ס"ל פאבני מדאמר שטר הקנאה ועפ"י ז'
דלדעת הרי"ף בשטר הקנאה אפי' לא לנה לבסוף י"ל דנקט שמואל הקנאה דוקא דאיירי אפי'
במודה הלנה דבא השטר ליד המלוה מידו אף עדיין לא לנה דבהקנאה מחזירו אבל בעדיו בחותמיו
בעי לנה לבסוף כמו שפן היא דעת רש"י כמו שפראה מדבריו ממ"ש בד"ה אפי' ועוד נ"ל דלא
כ' הרי"ף דבעי בשטר הקנאה מטא לידיה אלא לפום מאי דפ' דלא אמרי' עדיו בחותמיו זכין לו
וכיון דבשטר בלא קנני אפי' מטא לידיה לא זכי למפרע או הקנני מוסף זכי מטא לידיה זוכה
למפרע זכי קני מינה ע"כ לאלומי וכיון דאגני הקנני לענני זכיה למפרע סגי ולעול' בעי מטא
ליד' אבל לאבני דבלא קנני נמי פי מטא לידיה זכי למפרע הקנני ע"כ דמוסף אע"ג דלא מטא
ולכף פי אמרינו דשמואל סבירא ליה פאבני ניחא דנקט שמואל הקנאה אף על גב דלא מטא לידיה
ליד' ועפ"י ז' ניחא גושג' הריב"ש דאע"ג דמהגמ' לקמן גבי מילתא דשמואל דקאמר ולשפא כתב
ללוות ולא לנה הא שעבד נפשיה משמע דליתיה ללנה לפנינו ואינו מודה כמ"ש התוס' לקמן
בד"ה הא קאמר וכו' ע"ש י"ל דהגמ' שם ס"ל דשמואל אית ליה פאבני דעדיו בחותמיו זכין לו
אבל אי ל"ל פאבני אה"נ דאיירי שמואל במודה נדע דמפימרא דשמואל דבסמוך דאומר הנה ר"מ
וכו' אין להוכיח דס"ל פאבני מדהנצרה לאוקמ' באינו מודה וטעמא דר"מ משום דאינו גובה אפי'
מב"ח ולא מוקי לה במודה וכאוקמתא דרב אסי די"ל דלא ניחא ליה באוקמתא דר"א משום דל"ל
אקרי וכתב פדקשיא ליה לאבני ועיין להרא"ש בסוף פרקין ע"ש ועמ"ש לקמן דף י"ט ע"ב ומה
שפתבתי שהקנני מוסיף אינה דבר כה"ג ממש כ' מהר"ש יונה דקט"ז ע"ב לדעת הר"מ גבי ערב
וראייתי להרמ"ה בסוף בתרא צדד פן ע"ש: בשטרי אקנייתא וכו' הרדב"ז ח"ב סי' תקמ"ז כ'
דאפי' בקנני חיישינו דילמא כ' ללוות ולא לנה ונהא דתנו פותבין שטר ללנה וכו' אין תקנה אלא
לזכות לו ע"י הסופר ושפן דעת הר"מ ממ"ש בפ"ט מה' זכיה וכן מי שכ' שט"ח על עצמו ונתן
השטר ע"י שליח וכו' משמע דאין אחר עמו הלכך בשטרי אקניית' מיירי דהא קי"ל אין פותבין

שטר בלא המלנה אלא בשטרי אקנייתא ואפ"ה אם לא פיל לשליש מה יעשה אין בדבריו פלום
אע"פ דאית ביה קנן משמע דאי לא מטא שטרא ל"ק ע"ש ודבריו תמוהים דאי לא קנה א"כ אין
פותרין שטר ללנה לבדו דחיישי שמה לנה וע"כ מתני דכותבין שטר ללנה בגונא דקנה ונשתעבד
משעת הקנן כגון שזיכה לו וכיצא פדמוכחא פולה שמעתא והר"מ בד"ז בדאקרי וכתב מיירי
ולפי מה שהוכיח הריב"ש סי' קס"א דדעת הר"מ בקנן מהני ע"כ דמיירי הר"מ בד"ז בלא קנן
ועיין לתשו' הרא"ש פ"ל ס"ו אות ג' מ"ש בסוף התשו' שפותרין שטר ללנה אע"פ וכו' ושמה כ'
ללות ולא לנה ע"ש לאו דוקא אלא בכתבו שטר באקראי מיירי דהא אין פותרין לכתחילה אלא
בגונא דלא חיישי שמה כ' ללות ולא לנה: אלא לאביי וכו' מאי אכא למי וכו' המש"ל בפ' י"ח
מה גזילה כ' דבאמר להם כתבו שטר אמנה ותנו בידי אם הלנה בו אמן לו השטר לא אמרי' עדיו
בחתומיו זכין לו אפילו לאביי ודוקא באמ"ל שהוא רוצה ללות בו עכשיו ע"ש ולכאורה ק' דלפי
זה מאי פריה גמ' לאביי נימא דחיישי לאמנה וי"ל דבאמנה נמי אין פותרין לכתחילה כיון דאתי
למטרף שלא פדין ועפי"ז מקשים התוס' בד"ה אביי על פירש"י שפיר ולא יתנרץ בדברי המש"ל:
פירש"י בד"ה ה"מ וכו' תריץ במוקדם פתיבתן וכו' עכ"ל והא דפריה ממתני' ולא משני דחיישי
למוקדם דפסול דכיון דנפל ריע משום דלא חיישי לחתמו באיסור וכמ"ש מהרש"א בגמ' דלא
חיישינו לזיופא: תוס' בד"ה אביי וכו' שלא ידעו מאימתי לגבות וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א בריש
מס' ר"ה ע"ש: בד"ה משום וכו' וי"ל משום דקשיא לאביי לא ניחא וכו' עכ"ל פ"י והגמ' הק' אביי
ל"ל שינוי דר"א משום דק"ל תרתי אי משום דס"ל עדיו בחותמיו זכין לו אי משום דלא
חיישינו לאיקרי וכתוב ומשום דקשיא לאביי קאמר בני"ו: דף י"ד ע"א אחריות ט"ס מפירש"י
בד"ה שבח שכ' דאיכא למי אמליה וכו' נרא' דפ"י אחריות ט"ס היינו דאמרי' דבנדאי לא לנה לו
עד שקבל אחריו אלא שהסופר טעה ולא כתב אבל אי ידעי' בנדאי דלנה לו בסתמא לא משתעבד
ולקב' הוכרח לפרש דקו' הגמ' היא דא"ל אמליה ולא רצה אבל אי פ"י אחריות ט"ס הוא אפילו
לא קיבל אחריות אמרינו דעתיה לאשתעבודי כפי' הראשונים פריה הגמ' בפשי' אמאי פריה
לימלה ואיכא למידק לפירש"י דהכי ניחא ליה להגמ' במאי דאמר הא לא אמר הא מ"מ קשיא
מילת' דשמואל גופה אמאי אחריות ט"ס ניחוש שמה לנה לו בסתמא ואי סמכי' אחזקה דלא שדי
איניש זוזי בכדי מאי פריה מהא דצריה לימלה שאני התם דהסופר יודע דבסתמא לנה לו אבל
אנו סמכי' אחזקה ע"כ נר' דגם רש"י מפ' אחריות ט"ס אפי' ידעי' דבסתמא לנה לא ופריה הגמ'
בפשי' אמאי צריה לימלה ומשום דלכאורה יכול לתרץ דפ"י אחריות ט"ס היינו לו דמסתמא קבל
בפי' לנה כ' דאי הכי ניחוש דילמא אמליה ולא רצה אלא ע"כ הפ"י הוא אפי' ידעי' בנדאי דלא פ"י
אלא בסתמא הלנה לו: תוס' בד"ה שעבוד וכו' פדאמר בסמוך אפילו שלא באחריות דלא ניחא
ליה וכו' עכ"ל מה שהקשה מהרמ"ש נימא באין לו ב"ח איירי ל"ק דמ"מ לאו תרעומ' לחוד הוא
דאיכא אלא דלא ניחא ליה משום דכשיהיו לו מעות יתבענו ולכן באחריו משמע דינא בהדיה
אע"ג דלית ליה עתה ב"ח ומה שהק' מההיא דחמשה גובין מן המחוררין ע"ש י"ל דאיירי שפי'
בהדיא דאינו גובה מן המשעו' וגובה מן ב"ח ואתיא אפי' כר"מ דבכה"ג לא מחל: בד"ה דינא וכו'
וא"ל דנ"מ אם יש לב"ח עדים שקרובים לראובן וכו' עכ"ל התוס' בכתובו' דצ"ב דחו לנה דאי
הכי אמאי אפי' שלא באחריות הא אפי' איהו גופיה לא מיפסל משום תרעומת והק' מהרש"א שם
נימא דאיירי באית ליה זרעא אחריתי דניחא ליה להעמידה בפני ב"ח ע"ש ול"ק דאי איירי בל"ל
זרעא אחריתי אמאי קאמר משום תרעומת הא בלא"ה משמע דינא בהדיה משום דרוצה
להעמידה בפני ב"ח ועוד נר' דדוקא איהו גופיה אמרי' דאינו מעיד משום דרוצה להעמידה בפני

ב"ח אָבֵל עֵדִים לֹא מִפְסְלֵי מִטְעָם זֶה דָּלָא מְצִינּוּ פִּיֶסוּלוּ בְּעֵדִים אֱלָא בְּמִמּוֹן אָבֵל לֹא אִיכְפֵת לְהוּ
לְעֵדִים אִי מְקַרֵי אִיהוּ רְשָׁע וְלֹא יִשְׁלַם: בַּא"ד וּבַפ' הַפּוֹתֵב אֲמַרִי וְכו' עַכ"ל ה"ה דְּהוּמ"ל דְּנ"מ אִי
הַב"ח וְרֵאוּבֵן חֲשׂוּדִין עַל הַשְּׁבוּעָה דְּאִי מְשַׁתְּעֵי דִינָא רֵאוּבֵן פִּינּוּ דְּמַחְוּיָיב ש"ד ע"י גְּלוּגֵל וּשְׁנִינְהֵם
חֲשׂוּדִין אֲמַרִי מִתּוֹךְ שֵׁא"י לִישְׁבַע מְשַׁלֵּם כְּדֵאִית' בַּפ' פֶּל הַנְּשַׁבְּעִין דְּאִי מְשַׁתְּעֵי שְׁמַעוֹן דִּינָא
בְּהַדְּיָה אִזּוּ אִפִּי הָוֵי שְׁמַעוֹן נְמִי חֲשׂוּד לֹא אֲמַרִי מִתּוֹךְ שֵׁאִיל"מ פִּינּוּ דְּאִינוּ מְחַוּיָיב אִזּוּ הַב"ח אֱלָא
שְׁבוּעָה דְּרַבְּנָן וְכַמ"ש הַתּו' לְעִיל בְּשִׁמְעָתָא דְּהֵוּא רְעֵינָא ע"ש: ע"ב גַּמ' אֲמַר רַבָּא הַב"ע וְכו' הָאִי
שְׁנִינְוִינָא לֹא שְׁנִינְוִינָא גַּבִּי שְׁבַח קַרְקַעוֹת כַּמ"ש מֵהַר"מ לִוְבָּלִין ע"ש וְכו' מְדַבְּרֵי הַתּוֹס' בַּד"ה תְּרִינְן
דְּלֹא הַזְּכִירוּ בַּס"ד דְּהוּמ"ל לְשִׁנְוִינֵי בַּפ' מ"ש כְּדַרְבָּא וּמ"ש הַתּוֹס' בַּד"ה סִפָּא מְרִישָׁא עֲצָמָה הָיָה
יְכוּל לְהַקְשׁוֹת וְכו' הִינּוּ מִשׁוּם דְּתִירוּצָא דְּרַבָּא לֹא יִתְכַן אֱלָא אַחַר דְּמִשְׁנֵי הָא כְּדֵאִיתָא.

וְהָא כְּדֵאִיתָא כַּמ"ש מְהַרְשָׁא וּמֵהַר"מ ל' וְכו' מִפִּירֵש"י בַּד"ה לְאַכִּילַת פִּירוֹת דַּכ' ס"ד וְכו' דְּאִי
כְּדַבְּרֵי מְהַרְשָׁא ל' הו"ל לְקַבְּוֹעַ דְּכָרִיו בַּת"ש לְאַכִּילַת פִּירוֹת וְכו': תּוֹס' בַּד"ה תְּרִינְן וְכו' וַא"ת
אֲדַרְבָּא לִזְכַּח מְהַרְשָׁא וְכו' עַכ"ל מְפָאן יֵשׁ לְהוֹכִיחַ סְפִיקוֹ דְּהָרַב גַּד"ת דַּל"א ע"א אִי מְכַר לְוָה לְגוֹי
אִי הָוֵי פְּאֻשְׁדָּתוֹף וּבַמ"א כְּתַבְתִּי בְּזָה: בַּא"ד וִי"ל דְּמִינְרֵי שְׁנָה הַקְּרַקַע עֲשָׂאוּ הַמּוֹכֵר אַפּוֹתִיקֵי וְכו'
עַכ"ל הִינּוּ אִפִּי בְּאַפּוֹתִיקֵי סְתָם וְכַמ"ש ה"ה בַּפִּי"ח מֵה' מו"ל דִּין ד' בְּדַעַת הָרַמְבַּ"ם ע"ש וּמ"ש
אָף קִשָּׁה אַמַּאי דְּחִיק וְכו' יַעֲמִיד כְּשֶׁעֲשָׂאוּ אַפּוֹתִיקֵי הִינּוּ אַפּוֹתִיקֵי מְפּוֹרֵשׁ וּלְכַף לֹא תִפְסוּ בְּהַפְּשָׁטָן
מִשׁוּם דְּלֹא מ"ל דְּאִינְרֵי בְּאַפּוֹתִיקֵי מְפּוֹרֵשׁ וְדִלָּא כְּמֵהַרְשָׁא דַּל"פ ד' ק' דְּהָא אֱלִיבָא דְּשְׁמוּאֵל גּוֹפִיָה
הוּא דְּמוֹקְמִי לְקַמְן דְּבַאפּוֹתִיקֵי מְפּוֹרֵשׁ נוֹטֵל הַשְּׁבַח בְּחִנּוּם וּשְׁמוּאֵל גּוֹפִיָה הוּא דְּפָשִׁיט בַּפ' מ"ש
מְבַרְיָתָא דְּשְׁבַח קַרְקַעוֹת כַּמ"ש הַתּוֹס' לְעִיל בְּזָה הַדִּיבּוּר דְּמַאי דְּאֲמַר ב"ח גּוֹבָה אֵת הַשְּׁבַח הִינּוּ
לְפִי הַמְּסַקְנָא דְּהֵתָם דְּפָשִׁיט וְכו' וְעֵינֵן לְמֵהַר"ם שִׁיף ז"ל וְהַתּוֹס' בַּפ' מ"ש תִּינְרָצוּ דְּמִינְרֵי אַחַר
שְׁטַרְף קִנְאָם ע"ש בַּהַרש"א ש"כ כְּכּוֹנְנָתָם וְכו' דַּס"ל דְּלֹא הָוֵי קְצוּבִים בְּכַה"ג דְּלֹא כְּהַתּוֹס' הָכָא
ע"ש וְנ"ל דְּבַר"פ הַנִּינְזָקִין פְּלִיגֵי אֲמוּרָאֵי בְּמַאי דְּקַתְּנֵי מְפִנֵי תִיקוֹן הָעוֹלָם דְּחַד אֲמַר מְפִנֵי שְׁאִין
כְּתוּבִין וְכו' אִי מְפִנֵי שְׁאִין שׁ קְצוּבִים וְלָמ"ד מְפִנֵי שְׁאִין כְּתוּבִין אִפִּי קִנְאָם אַחַר שְׁטַרְף לֹא מְצִי גַבִּי
מְנִינְהוּ וְכַמ"ש הַשְּׁ"ף בַּסִּי' קַט"ו סַקט"ו ע"ש וּמַעֲתָה י"ל דְּהַתּוֹס' בַּפ' מ"ש מִינְשָׁבִים דְּכָרִי שְׁמוּאֵל
דַּס"ל כַּמ"ד מְפִנֵי שְׁאִין כְּתוּבִין וּלְכַף אִפִּי קִנְאָם אַחַר שְׁטַרְף ל"מ גַּבִּי מְנִינְהוּ וְלָמ"ד מְפִנֵי שְׁאִין
קְצוּבִים מוֹקֵי הָף בְּרִינְיָתָא בְּגוֹזֵל וְנִגְזֵל וְלֹא ס"ל דְּשְׁמוּאֵל דְּמַחְזִי כְּרַבִּית וְהַתּוֹס' פּו' הָכָא נִיחָא לְהוּ
לִישְׁבַּח דְּכָרִי שְׁמוּאֵל גַּם לָמ"ד מְפִנֵי שְׁהֵם קְצוּבִים בְּאִנְפּוֹן דְּגַם הַתּוֹס' בַּפ' מ"ש מוֹדוֹ דְּלִדִּין דְּקִי"ל
כַּמ"ד קְצוּבִים אִם קִנְאָם אַחַר שְׁטַרְף מְפִנֵי גַבִּי מְנִינְהוּ גַם הַשְּׁבַח דְּכָרִי קְצוּבִים הוּא וְכַמ"ש פֶּאן
וּמְהַרְשָׁא ל' בַּפ' מ"ש הַגִּיָּה בְּדְכָרִי הַתּוֹס' פּו' וּפִי דְּכָרִינְהֵם דְּבִשְׁעָה שְׁקָנָה הַלּוֹקֵחַ הָא לֹא קִנְאָם עֲדִינְן
דַּל"מ לְמִי לִיָּה הַנְּחַתִּי לְהַ מְקוֹם דְּבִשְׁעָה שְׁקָנָה הָא לֹא הַחֲלוּ אֱלוּ הַב' כֵּן הִיא פְּנוּנְתוֹ כְּמוֹ שֶׁנֶּר'
מְדַבְּרֵי ע"ש וְעֵינֵן לְהַתּוֹס' בְּקַדוּשִׁין דַּכ"ט ע"ב בַּד"ה נְאֻזִיל וּבְכַכּוֹרוֹת דַּמ"ט ע"ש וְהַב"ח בַּסִּי'
קַט"ו כ' דְּהַתּוֹס' בַּפ' תִּינְרָצוּ דְּכִינּוּ דְּהַקְּרַקַע זֶה שְׁקָנָה הַלּוֹקֵחַ א' הִיא מְשַׁעוּבְּדָת לְהַמְלִינָה מַעַת שְׁלוּה
ל"מ לּוֹקֵחַ לְדַחּוֹתוֹ אֲצֵל הַקְּרַקַע הַב' שְׁלֹא נִשְׁתַּעְבְּדָה לוֹ אֱלָא אַח"ךְ מִכַּח דְּאִיקְנֵי ע"ש נַר' דְּגַרִיס
בְּדְכָרִי הַתּוֹס' כְּמוֹ שֶׁהִגִּיה מְהַרְשָׁא ל' וּפִינְרָשָׁם בַּע"א וְעֵינֵן לְהַשְּׁ"ף שָׁם בַּסִּי' קַט"ו סַקִּי"א וּבְעֵיקָר
קוּשְׁלֵי הַתּוֹס' כְּבָר כְּתַבְתִּי בַּמ"א לִישְׁבַח קוּשְׁיָתָם בַּמ"ש הַטּוֹר וּמְרָן בַּש"ע בְּסִימָן קִי"א דִּין ג'
ע"ש וְעֵינֵן לְהַ"ס בַּר"פ כ"א מֵהַלְכוֹת מו"ל וְלֵהַדְּרִישָׁה בַּסִּי' קַט"ו ע"ש: דָּף ט"ו ע"א בַּד"ה כְּשֶׁעֲמַד
וְכו' עַמ"ש מְהַרְשָׁא וְכּוֹנְנָתוֹ דַּלְר"א י"ל דְּמְפִנֵי תִיקוֹן הָעוֹלָם הוּא מִשׁוּם דְּשַׁעְבּוּ דְּאוּרִינְיָתָא וּמַאי
דְּלֹא גַבִּי מְלוּה ע"פ הוּא מְפִנֵי ת"ה אָבֵל לְרַבָּא וּלְרַבָּה בַּד"ה ל"ל הָכִי דַּא"כ אַמַּאי נָקַט ד"ז בְּשְׁבַח
הו"ל לְמַתְנֵי בְּקַרְן גּוֹפִיָה בְּלֹא עֲמַד בְּדִין וְאִין לּוֹמַר דַּסְתְּמָא דְּמִילְתָא בְּקַרְן עֲמַד בְּדִין דְּמַאי פְּסַקָא

דבנדאי דגם בקרן יכול להיות דלא עמד בדין עם הגזול: גמ' תניא דמסייע ליה למר שמואל וכו' מה שהק' מהרש"א ו"ל מאי מסייע ליה הא הבריית' איירי באפותיקי ושמואל איירי בלא אפותיקי ע"ש וכן הקשה בתוס' ע"ש לפמ"ש לעיל בכוננת התוס' בד"ה תריץ דבאפותיקי סתם קאמרי ניקח הפל שפיר: תוס' בד"ה ב"ח וכו' דאי משבח לקוחות וכו' עכ"ל כ' מהרש"א לפמ"ש התוס' בד"ה צ"ל דמתני' דהתם באפותיקי ומאי דקתני אינו נוטלין בשבח היינו דנותנין ההוצאה אבל שאר השבח נוטלין ע"ש וצ"ל לפ"ז מאי דקתני סיפא התם וכו' אין נוטלין בשבח ואמרי' בגמ' שם לאתויי שבתא דממילא אע"ג דליכא הוצאה אבכור קאי ולישנא דוכולן אראוי כבמחזק קאי ומה שהק' מאי פריה הגמ' מדשמואל י"ל דהגמ' שם לא אסיק אדעתיה ד"ז וכמו כגמ' פאן דקא' תניא דמסייע לשמואל וכמ"ש מהרש"א גופיה בשמעתיך וכבר כתבתי דלפמ"ש"ל בכוננת התוס' ניקח בלא"ה: בא"ד מאי אייריא דלא טרפי בנות משבח וכו' עכ"ל מבנות גופייהו מיתו ראיה ולא מפח דומיא אבל התוס' שם בפ' יש בכור מיתו ראיה מפח דומיא דס"ל מבנות גופייהו אין ראיה דשאני מזון הבנו' דחייבא רמיא איתמי גופייהו כמ"ש הרא"ש בס"ד ועיין להתוס' בכתובות דנ"ה וע"ש במהרש"א ועיין למהר"ם שיף פאן: ע"ב גמ' הא דלא מסיק שיעור ארעא ושבתא לפירש"י צ"ל דהבריית' איירי רישא וסיפא במסיק ביה שיעור השווי לבד מהוצאה וברישא דאיכא שבח יותר על היציאה במסיק שיעור ארעא והיתה על היציאה ובסיפא דליכא שבח טפי מיציאה במסיק שיעור ארעא לבד ועיין במלחמות: תוס' בד"ה הא וכו' תימה פיון דלא מסיק וכו' עכ"ל נר' דס"ל דאפי' למ"ד אי אית להו זוזי ללוקח ל"מ מסלק לא מקרי ארעיה לענין דנוטל השבח אפי' לא מסיק אלא שיעור ארעא ולו' ארעיה אשבח ונדקא באפותיקי מפורש הוא דאמר ארעין אשבח: בד"ה מעות וכו' תימה דבהגזול קמא וכו' עכ"ל מדלא הוק'ל במאי דקתני התם גובה הקרן מנכסי' משונעבדים והא אפי' לרב פקדון הוא דהווי נר' דס"ל דלאו פקדון ממש קאמר רב וכדעת הר"מ בפ"ט מה' גזילה דף ז' וע"ש להמש"ל וא"כ לרב ניקח והקשו משבח לכ"ע: ע"ב גמ' שמואל אמר מעות מתנה וכו' כ' הרשב"א הביאו בש"מ דנדקא בדלא כ' אחריות אבל כ' אחריות מודה דמעות חוזרין ע"ש ולפי"ז נראה דשמואל לטעמיה לעיל די"ד ע"א דבשטרי מקח לא אמרי' אחריות ט"ס ע"ש אבל לדין דקי"ל אחריות ט"ס מעות חוזרין אפי' דקי"ל כשמואל גבי מקדש אחותו די"ל דסמך על אחריות וא"כ למ"ש הרא"ש לחלק בין נוכראה לקרוב ע"ש ורבא נמי דפסיק בהפיר בה המעות חוזרין מה"ט הוא וכדמסיק רבא דאחריות ט"ס אפילו במקח ועפי"ז ניקח מ"ש המרדכי בפ' הגזול בתרא בגנב ומכר והפיר בו הלוקח דאינו נוטל המעות אפי' מהגזול דמעו' מתנה ופי' מור"ם בהג"ה סי' שנ"ו והוא תימה דהא קי"ל כרב וכבר תמה הש"ך שם סקי"ו וכתב פי' שגגה היא ע"ש ועפי"ה ישנו מן הישוב דהתם במטלטלין דלא אמרי' אחריות ט"ס ובכה"ג לא פ' רבא כשמואל ומ"ש הש"ך שם לדחות ראית ראב"ן דר"א כרב ממ"ש התוס' בקדושין דל"ג דאיתמר ע"ש בתוס' ותראה דכיון דקי"ל כר"א כ"ש דקי"ל כרב ובהכי א"ש פ' הר"מ דבה' גזילה פ' כשמואל בהפירה שאינה שלו ובפ"ו מה' זכיה דין כ' פ' במקדש דמעות מתנה ונראה מדבריו דל"ד אחותו וכבר הלח"מ שם והנ"מ דק"ו עמדו בזה ועפי"ה ניקח שפיר אח"ז ראיתי להרי"מ ט"ס חא"ה סי' מ"ג שכ' דטעמא דהפיר בהן שאינה שלו דלאו מתנה משום דסמך על אחריות ולא זכר דברי הרשב"א שהביא בש"מ והמש"ל בפ"ג מה' אישות דין ח' תמה ע"ד מהרי"מ ט"ס בזה לפי שלא ראה דברי הש"מ: בד"ה חזר וכו' בלא הפיר בה מייירי וכו' עכ"ל אבל הפיר בו לא שייך הני טעמי דליקו בהימנותי' וגזלנא וכו' וכ"כ הנ"י ולקמן דפריה מברייתא דמה שאירש מאבא וכו' אע"ג דהיא בהפיר בה היא י"ל דהיינו מאי דמשני לא סמכה דעתיה

וע"ש בש"מ ועינין לה' עדות ביעקב סי' כ"ב יע"ש ועינין להמש"ל בפ"ג מה' אישות דין ח' ע"ש:
דף ט"ז ע"א גמ' מתיב ר"ש מה שאירש מאב' וכו' רש"י פי' קונשית הגמ' מירושא והוא תיקמה
דבירושא אמרי' לעיל פיון דממילא קאמי לא אמרי' מה מכר א' לב' וכו' נאפני' באמר מה שאירש
פן הוא הדין לדעת רש"י כמו שנר' מדבריו בפ' מי שקנה נשוי דצ"א ע"ב ע"ש וי"ל דזהו מאי
דקאמר זו א"צ לפנים דאינה קו' וכפני' תשו' הגאונים שפכת רש"י דאינה קו' וי"ל שמה"ט הוא
דירושא ממילא קאמי ורבא אמר דקונשי' היא וצריכה לפנים ולא ס"ל האי חילוקא דירושא
ולדידיה אין לתרץ אלא בחילוקא דסמך' דעתיה מיהו ק' רש"י שם בכתובות אמאי לא תירץ
משום דלא סמךא דעתיה ועינין בש"מ ועינין לרש"י"ם דף ג' ע"א שפכת דהבעל שפכת נכסי מלוג
לאחר מיתת אשתו מכור וכו' הב"ש בסימן צ' דדוקא דאמר בפירושו לאחר מיתת אשתו ותיקמה
מ"ש ממה שאירש דלא אמר פלום וצ"ל דבהך סמךא דעתיה דהא אי מקרה היא הבעל מוציא
ולמת הוא קודם לא חייש דמיתה שכיחא בנשים אבל ק' מירוש' ר"פ הפותב דמדמה ליה לכן
שפכת וכו' ע"ש ונהביאו הר"ן בפ' נערה דף תפ"ז ונהרש"י א בתשו' שיהביא הב"י בסי' כ' ע"ש:
תוס' בד"ה מרצי וכו' מדלא נקט וכו' עכ"ל ואע"ג דרבא נקט לקמן טעמא דגזלנא י"ל תרנוניהו
טעמי הלכתא הן או למ"ד ליקו בהימנותיה מוסיף הוא ומודה בטעמא דגזלנא למסקנא דלא נ"מ
אלא לענין מתנה ועמ"ש מהרש"א: בד"ה בההיא וכו' והוי פאלו אמר וכו' עכ"ל ונהכא עדיף טפי
מפשאקחנה כמ"ש מהרש"א ונר' דזה דעת הר"י ש' כ' בהא הלכתא פרב וכו' ע"ש והיינו בהא
דמה מכר וכו' אבל בהדיא דשדה זו פשאקחנה וכו' ליה הלכת' פנוותיה ובסמוך הביא ההיא דמה
שאירש וכו' ועינין להתה"ד סי' ש"ף במה ש' שדברי הר"י צ"ע ממ"ש בפ' המוכר את הבית
בההיא ארעא ודקלי ע"ש שנר' דלא הבין בדברי הר"י פאן במ"ש ועינין להמרדכי שם בפ' המוכר
את הבית שם מ"ש ר"ן גאון ונראה דלא כ"כ ר"ן גאון אלא בלא הפיר בה ודלא פמהר"י אדברי
סי' ע"ד ע"ש: ע"ב בפירש"י בד"ה פל וכו' שגרי אין מקיימין וכו' עכ"ל מ"ש מהרש"ל דר"י
לטעמיה משום דבסמוך ס"ל לר"י דבכתוב בו הנפק לא חיישי' שפא כ' ללוות וכו' ומהרש"א כ'
בכוננת רש"י דמשום חשש זיוף קאמר ומהר"מ ש' הת' דא"כ נחוש שפא זיוף חתימת הדיינים.

ע"ש וי"ל דס"ל לרש"י פדעת הר"י דבמ"עבד א"צ קיום ועמ"ש באה"ע סי' קמ"ב אבל ק' דא"כ
במוציא שטר הקנאה אמאי לא חיישי' לזיוף ועינין להתוס' לעיל ולהנ"י פאן ע"ש: דף י"ז ע"א
גמ' מהא דתנן מצא שטר חוב וכו' קשיא הו"ל למיפרי' מדברי ר"י גופיה מ"ש בו ביום אפי'
למחר גמי פיון דלא חייש לפשיטי דספרא משום דמפסדי לפום סברא דהשתא דלא ס"ד לפלוגי
בין אית ליה רנוחא ללית ליה רנוחא וי"ל דנקט בו ביום משום דליכא קנוניא בו ביום אבל למחר
וליומא אחרא חיישי' לקנוניא ועינין למהרש"ל ז"ל שכ' דלר"י בהקרח הוא דחיישינן לפשיטי.

פיון דא"ל רנוחא מדנקט בו ביום ע"ש ונראה דהפנונה היא למסקנא דאיכא סכנה ברנוחא יותר
מדלית ליה רנוחא א"כ אי איתא דאפי' אית ליה רנוחא חייש למפסדי א"צ להשמיענו פבו ביום
דל"ל רנוחא פיון דאפי' אית ליה רנוחא לא חיישי' אלא ע"כ באית ליה רנוחא חיישי' אבל לס"ד
דלא שני ליה שפיר דאיתא ר"י לאשמועי' דלא אמרי' מפסדי ונקט לה פבו ביום משום דלמחר
וליומא אחרא חיישי' לקנוניא: תוס' בד"ה ר"נ וכו' דחיישי' לקנוניא וכו' עכ"ל כ' במ"ב אבל בו
ביום לא חיישינן לקנוניא משום דלא חיישי' אהד יומא לפירעון וקנוניא תרתי חששות ע"ש
נאפתי ק' נחוש פבו ביום לשפא כ' ללוות ולא לנה ועביד קנוניא נאי משום הנפק א"כ אצט' להנפק
ומאי ק"ל להתוס' מעיקרא ע"כ צ"ל דבו ביום לא חיישי' לקנוניא פלל לא לקנוניא דלא לנה ולא
לקנוניא דפירעון דאי נחית למעבד קנוניא הו"ל לכתוב שטר חדש עפ"י הודאתו פיון דבו ביום

הוא וקרא"ש פתב באוקמתא דר"נ דהא דלא חיישי' שמה לא לנה משום הנפק ע"ש וממילא מתורץ קו' התוס' אבל ק' ניהוש לקנוניא דפירעון וצ"ל בדברי קרא"ש כמ"ש במפ' דלא חיישי' לתרתי פירעון וקנוניא בחד יומא וקנוניא דלא לנה לא חיישי' דהא פתוב הנפק ועיין להתוספות לעיל בד"ה אע"פ ודוק: ודע דהרמ"ח בריש בתרא בסוגיא דתנקה אין אדם פורע בתוך זמנו הוכיח משמעתי דבנפל חיישי' אפי' בתוך זמנו מדאמר ר"י בו ביום דלא חיישי' לפריעה בת יומא וק"ל דבתוך זמנו הוא דסתם הלואה לי' ע"ש ודעת רוב הראשונים דבסתם הלואה לא איתאמר' תנקה זו ונדקא בקובע זמן הוא דאיתמר וכמ"ש מרן בסי' ס"ה ע"ש ולפי"ז אין להוכיח מפאן כלום וכה קראוני להפנ"י בשמעתי שהוכיח בפשי' כן מסוגיא דשמעתי וכהוכחת הרמ"ה והוא תימה: ע"ב בד"ה לא אמר וכו' במגו דאין את אשתי וכו' עכ"ל פתב מהרש"א ו"ל דנ"מ אם מת אבל בחייו ליכא פסידא בהשארות שטר פתובה ביגדה דיכול לומר לא גרשתיך ע"ש ומהרמ"ש כ' פיון דנשאר הגט ביגדה א"י לומר לא גרשתיך ע"ש ובדבור הקודם שכ' התוס' במצא שטר פתובה דלא יחזיר משום דיכול לומר פרעתי במגו דאין את אשתי ושם נמי יש להק' אפי' ביגדה שטר פתובה יכול לו' לא גרשתיך ולדברי מהרש"א נחא אבל לדברי מהרמ"ש ק' דאי הגט ביגדה הא גם אין את אשתי א"י לומר ומאי נ"מ בהחזרת פתובה וצ"ל דגט אינו מבטל טענת אין את אשתי די"ל פתב לה גט משום חשש קדושין בעלמא וכ"נ ממה שלא דחו התוס' טענת אין את אשתי בדבור זה אלא בפתובה ולא בגט: בד"ה הוציאה וכו' דבפ' ג"פ אמר אביי וכו' עכ"ל הקשה מהרמ"ש ו"ל ניימא דאביי מוקי לה בגיש עדים שגשרפה ע"ש ונר' דגיש עדים שגשרפה דינו כמו מקום שאין כותבין פתובה וא"י לטעון פרעתו דתרוניהו חד טעמא וא"כ אביי דאמר מעיקרא דבמקו' שכותבין פתובה יכול לו' פרעתי היינו במודה שהפתובה ביגדה וכי הדר ואמר אפי' במקום שכותבין פתובה א"י לטעון פרעתי אפי' בעודה הפתובה ביגדה איירי ועיין להתוס' לקמן בד"ה אטו: גמ' לאפוקי מדראב"ע וכו' איכא למידק ליפשוט מדראב"ע גופיה דאמר מן האירוסין גובה מנה ומאמתי ולא תוספת ואי לא תיקנו רבנן פתובה בארוסה ואיירי בכתב לה מ"ש מנה ומאמתי מתוספת הא פיון דטעמא דתוספת משום דמדעתו כמ"ש רש"י שם גם עיקר מדעתו הוא וי"ל דאיכא לאוקומא לדראב"ע בגרושה דשם פשיט"ל להגמ' דתיקנו רבנן כמ"ש התוס' בת"י הב' ועפי"ז ליתא למ"ש מהרמ"ש בסמוך דהא דלא משני הגמ' בבריית' דתני ר"א בסמוך לאפוקי מדראב"ע משום דראב"ע ל"ק אלא בתוספת ע"ש ועפי"ה ליתא דאי לא תיקנו ובכתב לא איירי שוין בדין התוספת והעיקר וראיתי בש"מ שכ' בדברי רש"י דאע"ג דלא תיקנו פיון דכתב לה מהשתא גביא דלמאי פתב לה מהשתא אי לאו למגבי בארוסין אבל התוספת כתב לה כדי שלא יחזור בשעת הנשואין ע"ש ושם בכתובה כ' בש"מ דמה"ט נקטו רבנן במילתיהו מנה ומאמתי אע"ג דל"פ אלא בתוספת דה"ק רבנן פיון דלא תיקנו רבנן מ"ש תוספת מעיקר וראב"ע שני ליה מהטעם האמור ע"ש ויל"ד דא"כ בברייתא דבסמוך מאי פריך מאי למימרא לישני ליה דהא מני ראב"ע וקמ"ל דגובה העיקר ושני לן בין תוספת לעיקר דלא פסברת רבנן שני להו וי"ל דאי הכי הול"ל בהדיא מנה ומאמתי דשם פתובה נופל גם על התוספת: דף י"ח ע"א בד"ה הא אמר וכו' וא"ת מנ"ל דילמא וכו' עכ"ל לשי' רש"י דמאי דאמרי' אפי' לזמן מרובה משום דמ"ל דמתני' איירי בכל גוונא מדלא פליג נחא קושיא הלזו דאי פי' דמתני' אפי' אמר תנו מטעמא דשמה של אחר הוא א"כ לא מיירי בכל גוונא אלא בזמן מרובה דאי לאלתר אם אמר תנו נותנין: בא"ד וכן לקמן דפריך א"ר ירמיה וכו' עכ"ל קו' הלזו ק' גם לשי' רש"י דמ"ל דמתני' בכל גוונא מ"מ ה"ד באלתה ולזמן מרובה דאשכחן דתני בחדא מתני' חילוק זה אבל באמרו עדים לא חתמנו

וכו' יתכן לו' דלא איירי מתני' אלא בכה"ג דאמרו עדים לא חתמנו וכו' וקשיא שפיר מאי פריה מאי למימרא נימא דאשמועי' דלא חיישי' שפא פתב בניסן וכו' אבל לק' הא' ל"ק לשי' רש"י ועיין במהרמ"ש ז"ל: בא"ד וי"ל דס"ל כמ"ד וכו' עכ"ל וא"ל דהיא גופה אתא לאשמועי' דמשעת חתימה דלא כמ"ד משעת נתינה דא"כ הנה משמע דלמ"ד משעת נתינה לא יחזיר והא לימא דלקושטא דמילתא יחזיר מטעמא דאמרי לקוחות אייתי ראיה פדאמרי' לקמן: בא"ד משמע שמודה דממנה נפל וכו' עכ"ל נקטו זה לאפוקי דלא נימא ראוהו ביזו ואין להק' נימא דראוהו ביזו ואח"ך גירשה בו ומצאוהו לאלתר דא"כ פיון דע"כ באותו יום גירשה הו"ל לאתויי עדי הגט שמסר הגט בפניהם דלא שכיח מתו או הלכו למ"ה ובמה שהק' מהרש"ל ז"ל על הגליון דא"כ באין הבעל מודה נימא דלא יחזיר מטעמא דשפא זמנו קדום ע"ש י"ל דא"כ אם הבעל מודה שהוא גטו אלא שאומר שעדיין לא גירשה בו יחזיר דהא פיון דמודה שהוא גטו ע"כ זמן שניהם שנה כמ"ש הגליון ובריית' קתני בזמן שהבעל מודה יחזיר משמע דוקא הבעל מודה שגירשה בו כמ"ש התוס' הוא דייחזיר אבל אם מודה שהוא גטו אלא שעדיין לא גירשה בו לא יחזיר ועיין להתוס' לקמן די"ט ע"ב בד"ה מצא: דף י"ט ע"א בד"ה וליחוש וכו' דלא מקדי' איניש וכו' עכ"ל קושטי' הא' דליחוש שפא כ' בניסן ונתן בתשרי ואמאי פותבין גט לאיש וכו' לא מיתרצא בהכי דהתם להרויח פדי לטרון מקדים כ"כ בש"מ משם הגליון ולהכי הגמ' בשמעתין פריה גבי גט ניהוש שפא פתב וכו' ועיין למהר"ם לובלין ז"ל ועיין להתוס' בגיטין די"ז ע"ב ולמהר"ם שיר ז"ל שם ע"ש: ע"ב גמ' אמר ר"ז הא והא בש"מ וכו' עיין להתו' בפ' מי שמת דקנ"ב ע"ב שהקשו מפאן לפירשב"ם דפי' דלרב אם פתב ומסר השטר ל"מ למהדר דא"כ קשיא לרב מתני' דדייקי' מינה הא אמר תנו נותנין ע"ש ונ"ל דפירשב"ם דמפ' כפירש"י דשמעתין דמתנות אפי' אמר תנו אין נותנין נאפי' דיוקאאות הנה מוקמי' הכי אי לאו דלפי' טעם נמלה אם אמר תנו נותנין וא"כ לרב הני דיוקאאות כמו מתנות דבתרנייהו איפא למיחש וחד דינא אית להו ואם אמר תנו אין נותנין ומה שהק' התוס' בשמעתין לפירש"י מגמ' דלעיל גבי גט י"ל דאף ע"ג דמפירש"י אם אמר תנו אין נותנין מ"מ נמלה דקתני ע"כ לדייק אם אמר תנו נותנין וסגי אי נקט נמלה משו' גט ולכה דייק לעי' שפיר דאי גם גבי גט נמי לא דייקי' למאי קתני נמלה ורבה דלעיל דדייק דבי גט ולא מוקי דקתני נמלה משום דיוקאאות ס"ל פרב דדין דיוקאאות כמו מתנות ורבי זירא דלעיל דלא דייק גבי גט ס"ל דנמלה דקתני משום דיוקאאות וכדאמרי' בשמעתין וא"צ למ"ש התוס' לעיל בד"ה הא אמר תנו עיין שם ועיין להתוס' בגיטין דכ"ז שכ' דר"ז לא דייק פלל נמלה ע"ש וגם בזה מתנישב קו' התוס' דפ' מי שמת ודע דלדעת הרי"ף דבשטר מתנה דיש בו קנין בעי' דמטי שיתרא לידיה דמקבל וכמ"ש הריב"ש סי' קס"א מתנישב שפיר מתנות אמתנות די"ל דמתני' בשטר שיש בו קנין וכי אמר תנו דמטי שיתרא לידיה זוכה משעה ראשונה וטרף פדין אבל אי לא אמר תנו לא משום דבעי' דמטי שיתרא לידיה וברייתא בשטר מתנה בלא קנין דלא זכי אלא משעה שפא השטר לידו והגמ' לא פריה מעיקרא אלא דיוקאאות אדינדקאות ודחיק לאוקומי ברייתא בבריא אע"ג דסתם דיוקאאות הוא בש"מ אבל מתני' דמתוקמא שפיר בש"מ מוקי לה בש"מ כסתם דיוקאאות וא"צ למ"ש התוס' ורש"י בשמעתין ועמ"ש לעיל דף י"ג ועיין במ"ש מרן בב"י בסימן רמ"ג משם הריב"ב א בתשו' ע"ש: תוס' בד"ה מצא וכו' וי"ל דמ"ל בשטרי הקנא' וכו' עכ"ל לשי' הרי"ף שפכתתי לעיל דבשטרי הקנאה נמי בעי' מטא שיתרא לידיה לא יתכן תי' זה וכן למ"ש הרא"ש בשי' הרי"ף בשמעתין דבשובר אי אמרי' עדין בחותמיו זכין לו אפי' לא מטא שיתרא לידיה מעולם ע"ש ולפ"ז ע"כ אין האשה מודה דקתני לא יחזיר היינו

דטוענט מ'זונ'ן ווא"כ לא ש'יך תי' התוס' כ' מהרש"א דלק"ל משוכרין דמתני' משום דבמלן' איירי ובשטרן בידו ע"ש ולפמ"ש התוספות בגיטין הבאתי דבריהם לעיל דר' זירא דלעיל לא דייק נמלה פלל י"ל דהגמ' פאן כר"ז ס"ל: דף כ' בד"ה ש"מ וכו' וקא מסיק כ"ע א"ל דר"ה ובאשה סמכא דעתה וכו' עכ"ל ולפי"ז פלוגתא דבשטר צ"ל דפליגי אדבר פפא פדאוקמוה נשם מעיקרא: בא"ד ואם מוחה וכו' א"כ השוכר נעשה קודם וכו' עכ"ל מוכח מזה דס"ל מעמד ג' אפי' בע"כ דאי דוקא מ'צונו אפי' השוכר את"כ א"ש דהא מוחה ועמ"ש מהרש"א ז"ל בדבור זה בסמוך: גמ' הב"ע פשטר פתנתה יוצא מתח"י וקא דלא חיישי' שמה הקנית להלוקח אגב דא"ק כ' ה"ר א"ש ז"ל דלא סמכא דעתיה דלוקח עד שישטרל הפתנה בידו בכשם רבי' האיי גאון כ' דל"מ אגב בשטרן ע"ש ומפאן ק"ל למ"ש הריטב"א בתשו' הביאו מ'ן בב"י סי' ס"ה שנושא על אשת ראובן שהי"ל שט"ח על בעלה וכו' והפקידה אותו אצל שמעון ומתה ותובע ראובן משמעון השטר ושמעון חושש מלהחזירו לבעל כי שמה נתנה השט"ח לשום אדם אגב קרקע ונמצא מפסידו והשי' אין לשמעון לחוש פלל כ'יין שהוה הפקידתו סתם אין מוציאין השטר מחזקתה ואע"ג דאמרינן בפ"ק דמציעא במוצא שוכר וניחוש וכו' מצא שאני משום דאיטרע בנפילה ע"ש מתבאר מדבריו דבמצא כה"ג חיישי' שמה הקנית אגב דא"ק והוה תימה דא"כ כי שטר פתנה יוצא מתח"י מאי הוי ניחוש דילמא הקנית אגב דא"ק וצ"ע: בד"ה שוכר וכו' ונר' שתקנת חכמים וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א דלר"מ ודאי מדינא ועיין במהרש"א בפ' מי שהיה נשוי שהק' ר"א לעיל דמוקי אקנייתא וכו' ה' אליבא דלר"מ קנימי' ולידידיה ודאי עדין בחותמיו זכין לו לכ"ע ואמאי לא יחזיר וכן הק' מהרמ"ש פאן ותיק' דלר"מ ע"ח פ'רתי דוקא במקנה ומתנה אבל בשעבוד לא משמעבד עד דמטי שיטרא לידיה ע"ש וק"ל דבכתרא דקנ"ז בעי דאקני וקנה ומכר מהו אליבא דר"מ לא תבעי לה כי תבע"ל אליבא דרבנן דאמרי אין אדם מקנה אי משמעבד וע"ש בתוס' ורשב"ם דשעבוד עדיף וכן קי"ל דאקני וקנה ומכר משמעבד אע"ג דקי"ל אין אדם מקני דשב"ל הרי דשעבוד עדיף מקנין לענין דשב"ל ומ"ש לענין ע"ח דגרע שעבוד מקנין ועיין בגמ' בפ"ק דגיטין די"ג דפרי' אלא מעתה הקנה לנולדים וכו' אפי' לר"מ דאדם מקנה דשב"ל לדבר שלב"ל לא קני ע"ש וקשה נימא דאע"ג דאין אדם מקנה לדבר שב"ל אדם משמעבד וכדשמע'י מההיא דבתר' דשעבוד עדיף מקנין וביתר ק' לפי' התוס' שם בגיטין עיין שם ועיין בתשו' רמ"א סי' ז' ע"ש: דף כ"א ע"א תוס' בד"ה פריכות וכו' ציבורי מעות ופירות עכ"ל ה' דנקטו צבורי קאי אפעות ופירות דכללו שניהם בדיבור א' ול"ד ללישנ' דמתני' דלקמן דקתני ציבורי מעות וציבורי פירות וא"צ למ"ש מהרש"א: בא"ד וי"ל דה"מ שמצא במקום מוצנע וכו' עכ"ל דברה"י משום מקום סימן אבל אין לו דלא הוי מקום מוצנע דא"כ בקושיתם אמאי לא נקטו אלא ר"ה כ'יין דברה"י נמי לא מיתרצא אלא בתי' דדוקא במקום מוצנע ולדעת הר"מ בפט"ו מה' גזילה דאפי' בדבר שיש בו סימן לא יגע בהם צ"ל צריכי לתי' דמוצנע גם ברה"י: ע"ב גמ' אפי' אמר לא הוי יאוש מדברי הריטב"א הובא בש"מ שכ' אע"ג דיאוש פדי קני' ה'א שאני שלא נתפנון לגזלה וכו' ע"ש נר' דס"ל דיאוש של"מ לא קני ומחזיר האבידה גופה אבל התוס' בפ'ק מ'רובה דס"ו ע"א כ' דלא מחזיר אלא דמים ומ"מ נר' דס"ל דזה תלוי בבעיא דגזל דהתם דאי איתא דבאבידה פשיט"ל דאפי' באיסורא אתא לידיה קני דלא יחזיר גוף האבידה לא הו"ל להגמרא התם למנקט דמיאש מ'רה מקמי דאתא לידיה אלא דטפי הול"ל אבידה דבתר דאתא לידיה דדמי לבעייתו.

ועיין להש"מ שם בשם ה"ר"ן ועיין להמח"א בה' זכיה מהפקר סימן ז' ע"ש ועמ"ש לקמן דף כ"ו:
ת"ש מעות מפונזין וכו' מאי דפשיט"ל למהרש"א. דדרך הינוח הוי יאוש לכ"ע עיין להריטב"א
בחי' ע"ש: פירש"י בד"ה עם וכו' פיון דידיע דנתר מעיקרא מיאש וכו' עכ"ל אף דאליבא דרבא
קנימי' ניחא ליה לפ' האי אוקמת' לאביי נמי דהשתא גם בזיתים עבידי דנתרו ובהכי ניחא מ"ש
הר"מ בפ"ד מה' גזילה טעמא דנמאסת אע"ג דקי"ל פאביי וע"ש להלח"מ ועיין למהרש"ל ב'תוס'
שכ' דלג' זיתו מוכיח א"צ למ"ש בתחילת דבריהם ע"ש והיינו לפום אוקמתא הלזו ניחא גם
לאביי אבל לס"ד הגמ' דלא ס"ד דהא דקנאה נמאסת צריכי למ"ש בתחילת דבריהם: תוס' בד"ה
ופטורות וכו' במס' פאה מוכח וכו' עכ"ל עיין להש"ע"ה בה' לולב דצ"ז שנועלם ממנו דברי התוס'
הללו ומדבריו יתבאר לשון מוכח שכ' התוס' ועיין לה' שמחת יו"ט סי' ע"ט: דף כ"ב ע"א תוס'
בד"ה שטף וכו' ואין להקשות דמצי דייק מסיפא וכו' עכ"ל לפמ"ש התוס' בפ' מרובה דס"ו
דבאבידה אפי' בתר דאתי לידיה באיסור איאש קני מיהא דלא מחזיר גוף האבידה אלא הדמים
ע"ש לפ"ז לא מצי דייק מסיפא מדי ד"ל מרדפין מחזיר גוף האבידה הא סתמ' לא מחזיר אלא
דמים וצ"ל דהתוס' מחלף' שיטתיהו פאן וס"ל כס' הריטב"א שהבאתי לעיל מיהו לפמ"ש לעי'
בכוננתם דאבידה תליא בבעיא דבעי הגמ' התם בגזל יתיישב שפיר דהקא קנימי התוספות אסברת
אביי ואביי ס"ל יאוש לא קני דפריה התם מברייתא דקרננו ולא הגזול ע"ש ותקנת השבים לא
שניכא אלא בגזל ולא באבידה: גמ' בשלמא גזלן וירדן וכו' לפ"ד הר"מ בפ"ה מה' ג' דיאוש ושנוי
רשות דקני צריף לשלם דמיה צ"ל דמאי דקתני מה שנתן נתן היינו לקנות גוף הגזילה דא"צ
להחזירה בעצמה א"נ דלא ידע המקבל מתנה שהיא גזולה דאפי' במקום שמחזיר נוטל הדמים
מבעלי' מפני תקנת השוק וס"ל אפילו במתנה עשו ת"ה ועיין בזה להב"י בסימן שנ"ז ועיין
להש"פ בסימן ש"ע סק"ד שם.

השתא אמאי לא אכיל מר וכו' פ"י יאכל עכשיו אחר שבא בעה"ב ולכך אפילו לא שני שלח
מהשתא מיהא מהני ומשני משום פסופא לא מהני אפי' מהשתא כ"נ פשטא דשמעתא מיהו
מפירש"י בפ' הא"מ דנ"ו ע"ב שכ' משום פסופא ולכך לא מהני למפרע משמע דמהשתא מהני אפי'
לטעמא דכסופא ולפי"ז ק' מאי קאמר אמאי לא אכיל מר נימא משום דלא שני שלח ועיין להכ"מ
בפ"ד מה' תרומות דין ג' ע"ש ועיין להריטב"א בחי' שם בקדושין ודברי התוס' רי"ד שם צ"ע:
ע"ב תוס' בד"ה תיובתא דרבא רבא ידע שפיר וכו' עכ"ל דקדק מהר"ם שיף ז"ל נימא דמאי
דקאמר לעיל פדבעי' למי' לקמן היינו מברייתא דלקמן דכ"ד וקרא לא שמיע ליה ע"ש וי"ל
דמברייתא דלקמן לא שמעי' אפילו לא היו הבעלים דא"י לאוקמה בהיו הבעלים שם וקמ"ל דהני
מסתמא מתניאשו הבעלים ורבא לעיל בלא ידעו הבעלי' איירי וכמ"ש רש"י לעיל ע"ש אבל
מקרא דממנו שמעי' שפיר אפי' לא היו הבעלים דאי בידעו לא אצט' קרא דהא אפי' במצוין אצל
כל אדם בדבר שאין בו סי' נמי דינא הכי וכמ"ש התוספות בד"ה איסורא ע"ש ועי"ל דברייתא
דלקמן ביכול להציל ע"י הדחק ובעי' דידוע דמתניאשין וכמו שכ"כ ה"ה לדעת הר"מ בפ"ו
מהלכו' גזילה דין ב' אבל רבא לעיל ע"כ איירי באינו יכול להציל כלל דאפי' אינו מתניאש מדלא
נקט נמי סרטיא ופלטאי פדקתני בבירייתא דלקמן ע"ש: דף כ"ג ע"א גמ' ת"ש פפרות וכו' צ"ל
דהאי מק' אחד הוא ואינו הוא המק' דפריה לעיל לרבא מפריכות דאל"ה תקשה ליה מתני' גופה
פריכות אפפרות: תוס' בד"ה וקא וכו' אדרבא נחוש לרוב ישראל וכו' עכ"ל משמע דאי מחצה
על מחצה לא חיישי' ואין נר' פן מגמ' דר"פ דפריה הא לא ידע וכו' ע"ש וצ"ל דאף דרבא ישראל
איכא מיעוט בישראל גופיהו דמעבירין ועם מיעוט דעכו"ם הוי מחע"מ ולכך הוצרכו לרוב

ישׂראל דאי מע"מ סמוך מיעוט דמעבירין אמתחצה דגוים וְהוּי רַבָּא לְפִיטוּרָא ועי"ל אף דכּוּלְהוּ
ישׂראל מעבירין איפא למסמך לעפוי"ם מיעוט דבהמה וכלבים ועיין בש"מ: דף כ"ד ע"א גמ' מפני
שהבעלים מתניאשין מהם כ' ה"ר"א ש' דלא קאי אזוטו של ים דבהנהו אפילו עומד וצונח דנעשה
כמי שצונח על ביתו שגפול והק' המעי"ט ומק"ר"ם שירף דלקמן בעובדא דרבא דשוקא דגלדוי
אמרי' דגם במקו' שהרבים מצויין דסיפא אפי' עומד וצונח וכו' ע"ש ול"ק דלקמן עומד וצונח
אחר זמן אבל בזוטו של ים אפילו עומד וצונח בתחלה וכו' פ"ה הב"י ע"ש אבל דעת הר"מ בפ"ו מה'
גזילה דהאי מפני שהבעלים מתניאשין קאי גם ארישא וע"ש לה"ה ועיין לה' ת"ח במ"ש בבעיא
דבסמוך ודוק: בפירש"י בד"ה פליגי רבנן עלה בתרנוייהו עכ"ל נר' דס"ל כמ"ש התוס' דברוב
ישׂראל נדאי פליגי רבנן ולק"ה מפ' דבעיית הגמ' אי פליגי רבנן בתרנוייהו או לא פליגי אלא אחדא
ול"ג אח"כ אלא ואת"ל פליגי הלכה פמותו או לא וכו' מיהו מדבריו בד"ה ותפשוט אין נראה פן:
תוס' בד"ה ומודה וכו' עכ"ל עמ"ש מהרמ"ש בקוש' מהרש"א ולפ"ד אפתי קשה אמאי לא הוכיחו
התוס' דרבנן פליגי אלא מדקתני ומודה מגופה ד דמתניתין הו"ל לדיוקי מדקתני רש"ב"א מקל
דת"ק פליגי כדדייק לעיל לר"י וי"ל דבמתני' איפא למי' דרבנן ס"ל דהוי שלו אפי' שבעתו עין
ורש"ב"א דוקא אנפוריא דלא שבעתו עין הוא דהוי שלו והשתא י"ל דמשמע לת"ק כדלעיל
כסברת ר"י: תוס' בד"ה בטעון וכו' וי"ל דהוי יאוש של"מ וכו' עכ"ל ולפי"ז לרבא דס"ל יאוש
של"מ הוי יאוש לא מיתוקמא בטעון וכיון דבאבידה איירי נפשטא הבעיא דהלכה דברוב ישׂראל
מכריז דהא סתם במתני' ומחלוקת בבביתא הוא ונהלכה פסתם מתני' ועובדא דרבא דשוקא דרבנן
דלקמן ע"ב ברוב נכרים איירי אע"ג דשוקא דרבנן הוא כמו בתי פנסיות דידן דיתבי בהו נכרים
דשמעתין ועמ"ש מק"ר"ם שירף לתרץ מה שהק' ע"ד ה"ר"א ש' ע"ש: ע"ב פירש"י בד"ה אימא וכו'
ולא אמרינן גיח וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א בכוננתו דלא שמעי' דאמרינן מנכרי נפל אלא
משנוינא דאבע"א אליבא דרבנן ע"ש ולס"ד התוס' לעיל בד"ה בטמון בסופו שמעי' להא מילתא
מההוא שינוינא דבטמון מרש"ב"א גופיה וצ"ל דס"ל לרש"י.

כמ"ש בש"מ בשם הריטב"א בשנוינא דבטמון דברוב נכרים מכריז משום דדרבן של גוים לחפש
ומתניאש האובד דלא פהתו' ע"ש ומ"מ דברי מהרש"א דחוקים בלשונו של רש"י ונ"ל בכוננת
רש"י ז"ל דס"ל דאפי' ברוב נכרים לא אמרינן שלו מטעמא דמנכרי נפל אלא מטעמא דמתניאש
והכריחו לזה מפי' קוש' התוס' בד"ה פי.

קאמר וכ"נ דסובר פן הריטב"א מדהוצרך לו' דדרבן של גוים לחפש ועפי"ז הוק"ל לרש"י במאי
דקאמר הגמ' פיון דישׂראל סכרו ליה אימור מישׂראל נפל משמע דאי לאו דישׂראל סכרו ליה
אמדי' מנכרנפל וְהָא לָא מְהַי לָן הָאֵי טַעְמָא מְדַקְאָמַר רִשְׁבִּי"א מְפַנֵּי שְׁהַבְעָלִים מְתִיבָאשִׁין דְמִתְרַץ
דְהָא דְלָא מְהַי לָן הָאֵי טַעְמָא הִינּוּ לְעֵנֵן דְהוּי שְׁלוֹ מְשׁוּם דְאִין הוֹלְכִין בְּמָמוֹן אַחַר הָרֹב אָבֵל
מ"מ מְהַי לָן לו' דְאִינוּ מְכַרְיִז דְאִימֹר מְנַכְרֵי נָפֵל וְנִיחַ וְכַדְאָמְרֵי לְרַבְנָן בְּשִׁינוּיָא דַאֲבַע"א וְע"כ
הוֹכְרַח הַגַּמְ' לו' פִּינּוֹן דְיִשְׂרָאֵל סְכָרוּ כְּדֵי שְׂיִתְחַיֵּיב לְהַכְרִיז: גמ' אמ"ר רוב נכרים ורוב טפחי
ישׂראל וְהָא דְלָא פְרִיף וְהָא מ"ר בְּשׂוּר ש"מ ה' אָסוּר מְיֻשָּׁב שְׁפִיר כַּמ"ש הַתּוֹסְפוֹ בַּד"ה אֲתָא וְעֵינֵן
לְהָרָא ש' וְלִהְשִׁיף בִּי"ד סִימָן ס"ג: דף כ"ה ע"א גמ' ר"י אָמַר אֶפְּלוּ שְׁלַ מְלָךְ א' וְכו' וּבְרִייתָא
דְקַתְנֵי כְּמַגְדָּלוֹת לְר"י זַעַג"ז מְגַדָּלוֹת קָרִי לִיָּה וּבְהַכֵּי גִיחַא דְדֵינִיק לְעֵיל מְסִיפָא דְמַגְדָּלוֹן הָא
שְׁלַחֻפְיָהּ וְכו' וְלָא דֵינִיק עֲדִיפָא מִיָּנָה הָא זַה עַל גַּב זַה דְנִקְט דִּיּוּקָא דְאֲתֵי גַם לְר"י עֵינֵן בַּמְהַרְמ"ש:
מאי מְכַרְיִז מְזִינ וְכו' מִפִּירִש"י שְׁכ' זַעַג"ז וְכו' נַר' דְמִפְרָש דְאֵלִיבָא דְר"י קָאֵי אָבֵל לְמ"ד כְּמַגְדָּלוֹן
לָא פְרִיף אִפִּי תְרֵי נְמֵי דְלָא הָווּ מְגַדָּלוֹן אָלָא תִלְתָּא דְלָא כַּמ"ש הַתּוֹס' וְלִהְיֵי פִירִש"י בַּד"ה

פּמגדלִין דְּמַגְדִּילִין סִי וּדְלָא כְּמַהֲרַמ"ש שְׂכִי דְלָא קָאֵי בְּמַסְקָנָא הָכִי וְדַע דַּהֲר"מ בִּפְט"ז מַה' גְּזִילָה
כ' בְּהַנְהוּ בַּעֲיֵי דְבְּסַמּוּף דְּמַסְפֵּק לֹא יִטּוּל ע"ש וְאִין לְהַקְשׁוֹת דַּא"כ מַאי פְּרִיף הֶגְמָרָא דִּיוקָא דְרִישָׁא
אֲדִיוקָא דְסִיפָא גֵימָא דְבִלְחוּפִיה מַסְפֵּק"ל לְתַנָּא וְדִין אַחַר יֵשׁ לוֹ דְלָא יִטּוּל דִּי"ל דַּא"כ הִי"ל לְתַנָּא
לְשׁוֹת דִּינוּ פִּינּוּ דְנַחֲתִית לְבָאָר חִילּוּקֵי דִּינֵיו וּבְרוּר: תּוּס' בַּד"ה ש"מ וְכו' דְּמַנְיָן וְחֲרוּזָא הָוֵי סִימָן
עַכ"ל דַּאֲע"ג דְּכָל חַד לְחַוּדִיה לֹא הָוֵי סִי' מ"מ בְּהַצְטָרְפוֹת שְׁנִיָּהֶם הָוֵי סִימָן וְהֶגְמ' לְעִיל בַּסֵּפ"ק
דְּפְרִיף ש"מ קָשֶׁר הָוֵי סִי' וְלֹא מְשַׁנֵּי שְׁטָרֵי מְכָרִיו וּמַנְיָן לְחַוּדִיה וְקָשֶׁר לְחַוּדִיה לֹא הָוֵי סִימָן
וּבְהַצְטָרְפוֹת שְׁנִיָּהֶם הָוֵי סִי' מְשׁוּם דַּפְשִׁיט"ל דְּמַנְיָן לְחַוּדִיה הָוֵי סִי' כְּדַפְשִׁיט לְעִיל מִבְּרִייתָא
דְּמִשְׁקֵל וְע"ש בְּמֶהֱרָ"ם שִׁיף וּבְמֶהֱרָש"ל שָׁם וְעַמ"ש מַהֲרַמ"ש בְּשִׁמְעָתִין: ע"ב מִתְּנִי' אִם הִיָּה
מְשִׁפִּירוּ לְאַחֲרִים וְכו' עֵינּוּ פִירַש"י וְלֹס"ד דַּגְמ' דְּלָא ס"ד בְּעֵשָׂאוּ פְּנִנְדֵּק צ"ל דַּאֲע"ג דָּאֵי דְשׁוֹכֵר
בְּתָרָא עֲדִינּוּ לֹא נִתְיָאֵשׁ וְהָוֵי כְּמוֹ בַּעֲה"ב דְּאִינוּ שׁוֹכֵחַ חֲפָצָיו כַּמ"ש הַתּוֹס' מ"מ סֵפֶק הוּא שְׁמָא
שָׁל בַּעֲה"ב הַמְשַׁפֵּיר וְאִיהוּ נִתְיָאֵשׁ כְּשִׁינְצ' מִמְּנוּ וְהַשְׁפִּירוּ וּמַסְפִּיקָא שְׁלוֹ הוּא כַּמ"ש הָרָא"ש גְּבִי
שָׁל אַמּוּרִיאִין וְל"ד לְמַחְצִיו וּלְפָנִים דְּרִישָׁא: תּוּס' בַּד"ה אַחַר וְכו' מְדַפְרִיף בַּגְמ' וְכו' עַכ"ל וְהֶגְמ'
גּוּפָה דְלָא מְשַׁנֵּי הָכִי מְשׁוּם דְּקַתְנֵי גּוּזְלוֹת וְכַדְכְּתָבוּ אַח"ז לְרָבָא וּלְרַבָּה: דָּף כ"ו ע"א בַּד"ה דְשִׁתִּיף
וְכו' וְכו' לְקַמָּן וְכו' עַכ"ל עֵינּוּ מ"ש מֶהֱרָש"ל וְנ"ל דְּהַתּוֹס' אֲזִיל לְשִׁי שְׂכִי בַּפ' מְרוּבָה דַּס"ו
דְּבִיאוּשׁ שֵׁל"מ דְּלָא קָנֵי הֵינּוּ דְּמַחְוּיָיב לִיתָן הַדְּמִים אֲבָל גּוּף הָאֲבִידָה קִנְיָה ע"ש וַא"כ פִּינּוּ דַּגּוּפָה
שְׁלוֹ מִמִּילָא הַמוּצִיא אִין לוֹ בְּהַ שׁוּם זְכִיָּה וְהוּא אִינוּ מַחְוּיָיב לִיתָן הַדְּמִים אֲלָא לְהַאֲבִיד אֲבָל
הָרָא"ש שְׂכִי דָּאֵי הָוֵי הֶכָּא יֵאוּשׁ שֵׁל"מ קִנְיָה הַמוּצִיא ס"ל כַּס' הָרִיטְבָּ"א בְּרִישׁ פְּרָקִין דְּמַחְוּיָיב
לְהַחְזִיר גּוּף הָאֲבִידָה ע"ש וּמ"ש מֶהֱרָש"א דַּתְּגָר בְּרוּב נְכָרִים אֵיירִי הוּא תְּיָמָה דַּא"כ הִיכִי קַתְנֵי
אַם צְרוּרִין נוּטֵל וּמְכָרִיו: ע"ב גַּמ' שְׁנַפְל מ"ב חֲזִיב לְהַחְזִיר לַפְמ"ש הַתּוֹס' בְּפָרָק מְרוּבָה דַּס"ו
ע"א דְּבַאֲבִידָה אֵי בְּאִיסוּרָא אַתָּא לִידְיָה א"ח לְהַחְזִיר אֲלָא הַדְּמִים אֲבָל גּוּף הָאֲבִידָה קִנְיָה ע"ש
אֵיכָּא נְפִיקוּתָא בֵּין פִירַש"י וְהַתּוֹסְפוֹ בְּשִׁמְעָתִין דַּלְפִירַש"י דְּמְשׁוּם דְּקִי"ל יֵאוּשׁ שֵׁל"מ לֹא הָוֵי
יֵאוּשׁ א"ח לְהַחְזִיר אֲלָא הַדְּמִים וְלַהַתּוֹס' דְּאִינוּ מִתְיָאֵשׁ כְּלָל מַחְוּיָיב לְהַחְזִיר גּוּף הָאֲבִידָה: עוּד
בַּגְמ' אֵימּוֹר שְׁוֹתְפִי גִינְהוּ פִירַש"י וְהַתּוֹס' דְּבָאִין שׁו"פ לְכָל א' אֵי שְׁוֹתְפִי הֵן אִין בּוֹ הַשְּׁבָה לְכָל א'
וְהַקְשָׁה הַמַּח"א רִישׁ ה' גְּזִילָה פִינּוּ דַּאֲפִתִי לֹא יַגַּע דְּלָא נָטְלוּ שְׁוֹתְפּוֹ חֲזִיב לְהַחְזִיר דְּהָא טַעַמ'
דְּפָחוֹת מְשׁו"פ אִינוּ בְּהַשְּׁבָה מְשׁוּם דְּמַחְזִיל וְקִי"ל יֵאוּשׁ שֵׁל"מ לֹא הָוֵי יֵאוּשׁ ע"ש וְלַע"ד ל"ק
דְּדוּקָא בְּגִזֵּל הוּא דְּאֲמָרִי מְשׁוּם דְּמַחְזִיל דָּאֵי לֹא מַחְזִיל חֲזִיב לְהַחְזִיר לְנִתְמַק אֲסוּר הַגְּזֵל דְּאֲפִי פָּחוֹת
מְשׁו"פ אֲסוּר וְלֹא דְּגִזֵּל גִּיתְמַק אֲבָל עֲשֵׂה דְּהַשְּׁבַת אֲבִידָה אִינוּ לְנִתְמַק וְכִינּוּ דְּלֹא מִיּוֹדֵי דְּהַשְּׁבָה בְּלֹא
מַחְזִילָה נְמִי לֹא גִיתָן לְהַשְּׁבוֹן וְהֶכָּא בְּלֹא אַתְּפּוֹנּוּן לְגִזֵּל אֵיירִי וּבַמ"א פְּתַבְתִּי עוּד בְּזָה: עוּד בַּגְמ'
אֲלָא מְהָא לֵיכָּא לְמַשְׁמַע מִינָהּ הֵינּוּ מְשׁוּם דִּי"ל נַעֲשֵׂה וְדְלָא כַּר"א וִי"ל דְּלַפְנֵי שְׁוֹלְחָנֵי מְשַׁמַּע נְמִי
עַל הַשְּׁלָחָן וְכַמ"ש רַש"י בְּסַמּוּף וְכַר"א וּלְכָּה מְהָא לֵיכָּא לְמַשׁ לְמַשְׁמַע מִינָהּ וְכ"כ בַּש"מ וּלְכָּה
אֲמָרִי וְר"א מַנ"ל וְכו' וּמְשַׁנֵּי מִתְנֵי קְשִׁיתָהּ דְּכִינּוּ דַּאֲיֵכָּא תְּרִי דִּיוקֵי מְרִישָׁא וּמַסִּיפָא דְּדִיִּיקֵי כַּר"א
אֲזִילִי בְּתַרְוּנֵיהוּ וְאֲמָרִי דְּעַל הַשְּׁלָחָן נְכָלֵל בְּלַפְנֵי שְׁוֹלְחָנֵי וּבַש"מ וְהָרָא"ש ל"ג דִּיוקָא קַמָּא עֵינּוּ
שָׁם: דָּף כ"ז ע"ב תּוּס' בַּד"ה דְּרַשְׁהוּ וְכו' אֲבָל הֶכָּא מְשַׁמַּע לִיה וְכו' עַכ"ל דְּהוּק"ל מַאי פְּשִׁיט
מִינָהּ סִימָנִין דְּאוּרִייתָא נוֹקְמָה דַּאֲסַמְכְּתָא הִיא דְּלַרְמָאֵי מַחְזִיר בַּסִּי' וּמְדַרְבְּנּוּ וּמִתְנֵי דְּקַתְנֵי
דְּלַרְמָאֵי אִין מַחְזִיר בַּסִּי' הֵינּוּ אַחַר שְׁרַבּוּ הַרְמָאִין א"נ אֵי מְפָח מִתְנֵי מוֹכִיחַ דְּבַרִּיתָא בְּדַאוּרִייתָא
אֵיירִי הו"ל לְהֶגְמ' לְאַתּוּנֵי נְמִי מִתְנֵי וְדְלָא כְּמֶהֱרָש"א ו"ל: בַּא"ד וְעִי"ל דְּמִתְנֵי בְּיָדוּעַ אֵיירִי וְכו'
עַכ"ל הָא וְדָאֵי דְּמִתְנֵינִין בְּיָדוּעַ שְׁהוּא רַמָּאֵי אֵיירִי דְּבַסְתָּם בְּנֵי אֲדָם קַתְנֵי רִישָׁא דְּמַחְזִיר בַּסִּי'
אֲלָא דְּהוּוּ סְבָרֵי דְּבַרִּיתָא נְמִי בְּוֹדָאֵי רַמָּאֵי אֵיירִי וְחִדְשׁוּ בַּתִּי זֶה דְּבַרִּיתָא בְּסַתָּם ב"א וְק"ק

אמאי דְחָקוּ עֲצָמָן לְעֵיל בַּד"ה עֲדֵי דְהֵינּוּ אִי סִי לָאוּ דְאִוְרֵינִיתָא ע"ש בְּמַהֲרָש"א נִימָא דְסִי אֲנֹפֶר
דְקֶאֱמַר בְּסֵתָם ב"א וְעֲדֵי בְרַמַּאי וי"ל: דָּף כ"ח ע"א בַּד"ה ט"ו יוֹם וְכו' נִשְׁאָר מִצַּד אֶחָד ט"ל יָמִים
וְכו' עכ"ל מ"ש מְהֲרָש"א דְמִנְהַר פֶּרֶת ט"ו נִשְׁאָר מִצַּד א' כ"ה יָמִים ע"ש ל"ד דְהָא נִדְאֵי בְּשִׁבְתָּ
לֹא יִלְךְ מִשׁוּם תְּחֻמִּין וּמִין וְע"כ י"ג יָמִים הִלִּיכָה הוּא דְאִיכָּא וְנִשְׁאָר מִצַּד א' כ"ז יָמִים וְעֵינָן
בש"ע א"ח סִי רמ"ז: דָּף כ"ט ע"א גמ' כ"פ בְּאֲנֹסִין דְשׁוֹאֵל וְכו' ה' עֲרָךְ הַשְּׁלָחַן ח"מ סִי ע"ב
דְקַנ"ח ע"ב הוֹכִיחַ מִפְּאֵן דְאִפִּי דְהַשְׁכָּר שְׁנוּטֵל אִינוּ בְּשִׁבִיל הַשְּׁמִירָה הָיִי ש"ש וְסָיִיב בְּגִיבָה
דְאֲנֹס דְאִי אִיתָא אִמַּאי לֹא מוּקִי לָהּ בְּגִיבָה וְאֲבִידָה דְאֲנֹסִין דְמִשׁוּם שׁוֹמֵר אֲבִידָה לֹא מְחִיב דְלֹא
פְּאֲחֻרֹנִים עש"ב ונ"ל דִּי"ל דְסֹגְיָא דְשְׁמַעְתִּין אֲזֵלָא לְפִי הַטַּעַם הָאֲחֵר שְׁאֲמָרוּ בְּגַמ' בְּקַמָּא דְק"ט
דְשׁוֹמֵר אֲבִידָה הָיִי ש"ש מִשׁוּם דְהַתּוֹרָה שְׁעָבְדָה אוֹתוֹ דְכִינּוּן דְשַׁעְבּוּד הַתּוֹרָה הוּא הַתּוֹרָה נְתֻנָה
עָלָיו דִּין ש"ש מִמֶּשׁ אֲבָל לְפִי הַטַּעַם דְפְּרוּטָה דְעֵנִי אה"נ דְאִינוּ מְתַחֲיִיב בְּגִיבָה דְאֲנֹס פִּינּוּ דְאִינוּ
נוֹטֵל שְׁכָר עַל הַשְּׁמִירָה: תוּס' בַּד"ה נְהָיִי וְכו' תִּימָה דְהוּל"ל נְהָיִי לְנְהוּכוֹ עכ"ל יֵשׁ לְהוֹכִיחַ
מִדְבָרֵיהֶם דָּאֵם נִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם וּבָאוּ בְּעֵלְיָהּ אִינוּ חֲיִיב לִיתְנָם לָהֶם לְאַלְתֵּר אֲלָא לְאַחַר שְׁלֵשִׁים יוֹם
פְּסֻתָם הַלְוָאָה דְקו"ל שְׁלֵשִׁים יוֹם דְאִי אִיתָא דְחֲיִיב לְאַלְתֵּר מֵאִי מְקַשִּׁי הָא שְׁפִיר נִקֵּט שׁוֹאֵל וְלֹא
לְנָה דְאִי קָרִי לִיָּה לְנָה א"ח בָּהֶם לְאַלְתֵּר אֲבָל סֵתָם שְׁאֵלָה אִין לָהּ זְמַן אֲבָל מִדְבָרֵי הָרֶאָב"ד שְׁהִבִּיא
הָרֶא"ש בְּפֶרֶק הַמְּפָקִיד דמ"ג שכ' דל"ד הִיָּתָה תְּשַׁמִּישׁ דְּפִקְדוֹן דְחֲנִישׁ שְׁמָא יְבוֹאוּ הַבְּעָלִים וְכו'
ע"ש מִשְׁמַע דְכְּשִׁיבוֹאוּ הַבְּעָלִים מְחֻיָּיב לִיתְנָם לְאַלְתֵּר מִיָּהוּ י"ל דמ"מ לְאַחַר שְׁלֵשִׁים יוֹם מְחֻיָּיב
לִיתְנָם וְל"ד לְאַבִּידָה שְׁהוּא לְזְמַן מְרֻבָּה וְלְעוֹלָם מוֹדָה הָרֶאָב"ר דא"ח לִיתְנָם לְאַלְתֵּר כְּמוֹ שְׁנַר'
מִדְבָרֵי הַתּוּס' הִלְלוּ דְלֹא כַה' שְׁעַר הַמִּשְׁפָּט רס"י ע"ג ע"ש: תוּס' בַּד"ה נְהָיִי וְכו' אֲלָא וְדִאִי אִפִּי
אִם אוֹתָן הַמַּעוֹת עֲדִינּוּ בְּעֵינֵי וְכו' עכ"ל ק"ל דְאִפְתִּי מֵאִי פְּרִיָּהּ נִוְקְמָה לְבְרֵינִיתָא דְבְּעֵי יוֹצִיא
פְּרִשְׁב"א בַּפ' הָאִישׁ מְקַדֵּשׁ דמ"ז ע"ב דס"ל מְלוּה בְּרִשׁוֹת בְּעָלִים לְחַזְרָה כְּמוֹ שׁוֹאֵל וְע"ש בְּגַמ'
וּבְתוּס' וי"ל במ"ש הַש"ך סִי ל"ט סְקַמ"ט לְדַחוּת רֵאִיתָ הַרְשָׁב"א מְגַמ' דְקִדּוּשִׁין שְׁהִבִּאתִי
שְׁהוֹכִיחַ מִשׁוּם דְאִפִּילוּ דְכָתַב הַשְּׁטֵר מְדַעַת הַמְּלוּה יְכוֹל הַמְּלוּה לְחַזְרָה בּוֹ שְׁלֹא יִלְנָה לוֹ דְלֹא פְדַעַת
הָרַמְב"ן.

וְכַתֵּב הַש"ך שִׁי"ל דְהֵתָם מִיָּרִי דְהַלְוָה נְתַרְצָה ג"כ לְחַזְרָה אֲלָא שְׁאִינוּ רוֹצֵה לְהַחְזִיר לוֹ הַמַּעוֹת
גּוֹפִיָּהּוּ אֲבָל אִם לֹא נְתַרְצָה הַלְוָה לְחַזְרָה פֶּלֶל לְכ"ע לֹא נִיתְנָה לְחַזְרָה ע"ש וּבְזָה נִיחָא דְכִינּוּן
דְאִינוּ יְכוֹל הַמְּלוּה לְחַזְרָה בְּע"כ שֶׁל לְנָה הָיִי הוֹצָאָה לְרִשׁוֹת אַחֲרֵת וּמַעַל וּפְרִיָּהּ שְׁפִיר אִפִּי לֹא
הוֹצִיא וּמָה שְׁדַחָה הַש"ך לְזָה דא"כ מֵאִי קֶאֱמַר הַגַּמ' אַח"ךְ אֲלָא דְרַב הוּנָא פְתַנְאִי וְכו' ע"ש י"ל
דְהַגַּמ' מְדַמָּה חֲזַרְתָּ הַלְוָה בְּגוּף הַלְוָאָה וְלֹא בְּהִנְהוּ מַעו' גּוֹפִיָּהּוּ דְבַכָּה"ג לֹא מִשְׁתַּעְבְּדִי נְכֹסִי לְחַזְרָה
דְמִשְׁאִיל בְּע"כ שֶׁל שׁוֹאֵל דְאִי ג"כ לֹא מִשְׁתַּעְבְּדִי נְכֹסִי פִינּוּ דְהִנְרָא בְּעֵינָה דְלֹא מְצִינוּ שְׁעַבּוּד
בְּשׁוֹאֵל וְרֵאִיתִי לְש"ך שֶׁם שְׁנַתְקַשׁ בְּדָבָרֵי מְרֻן בש"ע דְבָסִי רל"ח פִּי פְדַעַת הָרַמְב"ן וְשֶׁם בְּסִי
ט"ל פ' פְדַעַת הָרַשָׁב"א ע"ש ונ"ל דְלִק"מ דְהֵן אֶמֶת דְהָרַמְב"ן ס"ל אִפִּי בְּהַלְוָאָה א"י לְחַזְרָה בּוֹ
וְהַרְשָׁב"א ס"ל דְגַם בְּמוֹכַר יְכוֹל לְחַזְרָה בּוֹ כְּמוֹ שְׁמִבְנֹאָר בְּדָבָרֵיהֶם אֲבָל בְּעַה"ת שְׁעַר מ"ח קוֹדֵם
שְׁשָׂאֵל לְהָרַמְב"ן הִיָּה סוֹבֵר לְחַלֵּק בֵּין מְכָר לְהַלְוָאָה דְבְּמוֹכַר א"י לְחַזְרָה בּוֹ וּבְמְלוּה יְכוֹל לְחַזְרָה
בּוֹ ע"ש הַטַּעַם וּמְרֻן בְּב"י שֶׁכ' דְמִסְתַּבֵּר פְּהַרְשָׁב"א ה"ד בְּהַלְוָאָה הוּא דְמִסְתַּבֵּר לִיָּה פְּהַרְשָׁב"א
וּלְכָךְ בְּסִי ט"ל גְּבִי הַלְוָאָה פֶּסֶק פְדַעַת הָרַשָׁב"א וּבְסִי רל"ח גְּבִי מְכָר פ' פְדַעַת הָרַמְב"ן בְּאֲנֹפֶן
שְׁדַעַתוֹ ל"פ פְדַעַת בְּעַה"ת בֵּין בְּמְכָר בֵּין בְּהַלְוָאָה: בַּא"ד וְעִי"ל דְלִקְמָן וְכו' עמ"ש מְהֲרָש"ל
וּמְהֲרָש"א ונ"ל דְדָבָרֵי מְהֲרָש"ל עֵינָר בְּכֹנוּנַת הַתּוּס' דְוְדִאִי אִי רַבָּה דְמוּקִי לָהּ בְּאִינָה מִשְׁתַּמְרָת

ושומר חנם אסמכתא בעלמא פי שמע מר"י דמוקי לה בדעת בעלים בדין הוא שיחזור בו לאוקומי
ברייתא בדרשא.

גמורה ולא אסמכתא ואסמכתא וחוורה הא ביהא תליא והא דהוצרכו להאי פ"י בגמ' לקמן דלמר
כדא"ל ולמר כדא"ל הפל הוא לפי הניעוד דחוק אחר שכתבו אבל לפי הדחוק הא דמשום שור
נשה בפשי"י"ל דגם רבה מוקי לה בש"ש פמו ר"י: בא"ד וי"ל דרבה נדאי לאו תנאי וכו' עכ"ל
והא דלא אוקמה ר"י לפלוגתיהו בדשמואל פמו רבה ובצריה למשכון ולכ"ע לאו מצנה היא
משום דאי מוקמת לה הכי ע"כ דמתני' דקתני מלנה על המשכון ש"ש לאו דוקא כש"ש ממש
להתחייב בהיתר על ההלואה ל וזה דחוק וליכא לאוקומי מתני' בא"צ למשכון דא"כ ר"י דפליג
במתני' ע"כ דלא פרב יוסף מיהו לפי"ז לא יתכן מ"ש התוס' בסמוך דלר"י אתניא מתני' גם כר"א
ועיין למהרמ"ש ועיין להתוס' שם: בד"ה לפיכך וכו' דמעיקרא אמרי' וכו' עכ"ל פשט דברייהם
הוא דמעיקרא היינו המק' דמקשה לר"י ומוקי לה פרבה ולפי"ז צ"ל דלר"ט לא הוי שואל לפ"ד
המקשה אבל למ"ש מהרש"א בכוננתם יתכן לו' בגמ' דגם המק' דמוקי לה פרבה ס"ל דלר"ט הוי
שואל והא דקתני אבדו משום רבותא לרע"ק ולא פריה והא אבדו קתני אלא לר"י דהוי ש"ש
ולא מיפטר אלא מאונסין גם לר"ע: דף ל' ע"א גמ' ת"ש הכניסה לרבקה וכו' הא דלא פשיט
ממתני' דעלה עליה זכר דבסמוך לפירש"י דברייתא דהכניסה לרבקה גבי ע"ע מתניא ניחא דלא
בעי למיפשט מפנה משום דקדשים היא וי"ל דקדשים החמירו לאסור לצרכו ולצרכה ולשי'
התוס' דגבי פנה מתניא י"ל דאלימא ליה למפשט מברייתא דהכניסה לרבקה משום דמשמע ליה
דרישא דהכניסה לרבקה ניחא ליה שתדוש ומשני דלא ניחא ליה ודמי לשפן עליה עוף וכמ"ש
התוס' בד"ה אף ובזה מתנישב מ"ש מהרש"א בתוס' בד"ה בשביל ע"ש די"ל דטפי הו"ל לר"פ
לקבוע דבריו אברייתא דהכניסה לרבקה לאשמועין דזה מקרי לא ניחא ליה ועמ"ש מהר"ם ש"פ
ז"ל ומ"ש במתני' דפרה בפ"ב ע"ש: עוד בגמ' ואין עשה דוחה ל"ת ועשה איכא למידק אפי' ל"ת
גרידא לא דחי ליה האי עשה דאבידה דקיל הוא דאי אמר בעל אבידה לא בעינא או שהפקירו
ליתיה לעשה פלל וכה"ג אמרינן בפ' אלו גערות ד"מ גבי אונס ונתו' שם הקשו כה"ג גבי פניבד
ולתני' בתרא ניחא גם פאן אבל לתני' קמא שכ' שם קשה ועיין להרדב"ז ח"ב סי' תתכ"ד ועיין
להרשב"א ח"א סי' י"ח שכ' דטעמא דאין מברכין על מצנת פניבד משום דאי אמר לא בעינא
ליתיה לעשה פלל וכיון שפן מצנה קלה ולא מברכי' עליה ע"ש נר' להדיא מדבריו דאי אמר לא
בעינא ליכא מצנה פלל ומהרימ"ט ח"ד סי' מ"ז למד מדבריו דגם לענין שבועה ל"מ נשבע לבטל
את המצנה וע"ש מ"ש עליו בזה ועיין בגמ' במס' מכות דט"ז דמוקי לההיא דאונס שגירש בהדירה
עד"ר ומדלא מוקי בנשבע מוכח דמקרי נשבע לבטל את המצנה וע"ש בתוס' וי"ל דהכא שאני
דהל"ת אינו שנה בכל ולכך דחי ליה אפי' עשה דאבידה דקיל אבל ל"ת ועשה לא דחי אפי' אינו
שון בכל פנין דקיל הוא דאי אמר לא בעינא וכו' ועפי"ז ניחא מה שהק' התוספות בשמעתין
מעשה דמצורע דדחי ל"ת ועשה שאינו שב' די"ל דהכא שאני דעשה דאבידה קיל ונהגמ' דפ' אלו
גערות מעיקרא לא פריה ליתי עשה ולידחי ל"ת אלא אממזרת אבל אגרושה לא פריה משום
דעשה ול"ת הוא דעשה דקדושים אכולה פרשתא כמ"ש התוס' בשמעתין ואאלמנה לכ"ג מן
הארוסין לא פריה משום דאיכ' עשה דבתולה יקח דהא פי אנסה ובא עליה נעשית בעולה וכדתניא
במס' יבמות דנ"ט אנוסת עצמו לא ישא ואמ"ר ומוציא בגט ונימא דמדאורייתא הוא וע"ש
בתוספות דמסתפקים בזה ולשי' רש"י בפ' יש מותרות דבגרושה ליכא עשה דקדושים ולא קאי
קדושים אלא אמאי דלקמין ולא אדבתריה ל"ק דרש"י פי' בפ' א"נ דמלמדן אותה לו' לא בעינא

ע"ש ועיין במ"ש התוס' בפ' הלוקין דט"ו גפ"י אם פהן הוא לוקה ואינו מחזיר ע"ש ודוק ובמ"ש התוס' דעשה דקדושים לא קאי אלא אמאי דכתי' ביהוה פ'רש'תא עמ"ש בחי' במס' יבמות ד"ך ע"ש: דף ל"א ע"א פירש"י בד"ה מאי למימך' וכו' ולמ"ל לר"ל וכו' עכ"ל ר"ל דבריי'תא מאי א'תא לאשמועי' ע"כ לא א'תא לאשמועי' אלא מאי דנפיק מלכל ו'לא נפיק מפשטיה דקרא ו'הא ליתא ד'הא מילתא נפקא מ'שה ו'שלמה ו'לא אצט' ריבוייא דלכל וא"כ בריי'תא מאי א'תא לאשמועי': תוס' בד"ה למ"ל וכו' דא"כ היכי קאמר וכו' עכ"ל ה' דלא הוק' ל דא"כ אמאי אצט' למי' דאי כ' פריקה משום צערא ו'ח"פ ה'א בלא"ה אצט' למכתב פריקה ו'טעינה דכל חד פדיניה ו'כינן דבדיניהו חלוקין היכי שייך למילף חד מחבריה משום דאיפא למי' דאצט' לצד הראשון ליישב גם אליבא דר"ש דתרוניהו בחנם: ע"ב בד"ה גם וכו' ו'לל'שנא בתרא וכו' א"ש וכו' עכ"ל מדבריהם הללו מוכח דס"ל דל"ב גם במדעתו יש לחלק בין אית ליה פסידא ללית ליה ולפי"ז ק' במ"ש א'ח"פ א"נ פדמפרש טעמא בירו'ש' וכו' דאפתי ק' לל"ב דאפ'י במדעתו היכא דא"ל פסידא חייב ואפ'י לא ברי הגזיקא דהא מברית ארי ומפניס ומחיל תרוניהו פי הדדי וא"כ אמאי פורע חובו פטור פינן דאית ליה פסידא וצ"ל דהתוס' מספק"ל בכי' הגמרא בל"ב אי גם במדעתו יש לחלק בפסידא או דדוק' בשלא מדעתו הוא דמפליג לל"ב בפסידא ומתחלה מ'פח קו' דהכא אמאי נוטל ש'כר מ"ש מברית ארי כ' דל"ב ניקח ונאמר דגם במדעתו יש לחלק בפסידא דא ואחר שתי' משום דברי הגזיקא השתא י"ל דל"ב דוקא בשלא מדעתו הוא דמפליג בפסידא אבל במדעתו אפ'י אית ליה פסידא פטור וכינן דמשום דמפניס ומחיל לא ברי הגזיקא ניקח שפיר פורע חובו דפטור: בא"ד דהתם נמי אין מצילו מן ההפסד עכ"ל עמ"ש בס' זרע יעקב למהר"י ו' נאים ו"ל בס' כ"ט: בא"ד ו'הא דקרי ליה בפח"ה וכו' אע"פ שמצילו מן ההפסד וכו' עכ"ל ואע"ג דהתם ל"ל פסידא מ"מ פינן דברי הגזיקא אף על גב דאין לו הפסד חייב דהא מהנהו: דף ל"ב ע"א גמ' ואין עשה דוחה לא תעשה ועשה לפירש"י דאלא תחזיר פרי' ק' אמאי נקט ל"ת ועשה אפ'י עשה לחוד מאי אולמיה דהאי עשה מהאי עשה וכו' ג הקשה מהרש"א לעיל בדל"א בגמ' שם ובתירו'צו לא לתרץ כ'אן וי"ל דאדרבא פינן דאמרי' מאי אולמיה וכו' אמרי' שוא"ת עדיף ולא יחזיר ולכ' אצטריף קרא וק"ל דכינן דמצות פ'בוד דהכא הוא בשוא"ת א"כ אדרבא פי מחזיר הוי עשה דאבידה דוחה עשה דכיבוד דהקום עשה הוא הדוחה והל"ת אינו מועיל לדחות כמ"ש רש"י לעיל בדל"א וא"כ מאי אולמיה וכו' ומאי קאמר ו'לא א'תי עשה ופ'ו אדרבא עשה דאבידה הוא הדוחה וי"ל פינן דעשה דאבידה קדם אז עשה דכיבוד הבא א'ח"פ כ'שצנה אכיו הוא הנקרא דוחה אפ'י הוא שוא"ת ועי"ל אע"ג דהל"ת אינו מועיל לדחות מ"מ מהני לענין דהוי העשה אלים ו'חמור ו'בהכי ניקח קוש'י מהרש"א דלעיל ש'הבאתי גם ניקח מה שק' אפילו ל"ת גרידא לא ידחה דבעינן בעידנא דמעקר לאו מקיים עשה די"ל פינן דהל"ת מאלים העשה הוי עשה חמור ו'לא בעי' בעידנא כמ"ש התוס' בפסחים דע"ו ע"א גבי עשה דהשלמה ע"ש ועמ"ש ל ד"ל ע"א ע"ש: ע"ב גמ' דאפ'י ר"ש לא קאמר וי"ל ד מהיכא מוכח כר"ש טעמיה משום דלא מסייעי קראי דילמא טעמיה משום דס"ל צב"ח לאו דאורייתא וליכא ק"ו ולכ' אצט' למכתב תרוניהו וי"ל אע"ג דליכא ק"ו מ"מ נילף ב'מה מצינו ועיין למהרמ"ש ו"ל ואפתי יל"ד אמאי לא מוכח דצב"ח דאורייתא דאי ס"ד ל"ד אמאי אצט' קראי דאבידה דלעיל דל"א ע"א לא מצריף להו אלא משום צערא וי"ל צערא דמרה בעומד שם וכדאמרי' לקמן: עוד בגמ' בפריקה הוא דכתיב האי פירכא היא אליבא דרבנן כמ"ש התוס' לעיל בד"ה לר"ש ו'הא דלא מוקי לה הגמ' כר"ש משום דאפ'י כר"ש לא א'תנא דלר"ש לא מסייעי קראי ותנא דבריי'ת' מסייעי ליה קראי דבטעינה פתיבי: דף ל"ג ע"א תוס' בד"ה אבידתו

וכו' וא"ת אביתך וכו' כה"ג איתא בעיא בפ' התדיר ועיין להמג"א סי': דף ל"ד ע"א גמ' נעשה
כאומר לכשתגב וכו' מק' לחד תי' שכ' התוס' בפ' השולח דמ"ג ע"א דעבד שאינו שנה פלום
אפי' מכרו פלו הוי כמי שמכרו לקנס א"כ הכא פיון דלא מכר הגיזות והולדות אפילו אמ"ל
פרתי קנויה לה הוי כמי שמכרה לפל ובמכרה לפל לא מהני דהא ס"ד מעיקרא דמכר גוף
הפרה לכפל פמו שהוכיחו התוס' בשמעתין ופריה וקא אין מקנה דשב"ל ומאי משני ולק"מ
דהתוס' בפ' השולח לפום ההוא תי' ס"ל כמ"ש ה"ה ברפ"ח מה' שאלה בשם המפרשים דכי אמ"ל
קני פרה זו לכשתגב קנה הגיזות והולדות דמשעת גניבה ואילך וא"כ אינה מכורה לפל לבד
אלא לגיזות והולדות וגוף הפרה משעת גניבה ואילך: עוד בגמ' אמר אבני שואל עד שישלם וכו'
וכי משלם קנה הפל ולא שייך פאן לומר כיצד הלא עושה סחורה בפרתו ש"ח מטעמא דאמרי'
לעיל נעשית כמי שא"ל בשעת שאלה כשתשלם יקנה לה כפילא ופירש"י לעיל דקי"ל להו רבנן
דניחא להו לבעלי' שיהיה בטוח בקרן ע"מ שיהיה ס' פל העתיד לבא לשומר נר' דמפאן יש
להוכיח באם אחר שנגנבה נתפטר השואל עם המשאיל בפחות מן הקרן לא נקנה יתרון דמי
הקרן לשואל וכי נמצא הגנב אינו פורע לו אלא מה שפרע למשאיל שהרי בכה"ג אינו בטוח
בקרן ולא מקני ליה והשה"ג בפ"ק דבתרא מסיק פן לדינא והוכיח ד"ז מגמ' בקמא דע"ח ע"ב
ונסתפק למעשה באם שאל מן הגוי ונגנב לו ואח"כ פשטמע הגוי מחל לו אי מיפטר הגנב ע"ש
ונר' דמפאן יש להוכיח דשואל אינו מרויח פלום אלא היכא דאיכא למי' נעשה כמי שא"ל וכו'
ועיין לה' בני יעקב בתשו' סי' י"ג דרכ"ב ע"ב ולהרב נחפה בכסף סי' יו"ד והנמשך: תוס' בד"ה
א"נ וכו' אהני מעכשיו לקנותה סמוך לגנב' למפרע עכ"ל ק' דא"כ דקנה למפרע אפי' בר"ה נמי
ובפ' הפותב דפ"ו ע"ב מוכח בגמ' דדוקא באגם ועיין להתוס' בפ"ק האשה שגפלו דפ"ב ע"א
ועיין לה"ה בפ"ב מה' מכירה דין ט' ועיין מ"ש השע"ה בהלכות אישות דף ק"א ע"ג משם הכנה"ג
ודוק: פירש"י בד"ה השוכר וכו' אם רוצה לשקר וכו' עכ"ל ק"ק דא"כ ר"פ דבסמוך מאי קמ"ל
ועוד ק' דבגמ' במס' קמא דנ"ז ע"ב מוכיח מהאי ברייתא דלסטים מוניין גנב הוא ונדחי עיין שם
ומבואר משם להדיא לכולהו אוקמתיה דמיפטר בטענה הטוען עתה ולא דאי בעי משקר וצ"ל
דהקמרא שם אפתי לא שמיע ליה דינא דר"פ דבסמוך אבל רש"י פאן פי' לברייתא פן אחר
דשמעי' להאי דינא מדר"פ: תוס' בד"ה אלא וכו' וי"ל דנקט שלם לאפיי וכו' עכ"ל והא דלא משני
הגמ' פן הכא פי פריה מרישא ולא הנה צריה לסיפא לכאורה נר' דס"ל שנינויא דחיקא הוא ומ"מ
הוא עדיף מלומר נעשה אלא דק' דא"כ מאי קאמר בסמוך ומי אלימא ממתני' ועיין במ"ב בגמ'
ע"כ נר' כמ"ש מהרמ"ש דלאומי הוא דקאמר אימא סיפא ועיין בגמ' לעיל דכ"ו ע"ב דפריה
ומאי דוחקיה דר"א והכא לא פריה מאי דוחקיה דר"י משום די"ל דיוקא דרישא פאפיי ורבא
ולקף אית לן למינקט כדיוקא דסיפא וכדר"י: ע"ב בד"ה וחזר וכו' הוי פמו לאחר גמר דין וכו'
עכ"ל וע"ש בתוס' שכ' דס"ל בלפני ג"ד מחלוקת והגמ' שם דפריה מאי קמ"ל תנינא הומ"ל
דקמ"ל בלפני ג"ד מחלוקת אלא דמשני שפיר דקמ"ל באתן מחלוקת ונדא מנייהו נקט ולפמ"ש
התוס' דהכא הוי אחר ג"ד הא דלא קאמר דהא מילתא גופה אתא לאשמועי' משום דאין זה מבואר
בדבריו די"ל דנה הוי פמו קודם ג"ד וס"ל דקודם ג"ד מחלוקת נאי הא מילתא אתא לאשמועי'
הו"ל לבאר: גמ' אמר רב הונא משביעין וכו' עיין בהרא"ש ש דדוקא בהריני משלם אבל בשלם
מקנה ליה כפילא אפי' בלא נשבע ע"ש ועפי"ז י"ל מה שהק' התוס' לעיל בע"א נימא נעשה
ותקשה לר"י ע"ש והוא פועין תי' התוס': ת"ל דשבועה גבי מלנה מק' להסוברים דכי חזר המלוה
והפקידו בינך הלנה ונגנב מתחייב המלוה דהוא ש"ש ופטור הלנה דהוא ש"ח נימא דבהכי עסקי'

והגוי דומיא דרישא וקאי אפרנייהו ונ"ל דהאי דינא לא א"ש אלא לטעמיה דקא בגמ' בפ' האומנין דהמלנה על המשכון הוי ש"ש משום דהוי פשוטר אבידה או לכדשמואל ע"ש אב"ל אי טעמא משום דנהנה דתופס ליה לחודיה פי חזר ונהפקידו אצל לנה לא הוי ש"ש וס"ל לבעלי סברא הלזו דנה תליא בשני תירוצי דגמרא בפ' האומנין דפ' אמתני' דכל האומנין ש"ש ע"ש בתוספות והגמ' הקא י"ל דס"ל משום דתפיס ליה אחודיה: דף ל"ה ע"א גמ' דטרחה ומייתי לה וכו' הסמ"ע סי' רצ"ה סק"ה כ' אפי' פבר נשבע שנגנבה צריף לישבע שאינה ברשותו דאפשר דאחר שנגנבה חזרה ובאת לרשותו והביא ראיה מפאן דאמרי' יטרחה ומייתי לה ע"ש והוא תימה דהא בהדיא קאמר הקא דכשהביא עדים שנגנבה אינו נשבע שאינה ברשותו ולא חיישי' שפא אח"כ באת לרשותו להשביעו ומ"ל הביא עדים מ"ל נשבע שנגנבה ומ"מ י"ל דלאוקמתא דר"א דנה נשבע ונה נשבע אה"נ דאפי' הביא עדים שנגנבה נשבע שאינה ברשותו מיהו מדברי הר"מ בפ"ו מה' שאלה דין ג' מתבאר דהיכא דהביא ראיה שנגנבה א"צ לישבע שאינה ברשותו דלא חיישינו שפא אחר שנגנבה באת לרשותו והא דאוקמה ר"א זה נשבע וזה נשבע ולא אמרי' דנאמן המלנה במגו דנאנסה דאז גובה חובו מהמלנה כמ"ש בס"י ע"ב פ"ן דע"כ בדליכא עדים שנגנבה מיירי כמ"ש מדברי הר"מ י"ל דמגו להוציא לא אמרי' דדוקא בשטר הוא דפליגי רבא ור"י בפ' חזקת כמ"ש התוס' שם ועיין להפנ"י: שם כל לא ידענא פשיעוהא היא הנה התה"ד סימן של"ג כ' דשומר שאינו יודע אם פשע בהאו לא משלם דמתוך שא"י לישבע משלם דמדאורייתא רמי עליה לישבע שפודאי לא פשע בה והביא ראיה מדברי הרא"ש בפ' השואל ע"ש וה' מקור ברוך סי' נ"ב תמה עליו אמאי לא הוכיח מגמ' דאמרי' כל ל"י פשיעוהא היא וע"כ דה"ט משום מתוך שאיל"מ דהא נשכחה אונס היא ע"ש ואין נר' פן מדברי הר"מ בפ"ד מה' שאלה ד"ז שכ' אי בכספים אמר שידע שקברם אלא שא"י באיזה מקום ובכלים כ' שא"י באיזה מקום הניחם ע"ש דנר' שידע ששקברם פראוי ויכול לישבע אלא משום דשכחה הוי פשיע' ועוד דר"ן הוא דאמר בשמעתינן כל ל"י פשיעוהא ור"ן ל"ל מתוך שאיל"מ בפ' כל הנשבעין דמ"ז ע"א ע"ש בתוס' לכ"נ עיקר דמשום דשוכח פושע הוא ועיין למהר"ם מינץ סי' כ"ח שהוכיח מגמ' בקמא דכ"ד ע"ב דשכחה הוי אונס ע"ש ואפשר דגבי שומר דקבל עליו לשמור דוקא הוי פשיע' ול"ד לדעלמא ועיין לה' ברכ"י בא"ח סי' שי"ח מ"ש בזה ועיין לה' בית יעקב סימן נ"ג ולהש"ף בחי' סס"י קכ"א מ"ש ע"ד המבי"ט ע"ש: והנה התה"ד שוב הקש' ע"ד ממ"ש התוס' בפ' האומנין ד"פ ע"א בד"ה ואי דנכתא וכו' דדחו פירש"י דכתב ספק הוא דקי"ל פרבנון ואי איתא פ"ן דס' הוא מתוך שאיל"מ ותירץ דהתם מיירי דהס' הוא לב"ד אב"ל הם כל אחד טוען דבריא הוא דלא פשע ונשבע ע"ז ע"ש וה' מקור ברוך שם תמה עליו דמאי מק' התוס' אפירש"י נימא דכונן' רש"י דמספק"ל לדידהו ומתוך שאיל"מ ע"ש ונ"ל דמלישנא דגמ' דקאמר תרנייהו משלמי' משמע דאין על כל אחד לשלם פי אם החצי וכ"כ הטור ואי טעמא מתוך שאיל"מ יוכל לתבוע אחד מהן על כל דמי הנשאר דכיון דא"י לישבע שלא פשע משלם הכל פ"ן דכל אחד מספק"ל שפא הוא הפושע ונהי דאם תובע שניהם כאחד ודאי דמשלמין בין שניהם אבל אם אינו רוצה לתבוע אלא אחד מהן יכול לתובעו על הכל אי איתא דטעמא משום מתוך שאיל"מ וראיתי למהרש"ך ח"ג סי' פ"ז שכ' ע"ד התה"ד דבלא"ה מחוייב משום דברי בחיובא וס' בחזרה ע"ש ולפמ"ש המש"ל דדוקא בהו"ל למידע הוא דאמרי' פרי בחיובא וס' בחזרה חייב ניחא שפיר ועמ"ש בחי' בריש פ"ק הגוזל בתרא ע"ש ועיין בב"י סי' רצ"א גבי שומר שמסר לשומר במ"ש משם תלמידי הרשב"א שדעת רבו שבכה"ג הוי כמו ז"א איני יודע אם הלוייתי גם נר' מדבריו דלא פסברת התה"ד ע"ש ועיין להש"ף סי' ש"ג

סק"י ע"ש ועיין בס' בשמים ראש סי' קמ"ו ע"ש: עוד בגמ' ואמ"ל שלם ולא רצה לישבע וכו' עמ"ש מהרמ"ש דנימא דש"ה דחייב עצמו אבל הכא פטר עצמו מפלוס ע"ש ולא ידעתי מנ"ל דבשלם בעי חייב עצמו דדוקא באמר פשעתי הוא דאמרי לעיל פן וממשנתנו דר"פ מוכח פן לפי קמא דכ' התוס' בד"ה נגנבו ואפי' לפי ריב"ן שם אין נראה שחולק בזה: ע"ב בפירש"י בד"ה פיצד וכו' משלם לו ארבע פרות וכו' עכ"ל י"ל אמאי לא סגי בחדא פרה לשכירות דעשריםיום ונ"ל דתרי חיובי קאמר ולעולם בחדא פרה סגי ונ"מ אי מתה בתוה שכירות הב' דאע"ג דאינו חייב להעמיד לו אחר דבדקדוק זה אינו מ"מ חייב להעמיד לו לשכירות היו"ד ימים דשכירות הא' דחייב אחר הוא אבל אי לאו תרי חיובי לא היה חייב להעמיד לו פלל וכמ"ש מהרש"א ע"ש ועוד י"ל נפקותא אחרת ועיין להמח"א בה' שומרים סי' י"ט ועיין בה' שכירות סי' ג' מ"ש ע"ד מהרש"א ובכוננת רש"י ע"ש ועפירש"י במתני' בפ' האונקנין דע"ח ע"א ע"ש: דף ל"ז ע"א תוס' בד"ה ה"תם וכו' אף מדל"ק אלא וכו' עכ"ל ובשינוייה דכריכות אין להוכיח מדל"ק אלא דאפתי צריכי לשינוייה דעבד איסורא דשאני ה"ה דלא ה"ז נזכר שם אמורא מקודם ובכה"ג א"צ לומר אלא וכמ"ש התוס' במ"א וכ"כ רש"ב"ם בפ' חזקת דמ"ג ע"ב ע"ש: בא"ד לכה"ג נר' דכנלה מתני' וכו' עכ"ל וק"ל דלא ניחא להו לאוקמה בבי דפקדון מדינא משום דקתני בפקדון בכה"ג דרישא שהודיה מפי עצמו וכדדניק בגמ' ודלא פמהרש"א וזו היא שק' בדברי התוס' דקמא שכ' דדוקא בגזל הוא דחייב לצאת י"ש דהא גם בפקדון קתני שהודיה מפי עצמו דמשמע דחייב לצאת י"ש ועמ"ש מהרש"א בסמוך בדברי התוס' דקמא: בא"ד וא"ת דבפ' הגזל וכו' עכ"ל משמע מדבריה' דמקח הו"ל למיזק דאל"ה לא מקשי מידי ועיין במהר"ם שיף ועיין להשע"ה בה' גזילה ע"ש: בא"ד וי"ל דמתני' דהתם לצאת י"ש להבי' קרפן וכו' עכ"ל משום דקי"ל דחייבי אשמו' אין ממשכנין אותם וא"כ לעולם לא יביא קרפן ועיין להתו' בכריתות די"ב ע"א ובר"פ האשה רבה כמ"ש דחייבי חטאות ואשמות אין ממשכנין אותם ע"ש: ע"ב גמ' מי אמר רע"ק ורמינהי נפל הבית וכו' כ' מהרש"א דהומ"ל דשאני גזל דעבד איסורא אלא דלא ס"ד השתא כמו דלא ס"ד לצאת י"ש ע"ש ולפמ"ש התוס' בד"ה וממאי ס"ד שפיר לצאת י"ש ואפ"ה פריה שפיר ואין לתרץ לקושו' מהרש"א דהגמ' סמיך אפלוגת' דמקח ביבמות דקי"ח דמקח דשאני מקח דהו"ל למיזק מדברי התוס' לעיל בד"ה ה"תם ועוד מאי פריה בסמוך וק"ל דהכא וכו' ומייתי מברייתא דמודה ר"ט וכו' נימא דגזל דעבד איסורא אפי' שמה ושמה ומקח ופקדון דוקא ברי ושמה אלא ע"פ ולא ס"ל השתא סברה דעבד איסור' כמ"ש מהרש"א ולפ"ד התוס' דקמא דדוקא בגזל הוא דחייב לצאת י"ש ולא בפקדון ומשנתנו דאביו של אחד מכם הפקיד לי מנה מדינא וכרע"ק כמ"ש מהרש"א לעיל ע"ש הו' דפריה בסמוך וממאי דרע"ק וכו' וממאי דשמה ושמה וכו' ולא מוכח מתני' דאפי' שמה ושמה מחייב רע"ק מדינא משום די"ל דדוקא בפקדון משום דהו"ל למיזק וכל סוגיא דשמעתא בגזל דלא הו"ל למידע כמו שכתב מהרש"א לעיל: תוס' בד"ה וממאי וכו' דאי כר"ט כ"ש וכו' עכ"ל הו' דלא הו"ק"ל דאי כר"ט מ"ש שנים מחמשה י"ל דה"פ וממאי דרע"ק דילמא ר"ט ומתני' פתנא דיבמות דס"ל פלוגתיהו במקח אבל בגזל כ"ע חייב ע"ש בפירש"י מיהו בסמוך אחר דמייתי בריית' דמודה ר"ט דפריה וממאי דשמה ושמה וכו' שם ק' נמי דאי בברי ושמה מ"ש שנים דמודה ר"ט מחמשה דפליג בברייתא הלזו גופה: בד"ה שלא וכו' שלא בראייתו עכ"ל ע"ש בתוס' בבכורות שכ' שלא מדעתו דלא קבל שמירה ע"ש הרי שהבינו שלא מדעתו ממש והוי דומיא דבכור שם דעליה קאי ולדבריהם דהכא ק"ל דל"ד לבכור: דף ל"ח ע"א גמ' וליחוש שמה עשאן בעה"ב וכו' אין להק' נימא דלר"י אפי' ת"ק לא חייש שמה

עֲשָׂאן וכו' כְּמוֹ רִשְׁבִי"ג דְּמוֹדָה רַ"ן דְּרִשְׁבִי"ג לֹא חֲנִישׁ שְׂמָא עֲבַר וְעֲשָׂאן בַּעַה"ב תו"מ פִּינּוּ דְלַכְתְּחִילָה
לֹא יַעֲשֵׂם בַּעַה"ב תו"מ פִּינּוּ דְמַתִּיר רִשְׁבִי"ג מְכִירָה אֲבָל לַת"ק פִּינּוּ דְמַתִּיר לְעֲשׂוֹתָן לְכַתְחִילָה
תו"מ פְּדִקְתָּנִי בְּפְרִיטָא וְדַאי דְחִינְשִׁי וְל"ד לְרִשְׁבִי"ג דְּהָא דְלֹא חֲנִישׁ הֵינּוּ לְעֲבַר וְעֲשָׂאן וְלַכְתְּחִילָה
ס"ל דְּלֹא יַעֲשֵׂה: תוֹס' בַּד"ה מְזַבְּנִין וְכו' א"כ מֵאֵי אֲהֵנִי וְכו' עכ"ל כ' מֵהֶרֶם"ש דֵּהִי"ל לְהוֹכִיחַ
דַּר"נ אֵית לֵיה טַעְמָא דַּר"נ מִגְמ' דְּבִסְמוּךְ אֲבַרְיִית' דִּינּוּ וְהַחֲמִיץ וְקֹאֲמַר מֵאֵי לָאוּ בְּיֹתֵר מְכ"ח
וְכַר"ן וְאֵי אֵיתָא הָא לַר"נ נְמִי קִשְׂיָא בְּרִיטָא דְהֶתֶם לֹא חֲנִישִׁי שְׂמָא יַעֲשֵׂם תו"מ דְּחֹמֶץ עַל יַיִן
לֹא הָוֵי תְרוּמָה אֲלֵא ע"כ בְּטַעְמָא דְרַב פְּהֵנָא ע"ש וְל"ק דְּאִיכָא לְמִיחַשׁ שְׂמָא יַעֲשֵׂם תְרוּמָה עַל
חֹמֶץ שְׂנִישׁ לוֹ דְאַפִּי הָוֵי הַפְּקָדוֹן חֹמֶץ הו"ל חֹמֶץ עַל חֹמֶץ וְדוֹקָא בִּינּוּ עַל יַיִן וְנִמְצָא חֹמֶץ הוּא
שְׂכ' הַר"מ בְּפ"ה מַה"ת דְּלֹא הָוֵי תְרוּמָה מִשׁוּם דְּטַעוֹת הוּא אֲבָל יַיִן עַל חֹמֶץ וְנִמְצָא חֹמֶץ יֵרָאֵה
דְּהָוֵי תְרוּמָה וּמ"ש עוֹד מֵהֶרֶם"ש דְּחִינְשִׁי שְׂמָא עֲשָׂאן וְשׁוּב דְּחָה דְכִי הִבְאִישׁ פְּקַע תְרוּמָה כַּמ"ש
בְּמַלְחָמוֹת ע"ש אֵין רְאֵיה מִשְׁם כָּלֵל דְּהַמְלַחְמוֹת אֵינְרִי בְּחֻשְׁשָׁא דְשְׂמָא יַעֲשֵׂה דְכִינּוּ דְהִבְאִישׁ לֹא
יְחוּל עֲלֵה שְׁם תְרוּמָה אֲבָל בְּחֻשְׁשָׁא דְשְׂמָא עֲשָׂאן קוֹדֵם שְׁהִבְאִישׁוּ פִּינּוּ דְחַל כְּבָר שְׁם תְרוּמָה תו
לֹא פְקַע: ע"ב פִּירֵשׁ"י בַּד"ה בְּמֵאֵי וְכו' מֵאַחַר שְׁמוּרָה ר"מ וְכו' עכ"ל דְּאֵלוּ פְּלִיגֵי אִפִּי בְּיֹתֵר
מְפָדֵי חֶסְרוֹנָן י"ל דְּקַמְפְּלִיגֵי בְּחֻשְׁשָׁא דְשְׂמָא יַעֲשֵׂה תו"מ וְכַר"ן וְלֹא ס"ל כַּמ"ש בְּמַלְחָמוֹת אֲבָל
הַשְׂתָּא דְמוֹדוֹ בְּיֹתֵר מְכ"ח דְכִינּוּ שְׁהוּא לְזִמְן מְרַנְבָּה לֹא חֲנִישִׁי שְׂמָא יַעֲשֵׂם הֵכָא דְהַחֲמִיץ וְהִבְאִישׁ
שְׁהוּא בְּיֹתֵר מְכ"ח פְּדִקְתָּמַר הַגַּמ' וְהָוֵי לְזִמְן מְרַנְבָּה דְלֹא חֲנִישִׁי שְׂמָא יַעֲשֵׂם בְּמֵאֵי קַמְפְּלִיגֵי: בַּד"ה
הַפְּסָד מוּעֵט כְּגוֹן בְּכַדֵי חֶסְרוֹן דְּרַקְבּוֹן וְכו' עכ"ל הָא בְּפִירוֹת שְׁהִרְקִיבוּ בְּכַדֵי חֶסְרוֹן טַעְמָא אַחֲרֵינָא
אֵית לְהוּ מִשׁוּם שְׂמָא יַעֲשֵׂם תו"מ וְלֹא אַצַּט' לְטַעְמָא דְהַפְּסָד וִי"ל דְּאַשְׁמוּעִי דְהַשְׂתָּא דְפְּלִיגֵי
בְּהַפְּסָד מוּעֵט אַצַּט' לְטַעְמָא דִּיעֲשֵׂם וְלֹא אַצְטְרִיף ר"נ לְעֵיל לְטַעְמָא דְשְׂמָא יַעֲשֵׂם אֲלֵא לְיֹתֵר מְפָדֵי
חֶסְרוֹן וּבְהַכִּי מִתְיַשְׁבַּב שְׁפִיר קְוִשְׁנִי רִיב"ם בְּתוֹס' בַּד"ה מְזַבְּנִין וְכו' דַּע"כ ר"נ אִפִּי בְּיֹתֵר מְכ"ח
מְדַאצְטְרִיף לְטַעְמָא דְשְׂמָא יַעֲשֵׂם מִיְהוּ לַפ"ז צ"ל דְּרַב פְּתָנָא נְמִי דְאַצְטְרִיף לְטַעְמָא דְרוּזָה אֲדָם
הוּא לְיֹתֵר מְכ"ח וְהַשְׂתָּא דְמַסִּיק הַגַּמ' דְפְּלִיגֵי בְּהַפְּסָד מוּעֵט הֵדֵר מְמֵאֵי דְאַמְרִי מְעַקְרָא דַּר"כ לֹא
פְּלִיג אַרְבָּה בְּכ"ח וּמַעֲתָה מְקַשָּׁה רִיב"ם שְׁפִיר לְהַגְמָרָא מְעַקְרָא פִּינּוּ דַּר"כ אֲמַר לֹא פְּלִיג אִמְאֵי
לֹא אֲמַרִי כֵּן בְּרַב נַחְמָן וּמְדוֹקְדָק שְׁפִיר מֵאֵי דְנִקְט רִיב"ם בְּקוֹשְׁתָּו כְּמוֹ לְרַב פְּהֵנָא: גַּמ' הַיּוֹרֵד
לְנִכְסֵי רְטוּשִׁים מוֹצִיאֵין וְכו' הַר"מ בַּפ"ז מַה' נְחָלוֹת כ' יֵצֵא לְדַעַת אֵין מוֹרִידִין וְאִם יֵרֵד אֵין
מוֹצִיאֵין ע"ש הַפָּד בְּרִיטָא הַלְזוּ וְצ"ל שְׁהוּא מִפ' הַבְּרִיטָא אִם חִלְקוּ הַנְּחָלָה מוֹצִיאֵין מִיָּדוֹן אֲבָל
אִם לֹא בְּתוֹרַת חִלְקָה אֵין מוֹצִיאֵין וְהַגַּמ' דְקֹאֲמַר מוֹרִידִין תְּנָאֵי וּמִיָּתֵי מְבַרְיִטָא הַלְזוּ מִיָּתֵי
בְּהַדְרָגוֹת דְכִינּוּ דְבְּרִטוּשִׁים אֵין מוֹצִיאֵין אִם חִלְקוּ לְנְחָלָה וְדַאי דְמוֹרִידִין בְּתוֹרַת אָרִיס וְע"ש לַה"ה
וְהַלַּח"מ: : דָּף ט"ל ע"א בְּפִירֵשׁ"י בַּד"ה שְׁמִין וְכו' אִם יְבֹאוּ הַבְּעָלִים וְכו' עכ"ל מְשַׁמַּע דְּאֵינוּ
נוֹטֵל כְּאָרִיס אֲלֵא אַחַר שְׁיְבֹאוּ הַבְּעָלִים וְזֶה הַפָּד מִמָּה שְׁנִרְאָה מְדַבְּרִיו מַמ"ש בַּד"ה דְּאֵילוּ דְמִשְׁם
בְּאָרָה דְנוֹטֵל כְּאָרִיס מְעַכְשָׁיו וְשָׂר הַפִּירוֹת יְהִיו מְוַנְחִים עַד שְׁיְבֹאוּ הַבְּעָלִים וְצ"ל דְּבַדְבּוֹר זֶה
בְּשַׁמְעוּ שְׁמַת קֹאֵי דְעֲלִיָּה פְּרִיף הַגַּמ' הַשְׂתָּא וְכו' וְאֵי בְּשַׁמְעוּ שְׁמַת נוֹטֵל כְּאָרִיס מִתְחִילָה קוֹדֵם
בִּיאַת הַבְּעָלִים הו"ל לְהַגַּמ' לְאַקְשׁוּנֵי הַכְּחָשָׁה דְהָא קְתַנִּי לְעֵיל הַ נְרִיז וְנִשְׁכַּר וְעֵינִין בַּש"מ: בַּד"ה
הָא וְכו' בְּנִכְסֵי שְׁבוּיִין וְכו' עכ"ל לְשׁוֹנוֹ ק' לְהוֹלְמוֹ דְבְּרִטוּשִׁים מִיָּרִי דְשְׁבוּיִים דְכּוֹלָה שְׁמַעֲתִין
הֵינּוּ שְׁמַעוּ שְׁמַת וְצ"ל דְּדַעַתוֹ הִיא דְקוֹ הַגַּמ' דַּמ"ש מְמוֹצִיא הוֹצָאוֹת וְכו' אֲשַׁמְעוּ שְׁמַת פְּרִיף
אִמְאֵי כְּשִׁבְאוּ הַבְּעָלִים נוֹטֵל כְּאָרִיס וּמִשְׁנֵי לֹא סְמָכָא דַּעֲתָיָה דְאַפִּי דְאוֹכֵל הַפִּירוֹת לֹא סְמָכָא
דַּעֲתָיָה דְאַפְשָׁר שְׁיְבֹאוּ קוֹדֵם שְׁיֵאכֵל וְלֹא דְמִי לְאַשְׁתּוֹ גְּדוּלָה דְאֵין בְּיָדָה לְהַתְגַּרֵּשׁ מִמֶּנּוּ בַּע"כ
וּבְהַכִּי נִיחָא קְוִשְׁנִי שְׁלִישִׁית שְׁהַק' הַתוֹס' עַל פִּירֵשׁ"י: תוֹס' בַּד"ה וְכוֹלְן וְכו' מְנִיחִין אוֹתוֹ לְקַדָּם

וכו' עכ"ל מ"ש מהרש"ל ומהרמ"ש דמאי דפריה השתא זריז וכו' היינו קודם דידע דטעמא משום סמכא דעתיה כמ"ש הרא"ש ע"ש לא נהירא דהתוס' מפרשי דמאי דקאמר דאלו התם זריז ונשפך וכו' הוא דאינו נוטל פאריס ואפתי קאי על סברת המק' ולא ידע טעמא דסמכא דעתיה כדפריה בתר הכי ומ"ש וכו' ע"כ נראה דמרשי קושית הגמ' מאי דאשפח מבציא היינו ר"ל דא"צ ליתול פאריס וכ"כ בש"מ ע"ש: גמ' באחי דאימא וכו' מ"ש הרא"ש פאן הוא לפי מאי דמסיק הגמ' ל"ש אחי מהאב וכו' דהוא משום נכסי מלוג כדפירש"י אבל לפי מאי דקאמר ולא אמרן וכו' הפי' באחי דאימא הוא כדפירש"י ולכה לא הוצרך הרא"ש לומר בולא היא וכו' ל"ש אחי מן האב וכו' דהוא נלמד ממה שפי' באחי דאימא דהוא נמי משום נ"מ ועיין למהרמ"ש: תוס' בד"ה דילמ' וכו' אבל הכא אדרבא הוקמירו בתוס' יתומים להחזיק וכו' עכ"ל לכאורה בהקמירו בתוס' יתומים לחוד סגי ולא היו צריכי לעיגונא ועוד ק"ק דהכא לא הוקמו בחזקת מתים אלא חשש בעלמא ולא חזקה ונ"ל כמ"ש בדבור שאחר זה דהעמידו אפטרופוס פדין אריס ויתפרנס הקטן לחוד ולא תטול אחרותו שפכאן פינן דתרונייהו ס' וע"כ משום נכסי יתומים עשו אותם בחזקת מתים ואז יטול הקטן האריסות ולא רצו להחזיק במתים לגמרי שיטול הפלגא פולו ומ"מ נתנו לו חזקת מתים במקצת ומעתה ניחא הפל שפיר דכיון דדוקא בגט הוא דבחזקת חיים אבל בעלמא ליכא חזקה לא לחיים ולא למות בתוס' יתומים הסמיכו להחזיקם במתים במקצת אבל אי בעלמא בחזקת חיים לא היו מחזיקים במתים משום יתומים: בד"ה מוקמי' וכו' פדין אריס וכו' עכ"ל פי' פינן דאין פאן דינא דמורידין לנכסי קרוב בע"כ לא יטול אלא אריסות דמאיזה טעם יטול הפל ועיין למהרמ"ש במ"ש ושאלו וכו' ובגופה דשמעתא י"ל פינן דפלגא לאחזקתא ממ"נ והוי נדאי אמאי לא יתבי' לה הפל דהו"ל ס' ונדאי ומ"ש מספק ויבם בפ' החולץ דל"ז ע"ש בפירש"י והתוס' ד"מ ע"א גמ' לא סיימו קמיה וכו' ולא חש לקושיא ראשונה יותר נר' דל"ג ועוד וכ"נ מדברי התוס' בכתרא דקמ"ג ע"ב ע"ש: בפירש"י בד"ה אם היתה וכו' המגיע לב' כורים וכו' עכ"ל ות"ק ס"ל דהפל לפי המידה אפי' לעשרה כורים וג' מחלוקת בדבר וטעמא דת"ק משום אכילת עכברים והרבה אובדות ולכה בעי אבל ר"י לא חייש לאובדות ואמרו לו דקתני בברייתא לר"י קאמרי ולכה לא נקט רש"י אלא אכילת עכברים דלת"ק חייש לאובדות דקתני בברייתא ולא ניחא ליה לרש"י לו' דר"י כריב"ן משום דא"כ הול"ל בהדי ריב"ן ועיין במהרש"א: ע"ב גמ' דל תמניא וכו' והאמר שמואל השתפך וכו' ולא ניחא לשנויי דר"י הנה נותנן בקנקנים ישנים דאין בולעין ואע"ג דהשתא איכא יותר משתות איכא טירחא ודמי ברוגייתא משום דהשתא פפלים משתות וטירחא ודמי ברוגייתא אינו מגיע פולי האי ולמ"ש התוס' בד"ה מזנפין בתי' בתרא ניחא טפי דדוקא בשמן הוא דבישנים אינו מוציא לו בלע: בפירש"י בד"ה שיקרי וכו' לפיכה וכו' עכ"ל והא דלא מוקי הגמ' לבריית' דאחד הלוקח כרבנן משום דמ"ל דלרבנן אינו מוציא לו פקטים כמו שאינו מוציא לו שומרים ולפי' התוס' ניחא טפי דפי' הברייתא דקתני ש שיקרי לוקח וכו' היינו דלוקח מקבל לוג ומחצה בשביל שומרים לבד אבל פקטים אינו מוציא ואלו משום דכבר קבל לוג ומחצה דהוא בשביל שומרים לחוד הוא: תוס' בד"ה לדברי ר"י וכו' דל"ל מחילה וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א דנימא דר"פ מ"ל מתני' בחנוני ע"ש ולכאורם ק' דא"כ אמאי קאמר טעמא דרבנן משום מחילה הא אפי' ל"ל מחילה נימא ליה אי מערבית ליה הנה מזנפין וי"ל דכוננתו נימא דר"פ מ"ל מתני' בין בחנוני בין בבעה"ב: דף מ"א ע"א גמ' אי רי"ש מאי אירייתא וכו' לפמ"ש התוספות דסתם סלע וכיס ייחדו לו וכו' יש להוכיח דייחדו לא הוי פגנב מבית הבעלים דמודו כ"ע לאוקמתא דר"ז בפ' הגוזל בתרא דקי"ח ע"ש ועיין להמח"א בה' שומרים סימן ג' עיין שם: עו"ש רישא

ר"ש וְסִיפָא רע"ק אין וכו' הש"ך בסי' שנ"ה הוכיח מְפָאן דְאַפִּי גָנַב שְׁלֵא עֵדִים ס"ל לרע"ק דְצָרִיף דַּעַת דְלֵא כס' הר"מ ופסק מְרֵן שָׁם ע"ש דְאֵי אֵיתָא נֹקְמָה פְּוֹלָה כרע"ק וְרִישָׁא שְׁלֵא בְעֵדִים וְסִיפָא בְעֵדִים ע"ש וְאֵי מְהָא י"ל דר"י ס"ל מוקמי' בְּתָרֵי תַנְאֵי וְחַד טַעְמָא וְלֵא מוקמי' בְּתָרֵי טַעְמֵי וּבְגַמְרָא בְּקִדּוּשֵׁין דס"ג ע"ב אָמְרֵי ש"מ מדר' ינאי מוקמי' בְּתָרֵי טַעְמֵי וְאַלְיָבָא דַּחַד.

תַנְאֵי וְלֵא מוקמי' בְּתָרֵי תַנְאֵי וְחַד טַעְמָא וְכ' ה"ד מְהַרְשָׁ"א שָׁם דְבָא לְאַפּוּקֵי מדר"י בפי' המפקיד גְבֵי חֲבִית דס"ל מוקמי' בְּתָרֵי תַנְאֵי וְלֵא מוקמי' בְּתָרֵי טַעְמֵי ע"ש הרי דס"ל לר"י דְלֵא מוקמי' בְּתָרֵי טַעְמֵי אָבֵל יֵשׁ לְהוֹכִיחַ מְדַאֲקוּמֵיהּ הֵנָּה אָמורָאֵי לְמִשְׁנֵתָנּוּ דְסִיפָא בְּהַנִּיחַ שְׁלֵא בְּמִקּוּמָה דס"ל מוקמינן בְּתָרֵי טַעְמֵי דְהַךְ אֻקְמָתָא ע"פ תְּרֵי טַעְמֵי הֵיא דַּעַכ"ל פֶּן לְדַבְרֵי הַת"י שְׁפַתְבַּתִּי וּמֵאֵי דְאַמְרֵי ור"י הַנִּיחָה בְּמִקּוּמָ' מִשְׁמַע הֵינּוּ מִשּׁוּם דּוּמְיָא דְרִישָׁא וְכ"כ ב"ש"מ ע"ש ולפ"ז אֵי אֵיתָא דְשְׁלֵא בְעֵדִים מוֹדָה ר"ע נֹקְמָה רִישָׁא שְׁלֵא בְעֵדִים וְסִיפָא בְעֵדִים וְאַף גַּם זֹאת נ"ל לִינְשֵׁב דְלַעוֹלָמְהֵךְ אֻקְמָתָא דְהֵנָּה אָמורָאֵי חַד טַעְמָא מְקָרֵי וְלַכְּךָ לֵא מוקמי' רִישָׁא שְׁלֵא בְעֵדִים וְסִיפָא בְעֵדֵי דְהו"ל תְּרֵי טַעְמֵי וּמ"ש בַּגְמ' דְקִדּוּשֵׁין ש"מ מדר"י וכו' דְמִשְׁמַע לְאַפּוּקֵי מדר' יוֹחָנָן כַּמ"ש הַת"י הֵינּוּ מְדַלָּא אֻקְמָה ר"י רִישָׁא שְׁלֵא בְעֵדִים וְסִיפָא בְעֵדִים אָבֵל אֵין הַפְּוֹנָה מְדַלָּא אֻקְמָ' ר"י כְּאֻקְמָתָא דְהֵנָּה אָמורָאֵי דְהֵיא חַד טַעְמָא וְהָא דְלֵא אֻקְמָה ר"י בְּהִכֵּי מִשּׁוּם דְמִשְׁמַעוֹת הַנִּיחָה בְּמִקּוּמָה מִשְׁמַע כְּפִשְׁטָא דַּגְמ' וְאַדְרַבָּא יֵשׁ סִיּוּעַ לַס' הַר"מ מְהַרְשָׁ"א דְקִדּוּשֵׁין הִלְזוּ דְמְדַקְאָמַר ש"מ מדר' ינאי וכו' מִשְׁמַע לְאַפּוּקֵי ר' יוֹחָנָן וְהֵינּוּ ע"כ מְדַלָּא אֻקְמָה רִישָׁא שְׁלֵא בְעֵדִים וְסִיפָא בְעֵדִים דְמְדַלָּא אֻקְמָה פְּהֵנָּה אָמורָאֵי אֵין לְהוֹכִיחַ מִשּׁוּם דְהַנִּיחָה בְּמִקּוּמָה מִשְׁמַע: ע"ב גַּמ' מַה שְׁפֵן מְשַׁלֵּם ת"כ וכו' ק"ק לְכַתְּנָן ב"ש"ש וְנִילְיָף מִיְנֵיהּ ש"ח מ"ו פִּינּוֹן דס"ל חַיִּיב הַגְּנִיבָה הֵיא קוֹלָא וי"ל דס"ל תְּרַנְיָהּ חוֹנְמָרוֹ וְאַיְכָּא לְמִיכְרָהּ לְהֵאֵי גִיסָא וְלְהֵאֵי גִיסָא א"נ לְעוֹלָם הַפְּכָל הוּא הַחֲוֹמְרָא וּמ"מ לִיכָּא לְמִילְיָף ש"ח מ"ש"ש דְאַיְכָּא לְמִיכְרָהּ מַה לַּש"ש שְׁפֵן חַיִּיב בְּאַבְיָדָה וְלִיכָּא כְּפָל בְּאַבְיָדָה וְעַפ"י ז' נִיחָא מַה שְׁהַק' מֵהַרמ"ש בְּתוֹס' בַּד"ה קַרְנָא בְּמַה שְׁהַק' לר"י מנ"ל דפ' רַאשׁוֹנָה בְּש"ח וְהַק' מֵהַרמ"ש נִימָא מִשּׁוּם דַּבְּפ' ב' כְּתִיב חַיִּיב וְאַבְיָדָה ע"ש וְעַל פִּי זֶה נִיחָא פִּינּוֹן דְאַיְכָּא חוֹמְרָא בַּפ' א' דְחַיִּיב בּוֹ כְּפָל וְאַיְכָּא חוֹמְרָא בַּפ' ב' דְחַיִּיב בְּהַ אַבְיָדָה אֵין כְּפָן הַכְּרַע דַּפ' א' בְּש"ח: וְאַיְדֵךְ שְׁלֵא תֵאמַר דִּיּוֹ וכו' הַק' הַשְׁיוֹ"ט סִימֵן נִימָא תְּרַנְיָהּ קַרְאֵי לְדִיּוֹ חַד לְדִיּוֹ דְבַבְעָלִים וְחַד לְדִיּוֹ דְמַתָּה מְחַמַּת מְלֹאכָה לַפּמ"ש הַמַּח"א בְּטַעְמֵי דְמַתָּה מְחַמַּת מְלֹאכָה ע"ש וְל"ק דַּא"כ נִכְתּוּב בְּש"ח לְבַד וְכִינּוֹן דְכְּתִיב בְּגוֹפִיָּה תּוֹ לִיכָּא דִיּוֹ דְהָא לֹא מִשׁוֹאֵל יְלְפִי כַּמ"ש מְהַרְשָׁ"א בְּתוֹס' בַּד"ה רְבָא ע"ש וְכִינּוֹן דְלֹא מִשׁוֹאֵל יְלְפִי תּוֹ לִיכָּא דִיּוֹ לֹא לְבַבְעָלִים וְלֹא לְמַתָּה מְחַמַּת מְלֹאכָה וְש"ש אַע"ג דִּילִיף מִשׁוֹאֵל לֹא אָמְרֵי דִיּוֹ דְגִלּוּי מִקְלָתָא הוּא כַּמ"ש הַתוֹס' בְּדַבּוּר הִלְזוּ בְּתִי קָמָא וְלְפִי תִי בְּתָרָא יְלְפִינּוֹן הַכּל מְש"ח וְלִיכָּא יְלְפוּתָא מִשׁוֹאֵל כְּלָל גַּם לַש"ש: תוֹס' בַּד"ה קַרְנָא וְכֹו' וְהַשְׁתָּא תִּימָה לְפִי מֵאֵי דְסָבַר וְכֹו' עַכ"ל י"ל לְזֶה דְהַפְּיָרְכָא קָאֵי עַל יְלְפוּתָא דְאַבְיָדָה וְהַפְּיָרְכָא ה"ק ק"ו זֶה אֵין עָלְיוֹ תִשׁוּ' גַּם לְיְלְפוּתָא דְאַבְיָדָה וְאַע"ג דְאַחַר שְׁנִילְיָף גְּנִיבָה בְּשׁוֹאֵל אַז אַבְיָדָה יְלְפִי מְגַנְיָבָה דִּידִיָּה כְּדַקְאָמַר הַגְּמָרָא שָׁם לְעִיל מְזָה גְבֵי ש"ש מ"מ תַנְאֵי דְבְּרִיָּתָא קְלִיף אַבְיָדָה מְאַבְיָדָה דַּש"ש וְעַפ"י ז' נִיחָא מַה שְׁהַק' אַח"ךְ וַא"ת לר"י וכו' דִּי"ל דר"י יְלִיף אַבְיָדָה דְשׁוֹאֵל מְגַנְיָבָה דְשׁוֹאֵל וּבְגַנְיָב' לִיכָּא פְּיָרְכָא אַף מִפְּחַ קוֹשְׁיָת הֵיא הַנּוֹתְנָת דְבְּרֵי הַתוֹס' מְנוֹכְרָחִים: בַּד"ה רְבָא וכו' וְעַי"ל דְרְבָא בְּאֵ לְפָרֵשׁ וכו' עַכ"ל הַק' מְהַרְשָׁ"א נִימָא רַש"י דְש"ח לְדִיּוֹ וְשִׁי דַּש"ש לַא"צ חֲסָרוֹן וּמַנ"ל בְּש"ח דַּא"צ חֲסָרוֹן ע"ש וְהֵיא דְנוֹגְמַת קוֹשְׁיָת הַתוֹס' בַּד"ה לּוֹמַר וְכָבַר תִּי שָׁם דְגִלּוּי מִקְלָתָא הוּא ע"ש וְגַם לְפִי הוֹעִי"ל שְׁכ' בְּדַבּוּר זֶה י"ל דס"ל פֶּן אֵלָא דס"ל דְדוֹק' דְכְּתִי' שִׁי בְּתַרְנְוִיָּהּ י"ל פִּינּוֹן דְכַחַד א"צ חֲסָרוֹן גַּם בְּאַיְרָה א"צ אָבֵל אֵי לֹא כְּתִיב אֵלָא בְּחַד וּבְאַיְדֵךְ יְלְפִי מִשׁוֹאֵל שׁוּב אֵין לּוֹמַר דְדִין

שְׁנֵיהֶם שְׂוִין וּבְתִירוץ הָרֵאשׁוֹן נִדְחָקוּ דָגָם בְּעֵנָן זֶה יֵשׁ לְהַשְׁוֹת דֵּינֵיהֶם כַּמֵּ"שׁ מִהֶר"ם לִוְבָלִין וּמֵהֶר"מ שׁ ע"ש: דָּף מ"ב ע"א תוֹס' בַּד"ה אָמַר וְכוּ' וְאִין לְתַרְץ וְכוּ' דְהָא בְּלִסְטִים מְזַנְיִין וְכוּ' עַכ"ל פִּי דְהו"ל לְשִׁנּוּי בְּהַשְׁוֹאֵל אַע"ג דְּגַנְבָּה הוּא א"ש דְּהָא חִיְבָה תוֹרָה בְּגַנְיָבָה אַע"ג דְּאִנְס הוּא וּבְהַשְׁוֹאֵל ס"ל דְּגַנְיָבַת אִנְס חִיְבָב כְּמוֹ שְׁהוֹכִיחוּ וְאִי מַה"ט שְׁכַתְּבוּ גַם בְּלִסְטִים אִי גַנְבָּה הוּא א"ש וְנִקְטוּ ר"י מִשׁוּם דְּסִבְרָא הֲלִזוּ דְּגַנְבָּה הוּא ר"י הוּא דְקָא' לָהּ בְּהַכּוֹנֵס וְגַם בַּפ' הַשְׁוֹאֵל ס"ל כַּר"י אָבֵל לְרַבָּה ס"ל גְּנִיבַת אִנְס פְּטוּר כְּמוֹ שְׁהוֹכִיחוּ וְדָלָא כַּמֵּהֶר"מ שׁ: בַּא"ד תֵּאמַר בְּשׁוֹאֵל דְּכִי נִילַף וְכוּ' עַכ"ל עַמ"ש מְהַרְשֵׁ"א וּלְפ"ד הִי"ל לְהַתוֹס' לְהוֹכִיחַ מִפ' הַשְׁוֹאֵל וְלֹא הוּוּ צְרִיכִי לְהוֹכִיחַ מֵהֵיא דְּמַנְחוֹת ע"כ נַר' דְּלִסְטִים מְזַנְיִין לָאוּ מִשׁ"ש יִלְיָף אֲלֵא מִשׁוּם דַּאע"ג דְּגַנְבָּה הוּא הִיְינוּ מִשׁוּם דְּמִיטְמַר מְאִינְשֵׁי אָבֵל עֵיקְרוּ גִזְלָן הוּא וְעֵינָן לְמֵהֶר"מ שׁ: בַּא"ד וְדִי לְבָא מִן הַדִּין וְכוּ' עַכ"ל אַע"ג דְּלָפוּם סִבְרָא דְּהַשְׁתָּא הַפְּפֵל הוּא הַחֲנוּמָרָא וְלֹא שְׁיִיף דִּי אֲלֵא אִי בְּאִנּוּ לְהַחְמִיר יוֹתֵר מֵהַמְלַמֵּד הִיְינוּ לְעֵנָן פִּירְכָּא אָבֵל לְעוֹלָם חִיְיב הַקְּרָן הוּא הַחֲנוּמָרָא כַּמֵּ"שׁ הַתוֹס' לְעִיל בַּד"ה קַרְנָא ע"ש: ע"ב בַּד"ה גִּימָא וְכוּ' וְק' דַּבְּפ' ד' וְה' וְכוּ' עַכ"ל עֵינָן מַה שְׁהַק' הַמִּשׁ"ל בַּפ"ד מַה' שְׁתַּפְּיִין וְכַבֵּר תַּרְיִץ יִתִּיב הָרַב זְרַע יַעֲקֹב ס' ד' ע"ש: דָּף מ"ג ע"א בַּד"ה מְאִי וְכוּ' וְא"כ לַר"י מַה הוֹעִילוּ וְכוּ' עַכ"ל לְפִי מ"ש הַתוֹס' לְקַמָּן דַּמ"ז דְּהָא דְּלֵא תִּיקְנוּ שְׁצַרְיָה מְשִׁיכָה וּמַעוֹת מִשׁוּם דְּאוּמַר הַלּוֹקֵחַ נִשְׁרָפוּ חֲטִיף בְּעֵלְיָה ע"ש הו"מ כָּאֵן לְהַקְשׁוֹת טְפִי מִיְנָה וְכָה גִימָא לִיָּה נִשְׁרָפוּ מַעוֹתֵיהּ לָפוּם ס"ד דְּהַשְׁתָּא בְּלֵא רַב הוֹנָא אֲלֵא דְּהַתוֹס' כָּאֵן ס"ל כְּמוֹ שְׁתִּירְצוּ בַּפ' חֲלוֹן דְּמִשׁוּם תַּקְנַת הַשּׁוּק ע"ש וְלֹא ס"ל כָּאֵן כַּמֵּ"שׁ שְׁם דְּאִין רְגִלְיוֹת וְכוּ' דַּא"כ לֹא מִק' מִיְדֵי מַה שְׁהַק' מֵהֶר"מ שׁ אֲמַאי לֹא ק"ל לַר"ן ע"ש י"מ דְּבַמְכָר מוֹדָה ר"נ דְּשׁוֹאֵל הוּוּ דְּדוֹקָא בְּמַפְקִיד הוּא דַּא"ל דַּש"ש הוּוּ מִשׁוּם דִּיּוֹדַע דִּיבֵּא הַמַּפְקִיד וְיִטּוֹל פְּקִדוֹנוּ וְכַמוֹ שְׁחִילְקוּ לְדַעַת הָרִי"ף דַּפ' כָּאֵן כַּר"נ וְלַעִיל דָּף כ"ט גַּבִּי אֲבִינָה פ' דְּהִיתֵר תַּשְׁמִישׁ מְחִיב בְּאִנְסִין ע"ש אַף מְדַבְּרֵי הַתוֹס' א"נ פֶּן ע"ש: בַּא"ד וְעִי"ל וְכוּ' עַכ"ל וְלַר"ל הֵיא הַפּוֹסֵק עַל עַל הַגְּדִישׁ כַּר"ש דְּמוֹדָה ר"ל דַּלְר"ש מַעוֹת קוֹנוֹת ד"ת פְּדָאִי בַּפ' הַזֶּהָב וְעֵינָן מְהַרְשֵׁ"א: ע"ב פִּירְשׁ"י בַּד"ה כ"פ וְכוּ' אָבֵל הֵקָא .

דְּבִהִיתָר' וְכוּ' עַכ"ל הוּמ"ל דְּבַגְזִילָה שְׁאִנִּי דְּנִתְכַּוְוֵן לְגִזּוֹל אֶת כְּוֹלָהּ וּבַכַּה"ג גַּם בְּפִקְדוֹן דְּבִהִיתָרָא אֶתָּא לִידְיָה א"צ חֲסָרוֹן כַּמֵּ"שׁ הַתוֹס' לְעִיל דַּמ"א בַּד"ה שְׁנִטְלָה וְכוּ' מִפִּירְשׁ"י בְּסוּף פְּרָקִין אֲלֵא דַּאֲשְׁמוּעִי דַּאֲגִזִּילָה אִפִּי לֹא נִתְכַּוְוֵן לְגִזּוֹל אֶת כְּוֹלָהּ אֲלֵא שְׁנִטְלָה הַחֲבִית לְגִזּוֹל רַבִּיעִית מְמָנָה א"צ חֲסָרוֹן וְל"ד לְפִקְדוֹן דְּבִהִיתָרָא אֶתָּא לִידְיָה: דָּף מ"ד ע"א תוֹס' בַּד"ה הַנְּחֹשֶׁת וְכוּ' צ"ל שְׁיִוְצָאָה בְּדוֹחַק וְכוּ' עַכ"ל וְלֹא נִיחָא לְהוּ לְמִי דַּאֲסִי קוֹנָה אֶת הַמְטַבֵּעַ הִיְינוּ מְטַבֵּעַ הַמְנוּכָר כְּבָר דְּהִיְינוּ מַעוֹת הָרַעוּ וְקַמ"ל דְּהוּוּ טַבְעָה לְגַבִּי אֲסִימוֹן אַע"ג דְּהוּוּ פִּירָא לְגַבִּי .

הִיפּוֹת מִשׁוּם דַּא"כ מְטַלְטְלִין קוֹנִין הַמְטַבֵּעַ לַמ"ל הָא כְּבָר שְׁמַעִי לָהּ מְכַבָּא דַּא סִימוֹן קוֹנָה הַמְטַבֵּעַ דַּאע"ג דְּהוּוּ פִּירָא לְגַבִּי הִיפּוֹת מַחְמַת פְּסָלוֹת הַמְטַבֵּעַ אַפ"ה הוּוּ טַבְעָא לְגַבִּי אֲסִימוֹן וּמַכ"ש שְׁמַעִי דַּאֲסִימוֹן הוּוּ טַבְעָא לְגַבִּי מְטַלְטְלִין וְעֵינָן מֵהֶר"מ שׁ ז"ל: בַּד"ה אֲסִימוֹן וְכוּ' וְא"ת מַה בֵּין וְכוּ' עַכ"ל הַק' מְהַרְשֵׁ"ם לִוְבָלִין ז"ל גִּימָא דַּר"ד כָּאֲסִימוֹן דְּצוּרָה כְּהֵיא דְּבַמָּה אֲשֶׁה ע"ש מ"ש וְלִק"מ דַּא"כ מְאִי אָמְרוּ דְּבָר אֶחָד הָא ר"ד אִיְרִי בְּיַשׁ לוֹ צוּרָה וְרִישָׁא אִיְרִי בְּלֵא צוּרָה לְפִי רַש"י דְּזֵהוּ הַכְּרַחוּ דַּרְשׁ"י דַּמַּפ' לְמַתְנִי דְּלֵא כְּהֵיא דְּבַמָּה אֲשֶׁה וְתַרְתִּי אֲסִימוֹן אִיכָּא מִשׁוּם דַּא"כ מְאִי אָמְרוּ ד"א וְכַמֵּ"שׁ מֵהֶר"מ שׁ ז"ל ע"ש: ע"ב בַּד"ה נַעֲשֶׂה וְכוּ' וְרַב דְּבַעֲי מַר"ח וְכוּ' עַכ"ל וְאִפ"ל דְּרַב לֹא הוּוּ לְכָל הַדִּינְרֵי דְּאוֹזִיף אֲלֵא מְקַצַּת וּמַבַּע"ל מְאִי דַּאֲפִלְגִּי אֲמוֹרָאִי שְׁם בַּאז"נ אִי יֵשׁ לוֹ סָאָה אִי לְוָה עֲלֵיָה סְאִתִּים ע"ש: בַּד"ה אַחַר וְכוּ' וְגַם מְדַמְשַׁעַר לִיָּה בְּדִינְרָא שֶׁל כֶּסֶף וְכוּ' עַכ"ל ק"ק גִּימָא דְּלְגַבִּי כֶּסֶף הוּוּ לֹא קֵינִין דְּפַעְמִים אוֹקִיר אוֹ זוּל סְאִיִּסְרָא אָבֵל לְעוֹלָם הָאִיִּסְרָא הוּא שְׁמוֹנָה פְּרוּטוֹת

וא"כ לא מוכח מידי אלא מההיא דקדושין ובגליון הביאו בש"מ כ"כ על קושיא ראשונה של התוס' ואינו מוכח: דף מ"ה ע"א גמ' ליפלו בסלעין על סלעין וכו' הא דלא פריה נמי להאי לישנא למ"ד בפירות על דינרים נמי מחלוקת ליפלו בפירות על דינרים למאי דלא ס"ד השתא לרבות' דב"ה י"ל למ"ד בפירות על דינרים נמי מחלוקת אי איפלו בפירות על דינרים הו"א בסלעין על דינרים אפי' לב"ס לא מהני משום דרשא דכסף א' ולא כסף ב' אבל למ"ד בסלעין על דינרים דוקא פליגי פריה שפיר ולא ס"ד דהו"א דהבא לגבי כסף פירא הוי וקא דלא משני בלישנא קמא פי פריה ליפלו בפירות וכו' דהו"א בסלעין על דינרים לר"ע לא מהני משום דרשא דכסף א' וכו' משום דהא מילתא שמעי' לה ממתני' דמעשר ב' דמיתתי לקמן דלא דרשי' האי דרשא אבל השתא בל"ב אכתי לא ס"ד ההיא מתני' דהא מינה אינדחיא הא לישנא ועיין למהרמ"ש ו"ל: גמ' ת"ש הפורט סלע השתא לב"ש גבי פריטי וכו' הר"מ ו"ל בפ"ב מה' מע"ב דין י"ד מפ' להאי מתני' דחוי' לירוש' נמי בסלע של מע"ב שפא לחלו על פרוטות כמו ההיא מתני' דאיירי בירושלים דע"כ בכה"ג איירי מדאמרי' עלה בסמוך השתא כסף לגבי פריטי מחללינו ועיין למרן בכ"מ שם ולכי שיטה הלזו מאי דפריה הגמ' השתא ממתני' הלזו רהפורט סלע בלישנא קמא לכולהו אמוראי פריה דלא כפירש"י וקא דלא פריה המשניות אהדדי משום די"ל טעמא דהי מתניתין דלא יעשה אדם משום שפא ישעה עליותיו פדכסמו: עוד בגמ' השתא כסף לגבי פריטי מחללי' ולא אמרי' כסף א' וכו' מוכח מזה דלגבי דרשא דכסף א' ולא כסף ב' מסתבר לפלוגי דבגרוע על חשוב מחללי' ולא חשבי' ליה כסף ב' ולפ"ז קשה מאי פריה לעיל לפלו בסלעין על סלעין הא אי אפלו בהכי הנה טעי' דב"ש מודו בסלעין על דינרים דמחללי' ולא חשיב כסף ב' פיון דדבא חשיב מכסף וי"ל דבסלעין על סלעין נמי פיון דאיירי בדחריפי הסלעין האחרונים כמ"ש התוס' א"כ מקרו חשיבי לגבי הא' וש"מ דאפי' לגבי חשיב מניה אמרי' ולא כסף ב': תוס' בד"ה השתא וכו' ל"פ מינה לל"ק וכו' עכ"ל דאז הנה פריה מינה לכולהו אמוראי ועדיפא מהא מתני' דאיירי חוי' לירוש' אע"ג דהיא קודמת בסדר המשניות ע"ש אף מ"ש ולא למ"ד אפי' בפירות וכו' ק"ק מאי קושיא נימא דפשיט"ל שאני פריטי דחריפי פדמשני בל"ק ומהרמ"ש נרגש מזה וכו' דלהאי לישנא ע"כ דלא מסתבר ליה למי' דשאני פריטי דחריפי דאי הכי מאי קאמר השתא כסף: לגבי פריטי ע"ש והוא תימה דהגמ' קאי למ"ד בסלעין על דינרים דוקא פליגי ולאותו מ"ד ס"ל דהבא טבעא לגבי כסף דאזיל בתר חשי' אע"ג דכסף חריף מניה להאי לישנא ושפיר קאמר השתא כסף לגבי פריטי אבל למ"ד בפירו' על דינרים נמי פליגי ס"ל דאזיל בתר מדיעות ולא נשתנ' מלישנא קמא אשר ע"כ נר' דוקא לגבי פירי הוא דקא' הגמ' בל"ק שאני פדיטי דחריפי אכל לגבי כסף לא פיון דאיכא דוכתא דלא סגי וכדקאמר הגמ' לעיל קמ"ל פיון דאיכא דוכתא זכו' ושפיר קאמרי התוס' לא פריה מינה וכו' דהשתא כסף לגבי פריטי איירי: דף מ"ו ע"א גמ' איכפל תנא וכו' לפירש"י הו"ל למינקט קושיא הלזו קודם קושיא נקנהו אגב קרקע ונר' דגם לפירש"י לא פריה ערטילאי אלא דוקא אי ל"ל לא סודר ולא קרקע כפי התוס' ומאי דפי' קושיא נקנהו א"ק אבריית' גופה משום דהאי מקשה ע"ב דמשמע ליה דאית ליה קרקע מדקתני עומד על הגורן דפריה בתר הכי והתוספות נדחקו בזה וכ"נ מפירש"י בד"ה איכפל שכ' אלא ש"מ בגורן שאין שלו וכו' דמשמע דלא פריה ערטילאי אלא אי ל"ל גם קרקע ומאי דנקט רש"י ערום היינו בלא סודר ובלא קרקע וכמ"ש התוס' וק"ק פיון דלא מקרי ערום אלא בלא שניהם נימא דאית ליה קרקע בעיר דלא מצוי למקני אלא בסודר ול"ל סודר וי"ל ובמאי דאמרינו דל"ל קרקע ועיין לה' דברי אמת ריש גונט' שביעי ע"ש: ע"ב תוס' בד"ה פירי וכו'

וא"ת לְיִשְׁנֵי וכו' עֵינֵי לְהַתּוֹס' בְּקִדּוּשֵׁי דַלְפ"ד פִּירְכַתְּ הַגַּמ' לר"נ הֵינּוּ לַס"ד דַּמְק' אֲמַאי לֹא הַק' לר"נ וּמִשְׁנֵי סִפָּא בְּדָמִים אֲבָל רִישָׁא פִּשְׁטָא בְּמַטְבֵּעַ וּבְחִלְפִין פֶּל כְּמָה דְלֹא ס"ד פֶּל הַנִּישׁוּם ע"ש בְּמַהֲרָש"א אֲבָל הַתּוֹס' פֶּאן מְדַהֲקֵשׁוּ לְיִשְׁלֵי פֶל הַנִּישׁוּם ע"כ דְלֹא עַל הַמַּק' פֶּרִיף דְהָא הַמַּק' לֹא ס"ד פֶּל הַנִּישׁוּם וְהָא דְלֹא פֶּרִיף בְּאַמַּת עַל הַמַּק' מִשׁוּם וי"ל דְנִיחָא לִיהַ לְאַקְשׁוּנֵי עַל אַמּוֹרָאִין הַא' וּכמ"ש מֵהַרמ"ש אֲכַל קִנּוּשֵׁי הַגְּמָרָא לר"ל ע"כ עַל הַמַּק' הִיא גַם לְדַבְרֵי הַתּוֹס' דְכָאן: בַּד"ה וּלר"נ וכו' וַא"ת וְלָמ"ד בֵּין פִּירֵי בֵּין מַטְבֵּעַ וכו' עכ"ל עמ"ש מְהַרְשֵׁ"א שְׁדַבְרֵי מוֹבְרָחִים אֲבָל אִין לְתַרְזַן דַּלְר"נ דְבַעֵי פְּלִי קְרָא אַתָּא לְפִירֵי דְשׁוּיָן וְאִז מַטְבֵּעַ אִפִּי בְּשׁוּיָן ל"מ דְהָא לֹא מְיִתֵר קְרָא אֲבָל לר"ש ע"כ קְרָא דְמְיִתֵר לְמַטְבֵּעַ וּבְשׁוּיָן וְהַגְּמָרָא לְעִיל דְפֶרִיף מֵהִנְהַךְ בְּרִייתוֹת וְלֹא מִשְׁנֵי בְּשׁוּיָן לר"נ קְאָמַר דְהָא נִיחָא דְהַגְּמ' קְאָמַר וְלִמַּאי דַּס"ד וכו' וּפִירֵי וכו' וְאִי אִיתָא הָא הַמַּק' ע"כ כַּר"נ ס"ל דְפִירֵי לֹא עֲבָדֵי חִלְפִין: גַּמ' וְאָמַר ר"ל אִפִּי פִּיס וכו' מִשׁוּם דְמִקְלָתִּיהָ דַּר"ל דְיִיָּק מִמַּתְנֵי דְקַתְנֵי פֶּל כַּדְפִירֵש"י בְּמַתְנֵי פֶּרִיף מִינְהָ לְשַׁאֲרַ אַמּוֹרָאִי וּמִשְׁנֵי בְּמַטְבְּעוֹת פֶּסוּלִין אֲחַד שְׁפֶסְלָתוֹ מַלְכוּת וְאֲחַד שְׁפֶסְלָתוֹ מְדִינָה וְצָרִיכֵי וְהָא דְלֹא מוֹקִי לָהּ בְּפִיסוּל אַחַר מִשׁוּם דְהוּל"ל פֶּל הַמַּטְלָטְלִין קוֹנִין לְבַד וְקַתְנֵי קוֹנִין זֶה אֵת זֶה מִשְׁמַע דְחִידוּשָׁא אֲשַׁמוּעֵי דְזֶה קוֹנֵה זֶה וְזֶה קוֹנֵה זֶה וְע"כ בְּתַרִּי גְוֹנֵי פִּיסוּל אִיירֵי וְלַס"ד דַּגַּמ' אִיירֵי בְּאַחַד מַטְבֵּעַ בְּשַׁר וְאַחַד מַטְבֵּעַ פֶּסוּל בְּחַד מֵהִנְהַךְ פִּיסוּלִי וְלִכְּהָ נֶקֶט קוֹנִין זֶה וְיִבְהִי נִיחָא דְבְּרֵי הַתּוֹס' לְעִיל דַּמ"ה ע"ב בַּד"ה אִין שְׁדַחוּ טַעְמָא דִּינְצָא בְּהוֹצָאָה מְדַאֲמָרֵי בְּשִׁמְעֵתִין הַנִּיחָא וְאַגְבָּרָא ע"ש דְלִכְאוּרָה ק' נִימָא דַּר"נ מוֹקִי לָהּ בְּמַטְבְּעוֹת פֶּשְׁרִין כַּס"ד דַּגַּמ' וְנִימָא דַּס"ל לר"נ מַטְבֵּעַ נַעֲשֶׂה חִלְפִין וְעֵינֵי שֵׁם בְּמַהֲרַמ"ש מ"ש בְּרִיאֵית הַתּוֹס' הִרְאִשׁוּנָה וְאוּלָּם עִפִּי"ה א"ש דָּגַם לַס"ד ע"כ דְאִיירֵי בְּאַחַד פֶּסוּל מְדַקְתְּנֵי קוֹנִין זֶה אֵת זֶה: דָּף מ"ז ע"א גַּמ' ת"ש הָרִי שְׁהִיָּה תוֹפֵשׁ וכו' הָא דְלֹא מִשְׁמַע לָהּ דְטַעְמָא מִשׁוּם פִּירֵי לְשִׁי רִש"י לְעִיל דַּכ"ח מְקָרִי פִּירֵי מִשׁוּם דַּא"כ לַמ"ל לְמַתְנֵי פֶּרְתָּהּ בְּכַמָּה פִּינּוֹ דַּסְתָּם חִלְפִין לֹא קִפִּיד עֲלֵיהוּ לַס"ד דַּגַּמ' וּמִשְׁנֵי דַּסְתָּם חִלְפִין קִפִּיד וְאִיירֵי בְּפָרָה וְטָלָה וְהָא דְקַתְנֵי פֶּרְתָּהּ בְּכַמָּה מִשׁוּם דַּסְתָּם חִלְפִין כֶּף הוּא וְהָא דְלֹא מוֹקִי לָהּ רַבָּא מִשׁוּם פִּירֵי י"ל דְרַבָּא ס"ל פִּירֵי עֲבָדֵי חִלְפִין אֲבָל לַר"ן דַּס"ל פִּירֵי לֹא עֲבָדֵי חִלְפִין א"צ לְאוּקְמָה בְּפָרָה וְטָלָה אֲלָא טַעְמָא מִשׁוּם פִּירֵי וְדַקְתְּנֵי פֶּרְתָּהּ בְּכַמָּה מִשׁוּם דַּסְתָּם חִלְפִין כֶּף הוּא וְהַתּוֹס' לְעִיל בַּד"ה פִּירֵי שְׁכ' וְעוֹד דְתַנְיָא לְקַמְן פֶּרְתָּהּ בְּכַמָּה תַּקְשָׁה לַר"ן ע"ש פְּוֹנְתָּם לַס"ד דַּגַּמ' דְלֹא ס"ד סְתָם חִלְפִין קִפִּיד וּפְשִׁיט מִינְהָ הַבְּעִיָּא תַּקְשָׁה לִיהַ לַר"ן מְבַרִּיתָא הַלְזוּ וּבַש"מ כ' לְשִׁנּוּיָא דְרַבָּא דְפָרָה וְטָלָה הָא דְקַתְנֵי פֶּרְתָּהּ בְּכַמָּה לְמִידָק מִינְהָ דְנִקָּא מִשׁוּם פָּרָה וְטָלָה.

הָא פָּרָה לְחוּדָה אַע"ג דְקִפִּיד עֲלֵיהוּ קִנֵּי ע"ש וְלִשְׁי רִש"י ע"כ דְלֹא ס"ל כֶּן דְאִי אִיתָא קִשָּׁה מַאי פְּשִׁיט מִינְהָ נוֹקְמָה בְּפִירֵי וְדַקְתְּנֵי פֶּרְתָּהּ בְּכַמָּה לְמִידָק מִינְהָ דְנִקָּא מִשׁוּם פִּירֵי הָא פְּלִי אַע"ג דְקִפִּיד עֲלֵיהוּ הָוֵי חִלְפִין וְקִנֵּי וְעֵינֵי בְּמַהֲרַ"ם שִׁירָה ז"ל: תוֹס' בַּד"ה קוֹנִין וכו' כְּמוֹ גַּבִּי מְעִילָה וכו' עכ"ל וְעֵינֵי בְּתוֹס' גִּיטִין שְׁכ' דִּילְפִי מַג"ש מְמַעִילָה וּבְמַעִילָה גּוֹפָה פְּתִיב לְשׁוֹן תַּשְׁלוּמִין כֶּן מְבֹאֲרַר בַּס' הַתְּרוּמָה רִישׁ ה' גִּיטִין וּמַהֲרִיט"א ז"ל בַּס' ג"מ בַּס' א' לֹא רָאֵהוּ: ע"ב בַּד"ה אַא"כ וכו' אִם יוֹקִירוּ וכו' עכ"ל עמ"ש מְהַרְשֵׁ"א דְלַרְבָּנּוֹ הַמּוֹכֵר טְרַח וּמַצִּיל מִשׁוּם דָּאִם נִשְׁרָפוּ הַמּוֹכֵר יְכוּל לְחַזֵּר ע"ש וּמַמ"ש רִש"י לְעִיל דַּמ"ו ע"ב בַּד"ה גְּזִירָה טַעְמָא דְנִתְיָקְרוּ מִשְׁמַע דְלַרְבָּנּוֹ נְמִי טַעְמָא מִשׁוּם דָּאִם יוֹקִירוּ וכו' וְע"ש בַּש"מ שְׁכ' דְדַבְרֵי רִש"י שֵׁם הֵם לְמַסְקָנָא דְאָמַר ר"ח כְּשֵׁם שְׁתִּיקְנוּ מְשִׁיכָה בְּמוֹכְרִין מִשְׁמַע דְתַקְנַת דְמוֹכְרִין הִיא אִפִּי אִין הַלּוֹקֵחַ יְכוּל לְחַזֵּר וְצ"ל לְדַעַת מְהַרְשֵׁ"א כְּחַד תִּי שְׁתִּי שֵׁם בַּש"מ דְרִש"י לְעִיל נֶקֶט מְקִלְתָּא דְאִתָּא אִפִּי לַר"ש וּמַהֲרַמ"ש לְעִיל כ' ע"ד רִש"י וְהֵינּוּ לַס"ד דְלֹא ס"ד דַּר"ח דְכָשֵׁם שְׁתִּיקְנוּ וכו' ע"ש וְנִרְאֶה דְדַבְרֵי בְּנוֹיָן ע"פ דְבְּרֵי הַמְּלַחְמוֹת

שכ' בשמעתין דלרבנן למסקנא דתיקנו גם בלוקח ליתיה לטעמא דשמא יוקירו דהא אם יוזילו מפקיד ודוקא אי מוכר דוקא חזר הוא דמהני האי טעמא ע"ש ועיין להמאור שכ' דבגשפרי ל"מ הדר לוקח פניו דליתיה בעולם ע"ש וכ"נ דעת רש"י בשמעתין כמ"ש בהג"א.

דף מ"ח ע"א בפירש"י בד"ה קאי וכו' אם קידש בו את האשה עכ"ל מלשוננו משמע דקידש בפקדן וכן הבין המח"א בה' מכירה סי' י"א ע"ש ולפמ"ש מהריט"א ז"ל בס' ג"מ סי' י"א דדעת רש"י טלי קדושיה ע"ג קרקע ל"מ אפי' בקדושי פסוף ע"ש צ"ל דהקא מייירי דעשהו למוכר שליח לקדשה בו וק"ל מירוש' הביאו הרשב"א בחי' בפ"ק דקדושין בתנאם לעני דמקודשת דקא פליגי ר' זעירא ור' אילא דח"א העני זכה לאשה ואח"ך זוכה לעצמו וח"א הבעל זוכה לאשה ומזכה לעני ע"ש וה"נ הול"ל דמקודשת מהני טעמי ועיין לה' דברי אמת קונט' שביעי מ"ש ע"ד הירוש' הלז ע"ש ועיין במה שנסתפק המש"ל בפ"ה מה' אישות: תוס' בד"ה תשומת יד וכו' דר"ש ס"ל מעות קונות אפי' לר"ל וכו' עכ"ל לפי"ז צ"ל רבנן דפליגי ור"ש התיב גבי קנס ס"ל נמי מעות קונות ולאו רבנן דהקא דהא מחייבו ליה התיב גבי קנס מרבונייא דנמעלה וכו' ע"ש ואי איתא בלא שום רבונייא חייב פנין דמעות אין קונות וע"ש בהרש"א ז"ל: ע"ב בד"ה נתנה וכו' אף קשה דאם פן תק"ל מתני' דנתנה לכולן וכו' עכ"ל ק"ק מאי קושיא נוקמה לברייתא דכולן כמ"ד גזל הגוי מותר דפלוגתא דתנאי היא ובכלן נכרי דלמ"ד שרי ע"כ דרש"י לעמיתיה בכסף ולנכרי במשיכה: גמ' דכתי' ונשיא בעמה וכו' כ' בש"מ בשם הריטב"א דמנשיא וחרש הוא דגמרי' ע"ש ועיין בגמ' בפ' ד"מ דס"ו דפרכי' מה לנשיא וחרש שפן משונין וע"כ דילפי' מאביו ונשיא או מאביו וחרש כמ"ש התוספות שם יע"ש: בפירש"י בד"ה הוא סבר וכו' אי מכירת קרקע וכו' עמ"ש מהרמ"ש ונ"ל דרש"י סובר דלמסקנא אחר דמיייתי לימא כתנאי א"צ תו לחלק בין קרקע למטלטלי אלא דרב דאמר כר"י הנשיא דכנגדו הוא קונה ואע"ג דדחי הגמ' אילימא פתנאי ולפום ההוא דחויא פי היכי דלא תקשה דרשב"ג אדרשב"ג ע"כ לחלק בין קרקע למטלטלי דחויא בעלמ' הוא פי היכי דלא תקשה לימא מר הלכה כמר וכו' דזהו פונת הלימא פתנאי בכל מקום: דף מ"ט ע"א גמ' לא מאי אינו משמט וכו' והשתא רב אתי ככ"ע ולר"י י"ל דלרשב"ג אינו משמט כלל ולר"י משמט הפל משום זכרון דברי' ובש"מ מיישב לר"י במ"א ע"ש ועפי"ד ניקא דברי' הר"מ דפ' כר"י דכנגד כולו קונה ופ' עיין שם: ע"ב תוס' בד"ה שעות וכו' נראה יותר לילה אחר שעות וכו' עכ"ל מ"ש אחר שעות אינו מדוקדק לפמ"ש מהרש"א בכוננתם ע"ש ויותר נ"ל דהוק"ל פנין דפשוטא דמתני' פשתות מעות איירי כדפריה מיןה לרב מנ"ל לשמואל דשתות מקח הוי הונאה דקאמר שתות מעות נמי גימא דוקא שתות מעות רע"ז ב' דשתות מקח יותר מסתבר: דף ו' ע"ב תפשוט דביטול מקח וכו' ולא ניקא ליה להגמ' למי' זיל הקא קמדחי לה וכו' כמ"ש התוס' בפ"ק דשבת ד"ג ע"ב בד"ה אבע"א עיין שם: דף נ"א ע"א גמ' מתני' קתני לוקח וכו' מפירש"י נר' דמוכר עדיף מלוקח ומתניתין קתני לוקח כ"ש מוכר וברייתא דוקא מוכר ורבא משני דתרונייהו פי הדדי ומאי דשייר וכו' והוכרח רש"י לו' דהמקשה ס"ל דמוכר עדיף משום דאי פי הדדי גינהו אמאי לא ס"ד למי' מאי דשייר גם בריית' דלעיל דת"כ דשמואל דקתני לוקח ומוכר מני וכו' דע"כ סד עדיף מחבריה מסתבר ליה לרש"י להעדיף המוכר ור"א דאמר דייקא נמי וכו' הק' אע"ג דאיכא למימר תנא לוקח לרבותא וכ"ש מוכר מ"מ פנין דקתני ברישא מוכר ולוקח לא הו"ל לשיירו וע"כ שוירא הוא מיהו מפירש"י בד"ה דייקא נראה דאפי' לדעת המקשה פי הדדי גינהו: ע"ב גמ' אמר רב ענן וכו' לפי רשב"א בד"ה ע"מ צ"ל דהשתא הדר ביה הגמ' ולשמואלאפי' בנדאי מקרי תנאו קיים וכ"כ הר"ן בשם הרמב"ן ע"ש ודברי' התוס' בסד"ה בד"א לא יכוננו אלא

לפירש"י אָבֵל לְפִי רֶשֶׁתְּ אֵל צ"ל כפי ריב"ן וי"ל עפי"ז מה שהק' מְהַרְשֵׁ"א אִמָּאֵי לֹא נִיחָא לְהוּ לְמִי דְנָקַט רְבוּתָא וְכו' ע"ש די"ל דָּאֵי ד"ז הוּי רְבוּתָא אִמָּאֵי לֹא נָקַט שְׁמוּאֵל גּוֹפִיָה רְבוּתָא אִפִּי וְדָאֵי עָקֵר פִּינָן דְּבִאוּנָאָה גּוֹפִיָה מְשַׁפְּחַת לֵה נְדָאֵי עָקֵר וּבִמ"א פְּתַבְתִּי בְּסוּגִיָה הַלְזוּ: דָּף נ"ב ע"א מִתְנִי אִם הָיָה מְכִירָה וְכו' מְשַׁמַּע דְּדִינָא דְרִישָׁא אִפִּי בְּאִין מְכִירָה מִיָּרִי וּמְחֻנְיָב לְהַחְזִיר בְּתוֹף זְמַן כְּדִי שְׂרָאָה לְשׁוֹלְחָנִי וְשַׁמְעִי מִיָּנָה דְכֵה"ג לֹא הָוֵי כְּאוֹמֵר אִינִי יוֹדַע הַלְוִיתָנִי דֹּא"כ הָיָה פְּטוּר מִלְּהַחְזִיר אֲלָא כְּאוֹמֵר א"י אִם פְּרַעְתִּיהָ דְחַיִּיב הִרְאִישׁוֹן עֲדִינָן אִיתִיהָ וְעִינָן לְהַט"ז סִי ע"ה דִּין כ"ה בְּתִשׁוּי שְׁאֵלָה וְלִהְשִׁיף שָׁם סַק"ז ע"ש וּמְסַפֵּק מְלִנְהָ יִשְׁנָה דְלַעִיל דָּף ו' אִין רְאָיָה ע"ש בְּמֵאוּר וּבְמִלְחָמוֹת: פִּירֶשׁ"י בַד"ה יָתֵר ע"כ וְכו' לְקַמְיָה מִפ"ל וְכו' עכ"ל מִפִּי נֵר' דִּמְפ"ל לְבִרְיִיתָא כִּמ"ד יָתֵר ע"כ יָקוּץ דְלִקְמָן לֹא הִנְצָרָף הַגְּמָרָא לִפ' כָּף אֲלָא לְמ"ד יָקוּץ וְעַמ"ש בַד"ה פְּסֻלַע וְכו' פּוֹחַת וְהוֹלָף וְכו' נֵר' דִּמְפ"ל כִּמ"ד יָקִינִים דְלִמְ"ד יָקוּץ צ"ל דְּאַפְּוֹחַת בְּחֻדָּא זְמָנָא כְּדִלְקָמָן וְצ"ל דִּמְפ"ל כִּמ"ד יָקִינִים מְשׁוּם דְּפִשְׁטָא בְּפּוֹחַת וְהוֹלָף אֲלָא מְשׁוּם דְּאוּקְמָתָא בְּשִׁלָּא פִּיחַת' כְּדִי אוּנָאָה תִּתְפָּרֶשׁ כִּן לְכַוְלָהּ אֲמוּרָאֵי לְכַף נְקֻטָּה: דָּף נ"ג ע"א גִּמ' וַא"א דְחֻזְקָיָה וְכו' הָא דְלֹא מוֹקִי לֵה בְּנִכְנִס לִירוּשָׁ' וְנִצָּא מְשׁוּם דִּס"ל הִשְׁתָּא דְכִי לִיתְנָהוּ לְמַחֲצוֹת ל"ג.

רָבָנָן כְּדִפְרִיף לְקָמָן אֲבִירִיתָא: תוּס' בַד"ה וְאַסוּרִין וְכו' אִפִּי ח"ש וְכו' עכ"ל וְהָא דְקָאֵמֵר בִּפ' הָעֶרֶל שְׁפָן מַחֲפ"ז ע"כ לֹא אֲתִיָּא לִר"ל דְּאֲדֹאוּרִיתָא קָאֵי וְאַפְשָׁר דְּהֵתָם נָקַט שְׁפִיר אִיסוּר זְרוּת לְאַפּוֹקִי מְעַשָּׂר דְּאַפִּילוּ אִיסוּר לִיכָּא כַּדִּפִּירֶשׁ"י הֵכָּא אֲמַתְנִי וְהַתּוֹס' נִיחָא לְהוּ לְפִירֶשׁ"י הֵהִיא דִּפ' הָעֶרֶל וְלֹא הִקְשׁוּ אֲלָא מִמִּתְנִי דְחֻלָּה אָבֵל הֵכָּא בְּמִתְנִי לֹא נִיחָא לְהוּ בְּפִירֶשׁ"י מְשׁוּם מִתְנִי דְחֻלָּה: תוּס' בַד"ה וְהָן וְכו' אֲסַמְכָתָא בְּעֵלְמָא וְכו' עכ"ל וְהָא דְפִרְיָה אִי אַרוֹן וְתַכְרִיכִין וְכו' ה"פ פִּינָן דְקִרָא לֹא מִיתוּקָם אֲלָא בְּהֵכִי הוּ"ל הַתִּירָה תוֹרָה בְּגֵדִים בְּהֵדִיָּא וְאִין כַּח בִּיד חֲכָמִים לְאַסוּר כִּמ"ש הַט"ז בִּיד סִי קִי"ז וּמְשַׁנֵּי דְקִרָא אִיכָּא לְאוּקְמִיָה בְּסִיכָה וְלֹא הָוֵי כִּהַתִּירָה תוֹרָה בְּהֵדִיָּא וְאַפִּי דְהֵאָמַת הוּא דְקִרָא בְּאַרוֹן וְתַכְרִיכִין מִיָּדֶרֶשׁ מ"מ אֲסַמְכָת' מִיָּהָ הָוֵי לְסִיכָה: בַד"ה דִּלְמָא וְכו' וְהָא דְתָנָן הַפּוֹרֵט וְכו' עכ"ל וּבְמַחֲלָל פִּירוּת עַל סֻלַע וְסֻלַע עַל מְעוֹת וְעַתָּה רוּצָה לַעֲשׂוֹתָן סֻלַע לֹא נִיחָא לְהוּ לְאוּקְמָה פִּינָן דְּחוּץ לִירוּשָׁ' אִיָּרִי לְמָה חֲלַל סֻלַע עַל מְעוֹת נְחֻשֶׁת וְלִפִּי מַה שֶׁנֵּר' מְדַבְּרִי הֵר"מ בִּפ"ד מַה מַע"ב דִּמְפ"ל בְּסֻלַע שֶׁל מַע"ב וּבָא לְפָנֵינוּ מְעוֹת ע"ש אִין מְקוּם לְקוֹשְׁיָתָם: ע"ב גִּמ' דְנִפּוּל מַחִי וְכו' מְחִינָא לְקַלּוּט וְכו' מְכָאן הַקְשָׁה מו"ר הֵרֵב מִהֵרִי"ב שִׁי עַמ"ש הֵרֵמְבָן בְּמִלְחָמוֹתָיו בִּפ' כ"ש דְחֻמְץ הָוֵי דְשִׁיל"מ דְאַחַר הַפְּסַח שְׂרִי מְדֹאוּרִיתָא וְלֹא אֲסִיר אֲלָא מְדַרְבָּנָן ע"ש וְהָרִי מְבוֹאֵר מְסוּגִיָּין דְכִינָן דְלִקְלוּט דְרַבָּנָן לֹא הָוֵי דְשִׁיל"מ אַע"ג דְּמְדֹאוּרִיתָא יֵשׁ לוֹ מִתִּירִין וְנ"ל דִּישׁ לְחַלֵּק דְשִׁאנֵי הֵכָּא דְכִינָן דֹּא"י לְפָדוֹת מְשׁוּם דְרַבָּנָן אֲפִתִי בְּאַיסוּרִיָּה מְדֹאוּרִיתָא קָאֵי פִינָן דְלֹא נִפְדָּה מִשֵּׂא"כ הֵתָם דְאַחַר הַפְּסַח הֵיָתֵר הוּא מְדֹאוּרִיתָא: תוּס' בַד"ה לֹא פְּלוּג וְכו' וְהָוֵי שְׁלַל שְׁמִים פִּינָן שְׁאִינּוּ רָאוּי לֹא לְאַכּוֹל וְלֹא לְפָדוֹת עכ"ל קוּשְׁטָא קְאָמְרִי דֹּא"י לְפָדוֹת אָבֵל לֹא הָיוּ צְרִיכֵי לְזָה דְבִא"י לְאַכּוֹל סָגִי כְּמוֹ בְּגִבּוּלִין דֹּאע"ג דִּיכּוֹל לְפָדוֹתוֹ פִּינָן דֹּא"י לְאַכּוֹל הָוֵי שְׁלַל שְׁמִים: דָּף נ"ד ע"א תוּס' בַד"ה מְפָלָל וְכו' לִישְׁנֵי דֵה"ת נִרְאִין וְכו' עכ"ל הָא דְלֹא הוּק"ל כִּן לַעִיל מְשׁוּם דָּאֵי אֲמָרִי נִרְאִין דְבָרֵי ר"א בְּשִׁפְתֵי שְׁאָף ר"י ל"פ אֲלָא בְּחוּל אֲתִיָּא דְלֹא כִר"י בְּסוּמוּף דְאַמְרִי אֲלָא אִי אִיתְמַר וְכו' וְעַמ"ש עוֹד מִהֵרֵמ"ש: ע"ב גִּמ' אֲחַד הַסֵּף וְכו' לִפְמ"ש הַתּוֹס' ר"פ בְּנוֹת פּוֹתִים דְסִיכָה לֹא אֲסִירָא אֲלָא מְדַרְבָּנָן וְקִרָא אֲסַמְכָתָא ע"ש ק' אִמָּאֵי חֲיִיב חוֹנֵם עַל הַסֵּף פִּינָן דְּמְדַרְבָּנָן מ"ש מְדֵמָאֵי דְאַמְרִי לַעִיל דִּל"מ בְּדַרְבָּנָן אֲלָא בְּקִרְוֹ דְמַעֲכָב וִי"ל דֵּש"ה דְבִקְרָן חֲיִיב מְדֹאוּרִיתָא אִפִּי בְּמִזִּיק דְלֹא אִינְמַעַט אֲלָא מְחוּמָשׁ וְלְכַף רַבָּנָן הוּסִיפוּ חוֹנֵם מִשֵּׂא"כ לַעִיל דְבִקְרָן גּוֹפִיָה מְדַרְבָּנָן הוּא לֹא רָצוּ לְהַחְמִיר אֲלָא בְּמִקְלָתָא דְמַעֲכָב וְכִינָן דְהֵכָּא הוּסִיפוּ חוֹנֵם הוּסִיפוּ גַם

חומשא בַּחוּמְשָׁא דַּאִין סְבָרָא לְחַלְקָא בֵּינֵיהֶם וְעִ"ל דִּישׁ לְחַלְקָא בֵּין תְּרוּמָה לְמַעְשָׁר כְּמַבְנֵי בַּגְמָ' לְקַמְן דְּרָף כ"ה אַמְתַּנְגִּי דְחַמְשָׁה חֲנֻמְשִׁין ע"ש וְעִינֵן לְהַר"מ בַּפ"י מַה' תְּרוּמוֹת ע"ש: פִּירֵשׁ"י וְלֹא אֲבַעֲוֵי וְכוּ' דְבַתְּרוּמָה פְּתִיב וְיָסַף וְכוּ' עכ"ל הָא דְנִקְט טַעְמָא דְוַיְסַף וְלֹא נִקְט הֵךְ טַעְמָא דְגֹרְעִין וּמוֹסִיפִין וְכוּ' מִשּׁוּם דְּלַצַּד זֶה דְוַיְסַף מִתְּיַשֵּׁב שְׁפִיר לִישְׁנָא דְלֹא אֲבַעֲוֵי דְמִשְׁמַע דְהִנֵּה ס"ד דַּאִיכָּא סְבָרָא לְאֲבַעֲוֵי וְהִינֵנו דְהוּ"א גֹרְעִין וַי"ו דְחַמְשִׁיתוּ וּמוֹסִיפִין עַל יָסַף וְהִי וְיָסַף דְפִי תְרֵי הוֹסְפוֹת אֲלֵא דְלֹא דְרָשִׁי כֵּן מִשּׁוּם דַּאִינוּ מִתְּיַשֵּׁב שְׁפִיר חַמִּישִׁית וְיָסַף כַּמ"ש מִהַר"ם שִׁיף וַי"ל ע"ש: בַּד"ה מוֹעֲלִין וְכוּ' וְעוֹד.

אִפִּי לִית גְּבַהּ פֶּל הֵנִי וְכוּ' עכ"ל פִּי אִפִּי אִין פְּוֹלָה לְשָׁמַיִם פְּגוֹן קְדָשִׁי קְדָשִׁים וְאִימּוּרֵי קְדָשִׁים קְלִים מוֹעֲלִין בְּהֵן וְהַגְמָ' דְקֹאֲמַר בְּשִׁלְמָא פְּוֹלָה לְשָׁמַיִם לְמַעוּטֵי ק"ק אֲבַשָּׁר קֹאֵי אֲכַל בְּשָׂר ק"ק וְאִימּוּרֵי ק"ק קוּשְׁטָא הוּא דְמוֹעֲלִין בְּהֵן וְהַמְקַשָּׁה הַשְּׁתָּא לֹא יָדַע דְחָזַר בּוּ תַנָּא דְבְרֵינִת' וְמִרְבָּה לְהוּ בְּסִיפָא כַּמ"ש הַתּוֹס' מִיְהוּ זֶה לֹא א"ש אֲלֵא לַפְמ"ש מְהַרְשָׁ"א בְּכַוְנָת' ע"ש וְעִינֵן מ"ש מְהַרְשָׁ"א פֶּאן בִּפִּירֵשׁ"י: תּוֹס' בַּד"ה דִּילְמָ' וְכוּ' וַי"ל דְלַעֲלִיל מִיְיָרִי בְּמַקְדֵי וְכוּ' עכ"ל לַפִּי"ז א"ש דְפָרִיף הַגְמָ' לַעֲלִיל ע"ד רַבָּא מְמִימָרָא הַלְזוּ דְרִיבָ"ל דְהוּא אֲמוּרָא וְלֹא פָרִיף מְבַרְיָתָא דְתַנָּיָא פְּוֹתִיָה דְלַקְמָן: בַּד"ה לַעֲנֵן וְכוּ' מַה יֵּשׁ לִי לְרַבּוֹת פָּרִים הַנְּשָׁרְפִין וְכוּ' עכ"ל מִשְׁמַע דְעוֹלָה לֹא מִקְרִיא פְּוֹלָה לְשָׁמַיִם אַע"ג דְכָלִּיל הִיא מִשּׁוּם דְעוֹרָה לַפְהֵנִים וְאַע"ג דְבַמְס' מְעִילָה דַט"ו ע"א אֲמַרִי קְדָשִׁים הַמְיֻחָדִין לֵה' וְעוֹלָה בְּכָלִל כַּמ"ש הַתּוֹס' שֶׁם שְׁאֲנֵי הֵכָא דְבַעֲוִין דְוּמְיָא דְבַהֲמָה טַמְאָה: בַּא"ד וְכִי פָרִיף וְכוּ' לֹא מְסִיק אֲדַעְתִּיהָ וְכוּ' עכ"ל עַמ"ש מְהַרְשָׁ"א בְּכַוְנָתָם וּמ"ש דְלַמְסַקְנָא הַמְיַעוּט אֲתָא לְדְרָשָׁא אַחְרֵינָא ע"ש בַּלֵּא"ה ע"כ לו' פֶּן לְמַסְקָנָא דְגְמָרָא דְתַחֲזִי הַקְדָּשׁ נ"ל מִהַטְמָאָה טַמְאָה רֵאשׁוּנָה וְכֹלָה לְשָׁמַיִם מִבֵּית דְבַבְהֲמָה כַּמ"ש רַשִׁי וְא"כ פִּי מִרְבָּה סִיפָא דְבְרֵינִתָּא ע"כ דְחַד מְיַעוּטָא מְנִיָּהוּ לְדְרָשָׁא אַחְרֵינָא מִיְהוּ עֵיקַר פִּי מְהַרְשָׁ"א דִּוְחַק בְּכַוְנָתָם גַּם מ"ש מְהַרְשָׁ"ם לְוּבְלִין ק' נִימָא דְבְרֵינִתָּא בְּאִמּוּרִין מְיַרֵיע"כ נַר' עֵיקַר בְּכַוְנָתָם דְהוּק"ל לִישְׁנָא דְגְמָרָא דְנִקְט לְמַעוּטֵי קְדָשִׁים קְלִים אִי אִיתָא דִידַע לְסִיפָא וְהַשְּׁתָּא שְׁקִיל וְטָרִי בְרִישָׁא דְבְרֵינִתָּא אֲמַאי לֹא נִקְט גַּם קְדָשִׁי קְדָשִׁים דְהָא מְפֹלָה לְשָׁמַיִם לֹא מְיַתִּיבֵן אֲלֵא פָרִים הַנְּשָׁרְפִין אֲלֵא דִידַע הַרִיבּוּי דְסִיפָא וְהִיָּה סְבוּר דְהַרִיבּוּי הוּא לְקְדָשִׁי קְדָשִׁים וְלֹא מְסִיק אֲדַעְתִּיהָ דְהַבְרֵינִת' מִרְבָּה בְּהַדִּיא גַּם קְדָשִׁים קְלִים: דְרָף נ"ה ע"א תּוֹס' בַּד"ה פָּרָה וְכוּ' וְהָא דְאֲמַרִי הַתָּם פֶּל הַרְאִי לְמַזְבֵּחַ וְכוּ' עכ"ל מְפֹאן יֵשׁ לְהוֹכִיחַ קֶצֶת סְפִיקוֹ שֶׁל הַמִּשְׁ"ל בַּפ"ה מַה' עֲרַכִין שְׁנֹסְתַפַּק הָא דַא"י מִיַּדִּי מְזַבַּח מְדַאֲוֵרֵינִתָּא אוֹ מְדַרְבְּנָן ע"ש דַּאִי אִיתָא דְמְדַרְבְּנָן הוּא מֵאִי מַק' נִימָא פְּדוּי מְדַאֲוֵרֵינִתָּא קֹאֲמַר: בַּא"ד דְמִיְיָרִי אִפִּי בְּקַדָּם הַקְדָּשׁוֹ וְכוּ' עכ"ל כ' מְהַרְשָׁ"א אִפִּי בְּתָם הוּל"ל ע"ש וְלֹא שְׁמַעְנוּ מְעוֹלָם ד"ז דְתַמִּימִים נְפָדִין וּמִשּׁוּם זֶה הוּא שְׁכ' בְּקַדָּם הַקְדָּשׁוֹ אֵת מוּמוֹ מִיְיָרִי אֲבָל לַעֲנֵן תְּמוּרָה דַּאִין עוֹשִׁין תְּמוּרָה בְּמַנְחָ יְדִיָּה אַקוּדָשׁ נְדַאי אִפִּי בְּתַמִּימִין הַדִּין כֵּן דַּאִין עוֹשִׁין תְּמוּרָה וְאִין נְפָדִין וְבְרֵינִתָּא קְתָנִי פְּדוּי: דְרָף נ"ו ע"א גַּמ' אֲלֵא מְדַפּוּסִים הַרְבֵּה לִיחּוּשׁ וְכוּ' מְפֹאן ק' לַמ"ש הַרְאַב"ד וַי"ל בַּפִּי"א מַה' מַעְשָׁר דִּין י"ג דְבַס"ס לֹא מְחַמְרִי בְּדַמַי ע"ש דַּא"כ מֵאִי פָרִיף נִימָא דְהֵכָא דְשָׂרִי ר"מ לֹא מִשּׁוּם קְוֹלָא בְּדַמַי אֲלֵא מִשּׁוּם דְהִיָּה ס"ס שְׁמָא מְאָדָּם אֲחַד קְנָאָם וְאַת"ל מְשַׁנֵּי ב"א שְׁמָא שְׁנֵיהֶם מַעְשָׁרִין אוֹ שְׁנֵיהֶם אִין מַעְשָׁרִין מִיְהוּ מְסַבְרַת ר"י דְאָסַר מְטַעַם שְׁאֲנֵי אוֹמַר וְכוּ' אִין לְהַקְשׁוֹת ע"ד הַרְאַב"ד מִשּׁוּם דַּס"ל לַר"י פִּינֵן דְמְשַׁנֵּי דְפּוּסִים וּמִן הַחֲמָה וְצוּנְנַת מוֹכְחָא מִקְלָתָא דְמְשַׁנֵּי ב"א קְנָה וְאִינוּ נִכְנָס בְּגִדְרָא סְפַק כַּמ"ש הַתּוֹס' אֲבָל מְמַאי דְפָרִיף הַגְמָ' דַּר"מ אַדְר"מ לְשְׁמוּאֵל קָשָׁה וַי"ל וּבְגוּפָה דְשְׁמַעְתָּא אִיכָּא לְמִזְדַּק אֲמַאי ק"ל אֲשְׁמוּאֵל וְלֹא רַמִּי בְּרֵינִתָּא דְסִיטוֹן אַמְתַּנְגִּי דְדַמַי הַלְזוּ: עוֹד בַּגְמָ' וְשְׁמוּאֵל לֹא שְׁפִיר קְמַשְׁנֵי וְכוּ' וְלְדַבְרֵי אַבְיֵי ע"כ מְשַׁנְתָּנוּ מְטַעְמָא

דלא לזלזלו ביה וכ"ה הטעם עם בירוש' וכ"כ הרמב"ם ז"ל בפי' עה"ת וע"ש למרן הכ"מ: ע"ב
תוס' בד"ה והאי וכו' מישאל ששכר פרה וכו' עכ"ל בגמ' שם לא מוכח אלא מפהן ששכר פרה
עיין שם בתוספות ופירוש רש"י: בד"ה כל וכו' וק' לפי מהכא וכו' עכ"ל עיין שם בפירושב"ם
דמינישב זה דבמטלטלין חוזר המקח ובמקרקעי חוזר האונאה ע"ש והגמ' פאן דלא מוקי בעיית
רבא בכה"ג דאי במקרקעי חוזר אונאה ואי במטלטלי חוזר המקח משום דרבא נקט בבעייתו
אונאה משמע דהבעיא היא אי יש אונאה ולא נקט ביטול מקח וכן לתי' התוס' דמתני' דהתם
בסתמא לא מוקי הגמ' הבעיא בסתמ' וביותר משתות דאי במטלטלי הוי ביטול מקח ואי במקרקעי
לא הוי ביטול מקח עד פלגא משום דרבא נקט אונאה ולא נקט ביטול מקח בבעייתו גם לתי'
התוס' הא דלא פריף הגמ' פאן ממתני' משום דבעי לדחויי דאפי' בביתול מקח ליפא למבעי ולכף
מיייתי מדרבא: דף נ"ז ע"ב בד"ה לספק וכו' אי יצא השער וכו' עכ"ל הומ"ל קדש במאי מתחלל
פיון דאין לו ואפשר דלב ב"ד מתנה ביצא השער המתחלל: בא"ד ולכף נקט ועמדה אח"ך מג'
וכו' עכ"ל פי' דאי גם בלא יצא השער שרי בהקדיש הול"ל ויצא השער בג' אבל מלשון ועמדה
משמע דנשתנה השער שיצא כפר ולהכי מוכרחים לו' שיצא השער של לקוטות: בא"ד היינו
שהגזבר עצמו נותן וכו' עכ"ל דלא"ה הנה אסור דהוי פתן מנה לפ' ומשום אתי לאחלופי כ'
הוכחא דאבנים ומ"ש מהרש"א תרי הוכחות גזבר ואבנים ע"ש לא דק בלישניה: גמ' ורמינהי בני
העיר וכו' עיין למהר"א ששון סי' ע"ג שהוכיח מפאן מדלא משגי פשקנו מידו כדבסמוך מוכח
דל"מ קנין ליטבע דהוי קנין דברים ובמדרדכי לקמן כ' דר"י דמשגי פשקנו מידו קאי גם אקושיא
זו ע"ש והמח"א בה' שומרים סימן כ"ב הוכיח מדברי הר"מ בפ"ז מה' סנהדרין ופ' מרן בש"ע
בסי' כ"ב דמהני קנין כה"ג ולא הוי ק"ד ע"ש ולפמ"ש הב"ח בסי' כ"ב בכוננת דברי הר"מ אין
ראיה משם פלל ע"ש: דף נ"ח ע"א גמ' דתינת עד שלא נתרמה וכו' לפמ"ש מרן בכ"מ בפ"ג מה'
שקלים לדעת הר"מ דלס"ד בגמרא דס"ד דמייירי בשומר חנם מאי דקתני בני העיר שוקלין
אחרים אנתרמה נמי קאי ע"ש ק' מאי פריף הגמ' לר"י נימא דבש"ח מייירי וכיון דבני העיר
שוקלין אחרים הי"ל קדשי' שחייב באחריותן ומ"מ הנשבעין לגזברין דהא לס"ד דגמ' פן הוא
לפ"ד הכ"מ לדעת הר"מ וי"ל: פירש"י בד"ה אלא אר"א וכו' ובש"ח וכו' עכ"ל נר' דס"ל דבש"ש
ל"מ משום דחז"ל לא יעשו תקנה להפסיד ממון לזה אבל בש"ח מיתוקמא שפיר דס"ל דבפשיעה
חייב כמ"ש האחרונים מדברי רש"י במתני' אלא דמדאורייתא פטור משבועה אבל אי הודה דפשע
חייב וחז"ל תיקנו ליטבע אבל הר"מ בפ"ג מה' שקלים מפ"ל בש"ש וס"ל דחז"ל עשו תקנה
להפקיע ממון וע"ש במרן הכ"מ והש"ף בסי' ס"ו ס"ק קכ"ו כ' בפשי' דודאי לא יעשו חז"ל תקנה
להפקיע ממון להוכיח עפ"י כשי' הר"מ דבפשיע' חייב דלא פהתוס' ע"ש ונעלם ממנו דברי הר"מ
דה' שקלים: דף ס' ע"ב גמ' ותסברא דאיפא הש"ף וכו' הק' הלח"מ בפ"ו מה' מו"ל לדעת הר"מ
דהלנה ודר בחצרו בחצר דלא קיימא לאגרא או בגברא דעביד למיגר הוי ריבית דאורייתא הא
מ"ל נשף בלא תרביית בחצר דקיימא לאגרא וגברא דלא עביד למיגר ותרביית בלא נשף בגברא
דעביד למיגר וחצר דלא קיימא לאגרא ע"ש ונ"ל דל"ק דדירת החצר נ"ל מפל דבר אשר ישף
והכא ארישא דקרא דלאוי קיימינו דכתיב פסך ואוכל ובכסף ואוכל ל"מ זה בלא זה וע"כ לעבור
בב' לאוי ובמתני' דלא קתני דירת החצר הא תנו לה לקמן ועיין למהרמ"ש ז"ל: דף ס"א ע"א
תוס' בד"ה אא"ע וכו' פיון דכתיב פל דבר וכו' פסך ואוכל למ"ל עכ"ל והא דלא ק"ל למ"ל פל
דבר נמי לכתוב לא תשיף לחוד י"ל הו"א דוקא פסך אנוכל אע"ג דכתיב סתמא פיון דגבי מלוה
מפורשו פסך ואוכל וכו' מפירש"י ואין להקשות הא בעי לכתן' ג' נשף והיכי מצי למכת

בִּינָהוּ בְּלֹא אֲנָכֵל כְּסָף דִּי לְכַתּוּב לֹא תִשָּׂי לְאַחִיָּה וְנִשְׂאָה כ"ד אֲשֶׁר יָסַף וְגַבִּי קָרָא דְוִלְאָחִיָּה
לֹא תִשָּׂי לְכַתּוּב וְנִשְׂאָה: גַּמ' דָּאִי כ' רַחֲמָנָא לָאו בְּאוּנָאָה וְכוּ' אִין לְהַקְשׁוּתְהוּ"א שְׁתוּת פְּאוּנָאָה
דְּאוּנָאָה נְמִי עוּבַר עָלֶיהָ אֲפִילוּ בְּפַחוּת מְשֻׁתוּת כַּמ"ש מְהַרְשָׁ"א לְעֵיל דַּנ"ב ע"ש: תוּס' בַּד"ה אֲמָרִי
וְכוּ' דָּאִין מְזַהֲרִין מ"ה וְכוּ' עַכ"ל יל"ד א"כ מַנ"ל לְמִיָּדְרֵשׁ מְלֵא תַגְנֻבּוּ ע"מ לְמִיקֻט נִימָא דְאַתָּא
לְגַנְיָבָה גּוּפָה לְמִלְקוּ' וי"ל דְּכָבֵר יְדַעֵי אִיסוּר' מְרַבִּית וְאוּנָאָה מְסַתְפֵּר לְאוּקוּמִי קָרָא לְדָבֵר חֲדָשׁ
כַּמ"ש הַתּוּס' בְּמַפּוֹת דִּי"ח ע"א בַּד"ה אִיסוּרָא ע"ש: בַּד"ה לְעַבְרָא וְכוּ' וי"ל מְשׁוּם דְּלֹא לְקִי וְכוּ'
עַכ"ל מַה שֶּׁהָק' מְהַרְשָׁ"א דְּכִי מוּקְמִי נְמִי אֲכּוּבֵשׁ ש"ש נִיתַק הוּא דְּכַתִּיב אֵת הָעוֹשֶׂק ע"ש ל"ק
דְּלֹא מְנַתַּק תְּרִי לְאוּי דְּסִמִּיכִי כַּמ"ש הַתּוּס' בְּמַפּוֹת רִישׁ דַּט"ו ע"ש וּמַה שֶּׁתִּי דְּכִינּוּ דָּאִין לְשׁוֹן
הָעֵשֶׂה שְׁנָה לְלֹאו לֹא הָוִי נִיתוּק ע"ש צ"ל לַפ"ד דְּהַגְמ' דְּקֶאֱמַר לְעַבְרָא בַב' לְאוּי הוּמ"ל דְּאַתָּא
לְמִלְקוּת מִיְהוּ ק' לַפ"ד הָא דְּאַפְקָה בְּלִשׁוֹן גְּזִילָה פִּי הִיכִי דְּלִלְקִי עָלֶיהָ וְהִיכִי מְמַעְטִי גְזֵל הַגּוּי
מְדַאֲפָקָה כַּמ"ש הַתּוּס' בְּסִמּוּף: בַּא"ד הֵלֵא בְּיִשְׂרָאֵל גּוּפִיָּה וְכוּ' עַכ"ל עַמ"ש מְהַרְשָׁ"א וְל"ק דַּא"כ
לְכַתּוּב לֹא תַעֲשֶׂוּק וְלֹא לְכַתּוּב בְּלִשׁוֹן גְּזִילָה וְלֹא אַצַּט' רַעְפָּה: ע"ב בַּד"ה רְבָא וְכוּ' אֵלֵא לְיִנְיָשׁב
הַבְּרִיָּתָא וְכוּ' עַכ"ל עֵינּוּ לְמְהַרְשָׁ"א וְ"ל שְׁכ' דַּאֲע"ג דַּלְר"י אִיְהוּ פְּטוּר בְּנִיּוּ סְיִיבִין אִי לָאו דְּרִשׁוּת
יּוֹרֵשׁ פְּרִשׁוּת לּוֹקֵחַ ע"ש וְעַפִּי"ד נִיחָא דְּבָרִי רַש"י בְּקַמָּא דָּף צ"ד ע"ב שְׁכ' טַעְמָא דְּרִשׁוּת יּוֹרֵשׁ
דְּסוּגִיָּא דְּהַתָּם אֵלִיבָא דַר"י דְּאֲמַר בִּימִי ר' נִשְׁנִית מְשֻׁנָּה זֹו וְע"ש בְּתוּס' בְּרַם ק' מַאי פְּרִיָּה לְקַמָּן
הָא אֲבּוּהֵן סְיִיב נִימָא דְּאַבּוּהֵן פְּטוּר וְדַקְתָּנִי בְּדִידְהוּ רַבּוּתָא אֲשִׁמוּעִי דְּאַפִּילוּ אֲנָהוּ פְּטוּרִין
וְאַשְׁמוּעִי דְּרִשׁוּת יּוֹרֵשׁ פְּרִשׁוּת לּוֹקֵחַ וי"ל דְּס"ד דְּהָא מִילְתָּא מְסִיפ' שְׁמַעֵי לַה דְּדוּקָא דְּבָר
הַמְּסוּנִיִּים מְשׁוּם כְּבוֹד אַבִּיָּהֶם וְרִישָׁא לֹא אַצַּט' אֵלֵא לְדִיּוּקָא דְּהָא אֲבּוּהֵן סְיִיב וּמְשַׁנֵּי דְּרִישָׁא לֹא
תְּנִי לַה אֵלֵא אַגַּב סִיפָא: גַּמ' מ"ט דַּר"י וְכוּ' הַקְשָׁה הַפְּנ"י אֲמַאי אַצַּט' טַעַם לַר"י הָא אִיְהוּ ס"ל
בַּפ' א"נ דְּכָל הִיכָא דְּאִיכָא מְלַקוּת וּמְמוֹן מִילְקָא לְקִי מְמוּנָא לֹא מְשַׁלֵּם וְנִדְחַק לְאוּקוּמָה בְּדָלֵא
הַתְּרוּ בִּיָּה ע"ש וְל"ק דְּלֹא מוּקִי ר"י קָרָא דּוּחִי אַחִיָּה לְדְרִישָׁא אַחֲרִיתִי אֵלֵא אַחַר כָּף דְּאִיכָא קָרָא
בְּרַבִּית דְּפְטוּר אַבְל אִי לָאו קָרָא הוּ"א הִכָּא גְּלִי קָרָא דּוּחִי דְּסְיִיב פִּינּוּ דְּעֵיקַר קָרָא דּוּחִי בְּרַבִּית
כְּתִיב וְכוּ' ג' אֲמָרִי הֵתָם בַּפִּי רִיבְתָה תוֹרָה ע"ז לְתַשְׁלוּמִין וּבָזָה נִיחָא מַה שֶּׁהָק' עוֹד הַפְּנ"י ע"ש
וְעוֹד נַר' פִּינּוּ דְּאַמְרִי לְקַמָּן פֵּל סְלוּקִי בְּלֹא זוּזִי אֲפּוּקִי מִיְנִיָּה הוּא א"כ ר"י דְּאֲמַר אִינָּה יוֹצֵאָה
בְּכֻלָּל דְּבָרֵיו נְמִי דְּלֹא מְסַלְקִי לִיָּה בְּלֹא זוּזִי וְאִי טַעְמָא דַּר"י מְשׁוּם דְּהַמְלַקוּת פּוּטֵר הַתַּשְׁלוּמִין פִּינּוּ
דְּבַר חִיּוּבָא דְּמְמוֹן הוּא אֵלֵא דְּהַמְלַקוּת הוּא דְּפְטֵרִי הִיכָא דְּלֹא מְשַׁלֵּם מְמַשׁ אֵלֵא לְסְלוּקִי בְּלֹא זוּזִי
מְסַלְקִינּוּ לִיָּה: דָּף ס"ב ע"א גַּמ' וְאִי לָאו כְּגַבּוּי וְכוּ' וּפִי רַש"י וְהַתּוּס' וּמ"ט דְּרַבֵּנּוּ וְהָא דְּלֹא מוּקִי
דְּפִלְיָגִי בְּשִׁטֵּר הָעוֹמֵד לִיְגַבּוּת אִי כְּגַבּוּי כְּדַפְלִיגִי ב"ש וּב"ה בַּמַּס' סוּטָה מְשׁוּם דְּאַכְתִּי ק' בְּמַאי
דְּקֶאֱמַרִי מְשׁוּם קוּם עֵשֶׂה וְת"ל מְשׁוּם דְּלֹא עֵבִיד מִיָּדִי: תוּס' בַּד"ה לֹא וְכוּ' וְהַמְק' לֹא הַבִּין וְכוּ'
עַכ"ל אַבְל לְשִׁי רַש"י נִיחָא דְּאַכְתִּי לֹא ס"ד שִׁימָה וְהָא דְּלֹא נִיחָא לְהוּ לַפ' כַּשִּׁי רַש"י אֵלֵא דַּכ"ע
כַּר"א מְשׁוּם דָּאִי בְּגַבּוּי נִיתַק כ"ש בְּלֹא גַבּוּ דְּנִיתַק וּמַכַּח זֹה דְּחוּי מְעֵיקְרוּ דָּאִין לְפָרֵשׁ שְׁכ' מְהַרְשָׁ"א
ע"ש דָּאִי אִיתָא דְּלֹא גַבּוּ עַדִּיף אֲמַאי נִיָּדוּ מִפִּירֵש"י: ע"ב גַּמ' דְּמִי חֲטִי מַבַּע"ל עֵינּוּ לְהַטוּ רִישׁ
סִי קַס"ב וְדוּק: דָּף ס"ד ע"א תוּס' בַּד"ה אִי תַקְפָּה וְכוּ' דָּאֵם יָבֵא רִינּוּחַ בְּנֻלָּם פְּקֻדוֹן וְכוּ' עַכ"ל
מְשַׁמַּע דַּבְכָּה"ג דְּכּוּלָּם פְּקֻדוֹן שְׁפָל הַרִינּוּחַ שְׁל הַנּוּחָן וְאֵם יְהִיָּה הַפְּסֵד כָּל הַהַפְּסֵד עַל הַמְקַבֵּל אֲסוּר
לְקוּשְׁטָא דְּמִילְתָּא וְהוּא תִימָה דְּכִינּוּ דְּלֹא יְהִיּוּ מְלֻנָּה אֵלֵא אֵם יְהִיָּה הַפְּסֵד א"כ לֹא יֵשׁ לוֹ הַנְּאָה
לְמַקְבֵּל בְּמְלֻנָּה זֹו וְאֲמַאי אֲסוּר כַּה"ג פִּינּוּ דַּל"ל בְּשִׁכְרַת הַמְלֻנָּה הוּא טָרַח לוֹ וְכ"כ לְהַדְיָא בַּעַה"ת
וְהַר"ן וּפ' מוֹר"ם בְּהַגְהָ רַס"י קַע"ז דַּבְכָּה"ג שְׁרִי ע"כ נ"ל דְּדַבְרֵיהֶם שְׁלֵא בְּדַקְדוּק וּנ"ל הַחֲצִי
פְּקֻדוֹן בְּסַתָּם עַסְקָא: ע"ב גַּמ' מַאי קַמ"ל תְּנִינָא וְכוּ' הָא דְּלֹא מְשַׁנֵּי דַּהוּ"א מַתְנִי בְּהַלּוּנִי וְכַדְפִּירֵש"י

בל"ב וקמ"ל אפ"י הלנהו נ"חא ליה לשנוויי דקמ"ל אפילו חצור דלא קניימא וכו' פי היכי דא"ש גם
לל"ב דלא תקשה לל"ב תנינא דנדאי ר"נ איסורא אתא לאשמועינן ולא התירה דהלנהו: פירש"י
בד"ה קמ"ל ויש ללמוד מפאן וכו' עכ"ל הקשה הלח"מ בפ"ו מה' מו"ל נ"מא דהכא מייגרי בהלוגי
ומשפנתא דנכנייתא בלא קצץ ע"ש ולק"מ דרש"י בל"ק קאי דאפילו הלנהו אסור דכן קביעות
דבריו ופ' להחמיר בל"ק וכ"ד הר"מ ע"ש ולל"ב פירש"י דמתני' בקצץ ומה שהק' מהרמ"ש
אמאי לא נ"חא ליה למי' לל"ב דמתני' בהלנהו ובחצור דקניימא לאגרא ולא אמר ר"נ דוקא הלוגי
אלא בחצור דלא קניימא לאגרא ע"ש ל"ק דא"כ גם לל"ב צריף לחלק בין בית לשדה ושיעור דברי
רש"י דל"ק צריף לחלק בין בית לשדה ולל"ב א"צ אלא דמיתוקמא מתני' בקצץ: בד"ה הלנהו
וכו' או לאח"כ עכ"ל הנינו לאחר הלואה תבע ממנו חובו והרחיב לו זמן ע"מ שידור בחצירו דהוי
כמו אדעתא דהכי אוזפיה וכס' הראב"ד בפ"ו מה' מו"ל דין ג': תוס' בד"ה האי וכו' וא"ת תק"ל
וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א ונ"ל דמשער הגבוה לא ק"ל די"ל דאיגרי ביש לו דאחר פוסק עמו
על הגדיש מתניא וביש לו י"ל אם יתקלקלו פנלים על הנותן וכמ"ש אח"ז אבריינתא דר' אושעיא
ולמסקנא דתי' משום שאינו מבנרר וכו' אתיא אפ"י באין לו ניצא השער פוסק כשער הגבוה:
בא"ד משמע דקלוקל ל אחר וכו' עכ"ל מה שהקשה מהרש"א ו"ל הא למסקנא דשמעתין בניקרא
וזולא סגי ע"ש י"ל דקלוקל אחר דקאמרי הנינו קלוקל השכיח כמו החמיץ ובקלוקל השכיח לא
סגי בניקרא וזולא כמ"ש התוס' בדבור הקודם: בד"ה ולא וכו' אלא בין ביה לשדה היכא שאינו
מלנה וכו' עכ"ל הא דלא נ"חא ליה למי' דשאני הכא דשכר ממנו בפחות אפ"י נפל אינו מפסיד
משום דס"ל בשוכר בית ונפל אי הקדים לו השכירות כשנפל אין חיוב על המשפיר להחזיר
השכירות והכא שמעתין כבר במלנה הן אצלו והוי כמקדים לו השכירו' ועיין לה' מח"א ה'
שכירות סי' ג' ע"ש: בד"ה אכל וכו' ולא נקט ולא ישפיר פליו או בהמתו בפחות וכו' עכ"ל אכל
מדלא נקט ברישא פליו אין להוכיח די"ל רבותא אשמועי' אפילו בחצרו דנהנה בעל החצר ושאיה
נופת שער כדאיתא בקמא דף צ"ה ע"א ע"ש דרישא בחצור דלא קניימא לאגרא דקמ"ל דקאמר
הגמ' הנינו דמתני' בחצור דלא קניימא לאגרא נמי איגרי לפום האי תי' דהתוס' דאל"ה ק' אמאי לא
אשמועי' מתני' אפילו חצור דל"ק לאגרא אכל מלא ישפיר בפחות מוכחי שפיר דמשמע בחצור
דקניימא לאגרא כדכתבו בתי' הב' ובחצור דקניימא לאגרא לית בה משום ושאיה וכו' דהא הוא בעי
לאגורה לאחרני ובתי' הב' משמע להו רישא בחצור דקניימא לאגרא דומיא דסיפא דלא ישפיר
בפחות וה"ה דהו"מ לאוכחי מרישא לפום דנהה אמין ה"מ בחצור דקניימא לאגרא דקאמר הגמ'
אלא דניחא להו לאוכחי מסיפא גם למסקנא: דף ס"ה ע"ב גמ' פעמים ששניהם מותרין וכו' הנה
כל החלוקות מפ"ל הגמ' בדאמר בפ"י כל חד כדנינה אכל אם מכר לו בסתמא ופרע לו מקצת
דמים לא נתבאר דינו פאן אכל הוא מבואר לקמן דע"ז ע"ב דאי עייל ונפיק אזוי ל"ק עד שימתן
כל הדמים ואי לא עייל ונפיק אזוי קנה מעכשיו וזוי הוה הלואה ע"ש וצ"ל דמאי דאמרינן ב'
מותרין בדאמר ליה קני כשיעור זונה בעי לפ' לה אפ"י בלא עייל ונפיק אזוי ופעמים שהלוקח
מותר ומוכר אסור בעי לפרש לה אפ"י בעייל ונפיק אזוי: תוס' בד"ה לא וכו' וא"ת אמאי אסרי'
וכו' עכ"ל קושיתם היא למ"ד משלשין דהשתא ע"כ מתניתין דלא כר"י אלא כת"ק דצד אהד
ברבית אסור ומק' שפיר רישא אסיפא אכל לרב ענן דמפ"ל לרישא במוכר אוכל פירות י"ל
דמתני' כר"י דצד אהד ברבית מותר וא"ש לפ"ז מה שתי' למאן דמוקי במעכשיו נ"חא דלכאורה
ק' דלדידה נמי תקשה הא לא הוכרח לאוקומה במעכשיו אלא משום אסמכתא והא בלא"ה צריף
לאוקמה הכי מכת קושיתם אלא די"ל דההוא דאוקמה במעכשיו מכת קושני' אסמכתא ס"ל כרב

עָנַן מִיְהוּ הַגֹּמֵ' קָאָמַר וְלֹא פְּלִיגֵי וְכוּ': דָּף ס"ו ע"א בַּד"ה פְּטוּמֵי וְכוּ' אֲבָל אִם בְּתַחֲנִי הַדְּבָרִים וְכוּ' עַכ"ל גַּם הֵרָא"ש פָּאָן כ"כ וְעֵינֵין לְהֵרָא"ש בַּפ' הַסְּפִינָה דַּע"ז ע"א גְּבִי ע"מ שְׁתַּקְּתָּבוּ לוֹ אֶת הַשְּׁטָר שֶׁנֶּר' מְדַבְּרִיו אִפְּי' בְּתַחֲנִי הַדְּבָרִים אֲמַרִי פְּטוּמֵי מִקְּלֵי דְּמִלְשׁוֹנוֹ שְׁם מְשֻׁמַּע אִפְּי' בְּמוֹכֵר וְלוֹקַח פֶּן הוּא וְדַבְּרִיו סְתָרָאֵי לַמ"ש פָּאָן וְעֵינֵין לְהַתּוֹס' ר"פ הַפּוֹתֵב בַּד"ה פְּדָרְב דְּנַר' קֶצֶת שְׁחוּלְקִין אַמ"ש פָּאָן וּבַמ"א פְּתַבְתִּי בְּזֵה: בַּד"ה וּמְנִיּוּמֵי וְכוּ' אֲבָל הֵכָא ע"ד פֶּן מְלוּה מְעוּתֵיו וְכוּ' עַכ"ל וְנִיחָא גַּם קוֹשְׁיָא א' דְּמְנִיּוּמֵי אֶהְדְּרִיהָ גַּם אֲשַׁעַת מְעוֹת אֲבָל מ"מ טַעְמָא דַּר"נ אִפְּתִי לֹא נִיחָא מ"ש מְאַסְמַכְתָּא דְּרַבָּה בַּר אֲבִוְהָ וְזֵהוּ שִׁכ' אֲבָל לַר"נ וְכוּ' וְעֵינֵין לְהַתּוֹס' בְּבִתְר' וּבְמַהְרָשׁ"א שְׁם ע"ש: בַּא"ד וַא"ת דַּבְּפ"ד נְדָרִים וְכוּ' עַכ"ל בְּקוֹשְׁיָתָם א' דִּיקְמוּ הֵהִיא דְּנָדָרִים לְשַׁעַת מ"מ הֵפֶךְ מ"ש פָּאָן וְנַר' דְּתַחֲזִילָה ס"ד דְּטַעְמָא דְּשַׁעַת מ"מ מְשׁוּם שֶׁהוּא שַׁעַת הַהַתְּפָסָה וְכַמוֹ כֵּן הֵהִיא דְּנָדָרִים אֲבָל אַחַר שִׁכ' דְּטַעְמָא בְּשַׁעַת מ"מ מְשׁוּם שֶׁעֲשָׂה לוֹ טוֹבָה א"כ הֵהִיא דְּנָדָרִים דְּמִי לְאַחַר מ"מ שְׁלֹא עֲשָׂה לוֹ טוֹבָה וּלְפ"ז לְפִיר"ת שִׁכ' אַח"כ מְתַנְרֵץ גַּם הָאֵי וַא"ת דְּכִיּוֹן דְּעֵיקָר הַטַּעַם מְשׁוּם הַתְּפָסָה י"ל דְּדָמֵי הֵהִיא דְּנָדָרִים לְשַׁעַת מ"מ כַּד ס"ד מְעֵיקָרָא דְּלֹא פְּמַהְרָשׁ"א.

ע"ב בַּד"ה נְאִי וְכוּ' וְהֵכָא מֵאֵי אַסְמַכְתָּא וְכוּ' עַכ"ל דְּהֵכָא לֹא גְזִים וּבִידּוֹ לְמַפּוֹר מְנַכְסִיו וְנוֹקָא בְּחַמְרָא דְּלַקְמָן דַּע"ג קָרִי לִיהָ אֵין בִּידּוֹ מְשׁוּם דַּאמ"ל לְקַנּוֹת פְּשַׁעַר הַזּוּל כַּמ"ש הַתּוֹס' שְׁם ע"ש: בַּד"ה הֵתָם וְכוּ' פִי הֵיכִי דְּלִיקּוּ בְּהִימְנוּתִיהָ וְכוּ' עַכ"ל וְלַר"נ דַּס"ל לְקוֹשְׁטָא דְּמִחִילָה דְּמַחֲזִילָה בְּטַעוֹת לֹא הֵנִי מַחֲזִילָה ע"כ דְּמִשְׁנֵי לַהֵהִיא דְּאִילוּנִית דְּנִיחָא לַה דְּתִפּוּק עֲלֵהָ שְׁמָה דְּאִישׁוֹת ס"ל וְס"ל דְּדָמֵי אִילוּנִית לְמוֹכֵר פִּירוֹת דְּקָל דְּחַד סְבָרָא אֵית לַהּ לְתַרְנִיגָהוּ דְּבַהָא נִיחָא לִיהָ וּבַהָא נִיחָא לִיהָ אֲבָל לְרַבָּא דְּהַבִּין בַּדַּר"נ דְּמַחֲזִילָה בְּטַעוֹת הֵנִיא מַחֲזִילָה וְלֹא מְשׁוּם דְּנִיחָא לִיהָ דְּלִיקּוּ בְּהִימְנוּתִיהָ ע"כ דַּל"ל הָאֵי סְבָרָא דְּנִיחָא לִיהָ וַא"כ בְּאִילוּנִית נְמִי ל"ל סְבָרָא דְּנִיחָא לַה שְׁמָה דְּאִישׁוֹת וּלְכַף מַחְוֵי לִיהָ ר"נ אִילוּנִית לְשִׁיטְתִּיהָ דְּרַבָּא: דָּף ס"ז ע"א לֹא כְּתוּבָה וְלֹא פִירוֹת רַש"י פָּלַל בְּנֹלָא כְּתוּבָה נְדוּנָא וַא"כ מְכַתּוּבָא מוֹכַח דְּהֵנִי מַחֲזִילָה וּבְסַמוּךְ פִּי דְּמַפִּירוֹת מוֹכַח לַה וְנַר' דְּעֵיקָר הוֹכַחַת הַגַּמ' מִפִּירוֹת דְּלֹא יְדַעֵי דְּנְדוּנָא בְּכַלל כְּתוּבָה אֲלֵא אַחַר דְּקַתְנֵי פִירוֹת וְשְׁמַעֵי דְּמַחֲזִילָה בְּטַעוֹת הֵנִיא מַחֲזִיל' וּבְנֹלָא בְּלֵאוֹת פִּירֵש"י נְדוּנָא הַקְּיָיִמִין וּמְשַׁמַּע דְּאֶפְּלוּהוּ קֵאֵי גַּם הַשְּׁנִיגָה וְהוּא הֵפֶךְ הַגַּמ' שֶׁהִבִּיאוּ הַתּוֹס' דְּבַנְכְּסֵי צ"ב אֵית לַה וְהַתּוֹס' לֹא נִרְגָּשׁוּ עָלָיו מְזֵה וְנַר' דַּס"ל אִפְּי' נְדוּנָא אִם לֹא שְׁמַאֲתָן עָלָיו בְּכַתּוּבָה דִּין נ"מ אֵית לַהּ וּלְכַף בְּנֹלָא כְּתוּבָה פִּירֵש"י וְשְׁמַאֲתָן וְכֵן אֵיתָא סְבָרָא הַלְזוּ בַּאֵה"ע ס' פ"ה ע"ש וּמְשׁוּם דְּלִשׁוֹן בְּלֵאוֹת נוֹפֵל עַל הַנְּדוּנָא וּלְכַף פִּי נְדוּנָא וּלְעוֹלָם דִּין צ"ב ז"ל פִּיּוֹן דְּלֹא שְׁמַאֲתָן וְנַכְסֵי צ"ב בְּאִילוּנִית וּמְמַאֲנָת נַכְלָל בְּנֹלָא כְּתוּבָה וּבְשִׁנְיָה כְּתוּבָה מְמַשׁ וְלֹא צ"ב בְּכַלל: וְכֵן אָמַר רַבָּא וְכוּ' אַע"ג דְּרַבָּא לְעֵיל הוֹכִיחַ מְאֻנָּאָה דְּמַחֲזִיל' בְּטַעוֹת לֹא הֵנִיא מַחֲזִילָה י"ל דְּבַתֵּר דְּהַשִּׁיב לוֹ ר"נ מְאִילוּנִית הוֹדָה דַּע"כ טַעְמָא דְּאֻנָּאָה מְשׁוּם דְּלֹא יָדַע דְּמַחֲזִיל וּלְכַף קָאָמַר הֵכָא דְּאִינָה יוֹצֵאָה: פִּירֵש"י בַּד"ה הֵכָא וְכוּ' וּפְּלִיגָא וְכוּ' עַכ"ל וְהָא דְּפִירֵש"י לְעֵיל גְּבִי הֵדְרָא אַרְעָא וְהֵדְרֵי פִּירֵי דְּהֵינּוּ פִּירֵי דְּאַחַר ג"ש דְּנוֹקָא הֵינּוּ לַס"ד דַּגְמ' לְעֵיל דְּטַעְמָא דַּר"נ מְשׁוּם מַחֲזִילָה בְּטַעוֹת אֲבָל מְשׁוּם רַבִּית ס"ל דְּהֵנִי א"ר וְלֹא הֵנִי מַחֲזִילָה בְּטַעוֹת אֲלֵא בְּפִירֵי דְּאַחַר ג' וּכַמ"ש הַטּוֹר בַּח"מ ס' ר"ז ע"ש בַּב"י אֲבָל לְמֵאֵי דְּמַסִּיק הֵתָם הַלְזָאָה וְה"ל דְּהֵנִי ר"ק הֵדְרֵי פִּירֵי בֵּין דְּתוּף ג"ש בֵּין דְּלֵאֲחַר ג"ש וְשִׁפִּיר פִּירֵש"י דְּפְּלִיגָא: תוֹס' בַּד"ה פִּירֵי וְכוּ' דְּטַעְמָא דְּרַבִּינָא מְשׁוּם דְּהֵנִי מַחֲזִילָה וְכוּ' עַכ"ל וְלִשְׁנֵי רַש"י לְעֵיל דַּר"נ ס"ל מַחֲזִילָה בְּטַעוֹת הֵנִי מַחֲזִילָה צ"ל דְּרַבִּינָא פְּלִיג עָלֶיהָ וְע"ל דְּלֹא הֵנִי מַחֲזִילָה וְעֵינֵין לְהַתּוֹס' לְעֵיל בַּד"ה הֵתָם: ע"ב גַּמ' וְלַמ"ד אִפְּי' לֹא אֲגַבִּינָהוּ וְכוּ' עֵינֵין לְהַמַּח"א ה' קַנְזֵן חֲצַר שֶׁהוֹכִיחַ מְפֹאֵן דְּכַלְיוֹ קוֹנִין אִפְּי' אֵין לְהֵם תוּף וְנַעֲלָם מְמַנּוּ דְּבַרֵי הַתּוֹסְפוֹת סַפ"ק דְּסוֹפָה שִׁכ' דְּבוּדִיא שְׁמַקְבֵּלַת תְּמָרִים יֵשׁ לַהּ אֲדַנְפָּא זֵה

שְׁמַעְתִּי וְעֵינַי עוֹד שָׁם סִי יו"ד שְׁהוֹכִיחַ מִפְּאֵן דְּלִמָּ"ד אֵין קוֹנִין כְּלִיו בְּרִשׁוֹת מוֹכֵר אִפִּי הַכְּנִיסָם
בְּרִשׁוֹת ע"ש וְעֵינַי לְהַתּוֹס' לְעֵיל דַּס"ד ע"א בַּד"ה גַּט: תּוֹס' בַּד"ה וְהִילְכְתָּא וְכו' וְהוּי פְּטוּמֵי מִקְלֵי
וְכו' עכ"ל מְדַבְּרִיהֶם מִשְׁמַע דְּהַשְׁתָּא ס"ד דְּאִינְרֵי בְּתַחֲזִילַת הַמְּבַר וְאִפִּי"ה כ' דְּהוּי פְּטוּמֵי מִקְלֵי וְזֵה
סוֹתֵר לַמ"ש לְעֵיל דַּס"ו בַּד"ה פְּטוּמֵי וְנֵר' דְּכַנּוּנְתָם כְּאֵן דְּלִכְאוּרָה יֵשׁ לְהוֹכִיחַ מִפְּאֵן דְּאִפִּי בְּתַחֲזִיל
הַמְּכָר אֲמַרִּינּוּ פְּטוּמֵי דַע"כ הַטַּעַם כְּאֵן מְשׁוּם פְּטוּמֵי וְעַמ"ש מֵהַרמ"ש בְּסוֹף דְּבַרְיָהֶם: דָּף ע' ע"א
בַּד"ה דְּקָא וְכו' מִשְׁמַע וְכו' עכ"ל הָא דְסָגִי לִיה לְעֵיל בְּמַרְא פַּחַת לְחוּד מְשׁוּם דְּהַפַּחַת גְּדוּל דְּאִפִּי
נִשְׁפָּרָה לֹא מְשַׁלֵּם מִשְׁא"כ פַּחַת דְּהִקָּא: בְּפִירִש"י בַּד"ה דְּהִקָּא וְכו' דְּלֹא עֲבִידֵי אִינְשֵׁי דְּמַפְקְדֵי וְכו'
עכ"ל נֵר' דַּס"ל דְּדְּהִקָּא פְּרִיקָא אִית בֵּיה מְשַׁקְל וְלִכְךָ צ"ל דְּלֹא עֲבִידֵי דְּמַפְקְדֵי מִיהוּ מַמ"ש רַש"י
עֲשִׂיר וְכו' נֵר' כַּמ"ש מְהַרְשֵׁ"ל דְּלֹא נִקְטִי דְּהִקָּא מִינְיָה וּבְדַבְּרֵי מְסוּנִיִּים אִינְרֵי אִפִּי נִקְטִי מִינְיָה
וְלִכְךָ הַנְּצָרָה בַּגַּמ' לֹו דְּיִלְמָא יְהִיב סִימְנָא וְכוּן הַתּוֹס' שִׁכ' וְאִי חִינְשֵׁי דְּיִלְמָא מוֹדָה לִיה א"כ דְּהִקָּא
פְּרִיקָ' וְכו' וְלֹא דְּחוּ מְדַבְּרֵי מְסוּנִיִּים גּוֹפִיָה א"כ בְּלֹא סִימְנָא נְמִי י"ל דְּדַבְּרֵי הַמְּסוּנִיִּים כִּינּוּ דְּנִקְטִי
מִינְיָה אֵין אֲנוּ נּוֹתְנִין לֹו בְּלֹא סִימְנָא אֲבָל דְּהִקָּא פְּרִיקָא כִּינּוּ דְּבִידּוּ הוּא יִתְנַנּוּ לֹו וּמ"ש אַח"ז לְמָה
יִאֲמִינוּ לֹו הִינּוּ ר"ל דְּאִפִּי נְתַנּוּ לֹו הוּא אֲנֵן לֹא מְהִימְנִינוּ לְהוּ וְחוֹזְרִין וְנוֹטְלִין מִמֶּנּוּ כִּינּוּ דְּלֹא יְהִיב
סִימְנָא: תּוֹס' בַּד"ה אֲתָא וְכו' כִּינּוּ דְּאֲמִיד אֲמַאי לֹא נְטַעוֹן לִיתְמֵי וְכו' עכ"ל אֵהִיא דְּהַפּוֹתֵב מִקְשֵׁי
אֲבָל בְּשַׁמְעִיתִין י"ל בְּלֹא אֲמִיד וְעוֹד דְּלֹאוּ יִתְמֵי דִּידְיָה כִּי הִיכִי דְּנְטַעוֹן לְהוּ אֲבָל מ"מ קְשֵׁי קוֹשְׁיָא
ב' וְעֵינַי לְמְהַרְשֵׁ"א שָׁם בְּהַפּוֹתֵב: ע"ב בַּד"ה אֵין וְכו' דְּמַתְּנֵי דְּהִקָּא בְּרַבִּית דְּאוּרְנִי וְכו' עכ"ל מָה
שְׁהַקְשָׁה מְהַרְשֵׁ"א דְּנוֹקְמָה אֵהִיא דְּבַכּוּרוֹת בְּדִלָּא קֶצֶץ וְכו' ע"ש ל"ק דְּקֶצֶץ לֹא מְהַנִּיָּא אֲלֵא
לְעַנְיָן רַבִּית אֲבָל לְעַנְיָן דִּינְצָאָה מְרִשׁוֹתוֹ תְּלִיא בְּשׁוּמָא וְכִינּוּ דְּשַׁמְעֵי מִמְשַׁנְתְּנוּ דִּינְצָאָה מְרִשׁוֹת נּוֹתֵן
ע"י שׁוּמָא גַּם בְּהִיא דְּבַכּוּרוֹת יִצְאָה מְרִשׁוֹ נּוֹתֵן וְלֹא אֲמַרִּי כִּינּוּ דְּאִי לֹא מְשַׁבַּח וְכו' שְׁקִיל לְבַהֲמֵ'
וְנִלְדוּ וְאֵע"ג שִׁכ' הַתּוֹס' אֵע"פ שְׁנוֹתֵן לֹו מְהֵם קֶצֶץ וְכו' מ"מ ס"ל לְהַגְמֵ' דְּקוֹשְׁטָא הוּא דְּאִי לֹא
יְהִיב לִיה דְּמֵי שְׁקִיל לְבַהֲמָה וְנִלְדוֹת אֵע"פ שְׁנוֹתֵן לֹו מְהֵם קֶצֶץ: בַּד"ה תְּשִׁיב וְכו' כִּינּוּ דְּמַצְוָה
לְחַסְרָם וְכו' עכ"ל מִשְׁמַע דְּנוֹקָא מְשׁוּם דְּאִיכָּא מַצְוָה וְדִלָּא כַּהֲט"ז בִּי"ד סִי קִי"ז שִׁכ' דְּבַדְּבַר
שְׁהַתִּירָה תּוֹרָה בְּהִדְיָא אֵין פַּח בִּיד חֲכָמִים לְאֹנְסָרוּ ע"ש וְלִשֵׁי רַש"י צ"ל כַּהֲט"ז: דָּף ע"א ע"א
גַּמ' וְרַמִּינְיָה אֵין הִגֵּר נִקְנָה בַע"ע וְכו' וְעֵינַי בַּש"מ בַּמ"ש לִינְשֵׁב הַמְּכִילְתָּא דְּהִקָּא מִינְרֵי שְׁאֵין אֲמוֹ
מִישְׁרָאֵל ע"ש וְלִכְאוּרָה לַפ"ד מַאי פְּרִיָּה הַגַּמ' נּוֹקְמָה לְהָא דְּמַכִּיב' בְּאֲמוֹ מִישְׁרָאֵל דְּנִקְנָה בַע"ע
וְכִינּוּ דְּמַקְנֵי קִנֵּי וִי"ל דַּא"כ הו"ל לְקַרָּא לְמַכְתָּב נְמִי אֵין אֲמוֹ מִישְׁרָאֵל וְלוֹמֵר וְלֹא לְגַר שְׁאֲמוֹ
מִישְׁרָאֵל אֲלֵא אִפִּי אֵין אֲמוֹ מִישְׁרָאֵל וְאַח"ךְ לְכַתּוּב גַּר תּוֹשֵׁב אֲלֵא ע"כ גַּר דְּכַתִּיב כּוֹלֵל אִפִּי אֵין
אֲמוֹ מִישְׁרָאֵל וְעֵינַי בַּס' קְדוּשַׁת יו"ט סִי ס"ב: ע"ב פִּירִש"י בַּד"ה מְתָרוּמָה גְּמַרִּינּוּ לָה בְּקַדוּשִׁין
עכ"ל ע"ש בַּגַּמ' דְּהִילְפוּתָא הִיא מְגִירוּשִׁין וְקְדוּשִׁים וְאִינְתֵר קְרָא דְּתָרוּמָה לְבִנְיָ בְּרִית ע"ש וְצ"ל
דְּהַכּוּנָה דְּשְׁלִיחוֹת דְּעִלְמָא הֵנּוּ גְּמַרִּי מְתָרוּמָה אֵי לֹאוּ פִּירְכָּא דְּשַׁכְּנָן בְּמַחְשְׁבָה וְלֹא אֲמַרִּי לֹא
גְּמַרִּי מְתָרוּמָה אֲלֵא הִיכָּא דְּשִׁיכָּא פִּירְכָּא א"כ הִקָּא דִּילְפִי אֵין שְׁלִיחוֹת דְּלֹא שְׁיִיכָּא הַפִּירְכָּא
יְלַפִּינּוּ שְׁפִיר: תּוֹס' בַּד"ה בְּשַׁלְמָא וְכו' נְמַצָּא דִּישְׁרָאֵל לֹא ב' זָכָה בְּקַבְּלָתוֹ וְכו' נִרְאָה כְּנוֹתֵן לֹו
רִיבִית וְכו' עכ"ל מְדַכ' בְּלִשׁוֹן נִרְאָה כְּנוֹתֵן וְכו' מִשְׁמַע דְּכַה"ג דַּאמ"ל וְהִפְטֵר זָכָה יִשְׁרָאֵל בְּקַבְּלָתוֹ
וְדוֹקָא כִּי לֹא אֲמַר וְהִפְטֵר הוּא דְּכ' דִּישְׁרָאֵל ב' לֹא זָכָה בְּקַבְּלָתוֹ וְנ"מ לְעַנְיָן חֲזָרָה וְדִלָּא כַּמ"ש
מְהַר"ם אֲלִישֵׁי סִי א' וְכ"כ הַמַּח"א ה' שְׁלוּחֵינִי סִי כ"ב ע"ש: דָּף ע"ב תּוֹס' בַּד"ה שְׁטֵר וְכו' דַּא"כ
בְּסוּמָף דְּקֶאמֵר ר"י וְכו' עכ"ל מְבוֹאֵר מְדַבְּרִיהֶם דְּאִי כְּתַב סְתָם וְכָלֵל הַרְבִּית קוֹשְׁטָא הוּא דְּגִזְרֵי
כְּדָגִזֵר ר"י בְּסוּמָף וְהִינּוּ לְעַנְיָן מְשַׁעֲבָדֵי אֲבָל הִיכָּא דְּחִיב מוֹדָה אוּ יֵשׁ עֲדִים אֲחֵרִים גְּבִי וְלֹא
קִנְסִי בְּכָלֵל הַרְבִּית כְּלָל לְרַבְּנָן כְּדָמוּכַח מְהִיא דְּהַמְנִיחַ וְכ"כ מְהַרִּיק"ו שְׁוֹרֵשׁ י"ז ע"ש: בַּא"ד

דְּהָא אִיגְרִי בְּרִיבִית דְּרַבְּנָן וְכוּ' ע"כ"ל ל"פ"ז י"ל פ"א ריב"ם ול"ק מה שהק' עָלָיו מִתּוֹסָפֶת' ד"ל דְּהַתּוֹס' אִיגְרִי בְּדַאֲרֵינְתָא פֶּן שְׁמַעְתִּי מִיהוּ קָשָׁה בְּדַבְרֵי הַתּוֹס' הֲלָלוּ דַא"כ נִימָא דְרַבְּנָן מוֹדוּ בְּמִקְדָּמִין דַּאִיפָּא אִיסוּרָא דַאֲרֵינְתָא וּבְדַרְבְּנָן הוּא דְלֹא קִנְסִי וּבַמ"א פְּתַבְתִּי בְּדַבְרֵי הַתּוֹס' הֲלָלוּ: בַּא"ד וְתִימָא דַאֲמַאי אִין הָעֵדִים פְּסוּלִין וְכוּ' ע"כ"ל ל"פ"ח ה"ר"מ ב"פ' עֲשִׂירֵי מַה' עֲדוּת דְלֹא מִיפְסְלֵי אֲלֵא בְּעֵבְרוּ עֲבִירָה שְׂיֵשׁ בְּהַ מְלָקוֹת ע"ש נִיחָא קוֹנְשִׁיתָם דְּהָעֵדִים לֹא עֲבָדִי מַעֲשֵׂה וְלֹא שְׂאִין בּוֹ מַעֲשֵׂה אִין לִוְקִין עָלָיו וְלֹא מִיפְסְלֵי וְכוּ' כִּי הָרִיב"ש ס'י ש"י"א וְהוּבָא בַב"י ס'י ל"ד דְּרִשְׁעֵי דְלֹא שַׁאב"מ לֹא מִפְסִיל לְדַעַת הַר"מ וְכֵן הוֹכִיחַ מֵהַרִּימ"ט ח"א ס'י מ"ג מְדַבְרֵי הַר"מ בַּפ"י הַמְשָׁנָה וּמְדַבְרֵי הַנ"י בַּפ"ז ע"ש דְלֹא כִּהְנַחֲג"ג שְׁם בַס"י ל"ד ע"ש וְאֵע"ג דַּמ"מ מִפְסְלֵי מְדַרְבְּנָן דְלֹא גָרַע מִעֲבִירָה דְרַבְּנָן וְכַמ"ש מֵהַרִּימ"ט שְׁם מ"מ י"ל דְּמְדַרְבְּנָן לֹא מִפְסְלֵי אֲלֵא הֵיכָא דְמְרוּיַחֲזִין וְכַמ"ש הַתּוֹס' בַּת"י א' וְעֵינִין בְּמֵהַרִּימ"ט שְׁם בְּזָה וּמְדַלָּא ת"י הַתּוֹס' פֶּן נַר' דַּס"ל דַּאֲפ"י רִשְׁעֵי דְלֹא בַר מְלָקוֹת מִפְסִיל דְלֹא כַס' הַר"מ וְאִי קוֹשְׁיָא בְּמַה שְׁתִּי דְלֹא תְשִׁימוֹן לֹא מִשְׁמַע לֵהוּ לְאִינְשֵׁי אַעֲדִים דַּמ"מ לִיפְסְלוּ דְעֵבְרֵי אֲלַפְנֵי עוֹר וְי"ל דְּמִיִּרֵי דְהִיָּה מְלֻנָּה לוֹ אַפ"י בְּלֹא עֵדִים וְכַמ"ש הַתּוֹס' בְּסוּף פְּרָקִין ע"ש וְהַב"ח בַּס"י ל"ד כ' מִשּׁוּם רִלֵא לְקִי אֲלַפְנֵי עוֹר ע"ש וְלִיתָא דְהַתּוֹס' ע"כ דַּס"ל דַּאֲפ"י לֹא לְקִי מִפְסִיל וְאֲפִילוּ לַמ"ש הַכְּנָה"ג בְּדַעַת הַר"מ דְלֹא שַׁאב"מ מִפְסְלֵי דְלֹא פְּהֵרִיב"ש מ"מ ל"פ"ד גַּם אֲלַפְנֵי עוֹר מִפְסְלֵי דְלֹא שְׁפַכְלָלוּת וְלֹא שַׁאב"מ חַד סְבָרָא אִית לֵהוּ וְכַמ"ש הַכְּנָה"ג שְׁם ע"ש: דָּף ע"ג ע"ב גַּמ' א"ל וְהָא זְרַעָא לֹא דִידְהוּ עֲפִירֵשׁ"י וְק' מ"ש מְהַנְהוּ אַנּוּוֹכְרֵי דַפ' לִוְלָב הַגְּזוּל דְכִי גִזּוּ לֵהוּ אַנְהוּ קִנְיָנְהוּ בְּיָאוּשׁ וְש"ר וְכָבֵר עָמַד בְּזָה הַכ"ת שְׁם ע"ש מַה שְׁתִּי וְעֵינִין לְהַסְמ"ע ס'י שַׁס"א: דָּף ע"ד ע"א וְהָא מְחַסְרָא מִכְּמָה וְכוּ' מ"ש מְהַרְש"א מְדַלָּא הַקְּשׁוּ הַתּוֹס' אֲלֵא לְשִׁמוּאֵל לַמ"ל מִכְּמָה וְלֹא הַקְּשׁוּ אַמְשָׁנָה וְכוּ' ע"ש י"ל בְּמַשְׁנֵה כְּשִׁינוּיָא דַּגְמ' רָאוּי לְעֵבִיט גַּם מ"ש דְחַמָּה בִּי"ש הִיא ע"ש מַדַּפ' רִש"י רוּחַ שְׁאִינָה מְצוּיָה מִשְׁמַע דְּבַחְמָה אַפ"י מְצוּיָה סְגִי וּבְמַצוּיָה מְקַרִי בִידֵי אָדָם: דָּף ע"ה ע"א גַּמ' דַּאֲתִי לְמַסְרָה וְכוּ' שְׁחֹנְמָר לְבָם הַשְּׁכָר שְׁרוּאִין אַבִּיָּהֶם אִין מְלֻנָּה אוֹתָם אֲלֵא בְּרִבִית גַּם הֵם אִין מְלֻיִם לְאַבִּיָּהֶם כְּשִׁינְיָטְרָה אֲלֵא בְּרִבִית וְאֲתִי לְמַסְרָה שְׁמֻלּוּיִם גַּם לְאַחֲרִים בְּרִבִית אַכְּל אִין לַפ' דְּכְשִׁרוּאִין אַבִּיָּהֶם מִשְׁתַּכֵּר בְּרִבִית גַּם הֵם חוֹמְדִין הַשְּׁכָר שְׁהָרִי לְעֵיל דַּע"א גַּבִּי פְּדִי חֲזִיו שְׁרִי פִירֵשׁ"י טַעַם הַגְּזִירָה מִשּׁוּם דַּאֲתִי לְמַסְרָה וְלֹא אֶסְרִי רַבְּנָן אֲלֵא לְהַלּוּת לְנַכְרִי וְלֹא אֶסְרוּ לְלוּת מְהוּ.

וְעֵינִין לְהַת"ח פֶּאן שְׁדַבְּרִיו תְּמוּהִים מִפִּירֵשׁ"י הֲלֹז וְעֵינִין לְהַת"ז ס'י ק"ס דִּין ח' וְעַמ"ש בְּמִקְוֵבָצָת בְּשִׁמְעִיתִין: תּוֹס' בַּד"ה וְלִית וְכוּ' וְנַר' דְּהַשְׁתָּא וְכוּ' ע"כ"ל לְאַכְּל אִי הֲלֹכְתָא פְּהֵל לֹא כ"ע בְּפִלּוּגְתִּינְהוּ דְהִנֵּי אַמּוֹרָאִי מִיָּדִי דַּס"ל דְּהֵלֵל אוֹסֵר אֲפִילוּ יֵשׁ לוֹ מִמֶּשׁ וְל"ד בְּעַד שְׁיָבֵא בְּנִי וְכַמּוֹ שְׁכֵן הוּא לְדַעַת הַר"מ וְהָרִי"ף כַּמ"ש מְרֵן בַּב"י ס'י קַס"ב ע"ש וְהָא דְלֹא פְּלִיג הֲלָל בְּמַתְנֵי לְעֵיל דְּפוֹסֶק עַל הַגְּדִישׁ י"ל דְּכִינּוֹן דְּדַרְבָּה מְכִירָה הוּא שְׁרִי וְדוֹקָא בְּהַלְנוּאָה הוּא דַּאֲוִסֵר וּבְדַרְבָּה מְכִירָה לֹא פְּלִיגִי הִנֵּי אַמּוֹרָאִי דַּלְכ"מ י"ל דַּאֲפִילוּ יֵשׁ לוֹ סָאָה א' לוֹנָה פְּמָה כּוֹרִין דְּכִינּוֹן דְּדַרְבָּה זְבִינֵי הוּא לֹא הֲחַמִּירוּ רַבְּנָן לַכ"ע וְלֹא אֲפִלְגִי אַמּוֹרָאִי אֲלֵא בְּהַלְנוּאָה לְדַעַת רַבְּנָן: ע"ב בְּמַשְׁנֵה וְכָל דְּבָר שְׁאָבַד וְכוּ' כ' הָרָא"ש בְּשֵׁם הָרָאב"ד ז"ל דְּבַדְבָּר הָאָבַד אֲפִילוּ לֹא הִתְחִילוּ וְכוּ' מִפִּירֵשׁ"י שְׁפַכְבָּא שַׁח"ז פ"י בְּהַתְחִילוּ מִשְׁמַע דְּבַבְבָּא זוֹ דְּדַבְּרָה הָאָבַד אַפ"י לֹא הִתְחִילוּ וְק' דְּלַקְמֵן דַּע"ח ע"א אַמְרִי בַּגְמ' פְּמָה שׁוֹכֵר עָלֵיהֶן עַד פְּדִי שְׁכָרָן וּמִפִּירֵשׁ"י שְׁם נַר' דְּדוֹקָא פְּדִי שְׁכָרָן וְלֹא כַפ"י הָרָאשׁוֹנִים דְּבַכְפָּל מְפָדִי שְׁכָרָן קְאָמַר ע"ש וְהַשְׁתָּא בְּלֹא הִתְחִילוּ מֵאִי שׁוֹכֵר עָלֵיהֶן דְּקַתְנֵי וְצ"ל דְּמַאי דְלֹא פִירֵשׁ"י אַבְבָּא זוֹ בְּהַתְחִילוּ מִשּׁוּם דַּאִיפָּא גְּוֹנָא אַפ"י בְּלֹא הִתְחִילוּ כְּגוֹן שְׁפַתָּת חֲבִילָה לִידוֹ כְּדַאִיתָא בְּגַמְרָא שְׁם וּמְבַרְיָתָא דְּפִלּוּגְתָּא דַּר' דוֹסָא וְרַבְּנָן דְּלַקְמֵן נַר' דְּבַדְבָּר הָאָבַד דוֹקָא בְּהַתְחִילוּ ע"ש בִּפִירֵשׁ"י: דָּף ע"ז ע"א

גמ' באכלושי דמחוזא וכו' משמע דנקא משום דחלשי הא אי לא מפסדי ולא מרויחין נותן פפועל
בטל וכו' מהג'ג ממ"ש גבי מלמד וכ"נ מתשו' הרשב"א ח"א סי' תרמ"ה ע"ש וצריך טעם למה
ועיין בדברי מור"ם בהג'ה סימן של"ה דקשניא דיוקא אדיוקא ע"ש: עוד בגמ' מהו דתימיה וכו'
עפירש"י ומ"ש מהרש"א דמ"ל בהוזל כמו בר' דוסא ע"ש י"ל דכינן דבריית' קתני הנה שנה שש
וכו' הרי בהוקר מייברי לכה מוקי לה בהוקר ולקמן גבי ר"ד משום דלא מיתוקמא בהוקרו דחיק
לאוקמה בהוזלו: בפירש"י בד"ה מ"ד וכו' משום דתפיס וכו' עכ"ל כ' מהרש"א דהא דלא קאמר
קמ"ל דטעמא משום דידו על התחתונה משום דא"כ לא הנה צריך למתני סלע נותן סלע ע"ש
והא דלא קאמר הגמ' גבי סלע נותן סלע דקמ"ל משום דידו על התחתונה משום דא"כ לא הנה
צריך למתני רישא ולכה קאמר קמ"ל משום דאמרי ליה וכו' אבל פי תנא רישא וסיפא מיתורא
ידעי דקמ"ל דטעמא משום דידו על התחתונה משום דמחזא ידעינן אידה דתרונוייהו תרי הקמ"ל
חד סברא אית להו: בגמ' והאמ"ר פועל יכול לחזור בו וכו' וע"כ לענין ידו על העליונה קאמר
דאי לחזרה לכדקאמר מאי קמ"ל וכמ"ש התוס' לעיל דף יו"ד ע"א ע"ש וק' דא"כ בגמ' במס'
קמא דק"ו גבי שיירה דמייתי מדרב אמאי הוצרך לאתויי דרב הא כ"ע מודו בחזרה דהתם חזר
בפי' שאמר אני אציל לעצמי ובשלקמא בההיא דלעיל פ"ק הוצרך לאתויי דרב דלא אמרי' מציאתו
לעצמו אלא אי ידו על העליונה משום שלא חזר בפי' כמ"ש התוס' שם אבל הוה דקמא קשיא
גם מ"ש התוס' לעיל שם שנתניקרו אחר שחזרו דמשמע דאי חזרו אחר שנתניקרו ידם על
התחתונה ק' דמדאמרי' מרי' בשמעתי ל"צ שנתניקרו ואימרו פועלים וכו' לא משמע פן גם
מדברי התוספות לעיל במתני' דריש פרקין לא משמע פן ועיין בס' בעי חיי ח"ד סי' רי"ט ובגופא
דשמעתי איכא למידק אמאי פריה דרב אדרב תק"ל מימרא דרב גופיה דאמר פועל יכול לחזור
בו משמע אבל קבלן לא דכל היכא דתני פועל דנקא שכיר יום כמ"ש התוספות בר"פ ועוד דאי
אפי' קבלן הי"ל לאשמועי' טפי בקבלן והשתא רב לא אתי לא פרבנן ולא כר' דוסא לפום מאי
דס"ד השתא דר"ד לא שני ליה בין שכירות לקבלנות וי"ל דס"ל לרב בחזרה פרבנן כר' דוסא
אבל מדאמר הלכה פרבי דוסא משמע בכולה מילתא כר"ד ולהכי פריה דרב אדרב: ע"ב גמ' מני
אימרא רבנן וכו' אין להקשות לפמ"ש מהרש"א לעיל דע"ו ע"א דכי הוזלו וחזרו פועליה לא
מסתברא שיטתן להם סלע וחצי אפילו אמרי' ידם על העליונה ע"ש מאי פריה נוקמא בכה"ג
דהוזלו וכינן דאניסי' יתן להם סלע וחצי די"ל דמסתברא ליה להגמ' דאפי' אניסי' לא יטלו יותר
ממה שעשו לפי מה שקצבו עם בעה"ב דהסברא עצמה שכ' מהרש"א שייכא ליה באניסי': דף
ע"ח ע"א תוס' בד"ה הוחמה וכו' ורב אלפס וכו' ויש לדחוק וכו' עכ"ל איכא למידק לדעת התוס'
דלמ"ד חייב בעי' שפא האונס מפח הפשיעה ולמ"ד פטור בהבלא דאגמא מודה דחייב ובהבלא
דאגמא אונס ע"י פשיעה הוא ובמאי פליגי וי"ל דלשי' התוס' הבלא דאגמא פולה פשיעה ולא
אונס מחמת הפשיעה ונדברי התוס' בדבור שאח"ז הם לשי' רב אלפס מיהו ק' לפ"ז תקשה קושית
הוא"ת שבדבור שאח"ז לדעת התוס' ולא יתורץ בת' שהרי הבלא דאגמא פולה פשיעה וי"ל:
בד"ה ריב"ח וכו' והא דנקט בסיפא וכו' וא"ת וכו' כ' מהרש"א דהו"מ קושית הוא"ת לרבה ע"ש
ונ"ל דלא הוק"ל לאב"י אלא משום דס"ל דמתה פדרפה חייב והוק"ל דמדקתני הוחמה משמע
דמתה פדרפה פטור ות' דאתא לאשמועי' דהוחמה חייב וחזרו והקשו דד"ז דהוחמה שמעי' ליה
מרישא וא"כ ע"כ דמדנקט הוחמה למידק אתא הא מתה פדרפה פטור אבל לרבה דס"ל דמתה
פדרפה פטור שפיר נקט הוחמה למידק דין דמתה פדרפה ואע"ג דשמעי' מרישא לא איכפת לן
ודוקא לאב"י הוא דהוק"ל: ע"ב גמ' בשלקמא לרב וכו' אלא לשמואל וכו' נר' דשמואל קשיא

בְּתַרְתִּי חָדָא דְקַשְׂיָא ת"ק דְּבַרְיֵיתָא אַמְתַּנִּי דַע"כ מַתְנִי דְלֵא פְּרָשְׁבֵי"א מְדַקְתְּנִי פְּשִׁיטְתָּנוּ וְכוּ'
וְכַדְפְּרִיף בַּאֲבַע"א אַבְרַיִיתָא וְעוֹד דַת"ק לֵא מְפַלְגִי בֵּין דְרַף הַלּוּכָה לְאִין בְּדַרְף הַלּוּכָה וְהוּא רַבִּים
נֶגְדַי יָחִיד וְשִׁמוּאֵל מְפַלְגִי וּמִשְׁנֵי אַהָא דְאָמְרֵי פְּרָשְׁבֵי"א וּמַתְנִי כַת"ק וְאִיהוּ מְפַלְגִי פְּדַמְפַלְגִי רַב
אַבְל רְשָׁבֵי"א לֵא מְפַלְגִי אֶלְא בֵּין דְרַף הַלּוּכָה לְשִׁלְא בְּדַרְף הַלּוּכָה: דַף ע"ט ע"א תוּס' בַד"ה אֶלְא
וְכוּ' דְמִשְׁמַע אַם נָתַן כָּל שְׁכָרוֹ לֵא יִטּוֹל כָּלֵל וְכוּ' עַכ"ל וּמִיָּרֵי בְּאַכְלוּשֵׁי דְמַחֲזִיזָא דַאל"ה מַחֲזוֹר
הֵיטֵר עַל פּוֹעֵל בְּטַל אוֹ בְּמִשְׁהָ: ע"ב בַד"ה אִי אַתָּה וְכוּ' וַי"ל פִּינּוֹן שְׁנַתָּן לוֹ כָּל שְׁכָרוֹ וְכוּ' עַכ"ל
וְדוּקָא בְּסַפִּינָה זֹו וַיִּין זֶה אַבְל בְּסַפִּינָה זֹו וַיִּין סַתָּם לֵא וְכַדְפְּרִיף אַם נָתַן אַמְאִי לֵא יִטּוֹל וְכוּ' בְּסַפִּינָה
סַתָּם וַיִּין זֶה פְּדַמוּכַח מְדַבְּרֵי הַתּוּס' בַד"ה אֶלְא וְעַיִין לַהֲמַח"א בְּהַלְכוֹת שְׁכִירוֹת סִימָן ג' עַיִין שָׁם:
ע"ב תוּס' בַד"ה הַשְׁתָּא כו' בֵּין דְקָה בֵּין גְּסָה וּלְמַאי אַצַּט' וְכוּ' עַכ"ל וַא"ל מַאי קְאָמַר ש"מ בֵּינַיִיתָא
וְכוּ' גִימָא דְבְּסִיפָא גְּסָה וּמְעַנְפֶּרְתָּ קַתְנֵי דְאִיתָ בָּהּ תַרְתִּי וַי"ל אִי לֵאֵו דְהַעִיבוֹר מְכַבִּיד בְּמַעֲיָהּ יוֹתֵר
מַחֲזִיזָה הַפֵּל נְכָלֵל בְּכָלֵל גְּסָה וּלְמַאי אַצַּט' לְמַתְנֵי מְעַנְפֶּרְתָּ: דַף פ' ע"א תוּס' בַד"ה וְאִי דְנוֹקְתָא וְכוּ'
וְהַמַּע"ה וְכוּ' עַכ"ל עַיִין לַהֲתַה"ד סִי' שַׁל"ג וְעַמ"ש לְעֵיל בַפ' הַמְּפַקִיד דַל"ה גְּבִי כָּל לֵא יִדְעָנָא
פְּשִׁיעוּתָא הִיא ע"ש וּלְעַת עַתָּה נ"ל קְוִשְׁיָא הַתַּה"ד בַמ"ש הַסַּמ"ע סִימָן ע"ב ס"ק ע"ט דְשׁוּמְרֵי ל"מ
לִישְׁבַע אֶלְא כִי נִשְׁבְּרָה לְגַמְרֵי דוּמְיָא דְמַתָּה דְלִיתָהּ בְּעוֹלָם אַבְל נְפַחְתָּהּ אִינוּ מְחַוְיָיב לִישְׁבַע וְע"ש
בְּפִרְיָשָׁה וַא"כ י"ל דְמִשְׁמַע לְהוּ דְמִיָּרֵי פֶּאֶן אֶפִּילוֹ לֵא נִשְׁבֵּר לְגַמְרֵי: גַמ' קָשָׁה בְּמִשְׁאֵוִי תַנּוּן עַיִין
לַהֲתַי"ט בַמ"ש מַמ"ש בְּמַסְכַּת פֶּאָה ע"ש וַל"ק דְלֵאבְיֵי הֵכָא נְפַחָא כִי תַקְלָא מִשׁוּם דְהַנְפַּח שׁוּה
דְשִׁנְיָהּ שְׁוִין בְּמִדָּה וְכִי הוּסִיף ג' קַבִּין הָוִי תוּסְפַת וּלְרַב' סָאָה הָוִי תוּסְפַת וְהַתָּם סַאֲתִים דְגְדוּלִים
הֵם כְּנַפְחָן גְדוּלִים יוֹתֵר מ"מ סָאָה שֶׁל אֶבֶן וְכַצ"ל בְּגַמְרָא לְקַמֵּן דְמַתְבָּאָר דְמִשְׁאֵא אָדָם שְׁלֵשִׁים קַב
וּבְאַבְנִים דְגַלְגַּל אֶמְרֵי מִשְׁאֵא כָּל אֶחָד מ' סָאָה אֶלְא ע"כ מִשְׁאֵא אַבְנִים שְׁאֵנִי מְמַשְׁאֵא תְבוּאָה דְאִית
לָהּ נְפַחָא טְפִי: ע"ב גַמ' אַבַע"א בְּדַמְחַלִּיף וְכוּ' אִיפָא לְמִידָק א"כ אַמְאִי לֵא תַנּוּן ר"י אוֹמַר פְּש"ח
כְּדַפְּלִיג בְּסִיפָא וַי"ל דְאִי הָוִה תְנֵי רִי"א פְּש"ח הו"ל הַלְכָתָא כַר"י דַר"י וַר"מ הַלְכָה כַר"י וְרַבִּי
דַעֲתוֹ לַפ' כַש"ש וְלָכֵן הַשְׁמִיט דַעֲת ר"י דְהַשְׁתָּא הו"ל סַתָּם בְּמַתְנֵי וּמַחֲלֻקַת בְּבַרְיֵיתָא מִיְהוּ זֶה
לֵא א"ש אֶלְא לַדַעֲת הַר"צ שְׁהַבִּיא הָרָא"ש בַפ' כָּל הַפְּלִים דְכִי סַתָּם כַר"מ וְתַנִּי דַר"י פְּלִיג הַלְכָה
כַר"י אַף לַדַעֲת הָרָא"ש שָׁם בְּכָל גְּוֹנָא הַלְכָה כְּסַתָּם אֶפִּילוֹ דְהַסְתָּם כַר"מ ע"ש לַפ"ז הַדַק"ל וַי"ל
דְמַאי דְאָמְרֵי וְכוּ' אִינוּ ר"ל דְרַבִּי תְנֵי כְּדַמְחַלִּיף וְכוּ' אֶלְא ר"ל דְרַבִּי יִדַע דְאִיפָא מֵאֵן דְמַחֲלִיף
וּלְכַף סַתָּם בְּמָה שְׁדַעֲתוֹ נוֹטָה לַפ' הַלְכָה אַע"פ דַבְכ"מ סַתָּם מִשְׁנָה ר"מ וְהַשְׁתָּא ל"מ לְמַתְנֵי דַר"י
פְּלִיג דְהָא אִיפָא מֵאֵן דְמַחֲלִיף וּלַפ"ז אֶפִּילוֹ דַקִּי"ל בַכ"ד הַלְכָה בַל"ב הֵכָא הַלְכָה בַש"ש כְּסַתָּם
מִשְׁנָה אַפִּי דְאֲתֵיָא כַר"מ לְמֵאֵן דְמַחֲלִיף: תוּס' בַד"ה דְקָא וְכוּ' וַא"ת הָא דַתַנּוּן בְּפִרְקִין וְכוּ' לִימָא
טַעֲמָא וְכוּ' עַכ"ל אַע"ג דְלַפּוּם אַבַע"א לִיתָא לְהַאי טַעֲמָא כַמ"ש מְהַר"ם לּוּבְלִין לְקַמֵּן בַתּוּס' בַד"ה
הָא גְמַרְתִּיו ע"ש מ"מ דְחִיקָא לְהוּ לְמִי דְהַגְמֵי לְקַמֵּן לַפּוּם אַבַע"א וּמ"מ אִין מְזָה הַכְרַח דַס"ל
דְהַלְכָה כַל"ק אֶלְא דְהַלְכָה כַל"ב כַדַקִּי"ל בַכ"ד וְעַיִין לַהֲעַה"ש בַח"מ דַקַנ"ח ע"א שְׁהוּכִיחַ מְדַבְּרֵי
הַתּוּס' בְּתִירוּצָם דָאֵם מְכַר לוֹ סַחֲוֶרָה וְנָתַן לוֹ מִשְׁכּוֹן בְּעַד דְמִיָּה דְכַה"ג הָוִי ש"ש דְאִיפָא הַנְּאָה
דַתְּפִיס ע"ש וַנ"ל דִי"ל דְכָל זֶה כ' הַתּוּס' לְשִׁנּוּיָא קַמָא אַבְל לַפ' הַלְכָה ס"ל דְהַלְכָה פְּשִׁנּוּיָא
בְּתַרָא דַל"ל ה"ט דַתְּפִיס כַמ"ש מְהַר"ם לּוּבְלִין מִיְהוּ דַעֲת רַש"י נַר' דַס"ל הַלְכָה פְּשִׁנּוּיָא קַמָא
מְדַפְּי מַתְנֵי בְּקַבְלָנוֹת וְעַיִין לַהֲמַח"א סוּף ה' שׁוּמְרִים עַיִין שָׁם: בַא"ד לַפִּי שְׁרוּב אֶןמְנִין וְכוּ'
עַכ"ל לֵאֵו דְנוֹקָא אֶלְא אַפִּי פְּעַמִּים כְּף וּפְעַמִּים כְּף אִיפָא הַנְּאָה דַתְּפִיס לִיָהּ וְכוּ' וְכַדְמִשְׁמַע מְסוּף
דְבַרְיָהֶם שַׁכ' שְׁכָל הַשׁוּכְרִין וְכוּ' דַאל"ה הו"ל לְתַרוּצֵי בְּקַוְשֵׁיתָם רַאשׁוּנָה דְמַלְנָה עַל הַמִּשְׁכּוֹן
לִיפָא הַנְּאָה מִשׁוּם דְפְעַמִּים כְּף וּפְעַמִּי כְּף אֶלְא ע"כ אַפִּי בַכַה"ג אִיפָא הַנְּאָה דַתְּפִיס וְכוּ': דַף פ"א

ע"א בד"ה הא גמרתיו וכו' אלא דוקא בעוד שמשפך וכו' עכ"ל ק' א"כ מאי מק' התוס' לעיל בד"ה דקא וכו' ממלנה על המשכון הא התם אינו משפך וי"ל פינון שאינו רוצה להלוות אלא במשכון הוי כמו הבא מעות וטול את שלף דטעמא משום שפירש בהדיא כמ"ש התוס' בדבור שאח"ז ושו"ר לה' תומים סי' ע"ב סקכ"ב שצמד בזה ע"ש מה שתי' שדבריו תמוהים: ע"ב גמ' לימא כתנאי וכו' עיין להמח"א בהלכו' שומרים סי' ב' שהוכיח מפאן דשתיקה לאו פהודאה דאי איתא נימא דע"כ ל"ק ד' התם אלא משום דלא אמ"ל שמור לי אבל הכא דאמר שמור לי שתיקה פהודאה דנדאי לא גרע משום דאמ"ל הנח ע"ש וטפי הי"ל להוכיח מהנח גופה דקי"ל דלא הוי שומר ואי שתיקה פהודאה לא גרע הנח ומ"ש מדברי הריטב"א בקדושין י"ל דש"ה דנרק: תוס' בד"ה אבד וכו' שלא בשעת הלואתו קני מדר"י וכו' עכ"ל ק"ק בלאו ר"י הוי ש"ש משום דתפיס ליה אחוביה כמ"ש התוס' לעיל דבמלנה על המשכון ליפא הנאה דתפיס משום שטוב לו שלא הנה מלוהו לא שינה אלא במשכנו בשעת הלואתו וכ"כ הש"ך בסי' ע"ב סק"ט ע"ש וי"ל דהנצרכו לדר"י לפום אבע"א לעיל דלא ס"ל טעמא דתפיס ומפאן סיוע למ"ש מהר"ם לובלין לעיל בתוס' בד"ה הא גמרתיו דלפום הבע"א ל"ל טעמא דתפיס ושלזה פיונו התוס' שם ולא אס"ד דגמ' לעיל ע"ש אבל אפתי ק"ק במ"ש התוס' פאן דהגמ' לקמן דס"ד דפליגי בדר"י צ"ל דר"א ס"ל דקני שלא בשעת הלואתו מדר"י ואמאי הנצרכו לזה נימא דהגמ' לקמן ס"ל טעמא דתפיס ליה אחוביה כשינויאי קמא דלעיל ולעולם ר"א לא ס"ל כר"י כלל וי"ל: בא"ד וס"ל הלכה פש כשמואל ולא כרב יוסף עכ"ל משום דלטעמא דר"י אין לחלק בין בשטר בין שלא בשטר ומ"ש לעיל ובקמא דנ"ו דבה"ג פוסק כרב יוסף לאו היינו ה"ג דר"י גאון נדע דקושית התוס' בדבור שאח"ז קשיא אפי' לבה"ג דר"י גאון דטעמא שלא בשטר קני אפי' בשעת הלואתו הוא מטעמא דשמואל והגמ' שם קאמר מטעמא דר' יצחק: דף פ"ב ע"א גמ' כ"ע ל"ל דשמואל פירש"י דלרע"ק אינו מפסיד אלא כנגד המשכון והיינו משום דהשתא ס"ל דקני משכון אבל לעיל פי אמרי' ר"א ל"ל דשמואל אינו מפסיד כלום דלהיה אוקמתא משכון אינו קונה והא דלא מוקי הגמ' פלוגתיהו באינו שוה ופליגי בדר"י לר"א אינו מפסיד כלום ולרע"ק מפסיד כנגדו משום דרע"ק קאמר אבדו מעותיה משמע כל מעותיו וזהו פנונת התוספות שכ' בד"ה נימא דלאוקמתא דר"י ורב יוסף לא פליגי אלא בדשוני משום דרע"ק קאמר כל מעותיו דלא פמהרש"א שם ע"ש וסיפא דקתני אבדו מעותיו אף על גב דכנגד מעותיו דוקא לשי' התוס' לעיל אגב רישא ובהכי ניחא מה שהק' מהרש"א בשבועות דמ"ג ועיין למהרש"א פאן בתוס' בד"ה לא דכ"ע ע"ש: עוד בגמ' בשעת הלואה מי אמר פירש"י ובריי' המלנה על המשכון קתני וגם מלישנא דרע"ק דקאמר מר כלום הלוינני אלא על המשכון משמע דבשעת הלואה מייירי ולפי' התוס' לעיל בד"ה דברי דסיפא שלא בשעת הלואה ולכך מודו כ"ע א"ש בלא"ה: והנה לכאורה נר' דשמואל ל"ל דרבי יצחק דכיון דשמואל ס"ל דהוי ש"ש משום דלגובינא נקטיה ונאפילו בשעת הלואה דהא מוקמי' פלוגתיהו בדשמואל ולא פרכי' בשעת הלואה מי אמר וא"כ ע"כדל"ל דרשא דר"י דלמאי אצט' בלא"ה לגובינא נקטיה אפי' בשעת הלואה דלא קני משכון מיהו התוס' לקמן הוכיחו דלשמואל אע"ג דהוי ש"ש לא הוי קנין ממש אלא מדר"י מברייתא דפ' כ"ש דלא מיתוקמא אלא בדר"י כדאיתא בגמ' שם וע"ש בתוס' ואיך פליג שמואל על תנאי דהך ברייתא ועוד לשמואל אמאי נכרי שהלנה לישראל ע"ח עובר פיון דלגובינא נקטיה ע"ש נאפי' למ"ש הג"א כשמעתין דשמואל ליתיה אלא בשעת הלואה ע"ש מ"מ ק' דהלנה על חמצו קתני משמע בשעת הלואה כמ"ש התוס' לעיל ולשי' רש"י דר"י דקני משכון חייב באונסין י"ל דאפי' שמואל א"ל דר"י ונ"מ לחייב באונסין דמטעם לגובינא ובינא

דקאָמער שמואל ל"מ באַאָנסין כמ"ש מהטור דלא כה"ה ברפ"י מה' שכירות כמ"ש הלח"מ שם
ע"ש וענינא דחמין י"ל דתלי באַאָנסין וא"ש הפל ונתוס' לא ק"ל אלא לשי' דהוי ש"ש ומ"מ
איפא למידק פּינן דשמואל ל"ל דרב יוסף בע"כ לאוקומי פּלוגתא דר"א ורע"ק בּהא מילתא
דלגובינינא נקטיה וסבר כרע"ק ולדידיה קרא דקני משפון לשלא בשעת הלואה דדין שמואל
ליתיה אלא בשעת הלואה כמ"ש הג"א וא"כ נימא דבריייתא דפסחים כר"א דל"ל דינא דשמואל:
ועפי"ה פ"א אַחַד מהישי' דברי ה"ה ברפ"י מה' שכירות דעמ"ש הר"מ א"ח באַאָנסין כ' דלא קי"ל
כשמואל וכו' דאין הפּוננה דשמואל אפי' לאונסין כמ"ש הלח"מ אלא ר"ל דלשמואל ע"כ קרא
דר"י לחייב אָמנם פּינן דלא קי"ל כשמואל א"כ אין הכרח דחייב באַאָנסין ועפי"ד הג"א הנז' י"ל
מה שהקשה מהרש"א בתוס' בד"ה לימא עמ"ש התוס' דבשני טעמא דמודה ר"א משום לגובינא
ובדשני א"ל דשמואל והקשה מהרש"א דהגמ' מתחילה פריה אי בדשני מ"ט דר"א ובמסקנא
ליתא דשמואל אפילו בדשני ועפי"ה י"ל דלמסקנא נמי בדשני איתיה לדשמואל מיהו ה"ד בשעת
הלואה וכי מוקי בדשני ובדר"י פליגי היינו שלא בשעת הלואה וס"ד דבריייתא מיתוקמא שלא
בשעת הלואה ופריה הא ר"י לא המשפון קתני וכ"נ קצת דבפשטא דשמעתא יכול לפ' פה ממ"ש
התוס' לעיל בד"ה דברי הפל ונ"ל ולמאי דמוקי לפירושים דסיפא דשטר כשלא בשעת הלואה
מיהו מדברי התוס' בדבור שאח"ז שכ' דלמ' למי' כ"ע א"ל דשמואל ע"ש נר' דליתא למ"ש:
תוס' בד"ה נימא וכו' דאין סברא שיחלוק וכו' עכ"ל מה שהק' מהרש"א ז"ל נימא דפליג את"ק
ע"ש י"ל דבנדאי ל"פ ר"א ורע"ק אלא בדלא שני דאפוי פלוגתא לא מפשינן ומה שהק' דכמו
דפריה דהוכרחו לאוכוחי משום דאין סברא וכו' היינו לספרים דל"ג אי בדשני מ"ט דר"א ומה
שפירש בכונתם אינו במשמעות דבריהם: בא"ד וא"כ אמאי ישבע לר"א וכו' עכ"ל ק"ק נימא
ישבע שאינה ברשותי דחיישינן שמא עיניו נתן ביה פדאיתא בפ"ק ולרע"ק לא ישבע שאינה
ברשותו דכיון דמפסיד כל החוב אפי' היתר על המשכון בנדאי אינה ברשותו וכן בסיפא דברייית'
כדלא שני מייירי ומפסיד דהשבועה היא שלא פשע דלא ניחא להו דנקט אבד משום רע"ק: בא"ד
ועוד דלפי האמת וכו' היינו לשיטתם דלבר כ' דדוחק הוא לומר דטעמא דשני משום דשמואל
אלא משום דר"י או דרב יוסף: בד"ה לא דכ"ע וכו' איך יחלוק רע"ק וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א
ול"ק דהתוס' פאן קאמרי בדשני וכיון דשנה והוא פ"א שלא יפסד ע"כ דשלא יפסיד אפי' מה
שפנגד המשכון קאמרי א"נ בפי' בהדא שלא יפסיד אפי' כנגד המשפון ולכך לא ק"ל אלא מאי
טעמא דרע"ק וכל לשו' התוס' שם בדלא שני קאמרי ובפי' שלא יפסיד לבד דהפּוננה שלא יפסיד
היתר על המשכון ולכך לא ק"ל אלא מ"ט דר"א: ע"ב בד"ה אימור וכו' ולפירושו הא דאמר
בפ"ק דפסחים וכו' עכ"ל דבריהם תמוהים דגם לשיטתם צ"ל דגבי פקדון דוקא שקבל אונסין
שקרי גם לשי' דש"ש הוא דהוי קשיא מההיא דפסחים וצ"ל ובעי' נמי קנין כמ"ש בסוף הדיבור
וא"כ גבי פקדון דלא שייכא דר"י ע"כ לאוקמא באַאָנסין ונ"ל דהשתא לא הוק"ל מההיא דפסחים
אלא מדמייתי עליה הא דר"י ולא מייתי הא דשמואל למי' דטעמא דעובר משום הא דשמואל וזה
לא קשיא אלא לשי' רש"י אב"ל לשי' דתּרנונייהו דשמואל ודר"י לא הוּו אלא ש"ש לא קי"ל די"ל
חדא מנייהו נקט אב"ל בסה"ד הוק"ל הכחשה אמאי אינו עובר לרבנן והא ודאי קשיא גם לשי':
בא"ד וי"ל פּינן דעכשיו שנוטל וכו' עכ"ל לפ"ד הש"ף שהבאתי לעיל דשלא בשעת הלואה הוי
ש"ש משום תפיס ליה אאגריה א"ש דבריהם בפשי' דהכא שלא בשעת הלואה והוצרכו להנאה
דקדושין לפום הבע"א לעיל דל"ל טעמ' דתפיס אאגריה ודלא פמהרש"א מיהו לפ"ז קשיא כמ"ש
התוס' ולפ"ז הא דאמרי' קדשה במשכון מקודשת היינו שלא בשעת הלואה דלפ"ד הש"ף אפי'

דמקודשת בשעת הלואתו מ"מ לא הוי ש"ש וצ"ל דלפום האי וי"ל אנדא לה מ"ש קנדם ולפ"ז וכו' ובלא"ה לפי תי' דחליפין ליתא למ"ש קנדם ולפ"ז וכו': דף פ"ג ע"א פירש"י בד"ה עד וכו' ודבריי אין בהם מחוסרי אמנה וכו' עכ"ל נקט פשטא דמילתא דכן משמע ליה להגמ' לעיל דע"ט ע"א אבל הגמ' לעיל דחי לה ע"ש: דף פ"ו ע"א בד"ה וכו' אבינא סימנא דרבינ' וכו' עכ"ל משמע דרבינא גופיה אין שמו אבינא ועל ד"ז נחלקו הרשב"א במשמרת הבית והרא"ה כב"ה בה' טרפיות בענין בשר החופה את רוב הפרס ע"ש: דף פ"ז ע"ב גמ' דילמא פל קמה קאמר וכו' : ק"ק אפי' פל קמה קאמר מ"מ פ"מ למ"ל גילף מכל קמא וע"כ לב' פתובין הבאין פאחד כמ"ש התוס' וא"כ אפתי תקשה שאר מינין מנ"ל וי"ל דאה"נ דהומ"ל הכי אלא דפריה מג"ש דקמה קמה דאתיא אפי' למ"ד ב' פתובים הבאין פאחד מלמדין: דף פ"ח ע"א בד"ה תבואת וכו' ליכא מאן ז' דפליג דבתבואת ע"ה דמאי וכו' עכ"ל קשה דלמאן דל"ל רוב ע"ה מעשרין אלא דהווי פלגא ופלגא הוי ספק וספיקא דאורייתא לחומרא והוי מן החיוב מספק על הפטור ומאי ראיה מייתו ומנה נר' להוכיח דהתוס' ס"ל ספיקא דאורייתא לחומרא מדרבנן וא"כ תרונהו דרבנן הן ועיין להפר"ח בי"ד סי' ק"י בפ"ט הלז ע"ש: בא"ד וצ"ע וכו' ומ"מ דרשי' דגנה וכו' עכ"ל הא דלא כ' משום דלוקח פטור משום דנחתי לאקשוייגם לפי ריב"ם שכו' אח"כ ועיין מהרש"א ז"ל: ע"ב גמ' לא משפיקסו בבית עיין להר"ש שם שהק' מסיפא דמתניתין ומוקי לרישא דמתני' בבית שפשדה ע"ש ועיין להר"מ בפ"ג מהלכות מעשר דלא הזכיר פלל בית פרישא והוא לא פ' כאבע"א כמו שמבאר שם וצ"ל דפוסק בלוקח לא בעי ראית פני הבית והגמ' דמקשה לר"י משום דמדברי ר"י משמע דגם בלוקח בעי ראית פני הבית כמ"ש התוס' בד"ה מאי לאו והר"מ לא פ' כר"י בזה: תוס' בד"ה מאי וכו' תקשה מניה על המשנה וכו' עכ"ל אפ"ל דעיקר קושנ' הגמ' היא לר' ינאי דליכא לאוקמה בבית דא"כ עד שפיקס מבע"ל כדפריה בטר הכי אבל לר' יוחנן פשיטא די"ל בחצר ומשפיקסו בחצר וא"צ לבית ולכך לא תנו עד שפיקסו ואפי' למ"ש התו' בד"ה עד דאיכא דאיכ' למטעי תני עד והכא איכא למטעי בשדה מ"מ אי תנא נמי עד שפיקסו איכא למטעי בבית ולהכי לא קאמר בשנינויא דגמ' משפיקסו למ"ד בחצר בחצר למ"ד בבית בבית פדקאמר לעיל משום דעיקר הקושנא אינה אלא לרבי ינאי ולקמן בקושנא דמר זוטרא דלא קאמר הגמ' למ"ד בחצר בחצר סירכא דלישנא דנקט גבי פיקוס נקטיה גבי קושנ' דמר זוטרא והשתא לכו' לא הוק"ל על המשנה שמצריכה חצר משום דאיכא לאוקמה הכא בחצר: בא"ד א"נ דשמא קשואין ודלועין בני גורן וכו' עכ"ל י"מ לפ"ז מאי פריה הגמ' מאי לאו בשדה נימא דהכא מדרבנן דמדרבנן אפי' בשדה בקשואין ודלועין דבני גורן אבל בדברים שאינם בני גורן לא גזרו בשדה אלא בחצר ובהכי מיירי ההיא דפ' המביא שהביאו בתחילת הדיבור ור' ינאי מדאורייתא קאמר דמדאורייתא אפי' בבני גורן בית הוא דקובעת וי"ל דהיא דפרק המביא מימרא דר"י והי"ל לפרש דבשאינן בני גורן מיירי וכמ"ש מהרש"א ברבי ינאי ור"י לס"ד דגמ': בגמ' ויהא אדם מצווה על חסימתו מק"ו עיין להמש"ל בפ"ב מה' מ"א שהק' הא אין מזהירין מ"ה ואי לאיסורא בעלמא הא קושטא הוא דאסור אפי' בטר דילפי' מכנפשה ע"ש ולא ידעתי מנ"ל דאסור בקצץ עמו שלא לאכול ומכנפשה ילפי' בקצץ כמ"ש רש"י בד"ה פטור מיהו אפי' אי פוננת הגמ' דגילף מק"ו לאיסורא מ"מ קש' דפירכת הגמ' היא דגילף מק"ו דמזוהר על החסימה וממילא הדר הק"ו ה"א לאדם בתלוש כמ"ש בש"מ ע"ש והשת' ניפרוה מה לשור שפן לוק' על חסימתו: דף פ"ט תוס' בד"ה והבודל וכו' פיון דאי הנה בהו מעשר וכו' עכ"ל איכא למיזק א"כ בשנינויא דמשני הגמ' בח"ל עסקי' תק"ל מ"ש מהבודל בתמרים וי"ל דשאני התם דכינן דאיכא אחריו חלה דחויבא

השפּתּא מִיָּהּא מְדַאֲרִינָהּ אֲזִילִי בְּתַר חַיִּיב חֲלָהּ מִשְׂא"כ בְּתַמְרִים וְעוֹד יֵשׁ לְחֻלְקָה: ע"ב בד"ה קוֹצֵץ וְכוּ' דְּמַאי פְּרִיָּהּ פִּינּוֹן דְּקֻצֵץ וְכוּ' עכ"ל עֵינָן מַה שֶּׁהִק' מְהַרְשָׁ"א ז"ל ונ"ל דס"ל לְהַתּוֹס' דְּלִמְסַקְנָא דְּמוֹקֵי דְּסַפְתָּ אַרְיִשָׁא קָאֵי לָאו אַרְיִשָׁא לְחוּדָה דַּא"כ לְקֻנֵי בְּבָא דְּסַפְתָּ קוֹנְדָם בְּבָא דְּקֻצֵץ אֲלָא ע"כ דְּקָאֵי גַם אֲסִיפָא וּמִשּׁוּם חִידוּשָׁא דְּרִיזָא נְקֻטָּיה וּא"כ ס"ל לְהַגְמ' דְּאַף בְּלַעְדוֹר אִם קֻצֵץ שְׂרִי אִפִּי לְסַפּוֹת דְּהָא לְמַסְקָנָא קֻצֵץ קָאֵי אֲלַעְדוֹר כַּמ"ש מְהַרְשָׁ"א וְהוּק"ל לְהַתּוֹס' פִּינּוֹן דס"ל לְהַגְמ' דְּסַפְתָּ שְׂרִי בְּלַעְדוֹר אִם קֻצֵץ מַאי פְּרִיָּהּ פְּשִׁיטָא נִימָא דְּקַמ"ל דְּשְׂרִי סַפְתָּ בְּלַעְדוֹר אִפִּי דְּלָא קֻצֵץ עַל הַסְפִּיתָה: בד"ה בְּאַרְיָן וְכוּ' וּא"ת אֲמַאי לָא מוֹקֵי וְכוּ' עכ"ל לְכַמ"ש הַתּוֹס' בד"ה פּוֹעֵל לְיִיזָב פ"ה דְּלָא יִסְפּוֹת קָאֵי אֲנָתָן לֹו רְשׁוֹת בַּעַה"ב דְּבַהֲכֵי מִינֵי י"ל דְּעַדִּיפָא לִיָּה לְהַמְתַּרְן לְשִׁנוּיֵי הֲכֵי מִשּׁוּם דס"ל דְּפְשִׁטָא דְּבַרְיִיתָא דְּלָא יִסְפּוֹת אֲנָתָן לֹו רְשׁוֹת בַּעַה"ב דְּלִיכָא מִשּׁוּם עֲנָבִים וּד"א: דָּף צ' ע"א גַּמ' אֲלָא גְדוּלֵי מַעְשָׂר חֲוָלִין נִינְהוּ וְכוּ' הִר"מ בַּפ"ו מַה"מ ע"ב דִּין ט"ו כ' דַּמַּע"ב בְּגַבּוּלִין גְּדוּלֵי חֲוָלִין אֲבָל בִּירוּשָׁלַם גְּדוּלֵי מַעְשָׂר וְכוּ' מְר"ן הַכ"מ דְּבִירוּש' דְּלָאו בַר פְּדִיָּה גְּדוּלֵי מַעְשָׂר וְכוּ' כ' מְהַר"י קוֹרְקוֹס ז"ל וְהוֹכִיחַ פֶּן מְדַבְּרֵי הַתּוֹס' בְּשִׁמְעֵתִין בַּד"ה גְּדוּלֵי שַׁכ' דְּגְדוּלֵי מַעְשָׂר חֲוָלִין מִשּׁוּם דְּלָמָּה יִשְׁהָה יִפְדָּנוּ הָא מַע"ב בִּירוּשָׁלַם דְּלָאו בַר פְּדִיָּה לָאו חֲוָלִין ע"ש וּלְפ"ז הַגְּמָרָא בְּשִׁמְעֵתִין הִי"ל לְאוּקְמָה בְּגְדוּלֵי מַעְשָׂר כְּמוֹ תְּרוּמָה וּבַמַּע"ב בִּירוּש' וְנַר' דְּהַגְמ' בְּשִׁמְעֵתִין סוֹבֵר בְּטַעְמָא דְּגִידוּלֵי תְּרוּמָה תְּרוּמָה מִשּׁוּם תְּרוּמָה בִּיד יִשְׂרָאֵל דִּילְמָא זָרַע לָהּ וְהוּ"ל גִּזְל כַּר"ח בַּפ"ק דְּשַׁבַּת בְּשִׁמְעֵתָא דִּי"ח דְּבַר וּלְפִי טַעַם זֶה בַּמַּע"ב גַּם בִּירוּש' גְּדוּלֵי חֲוָלִין דְּהָא דִּידִיָּה הוּא אֲבָל הִר"מ פ' בְּמַסְקָנָא דַּגְמ' שֵׁם דְּדַחֵי הֵךְ טַעְמָא וּמַסִּיק דְּטַעְמָא מִשּׁוּם תְּרוּמָה טַמְאָה בִּיד פְּהֵן דִּילְמָא מִשְׁקָה לָהּ וּלְפ"ז בַּמַּע"ב בִּירוּש' נְמִי אִיתִיָּה לְהֵךְ טַעְמָא מִשּׁוּם מַע"ב שְׁנַטְמָא אַף דְּבַרֵי מַהֲרִיק"ו תְּמוּהִים דְּהָא מַע"ב בִּירוּש' נְמִי כִי נְטַמָּא בַר פְּדִיָּה הוּא כְּדַאִיתָא בַּפ' הַלּוֹקִין דִּי"ט ע"ב וּא"כ דְּבַרֵי הַתּוֹס' אֲתוּ גַם בַּמַּע"ב בִּירוּש' לָמָּה חֲיִינְשִׁי שְׁמָא יִשְׁהָה וַיִּבְעֵרוּ בְּטוֹמְאָה פִּינּוֹן שְׁיִכּוּל לְפָדוּתוֹ: שֵׁם מְעַבֵּר הוּא דְּלָא עֵבֵר הָא אִיסוּרָא אִיכָא הָא דְּלָא מוֹקֵי לָהּ בְּדִישָׁה שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְפִירִש"י דְּבַעֲיָן פְּדִישָׁה שֶׁל נְכָרֵי מִשּׁוּם דְּבִישָׁה שֶׁל יִשְׂרָאֵל מְעַבֵּר נְמִי עֵבֵר כַּמ"ש מְדַבְּרֵי רַש"י לְעֵיל אֲבַרְיִיתָא הַלּוּזוֹ דְּמִיִּיתִי לָהּ הַגְמ' לְעֵיל שַׁכ' אִינוּ עוֹבֵר אִם הַדִּישָׁה שֶׁל נְכָרֵי ע"ש וּמְהַרְשָׁ"א הַק' לְפִירִש"י מַאי פְּשִׁיט מְהָא דְּשִׁלְחוּ לְאַבּוּהָ דְּשִׁמוּאֵל הָא הֵתָם הַשּׁוֹר שֶׁל יִשְׂרָאֵל ע"ש וְהַלַּח"מ בַּפִּי"ג מַה' שְׁכִירוֹת עָמַד בְּזָה וְתִי דְּהַעֲרָמָה בְּשׁוֹר שֶׁל יִשְׂרָאֵל שְׁנֵה לְאַמִּירָה בְּהִדְיָא בְּשֶׁל נְכָרֵי בְּהַדְרָגוֹת ע"ש וּלְפ"ד הַגְמ' לָא פְּשִׁיט אֲלָא מְאַבְנָה דְּשִׁמוּאֵל דְּשִׁלַּח לְהוּ דְּאַסוּר אֲבָל מְהַשְׁוֹאֵלִים לִיכָא לְמַפְשֵׁט מְדַאֲבַעֲיָא לְהוּ בְּהַעֲרָמָה מְפָלֵל דְּפְשִׁיטָא לְהוּ בְּאַמִּירָה לְהִדְיָא דְּאַסוּר דִּי"ל דְּהִיא בְּשֶׁל יִשְׂרָאֵל וּבְהַעֲרָמָה מַבַּע"ל מִשּׁוּם דְּבַאֲמִירָה בְּשֶׁל נְכָרֵי מַבַּע"ל כְּדַאֲבַעֲיָא לִיָּה לְהַגְמ' וְזֶה אִינוּ דַּא"כ מַאי קְאָמַר ר"פ בְּנֵי מַעֲרָבָא ס"ל כַּר"ח הָא הַפְּשִׁי הוּא מְאַבְנָה דְּשִׁמוּאֵל וְהוּ"ל אֲבָנָה דְּשִׁמוּאֵל ס"ל כַּר"ח.

הַק' הַפְּנִי בְּתַשׁוּ מַאי מַבַּע"ל לְהַגְמ' ת"ל דִּישׁ שְׁלִיחוֹת לְגוֹי לְחוּמְר' וְעַמ"ש הַמַּח"ב בַּא"ח סִי רַמ"ד וְעַמ"ש ע"ד הַעַה"ש שֵׁם ע"ש וְנַר' דְּאֵי מִשּׁוּם שְׁלִיחוֹת לָא אָסַר הַעֲרָמָה דְּהָא לִיכָא שְׁלִיחוֹת אֲבָל בְּאַסוּר אֲמִירָה לְגוֹי אֲפִילוּ גִילּוּי דְּעַת אָסוּר: ע"ב תּוֹס' בַּד"ה ר"ל וְכוּ' א"נ נ"ל ר"ל וְכוּ' עכ"ל ע"ש בַּגְמ' וְצ"ל דְּמוֹד' ר"ל דְּבַעֲיָ דוּמְיָא דְּחַסִּימָה לְאַפּוֹקֵי לָאו הַנְּיָתָק לַעֲשֵׂה אֲלָא דְּקַאֲמֵרֵי דס"ל לְר"ל דְּקָרָא לָא מְשַׁתְּעֵי אֲלָא בְּחַסִּימ' ע"י מַעֲשֵׂה מִשּׁוּם דְּכַתִּיב לַעֲשׂוֹת וְלָאו מִשּׁוּם דְּסַתָּם חַסִּימָה ע"י מַעֲשֵׂה: דָּף צ"א ע"א תּוֹס' בַּד"ה בְּבָא וְכוּ' וַי"ל דְּהָא לָא רְצוּ וְכוּ' עכ"ל וְלַמ"ש רַש"י דַּאִם תְּפַס אִין מוֹצִיאִין מִיָּדוֹ אַפְתִּיק' אֲמַאי לָא קַבְּלָן מְהֵם וְצ"ל דִּיתַרְן כְּמוֹ שְׁתִי בַּש"מ בְּקוֹנְשִׁי הַתּוֹס' דְּהַתָּם גְּרָסִי רַבָּה וְהָא רַבָּא ע"ש: בַּד"ה אֲתָנָן וְכוּ' דְּמִי כְּתִיב ב' וְלָא אַרְבָּעָה וְכוּ' עכ"ל

ומ"מ מבריינתא דקתני ב' ולא ד' יש להוכיח דאתנן אסרה תורה אפילו בא על אמו ונהנה אמוראי דלא משנו פרכא משום דמשמע להו משלם מדינא ולא בבא לצאת י"ש לחוד: ע"ב מתני' הנה ענינה בתאנים כ' הר"מ בפי' המשנה דכתיב ואכלת ענבים ולא ד"א ומהגמ' בשמעתי מברא דנ"ל מואל פליה ממין שאפה נותן וכו' או ממה שאפה נותן וכו' וי"ל דלמאי דמסיק במודלית וממה שאפה וכו' הא דבענבים לא יאכל בתאנים אפי' במודלית ע"כ דנ"ל מקרא דואכלת ענבים ודרשא זו איתא בספרי ע"ש ולא מפ' כפירש"י דלשינוייה דבמודלית דרשי' תרנוייהו ממין וממה: עוד בגמ' עושה בגפן זה מהו שיאכל בגפן אחר ולא איפשי' וכו' הרא"ש פיון דלא איפשי' ל"מ מהפועל והקשה הש"ך בסי' ת"ר די"ו דבפ' פיצד הרגל גפי בעיא דשנוי לצוררות וכמה בעיות דהתם כ' הרא"ש מפקי' מניה כמו תקפו פהו דמוציאין מידו פדלעיל בפ"ק ע"ש ונראה דשאני הקא דאיפא דרבא דאיסורא דאע"ג דממעטי' לעיל חסימת פועל דוקא ממלקות ממעט לה אכל איסורא דאורייתא איפא וכמ"ש הטוש"ע סי' של"ז ע"ש ואי מפקי' מניה דמי מה שיאכל הו"ל כמו שחסמו וכיון דס' איסורא לחומרא לכה' ל"מ מניה: תוס' בד"ה דש וכו' דילמא עור אינו שנה וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א דריב"י ל"ל היקישא דחוסם לנחוסם והוא תימה דהא טעמא דריב"י דבעי' ידיו ורגליו משום פי שור וכו' וע"כ היינו מהיקישא דחוסם לנחוסם כמ"ש רש"י ו"ל ועיין בש"מ: בד"ה שור וכו' אלא הכי פי' במקור פשה הוא דש וכו' עכ"ל והא דלא פריה הגמ' משור בתלוש בעגלה משום דס"ל דאפי' בעגלה אפשר שיאכל דלא פריה וכו' נ מדברי התוס' לקמן בד"ה אלא וכו' ע"ש במהרש"א ו"ל מיהו בדברי התוס' שם י"ל דמ"ש בעגלה היינו בשרכא ומגיע עד ראשה ומ"מ אינה רואה: דף צ"ב ע"א ואי משל שמים אין נותנין עיין להשיו"ט.

ס"י ע"ז שהקשה מדאמרי' בקמא דכהן שפא ומקריב קרבנותיו בכל עת שירצה דיכול לעשות שליח ועבודתה ועורה שלו ואמאי הא פיון דמשל שמים הוא דמשלחן גבוה קזכי אין לו אלא מה שהוא לועס לשי' התוס' ע"ש וי"ל דש"ה דהקרבן שלו הוא ומחיים לא אמרי' משלחן גבוה קזכי ואפילו שניהן לו רשות להקריב בכל עת אין זה גורם שיהא משלחן גבוה קזכי: ע"ב בפירש"י בד"ה אי אמרת וכו' ע"י עבדיו הקטנים וכו' עכ"ל אבל מבניו הקטנים לא פריה די"ל צערא דידהו לא זכי ליה רחמנא פדלקמן ועיין להמח"א בה' זכיה סי' ג' ע"ש ומ"ש רש"י אלא פשנותן לתוף פיו אע"ג דלעיל בבעיא דגמ' כ' כל זמן שלא פאו לידו ה"ד בפועל גדול אבל קטן ל"ל זכיה והא דאמרי' בגיטין דס"ד זוכה לעצמו היינו היכא דדעת אחרת מקנה אותו כמ"ש הראשונים וכו' מר"ן בסי' רמ"ג ע"ש להש"ך: דף צ"ג ע"א גמ' ואי אמרת לאו פעושה מעשה וכו' לכאורה לא הו"ל לתלות הקוש' בהכי דהא אפי' לאו פעושה מעשה יכול להיות דאפי' בשומרי גנות אוכלין מהלכות מדינה אלא הו"ל להקשו' לשמואל דס"ל שומרי גנות אין אוכלין פלל מבריינתא הלזו וצ"ל דס"ל להגמ' דאי לאו פעושה מעשה אין סברא שאוכלין מהלכות מדינה גם שומרי גנות פיון דאפי' העושה מעשה בהם אין אוכלין מדאורי' והשתא ניחא ליה למנקט הכי וא"א לאו פעושה מעשה וכו' להקשות גם אשומרי ערימות לשמואל וכיון דלאו פעושה גם שומרי ערימות אין אוכלין מן התורה ועיין במהרש"א ו"ל: ע"ב גמ' נ"מ לכושרא דחיות' וכו' עמ"ש מהרש"ל מגמ' דפ' המניח דכ"ח ע"ש וי"ל דס"ל להגמ' דע"כ לאו פסידא מקרי לענן עביד איניש דינא לנפשיה דאי מקרי פסידא אמאי בסיפא בדחפו חייב הא בהול הוא ע"ש בתוס' וע"ש בס' ים התלמוד במ"ש ליישב קושית הפנ"י שם דלפ"ד י"ל קוש' רש"ל אלא דלפ"ד פי משני הי"ל לשמואל הו"ל אפי' במועד: דף צ"ד ע"א גמ' ומי מצית מוקמת לה כר"י וכו' מפאן מוכח דר"י לא בעי משפטי התנאים וק' מ"ש מתנה עמש"ב בדבר שאינו ממון דיליה מתנאי דב"ג וב"ר דבטל שהרי מתנה עמש"ב דתנאו

בטל מב"ג וב"ר ומשאר תנאים הפתובים בתורה הוא דילפי' כמ"ש התוס' בגיטין דע"ה ע"א ע"ש ומ"ש משאר משפטי התנאים דלא יליף וצ"ל דמתנה עמש"ב בדבר שאינו ממון מסברא הוא דנ"ל ודברי התוס' דגיטין הם בדבר שבממון למאן דס"ל דבטל: ע"ב תדע דהא שואל דכל הנאה שלו וכו' עמ"ש מהרש"א ולכאורה בפשי' י"ל דסוגיא דהכא אנדא לפום אבע"א דלקמן דלסטיס מוניין גזלן הוא מיהו מברייתא גופה דלקמן דיליף גניבה בשואל מק"ו מש"ש יש להוכיח דקרא עדיפא דאל"ה ליתיה להק"ו פלל דאדרבא שואל דחמיר חיוביה מסתבר לפוטרו מגניבה פדי לחיבו פל והגמ' דלקמן דפריה הק"ו היינו לענין פירכא ונקא כמ"ש התוס' לעיל דמ"א ע"ב ע"ש וא"כ אי פפילא עדיפא שואל פטור מגניבה דתו ליכא ק"ו דברייתא כמ"ש ועיין בש"מ: עוד בגמ' אתיא בק"ו מש"ח עמ"ש מהרש"א וי"מ דהשתא נמי דיליף בק"ו מש"ח נימא דיו אסור דינא מה גניבה ושבורה בבועלים פטור אף פשיעה בבועלים פטור ואין לתרץ דאז מפריה הק"ו דאצ' הק"ו מש"ח דמשבורה שואל ילפי' לה וקנש' מהרש"א דלא מקרי מפריה ק"ו אלא היכא דאיכא קרא כמ"ש התוס' בפסחים סוף די"ח ע"ש וצ"ל דהק"ו מש"ח דקאמר הגמ' הכי ומה ש"ח שלא נטל שְכר על שמירתו חייב ש"ש לכ"ש ושואל נמי דכל הנאה שלו ולפ"ז בריית' דיליף גניבה בשואל מק"ו דש"ש הומ"ל הק"ו הכי ומה ש"ש שאין כל הנאה שלו חייב שואל שכל הנאה שלו לכ"ש: תוס' בד"ה הניחא וכו' דקאמר הניחא למ"ד דלא מצי מסלק אלא למ"ד דמצי מסלק וכו' ואפ"ה קאמר הניחא למ"ד וכו' כצ"ל וע"ש בגמ' ומ"מ אין הגדון דומה לראיה: דף צ"ו ע"א בד"ה בעל וכו' דמר דריש תחתיו וכו' עכ"ל הגמ' שם לא ס"ל פן אלא דקאמרי דהגמ' פאן לא מייתי לה משום די"ל דפליגי בהכי.

ולפ"ז י"ל דזה סברת ר"ן בס"פ השולח דאמר אפלוגתא דר"י ור"ש כ"ע ס"ל קנני פירות קנני הגוף אע"ג דר"י ס"ל בהחובל לאו קנני הגוף ע"ש בתוס' וניחא דלא מייתי בפ' השולח פתנאי מההיא אפלוגתא דפ' החובל וכן לתי' הב' שכ' התוס' פאן: ע"ב גמ' ואי לא שלים ליה נרָגא מעל' הא דלא אמ"ל לישבע שמטה מחמת מלאכה כ' בש"מ פנין דמתה מחמת מלאכה לא שכיח אינו נאמן בשבועה ע"ש ותמהני דלקמן דצ"ח אמר רמב"ח ד' שומרין צריכין פפירה ואחד מד' שומרין הוא השואל דלא מיפטר אלא במתה מחמת מלאכה הרי מצינו שבועה גבי שואל: עוד בגמ' תמעול איהי וכו' וק"ל פנין דהבעל לא קנה משום דבאיסורא לא ניחא ליה דליקני א"כ ליכא הוצאה מרשות לרשות והכי תמעול איהי וי"ל במ"ש בקדושין דנ"ג ע"ב במכר מהו ומסיק במכר ל"ק והק' בשי' שלא נודעה למי הא תנו נתנה לחבירו הוא מעל וחבירו לא מעל ומה מעילה שייכא פנין דלא ניחא להו וליכא קנני ות' דדוקא במכר אכל במתנה פנין דקא מרנוח והוא לא מעל אלא חבירו ניחא ליה וקנה ע"ש וה"נ פנין דמירי שהיא נטלה ונתנה לו כמ"ש התוס' הוי כמו מתנה ובתחילה גבי למעול איהו קאמר שפיר דאיסורא לא ניחא ליה אי מעל איהו אכל השתא דהיא הוא דמעלה ניחא ליה דליקני מיהו מדברי רש"י שם שכ' דל"ל מעילה לר"מ אלא באוכל נר' דלא ס"ל הכי והדק"ל וצ"ל דהכא דהזכיה מפח תקנתא דרבנן קני בע"כ דאינו יכול להסתלק מתקנתא דרבנן דיד אשה פיד בעלה ומאי דאמרי' איסורא לא ניחא ליה היינו ר"ל פנין דלא ניחא ליה הזכיר באונס היא ול"מ מעילה אאונס ומאי דאמרי' באיסורא לא תיקנו היינו עיקר תקנתם אהיתרא ולכך לא ימעלו וכמ"ש המח"א בה' משיכה סי' ב' לדעת הר"מ ע"ש ומזה סיוע למה שכתבנו בחידושי' בגדרים דפ"ח ע"א אמתי' דהמנדר הנאה מחתנו וע"ש במ"ש מסוגיא דשמעתי' איכרא דק"ל אהא דאמרי' איסורא לא ניחא דליקני דהא שם בקדושין ר"מ הוא דס"ל דהמקדיש בהקדש בשוגג לא קידש משום דלא ניחא להו דליתחיל הקדש על ידיהו אכל ר"י

פליג וס"ל דמקודשת וע"כ דס"ל ניקח להו ומעלה ויצא לחולין ולכך מקודשת וקי"ל כר"י וגם במקור קנה פמו שמוכח שם והכא אמרי' באיסורא לא ניקח להו דליקני ולא יצאו לחולין ולפמ"ש ה' בעל נ"ב בתשו' נדפסה בס' תשו' הב"ח התדשות בקונט' אחרון ליישוב דברי הב"ש רס"י כ"ח דאפי' ר"י מודה בהאי סבא דלא ניקח לה ע"ש ניקח שפיר: דף צ"ז תוס' בד"ה ביום וכו' דה"נ מפ' בגמ' מתני' זה אומר שאולה וכו' עכ"ל הוצרכו לזה לאפוקי דלא נימא דמתני' במאמינו ומשמע ליה להגמ' פן דמתני' במאמינו מפח קושית מציעתא דסיפא שכ' אח"כ ולזה כ' דמתני' דזה אומר שאולה וזה אומר שכורה מוקי לה בגלגול וא"כ ע"כ בפשאין מאמינו ואע"ג דלקמן דמוקי בגלגול הוא לרב יהודה כמ"ש רש"י שם והכא דבעי' עסק שבועה הוא לר"נ מ"מ מיתו שפיר דלר"י מוקי לה בגלגול ותק"ל מציעתא וסיפא ועכ"ל דאיפא שום תי' וא"כ נוקמה לרישא ע"י גלגול ותי' ר"י תירוץ הא' לתרץ רישא וסיפא אבל מציעתא קשיא ותי' במאמינו ואורחא דמילתא ובתני' זה יתורץ גם סיפא והא דנקטו בלשונם מציעתא משום דבסיפ' א"צ לזה התי' דבתני' הא' סגי פנין דבלא"ה צריכין לתי' הא' לתרץ הרישא דבתני' זה הב' לא יתורץ הרישא דכיון דהמשאל טוען פריא יחשוב דגם השול יודע ודקאמ' איני יודע משקר ועיין להלח"מ בפ"ג מה' שאלה מה שהק' על תירוץ ה' המגיד בקושית הלזו של התוס' ע"ש ודע דמ"ש התוס' אבל מציעתא ק' היינו דק' לרב יהודה אבל לר"נ ל"ק דלא מוקי לה בגלגול כמ"ש רש"י לקמן וע"ש להת"ח: ע"ב בא"ד וילפי' נמי וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א וכה הראוני להנ"י שכ' דהכא בטענ' מתה פדרפה נמי אומר בנדמי ע"ש: בד"ה השוכר וכו' ואע"ג דבכל שבועת השומרין וכו' עכ"ל בתשו' בשמים ראש סי' רנ"ב כ' דה"ט דמשביעין עין ש"ה מספק ולא אמרי' פריא עדיף פמו מנה לי בינך והלה אומר א"י דפטור וכ"ש הכא דאוקומי ממונא הוא משום דטענת נאנסו ונגנבו טענות גרועו' הן דאי איתא קלא א"ל ולכך משביעין מס' ע"ש ולפ"ז ניקח קושיתם דהכא שמתה אחת מהן אלא שזה אומר שאולה וז"א שכורה לאו טענה גרועה היא ולכך פריא עדיף לכ"ע דאוקומי ממונא הוא וכ' עוד שם דדוקא בטענת ס' הוא דמשביעין ש"ה אבל אם טוענו המפקיד פריא חייב ממונא ע"ש אבל הש"ך סי' ע"ב ס"ק קט"ו כ' דבטוענו פריא פטור אפי' משבועה דאין אדם מעיז ע"ש וק' ממשנתנו דזה אומר שאולה וז"א שכורה אמאי ישבע אפי' ע"י גלגול פנין דאין אדם מעיז וקושטא קאמר וכמו כופר הפל דבימי ר"נ הוא דנתקנה הקסת אבל לפ"ד הבשמים ראש ניקח דדוקא בטענות נאנסו ונגנבו דגרועות הן הוא שכ' דחייב ממונא ואינו נשבע: בד"ה והלה וכו' אמאי אצט' למתני' הכא דפטור וכו' עכ"ל קושית זו לפום הנה תי' דמאמינו שכ' בדבור הקודם אבל לפי הועי"ל שכ' לעיל דאין מגלגלין פשוטען שפא וכו' ל"ק דהא גופ' אתא לאשמועי' ולא שפע' הא מילתא אלא מבבא זו דבבא דסיפא יתורץ בתי' הא' שתי' לבבא דרישא: בד"ה והלה וכו' מתני' היא בהגוזל בתרא דחייב וכו' עכ"ל אע"ג דהתם מוקמי' לה לצאת י"ש אבל בא"י אם הלוייתני א"ח לצאת י"ש היינו בלא תבעו אבל בתבעו חייב לצאת י"ש גם בא"י אם הלוייתני וכדאמר התם ר"י מנה לי בינך והלה אומר א"י חייב לצאת י"ש וא"כ ע"כ חייב ופטור דהתם מדינא קאמר: בד"ה רב הונא דהוי פריא טוב ושמא גרוע וכו' עכ"ל משמע דאי הפריא טוב והשמא טוב פטור וממ"ש גבי נידק דהוי פריא גרוע ושמא טוב משמע דאי שניהם טובים חייב ונר' דהעיקר תלוי בפריא אם הוא טוב אע"ג דהשמא גם הוא טוב חייב וכ"נ ממ"ש אח"ך וי"ל דהתם נמי נרא שפא היום או מחר ישאלו וכו' אע"ג דהתם השמא נמי טוב: בד"ה ה"נ וכו' דמוקי מתני' דהכא כר"מ וכו' עכ"ל אבל בשמואל לעיל לא מצי לשנויי הכי דשמואל מפ' שם חזרה שבועה לסיני ואפילו נאמר דשמואל שם לאו אמתני' קאי אלא דין בפ"ע והגמרא קבעו אמתני'

מ"מ אי איתא דר"מ חזרה שבוע' למחוייב לה קאמר א"כ שמואל דאמר חזרה שבועה לסיני דלא פמאן ועיין במהרש"א: בא"ד פדמשמע לעיל גפי הוא רעיא וכו' עכ"ל ק"ל דההיא דרעיא שאני דחשוד הוא ובחשוד לא אמרינן מתוך שאיל"מ אפי' בשבועה דאוריית' כמ"ש התוס' לעיל שם בד"ה שפנגדו ולקמן בד"ה מתוך ולפי מ"ש שם בשמעטא דרעיא בד"ה ותקנתא דלפום תי' קמא שכ' שם בד"ה שפנגדו צ"ל משום דשבועה דרבנן היא ע"ש א"ש דהתוס' הקא אזלי לפום ההוא תי' והואהתי' שפנתבו לקמן בד"ה מתוך ועיין מ"ש לקמן בד"ה משפחת לה: דף צ"ח ע"א בד"ה משפחת לה וכו' דבשל .

הודא' ואיני יודע הנה סגי וכו' עכ"ל כ' מהרש"א דס"ל איני יודע פפירה היא דלא כפירש"י ע"ש ונר' דהוכרחו לו' פן משום דאי איתא דא"י לא הוי פפירה אמאי מצריף הגמ' הודאה הא אפי' בנאנסו לחוד איפא שבועה מדרבנן וכמ"ש לקמן בזה הדיבור ולעיל דמצריף הודאה משום דא"י הוי פפירה וכו' איברא דדבריהם תמוהים דשפיר מצריף הודאה בשמעטין משום דבשבועה דרבנן לא אמרינן מתוך שאיל"מ כמ"ש לעיל בד"ה ה"נ וכבר נרצש מזה מהר"ם לופלין ע"ש ונ"ל במ"ש מהרש"א לעיל בד"ה הכי גמי דדבריהם שם הם לפיר"ת דאמרי' גמי מתוך שאנ"ל אכל לפום חד פ' דלעיל דדוקא מתוך שאיל"מ הוא דאמרי' אין ראיה דרבנן לא אמרי' מתוך שאיל"מ ע"ש וא"כ י"ל דהתוס' פאן באו ליישב גם לפום ההוא פ' דאפי' בדרבנן אמרי' מתוך שאיל"מ אמאי מצריף הודאה פיון דבנאנסו איפא שבועה מדרבנן כמ"ש מההיא דסוף המוכר הבית וכו' משום דא"י הוי פפירה וההיא ראיה שהביאו לעיל מההוא רמ"א פבר פתכתי שם דליתא לההיא ראיה אלא לחד תי' שכ' לעיל בדר"ה בשמעטא דההוא רעיא ע"ש: בא"ד וי"ל דההיא שבועה מדרבנן וכו' עכ"ל וצ"ל דס"ל כפי' ר"ש שכ' התוס' לקמן ד"ק ע"א בד"ה תנו דלפי' קמא פיון דהשבועה היא מדרבנן יחלקו לפום שינוייה דהגמ' שם ולזה פיון רש"י לקמן בד"ה אשתבע וגלגול שבועה מן התורה דס"ל כפי' קמא: ע"ב גמ' שצרה בבועלים ושאלה וכו' ונזר ושצרה וכו' ע"כ בנגנבה איירי דהא שכירות היא ולגבי גניבה לא נפקו הבועלים פדמשמע מפירש"י בד"ה שצרה בבועלים ומ"מ מבעיא ליה דכיון דשם אחר נכנס באמצע הוי הפסק לגבי שכירות דבתרא אע"ג דלפירש"י תרי שייכי אמרי' ועיין להת"ח דדוק: תוס' בד"ה נאמר וכו' דאפי' התקבלתי ל"מ אם מת וכו' עכ"ל וצ"ל לפי זה דגם באמ"ל שלח אם מת לא מהני דאל"ה אפתי קשה אמאי אצט' במסקנא שם להרשאה והג"א פאן נסתפק בזה ע"ש וצ"ל דלדידיה מתרץ בקושיות התוס' די"ל בין אמר לכתב וכמ"ש התוס' בקמא ע"ש: דף צ"ט ע"א תוס' בד"ה באומר וכו' ואע"פ שפעדו וכו' עכ"ל הא דלא הוק' ל' במתני' משום די"ל בע"ע פשמואל ומכאן מוכח דע"ע פשליח לענין שאלה בבועלי' וא"כ גם בפועל פן דשונה לע"ע פדמוכח לעיל די"ב ועיין להמח"א בה' שלוחין סי' י"א: בא"ד היינו ששאל הרב עצמו וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א ודבריו תמוהים דהא בשליח פליגי תנאי לעיל דצ"ו ואפתי ק' מאי פריף נוקמה כמ"ד דשליח לא הוי בעלים וגבי שליח בשאל המשליח עצמו ודכונותה בעבדו ועוד ק' דגבי שליח אין חלוק בין שאל המשליח עצמו לשאל את שלוחו דדוקא בעבד הוא דכתבו התוס' דכי שאל העבד לא הוי פיד רבו משום דעבד פבהמה אכל שלוחו לאו פבהמה וע"כ פרייתא כמ"ד שלוחו לא הוי פבעלים לענין שאלה בבועלים: דף ק' ע"א בד"ה הא מנו וכו' אע"פ שהוא מוחזק דחזקת מעונות היא פנגדה וכו' עכ"ל נר' מדבריהם דהוק' ל' אמאי נותן שמינית הא איפא חזקת ממון ות' משום דחזקת מעונות פנגדה וקשה מאי קשיא להו הא חזקת ממון לחודה ל"מ שהרי פפרה כ' משום דאיפא תרי חזקות ונר' דבאו ליישב פי היכי דאתיא אפילו פרבנן דאזלי פתר חזקת ממון דסיפא אתיא ככ"ע ורישא הוא דמוקי פסומכוס וקא

ק"ל אמאי לא אזלינן בְּתַר חֲזַקַת מְמוֹן וְתַי דְּחֲזַקַת מְעוֹבְרַת פְּנִיגְדָה וּלפ"ז צ"ל דְּחֲזַקַת מְרָא קַמָּא
עֲדִיפָא מְחֲזַקַת מְמוֹן שְׁהֵרִי כ' דְּחֲזַקַת מְרָא עֲדִיפָא מְחֲזַקַת מְעוֹבְרַת וְחֲזַקַת מְעוֹבְרַת מְהֵנָּא לְפָחוֹת
פְּחֲזַקַת מְמוֹן וּמ"ש בְּרִישׁ הַדְּיבור דְּחֲזַקַת מְמוֹן עֲדִיפָא מְחֲזַקַת מְרָא הוּא לְשִׁי ר"ש וּמִזֵּה הוֹכְחָה
לְשִׁי מְהֵרָשׁ"ל דר"י חוֹלֵק עַל ר"ש וְלְשִׁי מְהֵרָשׁ"א צ"ל דמ"ש דְּחֲזַקַת מְעוֹבְרַת הִיא פְּנִיגְדָה הֵינּוּ
ר"ל דְּלֹא מְסִייעָה לְחֲזַקַת מְמוֹן וּכ"נ קֶצֶת מְלִשׁוֹן הִיא פְּנִיגְדָה שְׂפָתָבוּ וּלְעוֹלָם חֲזַקַת מְמוֹן עֲדִיפָא
מְחֲזַקַת מְרָא כְּשִׁי ר"ש וּמ"מ מ"מ"ש בְּדִבור שֶׁאֵח"ז וּלְפָנֵי ר"ש א"ש נר' דְּבָאוּ לְאַפּוֹקֵי מִפִּיר"י
וְכִשְׁי מְהֵרָשׁ"ל וְיַעֲקֹב חֲזַקַת מְעוֹבְרַת שְׂכ' ק' הָא עֲשׂוּיָה לְהַשְׁתַּנּוֹת וְלֹא הָוִי חֲזַקָה כְּמוֹ חֲזַקַת
קִטְנוֹת עֵינֵי תוֹס' יְבָמוֹת דס"ה ע"א וְכַבֵּר פְּתַבְתִּי בְּזָה בִּי"ד סִי' ק"י ע"ש"ב: ע"ב בד"ה זוֹקְקִין וְכו'
אֲמַאי לֹא פְּרִיף וְכו' עכ"ל לִפְמ"ש הַתּוֹס' לְעֵיל דצ"ח בד"ה מ"ל דְּהִיא שְׁבוּעָה מְדַרְבְּנָן גִּיחָא
דקמ"ל דְּמַגְלִילִין בְּדַרְבְּנָן דְּבַעֲיָא דְּאִיפְשִׁיטָא הִיא מְבַרְיָת' בס"פ פֶּל הַנְּשַׁבְּעִין ע"ש גַּם לְפִי אֲוַעוּד
אוּר"ת שְׂכ' שֵׁם גִּיחָא דְּגִלְגוּל דְּלַעֲיִל עֲנִין אַחַר הוּא: בד"ה דִּילְמָא וְכו' וי"ל דְּדַרְרִישׁ רַבּוּי וּמִיעוּט
וְכו' עכ"ל ה"ה דְּהוּמ"ל דְּדַרְרִישׁ פְּלָלִי וּפְרָטִי וְאִיפָא שׁוּם רַבּוּי דְּמַרְבֵּי עֲבָדִים וְלֹא מְקַשִּׁי קַרְקָעוֹת
לְעֲבָדִים פִּינּוֹן דְּאִיפָא כו"פ כמ"ש מְדַבְּרֵי הַתּוֹס' לְעֵיל דס"א ע"א בד"ה אֵלָא ע"ש בְּמְהֵרָשׁ"א אֵלָא
מְשׁוּם דְּהִרְאָה שְׁהֵבִיאוּ בִּפ' מְרַנְבָה אִיתְמַר' בְּרַבּוּי וּמִיעוּטֵי נְקֻטֵי רַבּוּי וּמִיעוּטֵי וְעֵינֵי לְהַת"ח:
דף ק"א ע"א גמ' ל"ש אֵלָא שְׁנַעְקָרוּ בְּגוּשִׁיהֶן וְכו' עֵינֵי לְהַר"מ בִּפ"ד מַה' שְׂכָנִים דִּין יו"ד שְׂכ'
דָּאֵם לֹא נַעְקָרוּ בְּגוּשִׁיהֶן זוֹכָה בְּעַל הַקְּרָקַע מִיָּד וְכו' ה"ה אַע"ג דְּעַרְלָה הֵן מ"מ זוֹכָה בְּעַצְמֵי ע"ש
וְאִפְּלוּ לִמ"ש הַר"מ דְּגַם הַר"מ סוֹבֵר פְּהֵרָאב"ד דְּנוֹתָן לְבַעַל הַזִּיתִים כְּמָה אָדָם רוֹצֵה לִיתָן וְכו'
ע"ש מ"מ זוֹכָה בְּעַל הַקְּרָקַע בְּעַצְמֵי שָׁל כָּל הַג' שְׁנִים שְׁהֵם מְרַנְבוֹת מְשׁוּמַת כְּמָה אָדָם רוֹצֵה לִיתָן
וְכו': ע"ב יְמוֹת הַחֲמָה נְמִי דְּכִי אָגַר וְכו' הו"מ לְמִפְרָף נְמִי מְסִיפָא אֲמַאי בְּפָרְכִים יב"ח פִּינּוֹן דְּאָמַר
בְּהִדָּא לִימּוֹת הַגְּשָׁמִים וְלְשִׁי רש"י בְּסוּמּוֹף דַּנְר' מְדַבְּרֵי דְּאָפִי בְּקַבֵּעַ זְמַן לֹא יוֹצִיאוּ פִּינּוֹן דְּלֹא
שְׂכִיחַ וְכֵן פְּתַב הַרְמַב"ן בְּשִׁי רש"י דְּלֹא פְּדַמְשָׁמַע מְדַבְּרֵי הַנ"י ע"ש גִּיחָא דְּאָפִי אָמַר לִימּוֹת
הַגְּשָׁמִים פִּינּוֹן דְּלֹא שְׂכִיחַ דִּינְיָה בִּיב"ח דְּאָפִי בְּקוֹבֵעַ זְמַן כֵּן הוּא: פִּירֵשׁ"י בד"ה אֵלָא וְכו' אַע"ג
דְּלֹא אָגְרִי אֵלָא לְשַׁלְשִׁים וְכו' עכ"ל מְשַׁמַּע לִיהַ דְּאָפִי בִּימּוֹת הַגְּשָׁמִים סְתָם שְׂכִירוֹת ל"י אֵלָא דְּלֹא
יוֹצִיאוּ מְשׁוּם דְּלֹא שְׂכִיחַ וּנ"מ דְּהַשְׁכִּירוֹת שְׂקַצְבַּ לּוֹ הוּא עַל הַשְּׁלִשִׁים יוֹם וְיִפְרַע לּוֹ עוֹד בְּכָל
חֻדְשׁ כְּשֶׁכֹּר הַחֻדְשׁ הָא' אֲבָל אִי אָמְרִי דְּבִימּוֹת הַגְּשָׁמִים סְתָם שְׂכִירוֹת לְכוּלְהוּ יְמֵי הַגְּשָׁמִים אֲזַל לֹא
יִפְרַע לּוֹ כְּלָל דְּהַשְׁכִּירוֹת שְׂקַצְבַּ לּוֹ עַל הַפֶּל קַצְבַּ אֲבָל בְּסוּמּוֹף גְּבִי פְּרָכִים כ' סְתָם שְׂכִירוֹת בְּפָרְכִים
יב"ח פִּינּוֹן דְּלְעוֹלָם הוּא יב"ח מְשַׁא"כ בְּעֵינֵירוֹתֵינֵי דְּבִימּוֹת הַחֲמָה סְתָם שְׂכִירוֹת ל"י גַּם בִּימּוֹת
הַגְּשָׁמִי לֹא יִשְׁתַּנָּה: דף ק"ב ע"א תוֹס' בד"ה תַּרְתִּי וְכו' אֲבָל בְּחֶצֶר וְכו' עכ"ל נְהָא דְּלֹא מְשַׁנֵּי
הַגַּמ' ה"ק שְׂבַרְפֶּת שְׂבַחְצַר וְלֹא אָגִיר לִיהַ הַחֶצֶר וּקמ"ל דְּנֹקָא רְפֶת אֲבָל הַחֶצֶר אַע"ג דְּלֹא אָגְרִיהַ
פִּינּוֹן שִׁישׁ לּוֹ כְּנִיסָה וְיִצִיאָה הָוִי שְׁלוֹ מְשׁוּם דְּמִרִישָׁא דְּקַתְנֵי קוֹלֵט מִן הָאוּר מְשַׁמַּע דְּבַחְצַר הָוִי
שָׁל בַּעַה"ב פִּינּוֹן דְּלֹא אָגְרִיהַ וּכמ"ש מְהֵרָשׁ"א בד"ה קוֹלֵט ע"ש: בד"ה אִי הָכִי וְכו' נֹא"ת אָמֵן נְמִי
יְהֵא צָרִיף שְׁלִיחוֹת וְכו' עכ"ל לִפְמ"ש הַר"ן בְּחִי' ר"פ שְׁלִיחוֹת הֵקֵן גְּבִי דְּבַעֲי לְקִיּוּמֵי מְצַנֵּת וּבַעֲרָת
דְּלֹא מְחַיֵּיב בְּשְׁלִיחוֹת אֵלָא אִם רוֹצֵה לְזַכּוֹת בְּבָנִים ע"ש גִּיחָא שְׁפִיר דְּהִקָּא מִיָּרִי דְּאִינוּ רוֹצֵה בְּבָנִים
וּלְקַמֵּן דְּפָרִיף הַגַּמ' שְׁלִיחוֹת בְּעֵי בְּבָנִים גּוֹפִיָּהוּ מִיָּרִי: בד"ה הו"א וְכו' נְכָאן כְּפִי הַקּוֹנֵט' וְכו' עכ"ל
עמ"ש מְהֵרָשׁ"א וּבְהִכִי יִתְיַשֵּׁב וְכו' ע"ש וַא"צ דְּמָה שְׁלֹא פִי' ד"י אִי מְמַרְחֵץ הו"א בָּא סְתִירָא
פְּרוּשֵׁי וְכו' הוּא מְשׁוּם דֹּא"כ אֲמַאי לֹא אָמַר הו"א טַעְמָא מְשׁוּם קַרְקַע בְּחֲזַקַת בְּעַלְיָהּ וְכְמוֹ שְׁהַקְשׁוּ
לְפִי רש"ב"ם: דף ק"ג ע"א תוֹס' בד"ה נְקִיטַת וְכו' פְּשָׁרָה דִּינָרִים בְּכָל שָׁנָה וְכו' עכ"ל י"מ אֲמַאי
הוֹצֵרוּ לְהִכִי הָא שְׂכִירוֹת שְׁעֵבַר עֲבִיד אִינִישׁ דְּפָרַע בְּגוֹ זְמַנְיָה דְּלִיפָא חֲשַׁשׁ דִּיפּוֹל הַבֵּית כמ"ש

התוס' בד"ה פְּחֻקָּת וי"ל דְּלֹא כ"כ הַתּוֹס' לְעֵיל אֶלָּא לְאַבְי וְאֵע"ג דְּשָׁם בְּבִתְרָא אֵיתָא אַבְי וְרַבָּא דְאִמְרֵי תְרַנְוִיהוּ וְהָא אֵלִיבָא דְרַבָּא קְוִימִי מ"מ מְשַׁמְיָה דר"נ קְאָמַר לָהּ וְדַחֲיָקָא לָהּ דר"נ דְּהִלְכְתָּא פְּנוּמִיָּה בְּדִינֵי לָא ס"ל חֻזְקָה דר"ל דְּהִלְכְתָּא הִיא וְע"ש בְּתוֹס' בְּבִתְרָא עֵינֵן שָׁם: ע"ב גמ' בְּעֵינָא דְתִינְקָר אַרְעָאֵי מ"ש מְהַרְשֵׁ"א הוּמ"ל בְּעֵי תַבְנָא י"ל דְּמַתְנִי מִיִּירֵי גַם בְּחִירוֹת פְּדִלְקָמָן וּבְחִבְרֵי לָא אֵיכְפַת לִיה לְבַעַל הַשְּׂדֵה בְּפִירֵי דְאַרְעָא: דָּף ק"ד ע"א תוּס' בד"ה אֵידי וכו' דה"ה חוֹכֵר דְמַחְפִּיר וכו' עכ"ל עֵינֵן בְּהָרָא"ש שְׁכ' דְבָרֵי הַתּוֹס' וְאֵח"ךְ כ' אֵי אָמַר בֵּית הַשְּׁלַחִין סְתָם חִיב לְהַעֲמִיד לוֹ אַחַר וְהוֹכִיחַ פֶּן מִן הַתּוֹסְפָתָא ע"ש וְהוּא תִימָה נִימָא שְׁמָא בְּעֵלְמָא וְהִיא גוּפָה קִשְׂיָא עַל דְבָרֵי הַתּוֹס' מִתּוֹסְפָתָא וְנ"ל דַּס"ל לְהַתּוֹס' וְהָרָא"ש דְּלֹא אִמְרֵי שְׁמָא בְּעֵלְמָא אֶלָּא בְּמַכְר לֹו שְׂדֵה זֹו בְּפִי וְהִיא אֵינָה בֵּית הַשְּׁלַחִין אוֹ ע"כ שְׁמָא בְּעֵלְמָא קְאָמַר אֲבָל בְּמַכְר בֵּית הַשְּׁלַחִין סְתָם אֲזִילָא בְּתַר רַבָּא דְרַבָּא דְאִנְשֵׁי לָאו לְשְׁמָא בְּעֵלְמָא מְכֻוֹנִי וּמ"ש הָרָא"ש גַּבֵּי סְתָם דְאָמַר חוֹכֵר לְמַחְפִּיר ל"ד אֶלָּא ה"ה מַחְפִּיר לְחוֹכֵר: דָּף ק"ו ע"ב תוּס' בד"ה צִינִים וכו' פְּחִים חֵנוּם וכו' עכ"ל מַה שְׁק' לְפִי אֲמַאי נְקֻט ר"ח זֹו צִינָה וְלֹא נְקֻט גַם חֻמָּה עֵינֵן לְמְהַרְשֵׁ"א בְּאַגְדָּתִיָּה ע"ש: דָּף ק"ח ע"א בד"ה הֵאֵי וכו' וְהַשְּׁתָּא א"ש הָא דְאִמְרֵי נְהַרְדְּעֵי וכו' עכ"ל מַה שְׁהַק' מְהַרְשֵׁ"א אֲמַאי לָא מוֹכְחֵי מר"נ גוּפִיָּה דְאֵי לָאו בְּמַצְרָנוֹת מִיִּירֵי מַאי אֲתָא לְאַשְׁמוּעֵינֵן מְשַׁנָּה שְׁלִימָה הִיא דְאִין הוֹנָאָה לְקַרְקָעוֹת ע"ש י"ל דְאֵי מַמְתְּנִי הוּ"א דְנוֹקָא אוֹנָאָת שְׁתוֹת הוּא דְאִין לְהֵם קמ"ל דְאַפְּי' עַד פְּלָגָא אִין לְהֵם דְאַזְבֵּן בְּמַאֲתוֹן וְשְׁנָה מְאָה קֵאֵי וְעֵינֵן לְהַתּוֹס' לְעֵיל רִישׁ דָּף ז' ע"ש: דָּף ק"ט ע"א מִיתִיבֵי הַמְקַבֵּל שְׂדֵה מַחְבִּירוֹ וְהִגִּיעַ זְמַנּוֹ וכו' לְפִי מַה שְׁמַתְבָּא מְדַבְרֵי הַר"מ בַּפ"ח מַה שְׁכִירוֹת דְבָקִיבְלָה מְמַנּוֹ לְשַׁבַּע שָׁנִים נוֹטֵל בְּשַׁבַּח לר"ע ע"ש וְה"ט דַּס"ל פִּינּוֹן שְׁיֵשׁ לוֹ בְּקוֹרְתַּ שְׁקָמָה כ"ש שְׁיֵשׁ לוֹ שַׁבַּח וְהָא דְלֹא אוֹקְמָה הַגַּמ' הָךְ בְּרִייתָא בְּקִיבְלָה לז' שָׁנִים דַּא"כ הוּ"ל לְאַשְׁמוּעֵינֵן דְנוֹטֵל בְּקוֹרְתַּ שְׁקָמָה וְכ"ש דְנוֹטֵל אֶת הַשַּׁבַּח וּבְרִייתָא דְבְּסֻמוֹ דְיֻוְבֵל מוֹקְמִי לָהּ בְּלוֹקַח הוּמ"ל דְלוֹקַח שְׁאֵנִי דִישׁ לוֹ בְּקוֹרְתַּ שְׁקָמָה וְדָמִי לְמַקְבֵּל לז' שָׁנִים וְעֵינֵן לְהַר"ב בְּמַקְנֻפְצָת: ע"ב גמ' דְבַעֲיָנָא לְמִיִּסְק לְאַרְעָא דִישְׂרָאֵל הָא דְמִיִּיתֵי הַגַּמ' הָךְ דְבַעֲיָנָא לְמִיִּסְק מְשׁוּם דְשַׁתְּלָא א"י לְהַסְתַּלַּק בְּתוֹךְ זְמַנּוֹ אֶלָּא בְּטַעֲנָה זֹו וְעֵינֵן לְהַשְׁ"ף ס' ש"ל: עוֹד בְּגַמ' דְאָמַר רַב מְנִיּוּמֵי וכו' הָא דְהַנְצָרָה פָּאן לְדַרְב מְנִיּוּמֵי וְלַעֲיֵל בְּקוֹשְׁתֵי דְפְלָגָא קְאָמַר וְהַשְּׁתָּא בְּעֵי לְמִיתְבַּ מְנָתָא לְאַרִיִסָּא וְהוּי פְּסִידָא מְסַבְרָא בְּלֹא שׁוּם רְאָיָה מְשׁוּם דְלַעֲיֵל דְשַׁתְּלָא נוֹטֵל יוֹתֵר מִבַּעַה"ב וְאִיכָּא פְּסִידָא דְבַעַה"ב טוֹבָא מְסַבְרָא לְחוּדָא אֲתָיָא אֲבָל הָכָּא דְלִיכָּא פְּסִידָא כ"כ הַנְצָרָה לְדַרְב מְנִיּוּמֵי א"נ הַנְצָרָה לְדַרְב מְנִיּוּמֵי לְאַפּוֹקֵי מְקוֹשְׁתֵי רַב אֲחָא: פִּירֵשׁ"י בַּד"ה מְנָתָא וְהַדִּינָר יִשְׂאָר לָהּ וכו' עכ"ל מ"מ"ש וְהַדִּינָר יִשְׂאָר נר' דְלֹא כַּמ"ש הַת"ח דְהַנְטִיעוֹת שְׁוֹת פָּךְ וְאַרִיִסָּא אֵינוּ נוֹטֵל אֶלָּא בְּפִירוֹת וְלִיכָּא פְּסִידָא פְּלָל דַּא"כ דִּינָר וְחֻצֵי יִשְׂאָר לְבַעַה"ב וְכ"נ גַּם מ"מ"ש בַּסַּה"ד דְהִינּוּ ד' דִּינָרִים דְאֵי אֵיתָא ד' דִּינָרִים וְחֻצֵי יִשְׂאָרוֹ לְבַעַה"ב אֶלָּא נְרָאָה עֵינְקָר כַּמ"ש מְהַרְשֵׁ"ל ז"ל ע"ש: תוּס' בד"ה וְסַפֵּר וכו' וְלִיתָא דְרַבָּא גוּפִיָּה וכו' עכ"ל כ' בַּש"מ לְהַר"ב דְנוֹקָא בְּמָה שְׁלַמַּד מְרַבּוֹ הוּא דְקְאָמַר הָכָּא פִּינּוֹן דְעַל עַל ע"ש וְלַפ"ד נִיחָא לְמ"ד מְמִילָא נְפִיק הָךְ קְרָא דְמִיִּיתֵי לִיה מ"ד פִּינּוֹן דְעַל עַל וְלַמ"ד פִּינּוֹן דְעַל עַל לָא שְׁנֵי לִיה: בַּד"ה אָף וכו' אֶלָּא לְאַפּוֹקֵי דְלֹא נִיְדוּק אֵיפְכָּא וכו' עכ"ל הִינּוּ בְּהַמְקָשָׁה אֲבָל בְּהַמְתָּרֵץ בְּקַל יְכוּל לְדַחוּת הָא כְּדִאֵיתָא וְהָא כְּדִאֵיתָא וְלִהְכִי לָא נִיחָא לָהּ לְמִי אֵיפְכָּא כַּמ"ש מְהַרְשֵׁ"א ז"ל ע"ש: בַּד"ה נְפָלוֹ וכו' דְהֵתָם ע"כ שְׁעוֹשֵׁין קְצַת וכו' עכ"ל ר"ל פִּינּוֹן דְלִמְאֵי דְמוֹקְמִי בְּשְׂדֵה שְׁל אַחֲרִים ע"כ שְׁעוֹשֵׁים קְצַת פִּירוֹת וְא"כ אֲשַׁכְּחֵן דְלִישְׁנָא דְזֻקְנִים א"ש אַע"ג שְׁעוֹשֵׁים קְצַת וְא"כ אֲפִילוֹ לַס"ד דַּגְמ' דַּס"ד בְּשְׂדֵה שְׁלָה מַאי קוֹשְׂיָא נִימָא כְּשְׁעוֹשֵׁים קְצַת מִיִּירֵי שְׁהָרֵי לִישְׁנָא דְזֻקְנֵי נוֹפֵל גַּם כְּשְׁעוֹשֵׁין קְצַת וְא"צ לַמ"ש מְהַרְשֵׁ"א ז"ל עֵינֵן שָׁם: דָּף ק"י ע"א גַּמ' וְקָדִים מְלֻנָּה וכו' מַה שְׁפִירֵשׁ"י מְקַמֵּי

דְּנִתְבְּעִיהָ לְדִינָא עֵינָן בְּתוֹס' לְעֵיל ד"ו ע"ב דבד"ה פּוֹטֵר ועמ"ש ש"ש: עוד בגמ' הָכָא מִלְתָּא דְעֵבִידָא לְאַגְלוּנֵי נְאֻטְרוּחֵי ב"ד וכו' ה"ה בְּסוּף ה' מו"ל כ' אִם פְּתוּב בְּשֵׁטֶר דִּינְרִין סְתָם שְׂאִין גּוֹבִין בּוּ אֶלָּא ב' אִם תְּפֹס יוֹתֵר בְּעֵדִים מוֹצִיאִין מִיָּדוֹ וְהַגְדִּית דְּשֵׁס"ה ע"ב תְּמָה ע"ז מְסוֹנְגִיא דְשִׁמְעֵתִין דְּבִמְלִיתָא דְעֵבִידָא לְאַגְלוּנֵי אִם תְּפֹס אִין מוֹצִיאִין מִיָּדוֹ מִשּׁוּם אֲטְרוּחֵי ב"ד וּבְכַתְּבֵי דִינְרִין סְתָם עֵבִידָא לְאַגְלוּנֵי שְׂיָבִיאוּ עֵדִים וְיַעֲיָדוּ כְּמָה דִּינְרִין ע"ש וּכְבָר הָרִיטְבָ"א בְּחֵי לְעֵיל ד"ו ע"ב גְּבִי ת"ר דְּמוֹצִיאִין מִיָּדוֹ הֵק' מְדַאֲמְרִי בַפ"ב דְּכַתְּבוּת ד"כ ע"א בְּב' הַחֲתוּמִים עַל הַשֵּׁטֶר וּבָאוּ שְׁנַיִם וְאָמְרוּ אָנוּסִים הָיוּ דְאִי תְּפֹס לָא מְפָקִינָן מְנִיָּה אַע"ג דַּא"ל לְלוּנָה חֲזָקָת מְמוֹן וּמ"ש מַת"כ וְתִי מִשּׁוּם דְּעֵבִידָא לְאַגְלוּנֵי וְדָחָה דְּהָא דְאִי עֵבִידָא לְאַגְלוּנֵי ל"מ מְנִיָּה דְּנוֹקָא בְּכַה"ג דְּמַלְלוּנָה אוֹמֵר ג' מִשּׁוּם שְׁתַּפְּסֵי מִתְּחִינָי בְּרִשׁוּת דְּכָשָׁאֲכַל יוֹתֵר מִכ' שְׁנַיִם לֹא עֵיכֵב עָלְיוּ הַלְלוּנָה וְהָיוּ קָצַת כְּמוֹ תְּפֹס בְּרִשׁוּת לְעַנְנֵן שְׂאִין מוֹצִיאִין מִיָּדוֹ אֶבֶל הֵיכָא שְׁתַּפְּסֵי שְׂלֵא בְּרִשׁוּת אִפִּי עֵבִידָא לְאַגְלוּנֵי מוֹצִיאִין מִיָּדוֹ ע"ש וַא"ש דְּבָרֵי ה"ה דְּבִדִּינְרִין סְתָם תְּפֹס שְׂלֵא בְּרִשׁוּת וְאִפִּי עֵבִידָא לְאַגְלוּנֵי מוֹצִיאִין מִיָּדוֹ וְנ"ל שְׁלִזְהָ פִּינוּנוּ הַתּוֹס' בַּפ"ב דְּכַתְּבוּת שְׁם שְׂכ' דְּהֵיכָא דְּהַשְׁוֹאֵל לְמ"ד בְּאִ בְּסוּף הַחֲדָשׁ כְּלוּל לְשׁוֹכֵר שְׂאֵנִי דְּאִיכָא לְמִי פִּינוּן שְׂלֵא בְּאִ בְּתַחֲנִי הַחֲדָשׁ אוֹדוּנֵי אוֹדֵי לִיָּה ע"ש ר"ל דְּהָיוּ כְּיָרֵד בְּרִשׁוּת קָצַת דְּמַהֲנֵי לְעַנְנֵן שְׂאִין מוֹצִיאִין מִיָּדוֹ דְּהָא בַפ"ה הַשְׁוֹאֵל שְׁם מוּכָח דְּמִשּׁוּם סְפִיקָא הוּא וְהַמַּע"ה ע"ש וְלְמ"ד כְּלוּל לְשׁוֹכֵר ס"ל אִפִּילוּ לֹא עֵבִידָא לְאַגְלוּנֵי ל"מ מְנִיָּה וְלר"נ הוּא דְּמַפְלְגֵי בְּשִׁמְעֵתִין בְּהֵכִי וְגַם לְזָה פִּינוּן הָרָא"ש לְעֵיל בַּפ"ק שְׂכ' דְּלְמ"ד כְּלוּל לְשׁוֹכֵר מִשּׁוּם אוֹדוּנֵי וְל"ק מ"ש הַמַּע"מ שְׁם ע"ש: עוד בגמ' מִיגו דְּאִיכָעֵי אָמַר לְקוּחָה ע"כ דְּמִיָּרֵי בְּאַרְעָא דְּלִית פְּרִיָּא וְלֹא יְהִיב טְסָקָא וְלֹא עֵבִיד מְחָאָה דַּא"ל"ה ל"מ לְמִי לְקוּחָה וְק"ק הָא לֹא בְּעֵי לְטַעוֹן לְקוּחָה מִשּׁוּם דַּס"ד שְׂמָא עֵבִיד אִידָךְ מְחָאָה דְּמְחָאָה שְׂלֵא בְּפָנָיו הָיוּ מְחָאָה כְּדָאִי בַפ"ה חֲזָקָת דַּס"ל וְע"ש בַּפ"ה רְשָׁב"ם דְּמִשְׁמַע מְדַבְּרִיו דַּא"ע"ג דְּחִבְרָה חִבְר' אִית לִיָּה מ"מ פְּעָמִים שְׂלֵא יִשְׁמַע הַהִמְחָאָה וַא"כ אִין הַטְּעוֹנוֹת שְׁוֹת וְהִכֵּי אָמְרִי מִיגו וי"ל: עוד בגמ' בַּע"ב נְאָמֵן דְּאִי בְּעֵי אָמַר וְכו' כ' הַמְרָדְכֵי כָּאֵן בְּשֵׁם רַבִּי הָאִי דְּכָל מִי שְׁטוּעֵן תְּמוּרַת הַמְּנַהֵג אִינוּ נְאָמֵן וּבַפ"ח דְּפָאָה מְשַׁמַּע אִפִּילוּ בְּמַגּוּ אִינוּ נְאָמֵן וַא"כ מְנַהֵג עֲדִיף מְחֻזָּקָה דְּהָא מַגּוּ בְּמַקּוֹם חֲזָקָה בְּעֵיָא הִיא וְצ"ע דְּבִשְׁמַעֲתִין מְשַׁמַּע דְּאִפִּי בְּמַקּוֹם מְנַהֵג נְאָמֵן בְּמַגּוּ ע"כ וְכַוּוֹנָתוֹ נִרְאָה דַּא"ע"ג דְּקִי"ל כְּר"ן דְּאִינוּ נְאָמֵן בְּמַגּוּ מ"מ קְשִׁיָּא לְר"י מִמַּתְנֵי דְּפָאָה דְּקַתְּנֵי אִין נְאָמְנִים עַל הַמַּקּוֹח וּמ"מ ק' דְּמֵאִי קוֹשְׁיָא נִימָא דְּהָכָא דְּנוֹקָא דְּלֵאֲפוּקֵי מְמוּנָא הוּא דַּס"ל לְר"י דְּנְאָמֵן לְאוּקוּמֵי מְמוּנָא מִשְׁא"כ בְּהֵיכָא דְּפָאָה וְנֵר' דְּכַוּוֹנָתוֹ לְהַקְשׁו' אַרְבֵּי הָאִי דְּנֵר' דְּלֹא מְפָלְגֵי בְּעַנְנֵן זֶה בְּכַף שְׁהָרֵי לְמַד מֵהֵיכָא דְּפָאָה אִפִּי לְאֲפוּקֵי מְמוּנָא מְדַקְאֵמַר וַא"כ מְנַהֵג עֲדִיף מְחֻזָּקָה שְׁהָרֵי מַגּוּ בְּמַקּוֹם חֲזָקָה בְּעֵיָא וְהַבְּעֵיָא בַפ"ק דְּבַתְרָא הִיא לְאֲפוּקֵי מְמוּנָא נְאֻף גַּם זֹאת נ"ל לְדַעַת רַבִּי הָאִי דְּשְׂאֵנִי מַגּוּ דְּשִׁמְעֵתִין דְּכִי טַעֲיִן טַעֲנַת הַמַּגּוּ מְרוּיַח טְפִי מִשְׁא"כ הֵיכָא דְּפָאָה שְׁהִטְעוֹנוֹת עֲנוֹת שְׁוֹת הֵן וּמ"מ מְשַׁמְעֵתִין נְמִי יֵשׁ לְלַמּוּד ד"ז דְּרַבִּינוּ הָאִי דְּקִי"ל כְּר"נ וְעֵינָן לְמַהֲרִימ"ט חַא"ה סִימָן כ"ז עֵינָן שְׁם: ע"ב אָמַר אֲבִי אֵף אֲנִי נְמִי תְּנִינָא וְכו' דְּאֲבִי קָאִי לְפִי הַמַּסְקָנָא דְּבַדְמֵי מְסַלְקֵי לְהוּ וְלִכְךָ מְדַמָּה לְהַ לְסַפֵּק זֶה קָדָם וְכַדְפִּירִש"י אֶבֶל לְר"ח דְּסָבֵר בְּאַרְעָא מְסַלְקֵי ע"כ הָא דְּעַל הַיְתוּמִים לְהַבִּיא רְאִיָּה מִשּׁוּם אֲפוּתִיקֵי וּבְחֻזָּקָת ב"ח קִיָּמָא אַרְעָא וְהַתּוֹס' וְרַש"י בְּחֻזָּא שְׂיָטָא קִיָּמֵי אֶלָּא דְּרַש"י בְּדַבְּרֵי אֲבִי קָאִי וְהַתּוֹס' בְּדַבְּרֵי ר"ח קִיָּמֵי וְדָלָא כְּמַהֲרָש"א בְּתוֹס' ע"ש: עוד בגמ' ג' לְהֵם אֶת הַשְּׂבִיחַ ה' תּוּמִים סִי' ק"ג סְקִיָּא הוֹכִיחַ מְכָאֵן דַּעַת הָרָא"ש דְּבַהֲשְׁבִיחָה הַלּוֹקֵחַ שׁוּמָא לֹא הִדְרָא דְּאִי אִיתָא דְּכַה"ג שׁוּמָא הִדְרָא לְחֻשְׁבָּה בְּהָדֵי הָנִי תְּלִיתָא דְּשְׁמִין הַשְּׂבִיחַ דַּע"כ נוֹטֵל הַמְּלָנָה הַשְּׂבִיחַ ע"ש וְנֵר' דַּל"ק דְּגַבִּי דִּינָא דְּשׁוּמָא הִדְרָא הוֹצְאָה הוּא דְּנוֹטֵל וְלֹא שְׂבַח אֶלָּא כְּשָׂאֵר שְׁקֵלֵי הָעִיר כְּמ"ש הַש"ף שְׁם וְאִפִּי לְהַסְמ"ע אִינוּ נוֹטֵל אֶלָּא

חלק בִּשְׁבַח וְגַם אִם הִצִּיאָה יְתִירָה עַל הַשְּׁבַח נוֹטֵל כֹּל הַיְצִיאָה כְּמוֹ שֶׁנֶּרְמַד מִדְּבָרֵי הַסֵּמ"ע שֶׁ
סָקִי"ז וְכ"כ בְּמִקְוֵי הַשְּׁמִיעוּת דְּשׁוּמָא הֶדְרָא בְּשֵׁם הַרְמ"ךְ עֵינֵינּוּ שֶׁמֶתְשׁוּ מֵהַרִּיק"ש סִי' ע"ב
שֶׁהוֹכִיחַ מִדְּבָרֵי הַר"מ דְּאֵינוֹ נוֹטֵל אֶלָּא הַשְּׁבַח ע"ש אֵינוֹ מְוַכָּח וְכ"נ עֵינֵינּוּ דְּנוֹטֵל כֹּל הַיְצִיאָה
וְדָלָא כְּהַט"ז שֶׁמֶתְשׁוּ וְכִינּוֹן שֶׁכֵּן לֹא שִׁינְיָה לְמַכְלִילִינָהּ בְּהַדִּי הַנִּי תִּלְתָּא דְּשָׁמִין אֶת הַשְּׁבַח: תּוֹס' בַּד"ה
יָצָא בְּיוֹם וְכו' לֹא יֵלִין חֶלֶב וְכו' עכ"ל ק"ק נִימָא דְּהֵיכָל דְּנִבְחִים פֶּרַב אֶתְיָא וְהַרִי לְמ"ד שֶׁמֶתְשׁוּ דַּפ"ז
לִינָה מוֹעֵלֶת בְּרֵאשׁוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ ע"כ פִּי הַפְּתוּחַ לֹא יֵלִין כֹּל הַלְּיָלָה בְּלֹא הַקְּרָבָה וְהַנִּי פִּי כֹּל הַלְּיָלָה
כְּשֶׁמוֹאֵל דְּהֵקָא וי"ל: דָּף קי"א ע"א גַּמ' לְצַדִּינֵי וְכו' מִדְּבָרֵי הַרִי"ף וְהַרִי"ש נֶר' דְּקָאֵי תִי' זֶה
בְּמִסְקָנָא וּמִתְנִי' גּוֹפָא תְּנַאי וְכַמ"ש מְהַרְשֵׁ"ל מִיְהוּ מַה שֶׁהַכְּרִיחַ מְדָלָא קְאָמַר אֶלָּא ע"ש פֶּבֶר כ'
הַתּוֹס' בַּכ"מ דְּכָל שְׁאִין מִזְכִּיר שֶׁמֶתְשׁוּ אֶמּוֹרָאֵי אֵין רִגִּיל הַגַּמ' לְוֹמַר אֶלָּא וְכ"נ מִפִּירֵשׁ"י בְּמִתְנִי' דְּתִי'
זֶה קָאֵי בְּמִסְקָנָא מִמ"ש שְׁכִיר שְׁעוֹת בַּגַּמ' מְפָרְשֵׁי לָהּ אֶמּוֹרָאֵי דְּלָפּוֹם פְּשִׁטָּא דְּגַמְרָא דְּבַמִּתְנִי' לֹא
פְּלִיגֵי אֶמּוֹרָאֵי לֹא שִׁינְיָה לְמִנְקֻט הַאֵי לִישְׁנָא: ע"ב גַּמ' וְרִיב"י לֹא גַּמִּיר שְׁכִיר שְׁכִיר וְגַר צָדֵק
מְסַבְרָא נ"ל דְּהָא יִשְׁרָאֵל גַּמּוֹר הוּא וְת"ק דְּאֶחֱזִיָּה לֹא אֲצִט' לְרַבּוֹת ג"כ אֶלָּא מְשׁוּם דְּכְתִיב בְּהַהוּא
קָרָא מְאֻחִיָּה וְכַמ"ש הַתּוֹס': עוֹד בַּגַּמ' לְעוֹלָ' לֹא יֵלִיף ש"ש מַה שֶׁהַק' מְהַרְשֵׁ"א נִימָא דְּת"ק דְּאֶחֱזִיָּה
לֹא גַּמִּיר א"ש וְנ"ל כּוֹלֵהוּ מְאֻחִיָּה ע"ש ל"ק דְּהָא מְפָאֵן אֶמּוֹרָאֵי מְשַׁמַּע מְקָרָא דְּעִסִּיק בְּיָה נ"ל
וְלֹא מְקָרָא אֶחֱזִינָא וְמַה שֶׁהַק' אֲמַאי לֹא פְּרִיָּה הַגַּמ' לְקַמֵּן לְרִיב"י רַעְיָה לְמ"ל ע"ש ל"ק דְּפִשְׁטָא
דְּאֶמְרֵי דְּאֶתָּא לְמַעַט גּוֹי אֶבֶל לְרַבָּנּוּ פְּרִיָּה שְׁפִיר דְּאֵי אֶתָּא לְמַעַט גּוֹי מְאֻחִיָּה נְפָקָא פִּינּוֹן דְּגַמְרָא ג"ש
וְכַדְפְּרִיָּה בְּתַר הַכִּי.

עוֹד בַּגַּמ' וְאֵיךְ מְאֻלִּיּוֹ הוּא נוֹשֵׂא וְכו' וְאֵע"ג דְּהָאֵי קָרָא בְּמִשְׁנֵה תּוֹרָה מ"מ נ"ל נְמִי לְהַנְּהֵךְ דְּת"כ
אֵע"ג דְּל"ג ג"ש דְּגִילּוֹי מִקְלָתָא בְּעֵלְמָא הוּא דְּגַם זֶה מְקָרֵי שְׁכִיר: תּוֹס' בַּד"ה מְאֻחִיָּה וְכו' תְּקִימָה
אֲמַאי אֲצִט' וְכו' עכ"ל י"ל דְּאֶצְט' דְּלֹא נִימָא דְּהָא דְּכְתִיב גַּר תּוֹשֵׁב הוּא לְהַקְדִּימוֹ לְנִכְרֵי וּבְזֵה י"ל
גַּם הַקּוֹשְׁפִי הַב' וְגַם קוֹשְׁפֵי הַתּוֹס' בְּדַבּוּר שְׁאֶחֶר זֶה: דָּף קי"א ע"א גַּמ' ל"צ דְּאֶגְרִיָּה לְבַטּוּשֵׁי וְכו'
לְפִירֵשׁ"י הָא דְּלֹא קְאָמַר אֶלָּא מְשׁוּם דְּאֶפְתִּי קָאֵי בְּסַרְבְּלָא דְּשִׁינְיָה בְּיָה לְבַטּוּשֵׁי וְלֹא דְּחִי אֶלָּא דְּלֹא
מִיְרִי בְּגַרְדָּא וְעֵינֵינּוּ מַה שְׁפִי הַת"ח ע"ש וְהוּא פִּי הַי"מ שֶׁהֵבִיאוּ הַתּוֹס' בַּפ' הַגּוֹזֵל דְּצ"ט ע"ש
וְלַפ"ד צ"ל דְּל"ג שֶׁמֶתְשׁוּ בַּגַּמ' דְּהַנִּי שְׁכִירוֹת וְכ"כ הַת"ח שֶׁמֶתְשׁוּ עֵינֵינּוּ שֶׁמֶתְשׁוּ: תּוֹס' בַּד"ה חוֹזֵר וְכו' וּמִתְחַיֵּיב
לוֹ שְׁלַחְנֵי מְדִין עָרַב וְכו' עכ"ל וְדוֹקָא שְׁלַחְנֵי דְּאוֹמְנָתוֹ בְּכָף כַּמ"ש הַנ"י אֶבֶל אָדָם אַחֵר לֹא מְתַחַיֵּיב
מְדִין עָרַב הֵיכָא דְּלֹא פִּיטְרוּ בְּפִי וְלִכְפֵּה בְּמַעֲמַד ג' ל"מ אֶלָּא דוֹקָא בְּהִנָּה לוֹ מְלִנָּה אוֹ פְּקוּדוֹן בְּיָדוֹ
כַּמ"ש בְּקוֹשְׁפֵי: בַּא"ד אֲנִי פּוֹטְרָה אִם יִתֵּן לִי וְכו' עכ"ל נֶר' דַּס"ל דְּבַמְחִילָה לִיכָּא דִּין אֶסְמַכְתָּא
וְכַדְעַת הַר"ן בְּגַדְרִים דְּכ"ז דְּאֶהָא דְּמִשְׁנֵי ש"ה דְּאֶמַר לִיבְטָלָן אֶכְּוֹנְתִּיהֶכ' דְּהֵינּוּ מְדִין מְחִילָה וְשֶׁכֵּן
דְּעַת הַרְמַב"ם וּמִדְּבָרֵיהֶם נֶר' דְּמְחִילָה א"צ קִנְיָן אֶפִּי בְּמוֹחַל בְּתַנַּאי דְּלֹא כַּמ"ש מְהַר"ם ב"ב
בְּתִשׁוּ' סִי' תִּשְׁי"ח ע"ש וְהַלַּח"מ בַּסְפִּי"א מַה מְכִירָה הַק' ע"ד הַר"מ שֶׁמֶתְשׁוּ אֲמַאי צְרִיָּה קִנְיָן הָא
קִי"ל מְחִילָה א"צ קִנְיָן וְהַפְּנ"י דְּק"י תִּיְרִץ דְּבַמְחִילָה בְּתַנַּאי צְרִיכָה קִנְיָן וְהַעֵה"ש סִי' י"ב אוֹת ד'
כ' דְּלֹא רָאוּ תִּשׁוּ' מְהַר"ם הַנּוֹ ע"ש וְלִיתָא דְּהַרְמַב"ם ס"ל אֶפִּי בְּתַנַּאי א"צ קִנְיָן וְכַמ"ש הַר"ן
בְּגַדְרִים וְעוֹד דְּמְהַר"ם ב"ב לֹא כַּכ' אֶלָּא בְּתַנַּאי דְּתוֹלָה בְּעַצְמוֹ דְּבַדְעָתוֹ הִנָּה לְעֵשׂוֹת כְּדְּבָרֵי וְלֹא
יִמְחֹל כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר בְּדְּבָרֵי אֶבֶל בְּתַנַּאי דְּתוֹלָה בְּדַעַת אַחֵרִים גַּם מְהַר"ם מוֹדָה דְּמְחִילָה א"צ
קִנְיָן: ע"ב בַּד"ה שְׁכִיר וְכו' דְּהוּ"ל כְּפֹאֹמֶר הַלּוּיִתֵּי וְכו' עכ"ל מְפָאֵן י"ל דְּלֹא כַּמ"ש הַמִּשְׁ"ל בַּרפ"ד
מַה שְׁאֵלָה דְּדוֹקָא א"י אִם פְּרַעַתִּיהָ הוּא דְּחִיָּיב מְשׁוּם דְּהוּ"ל לְמִידַע שְׁפָרְעוּ ע"ש דַּלְפ"ז לֹא מְקוֹשִׁי
מִיְדֵי דְּהֵקָא פִּינּוֹן דְּטְרוּד בְּפוֹעֲלֵי לֹא הוּ"ל לְמִידַע וְא"ל דְּהֵקָא אֶפִּי בְּשְׁכִיר אֶחָד תַּנּוּן דְּנִשְׁבַּע וְנוֹטֵל
דְּלֹא פְּלוּג רַבָּנּוּ וְעֵלָה אֶמְרֵי דְּבִשְׁכָרוֹ שְׁלֹא בְּעֵדִים מְהִימָן בַּעַה"ב וְעַל שְׁכִיר אֶחָד מְקוֹשִׁים דְּהוּ"ל

באומר א"י אם פּרעתיך דבשכיר אַחד אינו טרוד בפועליו והו"ל למידע הא ליתא דבשכיר אַחד
אדיניה דמעיקרא ליתיה אלא משום דלא פּלוג וכיון דבדליפא עדים אינו נשבע בפועלים הרבה
נדאי דכפועל אַחד אוקמיה אדיניה ועוד דלקמן פּריה אפועלי הרבה וניתב בלא שבועה והיינו
משום דהו"ל כא"י אם פּרעתיך כמ"ש התוס' בסמוך ואי איתא לדברי המש"ל מאי פּריה הא פּיון
דטרוד בפועליו לא הו"ל למידע שפתי וראיתי דע"כ לו' דאפי' טרוד בפועליו קרי' ביה הו"ל
למידע דהו"ל למיהב דעמיה ולמדכר דאלת"ה קשיא במ"ש התוס' לקמן בד"ה אי הכי וכו' דהנ"מ
נחית לשנויי גם אליבא דר"י וגם פּתבו דהו"ל פּתמשין ידענא ונחמשין לא ידענא ע"ש דזה סותר
למ"ש לעיל דף צ"ז ע"ב דהיכא דהפריא גרוע והשמא טוב מודה ר"י וגם בכה"ג לא אַמרין
מחייב שבועה שאיל"מ ע"ש והכא פּיון דטרוד בפועליו לא הו"ל למידע והוי הפריא גרוע והשמא
טוב ובכה"ג מודה ר"י וגם בכה"ג לא אַמרין משאיל"מ אלא ע"כ אפי' טרוד בפועליו הו"ל
למיהב דעמיה ולמדכר: בד"ה שקלוה וכו' מדפליג עליה וכו' עכ"ל הוצרכו לזה להנהיג תירוצי
קמאי שכ' בד"ה קציצה דלפום הנהיג תי' לא הוי בכה"ג מגו דהענה ועמ"ש מהרש"א בזה ומ"ש
לפי המסקנא משום דגופא דברייתא דקציצה י"ל בפּרע אותה שהודה כמ"ש התוס' לקמן ומ"מ
לא מחנור תירוצי דבגמ' דשבועות קאמר מגו דלא שכתיה מעולם ולפום המגו שהוא ע"כ בכופר
הכל והדרא קושיא לדוכתה: בד"ה קציצה וכו' ועוד אור"י וכו' עכ"ל נראה דנתפנון ר"י בזה
לתרץ קושיתם דאף על גב דרגילות הוא לזפור הקציצה מ"מ לפעמים שוכחין וא"כ פּיון דקתני
המע"ה ע"כ ראיה דקציצה דאל"ה ליתני דשבע ונוטל פּרישא ופּריה הגמ' למ"ל ראיה דקציצה
אפי' שכתו הקציצה סגי פּיון דמעידים ששכרו פּדינא דרישא ואין צריה למ"ש מהרש"א ז"ל:
בא"ד ועי"ל וכו' שלא הנהיג יכול להעזי וכו' עכ"ל ק"ל מדאמרין בפּרק חזקת דף ל"ו ע"א בהנהו
עזי דאכלו חושלא נאמן לטעון עד פּדי דמיהן מגו דאי בעי אַמר לקוחים הן פּידי ולפ"ד מאי מגו
איכא הא הוי מגו דהענה דאי אַמר לקוחים הם פּידי מפיר בשקרו בעל העזים והריב"ש בסי'
שצ"א בשם הראשונים כ' דאמרין מגו דהענה בהה"ד דפ' חזקת משום דבעי שבועה וכל היכא
דנשבע אַמרי' מגו דהענה דדוקא במודה במקצת לא מפטרי' ליה משבועה במגו דכופר הכל משוה
דהוי מגו דהענה ולא אַמרין ליה היכא דלא נשבע ונ"ל דלזה פּיון הרא"ש בתשו' ריש פּלל ק"י
ע"ש ועיין למהר"י אדרבי ז"ל בסי' רע"ד דלא הבין פּן בדברי הרא"ש וע"ש במ"ש דאפילו
דהטענה דהמגו נגד ב' עדים אַמרי' מגו ועיין למהרשד"ם סי' קי"ב ע"ש ולהש"ף סי' נ"ח סקי"א
ע"ש והשתא לפ"ד התוס' פּאן דכ' דהוי מגו דהענה אע"ג דהכא נשבע כמ"ש התוס' בד"ה שפתיים
מה יענו לההיא דפ' חזקת בהנהו עזי שו"ר להתוס' בפ' חזקת דנ"ב שפתיבו דבההיא עזי דחושלא
מייירי שבעל העזים יודע שלא אכלו ע"ש דהשת' נמי מעיז הוא ועיין להמש"ל בפ' כ"א מה'
מלנה: דף קי"ג ע"א בד"ה השתא וכו' ועוד ק' במודה במקצת וכו' עכ"ל אַבל כופר הכל מדינא
דמתני' פטור מכלום ושבועת הַקסת בימי ר"נ נתקנה ואה"נ אחר התקנה הדר דינא וא"צ למ"ש
מהרש"א: בד"ה ולעולם וכו' ובל תלין א"ע אלא בפּקר א' וכו' עכ"ל ואע"ג דאיכא בל תשקה
פּיון דמדברין הוא מדק' מקרא דאל תאמר לרעה לא מזדהר וכמ"ש מהרש"א בד"ה השתא ע"ש:
בד"ה ואת המחרשה וכו' א"כ היאך נטל וכו' עכ"ל פי' ועכ"ל דנטל באיסור וא"כ אמאי לא פּריה
מינה הגמרא בתמורה בפּשי' ואמאי פּריה מקרא דלא תעבנט דלא פּריה אלא ממעשים בכל יום
כמ"ש התוס' בדבור הקודם ואי איתא דמחרשה אונקל נפּש ע"כ בנטל באיסור ואפ"ה קתני מחזיר
ועמ"ש מהרש"א ז"ל: דף קי"ד ע"א בד"ה ואיך וכו' דהקשה משמע דלא אַתא אלא לנדון
בכבודו וכו' עכ"ל עיין להרע"ב בספ"ו דערכין שכ' קדש לה' פּתיב דמשמע הקדש וכתב בההוא

קרא גופייה ביום ההוא ע"ש דנר' דמפ' לברייטא דהתם דקתני קדוש לה' סתם הקדשו' לב"ה דבא להשמיענו האי דינא והוא תימה דהא בברייטא שם בדי"ח שהביאו התוס' פאן קתני אתה הקשת לנדון בכבודו ולמרגלית דקלים דמשמ' המרגלית בהקדש מהקישא נ"ל מנדר בערפף וצ"ל דכיון דמפ' להך ברייטא דקדש לה' דנחית להשמיענו האי דינא ע"כ דפליגא אהך ברייטא שהביאו התוס' וס"ל להך תנא דלא הוקשו אלא לנדון בכבודו דכתיב נפשות והתוס' מפ' להך ברייטא דקדוש לה' כפשטא דאתא לאשמועי' דסתם הקדשות לב"ה לבוד: בא"ד וכ"מ בפ"ק דזבחים וכו' עכ"ל ק' לר"י דיליף מנדר בערפף למסדרין אמאי לא יליף ק"ו ותק"ל מחכמים דפ"ק דזבחים והגה"ק בראש הספר כ' דר"י ס"ל מסדרין בב"ח ע"ש ועיין למהרש"א בדבור הקודם דפשיט"ל לר"י דאין מסדרין וצ"ל דלר"י ערכין יוכיחו ול"ל ערכין קילי כמ"ש התוס' לעיל ולפ"ז י"ל קושית מהרש"א בדבור הקודם ועיין לה' בכור שור בשמעתינן ועפי"ד מןושב שפיר הא דלא יליף ר"י ק"ו: ע"ב גמ' הא עשיר שכיב מאי קאמר עפירש"י והא דלא פריף הגמ' אקרא גופייה אמאי אצט' הא בלא"ה אסור משום רבית די"ל לאוסופי לאו יתירא אתי אכל ברייטא דקתני עשיר שכיב משמע דשרי אהא פריף שפיר ולפמ"ש התוס' בכתובות דק"ה ע"ב דהא עשיר שכיב הוא דברי הגמ' אכל הברייט' לא הביאה אלא הפסוק ע"ש וכ"נ קצת מפירש"י צ"ל דהגמ' דייק הא עשיר שכיב כדי להקשות קושיא אלימתא ואה"נ דאקרא גופייה נמי פריף: עוד בגמ' שלא בשעת הלואתו פירש"י דהיינו ע"י ב"ד דמשמע דאם משפנו בזרוע או הלנה מדעתו שלא ע"י ב"ד דינו שנה לבשעת הלואתו אכל הרמב"ם ז"ל בפ"ג מה' מלוה דס"ל דאפי' מדעתו ובזרוע דינו שנה למשפנו ע"י ב"ד פיון שהוא שלא בשעת הלואתו ע"ש: דף קט"ו ע"א תוס' בד"ה אלמנה וכו' לכ"נ דר"ש ל"ל דשמואל וכו' עכ"ל והשתא י"ל דלר"ש לא אסיר גתום באלמנה אע"ג דשייף ביה טעמא דמשיאה פיון דלא פתיב גתום דאורייתא והשתא ר"ש מקיל ולא מחמיר א"נ פיון דמשפנו עשיר' דקא' היינו משפנו ממש ומקיל בהא מילתא דהזנפה בדבריו לא איכפת לן אי מחמיר במילת' אחריתי דהיינו גתום: בד"ה וסגיב וכו' מדאמר אב"י זיל אהדר וכו' עכ"ל מפל דבריהם בדבור זה נר' דמפ' זיל אהדר לעולם ולא בעת הצורך לבוד פדמפ' בעה"ת שע"א ע"ש ומהרש"א לעיל דקי"ג ע"א בד"ה ואת המחריתה נעלמו ממנו דבריהם הללו ועיין להסמ"ע סי' וט"ו עיין שם: : בא"ד פיון שהוא שוגג וכו' עכ"ל עיין להחזו"ן בפ"ק דתמורה: ע"ב פירש"י בד"ה אב"י וכו' לא לקי אפלקא עכ"ל תרי לישני גינהו בפ' כ"ש דמ"א דאיכא דאמרי אפי' חדא לא לקי ונר' דרש"י ס"ל דע"כ הךא כל"ק דהתם דהשתא א"ש דקאמר אב"י פרב יהודה אע"ג דר"י טעמא אחרניא קאמר משום דאתא לשאר דברים דמ"מ אי לאו דאתא לשאר דברים הוה לקי ודוקא אי אתא לדברים אחרים דכיון דלקי עלהיהו לא לקי אמאי דבכלל בהדיהו דהלאו לעולם אתי למלקות אלא דאי לקי על מאי דאתא עיקר קרא סגי וה"ט דלישנא קמא דהתם דחדא מיהא לקי דהיינו סי' ומבןשל בסמי טברייה: תוס' בד"ה שנאמר וכו' אכל ק' לר' יאשיה וכו' אכל לר' יונתן וכו' עכ"ל ק"ל ע"ז מדאמרי' בר"פ וא"ב דלר' יונתן אייתר ליה או לרבות גם הפלאים ע"ש הסוגיא ומנ"ל לרבות פלאים דילמא או אתא לחייב ב' אם שחט שור ובנו ושה ובנו בהתראה אחת דחייב ב' פדהקא דמקרא יתירא ילפי' דחייב ב' וי"ל דהתם לא אצט' קרא לחייב ב' פיון דגופין מחולקין מחייב ב' בלא קרא כמ"ש התוס' בקדושין דע"ז ע"ב ודלא כמ"ש התוס' בסנהדרין דנ"ד סע"ב ע"ש: בא"ד ושמא י"ל דגם לר' יאשיה וכו' עכ"ל ולר' יונתן נמי פיון דאיכא וי"ו לחלק סגי בהכי אע"ג דלא מיימר וממנו וקמץ דנרכב לר' יונתן אתי לדרשא אחריתי ועיין להתוס' בחולין דק"ב סע"ב ע"ש: בא"ד דל"ד לבשר בשדה וכו' דמשמע דליכא חדא מילתא

וכו' עכ"ל ומ"מ מקרו מפורשים קצת לענין דלא ליהוי לאו שפכלות דלא ללקי פלל וענין להתוס' חולין דק"ב סע"ב ולמהרש"א ז"ל שם: בד"ה אמר וכו' דשמעיה להו מריחנים ורכב דלא הו' ב' פתובים וכו' עכ"ל לא כ' פן אלא לאבני אכל רבא בהדיא ע"כ ל"ק ר"י אלא דכי נפש לא.

משמע ריחנים ורכב דהינו דלא אתו שאר דברים מריחני ורכב כדפירש"י. ומעתה מ"ש מהרש"א בדבור שאח"ז דלפמ"ש דלא הו' ב' פתובים ל"ק וזה שהקשו התוספות בדבור שאח"ז ע"ש ליתא דהתוספות שם מקשים לרבא: בא"ד ואינו מביא אלא דבר שיכול לדחות וכו' עכ"ל כ' מהרש"א דהו"ל פן לרבא ע"ש וליתא דא"כ אבני ורבא בפלוגתא דר"ה ור"י ודחיקא מילתא למי' פן אכל השתא פליגי אליבא דרב יהודה ולפי' הקונט' ליפא תירוץ אחר לאבני: בד"ה אכל וכו' קרא אחריתי לאו סמיכה וכו' עכ"ל ממשמעות דבריהם דכיון דאינו בקרא אחד אלא בב' מקראות לא אמרי' פל שישינו וזהו שכ' קרא אחריתי וכו' ולא משום דעל מצות ומרורים הפסיק הענין וד"ל דבפ' התכלת דמ"ג ע"א כ' התוס' לר"ש דפוסטר נשים מצייצית הא דלא דרשי' פל שישינו בשעטנז ישנו בגדילים משום דלאו בחד קרא הוא ורבנן שם פליגי אר"ש דאפי' בב' מקראות אמרי' פל שישינו ע"ש בגמ' והשתא אמאי דחקי לרבא ולא כ' בפשי' דרבא מוקי ברייתא כר"ש אכל לרבנן שפיר אייתר פי אם צלי אש השני ללא ועוד אבני אתי דלא פרבנן דקי"ל פנותיהו וראיתי לה' דברי אמת בקונט' דנ"ח ע"ד שהק' התוספות דפ' התכלת מגמ' בסנהדרין ד"ס ע"א דיליף ר"ש דב"נ מצוני' על הפשוף מהיקישא דתרי קראי ותי' דדוקא גבי ציצית דאיכא ילפותא סותרת ההקש דהינו דכל מצנת עשה שהז"ג נשים פטורות הוא דכ' התוס' דדוקא בחד קרא הוא דאמרי' פל שישינו לסתור הילפותא ע"ש ולפ"ז ניחא מה שהקש' לרבא אכל לאבני קשיא טפי דהשתא אתי דלא פמאן וי"מ דאבני ס"ל כר"י דלא דריש סמוכים והיכא דכתיבי בחד קרא דריש ואין להקשו' לפמ"ש התו' בפ"ק דיבמות דר"י היכא דיתירא הוא דרשי' סמוכים ע"ש אמאי דחקי התוס' הך לרבא ואמאי לא כ' בפשי' דרבא מוקי כר"י דלא דריש סמוכים ולכך לא יליף תנא דברייתא אלא מצלי אש השני דיתירא הוא די"ל דהכא לאו יתירא הוא דהא איכא לאוקומי ללאו וע"כ דהילפות' דכל שישינו דהכא דלא כר"י כ' מהרש"א דלפיר"ת צ"ל פן גם לאבני ע"ש והגמ' דקאמר הך פי אם צלי לאו יתירא דמבע"ל לכדתנא וכו' היינו ללישנא דאפי' חדא לא לקי.

כמ"ש התוס' בסוף דיבור שלפני זה: דף קט"ז ע"א גמ' רבא אמר ל"צ למיקם בדינא וכו' המש"ל בפ"א מה' מלנה דין ה' הוכיח מכאן ספיקו בתפס מטלטלין לדינא דגמ' דל"מ לב"ח אי מהניא תפיסתו לגבות ממקרקעי דהא הך ל"מ לגבות ממה שתפס דבעי לאהדורי ומהניא תפיסתו לגבות ממנו ע"ש ודבריו לא יפנונו אלא למאי דמשמע מדברי התוס' לעיל בד"ה ותייב דהכא מהדר ליה לגמרי ולא לעת הצורך לבד ע"ש אכל למ"ש בעה"ת שע"א וכ"כ פל הראשונים דמהדר ליה לעת הצורך וחוזרין וממשפנין ע"ש שפיר מקרי תפוס דהא לא בעשה מטלטלין אצל בניו פדאי' לעיל ובעיקר ספיקו עמ"ש בחי' בקמא דט"ו ע"ב ע"ש: עוד שם ומ"ש מעזי דאכלי חושלא וכו' עמ"ש לעיל דקי"ב ע"ב ע"ש: תוס' בד"ה ותנא אידך וכו' ל"מ אפי' בריחנים ורכב אלא א' וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א דלר"י מחייב ב' אפי' נפש וכו' ע"ש ולא נהירא דא"כ מאי מיתו ת"כ דר"י הא לא שמעיה מברייתא דל"מ אריחנים ורכב משום פי נפש די"ל דאה"נ דמחייב דאריחנים ורכב ועוד ק' לר"י מ"ש דבזוג וצמד מחייב ב' אחד קרא דכי נפש ובריחנים וריחנים ל"מ אלא חדא דדוקא בריחנים ורכב הוא דמחייב ב' כמ"ש התוס' לעיל ע"כ נר' דלר"י פי נפש גלי דזוג וצמד דינם שונה לריחנים ורכב ולקי ב' משום ריחנים ורכב: ע"ב גמ' ה"נ פגון שיש עסק שבועה וצ"ל

דמייני דתבעו בב"ד ולא הביא שם האבנים כי היכי דלא ליהוי פהילך ועיין להכנה"ג סי' קס"ד
אות ט"ו מ"ש בזה שדבריו תמוהים דהילך הוא משום דאז הוי פופר בפל: תוס' בד"ה אין על
התחתון לבנות תקרה אבל ק' וכו' עכ"ל אילולי דבריהם נ"ל דלעול' על התחתון לבנות את
התקרה פדמוכחי מההיא דלקמן אבל המעזיבה לכ"ע אין התחתון עושה מעזיבה ודוקא במשפיר
הוא דא"ל לרבנן על התחתון משום חזיקי תקרה דדמיא על המשפיר לחזק לו את התקרה אבל
בב' אחים לא רמיא עליה דתחתון לחזק לו את התקרה פדמוכח לקמן בגמ' וע"ש במהרש"א וא"כ
הכא דפליגי רבנן וס"ל על התחתון לבנות המעזיבה ע"כ בשוכר ומשפיר: דף קי"ז ע"א גמ' אלא
אי איכא למי' דפליגי וכו' דלא מוקי פלוגתניהו דפליגי במעזיבה חזיקי תקרה או אשווי גומות
בפלוגתא דר"י ורבנן דמתני' ולכ"ע על המזיק להרחיק עצמו פרבנן דהתם משום דפלוגתא
דאמוראי בב' אחים הם ולא בשוכר ומשפיר ולא מחייב בחזיקי תקרה אלא במשפיר וזהו הכריחו
לרש"י ז"ל לפ' דלאו בשוכר ומשפיר מייירי ועיין במהרש"א ז"ל: מתני' ר"י אומר אף זה וכו'
ויושב בבית וכו' הק' השע"ה בפ"ג מה' גזילה דין ט' היכי שרי ר"י לדור בבית הא אומר ר"נ לעיל
דס"ד ע"ב בל"ק דאפי' נהנה ונה לא חסר אסור דאמרי' קמ"ל אפי' גברא דלא עביד למיגר ונחצר
דלא קיימא לאגרא אסור ע"ש ול"ק דלשי' רש"י שם הא דקאמר קמ"ל וכו' לצדדין קאמר או
גברא דלא עביד למיגר או חצר דל"ק לאגרא אבל כי איכא תרתי למעליותא דזה לא נהנה וזה
אינו חסר שרי וכמ"ש מהר"ם שיף שם לשי' רש"י וס"ל לר"נ כר"י דלקמן דלא ס"ל הא
דשחרוריתא וכן צ"ל בדברי הנ"י פאן ע"ש בדבריו ולשי' התוס' לעיל דאפילו ב' למעליותא
אסור ל"ק דהא פתבו התוס' הכא הדר בעליה קא' מיהו לשי' מהרש"א לעיל בדעת רש"י ק' קו'
השע"ה: ע"ב וכן בית הבד וכו' לשי' התוס' לעיל דמתני' הקודמת לאו מטעם רבית דלא כפירש"י
צ"ל לר' יוחנן לעיל דלא ס"ל טעמא דשחרוריתא מתניתין דהכא פרבנן אבל ר"י פליג וס"ל
דאסור ליהנות משל חבירו והא דלא תני דפליג ר"י משום דנחית למסתם פרבנן דהו"ל מחלוקת
ואח"ך סתם: תוס' בד"ה וכן וכו' אמאי אצט' לאוקומי וכו' עכ"ל לפי מ"ש לעיל דקי"ו ע"ב בתוס'
בד"ה הבית ע"ש גיחא קושיתם הלזו: דף קי"ח ע"א גמ' אבל הכא דא"ל אגרא וכו' קמ"ל וכו'
עמ"ש מהרש"ל וטפי הי"ל להביא מפי' רש"י במשנתנו גם במקראות הם חלוקים ע"ש: עוד בגמ'
דכ"ע הבטה בהפקר קני וכו' לפ"ז ק' ברייתא דשומעין לו במאי מיתוקמ' וי"ל במ"ש התוס' בריש
מכילתין דדוקא בעשה גדר הוא דאיכא מ"ד דקני ע"ש וא"כ דברייתא דשומעין לו פלא עשה
גדר אבל ר"נ מדלא מוקי תרונניהו בהבטה וכאן שעשה גדר וכאן שלא עשה משמע דאפי' עשה
גדר ל"ק ולהכי קאמר רבה תנאי היא ועי"ל באופן אחר ועיין להר"ב בש"מ ע"ש: דף קי"ט ע"א
גמ' מגיע לנופו ואין מגיע לעיקרו וכו' לפמ"ש רש"י במתני' דטעמא דר"ש משום שהעליון
מפקירו ע"ש נר' דבבעיא זו אמרי' דמס' של עליון דקי"ל דס' אי הוי הפקר לא הוי הפקר וכמ"ש
הר"ן בנדרים ד"ז ע"א ע"ש וכן בדין דמוקמי ליה אחזקתיה והרמב"ם כ' דלא הוי של עליון ולפי
מה שהבינו בדבריו האחרונים דדעתו היא דהוי של תחתון ומרן בכ"מ כ' דבחזקת תחתון הוא
ולפ"ד רש"י בחזקת עליון הוא ועיין בש"מ: תוס' בד"ה ותנאי וכו' ועוד שלא הנה פדעת המוכר
וכו' עכ"ל לפ"ז בגמ' הי"ל למעבד האי צריכותא ועיין להלח"מ: תם ונשלם מסכת בבא מציעא
מסכת בבא בתרא דף ב' ע"א תוס' בד"ה השותפין וכו' בריש מסכת שבועות וכו' עכ"ל עמ"ש
מהרש"א ז"ל דתלת בבי הוא דאמרי' פוליה גזיקין וכו' וכ"מ במדר' על פ' וקובץ ע"י רבה שלא
יאמר אדם פילים ל' פרקים גזיקין ל' פרקים וכו' ע"ז נאמר וקובץ ע"י וכו': בד"ה לפיכך וכו'
כיון דאין חזית לא לזה ולא לזה וכו' עכ"ל משמע דאי יש חזית לאחד מהם הן שלו אפי' גבי חצר

גם נר' מדבריהם דאפילו ברישא דכופין מהני חזית דאל"ה מאי ק"ל נימא דנקט לפיכך דאפי' ע"י חזית לא מהני וכס' הרא"ש ששהביא הטור סי' קנ"ז וע"ש בש"ע דלא מיירי פלל בעל ידו בפניה ולא מיירי אלא בחצר דאין בה פדי חלוקה וע"ש להש"ך.

כתב מהרש"א ז"ל הא דלא מייתו מההיא דשנתפין לא קפדי משום דדוקא בדבר דידוע שהם שנתפין בו ע"ש ונר' דר"ל דאי לאו הא דבקעה דמייתו הו"א פו אבל מהא דבקעה שמעי' דאפי' בדבר שאינו ידוע שהיו משנתפין בו אמרי' שנתפין לא קפדי דס"ל דמה"ט שנתפין לא קפדי הוא דאמרי' גבי בקעה דאפי' נפלה לרשות אחד מהם לא מהני ובהכי ניחא מאי דק"ל להתוס' אחר פ' מההיא דהבית והעליה שכ' אחר תירוץ ואע"ג דאמרי' בריש הבית והעליה וכו' דה"נ שנתפין הו' וכדכתב' ומה שהק' מההיא דלחזי ברשות מאן קיימא והתם משני שנתפין שאני היינו לחד שנינוניא והתוס' מק' לשנינוניא קמא שם ע"ש ועיין למחר"ם לובלין דלפ"ד מה שהק' התוס' בתי' מההיא דהבית והעליה פנונתם להקשות מתני' דבכפיה מיירי מאי קמ"ל הא כבר ידעי' דשנתפין לא קפדי כצ"ל לפי דרכו ולא נהירא דהאי מקלמא דשנתפין לא קפדי תליא בשנינוניא דגמ' שם בפ' הבית והעליה ונימא דמשנתנו הא גובה אתא לאשמועי' דאי מהתם הו"מ לה בשנינוניא קמא שם מיהו י"ל דרכו של מהר"ם דקושני' התוס' היא למסקנא דקמ"ל דהוי מגו במקום עדים דמשמע דאי טעו לקחתיה מהימן ואמאי פינו דשנתפין לא קפדי אפי' טעו לקחתיה לא מהימן אלא דלפ"ז הו"ל להקשו' קושניא זו אחר המ"ל ולא במהו דתימא ע"כ נר' עיקר פדכתיה דק"ל אמאי תנו לפיכך וכו' הא בלא"ה הוי של שניהם דלא קפדי שנתפין אפי' בכה"ג פדשמעי' לה מההיא דבקעה: בא"ד אבל בבקעה אם שהו הרבה הנה נאמן וכו' עכ"ל נ"ל דכוננתם דאפי' ע"י חזית נאמן דלא הוי גבי בקעה מגו במקום עדים דאין הוכחה כ"כ בחזית בעדים דגבי בקעה י"ל דנכנס לרשות חבירו ועשה חזית כמ"ש הרא"ש דמה"ט לא תנו חזית ברישא דרבותא אשמועי' אפי' גבי בקעה מהני חזית ע"ש וא"ש לפ"ז מ"ש ב"י בסי' קנ"ח דין ו' דגבי בקעה אין חילוק בין חזית לבלא חזית וע"ש להב"ח שהק' עליו הא איפא ביניהם שהו הרבה ע"ש וכ"כ לפי מה שהבין דברי התוס' כמ"ש מהרש"א ז"ל ע"ש אבל מרן בב"י הבין בכוננתם פדכתיה מיהו ק' לפ"ז אמאי לא ניחא להו למימר מ"ד יכול לטעון לקחתיה בשוה הרבה קמ"ל שנתפין לא קפדי אפי' בשוה הרבה ולדברי מהרש"א ז"ל ניחא דאי הכי מאי פריף בבקעה למ"ל חזית הא אצט' חזית דאז הוי הוכחה דשנתפין הו' וא"י לטעון לקחתיה אפי' בשוה הרבה אבל לפמ"ש בכוננתם דגבי בקעה אפי' בחזית אין הוכחה כ"כ ק' וי"ל דמסתברא להו דבשוה הרבה אפי' שנתפין קפדי משום הסברא שכ' דאין סברא דלעול' לא קפדי: ע"ב בד"ה וכינון וכו' ותימה לר"י דאמאי נקט וכו' עכ"ל לפמ"ש מהר"י ו' מיגש ז"ל דבחצר לא מהני חזית אפי' אין בה דין חלוקה דכינון דבייש בה פדי חלוקה לא תיקנו חזית משום דיכול לכופו לא חילקו ולא תיקנו חזית גם באין בה דין חלוקה וכמ"ש הטור סי' קנ"ז וע"ש בב"י וטעמא מדלא נקט חזית אלא בסיפא גבי בקעה ע"ש י"ל תמיהתם דהא גנבא אתא לאשמועי' תנא דמתני' דאפי' אין בה דין חלוקה ל"מ חזית ולכך נקט ברישא באין בה פדי חלוקה ונקט חזית בסיפא לאשמועי' דברישא ל"מ חזית אפי' אין בה דין חלוקה ומשום דלא פלוג: בד"ה הנה אמינא וכו' הא שמעי' לה מסיפא וכו' עכ"ל מה שהק' מהרש"א ז"ל דמסיפא לא שמעי' לבנות בחלקו כמ"ש התוס' בדבור שאח"ז למ"ד פלוגתא ע"ש ל"ק דהכא פינו דהקנו לעשות מסיפא דמי ממש למ"ד גודא דפשי' דבאמצע כמו שכ' תוס' בדבור שאח"ז ודוקא למ"ד פלוגתא דלא הקנו לעשות פותל אלא דאנו מחייבי' ליה משום הניזק ראייה אבל דבר שהם עצמן חשו לו ודאי

בונין באמצע ויש לכונן זה בתו מהרש"א ו"ל דאין פוננתו לחלק בין הניקרא ראייה להניקרא נגדי אלא עיקר פדכתי.

דף ג' ע"א תוס' בד"ה מאי קמ"ל וכו' אף על גב דקמ"ל דשמיה הניקרא וכו' עכ"ל ואע"ג דגם ע"ז א"ש דפריה תנינא דמדקתני חולקין משמע אע"ג דהדר בו והנינו משום הניקרא ראייה מ"מ ק"ל להתוס' אמאי נקט הרבנותא דקמ"ל דפלגי הול"ל דאשמועי' הניקרא ראייה ולפרוה תנינא ותו דאי הניקרא ראייה אמתא לאשמועי' הול"ל לאשמועי' זה ביש בו פדי חלוקה אלא ע"כ דפלגי אמתא לאשמועינו ואחר כך הקשו תימה וכו' והנינו נמי דנימא דאמתא לאשמועי' דאפי' אין בה פדי חלוקה לא אמרי' ע"מ וכו' ולפרוק נמי תנינא ואמאי נקט הרבנותא דפלגי פנ"ל ודלא פמהרש"א ו"ל ע"ש ומ"ש מהרש"א דסד"א דקננו דברים הוא ע"ש לא א"ש לאוקמתא דברוחות דכיון דקנו ברוחות אין שם שום רבותא אלא נר' דקמ"ל דפלגי ר"ל דבונין באמצע דס"ד דנתרצה לו לחלוק ולבנות בשלו ופריה תנינא דמדקתני חולקין משמע באמצע כמ"ש התוס' לעיל ע"ב גמ' מאי בינייהו וכו' הא דלא קאמר א"ב אם המלה בונה דלמ"ד משום פשע במלכא לא חיישי' פדאמרי' לקמן גבי הורודוס ולמ"ד צלויי איפא י"ל דלמ"ד פשע מודה דאיפא נמי משום צלויי אלא דאמתא לאוסופי גם משום פשע היכא דאיפא דנקתא אחריתי לצלויי ולקמן גבי הורודוס ליפא משום צלויי משום דמקריבין אע"פ שאין בית כמ"ש הת"ח שם מיהו מדברי הרמ"ה בסמוך נר' דלמ"ד פשע ל"ל לצלויי שהוכיח דהלכה כמ"ד פשע משום דשינוייה דמלכא שאני דגבי הורודוס אגיל אליביה דצלויי איפא דלא מצי לאקרובי ע"ש ולפ"ז צ"ל הא דלא קאמר א"ב מלכא משום פיון דהלכה כמ"ד פשע גיחא ליה להגמרא למינקט בינוייה דאמתא חומרא למ"ד פשע: דף ד' ע"א גמ' א"ל בעושה מעשה עמה וכו' משמע דעשיר נמי דוק בעושה מעשה עמה ומדלא מהדר פן אמלה אלא מהדר ליה דאי לאו מלה הוא משמע דבמלה אפי' אינו עושה מעשה עמה אסור ויל"ד מנ"ל חילוק זה בין מלה לעשיר הא בחד קרא כתיבי סתמא ועוד יל"ד מנ"ל בעשיר דבר זה הא לא כתיב בעמה אלא בנשיא וי"ל דסתם מלה עשיר הוא וא"כ אמאי כתיב מלה ע"כ דאפילו אינו עושה מעשה עמה מזהר קרא ומינה שמענו נמי דבעשיר בעי' עושה מעשה עמה דאל"ה למ"ל דאזהר דמלה ובס' ישנים מצאתי הגירסא ולא יהא אלא נשיא דכתיב ונשיא בעמה בעושה מעשה עמה ולפ"ז הכל הוא מדברי הורודוס והרמ"ה גריס אמ"ל ולא יהא אלא נשיא דכתיב ונשיא בעמה בעושה מעשה עמה ולפ"ז גיחא שפיר: ע"ב רש"י ד"ה אין מחייבין וכו' דסתם בקע' וכו' עכ"ל והא דמחייב ברביעית משום דאין לה אדם שלא היה מסייע לרביעית ע"מ שיהא גדור מארבעה כמ"ש התוס' בד"ה שנייה ועיין במהרש"א ו"ל: גמ' ל"ש מקיף ל"ש ניקף כ' הרמ"ה דלא שווו בדינייהו דבמקיף פליגי ר"ה וחייה ב"ר אביל ניקף אי הקיף ה"ד בבגין חייב לשלם לכ"ע לפי מה שגזר ואי הקיף הניקף בקנים לכ"ע א"ח אלא דמי קנים דהכל תלוי בגילוי דעתו ע"ש.

וק' הא ללישנא בתרא ר"י דנקא ניקף אביל מקיף לא וחייה ב"ר על הכל דר"י קאי וקאמר דמי קנים ור"ה פליג דגם בניקף פליגי ר"ה וחייה ב"ר וצ"ל דלא גריס הרמ"ה לישנא בתרא פלל וכו' נ מדבריו שם ע"ש ונאפי' לגרסתנו י"ל דלישנא בתרא לאו לשנויי לחייה ב"ר קאי וחייה ב"ר מוקי לה פלישני קמאי ועפ"ז גיחא מה שתמה מהרימ"ט סי' ק"ו ע"ד התוס' בד"ה דמי אמאי לא ק"ל עפי' בניקף ללישנא בתרא פיון דגלי דעתיה ידו על העליונה פדמוכח מעובדא דרב דהתם ע"ש ול"ק די"ל דס"ל כהרמ"ה דחייה ב"ר במקיף דנקא קאמר וכדכתי' ומה שהק' עוד מאי ק"ל להתוס' הא דאמרי' שמיין וידו על התחתונה הנינו בנתרצה אביל אם יאמר לו טול עציה רשאי

בְּשִׁדְדָה שְׂאִינָה עֲשׂוּיָה לִיטַע לַכ"ע וּכמ"ש הַרְי"ף שֵׁם ע"ש וּל"ק דא"כ אפ"י דְּמִי קָנִים ל"מ וְעוֹד י"ל דס"ל קְדַעַת הָרֵא"ש שֵׁם דְּאֶפִּילוּ אִינָה עֲשׂוּיָה לִיטַע אִינוּ יָכוֹל לוֹמַר טוֹל עֲצִיבָה וְעִינָה בְּדַרְיִשָּׁה סִימָן שַׁע"ה: רַש"י בד"ה ה"ג ר"י וכו' וּל"ג נִינְקָה וכו' עכ"ל נר' דְּהַכְרִיחוּ לָזֶה מִשׁוּם דְּלֹאֲקַמְתָּ שְׂלִישִׁית לַת"ק מְפֻלֵּג בֵּין מַקִּיף לְנִינְקָה דְּנִינְקָה הוּא דְּמַחְזִיב וּר"י ס"ל אפ"י מַקִּיף וּע"כ דְּלֹא גָרְסִי נִינְקָה דְּלֹא הוּל"ל נִינְקָה בֵּינוֹן דַּת"ק מוֹדָה בְּנִינְקָה וּמְפֻלֵּג בֵּין מַקִּיף לְנִינְקָה אִין שְׂיִינָה לו' בְּזֶה דַּתְנָא נִינְקָה וְה"ה מַקִּיף וְלֹא פ' רַש"י בְּסִמּוּף תְּנָא נִינְקָה וְה"ה מַקִּיף אֲלֵא לְאֲוִקְמַתָּא דַּת"ק גּוֹפִיָה לֹא מְפֻלֵּג בֵּין נִינְקָה לְמַקִּיף אֲלֵא ע"כ דל"ג נִינְקָה וְלֹאֲוִקְמַתָּא שְׂלִישִׁית לֹא מִשְׁמַע לִיהָ לִישְׁנָא דְּעַמַּד דְּקֹאֵי אֲנִינְקָה וְעִינָה בְּמַהְרָשׁ"א בְּסִמּוּף מִיְהוּ מַפִּירֵשׁ"י לְקַמָּן מִשְׁמַע דל"ג לְהַף אֲוִקְמַתָּא שְׂלִישִׁית פְּלִל: תוּס' בד"ה דְּמִי וכו' בְּנִטְיָרָה בַּר זִוְנָא וְכו' עכ"ל הָאֵי לִישְׁנָא אִיתִיָּה בַּפ' פִּיצַד הַרְגֵּל וְהוּל"ל אֲגַר דְּנִטְיָרָא דְּשִׁמְעֵתִין וְנַר' דְּהַתוּס' מְפָרְשִׁי אֲגַר נִטְיָרָא דְּשִׁמְעֵתִי הֵינּוּ נִטְיָרָא בַּר זִוְנָא דְּהַתָּם וְכֵן נִרְאָה דְּמַפְרָשׁ פֶּן הָרֵא"ש לְקַמָּן בְּעֻבְדָּא דְּרוּנְיָא דְּלֹא כַפִּירֵשׁ"י וּלְפִירֵשׁ"י הַגַּמ' פֶּאֶן חָדָא מְנִינְיָהוּ נָקַט וְאֲגַר נִטְיָרָא וְנִטְיָרָא בַּר זִוְנָא תְּרַנְיָהוּ חַד שְׂעִיעוּרָא: בד"ה הַגָּהָה וּק"ל וכו' עכ"ל נר' דְּמִשְׁמַע לְהוּ דל"ד עַמַּד בְּדִין וְנִצָּא זַכָּאֵי אֲבָל הַרמ"ה כ' דְּבַעֲיָי שְׂעִיעוּרָא בְּדִין וְנִצָּא זַכָּאֵי וּבְזֶה מִתְנַרְץ קְוִשְׁתָּם: דָּף ה' ע"א גַּמ' וְהַלְוֵאֵי שְׂפִירַע בְּזַמְנֹהּ מַהֲרִימ"ט חַא"ה ס' כ"ן תְּפָה הָא קו"ל רַבָּא עֲדִיף מְחֻזָּקָה וְקו"ל דְּאִין הוֹלְכִין בְּמַמּוֹן אַחַר הָרֹב לְאִפּוּקֵי מְמוּנָא וְהִיכִי מְפָקֵי מְמוּנָא בְּכַח הַחֻזָּקָה וְתִי דְּחֻזָּקָה דְּאִתְיָא מִכַּח סְבָרָא חֻזָּקָה אֲלִימַתָּא הִיא וְעֲדִיף מְרַבָּא ע"ש וְעַפִּי"ד נִיחָא לִי מַה שְׁהַק' ה' עַצְמוֹ בַּח"א ס' מ"א וְהַמַּח"א בַּה' אִישׁוֹת עַמ"ש הַתוּס' בְּגִיטִין דִּי"ז דְּלֹא מוֹקְמָא אַחֻזָּקָה מִשׁוּם דְּהַרִי גְרוּשָׁה לְפָנֶיהָ מַגַּמ' דַּפ"ה דְּחֻזְלִין ד"י דְּגַבֵּי נִגַּע מוֹקְמֵי אַחֻזָּקַתִּיהָ אַע"ג דְּהַרִי חֹסֵר לְפָנֶיהָ ע"ש.

וְעַפִּי"ד מַהֲרִימ"ט י"ל דְּשִׁאֲנֵי הָתָם דְּהוּי חֻזְקַת סַבְר' הָאִין סַבְר' דְּבַרְגַּע קָטָן יִשְׁתַּנָּ' וְיַחְסֹר הַנֶּגַע גַּם נִיחָא מ"ש הַר"ן בַּפ"ק דְּפִסְחִים בְּבַעֲיָא דְּמַשְׁפִּיר דְּהִיכָא דְּאֶפְשָׁר לְבַרוּרֵי לֹא סְמְכִי אַחֻזָּקָה וְהוּא תִּימָה דְּבַחְוִלִין שֵׁם אֲמַרִי תְּנָא דְּלֹא כְרַאב"נ דְּמַסְגִּיר אֶפִּילוּ בְּתוּף בֵּיתוֹ אַע"ג דְּאֶפְשָׁר ע"י דְּרָא דְּגַבְרֵי וְעַפִּי"ה י"ל דְּחֻזָּקָה דְּסְבָרָא שְׂאֲנֵי וּבַעֲיָקֵר דְּבַרִי הַר"ן עִינָה לְהַר"מ בַּפ"ד מַה' יַבּוּם ע"ש מִיְהוּ ק"ל ע"ד מַהֲרִימ"ט מֵאֵי זְלִיף הַגַּמ' בְּחֻזְלִין דְּאֲזִלִי בְּתַר חֻזָּקָה מְנַגַּע נִימָא ש"ה דְּהוּי חֻזְקַת סְבָרָא דְּנִדְּאֵי חֻזְקַת סְבָרָא הִיא דְּבַרְגַּע קָטָן לֹא יִשְׁתַּנָּה הַנֶּגַע.

וְדַע דְּבַרְנָבָא דְּתַלִּי בְּמַעֲשָׂה אֲמַרִי בַּרפ"ג דְּבַכּוּרוֹת דְּלֹא אֲזִלִי בְּתַר רַבָּא ע"ש וְא"כ כ"ש חֻזָּקָה דְּתַלְיָא בְּמַעֲשָׂה וְיִשׁ לְהַסְתַּפֵּק בְּחֻזְקַת סְבָרָא אִי אֲזִלִי בְּתַרְהָ אַע"ג דְּתַלְיָא בְּמַעֲשָׂה: תוּס' בד"ה וְאִי לֹא וכו' שְׁלֹא לְהַפְחִידוֹ וְכו' עכ"ל מְדַבְרֵי מְהַרְשֵׁ"א ז"ל מְבֹאֵר דְּהַתוּ' נַחְתִּי לְהוֹכִיחַ דְּהַלְכָה כַּר"י דְּלֹא פְּרַבְנָן וְלֹא לְאוֹכּוּחֵי דְּהַלְכָה כַּר"ה לְגַבֵּי חֵיָא ב"ר וְנַר' דְּהַכְרִיחוּ לָזֶה מִמַּה שְׁהוֹכִיחוּ הַתוּס' עוֹד מְדַקְאֵמַר מִמַּאי דְּאֶפִּיס דְּאִי נַחְתִּי לְאוֹכּוּחֵי דְּהַלְכָה כַּר"ה אִין מִשְׁם הַכְּרַח פְּלִל דְּאִיכָּא לְמִי מִמַּאי דְּאֶפִּיס דְּלֹא נִימָא דְּמִי נִימָא בְּזוֹל אֲלֵא ע"כ דְּפָשִׁי לְהוּ דְּהַלְכָה כַּר"ה וְלֹא בָּאוּ לְאוֹכּוּחֵי אֲלֵא דְּהַלְכָה כַּר"י לְגַבֵּי רַבְּנָן וְצ"ל לַפ"ז דְּלֹא גָרְסִי בַּגַּמ' לְעֵיל הָא דְּאֵמַר שְׁמוּאֵל הַלְכָה כַּר"י וְעִינָה ב"י ס' קנ"ח ע"ש: ע"ב גַּמ' תְּנִן בְּחֻזְקַת שְׁנָתָן וְכו' ע"כ דְּתַרִי מַקְשִׁי הֵם דְּחַד פְּרִיָּה מְרִישָׁא וְיַדַּע לָהּ דְּבַסִּיפָא טַעֲמָא מִשׁוּם מִי יִימַר דְּמַחְזִיבֵי לִיהָ ב"ד וְחַד פְּרִיָּה מְסִיפָא וְיַדַּע לָהּ לְשִׁנּוּיָא דְּכָל שְׁפָה וְשְׁפָה דַּאֲל"ה תַּקְשָׁה לִיהָ רִישָׁא אֲסִיפָא בְּלֹא פְּלֹגְתִיָּהוּ דְּהַנִּי אֲמוּרָאֵי וְהַנִּי הַרמ"ה פ' בְּמֵאֵי דְּמִשְׁנֵי בְּסִיפָא ש"ה דְּמִי יִימַר דְּמַחְזִיבֵי וְכו' דְּלַעוֹלָם בְּתוּף זַמְנֹהּ מִיָּרִי דְּבַזְמַנֹּהּ וְדֵאֵי יַדַּע דְּמַחְזִיבֵי לִיהָ ב"ד ע"ש דְּלֹא כַפִּירֵשׁ"י וּק"ל דַּא"כ פִּי פְּרִיָּה מְרִישָׁא וְקַאֲמַר אִי בְּזַמְנֹהּ פִּשִׁי הָא דְּפְרִיָּה פִּשִׁי לִיפְרוּף עַדִּיפָא מִיָּנָה רִישָׁא אֲסִיפָא דְּאִי רִישָׁא בְּזַמְנֹהּ גַּם סִיפָא בְּהַכִּי מִיָּרִי דַּאֲל"ה לִיפְלוּג וְלִיָּתְנֵי

בדידה וכיון דתרונייהו בזמנו קשיא רישא אסיפא דברישא בְּחִזְקָתָא שְׁנָתָן וּבְסִיפָא בְּחִזְקָתָא שְׁלֵילָא נָתָן וּל"ל בְּסִיפָא מִי יִימַר דְּבִזְמָנֹהוּ לִיפָא לְמִי הָכִי לְדַבְרֵי הֶרְמִיָּה וְאִי הֶמְקָא ס"ל סְבָרָא דְּמִי יִימַר אִפִּי בְּזִמְנֹהוּ מִנְּלִי לְהֶרְמִיָּה דְּהִמְתַּרְךָ לֹא ס"ל הָכִי וְנ"ל דְּבָרֵי דְּמ"ש דְּבִזְמָנֹהוּ ל"ל הָאִי סְבָרָא הֵינְנוּ אִי שְׁלֵילָא בְּזִמְנֹהוּ עֵבִיד דְּפָרַע דְּלַעוּלָם הָאִי סְבָרָא דְּמִי יִימַר לֹא אֶהְיֵי בְּזִמְנֹהוּ אֶלָּא לְשׁוּנְיָהּ פְּשִׁילָא בְּזִמְנֹהוּ וְכִינּוּן דְּשְׁלֵילָא בְּזִמְנֹהוּ ס"ל עֵבִיד דְּפָרַע גַּם בְּזִמְנֹהוּ עֵבִיד דְּפָרַע וְזֵהוּ לְדַבְרֵי הִמְתַּרְךָ דְּדַחֵי בְּסִיפָא דְּלַעוּלָם עֵבִיד דְּפָרַע וְלִכְפֹּד ל"מ אֶלָּא בְּשְׁלֵילָא בְּזִמְנֹהוּ דַּע"י סְבָרָא דְּמִי יִימַר עִם שְׁלֵילָא בְּזִמְנֹהוּ מְהֵנָּה וּמַעֲתָה הֶמְקָא לֹא קְשִׁיָּא לִיהִי רִישָׁא אֶסִיפָא דִּיל"ל דַּס"ל שְׁלֵילָא בְּזִמְנֹהוּ לֹא עֵבִיד דְּפָרַע וּבְסִיפָא אֶפִּילוּ בְּזִמְנֹהוּ הָוִי פְּשִׁילָא בְּזִמְנֹהוּ מִשׁוּם הָאִי סְבָרָא דְּמִי יִימַר: תּוֹס' בַּד"ה וְאֶפִּילוּ וְכוּ' וְלֹא מְשַׁנֵּי הַב"ע שְׁלֵילָא הִגִּיעַ וְכוּ' עַכ"ל וְר"ל דְּמֵאִי פְּרִיָּהֲנִימָא ס"ל לְרַב אֶסִי כַר"ל אֶבְל מ"ש הַתּוֹס' דַּלְר"פ פְּרִיָּהֲנִימֵינוּ מִשׁוּם דַּר"פ עֵיָקֵר דְּבָרֵי לְפָרַשׁ טַעְמָא דַּר"ה וְלִהְיֵי י"ל דְּהִגְמֵי מִק' לַר"פ וְא"צ לַמ"ש מְהֵרָשׁ"א ז"ל ע"ש: בַּא"ד פְּדַאשְׁפָּחֻן גַּבֵּי אֶלְמָנָה וְכוּ' עַכ"ל מְשַׁמַּע דְּכַמוּ שְׁבַאֲלִמְנָה חִיָּישֵׁי לְצַדִּיק ת"ז לְעַנְּן שְׁבוּעָה ה"נ חִיָּישֵׁי לְעַנְּנוּ גַבֵּיָהּ דְּכָל דְּבָרֵיהֶם לְגַבֵּיָהּ מֵיָרִי כַּמ"ש לַר"פ דְּטַעְמָא מִשׁוּם מְצָנָה וְגַם טַעַם דְּאִין מְקַבְּלִין עֲדוּת וְכוּ' וּמְפָאן סִיּוּעַ לַמ"ש הַמְש"ל בַּפ' י"א מַה' מו"ל סוּף דִּין ו' ע"ד מַהֲרַש"ךְ בְּכַתְּבָהּ בַּכ"י הַבַּעַל ע"ש וּבַמ"א פְּתַבְתִּי בְּזֵה: בַּא"ד וּבַפ' ד' וְהִי דְּפָרִיָּה וְכוּ' עַכ"ל נִחְתִּי לְחִזְקָא דְּבָרֵיהֶם שְׂכִי דְּמַלְתֵּיהוּ דַּר"א וְר"י מְשַׁמַּע דַּב"ח בְּכָל עַנְּנֵי וְלִהְיֵי מֵיָתוּ הֵהִיא דַּפ' ד' וְהִי דַּע"כ עֵיָקֵר פִּירְכַּת הַגַּמ' הִיא מִשׁוּם דְּאִין נִזְקָקִין בְּכָל עַנְּנֵי מְשַׁמַּע וְדַלָּא פְּמַהֲרַשׁ"א ז"ל: בַּד"ה מִי אָמְרִי וְכוּ' וְכֵן הֵהִיא דְּהֵאָשָׁה שְׁלוּם וְכוּ' עַכ"ל ע"ש בְּתוֹס' שְׁבַיָּאָרוּ הַחִלּוּק מַה הוּא וְעִיל דְּשִׁאֲנֵי הַתָּם דְּמַגּוּ דְּאִי בְּעֵי שְׁתַּקָּא הוּא דְּאֵלוּ שְׁתַּקָּא הֵנָּה מַחְזִיקִי בְּשְׁלוּם בְּעוּלָם כִּי אִוְרַחְתִּיהּ וּמַגּוּ דְּאִי בְּעֵי שְׁתִּיק עֲדִיף מְמַגּוּ דְּאִי טַעִין טַעֲנָה אַחֲרֵיתִי כַּמ"ש הַתּוֹס' בַּפ' הַא"מ דַּמ"ג ע"ש: בַּא"ד וּמִיָּהוּ ק' מִדְּתַנּוּ בִּיבְמוֹת וְכוּ' עַכ"ל לַפַּמ"ש הַתּוֹס' בַּפ' דְּכַתְּבוֹת דַּט"ט ע"ב דְּבַחְזָקָה אֶלִּימָתָא לַמְּבַע"ל דְּנִדְּאִי לֹא אָמְרִינּוּ מַגּוּ נִגְדַּת הַחִזְקָה אֶלִּימָתָא ע"ש נִיחָא שְׁפִיר דְּאִין לְדַמּוֹת הַחִזְקוֹת זֵה לְזֵה: דַּר"ו ע"א תּוֹס' בַּד"ה פֶּל וְכוּ' אִוְר"י וְכוּ' עַכ"ל עֵיָין מ"ש בַּח"מ ס' ע"ט ע"ש: ע"ב גַּמ' אָמַר ר"ה תַּחֲתוֹן בּוֹנָה מְפַנְגָּדוּ וְעוּלָה וְכוּ' נַר' דַּלְפִירַש"י וְהַתּוֹס' ר"פ פִּינּוּן דְּרוּחַב דְּמַחֲצָה שְׁשָׁה טְפָחִים בְּגוּיָל וְכִיּוּצָא וְעַל שְׁנֵיהֶם לְבָנוֹת אוּ תַּחֲתוֹן בּוֹנָה פֶּל הַמַּחֲצָה עַל רוּחַב ג"ט מְקַרְקַע חֲצִירוּ עַד גּוּבָה אַרְבַּע אַמּוֹת מְקַרְקַע הָעֵלְיוֹן וְהָעֵלְיוֹן בּוֹנָה פֶּל הַמַּחֲצָה עַל רוּחַב ג' טְפָחִים וּמַתְחִיל מְקַרְקַעִיתוֹ וְזֵהוּ שְׁאֲמַר ר"ה תַּחֲתוֹן בּוֹנָה מְפַנְגָּדוּ דְּהֵינּוּ מְקַרְקַעִיתוֹ וְעוּלָה עַד פֶּל אִוְרַךְ הַמַּחֲצָה אֶבְל הוּא בְּרוּחַב ג"ט דְּאִין עָלְיוּ לְבָנוֹת אֶלָּא חֲצִי דְּרוּחַב וְכֵן הָעֵלְיוֹן אֶלָּא דְּהָעֵלְיוֹן מַתְחִיל מְקַרְקַעִיתוֹ בְּאִוְרַן דְּבַמָּה שְׁבוּנִים שְׁנֵיהֶם הַתַּחֲתוֹן בּוֹנָה יוֹתֵר בְּמָה שְׁמַתְחִיל מְקַרְקַעִיתוֹ וְהָוִי מְקַרְקַעִיתוֹ עַד תַּחֲלִילַת קַרְקַע הָעֵלְיוֹן לַתַּחֲתוֹן לְבַדּוֹ וּבְמָה שְׁלַמְעֵלָה שְׁנֵיהֶם שְׁוִין בְּכִלְלוֹת הַמַּחֲצָה שְׁהִיא בְּרוּחַב שְׁשָׁה טְפָחִים וּבְהָכִי נִיחָא מ"ש הַת"ח עַל פִּירַש"י וְהַתּוֹס' ע"ש: שְׁם גַּמ' א"ל תַּתְּאִי לְעֵלָּאִי תָּא וְנִבְנֵי וְכוּ' רַש"י פִּי' עוֹבְדָא זֹו דְּנִשְׁפְּלוּ בְּנִתְלֵי הַמַּחֲצָה וְכַתְּבַן בַּב"י ס' קס"ד דְּהָא דְּלָא פִּי' דְּנִשְׁפְּלָה הַתַּקְרָה אֶבְל הַכּוֹתְלִים בְּמִקּוּמָן כַּמ"ש הַר"מ בַּפ"ד מַה' שְׁכָנִים מִשׁוּם דַּרְש"י לִשְׁי' אֲזוּל דְּסוּבֵר דָּאִם נְפִלָה הַתַּקְרָה עַל הָעֵלְיוֹן לְבָנוֹתָהּ בְּנִלָה וְהִכָּא קָאֲמַר תָּא וְנִבְנֵי מְשַׁמַּע בֵּין שְׁנֵינוּ וּמְשַׁמַּע דְּהִלְכָה הִיא מְדַהֲבִיא הַגַּמ' דְּבָרִים אֵלוּ ע"ש.

ועפ"ז י"ל דְּזֵהוּ שְׁהַכְרִיחוּ לְהַר"מ לַפ' דְּפִלּוּגְתָא דַּר"י וְרַבֵּן דַּפ' הַבֵּית וְהָעֵלְיָה דְּוָקָא בְּשׁוֹכֵר וּמְשַׁפִּיר אֶבְל בְּשׁוֹתְפִין אִפִּי רַבֵּן מוֹדוּ דְּעַל הַתַּחֲתוֹן לְבָנוֹת הַתַּקְרָה וְעַל הָעֵלְיוֹן הַמַּעֲזִיבָה כַּמ"ש ה"ה וְהִבִּיאֵו מְרֵן בַּב"י שְׁם לְעֵיל מְזָה ע"ש דְּמְפָאן הוֹצִיא ד"ז דְּכִינּוּן דַּמְפ' לְעוֹבְדָא זֹו בְּנִשְׁפְּלָה הַתַּקְרָה וְקָאֲמַר תָּא וְנִבְנֵי וְהֵינּוּ תַרְנוּיָהוּ וְקִי"ל כְּרַבֵּן דְּפִלְגִי אַר"י בַּפ' הַבֵּית וְהָעֵלְיָה וְא"כ ע"כ

דבֿשֿוֹתֵפִין מוֹדוּ רַבָּנָן וּלְפִיִּי י"ל דְּהֵבִיא הַגַּמְ' עֲנֹבְדָא זֵו לְהַשְׁמִיעֵנוּ ד"ו וּא"צ לַמ"ש הַתּוֹס' בַּד"ה הֵינּוּ ע"ש וְעֵינָן בְּדְרִישָׁה שָׁם שְׁדַחָה דְּבָרֵי מָרְן ב"י ע"ש וְעֵינָן מַה שְׁפַתְתָּבִי בְּסִמּוּף בְּעֹבְדָא דְאַשִׁיתָא מִשָּׁם הַת"ח: תּוֹס' בַּד"ה הָאֵי וְכו' וְאוֹר"ת דְּאַמְתַּנִּי קָאֵי וְכו' עכ"ל עֵינָן בַּמַּהֲר"מ לֹבְלִין וְ"ל שְׁכ' דַּר"ת חוֹלֵק עַל הַר"ש שְׁכ' הַתּוֹס' בַּד"ה וְאֵי חֲבָרְיָה ע"ש וְאֵין נִרְאָה אֱלָא דַּר"ת מוֹדָה דְּגַם לַעֲנִין קִנְיָה לְאַלְתֵּר אֱלָא דַּס"ל דְּמַדְהֵבִיא הַגַּמְ' פֶּאן מוֹכַח דְּאַמְתַּנִּי קָאֵי וְסַד דִּינָא אֵית לְהוּ דִּינָא דְמַתְנִי וְדִינָא דְקִנְיָה וְכִינּוּן שְׁהֵבִיא הַגַּמְ' דְּהָאֵי מִימְרָא פֶּאן דְּשִׁינְכָא גַם פֶּאן לֹא הִנְצָרְכוּ לְהֵבִיא הַמִּימְרָא גַם בַּפ' תּוֹקֵת וְאֵין מְוַכַּח דַּר"ת יִסְבֵּר פְּהֵרָא"ש: דָּף ז' ע"א גַּמ' רְשׁוּתָא דִּידְיָה וְלֹא מְשַׁעֲבַד לָהּ מְלִשׁוֹן זֶה מוֹכַח דְּאֵין הֶעֱלִיּוּן רְשָׁאֵי לְהַנִּיחַ תְּקַרְתּוּ בְּתוּף עֲשָׂרָה שְׁהֵי רְשׁוּתוֹ שְׁל בַּעַל הַבַּיִת וְדָלָא כַּהֲסַמ"ע ס' קַס"ד שְׁכ' דְּטַעֲמָא מְשׁוּם דְּהַתְחַתּוֹן א"י לְדוֹר שָׁם וְאֵין לוֹ פֶּחַ לְדַחֲתוֹ מְרְשׁוּתוֹ ע"ש אֱלָא דְאַפִּי תוּף עֲשָׂרָה אֶפְשָׁר לְדוֹר בְּדוֹחַק אֱלָא דְּטַעֲמָא מְשׁוּם דְּאֵין הֶעֱלִיּוּן רְשָׁאֵי לְהַנִּיחַ תְּקַרְתּוֹ בְּרְשׁוֹ שְׁאֵינּוּ שְׁלוֹ: שָׁם גַּמ' א"ל ל"ל דְּנוֹכְתָא לְמִדְרָא וְכו' מְדָלָא הַשִּׁיב לוֹ תְּשׁוּבָה זֵו עַל הַתְּבִיעָה הַרָא לְסַתּוֹר לוֹ הַפְּנוֹתֵל וְלִבְנוֹתוֹ מְשַׁמַּע דְּבִכְנוֹתֵל אֶחָד סְתוֹר אֶפְשָׁר לְדוֹר שָׁם וּלְפ"ז ע"כ הָא דְקָאֲמַר חֲדָא אֲשִׁיתָא חֲדָתָא וְכו' דִּינָא הוּא וְלֹא דְבָרִים בְּעֵלְמָא אֲבָל הַת"ח דֵּינִיק מְדְבָרֵי הַר"מ בַּפ"ז מַה שְׁכַנִּים דְּנִקְט פְּנוֹתֵל דְאַפִּילוּ בְּסַתִּירַת פְּנוֹתֵל אֶחָד לֹא אֶפְשָׁר לְדוֹר וְהָא דְקָאֲמַר חֲדָא אֲשִׁיתָא לָאו דִּינָא הוּא וּמְתַרְץ עַפִּי"ז קוֹשְׁיַת הַתּוֹס' ע"ש: תּוֹס' בַּד"ה א"ל בְּדִידֵי וְכו' וְהָא דְאָמַר מְכַנְגָדוֹן מְרַחֵיק וְכו' עכ"ל קוֹשְׁיָא נִימָא דְהַתָּם בְּהַחְזִיק מִיָּרֵי וּלְכַף צָרִיף שְׁלֹא יֶאֱפִיל כָּלֵל פִּינּוֹן דַּס"ד דְּפִי שְׁלֹא יֶאֱפִיל דְקַתְנִי שְׁלֹא יֶאֱפִיל כָּלֵל מַמַּה שְׁהֵי וְעֵינָן לְמַהֲר"ם לֹבְלִין וְ"ל שְׁדְבָרֵי אֵינָם מְחַנּוֹרִין וְנִרְאָה לִינְשֵׁב דְּמִשְׁמַע לְהוּ בְּלֹא הַחְזִיק מִיָּרֵי דְאֵי שְׁהַחְזִיק לֹא הוּל"ל שְׁיַעוֹרָא דְאַרְבַּע אַמּוֹת דְּפַעֲמִים אֶפִי ד' אַמּוֹת לֹא סָגִי וְעַפִּי"ז נִיחָא דְבָרֵי אֲגוּדָה פֶּאן שְׁכ' מְדְבָרֵי ר"י הִלְלוּ לְמַדְתֵּי דְחַלּוֹנוֹת שְׁל בַּה"כ שְׁצָרִיכִין לְאוֹר הַרְבֵּה לֹא סָגִי בְּרִיחּוּק ד' אַמּוֹת ע"ש וּמַהֲרָא שְׁשׁוֹן סִימָן קַצ"ב פְּתַב בְּכַנּוֹנַת דְּבָרֵיהֶם דַּק"ל דְּהֵכָא מְשׁוּם דְּלֹא הַחְזִיק הָא הַחְזִיק צָרִיף שְׁלֹא יֶאֱפִיל כָּלֵל וּמַמְתַּנִּי דְחַלּוֹנוֹת מְשַׁמַּע דַּא"צ בַּב' וְתִי דְמֵאֵי דְקַתְנִי מַתְנִי שְׁלֹא יֶאֱפִיל הֵינּוּ שְׁלֹא יֶאֱפִיל כָּלֵל מְכַמּוֹת שְׁהֵי וְסָגִי בַּד"א וְעַפִּי"ז דְּחָה דְבָרֵי אֲגוּדָה ע"ש וְנַר' דְאַפִּי לַפ"ז א"ש דְבָרֵי אֲגוּדָה דִּדְוִקָא בְּחַלּוֹנוֹת מִיָּרֵי מַתְנִי אֲבָל בַּבַּה"כ דְקִי"ל דְצָרִיף אוֹר הַרְבֵּה צָרִיף יוֹתֵר מְד"א פְּדֵי שְׁלֹא יֶאֱפִיל כָּלֵל מְכַמּוֹת שְׁהֵי: דָּף ח' ע"א גַּמ' תְּנִי ר"י אֵלוֹ ת"ח וְכו' כ' הַת"ח הָא דְמִיִּתֵי הָא דַּר"י דְלֹא תִימָא כָּל קְדוּשָׁיו אֶפִילוּ צְדִיקִים שְׁאֵינָם חֲכָמִים בְּמִשְׁמַע לְהֵכִי מִיִּתֵי הָא דַּר"י דְבַת"ח דְּוִקָא מְשַׁתְּעֵי קָרָא ע"ש וּלְפ"ז רַבִּי פְּלִיג אַר"ל דְלַעֲיֵל דְמִיִּתֵי מְקָרָא דְאַסְפָּרָם מְחוּל דַּר"ל אֶפִי צְדִיקִים לְחוּד פְּטִירֵי אוֹ יֵשׁ לְחַלֵּק בֵּין דְשׁוֹרָא לְכַרְגָּא אֲבָל ק' מֵאֵי מְהַדַּר לִיָּה לַעֲיֵל ר"י לַר"ל מ"ט לֹא תִימָא לְהוּ מְהָא אֲנִי חוֹמָה וְכו' הָא קָרָא דַּר"ל עֲדִיף דְאַפִּי צְדִיקִים לְחוּד וְ"ל מְשׁוּם דַּק"ו דַּר"ל אֵית לִיָּה פִּירְקָא כַּמ"ש הָרִי"ף בַּח"א ע"ש וּמַה דְאָמַר ר"ל ס"ל פְּדַדְרָשׁ רַבָּא וְכו' הֵינּוּ נ"ל מֵאֵי דְרִישׁ ר"ל בְּקָרָא דְאַנִּי חוֹמָה וּמִשְׁנֵי דְרִישׁ לִיָּה פְּדַדְרָשׁ רַבָּא: תּוֹס' בַּד"ה יְתִיב וְכו' וְכִינּוּן שְׁאָמַר לוֹ לְמַצְוָה רַבָּה וְכו' עכ"ל דַּאֲע"ג דְאַפְשָׁר לְפַדּוֹת שְׁבוּי גוֹזִים מ"מ שְׁבוּיֵי יִשְׂרָאֵל מְצוּהָ יוֹתֵר מְשַׁבּוּיֵי גוֹזִים וְהֵי אֲמַרְהָ מְצוּהָ רַבָּה וְא"צ לַמ"ש מְהַר"ם ע"ש: ע"ב גַּמ' אַבְע"א קָרָא טוֹבִים וְכו' מְקַשִּׁי מְדַאֲמָרִי: בַּמַּס' ע"ז דַּכ"ז ע"ב דְּבַעֲי לְאוֹכּוּחֵי דְלֹא חִינְשִׁי לְחַיֵּי שְׁעָה מְאַרְבַּעָה אֲנָשִׁים מְצוּרְעִים וּמֵאֵי רֵאִיָּה נִימָא ש"ה דְּמְשׁוּם רַעֲב קֶשֶׁה מְחַרְבַּב וְ"ל דְּוִקָא הֵיכָא דְכִי הִדְדִי נִיגְהוּ דְהֵינּוּ בְּשַׁעָה אַחַת הוּא דְאַמְרֵי רַעֲב קֶשֶׁה אֲבָל הֵיכָא דְאַיְקָא בִּינִיָּהוּ חַיֵּי שַׁעָה אַע"ג דְּזוֹ קֶשֶׁה מְזוּ מ"מ חַיֵּי שַׁעָה עֲדִיף אֵי אֵיתָא דְחִינְשִׁי לְחַיֵּי שַׁעָה: תּוֹס' בַּד"ה אַכְפִּיָּה וְכו' וְא"ת וְהָא בַּפ' כ"ה וְכו' עכ"ל אֵין לְהַקְשׁוֹת הָא שְׁאֲנִי צְדָקָה דְגַלִּי קָרָא דְאַזְהָרָה לַב"ד שְׁיַעֲשׂוּף פְּדָאֵי בַּפ"ק דַּר"ה ד"ו דְּהַתָּם דְּוִקָא

דאָמער און אפּריש אַבּל היכא דלא אָמער וְלֹא אפּריש מנ"ל וע"ש בגמ' ואין להקשו' לפי מה שתי
דבצדקה כופין דאיכא לאו אמאי אצט' שם קרא דאזקה לב"ד שיעשוף די"ל דעיקר קרא התם
אצט' לקרפן דס"ד דלא לכפיה משום דכתיב לרצונו ע"ש בתו' ה"ק המש"ל בה' עבדים גפי
הענקה מדאמרי' בפ' שלוח הָקוּן בַּהֲהוּא גִבְרָא דְנָטַל אֶת הָאֵם וְנִגְדִיהָ ר"י ע"ש וְהָא מִתָּן שְׂכָרָה
בְּצִדָה ואין כופין ולתי' ר"י לבד ניקח קוש' זו ע"ש וי"ל דדוקא בביתל מ"ע בשב ואל תעשה
הוא דאין ב"ד מוֹנְהֵרִין עֲלֵיהָ אַבְל בְּבִיטַל בְּקוּם עֲשֵׂה פֶהֲהִיא דְשִׁלּוּחַ הָקוּן אִסּוּרָה עֶבֶד וּב"ד
מוֹנְהֵרִין עֲלֵיהָ אַף עַל פִּי שְׁמִתָּן שְׂכָרָה בְּצִדָה: דף ט' ע"ב תוס' ד"ה דהא וכו' ואי קרי חיבור שְׁהוּא
לבוש מאי פרי' וכו' עכ"ל מלשונם נר' דלא ק"ל אלא לפירש"י אַבְל אי מְפָרְשִׁי חִבּוּרִין הֵיִינוּ
מה שנוגע בו בעודו מסיט ניקח וק' דמ"מ תק"ל מאי קאמר טומאה בחיבורין שאני הא מצורע
בימי ספירו נוגע נמי באדם כמו בבגדים וצ"ל דנדאי עיקר דבריו הוא דטומאת בגדים שאני ולא
ילפי' מינה טומאת אדם אלא דטעמא יתיב למלתיה דשאני טומאת בגדים דחמיר' דמצינו שמשמאה
בחיבורין גפי נבילה משא"כ באדם ואע"ג דמ"מ מאי דקאמר גפי מסיט דנבילה לאו משום
דטומאה בחיבורין שאני קשה להבין מ"מ אי לאו פירש"י הנה סגי להו להגיה ולמחוק לאו משום
וכו' דגפי נבילה אַבְל לפירש"י קשיא ומ"מ ריב"ם ניקח ליה טפי להגיה תיבת בחבורין ככול'
שמעמא ולגרוס טומאת בגדים שאני ודע דהו"מ לאקשוני עוד לפירש"י מאי קאמר רב אחדבוי
טומאה בחיבורין שאני דמשמע דאי לאו בחיבורין הוה ילפינו טומאת אדם מטומאת בגדים וְהָא
ליתא דהא איהו הוא דקאמר בסמוך דגפי שרץ וש"ז פתיב קרא לטומאה ואי איתא דילפי' ארם
ממרים אמאי אצט' קרא גפי שרץ וש"ז לגלויי בתרנויהו אטומאת אדם וְהָא התם לאו בחיבורין
היא אלא ע"כ דלא ילפי' אדם מבגדים: דף י"א ע"א גמ' ד"א שאמרו חוץ משל פתחי' הא דלא
פניל להו תנא דמתני' לכולהו שמנה פתנא דברייתא עיין להרמ"ה ובמקונצת בשם הרשב"א מ"ש
בזה ונר' דלר"ח דלקמן דס"ל דארבע אמות הראשונים דמשום משוי לפי פתחי' והשאר חולקין
בשנה י"ל דתנא דמתני' מייירי גם בכה"ג לזה ב' פתחים ולזה פתח אחד ולכך לא תנא הנה ד"א
דהנהו לפי פתחים ולא תנא אלא ד"א דשניו בהם דלעול' לזה ד"א ולזה ד"א אַבְל לרב הונא
קשיא ולפמ"ש הרא"ש דרש"י דפי' בפלוגתא דרב הונא ור"ח דנתן להם אביהם לא הוצרך לפ'
כן אלא לר"ה ע"ש ניקח גם לר"ה די"ל דמתניתין מייירי בירשו וחקלו הם אחר מיתת אביהם
ובכה"ג מודה ד"ה לר"ח ולא תנא תנא דמתניתין אלא מילתא דשניהם שנין לזה ד"א ולזה ד"א
אַבְל ק' לדברי הרא"ש ו"ל מאי קאמר תנא פנוניה דר"ח נוקמה בירשו וחקלו הם דכה"ג מודה
ר"ה לר"ח וי"ל: רש"י ד"ה נותן וכו' כפי רוחב הפתח עכ"ל היינו דאם הפתח רחב יו"ד אמות
נוטל יו"ד אמות בחצר אַבְל אם רוחב הפתח ב' אמות מודה דנוטל ד"א כמו שהוכיח הרא"ש ו"ל
מגמ' לקמן דס' דקאמר בת ד' לא לשוניה בת תרי תרי דנוטל ח' בחצר וכ"כ מרן בב"י סי' קע"ב
בדברי הרמב"ם ו"ל ע"ש ואיכא למידק בדברי הרא"ש אמאי לא הוכיח מגמ' שם דס' לעיל מזה
אהא דתנן הנה קטן לא יעשונו גדול אמרי' סבר רמב"ח למי' בר ד' לא לשוניה בר תמניא וכו'
אַבְל בר תרתי לשוניה בר ד' ש"ד ע"ש ואי איתא הא בר תרתי לא הנה נוטל ד"א ועתה נוטל
שו"ר להכנה"ג שעמד בזה וי"ל דמזה אין להוכיח כ"כ די"ל דה"ה דהו"מ לדחויי הכי אלא
דבלא"ה דחי שפיר ולא מיייתי הרא"ש ראיה אלא ממילת' דקניימא למסקנ' וראיתי להב"ח שכ'
בדעת רש"י והרמב"ם ו"ל דפתח דב' אמות אינו נוטל אלא ב' אמות וְהִיא דלקמן דס' הוא משום
שְׁמָא יחזיק ג' שנים ויאמר אתה מכרת לי וכמ"ש הרא"ש בשם הר"י ע"ש ונר' דס"ל להב"ח
דאפי' אי פתח דב' אמות אינו נוטל אלא ב' אמות מ"מ במכר לו בית דפתחה ב' אמות נוטל ד'

אמות בַּחֲצַר דְּמוּכָר בְּעֵין יָפָה מוּכָר ע"ד ש"כ' הר' יונה וכי מחזיק ג' שנים ניאמר לו אתה מוכרת לי נוטל ד' אמות בַּחֲצַר לכ"ע ובהכי ניקחא מה שגמגם הכנה"ג בהגה' ב"י ע"ד הב"ח ע"ש.

נדע דרש"י בריש סנפיה ד"ג ע"ב שינה פי' ממ"ש פאן דהתם פי' דפלוגתא דר"ה ור"ח בַּחֲלָקוֹ אַחִין או שנתפין ולא בחילק להם אביהם כמ"ש פאן ועוד דהתם פי' טעם פל השמונה אמות שנוטל משום פרוק משאו הפך ממ"ש בשמעתין דד"א משום משאו וד"א משום שאר תשמיש ועיין להב"ח שם בסי' קע"ב: תוס' ד"ה ולא וכו' מ"מ אינו חשוב לטרונח וכו' עכ"ל והא דקתני זה הפלל פל שיחלקק ושמו עליו וכו' היינו במידי דלא מפסיד אבל היכא דמפסיד דכיון דאינו חשוב לטרונח לא טרח בשבילו ומפסיד אע"ג דשמו עליו אין חולקין דתרתמי בעי' שמו עליו וליכא פסידא ועיין להתה"ד סי' של"ו ולק"מ מה שהק' ע"ד מהרש"ך ח"ג סי' ככ"ב ע"ש: ע"ב גמ' בנ"י מבוי מעפבין או אין מעפבין נר' דלא יטול ד"א בפבוי פגון שנתן משלו ד"א והכניסו למבוי דאל"ה מאי מבוע"ל פשיט' דמעפבין לפי פירש"י ובהכי ניקחא דלא פשיט מפרייתא דבסמוך דבכה"ג קתני דמעפבין די"ל דבריייתא משום דנוטל ד"א בפבוי הוא דמעפבין אבל אין לו' דהבעיא מיירי בַּחֲצַר דאין נוטל ד"א בפבוי אלא בית כמ"ש הג"א בשם מהרי"ח לשי' רש"י ע"ש דהא רש"י נקט בית בבעיא זו: תוס' ד"ה אַחַד וכו' ונר' לר"י בפ"י ר"ח וכו' עכ"ל ומאי דפריה הגמ' מהפרייתא היינו דכיון דשל פנימית לכדה היא אין לעפב עלט מלעשות בשלו אע"ג דמטי הדיקא לחבירו דקי"ל כר"י דעל הנזק להרחיק את עצמו ועיין בפרדכי ריש פרק הבית והעליה: דף י"ב ע"א גמ' אי יומא דכרב' יומא דנרע' לא הוי וכו' י"ל פינו דע"כ הוי ב' שלישי יום זרעא ולא חצי יום ממש דא"כ היכי קאמר אי יומא דזרעא תרי יומי דכרבא לא הוי וא"כ פינו דהוי יותר מחצי מאי פריה אי יומא דכרבא יומא דזרעא לא הוי הא מ"מ אין מפסידין מחלוקתם דאפי' לא חלקו נמי הוי יום וחצי בקירוב זרע' ומה שמפסידין ע"י חלוקה היו מפסידין פן ע"י קודם חלוקה וי"ל דאינו דומה שכירות פועל לב' שלישי יום לשכירות פועל ליום וחצי דכל מה שמוסיף לו בימים מוזיל הוא גביה בשכרו: שם גמ' מר פי אתריה הר"מ בפ"א מה"ש לא הנפיר אתריה דר"י ועמ"ש בזה הכ"מ ועיין בחי' בתמורה ד"ך ע"א ע"ש: שם גמ' פרדסא פירש"י פנים וכו' נ מתנא דמיתני ומפרייתא דלעיל ד"ז ע"א פרדס אני מוכר לך נר' דפרדס הוא רמונים ועיין פירש"י בפ' אז"נ דע"ג ע"א ע"ש וי"ל דלשון המשנה לחוד ולשון בני אדם לחוד דהתם פרדס אני מוכר לך קאמר ובלשון בני אדם פרדס הוא רמונים: תוס' ד"ה פרץ וכו' וי"ל פ"ה וכו' שפא יגע וכו' עכ"ל לא נתנישב פירש"י בכך שהרי נקט מאהיל בדבריו אלא דכוננתם דבגמ' גופא יש לפ' בפ"ה עז"ה דהיינו שפא יגע ומ"מ יל"ד אמאי פי' לענן ד"א ולא פירשו כפשוטו דבפרץ מטמא פל סביביו במגע וכי לא פרץ אינו מטמא במגע וצ"ל דס"ל דאפילו לא פרץ מטמא במגע דבטומאה דאורייתא אין לחלק בין פרץ ללא פרץ אבל בטומאת ד"א לא גזרו אלא בדומה לקבר וכי לא פרץ אינו דומה לקבר ועיין להרמ"ה ז"ל.

הא דלא אמרי' שפא יגע בַּחֲצַר הקבר פהיא דסוטה עיין במהרש"א ז"ל בשפת דקמ"ו ע"ב ע"ש: ע"ב גמ' חלק בכור וחלק פשוט וכו' הרמ"ה ז"ל סי' קנ"ח למד מד"ז לדעלמא היכא דשנתפין בקרקע אַחַד יש לו' ב' שלישים ואַחַד שלישי אַחַד דנוטל ב' שלישים בחד מצרא הב' ואי קשיא אדרבא מדגלי בבכור מפלל דבעלמא לא הא ליתא דא"כ אמאי אצט' קרא דבא למעט יבם ע"ש והוא תימה דאצטריה למעט יבם דס"ד דבכור קרייה רחמנ' והנה אמינא שדינו בבכור להא מילת' נמי פמו דדינו בבכו' לענן ראוי וכיוצ' ולהכי אצט' קרא למעט ואה"נ דלא ילפי' בעלמ' מבכור: שם גמ' פליג וליה אמצראי עיין בפ"ו דמאי מ"ח דקתני ב' שירשו או נשתתפו בשדה יכול לו'

לו טול אַתָּה וכו' ופי' הר"מ בפי"ה דלעגנן ממונא איתמר דאם יש לו שְׂדֵה בְּצֵדָה יְכוּל לוי' תְּנוּ לִי חֲלָקֵי סְמוּךְ לְשֵׂדֵה שְׁלֵי דְכוּפִין עַל מִדַּת סְדוּם ע"ש וק' דא"כ קִשְׁיָא מִתְּנִי' לְאַבְיֵי דְאָמַר נִיחָא לִיהּ לְאַפּוּשֵׁי אַרְיֵסִי וְאִי מִפּי כִפִּי ר"ת קִשְׁיָא לְרַב יוֹסֵף וּלְפַמ"ש הַב"י בְּסִי' קַע"ד לְדַעַת הַר"מ דְּבִבְבָא דְחַד גִּיסָא נִגְרָא מוֹדָה אַבְיֵי ע"ש נִיחָא דְבַכְה"ג מִתְּפָרְשָׁא מִתְּנִי' וְעִי"ל דְּלַחְלוּק הַחִיטִין מִיַּרְי מִתְּנִי' אַחַר שְׁגָדְלוּ וְלֹא לְחֲלוּק הַשְּׂדֵה גּוּפָה וְעֵינִין לְהַט"ז שָׁם סִי' קַע"ד: תוּס' ד"ה פְּגוֹן וְכוּ' תִּימָא לַר"י לְרַבָּה וְכוּ' עכ"ל הָא דְלֹא ק"ל גַּם לַר"י נַר' דַּר"י אֶזְיֵל בְּשֵׁי' ר"ת דְּלַקְמָן בַּד"ה מְעַלְיָנִין דְּגַבִּי מְצַר אֶפְיָלוּ בְּלֹא טַעְנָה אֲמָרִי מְעַלְיָנִין וְחֲלָק פְּשׁוּט דְּפִשְׁטָא לִיהּ דְּנוּטֵל בְּחַד מְצַרָא מְשׁוּם דְּלִית לִיהּ שְׂדֵה אַחֲרַת בְּצֵדָה וְהוּי פְּהִינָה עוֹבְדֵי דְלַקְמָן וּמְקִשִׁי' בְּכוּר לְפִשׁוּט דְּהִנְהוּ ס"ד דְּב' חֲלָקֵי' הֵם וְהוּי כְּמוֹ מְצַרְן פִּינּוֹן דְּאִית לִיהּ חֲלָק פְּשׁוּט וְחֲדִית לָן הִיקִישָׁא דְּהוּי חֲלָק בְּכוּר וּפְשׁוּט חֲלָק אַחַד וְלֹא הוּי מְצַרְן וְדָמִי לְהִנְהוּ עוֹבְדֵי דְלַקְמָן אֲבָל ק' מֵאִי ק"ל אַח"ז לְאַבְיֵי הָא אַבְיֵי כְּרַב יוֹסֵף ס"ל פְּדוּמוּכַח מְעוּבְדָא דְתַרִי אַרְעֵי אַחַד נִגְרָא וַא"כ י"ל דְּאַצְטְרִיף קְרָא בְּיָבָם לְהִיכָא דְלֹא מְצַרְן וְכַדְאֲמַרִי לַר"י אֲבָל אֵינִן לְהַק' דְּלְאַבְיֵי מוֹקְמִי' לְקְרָא דְיָבָם דְּקַמ"ל דְּלֹא אֲמַרִי' נִיחָא לִיהּ לְאַפּוּשֵׁי אַרְיֵסִי פְּעוּבְדֵי' דְתַרִי אַרְעֵי אַחַד נִגְרָא הָא וְדָאִי ל"ק דְּדוּקָא בְּב' שְׂדוֹת הוּא דְאֲמַרִי' אַפּוּשֵׁי אַרְיֵסִי וּבְכוּר וְיָבָם בְּחַד שְׂדֵה הוּא דְמִתּוֹקְמָא וְכַמ"ש מְהַרְשָׁא בַּד"ה מְעַלְיָנִין וּמ"מ מוּכַח דְאַבְיֵי כְּרַב יוֹסֵף ס"ל וְכִינּוֹן דְּנִיחָא לְהוּ לַר"י גַּם לְאַבְיֵי מוֹקְמִי' לְהוּ כַר"י.

וְדַע דְּלִפְי' רִיצַב"א נָמִי צ"ל דְיָבָם לְב' בְּנֵי אָדָם דְּמִי דַּל"ה ק' לְרַבָּא נְהִי דְמִדְאוּרִינִי אֵינּוּ חוֹלָק בְּבְכוּר מ"מ מְדַרְבְּנָן נוּטֵל כִּס' אַבְיֵי: בַּד"ה מְעַלְיָנִין וְכוּ' שְׁהַנְגַר מְפָסִיק וְכוּ' עכ"ל עֵינִין מ"ש מְהַרְשָׁא וִי"ל דְּהַתּוּס' מִפּי אַפּוּשֵׁי הַרְיֵסִי כְּמוֹ שְׁפִי' הַרְמ"ה ז"ל דְּנִיחָא לִיהּ לְעֵשׂוֹת הוּא ב' אַרְיֵסִי דְאַרְיֵסָא לְמֵאֲרִי דְאַרְעָא מְשַׁמְעֵבֵד וְעוֹד דְּמִקְנָא בְּחִבְרִירו וְכוּ' ע"ש בְּדַבְרֵיו וְצ"ל לַפ"ד דְּחַד שְׂדֵה אֵינִן עוֹשִׂין לְה' ב' אַרְיֵסִין אִפִּי' חוֹלְקִין אוֹתָהּ לְב' דְּאֵין רוֹצִים הָאַרְיֵסִין בְּכָף: דָּף י"ג ע"א גַּמ' אֲלֵא מַעֲתָה בְּכוּר וּפְשׁוּט מְכָאן מִק' לְסַבְרַת הַלְבוּשׁ סִי' קַע"ה דְּלֹא מְצִי לוי' גוֹד אוֹ אֵיגוֹד אֲלֵא כְּשֶׁחֲחֲלָקִים שְׁוִין ע"ש וְנ"ל דַּל"ק דְּהִכָּא בְּבְכוּר דְּנוּטֵל פִּי שְׁנַיִם הוּי כְּמוֹ ב' אַחִים כַּמ"ש הַתּוּס' לְעֵיל בַּד"ה פְּגוֹן וְכוּ' וַא"כ הו"ל בְּכוּי וּפְשׁוּט פְּאֵלוּ בְּאוּ ב' אַחִים שְׁפָל אַחַר יֵשׁ לוֹ שְׁלִישׁ וְתַבְעוּ מֵאַח הַג' גוֹד אוֹ אֵיגוֹד דְּבַכְה"ג הוּי חֲחֲלָקֵי' שְׁוִין לְגַבִּי כָּל אַחַד פִּינּוֹן שְׁתַּבְעוּ בְּבַת אַחַת אֶת הָאָח הַג': תוּס' בַּד"ה לִישָׁא וְכוּ' כְּדִמְשַׁמְעַת הַתָּם דְּשַׁבַּת תְּלוּ בְּפו"ר וְכוּ' עכ"ל הֵינּוּ מְדִילִיף טַעְמָא דְּב"ה דְּבַפו"ר זָכַר אוֹ נִקְבָּה מְשַׁבַּת וְכ"כ הַתּוּס' שָׁם וְק' דְּנִימָא דְּב"ה דְּמִתְּנִי' שָׁם דַּס"ל זָכַר וְנִקְבָּה דְּיִלְפִי מְבַרְיָתוֹ שְׁל עוֹלָם מוֹדוֹ דְּלִשְׁבַּת בְּחַד סְגִי אֲלֵא דַּס"ל דְּפו"ר אֵינּוּ תְּלוּי בְּשַׁבַּת וַא"ש מִתְּנִי' דְּהִכָּא כַּב"ה דְּמִתְּנִי' דְּהִתָּם וּבַמ"א פְּתַבְתִּי בְּזָה: בַּד"ה שְׁנַאֲמַר וְכוּ' וְחֻצְיָה שְׁפָחָה דְּלֹא פְּפוּ וְכוּ' עכ"ל לֹא ק"ל אֲלֵא לְתִי' הַר"י בַּר מְרִדְכִי דְּבַעֲבָדִים אַף דְּאֵין מְצוּוִין אַפו"ר מְצוּוִין אַשְׁבַּת וַא"כ גַּם בְּנָשִׁים דְּלִיתְנָהוּ בְּפו"ר אֵיתְנָהוּ בְּשַׁבַּת דְּנָשִׁים וְעַבְדִּים פִּי הַדְּדִי נִינְהוּ וַא"כ אַמְאִי לֹא פְּפוּ אֶת רַבָּה אֲבָל לְפִי' ר"י שְׁכ' אַח"ז י"ל דְּעַבְדִּים וְנָשִׁים אֵין מְצוּוִין אַשְׁבַּת כְּמוֹ שְׁאֵין מְצוּוִין אַפו"ר וַא"ש דְּלֹא פְּפוּ אֶת רַבָּה: בַּד"ה פּוֹפִין וְכוּ' עֲשֵׂה דְּפו"ר וְיִדְחָה ל"ת דַּל"י קַדֵּשׁ וְכוּ' עכ"ל קוֹשְׁיָתָם הִיא מְעַשָּׂה דְּפו"ר דְּיִשָּׂא בַת חוֹרִין וְיִקְיִים פּו"ר וּמ"ש ל"י קַדֵּשׁ לָאוּ דוּקָא אֲלֵא לֹא תִהְיֶה קַדֵּשָׁה וְכ"נ גַּם מְלִשׁוֹנָם בְּגִיטִין אֲבָל מְדַבְּרִיהֶם בְּפִסְחִים נַר' דְּקוֹשְׁיָתָם הִיא מְעַשָּׂה דְּשַׁבַּת ע"ש וְעֵינִין בְּמְהַרְשָׁא רִישׁ חֲגִיגָה וּבַמ"ש הַתּוּס' וְעוֹד אִפִּי' מְפַקְדָא יֵשׁ לוֹ דְּמְפַקְדָא אַפו"ר קְאָמְרִי וְהֵינּוּ מ"ד עַל שְׁנֵיהֶם אֵינּוּ ב"ר וְיֵשׁ לְפָרֵשׁ דְּכוּוֹנָתָם דַּמ"מ מְפַקְדָא אַשְׁבַּת וְהֵינּוּ לְהַר"י בַּר מְרִדְכִי שְׁכ' בַּד"ה שְׁנַאֲמַר ע"ש: בַּא"ד מְשׁוּם דְּעַבִּיד ע"ה אִיסוּרָא ע"י וְכוּ' עכ"ל לֹא שְׁנִיף חֲלוּקָה זֶה אֲלֵא בְּאִיסוּרֵי דְּרַבְּנָן אֲבָל בְּשַׁמְעָתִין דְּאִיסוּרָא דְּאוּרְיָתָא אִפִּי' עַבִּיד אִיסוּרָא ע"י אֵין אוֹמְרִים לְאָדָם חֲטָא וְכוּ' וְלַכָּף לֹא

ניחא להו לתרץ קושיתם בהכי ולאוקמא מתני' במשחרר חצי עבדו דע"י שחרור הרב הוא דנענע מפו"ר: בא"ד דאסור למפור עצמו וכו' עכ"ל נר' דאסורוזה גם בקונה שינה דהקונה עביד איסורא דמשמעבד בבני חורין שהם עבדי.

ה' ולכך עדיפא תקנה דכפיה דלא עביד איסורא אלא הרב לחודיה מההיא תקנה דעבדי תרונניהו איסורא ובהכי ניחא מ"ש מהרש"א ו"ל עיין שם: ע"ב גמ' במתנה לא ניחא ליה וכו' י"מ מאי פריה לעיל ד"ג ע"א מאי קמ"ל כי רצו פליגי תנינא וכו' נימא דקמ"ל דבעי' רצו שניהם אבל פי רצה אחד מהם לא מהני נאפי' אמ"ל טול אפה פשיעור דל"מ בשום צד אלא ברצו שניהם וי"ל דהא נמי שמי' ממתני' דאבל אם רצו שניהם חולקין דמשמע דוקא רצו שניהם ועיין להכנה"ג סי' קע"א הגהת ב"י אות ט"ו במ"ש בדעת הפרדכי ע"ש ולדבריו ק' אמאי ל"ק הגמ' טעמא דרשב"ג דלא בעינא שיהא עדיף ממה בחלוקה זו: שם גמ' מאי אריא בכרף א' הא דלא פריה בפשי' אמאי בב' פרפים חולקין י"ל דמייירי בשוין ולא משום גוד או איגוד אבל מדנקט כרף אחד משמע דבב' פרפים בכל אופן חולקין אפי' אינם שוין: שם גמ' מדביק אדם תורה עמ"ש בנימוקי למס' סופרים ע"ש: רש"י ד"ה ה"ג וכן בין כל נביא וכו' וא"צ להניח וכו' עכ"ל משמע דהרשו' בידו להניח ולקמן אמרי' הטעם שאם רצה לחתוך וכו' וא"כ א"י להניח ובפירש"י שם וצ"ל דהכא לפום ס"ד דגמ' לקמן קאי או דמייירי הכא בנביא של תרי עשר ויותר נראה להגיה הכא דלקמן וכ"ה בחי' הרמב"ן ו"ל בשם רש"י עיין שם: תוס' בד"ה ומסיים וכו' וריצב"א מפ' וכו' אבל בין חנומש לחנומש וכו' עכ"ל הק' אחד מהישי' לפי ריצב"א מדאמרי' במנחות ד"ל ע"א אמ"ר בין חנומש לחנומש אפי' באמצע הדף גומר ע"ש בגמ' ולפי ריצב"א מאי אפילו דקאמר הלא כף צריה להיות באמצע הדף ונר' דלריצב"א נמי אם רצה לסיים סמוך לסוף הדף בענין שניית ארבעה שיטין אחרונים חלק ויכתוב תיבה אחת או שתיים למטה מהם בסוף הדף בשיטה אחרונה שאחר ארבעה של חלק ש"ד ולכך קאמ' אפי' באמצע הדף ממש גומר דנדאי גריע טפי החלק באמצע הדף מסוף הדף: דף י"ד ע"ב גמ' ואס"ד ס"ת הקיפו וט' וכו' הא דלא מוקי לה בקלף עיין מהרש"א ו"ל ועי"ל דע"כ בגויל מייירי דאי בקלף אמאי נשתייירו ב' טפחים ברוחב פדי שייצא ס"ת שלא בדוחק הא פינן דבקלף מייירי בב' טפחים שנשתייירו באורך סגי ויצא ויפגס בריח: שם בגמ' דאמר ר"ל אשר שברת וכו' כ' הרמב"ן בחי' דמפיק לה מדסמיה ושמתם בארון ואי ס"ד דלא יפה עשה ששברם היכי צוהו שייחום בארון עם הלוחות והוי אין קטיגור וכו' ע"ש והוא תימה דא"כ אמאי אצט' לר"י אין רק לרבוני שברי לוחות הא מהכא נפקא והגמ' קאמר דר"י כר"ל ונר' ליישב דלא כ"כ אלא ליישב מילתא דר"ל אפי' כר"מ דלא ניחא ליה דר"ל פתנאי אמרה למילתיה והוק"ל דבשלמא לר"י אייתר אשר שברת ומיתורא ילפינן דאמ"ל יפה פתח ששברת אבל לר"מ דמבע"ל קרא לשברי לוחות מונחין בארון מנ"ל דעשה יפה ששברת ומתרץ דמינה ילפי' מדמונחין בארון אבל לר"י פוליה קרא לישר פתח ולא מ"ל דרשה דסמוכין ואי לא קרא דאין רק דילפי' מינה מונחין בארון לא הוה ידעי דמונחין בארון וקרא דאשר שברת לא אתיא אלא ליישר פתח ששברת ועיין להרשב"א בחי' בשבת דף פ"ז עיין שם: תוס' בד"ה בפורענות וכו' וא"ת ולמ"ד מעולי עלה וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א דבסדרא לא פליגי ע"ש והי"ל לכתן' כן בדברי התו' בד"ה ולמ"ד דכיון דהגמ' לא ידע סיפא ע"כ דעיקר קוש' הגמ' היא משום דאסדרא לפ' דאל"ה מאי פריה נוקמה כמ"ד בימי מלכת שבא הנה ואפ"ל דהגמ' לא ס"ד אפתי פלוגתא דתנאי עד לקמן דמשני תנאי היא ולא אסיק אדעתיה אלא פלוגתא דאמוראי דלקמן ופריה למ"ד בימי משה מברייתא וכמו כן יש לפרש קוש' התוספות בדבור זה דמק' למ"ד מעולי

גולה מבריתא לפום ס"ד דהשתא דלא ס"ד דתנאי היא וא"צ לדברי מהרש"א ו"ל: דף ט"ו ע"א
תוס' בד"ה ועל וכו' וא"ת לספרי דגרסי שלמה הא כתיב פלו וכו' עכ"ל וְלֹא נִיחָא לְהוּ לְמִי שִׁיר
המעלות לשלמה דפסיקא להו דט"ו מעלות דוד אַמְרֵן פְּדָקְאֲמֵרִי בְּסֻמוּף: בא"ד וק' להאי גירסא
וכו' עכ"ל ולגירסתנו המק' דפריה וליקשוב.

איתן הו"מ למיפריה מנ"ל אברקהם: בד"ה ירמיה ואפי' ספרו לא כ' עכ"ל כ' מהרש"א וגם בהושע
וכו' אפי' ספרו לא כתב ע"ש ואע"ג דמה שלא כתב ספרו משום דנבואותיהם קטנות כמ"ש רש"י
מ"מ לעולם מי שישיש לו לכתוב ספר אינו פותב ספרים אחרים כל שלא כתב ספרו: דף י"ז ע"א
תוס' בד"ה לא שיח וכו' דבור ושיח דעמקין וכו' עכ"ל הא דלא סגי בצריכותא דלקמן דבור
קביע וקאי משא"כ אמת כוכסין ונברכ' דכל חד חדא הוא דאית ביה משום דאי הכי לס"ד דגמ'
לקמן דלא ס"ד צריכותא הלזו ומוכיח מאמה ונברכת אמאי לא הוכיח מבור והנה תרתי אלא ע"כ
דאית בהו צריכותא אחריתי ופשוטה היא ועיין למהר"ם ו"ל: ע"ב גמ' כל מרא ומרא וכו' עיין
למרון בב"י סי' קנ"ד שכ' שמ"ש הטור דהבור בלא מים הוציאו מכאן ועוד הוכיח מצריכותא
דאמת המים ונברכת ע"ש וכבר תמה בדרישה מדברי התוס' לעיל בד"ה לא יחפור וד"ה לא שיח
ע"ש ועוד י"ל ע"ד דא"כ בצריכותא דאמה ונברכת בחד צד סגי וכמו שהקשה מהרש"א בד"ה
לא שיח ובתי' לא יתנרץ דהא בור לית ביה מים: שם גמ' אלא לרבא קשיא מכאן ק"ל למ"ש
הרמ"ה דבסמוכה למצור הרחקת ג"ט סגי ולא בעי סיד או סיד לחודיה סגי וכ"כ הר"מ בפ"ט מה'
שכנים ובב"ה בסי' קנ"ה ע"ש דא"כ מאי פריה נימא דסמוף לבור בעי סיד והרחקה אכל סמוף
למצור סגי בחד מנייהו ולכך נקיט במתני' סמוף לבור וי"ל דמ"מ הו"ל לאשמועי' דינא דמצור
ועי"ל דלא בעי לשנויי הכי משום דבעי' היא לקמן אפי' גבי סמוף לבור אי סגי בחד מנייהו
ואע"ג דלדעת הר"מ נפשטא הבעי' מ"מ הגמרא הקא ספוקי מספק"ל וניחא נמי דפריה לקמן
מסלע הפא ביזים וס"ד דה"ה לא פא ביזים וקתני הרחקה וסיד משמע דבמצד נמי בעי תרנייהו
די"ל דבהיא ברייתא גופה איפא למבעי אי תרתי קתני או חדא אדא: עוד שם גמ' הא איתמר
עלה וכו' יל"ד להאי לישנא אמאי לא הדר פריה לאבני דכיון דקתני פותל מוכח דבעי הרחקה
וכדפריה בלישנ' בתרא וי"ל דהא דקתני פותל לאפוקי חלל הבור וכיון דמפותרל מרחיק הג"ט
והראשון סמוף למצור ממש א"כ הפותרל בתוף של השני נעשה ומרחיק בשלו יותר מג"ט א"כ ע"כ
דחייבוהו חכמים להרחיק כל ההרחקה דב' הבורות שהיא ששה טפחים וקמ"ל דסתם פותרל ג"ט
ולעולם סמוף למצור ודקתני סמוף לפותרל לאשמועינן שחייב בכל ההרחקה וממילא שמעי' סתם
פותרל ג"ט וכדלעיל ועי"ל במ"ש במקונבצת בלישנא בתרא ע"ש: ע"ב רש"י ד"ה ונ"מ וכו' וא"ת
מנ"ל וכו' עכ"ל לכאורה קוש' ותי' הם דברי הגמ' לקמן וכבר עמד בזה מהר"ם ו"ל ע"ש ונ"ל
דקושיתו היא פנין דרבא לסמוף על המצור פלוגתא היא וא"כ לאו מילתא דפשי' היא וא"כ מאי
קאמר דנקט פותרל לאשמועי' שיעור פותרל והיכן אשמועינן דצריה הרחקה ג"ט כדי דנשמע מינה
האי חידושא דשיעור פותרל והו"ל להתנא לאשמועי' תחילה דצריה הרחקה ותי' דלאבני מיירי
בבאו לחפור בב"א ובכה"ג מילתא דפשי' היא דמ"ש האי מהאי וס"ל לרש"י דלרבא י"ל פדברי
התוס' דנקט פותרל לאשמועי' הרחקה: תוס' בד"ה מפותרל וכו' ולאבני שצריה הרחקה וכו' עכ"ל
לא הו' צריכי לזה דלאבני י"ל דמילתא דפשי' היא ולא קמ"ל התנא אלא שיעור פותרל אלא
דמסתברא להו להתוספות דהרחקה נמי חידושא הוא: ד"ה מרחיקין וכו' וא"ת אפתי מאי פריה
וכו' עכ"ל דאין לו' לל"ק פריה דא"כ הול"ל הניחא וכו' וכדלעיל אלא ע"כ לכוילהו לישני פריה
וצ"ל דסתמו לעשות פותרל דאל"ה מאי פריה הגמ' הא לל"ב בשדה שאינה עשויה לבורות סמוף

אפי' להבא אלא ע"כ דכותל דמי לעשויה לבורות ולפ"ז לל"ק קשיא אפי' לאפני מהא דמרחיקין דגפת וט' ומ"ש התוס' בתחיל' הדיבור דלרבא פריה נקטו רבא משום דבין לל"ב בין לל"ק קשיא לרבא אבל אה"נ דלל"ק קשיא גם לאפני: דף קי"ח ע"א תוס' ד"ה דטיקניא וכו' ולספרי' דל"ג אלא וכו' עכ"ל מוכח מדברייהם דיתכן למגרס אלא אפי' דלא הונופר שם אמורא ומ"ש התוס' בכ"מ דהיכא דלא הונופר אמורא אין אומר אלא היינו דאין מוכרח לו' אלא מיהו התוס' בשבת דצ"ח ע"א כ' אין דרף לו' אלא היכא דלא הונופר אמורא ע"ש: ע"ב תוס' ד"ה ואי לא סמיה וכו' ולר"י לא ירחיק פלל דכיון דתרוניהו מזיקי וכו' עכ"ל כ' מהרש"א דא"ל דטעמא דרבא משום דכל מרא וכו' דאפתי לא ס"ד ברייתא דאילן וכו' ע"ש וילמסקנא דידע לההיא ברייתא מ"מ אפתי אצטריף לאוקמה בלוקח משום דברייתא בחדל לדבריהם דרבנן קאמר ורבנן לא ס"ל טעמא דכל מרא פדמוכח מבריית' דאילן ומ"מ אינו מוכרח לו' דלא ידע לההיא ברייתא די"ל דידע לה וכי היכי דלא תקשה אברייתא דחדל עכ"ל לדבריהם קאמר ופריה הגמ' שפיר לרבא מר"י דברייתא דחדל דל"ל מטעמא דכל מרא וכו' פינו דלדבריהם דרבנן קאמר: בא"ד לא פעי לאוקמה כשסמך בעל דבורים וכו' עכ"ל מה שהקשה מהרש"א בשעשה המוכר שניהם דבורים וחדל ומכר אחד מהם ע"ש ל"ק דאי מכר חדל ושייר דבורים מ"ט דרבנן פינו דמכר לו חדל לא מקרי הב' מזיק דאדעתא דהכי מכר לו וכן כשפכר דבורים דבורים מונקין מכר לו ומ"ט דרבנן ול"ד למכר לו חצי שדה והב' זרע חדל או העמיד דבורים ושור' להרמ"ה דמפ' השמועה פו דעשה המוכר שניהם ומכר אחד מהן ועלה פריה הגמ' מ"ט דרבנן עיין שם בדבריו: בד"ה וסבר וכו' דפי' באדם שלוקח משדה וטוענין ללוקח וכו' עכ"ל פי' דבריהם נראה דלפי' ר"ח הגמ' מעיקרא פריה לרבא מר"י דאי לא סמיה אמאי בעל החדל סמיה הו"ל שניהם להרחיק ומשני בלוקח דהיינו שהלוקח לקח שדה חדל וטוענין ללוקח ומש"ה אמר ר"י בעל החדל סומך ופריה א"כ מ"ט דרבנן ועוד לר"י אפי' משנה ר"ל דאם הלוקח לקח משנה אינו מרחיק וזהו שכ' התוס' באדם שלוקח משנה וכו' דהיינו קוש' הגמ' לר"י אפי' משנה וכו' והשתא מק' התוס' מה משני רבינא קסברי רבנן על המזיק וכו' הא מ"מ טוענין ללוקח וכו' ר"ח א"ש לשי' הפי' דלרבינא בלא לוקח מיתוקמא אלא דהתוס' קאמרי דלפי שי' רש"י ור"י בסוגיא דשמעתא א"א לפ' לוקח כפי' ר"ח: דף י"ט ע"א גמ' ת"ש רי"א סלע הבא בידו' וכו' מכאן קשה לדעת הרמב"ם והרמ"ה שהבאתי לעיל דאפי' לרבא דאמר אינו סומך בהרחבת ג"ט דיו ולא פעי סד בסיד ול"ד לחופר בצד הבור ע"ש דלפ"ז מאי פשיט מההיא ברייתא נימא דבא בידים צריף אפילו הראשון ג"ט וסיד אבל לא בא בידים בחד מנייהו סגי ולעולם בדינא דמשנתנו פעי תרוניהו וי"ל לדעת הר"מ דגריס כגירסת הספרים שכ' התוס' פאן: שם גמ' ואיכא דרמי להו מרמא וכו' אר"נ ל"ק וכו' צ"ל דר"נ גופיה מבעיא ליה אי וסד בסיד תנן א"ד או סד בסיד תנן כדמבע"ל הגמ' בסמוך וכדי שלא נפשוט הבעיא משני הכי אבל לפי הצד דסד בסיד תנן לא קשיא די"ל דהרחקת ד' אמות שנה להרחקת ג"ט וסד בסיד: שם גמ' אר"י לפי שאין דרפן של בני אדם וכו' ז' והא דלא תני הכא חול ס"ל דניגיד עליו ריעו דדוקא בשניהם לא אמרי' ניגיד עליו ריעו אבל אי לא שיירא פלל בחדא מנייהו אמרי' באידך ניגיד עליו ריעו ואפי' לא שיירא בשנייה אלא חדא: תוס' בד"ה בא בידים וכו' ויש ספרים דל"ג וכו' עכ"ל ק' פינו דהפשוטן גופיה ידע לה דיש לחלק דין בא בידים ללא בא בידים.

מאי פשיט נימא דבא בידים שאני וי"ל דמ"מ לא מסתברא ליה לפלוגי הכי לקושטא דמילתא ועיין למהרש"א ו"ל לעיל די"ז ע"ב בד"ה ה"נ ע"ש: ע"ב תוס' בד"ה התם וכו' הא תנא ליה אמת

המים וכו' עכ"ל נקטו פן לפי הצד דלעיל דאו סד בסיד תנו דכיון דבחדא מינייהו סגי והכא לא שנייה סד בסיד דהא ההיזק מתחת הקרקע הוא שמעמי שפיר הרקת ג"ט מאמת המים אבל לפי הצד דבעי תרנייהו ג"ט וסיד עדיפא מינה תקשה להו אמאי סגי הכא בג"ט לפי ס"ד דהשתא ובתי יתורץ הכל וכן צ"ל בקושני הגמ' ות"ל משום מיא וכו': ד"ה שנילושה וכו' חשיב פחות מפביצה וכו' עכ"ל ומיירי התם בסריא פדאמרי הכא גבי תבובנפסל לאדם ועדיין ראוי לאכילת פלב דמקבל טומאה אי לאו דפחות מפביצה וכדעת הראב"ד בפ"ב מה' ט"א דכה"ג מקבל טומאה ואע"ג דחזי לפלב פינון דסריא מבטיל ליה ול"ד לחזי לבהמתו דשמעתין: ד"ה רקיק וכו' פדאמרי בבכורות וכו' עכ"ל ע"ש בגמ' ועמ"ש בזה בי"ד סי' מ"ח דין ד' ע"ש: דף ד' ע"א גמ' שחטט לה וכו' ר"ל ושהוא אבר המדולדל מזבין לנכרי או לכלבים אבל איהו לא מצוי אכיל פדאי בתולין דע"ג ע"ב ונאפי' לדעת רש"י שם דמצנת פרוש מדרבנן הוא ש"מ פינון דאסור אע"פ שהוא מדרבנן מבטיל ליה פדאמרי בבו ח' דמשום דאסור לטלטלו מבטיל ליה וכ"ש לדעת הר"מ דמצנת פרוש מדאורייתא הוא והר"ב במקונצת כ' שחטט לה ואכיל ההוא אבר בהדה ע"ש והוא תימה: תוס' בד"ה היא גופא וכו' ועוד אומר הר"ש דכלי עץ וכו' עכ"ל היינו לענין סתימת פולה אבל למיעוט בעי ביטול כמ"ש מהרש"א וכ"מ להדיא בתוס' בשפת דמ"ד ע"ב גבי מוכני ע"ש ודלא פמרון בב"י בי"ד סי' ע"א ע"ש וכל זה בכלים אבל באוכלין בעי ביטול אפי' סתימת פולה כמ"ש מהרש"א וכמ"ש התוס' שם בשפת ע"ש אבל דעת הראב"ד בפט"ו מה' ט"מ דאפי' באוכלין לא בעי ביטול בסתימת פולה ומ"ש מן בכ"מ שם שכ"כ התוס' היינו דיש חילוק זה בין סתימה למיעוט לאפוקי מסברת הר"מ דלא מחלק פלל אבל מ"מ הראב"ד ונתוס' חלוקים בעיסתם: בד"ה בחבית וכו' ודייק ר"ת מדנקט גרוגרות וכו' עכ"ל עיין להת"ח שנה' מדבריו ושהבין בכוננתם דדיוק ר"ת היינו מדנקט גרוגרות ע"כ דאתא לאורויי דמיירי במדונקות ובולטות ע"ש ולפ"ד לפי ר"י שכ' אח"כ דלא מיירי בבולטות הי"ל ליישב דיוקו של ר"ת ולכן נר' דדיוקו של ר"ת אינו אלא למדונקות לחוד ומאי דאיכפל תנא למתני מדונקות היינו פדי שיוכל לעמוד בפ"ע כשינטלו הקנפה והחבית וקאמר ר"ת פינון דבמדונקות מיירי נוכל לו' דבולטות הם: בד"ה ונכרי וכו' דלא אקרי אדם עכ"ל לשונם אינו מדונק דהא לא פתיב אדם אלא איש ומנפש היא דנפ"ל דאפי' בין יום אחד מטמא פדאי בגדה דמ"ד ע"א ע"ש ומינה שמעי' דדוקא בין יום אחד אבל נפל לא אקרי נפש ורצונם לו' דלא אקרי נפש אדם: בד"ה והמלח וכו' שלא חשב עליו לאכילה וכו' עכ"ל בהגהות מהר"י וילנא ז"ל כ' דט"ס וצ"ל שלא חשב למשקין פדאי בגדה ע"ש ולפ"ז ק' נוקמ' אפילו חשב למשקין וכמ"ד בספ"ק דפסחים דמשקין אינו להם טומאה פל עיקר מן התורה וכינון דמדאורייתא טהור חוצץ כמ"ש התוס' בסמוך גבי נכרי: דף כ"א ע"א תוס' בד"ה וגרדי וכו' ולקמן גמי תניא וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א ז"ל ולפ"ד מה שהקשו התוס' בד"ה אחד מבריייתא דהחנות אולי לפום תי' קמא שכ' פאן אבל לתי' בתרא דגרדי שאני י"ל דהיא ברייתא דחנות בחנות של אופן כמו ריחיים וכינצא ולאו בגרדי ושרי אפי' באותה חצר: בד"ה ולא וכו' וא"ת דאמרי בהגוזל וכו' עכ"ל אין להק' דנימא דמיירי הכא בקבל עליו פל אונסא דה"ד לענין שמותי אבל לכתחיל אין למפור לו פלל אפי' בקיבל עליו: ע"ב גמ' דאמר מר עזרא תיגון וכו' ולר"ה בריה דר"י הא דהוצרף עזרא לתמן היינו דלא נימא אתי לאתרשולי פדפריה הגמ' א"נ לבני מבוי אחר דאיירי ביה ברייתא דרשב"ג ורבנן ועיין במקונצת: תוס' בד"ה מרחיקין וכו' ראה את המציאה וכו' עכ"ל נר' מזה דס"ל דהא בהא תליא דאי מקרי רשע מוציאין מידו וכ"כ הרמב"ן בחי' בשם ר"ת ע"ש ובזה ל"ק מ"ש הת"ח בתי' ראשון ומ"ש התוס' שהיא דאז"ל שיהביאו בסמוך ואי מקרי

רשע א"ש דלא הנה רוצה לנפות בה וכו' דמשמע דאי רוצה לנפות בה אין מוציאין מידו היינו להלחולקין על ר"ת דכיון דס"ל דמקרי רשע בכל גוונא עכ"ל דאע"ג דמקרי רשע אין מוציאין פדי לנישב ההיא דראה את המציאה: בד"ה תנאי וכו' תימה לרשב"א וכו' עכ"ל לדעת האומרים דהלכה פרשב"ג אפי' בברייתא ניקח קושיתם דאי הנה אמר כר"י הנה ק' אמאי פס' פיתח דאה דודאי רבנן דר"י בברייתא דפריה מינה דלא מפשי' בפלוגתא לו' ג' מחלוקות בדבר ולכך מיייתי מדרשב"ג דהלכה פמותו אפי' בברייתא: דף כ"ב ע"א גמ' נקמא היכי סמיה וכו' מוכח מפאן דאי סמיה קמא ברשות דהיינו שמשל לו בעל הפותל הראשון אז אפי' נפל חוזר ובונהו בלא הרחקת ד"א ולא אמרי' פנים חדשות פאו לכאן וכ"כ בתשו' הרא"ש הביאו הטור בסי' קנ"ד ופ' מרן בש"ע שם ומקרי' גאלנטי ז"ל סימן ס"ב הוכיח ד"ז מתשו' הרשב"א ע"ש והוא מבואר מסוגין ועפ"י ז"ל קצת קוש' התוס' בד"ה אלא וכו' די"ל דנקט הכי לדיוקי דדוקא בהנה רחוק מעיקרא ד"א אבל הנה סמוך חוזר ובונהו בלא הרחקה אלא שאין נראה דרבא מגיה המשנה אלא פרושי הוא דמפרש לה וא"כ אי נחית תנא להכי הול"ל ד"א בהדיא: ע"ב גמ' טעמא שלא יאפיל וכו' אין להק' דנימא שלא יאפיל צריך יותר מד"א דהא ליתא דא"ה אמאי סגי ליה לתנא דמתני' בר"א דאין סבא דפליג בזה אתנא דברייתא ועיין להת"ח ע"ש: רש"י ד"ה גרמא וכו' נאפיל למ"ד וכו' עכ"ל מפ' נר' דהאי שמעתין דינא דגרמי הוא ולא גרמא בנזקין כמ"ש התוס' ואע"ג דפלוגתא דר"מ ורבנן היא דינא דגרמי מ"מ פריה שפיר דלא ניקח למי' דמתני' דלא פרבנן אבל עובדא דר"י דלקמן גרמא לבד היא ולכך פריה ליה אפיי' והא גרמא וכו' ודאי דינא דגרמי הוא מאי פריה נימא דר"י ס"ל הלכה כר"מ פהנה אמוראי דבקמא דצ"ח דס"ל הלכה כר"מ ועיין להת"ח לקמן בעובדא דר"י ע"ש:

תוס' ד"ה לימא וכו' והוי פוליהו גירי דידיה וכו' עכ"ל הת"ח די"ח ע"א תי' עפ"י דהללו קוש' התוס' בד"ה דינקא שהק' נימא דנקט הכי לאשמועי' רבותא לר"י וכו' די"ל דגם גבי בור גירי דידיה וא"כ הו"ל לאשמועי' התי' והוי נמי רבותא לר"י ע"ש ולא היא דכבר כ' מהרש"א שם דלאפיי' קאמרי' אבל לרבא ס"ל גבי בור גירי דידיה פדאי' לעיל בגמ' וא"כ סוגיא דשמעתין דאמרי' נימא דלא כר"י דמינה שמעי' דכולהו אתו כר"י פדדייקי התוס' אזלתברבא אבל לאפיי' ע"כ דכולהו דלא כר"י דכיון דגבי בור לאו גירי דידיה נאטיא מתני' דבור דלא כר"י פוליהו נמי דמו לבור ועיין להתוס' לקמן דכ"ו ע"א בד"ה זיקא ובמדרש"א ז"ל שם ע"ש וניחא טפי לפ"ז דאפיי' לקמן בעובדא דר"י דפריה והאגרמא בנזקין דפריה אר"י ולא פריה אמתני' כדפריה הגמ' משום דאפיי' לשיטתו דמתני' דלא כר"י וא"כ אין החיוב משום זמנין וכו' אלא פל' שעה רגיל ההיזק ולא הוי גרמא בנזקין אלא דינא דגרמי וכמ"ש הת"ח שם בעובדא דר"י ע"ש ועי"ל דדוקא בקדם הפותל אז את"כ פשעושי' הבור הוי גירי דידיה דע"י חפיר' הבור מתרועע הפותל אבל התוס' לעיל דכ' דלא הוי גירי דידיה גבי בור היינו בעושה בור קודם עשיית חבירו הפותל: בד"ה זאת וכו' ומעיקרא ס"ד פי היכי דפטור ה"נ מותר וכו' עכ"ל אע"ג דבכל הנה גרמא בנזקין שבהיאו התוס' תנן בהו חייב בדי"ש פדאיתא בקמא דנ"ו ע"א ע"ש היינו פשעושה ההיזק חייב בדי"ש אבל להזמין ההיזק ס"ד דשרי': בא"ד דדינא דגרמי הוי מטעם קנס וכו' עכ"ל ולא ס"ל לרצב"א כמ"ש התוס' בריש מקילתין בד"ה וחיוב וכו' פנין דבעל הפרם מפסיד לא קנסו ע"ש ועפ"י דרצב"א הללו ניקח לי מה שהקשה העה"ש ח"מ סי' א' עמ"ש הרדב"ז סי' תר"ז מגמ' דפ' שבועת העדות דל"ב ע"ש די"ל דאפ' דמ"ל מי יימר דמשבתעי היינו בשה"ע שיהא דין תורה ומ"מ הוי דינא דגרמי ומחוייב מדרבנן גם י"ל דל"ד שה"ע לדעלמא כמ"ש הריטב"א בחי' שם

גבי הנה תנאי דפליגי בדבר הגורם לממון גבי משביע ע"א דאפשר דבעלמא ס"ל איפכא ע"ש
אבל ק' לפי רצב"א פיון דקנס הוא איה דנין בזה"ז דין דינא דגרמי פגון מסור וכינצא כמ"ש
בב"ק בכ"מ קא אין דנין דיני קנסות בזה"ז דליכא סמוכים וכדאי' בספ"ק דבב"ק ובפ' החובל
ע"ש ועיין בח"מ סימן א' ויש ליישב: בא"ד כי היכי דקניס במטמא וכו' עכ"ל בגמרא בפ' הגניקין
דנ"ג אמרי' פי קניס ר"מ בדברבן והיינו פיון דלא שמייה הניזק לא הוי אלא איסור דרבנן ע"ש
בפי' דש"י והשתא יש להוכיח מדברי התוס' דדינא דגרמי פיון דמדאורייתא לאו בר תשלומין גם
לענין איסור לא אסיר מדאורייתא דאי אסור מדאורייתא לא קניס ר"מ שוגג או מזיד וכ"פ הרב
פנים מאירות ח"ב סי' צ' בפשי' מסבא דנפשיה ועפ"י"ז דן דבמוסר לא מיפסל לעדות אלא אחר
הכרזה פכל איסורי דרבנן ע"ש: דף כ"ג ע"א בד"ה מרחיקין וכו' אין עושין מגרש שדה עכ"ל
ולפי' י"ל דדוקא שדה אין עושין אבל גינה עושין ולכך דקדק וכו' זרעוני גינה אבל הרמ"ה פי'
כפירש"י ונקט שדה בדבריו ולדבריו ק' מההיא דאין עושין מגרש שדה ואין לו' דדוקא בא"י אין
עושין משום ישוב א"י והקא בח"ל מייירי דהגמ' לעיל די"ט קאמר תנא בא"י קאי ברישא דמתני'
ע"ש ולפירש"י לא יתכן הצריכיות שכ' התוס' בדבור שאח"ז וצ"ל לפי דאי תנא רישא הו"א
ה"מ משום דליכא זרעים דידיה אבל סיפא דמיייתי בעושה שובך בשדה שלו דאיכא זרעים דידיה
דאכלי מנייהו הו"א דשרי נאי תנא סיפא משום דשכיחי אבל רישא זרעוני גינה לא שכיחי: בד"ה
והתני וכו' אפי' מאה מיל ל"ד כמו שמשמע וכו' עכ"ל עיין בגמ' בפסחים דף מ"ו ע"א דאמרי'
ומינה מיל הוא ואינו חוזר הא פחות ממיל חוזר ויש לחלק: ע"ב בד"ה ביושבת וכו' וי"ל שהיו
מקומו' וכו' עכ"ל שמעתי אומרים שעפ"י"ד אלו ניחא מה שהק' התוס' ביומא דכ"ג נוקמה פרבנן
דנתחלקה ירוש' לשבטי' ע"ש די"ל דמ"מ נזיל בתר רובא דעלמא ולא היא דמ"מ מפרייתא דמיייתי
לא פריה מידי והו"ל להגמ' למיפרה גיזיל בתר רובא דבריייתא.

לא משתמע אלא דאין ירוש' מביאה ע"ע בשום זמן והיינו משום דלא נתחלקה ירוש' לשבטים:
ד"ה מצאו וכו' הומ"ל אמתני' דט' חנויות וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א וי"ל קושיתו דקורבה
דמוכחא עדיפא מרובא ונחקה וקורבה שאינה מוכחא עדיפא מרובא אבל פי איפא נחקה ורובא
גריעא ולכך רישא בתוך חמשים אמה קורבה דמוכחא שאני אבל חוץ מחמשים אמה הוי של
מוצאו דאיכא רובא ונחקה דהא המוצאו תפוס בו אבל סיפא דנמצא בין ב' שובכות דהמוצאו
ממ"נ אינו זוכה בו אז אזלי' בתר קרוב ולפ"ז התוס' לעיל בד"ה חוץ הומ"ל דהקא לכ"ע הולכין
אחר הקרוב משום דתפוס ואיפא נחקה דמסייע ליה: דף כ"ד ע"א גמ' אבל עינבי מצנעא וכו' משמ'
דלמאי דקי"ל כר"ח אפי' עינבי שרי דאזלי' בתר רובא והר"מ בפ"י מה' מ"א דין י"ג פ' עינבי
אסירי אפי' רפ' כר"ח ועיין להלח"מ שם דלפ"ד עדיין לא נתיישב אמאי עינבי אסירי פיון דלית
בהו לתא דיין ועיין להרמב"ן בחי' שכ' דאפי' לר"ח צריכי לה"ט דאצנועי פגוניה לא מצנעי
ידאל"ה אסיר משום דקאן נמצא וקאן הנה ע"ש ועל פי זה ניחא פסקי הר"מ שפיר: תוס' בד"ה
לימא וכו' א"כ הוי ודאי ערלה עכ"ל ק"ק נימא דמספק"ל אי אזלי' בתר רובא או בתר קורבה
וכמ"ש בד"ה והני ע"ש וי"ל ובעיקר קושיתם י"ל דאי לאו דס"ל כר"ח הנה ס"ס להחמיר ס' אי
אזלי' בתר רובא או בתר קורבה ואת"ל דמעלמא הוא שמה דיין הוא ואסיר ואע"ג דרוב גנבי
ישאל פיון דאיכא מיעוט דגנבי עפ"י"ם מצטרף לס"ס היכא דלאו רוב גמור כמ"ש התוס'
בכתובות ד"ט ע"א נאפי' ברוב גמור י"א דמצטרף המיעוט לס"ס כמ"ש במ"א והוכחתי מדברי
הרוקח שכ' אשת פהן מעופרת מותרת ליפנס לאהל המת משום דהוי ס"ס' נקבה ואת"ל זכר
שמה נפל אע"ג דאמרי' בגמ' מיעוט נפלים ע"ש וכיון דהוי ס"ס' להחמיר אסור אפי' גבי ערלה:

ע"ב גמ' נת"ל דאין עושין שְׂדֵה מַגְרֵשׁ וכו' אַמְתַּנְי גּוֹפֵה לָא ק"ל די"ל בח"ל מַיְיִרִי אַבְל עֲוֹלָא דִּיהִיב טַעְמָא מְשׁוּם נױ מױכַח דְּמוּקִי לָהּ בַּא"י וּפְרִיָּה שְׁפִיר וְעַיִן לַהֲלַח"מ בַּפ"י מַה שְׁכַנְיִם: דָּף כ"ה ע"א גמ' וְכַה"א הַזְּלִים זָהָב מִפִּיס פִּירֵשׁ"י דְּמַצִּינוּ לְשׁוֹן זְלוּת אַזְהָב מַיְיִתִּי לַהֲאִי קָרָא וְהָכָא א"ש פִּי דְקָאִי אַקְרָא דְלִשׁוֹן פְּטַל אַמְרַתִּי אַבְל לְקַמְן בְּמִמְרָא דר"ח דְקָאֲמַר נְמִי וְכַה"א הַזְּלִים וְכו' לֹא יִתְכַן לִפ' פֶּן דְלָא קָאִי אַקְרָא דְלִשׁוֹן זְלוּת וְנ"ל דְקָרָא דְהַזְּלִים זָהָב מִפִּיס מְפֹרֵשׁ שְׁם בְּקָרָא דְאֵעׁוּבְדִי ע"ז קָאִי וְכַבֵּר יְדוּעַ דַּע"י עַע"ז הַגְּשָׁמִים נַעְצָרִין פְּדַכְתִּיב הַשְּׁמָרוּ לָכֶם פֶּן יִפְתָּה לְבַבְכֶם וְכו' וְנַעְצָר אֶת הַשְּׁמָיִם וְכו' וְרִזּוֹן דְּהַגְּשָׁמִים נַעְצָרִין וְיִהְיֶה רָעַב בְּעוֹלָם אִזּוּ יִזּוּל הַזָּהָב וְשְׁפִיר מַיְיִתִּי לִיָּה הָכָא וְלַקְמָן דְּכֹן מַצִּינוּ פִּינְצָא בְּזָה מְמָשׁ: דָּף כ"ו ע"א מַתְנִי' אַא"כ הֶרְחִיק וְכו' פִּי רַש"י מְשׁוּם מְחַרְיִשָּׁה אַבְל הַר"מ בַּפִּי הַמְשָׁנָה פִּי מְשׁוּם דְּאַרְצוֹת הַשְּׁמָנִים הַשְּׂרָשִׁים מְתַפְשָׁטִים יוֹתֵר ע"ש וְהוּא תִּמְיָה דְּבַגְמָ' לַעֲלִיל דִּי"ח מױכַח בְּהַדְיָא דְלָאוּ מְשׁוּם שְׂרָשִׁים: ע"ב תוּס' בַּד"ה עַד וְכו' אַבְל אִי אִיפָא רִנּוֹחַ' י"ו אַמּוֹת מוֹדָה ר"י וְכו' עַכ"ל וּבַפ' חֲזַקַת דְּמַהֲרָה לָהּ לַדְר"י וְלָא קָאֲמַר דְר"י הוּא הַמְתִּיר וּבִי"ו אַמָּה מַיְיִרִי וְלָא פְּלִיג אַדְר' יְהוּדָה ע"ש בַּפִּירֵשׁב"ם י"ל דַּא"כ לָא הָנָה פְּלִיג ר"ל בְּהָא נְאֻף עַל גַּב דְּהָכָא ר"פ פְּרִיָּה וְהָא אַחְזִיקוּ אִפִּי בִי"ו אַמָּה י"ל דְּבַתֵּר דְּשַׁנִּי לִיָּה קַבְלָה מַנְיָה וְסוּבֵר הַגַּמ' דְּבָהָא מְקִלְתָּא לִיפָא מֵאֵן דְּפִלִּיג: דָּף כ"ז ע"א בַּד"ה לַחֲוּמָרָא וְכו' אַבְל חוּץ לִי"ו פְּעַמִּי וְכו' עַכ"ל וּמַאי דְקָאֲמַר הַגַּמ' וְלַחֲוּמָרָא לָא דַּק הִינְנוּ דְאִיפָא צַד חוּמָרָא דְמַבִּיא בְּפוּרִים אַע"ג דְאִיפָא צַד קוֹנָא דְפְטוּר מְתָרוּמָה מ"מ פִּינוּ דְאִיפָא צַד חוּמָרָא לָא דַּק דְדוֹנָא בְּקוֹנָא לְגַמְרִי לָא אַמְרִינוּ לָא דַּק וּמ"מ אִי מְשַׁתְּמַע מִמִּילְתֵּיהּ דְעוֹנָא דִּיּוֹתֵר מִי"ו מַבִּיא בְּפוּרִים לָא הָנָה א"ש פִּינוּ דְקוּשְׁט' הוּא דְאִינוּ מַבִּיא מְשׁוּם קוֹנָא דְפִיטוּ' תְרוּמָה וְעַיִן לְמַהֲרָ"ם לּוּבְלִין פֶּאֵן וּבַמָּה שֶׁהָק' עוֹד בַּגַּמ' לִשְׁי' ר"ח לַעֲלִיל דְמְשׁוּם גְּזַל אִינוּ מַבִּיא ע"ש: ד"ה לָא וְכו' וִי"ל שְׁאֵנִי הֵתֵם שְׁהַקְרַקַע קְנוֹי לּוּ עַד זְמַן וְכו' לְמַשְׁטַח בְּיַד פִּירִי וְכו' עַכ"ל עַפִּי"ד תוּס' הִלְלוּ נִיחָא לִי מַה שֶׁהָק' מַהֲרַאנ"ח ח"ב סִי' פ"ג עַמ"ש הַרְשָׁפ' אַ בְּהֵיָא דְלַקְמָן דָּף קַל"ו דְמוּכַר שְׂדֵהוּ לְפִירוֹת דַּס"ל לַר"ל מַבִּיא נְאִינוּ קוֹרָא מְשׁוּם דְקַנְיָן פִּירוֹת לָאו כַּקַּה"ג דְמִי דַּה"ט דַּמ"מ מַבִּיא אָטוּם דַּמְסַפְק"ל אִי מְקַרְיָא אַע"ג דְלָאו כַּקַּה"ג דְמִי וְהָק' מַהֲרַאנ"ח דַּא"כ בַּפ' הַסְפִּינָה דְפ"א דְפְרִיָּה הַגַּמ' בַּב' אֵילָנוֹת לְרַבְּנָן וְאֵילָן א' לַר"מ אַמַּאי מַבִּיא וּמַאי פְּרִיָּה נִימָא דַּמְסַפְק"ל אִי מְקַרְיָא אַדְמַתָּה אַע"ג דְלָא קָנָה קַרְקַע דּוּמִיָּא דְמוּכַר שְׂדֵהוּ לְפִירוֹת ע"ש וְעַפִּי"ד הַתּוֹסְפוֹת הִלְלוּ נִיחָא שְׁפִיר דְדוֹנָא בְּמוּכַר שְׂדֵהוּ לְפִירוֹת שְׁהַקְרַקַע קְנוֹי לּוּ עַל זְמַן קְבוּעַ דְאַפִּילוּ יִבְשׁוּ הַפִּירוֹת חוּזַר וְזוֹרַע וְגַם קְנוֹי לּוּ לְמַשְׁטַח פִּירִי הוּא דַּמְסַפְק"ל אִי מְקַרְיָא אַדְמַתָּה אַבְל בְּקוֹנָה ב' אֵילָנוֹת לְרַבְּנָן וְאֵילָן א' לַר"מ אִי לָא קָנָה קַרְקַע פְּשִׁיטָא דְלָא מְקַרְיָא אַדְמַתָּה וּבְעַיְקָר קוֹנֵי' הַתּוּס' שֶׁהָק' לַר"מ דַּס"ל כַּקַּה"ג דְמִי לְפִי מ"ש הַתּוּס' לְקַמְן דַּנ" ע"א בַּד"ה קְסָבֵר דְדוֹנָא בְּמוּכַר עַבְדוֹ ע"מ שִׁישְׁמִשְׁנוּ ל"י שְׁהֵיָה לּוּ בּוּ קָנָה"ג מְקוֹדֵם הוּא דַּס"ל לַר"מ קְנִיָן פִּירוֹת כַּקַּה"ג ע"ש נִיחָא שְׁפִיר דְקוֹנָה אֵילָן דְלָא הִי"ל מְעוֹלָם קַה"ג מוֹדָה ר"מ דְלָאו כַּקַּה"ג דְמִי: דָּף כ"ח ע"א תוּס' בַּד"ה שְׁלֵשָׁה וְכו' וְהָא אַמְרִי' בַּגְּמָרָא דְאַסְפְּסָתָא וְכו' עַכ"ל קוֹנֵיָתֵם הִיא לִשְׁי' רַש"י ז"ל דְבַעֲזֵי זְרִיעָה וְקַצִּירָה דַּלְפ"ז ע"כ דְלִיפָא לְפָרוּשֵׁי פִירָא רַבָּה וּפִירָא זוּטָא כַּפִּי' ר"י דְבַסְמוּף דְהִינְנוּ שְׁיַגְדַל בְּרִשׁוֹתוֹ ג"ח לַר"י וְחַדְשׁ אַחַד לַר"ע דְהָא בַּעֲזֵי פֶל גִּידוּלוֹ מְזַרְיעָה עַד קַצִּירָה וְע"כ לְפָרֵשׁ כַּפִּי רַשְׁב"ם דְהִינְנוּ תְבוּאָה וְיִרְק וְא"כ ק' מ"ש מְאַסְפְּסָתָא וְהוּ"מ לְהַקְשׁוֹ שְׁם קוֹנֵי' זֹו אַפִּירֵשׁב"ם אֶלָּא דְסַמְכוּ קוֹנֵיָתֵם פֶּאֵן לְהַקְשׁוֹ גַּם אִפִּי' רַש"י דַּע"כ דְמְפָרֵשׁ כַּפִּירֵשׁב"ם וְעַיִן מ"ש מְהַרְשָׁ"א ז"ל ע"ש: בַּד"ה שְׁהֵן וְכו' דַּא"כ מַאי קַמ"ל רַב הוֹנָא וְכו' עַכ"ל הַרְמַב"ן הָק' עוֹד אַמַּאי דִּינִיק בַּגַּמ' מְדַקְתְּנִי מִיּוֹם לְיוֹם וְלָא דִּינִיק מִמִּילְתֵּיהּ דְר"י וְתִי' לָזָה דְהוּ"א לְרַבְּנָן דְמַשְׁכִּי זְמַן הַרְבֵּה ג"ש מִיּוֹם לְיוֹם א"צ רְצוּפִין ע"ש וּבַהֲכֵי י"ל גַּם מַה שֶׁהָק'

שם קושלי' התוס' מאי קמ"ל ר"ה די"ל דהיא גופה אשמעי' ר"ה דאפילו לרבנן בעי' רצופין ואפולוהו ג"ש דמתני' קאי ר"ה ולא הנה רמב"ן ז"ל צריף לדחוק למה שנדחק בזה ע"ש:.

בד"ה פנס וכו' דכתיב ותבואת הפךם וכו' עכ"ל ק"ל דבמס' נדרים דנ"ה ע"א תנן הנודר מן התבואה אינו אסור אלא מחמשת מיני דגן ופריה בגמ' מדכתיב ותבואת שדה ומשני תבואת שדה אקרי תבואה סתמא לא אקרי ע"ש והשתא מאי מיתו התוס' קרא דתבואת הפךם אתבואה סתמא דמתני' וע"ש בירוש' בנדרים וי"ל דמתני' נמי פיון דקאי באילן פדקתני אבל בשדה אילן הוי פאלו תנן תבואת אילן: ע"ב בד"ה וכו' דאית לן למי' שמשחל לו וכו' עכ"ל לשונם אינו מדוקדק דבכה"ג לא מהניא מחילה אלא הקנאה אלא ר"ל דאית לן למי' שמשכרה לי וכו' נקיט מהרש"א בלישניה בדבור שאח"ז ע"ש אף ראיתי למהרש"א לקמן דמ"ה ע"א בד"ה שלא וכו' שהבין דלשונם פאן בדקדוק ומדברי התוס' שם שכ' מכר או מחל אין ראיה דש"ה דעשה גודא דהיינו גדר: בא"ד וילפי' מג' הקראות דגברא וכו' עכ"ל גם: לפי תי' זה א"צ שינוחוק שייעבור אלא אפילו עדיין לא עבר כמ"ש מהרש"א ולא כדס"ד בקושיותם דאל"ה לפי ההכרח שכ' בתי' הב' דא"כ עד נגיחה חמישי' וכו' נסתר התי' הראשון ואין זה במשמעות דבריהם: בד"ה אלא מעתה וכו' ובלא שור המועד הומ"ל וכו' עכ"ל ה' דלא ניחא להו לפ' גם פאן כפירש"י ובפירכת הגמ' לרבנן משום דא"כ בלא שור מועד קשיא וכדקאמרי ובלא שור המועד הומ"ל וכו' ואמאי תלי לה הגמ' הקא לילפותא דשור המועד וא"צ למ"ש מהרש"א ז"ל ע"ש: בד"ה ודילמא וכו' ליכא אלא י"ח חדש וכו' עכ"ל הרמ"א תי' בזה דבשדה.

הבעל מיירי ע"ש ואין להקשו' ע"ד דאיהו גופיה פ' במתני' דרבנן בשדה הבעל פליגי אר"י וס"ל דלא סגי ב"ח חדש אלא דבעי' שיאכל כל פירות ה"ג שנים אלא דלא בעי' מיום ליום די"ל דבאותם השנים לא הביאו פירות אלא באותן הב' חדשים דסוף שנה ט' ובד' חדשים דשנת י"א שלא ירדו הגשמים אלא באותן חדשים: גמ' התם והועד בבבבלי פתיב פירש"י דבעי' שיעידו בפני הבעלים שיידעו לטעון ולהכחישם ולהזימם אבל התוס' כתבו גזירת הפתוב היא ונר' דנ"מ אי הוו הבעלים שם אלא שהעדים לא הפירו בהם שהיו שם דלדעת התוס' דגזה"כ היא לא מהני דבעי' בפניהם ממש שיידעו בהם אבל לפמ"ש רש"י דטעמא הוא פדי שיידעו להכחישם הרי ידעו והכנה"ג סי' כ"ח הגה"ט אות ע' כ' דאם לא הפירו בהם אעפ"י שהיו שם הבע"ד הוי פשלא בפניו לענין אין מקבלין עדות שלא בפני בע"ד ע"ש וזה לא יתכן אלא לדברי.

התוס' דטה"ל היא וכ"כ הרשב"א ח"ב סי' שע"ו דגזה"כ היא אבל לדעת רש"י הוי כפפניו ומה שהוכיח הכנה"ע מגמ' בפ' הנשרפין דע"ט ברוצח. שנתערב דהוי פשלא בפניו ע"ש י"ל דדוקא ה' דינא דאין גומרין דינו אלא בפניו הוא דהוי גזה"כ דליכא שום טעמא בהוא דינא אבל דינא דאין מקבלין עדות שלא בפני בע"ד דנפ"ל מוהועד בבבבלי מסתברא ליה לרש"י דטעמא דקרא פדי שיידעו להכחיש את העדים אף הרשב"א בתשו' הביאו מרן בב"י סי' שפ"ח כ' דטעמ' דאין גומרין דינו אלא בפניו משום דבעלים בני טענה ניהו ובעי' בפניהם פדי שיטענו נגד העדים ויחזירם מעדותן ע"ש וק' דא"כ ברוצח שנתערב אמאי לא מהני הרי הבעלים ידעו וצ"ל דנתערב שאני פיון דאינם מעידין נגדו מאם ומ"מ בהיו שם הבעלים אלא שהעדים לא הפירו בהם נראה פשוט דל"ד לנתערב פיון דמ"מ מעידין על אחד ידוע והוי כפפניו ודלא כהכנה"ג וכן הסכים ה' שבות יעקב ח"א סימן קמ"ח ועמ"ש בחי' בקמא דמ"ה ע"א ע"ש: דף כ"ט ע"א גמ' פשיטא לא צריכא וכו' פתב הטור סי' קמ"א בשם הר"י דאי פולוהו מוכרי הוי חזקה בכל ענין וחלק עליו

דלא הוי חזקה אלא במפונזין ולא ברצופין ע"ש ומדפריד פשיטא ולא פריד עדיפא מינה דאדרבה לא הוי חזקה ברצופין נר' כהר"י ועיין להנ"י דסובר פהטור והכניס כל זה בקושני' פשיטא ע"ש כ' הר"מ בפ"ב מה' טוען ופ' מרן בסימן קמ"א דבאתרא דכולהו מוכרי ומקצת זורעין והוכירה הוי חזקה במפונזין ע"ש נר' מדבריו דאי פוליהו זורעין ומקצת מוכרין והוכירה לא הוי חזקה אלא ברצופין דס"ל דהא דקאמר ומודה ר"ה באתרא דמוכרי היינו דכולהו מוכרי כפשיטא אפי' למסקנא: שם הני נוגעין בעדותן מקשים משמא דה' ים התלמוד בקמא דכ"א עמ"ש הנ"י שם דאפי' גברא דעביד למיגר אי הלה מן העיר ולא עשה שליח לשוכרה הוי בגברא דלא עביד למיגר דלפ"ז מאי פריד הגמ' הא אינו מחוייבין בשכירות פיון דבעלי הראשונים לא עשו שליח לשוכרה ע"ש ול"ק דדוקא בהלה מן העיר הוא דכ' הנ"י כן ואי קשיא נוקמה בהלה מן העיר תא בלא"ה קשיא נוקמה בגברא דלא עביד למיגר אלא ע"כ דדחיקא ליה לאוקמה מתני' בהכי כ' הרמ"ה סי' כ"ג מדאוקמה דאתו בי תרי ואמרי אנו אוגרין ולא אוקמה דאמרי אנו אושלינו משמע דבשאלה לא הוי חזקה דדוקא באגרוה דנהנו בשכירות ע"ש וק' דאי בשאלה הוי נוגעין בעדותן ולא יתורץ כתי' הגמ' ונ"ל דס"ל דבשאלה לא הוי נוגעין בעדותן דמצי אמרי לבעלים הראשונים פרענו פקושית התוס' דהא אינם מתיראין שפא ונזכר האחר דלגבי האחר בשאלה הוי ומפאן מוכח דס"ל להרמ"ה דאפי' בב' עדים אמרי מגו פדעת התוס' דלא כמ"ש הר"ש בשמעתין בקושית התוס' ע"ש וכ"נ מדבריי בעה"ת שער נ"א חלק ד' שהוכיח משמעתין דלא אמרי' בכה"ג השני נח לי דאי איתא אפי' כי נקטו אגרא בידיהו נוגעין בעדותן הם דס"ל לא בידיהו ממש קאמר אלא דעדיין לא נתנו השכירות ודחה דש"ה דאיכא מיגו דאמרי פרעני' ע"ש ואי איתא דבשני עדים לא אמרי מיגו הא אפי' למסקנא ליכא מיגו וע"ש להגד"ת מה שהק' ולק"מ: דף ל' ע"א גמ' כל נכסי דבי בר סיסין וכו' משמעטא הלזו ק"ל למ"ש מהראנ"ח ח"ב סי' פ"ג וע"ש בהגהה: תוס' בד"ה לאו וכו' אי טעין וכו' אע"פ שלא החזיק ג"ש עכ"ל כ' מהרש"א.

דכל זה לפי רשפ"א דבסמוך אבל ר"י חולק בזה ובעי החזיק ג"ש ע"ש ועיין להגהמ"י ספי"ד מה' טוען שכ' דברי התוס' הללו בשם ר"י ע"ש ע"כ נר' דר"י לא חלק על רשפ"א אלא היכא דהלוקח לא מצי למימר לא היתה שלח מעולם דהיינו היכא דמתחילה הודה שהיא שלו והוי מגו למפרע דבהכי מייירי פלוגתא דר"י ורשפ"א וסובר ר"י דכיון דהטענה דנאמן בה המוכר דהיינו לא היתה שלח לא מצי טעין לה הלוקח אינו זוכה בה הלוקח וכ"ש בדברי ר"י דלקמן אבל הכא דמייירי דלא הודה תחילה מודה ר"י בזה דא"צ שיחזיק ג"ש אבל רשפ"א חולק בזה ודברי הג"א בשי' רשפ"א קיימי: בא"ד ועוד ראיה מפ' זה בורר וכו' עכ"ל ומאן דאיתותב שם ר"נ היינו דשמעינו מברייטא דהשליש נאמן ואפי' בלא מיגו אבל במאי דאמרי ר"נ דלא הוי מיגו כה"ג לא איתותב וע"ש בתוס' ובמהרש"א ו"ל: ע"ב רשפ"א ד"ה אמ"ל וכו' והכא בהאי עובדא וכו' עכ"ל אע"ג דדינא דהאי עובדא איתיה אפי' בהחזיק ג"ש ובדליכא עדים דהחזיק יום אחד המוכר וכמ"ש בד"ז מ"מ משמע ליה דבלא החזיק הנה מעשה מדאמר ליה מפלגיא זבינתה ולא אמר והחזיקתי ג"ש וכמ"ש הנ"י ע"ש ומאי דאמר ואת לא זבינתה מנאי לא קאי אואת לא קמודית דקאמר אלא ר"ל ואת לא מיהמנת לו' זבינתה מינאי פיון דלא החזיקת ג"ש וכמ"ש רשפ"א ד"ה ואת מינאי וכו': גמ' מעשה לא עבדי וכו' עמ"ש בפחדושינו לקמן דמ"ג ע"ב ע"ש: דף ל"א ע"א תוס' ד"ה אבל וכו' אפי' לא אייתי סהדי אלא דאכלה ג"ש וכו' עכ"ל סגנון קושיתם ולשונם ודאי אזלי בשי' רשפ"א דבעי' עדים שהחזיק השבעה שנים אבל להי"מ שהביא רשפ"א יש להקשות בזה אמאי כי אמר שית ל"מ הא אפי' לא אמר אלא יום אחד קודם הארבעה שנים סגי דכיון דאית ליה מיגו

נאמן וכינון שקנאה קונדם תו ל"מ מחצה וכ"כ הש"ך סי' קמ"ו וכ"מ בדברי ריא"ז הובא בשה"ג
שקנא שפ"א היא אפי' יום אחד קונדם אבל מדברי הנ"י שלא הוכיח אלא משבעה שנים ע"ש נר'
כמ"ש מהרש"א ז"ל דלהי"מ לק"מ ע"ש ודע דהאי מיגו שכ' התוס' אינו מיגו למפרע פינון שמה
שאמר שבעה שנים הוא פי' דבריו הראשונים שאמר שני חזקה דבמיגו למפרע הוכיחו התוס'
לעיל דלא הוי מיגו: בד"ה אמר וכו' דאב"י ורבא אמרי לקמן וכו' עכ"ל עיין פי' רשב"ם שם שכ'
דמיירי התם דסהדי אמרי דאבהתיה עד יום מותם ומעולם לא מפה וכו' ע"ש וכ' מהרש"א שם
דכ"כ לתרץ קוש' התוס' דבסמוך דהוי מיגו במקום עדים ממש ולפ"ז י"ל דגרסי' שפיר רבא
במיגו דהכא דלא הוי מיגו במקום עדים די"ל שלקחנה מאבותיו ע"ש וק' לפ"ז לר"ח דהתם דס"ל
דאמרי' מיגו במ"ע אפי' בכה"ג דהתם דהוי במ"ע ממש ממתיני' דפ' שבועת הדיינים דמנה לי
בידה אמ"ל הן למחר אמ"ל תנהו לי אמ"ל אין לה בידי דהיינו להד"מ חייב ואמאי נימא מיגו דאי
אמר פרעתי והרמב"ן בחי' עמד בזה בשמעתין ותי' דרבה ס"ל דהכא לא הוי מיגו במ"ע די"ל
שלקחנה מאבותיו ע"ש ולשי' רשב"ם ק' לר"ח דהתם ממתיני' דשבועות ונ"ל דס"ל לר"ח כל"ב
בשבועות ד"מ ע"ב דלא מחייב בשבועת היסט אלא בדאיפא דרדה דממונא דהיינו נתינו לה
אבל באומר להד"מ פטור וא"כ ליפא מיגו פלל במתיני' דשבועות דלא בעי למי' פרעתי דאי אמר
פן מחייב שבועה ואע"ג דבשבועת היסט בימי ר"נ נתקנה פבר כ' קצת מן הראשונים דגם בימי
התנאים היטה שבועת היסט לכופר הפל וכמ"ש המרדכי בפ' האיש מקדש ע"ש וזה נר' דעת
הרמב"ן בסי' לעיל גבי פירכת הני נוגעין בעדות כמ"ש לתרץ קוש' התוס' שם ע"ש ועי"ל דגם
ר"ח מודה במיגו במ"ע ונדקא בההיא דלקמן פליגי משום דס"ל די"ל דסמיה עלה פדאבהתיה ש
פדאמרי' בשמעתיה: כתב הרמ"ה סימן ט"ל דאם חזר וטען טענה שפותרת הא' קונדם שפאו עדים
והכחישוהו ואת"כ הכחישוהו בטענה הא' מהימן בטענה ב' אם מביא ראיה עלזטענה הב' ע"ש
והגד"ת תמה עליו דא"כ אמאי אצט' רבא בעובדא דלעיל לו' עבידי אינשי דקרו לשני טובא שני
חזקה אפי' לא קרו וטענה הב' סותרת הא' פינון שמביא עדים על טענה הב' שהחזיק ז' שנים חוזר
וטוען ע"ש ולשי' י"מ שהביא רשב"ם שם גיחא מיהו הרמ"ה גופיה כ' בעובדא דלעיל שהביא
עדים על ג"ש הראשונים ע"ש ונ"ל דלא כ' הרמ"ה דחוזר וטוען פי' מיייתי עדים על טענה הב'
אלא בטען טענה ב' קונדם שהכחישוהו בטענה הא' וכ"מ בדבריו בשמעתין דיש חילוק בין
הכחישוהו קונדם שטען הב' ללא הכחישוהו וע"כ החילוק שביניהם הוא לענין אם מביא עדים על
טענה הב' אי מהני ע"ש בדבריו: בד"ה אמר ליה וכו' דהכי אמרינן במרובה וכו' עכ"ל נ"ל דכוננתם
למאי דס"ד שם דפלוגתא דאב"י ורבא תנאי היא וקאמר לימא כתנ' וכו' ע"כ דאפ"י בתכ"ד ס"ל
לרבא מפאן ולהבא ולפום הך ס"ד קש"א מדברי רבא דהכא ותי' ללישנא דפסידא דלקוחות סבר
דלא אמר רבא לר"נ וכו' והפל לפום הס"ד דהתם אבל למסקנא דהתם דפלוגתא דר"י ורבנן
בתכ"ד אי פדיבור דמי י"ל דבתכ"ד מודה רבא דלמפרע נפסל ולא אמר מפאן ולהבא אלא בלאחר
כ"ד והכא בתכ"ד מייירי ועפי"ז א"צ לדחוק כמ"ש מהרש"א לקמן בד"ה ורבא דלפום דברייהם
דהכא צריף לתרץ בקושיתם דלקמן כמ"ש בקמא וכו' ע"ש אלא די"ל בפשי' דלס"ד דגמ' לקמן
דרבא כר"ח ס"ל כמסקנא דהתם בקמא ולא הוצרכו למ"ש בדבור זה אלא לס"ד דגמ' בקמא:
כתבו התוס' בפ' זה בורר בקושיתם דהכא מייירי דהוכחשו בתכ"ד ודחו מהגמ' דפ' מרובה ע"ש
ולא ידענא מה משמעות יש מהגמרא דפ' מרובה דאפ"י הוכחשו בתכ"ד ס"ל מפאן ולהבא הא לא
מייירי פולה שמעתא שם אלא דעדות הטביחה בתכ"ד של עדות הגניבה כמ"ש פאן ולא מייירי
התם פלל בהוכחשו תכ"ד של העדות ועיין להרמב"ן ז"ל בחי' פאן שתי' פן בקושיתם דמייירי

שְׁהַעֲדוּ עֵדִים הַשְּׂנִיִּים בְּתוֹךְ כ"ד שֶׁל הָרֵאשׁוֹנִים דַּתְכִּי"ד פְּדִיבוֹר דְּמִי פְּדִאיָתָא בְּמִרְוֵבָה וְכו' ע"ש וְהִינּוּ הִוְכְחָשׁוּ תַכ"ד: בַּא"ד וּל"ק אִיכָּא בִּינְיָהוּ וְכו' עַכ"ל וְהָא דְלָא קָאמ' א"ב הִוְכְחָשׁוּ וְנֶאֱפְל' לְרַב הוֹנָא הִיכָא דַע"א מִפְּתַת זֶה וְע"א מִפְּתַת זֶה הַעֲדוּ בְּעֵדוּת אַחֲרַת דְאַפִּילוּ לְרַב הוֹנָא פְּסוּלִין י"ל דְּהִינּוּ בְּגִזְלָנוּתָא דְקָאמַר הַש"ס סָתָם דְדָא וְדָא אַחַת הוּ: ע"ב בַּד"ה וְזוּ וְכו' וְנ"ל דְּמִיגוּ בְּמָקוּם עֵדִים וְכו' עַכ"ל מֵהֲרָאנ"ח.

ח"ב סי' מ' הוֹכִיחַ מְדַבְּרֵי הַמְרָדְכֵי סוּף קִידוּשֵׁין דְּחוֹלֵק ע"ז דְּבַתְרֵי וְתַרֵי לָא הָוִי מִיגוּ בְּמָקוּם עֵדִים אֲלָא אוֹקֵי תַרֵי בְּהַדֵי תַרֵי וְנִשְׁאַר הַמִּיגוּ מִמ"ש אוֹקֵי תַרֵי וְאוֹקֵי אִיְתָתָא בְּחֻזְקַת הַיְתֵר וְאִי מִשׁוּם דַּר"א הָא אִית לֵיה מִיגוּ דְאִי בְּעֵי אָמַר קִדְשִׁיתִי וְגַרְשִׁיתִי ע"ש וּלפ"ד לָא הִיָּה צְרִיף הַמְרָדְכֵי לְאִיְתָתָא בְּחֻזְקַת הַיְתֵר אֲלָא מִטְעָמָא דְמִיגוּ סָגִי לֵיה אֲלָא נַר' דַּס"ל פְּדַעַת הַתּוֹס' אֲלָא דְכִינּוּן דְלִכְתָּחִיקְלָה לְבַד הוּא מִשׁוּם דְּרַב אָסִי סָמַף אֲמִיגוּ זֶה אַע"ג דְקָלִישׁ הוּא וְעִינּוּן לֵה' תּוֹמִים סִי' פ"ב בְּכָלֵי הַמִּיגוּ שְׂכ' דְגַם לְתִי הַב' שְׂכ' הַתּוֹס' מוֹדוּ דְכַה"ג הָוִי מִיגוּ בַמ"ע וְלָא הִוְצָרְכוּ לְהַדֵי תִי אֲלָא לַר"ח לְקַמְן דַּל"ג דַּס"ל דְאַמְרֵי מִיגוּ בְּמָקוּם עֵדִים ע"ש: בַּא"ד דְאִין דַּעַת שְׂנִיָּהֶם וְכו' עַכ"ל אִין זֶה סוּתֵר: לַמ"ש לְעֵיל דַּכ"ט ע"א בַּד"ה הָנִי וְכו' וְע"ש בְּהָרָא"ש דְשָׂאנִי הַתָּם דְכָדִי שְׁלָא יַפְסִידוּ מְמוֹן מְכֻוֹנִים שְׂנִיָּהֶם לְדַעַת אַחַת וְכַמ"ש הַתּוֹס' בְּפָרְק הָאִישׁ מְקַדֵּשׁ דַּמ"ב ע"ש מ"ש: בַּד"ה וְרַבָּא וְכו' וְאוֹר"י וְכו' עַכ"ל עַמ"ש מְהַרְשֵׁ"א וְכַמ"ש לְעֵיל בַּד"ה אָמַר לֵיה וְכו' ע"ש: דָּף ל"ב ע"א גַּמ' וְאַחֲתִינְיָה וְאַתָּא ע"א וְאָמַר דְכַהֵן הוּא וְכו' הַכְּנַה"ג בַּסִי' ל"א נְסַתְפַק בְּעַד מְכַחֵישׁ עַד וְאַח"כּ אֲתָא ע"א שְׁמַסִּיעַ לְרֵאשׁוֹן אִי מְצַטְרַפִין א"ד פִּינּוּ דְכָבֵר הִוְכַחַשׁ וְנִפְסַל תּוּ לָא מִיְתַפְשֵׁר לְאוּתוּ עֵדוּת ע"ש וְאִין לְהוֹכִיחַ סְפִיקָא מְסוּגִיָּא דְשְׁמַעְתִין דְאִי אִיְתָא דְמִיפְסִיל הִיכִי מְצַטְרַף עַד הָאֲחֵרוֹן עִם הָרֵאשׁוֹן פִּינּוּ דְכָבֵר הִוְכַחַשׁ הָרֵאשׁוֹן מִשְׁנֵי עֵדִים דִּי"ל דְשָׂאנִי הִכָּא דְמָה דְמִיְתַפְשֵׁר הוּא מִשׁוּם הַחֻזְקָה דְהוֹחֲזוּק בְּכַשְׁרוֹת וְלָא מְהַנִי הַצְרִירוֹף אֲלָא לְעִנְנֵן דְלִיְהוּוּ תַרֵי וְתַרֵי לְבַד וְעִי"ל דְהִכָּא שְׂאנִי דְנַעֲשֶׂה מַעֲשֶׂה עַפ"י עַד הָרֵאשׁוֹן וְלָא הִוְכַחַשׁ בְּשַׁעַת עֵדוּתוֹ וְכִינּוּן דְכָבֵר נַעֲשֶׂה מַעֲשֶׂה ע"פ עֵדוּתוֹ כִּי אִיכָּא עַד אַחֲרֵינָא מְצַטְרַף שְׁפִיר וְכַה"ג כ' בְּשִׁיטָה יִשְׁנָה הִבִּיאוּ הָרַב בַּש"מ בְּכַתּוּבַת דַּכ"ו וְכַתְּשׁוּבוֹתֵי סִי' ז' גַּבִי חֻזְקָה דַּאע"ג דְתַרֵי וְתַרֵי סְפִיקָא דְאוֹרֵייתָא אֲפִילוּ אִיכָּא חֻזְקָה פִּינּוּ דַעֲשִׂינוּ מַעֲשֶׂה ע"י הַחֻזְקָה בְּעֵדוּת עַד הַא' שְׁפִיר מוֹקְמִי אַחֲזַקְתִּיהָ ע"ש וְנ"ל שְׁנָה דַעַת רַשְׁב"ם בְּשְׁמַעְתִין כְּמוֹ שְׁיַרְאָה הַמְעִינּוּ מִיְהוּ מְדַבְּרֵי הַרְמַב"ן יֵשׁ לְהוֹכִיחַ סְפִיקוֹ שְׁהִק' אֲמַאי לָא מוֹקֵי לֵה דְאָתוּ תַרֵי וְהַעֲדוּ שְׁהוּא בֵּן גְרוּשָׁה וְאַח"כּ אֲתָא ע"א שְׁהוּא פַּהֵן וְאַחַר כֶּף אֲתָא ע"א דְכַהֵן הוּא וְפְלִיגִי בְּזִילוּתָא דְבִי דִינָא ע"ש וְאִי אִיְתָא דְמִיפְסִיל בְּכַה"ג הָא תּוּ לָא מִיְתַפְשֵׁר וְלָא מְצַטְרַף פִּינּוּ דְלָא נַעֲשֶׂה מַעֲשֶׂה ע"פ עַד הָרֵאשׁוֹן וּבַלָּא"ה כְּבֵר ה' דְבָרֵי אֲמַת בְּקוּ' דַע"ט ע"ג הוֹכִיחַ סְפִיקוֹ מִגַּמ' דַּפ' כָּל הַנְּשַׁבְעִין דְאַמְרֵינּוּ בְּכַה"ג דְמְצַטְרַף וְאִין דְבָרֵי שְׁל אֲחַד בְּמָקוּם ב' וְהִנֵּה הַרְמַב"ן ו"ל תִי' לְקוֹשְׁתוֹ דַא"כ הוּו ב' עֵדִים וְכַרְיִיתָא קְתָנִי ע"א ע"ש וְאִי קִשְׁיָא אַבְרֵייתָא גּוֹפָה אֲמַאי לָא תְנִי ב' עֵדִים י"ל דְזֶה נְכָלֵל בְּקוֹשְׁתֵי רַב אֲשֵי אֲבָל ק' בְּאוֹקְמָתָא דַר"א דְפְלִיגִי בְּלִצְרַף עֵדוּת וְע"כ דְמִיָּרִי כְּגוֹנוֹנָא דְלְעֵיל דַּא"ל"ה לָא מְקַרֵי ע"א וְהַשְׁתָּא קִשְׁיָא אַבְרֵייתָא גּוֹפָה אֲמַאי לָא תְנִי ב' עֵדִים דְאָתוּ בּוֹזַח"ז אַחַר שְׁהַעֲדוּ ב' עֵדִים בְּרֵאשׁוֹנָה לְפִסְלוֹ אֲבָל לְמָה שְׁתִי עוֹד הַרְמַב"ן ו"ל דַע"כ דְאֲתָא ע"א רֵאשׁוֹנָה דְכַהֵן כִּי הִיכִי דְלִיְתַחֲזֵק בְּכַשְׁרוֹת דַּא"ל"ה הו"ל תַרֵי וְתַרֵי גִיחָא שְׁפִיר: תּוֹס' בַּד"ה וְהָא אָמַר וְכו' שְׁהַרֵי הַקּוֹל פּוֹסֵל: וְהַעֲד אִינוּ פּוֹסֵל עַכ"ל הָא דְפָשִׁי לֵיה שְׁהַעֲד אִינוּ פּוֹסֵל הִינּוּ מְדַאמְרֵי דְנִפְקַע עֲלֵיהָ קְלָא וְלָא אָמַר דְאֲתָא עַד דְבֵן גְרוּשָׁה הוּא וְכ"כ מְהַרְשֵׁ"א בְּכַתּוּבַת ע"ש וְק' הִיכִי מְצִי לְאוֹקְמָא דְאֲתָא עַד דְבֵן גְרוּשָׁה הוּא מְתַחֲקֵלָה דַא"כ כִּי אֲתָא עַד וְאָמַר דְכַהֵן הוּא הִיכִי מְסַקִי לֵיה הָא פִּינּוּ דְאַחֲתִינְיָה ע"פ ע"א הו"ל כַּב' וְאִין דְבָרֵי שְׁל אֲחַד בְּמָקוּם שְׁנִים וְכַדְאַמְרֵי בַפ"ב דִּיבְמוֹת וּבַפ"ב דְכַתּוּבַת

דכ"ב ע"ב דְּכַל מְקוֹם שֶׁהָאֲמִינָה תוֹרָה ע"א הו"ל כב' וכי אָתָּא עַד הו"ל פְּאָחַד בְּמְקוֹם ב' ע"ש
וצ"ל דס"ל כמ"ש הנ"י בְּשֵׁם הַרִיטְבָּ"א בר"פ הָאֲשֶׁה רַבָּה דְּלֵא אָמְרִי' פֶּן אֵלָא בְּעֶרְוָה דְּבַעֲי' ב'
עֵדִים וְהָאֲמִינָה תוֹרָה ע"א הָרִי הָאֲמִינָתוֹ כב' אָבֵל בְּמְקוֹם דְּלֵא בַעֲי' ב' עֵדִים לֹא הָוִי כב' ע"ש
וּמְהֵרָשׁ"א ז"ל ע"פ שִׁיטְתוֹ בְּכּוֹנֵת הַתּוֹס' הַקְּשָׁה פֶּאֶן דַּמְנ"ל לְהַגְמ' גּוֹפֶה דְּבַדְנַפְק קְלָא מִיַּרְי דִּילְמָא
בְּדִאָתָא עַד א' מִיַּרְי וּלְעוֹלָם הָעַד עֲדִיף מְהֵקוּל ע"ש אָבֵל מְהֵרָשׁ"ל שֵׁם בְּכַתְּוֹבוֹת פִּי' בְּכּוֹנֵתָם
דְּפִסִּיקָא לְהוּ פֶּן דְּהָעַד גֵּרַע מְהֵקוּל מְהֵמְסָקְנָא דְּנִרְאָה מְהַגְמ' דְּגִיטִין וְקִדְוִשִׁין דַּר"י אִין עֶרְעוֹר
פְּחוֹת מַב' אִפִּי' בְּדִלְיָפָא עַד הַמְכַשִּׁיר וּא"כ מְסַתְּבָרָא דְּעַד גֵּרַע מְקוּלֵע"ש וַעפ"ז נִיחָא שְׁפִיר קְוִשִׁית
מְהֵרָשׁ"א דִּי"ל דָּאִי אָתָּא ע"א מְעִיקְרָא דְּבִן גְּרוּשָׁה הוּא הו"ל כב' דְּלֵא פְּהֵרִיטְבָּ"א וּכְמוֹ שֶׁהוֹכִיחַ
הַש"ך בִּי"ד ס' קכ"ז מְדַבְּרִי הַתּוֹסְפוֹת בְּכַרִּיתוֹת דְּלֵא פְּהֵרִיטְבָּ"א ע"ש וַעֲי"ל דָּאִי עַד אָמַר בֶּן
גְּרוּשָׁה וְאַח"כ עַד אָמַר דְּכֵהֵן הוּא לֹא מְסָקִי' לִיה דְּזִילּוּתָא דְּבִי דִּינָא הִיא וְדוֹקָא בְּקוּל לִיפָא זִילּוּתָא
מְשׁוּם דְּמִמִּילָא הוּא וְכַמ"ש הַתּוֹס' בְּדַבּוּר שֶׁאֲחַח"ז וְלִשְׁי' מְהֵרָשׁ"א צ"ל דְּהַתּוֹס' בְּדִיבּוּר זֶה אֲזִיל
כְּתִי' בְּתַרָּא שְׁכ' הַתּוֹס' בְּדִיבּוּר שֶׁאֲחַר זֶה: בַּד"ה אָנּוּ וְכו' וְהָא דָּאֲמַר לְעִיל וְכו' אָבֵל נְשִׂאת וְאַח"כ
פֶּאֶן עֵדִים וְכו' עכ"ל בְּבָאוּ עֵדִים וְאַח"כ נְשִׂאת פְּשִׁיט"ל חֲזָקָה דְּדִיִּיקָא וְכו' אָבֵל בְּנִשְׂאֵת תַּחֲי' ס"ד
דְּלִיפָא דִּיִּיקָא דְּסִמְכָא עַל הָעֵדִים פִּינּוֹן דְּלִיפָא מְכַחֲשִׁין וְאַגַּב דְּנִקְטוּ בְּקוֹשְׁיָא זֹו פֶּן נִקְטוּ ג"כ בְּקוֹשִׁית
נִתְגַּרְשָׁה וְעֵינּוּ מְהֵרָשׁ"א: בַּא"ד וִי"ל דְּפִרְיָא אִפִּי' נְאָמַר וְכו' עכ"ל אָבֵל בְּמֵאִי דְּפִרְיָא הֵבָא עֲלֵיהָ
בְּאֲשֵׁם תְּלוּי קָאִי י"ל יַדַּע דְּבִאוּמֶרֶת בְּרִי לִי עֶסְקִי' וְדִיִּיקָא וְעֵינּוּ בְּתוֹס' בְּכַתְּוֹבוֹת אָבֵל הָר"ן שֵׁם כ'
אִפִּי' בְּפִירְכַת הֵבָא עֲלֵיהָ וְכו' דְּפִרְיָא אִפִּי' נְאָמַר וְכו' ע"ש וַע"כ דל"ל חֲזָקָה דְּדִיִּיקָא וְעֵינּוּ לְה'
דְּבִרִי אָמַת רִישׁ קוֹנָט' ח' ע"ש וְהִנֵּה מְדַבְּרִי הַתּוֹס' בְּדִיבּוּר זֶה מְבֹאֵר דְּאִפִּי' בְּאוּמֶרֶת בְּרִי לִי וְנִשְׂאֵת
לְאַחַד מְעִידֵיהָ לֹא שְׁרִינּוּ אֵלָא מְשׁוּם חֲזָקָה דְּדִיִּיקָא וּמְנַסְבָּא וּמְעַתָּה קוֹשְׁיָא מְהַגְמ' שֵׁם בִּיבְמוֹת
דַּצ"ג ע"ב גַּבִּי ע"א בִּיבְמָה דְּאָמְרִי' מֵאִי חֲזִית דְּסִמְכַתְּ אֶהְיִי וְכו' וְעוֹד סְפַק מְזוּר אַע"ג דְּגַבִּי יְבָמָה
דְּמִרְחָמָא לִיה לִיפָא חֲזָקָה דְּדִיִּיקָא פְּדָאִי הֵתָם וּכְבָר עֲמַד בְּזֶה מְהֵרָשׁ"א בר"פ הָאֲשֶׁה רַבָּה ע"ש
וְעֵינּוּ לְה' דְּבִרִי אָמַת בְּקוּ' דַּע"ג ע"ש וְנ"ל כַּמ"ש הַתּוֹס' שֵׁם בַּד"ה ע"א דְּאִפִּי' גַּבִּי יְבָמָה דִּיִּיקָא
קֶצֶת אֵלָא פִּינּוֹן דְּלֵא דִיִּיקָא כ"כ לֹא מְהִימֵן ע"א אֵלָא מְשׁוּם דְּעַבִּידָא לְאַגְלוּי ע"ש וַא"כ י"ל דְּדוֹנָקָא
לְגַבִּי נְאֻמָּנוֹת דַּע"א הוּא דְּלֵא מְהִימֵן אָבֵל לְאוּרוּעֵי חֲזָקָה מְרַעָא פִּינּוֹן דְּדִיִּיקָא קֶצֶת וַעֲי"ל דַּר"ש
דְּקָאֲמַר הֵכִי שֵׁם בִּיבְמוֹת ס"ל כַּמְד"א בַּפ' ד"א תְּרִי וְתִרִי סְפִיקָא דְּאוּרִיִּיקָא אִפִּי' אִיכָא חֲזָקָה: ע"ב
בַּד"ה אֲמֵאִי וְכו' וְתִי' רִיב"ם דְּלֵא אָמְרִינּוּ מְגוֹ לְהוֹצִיא וְכו' עכ"ל עֵינּוּ לְהַתּוֹס' רִישׁ מְצִיעָא מ"ש
בְּשֵׁם רִיב"ם דַּר"י דְּאָמַר אֲמֵאִי סְמַכְתָּ וְכו' ס"ל דַּל"מ מְגוֹ מְשׁוּם דְּמִשְׁקֵר בְּטַעֲנָתוֹ הָא הִפְךָ מ"ש
פֶּאֶן בְּשִׁמוֹ דְּמְשׁוּם מְגוֹ לְהוֹצִיא וְצ"ל דְּכִי דְחָה ר"י דְּבָרְיוֹ מְדָלָא מְפָרֵשׁ וְכו' חֲזוּר בּוֹ רִיב"ם וְאַפִּילוּ
לַר"י לֹא הָוִי מְגוֹ לְהוֹצִיא מְדָלָא מְפָרֵשׁ בְּגַמ' הָאִי טַעֲמָא וַע"ש בְּמַהֲרָ"ם: בַּא"ד מְשׁוּם דְּהָוִי חוֹזֵר
וְטוֹעֵן וְכו' עכ"ל עֵינּוּ בְּטוֹש"ע ס' פ' דְּלִיפָא מֵאֵן דְּפִלִּיג דְּחוֹזֵר וְטוֹעֵן מְפִיטוֹר לְפִיטוֹר הִיכָא דְּלֵא
נִתְחַיֵּיב בְּטַעֲנָתוֹ הָא ע"ש וּלְפ"ד הַתּוֹס' הִלְלוּ רַב יוֹסֵף פְּלִיג בְּהָא וְס"ל דְּאִפִּי' מְפִיטוֹר לְפִיטוֹר
אִינוּ חוֹזֵר וְטוֹעֵן נְאֻנּוֹן לֹא קִי"ל כַּר"י בְּהָא פְּדַבְּסָמוּד: בַּד"ה וְהִלְכְתָּא וְכו' בֵּין סְפִיקָא דְּתִרִי וְתִרִי
לְסְפִיק' דְּדִינָא וְכו' עכ"ל הַמְש"ל בַּפְּט"ו מֵה' טוֹעֵן הִק' ע"ז מַגְמ' בַּפ' הַשּׁוֹאֵל דַּק"ך דְּגַבִּי ס' אִי
תְּפוּס לְשׁו' א' אוֹ אֲחֵרוֹן אָמַר ר"נ קְרַקַּע בְּחֻזְקַת מְרָא קָמָה וְתִי' דְּשִׁאֲנִי שְׁכִירוֹת דְּעַתִּיד לְחוֹזֵר
הַקְּרַקַּע לְבַעֲלֵיהָ עֵינּוּ שֵׁם וְלַק"מ דְּדוֹקָא בְּפִלּוּגְתָּא דְּרַבּוֹנוֹתָא הוּא דְּלֵא אֲזִילִינּוּ בְּתַר חֲזָקָה אָבֵל
בְּסְפִיקָא דְּדִינָא דִּינוֹ בְּתִרִי וְתִרִי וְסְבָרָא יֵשׁ לְחַלְקָא בְּהִכִּי דְּנוֹגְמָא לְדַבְּרֵי דִּין הִקִּי"ל דְּיִכּוֹל הַמְּוַחֲזֵק לוֹ
קִי"ל פְּיַחֲדִי נְגַד רַבִּים וְכוֹן כ' מְהַר"א שְׁשׁוֹן ס' ע"ט ע"ש וְהַמְש"ל גּוֹפִיָה בַּפ"ז מֵה' שְׁכִירוֹת רַמִּי
וּמְקַשָּׁה עַל תְּשׁו' הַרְשָׁבָ"א דְּגַבִּי שְׁכִירוֹת נְמִי כ' הַמְע"ה מַר"ז דַּפ' הַשּׁוֹאֵל וּמְשַׁנֵּי לְה' עַפ"ד

מְהֵרָא"ש הִלְלוּ ע"ש וְעֵינֵי לְהַמְשִׁיל בַּפ"ו מֵה' עֲדוּת דִּין ב' וְעֵינֵי לְמַהֲרִימ"ט חַח"מ ס' ד' ע"ש:
דף ל"ג ע"א גמ' וְאוֹכְלֵת שְׂעוֹר זֹזֵי דְמַגּוּ דְאֵי בְּעֵינָא וְכו' כ' הַטּוֹר ס' ק"ו בְּשֵׁם רַבִּי יוֹנָה דְדוֹקָא
אִם כָּבֵר אָכַל הַפִּירוֹת אָכַל אִם עֲדֵינֵי לֹא אָכַל לֹא אָמְרִי מַגּוּ דְלִקּוּחָה דְלֹא אָמְרִי מַגּוּ מְמָמוֹן לְמָמוֹן
ע"ש.

וּמַהֲרִימ"ט ח"א סִימָן קי"ב הַקְשָׁה דְאֵי מֵיִרֵי שְׂכָבֵר אָכַל הַפִּירוֹת אִפִּי אֵיכָא קָלָא לִיהֲמַנְיָה בְּמַגּוּ
דִּיכּוֹל לֹמֵר לְפִירוֹת יִרְדְּתֵי בְּדָאָמְרִי לְקָמֵן ע"ש שְׂנֹדְחָק בְּזָה וּלְפַמ"ש רַשְׁבֵּי"ם דַּה"ט דַּל"מ לִישְׁבַּע
מְשׁוּם דְאֵינִי נִשְׁבְּעֵינִי עַל הַקְרָקְעוֹת וְעוֹד דְחֻזְקָתָא ג"ש בְּמַקּוּם שְׁטֵר נִיחָא שְׁפִיר דְאֵי אָמַר לְפִירוֹת
יִרְדְּתֵי מְחֻיָּיב לִישְׁבַּע בְּדָפְנֵי רַשְׁבֵּי"ם לְקָמֵן וְכָל עֲצָמוֹ שֶׁל רַבָּה בַּר שְׁרָשׁוּם נְחִית לִפְטֵר מִן
הַשְּׁבוּעָה בְּדָאָמְרִי אָמַר רַבֵּנּוּ הַבָּא לִיפְרַע וְכו' אָף לְפַמ"ש הַתּוֹס' דְאֵינִי מְחֻיָּיב לִישְׁבַּע מְשׁוּם
דְּהוּי טַעֲנַת שְׂמָא ק' דְאָפְנִי כִּי אָמַר לְפִירוֹת ל"מ לִישְׁבַּע לְגַבֵּי יוֹרְשִׁים דְּהוּוּ טַעֲנַת שְׂמָא וְרַבִּי יוֹנָה
גּוֹפֵיָה ס"ל כִּס' הַתּוֹס' הִלְזוּ כְּמוֹ שְׂמִבְּנָאָר בְּדַבְרֵי הַטּוֹר וְהַד"ק מַהֲרִימ"ט לְדוֹנְקָתָא וְנ"ל לִישְׁבַּע
וְהָיָה בְּהַנִּיחַ דְנַר' פְּשוּט דְאָפְנִי לְהַר' יוֹנָה עֲנוּבָדָא דְשְׂמַעְתִּין בְּשַׁעֲדֵינֵי לֹא אָכַל מֵיִרֵי שְׁהַרִי רַבָּה בַּר
שְׁרָשׁוּם לֹא חָשַׁשׁ אֶלָּא לִשְׁבוּעָה בְּדָאָמְרִי אָמַר רַבֵּנּוּ הַבָּא לִיפְרַע וְכו' וְע"כ בְּמַלְוָה בְּשְׁטֵר מֵיִרֵי
דְאֵי מְלוּהָ בַּע"פ הָא מְלוּהָ ע"פ אֵינָה גּוֹבָה מִן הַיּוֹרְשִׁין דְּמַצּוּ לֹמֵר פְּרוּעַ וְכִינּוּן דַּע"כ בְּמַלְוָה בְּשְׁטֵר
וְרַבָּה ב"ש לֹא נְחִית אֶלָּא לִפְטֵר מִן הַשְּׁבוּעָה א"כ בְּשַׁעֲדֵינֵי לֹא אָכַל נְאָמֵן בְּמַגּוּ דְאָפְנִי לְהַסּוּבְרִים
דְלֹא אָמְרִי מַמְמוֹן לְמָמוֹן לִפְטֵר מִן הַשְּׁבוּעָה אָמְרִינֵן מַגּוּ אֶפִּילוּ מְמָמוֹן לְמָמוֹן כְּמוֹ שְׁהוֹכִיחַ
הַמְרַדְכֵי רִישׁ ב"מ מְשֻׁבְּעָה דְמוֹדָה בְּמַקְצָת וּמַהֲגָמ' שֵׁם ע"ש וַא"כ אֶפִּילוּ עֲנוּבָדָא דְשְׂמַעְתִּין אִפִּי
בְּשַׁעֲדֵינֵי לֹא אָכַל אָבֵל הַר' יוֹנָה בְּמַלְוָה ע"פ מֵיִרֵי כְּמוֹ שְׂמִבְּנָאָר שֵׁם בְּהַטּוֹר וּבְזָה הוּא שְׂכ' שְׂכָבֵר
אָכַל דְבַעֲדֵינֵי לֹא אָכַל הוּי מַגּוּ מְמָמוֹן לְמָמוֹן וְלֹא אָמְרִי מַגּוּ כַּה"ג לִיטּוּל מְמוּנָא אָבֵל עֲנוּבָדָא
דְשְׂמַעְתִּין דְלַעֲנָנִי שְׁבוּעָה מֵיִרֵי שְׁפִיר אָמְרִי מַגּוּ וּמַעֲתָה מ"ש מְרָן בַּב"י וַצ"ע אֵי ס"ל לְהַר"י
כְּשִׁי הֶרָאָב"ד בַּפ"ד מֵה' טוֹעֵן ע"ש הוּא תִּימָה דְהֶרָאָב"ד אַעֲוִבָדָא דְשְׂמַעְתִּין קָאֵי וּבַע"כ דְלֹא
מְטַעֲמָא דְמַגּוּ מְמָמוֹן לְמָמוֹן קָאֵמַר דְהָא לִשְׁבוּעָה אָמְרִי מַגּוּ בַּכַּה"ג וְע"כ מְטַעֲמָא אַחֲרֵינָא אֲתִי עֲלָה
הֶרָאָב"ד ז"ל וּבִלְא"ה דְבַרִי מְרָן הַב"י תְּמוּהִים אֶלָּא דְמַהֲרִימ"ט שֵׁם כ' לִישְׁבַּע בְּפִינֵי דְבַרְוֵי וּמ"מ
קָשָׁה מֵה' שְׁהַקְשָׁתִי גַם עַפ"ה לִיתָא לְמ"ש מַהֲרִימ"ט שֵׁם בְּכַוֵּנֵי רַשְׁבֵּי"ם ע"ש וּמַעֲתָה מְתַרְצָתָא
הִיא קוּשְׁנֵי מַהֲרִימ"ט דְעֲנוּבָדָא דְשְׂמַעְתִּין בְּשַׁעֲדֵינֵי לֹא אָכַל מֵיִרֵי וְלִכְף בְּיָצָא הַקּוּל חֵיִיב דְלִיכָא
מַגּוּ דְלְפִירוֹת יִרְדְּתֵי בְּשַׁעֲדֵינֵי לֹא אָכַל גַּם הַטּוֹר לֹא כ' שֵׁם דִּינָא דִּינָא הַקּוּל אֶלָּא בְּבָא לְאָכּוֹל
וְע"ש לְהַב"ח וּמ"ש הַפְרִישָׁה דְעֲנוּבָדָא דְשְׂמַעְתִּין בְּשַׁעֲבֵר אָכַל מֵיִרֵי ע"ש אֲזִיל לְטַעֲמָה שְׂכ' שֵׁם
וּבַסּמ"ע דְטַעֲמֵי דְהַר"י מְשׁוּם מַגּוּ לְהוֹצִיא אָף לְפִי מֵה' שְׂמִבְּנָאָר בְּדַבְרֵי הַטּוֹר דְטַעֲמָא דְהַר"י
מְשׁוּם דְהוּי מַגּוּ שְׂמָמוֹן לְמָמוֹן עֲנוּבָדָא דְשְׂמַעְתִּין בְּשַׁעֲדֵינֵי לֹא אָכַל אֶפִּילוּ לְרַבִּינוּ יוֹנָה וְכַדְכֵּתִיבָנָא
וְעֵינֵי לְהַשְׁ"ף סַק"ג ע"ש: ע"ב רַשְׁבֵּי"ם בַּד"ה הָאֵי אֵיִתִּי וְכו' עַד יוֹם מוֹתָם וְכו' עַכ"ל עַמ"ש
מְהֵרָשׁ"א וּבַמ"ש בַּחֲנִי לְעֵיל דַּל"א ע"א ע"ש וְאֵיכָא לְמִדְק לְפַרְשֵׁב"ם נִימָא דְאֲבוּתֵי שֶׁל הַמְחֻזֵּק
זָבְנוּ מִיְנָה דְמַעֲרַע' וַצ"ל דְמִיְנָה דְמַעֲרַעֵר לֹא אָמְרִי כִּינּוּן דְהַמְעַרְעֵר טוֹעֵן בְּרִי וְכַמ"ש הַסּמ"ע סִימָן
קַמ"ו סַק"ג ע"ש וְדַבְרֵי מְוַכְרְחִים הֵם לְפִירְשֵׁב"ם כָּאֵן וְע"ש לְהַשְׁ"ף: תּוֹס' בַּד"ה וְאֵי טַעֲנִין וְכו'
וְהַנִּיחָם בְּרִשׁוֹת שְׂאִין שְׁלוֹ וְכו' עַכ"ל מוֹכַח דְבְּמַטְלָטְלִין כַּה"ג דְמִנְפֻקְדִין בְּיַד אַחַר א"י לֹא לְקוּחִין
הֵם בְּיַדִּי וְעֵינֵי בְּתִשׁוּ הַרְשָׁב"א שְׁהַבִּיא מְרָן בַּב"י ס' ע"ב וּפ' מוֹר"ם בַּה"ג שֵׁם דִּין י"ח וְע"ש
לְהַשְׁ"ף: בַּא"ד דְאֵי מְהִימֵן וְכו' גַּם הַקְרָקְעָה תְּהִיָּה שְׁלוֹ עַכ"ל הִי"ל לֹא דְבִשְׁנָה ג' מִיְפְטֵר בְּמַגּוּ דְאֵי
בְּעֵי אָמַר לֹא אָכַלְתִּי דְמַה"ט אִפִּי בַב"י שְׁנִים ה"א מִיְפְטֵר אֵי לִיכָא סְהַדֵי כְּפִירְשֵׁב"ם אֶלָּא דְנִיחָא
לְהוּ לְמִי הֵכִי לְפִוְטָרוֹ גַּם מְשֻׁבְּעָה וְדִלֹא כְּהַשְׁ"ף ס' קַמ"ה סַק"ב: בַּד"ה אֵיזִיל וְכו' בְּמַגּוּ דְאֵי בְּעֵי

אמר מכרת לי לקוצצו עכ"ל פשיטא להו דבאתה אמרת לי אין להאמינו דאין דרף בני אדם לוי
הכי אבל למפור לקוצצו הנה ס"ד דדרף למפור לקוצצו וזהו שחידשו דגם למפור כה"ג אין דרף
ולכהי הנצרכו לוי במגו דאתה מכרת לי וכו' ולא הוכיחו מאתה אמרת לי לקוצצו אע"פ שהם
סוכרים דאמרי לא חציף אפי' לא אמר איזיל וכו' כמ"ש בדבור שאחר זה ועיין להרמב"ן ז"ל
בחי': דף ל"ד ע"א תוס' בד"ה הוי וכו' דהא משמע דאי לא דעדי וכו' אבל השתא דמחייבו שבועה
וכו' עכ"ל המשמע דכ' היינו מדאמר ר' אבא הוי מחוייב שבועה ולתני' ר"י הא דאמר ה"א מ"ש
ואי"ל עיין למחרש"א שבועות דל"ב ע"ב בד"ה הו"ל וכו' ע"ש: בא"ד שיכול להעזי פניו להכחיש
את העד וכו' עכ"ל ק' דלעיל בעובדא דרבה בר שרשום אמרי' לקוחה ל"מ אמרת דנפק עלה קלא
וכ' התוס' דהיינו דלא הוי מגו דא"י להעזי פינון דאיכא קלא אפי' דל"מ לישבע כמ"ש התוס' שם
ומ"ש מע"א דדוקא ע"י שבועה דא"י להעזי וי"ל דהכא שאני דבטענה שהיא טוען עתה נמי איכא
הענה לגבי בע"ד משא"כ לעיל אבל המרדכי כ' פאן דא"י להעזי נגד העד והביא ראיה מרבה בר
שרשום ע"ש נר' דלא שני ליה בין אם הטענה שטוען עתה המט"ו לבין אינו מעזי וכן צ"ל לדעת
הרא"ש בתשו' פלל ס"ו ס"י ח' דלמד מעובדא דרבה בר שרשום דלא אמרי' מגו י"ר בעי מכחיש
לעדים פסולים ע"ש אפי' דבנדונו שם הטענה שטוען עתה יש ביה הענה לגבי בע"ד וע"כ דלא
מחלק בהכי ועיין בתנאים ס"י פ"ב בדיני מגו שכ' דיש לפ' דלא אמרי' מגו להעזי עדים פסולים
פהרא"ש ע"ג דלפ"ד רשפ"ם בעובדא דר' שרשום אין ראיה משם פינון דאפילו טוען לקוחה
אינו נאמן מ"מ פינון דמרן פ' דכי טעין לקוחה מהימן א"כ ע"כ לפ' פהרא"ש ע"ש ומן האמור י"ל
דאפי' דלא אמרי' מגו ביהוה עובדא ה"ד פשהטענה שטוען עתה אין ביה הענה ועיין להכנה"ג
שם בכללי מגו אות קל"ג ע"ש והב"ש ס"י מ"ב סק"ו הוכיח דלא מהימן בטענת משטה בקידושין
במגו דלהד"מ פינון דאיכא ע"א מדברי התוס' דלא פהב"ח ע"ש והוא תימה דהתוס' לא כ"כ אלא
ע"י שבועה וכבר תמה עליו מהר"ץ בתשו' סימן קט"ו ע"ש ומן האמור יתבאר שדינו של הב"ש
אמת דדוקא בדאיכא הענה בכל הטענות הוא שכ' התוס' דבעי שבועה והתם גבי קדושין בטענה
שטוען עתה משטה אינו מכחיש שום אדם וכמ"ש מהר"ץ שם על הח"מ ע"ש עיין להתוס' בפ'
י"נ רקל"ד ע"ב בד"ה הנאי ודקל"ה ע"א בד"ה חזיא וע"ש במהרש"א אפי' רשפ"ם ובמ"א פתבתי
בזה: בא"ד ע"ג דבנאנסו איכא שבועה דאוריית' וכו' עכ"ל הכנה"ג בסי' פ"א בכללי המגו אות
קס"ד נסתפק בכוננת' אי השתא נמי נשבע ש"ד כשבוע' המגו או שבועה דרבנן פדינה ע"ש ואין
פאן מקום ספק דהא בהה' שמעמא דנאנסו דפ' המוכר את הבית שהביאו פריה ואי נאנסו לאו
שבוע' בעי ומשני ה"נ בשבו' קאמינ' וכתבו התוספות שם דודאי ידע דאיכא שבועת הקיסת אלא
דפריה מש"ד ומשני הכי נמי בשבועה קאמינא מוכח דבש"ד קאמר דאי שבועה דרבנן גם המקשה
ידע לה ולא הו"ל לשנויי פהאי לישנא וע"ש בחדושי' מה שהוכחתי עוד מדברי התוס' שם ודע
שמדברי התוס' הגלו ק' עמ"ש מהראנ"ח ח"ב ס"י ל"ג פהא דקי"ל דכובש עדותו חייב בדי"ש
אפי' עד אחד משום דמחייבו שבוע' ואפילו שלא הנה נשבע והנה משלם דאי לאו בעדות העד
חייב ש"ד ל"מ בדי"ש אבל אי חייב שבועה דרבנן וע"י עדותו הנה מחייבו ש"ד חייב בדי"ש
דחמירא לאינשי ש"ד ע"ש ומדברי' הגלו מבואר דלא שני להו בין ש"ד לרבנן ואמרי' מגו גם
מ"ש דבש"ד ל"מ ברי"ש דבלאו עדותו מחוייב שבועה ד"ז אינו אלא לשי' ריב"ם שכ' התוס'
בדיבור זה דהוי מגו אבל לשי' ר"י לא הוי מגו דאינו מעזי לישבע בדבר שהעד מכחישו ועיין
לה' תומים ס"י כ"ח סק"ג ע"ש: בד"ה וכל המחוייב וכו' ודוקא ביתומים הוא דפסקי' דעבד פרב
ושמואל עבד וכו' עכ"ל עיין להתוס' שם בפ' כל הנשבעין שהק' מנ"ל דרב ושמואל ל"ל דר' אבא

דפריה האי שבועת ה' מאי עבדי ליה ותי' דאי ס"ל בעלמא כר' אבא הי"ל לבני לנה לפרוע החצי
ע"ש וק' דא"כ הדק"ל לדינן דפסקי' כר' אבא פדמוכח משמעתינ אמאי אמרי' דעבד פרב ושמואל
עבד הא פינן דקי"ל כר' אבא הו"ל לבני לנה לפרוע החצי ובעיקר קושיתם עיין למהרש"א פאן:
דף ל"ה ע"א פירשב"ם ד"ה שווא וכו' ולעיל נמי נימא ר"ן חלוקה וכו' עכ"ל קשה היכי נימא
ר"ן חלוקה הא איהו ס"ל שווא במס' פתובות בעובדא דאימיה דרמב"ח שהביא רשב"ם לעיל
ועוד קשה בגמרא גופה אמאי לא פריה דר"נ אדר"נ דהכא ס"ל כל דאלים גבר והתם ס"ל שווא
ונראה לי דר"נ אדר"נ י"ל דהכא בארפא לא שייך שווא אלא היכא דאיכא אנומדנא שהיה הנותן
אוהבו ומשום ד"ל דגם בארפא שייך שווא דהיינו למי שנר' אמיתי כמ"ש התוס' והגמ' מסתפק
בזה ולכך פריה מרב ושמואל ממ"נ אי שייך גם פאן שווא נימא שווא נאי לא שייך פאן שווא
הול"ל יחלוקו דאפי' שמואל לא פליג ארב אלא משום דס"ל שווא עדיפא אבל במקום דליכא
שווא מודה דיחלוקו ואע"ג דהכא גבי ארפא י"ל דשייך שווא למי שנראה אמיתי מ"מ לקמן גבי
מחליף פרה כ' רשב"ם דלא שייך שווא משום דהתם שנייהם טוענין שפא ולא פרי ולא שייך
שם הא מילתא דלמי שנראה אמיתי מיהו לחד פי' שפי' התוס' דהגמרא פריה מדשמואל לחוד ק'
דהומ"ל דר"נ אדר"נ וי"ל משום דבעי למיפרך לכולהו לישגי דהתם ומה שהק' מהרש"א לפי
התוס' אמאי לא פריה לשמואל ממתני' דהמחליף עיין במקובצת ומ"ש מהרש"א בפירשב"ם
בסמוך דליכא למי' דלא אמרי' שווא אלא בא"א למיקם עלה דמילתא דמ"מ לא אמרי' יחלוקו
אלא כל דאלים גבר ע"ש הוא תימה דא"כ היינו דפריה הגמ' לר"נ והדרא קושיתו לדנקתה: בד"ה
התם ובאפילו אם יבואו עדים ויעידו וכו' עכ"ל ס"ל לרשב"ם דאפי' לר"א דע"מ פרתי מ"מ אין
הקדמה בשעות כמו חתימה לר"מ ועיין להרמב"ן בחי' הרמב"ם דאי אתו עדים מהני לר"א אלא
משום דלא שכיחא קרי לה ליכא למיקם עלה דמילתא כמ"ש הלח"מ ע"ש וכן ס' התוס' וצריה
לחלק בין הא דב' שטרות להיא דהמחליף דלקמן גם בפט"ו גבי ארפא כ' דאפי' יש עדים לזה
ולזה דינא הוא כל דאלים גבר וצ"ל דמילתא דשכיחא היא דאתו עדים ומזמי להו ולכך קרי לה
הגמ' איכא למיקם עלה דמילתא: פתב התה"ד ס' שני"ב בספיקא דדינא פגון בעיא דלא אפשי'
או ס' דפלוגתא דרבנותא לא אמרי' כל דאלים גבר פינן דליכא למיקם עלה דמילתא והא דאמרי'
בפ' הגוזקין ד"ס השתא דלא איתמר הלכתא לא פמר.

ולא פמר כל דאלים גבר התם שאני. דלא איפשר בחלוקה דאי חולקין מפסידין תרנונייהו א"נ
התם ראו חכמים לתמן פ' ע"ש: והמש"ל בפט"ו מה' טוען תמה ע"ז ממ"ש הרמב"ם בפ"ד מה'
ערבין דין כ"ב האשה שהקדישה שדה אחוזה וגאלה בעלה הדבר ס' אם יוצאה לפניהם ואם
קדמה האשה והחזיקה אין מוציאין מינה ואם קדמו הפהנים והחזיקו א"מ מיזם ומדלא כ' דינא
דיחלוקו מוכח דכ' דינא דכל דאלים גבר ועוד דאי דינא יחלוקו ל"מ תפיסה דאע"ג דכ' הש"ך
ס"י קל"ט דבדבר דדינא יחלוקו מהני תפיסה ה"ד במטלטלין ע"ש ובלא"ה לא כ' הש"ך דתפיסה
מהני אלא בפלוגתא דרבנותא ומדין קי"ל וכמ"ש בספר תקפו פהו אבל בס' דבעיא דלא אפשי'
לא מהני תפיסה עוד תמה המש"ל מבעיא דלקמן דנ"ג ע"ש וכונתו דבהיא בעיא פ' הרמב"ם
בפ"א מה' זכיה דין ז דאם החזיק אחר מהני וא"כ ע"כ דדינא הוא דכל דאלים גבר בס' דדינא
ע"ש ולנה י"ל דשאני התם דנה חזקתו ודאי ונה חזקתו ס' וכמ"ש ה"ה שם ע"ש ונ"ל להוכיח
דבס' דדינא לא אמרי' כל דאלים גבר פדברי התה"ד ממ"ש רשב"ם בפ' המוכר את הבית
והביאוהו התוס' בשמעתינ בד"ה ומ"ש דבהיא דהאומר תנו חלק טעמא דנוטל רביע משום ממן
הנוטל בס' חולקין ע"ש וק' דתקשה מהו לר"נ אמאי לא אמרי' כל דאלים גבר דאפי' רבנן ל"פ

התם אסוימכוס אלא משום דאיפא תזקה אכל במקום דליפא תזקה מודים דיתלוקו ואמאי לא אמרי' פל דאלים גבר ושינוי'א דגמ' דמשני אהה דהמתליף לא יתכן בהה דתנו חלק לפי רשב"ם בשינוי'א דגמרא וצ"ל דשאני ההיא דס' דדינא הוא וליפא למיקם עלה דמילתא לא אמרי' פל דאלים גבר ועיין להט"ז בסי' קל"ט וה' דברי אמת בתשו' סי' יו"ד דל"ח ע"ב הוכיח מדברי הר"מ הללו דה' ערכין דתפיסה מהניא בקרקע דלא כהתה"ד בתשו' הנז' ע"ש ולפמ"ש המש"ל בכונת הר"מ דמדין פל דאלים גבר קאמר לא מכרעא דלא כ' התה"ד דלא מהניא תפיסה אלא אי דינא דיתלוקו ודע דלפי הטעם שכ' הרא"ש בשמעתין בדינא דכל אלים גבר יראה דדוקא בברי וברי אכל בשמא ושמא לא אמרינו פל דאלים גבר ולפ"ז פי פריה מהמתליף הומ"ל דר"נ ס"ל כמ"ד בפ' השואל ד"ק דהה מתני' בשמא ושמא מיירי אלא דניחא ליה לישב מילתא דר"נ ככ"ע: ע"ב גמ' שלא ניתן להשבון מדברי התוס' נר' דאי משלם לכל אחד משניהם מהני וכ"נ מדברי הטור סי' קל"ט אכל הרמ"ה כ' דלא מהניא פלל דשמא שלא של שניהם היא אלא של אדם אחר ע"ש: שם גמ' אכל לאחר ג' לא כ' הרמב"ן ז"ל בחי' בשם י"מ דאצט' הגמרא למי' הכי דאי ממתיני' דקתני חזקתו ג"ש י"ל בדלא אמר לפירו' הורדתיו ודחה דבריהם דאי פי אמר לפירות הורדתיו נאמן פי לא אמר נמי יהיה נאמן לו' גזלנא מיגו דאי בעי אמר' לפירות הורדתיו ע"ש ותמהני דהוי מיגו לחצי טענה דניחא למי' גזלנא כדי ליטול גם את הפירות ולא הוי מיגו וכמ"ש הרמב"ן גופיה לעיל דל"ג ע"ב גבי אי אמר לפירות ירדתי נאמן ע"ש ועיין מ"ש במקונצת פאן בשם הרשב"א ועפי"ד ישנו מן הישוב לדברי הרמב"ן יע"ש: תוס' בד"ה ואי לפירא וכו' מ"ט דרבנן וכו' דהא לדידיה ל"ל וכו' עכ"ל הא דלא הקשו בפשי' היכי מהניא חזקה יהיה נאמן דגזלנא במיגו דהורדתיו משום דהוי מיגו לחצי טענה כמ"ש התוס' בדבור הקודם בחי' בתרא נאפי' לתי' קמא י"ל דשאני הקא פיון דהחזיק ג"ש הוי מיגו להוציא וכמ"ש התוס' במס' מציעא דק"י ע"א בד"ה אמר ליה וכו' ע"ש ועיין להרמב"ן בחי' בשמעתין: דף ל"ו ע"א גמ' והאר"ל הגודרות וכו' כ' הרמ"ה אי ליפא עדי' דראוהו השתא אצלו יש להם חזקה מיגו דאי בעי אמר אינה אצלו ע"ש והא דפריה לקמן גבי עיזי ממימרא דר"ל ולא משני דעובדא דעיזי בלא ראה מיירי משום דא"כ הול"ל מיגו דלהד"מ ולא מיגו דלקוח וכ"כ הת"ח ע"ש ובהכי ניחא נמי מה שיש להקשות מגמ' בכחופות דפ"ד ע"ב ע"ש: שם פרשב"ם אכלה שחת וכו' אלא ג"ש וכו' עכ"ל מפ' נר' דאי שנה אחת לבד שחת הוי חזקה ול"ד לערלה אכל מדברי הטור סי' קמ"א אין נר' פן ע"ש בב"ח ונר' דזה פלוגתא דרי"ש ור"ע לקמן דאמרי' פירא רבא ופירא זוטא א"כ ע"ש ועיין להתוס' בריש פרקין: שם גמ' הני עיזי דאכלי חושלא וכו' ראיתי מק' לדעת רש"י במציעא דצ"א ע"א דכל היכא דחייב לצאת י"ש אי תפס ל"מ מינייה אמאי אצט' הקא לטעמא דמיגו בלא מיגו מהני תפיסה פיון דחייב לצאת י"ש פמו מנה לי בינדה והלה אומר א"י דחייב לצי"ש פדאי' בסוף ב"ק וה"נ בריא ושמא הוא ולק"מ דכבר כ' התוס' לקמן דנ"ב ע"ב דהקא מיירי במכחישו וטוענו בריא שלא אכלו כ"כ ובריא ובריא הוא ע"ש ועי"ל דדוקא במנה לי בינדה והלה אומר א"י דברי טוב ושמא גרוע דחייב לצי"ש ודכונתא חילקו התוס' בפ' השואל דצ"ז ע"ב למ"ד חייב ע"ש ועוד דכבר כ' מהרש"ל ביש"ש בפ' הפונס ונהיאו הש"ף בסי' כ"ח דדוקא בחייב בתשלומין ולא מיפטר אלא משום קי"ל בדבריה מינייה.

הוא שכ' רש"י דאי תפס ל"מ מינייה ע"ש ובהכי ניחא גם מה שהק' המש"ל בפ' כ"א מה' מו"ל בתשו' שאלה לדעת רש"י מדאמרי' בפ' מי ששהה נשוי דצ"ב ע"ב ראונו שמכר שדה לשמעון וזקפם עליו במלוה ומת נאמא בע"ח דראובן וקטרין משמעון ופייסיה בזווי דינא הוא דאמ"ל

יתמי אָנוּ מטלטלי שְׂבַק אַבּוֹן גָּבַהּ וּמְטַלְטְלֵי דִּיתְמֵי ל"מ לב"ח ע"ש וְהַשְׁתָּא פִּינּוֹן דִּיתְמֵי מְחִיבֵי לְצִי"ש דְּמַצְוָה עַל הַיְתוּמֵי לְפָרוּעַ חוּב אַבִּיָּהֶם כְּדָאִי הָתֵם לְעִיל מִיְנָה הָרִי שְׁמַעוֹן תְּפּוּס בְּמַעוֹת וּל"מ פִּינּוֹן דְּחִיב לְצִי"ש וְנִדְחַק לְאוּקְמָה בֵּיתוּמִים קְטַנִּים דְּלָאוּ בְּנֵי מְעַבְדַּ מַצְוָה ע"ש וּלְפ"ד מְהַרְשֵׁ"ל נִיחָא לְדַעַת רִש"י בְּרַם לֹס' הַחִינּוּף וְהָרָאָב"ד שְׁהִבִּיא הָרַב שָׁם שְׂכ' גָּבִי א"ר אִי תְּפּוּס ל"מ מִיְנָה אַפְתִּי קִשְׂיָא וְנָר' לִישָׁב דִּש"ה דִּיתְמֵי אִית לְהוּ שְׁטָרָא עַל שְׁמַעוֹן כַּדְפִּירִש"י שָׁם וּל"מ תְּפּוּס פִּינּוֹן דָּא"ל שְׁטָרָא וְדַכְּוֹתָהּ כ' הַתּוֹס' לְעִיל דִּל"ב ע"ב גָּבִי מִיְגוּ לְהוּצִיא דְּהִיכָא רְאִיכָא שְׁטָר' הָרִי לְהַחְזִיק ע"ש וְאֵע"ג דְּקִי"ל כַּב"ה דְּשְׁטָר הָעוֹמֵד לִיְגַבּוֹת לָאוּ פְּגָבוּי דְּמִי פְּכָר כ' הַכְּנָה"ג סִי פ"ב בְּכָלְלִי מִיְגוּ אוֹת נ"ז דְּדוֹקָא פְּשֵׁהֲשַׁעְבוּד סָפֵק הוּא דְּלָאוּ פְּגָבוּי וְאֵפְי' לִמ"ש הַכְּנָה"ג שָׁם בִּס"ד גָּבִי קִי"ל מ"מ יֵשׁ לְחַלְק בְּדָבָר וְה' שְׁבוּת יַעֲקֹב ח"א סִי קמ"ו כ' דְּדוֹקָא בְּשַׁחֲיִיב מְדָאוּרִייתָא לְצִי"ש הוּא שְׂכ' רִש"י דִּל"מ מִיְנָה ע"ש וּלְפ"ז נִיחָא קִשְׂיָא הַמִּשְׁ"ל דְּהָא דְּמַצְוָה עַל הַיְתוּמִים לְפָרוּעַ חוּב אַבִּיָּהֶם אֵינוּ אֶלָּא מְדַרְבְּנָן כַּמ"ש רִש"י בַּפ' מִי שְׁהִיָּה נְשׁוּי דְּצִי"א ע"ב בַּד"ה מַצְוָה ע"ש מִיְהוּ מ"ש רִשְׁב"י שָׁם דְּגָרְמָא בְּנִזְקִין ל"מ לְצִי"ש אֶלָּא מְדַרְבְּנָן אִין נָר' פִּן מְדַבְּרֵי הַתּוֹס' לְעִיל דְּכ"ב ע"ב בַּד"ה ז"א שְׂכ' דְּקָנִיס ר"מ גַּם בְּשׁוֹגֵג וּבַפ' הַנִּזְקִין אֶמְרִי דְּלָא קָנִיס ר"מ אֶלָּא בְּדָאוּרִייתָא ע"ש וְה' תּוּמִים סִי כ"ח הוֹכִיחַ דָּאִי תְּפּוּס מְפָקִי מִיְנָה מִמ"ש הָרִשְׁב"י אַבְחִי שְׁהוֹכִיחַ דְּמוּדָה בְּקַנְס פְּטוֹר אִפִּי לְצִי"ש מְדָאָמַר ר"ג דְּטָבִי עֲבָדוּ יֵצֵא לְחִירוֹת דְּסִימָא אֶת עֵינּוּ וְאִמ"ל ר"י פְּטוֹר אֶתָּא שְׁפָכָר הוֹרִית וְאִי אִיתָא דְּחִיב לְצִי"ש אֶמְאִי לָא הוּצִיאוּ ר"ג לְחִירוֹת לְצִי"ש וְהוֹכִיחַ מְזָה ה' תּוּמִים דָּאִי תְּפּוּס מְפָקִי מִיְנָה דָּאִי אִיתָא דִּל"מ מִיְנָה הָרִי הָעֵבֵר תְּפּוּס בְּעַצְמוֹ וְאֵפְי' בְּהִינֵי אָדָם יֵצֵא לְחִירוֹת ע"ש וְלַע"ד דָּאִין זֶה רְאִיָּה דִּי"ל דִּס"ל לְהִנֵּי תַנְאִי כַּמ"ד בַּפ' הַשּׁוֹלֵחַ דִּמ"ב ע"ב דִּיּוּצָא בְּשׁוֹן וְעֵין צָרִיף גַּט שְׁחֵרוֹר וְא"כ אֶפְיָלוּ נִימָא דִּל"מ לְהַשְׁתַּעְבֵּד בּוּ מִשּׁוּם דְּתְּפּוּס מְעַצְמוֹ מ"מ אִין לְהוֹסִיף עַל תְּפּוּסוֹתוֹ לִיתְּנָן לוֹ ג"ש וְלִכְפָּה לָא כ' הָרִשְׁב"י אֶלָּא בְּדִי"ש לְחִיב עוֹד הוֹכִיחַ ה' תּוּמִים מְדָאָמַרִינָן בַּפ' הַשּׁוֹכֵר דִּס"ג ע"א בָּא עֲלֵיהָ וְאִח"כ נִתְּנָן לָהּ אֶתְּנָה אֶסוּר דְּאָמַר לָהּ טָלָה זֶה וּפְרִיף וְהָא מְחַסְרָא מְשִׁיכָה וְכ' הַתּוֹס' אִפִּי לִר"י פִּינּוֹן דְּהַפְקִיעוּ חֻכְמִים קִנְיָן מַעוֹת לָא הָרִי אֶתְּנָן וְהַשְׁתָּא הָא מ"מ קָאִי בְּמִי שְׁפָרַע וְחִיב לְצִי"ש א"כ הָרִי אֶתְּנָן כְּמוֹ בָּא עַל אִמּוֹ דְּחִיבֵיל עֲלֵיהָ אִסוּר אֶתְּנָן מְטַעְמָא דְּחִיב לְצִי"ש אֶלָּא ע"כ דִּישׁ לְחַלְק בֵּין מְחִיבֵי מְדִינָא וְלָא מִקְפָּטָר.

אֶלָּא מִשּׁוּם קִי"ל בְּדַרְבְּהּ מִיְנָה לְהִיכָא דְּמְדִינָא פְּטוֹר כְּחִילוּק מְהַרְשֵׁ"ל וְאִין מְזָה רְאִיָּה פְּלָל דְּהָא מ"מ לָא נִתְּנָן לָהּ אֶלָּא אַח"ז וְאִסוּר אֶתְּנָן לָא חִיבֵיל אֶלָּא אִי נִתְּנָן לָהּ בְּשַׁעַת בִּיאָה וְהָיָא דְּבָא עַל אִמּוֹ בְּנִתְּנָן לָהּ בְּשַׁעַת בִּיאָה וְעֵינָן לְהַתּוֹס' בַּפ' מְרוּבָה ד"ע ע"ב בַּד"ה אֵלוּ תְּבַעָה לִיהּ וְכו' ע"ש וּבַפ' הַגּוֹזֵל עֲצִים ד"ק ע"א ר"ל אַחֲוֵי לִיהּ דִּינָרָא לִר"א אִמ"ל חֲזִי דְּעַלְפָּה סְמִיכְנָא אִמ"ל מֵאִי בְּעֵי לְשִׁלוּמֵי דָּא ר"מ הוּא דְּדָאִין דִּינָא דְּגָרְמִי וְכו' ע"ש וְק' דְּמֵאִי פְּרִיף לִיהּ ר"א הָא אִפִּי גְרָמָא מְחִיב לְצִי"ש וְא"כ נ"מ דְּחִיב לְצִי"ש וְגַם נ"מ דָּאִי תְּפּוּס ל"מ מִיְנָה וְי"ל דְּאֶפְי' בְּלָא אִמ"ל חֲזִי דְּעַלְפָּה סְמִיכְנָא חִיב לְצִי"ש וְא"כ מְדָאָמַר ל"ח חֲזִי וְכו' מוֹכַח רַבָּא לְחִיבּוֹ בְּדִין דִּל"מ בְּדִין אֶלָּא בְּאִמ"ל חֲזִי וְכו' כַּמ"ש הַתּוֹס' שָׁם בְּשֵׁם הָרִי"ף בְּרַם לֹס' הַתּוֹס' דְּחִיב בְּדִין אִפִּי לָא אִמ"ל חֲזִי וְכו' קִשְׂיָא: ע"ב תּוּס' בַּד"ה לְמַעוֹטֵי וְכו' וְאֵפְי' לָא עֲשֵׂה בְּאוֹתָן ג' אֶלָּא נִיר וְכו' עכ"ל אֵע"ג דְּכ' בְּדַבּוּר הַקּוֹדֵם דְּנָרָה זֶה אַח"ז לָא מְהִינֵי הִינּוּ לְרַב אֶחָא דְּבַעֲי זַרְע אַחֲרֵת נִקְטַת ת"ר נָרָה ג' לְרַבּוּתָא דְּר' אֶחָא וְכִינּוֹן דִּל"מ נָרָה ג' גַּם ב' זַחַח"ז ל"מ דָּאִין סְבָרָה לְחַלְק בֵּינֵיהֶם אֶבְל לְרַבְּנָן יְכוּל לְהִיּוֹת דְּנָרָה ג' מְהִינֵי וּבְעִיקָר קוֹשְׁיָתָם י"מ דִּמ"מ שְׁמַעֲי מְרַבְּנָן דְּבַעֲו ג"ש דִּל"מ יוֹם אֶחָד וְזֶהוּ עִיקָר שְׁאֵלַת פּוּם נִהְרָא אִי מְהִינֵי יוֹם א' פְּדָפְי' רִשְׁב"י וְאִין לְהַקְשׁוּ אֶמְאִי לָא אֶמְרַהֲגַמ' א"ב נָרָה ג"ד לְשִׁמוּאֵל ל"מ וְלְרַב מְהִינֵי דְּלָא פְּסִיקָא לִיהּ לְהַגְמ' דְּלְרַב מְהִינֵי נָרָה ג' אֶלָּא דִּיכוּל לְהִיּוֹת פִּן קְאָמְרִי: דָּף ל"ז ע"א בַּד"ה

ממטע וכו' ונר' לרשפ"א דלא מוקי וכו' עכ"ל מק' המפ' דמאי פריד' הָתָם בפי' המוכר את הבית
דסיפא לא אתיא כר"ש דאזיל בתר פדיון הא רישא נמי לא אתיא כר"ש וע"כ דהאי תנא ס"ל
פנותיה בתדא ופליג עליה בתדא ונ"ל דהנה בפי' המוכר את הספינה דפ"ב מבןאר דלר"ש גם במקר
בשמנה אמות הוו מפנורין ורבא פסיק הָתָם דבי"ו אמות וע"כ דלרבא לית הלכתא כר"ש והר"מ
בפ"ז מה' פלאים פ' כר"ש וכו' מר"ן בכ"מ משום דבירוש' אפסיקא הלכתא כר"ש ע"ש ובפ' כ"ד
מה' מכירה פ' בי"ו אמה ומה' תרתי דסתנן פי' עכ"ל נ"ל דהר"מ סובר דלרבא דאמר מד"א עד
י"ו אמה ע"כ כר"ש דלרבנן משמנה אמות מבע"ל דמדלר"ש בפלגא לרבנן בפלגא וכמ"ש שם
בגמ' לעיל וע"ש בפרשב"ם בדברי רבא וכינון דע"כ רבא כר"ש צ"ל דריש מודה במקר דבי"ו
משערי' ולא קאמר בשמנה אלא גבי פלאים דיש לחלק בין פלאים למפר פמו שנר' גם מדברי
התוס' פאן בקושיתם וס"ל להר"מ דלא אמרי' האי סברא דבפלגא אלא גבי פלאים וגם ס"ל
להר"מ פן בסברת רבא פדי להסכים להלכה הירוש' עם הבבלי ולפ"ז י"ל דגם התוס' ס"ל פן
בדברי רבא ובקושיתם לא הוק"ל אלא לסברת הגמ' בפי' הספינה דמדמה פלאים למקר מה יענה
להי' ברייתא דהמוכר את הבית ות' דבתדא הוא דס"ל כר"ש וכל זה לסברת הגמ' דכלאים ומקר
פי' הדדי ניהו אכל לסברת רבא אתיא פולה כר"ש ונהגמ' דפי' המוכר את הבית דבעי לאוקומי
פולה כר"ש אזיל בשי' רבא וניחא הפל שפיר: ע"ב גמ' אמרי נהרדעי האי מאן דזבין דיקלא וכו'
כ' הרב בש"מ בש"מ ר"מ דהא דנקט דיקלא ולא נקט אילן משום דבאילן פיון דגזעו מחליף לא
מסיק אדעתיה שימות ולא משייר ליטע אחר במקומו אבל בדיקלא דאין גזעו מחליף משייר ליטע
אחר במקומו ונדוקא באילן הוא דתנן אם מתו אין לו קרקע ע"ש וי"מ ע"ז דא"כ מאי פריד' בערכין
די"ד ע"ב ונהאמרי נהרדעי האי מאן דזבין דיקלא וכו' ומאי פריד' הא הָתָם באילנות מייירי ונ"ל
דנהרדעי לענן שלא יוכל המוכר לחפור נמי מייירי מדקאמר עד תהומא ולענן זה אילן כ"ז שהוא
חי שנה לדיקלא ולא כ' ר"מ לחלק ביניהם אלא לענן אם מתו: דף ל"ח ע"א תוס' בד"ה קני וכו'
ולרשפ"א נר' וכו' עכ"ל לפ"ז ניחא גם קושיתם הראשונה ממתני' דאם מחו די"ל כמ"ד מוכר
בעין רעה ונהיינו לשי' רשפ"ם לעיל דר"ע פליג אמתני' וס"ל קונה ב' אילנות קנה קרקע אבל
לפי מ"ש התוס' לעיל דר"ע מודה צ"ל בקושני' הא' כתי' ר"י גם לפ"ד רשפ"א הללו א"צ למ"ש
התוס' לעיל בד"ה מוכר וכו' אהיהא דפי' המוכר את הבית ע"ש אלא די"ל דנהגמ' הק' אי ר"ע האמר
מקדיש בעין יפה מקדיש ומקום האילן קדיש והו"ל לאפרוקי אגב ארעיייהו: ע"ב רשפ"ם בד"ה
אפי' וכו' פגון חברין וכו' עכ"ל כ' מהרש"א ז"ל דירא למחות בפני ב' שיכולין לו' משום דע"כ
יודעין מקומו אבל פי' מחי בפני ב' שאין יכולין לו' אף דהמחאה נשמעת ע"י חברך חברא אית
ליה מ"מ לא ינדע ע"כ את מקומו ע"ש ולפ"ז מ"ש רשפ"ם בד"ה מחזיקין דהאדנקט בורח ל"ד
דה"ה לכל מרחיקי ארצם לא כ"כ אלא לס"ד דגמ' אבל למאי דמסיק דרב קמ"ל ההמחאה בפני
ב' שאין יכולין לו' בע"ב למנקט פורע דכל מרחיקי ארצם איף להם יראה והוא פבורח דירא לא
יאמר אפי' בפני ב' שאין יכולין לו' דת"א פן יודע מקומו אבל לפמ"ש מהרש"א בתחלה א"ש
דברי רשפ"ם אפי' למסקנא ועפ"י דברי מהרש"א דאפי' בורח דירא פי' מחי בפני ב' שאין יכולין
לו' לא ינדע מקומו ניחא מה שהשמיט הר"מ בפ"א מה' טוען האי דינא דבפני ב' דאין יכולין לו'
די"ל דכינון דכ' דבורח ע"י מרדין אין מחזיקין בנכסיו מינה שמעינן דהמחאה בפני ב' שאין יכולין
לו' לא הוי המחאה דאי הוי המחאה בבורח ע"י מרדין אמאי אין מחזיקין הא יכול למחות ע"י
שנים שאין יכולין לו' דאז לא יש לו יראה מזה לפ"ד מהרש"א ופ' כשמואל דלרב אפי' ע"י מרדין
מחזיקין לפ"ד מהרש"א דמ"ש האי יראה מהאי יראה וע"ש להלח"מ ועיין בתוס' לקמן בד"ה

ר"פ אָבֿל קָשָׁה עַל דְּבָרֵי מְהַרְשֵׁ"א שְׁהָרִי כָּל הַפּוֹסְקֵי פ' פָּרָב וּפ' דְּמַחְמַת מְרַדִּין אִין מַחְזִיקִין וְהֵם תְּרַתִּי.

דְּסִתְרֵן לִפ"ד מְהַרְשֵׁ"א וְאִין לֹו' דִּפ' דְּלֵא פָּרָב בְּהָאֵי סְבָרָא וּס"ל פִּינֵן דִּנְרָא פֻן יְנוֹדַע מְקוֹמוֹ אִפִּי ע"י ב' שְׂאִין יְכוּלִין לֹו' יִרְאָה הוּא וּס"ל דְּכִינֵן דְּקִי"ל פָּרָבָא דַע"י מְרַדִּין אִין מַחְזִיקִין וְקִי"ל כִּר"ז בִּר"פ לְקַמֵּן וְהִנְהוּ ע"כ דִּס"ל דְּהַמְחָאָה בְּפָנֵי ב' שְׂאִין יְכוּלִין לֹו' מְהַנְיָא בַע"כ דְּלַעֲגוּן יִרְאָה לַעוֹלָם יִרְאָה הוּא הָא לִיתָא דַא"כ אֲמַאי הִנְצָרָה הַגְּמָרָא לְאַתּוּיֵי הָא דְרַב עֲנָן הוּל"ל דְּשִׁמוּאֵל לֹא הִבִּין פֻן בְּדָבָרֵי רַב מִשּׁוּם דִּס"ל דְּלַעוֹלָם אֵיפָא יִרְאָה אֱלָא ע"כ דִּס"ל לְהַגְמֵ' דְּלֵיפָא מֵאֵן דְּפָלִיג עַל רַב בְּזָה דְּכִי מֵאֵי בְּפָנֵי ב' יְכוּלִין לֹו' תּוֹ לֵיפָא יִרְאָה וְדוֹחֵק לְחַלֵּק בֵּין יִרְאָה דְּמְרַדִּין לִירְאָה דְּמִמוֹן דְּדָא וְדָא אַחַת הֵן ע"כ נִרְאָה עֵיקָר כַּמ"ש מְהַרְשֵׁ"א בְּרִישׁ אָמִיד וְעֵינֵין לְהַרְמִב"ן וְ"ל בַּחִי: תּוּס' בַּד"ה דְּסִתְמָם וְכו' וִי"ל דְּוֹדַאי גְּבִי גִט וְכו' עכ"ל לְכַאֲוֹרָה אִפְתִּי קָשָׁה דְּהִכָּא אָמְרִי דְּוֹקָא מִיְהוּדָה וְגַלִּיל אָבֿל שְׂאָר אַרְצוֹת שְׂיִירוֹת מְצוּיוֹת אִפִּי מַח"ל לְאַרְצֵי וְאֵלּוּ הֵתֵם אָמְרִי דְּמַח"ל לְאַרְצֵי צָרִיף שְׂיִאֲמַר בִּפְ"נ וּבִפְ"נ הָרִי שְׂאִין הַשְׂיִירוֹת מְצוּיוֹת מַח"ל לְאַרְצֵי וְעֵינֵין לְהַרְבֵּשׁ"מ בִּשׁ"מ מ"ש בְּזָה ע"ש וּנ"ל דַּבַּח"ל יֵשׁ מְקוֹמוֹת רְחוֹקִים שְׂאִין הַשְׂיִירוֹת מְצוּיוֹת מִשְׁם לֹא"י וְיֵשׁ מְקוֹמוֹת קְדוּבוֹ שְׁהַשְׂיִירוֹת מְצוּיוֹת מִשְׁם וְהֵתֵם פִּינֵן דְּאֵיפָא מְקוֹמוֹת רְחוֹקִים ל"פ רַבְּנֵן וְתַקְנֵנוּ דַּבְּכ"מ מַח"ל לְאַרְצֵי צָרִיף שְׂיִאֲמַר בִּפְ"נ וּבִפְ"נ וְהִכָּא פִּינֵן דְּאֵיפָא מְקוֹמוֹת קְרוּבוֹת לֹא פְּסִיקָא לִיהָ וּלְכַף נִקְטָה יְהוּדָה וְגַלִּיל מִקְלֵתָא פְּסִיקָתָא וְעַפִּי"ז נִיחָא מֵהַ שְׁמַק' הַמִּפ' עַמ"ש הַמִּשׁ"ל בַּה' ק"פ דְּבָנֵי ח"ל גְּמִי חֵיִיבִין בְּרִאָה וְק"פ ע"ש מַגְמ' דְּגִיטִין הַלְזוּ דְּאָמְרִי מֵא"י שְׁכִיחֵי עוֹלֵי רְגָלִים אָבֿל מַח"ל לֹא שְׁכִיחֵי עוֹלֵי רְגָלִים ע"ש וְעַפִּי"ז נִיחָא דְּבָנֵי ח"ל לֹא מַחְזִיקֵי אֱלָא הַקְרוּבִים שְׁיִכוּלִים לְבֹא בְּתוֹף שְׁלֵשִׁים יוֹם וְכַמ"ש ה' שְׂאֵלֵת יַעֲבֹץ ח"א סִי קכ"ז ע"ש וְכִינֵן דְּאֵיפָא בְּנֵי מְקוֹמוֹת הַרְחוֹקִים דְּאֵינָם חֵיִיבִין וְלֵיפָא עוֹלֵי רְגָלִים ל"פ רַבְּנֵן וְתִיקְנוּ בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת בַּח"ל שְׂיִאֲמַר בִּפְ"נ וּבִפְ"נ וְעֵינֵין לְמַהֲרִי"ט וְ"ל מַס' בְּנֵי יְהוּדָה ח"ב דִּף כ"ח ע"ש: בַּד"ה אִין וְכו' בְּהָא ל"פ שְׁמוּאֵל וְכו' עכ"ל וְהו"ה דְּהו"מ לְאוֹכוּחֵי מְדַפְרִיף דְּרַב אֲדָרְבִּי וְלֹא מְשַׁנֵּי פֻאן מַחְמַת מְמוֹן פֻאן מַחְמַת מְרַדִּין אֱלָא דְּהַגְמֵ' גּוּפְיָה דְּלֹא מְשַׁנֵּי הָכִי מִשּׁוּם דַּא"כ לִפ' לְשִׁמוּאֵל וּלְכַף נִקְטוּ פֻן: בַּד"ה אָמַר ר"ז וְכו' דְּהָא לֹא יָדַע אֲמַאי קָרִי לִיהָ גְזֵלָן וְכו' עכ"ל לִפִּי זֶה אֵי אָמַר אַרְעָאֵי סָגִי וְלֹא בְּעֵי תְּבַעֲנָא וּבְסוּמָף פְּתַב דְּבַעֲי תְּבַעֲנָא וְצ"ל דְּבַדְבוּר זֶה קָאֲמַר דְּאִפִּי אָמַר תְּבַעֲנָא פִּינֵן דְּלֹא אָמַר אַרְעָאֵי לֹא יָדַע אֲמַאי קָרִי לִיהָ גְזֵלָן וְהו"ה פִּי אָמַר אַרְעָאֵי וְלֹא אָמַר תְּבַעֲנָא לֹא מְהַנְיָ דְּבַעֲי אֲדַעֲאֵי וְתְּבַעֲנָא: דִּף ט"ל ע"א גַּמ' לְדִידִיָּה לֹא תְּפָרוּ וְכו' מְפֻאן יֵשׁ לְהוֹכִיחַ דְּהַנְשַׁבֵּעַ שְׁלֹא יֵאֲמַר לְחַבְרִירוֹ דְּבָר דִּיכּוֹל לֹו' לְאַחְרֵינֵי שְׂיִאֲמָרוּ וְעֵינֵין בְּמִרְוֹן בִּשׁ"ע י"ד סִי רַכ"א דִּין יו"ד וְע"ש עוֹד דַּע"י כְּתָב יְכוֹל לְכַתְּוֹב וְע"ש לְהַכְנִיחַ ג' בְּסוּף הַגְּה"ט ע"ש: ע"ב בְּפִירְשַׁב"ם וּמ"ד וְכו' הַגְּהָה תְּמִיָּה לִי וְכו' עכ"ל נִרְאָה דְּהַגְּהָה זֹו קָאֵי אִפִּי רַבּוּתֵינוּ שְׁהִבִּיא אַח"כ דְּהִכָּא שְׂיִיכָא לַה"ה וּמַק' שְׁפִיר נּוֹקְמָה דְּפָלִיגֵי פְּדַאֲבֵי דְּאָמַר פֻּל מִקְלֵתָא דְּעַבְדִּיא לְאַגְלוּנֵי דְּלִית בָּהּ מִשּׁוּם לַה"ר שְׁהִבִּיא רַשְׁבֵּ"ם לְעֵיל: תּוּס' בַּד"ה מ"ד וְכו' תְּמִיָּה לַה"ה לִישְׁנָא וְכו' עכ"ל נִר' דִּס"ל דְּמַאי דְּאָמְרִי מ"ד ס"ל דְּהוּי מְחָאָה הִינּוּ דְּכִינֵן דְּבִשְׁלֹא בְּפָנֵינוּ בַעֲי' ג' גַּם בְּפָנֵינוּ בַעֲי' ג' דְּלֹא פְּלוּג רַבְּנֵן דְּלֹא פְּדַמְשַׁמַּע מְפִירְשַׁב"ם וְהַשְׁתָּא ק"ל שְׁפִיר דְּרַבָּא אֲדָרְבָּא וּמְדָלָא ק"ל דְּשִׁמוּאֵל אֲדַשְׁמוּאֵל דְּלַעֲלִיל ס"ל דְּמְחָאָה שְׁלֹא בְּפָנֵינוּ הוּי מְחָאָה דְּקָאֲמ' וְכִי לְמַחוֹת בְּפָנֵינוּ הוּא צָרִיף וְרַב עֲנָן אָמַר מְשַׁמִּיָּה דְּשִׁמוּאֵל הַמְּחָאָה בְּפָנֵי ב' שְׂאִין יְכוּלִין לֹו' מוֹכַח דְּמְחָאָה מְהַנְיָא בְּפָנֵי ב' נִר' דְּלֹא הוּוּ גְּרָסִי בְּפָנֵי ב' אָדָם וְכ"מ מְדַבְּרֵי הַתּוּס' לְעֵיל בַּד"ה ר"פ ע"ש: בַּד"ה וְצָרִיף וְכו' דְּהַלְכָה פְּבָר קִפְרָא עכ"ל נִרְאָה מְדַבְּרֵיהֶם לְהָא דְּאָמַר רַבָּא הִילְכְתָא צָרִיף לְמַחוֹת וְכו' וְכ"נ מְפִירְשַׁב"ם בַּד"ה ה"ג גַּם הָרִי"ף לֹא הִבִּיא דְּבָרֵי רַבָּא וְעֵינֵין לְהַרְמ"ה: דִּף מ' ע"א בְּפִירְשַׁב"ם

בד"ה הודעא וכו' דקי"ל המלנה את חבירו בעדים וכו' עכ"ל אפי' למ"ד צריף ה"ד במלנה את חבירו בעדים אבל המודה לחבירו בעדים ולכ"ע א"צ לפורעו בעדים כמ"ש התוס' לעיל דף ה' ע"ש אלא פיון דקי"ל אפי' במלנה א"צ לפורעו בעדים מיתי לה מכ"ש: בא"ד אפי' הוציא על הלנה כ"י וכו' עכ"ל ס"ל כס' הרמ"ה שהביא הטור סי' ס"ט דבכ"ו א"י לו' פרעתי ולא קי"ל אלא דבכ"י יכול לו' פרעתי כמו שמבואר שם ע"ש: תוס' בד"ה מקחא וכו' שנוהגין לשלוח העדים עדותן באגרת וכו' עכ"ל צ"ל דס"ל לר"ת כמ"ש הרשב"א בתשו' ס"ב סי' שנ"ט דהא דאין מקבלין עדות שלא בפניו בע"ד גזירת הפתוב היא ע"ש ודלא כמ"ש הרמ"ה הביאו בש"מ בקמא דקי"ב דטעמא משום אינו מעיז ואינו מעיד אלא האמת ע"ש דלפ"ז ל"מ לשלוח עדותו בכתב דכיון דשלא בפניו מעיז ובעיקר ס' ר"ת ראיתי מק' מדתנו בסנהדרין דנ"ו גבי עדות דמגדף דבשעת גמר דין אהד מן העדים מעיד בפ' והב' אומר אף אני כמותו ולפ"ד ר"ת למה יפרש ברפת ה' יכתוב בכ"י דהרהור לאו כד"ד ולק"מ דאי אסור אין ראוי לביקה ונהי כמו אלם פם לפי ע"ש הג"א בפ"ב דכתובות דבד"נ מודה ר"ת לק"מ אבל ק"ל למ"ש הרשב"א בחי' למפות ד"ו דאפי' לשי' רש"י אי פותב עדותו והולף לב"ד ואומר אני מעיד על עאע זה הפתובה בב"י זה מהני ע"ש דלפ"ז אמאי לא יעשה כן גבי מגדף ודע שראיתי להרמ"ע סי' קכ"א שפתבדבדבר דבעי' דרישה וחקירה ודאי דל"מ פתב ידו ע"ש וק' דהא מדאורייתא גם בד"מ בעי' דו"ח פדאיתא בפ' אהד ד"מ ע"ש ור"ת מוקי לדרשא דספרי באלם מוכח דבשאר כל אדם גם מדאורייתא מהני פתב ידו וכמו שהק' התוס' מההיא דכותב אדם עדותו ע"ש בתוס' בכתובות ויבמות שכ' בשם ר"ת דמהני לשלוח עדותן אם זוכרין עדותן ע"ש: בד"ה קיום וכו' אע"ג דר"נ גופיה וכו' קיום שטרות שאני וכו' עכ"ל ק' לפ"ז מאי פריף רבא אי כמעב"ד דמי לבעי ג' הא בב' סגי לדין בדיעבד ור"נ בדיעבד קאמר דאי לכתחיל מאי מק' התוספות מדאמר ר"נ ב' שדנו וי"ל דס"ל להתוספות דר"נ מייירי בתרנוניהו בלכתחיל ובדיעבד ועי"ל דגבי קנן בשנים לא מוכחא מילתא וגבי שנים שדנו בעי' מוכחא מילתא כמ"ש התוס' בסה"ד.

כ' הרמ"ה דמפירכא דרבא שמעי' דלא ס"ל ב' שדנו דיניהם דין דר"נ בדיעבד מייירי ע"ש ואין פנונתו להוכיח דרבא ס"ל הכי דבפי' איתמר בגמ' ריש סנהדרין דרבא לא ס"ל פשמואל אלא דכוננתו להוכיח דה"נ ס"ל דלא פשמואל ונתם בסנהדרין ר"נ משמיה דשמואל קאמר וליה לא ס"ל: ע"ב גמ' נעשית מודעא לחבירתה כ' רשב"ם למתנה ומכירה וצ"ל דבמכר מייירי דאיכא עדים דאנוס הוא וכה"ג מהנאי מודעא אפילו לא הפירו באנוסו פיון דאיכא עדים על האנוס וכמ"ש הב"י סי' ר"ה דאם נעשית פבר מודעא כה"ג מהנאי אפילו להר' יונה ע"ש ולכף מתנה טמירתא חשיבא מודעא אפי' למפר: רשב"ם ד"ה לא פתבינן וכו' נ"ל טעמא דרבא וכו' עכ"ל משמע מלשוננו דסובר דמימרא בפ"ע היא דאמר רבא לא פתבינן מודעא אוביני ולא מפלל דהו' דתליוה ונבין איתמר וכיון דמימרא בפ"ע היא ע"כ דס"ל לרבא דבשדה סתם ל"מ מודעא דהא אמר לא פתבי' מודעא משא"כ לרב הונא י"ל דמודעא מהנאי ול"ק מ"ש מהרש"א בסה"ד: בד"ה האי עובדא וכו' אלא יעידו ששמעו וכו' עכ"ל הרמ"ה תי' בנה דאפילו יעידו לא יתחייב דייכול לו' משטה אני בה מה שאמרתי משפנתא וכו' ושוב דחה דא"כ לעיל ר"ל אמאי אצטרף רבא לו' עביד איניש דזבין דיניה ת"ל דייכול לו' משטר ע"ש ומדבריו אלה יש להוכיח דס"ל להרמ"ה דייכול לומר משטר בהודה בלא תביעה דלא כמ"ש הטור וש"ע בסי' פ"א דאי איתא מאי מוכיח מעובדא דלעיל הא התי' בלא תביעה מייירי ועיין להש"ף שם סקי"ב שהביא מדברי הרמ"ה שהביא דברי הרא"ש בסוף פירק המניח עיין שם: דף מ"א ע"א גמ' והלקתא חיישינן עיין להלח"מ

בפ"ה מה' זכיה ומתנה שיהבין בדברי ה"ה דלדעת הרמב"ם סתמא פסולה ודאי ולא מספיקא
ע"ש ולפ"ד דבברי ה"ה קשין להולמן שכ' ע"ד הר"מ שכ"פ רשב"ם ע"ש ודברי דברי רשב"ם
מפני שם דסתמא הוי ספיקא ואם הגבוהו ל"מ מניה לכ"נ דגם לדעת הר"מ סובר ה"ה דספיקא
הוי ולא כתב דפסולה ודאי אלא לאפוקי מסברת הגאונים שיהביא אח"פ ע"ש: תוס' בד"ה אומר
וכו' ה"ה זביני הכא הלואה ופי' הקונטרס וכו' עכ"ל אע"ג דהאי דהכא לא ידעי דמחיל ודמי
לאונאה דאמרי' ה"ה דלא הוי מחילה כ"ל מ"מ מדנקט בשמעתין מחילה בטעות מוכח דס"ל
מחילה בטעות לא הוי מחילה וע"כ דה"ק דמחילה בטעות לא הוי מחילה וכ"ש בזו דליכא מחילה
כ"ל ועיין להרמב"ן בחי': בא"ד צריף אתה לחלק כדפרישית עכ"ל ר"ל ה"ה דניחא ליה ליקו
בהימנותיה ויהיא דניחא לה ליפוק עלה שמה דאישות תרנייהו חד סברא אית להו ולרבא דסבר
גבי מוכר דשלב"ל משום מחילה בטעות ולא ס"ד ה"ה דניחא ליה ליקו בהימנותיה ע"כ דלא ס"ל
נמי ה"ה דשמה דאישות ולס' רבא מייתי שפיר ר"נ מאילונית דתקשה לך אילונית וע"כ לו' האי
סברא דשמה דאישות וא"כ ה"ה דמכר נמי מטעמא דניחא ליה דליקו בהימנותיה ודעינו כדפרישית
שפתבנו: ע"ב גמ' וכי אין אדם עשוי וכו' צ"ל דס"ל לרב דיוקא דרישא דמתני' עיקר דדוקא שלא
אמר ליה אדם הוא דלא הוי חזקה אבל זבנתא מפלגיא דזבנא מינה הוי חזקה ונתוס' לעיל בד"ה
שלא וכו' לשי' ר"ח קאמרי דקי"ל כן חזקה אבל לרב דיוקא דרישא עיקר וע"ז הוא דקאמר כן חזקה
דר"ח מסתברא ול"ק מה שהק' מהרש"א במ"ב ע"ש גם תירוצו אינו מחנור דהא מאי דקאמר
כן חזקה דר"ח מסתברא אתא לאפוקי סברת רב ולרב אפילו לא אמר דדר ביה חד יומא אלא
מפלגיא זבנתא דזבנא מינה מהני: תוס' בד"ה אתא וכו' וקסבר דמודה רשב"א במנה שחור וכו'
עכ"ל הר"מ בפ"ג מה' עדות כ' במנה שחור עדותן קיימת ואפי' במנה ומאיתם עדותן קיימת ע"ש
משמע מדברי דיותר יש להכשיר במנה שחור ממנה ומאיתם ולפי תי' התוס' אינו כן דברי רב
יהודה פוסל במנה שחור ומכשיר במנה ומאיתם וצ"ל דהר"מ מתרץ בקוש' התוס' כמו שתי'
הרמב"ן בחי' דרבא סברא דנפשיה קאמר ע"ש: בד"ה נחלקה וכו' דב"ש.

כר"י וכו' עכ"ל ק"ל לתי' זה דאפתי קשיא בברייתא דמייתי הגמ' במס' נזיר ד"ך ע"א לא נחלקו
בב' פתי עדים אחת אומרת ב' ואחת אומרת ה' על מה נחלקו על פת אחת וכו' והשתא ליפסול
בב' פתי משום נמצא אחד מהם פסול ולא יתורץ בתירוץ שיהי טעמא דבד"מ פשר משום דקם
לשבועה כמ"ש התוס' שם במס' מכות ע"ש וזה לא שייך בנזיר וי"ל דמה שהוצרכו התוס' שם
לטעמ' לשבועה משום דאיכא היקישא דמשפט אחד והקש זה הוא מקרא דמפה בהמה ישלמנה
ומפה אדם יומת משפט אחד דאתקשו ד"מ לד"נ כמ"ש התוס' ריש סנהדרין ע"ש אבל בנזיר
דליכא היקיש' דמשפט אחד פשר דהא בר"נ טעמא משום דכתיב והצילו העדה ודע דק' בדברי
הר"מ דבפ"ב מה"נ פ' כמתני' דנזיר ובפ"ג מה' עדות פ' כרשב"א וסתראי גינהו לפי סוגיית הגמ'
ועיין לה' אורח משור וזה קרבו העדה שם בנזיר ולה' דברי אמת בקו' דע"ו ע"ב ע"ש: דף מ"ב
ע"א פירשב"ם שותפין וכו' דכ"ע יש שותפין וכו' כ"ש אומן וכו' עכ"ל לפ"ז לכ"ע תנינן שותף
במתני' ומאי דאמרי' שמואל תני אומן היינו תני בברייתא ולא במתני' דבמתני' כיון דתני אריס
אע"ג דאיכא אריס דיש לו חזקה ה"נ בדין דליחגי שותף כמ"ש התוס' בד"ה חבל וכו' אבל
בברייתא דתני שמואל לא תני בה אריס ומאי דנקט הגמ' לקמן דמ"ה ע"א פיסקא אומן אין לו
חזקה היינו ברייתא דשמואל ומה שפירש רשב"ם שם דאמתני' קאי היינו לשיטתו אבל לר"ג
אברייתא קאי וניחא טפי לשי' ר"ג לישנא דנקט בפיסקא אומן אין לו חזקה דהוא לישנא דברייתא
ממש ועמ"ש מהר"ם לובלין ולפ"ד פיסקא דאומן אין לו חזקה אמילתא דשמואל קאי ולא אמתני'

ולא אַברִיִּתָא וְהוּא דְחֻק: ע"ב בד"ה שְׁוֹתֵף וכו' דִּילָמָּה בְּשַׁאֲר אַרְיִסִין קֵאמ' וכו' עכ"ל וְהָא דְלָא הוּק"ל מַאי פְּרִיק הֲגַמ' גִּימָא פִּיּוּרְד בְּרִשׁוֹת דְּשַׁאֲר אַרְיִסִין דִּינֵשׁ לוֹ חֲזַקָה קְאָמֵר י"ל דַּא"כ לָא הוּל"ל פִּיּוּרְד בְּרִשׁוֹת דְּלָהָא מִקְלָתָא דִּינֵשׁ לוֹ חֲזַקָה גַּם יוּרְד שְׁלֵא בְּרִשׁוֹת יֵשׁ לוֹ חֲזַקָה אֱלָא ע"כ אִין לוֹ חֲזַקָה קְאָמֵר וּא"צ לַמ"ש מְהַרְשֵׁ"א ז"ל עֵינֵן שָׁם: בד"ה שְׁבַח וכו' אֲבָל בְּמָה שְׁהֲמַת טָרַח לְמָה לֹא יִקְחוּ וכו' עכ"ל אע"ג דְּבִשְׂי רַש"י קִינְיָמִי דְּבַעְלוּ מְאִילֵיהֶן מִיִּבְרִי וְלֹא טָרַח בְּזִרְיָעָתָן מ"מ אִיפָא טִירְחָא דְּהַשְׁקָאָה וְכִינְצָא: דָּף מ"ג ע"א גַּמ' הַב"ע בְּשִׁקְנוּ מִיָּדוּ וכו' לַפּמ"ש הַתּוֹס' ר"פ הַכּוֹת' בד"ה קְנוּ דְּבִבְרִיִּתָא ל"מ קִנְיָן ע"ש צ"ל דְּהָא דְּקְאָמֵר הַב"ע בְּשִׁקְנוּ מִיָּדוּ דְּהִינְנוּ מִתְּנָה גְּמוּרָה וְלֹא בְּלִשׁוֹן סִילּוּק מִיִּבְרִי דְּאִין סְבָרָא לְחַלְק בֵּין שְׁוֹתֵף לְאִינֵישׁ דְּעֵלְמָא וכו"נ מְדַבְּרִי הַג"א בְּשִׁמְעָתִין דְּלִשְׂי הַתּוֹס' לָא בְּלִשׁוֹן סִילּוּק מִיִּבְרִי לַמְּסַקְנָא ע"ש וְעַפִּי"ז הִיָּה נ"ל לִינִישׁב מַה שְׁהָק' מְהַרְשֵׁ"א דְּמַאי מַק' רַשְׁבָּ"ם לַהִי"מ גִּימָא דְּהַגְמָרָא מוּקִי בְּשִׁקְנוּ מִיָּדוּ לְחִידוּשָׁא דְּאַפְכִי בְּאִין לִי מְהִי ע"ש דִּי"ל דְּסוּבֵר רַשְׁבָּ"ם דְּלַהִי"מ דְּלִשׁוֹן אִין לִי אִינּוּ אֲפִילוּ לִשׁוֹן סִילּוּק ל"מ קִנְיָן וְלַהִי"מ ע"כ פִּי מוּקִי לָהּ בְּשִׁקְנוּ מִיָּדוּ בְּלֹא לִשׁוֹן סִילּוּק מִיִּבְרִי שׁו"ר דְּהָא לִיתָא דְּאָם פֶּן קִשְׂיָא לַהִי"מ מַגְמ' דַּר"פ הַכּוֹתֵב דְּמַהֲנִי קִנְיָן אִפִּי בְּלִשׁוֹן אִין לִי ע"ש וּמ"מ נַר' לִינִישׁב קוֹשְׁי' מְהַרְשֵׁ"א דְּפִלְגוּגְתָא דַּר"י וַר"נ הִיא בַר"פ הַכּוֹתֵב אִי מְהִי קִנְיָן בְּלִשׁוֹן סִילּוּק ע"ש וּמַאי דְּמוּקִי הַגְמ' בְּשִׁמְעָתִין בְּשִׁקְנוּ מִיָּדוּ לְרַב יוֹסֵף בְּמִתְנָה גְּמוּרָה מִיִּבְרִי וְלֹא בְּלִשׁוֹן סִילּוּק וְלַר"נ דְּקִי"ל פְּנוּתִיָּה מְהִי אִפִּי בְּלִשׁוֹן סִילּוּק וּא"כ לְרַב יוֹסֵף לִיפָא חִידוּשָׁא וְע"ז מַקְשָׁה רַשְׁבָּ"ם דְּנוֹקְמָה בְּלֹא יְהָא לִי דְּהִי חִידוּשָׁא לַכ"ע אִפִּי לַר"י: שָׁם גַּמ' הָרִי מְעַמִּידָה בְּפִנֵי בַע"ח הַק' מְהַרְשֵׁ"א בַּמ"ב נוֹקְמ' בְּאִית לִיָּה אַחֲרִיתִי ע"ש וְלַק"מ דְּנוֹדָי בְּדָלָא יָדְעִי אִם יֵשׁ לוֹ ב"ח פְּלָל אֱלָא דְּחִיִּישִׁינּוּ דִּילְמָא אִית לִיָּה ב"ח וְכַמ"ש הַרְמ"ה ע"ש וּא"כ אִפִּי בְּאִית לִיָּה אַרְעָא שְׁמָא יֵשׁ עָלָיו ב"ח יוֹתֵר מְשִׁיעוּר הִיא אַרְעָא וּבְגַמ' לְקַמֵּן הָכִי פְּרָכִי אִם הוּא יוֹדַע בְּעַצְמוֹ דְּאִית לִיָּה אַרְעָא שְׁיעוּר הַב"ח שְׁעָלָיו א"כ אִינּוּ מְעַמִּידָה בְּפִנֵי בַע"ח וְאִי יוֹדַע הוּא דְּלִית לִיָּה אַרְעָא שְׁיעוּר הַב"ח וְצָרִיף לִיטְוֹל מְזָה מַאי מְהִי לִיָּה ס"ס הָא ל"ל וּמְשַׁנֵּי דְּלָא נִיחָא לִיָּה לְמַהֲנִי לְוָה רַשְׁע וְלֹא יִשְׁלַם וְכ"כ בַּש"מ בְּקִיצוּר ע"ש: תּוֹס' בַּד"ה אִין לִי וכו' וּא"ת דַּבְּפ' הַשּׁוֹלַח וכו' עכ"ל הָא דְּלֹא נִיחָא לְהוּ לַמִּי דְּהֵתֵם בְּשִׁקְנוּ מִיָּדוּ פִּינּוּ דְּכּוֹתֵב קִתְנִי וְעֵינֵן בְּמְהַרְשֵׁ"א בַּגַּמ' ר"פ הַכּוֹתֵב דְּמַה"ט לָא פְּרִיף הַגְמ' שָׁם אֱלָא עַד דְּמִיִּתִי בְּרִיִּתָא ע"ש מְשׁוּם דַּס"ל דַּל"מ קִנְיָן בְּלִשׁוֹן גְּרוּע וְהַגְמ' דְּקְאָמֵר הַב"ע בְּקִנְיָן מִיָּדוּ בְּמִתְנָה גְּמוּרָה מִיִּבְרִי וְכֵן הִיא שִׂי הַתּוֹס' כַּמ"ש בַּהַג"א אֲבָל לִשְׂי רַש"י וְרַשְׁבָּ"ם דְּמַהֲנִי קִנְיָן בְּסִילּוּק נִיחָא קוֹשְׁיָתֵם וְעַפִּי"ז יֵשׁ מְתַרְצִים מַאי דְּקִשְׂיָא לְהוּ לִשְׂי הִי"מ שְׁהִבִּיא רַשְׁבָּ"ם מַה יַעֲנוּ בְּקוֹשְׁי' הַתּוֹס' דְּתִי הַתּוֹס' לֹא יִתְכֵן לִשְׂי הִי"מ דְּכִינּוּ דְּאִינּוּ אֱלָא לִשׁוֹן לֹא הִיָּה לִי מַה מוֹעִיל בְּעַבְד לִשׁוֹן גְּרוּע וְעַפִּי"ז נִיחָא דְּמוּקְמִי הִיא דְּעַבְד בְּקִנְיָן מִיָּדוּ: בַּד"ה וְלִיסְלָקוּ וכו' וּא"ת וְהָא בַעִי וכו' עכ"ל הָא דְּלֹא קְבַעוּ לְעֵיל פִּי מוּקִי לְהָא דְּשִׁמוּאֵל בַּכַּת' דִּין וּדְבָרִים וכו' מְשׁוּם דִּי"ל דְּהַמְעָרְעֵר קְמַעְרָעֵר עַל הַמּוֹכֵר שְׁמֹכֵר לְהֵם דְּהַשְׁתָּא רָאָה הַעֲדוֹת בְּכִשְׁרוֹת קוֹדֵם שְׁקִנּוּ וְכַמ"ש הַרְמ"ה בְּשִׁמְעָתִין ע"ש וְנִיחָא שְׁפִיר גַּם דְּבָרִי הַתּוֹס' דְּנִגְדָה ד"ג ע"א ע"ש וְעֵינֵן לַהִב"י ס"ס"י ל"ג וּמ"ש הַש"ף סִי ל"ז סַקל"ב דְּלַעִיל י"ל בְּסִילְקָא עַצְמוֹ קוֹדֵם שְׁרָאָה הַעֲדוֹת ע"ש אִינּוּ נְכוּן דַּא"כ לָא מַקְרִי שְׁוֹתֵפִין וְדַע דַּלְפַּמ"ש הַרְא"ש בְּתִשׁוּי' פְּלָל נ"ז בְּטַעְמוֹ שְׁל דְּבָר לְחַלְק בֵּין דְּיִנְיָנִים לְעַדִּים מְשׁוּם דְּדִינְיָנִים אַע"פ שְׁרָאוּ אִין מְחוּנְיָבִין לְדוּן וְלֹא מַקְרִי תְּחִילָה אֱלָא בְּשַׁעָה שְׁיִשְׁבּוּ לְדוּן וְהִי תְּחִילָתָן בְּכִשְׁרוֹת ע"ש נִיחָא מ"ש הַתּוֹס' בְּנִגְדָה מִמְתְּנִי דְּכָל הַרְאוּי לְדוּן ע"ש פִּינּוּ דְּגַבִּי דְּיִנְיָנִים בַּכַּה"ג מַקְרִי תְּחִילָתָן בְּכִשְׁרוֹת וְיֵשׁ לְהַבִּין מַנ"ל דְּגַבִּי דְּיִנְיָנִים בַּעִי תְּחִי בְּכִשְׁרוֹת הָא בְּעַדוֹת לֹא נ"ל אֱלָא מַקְרָא דְּוְהוּא עַד אוּ רָאָה כַּמ"ש רַשְׁבָּ"ם לְקַמֵּן דַּק"ח וְצ"ל מְכָל הַרְאוּי לְדוּן דְּקַבְּלָה הִיא כְּף בִּינְד תְּכַמִּים וְהִי כְּמוֹ יִלְפוּת' וּמַעֲתָה

צדקו דברי מהרש"א שם בנדה שכ' דלפמ"ש התוס' שם לחד תי' דההיא דכל הראוי לדון ר"מ היא ל"ק מ"ש משמעתין ע"ש ודלא כה' עה"ש סי' ז' ע"ש מ"ש ע"ד מהרש"א ו"ל: שם גמ' והתניא בני העיר שנגנב להם ס"ת וכו' הקשה ה' קול אליהו ח"א חח"מ סי' ל"ה היכי מהני סילוק אפי' בקנין בס"ת שנגנב הא קי"ל כר"י דגזול ולא נתיאשו בפעלים שניהם א"י להקדיש וה"נ פיון שנגנב א"י ליתנו במתנה פיון שאינו ברשותו ומה מועיל הקנין ע"ש ובנדאי שכן הוא דאפילו לשי' רש"י ורשב"ם שכתבתי לעיל דמהני קנין אפילו בלשון סילוק מ"מ ה"ט דמהני משום דהוי פהקנה לו כמ"ש הרא"ש ר"פ הפותב ע"ש אלא די"ל דמאי דאמר' הכא גבי ס"ת וליסלקו היינו ר"ל באופן המועיל והיינו ע"י חיוב דמחייב עצמו להקנותו להם פשיבא לרשותו דחיוב מהני אפי' בדבר שלבל"ע מיהו רשב"ם כ' בסילוק וקנין ואפשר דכ' פן למאן דפליג אר"י עיין בפ' מרובה דס"ח ע"ב ע"ש אכל לר"י הקושניא הוא ליסלקו ע"י חיוב דחיוב מהני אפי' לדבר שאינו ברשותו לכ"ע כמ"ש מהריב"ל סי' ל"ז ע"ש: ע"ב תוס' בד"ה פגון וכו' והו"מ לשנויי וכו' אלא דאמר דראובן מכרה ללוי וכו' עכ"ל אע"ג דקי"ל פכחמים דפליגי על אדמון בפ' ב' דייני גזירות דק"ט דהעורר על השדה והוא חתום עליה בעד אבד זכותו ע"ש וא"כ ה"נ אי העיד דראובן מכרה ללוי שוב לא יוכל לטעון דראובן גזלנא מ"מ הא אמרי' לעיל ד"ל דדוקא בפעשה מעשה הוא דאבד זכותו אבל דיבורא אמרי' ע"ש וס"ל להתוספות דעדות בע"פ נמי דיבורא הוא דהוי ולא חשיב מעשה דלא כמ"ש הריטב"א לעיל ובשמעתין הביאו ה' הפגיה להרמ"ה לעיל ד"ל דס"ל דעדות נמי הוי מעשה ומה"ט הוא דפריף הגמ' וכיון דאסהיד דלוי היכי מצי מפיק ליה ע"ש ולדברי התוס' קושית הגמ' היא דכיון דדריף הודאה הוי כמו מעשה דהא הודה שהיא דלוי ולא דמעיד בתורת עדות דראובן מכר ללוי וע"ש בתוס' בפ"ב דייני גזירות ע"ש ול"ק מה שהק' הרב הפגיה להרמ"ה לעיל ד"ל ע"ד מהרימ"ט ח"ב חח"מ סי' י"ח ע"ש ומן האמור ק' עמ"ש מהרש"א בואין לו' שכ' התוס' בדיבור זה דכוננתם דמעיד שמעון שיהודה מכר ע"ש וזהו למאי דמסיק דמעיד דלאו דיהודה אבל לס"ד דגמ' ע"כ דמעיד דיהודה מכר ללוי והשתא ק' מאי פריף הגמ' פיון דאסהיד דלוי היכי מפיק לה הא פיון דהעדות היא דיהודה מכר ללוי הא מצי מפיק לה ולא אבד זכותו כמו דמפיק מלוי אע"פ שהעיד דראובן מכר ללוי כמ"ש התוס' בהו"מ לשנויי וכו' וי"ל דגם בואין לו' שכ' התוס' נימא דה"ה דהו"מ לשנויי הכי כמ"ש לפירשב"ם: דף מ"ד ע"א גמ' מדמיה מי מיאש וכו' קשיא לפירשב"א שכ' התוס' לעיל בד"ה פגון וכו' דיהודה זבין מראובן מאי פריף הגמ' הא אפי' יזכה בה יהודה שמעון יטול דמיה מראובן דהא יהודה גופיה מראובן הוא דזבין וצ"ל דהגמ' פריף לשנוינא דאבע"א דלעיל: פרשב"ם בד"ה ופרקינן וכו' דשמעיניה דמיאש וכו' עכ"ל הא דלא ניחא ליה לו' דאיתא כמ"ד סתם גזילה יאוש בפעלים משום דא"כ גם יהודה לא יטלנה מלוי דהא איפא שטר מכירה מראובן ללוי אלא ע"כ דבעי' שמעיניה דמיאש ויהודה לא נתיאש ועיין להרמ"ה ו"ל: ע"ב גמ' שורו ונמורו אפותיקי וכו' עיין לבעה"ת דקפ"ג ע"א שהוכיח מסוגינן דאפילו אפותיקי בשטר הדין פן דאל"ה ליחוש דילמא אפותיקי בשטר ע"ש: שם גמ' וליחוש דילמא דאקני הוא וכו' מפאן הק' הרב"ד עמ"ש הר"מ בפ"ג מה' מכירה דבמטלטלין דניידי בעי' צבורין דא"כ מאי פריף דילמא דאקני הא בעידנא דכ' ליה לא הוי צבורין והר"מ כתב דמטלית פריף וכו' הלח"מ דלפ"ז למאי דמוקי דקאמרי' עדים וכו' הוי ברייתא לצדדין דבפריה אפי' לא קאמרי' עדים ובטלית בעי' דקאמרי' עדים והוא דוחק ע"ש וליתא דכיון דלמאי דמוקי לה דקאמרי' עדים וכו' ל"צ לאוקמתא דקנה ומכר לאלתר אפי' בפריה בעי' דקאמרי' עדים דאל"ה ליחוש דילמא אקני מטלטלי אגב מוקרעני ולא מפח קושניא דאקני ומ"מ ק' מ"ש הר"מ

בפ"ט מה' עדות גבי פרה וטלית חיישי' שפא כ' לו דאקני ע"ש וצ"ל לפ"ד דע"מ דלא קאי הר"מ
אלא אטלית ולצדדין קאמר בפרה שפא כ' לו מטלטלי אגב מקרקעי ובטלית דילמא כ' לו דאקני
ומה שק' מפאן לס' הרשב"א דבשעבוד דאקני יכול לחזור בו קודם שקנה עיני בתנאים סי' קי"ב
סק"ג: שם הב"ע דמפיר בה וכו' עיין להר"מ בפ"ו מה' עדות ומ"ש מר"ן הכ"ח שם דאפי' ר"ז
מודה דבסתם חוזר עליו ע"ש וכ"כ התוס' בפ"ק דמציעא די"ד ע"א בד"ה שעבוד וכו' לשמואל
והיא סברת רב זביד והו"מ התוס' לתרוצי לשמואל במפיר בה אלא דניחא להו לאוקומי בר"ז
וצ"ל דס"ל להתוס' שם כתי' קמא שכ' לעיל דמ"ג ע"א בד"ה מפני דלתין בתרא הא בלא"ה צ"ל
במפיר בה מיהו י"ל דס"ל דר"ז פליג על ר"פ בהא דאפי' מפיר בה חוזר עליו ונדוקא לענין
תרעומת הוא דמהני טעמא דמפיר אבל הר"מ ס"ל דר"ז מודה בהא מילתא דכינן דהפיר בה אינו
חוזר עליו ודע דאין להקשות מסוגיא דשמעתין על י"מ שהביא רשב"ם לעיל ד"ל ע"ב גבי עבידי
אינשי דקרו לשני טובא שני חזקה דאי איכא עדים מהנו אפי' איכא הודאתו והכא אמרי' דכי
מפיר מהני הודאתו אפי' עדים מכחישין די"ל דשאני התם דמתרץ דבוריה לעדות העדים ועי"ל
דהכא שאני דיש לתלות העדים טעו דעבידי דטעו בהא וכמ"ש רשב"ם: שם גמ' הב"ע שלקח
ומכר לאלתר וכו' מהרימ"ט ח"א סי' קכ"ח הוכיח מפאן דכי שיעבד מטלטלין ומכרן לא נשתעבדו
דמיהו דלא אמרי' מ"ל הן מ"ל דמיהו ע"ש ואם יש לחלק בין שיעבד מטלטלין למקרקעי ניחא
מה שהקשו התוס' בד"ה פגון ועי"ל קנש' התוס' במ"ש הסמ"ע סי' פ"ה סקכ"ב ע"ש: תוס' בד"ה
שורו וכו' הא דלא חשיב מכר וכו' עכ"ל התוס' בגיטין דמ"א כ' דלא חשיב אלא דברים דמתנו
במשנה או ברייתא ע"ש ואין להקשו' הא מכר נמי איתיה בברייתא דשמעתין דלא מתוקמא אלא
בהכי די"ל דאיכא לאוקמי ברייתא בסתם ולא באפותיקי ואי קשיא ליחוש דילמא עשהו אפותיקי
י"ל דרבא מוקי לה שלקח ומכר לאלתר פדלקמן: דף מ"ה ע"א גמ' ס"ס לגבי אידה וכו' הק'
הרמב"ן ז"ל אמאי מעיד נחוש שפא לא יש עליו ב"ח וניחא ליה דתיקום בידי לוקח דאי מוקמא
ביד מערער הו"ל לגבי לוקח לנה רשע ע"ש וי"ל בהפיר בה שאינה שלו מייירי ולא הוי לנה רשע
אי מוקמא ביד מערער אבל לגבי ב"ח לא מהני בהפיר בה שאינה שלו ומ"מ אי מקרה באחריות
לא מהני מפיר בה שאינה שלו אפי' כי מוקמא ביד מערער ומה שהק' עוד הרמב"ן ולוקמה
באפותיקי מפני רש ות' דאפילו נוטלה מערער לא מפסיד מידי ע"ש ק' דאפתי לוקמ' באפותיקי
סתם וכמו שהקשו התוס' ונראה דס"ל להרמב"ן ז"ל דבאפותיקי סתם הדר אארעא אחריתי ולא
טרקף מיד לוקח דכינן דאי טרקיף מיד לוקח מפסיד לוקח דאמ"ל להכי זבין לה שלא באחריות וכו'
פדמסיק הגמ' וכינן דאית ליה פסיקא ללוקח אמרי' לב"ח דלקהדר אארעא אחריתי וכה"ג כ' התוס'
לעיל דמ"ד ע"א בד"ה דוקא ע"ש ומאי דפריה ס"ס לגבי אידה וכו' מקשה אחר הוא ולדעת התוס'
צריף לחלק בין זו דאפותיקי לההיא דלעיל בד"ה דוקא: ע"ב תוס' בד"ה המפקיד וכו' א"נ לאחר
שנתקנה וללישנא וכו' עכ"ל היינו סוף מילתא דרבה דאבל שלא בעדים וכו' דאתיא שפיר אפי'
אחר שנתקנה אבל מאי דקאמר ל"ש אלא בעדים לא אתיא אלא קודם שנתקנה היסת דאמתני'
קאי דעדיין לא נתקנה היסת ולהכי פריה שפיר אביי אפילו בעדים נמי נימא מגו דהחזרתה דקודם
שנתקנה היסת ליכא שבועה בהחזרתה אבל אחר התקנה מחוייב שבועה דאיכא דררא דממונא
בהחזרתה.

בא"ד הא איכא תנא בשבועות וכו' עכ"ל דלרבה דס"ל צריף לפורעו בעדים ע"כ דמוקי הו'
פלוגתא דתנאי דהתם בשעת תביעה ואפי' נימא דלמ"ד יכול לו' פרעתיה בפני פ' ופ' מהימן אפי'
פרעו בינו לבינו משום מגו וע"ש בתוס' מ"מ איכא תנא דס"ל פרבה וכמו שהק' מהרש"א בדבור

זה עינין לה' בש"מ: דף מ"ו ע"א פרשב"ם ד"ה לוקח וכו' אבל אם מכר לו באחריות וכו' אלא
א"כ יש לו קרקע וכו' עכ"ל ק' דאפי' יש לו קרקע נוגע בעדות הוא דאם נוטלה המערער חוזר
לוקח א' ונוטל אותו קרקע שגשאר אצל המוכר ושמא יבא ב"ח ויטרון אותה מלוקח א' דאינו
טורף מלוקח ב' משום דאמ"ל מקום הנחתה לה דהיינו אותה קרקע שגשאר אצל המוכר אלא
טורפה מלוקח א' ואז חוזר לוקח א' ונוטל קרקע של לוקח ב' וע"י עדותו להעמיד שדה של לוקח
א' מטי ליה הנאה דכשיבא ב"ח יטול הגשאר אצל המוכר ותשאר של לוקח כ' בידו וצ"ל דמ"ש
רשב"ם באחריות היינו אחריות של גזילה ולא אחריות של ב"ח דאם יטרפה ב"ח לא יחזור על
לוקח ב' ועינין להב"ח בסי' ל"ז ע"ש.

כ' מהרש"א הא דלא מכ' לוקח א' מעיר בלקחה באחריות משום דא"כ הול"ל נמי לוקח ב' מעיד
וכו' ולדברי התוס' ק' ע"ש וליתא דמה שלוקח ב' אין מעיד בכה"ג מילתא דפשי' היא פיון
דמערער בפנינו מלוקח א' חוזר עליו אבל בלוקח א' חידוש הוא דחיישי' דילמא אתי ב"ח ומה
שלא פ' רשב"ם דלוקח א' אין מעיד באחריות מיירי משום דס"ל דלא חיישינו לגזילה פלל דלא
שכיחא והתוס' לא הוק"ל אלא לשיטתם דחיישי' לגזלן וכדנקטו בקושיתם פדחיישי' לחד נגזל
גבי לוקח וכו': דף מ"ז ע"א תוס' בד"ה פעמים וכו' וי"ל גירסא א' וכו' דאם איתא דהדר זבנה
הנה א"ל וכו' עכ"ל איפא למידק דאפתי אמאי אין לו חזקה הא טוענין ליורש דאלו אביו קיים
היה אומר לו קמי דידי זבנה אבא מינה והיה מהימן במיגו דאי בעי אמר אנא זבנתה מינה ואע"ג
דהשתא הודה בנו דלא זבנה אביו ואז ליה המיגו מ"מ פיון דאביו הנה מהימן לו קמי דידי מהימן
הבן שו"ר דד"ז במחלוקת הוא שנוי דהרמב"ן לעיל ד"ל כ' בדעת רשב"ם דכיון דאביו לא היה
נאמן אלא במיגו פיון דאזל המיגו ע"י הודאת הבן שוב לא טעי' ליורש והרמב"ן חלק בזה דבכה"ג
מהימן וכו' והדבר צריך לפנים ע"ש ועינין למהרימ"ט ח"א סי' קכ"ח ומדברי התוס' הללו יש
להוכיח דס"ל דלא טעי' ליורש בכה"ג דאזל המיגו מיהו י"ל דס"ל להתוס' כמ"ש הרמב"ם בפ"ט
מה' גזילה ובפ"ד מה' טוען דאי חזר הגזלן וקנאה בטל המכר דבאונס הוא ול"ד לתליוה ונבין
ע"ש וא"כ ליכא למטען לבן בן גזלן שאביו היה טוען שאביו הגזלן קנאה מפני קמי דידי דמכרו
בטל ועינין לה"ה בפ"ג מה' טוען דין י"א ע"ש ולהסמ"ע סי' ר"ה הק"ך ע"ש: ע"ב בד"ה ראיתן
ראיה וכו' הוא טעמא אי לאו דאודי וכו' עכ"ל הק' מהרש"א במ"ב מאי פריה תנינא נימא דהיא
גופא קמ"ל דאפי' מעות אין לו ע"ש ולק"מ דהכי פריה לא ליתני אלא ראיתן ראיה ואנא ידענא
דאפי' מעות אין לו דאל"ה מאי קמ"ל תנינא ועפי"ז י"ל גם מה שהק' הת"ח בשמעתי לחד פ'י
דפירש"י בפ' הנזקין דמשום דהב' נוח לי מאי פריה תנינא נימא דאפי' לרב לא קאמר דמהני
שטר אלא משום דליכא אונס מודה דאפי' שטר לא מהני ע"ש די"ל דפריה לא ליתני אלא חזא
ואנא ידענא דטעמא משום אי לאו דאודי והוי אונס דאי משום תליוה ונבין הא ליכא אונס דהגזלן
לא אנסו אלא משום דבעי למשקל דמי הוא דמכרו ודמי להב' נח לי אבל ק' למ"ש מהרש"א שם
בפ' הנזקין דשמואל טעמיה משום דהוי אונס הוא ע"ש דא"כ מאי משני קמ"ל פדשמואל הא
שמואל משום אונס קאמר וא"כ ע"כ הקא ס"ל דמשום טעמא אי לאו דאודי וכו' וא"כ לא ליתני
אלא ראיתם ראיה ויש לישב.

ודע דאפתי ק' בדברי התוס' לא ליתני אלא ראיתם ראיה ואנא ידענא דמעות אין לו דהא ר"ה
ס"ל לקמן תליוה ונבין זביניה זבינא ולפמ"ש לעיל דהתוס' ס"ל כס' הרמב"ם דבגזלן מודה ר"ה
דזביניה לאו זבינא א"ש: בד"ה אבל וכו' והיא דכתובות איירי בשטר מתנה וכו' עכ"ל איפא
למידק מאי פריה תנינא נוקמה דקמ"ל דאפי' בשטר בלא קנין דהא בחד לישנא קאמר להו רב

דמשמע דאפי' גבי סקריקון דוקא שטר אחר קננו הוא דמהני וי"ל דהא נמי שמעינן מברייתא דכתובות ומאי קמ"ל ר"ה: בא"ד ורב סבר אחריות ט"ס וכו' עכ"ל ק"ל א"כ מאי פריה שם בפ' הניזקין לרב מברייתא דלקח מן האיש נוקמה כר"מ דס"ל בפ"ק דמציעא אפי' בהלונאה אחריות לאו ט"ס ורב דאמר כרבנן ודע דמ"ש מהרש"א דמשמע דוקא במקח וממכר ולא במתנה ע"ש לא ראיתי שום משמעות דמ"ש התוס' במקח וממכר הוא לאפוקי הלונאה דמודה שמואל דאחריות ות ט"ס פדאיתא התם בפ"ק דמציעא די"ד ע"א ע"ש: דף מ"ח ע"א גמ' מתיב ר"ה לקח מסקריקון וכו' עיין ברש"י בפ' הניזקין שכ' לחד פי' דטעמא משום הב' נח לי והק' הרשב"א שם דא"כ מאי פריה הגמ' פאן מסקריקון גימא ש"ה דליכא אונס וטעמא דמתני' משום הב' נח לי ע"ש ולפמ"ש מהרש"א שם דלא כ"כ רש"י אלא לרב אבל לשמואל ע"כ טעמא משום אונס ע"ש גיחא שפיר דזהו עצמו מאי דמשני הגמ' הא איתמר עלה אמר רב וכו' ור"ל דלרב התם לאו משום אונס נגעו בה ולפי"ז ר"ה י"ל דמייירי אפילו בחזק וקנה פניו דטעמא דרב הווא משום אונס וגיחא קושיות התוס' בד"ה הא איתמר וכו' ואין להקשו' לפ"ז מאי משני פ"ב דא"כ ק' דרב הווא אדרב הווא דאמר לעיל גזלן אין ראיתו ראיה ובמאי מוקמת לה פניו דרב הווא דאמר תלויה ונבין וכו' אפילו בלח' חזק וקני מייירי וי"ל דגזלן שאני וכס' הרמב"ם שהבאתי לעיל ואפ"ש דדינו של הר"מ מפאן יצא לו אבל מילתא דרב ביבי בסמוך ס"ל להר"מ דאסקריקון קאי ולא חש למה שהכריח רשב"ם לעיל מדלא מיייתי מלתייה דרב ביבי שם בפ' הניזקין וכו' גיחא מה שהק' על הר"מ מסוגיא דשמעתין: תוס' בד"ה יקריב וכו' מקנפא מכפיה וכו' עכ"ל לכאו' דה"ה דלפ"ז הו"מ למי' דמאי דקאמר הגמ' בשמעתין היינו מקנפא אף ק' מאי מקשו התוס' בפ"ק דר"ה למ"ל יקריב אותו ת"ל דכופין כמו פל מ"ע ע"ש גימא דאצט' יקריב דלא גימא דכיון דאיכא פפיה הו"ל כמו חטאות דאין ממשכנין אותם קמ"ל פניו דמקבעא לא מכפר ממשכנין ע"כ צ"ל דכפ"ר דמקנפא לא חשיבא כלל ולא הוה ס"ד לדמויי לחטאות ולכך לא גיחא להו דגמ' דנקט פפיה היינו מקנפא: ע"ב גמ' והאמר ר"נ העדים שאמרו וכו' הא דלא פריה מרב הווא גופי' דס"ל בכתובו' מודה בשטר שכתבו א"צ לקיימו דאפי' בטענת פרוע לא מהימן משום די"ל אלימי מילתא דעדים ואע"ג דר"נ דפריה התם לר"ה ס"ל דאין לחלק כמ"ש התוס' מ"מ ר"ה דשתיק ליה י"ל דהשיבו לשיטתו אלא מההכי עביד והא דלא משני הגמ' דר"ה ס"ל פמר בר רב אשי דבסמוך דבמודעא נאמנים לשי' התוס' דמר בר"א מודה בכתב ידם יוצא ממ"א דאין נאמנים גיחא דרבה בר בר חנא מסתמא כתב ידו יוצא ממ"א כמ"ש הר"ב בש"מ ע"ש אבל לשי' רשב"ם קשה גימא דס"ל פמר בר"א ועיין להרמ"ה ז"ל: רשב"ם ד"ה דלא ארצי וכו' גילה דעתו וכו' עכ"ל ק"ק לפ"ז מה הוכיח הגמ' דהילכתא בכולהו דהווי זביני מדאמימר הא בקדושין ליכא גילוי דעת שיהי מתקדשת בפרוטה ונוקמה בקדשה בפרוטה ואילו פי' י"ל דבארצי דאיכא ג"ד דגיחא ליה הוא דהווי זביני אבל בלא ארצי ליכא גילוי דעת ועיין להת"ח במ"ש בגמ' ע"ש: תוס' בד"ה נאפי' וכו' היינו פי' אמר בפנינוהו דהווי וכו' עכ"ל קשה לי לפי זה מה הוכיח הגמ' מדאמימר דאפילו הודה דלא פריה הא אפילו רבא מודה לדאמימר דבמנה מייירי שיהי בקדושין צריה שיראו העדים במה מקדשה וגם מפילא מתחייב לה בשאר וכסו' יעונה ולא שינה שם הודה וי"מ דמ"ל בקדוש' בפקדון שהודית לו שיש לו אצלה פקדון וקדשה בו ואמרה אין ואני מסופק בזה אי מהני כה"ג בקדושין פניו דלא ידעו העדים במה מקדשה אלא עפ"י הודאתה אח"כ מצאתי להמבי"ט ח"ג סי' קמ"ח שכ' דהא דאמרי' התקדשי לי בפקדון שיש לי בידך והלכה ומצאתו שנגנב דאם נשתייר בו שו"פ מקודשת ה"ד בשהיה ידוע לעדים שהיה לו פקדון ידוע להם אצלה ובו היה מקדשה וראו שנשתייר ממנו

שו"פ שאם העדים לא ידעו אלא על פיה אין פאן עדות קדושין אלא במה שהודית והוכיח מתשו' הרשב"א ח"א סי' אלה קצ"ג ועפ"ז דן בגדונו בראובן שנטל מצורף אחד טבעת וא"ל שאינו מחזירה לו עד שיעשה לו אחרת כמוה ועברו קצת ימים ותבע הצורף הטבעת ממנו והוא היה דוחהו וא"ל הצורף בפני עדים תקח לקדושין לבתך לי נרצה ראובן וא"ל הנה הוא בחיקי אבל לא ראוהו העדים והעלה שאין פאן חשש קדושין פיון שלא ראו העדים שהיא בחיקו אלא עפ"י דבורו אעפ"י שהיו יודעין שהטבעת של צורף היא עש"ב ומבואר בדבריו דבעי' שידעו העדים שהיא פקדון אצלו ושהיא ברשותו ולא עפ"י הודאתו איברא דיש לעמוד בזה ממ"ש הרשב"א שם סי' אלה קע"ט ע"ש שמתבאר מדבריו דמהני בכה"ג עפ"י הודאתה וצ"ע ובפ"ק דקדושין ד"ו ע"א אהנה לישגי דמיוןתת לי וכיצא דמבע"ל בגמ' אי הוה לישגי דקדושין פריף בגמ' במ"ע אי פשאין מדבר עמה על עסקי קדושיה מנא ידעה וכו' הר"ן בהלכות דהו"מ לשנויי באמרה דידעה מאי קאמר לה ולשם קדושין קבלתינהו ע"ש משמע בהודאתה סגי וא"צ שידעו העדים שהיא ידעה: בד"ה אמר ר"נ וכו' דהא ר"נ גופיה וכו' עכ"ל והא דלא ק"ל ממתני' דאנוסה היינו שהביאו בת' משום די"ל דמתני' פרבון ור"נ ס"ל כר"מ ולקף הוכיחו מר"נ גופיה דס"ל פרבון: דף מ"ט ע"א תוס' בד"ה וכדבר פהנא וכו' דאי בל' טוב אפי' באתה לו כפר וכו' עכ"ל עפ"י ז"ל מה שהק' מהרימ"ט בחי' בקדושין דס"א ע"ב אמ"ש התוס' שם עיין שם: בא"ד וא"ת בלא רב פהנא וכו' עכ"ל כ' מהרש"א דקושית' קאי גם להי"מ ותי' הא' הוא להי"מ ותי' הב' הוא לפי ר"י ע"ש ועפ"י ד ניקח מאי דק' במ"ש התוס' בקושיתם ואפי' לר"מ וכו' דמאי קושיא מר"מ הא ר"מ ס"ל אדם מקנה דבר שלב"ל וכ"ש סילוק דמהני ועיין להפנ"י שם בר"פ הכותב ע"ש ווא ימים שהייתי מיישב בזה במאי די"ל במ"ש התוס' בכתובות דנ"ח ע"ב דמאי דפסיקא ליה להגמ' דלר"מ אדם מקדיש מעשה ידיה אע"ג דליתנהו בעולם פלל הוא משום פיון דמצינו דר"מ ס"ל כראב"י במקצת מסתברא כראב"י בכולהו ע"ש וק' הא ראב"י בעי דאתו קצת לעולם למר שחת ולמר אגם פדאיתא בקדושין דס"ב ע"ב ע"ש ומנ"ל מעשה ידיה דליתנהו פלל בעולם וצ"ל דס"ל להתוס' דלרב הונא דס"ל אליבא דר"מ דמהני אפי' בפירות דקל פליג אהנה אמוראי והגמרא שם בכתובות בעי ליישב מילתא דר"ל פכולהו אמוראי ועיין להפנ"י שם בקדושין ע"ש ומעתה י"ל דשאר וכסות ליתנהו בעולם פלל ואפי' ר"מ ס"ל דאין אדם מקנה כה"ג וא"ש דברי התוס' שכ' ואפי' ר"מ וכו' ואולם עפ"י ד מהרש"א א"צ לנה דמ"ס ואפי' לר"מ וכו' קאי אקושיא להי"מ מיהו דברי מהרש"א תמוהים דלהי"מ מאי קושיא' הא י"ל כי היכי דק"ל להגמ' אמתני' היכי מהני סילוק ק"ל נמי אברייתא דשאר וכסות היכי מהני סילוק אבל מדר"נ מיייתי שפיר מדנקט נחלה הבאה לו לאדם מוכח דיש לחלק בין כפר.

זכה לעדיין לא זכה וי"ל דקושיתם היא להמסקנא דמשני אמתניתין בדר"כ וכו' דאפתי קשיא אברייתא דשאר וכסות דאפי' לר"כ דמהני סילוק ה"ד בדברבון אבל בדאורייתא ל"מ סילוק אפי' דבר שפא ע"י מעשיו ומהראנ"ח בחי' בר"פ הכותב נסתפק בזה בכוננתם אי מהני סילוק אפילו בדאורייתא וראיתי להמש"ל בפכ"ג מה' אישות שהכריח דאפי' בדאורייתא דבא ע"י מעשיו מהני סילוק מדרשב"ג דמהני גבי ירושה אע"ג דס"ל ירושת הפעל דאורייתא גם הוכיח מדל"ק הגמ' בפ' הכותב דרב דאמר הלכה פרשב"ג ולא מטעמיה היינו דל"מ סילוק בדאורייתא ע"ש והוא תימה דהא רב ס"ל ביבמות דצ"ג אדם מתנה דבשלב"ל וכ"ש סילוק גם מ"ש מדברי התוס' בכתובות דצ"ה רע"א דאי איתא דבדאורייתא ל"מ סילוק מאי מק' ע"ש לא היא דהתוס' מקשי' דנוקמה כמ"ד אדם מתנה דסתם משנה ר"מ ולדידיה נדאי דסילוק מהני אפילו בדאורייתא ועפ"י ז

ניחא מאי דק' לפיר"י אמאי מוכיח מדר"כ ממתיני' גופה' יש להוכיח פן מדקתני דסילוק בירושא
מהני די"ל דנוקמ' מתני' כמ"ד אדם מקנה ולהכי הוכיח מדר"כ דאפי' לדידן דאין אדם מקנה מהני
סילוק ומ"מ מדברי התוספות בגיטין ר"פ הזורק גראה דלא פמהרש"א ובעיקר קושיתו עיין
למהרש"א גופה' שם בכתובות שתי' דא"כ מאי קמ"ל ר"כ הא שמעינן לה מברייטא דשא"ר ע"ש
ובעיקר קושית התוס' אין להקשות אמאי לא ק"ל ר"כ מאי קמ"ל הא שמע לה מברייטא דשא"ר
די"ל דר"כ בגשואתו פבר מייירי ומסלק עצמו מירושתו דבכה"ג לא שייך תנאי דלא שייכא.

מילתא אלא בשעת קדושין או גשואין וקמ"ל דמ"מ מהני משום סילוק והתוספות מק' דבמתניתין
דקודם גשואין מייירי נוקמה משום תנאי: בא"ד דהוי פישומי מילי פדאמרי' באז"נ וכו' עכ"ל מוכח
מזה דלא ס"ל כמ"ש הם עצמם שם באז"נ דדוקא במקר מתחילה שלא באחריות בפ"י ע"ש אלא
דס"ל דבכל גוונא אמרי' פישומי מילי וכ"ד הרא"ש בפ' הספינה דע"ז ע"ש: ע"ב בא"ד וא"ת רב
דפסיק וכו' עכ"ל בגמרא גופה' שם לא ק"ל די"ל דלרב אפילו בפירות ל"מ כדפירש"י שם אכל
השתא שכ' דהגמ' מיייתי לדר"כ ליישב לדידן אע"ג דר"י לא ס"ל הכי ואנן קי"ל פרב ק"ל שפיר:
בד"ה יכולה וכו' דאדרבא פרקונה עיקר וכו' עכ"ל והכא דמהני סילוק בפירות היינו דמסלק
עצמו מפירו' ומתחייב בפרקונה ול"ק מ"ש מהרש"א ו"ל: בד"ה ה"ג בפר"ח וכו' דהיינו תחת
גדונוניתה דתחת מנה ומאתים וכו' עכ"ל ד"ז נעלם מהרדב"ז ח"א סי' רס"ה שכ' דקבורתה תחת
פתובתה היינו תחת מנה ומאתים והוכיח פן מדין יבמה ע"ש ומה שהוכיח מיבמה פבר כ' התוס'
בכתובות ד"פ ע"ב בד"ה יורשי משנו לה שפיר ע"ש ועיין בח"מ וב"ש סימן קי"ח ע"ש: דף ו'
ע"א פירשב"ם בד"ה אין מחזיקין וכו' ומאי אתא לאשמועי' וכו' עכ"ל טפי הול"ל דא"כ קשיא
לדייני גולה דפליגי אדרב ממשינתו אלא משום דא"כ הו"ל להתוס' להביא בקושיתו סברת דייני
גולה ועוד יש ליישב: תוס' בד"ה קסבר וכו' הילכף לא שייך לר"א תקנת אושא וכו' עכ"ל לפמ"ש
התוס' במס קמא דפ"ט ע"ב בד"ה באושא דלר"י שייכא תקנת אושא אם פתב לה דו"ד אין לי
בגכסיה ע"ש ה"נ לר"א שייכא תקנת אושא דאם פתב לה דו"ד אין לי בגכסיה הוי גוף ופירות
שלה וקרי' ביה מיוחד לה: ע"ב בא"ד ומאי קושיא לר"י דילמא אע"ג דהדין עמה וכו' עכ"ל
לפמ"ש התוס' שם דמאכל לא לאשה דייק דמייירי לאחר מיתה ע"ש ליתא לראיה הלזו דאחר
מיתה גם הפירות לאשה מאחד מבני הישיבה: בד"ה ר"א וכו' כגון שנתן פל דמיו וכו' עכ"ל הק'
ה' שמחת יו"ט סי' נ"ו פיון דמוקי לה כר"א למה צריך לטעמא דעבדו המיוחד לו הא ר"א ס"ל
יוצא בראשי איברים צריך ג"ש ע"ש והייתי סבור לו' דדוקא בעבד גמור הוא דס"ל צריך ג"ש
דראשי איברים דין שמפקיעין השעבוד אבל בנתן פל דמיו ואינו מעופב אלא ג"ש אז ראשי
איברים מפקיעין הג"ש דלעולם ראשי איברים מפקיעין חזא שו"ר דהא ליתא דבפרק השולח
דמ"ב ס"ד דגמ' דברייטא דקתני הפיל את שניו וסימא את עינו דיוצא בשניו ונותן לו דמי עינו
אתיא כמ"ד צריך ג"ש ע"ש ואי איתא הול"ל שניו מפקיע השעבוד ועינו מפקיע הג"ש ע"כ צ"ל
דברייטא דפ' החובל ס"ל כר"א בעבדו המיוחד לו ופליגא עליה במאי דס"ל צריך ג"ש ומשמע
ליה להגמ' פן דמטעמא דעבדו המיוחד לו דומיא דעבד של שני שנתפין: דף נ"א ע"א גמ' מסתברא
אמרי פרב יוסף ק"ק דא"כ לרב יוסף דמוקי מילתא דרב לדלעיל להכי קשיא תרתין דרב למ"ל
וי"ל דרב יוסף מודה לאוקמתא דלעיל וס"ל דרב דאמר צריכה למחות מייירי בבעל ובאחר וא"כ
אי איתמר דרב קמייטא לחודה הנה מוקמי' בבעל לחודה ואי איתמר דרב דהכא לא הנה ידענא
דינא דבעל ומזה סיוע להפ"י דפ' כב' האוקמתות ובהכי ניחא נמי דלא אמר הגמ' אמתניתין פי
פריה פשיטא דקמ"ל אפילו חפר בורות ועיין להלח"מ: שם גמ' פשיטא פיון דאית לה מזוני וכו'

כ' מהרש"א במ"ב הא דלא משני באומרת איני נזונת ואיני עושה משום דלר"מ תנאו בטל ומ"ש ר"ה יכולה אשה שתאמר איני נזונת היינו משום דבע"כ אינה מקבלת מזונות ויכולה לחזור כמ"ש התוס' לעיל ע"ש מתבאר מדבריו דלר"מ דוקא הוא דחוזרת אבל לר"י דתנאו קיים אינה חוזרת דסילוק הוי כמו תנאי וכדמשמ' ממתני' דר"פ הכותב ועפ"ז ניקח מאי דק' עמ"ש הר"ן בפ' אע"פ בשם הרמ"ה דאינה חוזרת ע"ש אמאי לא מוקי לה הכא באומרת איני נזונת די"ל דלא כ"כ אלא לר"י דקיי"ל פנותיה אבל לר"מ פינו דתנאו בטל חוזרת ולא בעי לאוקומי סתם מתני' דלא כר"מ והר"ן והתוס' ל"פ לענין דינא ועיין במהרש"ל ר"פ הכותב אבל ק' ע"ד מהרש"א דאיהו גופיה כ' בר"פ הכותב עמ"ש התוס' דחוזרת דזהו שכ' התוס' בפ' הנערה דמ"ז לחלק בין מזונות לפרקונה דמזונות יכולה לחזור ולא מעיקרא תקנתא דרבנן ע"ש והשתא לפמ"ש פאן תק"ל הניחא לר"מ אבל לר"י מ"ש פרקונה ממזונות ועוד ק' דהתוס' שם בפ' נערה כ' אח"ז נאפ"ל את"ל דיכולה אשה לומר איני נזונת לעולם וכו' ע"ש ולפמ"ש מהרש"א בכוננתם צ"ל דס"ל דכשאמרה איני נזונת לעולם אינה יכולה לחזור דאל"ה אפי' אמרה לעולם ניקח מטעם דיכולה לחזור ומאי קאמרי אפי' את"ל וכו' וא"כ ק' בשמעתי נוקמה באמרה לעולם ע"כ נר' דאין פנות התוס' דפ' הנערה משום חזרה אלא משום דאמרה היום דלא סילקה אלא היום וכ"נ מדברי הרא"ש שם דאמרה היום ע"ש ועיין במהר"ם ש"פ בר"פ הכותב שנר' שפ"ד הבין בדברי התוס' דפ' נערה ע"ש ונדע דלפמ"ש הריטב"א הביאו בש"מ שם בפ' נערה דלכ"ע יכול לו' צאי מע"י במזונותיה בדסקא והוכיח פן מגמ' דפ' המדיר ע"ש ק' לוקמה פאן בהכי וצ"ל דיכול לחזור: רש"ב"ם ד"ה ש"מ וכו' ופלוגתא היא לקמן עכ"ל עמ"ש מהרש"א ומשמע מדבריו דלרב הונא אית ליה סברא דלגלויי זויי בלא שטר ע"ש ולפ"ז צ"ל דמ"ש התוס' לעיל דף מ"ז ע"ב בד"ה דאיתתו וכו' דס"ל לר"ן ולר"ה דלא אמרי' לגלויי זויי ע"ש לצדדין קאמרי' לר"נ אפילו בלא שטר ולר"ה דוקא דאיכא שטר: תוס' בד"ה למה וכו' אפילו פשכתב מכורה במתנה ביקוש ליתנה וכו' עכ"ל נר' דה"ט דאמרי' פן משום דאי מכירה ממש דשטר בטל משום שלא נתן את הדמים ולכך אמרי' מתנה היא וכן הוא הדין בכ"א דמפרשי' לשון השטר אפי' בדרף רחוק כדי לקיומי שיטרא ועיין לה' ת"ח ויותר נר' עיקר דגם לר"א במוכר שדהו מפני רעתה מיירי ולכך אמרי' דמתנה היא וכ"מ בדברי הרמב"ן בחי' להדיא ע"ש ול"ק מה שהק' מהרש"א ממילתא דשמואל: בא"ד ועי"ל אפי' פתיבי פרונייהו בשטר אחד וכו' עכ"ל פונתם לתרץ קושני' הא' אבל קושני' ר"ת דא"כ שרי שדי למ"ל לא יתורץ בזה והא דלא ניקח למימר דבתרי שטרי ניפה פח המתנה לענין דנותן את פולן ויתורץ גם קושני' ר"ת משום דאפתי קשה בברייתא גופה אמאי נקט לד"ז בתרי שטרי הא גם בחד שטרא איתנה לד"ז: בא"ד ומיהו ק' לטעם זה וכו' עכ"ל עיין מה שהק' מהריב"ל בחי' בקדושין דכו"ו בדברי התוס' שם הביאו מהרש"א שם ע"ש דנעלם ממנו דברי התוס' הללו: ע"ב בד"ה במתנה וכו' דהא רבא סבר כר"ל וכו' עכ"ל לפמ"ש התוס' לעיל ד"ן בד"ה קסבר לחלק בין הנה לו קנין הגוף מעיקרא ואח"כ מקרו ונשאר לו קנין פירות בין לא הנה לו קנין הגוף מעיקרא ע"ש ה"נ י"ל דלא סבר רבא כר"ל אלא במוכר שדהו לפירות דהלוקח לא הי"ל ק"הג מעיקרא בהא הוא דס"ל קנין פירות לאו כק"הג אבל בנותן מתנה לאשתו אי נשאר לו פירות הוי כק"הג ועמש"ל דכ"ז ע"א בתוס' בד"ה לא: בא"ד המקום מושפך לירושיו וכו' עכ"ל עיין להמרדכי בפ' האומנים שכ' המשפיר בית לחבירו ומת השוכר אין חייבין היורשין לעמוד בשכירות ע"ש ונראה דגם התוס' מודים בזה דאם ירצו היורשין להסתלק מן השכירות הרשות בידם אמנם אם היורשין רוצים לזכות בשכירות ההוא אין בידי המשפיר לסלקם ולענין זה הוא שכ' המקום מושפך לירושיו

אף ראיתי למרן בב"י סי' שי"ב שכ' דמדברי התוס' הללו נר' דס"ל פדעת הרשב"א ודלא פהמרדכי בפ' האומנים ע"ש נר' דס"ל דכל היכא דיורשי השוכר בינדם להסתלק מן השכירו' גם המשפיר ביזו לסלקם מן השכירות והא פהא תליא: בד"ה קבל וכו' ה"מ בפשעת מיתתן דל"ל מיגו וכו' עכ"ל לפ"ז א"צ למ"ש רשב"ם דהא דנקט בפשעת מיתתן אורחא דמילתא וכו' אלא דבפשי' י"ל דדוקא נקט בפשעת מיתתן משום דבעי למתני יעשה פי' לפירושים דבבריאים אפי' לא מהימני ליה מ"מ יש להאמינם משום מיגו ולשי' רשב"ם ס"ל דלא הוי מיגו ועיין בהרמ"ה: בא"ד יש להסתפק אם חשב' וכו' עכ"ל עיין בהרא"ש ועיין במהרימ"ט ח"א סי' צ' במ"ש בסוף התשובה ע"ש: דף נ"ב ע"ב רשב"ם בד"ה ופי' ר"ח וכו' או פרייתא שייך לו' תיובתא וכו' עכ"ל פונתו נר' דבמשנה או פרייתא שייכי פרוניהו דבבטלו יאמר תיובתא ובלא בטלו יאמר קשיא כמ"ש ר"ח אכל באמוראי לא שייך אלא קשיא משום די"ל דפליגי אמוראי ועיין לעיל דפ"ד ע"א.

דממשנה מסיק קשיא ע"ש: בד"ה ראוה וכו' דמעיסתו קמץ וכו' עכ"ל פתב מהרש"א דגם בחלוקין בעיסתו צריף ראיה דקמץ אכל א"צ פשיעור השטר או ראיה שהלואה זו מעיסתו ע"ש לפ"ז משמע דבאין חלוקין בעיסתו צריף ראיה פשיעור השטר או שהשטר מירושתו שירש ועיין להב"י סי' ס"ב במ"ש בזה שפירא דגירסא אחרת הי"ל בדברי רשב"ם: תוס' בד"ה דברים וכו' משום דאחזוקי אינשי בגנבי לא מחזקי' פדאמרין בכל הנשבעין וכו' עכ"ל פנראה דטעמא הוא משום דהוי מיגו במקום חזקה ומכאן י"ל עמ"ש הש"ף בסי' ק"ח סק"ז ע"ש: בא"ד דהא לעיל אמר וכו' עכ"ל וגבי מודה במקצת דלא אמרי' מיגו דהענה דוקא גבי שבועה ועיין להתוס' במציעא דקי"ב ע"ב בד"ה קציעה ובמ"ש בחידושנו שם ע"ש: דף נ"ג ע"ב רשב"ם בד"ה אותה וכו' דכולהו אשתעבוד ללוקח בשביל מעותיו וכו' עכ"ל לפי טעם זה במתנה דליכא מעות וליכא שעבוד הוי פנוכסי הגר וכו' המש"ל פדעת רשב"ם ועיין להרמב"ן בחי' שנסתפק פדעת רשב"ם במתנה היאך ע"ש שנר' דלא גריס בדברי רשב"ם פגרסתנו: בד"ה מהו וכו' כמו שהאפסר משמר את הבהמות וכו' עכ"ל ק"ק לפ"ז מאי מייתי הגמ' שם בקידושין להוכיח דינו של שמואל מההיא דאפסר נימא שאני אפסר דע"י משמר את הבהמות וי"ל דה"ה דהומ"ל הכי ובלא"ה דחי שפיר שפן אגודו ביזו והשתא בעיית הגמ' פאן היא אי הוה דאפסר משום דמשמר או משום אגודו ביזו ולמסקנא בלא נתינת מעות מייירי הוה דאפסר אכל בנתינת מעות אפי' אין אגודו ביזו פיון דנשתעבדו נכסיו כמ"ש רשב"ם לעיל ולכך במקור עשר שדו' אפי' אין אגודו ודו' ביזו מהני ול"ק מה שהק' מהרש"א ז"ל: דף נ"ד ע"א תוס' בד"ה אדעתא וכו' היינו שאינו יודע אם הוא בחצר וכו' עכ"ל עיין להמש"ל בפ"ז מה' גזילה: בד"ה מוליא וכו' דלקמן תנן דבהעמדת בהמה ל"ק וכו' עכ"ל כ' מהרש"א ז"ל אע"ג דהוה מוקמי' לקמן בשנותפין אכל אדם אחר קפיד היינו חזקת דג"ש אכל חזקה דגר שהיא שעה אחת לא קפדי ע"ש ואין נראה לחלק בהכי ממה שהק' התוס' שם בד"ה רבינא מדפריף הגמ' במגילה דריסת הרגל הא לא קפדי ע"ש ואי איתא מאי קושיא נימא דהגמרא פריף אמאי אסור בדריסת הרגל כל עיקר נשתרי מיהא בזמן מועט ולקושלי' מהרש"א י"ל כמ"ש התוס' שם דבבקעה לא קפדי ע"ש וה"נ י"ל בבקעה מייירי: ע"ב רשב"ם בד"ה הרי הן וכו' פיון דיהיב ה' לוקח א' זוזי לא גרע וכו' עכ"ל בש"מ הקשה הא במציאה לא מקרי רשע וכבר מהרש"ל בתשו' סימן ל"ו משני לה שפיר דהכא שאני דמפסיד לוקח א' זוזי דיהיב ע"ש ומ"מ מפירשב"ם מוכח דאע"ג דמקרי רשע לא מהדר דלא פדמוכח מדברי התוס' ברפ"ג דקדושין דהיכא דמקרי רשע צריף להחזיר ממ"ש מבא אחר ונטלה דגבי מציאה ע"ש:

דף נ"ה ע"א תוס' בד"ה א"כ וכו' משום דמלנה ואשה מחנפרי גוביני' וכו' עכ"ל עיין להב"ש סי' ק' סק"ד ע"ש: ע"ב בד"ה ר"א וכו' אפילו לא שרי אלא לר"א ולעיל וכו' עכ"ל ולפום סבר' דהשתא דלא ס"ד הא דמוכחא מילתא וכו' הא דלא ק"ל דמאי פרי' ס' ביאה ס' מגע הוא הא ס' ביאה הוא ס' אי על נכרי משום די"ל דטעמא דס' ביאה קיל הוא משום דרחוק הוא לו' שפא כמ"ש הרמב"ן בחי' ע"ש וא"כ פיון דנדאי בא אלא דס' נכרי או ישראל אין הדבר רחוק לו' נכרי על טפי מישראל וא"כ לא הוי אלא פמו ס' מגע וא"כ לא מצו לאקשוני אלא מפח הגמ' דלעיל דהוכיחו מינה דס' נכרי או ישראל דמי לס' ביאה וכיון דלא מצו לאקשוני אלא מפח הגמרא דלעיל ניחא להו למינקט גושיתם מהמסקנא ועיין למהרש"א ו"ל: בא"ד ונהדר גריס האי ס' ביאה ס' מגע הוא וכו' עכ"ל פי' דגריס האי קושל' דס' ביאה אעובד' קמיי' דנהרדעא פמו דפרי' אעובדא דפולמוסא ומשני נמי דהוי ס"ס ואתיא כר"א ול"ג לא שאני התם דמשמע דדחי דאתיא אפי' פרבון ודלא פמהרש"א ו"ל: דף נ"ו ע"א גמ' נאנדא רבא לטעמיה וכו' יל"ד אמאי אי כפל לו' אפי' פיסלא הא פבר שמעינן לה מימרא דרשות שבת וכו' ולפמ"ש מהרש"ל ומהרש"א בגיטין בפ"ק הזורק דלאו פרשות גיטין ממש דבשבת לא בעי' ד' אמות ע"ש ניחא דהא גופה אשמעי' אפי' פיסלא דכל פיסלא במשמע אפי' אינו ד' אמות: תוס' בד"ה אכל וכו' דלא אשפחן רשות בפ"ע וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א ולק"מ דדוקא בגבוה יו"ד הוא דכ' רשב"ם דהוי מקום פטור אכל אין גבוה יו"ד ואין רחב ד' לאו מקום פטור הוא וכמ"ש מהרש"א גופיה שם בפ' הזורק ע"ש: ע"ב גמ' אהד אומר אכלה שנה אחת וכו' הטור סי' קמ"ה כ' אהד אומר אכלה אב"ג ולא בד"ו נאחד אומר אכלה בד"ו ולא אב"ג אינה חזקה ואינו מחזיר הפירות וכו' הלח"מ פט"ן מה' טוען הטעם דאינו מחזיר הפירות משום דע"א בהכחשה לאו פלום ע"ש ולא הנה צרי' לזה דבלא"ה אין מחזיר הפירות דאי אמרת אמת שאכלה הרי היא חזקתו וכמ"ש התוס' לעיל דל"ג ע"ב בד"ה נאי טעין גבי שנה שלישית ע"ש ונר' דנ"מ בטעם שכ' הלח"מ דאפי' באתרא דמוכרי דאפי' נימא שאמת הוא שאכלה אב"ג אין לו חזקה דלא אכל כדאכלי אינשי כמ"ש הטור ואע"ג דהטור בתחלת דבריו באתרא דלא מוכרי מיירי מדכ' דאי לא מכחש הוי חזקה מ"מ נפקותא היא לדינא דאפי' באתרא דמוכרי אינו מחזיר הפירות משום דע"א בהכחשה לאו פלום הוא: תוס' בד"ה אלא וכו' ורביעית ושלשית הניחה בורה וכו' עכ"ל לפ"ז ההכחשה דעיקר השושיא מינה לא הונכרה בגמ' והנה נ"ל בכונתם דא"צ שיאמרו העדים ד"ז שרביעית ושלשית הניחה בורה אלא פיון דאתרא דמוכרי הוא פי אמרו אכלה אג"ה הוי פאלו אמרו ברה רביעית ושלשית דזה דרפם והתוס' המקנון מעדינת קאמרי ובהכי ניחא דלא פרי' הגמרא מאחד אומר אכלה אב"ג ולא דה"ו נאחד אומר אכלה דה"ו ולא אב"ג משום דבכה"ג צרי' הגמ' להארי' ולבאר ההכחשה אף הטור בסי' קמ"ה כ' דאפי' באחד אומר אכלה אג"ה נאחד אומר אכלה בד"ו צריכין לבאר ההכחשה ועיין במקובצת: דף נ"ז ע"ב רשב"ם בד"ה היכי דמי וכו' דמשמ' שאם לא יעצים וכו' עכ"ל לא ידענא אמאי הוצרכו להאי דיוקא הא בלא"ה פרי' הגמ' שפיר אי דאית ליה דרפא אחרניא רשע הוא אפילו יעצים כדפי' רשב"ם גופיה ואפ"ל דניחא ליה לפרש דקושית הגמ' על המקרא גופיה ולא על ר' בנאה לחוד ומשום די"ל דקרא מיירי בהנה יושב שם ועבר דבר ערוה לפניו וצרי' שיעצים עיניו דדוקא בהולך הוא דאמר הגמרא אי דאית ליה דרפא אחרניא למה יאנוס עצמו ויעצים אכל ביושב ליפא אנוס עצמו אי מעצים עיניו וא"כ הנה מקום לו' דעל הקרא גופיה ל"ק וכמ"ש מהרש"א בח"א ע"ש ולזה פיון רשב"ם דדיוקא דקרא אם לא עצם לא רשע ולא צדיק נאי הנה יושב ול"ל שום אנוס אם יעצים אז רשע מקרי אם לא יעצים וע"כ דקרא לאו ביושב מיירי: תוס'

בד"ה בַּשְׁנוֹתָפִין וכו' וי"ל הָא דְנַחֲתִית לְפִלְגָא וכו' עכ"ל וְהָא דְלָא מְשַׁנֵּי הַגְּמָרָא הֵכָא דְמַתְנִיתִין בְּנַחֲתִית לְפִלְגָא וְלָא קִפְדִי מְשׁוּם דְחִבְרִירוּ נוּטֵל כְּנִגְדּוֹ שְׁנִים אַחֲרוֹת דְכּוּן דְרַךְ הַשְׁנוֹתָפִין מְשׁוּם דַּא"כ אִפִּי עֲשֵׂה מְחִיצָה לָא קִפְדִי בְכַה"ג כ' מְהֵרָשׁ"א דְלַתְנִי רַבִּינָא דְלַעִיל דְמְשַׁנֵּי הָא דִּיש דִּין חֲלֻקָה וכו' ע"כ דְלַשִּׁי אֲזִיל דְמוּקִי לְמַתְנִי דְנִדְרִים כַּר"א דְוִנְיָתוֹר אֲסוּר דַּא"כ קִשְׂיָא מַתְנִי דְנִדְרִים דְמִיָּרִי בְּכָל גְּוֹנָא ע"ש וְאִינוּ מְוַכְרַח דְבָאִין בְּה דִּין חֲלֻקָה הַטַּעַם דְבָאִין בְּה חֲזָקָה מְשׁוּם דְאָמַר לִיה אֲנִי לָא מְחִיתִי מְשׁוּם דְכָה דְרַךְ הַשְׁנוֹתָפִין דְזָה נוּטֵל שְׁנָה זֹו וכו' אֲבָל פִּי מְשַׁתְּמָשִׁין פְּרַנְיָהוּ וְדַאי קִפְדִי וַא"כ מַתְנִי דְנִדְרִים א"ש דְכִינּוּן דְמְשַׁתְּמָשִׁין פְּרַנְיָהוּ אֲסוּר וְדוּק' לַעֲנִנו חֲזָקָה שְׁיָה ד"ז: דַּף נ"ח ע"א תוּס' בד"ה מְצַוִּין וכו' וי"ל דְאֲבָרְהֵם נִק' אָדָם וכו' עכ"ל לָא בָּאוּ לְתַרְזַן אֲלָא קִשְׂיָא הָא דְשַׁפִּיר אֲתִיָּא כַּר"ש אֲבָל הַקְּוִשְׂיָא הַב' דְלַפְנֵי הַדִּיבּוּר עֲדִינּוּן קִשְׂיָא וְכוּן הַתוּס' בִּיבְמוֹת הַנִּיחוּ בְּקִשְׂיָא ע"ש: ע"ב גַּמ' שְׁאָם רוּצָה לְבָנוֹת תַּחֲתֵיו בּוֹנָה וכו' לְפִי רַשְׁבֵּ"ם דְבִסְמוּךְ דְמַרְזַב שֶׁל עֵץ הוּא ק' מֵאֵי קַמ"ל מַתְנִי דְבָאִין לוֹ חֲזָקָה פְּשִׁיטָא פִּינּוּן דְלִית פְּסִידָא בְּבִנְיָנוּ שֶׁל זֶה כּוֹפִין עַל מַדַּת סְדוּם וי"ל דְמַפְסִיד שֶׁלֹּא יוּכַל לְהַשְׁפִּיל הַמַּרְזַב טוּבָא וְכַמ"ש הַרַמ"ה ע"ש: תוּס' בד"ה מַרְזַב וכו' כְּגוֹן שֶׁהַמְּזַחֲלָה שְׁנָה וכו' עכ"ל הָא דְלָא מְפַלְגִי בְּמַזְחִילָה גּוֹפָה בֵּין שְׁנָה לְאִין שְׁנָה מְשׁוּם דְבָעֵי לְמַתְנִי דְמַרְזַב יֵשׁ לְמַקּוּמוֹ חֲזָקָה כַּמ"ש הַתוּס' בְּדִיבּוּר שַׁאח"ז: דַּף נ"ט ע"א תוּס' בד"ה בְּמַזְחִילָה וכו' וַא"ת וְלִפְלוֹג בְּמַזְחִילָה וכו' עכ"ל הָא דְלָא נִיחָא לִיה בְּפִירְשַׁב"ם דְסִתָּם מַזְחִילָה שֶׁל מְשׁוּם דְמַדְקָא הֵכָא בְּמַזְחִילָה שֶׁל בְּנִין עֶסְקִי מְשַׁמַּע דְאִיפָּא שֶׁל עֵץ: בד"ה עַד טַפַּח וכו' וְהָא דְלָא מְפִלוֹג בֵּין טַפַּח וכו' עכ"ל ר"ל דְהו"ל לְאִפְלוּגִי בֵּין ג' לְתוּף ג' וְתִי דְהָא בְּהָא תְּלִיָּא וכו' וּמַמִּילָא שְׁמַעִי דִּינָא דַּג' וְתוּף ג' וְנִיחָא לִיה לְמִינְקֻט פְּחוֹת מְטַפַּח לְאִשְׁמוּעִי דְבָאִין לוֹ חֲזָקָה דְלָא שְׁמַעִי לֵה אֵי הִנּוּה נִקֻּט תוּף ג' וְעֵינִין לְמַהֲרָשׁ"א: ע"ב פִּירְשַׁב"ם בד"ה וְיָכוֹל וכו' וְאִיפָּא הִיזְק רְאִיָּה עכ"ל דְבָרֵיו אֵלוּ הֵם אֲלִיפָּא דַר"י לְפִי הַמַּסְקָנָא אֲבָל לַר"ה ע"כ דְמַפְרָשׁ יָכוֹל לְמַחוֹת בְּעַל הַגָּ וְכַמ"ש הַתוּס' וְעֵינִין לְהַת"ח אַךְ מ"ש רַשְׁבֵּ"ם בְּסְמוּךְ גַּבִּי וַא"י לְמַחוֹת בְּגַמ' מְפָרֵשׁ מִי אִינוּ יָכוֹל וכו' ק' לְהוֹלְמוֹ פִּינּוּן דְרִישׁ' פִּירְשָׁה לִיבָּא דַר"י: תוּס' בד"ה מֵאֵי וכו' וּלְפָנֵי ק' לְרַשְׁבֵּ"א וכו' עכ"ל תִּיבּוֹת וְאִמַּתְנִי לָא ק"ל שֶׁכ' מְהֵרָשׁ"א ז"ל בְּתַחֲזִילַת דְבָרֵיו נִמְחַק וְיָמָּה שֶׁהָא אִמַּי לָא ק"ל גַּם לְפִירְשׁ"י הָא מַתְנִי הִיא לְקַמְן אַחַד לֹא יַעֲשֶׂנוּ שְׁנִים ע"ש י"ל דְהַמְקַשָּׁה וְהַמְתַּרְזַן פָּאן ס"ל כְּרַמִּי ב"ח לְקַמְן דַּס"ל דְטַעֲמָא דְמַתְנִי דְלְקַמְן מְשׁוּם דְנוּטֵל בְּחֻצֵר יוֹתֵר וְזָה לֹא שְׁיָה בְּחֻלּוֹנוֹת אֲבָל לְפִיר"י דְגַם בְּחֻלּוֹנוֹת ס"ל הֵכִי ק"ל שְׁפִיר: דַּף ס' ע"א גַּמ' מֵאֵן מַחִיל גַּבְהָ כ' הַרְשָׁב"א הוּבָאוּ דְבָרֵיו בְּש"מ דְהָא דְאִמְרִי לַעִיל דַּכ"ג ע"א אֲבָל רַבִּים אִימָּא לָא צְרִיכָּה הֵינּוּ דַּקַּמ"ל דְכוּנְס לְתוּף שְׁלוֹ וְלָאו דַּקַּמ"ל דְאִפְּי רַבִּים מְחִלוּ דְהָא אִמְרִינוּ הֵכָא דְרַבִּים לָא מְחִלִי ע"ש וְצ"ל דַּל"ג בְּצַרְיָכוּתָא קַמִּיָּתָא הֵתָם א"נ אַחֲוִלִי אַחֲלִי כַּגִּי סְפָרִים אֲבָל הַתוּס' שֶׁם גְּרָסִי לִיה וּמְפָרֵשִׁי דְבְּרַבִּים שְׁיָה מְחִילָה ע"י שְׁבָעָה טוּבִי הָעִיר וַא"כ י"ל בְּצַרְיָכוּתָא ב' דַּקַּמ"ל דְגַם בְּרַבִּים שְׁיָה מְחִילָה ע"י שְׁבָעָה טוּבִי הָעִיר וְהֵכָא בְּשַׁמְעִתִּין יוֹדְעִין הֵיוּ שֶׁלֹּא עָשׂוּ ז' טוּבִי הָעִיר פְּלוּם: ע"ב גַּמ' ר"י אֹמֵר פְּנַס מוּצִיא כ' הַנ"י דְנִקָּא לְמַעֲלָה מַגְמֵל וְרוּכְבוּ אֲבָל אִם הִתְחַזֵּק לְמַטָּה מַגְמֵל וְרוּכְבוּ ש"ד פִּינּוּן דְבַתוּף שְׁלוֹ הוּא ע"ש וְר"ל דַּר"י דְאָמַר פְּנַס מוּצִיא הֵינּוּ ר"ל אִם הִתְחַזֵּק לְמַט' מַגְמֵל וְרוּכְבוּ מַנִּיחִין אוֹתוֹ וְאִינוּ סוֹתֵר וְכַנְס מוּצִיא הֵינּוּ אִם הוּצִיא מַנִּיחִין אוֹתוֹ בְּהוּצֵאתוֹ וְר"ל פְּלִיג בְּהָא אֲבָל לְמַעֲלָה מַגְמֵל וְרוּכְבוּ אִפִּי לַר"ל יָכוֹל לְהוּצִיא דְהָא אִפִּי לָא פְּנַס בְּתוּף שְׁלוֹ יָכוֹל לְהוּצִיא זִיזִין בַּר"ה לְמַעֲלָה מַגְמֵל וְרוּכְבוּ כַּמ"ש הַרִי"ף וְכ"כ הַנ"י גּוֹפִיָּה לַעִיל מְזָה ע"ש: דַּף ס"א ע"א תוּס' בד"ה וְהֵתָא וכו' הַמְגַרְעוֹת קַרִי רוּבֵד וכו' עכ"ל כ' מְהֵרָשׁ"א שְׁלָלוּ דְבָאִין לַפ' רוּבֵד רִצְפָּה דְהָא כְּתִיב חֲמַש בְּקָרָא ע"ש וְטַפִּי הִיל"ל מַמַּתְנִי גּוֹפָה דְקַתְנִי רַחְבָּה חֲמַש וַאֲפ"ל דְהִנּוּה מַפ' רוּבֵד רִצְפַת הָאוּרָה אֲבָל הָרוּחַב חֲמַש מִיָּהוּ

בקרא דנחית לאורווי מדתו אי איתא דארכו אינו פרחבו הו"ל לפרש ומה שהזכיר מהרש"א בדבריו רוחב ל"ד: ע"ב גמ' וצריכא דאי אשמועי' וכו' הרי"ף לא הביא מימרא דבקעה והוא תימה פיון דהגמ' מצריף להו ואין לו' דמאי דקאמר הגמ' דאי אשמועי' בית הו"א וכו' היינו דהו"א דאין הטעם משום דהו"ל ולא שייך וכו' אבל לפום ההוא טעמא אין לחלק בין בית לבקעה וכיון דהרי"ף כ' ההוא טעמא סגי ליה הא ליתא דהרי הרי"ף ס"ל דביציע קנה הפל פיון דמאצ' כמ"ש הנ"י הרי דאפילו לפום טעמא דסו"ל ולא שייך וכו' אלא ליתא קמאי יש לחלק: דף ס"ב ע"א תוס' בד"ה מוצ' וכו' דהא אית ליה לר"א לקמן וכו' עכ"ל והרא"ש כ' דדוקא במוצ' ג' רוחות הוא דכי לא מוצ' רביעי אין לו אלא תלם אבל אי לא מוצ' אלא מזרח ומערב נוטל פל מה שביניהם ע"ש וצ"ל לפ"ז דמאי דאמרי' בסמוך צריף למכתב ליה מוצ' ראובן רוחין תרין מוצ' שמעון רוחין תרין דאו או קאמר דמוצ' ראובן רוחין תרין סגי פיון דמוצ' מזרח ומערב וכן במוצ' שמעון רוחין תרין סגי פיון דמוצ' צפון ודרום לפ"ד הרא"ש ו"ל: ע"ב פירשב"ם בד"ה א"ל אבני וכו' פי היכי דפלגא וכו' עכ"ל משמע מפי' דכי אמר פלגא דא"ל בארעא אפילו לאבני פשיט"ל דפלגא הוא ולא פריף אלא אפלגא בארעא דפלגא נמי הוי ולפ"ז פי מיימי מהנהו שטרי בחד הנה סגי דהיינו ההוא דכתיב ביה פלגא בארעא ולא הנה צריף לאתווי ההוא דכתיב פלגא דא"ל בארעא וי"ל דאי לאו תרי שטרי הו"א דלעולם פלגא בארעא דאית לי משמע הכי ומשמע הכי אלא דכיון דמוכח מתוך הענין השטר דרביע הוא לא קפדי הסופרים למכתב לשון מסופק פיון דמוכח מתוכו להכי מיימי ההוא דכתיב פלגא דא"ל בארעא דאי לא דייקי היכא דמוכח מתוכו לכתבינהו פולהו בחד לישנא ונראה דמאי דמשמע ליה לרשב"ם קושית אבני הכי משום דהכי משמעות הלשון דמ"ש הכי וכו' דמשמע מ"ש בתרא מקמא כדמשמע בסמוך דקאמר הגמרא סבור מין אידי ואידי פלגא: דף ס"ג גמ' ואם אמר לי ולבני וכו' הרב מהריק"ש בתשו' סי' ס"ח כ' במת הבן בתי האב דאין בניו של בן יורשין פתובת בניו דכרין דבלשון התקנה פתוב אינון ירתון אינון ולא יורשיהו והוכיח מפאן דאמרי' לי ולא ליורשי ע"ש ולא ראה דברי רשב"ם בשמעתינן שכ' דמשום דמטעם יתור לשון הוא דאתינון עלה אבל בעלמא לי ואפ"י ליורשי ודוקא בתנאי הוא דאמרי' בקידושין בע"מ שתתן לי ק"ק זוז לי ולא ליורשי והרמב"ן בחי' דחה דברי רשב"ם דלאו משום יתור לשון הוא אלא פיון דשייר בגוף הדבר הוי כמו תנאי דאמרי' לי ולא ליורשי כההיא דקדושין אבל בע"מ שדייט' שלי דשייר דבר אחר ולא גוף הדבר שנתן לי ואפ"י ליורשי ע"ש וכל זה אינו ענין לאינון ירתון ועיין למהרימ"ט ח"ד סי' ה' ע"ש וה' בית יהודה ח"ב סי' נסתפק בבנות הבן ע"ש נר' דפשיט"ל בבני הבן דנוטלין פתובת ב"ד.

והנה הריב"ש סי' רנ"ז תפס דברי הרמב"ן עיקר והוסיף עוד דכי משיר בגוף הדבר שנתן פי היכי דאמרי' לי ולא ליורשי ה"נ אם מכר זכות זה לא קנה הלוקח ועיין להמש"ל בפ' כ"ד מה' מכיר ה ומה שהקשה על הריב"ש ממתני' דפ' י"ג דמהיום ולאחר מיתה דאם מכר האב מכורין עד שיעמות ע"ש ל"ק דהתם ליכא תיבת לי דמשמע דלי ולא ליורשי ולא ללוקח ועוד דהתם מכר הגוף מהיום אבל הפירות לא מכר פלל ועדיין הם ברשותו כמאז ומקדם ומשא"כ ה"א דמכר הפל אלא דחזר ושייר וע"כ לחלק בכך דאל"ה קשיא אדפריף הגמ' בשמעתינן והא אין אדם מקנ' דבר שלב"ל ליפרוף אמתני' דפ' י"ג ואין לו' דבמתני' ניחא דמוקמי' כר"מ משא"כ ברייתא הלזו דבשדה מיירי וכמ"ש התוס' דאפ"י ר"מ מודה בהא דהא ר"י ור"י איירי שם במתני' דפ' י"ג והנהו לא ס"ל כר"מ אלא דהתם לא שייך דשב"ל דהא לא מכר פלל אלא הגוף מהיום ולפ"ז נראה דאם נתן לאדם אחר נכסיו מהיום ולאחר שנה ומת בתוך השנה זוכין יורשיו בפירות השנה

ההיא שלא מְכַרְן אָבֵל לַפ"ד המש"ל ל"ל זְכִיָּה בְּהוּ: פְּתַב הָרַב בַּש"מ אִפִּי לְמ"ד בַּע"מ שְׁהַמְתָּנוֹת
שְׁלִי ע"מ תְּנָאָה הוּא הֵכָא מוֹדָה דְשִׁיּוּרָא דְאֵי תְנָאָה לָא הוּי חֲלַף עֲבוּדְתוֹ ע"ש נר' מְדַבְּרִי דְבַהֲהִיא
דְמַתָּנוֹת לָא שְׁיִיכָא הָא דְחֲלַף עֲבוּדְתוֹ וְעַפִּי"ד יְתִינְשִׁבוּ פְּסָקִי הַר"מ דַּפ' בַּהֲהִיא דְמַתָּנוֹת דַּע"מ
תְּנָאָה וְנוֹתְנָה לְכָל פְּהוּ שְׁיִרְצָה וְבַה' מַעֲשֵׂר פִּי לְהָא דְבָן לֹוי דַּע"מ שִׁיּוּרָא הוּא וְעַפִּי"ד הַר"ב
מְנַשֵּׁב שְׁפִיר וְעֵינִן לַהֲרַפ"ח בִּי"ד סִי"א מ"ש בְּזָה וְהַמַּח"א דְחָה דְבְּרִי מְתוּף דְבְּרִי הָרָא"ש
בְּשִׁמְעִתִּין וְהַ' פְּלַתִּי כ' דְלַעוֹלָם אִפִּי בַּהֲהִיא דְבָן לֹוי ע"מ תְּנָאָה הוּי אֵלָא דְלֵא שְׁיִיךְ מַתָּנָה עַמְש"ב
מִשׁוּם דְלָאוּ וְדָאֵי עֵיקָר ע"ש וצ"ל לַפ"ד דַּמ"ש הַר"מ בַּהֲלֹכוֹת מַעֲשֵׂר דְהוּי כְּמוֹ מְשִׁייר וְכו' כ"כ
פִּי הִיכִי דְלֵא לִיהוּי מְסִייעַ בְּבֵית הַגְּרָנוֹת כַּמ"ש הַתּוֹס' בְּשִׁמְעִתִּין בַּד"ה ע"מ וְעוֹד נר' לִינְשִׁב פְּסָקִי
הַר"מ דְדוֹקָא בַּע"מ שְׁהַמְתָּנוּ שְׁלוֹ דְמְשִׁייר בְּגוּף הַדְּבַר שְׁמַכְר וְלִכְפָּה אִמְרִי דְתְּנָאָה הוּא דְהָא
מַעֲיָקָרָא פְּרָה מְכַר לֹו דְמַשְׁמַע כְּמוֹת שְׁהִיא וְלִכְפָּה מְפָרְשִׁי דְתְּנָאָה הוּא פִּי הִיכִי דְלֵא לִיסְתָּר דְבְּרִי
הָרָאשׁוּנִי מִשָּׂא"כ פֶּאן בְּבָן לֹוי דְמְכַר לֹו גוּף הַשְּׂדָה פְּנֹלָה שְׁיִיךְ לֹו דְעַל גוּף הַשְּׂדָה הוּא שִׂאמ"ל
שְׁמַכְר לֹו פְּנֹלָה אָבֵל בְּפִירוֹ שְׁיִיר.

כ' הָרָא"ש בְּשִׁמְעִתִּין דְטַעְמָא דְאִמְרִי שִׁיּוּרָא הוּא אַע"ג דְבַלְשׁוֹן תְּנָאֵי קְאָמַר מִשׁוּם דְאֵי תְנָאָה הוּא
לֹא הוּי חֲלַף עֲבוּדְתוֹ ע"ש וְלַפ"ז בַּהֲהִיא דַּע"מ שְׁהַמְתָּנוֹת שְׁלִי לְמ"ד שִׁיּוּרָא הוּי ע"כ מַה"ט הוּא
וְשְׁיִיכָא הָא דְחֲלַף עֲבוּדְתוֹ גַּם בְּמַתָּנוֹת דְלֵא כְּמוֹ שְׁנַר' מְדַבְּרִי הָרַב בַּש"מ שְׁפַתְבְּתִי: רְשָׁב"ם בַּד"ה
תְּנוּ חֲלַק וְכו' א"נ שְׁמִיעַא לְהוּ וְכו' עכ"ל דְבְּרִי יְכוֹנּוּ לְמַסְקָנָא דְפְּשִׁיט מְהֵךְ דְסוּמְכוּס וְלֹא מִיִּיתִי
הֵךְ דְתוֹסְפָתָא אָבֵל בַּס"ד דְלֵא שְׁמִיעַ לִיהַּ הִהִיא דְסוּמְכוּס צ"ל כְּתִי הָא: ע"ב בַּד"ה ת"ש וְכו'
וְאַפ"ה לֹא קְנָה גַּם וְכו': עכ"ל אֵין הַפְּנוּנִי דְמַדְלֵא קַתְנִי אַע"פ שְׁפַתְבַּר וְכו' מוֹכִיחַ דְאֵי פְתַב קְנִי
וְא"כ בְּכָלִל רוּמָא וְאַפ"ה בְּסַתְמָא ל"ק דְהָא לִיתָא דִי"ל דְלַעוֹלָם לֹא הוּי בְּכָלִל רוּמָא אֵלָא דְאֵי פְתַב
מִיִּיתוֹר לְשׁוֹן הוּא דְקְנִי אֵת הַגַּג אֵלָא דַר"ל דְהַגְמ' סוּבַר מְסַבְרָא מְבַחוּץ דְגַג הוּי בְּכָלִל רוּמָא אֵלָא
מִשׁוּם דְלַכְאוּרָה מֵאֵי דְקַתְנִי אַע"פ שְׁפַתְבַּר וְכו' קֵאֵי גַּם אַרְיִשָׂא וְא"כ בַּע"כ דְגַג לֹא הוּי בְּכָלִל וְלָזָה
פְתַב דְלֵא קֵאֵי אַע"פ שְׁפַתְבַּר וְכו' אַרְיִשָׂא וְהַשְׂתָּא פִּינוּ דְאֵין הוֹכְחָה מִי הַמְשַׁנָּה הַדְרִי לְסַבְרָא דְגַג
הֵיךְ בְּכָלִל רוּמָא וְאַפ"ה בְּסַתְמָא ל"ק וְעֵיקָר הוֹכְחַת הַגְמַר' אֵינָה אֵלָא מְסַבְרָא וְבְזָה נִיחָא גַּם מַה
דִּיל"ד בְּגַמ' אַמְאֵי לֹא פְרִיף מְרִיִשָׂא דְגַג קוֹדֵם דְפְרִיף מְסִיפָא דְבוּר וְדוֹת דִּי"ל דְכִינוּ דְהַקְנוּשָׂא
מְרִיִשָׂא אֵינָה אֵלָא מְסַבְרָא דְגַג הוּי בְּכָלִל רוּמָא וְלִכְפָּה מַתְחַלָּה פְרִיף מְסִיפָא דְהִיא אֵלִימְתָא מְגוּפָא
דְמַתְנִיתִין וְלֹא מְסַבְרָא: דַּף ס"ד ע"א בַּד"ה בְּזָמֵן וְכו' וְלֹא עֵינְפַתָּה דְרַף וְכו' עכ"ל וְלֹא נִיחָא לִיהַּ
לְמִי דְטוֹעָה שְׁמַכְר לֹו גַּם אֵת הַבוּר וְדוֹת דְבְּזָה לֹאטְעוּ אֵינְשִׁי פִּינוּ דְאֵין תְּשַׁמִּישׁוּ שְׁנָה לְבֵית לֹא
מְקַרִי בֵית: ע"ב בַּד"ה דְאֵי אֲשַׁמְעִי בֵית וְכו' דְבַשְׂדָּה נְמִי פְלִיג רַע"ק מִשׁוּם דְקָשָׁה לִיהַּ דְנוּשָׂא
הִילְכָף יֵשׁ לֹו גַּם בְּכָאן וְכו' עכ"ל וְהַד"א: בַּד"ה אֵלָא וְכו' ל"ל וְכו' עכ"ל הַק' מְהַרְשָׁ"א נִימָא דְהוּא
ס"ד דַּרְע"ק מוֹדָה בְּשְׂדָה בְּמַכְר אֵת הַבוּר וְדוֹת מִשׁוּם דְקָשָׂא לִיהַּ דְנוּשָׂא יוֹתֵר וְבַכַּה"ג לֹא אֲזִיל
בְּתַר דַּעַת הַלּוֹקֵס ע"ש וִי"ל פִּינוּ דְשַׁמְעִי מְסִיפָא דְרִיִשָׂא דְאֲזִיל רַע"ק בְּתַר דַּעַת הַלּוֹקֵס מֵאֵי אֵיכְפַת
לִיהַּ לְלוֹקֵס אֵי אֵית לִיהַּ הַפְּסַד יוֹתֵר לְמוֹכֵר שְׁהַרִי מְרַבְּנֵן שְׁמַעִי דְכִינוּ דְאֲזִיל בְּתַר דַּעַת הַמוֹכֵר
אַע"פ שְׁהַלּוֹקֵס יֵשׁ לֹו הַפְּסַד יוֹתֵר בְּשְׂדָה בְּרִיִשָׂא דְסִיפָא אֲזִיל בְּתַר דַּעַת הַמוֹכֵר וְלֹא אֵיכְפַת לִיהַּ
בְּפְסִידָא דְלוֹקֵס א"כ גַּם לַרַע"ק פֶּן הוּא דְבָהָא לֹא פְלִיגִי: דַּף ס"ה ע"א בַּד"ה א"ל אֵיפְכָא וְכו'
שְׂאָם הֵיךְ יוֹדַע וְכו' עכ"ל וְלַפִּי מַה שְׁהֵיָה שׁוֹנָה ר' יְרֵמְיָה דְחַכְמִים ס"ל בְּעֵין יָפָה וְרַב הוֹנָא קְאָמַר
הַלְכָה פְּחַכְמִים הָא דְלֵא ק"ל דְרַב אַדְרַב דְלַקְמֵן גְּבִי אַחִין שְׁחַלְקוּ י"ל בְּצַרְיִכוּתָא דְבְּסוּמוּף מִיהוּ
ק' דַּהוּ"ל לְאַקְשׁוּיִי דְשַׁמוּאֵל דְהֵכָא אַדְשַׁמוּאֵל דְאַחִין וִי"ל דְאַחִין הוּי כְּמוֹ מַתָּנָה דְבְּעֵין יָפָה לַכ"ע
וְעֵינִן לְהַנ"י לְקַמֵּן גְּבִי אַחִין וְהַגְמ' ה"ה דְהוּא עֲבִיד הַאי צַרְיִכוּתָא דְאַחִין הוּי מַתָּנָה וְעֵי"ל דַּס"ל

לר' ירמיה דגבי אחין חיצון הוא המוכר וכמו שנהרגש מזה רש"ם בסמוך וכן הבינו התוס' בס"פ השולח לגי' מהרש"א שם ע"ש מיהו דברי מהרש"א שם קשים להולמן לפי סוגיא דשמעתי דא"כ מאי קאמר ואזדו לטעמייהו אדרבא איפכא הוא וי"ל דבהא פליגי ר' ירמיה נרב הונא אי חיצון מוכר או פנימי והגמ' קאמר ואזדו לטעמייהו לכ"ע למר כדא"ל ולמר כדא"ל והתוס' מביאין ראיה מר' ירמיה ובעיקר פי' דשמעתא דקאמר איפכא תנינא י"ל דלא פריש"ם דמאי דקאמר אמרית קמיה דרב ה' כר"ע היינו ה' כר"ע לפי מה שאתם שונין אבל הוא אמר קמיה דרב ה' פתכמים וא"ל מש"ה לא א"ל מידי משום דלעולם פתכמים דרבים נינהו וכה"ג ממש איתא במס' ר"ה דכ"ב ע"א סוגית הגמ' פדשמעתי ופי' רש"י שם פדפרישתי ע"ש ולפ"ז ניקח שפיר דשמואל אדשמואל: דף ס"ו ע"א תוס' בד"ה ושאני וכו' אמאי וכו' אמאי תבע ת"ל וכו' עכ"ל מ"ש מהרש"א דהו"ל לאוכחי גם מ"ד לסגרתו למטה אמאי אצט' קרא דהשלחן הטהור ע"ש נר' דלזה פנונו התוס' במ"ש בסה"ד למ"ד למט' טמא מדכתי' הטהור ואע"ג דקרא דהטהור אצט' לו' שמגביהין וכו' פדאיתא התם מ"מ מוכחי מדיליף הגמ' ד"ז משלחן והא דלא מוכחי התוס' מגמ' דבכורות שהביאו לעיל מדלא מוקי לה במשמש אדם וכו' י"ל שהוא יש לו תוך מקרי וע"ש בתוס' במנחות: ע"ב גמ' ושאני שאיבה דרבנן מק' מדתנן בפ"ד דמקנאות השוקת שפסלע וכו' היתה פלי וחבר' בטיט מציל בצ"ס מוכח דבקבעו ואח"כ חקקו לא הוי פלי וא"צ צ"פ וכ"כ הר"ש והרא"ש שם הרי אפי' בדאורייתא מפלגי' בהכי ונר' דהר"ש והרא"ש שם לא קאי אלא אשאר דינין דהתם דהם דרבנן או דאוריית' ולחומרא ולא קאי אצ"פ והק' מתני' אם הצלע מתחלה מחוברת בקרקע וחקק בה לה הוי פלי לשום דבר דכמו שחופר בקרקע הוא ואם היא תלושה ואחר שעשאה פלי חברה הוי פלי לכל דבר אבל אם היתה תלושה וחברה בקרקע ואח"כ חקקה לשאר דינין דהוןכרו שם לא הוי פלי ולענן צ"פ הוי פלי: רש"ם ד"ה בעי ר"י וכו' אי ס"ל דתלוש וכו' עכ"ל לפירושו דר"א ורבנן דף פליגי בתלוש ולבסוף חברו ואין מחלק בין דף ומכתשת לכותלי קשיא בגמ' דחולין שם דקאמר תלוש ולבסוף חברו והכשר תנאי היא ור"פ מסיק שם דכ"ע הוי תלוש אמאי לא מיייתי תנאי מהו דדף וי"ל דס"ל להגמ' שם בס"ד דגמ' דלעיל דמייירי פלוגתא דדף בעץ ולכך לא מציי לאתויי מהא דדף משום די"ל דדוקא בפשוטי פלי עץ דרבנן הוא דפליגי וכדלעיל: בא"ד דהא פללא קאמר וכו' עכ"ל קשיא הגמרא דלעיל דקאמר אי ר"א דבית דילמא ש"ה דבעין יפה וכו' והא פללא קאמר וי"ל דנדאי פשטא דמילתא דכללא הוא כדפירשב"ם אבל פי היכי דמיתוקמא ברייתא דצינור שפיר כר"א ולא נימא דאתיא דלא כמאן דחקי' נפשי' ואמרי' דכללא לאו דוקא: דף ס"ח ע"ב תוס' בד"ה ה"ג וכו' מכלל דאייירי לעיל בבאגי וכו' עכ"ל ר"ל דשיגריה היינו מלשון שיגרים דהיינו שיגרים דבאגי ולא פמו שמפ' רש"ם וא"כ פינו דנקט שיגריה מוכח דברישא הזכיר באגי ועי"ל בע"א ועיין להרמ"ה ז"ל: דף ס"ט ע"ב גמ' שופרא דשטרי הוא במקובצת בשם הר"ן הק' דא"כ במתני' דלעיל אמאי בזמן שאמ"ל חוץ מאלו א"צ ליקח דרוך אימא דיתור לשון לשופרא דשטרי ותי' דבדבר שהוא לטובת המוכר לא אמרי' לשופרא דאין לחוש לפ"ד שיטעו לאפוקי ממונא פינו דבחזקתו הוא ואין לחוש אלא לב"ד מסתפקין ודוקא בטובת הלוקח חיישי אינשי לב"ד טועין שישתפק להם הדין ומוקמי' ליה בחזקת המוכר ולכך מזדהרי וכותבין לשופרא דשטרי ע"ש וק' דלקמן בבבאי דחוץ מחרוב אמרי' דלא קנה שאר חרובין וע"כ דלרבנן לשופר' דשטרא כדפ' רש"ם שם דאלת"ה קשיא לרבנן גרוש' יתור לשון דאפי' רבנן דרשו יתור לשון כדפירשב"ם בפ' י"ג דקל"ח ע"ב ע"ש וכן בכ"מ דרשי יתור לשון ולא אמר ה"מ רע"ק היא וא"כ שמעי' דאמרי' שופרא דשטרא אפילו

בְּדָבָר שֶׁהוּא לְטוֹבַת הַמוֹכֵר וְכֵן לְעֵיל דַּס"ג ע"ב קָאָמַר רַב דִּימֵי עֲנֻמָּא וְרוּמָא בְּסַתְמָא ל"ק אַהֲנֵי
עֲנֻמָּא וְכו' הָא אֵי בְּסַתְמָא קִנֵּי הֵוָה אַהֲנֵי עֲנֻמָּא וְרוּמָא לְמַקְנֵי בּוֹר וְדוּת וְלֹא אֲמַרֵי לְשׁוּפְרָא
דְּשׁוּפְרָא וְלִקְוֹשֵׁי הָר"ן אֵין לְתַרְזֵי דְהֵקָא דְנוֹקָא בְּשׁוּטֵר וְכַמ"ש הַתּוֹס' בְּשִׁמְעֵתִי דְאַפְתִּי קִשְׂיָא מֵהֵיא
דְרַב דִּימֵי דְלְעֵיל דְבְּשׁוּטֵר נְמִי אֲיִירֵי: רַשְׁבָּ"ם בַּד"ה חֲזִינֵן וְכו' מִן הַבִּינּוֹנִים וְכו' עַכ"ל דְּדוֹנָקָא
בְּבִישָׁא הוּא דְקִנְהַ הַטּוֹבִים מְמַנּוּ מִשּׁוּם דַּע"כ לְהַכִּי אֲפֻנּוֹן דְּאֵי לְגוּפָהּ לְבַד ל"ל לְשִׁירוֹ לְקִצְיָה דְהָא
שְׂרִי לְמִקְצִיָה אֲבָל בְּבִינּוֹנֵי אֵין שׁוּם סְבָרָא לּו' דְלֹא שְׁיִיר גּוּפִיָה לְבַד וַא"צ לַמ"ש מְהַרְשֵׁ"א ו"ל:
תּוֹס' בַּד"ה אֲרַעָא וְכו' בְּדָבְעֵי לְמִי לְקַמֵּן וְכו' עַכ"ל וַאֲע"ג דְּמַסְקֵי לְקַמֵּן דְלֹא קִנְהַ הֵינּוּ מִשּׁוּם
דְּאַמְרֵי לְשׁוּפְרָא דְשׁוּטֵרָא כַּדפִּירֶשֶׁב"ם שְׁם אֲבָל הֵקָא לֹא שְׁיִירָהּ שׁוּפְרָא דְשִׁיטְרָא כַּמ"ש הַתּוֹס' אַחַר
זֶה: דָּף ע' ע"א גַּמ' הָא שְׂאָר חֲרוּבִין קִנְהַ וְכו' יֵשׁ לְהַק' דַּא"כ קִשְׂיָא בְּרִייתָא דְלְקַמֵּן דְקִתְנֵי שְׂאָר
חֲרוּבִין לֹא קִנְהַ וּי"ל דְּדוֹנָקָא הֵתֵם בְּשִׁיר חֲצִי חֲרוּב דִּי"ל דְּמָה שְׁשִׁיר מִשּׁוּם דְקִנְהַ חֲצִי הָאֵחָר וְלֹא
לְאַפּו' שְׂאָר חֲרוּבִין אֲבָל הֵקָא ע"כ פִּינּוֹן לְהַקְנו' שְׂאָר חֲרוּבִין: ע"ב גַּמ' לִימָא בְּפִלּוּגְתָא שְׂטֵר פִּיס
וְכו' כַּצ"ל וַמ"ש בְּסַפְרֵי דְהֵנִי תַנְאֵי דְתַנְי' נְמַחֵק דְאַמּוֹרָאֵי נִינְהוּ בְּדַפְנֵי רַשְׁבָּ"ם: שְׁם אַמ"ר הַלְכְתָא
נִשְׁבַּע וְגוֹבָה מְחֻצָּה הָא דְלֹא קָאָמַר הַלְכָה פְּדִינֵי א"י מִשּׁוּם דְאַיְכָא דְמַפְכִּי לְהוּ בְּדַבְסָמוּף וּלְשִׁי
הָרִי"ף נִיחָא טְפִי דְרָבָא אֲפִילוּ בִיתּוּמִים קִטְנִים מִיְיָרֵי דְטַעֲנִינֵן לְהוּ נְאָנְסוּ אֲפִילוּ בְּתוּף זַמְנּוּ: תּוֹס'
בַּד"ה סוּף וְכו' דְהָף שְׁבוּעָה דְהֵקָא דְרַבְּנָן וְנִתְקַנְהָ קוּדָם וְכו' עַכ"ל יל"ד דְּמֵאֵי פְרִיף ס"ס וְכו' הֵיכִי
ס"ד דְבָלָא שְׁבוּעָה קָאָמַר הָא מ"מ בְּעֵי שְׁבוּעַת הֵיסֵת וּי"ל דְּהָאֵי שְׁבוּעָה הֵיא פְעִין שֶׁל תּוֹרָה בְּנֻק"ח
וּס"ד דְנֶאֱמַן בְּלֹא שְׁבוּעָה פְעִין שֶׁל תּוֹרָה קָאָמַר וְעֵינֵן לְהַשְׁ"ף סִי רַצ"ו סַק"ג שְׁהוּכִיחַ דְבְּנֻק"ח
הֵיא מִשּׁוּם דְדוּמִיָּא דְפּוֹגְמַת פְּתוּבְתָהּ קָאָמַרֵי ע"ש וְלֹא הֵינֵה צְרוּף לְזֶה דְבִלֹא הֵּ מְמַקּוּמוּ מוֹכְרַע
בְּדַכְתִּי בְרַם מ"ש הַתּוֹס' וְנִתְקַנְהָ קוּדָם לְכַאוּרָה שְׁפַת יֵתֵר הוּא דְאַפִּילוּ נִתְקַנְהָ אַח"כ א"ש דְנִתְקַנְהָ
בְּנֻק"ח אֲשֶׁר ע"כ נֵר' עֵיקֵר בְּכּוּוֹנְתָם דְבִאוּתוֹ זְמַן עֲדִינֵן לְהַ תִּיקֵן ר"נ שְׁבוּעַת הֵיסֵת דְהִשְׁתָּא ס"ד
דְרַב עַמְרָם שְׁפִיר דַּר"ח נֶאֱמַן בְּלֹא שׁוּם שְׁבוּעָה קָאָמַר וּמִתְחִילָה כ' לְשִׁי ר"ת דִּי"ל דְכִבֵּר תִּיקֵן
וְהִשְׁתָּא חֲזָרוּ וְכו' דְאַפְתִּי לֹא נִתְקַנְהָ וְעֵינֵן לְמַהֲרִיב"ל ח"א בְּדִינֵי מַגּוּ דַּק"ב ע"ג שְׁכ' וּלְשִׁי ר"ת
לֹא שְׁמַעֲנֵן אֲלֵא דְאַמְרֵי מַגּוּ מִשְׁבוּעָה דְרַבְּנָן לְשְׁבוּעַת דְרַבְּנָן אֲבָל מִשְׁבוּעַת דְאַרְיִיתָא לְדְרַבְּנָן לֹא
שְׁמַעֲנֵי ע"ש וּלְפַמ"ש בְּכּוּוֹנְתָם לֹא שְׁמַעֲנֵי אֲפִילֵּי מִשְׁבוּעָה דְרַבְּנָן בְּנֻק"ח לְשְׁבוּעַת הֵיסֵת וְעֵינֵן
לְהַרמ"ה שְׁנַר' מְדַבְּרֵי דְשְׁבוּעָה זוּ דַּע"י מַגּוּ ש"ד מְמַשׁ הֵיא כַּמ"ש הַב"ח וְדִלֹא פְהַשְׁ"ף שְׁם ע"ש
וְכַנ"ל מִמָּה שֶׁהֵק' הַתּוֹס' בְּדַבּוּר שֶׁאֵח"ז אֲמַאי לֹא אֲמַרֵי מִתּוּף שֶׁאֵיל"מ וְאֵי אֵיתָא דְשְׁבוּעָה זוּ
דַּע"י מַגּוּ הֵיא מְדַרְבְּנָן מֵאֵי מַק' הָא בְּדַרְבְּנָן לֹא אֲמַרֵי מִתּוּף שֶׁאֵיל"מ כַּמ"ש הַתּוֹסְפוֹת בְּמַצִּיעָא
ד"ג בַּד"ה בְּכוּלֵי וּבְכ"מ וְהַטּוֹר בְּשֵׁם הַרמ"ה בְּסִי ע"ה וְלֹא רְאִיתִי מִי שְׁחֹלֵק ע"ז אֲלֵא ע"כ דַּש"ד
הֵיא כַּמ"ש הַב"ח וְקוֹשֵׁי הַתּוֹס' דְלְקַמֵּן אֵינְהָ לְשִׁי ר"ת וְעֵינֵן לְהַכְנֵה"ג סִי פ"ב בְּהֶגֶה ט אוֹת תַּס"ד
וּבְס' תַּמ"ד סִימָן רִי"א: בַּד"ה מֵאֵן וְכו' וּי"ל דְּמִילְתָא דְלֹא שְׁכִיחַ וְכו' עַכ"ל מְפָאֵן נ"ל דַּעַת הַתּוֹס'
דְּמַקְבֵּל הָעֵיסְקָא הָוֵי כַּש"ש דְּאֵי בְּש"ח לִיטְעוֹן לְהוּ נְגַבּוּ וְאַפְּי' נִימָא דְגִנְיָבָה נְמִי קָלָא אֵית לָהּ
מ"מ מְדַנְקָטוּ בְּקוֹשְׁיָתָם נְאָנְסוּ מוֹכַח דְחִיבֵי בְּגִנְיָבָה וְהוּי כַּש"ש וְכו"נ מְדַבְּרֵי פֶל הֵרָאשׁוֹנִים פֶּאֵן
ע"ש וְד"ז פְּלּוּגְתָא דַּהַר"מ וְהֵרָאב"ד הוּבְאוּ בְּטוֹר י"ד סִימָן קַע"ז וְעַמ"ש שְׁם וּמָה שְׁהוּכְחֵתִי שְׁם
מְגַמְרָא דַּר"פ הַמְּפָקִיד דְגִנְיָבָה שְׁכִיחָא לִיתָא דְגַם אֲוֹנְסִין נִרְאָה מְשֵׁם דְשְׁכִיחַ הוּא וְקִשְׂיָא מְשֵׁם
לְדַבְּרֵי הַתּוֹס' הִלְלוּ וְע"כ צְרִיף לְחַלְק: דָּף ע"א ע"ב פִּירֶשֶׁב"ם בַּד"ה דָּאֵם אֵיתָא וְכו' אֲבָל לּוֹקֵחַ
וְכו' עַכ"ל אַע"ג דַּר"ע דְקִיָּמִי אֲלִיבָהּ בְּלוֹקֵחַ ס"ל דְקִנְהַ קַרְקַע הֵינּוּ מְטַעֲמָא דְעֵין יָפָה פְּדִאָמֵרִינֵן
בְּגַמְרָא הֵבִיאוּ רַשְׁבָּ"ם לְעֵיל בְּסַמּוּף וְזֶהוּ שֶׁהוּק"ל לְרַשְׁבָּ"ם לַמ"ל טַעֲמָא דְעֵין יָפָה בַּלֵּא"ה קִנְהַ
קַרְקַע מְטַעֲמָא דְעַקּוֹר אֵילָנָהּ וַא"צ לַמ"ש מְהַרְשֵׁ"א ו"ל עֵינֵן שְׁם: תּוֹס' בַּד"ה מְדַנְפְּשִׁיָהּ וְכו'

ותימא דמשמע דאי לאו מילתא דר"ה וכו' עכ"ל ר"ל דמהגמ' מוכח דאי לאו מילתא דר"ה לא הנה ק"ל מההיא דחרוב ושלמה אלא דנהו אמרי' מכר אפי' מקום יניקה ולא שנייר פלום אע"ג דהמוכר אילן לא מכר קרקע אבל במאי דקאמר ור"ה דאמר פרבנן לא קשיא דההיא לענין אם נפול אבל כל עוד שהאילן קיים אה"נ דשנייר מקום יניקה ונדקא לענין מקום יניקה הוא דאמרינן הסבך' שהוכיחו מפתח קונשיתם דטפי אית לן למי' פשמוכר אילן וכו' ועיין מה שדקדק מהרש"א ז"ל: דף ע"ב ע"א בד"ה ואת וכו' א"ל קני וכו' עכ"ל והא דלא פשיט ליה התם מבריתא הלזו משום די"ל בקטנים מניירי כדפירשב"ם ולפי מאי דפשיט התם דלא קני הו"א דמפ' לה התוס' אפי' בגדולים: ע"ב פירשב"ם בד"ה אלא וכו' פמוכר לרע"ק וכו' עכ"ל היינו לרע"ק בטעמא דעין יפה ואע"ג דאפי' לרע"ק קאמר ר"ה דשנייר היינו מטעמא אחרנינא דא"ל עקור אילנך וכו' ועיין בהמאור ז"ל: בד"ה שהווא וכו' ויחזור לו ביוכל וכו' עכ"ל בסי' זה אינו וכו"נ עיקר דבלא"ה נ"מ שתשנייר לו דאלו לא מת אביו הנה אביו נוטלה ולספרים דגרסי ליה פ' ויחזור לו ביוכל היינו אם מכרה לאחר וכוונתו ליישב מה ירש פנין דבלא"ה היתה שלו: דף ע"ה ע"ב פירשב"ם בד"ה ואותיו' וכו' שיימסור לו המוכר עכ"ל כ' מהרש"א ז"ל דצ"ל שיימפנר לו דהא במשיכה עסקי' ע"ש ולפ"ז גם בדבור שאח"ז שכ' אבל במסירה בלא שטר וכו' צ"ל במשיכה ומ"ש רשב"ם מסירה דספינה וכו' אין מקומו פאן אלא לקמן בברייתא דקתני ספינה נקנית במסירה: דף ע"ו ע"א תוס' בד"ה אי פרבי וכו' לאפוקי מפקיר שטרותיו וכו' עכ"ל דברייהם תמוהים דמפקיר שטר כבד קודם וזוכה בו הלזו כמו משפנו של ישראל ביד גר בקמא דמ"ט ע"ב ע"ש וכבר עמד בזה הש"ך סי' ס"ו סקכ"ה ע"ש ונ"ל דברי התוס' דמשפחת לה בשלהלנה גר ומת הגר ועמד זה המלנה והפקיר את השטר דהשת' הלנה ליתיה שיינקה בחובו וכי זוכה בשטר אדם אחר מהפקרא קונה אי לא בעי' דעת אחרת מקנה לרבי דסגי במסירה ועיין עוד להש"ך שם ועי"ל דמפקיר שטרותיו דקאמרי היינו שטר משפנתא באתרא דלא מסלקי דבכה"ג גבי גר גופיה לא פקע שעבודיה כמ"ש הש"ג הביאו הש"ך בסי' ע"ב ס"ק קנ"א ע"ש וזה נ"ל דעת רש"י שם בקמא דפי' לבעיא דהמחזיק בשטרותיו של גר בשעבד לו ול"ק מה שהק' הגד"ת שמ"ט על פי' רש"י ע"ש וע"י כומ"ס קני אפי' כה"ג כמ"ש ו' מיגש הביאו הטור סי' ס"ו ע"ש: בד"ה ספינה וכו' א"כ לישמועי' מסירה כר"ה וכו' עכ"ל יל"ד דהול"ל דלא הו"ל לרב לאשמועי' כלל דמתני' היא שם דנקנית במסירה וי"ל דאי מתני' י"ל דאפי' בסומטא ל"ק אלא במסירה דלא אורחא דספינה במשיכה כלל וזהו עיקר חידושו של רב דנקנית במשיכה ולהכי כ' דהו"ל לבאר דמתניתין בר"ה דל"ק משיכה וממילא ידעי' דבסומטא נקנית במשיכה ושיעור לשון כ"ש שכ' הוא דכ"ש דידעי' דינא דמשיכה פנין דה"ט דלא קני מסירה בסומטא משום דאיכא משיכה וכ"מ בדברי הרא"ש ז"ל ע"ש: בא"ד ומעיקרא פי הנה ס"ד וכו' עכ"ל יל"ד נימא דהמק' מעיקרא ידע לה לאוקמה במשנה ובקפידא פליגי אלא דס"ד מדהזכיר זכיר מסירה משמע דפליגי נמי בהא דלר' דנקא מסיר' כמ"ש בשם רשב"ם ולרבנן משפיר מהנאי ול"מ מסירה פנין דא"ל משנה וי"ל דדחיקא להו למימר דפליגי בתרתיה.

במ"ב הק' לשי' ר"י מאי פריה משיכה בר"ה מי קניא והא אפיי נרבא וכו' נימא דאמרו אפיי נרבא מסירה בר"ה היינו אפי' מסירה וכ"ש משיכה דעדיפא ותי' דא"כ הול"ל משיכה בכ"מ פדקאמרי בהגבהה ולשי' רשב"ם אפתי קשיא דהא פירש בכ"מ היינו אפי' ברשות מוכר ומסירה ל"ק ברשות מוכר ולקונשיתו י"ל פנין דר' ס"ל דלא קניא משיכה בר"ה תו ל"ל דנקטי מסירה וכ"ש משיכה ועי"ל פנין דאמרי משיכ' קונה בסומטא ולא מסירה משום דמהנאי משיכה א"כ ע"כ

דבה"נ דאָמרי מְהַנֵּל מְסִיר' ע"כ דָּלָא מְהַנֵּי מְשִׁיכ': ע"ב בד"ה אָמַר וכו' דְּדִילְמָא סָבַר ר"פ וכו' עכ"ל ומאי דְּפָרִיף וְכִי לְצוּר וכו' הֵינְנו דְּבִקְנֵי סָגִי וּלְמ"ל פֶּל שְׁעֵבּוּדֵיהּ וְעִי"ל דִּלְפ"ד רְשָׁפִ"א ר' ס"ל צָרִיף לו' לו' קְנֵי וכו' אֵלָא דַּא"צ לְכַתּוּב וכו"נ מְדַבְּרֵיהֶם אַח"פ וכו"כ הַתּוֹס' בַּפ' הַא"מ וּלְר' א"צ פְּתִיבָה אֵלָא לְרֵאָיָה שְׁאָמַר לו' קְנֵי לָךְ וכו' וְהַגְמָרָא פָּרִיף לְמ"ל אֲמִירָה פֶּלֶל וְעִינָן בַּמ"ב וְעִינָן לְהַמְש"ל : דָּף ע"ז ע"א בד"ה קְנֵי וכו' דְּכַמָּה שְׁאִינוּ יָכוּל לְהַקְדִּישׁוּ וכו' עכ"ל וְאַפִּי לְאַבְיֵי דְס"ל הֵתָם דְּיָכוּל לְהַקְדִּישׁוּ דְלִמְפָרַע גּוּבָה הֵינְנו אִי גְבָה לְבַסּוּף ע"ש כַּדְפִירֵשׁ"י וּלְכַף לְאַבְיֵי בְּעֵי מְסִירָה פְּדָמוּכַח בַּפ' ג"פ דַּקַּע"ו ע"ש וְעַמ"ש בְּדַבְּרֵיהֶם שָׁם בַּחֲלִי לְפִסְחִים עַש"ב: בַּא"ד וְיָכוּל לו' לו' לָאו בַּע"ד וכו' עכ"ל נַר' דְס"ל פְּדַעַת הָרָאָב"ד שְׁהֵבִיא הַב"י רְסִי' ס"ו דְּצָרִיף לו' לו' זֵיל דוּן וכו' וְאִי לָא כ' לִיָּה הֵכִי אַפִּי' כ' לו' כּוּמ"ס יָכוּל לו' לו' הִלְוָה לָאו בַּע"ד דִּידֵי אַתָּה ע"ש וּלְכַף קְאָמְרֵי שְׁפִיר צָרִיף טַעַם לְזָה לְמָה ל"ק קִנְנָן גְּמוּר לַעֲנִין זָה וְגַם לַעֲנִין שֶׁאִי לְמַחְוֹל הַקְּשָׁה הַרְמַבְּ"ן ז"ל בַּחֲלִי אִי מְכִירַת שְׁטָרוֹת דְּרַבְּנָן הֵיכִי אָמְרֵי בְּפִלּוּגְתָא דַּר"מ וּלְרַבְּנָן בַּפ' הַא"מ דְּפִלְגִי בְּדַשְׁמוּאֵל וכו' פִּינּוּ דָּלָא קִנְתָּה מְדַאֲוֵרֵיָתָ' הֵיכִי הָנִי מְקַנְדְּשַׁת וְנִדְחַק דְּמְקַנְדְּשַׁת מְדַרְבְּנָן קְאָמַר ע"ש וּלְפַמ"ש הַתּוֹס' דְּטַעַמָא דְל"ק מְשׁוּם דָּאִין בְּיָדוֹ לְהַקְדִּישׁוּ פְּדַאָמְרֵי בַּפ' כ"ש לַפ"ז לְאַבְיֵי שָׁם דְּאָמַר יָכוּל לְהַקְדִּישׁוּ אִי גַבְּאוּ לְבַסּוּף דְלִמְפָרַע הוּא גּוּבָה י"ל דְּכָל הָךְ סִנְגִּיאַת הַב' הַא"מ אֲזַלָּא אֲלִיבָא דְאַבְיֵי וּבְגַבְּאָתוֹ לְבַסּוּף מִיָּרֵי וְכִינּוּ דְלִמְפָרַע הוּא גּוּבָה שְׁפִיר הָנִיא מְקַנְדְּשַׁת מְדַאֲוֵרֵיָתָ' וְרַבָּא דְס"ל מְכָאֵן וּלְהַבָּא הוּא גּוּבָה מוּקִי לְפִלְגְּתֵיהּ דַּר"מ וְרַבְּנָן בְּפִלּוּגְתָא דַּר' וְרַבְּנָן וּס"ל לַר"מ כַּר' דְּאוֹתִיּוֹ' נִקְנוֹת בְּמְסִירָה וּלְדִידֵיהּ מְכִירַת שְׁטָרוֹת דְּאוֹרֵיָתָא דָּלָא כ' הַתּוֹס' שְׁהִיא מְדַרְבְּנָן אֵלָא לְדִידִין דְקִי"ל דְּאוֹתִיּוֹת אִין נִקְנוֹת בְּמְסִירָה אֲבָל לַר' פִּינּוּ דְבְּמְסִירָה לְחוּד קְנֵי הו"ל פֶּשְׁאָר מְטַלְטְלִין וְעַפִּי"ז נִיחָא מְאִי דַּק' לְדַעַת הַתּוֹס' דְּמְכִירַת הַשְׁטָרוֹת מְדַרְבְּנָן מְדַאָמְרֵי בַּפ"ח דְּבְּכּוּרוֹת דַּר' דְּרִישׁ לְקִרְאֵי דְּפִדְיוֹן בְּרִיבּוּיֵי וּמִיעוּטֵי לָא מְמַעַט אֵלָא שְׁטָרוֹת וְהֵיכִי מְמַעַט שְׁטָרוֹמ וְעַפִּי"ה נִיחָא דַּלַּר' דְּאוֹתִיּוֹ: נִקְנוֹת בְּמְסִירָה הָנִי מְדַאֲוֵרֵיָתָא וְעִינָן לַה' הִלְכוֹת יו"ט דַּקְצ"ח ע"א ע"ש וּלְפִי"ה לְשִׁי הַתּוֹס' דָּאִי מְדַאֲוֵרֵיָתָא קְנֵי אִין יָכוּל לְמַחְוֹל שְׁפִיר יֵשׁ לְהוֹכִיחַ דְּגָרְסִינָן בְּדַבְּרֵי אַמִּימָר אוֹתִיּוֹת אִין נִקְנוֹת בְּמְסִירָה מְדִקִּי"ל פֶּשְׁמוּאֵל דְּהַמוּכָר שֶׁט"ח יָכוּל לְמַחְוֹל וְהַתּוֹס' לְקַמְן דָּלָא הוֹכִיחוּ מְזָה אֲזַלִּי בְּשִׁי ר"ת דְּאַפִּי אִי מְדַאֲוֵרֵיָתָא קְנֵי יָכוּל לְמַחְוֹל וּבְעַיְקָר מְאִי דְּמְבַנְּאָר מְדַבְּרֵי הַרְמַבְּ"ן ז"ל דָּאִי לָא קְנֵי מְדַאֲוֵרֵיָתָא אִינָה מְקַנְדְּשַׁת מְדַאֲוֵרֵיָתָא עִינָן לְהַב"י בַּא"ה ע"ס כ"ח גְּבִי קִדְּשָׁה בְּחוּב בְּמַעַמַד שְׁלִשְׁתָּן ע"ש: בד"ה אָמַר וכו' וְר"ן נְמִי אָמַר לָא מְהַדָּר וכו' עכ"ל ק"ק מְאִי מוּכַחֵי מַר"נ אִימָא דְס"ל דְּצָרִיף לְהֵבִיא רֵאָיָה פְּאַבְיֵי בַּפ' ג"פ וַא"כ פִּינּוּ ל"מ לְהִימְנָה מַה"ט וי"ל דַּא"צ רֵאָיָה אֵלָא לְגַבּוֹת הַחוּב אֲבָל לְתַפְּסֵי הַנְּיָיר א"צ רֵאָיָה וַא"כ יָכוּלָה לְתַפְּסֵי הַנְּיָיר ע"ד שְׁכ' הַתּוֹס' בְּהֵיאַ דְּהַכּוֹתֵב לְקַמְן אֲבָל ק' אַפִּי אִי ס"ל לְרַבָּא וּלְר"נ אוֹתִיּוֹת אִין נִקְנוֹת בְּמְסִירָה לְהִימְנָה בְּמַגּוּ דָּאִי בְּעֵיא אָמְרָה שְׁמַכְרוּ לָהּ בְּשׁוּיָו אוּ שִׁישׁ לָהּ עָלְיוּ חוּב וְתַפְּסָה אוֹתוֹ בְּהַחוּב הַהוּא פְּהֵיא דְּהַכּוֹתֵב וי"ל דְּאַפִּי יָכוּלָה לְתַפְּסֵי הַנְּיָיר מ"מ הִלְוָה עֲדִינָן מְחַנְּיָיב לְהַמְלִנָה וְיָכוּל לְתַנְּבְּעוּ כְּמוֹ מְלוּה בַּע"פ וַא"כ לִיכָא לְהִימְנָה בְּהֵיא מַגּוּ לו' פְּרִיעַ הוּא אֲבָל אִי אוֹתִיּוֹת נִקְנוֹת בְּמְסִירָה אֵלָא דְּצָרִיף רֵאָיָה לְגַבּוֹת א"י הַמְלִנָה לְתַנְּבְּעוּ מְהִלְוָה בְּלֵא שְׁטָר.

דְּהָא מַסְפַּק"ל שְׁמָא מְכָרוּ לָהּ בְּמְסִירָה וּמְהַנֵּי הַקְּנִין וְעִינָן לְבַעַה"ת שַׁנ"א רִישׁ ח"ד וְהֵבִיא קְצַת דְּבָרֵי הַטּוֹר סִימָן ס"ו וְע"ש לְהַב"י: בַּא"ד וּלְשְׁמָא מְסַר לְצוּר וכו' עכ"ל כ' מְהַרְשָׁ"א ז"ל דְּבְּהֵיא דְּהַאֲשָׁה שְׁלוּם נְמִי לָא מוּכַח רַבָּא אֵלָא מְדָלָא חִיְיָשִׁי לְמַסַּר לו' לְצוּר דְּלְגַבּוֹת יַדַּע דְּל"מ ע"ש וְאַבְיֵי דְּדַחֵי שָׁם מְאִי אָמַרְתָּ שְׁמָא מְסַר לו' אוֹתִיּוֹת נִקְנוֹת בְּמְסִירָה צ"ל פִּינּוּ דְּאוֹתִיּוֹת נִקְנוֹת בְּמְסִירָה וְדָאִי לָא מְסַר לו' אֵלָא לְגַבּוֹת וְלֵא לְצוּר: בד"ה חוּזַר וכו' שַׁע"י הַשְׁטָר יְצָא הַקּוּל וכו' עכ"ל אַע"ג דְּגַם

בְּעֵדִים לַחֲדוּד יֵצֵא הַקּוֹל כְּדֹאֵיתָא שְׁם בַּפ' חֲזַקְתָּ מ"מ וְשֵׁטֶר מוֹצִיא קוֹל טְפֵי דְעֵדִים לֹא מִפְקֵי קָלָא
כְּנִלֵי הַאֵי דְבַגְמָ' בְּקִדּוּשֵׁין דְכ"ח ע"א אָמְרִי בְּצִנְעָא זְבִין וְהִינּוּ לְגַבֵּי עֶבֶד ע"ש בְּשִׁטָּה שְׁלֵא נֹודַע
לְמִי ע"ש וְשֵׁטֶר דְּמִי לְעֶבֶד כַּמ"ש הָרָא"ש בְּשִׁמְעֵתִין דְּהוּי פְּיטוּמֵי מְלִי כְּדֹאֵמְרִי בַּפ' אַז"נ נַר'
דְּדְבָרֵיו סִתְרָאֵי לַמ"ש שְׁם בַּפ' אַז"נ ע"ש וּבַמ"א פְּתַבְתִּי בְּזֵה: ע"ב בַּד"ה וְנִקְנָה וְכו' וַא"ת וְהִכִּי
מוֹכַח וְכו' עַכ"ל לַפְמ"ש הֶרְמֵב"ן ו"ל בַּח"י לְעֵיל בְּהַפּוּף הַדָּף בְּשֵׁם הֶרְאַב"ד ו"ל דְּדוֹקָא בְּשֵׁטֶר
הוּא דְאָמְרִי אַחֲרֵיּוֹת ט"ס אֶבֶל הַמוֹכֵר שְׂדֵהוּ בְּעֵדִים לֹא אָמְרִינּוּ אַחֲרֵיּוֹת ט"ס ע"ש מִתְנַרְץ שְׁפִיר
קוֹנְשֵׁיתָם הַלְזוּ דְמַהְגֵּי קִנְיִן הַשֵּׁטֶר לְאַחֲרֵיּוֹת וְלֹא לְרֵאשִׁיָּה לַחֲדוּד: בַּא"ד דַּס"ד דְּלֹא נִתְרַצָּה לֹו עַד
שְׁיַחְזִיק וְכו' עַכ"ל וְלִפִּי ס"ד דַּגְמ' גַּם מִתְנִי דְקִתְנֵי נְכָסִים שְׁאִין לְהֵם אַחֲרֵיּוֹת נְקִינִין עִם נְכָסִים וְכו'
לֹא בְּאַגַּב מִיַּרְי אֶלָּא כַּה"ג דְּנִקְנָה הַשֵּׁטֶר ע"י רְצוּי וְלִהְכִי קָאָמַר זֹו הִיא שְׁשִׁנִּינוּ וְכו' וְנַדַּע דְּנִחְלָקוּ
הָרִי"ף וְהָרִי"ה בְּשֵׁטֶר שְׁפִתוֹב בְּשֵׁם אָדָם אַחַר לְאִיזוּ סִיבָה וְאַח"כ רְצָה לְמִוְכָרוּ לְאוֹתוֹ אָדָם שְׁפִתוֹ
בְּשֵׁמוֹ דְּנַעַת הָרִי"ף צְרִיף פְּתִיבָה וּמְסִירָה וְנַעַת הָרִי"ה דְּבַמְסִירָה לַחֲדוּד סְגִי וְהַרְשָׁב"א ח"ב סִימָן
רִי"א הוֹכִיחַ כְּדַעַת הָרִי"ף מַגְמ' דַּפ' הָאֲשֶׁה שְׁלוֹם דְקט"ו גַּבֵּי עֲנֻבְד' דְּנִנְאֵי בַר חָבוּ ע"ש וְלַדַּעַת
הָרִי"ה י"ל דְּשִׁאֲנֵי הֵתָם דְּמִתְחַזְקָה נְכַתֵּב בְּשֵׁם בְּעֵלְיוֹ אֶלָּא דְאִתְרַמֵּי שְׁמָא כְּשִׁמָּא אֶבֶל הִיכָא דְמִתְחַזְקָה
נְכַתֵּב בְּשֵׁם זֵה הַקּוֹנָה אַה"נ דְּבַמְסִיךְ לַחֲדוּד מְהֵי וּמ"מ אִין זֵה עֲנִין לַמ"ש הַתּוֹס' פֶּאֶן לְחַלֵּק בֵּין
שֵׁטֶר שְׁפִתוֹב בְּשֵׁם מוֹכֵר לְלוֹקַח לְשֵׁטֶר שְׁיֵשׁ לוֹ עַל אַחֲרִים וְהָרִי הוּא כְּמִבְּנֹאֵר וְעִינִין לְהַתּוֹס' לְעֵיל
דַּס"ו ע"א שְׁכ' דְּנִקְטַת מְסִירָה לְאַפּוֹקֵי מִפְקִיר שְׁטְרוֹתֵיו וְכו' ע"ש וְהַשֵּׁטֶר סִי' ס"ו סַכְכ"ה הַק' הָא
בַּלֹּא"ה בַּעֲיָ' כוּמ"ס ע"ש וִי"ל דַּנ"מ לְשֵׁטֶר שְׁכַתְּבוּ בְּשֵׁם אָדָם אֶחָד וְאַח"כ הַפְּקִירוּהוּ בְּעֵלְיוֹ וְעַמַּד
זֵה שְׁפִתוֹב בְּשֵׁמֵי וְנִזְכָּה בּוֹ דַּבְכָה"ג לְאַבְעִי' פְּתִיבָה וְכַדַּעַת הָרִי"ה: דָּף ע"ח ע"א גַּמ' וְלֹא וְהַתְנֵן וְכו'
לְפִירֶשֶׁב"ם דְּגַם מְאוּנָאָה פְּרִיף ק' גִּימָא דְּרַבְּנֵן לְעִנִין לְצִאֲתָא י"ש קְאָמְרִי רִי וִי"ל דַּס"ל לְרֶשֶׁב"ם
דְּאַפִּי קְרַקְעוּ דְאִימְעִיטוּ מְאוּנָאָה הִינּוּ דְאִימְעִיטוּ דַּא"צ לְהַחְזִיר אֶבֶל מְאִיִּסוּרָא לֹא מְעִטִּינְהוּ וְאַם
כֵּן גַּם קְרַקְעוֹת חֲזִיב לְצִאֲתָא י"ש וְעִינִין מ"ש בְּזֵה בַּח"מ סִי' רַכ"ז ע"ש: שְׁם גַּמ' אֶבֶל בְּכַדֵּי שְׁאִין
הַדַּעַת טוֹעָה וְכו' עִינִין לְהַמַּח"א בַּה' אוּנָאָה סִימָן י"ט בַּמ"ש לִינְשַׁב מְאִי דַק' מְפָאֵן לַמ"ש בְּגַמְרָא
דַּפ' הַזֵּהב עִינִין שְׁם וְעַמ"ש שְׁם: שְׁם גַּמ' מִתִּיבֵי חֲמוֹר וְכַלְיוֹ וְכו' לְפִי רֶשֶׁב"ם דְּבַסְמוּף דְּלִפִּי הַצַּד
דְּבַעֲיָא דְּבַסְמוּף דְּבַעוֹדֵן עֵלְיוֹ מִחְלֻקְתָּ אַז בְּאִין עוֹדֵן עֵלְיוֹ אֶפִּילוּ אֶנְפָּר וּמְרַדַּעַת אִינוּ מְכוֹר הוּמ"ל
לְבַרְיִיתָא בְּאִין עוֹדֵן עֵלְיוֹ וּמְאִי דְקִתְנֵי הִיא וְכַל מַה שְׁעֵלְיָה הִינּוּ מַה שְׁרָאוּי לְהִיּוֹת עֵלְיָה כְּדְבַסְמוּף
אֶלָּא מְשוּם דְּלֹא נִיחָא לִיהַ לְפִשְׁטָא בְּעֵינֵי דְבַסְמוּף וְלִפְנֵי הַתּוֹס' נִיחָא שְׁפִיר וְעִינִין בְּמַהֲרָש"א בַּמ"ב
בְּתוֹס' וְהָא דְלֹא מוֹקֵי בְּרִייתָא כַּר"י דַּס"ל בְּמִתְנֵי אִפִּי בְּעוֹדֵן עֵלְיוֹ אִינֵן מְכוֹרִין מְשוּם דַּא"כ לֹא
הוּל"ל וּבְזִמְן שְׁאֵמ"ל הִיא וְכַל מַה שְׁעֵלְיָה אֶלָּא הוּל"ל טְפֵי רְבוּתָא אִפִּי חֲמוּרָה זֵה וּבְמְאִי דְמִשְׁנֵי
ה"ה אַע"ג דְּלֹא אָמַר וְכו' הַק' הַנ"י אֲמַאי לֹא אָמְרִי לִישְׁנָא יִתִּירָא לְטְפוּנֵי שְׁק וְדַסְקִיָּא וְאִין לְתַרְץ
דְּכַרְבָּנֵן דְרַע"ק אֶתְיָא דַּל"ל לִישְׁנָא יִתִּירָא לְטְפוּנֵי דְכַבֵּר הוֹכַחְתִּי לְעֵיל דְאַפִּי רַבְּנֵן מוֹדוּ הִיכָא דִּישׁ
מַה לְטְפוּנֵי וְהַבְּאֲתִי מְדַבְרֵי רֶש"י בַּפ' י"ג דַּק"ל ח ע"ב ע"ש: דָּף ע"ט ע"א פִּירֶשֶׁב"ם ד"ה הִכִּי קֵא'
וְכו' דְלֹא אֵלִים רְשׁוֹת הֶקְדָּשׁ וְכו' עַכ"ל כ' מְהַרְש"א ו"ל דְּהַנְצִרָה לְזֵה מְשׁוּם דַּר' ס"ל אָדָם מְקַנָּה
דַּשְׁב"ל ע"ש וְאִין נְרָאָה דְאִי אָדָם מְקַדִּישׁ דַּשְׁב"ל ס"ל כִּי לֹא אֵלִים רְשׁוֹת הֶקְדָּשׁ לְמַקְנֵי מְאִי הוּי
הָרִי הוּא הֶקְדִּישׁוּ ע"כ נַר' דַּס"ל לַר"י אִין אָדָם מְקַדִּישׁ דַּשְׁב"ל וּמ"מ אִי יֵשׁ יָד לְהֶקְדָּשׁ רְשׁוֹת
הֶהָקְדָּשׁ קִנְיֵי וְהוּי הֶקְדָּשׁ מִמִּילָא וְלִכְּפָה צ"ל דְּאִין יָד לְהֶקְדָּשׁ וְצָרִיכֵי תְרַנְיָהוּ וּמ"ש רֶשֶׁב"ם
בְּתַחֲזִילָה דְמוֹעֵלִין נְמִי בְּבוֹר וְשׁוֹבָה דְאָדָם מְקַנָּה וְכו' דְקַנָּה לִיהַ רְשׁוֹת וְכו' הִינּוּ דְקַנָּה לִיהַ רְשׁוֹת
הֶקְדָּשׁ ע"י הֶקְדָּשׁוֹ דְאָדָם מְקַדִּישׁ וְלַעוֹלָם אִין יָד לְהֶקְדָּשׁ וְעִינִין לְהַתִּי"ט בַּפ"ג דְּמַעֲלָה וְלַהַצ"ק
שְׁם דִּי"ג וְל"ק קו' קְצוֹת הַחֲשׁוֹן סִי' ר' וַאֲכַמ"ל: תּוֹס' בַּד"ה בְּשִׁלְמָא וְכו' אִם לֹא נְמַחַק נְרָאִין עַכ"ל

וּמְשַׁנֵּי נִמְחָק גִּרְאִין וְהָא דְלָא מְשַׁנֵּי הָכִי בִּפְ הַזְהָב דְּנ"ד ע"א ע"ש בְּתוֹס' מְשׁוּם דְּהָתָם מִנ"ל לְהָא אַמּוּרָא לְמַחּוּק גִּרְאִין אַבְל הָכָא דְהַקְנִישְׁיָא הִיא בְּגוּפָא דְבְּרִייתָא לְחוּדָא דְחִיק וּמוּקִי לָהּ דְּנִמְחָק גִּרְאִין.

וְהִנֵּה מְבֹנָאָר מְפָאן דְּר"י ס"ל אִין מְעַיְיִלָא בְּגִידוּלִין וְעַפִּי"ז נִיחָא לִי דְבַגְמ' בְּפִסְחִים דְּנ"ו ע"ב דְּקָא' וְרַבְּנָן סְבָרִי נְהִי דְמַעֲיִלָה לִיכָא אִיסוּרָא אִיכָא וְלָא קָאמ' דְּרַבְּנָן סְבָרִי יֵשׁ מְעִילָה בְּגִידוּלִין מְשׁוּם דְּהָתָם אֵלִיבָא דְר"י קִינְיָמִי וְר"י ס"ל אִין מְעִילָה בְּגִידוּלִין: ע"ב גַּמ' מֵיָא לָא זַבְּיָנִי לָהּ מוּכַח מְפָאן דְּגַם בְּשׁוּבָה פֶּן הוּא שְׁלָא מְכַר יוֹנִים וְהֶרְמֵב"ם חִילֵק בִּינֵיהֶם וְכ' הֶרְמֵב"ן ז"ל בְּחִי' דְּלִפ"ד הֶר"מ ל"פ הֵנִי תַנְיָא דְבְּרִייתָא אֵלָא בְּבוּר ע"ש וּמֵאִי דְקָאמַר הֶגַמ' מַחְלֻקָתָא בְּבוּר וְשׁוּבָה הֵינֵנוּ בְּרִישָׁא דְבְּרִייתָא בְּרִיקָנִין אַבְל בְּמִלְאִין ל"פ אֵלָא בְּבוּר וְהָא דְלָא קָאמַר בֵּין בְּזוּ בֵּין בְּזוּ מַחְלֻקָתָא צ"ל כְּפִיר"י כַּמ"ש הַתּוֹס' כַּד"ה אַבְל בְּתִי קָמָא וְקִנְיָנִית הַתּוֹס' שֶׁהָק' אִם יָבוֹאוּ לְרִשׁוֹת לָא ק"ל לְהֶר"מ דְּבִסְתָמָא קִינְיָמִי וְלָא בְּבָאוּ לְרִשׁוֹתוֹ וְעִי"ל דְּהֶר"מ ל"ג אֵלָא מַחְלֻקָתָא בְּבוּר וְל"ג בְּשׁוּבָה וְעַפִּי"ז נִיחָא מַה שְׁמַק' מְסוּנְגִין עַמ"ש הַכ"מ בִּפְכ"ג מַה' מְכִירָה דִּין ט' דְּבְשׁוּבָה דְטָפֵל לִיוֹנִים פִּי מְכַר פִּירוֹת שׁוּבְכוּ מְפָרְשִׁי לִיהִ שׁוּבָה לְפִירוֹתוֹ ע"ש דְּהָא אָמְרִי'.

הָכָא דְבְשׁוּבָה פְּלִיגִי בְּדַשְׁב"ל וְאִין לוֹ דְּהָכָא שְׁאֵנִי דְכָבֵר מְכַר הַשׁוּבָה דְּהָא אִפ' דְשִׁיר לְקִנּוֹת הַפִּירוֹת כַּמ"ש הַתּוֹס' בְּשֵׁם רִשְׁב"א וְעַפִּי"ה נִיחָא מִיהוּ בְּזָה י"ל דְשִׁאֵנִי הָכָא דְמְכַר שׁוּבָה וּפִירוֹת מוּכַח דְכָל חַד לְחוּדֵיהּ מְכַר וְלָא שׁוּבָה לְפִירוֹתוֹ: תּוֹס' בַּד"ה אִימּוֹר וְכוּ' וִי"ל בְּחוּלָה וְזַקְנָה וְכוּ' עַכ"ל ע"כ בְּשִׁשְׁנֵיהֶם כְּאֶחָד דְּבַחוּלָה לְחוּדָה וְדָאִי דְלָא סָגִי דְרוּב חוּלִים לְחֵינִים וְהָא דְלָא סָגִי לְהוּ בְּזַקְנָה לְחוּדָה וּבְהִגִּיעָה לְגִבוּרוֹת דְאָמְרִינוּ בְּגִיטִין דַּכ"ח דְלָא הֵנִי בְּחֻזְקָתָא קִינְיָנִים מְשׁוּם דַּמ"מ חֲשִׁשָׁא הוּא דְאִיכָא וְלָא אָמְרִי רַבְּנָם לְמִיתָה אַבְל זְקֵן וְגַם חוּלָה רַבְּנָם לְמִיתָה הַתּוֹס' בְּכַתְּנּוּבוֹת דְּנ"ח לָא כ' אֵלָא זַקְנָה נַר' דַּס"ל דְּזַקֵן שֶׁהִגִּיעַ לְגִבוּרוֹת רַבְּנָם לְמִיתָה דְלָא כְּהַתּוֹס' פָּאן: בַּא"ד עוֹד י"ל דְּפִירוֹת דְקָל וְכוּלְהוּ וְכוּ' עַכ"ל מְשַׁמַּע דְּלִפִּי"ז גַּם בְּפִירוֹת דְקָל לָא מְקִירוּ עֲבִידֵי דְאָתוּ אֵלָא מְשׁוּם דְלִיכָא בְּהוּ אֵלָא חַד מִי יִימַר וְקָשָׁה דַּא"כ בְּמוֹתַר אִמְאִי קְדוּשׁ דְּהָא מְוֹתַר דְּמִי לְפִירוֹת דְקָל וְאִיכָא תְרִי מִי יִימַר דְּהֵינֵנוּ מִי יִימַר דְּעַבְדָּא וּמִי יִימַר דְּמִתָּה קוֹנְדָם וְעֵינֵן לְהַתּוֹס' בְּכַתְּנּוּבוֹת דְּנ"ח שְׁכ' דְלָא דְעֵי מְוֹתַר לַר"מ אֵלָא מַדְס"ל כְּרַאב"י דַּס"ל גְּבִי עֲרוּגָה אָדָם מְקַדֵּשׁ ע"ש וְצ"ל דְלֵהֲאִי תִי דוּעִי"ל הִהִיא דְמוֹתַר בְּחוּלָה וְזַקְנָה כַּמְש"ל: דָּף פ' ע"א מְתַנִּי פִירוֹת שׁוּבְכוּ עַמ"ש הֶר"מ בִּפְכ"ג מַה' מְכִירָה דִּין ט' וְעַמ"ש ע"ד הַכ"מ שֵׁם לְעֵיל בְּדָף שְׁלַפְנֵי זֶה בַּע"ב ע"ש: תּוֹס' בַּד"ה דְבָשׁ וְכוּ' עַד שְׁיַפְסֵל מְאָכִילַת הַפֶּלֶב וְכוּ' עַכ"ל עַמ"ש הֶרְמֵב"ן בְּחִי' לִישָׁב פִּירְשֵׁב"ם וְלִפְמ"ש הֶרְמֵב"ם ז"ל בַּפ"ב מַה' ט"א דִּין י"ד וִי"ח דְּהָא דְבַעֲי' שְׁיַפְסֵל מְאָכִילַת פֶּלֶב ה"ר כְּשִׁנְטָמָא כְּבָר אַבְל אִם עֲדִינֵן לָא נְטָמָא אַע"פ שֶׁהִיא רְאוּי לְקַבֵּל טוֹמְאָה כְּשִׁנְטָמָא מְלַאכּוּל לְאָדָם סָגִי ע"ש י"ל פִּירְשֵׁב"ם דַּא"ש אִפִּי חִינְשָׁב עֲלֵיהֶם לְדְבוּרִים עַד שְׁבָאוּ לְעוֹלָם וּמַה שְׁק' לַס' הֶרְמֵב"ם מַגְמ' דְּלִקְמָן ע"ב עַמ"ש שֵׁם: ע"ב גַּמ' כְּגוֹן שְׁזָב ע"ג פְּלִי מְאוּס וְדוּקָא לַר"א אַבְל לְרַבְּנָן בַּעֲי' שְׁיַפְסֵל מְאָכִילַת פֶּלֶב כַּדְפִּירְשֵׁב"ם וּמְפָאן קָשָׁה לַס' הֶרְמֵב"ם בַּה' ט"א שֶׁהִבְאִתִּי לְעֵיל דְכְשִׁעֲדִינֵן לָא נְטָמָא אִפִּי נְפִסֵל מְאָכִילַת אָדָם לְבַד סָגִי דְלִפ"ד אִפִּי לְרַבְּנָן כְּשִׁזָּב ע"ג פְּלִי מְאוּס לָא יְקַבֵּל טוֹמְאָה וִי"ל דְּדוּקָא כְּשִׁנְטָמָא מְצַד עֲצָמוּ שְׁנִסְרַח הוּא דְטָהוּר אַבְל ע"ג פְּלִי מְאוּס אִיכָא דְאֶכְלִי לִיהִ וּמ"מ מ"מ רִשְׁב"ם דְּלְרַבְּנָן עַד שְׁיַפְסֵל מְאָכִילַת פֶּלֶב ע"כ דְלָא ס"ל כַּס' הֶרְמֵב"ם דָּאִי אִיתָא בְּפִסְוִיל מְאָכִילַת אָדָם סָגִי וְדָלָא כַּמְש"ל בְּדַעַת רִשְׁב"ם דַּס"ל בַּס' הֶרְמֵב"ם וְהִיוֹתַר נ"ל דְּהֶרְמֵב"ם מַפ' הַסּוּגִיָּא דְלָא כְּפִירְשֵׁב"ם אֵלָא דְכִי מוּקְמִי לָהּ בְּזָב ע"ג פְּלִי מְאוּס אֶתְיָא אִפִּי כְּרַבְּנָן וּבְרִייתָא דְלְעֵיל דְבָשׁ בְּכוּרִיתָא הוּא דְמוּקְמִי לָהּ כַּר"א אַבְל בְּרִייתָא הִלְזוּ מְתוּקָמָא אִפִּי כְּרַבְּנָן וּבְפֵל דְבָשׁ וְלָאוּ בַב' סְלוֹחַ דוּקָא וְכוּ' נ

מדברי הרמ"ה בחי' שפן מפ' הסוגיא דכ' לפסק הלכה הא דזב ע"ג פלי מאוס אע"ג דפ' הלכה
פרבון דר"א ע"ש וע"כ דמפרש דכי מוקמי' בזב ע"ג פלי מאוס א"ש פרבון וס"ל כס' הרמב"ם
דבשלא נטמא סגי בפיוסול מאכיל' אדם דהא על גבי פלי מאוס לא נפסל מלאכול לפלג: דף פ"א
ע"א פירשב"ם ד"ה תיובתא וכו' וכל הנה קראי וכו' עכ"ל היינו הנה תרי אדמתה דהשתא דלוקח
אפי' מישראל פטור כ"ש גוי וגר אבל קרא דאשר תביא מארצה אצט' למעוטי ח"ל אפי' קנה
שדה ודברי רשב"ם לקמן בד"ה מ"ט שכ' קרא דאשר תביא מארצה שלא בדיקדוק באו דהוא
למעוטי ח"ל אלא היל"ל קרא מן האדמה אשר נתת לי דמההוא נמי שמעי' דממעט אפי' מהבאה
כמו שנה' מפ' רשב"ם לעיל בד"ה ואינו קורא: תוס' בד"ה למעוטי וכו' ולא קי"ל פההיא משנה
וכו' עכ"ל דליכא לאוקומא משום לתת לנו מדקתני סיפא כשהוא מתפלל וכו' ודברי הב"ח בא"ח
סי' קצ"ט תמוהים ע"ש ועיין בהר"ש במס' ביפורי' שר"ת עצמו הביא גם ההיא דספרי שהביא
הטור ע"ש: בד"ה ההוא וכו' מהכא הוא דגמר וכו' עכ"ל משמע דלמסקנא קאמרי ודרשא דלמעוטי
פותי היינו בלקח ממנו אחר שגדלו ברשות הגוי כמ"ש הרמב"ן בחי' דלא כפירשב"ם ולפי
דבריהם לר"מ מוקי דגנה למירווח וס"ל יש קנין ומירווח פוטר ולא הא ביהא תליא ועיין בתוס'
דמנחות דס"ו ע"ב בד"ה ומירווח ע"ש: ע"ב גמ' מ"ט דר"מ וכו' עיין מהראנ"ח ח"ב סי' פ"ג במ"ש
מפאן על הרמב"ן לקמן דקל"ו ועמ"ש ע"ד לעיל דכ"ז ע"א ע"ש: דף פ"ב ע"א תוס' בד"ה מתקיר
וכו' ועוד דמפרש וכו' הא קתני ואם מתו וכו' עכ"ל ולא ניחא להו לישב פירשב"ם דרישא דוקא
בחמש שנים כמ"ש לפיר"י בסמוך י"ל דלפי' ר"י רישא פולא בחמש שנים דגם מאי דקתני ואם
מתו אין לו קרקע א"ש בחמש שנים אבל לפירשב"ם אם מתו יש לו קרקע בחמש שנים וא"כ
רישא לחודה ל"מ פולה בה' שנים אלא דהעולה מן הגזע לחוד אבל אם מתו אין לו קרקע ל"מ
בה' שנים ועיין במקובצת: דף פ"ג ע"א תוס' בד"ה פמה וכו' אמות דכלאים שזקוק' וכו' עכ"ל
עיין להרמב"ן בחי' שכ' דאינו נכון דלחומרא אזלי' פדאי' בעירובין וא"כ בכלאים ב"ו שזקוקות
אסור להביא זרע עליה ע"ש וי"ל דשאני הקא דאמרי' מארבע אמות עד י"ו ובשיעורא דארבע
אמות שזקוקות קולא וידין אהד לא אמרי' דנזיל הקא והקא לחומרא ועמ"ש מהרש"א לקמן גבי
ר"ה מהו שתפסיק: ע"ב רשב"ם בד"ה שחמתית וכו' וכן פל הנה דקתני ואזיל דהווי' ב' מינין
ואיכא דניחא ליה וכו' עכ"ל תרי מקלי קאמר דהווי' ב' מינים לס"ד דמוקי לה פרבי דנין וחומץ ב'
מינין ואיכא דניחא ליה וכו' למסקנא דמוקי לה הגמ' אפילו פרבון ואיכא דניחא ליה וכו' וכן
שחמתית ונמצאת לבנה לס"ד דגמ' צ"ל דב' מינין הן וכמ"ש רשב"ם דכל הנה דמתני' הווי' ב'
מינין וכה"ג איתא בכריתות ד"ך ע"א דס"ד דגמ' שחורות ולבנות ב' מינין ומסיק דמין אהד הווי'
ע"ש בפירש"י ופלוגמא דתנאי היא בחולין דקל"ו ע"ב אי שחורות ולבנות ב' מינין ע"ש ומהתימה
מהר"ב במקו' לקמן בגמ' דקא אפי' תימא רבון וכו' שכ' דהומ"ל וליטעמיה שחמתית ולבנה מין
א' הן פדתנן פל מין חיטין וכו' ע"ש דמאי ק"ל הא פלוגמא דתנאי היא נהרי בכריתות ס"ד נמי
דס"ל להך תנא דב' מינין הן וא"כ ה"נ י"ל פאן: תוס' בד"ה ר"ה מהו וכו' לאו ר"ה ממש עכ"ל
מ"ש מהרש"א בת'י הב' ק' להולמו דהא מ"מ יועיל לבין ב' אילנות האחרים שאין ביניהם ר"ה
ובת'י הא' עמ"ש לעיל בד"ה במה: דף פ"ד ע"א גמ' לימא מתני' ר' היא וכו' לפמ"ש התוס' בפ'
האשה רבה דפ"ט דגם ר' ס"ל דמדאורייתא מין א' הן ומדרבנן הוא דקאמר דהווי' בשני מינין דגזר
שמא יתרום מן החומץ על היין ע"ש לא אתיא מתני' אפי' כר' וי"ל דה"ט דגזר ביהא משום דאיכא
דניחא ליה וכו' וכיון לא ס"ד הא דאיכא דניחא ליה וכו' אין מקום לגזור טפי ממין הרעה על
היפה כמ"ש התוס' שם וא"כ ע"כ לפום ס"ד דהשתא דר' ב' מינין ממש ס"ל: תוס' בד"ה ותנא

וכו' שנה בשנה איירי וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א ז"ל והגמ' דמשמע ליה דבשנה בשנה מיירי ומייתי מינה ראיה לר"ח היינו מדנקט יפות ורעות דאי בהונאה מיירי לא הול"ל יפות ורעות אלא אפי' יפות ויפות: ע"ב תוס' בד"ה ת"ש וכו' וא"ת דילמ' בכליו של מוכר וכו' עכ"ל ולעיל לא ק"ל נוקמה להא דר' יעקב בכליו של מוכר דמדקא' מדד והניח ע"ג סימטא משמע שהניח ע"ג קרקע ולעיל דקאמר שמה לא שמעת וכו' היינו דאיתמר בהדיא לתוך קופתו של לוקח ע"ג סימטא וכמ"ש הרמ"ה אבל לישנ' דהניח ע"ג סימטא לא משתמע אלא הניח ע"ג קרקע: בא"ד מדלא קתני מדד וכו' עכ"ל ולר' זירא לא ק"ל להגמ' מדל"ק לא הניח לתוך קופתו של לוקח דדוקא לשלול פליו של מוכר הוא דדייק מדל"ק ולא הניח וכו' משום דסתם מדד הוא שמדד והניח ע"ג קרקע ועיין במקובצת: דף פ"ה ע"א גמ' ה"נ מסתברא וכו' פתב הרשב"א הובא בש"מ דהיכא דקדם הלוקח בר"ה קנה מדין ד"א קונות לו בכ"מ ועפי"ז הקשה דלעיל מאי פריף מדר' יעקב נימא דהיא דר"י בקדם מוכר ור"א דאמר מדד והניח בסימט' קנה בקדם לוקח וקנה מדין ד"א וס"ל דד"א אין קונות בר"ה ע"ש וי"ל דא"כ ל"ל מדד דבקנין ד"א א"צ לו' לו קנה אבל אי מדין סימטא קאמר בעי למי' ליה קני ומדד כמו שא"ל קנה כמ"ש התוס' וראיתי מק' עוד הרשב"א מאי קאמר ה"נ מסתברא נוקמה להא דר"י ור"ל בבאו שניהם פאחד דהו"ל פחצר השותפין וקונין זה מזה ול"ק דבגמ' בגיטין בס' הזורק פריף כה"ג ומשני דא"א לצמצם ע"ש: תוס' בד"ה כ"מ וכו' והשתא ניחא דצריכי וכו' עכ"ל ר"ל דהשתא דמתרצי' הכי ניחא דצריכי וכו' אבל אי הנה מתרצי' דמדד דלעיל ל"ד אלא אפי' לא מדד וכדעת הרי"ף שלא הביא ההיא דלעיל כמ"ש הב"י ע"ש אי הנה קשה אמאי צריכי תרי מימרי דר"י: בד"ה ארבע וכו' וא"כ מבע"ל לפרושי וכו' בכליו של מוכר איירי וכו' עכ"ל וכ"ה בגמ' לקמן ולשון בד"א דבריייתא קשה להולמו לפ"ז ועיין במקובצת: ע"ב בד"ה פליו וכו' אבל מוכר שמה משאיל לו וכו' עכ"ל הק' המח"א ה' קנין חצר די"ז א"כ מאי פריף לקמן אי בכליו של מוכר אמאי קנה נימא לעולם הפלי בטל לגבי הרשות וברשות מוכר ה"ט דקנה משום דמשאיל לו רשותו ע"ש ול"ק דמשאיל לו דקאמרי לאו דמקנה לו רשותו דבמאי קני ליה אלא דנותן לו רשות להניח לחוד וכמ"ש התוס' בדבור שאח"ז וכיון דהרשות עדיין של מוכר היא אפתי בטל הפלי לגביהרשות ומוכר קלתות שאני דמפקיר לה לכל הפניחין קלתות ולא הו"א אלא כמו סימטא כמ"ש בדבור שאח"ז וע"ש מ"ש בזה המח"א ודע דלדעת הרמ"ה שהביא הטור דאפי' נתן לו רשות בפ"י בעי דלימא ליה זיל קני עש צ"ל ההיא במוכר קלתות דמהני רשות אפילו דלא קני כמ"ש התוספות בסמוך משום דבההיא הנאה דקנתה ממנו קלתה גמר ומשאיל לה מקום לקנות מה שפתוף קלתה וכתב הטור דמדברי הר"י ו' מיגש אין נראה פן אלא דרשות לחודא מהניא ע"ש והיינו מדכ' הר"י ו' מיגש והוי כאלו משאילו כמ"ש הב"ח אבל עיקר דינו של הר"י ו' מיגש מודה בו הרמ"ה כמו שפירא שפירא הרמ"ה בחי' בשמעתין ע"ש ומה שהק' המח"א לדעת הר"י ו' מיגש מגמ' דפ' הריבית דס"ז ע"ב ע"ש י"ל דש"ה דהרשות היא ממילא ולא שנתן לו הרשו' בפ"י להניח פליו: בא"ד משום דברשות מוכר מבע"ל וכו' עכ"ל כ' הת"ח דהבעיא היא ע"כ במדד דבלא מדד אפי' בסימטא ל"מ אלא ע"כ דמבע"ל במדד ואע"ג דמהני בסימטא י"ל דברשות מוכר ל"מ וכ"כ הרא"ש ע"ש ולפ"ד א"צ למ"ש מהרש"א לעיל בתוס' בד"ה ב"מ גם לפמ"ש מהרש"א שם דבקני מבע"ל א"ש הקא אפי' בלא מדד: בד"ה משוף וכו' אלא החמירין משכו את החמורים וכו' עכ"ל והא דנקט בסיפא פירקון ולא נקט משוף החמורים י"ל דקמ"ל דכליו של לוקח ברשות מוכר לא קני ואי באת לפשוט הבעיא דשמעתין י"ל במקתאכלי דתומי וכי משוף החמורים נמי ל"ק וזיל הקא קמדחי לה וזיל הקא מדחי

לה ולא תוכל לפשוט לא בעיא דשמעתין ולא בעיא דמציעא דהבעיא דהתם נמי לא נפשטה: דף פ"ו ע"א בד"ה ומדכליו וכו' דילמא מתורת משיכה וכו' עכ"ל י"ל דמשמע ליה להגמ' דמאי דקתני פסק עד שלא מדד היינו פסק אחר שפירקן שו"ר שכ"כ התוספות בפ"ק דמציעא ד"ט ע"ב ע"ש: בד"ה וקא וכו' אלא מטעם חצר וכו' עכ"ל אכל רשב"ם כ' דסוגיין אפילו פאוקמתא דצירף נר' דחולק בזה דידו לאו מדין חצר ובס' מח"א בסופו בלוח הטעיות כ' הרב בנו דידו מדין חצר וישב עפי"ז מאי דק' על הרמב"ן בפ' הנהב במעשה דר"נ ע"ש וד"ז מחלוקת רשב"ם ונתוס' ועיין להרמב"ן בחי' שכ' פדברי התוס' ע"ש: בא"ד וי"ל דיש דברים וכו' עכ"ל ור"ל דלפום ס"ד במיצעי מייירי ונהגמ' שם בפ' א"נ דמוקי לה במיצעי צ"ל דס"ל פאוקמתא דצירף ידו ולפי תי' זה פי מוקי לה במיתנא ע"כ דברברי מייירי וק"ק דאם פן פשיטא פדפריה הגמרא שם וע"ש בתוספות שהוכיחו בקושיתם משינוייה דגמ' וע"כ לא כ' תי' זה דיש דברים י' וכו' שם ע"ש: בד"ה לצדדין וכו' פדמשמע לעיל דמוקמי וכו' עכ"ל ק"ק מאי ראיה היא זו נימא דרישא דהגונב בי'דו מייירי דהוי חצרו כמ"ש בדבור הקודם דסיפא דמגרר הוא דלא מ"ל בצירף ידו דמלישנ' דבריית' משמע דע"י הוצאה קאמר וי"ל דידו הוי כמו פליו דמדין חצר נמי הם ומבעיא לן לעיל אי פליו של לוקח ברשות מוכר מהני וסלקא כבעיא ואע"ג דהבעיא היא אי בטל הפלי אגב הרשות ה"נ י"ל בי'דו דבטלה ברשות של אחרים ורשב"ם דלא הוכיח ד"ז מגמ' גופה פהוכחת התוס' י"ל דעדיפא מינה מוכיח מההיא דקדושין דאפ"י במקום דמהני משיכה מהני הגבהה דאי מההיא דהגונב פיס י"ל דדוקא ברשות בעליו פיון דלא מהני משיכה דאפ"י ברשות דמהני משיכה מהני הגבהה: ע"ב בד"ה ראשון וכו' דאיכ' לאוקומי פשנתמלא דלפירשב"ם שפלפנינו מוקי לה במכר לו פולה ול"ק קושני' התוס' ע"ש י"ל דגם לפירשב"ם מ"מ יש ללמוד מדבריו דאי מכר לו במדה דוקא שנתמלאת המדה ואמאי לא תני גם לוקח בהדי ר"ה גם מפירשב"ם בד"ה מצאתי שכ' דקתני בהדיא עד שלא נתמלאת וכו' נראה דכ"כ לאפוקי הדירסא האחרת דאיכא לאקשוני' עלה נוקמה פנתמלאת: בא"ד וליתני כר"ה וכו' עכ"ל מ"ש מהרש"א דנימ' דאי קתני לוקח הנה משמע דכליו של מוכר ברשות לוקח ל"ק לוקח ותפשוט מינה דכליו של לוקח ברשות מוכר קנה לוקח ע"ש אינו מוכרח דדוקא אי אמרי בתדא קנה תפשוט מינה פאי'דו ל"ק אכל אי בתדא ל"ק י"ל דבאי'דו נמי ל"ק דבעי' פלי ורשות כמ"ש במלקמות וכמ"ש המח"א בה' קנין חצר דף י"ז בדעת פליו של מוכר ברשות לוקח קנה לוקח ולכך לא תני לוקח בהדי ר"ה וצ"ל פדברי מהרש"א בתי' ע"ש: דף פ"ז ע"א גמ' ה"נ קמא קמא מיפסק עיין בש"ע א"ח סי' ש"ו דין ד' וע"ש במג"א ועיין למר"א ששון סי' ע"ג: פירשב"ם ד"ה אכל וכו' הא פיון דיכול לחזור דכל יום ויום וכו' עכ"ל המח"א ריש ה' פועלים הוכיח מנה דאי מכירה אחת היא אינו יכול לחזור אפ"י הקדים לו שפרו ע"ש ואינו מוכרח דמ"ש רשב"ם יכול לחזור היינו בעה"ב אכל השכיר יכול לחזור בו לעולם מטעמא דלי בני ישראל עבדים: ע"ב גמ' אבידה מדעת היא מבואר מסוגיא הלזו דבאבידה מדעת לא הוי הפקר וא"י לזכות בו לעצמו אלא דאינו מחוייב בהשבתה וכ"פ הר"מ בפ"א מה' גזילה ומה שק' לזה מגמ' ר"פ א"מ גבי מכונשתא דבי דרי פבר משני לה שפיר הפרישה בסימן רס"א דש"ה דאפקרינהו ממש ואין דעתו לחזור ולקטלן משום טירחא ע"ש ואפתי ק"ל מגמ' שם בפ' א"מ דכ"ב ע"ב דפריה אהא דתניא פדי יין ושמן הרי אלו שלו פשיטא אבידה מדעת היא הרי דבאבידה מדעת הרי אלו שלו פדעת הטור שם בס"א רס"א וסוגיא דשמעתין וי"ל דש"ה דס"ס בי'ד קטן שלחו ועדיף מהניחו בר"ה ולדעת הר"מ צ"ע ועיין להמח"א בה' זכיה מהפקר סי' ו' ע"ש: דף פ"ח ע"א רשב"ם ד"ה אימור וכו' לימא דרב' תנאי היא וכו' עכ"ל אכל אין לו דרבה

מוקי לה פדשמואל דמ"מ רבא לא אתי כר"י דלרבה פינן דנטלה חייב בה אכל לקמן באוקמתא דשואל שלא מדעת מ"ש רשב"ם דמאי דאמר בפ' המפקיד וכו' הוא לרבנן וכו' לא נתפנון לישב דלא נימא רבה תנאי היא כמ"ש מהרש"א דהא י"ל דלרבא מוקי פלוגתיהו פדשמואל אלא דל"ג שם בהמפקיד אלא והאמר רבא גזלו הוי ול"ג לרבנן ולזה קאמר דמאי דקאמר סתמא גזלו הוי היינו דפריה מרבא אליבא דרבנן ודע דמין בב"י בסי' רס"ג כ' בדעת הר"מ דאפי' בכלים חייב ומאי דפריה הגמ' אימור וכו' דחויא בעלמא הואע"ש והוא תימה דא"כ בפ"ג מה' גוילה דכ' דין צלוחית דמשנתנו אמאי דנשתמש בה אפי' נטלה למוד לבנו של בעה"ב חייב דהוי פהפישה: תוס' בד"ה לעשרה וכו' דבדמאי מעשרן והן שלו וכו' עכ"ל ולרשב"ם דפי' דנותנן ללוי י"ל דס"ל דברייטא הלזו אתיא כר"מ דס"ל מעשר ראשון אסור לזרים פדאיתא ביבמות דפ"ו ע"ש וכיון דאסור לזרים בע"כ נותנו ללוי והא דלא ימפרנו ללוי משום דחיישי דילמא אתי לידי תקלה כמ"ש רש"י בסוטה דמ"ח גבי ת"מ נאפי' דמפרשי שם נר' דדוקא בת"מ דבמיתה הוא דחיישי לתקלה רשב"ם לא ס"ל פן ועיין להתוס' ביומא ד"ט ע"ש והכריחו לאוקומי בריית' כר"מ משום דסתם מעשר הוא מעשר ראשון ומדלא קתני נותן לו דמי ת"מ ומחזיר לו המעשר דחולין הוא מוכח דס"ל מעשר אסור לזרים ועי"ל פי' רשב"ם פינן דהכא מוקמי' לה בחדסי דמקנים דובר אמת בלבבו ודאי דאינו רוצה לזכות בדבר מפת תפיסה דטעמא דמעשרן והם שלו הוא משום דהמע"ה: גמ' אין אדם מקדיש דבר שאינו שלו מוכח מפאן דקנו להו ול"מ למי' לכ"ע בעינא למזבן ולקם לא בעינא למזבן ועפירשב"ם ומפאן י"ל ספיקו של ה' מןצל מאש סי' ועיין לה' קול אליהו ח"ב חח"מ סי' י"ט עש"ב: דף פ"ט ע"א בפירשב"ם בד"ה לא יאמר וכו' ולא הנה דאם הנה יכול לצמצם וכו' עכ"ל לכאן נר' דכוננתו דההכרעה לעולם טפח אלא דבדבר קל בנקל יכריע טפח מיהו הא ליתא דבמתני' כ' רשב"ם גופיה דבפחות מליטרא לא בעי טפח ע"ש ע"כ צ"ל דה"ק פינן דאפשר לצמצם פל רביע ליטרא נותן לו הכרעה רביע טפח בצמצום וא"כ שוין ההכרעות והאית דמפרשי ס"ל דצריה טפח אפי' לפחות מליטרא וא"כ אפילו דאפשר לצמצם יש יתרון בהכרעות: ע"ב גמ' אסור לאדם שישעה וכו' הר"מ בפ"ז מה' גניבה כ' הטעם שפא יקחנה אדם אחר שאינו יודע שהיא חסרה וימדוד בה ולפ"ז צ"ל דטעמא דמהנדסי משום דכיון דאיכא דמהנדסי לא יקחנה אדם עד שיודע שהיא שלימה דברא הוא מן המהנדסי שפא חסרה היא ועיין למין בב"י סי' רל"א: בפירשב"ם בד"ה תנמן וכו' וקשיא לי וכו' עכ"ל הו"מ לאקשוני נמי דא"כ חצי תנמן היינו עובלא נאיה מני להו תנא דברייית' בתרתיה ועיין במהרש"א: דף צ' ע"א בד"ה שלישיית וכו' לקמן מפרש וכו' עכ"ל נראה דמפרש דקו' הגמ' דבסמוך למ"ל שלישיית פינן דאיכא רביעית ומלבד מה שהק' מהרש"א ע"ז עוד ק' דרביעית אתי למטעי ביבש וכה"ג כ' בדבור שאח"ז וא"כ טפי הול"ל דלא ליתני רביעית וכמ"ש מהרש"א אמאי לא תני חצי שלישיית י"ל לשי' רשב"ם דמפ' דקושי' הגמ' היא על שלישי' ומשני משום דהוי במקדש וכיון דעיקר מדה של שלישיית לא תיקנו אלא משום דהוי במקדש לא תיקנו חצי שלישיית פינן דלא הויא במקדש: דף צ"א ע"א אבצן זה בועז נ"מ לכדרבה וכו' פירשב"ם לאשמועי' לערב אל תנח דיה וק' מנ"ל דלא מתו פולן קודם שנשא רות דהשתא לא שמעי' לערב אל תנח דיה היכא דיש לו בנים ובגמ' גופא אין להקשו' נימא דנ"מ לאלמון שנשא אלמנה דמברך ברפת חתנים דמהא הוא דנ"ל כדפירש"י בפ"ק דכתובות ד"ז ע"א די"ל דהא מילתא פבר שמעינו לה ממילתא דר' יצחק דלעיל דאותו יום שפאת רות מתה אשתו של בועז ורבי יצחק גרסי' דתנא הוא ולא רב יצחק האמורה וא"כ מאי קמ"ל רב ועיין להרב בכור שור בנימוקיו למכילתין ע"ש: עוד בגמ' היינו אור פשדים ונ"מ

לברכה כדפי' רשפ"ם וש"מ דכל יוצאי חלציו מברכין ועיין להטור בא"ח סי' רי"ח ע"ש: דף צ"ב
ע"א רשפ"ם בד"ה לשחיטה וכו' ונאפי' לסומכוס וכו' עכ"ל הק' מהרש"א דהרי בפ' המניח אמרי'
א"נ לכי הא דשמואל וכו' דמשמע דשמואל לא אתי פסומכוס ע"ש ול"ק דרשפ"ם הוק"ל למאי
דקי"ל פסומכוס וקי"ל פשמואל קשיא הילכתא אהילכת' ומתרץ דלפום מאי דקי"ל פסומכוס י"ל
דקי"ל פלישנא קמא שם בפ' המניח ולא קי"ל כל"ב דא"נ ולל"ק י"ל פסומכוס מודה בהא
דשמואל דאיכא טענה טובה דהול"ל לרדא קבעינא גם מה שהק' מהרש"א אפירשב"ם דבסמוך
דבעי' שהיו מכירין דא"כ אמאי לא משני הגמ' בשלא היו מכירין ע"ש י"ל דאי לוקח לא זבין
אלא לרדא אלא דהמוכר אינו מכירו ליכא טענה טובה דהלוקח פיון שיודע בעצמו שהוא עובד
אדמה לא הו"ל לפרש דאינו יודע שהמוכר אינו מכירו שהוא עובד אדמה ואי הנה משני הגמ'
הכי הוי שמואל דלא פסומכוס מיהו אפתי קשיא קושני' מהרש"א בגמ' שם בפ' המניח ע"ש: ע"ב
גמ' פתר רנבא אזלי' וכו' במקונצת הקשה אמאי לא אמרי' סמוך מיעוטא לחזקה ואיתרע ליה
רנבא ע"ש ולפמ"ש מהרש"א בפ"ק דחולין די"א וזה דברי התוס' בפ"ג דבכורות דסמוך מיעוטא
לחזקה לא הוי אלא מדרבנן ע"ש ניחא שפיר דדוקא באיסורא הוא דאמור רבנן להחמיר ועיין
להשע"ה ה' יבום דק"ח שהוכיח מדברי הרשפ"א דס"ל דדאורייתא הוא ע"ש וזה דעת המקונצת:
תוס' בד"ה ונאמאי וכו' מגו דאי בעי אמר פרעתי וכו' עכ"ל קשיא דכיון דמגו במקו' חזקה איבע"ל
בגמ' בפ"ק דמכילתין ולא איפשיט' ורנבא וחזקה רנבא עדיף מאי ק"ל נימא דלרב דמשני ממונא
לאיסורא מגו במקום רנבא לא אמרי' ונ"ל במ"ש מהרימ"ט חא"ה סי' כ"ז שהק' היכי אזלי' פתר
חזקה דאין אדם פורע בתוה זמנו הא קי"ל דאין הולכין בממונ אחר הרוב וכ"ש פתר חזקה ותי'
דהא דרנבא עדיף מחזקה ה"ד חזקה דלא אתיא מפח סברא אבל חזקה דסברא פהיא דאין אדם
פורע בתו"ז חזקה עדיף מרנבא ע"ש ולפ"ז י"ל דדוקא בהיא חזקה דסברא הוא דמבע"ל בגמ'
אי אמרי' מגו במקום חזקה אבל בשאר חזקות פשיט"ל דאמרי' מגו וה"ה לרנבא ועיין להתוס'
בפ"ק דכתובות ד"ט ע"ב ע"ש: בא"ד דגט גובה עיקר וכו' עכ"ל ובאלמנה נמי גובה בעדי מיתה
כמ"ש התוס' שם בכתובו' ודלא פמהרש"א ז"ל: בד"ה ונאמאי וכו' נאי ל"ל קול אמאי הוי גילוי
מילת' וכו'.

עכ"ל מכאן יש להוכיח דאפי' עבר זמן הרב לא אמרי' ע"י הזמן הנה קול ונשפח דלא כמהרימ"ט
חז"מ סי' כ"ו ע"ש דאי איתא לא מק' מידי: דף צ"ג ע"א גמ' לאו משום דרנבא הכיאתנהו עמ"ש
הרמב"ן ומהרש"א ולפמ"ש התוספות דנ"ח בשם הר"א ליישב פירש"י דמקתב למלכות סבר
וקיבל היכא דנתן הדמים ע"ש א"ש טפי דע"כ בלא נתן הדמים מיירי דאי נתן הדמים סבר וקיבל:
שם גמ' לא פולקו הכי איתנהו ק"ל אמ"ש התוס' בריש סנהדרין ד"ג ע"ב בד"ה דיני דדוק' ברנבא
דרדא דלאו רוב גמור הוא דס"ל לשמואל דאין הולכין אחר הרוב ע"ש לפ"ז אמאי הוצרך הגמ'
לשנויי דכולהו הכי איתנהו אפי' רוב אם הוא רוב גמור מודה שמואל וי"ל: רשפ"ם בד"ה ומשני
וכו' שפן דרף וכו' כמו מחמת נגיחה וכו' עכ"ל משמ' מדבריו דמחמת בעיתותא שנה למחמת
נגיחה ולאו מיעוטא כמ"ש התוס' אלא פלגא ופלגא וזה דקתני נאי אם עד שלא נגחה היינו
מחמת בעיתותא דקודם נגיחה היא הבעיתותא וזה דלא אמרי' סמוך מיעוטא דמפילות לפלגא
דבעיתותא ויהי רנבא משום דחזקה דהשתא הוא דילדה דוחה למיעוטא דמפילות וזה דלא מהני
כאן ס"ס דשפא הפילה ושמא מחמת בעיתותא משום דס"ל דכיון דמפילות מיעוטא אינו נכנס
בספק אפי' לענין ס"ס כמו שנר' מדברי התוס' בפ"ק דכתובו' ד"ט בד"ה ואבע"א אבל התוס'
בשמעתין י"ל דס"ל דהוי ס"ס כס' הרוקח כמ"ש במ"א וזהו שהכריחם לפ' דבעיתותא מיעוטא

ומצטרף עם מעוטא דמפילות ודלא כמהרש"א: בד"ה פי הדדי וכו' דמאן דאזיל בממונא וכו' עכ"ל דקדק לפ' פן משום דס"ל דאפי' לס"ד דגמ' נדאי דרנבא עדיף מחזקה דנ"ל מפרה אדנמה כמ"ש התוס' בחולין די"א אלא דמאי דקאמר פי הדדי נינהו היינו דמאן דאזיל בתר חזקה כ"ש דאזיל בתר רנבא ומאי דאמר ורב א"ל אנא דאמרי וכו' אגב דנקט שמואל נקט רב ולעולם גם לפי הסבריה ידע זה מיהו לפמ"ש מהרש"א דגם לפי הסברות ידע דחזקה זו היא חזקה טובה דהוא גופיה מוחזק ע"ש י"ל דהכא דוקא פי רנבא: בד"ה דהוא גופיה וכו' אבל בתר רנבא דליתיה קמן לא אזלי עכ"ל מוכח מדבריו דשמואל לא אמר דאין הולכין בממונא אחר הרוב אלא ברנבא דליתיה קמן וק"ל דלעיל בד"ה באיסורא כ' פגון ט' חנויות וסנהדרין משמע דבממונא אפי' כה"ג דרנבא דאיתיה קמן לא אזלי וי"ל דלעיל כ' לפי הסבריה ועוד יש ליישב ועיין בחידושינו בפ"ק דחולין די"א: ע"ב תוס' בד"ה מאי וכו' וכן בחזקת הפתים גבי ניר וכו' עכ"ל עיין להתוס' בסוטה די"ב ע"א: בד"ה חייב וכו' וא"ת מעיקרא דס"ד וכו' עכ"ל כ' מהרש"א דא"ל משו' דפושע דא"כ מאי מתני' בנושא ש"כר ע"ש וא"צ דאי לס"ד דגמ' טעמא משום דפושע מאי פריה הא היא בריתא כר"מ דנתקל פושע ור"י דאמר פרבנו דפלוגתא דר"מ ורנבנו היא פדאיתא התם ע"ש מיהו צריכין אנו לדברי מהרש"א בגמ' שם גופה דמאי פריה נימא משום דפושע וכו' ור"י פרבנו וע"כ משום דלישנא דכנושא ש"כר לא משמע הכי ועיין במהרש"א שם ולפ"ז צ"ל דהגמ' שם דפריה לר"י מבריי' הלזו לא ידע לה להך בריתא דלעיל דפריה מינה לשמואל דאלת"ה הו"ל להקשות בריתות אהדדי והא דלא פריה גם לשמואל מברייתא דפריה מינה לר"י דלמ"ל שמואל טעמא דפושע הא אפי' לרבנו דנתקל לאו פושע חייב משום דהוי בנושא ש"כר משום די"ל דשמואל פיון דס"ל כר"מ נקט הך טעמא לאשמועי' דאיסורא נמי איכא פיון דפושע הוא דאפי' גרמא בגיזקין איסורא נמי איכא היכא דמזיד הוא פדאמרי' בפ' לא יחפור ע"ש אבל להך טעמא דאונס קרוב לפשיעה ליכא איסורא: דף צ"ד ע"ב תוס' בד"ה וחכ"א וכו' וק"ל למה העדי' פשרין וכו' עכ"ל כפר פתבנו בזה בחידושי' במציעא דף ע"ב ע"א ע"ש: דף צ"ה ע"א גמ' והתני ר"ח המוכר וכו' ר"ל והו"ל ליתן קוסס לפי חשבון עשרה למאה וכ"כ בש"מ בשם הר"ן ודברי רשב"ם באו שלא בדקדוק והא דלא משני תני נותן לו חשבון פדמשני אבריתא דלעיל משום דבריתא דמתניא בדר"ח ור' אושעיא אין לשבשה מיהו בש"מ בשם הרשב"א כ' במאי דקאמר הגמ' תני ברישא וכו' דלאו שבושי משבש אלא פי' מפרש לה ע"ש ולדידיה צ"ל דלעיל יש לפרשה כה ד"ל דמאי דקתני יין יפה משום סיפא כמ"ש הרש"א ע"ש אבל בדר"ח דליכא אלא רישא לחודא אין לפ' כה: תוס' בד"ה חבית וכו' אבל ביין הנמכר בחנות וכו' עכ"ל הא דלא הוק"ל פן בבריי' דלעיל משום דגבי מרתף פשיטא להו דכיון דיין הרבה הוא ומבעי ליה לזמן מרובה סופו להיות חלא ולא יתן דמים עליו אבל מ"ש מהרש"א משום די"ל פמאן דמוקי לה למקפה קשה דגם ליהוא מ"ד ק' בסיפא דבריתא דמרתף זה של יין דמשמע דאי מרתף יין סתם לא יתן הנמכר בחנות: ע"ב גמ' חסורי מחסרא וה"ק וכו' הא דלא קאמ' תני ומקבל עליו עשר קוססות פדלעיל י"ל דלעיל דלא ס"ד דינא דמקפה דחיק נפשיה למי' דיין יפה דרישא לאו דוקא אבל השתא ניחא טפי לאוקומי דהשתא א"ש לישנא דיין יפה דרישא ובש"מ נדחק בזה משום דלעיל כ' בשם הרשב"א דלאו מגיה הבריתא אלא פרושי מפרש לה: רשב"ם בד"ה הוא הדין וכו' משום דכולה ביין יפה וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א ולפ"ד דברי רשב"ם שלא בדקדוק והיותו נ"ל דס"ל לרשב"ם דמאן דדייק מדרב זביד עיקר דיוקו אינו אלא מדלא קאמר ר"ז דינא דמרתף זה של יין בדלא למקפה ואפי' דאיכא לשנויי משום דכולה ביין יפה כדכ' רשב"ם מ"מ דוחק הוא וא"כ

לה הוא מ"ד מדר"ז ע"כ מדלָא קתני דינא דמרתף זה סתם דנותן לו אפי' חומץ מוכרח דאינו נותן לו חומץ היכא דאמר לו למקפה דהא לדידיה ס"ל דדוחק הוא לו דכולה בינו יפה מייירי וכיון דלה הוא מ"ד אין נותן לו חומץ אין לנו לאפושפי פלוגתא ולומר דלמאן דדייק מבריייתא פליג בהא: דף צ"ו ע"א בד"ה פל וכו' וצ"ל דמייירי הָא דְיַדְעִינוּ וכו' עכ"ל ובגמ' לקמן דפריה בקנקנים דמוכר נמי נימא ליה לא אבְעֵי לָהּ לְשֵׁרוּנֵי הָא דְלָא מְשַׁנֵּי בְיַדְעֵי דַּהֲקַנְקָנִין טוֹב מְשׁוּם דְקָשָׁה מְאִי דְנוֹחֲקִיה דריב"ח לאוקומ' הכי וכדפריה בטר הכי ועיין למחרש"א ואפתי ק"ק למאי דאוקמה למקפא אפתי קשׁיָא לימא ליה הו"ל להריק בכלי אחר וכמ"ש התוס' וי"ל פיון דליכא למי' אבע"ל לשותותו משום דלמקפה אמ"ל אבע"ל להריק לחודה לא אמרי' דאפְשֵׁר דְלָא שְׂכִיחֵי ליה פלים אחרים והתוס' דדאמילתא קאמרי' לשותותו או להריק אכל להריק לחוד לא אמרי': תוס' בד"ה הבודק וכו' אכל סלָא לעולם לא הוי וכו' עכ"ל עיין להת"ח שְׁהֵבִיא מְהֵרִי"ף דפסחים שכ' דאמרי' הוא סלָא וריחיא חמרא ע"ש ואפ"ל דהרי"ף ס"ל מתתאי עקר פריב"ל כמ"ש התוס' בסמוך וכיון דמתתאי עקר יכול להיות דהתחתון סלָא ונהעליון ריחיה חמרא והתוס' פאן קנימי אמ"ד מעילאי עקר: ע"ב גמ' וביותר מפדי מדתו מי פליגי וכו' מקשי' מאי פריה נימא דרבא מוקי לפלוגתא דר"י ורבנן בְּשֵׁהֲחַמֵּיץ כְּדַמוּקֵי לָהּ ר"נ בפ"ב דחולין דף כ"ה ורבא בְּשֵׁלָא הַחַמֵּיץ מְיִירֵי וּבִהְנִיחַ ג' וּמְצָא ד' אפי' שְׁלָא הַחַמֵּיץ חמרא הוא כמ"ש התוס' שם ובהניח ג' ומצא ג' ומחצה פליגי ונ"ל דל"ק דלר"נ דמוקי לפלוגתא דר"י ורבנן בְּשֵׁהֲחַמֵּיץ ע"כ דר"י מדינא קאמ' ולא חומרא דאל"ה מתני' דחולין אמאי תרמיה וא"כ אי איתא דרבא מוקי להו בְּשֵׁהֲחַמֵּיץ אמאי לא מוקי פלוגתא דרבנן ואחרי' בכדי מדתו ובְּשֵׁהֲחַמֵּיץ ובפלוגתא דר"י ורבנן אלא ע"כ דרבא כר"א שם דמוקי פלוגתא דהו בְּשֵׁלָא הַחַמֵּיץ ור"י לחומרא קאמר וכדפירשב"ם מיהו לדברי התוס' בד"ה וביותר לא יתכן לו' פן ומ"מ יש ליישב: דף צ"ז ע"א גמ' הכְּשִׁירָן דמאי אי דמיא וכו' עיין לה' עֲצֵי אֶלְמָוָגִים ד"ט ע"ב מ"ש מפאן לדעת הר"מ בפט"ז מה' מ"א ע"ש: תוס' בד"ה שְׁמָרִים וכו' דאי הקדיש שְׁמָרִים לעולם אסור עכ"ל וְהָא דְלָא מוּקֵי הַגַּמ' לַהֲהִיא דְהַקְדָּשׁ לעולם אסור בהקדש שְׁמָרִים משום דא"כ אפילו תרומה ומעשר אם הפריש שְׁמָרִים אסור: בד"ה ל"נ וכו' וְשָׂמָא עַל חָשׁוּב וכו' עכ"ל ק' מהתוס' הִבְיָאָה הַר"ש ברפ"ו דמכשירין דקתני בהיא בְּבָא גּוּפָה דַּהֲמַעְלָה פִּירוּתֵיו וכו' ירד טל עליהם או גְּשָׁמִים ע"ש ועוד י"מ ממתני' בפ"ג שם המוליד חטין לטוחן וכו' ע"ש: ע"ב גמ' ואע"ג דעבדיה במסנתת כר"נ וכו' בְּדְרִישָׁה בִּי"ד סִי' קִי"ו הַק' דַּהֲטוֹר שָׁם פ' פְּרָבְנָן דְאַפִּי עֲבָרְיָה בְּמִסְנַת אָסוּר וּבֵא"ח סִי' רע"ב כ' דְלִקְדוּשׁ פְּסוּל מִשְׁמַע דפ' כר"נ והט"ז שם בי"ד תי' דס"ד דְלִקְדוּשׁ לִיתְכַּשֵּׁר מְשׁוּם מְצוּה פִּינוּן דלר"נ שְׁרֵי אַע"ג דַּהֲלָכָה פְּרָבְנָן מְשׁוּם מְצוּה שְׁרֵי וְלָזָה הַשְּׂמִיעֵנוּ הַטוֹר דְאַפִּילוּ לְקִדְוֹשׁ אָסוּר ע"ש ולפ"ד צ"ל דְהָא דְקָאָמ' הַגַּמ' דַּעֲבָרְיָה בְּמִסְנַת כר"נ לָאוּ הִיָּינוּ דס"ל כר"נ אלא דְלִקְדוּשׁ לְחוּד קָאָמַר פִּינוּן דְאַיְכָּא ר"נ דס"ל שְׁרֵי וְלִקְוֹשֵׁי' הַדְרִישָׁה לְפִי מַה שְׂמַתְבָּאָר מְהִירוֹשׁ' ס"פ לולב וערבה דמסנתת ל"מ אלא ליין ולא למים ע"ש לה' קרבן העדה א"ש דברי הטור: רשפ"ם בד"ה חמר וכו' וי"מ לקידוש ול"נ עכ"ל טעמו משום דלקידוש פלוגתא דר"י ורבנן דפ' ע"פ דק"ח ורבא גופיה ידע לה כמ"ש שם ע"ש ע"כ מפ"ל לְבַעֲיָא דְהָכָא לְנִסְכִּים וּפְשִׁיט לִיָּה דְפְסוּל מְקָרָא דְאֵל תָּרָא יִין דמפ"ל מְשׁוּם דְמִשְׁכַּר טְפִי וּבְנִסְכִּים בְּעִי' דְמִשְׁכַּר וְאַלְיָכָא דְרָבְנָן מְיִירֵי הָכָא אָבָל לר"י מפ"ל מְשׁוּם חֲשִׁיבוּתָא וְע"ש בְּתוֹס': דף צ"ח ע"א בד"ה הָאֵי מָאן וכו' אם נגב או נאבד וכו' עכ"ל מְפִירוֹשׁוֹ נר' דס"ל דְמִקְבַּל הָעֵיִסְקָא לָא הָוֵי ש"ש וְכַדְעַת הָרַמְבַּ"ם וְדָלָא כְּהָרָאָב"ד וְעִיָּין לַהֲטוֹר בִּי"ד סִי' קַע"ז וּבב"י שָׁם וְעִיָּין בְּמִקְוֹבָצָת: תוס' בד"ה הָאֵי מָאן וכו' ומיהו קשׁיָא לְלִישְׁנָא וכו' עכ"ל אֲזֵלִי לְשִׁי' שְׁכ' לְעֵיל בַּד"ה וְאֵם יָדוּעַ דְחָלָא הִיָּינוּ תְּקַפָּה אָבָל אֵי חָלָא

לאו היינו תקפה ניקא קושיתם דדוקא הקמיין הוא דמזלא דמריה גרים ועיין להתוס' בפ' אז"נ דס"ד ע"א ע"ש: ע"ב בד"ה ריש' וכו' וא"כ יש לו שש על ח' וכו' עכ"ל עיין במהר"ם לופלין ו"ל והא נדאי דקי"ל הלכה כרע"ק מחבירו ומדכ' התוס' שש על ח' נר' דס"ל דסיפא דקתני בית קטן שש על ח' כ"ע היא וכפירוש"ם וא"כ הגמ' שם בסופה שהק' מחצר הומ"ל מבית גופיה מסיפא דמתני' ונר' דדוקא למ"ד בגמרא דרפת בקר רע"ק קתני לה בבא שאחריה דבית קטן נמי רע"ק היא וכדפירוש"ם אבל למ"ד ריש' קתני לה גם בית קטן ריש' היא וא"צ לחלק בין בית חתנות לבית קטן ופלוגתיהו בכל ענין וכיון דאיכא פלוגת' י"ל דאיכא תנא ג' ולכך פריה מחצר וכמ"ש בתשו' המימוני שהביא הר"מ בסי' רי"ד ע"ש: דף צ"ט ע"ב גמ' ש"מ לא עביד איניש וכו' ואף על גב דאיכא פסידא לכ"ע עביד איניש דינא לנפשיה אפי' הכי שיניף לישנא דש"מ וכו' ולפ"ז לא מוכחי מידי התוס' בפ' כל כתבי דקכ"א ע"א בד"ה ש"מ דברי' אתיא או בצריה לפחמין ע"ש דאפי' דמדרבנן כ"ע אין מצווין להפרישו שיניף לישנא דש"מ דאין לו דהכרח התוס' הוא מהמסקנא דבעושה ע"ד אביו ואי דרבנן הוא ס"ל דספ"י להו בינדים ואפי' עושה ע"ד אביו שרי דמדקבעו דבריהם בש"מ מוכח דמלישנא דש"מ דייקי וע"ש להרשב"א בחי': דף ק' ע"ב תוס' בד"ה ורומן וכו' ור"י נמי אמאי פליג התם ומטהר וכו' עכ"ל ואע"ג דאמרי' התם דר"י ל"ל בוקעת מ"מ לא דייק התם אלא ממאי דתני עלה וכןנתם דמתני' גופה הו"ל לדייק דר"י ל"ל בוקעת פיון דאין לחלק בין יש בו פותח טפח לאין בו פ"ט לענין טומאה רצוצה וע"ש בפירוש"י ועיין מהרש"א: בא"ד וי"ל דבכלים וכו' עכ"ל וצ"ל דדוקא ביש בו פ"ט הוא דבכלים לא מבטיל ליה דבאין בו פ"ט אמרי' התם בהדיא דת"ק אית ליה בוקעת ומ"מ צריה טעם למה יש לחלק ביניהם בפלים: דף ק"א ע"א בד"ה ותו וכו' דמת תופס ד"א וכו' עכ"ל לפי שי' רשב"ם דלעיל דבטללי טפח אינה בוקעת אלא מדרבנן י"ל דבדרבנן לא גזרו תפיסת ד"א ובחצר הקבר דאמרי' התם דתופסת ד"א אי לאו דמסייע מחיצתה היינו מן הצד דמטמא במגע מדאורייתא אבל ע"ג אינה בוקעת אלא מדרבנן ול"ג תפיסת ד"א: בד"ה דעביד וכו' דהא לא מסיימי מחיצתא וכו' עכ"ל נר' דמפרישי דכווין דבפתח עושים אותם בתחילת קרקע החצר דלא כדמשמע מפירוש"ם דעביד בקרקע המערה דלפירושו ל"ק קושיתם דכיון דהמערות עמוקים מקרקע החצר כמ"ש התוס' לעיל והכווין עביד להו בקרקע המערה א"כ מנכרי מחיצתא בעומק דהעומק הוי מחיצה כמו הגובה ולא ידענא אמאי לא מפרישי כפירוש"ם ועיין למהר"ם לופלין במ"ש בת' רשב"א בדבור זה ע"ש: ע"ב גמ' בקרן זוית וכו' עיין מ"ש מהרש"א לפי הי"מ שכ' רשב"ם דא"כ הו"ל ד"א וד"ט נהרי כל גובה המערה ד"א ע"ש ודבריו שלא בדקדוקבא דשבעה אמות וד"ט הו' שנהרי בין כוף לכוף שתחתיו במעמיק אמה ריקנית כפירוש"ם וא"כ לארבעה פוכין זה תחת זה צריף שבעה אמות וד"ט: דף ק"ב ע"א רשב"ם בד"ה מצא וכו' דס"ל להאי תנא תוכה של מערה ד"א וכו' עכ"ל וכו' נמי דפריה הגמ' אי ר"ש שש על ח' וק"ק נימא דס"ל רחבה ו' אמות ולא פליגא לא בשיעור שבין כוף לכוף דס"ל ב' טפחים ואה"נ דברחבה עביד ארבע פוכין וי"ל דא"כ לא א"ש מאי דקתני בודק הימנו ולהלן דמשמע דמראש המתים מתחיל כדפירוש"ם ואי איתא דרחבה ו' אמות הו"ל להתחיל מדידת העשירים אמה גם ממקום שלמעלה מראש המתים ב' אמות דשמא היה שם כוף ועדיין לא נקבר בו דשמא גם אותם שתי אמות תשלום רחב המערה הוא: תוס' בד"ה מארבע וכו' ומפרש ר"ת וכו' ב' מהם מרוחב המערה וכו' עכ"ל ובודק הימנו ולהלן כ' אמה דקתני היינו מראש הכוף שבסוף הרוחב שאצלו האנרף שלא נמצא בו הקבר דאי בצד האחר של האנרף אינו בודק אלא י"ט אמה שנהרי האמה שנמצא בה הקבר הג' טמאה נדאי היא

וא"צ בדיקה ועינין להת"ח ועינין למהרש"א בד"ה וכגון ע"ש ובמ"ש מהרש"א פאן דמפירשב"ם שכ' מי יזמר וכו' נר' דאין הקיפר אם מונח דרף מרגלותיו וכו' ע"ש היינו משום דמשמע ליה ובדק היינו דקתני היינו בקל ענין אפי' נמצא מצד.

הרחב: הר"מ בפ"ט מה' ט"מ כ' מארבע אמות ועד ח' והוא תימה שבה' מכירה פ' פרבן דששה הם ולא שמונה ועוד שלא הזכיר בה' ט"מ שהבדיקה היא באלכסון כדמוקי הגמ' אליבא דרבן מיהו בקא י"ל דמפ' אוקמתא דגיפלי היא אליבא דרבן כמ"ש הרמב"ן ה' בחי' ע"ש: ע"ב רשב"ם בד"ה אדעתא וכו' לא חשבי' ליה שכוונת קברו' עכ"ל דברים הללו לא שייכי אלא במאי דקאמר הגמ' בדרבן אדרבן לא מקרי קבר וט"ס נפל וחסר ראש הדיבור וכצ"ל לא מקרי קבר אדעתא ליטלו לחזור ולפנותו וכו': דף ק"ד ע"א גמ' הא סתמא פהו חסר וכו' ק"ק נימא דסתמא כמדה בקבל והא דנקט מדה בקבל לאשמועי' דאפילו מדה בקבל ינפה ולא חוזר המקח וי"ל דמלישנא דקתני פיקחת כ"ש משמע דלא בא אלא לאפוקי דלא נימא הגיעו וע"ד שכ' מהרש"א בתוס' ד"ה אלא ע"ש: שם גמ' אלא מהא ליכא למשמע מינה וכו' הא דלא אמרי' נעשה משום דשאני הכא די"ל דנקטיה משום סיפא כדפירשב"ם וילפי' רשב"א שכ' התו' ניקח טפי דהכא מיירי בעומד בתוף השדה אבל פהו חסר הו' יתר אפי' אינו עומד בתוף השדה כמ"ש הטור סי' רי"ח וא"כ לא שייך למי' נעשה סתמא פהו חסר דהא חלוקין הו' בדין באין עומד בשדה אבל ק' דייק מסיפא דסתמא כמדה בקבל נימא דהא דנקט הו' חסר הו' יתר משום דסיפא מיירי אפי' אינו עומד בתוף השדה כמו שפן הוא האמת כמ"ש הטור וי"ל מדלא נקט בסיפא בהדיא אפי' אינו עומד אלא דנקט סתמא דייק דאפי' דבכל ענין מיירי מ"מ אתא לדייקא סתמא בעומד: תוס' בד"ה אלא וכו' וירשב"א נר' וכו' עכ"ל לפ"ד רשב"א ניקח מה שהק' בתחיל' הדיבור די"ל דנקט הו' חסר לאשמועי' אפי' אינו עומד בתוף השדה וכינן דנקט בפרייתא דינא דסתמא בפי' פשיטא די"ל פן: ע"ב רשב"ם בד"ה נאי איכא וכו' וי"מ וכו' שצריך ט' קבין יותר לבד פל הרבעים וכו' עכ"ל קשיא לפ"ז מאי פריה ממתני' שאם שנייר וכו' נימא דט' קבין דקתני היינו היותר מן הרבעים וצ"ל דמשמע ליה דט' קבין בין הכל הוא ונזקא בכוריים הוא דס"ל להי"מ דצריך ט' קבין יותר מן הרבעי' אבל בכור אחז אפי' ט' קבין בין הכל ולכף לא פריה אלא אי מתני' מיירי בכוריים כדקאמר מאי לאו בכוריים אבל הר"מ בפכ"ח מה' מכירה כ' דאפי' בכור א' בעי' ט' קבין לבד מן הרבעים ותימה דא"כ מאי פריה ממתני' נאי משמע ליה עם הרבעים אפי' אי מיירי בכור אחז קשיא לר"נ ומאי קאמר מאי לאו בכוריים ועינין להדרישה סימן רי"ח: בד"ה תנא וכו' ולא מילתא היא וכו' עכ"ל וא"ל דקאי על מדה בקבל דא"כ אמאי אצטריך למתני' בפרייתא אפי' פיקחת כ"ש הא מתני' גמי בפיקחת כ"ש מיירי ולא הול"ל אלא אם סמוך לשדהו מחזיר ודברי מהרש"א בזה אינם מחנורין דלא ידעי' דרישא מחזיר מעות קתני אלא מסיפ' דמפרש לרישא מהו מחזיר וכו': דף ק"ה ע"א תוס' בד"ה אבל וכו' אבל בא באמצע החדש נראה דלא שייך וכו' עכ"ל דברי מהרש"א בזה אינם מתני' שבים בדבריהם ובעיקר נראה כגו' מהרש"ל וכוונתם נר' דהאי סברא דאדוניי פל זמן שלא בא אמרי' נדאי אורזי אודי ליה אבל כשפא בסוף החדש נאמר דלאו אודוניי אז ספק הוא אי קושטא קאמר או לא וא"כ כשפא בסוף החדש הוי ספק אי אודוניי ואפ"ה כולו לשוכר משום דתפס קודם שנולד הספק דלא נולד הספק אי אודוניי אלא בסוף החדש כשפא והכחיש וכן באמצע החדש ס"ל להתוס' דאין סברא דאדוניי בחצי החדש פיון דכל החדש חד שכירות הוא אלא אמרי' אודוניי ליה בכל החדש ומש"ה יחלקו בחצי החדש הראשון לשוכר דתפס קודם שנולד הספק אבל החצי האחרון אחר שנולד הספק הוא דהספק נולד כשפא באמצע

ומשפחתו לא כתיב אלא בשאר יורשין והתוס' בסמוך לא ב' אלא דהו"א אחים מן האם לירתו מצד אחרת קמ"ל מתניתין דאין האחין יורשין אלא מצד משמוש וד"ז לא שמעי' ליה אלא מדתני אחים מן האם לא נוהלין וכו' והא דאמרי' לקמן דאחי האב מפח אב קאתו ומשמע דאחין מן האב לאו מפח אב קאתו דהא הנה ס"ד דאחין קודם לאב אי לאו קרא י"ל דאחר דגלי קרא דאב קודם לאחין מסתבר' לומר דאחין מפח אב קאתו והתוס' שהוכיחו המשמוש מבני אחיות הו"מ לאוכחי מאחים מן האב אלא דמשום דמהא גופה לא שמעי' לה אלא מדין אחים מן האם דנשנית לבסוף לכך הוכיחו מבני אחיות דנשנית קודם ועיין מהרש"א בד"ז: בא"ד תו לא הנה צריף למתני אחי האם וכו' עכ"ל ור"ל דגם בני אחיות ל"צ למתני דשמעינן המשמוש מאחי האב ואין להקשות דנימא דהו"א אחי האם לא נוהלין ולא מנחילין לכך אצט' למתני אחי האם משום מנחילין די"ל דכיון דשמעי' דין המשמוש מאחי האב ע"כ דאחי האם מנחילין דהא ודאי יורשת אחיה ואיפא משמוש: ע"ב פירשב"ם בד"ה אדרבא וכו' ואם אין לו בת וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א ולפ"ד צ"ל דקנשית אדרבא היא מהגמ' ולא מהברייטא וכן הוא בברייטא בת"כ גפי שדה אחרת ע"ש דאי סיום הברייטא לא יתכן לומר דלא תירצה הברייטא הקנשי' וסמכה ע"ד הגמ' דלקמן ומאי דפריף טעמא דאיפא וכו' הוא מקשה אחר וקנשי' דמה ראית של הברייטא היא דנימא אח ואח"כ אב ואח"כ בן ולא פקנשי' אדרבא: תוס' בד"ה יכול וכו' בבן הגר וכו' עכ"ל ואין להקשות דכיון דמשמשת משהגר א"כ אפי' יש להמת בן יורש אחי של מת עמו מפח אביו הגר וקרא קא' דדוקא אם אין לו בן הוא דיוורש אחיו די"ל דקרא על חלק המת המגיעו מפח אביו הגר דאם אין לו בן יורש אחיו הפל אבל אם יש לו בן יורש חלק אביו המת אבל אי משמשת עד יעקב לא ניתא להו למי' על חלקו קאמר דכיון דמתחלק על כל ישראל אינו מגיעו אלא משהו ודחוק לאוקומי קרא בהכי אבל ק' דהיכי מיתוקמא קרא דבנות צלפחד דכתיב ונתתם את נחלת אביהם להם כיון דמשמשת עד יעקב וצ"ל דקרא דבנות צלפחד על חלק המגיע לאביהם אחר שמתחלק לכל ישראל ושבקיה לקרא דדחיק ומוקי אנפשיה אבל הני קראי ניתא להו טפי לאוקומי בגר בדכתי' ושוב הראוני שה' מחנה יהודה נרגש מזה: בא"ד א"נ היכא דאיפא בן ובת ואח וכו' עכ"ל ק"ק למ"ל למינקט אח הא בבן ובת סגי דכי משמשת לאביו אז האח של מת הוא בנו של האב ושוב אין לו' משמשת עד יעקב וי"ל דהו"א דדוקא דיש בן ובת להמת דליפא משמוש פלל אבל באח כיון דצריף למשמוש אמרי' משמשת עד יעקב אבל מדכתיב אחיו ע"כ דבמקום אח נמי לא אמרי' משמשת עד יעקב ולכך נקטו אח ובהכי י"ל מה שהק' מהרש"א בסה"ד למ"ל הקרוב וכו' די"ל דלפום סברא דהשתא אצט' אחיו כי היכי דלא נימא משמשת עד יעקב מיהו הא ליתא דהא מילתא שמעי' לה מדכתיב אחי אביו: בא"ד א"כ נמצא כל נחלות מתעברות וכו' עכ"ל הק' מהרמ"ש ז"ל דא"כ נשמע מזה דלא פלה שבטא דאי פלה שבטא א"כ מתעברות משבט לשבט ולקמן אמרי' גמירי משמע דלאו מקרא שמעי' לה ע"ש ולק"מ דדוקא פי כל השבט קיים ומתעברת הנחלה איפא משום לא תסוב דאז הוא גרוע משאר השבטים אבל אי פלה שבטא ומתחלק לכל ישראל ליפא משום לא י' תסוב דאז כל ישראל שוין בנחלתם: בא"ד אהאי קרא דאחי אביו סמיה וכו' עכ"ל הק' מהרמ"ש ז"ל לפ"ז מה מתרצי התוס' לעיל דלא קתני מתני' אחי האב משום דשמעי' המשמוש מבני אחיות הא הול"ל אחי האב לאשמעי' משמוש למעלה ואי בני אחיות הוי משמוש למעלה א"כ גם אחיו הוי משמוש למעלה וא"כ לא אצט' למכתב אחי האב דמאחיו שמעי' משמוש למעלה ע"ש ונ"ל דאי לא כתב אחי אביו הו"א אחיו מפח אחרת הוא ולא מפח משמוש אבל אחר דאשמעי' מאחי האב מסתברא דגם אחיו מפח משמוש ונ"מ דדוקא אחיו

מִהָאֵב אָבֵל אֵי מִכַּח אַחְוָה אִפִּי אַחְוֵי מִן הָאֵם וְהִשְׁתָּא מִתְּנִי דְקַתְּנֵי אַחְוֵי מִן הָאֵם אֵין מְנַחֲלִין ע"כ
אַחְוֵי מִן הָאֵב מִכַּח מְשֻׁמוּשׁ וְא"כ בְּנֵי אַחְוֵי מִן מִכַּח מְשֻׁמוּשׁ הוּא דְהָאֵם אֵינָה יוֹרֶשֶׁת אַחִיהָ אֲלֵא
ע"י מְשֻׁמְשֵׁת לְאִבִּיהָ וְיוֹרֶשֶׁת מִכַּח אִבִּיהָ וְא"כ בְּנֵי אַחְוֵי מְשֻׁמוּשׁ דְלִמְעַלָּה הוּא וְעֵינֵן בְּתִשׁוּ
הַרְשָׁב"א ח"ב סִימָן כ"ז וּבְמָה שֶׁפְּתַבְּנוּ לְעֵיל בְּדִבְרֵי הַתּוֹס' בַּד"ה וְאֶחָיו ע"ש: בַּד"ה פְּלוּם וְכו'
אֲלֵא וְדֵאֵי מִהֵאֵי טַעְמָא וְכו' עכ"ל לַפ"ז בְּבִרְיָתָא הוּמ"ל גְּמִי שֶׁפֶן קָם תַּחַת אָבִיו לְיָבוּם וְעֵינֵן
לְמַהֲרָשׁ"א וְל' בְּקִדּוּשֵׁין דִּי"ז שֶׁכ' לְפִי הַמְּסַקְנֵי הֵכָא תַּדָּא וְהֵכָא לֹא פְלוּם ע"ש וּלְפ"ד הַתּוֹס' דְהֵכָא
תַּרְתִּי נִיגְהוּ אֲלֵא מְשֻׁמוּשׁ דְבִבְרִיָּתָא לֹא קַתְּנֵי עַדִּיפּוּתָא דְיָבוּם לְכַף נֶקֶט תַּדָּא דְהֵינּוּ תַּדָּא מְהֵנְהוּ
דְקַתְּנֵי בְּבִרְיָתָא: דָּף ק"ט ע"א רִשְׁבִּי"ם ד"ה בְּמִקּוּם וְכו' וּמִנֵּין שֶׁהָאֵב יוֹרֶשׁ אֶמְרַתָּ ק"ו וְכו' עכ"ל
בְּסַפְרֵי שֵׁם מְסִינִים ק"ו מְאֶחָיו מִן הָאֵב שֶׁאֵינּוּ יוֹרֶשׁ אֲלֵא מִכַּח הָאֵב כ"ש הָאֵב ע"ש וּלְפ"ז צ"ל
שֶׁהָאֵחִים שֶׁהֵם יוֹרְשֵׁין לָאוּ מִכַּח אַחְוָה אֲלֵא מִכַּח הָאֵב וְזֶה סִיּוּעַ לַמ"ש לְעֵיל בַּתּוֹס' בַּד"ה וְאֶחִים
דְלִפּוּם קוּשְׁטָא דְמִלְתָּא אַחִים לָאוּ מִכַּח אַחְוָה אָבֵל ק' דֵּא"כ אֲמַאי אֲצַט' וְהַעֲבַרְתֶּם לְמַדְרֵשׁ וְאֵי
אַתָּה מַעֲבִיר נַחְלָה מִן הָאֵב בְּמִקּוּם אַחִים הָא פִּינֵן דְפִשִׁיט' לְדֵאֵחִים הֵם מִכַּח הָאֵב מִמִּילָא שְׁמַעִי
דְכִי אֵינְתָּה לְאָב הוּא יוֹרֶשׁ קוּדָם אַחִים ע"כ נר' עֵיקָר פְּגִירְסָא אַחְרַת דְגָרְסִי שֵׁם בְּסַפְרֵי ק"ו
מְאֶחִים וְכו' וְהֵינּוּ אַחֵי אָבִיו דְהֵם וְדֵאֵי מִכַּח הָאֵב פְּדִאֲמֵרִי בְּגַמ' לְעֵיל וְכו' מְדִבְרֵי הַתּוֹסְפוֹת בַּד"ה
בְּמִקּוּם וְעֵינֵן לְהַסְדֵּר שֵׁם בְּסַפְרֵי ע"ש: בַּד"ה וְאֵימָא וְכו' וְאֶפְתִּי אָב מְנַלֵּן דִּינֵרִית מְקַמֵּי אַח וְכו'
עכ"ל מְשֻׁמַּע לִיהָ לְפָרֵשׁ בֵּן מְשֻׁמוּשׁ דְפִשְׁט' דְפִירְכָּא דְוַאימָא וְכו' הוּא עַל עֵיקָר מַאי דְנַחֲתִית תַּנָּא
דְבִרְיָתָא לְמַדְרֵשׁ דְהֵינּוּ דְבַעֵי לְמַדְרֵשׁ דְאָב קוּדָם לְאֶחָיו: ע"ב תּוֹס' בַּד"ה א"כ וְכו' אֲלֵא ק"ק
דְהִשְׁתָּא מְשֻׁמַּע וְכו' עכ"ל לֹא יִדְעָנָּה מַאי קִשְׁיָא לְהוּי הָא פִּינֵן דְלִיכָּא שׁוּם סְבָרָא לְהַעֲדִיף אַח מִבֵּית
וְלִיכָּא לְמַטְעֵי בְּהָא ע"כ דֵּאֵין פְּנוּנַת הַתּוֹרָה לְמַדְרֵשׁ בְּמִקּוּם בֵּית אַתָּה מַעֲבִיר נַחְלָה מִן הָאֵחִים דֵּאֵין
זוּ הַעֲבָר' וְע"כ דְכַנּוּנַת הַתּוֹרָה הִיא בְּמִקּוּם בֵּית אַתָּה מַעֲבִיר נַחְל' מִן הָאֵב וְכֵינֵן דַּע"כ פְּנוּנַת הַתּוֹרָה
כִּן שְׁמַעִי דְהִיָּתָה הַסְבָּרָא מִבְּחוּץ לְהַעֲדִיף אָב מְשֻׁמוּשׁ יוֹצְאֵי יִרְיָכוּ וּמִדְכַתִּיב וְהַעֲבַרְתֶּם הוּא דְשְׁמַעִי
דְהַסְבָּרָא מִבְּחוּץ כִּן אָבֵל אֵי לָאוּ קָרָא לֹא יִדְעָנָּה הַסְבָּרָא אֵיף הִיא וְכו' מְדִבְרֵי הַתּוֹס' לְעֵיל דְלֹא
יִדְעֵי הַסְבָּרָא אֲלֵא מִדְכַתִּיב וְהַעֲבַרְתֶּם אָבֵל לְהַעֲדִיף אַח מִן הַבֵּית לִיכָּא שׁוּם סְבָרָא וּלְכַף לִיכָּא
לְמַדְרֵשׁ בְּמִקּוּם בֵּית אַתָּה מַעֲבִיר מִן הָאֵחִים: דָּף ק"י ע"ב רִשְׁבִּי"ם בַּד"ה א"ל אֲבִי' וְכו' וְהִכִּי
אֲבַע"ל לְמַכְתָּב וְכו' וְנָרַע אֵין לוֹ וְכו' עכ"ל וּבְסִמּוּף כ' וְלֹא פְתִיב וּנְתַתֶּם אֶת נַחְלָתוֹ לְבָנוּ אוֹ לְבַתּוֹ
וְעַמ"ש מְהִרְשָׁ"א בְּזֶה וּנ"ל דְדִבְרֵי דְבְּסִמּוּף אֲזִילֵי לְפִי רְבוּתֵי דְאִפִּי דִינְדַעִי דְבֵית יוֹרֶשֶׁת עִם הַבֵּן
אֲפִתִי י"ל דֵּאֵין יוֹרֶשֶׁת לְחוּדָה וְא"כ דְבָרֵי אֲבִי מִתְּפָרְשֵׁין שְׁפִיר לְכַתּוּב בֵּן וּבַת וּמִקְשָׁה ר"פ דְאֶפְתִּי
לֹא יִדְעָנָּה דִּיּוֹרֶשֶׁת לְחוּדָה אָבֵל דְבָרֵי פֶּאן הֵם לְפִירוּשׁוֹ דְגַם ר"פ מוֹדָה דֵּאֵי אֲשַׁפְּחוּ דִּיּוֹרֶשֶׁת עִם
הַבֵּן יִדְעֵי שְׁפִיר דִּיּוֹרֶשֶׁת לְחוּדָה כִּי לִיכָּא כִּן וּלְפִי זֶה לִיכָּא לְפָרוּשֵׁי דְבָרֵי אֲבִי לְכַתּוּב בֵּן וּבַת
דֵּא"כ מַאי פְּרִיף ר"פ אֲלֵא ע"כ דְדִבְרֵי אֲבִי לְכַתּוּב וְנָרַע אֵין לוֹ וְע"ז פְּרִיף ר"פ דְהוּ"א דֵּאֵינָה
יוֹרֶשֶׁת פְּלֵל וְצָרִיף לְדַחּוּק לַפ"ז דְמַאי דְלֹא פְתִיב בֵּן וּבַת מְשֻׁמוּשׁ דְאֲצָט' לְכַדְרֵי כַּדְפִירְשֵׁב"ם וּמ"מ
קוּשְׁתִּית ר"פ דְפְּרִיף וְאֵימָא הָא קַמ"ל דְבֵית יוֹרֶשֶׁת לֹא יִכּוֹנוּ אֲלֵא אֵי דְבָרֵי אֲבִי הֵם לְכַתּוּב וְנָרַע
אָבֵל לְפִי רְבוּתֵי עַדִּיפָּא טְפִי לְפָרוּשֵׁי לְכַתּוּב בֵּן וּבַת וְאֶתְיָא פִּירְכָּתָ ר"פ ע"ז שְׁפִיר וְא"צ לְדַחּוּק
דְאֲצָט' לְכַדְרֵי: דָּף קי"א ע"א תּוֹס' בַּד"ה מְקִישׁ וְכו' אֲמַאי אֲצַט' כֹּל הֵנָּה קָרָאֵי דְלֹא תִסּוּב וְכו'
עכ"ל וְקָרָאֵי דְלֹא תִסּוּב וְדָאֵם אֵין לוֹ בֵּית לְחוּדָיָהוּ ל"ק אֲמַאי אֲצָטְרִיף תְּרַנּוּיָהוּ דְאֲצָט' תְּרֵי קָרָאֵי
חַד לְבָן וְחַד לְבַת דֵּאֵי מַחֲד קָרָא הֵנָּה מוֹקְמִי לִיהָ בְּכַף וּלְכַף ל"ק לְהוּי אֲלֵא מְהִיקְשָׁה דְהֵכָא: בַּא"ד
הוּ"מ בְּכֵן הַבֵּן וְדוּקָא וְכו' עכ"ל דְבָרֵיהֶם בְּנוּיִים ע"פ מ"ש הַתּוֹס' לְקַמֵּן בְּהֵוָה הַקִּישׁ דִּירְוֶשָׁה
שְׁנוּיָה לְרַאשׁוֹנָה דִּירְוֶשָׁה א' הֵינּוּ הַבָּנִים וּיְרֻשָׁה שְׁנוּיָה הֵם בְּנֵי בְּנֵיהָ וְקָאֵי הִיקִישָׁא מַאי דְכַתִּיב

בקרא ולא דרשי היקישא אלא אחר דכתיב אין לו ע"ש והשתא קאמרי שפיר דאי לאו אין לו דבת לא הנה דרשי היקישא לאקדומי בן לבת אלא בנרע הבן דבן הבן קדים לבת הבן דהא כתיב אין לו בבו וכו' אי לא פתיב אין לו בבו וכתיב בבת הו"מ היקישא בנרע הבת ואי לא פתיב פלל לא בבו ולא בבת לא הנה דרשי היקישא דהא היקישא אינו אלא מאי דכתיבי בקרא ודלא כמ"ש מהרש"א: ע"ב בא"ד טרח וכו' לה קרא עכ"ל אפי' למ"ש מהרש"ל בסנהדרין ד"מ דלא אמרי טרח וכו' לה קרא באחד מי"ג מדות ע"ש היקיש' עדיף מי"ג מדות: רשפ"ם בד"ה ומקשינו וכו' או בן ח' חיים וכו' עכ"ל עפירש"י ר"פ יש בכור שפי' בתאומים וע"ש לה' הלכות יו"ט: דף קי"ב ע"א בד"ה וכו' דאיכא למיפרך דיו וכו' עכ"ל אע"ג דאפי' דאמרי דיו דלא לאקדומי מ"מ שמע' דבן יורש את אמו מ"מ אצט' קרא לבן יורש אמו פי הכי דגילף מק"ו לאקדומי ולא אמרי דיו דהשתא מפרקי ק"ו וכמ"ש התוס' לעיל א"נ י"ל דמיתורא דקרא שמעינו דאלעזר הי"ל גם בת ואצט' קרא לאקדומי ולפמ"ש התוס' לעיל דמילתא דאמריא בק"ו טרח וכו' לה קרא א"צ לדברי רשפ"ם: תוס' בד"ה מנין וכו' תימה לרשפ"א אי לבאי הארץ וכו' עכ"ל הי"ל להקשות פן לעיל גבי פנחס אלא דנקטו קושיותם אמסקנא דילפוטא דברייתא דהיא מיאיר דילפוטא דפנחס בלא"ה דחי לה ועי"ל דלא נתחלקה א"י אלא לאבות וכשיש אב ובנו לא יטול חלק אלא האב והשתא בפנחס א"ש דהא מן המקראות שמעי' דאלעזר הנה קיים בעת חלוקתם בארץ אבל שגוב י"ל דכבר מת ולא הנה קיים בפשעת חלוקה מיהו לקמן דקי"ו תנו דבנות צלופחד נטלו ג' חלקים משמע דחפר וצלופחד נטלו פל אחד חלק בארץ ואין סברא לחלק בהכי בין אי נחלקה ליוצאי מצרים אולבאי הארץ: רשפ"ם בד"ה ויאיר וכו' והתנא עצמו לא נתפונן וכו' עכ"ל תירוץ אחר הוא בעיקר הקושיא דלעולם לא אמרי' סיפור דברים ואפילו לפי אתקפתא דר"פ ידעינו שפיר דהבעל יורש מיתורא דקראי כדקתני בסיפא דברייתא אלא דהתנא מעיקרא ברישא דברייתא לא דריש מיתורא אלא מפח דמנין לו לפינחס מנין לו ליאיר דניחא ליה להתנא טפי למדרש מפח מנין לו וע"ז פרי' ר"פ נימא זבוגי מנין לו לא הו"ל להתנא למדרש אלא מיתורא כדסיפא דברייתא: דף קי"ג ע"א גמ' מלמד שנשא שגוב אשה וכו' הו"מ לדחויי שאחר שהוליד את יאיר גירשה ומת מורישה בחייה שאז אינו יורשה אלא בנה יאיר וכן בפנינחס הו"מ ל הכי אלא דבלא"ה דחי לה ולמסקנא א"ש הפל: ע"ב תוס' בד"ה מקיש וכו' לא שמעי' דבני אהות וכו' עכ"ל כ' מהרש"א משום דאחין לאו ע"י משמוש ובני אחיות משמוש ע"ש וכבר כתבתי סד" פנים אחים ע"י משמוש ע"ש ולכ"נ דכוננתם פנין דאחים גופייהו לא ידעי' דאח קודם לאחות אלא מהיקישא מנ"ל בני אחיות פנין דליכא בהו היקישא ולכך פיר"י דהיקישא הוא בני בנים לבנים וכן בני אחים לאחים דירושא ראשונה מאי דכתיב בהדיא בקרא וירושא שנייה היא מאי דאמי מאין לו עיני עליו ואחים גופייהו דאח קודם לאחות נראה דגם לפיר"י ילפינו מבן ובת כדפירשב"ם: דף קי"ד ע"א בד"ה אבל וכו' או משום דהוי עדות שאי"ל וכו' עכ"ל ה' טורי אבן שם בפ' ראווה ב"ד הק' לפ"ז אמאי אמרי' לא תהיה שמיעה גדולה מראיה בראווה ביום הא שמיעה גדולה היא שאמה יכול להזימה ע"ש וכבר כ' מהרש"א בקמא ד"צ דבראוהו ביום לאו עדות היא ולא בעי' א"ל ע"ש: ע"ב בד"ה מה וכו' ליכא לפרושי וכו' אין הבן יורש את אמו פשהיא בקבר וכו' עכ"ל הו"מ לדחויי זה הפי' דא"כ מאי קאמר הגמ' להנחיל לאחים מן האב הא הוא בחיים עדיין ואינו יורש את אמו ואמאי אצט' למנקט להנחיל לאחים: בא"ד דלכך פשיט"ל בבעל משום דשאירות פקע וכו' עכ"ל נר' דהא מילתא דשאירות פקע לא ילפי' לה אלא מפנינחס מדאינו יורש בראוי וכדבסמוך בפ' רשפ"א ולא חידש רשפ"א אלא דלא מבטל שאירות לגמרי לתרוצי שהיא דפ' הבע"י ול"ק מ"ש מהרש"א

ותירוצו אינו מחנור דנימא דגזה"כ היא מקראי דפינחס דאפי' אית ליה שאר אינו יורש אבל לעולם היכא דאין לו שאר ודאי דאינו יורש ולכה במת הבעל אינו יורש דהא לא נשאר שאר: בא"ד נ"ל לקמן מוכן אין לו וכו' אבל בעל וכו' עכ"ל מריהטא דלשיניניהו משמע דאחים שיוורשים לאו מפח משמוש דאי מפח משמוש דאב הוא"ל משמוש למעלה ומשמוש למעלה מאחי האב הוא דנ"ל ולא מוכן אין לו.

כדפירי' גופיה לעיל ועמ"ש בריש פרקין ע"ש: דף קט"ו ע"א גמ' אי לא דריש מטות וכו' י"ל מ"ט דמאן דלא דריש היקישא פיון דכתיבי בחד תיבה בכול התורה פולה מקשו' בכה"ג ונר' דמאן דלא דריש היקשה ס"ל דממטות לאו נחלק ב' מטות קאמר אלא ה"ק יורשת נחלה ממטה א' ממטות בני ישראל ולהך מאן דלא דריש היקישא דהיינו ר' זכריה לא משתמע מקרא דבת יורשת אמה די"ל אירושית האב קאמר פיון דלא מ"ל נחלת ב' מטות ונ"ל לר' זכריה דבת וכן דירושין אמן מקרא דואם אין לו בן ומלא תסוב ואע"ג דאיכא לאוקומי תרנוניהו בן ולא בבת ולעבור עליו בלאו ס"ל דלעגנו ירושה אין לחלק בין בן ובת אע"ג דבן עדיף מבת לעגנו קדימה ועפי"ז ניקח מה שמקשי' ומטו ביה משמא דה' מחנה יהודה לפמ"ש התוס' לעיל דקי"א בד"ה מקיש דקדימה נ"ל מק"ו אלא דטרח וכו' לה קרא ע"ש א"כ מאי פריה אי לא דריש לאקדומי מנ"ל נימא לאקדומי נ"ל מק"ו ועפי"ה י"ל דלמאן דלא דריש ע"כ ל"ל ק"ו דאי מסתבר למימר פיון דעדיף הבן לאקדומי עדיף לעגנו ירושה בנכסי האם והבת בהורעה לקדימה הורעה גם לירושא בנכסי האם דזהו פח הק"ו פדאימא לעיל א"כ מנ"ל דבת יורשת בנכסי האם נוקמיניהו לקראי דואם אין לו ולא תסוב בן אלא ע"כ דל"ל ק"ו ופריה שפיר והגמ' לעיל דקאמר טעמא דר' זכריה משום דיו היינו לס"ד דלא ס"ד טעמא דת"ק משום היקיש' ועפי"ז ניקח מ"ש מהרש"א בכ"ר ר"ח שיהביא רש"ב"ם במסקנא דשמעתין די"ל דלמסקנא דדריש היקישא בן לאקדומי נ"ל שפיר מק"ו והתוס' לעיל שהקשו ל"ל היקישא ת"ל מק"ו היינו דלא לכתוב מטות אלא לכתוב מטה האם: תוס' בד"ה בן וכו' דבני בנים קודמין לאחין ת"ל מדלעגנו יבום וכו' עכ"ל משום דלעגנו יבום הוא בן נקטו קודם לאחין אבל אה"נ דבכלל קושיתם אמאי אצט' אין לו דגבי בן נמי דכיון דבני בנים דבת כבנים מדלעגנו יבום וכו' ה"ה גבי בן ומש"ה בתי' נקטו גם דבן: בא"ד ול"ל דנ"ל מאין לו דשקולים הם וכו' עכ"ל יל"ד לפ"ז אמאי אצט' אי לו גבי יבום לרבות ממזר גילף מדלגבי נחלה וכו' כדילפי' בני בנים לפירי' וי"ל דאצט' משום דהנה ילפי' אהנה אחנה כמ"ש בתי' ומ"מ א"ש דשקולים הם אף על גב דבממזר איכא ג"ש דאחנה אחנה וכמ"ש התוס' ביבמות ע"ש: בא"ד אמאי פריה בפ"ב דיבמות פשיטא וכו' עכ"ל ע"ש דפריה על אחיו וקושיתם ותי' דהכא שייכא גם באח ועיין מהרש"א בתירוץ: ע"ב גמ' מלמד שפא צבעון וכו' נר' דבמילתא בעלמא הוא דדחי ליה אבל קושטא הוא דקרא דיושב ל'או לעגנו ירושה אלא משום דהיו יודעין ביישוב הארץ כדדרשו חז"ל במ"א ולכה בקדושין די"ח לא מייתי קרא דגוי יורש את אביו ע"ש: תוס' בד"ה מלמד וכו' ורש"י פי' בפ"ה החנומש עכ"ל ע"ש ברש"י דפי' שפא צבעון על פלתו ויצא אהליבמה מביניהם ע"ש מקשים דא"כ בקרא אחרין דכתיב ובני ענה אהליבמה הול"ל ובני צבעון פיון דקושטא הוא דבת צבעון וי"ל דידוע הנה כותב התורה דבאמת בתו של ענה היא אלא משום דבא צבעון על פלתו והנה מפורסם בזה נראית פבתו לכה קרי לה בת צבעון ומ"ש רש"י ממזרות היינו לעיני הבריות אבל קושטא הוא דלא נתעברה אלא מענה: דף קי"ז ע"ב בד"ה מחזירין וכו' פתי אבות שפאותו שבט וכו' עכ"ל לפ"ז יש נ"מ עוד דלמ"ד ליוצאי מצרים מתחלקת לכל האבות בשנה אבל למ"ד לבאי הארץ שבט שנתרבה בשעתביאת הארץ יטול יותר ור"ת דהוצרה לעיל

לנפקותא דטפלים לשיטתו דלא נראה לו תי' זה נדחק לתרץ בע"א כמ"ש התוס' ועיין מ"ש מהרש"א ו"ל: .

בד"ה מפאן וכו' ותימה דא"כ יהושע וכלב וכו' עכ"ל אבל אי לא נטלו יהושע וכלב חלק בארץ ולא נמנו י"ל דמאי דכתיב ולא נותר מהם כ"א יהושע בן נון וכלב בן יפונה לא קאי אמנן אלא אפי מתו וכו' וקאמר דלא נותר מדור המדבר כ"א פלב ויהושע: דף קי"ח ע"א גמ' אלא לחזרה ולטול בנכסי חפר לפי מה שהוכיח מהרש"א מדברי התוס' דלקמן דכה"ג יורש גם בנכסי אחיו הו"מ למי' ליתול גם בנכסי אחיו: תוס' בד"ה בשלמא וכו' ונ"ל דגריס וכו' דאם הו"ב אחים וכו' עכ"ל מ"ש מהרש"א דנימא אחר חזרה לפמ"ש רשפ"ם בד"ה קשיא א"ש בהאי קרא נמי משמע קודם חזרה: ע"ב רשפ"ם בד"ה ומה וכו' פינו דלא פתיב ביה וי"ו וכו' עכ"ל ר"ל פינו דלא פתיב וי"ו הוי קרא פוליה בתוך העדה הנועדים חזא מילתא היא דהיינו מתלונני' אבל מרגלים לא פתיבי ה"א וליפא לאקשויי פלל ובהכי ניחא מה שהק' מהרש"ל לפירוש"ם דלס"ד דגמ' מתלוננים היינו מתלוננים דמים דהיו קודם מרגלים וע"כ קרא דנקט מרגלים קודם מתלוננים לאקושי ומ"ט דמ"ד דלא מקיש ע"ש ועפ"י"ה לק"מ דמאן דלא מקיש ס"ל דלא פתיבי מרגלים פלל בהאי קרא ועיין להתוס' בפסחים דמ"ג ע"ב שפתיב דאורחיה דקרא סיפיה מפ' לרישיה ע"ש: דף קי"ט ע"א תוס' בד"ה מתיב וכו' דילמ' תלתא אחי וכו' עכ"ל וקא דלא סגי להו בתרי אחי וחלק צלפחד וחלק חפר ור"י ס"ל כמ"ד ליוצאי מצרים משום דאפתי קשיא למ"ד לבאי הארץ מקרא דחבלי מנשה עשרה ועיקר קושית הגמ' היא מקרא גופיה ולא מיייתי מדר"י אלא משום דהוא פי' בהדיא דארבעה חלקים נטלו בנות צלפחד: ע"ב רשפ"ם בד"ה הא דפליג וכו' ומשה רבינו הנה פליג וכו' עכ"ל ניחא ליה לפ' בן דהשתא דינא דפליג ליה יקרא נ"ל מהאי קרא אבל אי משה רבינו לא פליג יקרא והפסוק מסורס לא נ"ל שום דין מקרא אלא מסברא: דף ק"ד ע"ב גמ' ולב"ש דאמרי אי שאלה בהקדש וכו' דאי ילפי' ג"ש לג' הדיוטות בנדרים אין ג"ש למחצה כדפירוש"ם ומוכח מפאן דאי אמרי' אין ג"ש למחצה היינו דילפי' זה מזה וזה מזה וה' יד מלאכי אות נעלם ממנו וסגי' דשמעתין: דף קכ"א ע"א גמ' מועדי ה' בעו מומחין ק"ק מנ"ל הדיוטות בהפרת נדרים נימא מועדי ה' בעו ג' מומחין הפרת נדרים לא בעי ג' אלא יחיד מומחה לגלויי על ראשי המטות דבחד סגי וי"ל דא"כ לא ליכתוב ראשי המטות אלא ראש ולא לכתוב מועדי ה' אלא ע"כ דמבע"ל לג' הדיוטות וממי לא ידעי' דראשי המטות בחד סגי וכיון דליפ' למטעי ניחא ליה למנקט ראשי המטות דעלמ': תוס' בד"ה יום וכו' שפולן בני ס' מתו חידוש וכו' עכ"ל ומה שיהיו חופרין מתים ותיים י"ל דהם לא היו יודעין ד"ז אלא אחר שמתו בולן ראו שפן הוא שלא היו מתי' פחות מבן ס' ועיין למהרש"א: ע"ב פירוש"י בד"ה אלא וכו' אלא מייחור' וכו' עכ"ל הוצרך לזה דהשת' א"ש אפי' לר"י דלא דריש סמוכין במשנ' תורה פינו דמוכחי ומופני כדאי בריש יבמות ע"ש: דף קכ"ב ע"ב גמ' אלא אר"פ וכו' ועוד מאי אלא וכו' דאפ"ל אם נאמר דמשום סיפא נקט לה מ"מ מאי אלא וכדפירוש"ם באוקמתא דר"ן ואיפא למידק דהכי אפ' לו' האוקמתא דר"פ דמשום סיפא נקט לה דא"כ אמאי נייך ר"פ מאוקמתא דר"ן וי"ל דנדאי ר"פ לא ס"ל ה"כ אלא דהגמ' קאמר לדין לא אפ"ל לאוקמה לא באוקמתא דר"ן ולא באוקמתא דר"פ ובתרונייהו משום סיפא נקט לה דא"כ מאי אלא: רשפ"ם בד"ה הא נמי תנינא וכו' לא ה"ה ר"ך להשמיענו וכו' עכ"ל נדאי דמתני' דלעיל דבנות צלפחד אצטריו להשמיענו דא"י מוחזקת דדוחק לו' דאלקבא דשמואל דמוקי לה ביתדות אהלים לעיל קאמר אלא דכוננת רשפ"ם דר"פ גופיה במת צלפחד קודם חפר קאמר דאי במת חפר קודם קשיא אמתני' דה"א מאי קמ"ל וכ"כ מהר"ם לובלין איברא

דלפ"ז הי"ל לרשפ"ם לקבוע דבריו בדברי ר"פ ולא בקהא נמי תנינא ונראה- משום דאי ר"פ מיירי במת צלפחד קודם אז צדיק לדחוק ב קושני' הא נמי תנינא דמשום דמתני' סתמא מיירי אף במת צלפחד קודם אבל אי ר"פ מיירי במת חפר קודם אז קושני' הא נמי תנינא כפשטא וא"כ הנה נר' לפ' דברי ר"פ במת חפר קודם טפי דאז א"ש קושני' הא נמי תנינא ולקחי קאמר רשפ"ם דקושני' הא נמי תנינא משום דסתמא היא משום דע"כ דברי ר"פ בהכי מיירי ומשום דעיקר הנפקותא בין הפירושי' היא קושני' הגמ' קבע דבריו בקושני' הגמ' ואפתי איפא למידק אמאי רשפ"ם לעיל הוכיח ד"ז מהגמ' דבכורות וירוש' ואמאי לא הוכיח מהגמ' פאן דאפ' במת צלפחד קודם וי"ל משום דאוקמתא דר"פ אינדחיא לה: דף קכ"ג ע"ב תוס' בד"ה וקסבר וכו' ובסוף פ"ב דקדושין א"ל דלאו כמי שהורמו וכו' עכ"ל ע"ש בגמ' ויהתוס' מפרשי' כפי' התוס' רי"ד שם דלאוקמתא דפליגי במתנות שלא הורמו לאו בנפלו לו מיירי ור' ס"ל דלאו כמי שהורמו ועיין בנדרים דפ"ה ובדברי הרא"ש בפי' שם ע"ש: דף קכ"ד ע"א גמ' ומ"ס אשתני מדלא קא' טעמא משום דמתנה קרייה רחמנא משמע דבכה"ג דשחת ונעשו שובלי הוי דבר שפא לעולם ומצי יהיב במתנה ומפאן יש להוכיח כס' הר"מ בפ"ז מה' אישות דהנפר ענברה הוי דבר שבעולם דס"ל דמ"ש בגמ' בקדושין דס"ב רפה ור"י דלא אמר ראב"י אלא בשחת וכו' ומדמי לשחת הנפר ענברה היינו אליבא דהילכתא דס"ל להנהו אמוראי דראב"י ס"ל אין אדם מקנה דשב"ל דלא פאביי שם אבל הראשונים חלקו בזה וס"ל דשחת והנפר ענברה הוי דבר שלבל"ע וכמו שפמבאר בדברי הר"ן בהלכות שם ובדברי ה"ה שם עש"ב ומפאן נר' דשחת הוי דבר שפא לעולם וקשיא להחולקין על' הר"מ אמאי אצט' לה"ט דאשתני ועיין בתומים סי' קט"ו סק"ג ועיין להמח"א דכ"ה ע"ש: פירשב"ם בד"ה יירשו וכו' דמצי למטען פרעתי וכו' עכ"ל משמע דאם א"ל אל תפרעני אלא בפני פ' ופ' דלא מצי למטען פרעתי נוטל פ"ש אפי' במלנה ע"פ ועמ"ש בריש דבריו דשטר משום דמוחזק והוי שפחא דשטר משמע דאינו נוטל פ"ש במלנה ע"פ פלל פיון ראינו מוחזק ונראה דבכ"י מיירי דמוחזק בכ"י אלא פיון דמצי למטען פרעתי אינו נוטל פ"ש ואי אמ"ל אל תפרעני אלא בערים נוטל פיון דמוחזק בכ"י: ע"ב גמ' לעולם רבנו ומלנה פמאן דגביא מק' להסו' דמכירת שטרות דרבנו הא לא מצי למיהב במתנה והוי כמו שבח דנ"ל לרבנו מלתת וי"ל דמיירי בשגבו קרקע וכיון דבסוף גבו למ"ד למפרע הוא גובה מדאורייתא יכול למפור כמו שנראה מדברי התוס' לעיל דע"ז ע"א ושלחו מתם י"ל דס"ל כמ"ד למפרע הוא גובה ועמ"ש שם בחידושינו: רשפ"ם בד"ה הא דשלחו מתם פליגא אר"י א"ש וכו' עכ"ל הק' מהרש"א אמאי לא נוקמה לרבה בגבו קרקע ולר"נ בגבו מעות ע"ש ולק"מ דשמואל ס"ל בסוף מקילתין שעבודא לאו דאורייתא וכיון שפן ע"כ לשמואל אפי' גבו קרקע אין לו כמו לרבה לטעמא דנפשיה וכמ"ש התוספות בסמוך ומעתה אע"ג דלר"ג י"ל דל"פ מ"מ י"ל דמ"ש רשפ"ם דפליגי היינו אליבא דרבה מבני הישיבה: דף קכ"ה ע"א תוס' בד"ה לטעמייהו וכו' ור"נ סבר וכו' כמו שהביא מהא דיתומים וכו' עכ"ל לפ"ז ר"נ ס"ל שעבודא דאורייתא.

והיינו אליבא דאביי אבל לפי מה שתראה רבא להדיא דיתומים אה"נ דלר"נ אין לו כמו לרבה ותנייהו ס"ל שעבודא ל"ד וניחא השתא דהתוס' בפ"ק דקמא די"ב ע"א כ' דר"נ שעבודא ל"ד והיינו לפום מה שתראה ורבא ורבה לא שמיע ליה ההיא מקילתא דר"נ דהתם וראיתי להתומים סי' ט"ל שהוכיח מדברי התוס' דשמעתין דקי"ל שעבודא דאורייתא דהא תליא בהדיא דיתומים שגבו וההיא הלכה פסוקה היא ע"ש וליתא דכ"ז הוא אליבא דאביי אבל לפום מה שתראה רבא אתיא ההיא דיתומים שגבו אפי' אי שעבודא ל"ד: בא"ד דמפליגי בני מערבא וכו' מדלא קאמר

וכו' עכ"ל והיינו לר"נ דמסתבר ליה דהוי מוחזק במעות טפי ממקרקעי' וא"כ פיון דלא אמרו בני מערבא אלא סתם אית לן לאוקומי מלתייהו במסתבר אבל לאפני דפריה מ"ש מעות ומ"ש קרקע וכו' דס"ל חד סברא לתרנייהו אית לן לאוקומי בני מערבא בכל גוונא ודברי תוס' בד"ה נהרדעי אליבא דרבינא קיימי וי"ל דרבינא ס"ל פאפני ול"ק מ"ש מהרש"א: בא"ד וי"ל דנקט פרבי משום רבה וכו' עכ"ל מקשי' דאפילו לר"נ י"ל דנקט פרבי לפום מאי דתרצה רבא להיא דיתומים שגבו דאפי' לר"נ ל"ל בין מעות בין קרקע דס"ל ששבועא ל"ד וכמ"ש בדפבור הקודם לזה וי"ל דע"כ הגמ' בהפ"ה אליבא דאפני אגיל דאי לרבא הו"ל למפרה לר"נ בין גבו מעות בין גבו קרקע דלר"ת לא ס"ל כמ"ש פריש הדבור שהי"ל להאריה וכו' וכמ"ש מהרש"א פריש דפבור זה ע"ש: ע"ב גמ' פאומר מעכשיו דמי.

וכו' הרשב"א במינוחסו' סי' מ"ה למד מפאן דכי אמרי' לקמן ירושה אין לה הפסק וכי הראשון ראוי לנורשו אין לאחריה פלום היינו בדלא אמר מעכשיו אבל בלאחריה לפ' מעכשיו לאו הפסק הוא דמעכשיו זוכה כמו פאן דהוי מוחזק ע"ש והמח"א דמ"ד תמה ע"ז מגמ' לקמן דקל"ג דאדרב הונא קאמר נ"מ לדרב עניא וקא ר"ה ס"ל פל האומר אחריה פאומר מעכשיו ולא הוי הפסק ע"ש ונ"ל דדוקא בבתו או בבנו הוא דאמר ר"ה פאומ' מעכשיו דבתו ובנו הוי פלעצמו דאמרי' לקמן דכי שנייר לעצמו אם מכר הא' אינו מכור דאדם דעתו קרובה אצל בנו פלעצמו פדאמרי' בכל מקום ורבא דאמר הקא זביניה זבינא וס"ל דלא הוי פאומר מעכשיו ס"ל דדוקא לעצמו אבל לזרעו לא וכמ"ש הראשונים וע"ש להמח"א פדף מ"ה: רשב"ם רב ענן וכו' או אחיו וכו' עכ"ל עיין למתה"ם שיף ר"פ בד"ה ואחיו שדחק למצוא נפקותא בין אי אחיו יורשין מכוחו או מפת אביהם ע"י משמוש ומפאן בא'רה הנפקותא שפיר: דף קכ"ו ע"א תוס' בד"ה ואין הבכור וכו' וצ"ע דר"פ סבר וכו' עכ"ל בלאו.

הא דשמעתין קשיא דר"פ אדר"פ וכמו שהק' בסוף מכילתין ובפ"ק דקדושין די"ג אלא דשם תירצו לחלק בין מלוה ע"פ למלוה הפתובה בתורה דהוי פכתובה בשטר אבל בהה דרבא ק"ל שפיר דגם הקא במלוה בשטר מייירי פולה שמעמא מיהו ק' מאי ראיה מיייתו משלהי ג"פ דמדמה להו וכו' הא התם לא מוכח אלא דלמ"ד ששבועא ל"ד אפי' גבו קרקע אין לו אבל למ"ד ששבועא דאורייתא אינו מוכח דסובר דיש ליו"ל אע"ג דשבועא דאורייתא מ"מ ס"ל אין לו משום דלאו הני מעות שהלנהו: בד"ה אבל וכו' איפא למ"ד וכו' עכ"ל עיין בפ' מרובה דס"ו דמשמע דרב יוסף ס"ל שינוי קונה וקושיתם היא במאי דפריה בסמוך אנשמואל דרכום מעיקרא עינבי וכו': רשב"ם בד"ה אבל וכו' ור"ח פי' וכו' אבל אם דרכום וחקלו וכו' עכ"ל משמע דבבצרום בחלקו מייירי ולפי"ז לא ידענא מאי מק' רשב"ם לפי' ר"ח: דף קכ"ז ע"א גמ' לימא תהוי תיובתה דר"ש וכו' משמע דאי דרשי' למילה דרשי' נמי לטומאה וק' א"כ מה הוסיף רב שרבא ארב שינבי הא רב שינבי נמי דריש לטומאה והא בהא תליא ולפי מה שפירא מדברי רשב"ם דגריס דברי רב שינבי אחר דברי רב שרבא ניחא שפיר דרב שרבא לא דריש אלא לטומאה דסמיך לוילדה אבל למילה דרחוקה היא לא דריש ורב שינבי מוסיף אפי' למילה ותרנייהו מודו דלא קאי אנקבה ולכך מיייתי רשב"ם קרא לנקבה ולא סגי במאי דקאי אוילדה דזכר: פירשב"ם בד"ה אין אמו טמאה וכו' יולדת טמאה וכו' עכ"ל הי"ל למנקט זה גבי זכר קודם מ"ש וה"נ פתיב ואם נקבה וכו' דבנקבה אפי' יולדת בראיית דם נ"מ לשבועי' ונר' דתרי מילי קאמר דהוק"ל בגמ' מאי נ"מ הא בלא"ה טמאה משום נידה ותי' נ"מ לנקבה דגם בנקבה איתיה להאי דינא ועוד תי' דנ"מ לילדה בלא ראיית דם ולפי'.

ת'י אחרון י"ל דבנקבה ליתיה להאי דינא ובהכי ניחא מה שהק' מהרש"ל בדברי רשב"ם לקמן בד"ה אי הכי ע"ש די"ל דברי רשב"ם דבסמוך לפי ת'י אחרון: בד"ה א"ה וכו' עד שתשוב י"ז ימים נקיים וכו' עכ"ל.

מהרש"ל הבין דאפי' בשמא זכר נמי מיירי בראתה ג"י רצופים מ"א ומ"ב ומ"ג ולדעתו נר' דחומרא היא במה שאין הקרבן נאכל דאלו ודאי זכה הקרבן נאכל א"נ החומרא היא במאי דשמא יום מ"א נידה היינו באם ראתה אחר ששלמו שבועה ימים ג"י רצופים דאי יום מ"א זכה פששלמו ז' נקיים וראתה ג"י רצופים לא הני אלא נידה אבל פי מספקי' ביום מ"א שמא נידה אז הני ראיות דאחר שבועה הם דזיבה: תוס' בד"ה מדריש וכו' שלית שנייה עכ"ל אזלי בשי' ר"ת בקמא ד"ע ע"א ע"ש: ע"ב גמ' נאמן אדם לו' וכו' כ' הנ"י דלר"י לא מהימן אלא משום מגו אבל בנכסים שגפלו פשהוא גוסס אינו נוטל ע"ש וק' דליפשוט מהכא בעיא דלעיל דף ה' אי אמרי' מגו במקום חזקה וצריף לחלק בין החזקות ועמ"ש שם בחי': שם גמ' דאי בעי יהיב ליה במתנה וכו' ק"ל לדעת התוס' לעיל בפ"ק הספינה ודעמיניהו דקנן שטרות מדרבנן מאי פריף נוקמה דהי"ל שטרי חוב על אחרים דמן התורה ל"מ יהיב להו במתנה ונאפילו להסוברים קנן שטרות דאורייתא ק' לפמ"ש האו"ת סי' פ"ב בדיני מגו אות קכ"א דקנן שטרות ליתיה בזכוי ע"י אחר דבעי' מסירה ליד הקונה אותו דוקא ע"ש ונאפי' בקנן אגב נמי פן הוא דאל"ה לא תי' פלום האו"ת שהרי הרא"ש פ"ל ע"ה הביא פלוגתא דהרי"ף ור"ח אי שטרות נקנין באגב ולא הכריע נוקמה בשלא בפניו או בקטן דחשיב שלא בפניו דל"מ יהיב ליה במתנה ועיין להשע"ה ה' נחלות דמ"ה ע"ד ע"ש: תוס' בד"ה פ"ה וכו' ור"א מפרש וכו' עכ"ל לכאורה לפי הר"א רבנן ל"פ אבן גרושה פיון דמקרא דבן השנואה יפיר נפקא והיכא דליכ' חזקה נאמן לו' פן גרושה וק' דא"כ מאי פריף הגמ' יפיר למאי אתא נימא דאתא לבן גרושה וי"ל דפשטיה דקרא דכתי' יפיר לתת משמע דלהפיר בכור אתא ואתא פריף.

יפיר ל"ל מיהו מגמ' דקדושין דע"ח ע"ב מתבאר דאפי' בעובר דל"ל חזקה דכשרות פליגי וס"ל דאינו נאמן לפוסלו וצ"ל דפליגי אר"י גם בהא דלא משמע להו דיפיר קאי אבן שנואה: ד ה"ג וכו' אבל לפי"ז דף קכ"ח ע"א בד"ה לא א"ש מאי דפסיק וכו' עכ"ל ה"ה דהו"מ לאקשוני לפי"ז מאי פריף תנינא לישני דקמ"ל אפי' קודם ג"ד מחלוקת: בד"ה מר וכו' וא"ת נהלא וכו' עכ"ל לפירושב"ם דמר בר"א ס"ל דאבא דאבא הני ג' לא קשיא קושיתם דאפי' ב' בב' פסול ג' בראשון כשר פמו שפן הוא דעת רוב הפו' אלא נר' דהתוס' ס"ל דגם מר בר"א ס"ל דהבן הוא ראשון פמו האב וא"כ הו"ל אבא דאבא ב' בראשון: פירושב"ם בד"ה ומתה וכו' שלא הי"ל בנים ממנה וכו' עכ"ל שנה משנתו כר' יאודה שם דלית הילקתא פנותיה ע"ש: ע"ב בד"ה ובנכסים וכו' ה"מ במפרש וכו' עכ"ל מהרש"א לעיל בשמעמא דיפיר הק' לפי"ז מאי פריף לעיל ולר"מ וכו' ע"ש ולק"מ דמ"מ אמרי' מגו דאי בעי מפרש: תוס' בד"ה נשבע וכו' ול"ד למודה בשטר וכו' עכ"ל ק' הא קי"ל כמ"ד מודה בשטר שפכתו צריף לקיימו וי"ל דס"ל דאי הא בהא תליא אמאי לא קאמר לקמן דהילכתא בהני שמעתא לאפוקי ממ"ד מודה בשטר שפכתו א"צ לקיימו ועיין במקונצת לקמן במאי דאמרי' הלקתא לאפוקי מאי ע"ש ולפמ"ש התוס' בשבת דע"ט ע"ב דאפי' למ"ד צריף לקיימו גבי ממשעבדי פי לא טעין מזוניף ע"ש ע"כ צ"ל פדברי התוס' דהכא אפי' למ"ד צריף לקיימו הני מלנה בע"פ ודע דדברי התוס' מוכרחים בלא"ה דאי איתא דהני מלנה בשטר אמאי נשבע הא אין נשבעין על כפירת שעבוד קרקעות וכ"כ במקו' בשם הרא"ם אלא דמ"ש שם דבסלעין פי אמר ה' נכללים הם והו"ל כפירת ש"ק הוא נגד הסוגיא שם בפ"ק דמציעא דף ד'

ע"ש בפירש"י וכן שמעתי מקשים: בד"ה הילקתא וכו' וקא הך שיטרא וכו' עכ"ל לכאורה זה
סותר למ"ש לעיל בד"ה נשבע דלא הוי אלא מלנה ע"פ וי"ל דלא כ"כ לעיל אלא אמחצה דכפירה
דלא הודה בהם אבל מחצה דהודאה פנין דהוא קנים השטר הו"ל מלנה בשטר ואינו נאמן שוב
לאחר זמן לטעון פרעתי אמחצה שהודה בהם פבר פנין דקנימו לשטריה בהו ועפי"ז אין מקום
למה שהוכיח התנאים סי' פ"ז סק"ל מדברי התוס' הללו דלא פהש"ף ועיין להגד"ת שטר י"א:
דף קכ"ט ע"א גמ' אי לאפוקי מדרבא מוסף הוא וכו' הו"מ לאקשויי דל"ל לאפוקי מדרבא דהא
מדפסקו לעיל דלית הלכתא פמר בר"א מוכח דדוק' באבא דאבא אבל שאר ג' בראשון פשר וא"כ
הלכתא פרבא ועיין להרמב"ן בחי': ע"ב גמ' הא שלח רב אחא וכו' מדלא משגי דס"ל להגי
אמוראי פרב הונא דכל האומר אחריו פאומר מעכשיו משמע דאפי' פאומר מעכשיו ירנשה אין
לה הפסק וכן הוכיח במקו' ומפאן ק' להרשב"א במינוחסות סי' מ"ה ולפמ"ש לעיל דקכ"ה ע"ב
ניחא שפיר: תוס' בד"ה חוץ וכו' שהוא גזירת הפתוב וכו' עכ"ל ר"י סובר דמדאורייתא הוא
וחולק על ר"ת שכ' התוספות בדבור הקודם שתקנת חכמים הוא ועי"ל דתכ"ד מדאורייתא פדבור
דמי אבל השיעור דכדי שאלת תלמיד לרב הוא שכ' לעיל דתקנת חכמים הוא ונהיא דקריעה
משמע להו תלמיד לרב פכל תכ"ד דכל דוקתא: דף ק"ל ע"ב בד"ה ת"ל וכו' ולריב"ב נמי למ"ל
וכו' עכ"ל הרמב"ם ז"ל ברפ"ו מה' גחלות כ' דאין יכול להוריש מי שאינו ראוי לנרשו אפילו
הדבר שבממון הוא משום דכתיב בירנשה חקת ע"ש ולפ"ד מתנרץ קוש' התוס' ראצט' ל"י לבכר
משום דדבר שבממון הוא ותנאו קנים ובכורה לא פתיב חקת ואחר דכתיב ל"י לבכר אצט' ביום
הנחילו דלא גילף מבכורה בק"ו מיהו ק' מהגמ' לעיל דקכ"ו דקאמר לימא מתני' דלא כר"י ולפ"ד
הרמב"ם ירנשה שאני דכתיב חקת וי"ל דאלישנא דמתני' קאמר דקתני מפני שהתנה עמש"ב
ואפתי ק' דבגמ' שם מסיק דהכא שאני דלא מחיל ואמאי אצט' לחקת וצ"ל דמצא הר"מ דרנשה זו
בשום פרייתא וס"ל דלהך תנא לא שגי ליה בין מחיל ללא מחיל: דף קלא ע"א גמ' אס"ד יסבון
תנן אמאי לא טרפה וכו' י"מ א"כ לקמן דק"ג דקאמר ממ"נ אי משום ירנשה משום מתנה אמאי
לא קאמר נ"מ למשעבדי ולק"מ דהתם במתנת ש"מ מייירי דאינה אלא לאחר מיתה ואפי' משום
מתנה לא טרפה: תוס' בד"ה וש"מ וכו' ואע"ג דמהני ירתון משום דאיכא מתנה בהדיה וכו' עכ"ל
ולא ניחא ליה למימר דאתא לאשמעי' דמודו רבנן בב' כ"א וב' שדות כמ"ש רשב"ם בד"ה לאו
מילתא וכו' לשיטתו ומ"מ הדר ביה אפיי דכינן דמהני עם המתנה א"ש דתני ירתון ול"ד לתנאי
ב"ד דכינן דלא מהני בלא תנאי ב"ד הול"ל יסבון אבל רשב"ם סובר פנין דל"מ אלא עם המתנה
דמי לתנאי ב"ד והול"ל יסבון אי לאו דאתא לאשמעי' דמודו רבנן בב' בני אדם: ע"ב גמ' לבד
מהאשה אצל האחים וכו' ה"ה אשה אצל האב כ"כ הנ"י וכ"נ מדלא מוקי הגמ'.

לקמן מתני' דהפותר נכסיו לאשתו ויצא עליו שט"ח באשה אצל האב: פרשב"ם בד"ה פשיטא
וכו' משום דקאמר לה שמואל בהדיא וכו' עכ"ל ק"ק דבנו נמי קאמר לה שמואל בהדיא דאמר
ר"ח אמר שמואל אפי' בנו קטן וי"ל: דף קל"ב ע"א גמ' אלא לאו פבריא התוס' לקמן דק"ן ע"ב
בד"ה ואלו כ' דכולהו נכסי ל"ד אלא יותר מבת ובתה ע"ש וכוונתם דלענין דינא אפי' שניר מקצת
אבל האי מתני' דיצא שט"ח פל נכסיו קתני ומייירי בדלא שניר ולכך פשיט מינה שפיר ועיין
לה"ה ברפ"ו מה' זכיה: דף קל"ג ע"א גמ' למאי הילקתא וכו' ק"ל אמאי לא משגי דנ"מ לענין
קדושין אם קידש בהם אשה אי הוי מקודשת מדאורייתא דאי משום ירנשה הניין שלו מדאורייתא
אבל אי לא זכי בהו אלא משום מתנה מתנת ש"מ מדרבנן ולא הניין שלו אלא מדרבנן ואם קידש
אשה פכולן אין דעתה להתקדש אלא פכולן ולא הויא מקודשת אלא מדרבנן וכמו שקידשה בדבר

שְׁזָכָה בּוֹ בְּמַעֲמַד שֶׁלְשָׁתוֹן לְדַעַת הַרִיטְבָּ"א וְרִי"ו דְּלֹא הָיוּ מְקוּדְשֵׁת מְדֹאֲרֵינִיתָא וּכְמוֹ שֶׁכ' מָרְן
בב"י אה"ע סי' כ"ח וְעֵינָן לְהַמְחִי"א ה' מְשִׁיכָה סִי' ב' ע"ש: דָּף קל"ד ע"ב גמ' לְיִוֵּרְשׁוֹ פְּשִׁיטָא
וְכוּ' עֵינָן בְּהֵרָא"ש בְּתִשׁוֹ רִישׁ פְּלָל פ"ב שֶׁכ' לְרַבְּנָן דְּנֻקָא בְּנִכְסִים הַמְצֻנְיָן דְּאִית לֵיהּ מַגּוּ וְלִר"י
אפ"י נִכְסִים שֶׁנִּפְּלוּ לְאַחַר מִכָּאן ע"ש וְעֵינָן בַּהֲנִי וּמִשָּׁם מִתְבְּאַרִים דְּבָרֵי הָרָא"ש וְהָא דְּלֹא מְשַׁנֵּי
הַגְּמָרָא דְּאֵתְיָא כִּר"י וְלִנְכְסִים דְּלֹאֲחַר מִכָּאן מִשׁוּם דְּהָא שְׁמַעִי לֵה מִמֶּתְנִי דְּקְדוּשִׁין וְכַמ"ש
הָרָא"ש בְּשִׁמְעֵתִין וּלְפ"ז מָה שֶׁחֲלַק הָרָא"ש בְּשִׁמְעֵתִין עַל רִשְׁבֵּ"ם אֵינוֹ אֶלָּא בְּסִבְרַת ר"י דְּקִי"ל
פְּנוּתִיהָ אֲבָל לְרַבְּנָן מוֹדָה הָרָא"ש דְּדוּקָא בְּמַגּוּ הָא דְּנֹאֲמָן וּמִשְׁמַע לֵיהּ לְהָרָא"ש דְּרִשְׁבֵּ"ם אֵלִיבָא
דִּר"י דְּקִי"ל פְּנוּתִיהָ קְאָמַר וּמ"מ יָכוֹל לְהִיּוֹת דְּגַם רִשְׁבֵּ"ם מוֹדָה בְּזָה וּדְבָרֵיו אֵינָן אֶלָּא לְרַבְּנָן דְּלֹא
שְׁמַעִינוּ לֵה מִמֶּתְנִי דְּקְדוּשִׁין וּלְדִינָא גַם רִשְׁבֵּ"ם מוֹדָה דְּיִוֵּרְשׁוֹ גַם נִכְסִים שֶׁנִּפְּלוּ לְאַח"כ פִּינּוֹן דְּקִי"ל
כִּר"י: דָּף קל"ה ע"א תוֹס' בַּד"ה חֲזָנָא וְכוּ' וְלֹא שְׁהִיָּה אוֹמֵר שְׁהִיּוּ לוֹ בְּנִים וְכוּ' עכ"ל ק' הָא בְּאוֹמֵר
שְׁהִיָּה לוֹ בְּנִים אֵינוֹ נֹאֲמָן אֶלָּא בְּמִיגוּ דְּמַגְרָשָׁה וְא"כ אֲסוּרָה לְכַהֵן כְּמוֹ שֶׁנֶּר' מְדַבְּרֵי הַתּוֹס' לְעֵיל
בַּד"ה הוֹאִיל וְי"ל דְּדוּקָא בְּמִןְחֻזְקָא בְּאַחִי הוּא דְּאֵינוֹ נֹאֲמָן אֶלָּא בְּמִיגוּ דְּמַגְרָשָׁה אֲבָל בְּדִלָּא מְנוּחָזֵק
נֹאֲמָן מִשׁוּם דְּהָיוּ ס"ס כַּמ"ש רִשְׁבֵּ"ם לְעֵיל וְהַתּוֹס' שָׁלְלוּ דְּלֹא נִימָא דְּמִיירֵי בְּאֵמַר יֵשׁ לִי בְּנִים
וּבְדִלָּא מְנוּחָזֵק דֹּא"כ מֵאֵי מִיִּיתֵי עֲלֵהָ הָא דְּבַעַל שְׁאֵמַר גִּירְשָׁתִי אֲבָל מְדַבְּרֵי רִשְׁבֵּ"ם שֶׁכ' וְאִיהוּ לֹא
טְעִין וְכוּ' נֵר' דְּלֹא ס"ל כַּמ"ש הַתּוֹס' לְעֵיל וְצָדְקוֹ דְּבָרֵי מְהַרְשֵׁ"א בְּפִירְשֵׁב"ם ע"ש וְאֶפְשָׁר
דְּרִשְׁבֵּ"ם לֹא אֲדַסְמִיָּה לֵיהּ קֹאֵי אֶלָּא אֲרִישׁ מְלִתִּיהָ קֹאֵי וְה"ק הֵכָא מִיירֵי דְּאֵמַר גִּירְשָׁתִי וְלֹא
בְּאֵמַר יֵשׁ לִי בְּנִים דְּהָא אֵינוֹ נֹאֲמָן אֶלָּא מִשׁוּם דְּמַגְרָשָׁה וּמֵאֵי מִיִּיתֵי עֲלֵהָ הָא דְּבַעַל שְׁאֵמַר גִּירְשָׁתִי:
ע"ב גמ' הוּא מוֹתִיב לֵה וְהוּא מְפָרֵק לֵה בְּמִיפָּה: וְכוּ' מִשְׁמַע דְּבְּבָרִיא אפ"י בְּמִיפָּה לֹא מְהַנֵּי
וְכַדְפִּירְשֵׁב"ם וְבַהֲג"א כ' בְּשֵׁם ר"ב דְּאֶפ"י בְּבָרִיא מְהַנֵּי בְּמִיפָּה וְעֵינָן לְהַרְמ"ה ז"ל: דָּף קל"ו ע"א
פִּרְשֵׁב"ם בַּד"ה מוֹכִיחַ וְכוּ' אֶלָּא בְּשִׁטְרָא שְׁיֵשׁ בּוֹ קִנְיָן וְכוּ' עכ"ל לֹא קִנְיָן סוּדֵר מִמֶּשׁ קְאָמַר אֶלָּא
ר"ל מִיִּדֵי דְּבֵר קִנְיָן לְאֶפּוֹקֵי גִט דְּבַקְנ"ס אפ"י ר"י מוֹדָה פְּדִבְסָמוּף וְעֵינָן לְהָרָא"ש וְדִלָּא בַּהֲב"ח
בְּסִי' רַנ"ח ע"ש וּמ"מ ק' דְּבַגְמ' בַּפ' מִי שְׁאֶחְזוּ דַע"ב דְּפָרִיף וּמִי מִסְפַּק"ל וְהָא אֵמַר הִלְכָה כִּר"י
לְפִירְשֵׁב"ם מֵאֵי פָּרִיף נִימָא דְּבַגְט דְּאִסּוּרָא הוּא מִסְפַּק"ל וְי"ל דְּדוּקָא לְכַתְּחִילָה לְכַתּוּב מִיּוֹמָא
דְּנָן הוּא דְּמַחְמָרִי אֲבָל הֵיכָא שְׁפָבֵר נַעֲשֶׂה אֵין לָנוּ לְהַחְמִיר עֲלֵיהָ לְחַלּוֹץ כ' הַרְמ"ה ז"ל דְּדוּקָא
בְּלֹאֲחַר מִיתָה דְּהַזְמַן יִתִּיר הוּא דְּאֶמְרִי זְמַנּוֹ שֶׁל שְׁטֵר מוֹכִיחַ אֲבָל בְּלֹאֲחַר שְׁלִשִׁים יוֹם דְּמַבַּע"ל
כְּתִיבַת הַזְמַן לְיַדַע מִתִּי יוֹשְׁלָמוּ הַל"י אֵינוֹ מוֹכִיחַ וְהַקְשָׁה ע"ז מְדַאֲמָרִי בַּפ' מ"ש רַבּוּתֵינוּ הַתִּירוּהָ
לְיַנְשָׂא וְתִי' דַּש"ה דְּהַתַּנְאִי הוּא בַע"פ וְכִינּוֹן דְּבַעֲי סְהַדִּי לְאַסְהוּדִי עַל הַתַּנְאִי הֵם מְסַהְדִּי עַל הַזְמַן
וּס"ל לִר"י יְמֵי הַבְּחָנָה מוֹנִינַן מִשְׁעַת נְתִינָה דְּאֵי מִשְׁעַת כְּתִיבָה הָא מַבַּע"ל הַזְמַן לְמַנְיָן יְמֵי הַבְּחָנָה
וּמִשׁוּם גִּט יָשָׁן נְמִי פִּינּוֹן דְּהוֹלָף לְמַד"ה לִיכָּא יְחוּד עַש"ב וּק"ל א"כ מֵאֵי פָּרִיף בַּפ' מ"ש וּמִי
מִסְפַּק"ל וְכוּ' נִימָא דְּמִסְפַּק"ל אֵי הִילְכְתָא מִיּוֹם כְּתִיבָה אוּ מִיּוֹם נְתִינָה דְּפְלוּגְתָא דְּתַנְאִי הִיא וְלֹא
פ' כִּר"י אֶלָּא דְּזַמַּן מוֹכִיחַ וְעוֹד אֲמַאי חוֹלְצָת פְּלָל הָא מַבַּע"ל הַזְמַן לְגִט יָשָׁן וְכַמ"ש הַרְמ"ה וְהַב"ח
הַקְשָׁה מְדַנְפְּשִׁיהָ עַל דְּבָרֵי הַרְמ"ה שְׁהִבִּיא הַטּוֹר מֵהִיא דְּרַבּוּתֵינוּ וְתִי' דְּק"ל לְהַרְמ"ה דְּבָרֵי רַב
דְּאֶתְקִין אֵהָא דַּאמ"ר הִלְכָה כִּר"י וּמְשַׁנֵּי לֵה דְּהָא דְּאֶתְקִין אֶקוּבַע זְמַן לְאַחַר יב"ח קֹאֵי וְאֵע"ג דִּר"י
בְּכָל גְּוֹנָא מִיירֵי רַב לֹא פִּסְק פְּנוּתִיהָ בְּקוּבַע זְמַן ע"ש וּק' דְּמַכְּחַ סְתִירַת דְּבָרֵי רַב לֹא הָיָה לוֹ
לְחַדֵּשׁ הָאֵי דִּינָא דְּקוּבַע זְמַן אֶלָּא דְּבַפְּשִׁי י"ל דְּלֹא פ' רַב פְּנוּתִיהָ בַע"פ וְכַדְקָאֲמַר הַגַּמ' בַּפ' מ"ש
אַרְבִּי הוֹנָא וְעֵינָן לְהַב"ש סִי' קַמ"ד ע"ש.

הַרְבֵּי מְהַרְ"ש עֲטִיאֵשׁ הוֹבָאוּ דְּבָרֵיו בְּתִשׁוֹ מֵהַרִּימ"ט סִי' מ"ו כ' דְּמַהֲיּוּם וְלֹאֲחַר מִיתָה בְּנִי"ו הוּא
דְּמַהֲנֵי אֲבָל מַהֲיּוּם לְאַחַר מִיתָה בְּלֹא וְי"ו הָיוּ חֲזָרָה וְזְמַנּוֹ שֶׁל שְׁטֵר נְמִי ל"מ אֶלָּא בְּמִקּוּם מַהֲיּוּם

וכינן דמהיום ל"מ גם זמנו של שטר ל"מ ע"ש ולפ"ד הא דאמרי זמנו של שטר מוכיח אינו אלא כשפתוב הזמן בסוף אבל כשפתוב הזמן בתחיל השטר הוי מהיום חזרה והר"מ והטור בשזמן בסוף מייירי ול"ק מ"ש על דבריו מהרימ"ט שם ע"ש מיהו דברי רש"ם הניין תיובתיה שכ' זמנו ש"ש שפתוב בתחילת השטר מוכיח וכו': ע"ב גמ' אמ"ל ר"י אע"ג וכו' עיין להרש"א בחי' בפ' השולח דמ"ח שהק' מההיא מימרא דמכר הבן למ"ל ועביד צריכותא מדנפשיה דלא בסוגיא דשמעתין ואע"ג דהאי צריכותא דלגבי בריה מחיל נר' מהגמרא שם דלא ס"ל מדמיייתי תנאי דשדה אפלוגתא דר"י ור"ל דביפורים ומסיק דר"ל תנאי היא ואי איתא נ"מ דש"ה דלגבי בריה וכו' מ"מ האי צריכותא דלגבי נפשיה אתי' שפיר ובהא סגי לר"י ור"ל כדפירשב"ם: תוס' בד"ה ר"י וכו' דו"ד אין לי בפירות נכסיה: וכו' עכ"ל דברי התוס' פאן מסייעי ליה למהרש"א בכתובות.

ד"ן דלא כמהרש"ל שם ע"ש מיהו מ"ש מהרש"א דלר"ל דלאו בקה"ג אם מכרה אינו נוטל אפי' הפירות מסיים כמו מזונות קשיין ממשנתנו דמכר הבן אינו מפורין עד שימות האב ואמאי לא אמרי' דאינו נוטל האב כלל אפי' הפירות מסיים ויש לחלק בין פירות דבעל שזכה מפקח לפירות ששייך האב לעצמו ומהגמ' שם דאמרי' תנינא לתקנת אושא נדחי דבתייה שאני ע"ש י"ל דדחיה בעלמא היא אבל קושטא הוא דמשום תקנת אושא היא מתני': בא"ד דלא הוי אלא מדרבנן וכו' עכ"ל ק"ל לפ"ז מאי מדמי הגמ' בקמא דפ"ט פלוגת' דיוצא בשן ועין לפלוגתא דיום או יומים ושהיא מדאורייתא וע"ש בתוס': דף קל"ז ע"א גמ' תנאי היא וכו' לפירשב"ם דלר"י פלוגתיהו בק"פ אי כקה"ג ולרש"ב"ג ס"ל כקה"ג ולק"ה אם מכר מכור קשה א"כ במשנתנו מכר האב אמאי אינו מכור אלא עד שימות מ"ש ממכר הראשון פינן דתננייהו ק"פ הוא דאית להו ואין לו' דמתני' ס"ל לאו כקה"ג ור"י ס"ל כקה"ג דס"ל כקה"ג דהא ליתא דהגמ' בפ' החובל אפלוגתא דר"י ור"ל הלזו קאמר דר"י אמ"ל כי קתני מתני' מכר הבן וכו' ע"ש ואי איתא הא פינן דתנא דמתני' ס"ל דלאו כקה"ג ע"כ אפי' לר"י יפרש מתני' כר"ל ויש ליישב ועמ"ש לעיל בתוס' בד"ה ר"י ע"ש: שם גמ' ומודה שאם נתנם וכו' עיין להמש"ל בפ"ט מה' זכיה מה שהק' מפאן למ"ש הר"ן בתשו' ולחד פ' שפירשב"ם דבמתנת בריא מהיום ולאחר מיתה מייירי ניחא ועיין להמח"א בה' משיכה סי' ב' שהוכיח מדברי הר"מ דגם באיסורא תיקנו רבנן ופי' בההיא דפ' השואל לענן דלא לימעלו ב"ד דוקא איתמר ע"ש ולפ"ד דברי הר"מ סתראי למ"ש בפ"ט מה' זכיה דנותן מתנת ש"מ לגוי ל"ק ועיין בחי' שם בפ' השואל ובחיל' בנדרים דפ"ח ע"ש וגם במ"א פתוב אצלי בענן זה באנרף: שם גמ' דתנן זה גיטף וכו' משמע דבאומר גט גמר מיתה הוי גט והיינו ביכול לדבר אבל לעיל דקכ"ז דאמרי' ל"צ בנכסים שנפלו פשהו גוסס מייירי דאינו יכול לדבר ע"ש בפירשב"ם וכ"כ התוספות בקדושין דע"ח ע"ב וע"ש בהרא"ש ועיין להמח"א בה' זכיה ומתנה סי' ט"ז: דף קל"ח ע"א תוס' בד"ה פאן וכו' והתם בכריתות גרסי' איפכא וכו' עכ"ל משום דלגלי' רש"ב"ם לא פריף הגמ' מידי דבטילה היא דבריו קיימים משום דמשמע בטילה היא מעיקרא והוי בלא זכה בה דלא הוי הפקר דהראשון לא סילק אלא אדעתא דלקבלה מיניה הוא לשי' התוס' והוי כי צונח מעיקרא וכ"מ בתוס' גיטין וא"צ למ"ש מהרש"א: פירשב"ם בד"ה ת"ר וכו' אבל רגיל וכו' עכ"ל ולק"ה לא מייירי נמי בשנייר מקצת ובקנן אלא בדלא שנייר וכמ"ש בדבור שאח"ז ועיין להתוס' בגיטין ד"נ ע"ב שכ' לחד תי' דבשנייר מקצת ובקנן מייירי ע"ש ולפ"ד הו"מ תנא דבריי' למנקט בריא וע"ש במהרש"א: בד"ה אם יצא וכו' מתנת ש"מ פירוש וכו' עכ"ל והצנרף לזה משום דמייירי בכל גוונא אפילו בשזמן השטר אחר זמן המתנה אבל אם זמן השטר קודם

אפילו מתנת פריא טריף פינו דבמקרקעי מיירי: בד"ה רצו וכו' כדפרכינן לקמן ודילמא פראוי לו בחובו וכו' עכ"ל והא דלא פריף הגמרא ארישא משום דמסיפא עדיפא ליה דאפי' לאדם אחר דלא מקרבא דעתו אצלו קתני נוטלו ואת חובו ואמאי ועיין בחי' הרמ"ה בקו' הגמ': ע"ב גמ' ב"ד פתר ב"ד לא דייקי וכו' לפ"ז לדידן דקי"ל מיאון בשנים ממאנין אע"פ שאין מפירין וקשיא על הפו' שפ' אין ממאנין אלא א"כ מפירין וכבר עמד בזה הב"ש סי' קנ"ה סקי"א ולגירסת רש"י ששהביאו התוס' א"ש דגמ' לא משני הכי אלא לרב סחורה אבל לרבא לא חיישי לטוען ואע"פ כן אין ממאנין אלא במפירין אף אפתי ק' על הר"מ בפ"י מה' עדות והטור ח"מ סי' מ"ו שפ' האי חילוקא דבין ב"ד לעדים וע"כ דס"ל כג' התוס' ופירושם ופ' אין ממאנין אלא במפירין: דף קל"ט ע"א גמ' והתניא שמיין וכו' הק' הב"ח סי' הנז' לדעת הר"מ דבעומדין ליחלש של יורשין נוקמה לברייתא בעומדין ליחלש ע"ש ול"ק דבעומדין ליחלש נוטלין אותם היורשין הם בעצמן ולא שמיין כמו שר' מדברי הרמב"ם שם וברייתא קתני שמיין: פירשב"ם בד"ה מאי דעבד וכו' ומיהו לכתחילה וכו' עכ"ל והא דפריף והא אנו תנו וכו' משמע ליה דמתני' אפי' דיעבד דומיא דניזונות ודומיא דבנות דסיפא: ע"ב גמ' רבא והשתא דשלח וכו' בכל הספרים גרסי' רבא בכולה שמעתא וק' דרבא מעיקרא פשיט דיורש והשתא פשיט דלוקח וי"ל דהבעינין בעי' במה דתיקנו רבנו דזוכה הבעל בנכסי אשתו וקודם תקנת אושא אי לוקח או יורש ומעיקרא פשיט רבא דיורש הוא קודם תקנת אושא אבל אח"כ תיקנו באושא דלוקח הוי אפי' לאחר מיתה אלא דלמאי דמייתי מדשלח רבין פריף רבא דבזמן רבין דהוא פתר תקנת אושא ודאי דלוקח הוי וקשיא אהיהא פריין ודוחק: תוס' בד"ה גבי וכו' ל"ד נקט וכו' עכ"ל אבל גבי פסידא דאלמנא נקט לשון שויה רבנו ל"ד ירושת הבעל דרבנו דלא פמהרש"א ומ"ש מהרש"א דהיכא דאיפא פסידא דתרנוייהו אוקמוה אדין תורה דיורש הוא ע"ש לא ראה דברי התוס' בפ' המפקיד דל"ה גבי שמו לה ואנסיבא שכ' משום פסידא דמלוג שויה רבנו פלוקח ע"ש ולכ"נ דלעולם חשו רבנו לפסידא דאחרני טפי והיה דיוכל שאני שאין פסידא כ"כ לאחרני דהוי כמו מתנה דלא מקרי פסידא כמ"ש התוס' בדבור שאחר זה: בד"ה התם וכו' ולא מהדר וכו' אע"ג דאיפא פסיד' דלוגה וכו' עכ"ל מ"ש מהרש"א מאורתא וכו' ל"ק דהתוס' פאן מפ' אורתא היינו שהורישא שנתנה מהיום ולאחר מיתה כמ"ש הרא"ש שם ע"ש.

ודע דכולה שמעתא מיירי בנ"מ אבל בנצ"ב פלוגתא דרבנותא עיין לה' מנחת יעקב בתשו' סי' ב' ע"ש: דף ק"מ ע"א בד"ה מי אמרי' וכו' אלא הפל יתיה לבנות וכו' עכ"ל לפי מהרש"ל דברייהם בדקדוק אלא שמ"ש אח"ז בהגה לא תזון עמהם עד שיבגרו קשה להולמו דהא בנכסים מועטין מיירי שלא יש אלא לבנות עד שיבגרו דאי איפא טפי לא הני הפל לבנות אשר ע"כ צ"ל דמ"ש הפל לבנות היינו דלא מפסדי הבנות כמ"ש מהרש"א ע"ש: ע"ב גמ' וסיפא אתאן לרשב"ג וכו' לפ"ז ק' עלהר"מ שבה' נחלות פ' רוחין ויש לו ובפט"ו מה' מעה"ק פסק פרב"ג וע"ש להלח"מ ועיין בתוס' בד"ה אלא וכו': דף קמ"א ע"א תוס' בד"ה בת וכו' ולמה לא השיאה ליצחק ל"ד וכו' עכ"ל ק"ק מאי קושיא הא פלוגתא דתנאי היא התם ואיפא למי' דמ"ד התם ב"נ מותר באחותו ס"ל כר"מ הקא דלא היתה לו בת וי"ל דסמכו עצמן אהא דאית' התם דתקמי' פליגי אר"מ ובר פלוגתיה דר"מ הוא ר"י ואיהו הוא דאמר הקא בת הי"ל: ע"ב גמ' ולימא לי ריב"ב וכו' ס"ד דמדאמר ריב"ב פל הראוי ליורשו ועובר ראוי ליורשו נכלל בדבריו גם עובר ומשני דלא שמעי' ליה דעובר ראוי ליורשו ופריף ונימא דס"ל כר"י דעובר יורש וא"כ נכלל בדברי ריב"ב וא"צ למ"ש מהרש"א: עוד בגמ' ונימא ליה במבשרני כ' הרמב"ן בחי' דהומ"ל אי במבשרני אמאי נוטל

בתאומים הא לא אָמר וְכַדְפְּרִיךָ לְעֵיל אַפְרַיִתָא דְאַמְתְּנִי הֵנָּה נִיחָא לִיה מְשׁוּם דְדַעְתּוּ ש"א קְרוּבָה אֶצֶל בְּנו אָבֶל אֵי בְּמַבְשָׁרְנִי קַשְׂיָא ע"ש וְאַיְנוּ מְוַכְרַח דִּי"ל אֵי מַתְנִי מְיִירִי בְּמַבְשָׁרְנִי נִימָא דְמִיִּירִי בְּאָמֵר נְמִי אִם זָכָר וְכו' וְכַדְאֻקְיָמָנָא לְבְרַיִתָא וְאַע"ג דְּמִקְלָתָא דְּפִשְׁיטָא הִיא תַּנְא תְּנִי פֶל גּוֹנְנִי וְמַהְרָשׁ"א לְעֵיל בְּפִירֶשֶׁב"ם כ' דְּלָא נִיחָא לִיה לְרֶשֶׁב"ם לְאֻקְמָה בְּתַאֲוֵמִי וְתַנְא תְּנִי פִי רוּכְלָא וְכַדְאֻקְמִי הֶבְרַיִתָא דַּא"כ הו"ל לְהַגְמִי לְהַקְשׁוּ אַמְתְּנִי וְלָא אַפְרַיִתָא ע"ש וַא"כ אַחַר דְּשָׁנִי אַפְרַיִתָא בְּדַאמֵר גַּם אַמְתְּנִי י"ל פֶּן: תּוּס' בַּד"ה נְכָסֵי וְכו' א"כ ש"מ וְכַרְיָא שְׁוִין וְכו' עַכ"ל ר"ל דְּלִקְמֵן דְּקִנְיָן דְּמִיִּירִי בְּמַתְנַת ש"מ בְּקִנְיָן דְּאָמְרִי דְּמַהְנִי מְשׁוּם דְּהוּי מַתְנַת ש"מ וְאַמְאֵי הָא גַּם בְּכַרְיָא מְהַנִּי בְּקִנְיָן וְעַמ"ש לְקַמְן דְּקַמ"א ע"א ע"ש: בַּד"ה אֵי תִיבִיָּה וְכו' תְּקַשָּׁה לִיה לְנַפְשִׁיה וְכו' עַכ"ל לְכַאֲוָרָה יֵשׁ לִינְשֵׁב קַוְשָׁנִי זֹו דְּלַר"נ מוּקִי לָה כַּר"מ וְלָא שְׁנִי לִיה בֵּין עוֹבֵר לְדַעְלָמָא אָבֶל ר"ה ס"ל כַּר"מ דְּאָדָם מְקַנָּה דְּשַׁב"ל וְאַפ"ה בְּמִזְכָּה לְעוֹבֵר ל"ק וְע"כ דְּמַחְלֵק ר"ה בֵּין עוֹבֵר לְדַעְלָמָא וְכַדְמַסִּיק הַגַּמ' א"כ מַנ"ל דַּר"מ מְקַנָּה גַּם בְּעוֹבֵר וְפַרְיָךְ וְנִימָא לִיה כַּר"מ וְנִימָא דַּר"ה מְחַלֵּק בֵּין דְּבָר שַׁב"ל לְמַקְנָה לְדְבָר שַׁב"ל וְכַמ"ש מְהַרְשָׁ"ל בַּגַּמ' ע"ש מִיְהוּ זֶה אֵינּוּ דַּר"נ ס"ל אֵין אָדָם מְקַנָּה וְאַפ"ה ס"ל לְכַשְׁתַּלְד קְנָה וְע"כ דַּס"ל דְּעוֹבֵר הוּי דְּבָר שְׁבָא לְעוֹלָם וְכַדְפִּירֶשֶׁב"ם לְקַמְן וַא"כ ד"ז אֵינּוּ נְכָסֵי בְּפִלּוֹגְתָא דַּר"מ וְרַבְּנֵן פִּינּוּ דְּעוֹבֵר הוּי דְּבָר שְׁבָא לְעוֹלָם: דָּף קַמ"ב ע"א גַּמ' לַמ"ל אַחְזוּקִי וְכו' ה"ה ז' דְּהוּ"מ לְאַתְוִי מְרִישָׁא דְּאֵי עוֹבֵר אֵינּוּ זוּכָה אַמְאֵי מַחְזִירִין פִּינּוּ שְׁעֵדִין לֹא נוֹלֵד דַּע"כ ה"ט דְּמַחְזִירִין מְשׁוּם דְּעוֹבֵר זוּכָה וְכַדְפִּירֶשֶׁב"ם: ע"ב גַּמ' וְאֵין הֶבֶן יוֹרֵשׁ אֶת אָמוּ וְכו' הַרְשָׁב"א בְּתִשׁוּ ח"ב ס' ל"א כ' דִּישׁ מִי שְׁסוּבֵר דְּדוֹקָא לְהַנְחִיל אֶת הָאֲחִים הוּא דְּאֵינּוּ יוֹרֵשׁ אֶת אָמוּ אָבֶל לְאָבִיו יוֹרֵשׁ אֶת אָמוּ גְרוּשָׁה לְהַנְחִיל לְאָבִיו וְהַרְשָׁב"א שְׁם הוֹכִיחַ מְדַבְּרִי הַתּוֹס' לְעֵיל בַּפ' דְּגַם לְאָבִיו אֵינּוּ מְנַחֵיל ע"ש וּמְסוּגָא דְּשִׁמְעָתִין יֵשׁ לְהוֹכִיחַ ד"ז דְּאֵי מְנַחֵיל לְאָבִיו אַמְאֵי לֹא תַנּוּ עוֹבֵר נוֹחַל וּמְנַחֵיל וְהִינּוּ נוֹחַל אֶת אָמוּ בְּקַבֵּר לְהַנְחִיל לְאָבִיו וְאֵין לו' בַּכַּה"ג לֹא פְסִיקָא לִיה כַּמ"ש הַתּוֹס' בַּד"ה דְּהוּא גַּבִּי נְעַקֵר הַנּוֹלֵד: תּוּס' בַּד"ה וְהִילְכַתָּא וְכו' דְּבִירְוּשָׁה הַבְּאָה מְאַלְיָה יְכוֹל לְהִיּוֹת וְכו' עַכ"ל אַע"ג דְּבַלָּא"ה בְּבָנוּ מְזַכָּה לְעוֹבֵר קְנָה וְדוֹקָא בְּאַחַר הוּא דְּפְסִיק הַגַּמ' דַּלְק' וְכַדְפִּירֶשֶׁב"ם מ"מ נ"מ לְשַׁאָר יוֹרְשִׁין פְּגוֹן אַחִיו וְכִיּוּצָא א"נ דְּנֻקָא בְּמִזְכָּה הוּא דְּאָמְרִי אָדָם קְרוּבָה דַּעְתּוּ אֶצֶל בְּנו אָבֶל בִּירְוּשָׁה לֹא אֵי לֹא אַמְרִי יְרוּשָׁה הַבְּאָה מְאַלְיָה שְׁאֵנִי וְכַמ"ש הַרַמ"ה בַּחֲמִי בְּשִׁמְעָתִין וְעַפִּי"ד הַרַמ"ה הַלְלוּ יֵשׁ מְתַרְצִים מַה שְׁהַק' מְהַרְשָׁ"א לְעֵיל בְּתַחֲלִי הַסּוּגָא מְאִי מִיְתִי רַב שְׁשֵׁת רֵאִיָּה מְמַתְנִי דְּגַר נִימָא דַּש"ה דְּבָנוּ הוּא וְדַעְתּוּ ש"א קְרוּבָה אֶצֶל בְּנו ע"ש וְעַפִּי"ד הַרַמ"ה נִיחָא שְׁפִיר דְּבִירְוּשָׁה לֹא מְהַנִּי הָאֵי סְבָרָא דְּקְרוּבָה: דָּף קַמ"ג ע"ב בַּד"ה וְהַשְּׁבִיחוּ וְכו' וְל"ד לְיוֹרֵד לְתוֹף שְׁדָהּ וְכו' עַכ"ל אַע"ג דְּיוֹרֵד לְתוֹף שְׁדָהּ טָרַח וְהוּי כְּהַשְּׁבִיחוּ נְכָסִים מַחְמַת עַצְמָן מ"מ לְהַמְקַשָּׁה דְּפַרְיָךְ מְאוּדְיִינִי וְסָבֵר דְּאַפִּי מַחְמַת עַצְמָן הַשְּׁבַח לְאַמְצַע תְּקַשָּׁה לִיה מ"ש מִיּוֹרֵד שְׁלָא בְּרִשׁוֹת וַא"צ לַמ"ש מְהַרְשָׁ"א ו"ל: גַּמ' ת"ש וְכַנִּי דֵּן חֻשִׁים בַּס' פְּנִי דוֹד בַּפ' וַיִּגַּשׁ כ' בְּשֵׁם רַבִּי יִשְׁעָיָה פִּי הַמּוֹרָה שְׁנֵי בְּנִים הָיָה לוֹ וְאַיְנוּ פֶּן דְּהָא כְּתִיב בְּנֵי פְלוֹא אֱלִיאָב וּבַד"ה כְּתִיב וְכַנִּי דֵּן עֲוֹנָא וְע"כ בֶּן אַחַד הָיָה לוֹ וְכֵן אֵי בַּפ' מִי שְׁמַת ע"ש נַר' שְׁגִי אַחְרַת הִי"ל בַּגַּמ' בְּמַקּוֹם בְּנֵי אֵיתוּ עֲזוּרָיָה בְּנֵי דֵּן עֲוֹנָא וּפִי הַמּוֹרָה ק' לְהוֹלְמוּ דְּאֵי ב' בְּנִים הִי"ל אַמְאֵי לֹא הִנְזַפֵּר בְּקַרָּא אֶלָּא שְׁם א' וְאֵי חוֹשִׁים כְּחוֹשִׁים שְׁל קְנָה א"כ מְרַנְבִּים הָיוּ וְלֹא ב' לְבַד וִי"ל: דָּף קַמ"ד ע"א גַּמ' וְאִם אָמְרָה וְכו' פְּשִׁטָּא וְכו' לַפַּמ"ש מְהַרְשָׁ"א בְּתוּס' דְּלַפִּירֶשֶׁב"ם סִיפָא בְּאַלְמָנָה ק' מְאִי פַרְיָךְ פְּשִׁטָּא הָא טוּבָא קַמ"ל דַּע"ג דְּעֵדִין לֹא נִשְׁבַּעָה וּלְאַפּוּקִי מְסַבְּרַת הַתּוֹס' וִי"ל דְּרֶשֶׁב"ם סוּבֵר דְּהַשְּׁבֻעָה גִּילּוּי מִקְלָת' בְּעַלְמָא הוּא דְּלֹא אַתְפְּסָה צָרְרִי וְכִיּוֹן דְּנִשְׁבַּעָה לְבַסּוּף אֵיגְלָאֵי מִקְלָתָא דְּמִשְׁוַעְבָּדִים הֵם לָה וְסוּבֵר דְּהִיא מִקְלָתָא דְּפִשְׁיטָא וְפַרְיָךְ שְׁפִיר פְּשִׁטָּא וּלְפ"ד מְהַרְשָׁ"א נִיחָא מַה

שהק' התוס' בד"ה ואם וכו': שם גמ' מיתבי יחד לו אביו וכו' אין להקשות דנוקמה בְּדְלִית ליה לאביו בית לדור דלא קנה הבית כדפירשב"ם די"ל דא"כ אפי' פלי בית ל"ק אי לית ליה פלי בית: תוס' בד"ה ואם וכו' ב"ה וכיון דאמר ה"כ וכו' עכ"ל בפירשב"ם שְׁלֶפְנִינוּ ליתיה דלא כ' אלא דמייירי באינה גזונת והיינו בגזונא דל"ל מזונות פגון תבועה פתנפתה וכיוצא: ע"ב בד"ה חוץ וכו' והא דאמר בהמקבל והסיר ה' וכו' עכ"ל מהר"ם שיף ו"ל שם כת' דל"ק פלל דהא קרא פתיב והסיר דהיינו אחר שפאת לו יסיר אותה וירפאהו ע"ש ולפמ"ש מהרש"א באגדתיה שם דהא דלא קאמר נמי זה חום משום דקרא רבותא קמ"ל דאפי' הצינה שפינד האדם לישמר דיתיר חד פסו וכו' אע"פ כן הקב"ה לא יביא הצינה לעולם פדי שלא יצטרף לישמר ע"ש ניחא שפיר דברי התוס' דע"כ מ"ל להגמ' דוהסיר היינו קודם שיבא מדלא אמר זה חום ולכן התוס' הקדימו בדבריהם לפרש צנים פחים זה קור וחום דלפירשב"ם דזה קור לבד ל"ק מהא בפ' המקבל די"ל והסיר אחר שפאו: מתני' אבל השולח לחבירו פדי יין וכו' לפירשב"ם דמשום דלא אכל עמו ק"ק אמאי נקט פדי יין אפילו מעות וכיוצא נמי דאי איתא דבמעות חייב להחזיר מאי פריף בגמ' לימא ליה תן לי שושביני ואשמח בו דהיינו פדרף ששמח עמו כדפירשב"ם נוקמה בלא אכל עמו אבל הר"מ בפ"ז מה' זכיה כ' דטעמא דמתני' משום מידי דאכילה הם ג"ח וכ"כ הרמ"ה ועיין להראב"ד בהשגות דאזיל בשי' רשפ"ם וע"ש לה"ק ומ"מ בעיקר דינו דרשפ"ם דהיכא דלא אכל עמו אין חוזרין לא מצאתי חולק עליו ועיין להנ"י: שם גמ' פאן בסתם פאן במפרש וכו' סתם היינו שאמר אחד מבניו ילף ולא בירר מי הוא והלף אחד מבניו מעצמו ומפרש היינו ליאמר לאחד מבניו שילף שאז היא חוזרת לאותו הבן שביירר אע"פ שלא אמר האב בפ' שחוזרת לאותו הבן וכדפירשב"ם בד"ה פדתגיא ובד"ה ושמואל וכ"כ בש"מ ע"ש ודברי רשפ"ם בד"ה ר' אסי וכו' פאו שלא בדקדוק ושיעור דבריו הוא דאמרי' שפן פונת האב וכאלו פירש שחוזרת לאותו הבן שביירר: דף קמ"ה ע"ב תוס' בד"ה ואין השביעית וכו' ושפא לעולם לא יבא לידי לא יגוש וכו' עכ"ל הר"מ בפ"ז מה' זכיה כ' אין השביעית משמטתו משום דאינו מחוייב להחזיר אלא פשישא בתולה ע"ש נר' דדבריו מטין פדברי התוס' דשפא לא ישא בתולה ולא יבא לידי לא יגוש ולפ"ז ק' דהר"מ פ' דהמלוה את חבירו לעשר שנים אין שביעית משמטתו ואמאי אצט' לטעמא דשפא לא ישא בתולה וצ"ל דעיקר טעמא משום דאינו מחוייב עכשיו אלא פשישא אלא משום דדינא ה"כ הוא דאינו מחוייב עד שישא בתולה נקט פן ולא דוקא: דף קמ"ו ע"א בד"ה סבלונות וכו' ומועטין היינו עשויין ליבלות א"נ במועטות בעי' וכו' עכ"ל כצ"ל ולתני' קמא מועטות היינו עשויין ליבלות ומרובין אין עשויין ליבלות וסיפא פולה במידי דלאו בר אכילה אבל דבר אכילה תליא באכילה וכדקתני בריש' ולתני' בתרא פולה סיפא במועטין אבל במרובין אפילו עשויין ליבלות נגבין והיינו במידי דלאו בר אכילה אבל במידי דבר אכילה תליא במרובים תליא באכילה וכי אכל בדינא אפי' מרובי' דינם פמועטין ועשויין ליבלות בדלאו בר אכילה ודברי ר"י בתוס' בד"ה תרגמא אזלי כתי' בתרא דלתני' קמא גם מתני' מייירי בבלו ודלא פמהרש"א דלדבריו דברי ר"י קשיין: ע"ב פירשב"ם בד"ה נפלה וכו' ומהקא שפעי' וכו' עכ"ל ה' ג"פ בסי' קכ"ז סק"ב הוכיח דלא פרשפ"ם מדלא אמר הגמ' בפ"ב דגיטין מפני מה תיקנו זמן בגיטין משום ירושה ע"ש ולא היא דלר"י דאמר שפא יחפה ס"ל דבעל אוכל פירות עד שעת נתינה וה"נ בירושא ולר"ל נקט פירות וה"ה ירושה ונקט פירות דשכיחי טפי מירושא ורשפ"ם פוסק כר"ל ואלויבא דר"ש ואין להקשו' לפירשב"ם גימא דשאני הקא דהוי מקח טעות ולכף אינו ירושה פי' היכי דאין לה פתובה די"ל דכתובה שאני דלא שעבר עצמו אדעתא דהכי אבל ירושה תליא בגט וכיון דבעי גט מתורת ודאי

ולא מספק פדמוכח מדברי התוס' בפ' המדיר דע"ג ע"א במאי דפריה הגמ' הא אפליגו בה וכו' ע"ש א"כ הוי אשתו גמורה ויורשה דירושת הבעל דאורייתא: דף קמ"ז ע"א תוס' בד"ה מנין וכו' אלא אסמכתא בעלמ' הוא דקאמר וכו' עכ"ל ולפ"ז אפי' לר' זירא עיקר קרא לכדברי הוא דאשתא אלא דניחא ליה לאתויי אסמכתא מנהעברתם פיון דונתתם אורחא דקרא ולר"ן ניחא ליה לאתויי מונתתם פיון דנהעברתם אצט' לכדברי אבל ונתתם לא אצט' לדרשא אחריתי ואפי' לר"נ ונתתם אורחא דקרא הוא דאל"ה קרא למ"ל ואי אתי לדרשא אחריתי אמאי ניחא ליה בונתתם טפי מנהעברתם אלא ע"כ דלכ"ע ונתתם אורחא דקרא ונהעברתם לבד"ר אלא דלמר ניחא ליה בנהעברתם פיון דונתתם אורחא דקרא ומר ניחא ליה בונתתם פיון דמ"מ לא אתי לשום דרשא: ע"ב רשפ"ם בד"ה ומודה וכו' ומיהו אם עמד חוזר וכו' עכ"ל דבריו תמוהים דבמתנת ש"מ במקצת בקנין אם עמד אינו חוזר ורקא במצוה מחמת מיתה הוא דאם עמד חוזר וכמ"ש רשפ"ם במתני' וכבר נרשש מזה מהר"ם לופלין ז"ל ע"ש ונ"ל במ"ש רשפ"ם לקמן דקנ"א ע"א בעובדא דאמיה דרב עמרם דמייירי במקצת ובקנין והק' הכנה"ג סימן רנ"ג א"כ היכי אמרינן התם דברי ש"מ כמסורין וכפתובים וקא במקצת ובקנין מתנת בריא היא ות' דבשטרות דבעי כומ"ס בבריא בש"מ לא בעי כומ"ס דלקא מילתא אמרי' מתנת ש"מ היא עש"ב וא"כ א"ש דרשפ"ם במתני' במתנת קרקע ומטלטלין לטלין דבקנין סגי אז הוי מתנת בריא ממש אבל הקא בשטרות דקנין לחודיה ל"מ וגם מסירה לחודה ל"מ להפ"ו דבעי כומ"ס ולא מהני אלא בצירוף דברי ש"מ ככתובים וכמסורין ולכך אם עמד חוזר דכל מילתא דלא מהני אלא משום ש"מ אם עמד חוזר וקא מילתא דרשפ"ם קאי אקנין לכ"ע וקאי אמסר למאן דבעי כומ"ס ואף על גב דרשפ"ם פ' דבמסירה סגי מ"מ כ' פן למאן דבעי כומ"ס דגם בד"ה המוכר כ' שניהם: תוס' בד"ה המוכר וכו' וא"ת הפסדתם הרבה שיקרי גרושה וכו' עכ"ל לפמ"ש מהרש"א ז"ל דכיון דהשתא גרושה אע"ג דבשעת מכירה נשואה חייבת לשלם הפל מדינא דגרמי ע"ש קשיא בהיא דמציעא שהביאו בסה"ד גיפוןך אם היא בשעת מכירה נשואה ואח"כ נתגרשה ליחוש שפא פתבה בניסן ולא נתנה עד תשרי דל"ל דמחלה דקא אם תמחול תשלם הפל פיון דהשתא גרושה ועיין להרא"ש שם בפ"ק דמציעא: בא"ד דשפא קטנה היתה ולא היו יכולין אז לגב' וכו' עכ"ל מלשונם שכ' אז לגבות מוכח דכשתגדל חייבת וכדעת הג"א בפרק החובל שכ' קטן שהזיק חייב כשיגדיל ע"ש ודלא כס' הר"מ ופ' מרן בסי' צ"ו ובהכי ניחא סדר דברי התוס' שהק' אחר זה איך השיאה ר"נ וכו' דנר' דגם עמ"ש קטנה היתה מקשים ולא ס"ל כמ"ש הרא"ש בפ"ק.

דמציעא דכיון דקטנה לאו בת עונשין יכול להשיא' עצה ע"ש ות' שלא מפסידין פלל ומחזרת להם וכו' דאפילו דקטנה היא מ"מ פיון כשתגדיל חייבת צריכה לפשר עמהם כדי שלא תפסיד הפל כשתגדיל וגם הם מתרצים בפשרה פיון דהשתא אין יכולין לגבות ונהפשה היא שתפרע להם מה שנתנו לה ואם לא השיאה עצה היו גובים עכשיו הפל פיון דהחוב על אביה ור"נ ס"ל נזקקין לנכסי יתומים: בא"ד ומיהו ק' מ"מ יטרון וכו' עכ"ל הק' מהרש"א ז"ל פיון דס"ל דליכא קנוניא במחילה אמאי לא ק"ל בההיא דפ' החובל אמאי פי' ובנא לאחרי' חיישי' שתמחול לבעלה ע"ש ונ"ל דל"ק דההיא דהחובל פיון דמוקמי' לה כר"מ דאסור לשהות בלא פתובה חיישי' שתמחול דאינה מפסדת פלום דע"כ יכתוב לה פתובה אחרת והיא מרנוחת היתרון על דמי הפכירה אבל בההיא דפ"ק דמציעא דלא מוקמי' לה כר"מ דאסור להשהות ומשמע דאשתא ככ"ע ק"ל כשתמחול ולא עבד' קנוניא תפסיד שתשלם מה שנתנו לה וההיא דהיא שחיבל' באחרים דלעיל מינה בפ' החובל י"ל דלא פמאן דדאין דינא דגרמי כמ"ש מהרש"א בתחילת הדיבור ע"ש:

דף קמ"ח ע"א גמ' הואיל ניוורש ירושה ק' דבגמ' לעיל דף קמ"א ע"ב דפריה ולוקמה כר"י ומשני ירושה הבאה מאליה שאני והשתא אפתי קשיא נוקמה כר"י ובש"מ מייירי ומהני משום דיוורש ירושה ור"ה ס"ל פרבנו שיהי פריה בטר הכי ולוקמה כריב"ב וע"כ דבש"מ מתוקמא דהא ריב"ב בש"מ מייירי וכמ"ש התוס' שם ע"ש וצ"ל דר"ה ל"ל האי סברא דהואיל ניוורש ירושה ופליג אר"נ דהא ור"נ גופיה דפריה לר"ה ממתני דאם ילדה וכו' דחיקא ליה לאוקומי מתני דלא פרבנו ולא פריה הגמ' שם אלא אר"ה דאמר איני יודע מי שנאה וקא אתיא כר"י וקרא"ש לעיל דמפ' טעמא דמתני משום דעתו של אדם קרובה אצל בנו אע"ג דאיהו פ' כר"י ופ' לה"ט דיוורש ירושה י"ל דניחא ליה לאוקומי מתני גם בכריא והנה התוס' שם בד"ה נכסי כ' דטעמא דר"ה דהמזכה לעובר ל"ק משום דליתא בכריא ואע"ג דהלנאתו לפ' מהני אע"ג דליתא בכריא וכו' לא דמו וכו' ע"ש ודבריהם תמוהים מסוגיא דשמעתין דהלנאתו לפ' משום דיוורש ירושה או איתא במעמד ג' ונ"ל דכוננתם דהגמ' דפריה קא דר"נ אדר"נ אמאי לא פריה לה לעיל דרב הונא דאמר נכסי להאי דמעברת דל"מ משום דליתא בכריא אדר"ה דאמר לקמן דקנ"ג הלנאתי לפ' מהניא משום ש"מ דאמרי בי רב היינו ר"ה והו"ל להקשות לעיל דר"ה אדר"ה ולשנויי פדהכא ות' דלא דמו העיניגים ולאו בחדא מחתא מחתינהו אבל דידו' פ' בבית זה פסיקא להגמרא דדמי להא דהלנאתי לפ': רשב"ם בד"ה איבעיא להו וכו' שניר מקום הפירות וכו' עכ"ל לפי דברי מהרש"א ו"ל להאי פירושא ס"ל דפירות הוי שניר פנין דמחנפריים לקרקע אבל לפי בתרא דרשב"ם פירות לא הוי שניר דהא מפ' דהבעיא היא אי קנה א' משום דשניר מקום פירות ואי איתא ת"ל משום פירות גופייהו אלא ע"כ דפירות לא הוי שניר פנין דעומדין ליתלש ומ"ש מהרש"א דהו"מ לפרש אי שניר מקום פירות לבעל הפירו' ע"ש דבריו תמוהים דא"כ ליכא נפקותא בבעיא זו דראשון קנה משום דשניר פירות גופייהו ושני ל"ק דממ"נ לא שניר כלל כשנתן לשני ואי ליכא נפקותא לענין קנין א"כ אין מקום לבעיא זו פאן כמ"ש מהרש"א גופיה ומה שהק' מהרש"א פנין דנמלה וקיה בדעתו לשניר לנפשיה היכי קאמר את"ל וכו' הא נמלה נמי לנפשיה הוא ע"ש י"ל דכי מעיין ומסתפק מתחילה אי משניר לנפשיה או נותנו לאחר דינו כנמלה דכיון דמסופק אם ישניר לעצמו אם עמד אינו חוזר דתו ליכא אנומנדא דלא שביק לנפשיה ומאי.

דפריה לקמן דילמא עיוני קא מעיין וכו' היינו שפדעתו ליתן הכל אלא דמעיין אופן החלוקה פמה יתן לכל א' כדפירשב"ם ואהא הוא דמשני סתמא דש"מ בשפדעתו ליתן הכל אינו נותן עד שפעיין פמה יתן לכל א' אבל אה"נ דמעיין אם ישניר לעצמו או יתן השאר לאחר ודינו כנמלה ואע"ג דרשב"ם פ' לקמן נמלה היינו דאין דעתו ליתן לאחר לא תידוק מניה הא מספק"ל אין דינו כנמלה שיהי במחלק פ' בשפדעתו לחלק הכל הא מספק"ל דינו כנמלה אלא מהא ליכא למשמע פלום והשתא קאמר שפיר את"ל לא משניר במספק"ל תבעי במשניר לנפשיה בלא שום ספק: ע"ב גמ' איבעיא להו הקדיש פל נכסיו וכו' עמ"ש בזה בחי' בנדרים ד"ז ע"א עש"ב: רשב"ם בד"ה אומר ר"ש וכו' עד דאמר תנו וכו' עכ"ל ר"ל עד דאמר תנו בית זה ונדור בו כדאיתא לעיל ומשמע דאם אומר בית זה לפ' לדור בו לא מהני עד דאמר לשון תנו ול"ק מ"ש מהרש"א ו"ל ע"ש: דף קמ"ט ע"א גמ' ולודי איסור דהני זוזי וכו' וק"ל אמאי לא קאמר לודי שהוא חייב לרב מרי חוב כנגד כל מה שיש לו דחוב שעל הגר גובה מנכסיו כמ"ש בעה"ת סוף שער מ"ט והה"ב מה' זכיה בשם העיטור והרשב"א ע"ש וכיון דהכא לא שניר להשביע כמ"ש התוס' אמאי לא קאמר לודי שחייב ועיין לקמן דקע"ה ע"א וי"ל במ"ש התוס' בד"ה ואי אגב וכו' אח"ז ראיתי להרשב"א ח"ב סי' רנ"ב שהוכיח מכאן דאם נכסי הגר בשעת מיתתו היו בידי אדם אחר זכה בהם זה שבידו

מִן־פְּקָדִים שֶׁהָרִי בְּשַׁעַת מִיתָה חָלָה זְכוּתוֹ אֲבָל אִם לֹא הִתְחַזֵּיק בָּהֶם אַחֵר אֲלֵא לְאַחַר מִיתָה גּוֹבָה הַב"ח דָּחַל שֶׁעֲפוּדוֹ דַּב"ח קִנְדָם זְכִיית הָאֵחֵר עַש"ב: תוּס' בַּד"ה דְקָא וְכו' מִיְהוּ יָשׁ לְדַחֲוֹת וְלוֹמַר שֶׁהַמְּשַׁלַּח צָוָה וְכו' עַכ"ל וְהָיָא דַסֵּפ"ק דְגִיטִין דְּוְהוּא שְׁמֹנְנָחִין בְּקִרְוֹ זְוִית לְמָאן דְּמוֹקִי לָהּ בַש"מ הָא דְבָעֵי מְוַנְחִין בְּקִרְוֹ זְוִית וְלֹא אָמְרִי מְצָוָה לְקַיָּים דְּבָרֵי הַמַּת מְשׁוּם דְּחִינְשִׁי לְמַנְהָ קְבוּר וְכַדְאִיתָא הֵתָם וְאֵה"נ דְּמִיתוּקְמָא בְּמַשְׁלִישׁ וְלֹא בָּעֵי מְוַנְחִין בְּקִרְוֹ זְוִית אֲלֵא דְחַדָּא מְוַנְיָהוּ נְקֻט וְהַתּוֹס' לְעֵיל שֶׁהַק' נִוְקְמָה בְּמַשְׁלִישׁ הֵינְנוּ מְשׁוּם דְּהִשְׁתָּא דְּבַמְשָׁלִישׁ מִיְרִי מִיתוּקְמ' אִפִּי בְּבָרִיא וְעָדִיף טָפִי מְלֵאוּקְמָה בְּמֹנְחִין בְּקִרְוֹ זְוִית וּבַש"מ לְחֹד אֲבָל הִשְׁתָּא לַפ"ד הִלְלוּ דְלֵא מִיתוּקְמ' אֲלֵא בַש"מ מְשׁוּם דְּבָבְרִיא יְכוּל לִיתְנֹן מַחֲיִים וְלֹא אָמְרִינוּ מְצָוָה לְקַיָּים דְּבָרֵי הַמַּת לִיכָא עֲדִיפוּתָא בְּמַשְׁלִישׁ טָפִי מְוַנְחִין בְּקִרְוֹ זְוִית: ע"ב בַּד"ה שְׁיִיר וְכו' וְכוּ בַפ"ק דְּגִיטִין וְכו' עַכ"ל ר"ל דַּבֵּפ"ק דְּגִיטִין מִתְחַלְלָה לֹא ס"ד הָא דְכָרוּת גִּיטָא כְּמוֹ הִירוּשְׁלַמִי דְלֵא ס"ד מְעַיְקְרָא הָא דְכָרוּת גִּיטָא אֲבָל מ"מ חֲלוּקִין הֵם בְּעֵיסְתָן דְּהִירוּש' ס"ד דְּשְׁיִיר הָעֵבֵד עֲצָמוֹ דְּעַבְדָּא כְּמַרְקָעֵי אֲבָל הַגַּמ' דְּגִיטִין ס"ד מְשׁוּם דְלֵא פְּלִגְנֹן.

דְּבוּרִיָּה וְכִינֹן דְּנְכָסִים ל"ק גַּם עֲצָמוֹ ל"ק וּבְפִי פְּלִגְי' דְּבוּרִיָּה ר"ח פִּי מְשׁוּם דְלֵא פִי אֵינְהָ קְרַקַּע וְיַד בְּעַל הַשְּׁטֵר עַל הַתְּחַתּוּנָה אֲבָל ר"י ס"ל דְּכַה"ג מְקָרִי קְנָה נְכָסִים אֲלֵא דִיַּד בְּעַל הַשְּׁטֵר עַל הַתְּחַתּוּנָה וְלִכְוֹן פִּי ר"י דְּמִדְאָמַר ר"ש אִפִּי וְכו' מוֹכַח דַּר"מ פְּלִיג גַּם בְּפִירֵשׁ אֵינְהָ קְרַקַּע שְׁיִיר וְאִפִּי ל"ל אֲלֵא אוֹתוֹ קְרַקַּע וּל"ק נְכָסִים פְּלִל קְנָה הָעֵבֵד וְהִבִּיא רָאִיָּה מִתּוֹסְפֶתָא וְכָמוֹ שֶׁהִגִּיָּה מְהַרְש"ל בְּדְבָרֵי הַתּוֹס' וְהוּא מְדַבְּרֵי הַתּוֹס' שֶׁם בְּגִיטִין ע"ש וּלְפִי"ז גַּם לְפִירֵשׁב"ם וְהוּא הִפִּי שְׁכ' הַתּוֹס' בַּתְּחִלַּת דְּבָרֵיהֶם דְּעַבְד' כְּמַרְקָעֵי וְשְׁיִיר גּוֹף הָעֵבֵד ל"ק מַגַּמ' דְּגִיטִין דַּא"כ מֵאֵי פְּלִגְי' דְּיְבוּרִיָּה שְׁיִיכָא כָּאן דִּי"ל דְּוִדָּי דְּבָרֵי ר"מ הֵם בְּשְׁיִיר קְרַקַּע סֶתֶם דְּאִיכָא נְכָסִים דְּקְנָה מְלַבַּד הַשְּׁיִיר וְע"כ דְּטַעְמָא מְשׁוּם דְּשְׁיִיר גּוֹף הָעֵבֵד פִּינוֹן דְלֵא שְׁיִירָה כַּה"ג פְּלִגְי' דְּיְבוּרִיָּה אֲלֵא מִדְאָמַר ר"ש אִפִּי הַזְּכִיר שֶׁם הַקְּרַקַּע שְׁשְׁיִיר וְע"כ דַּר"ל אִפִּי לִיכָא קְרַקַּע אַחֵר אֲלֵא זֹו מְשַׁמַּע דַּר"מ פְּלִיג בְּהָא וְע"כ דְּטַעְמָא מְשׁוּם דְלֵא פְּלִגְי' דְּיְבוּרִיָּה וְכָמוֹ שֶׁפִּי ר"י וּלְפִי"ז לִיתָא לְמַה שֶׁהִגִּיָּה מְהַרְש"ל ז"ל בְּדְבוּר שֶׁאֵח"ז שֶׁהַתּוֹס' דָּחוּ פִירֵשׁב"ם וְהִתְיָשְׁהִיבֵא מְהַרְש"א ל"ל כְּפִי ר"י אֲבָל הַתּוֹס' דְכ' פִּי ר"י גַּם פִירֵשׁב"ם מִתְיָשְׁבֵי שְׁפִיר: דָּף ק"ן ע"א גַּמ' ת"ש הַפּוֹתֵב לְעַבְדּוֹ וְכו' ק' לְפִי ר"ח שֶׁהִבִּיאוּ הַתּוֹס' לְעֵיל בַּד"ה שְׁיִיר דְּמְשׁוּם דִּיַּד בְּעַל הַשְּׁטֵר עַל הַתְּחַתּוּנָה וּל"ק נְכָסִים ל"ק גַּם הָעֵבֵד מְשׁוּם דְלֵא פְּלִגְי' דְּיְבוּרִיָּה לַפ"ז מֵאֵי קְאָמַר עֲשׂוֹ שְׁיִיר מְטַלְטְלִין מְשׁוּם דְּעַבְדָּא מְטַלְטְלִי הָא אִפִּי עַבְדָּא מְקָרְקָעֵי פִינוֹן דְּשְׁיִיר מְקַצָּת מְטַלְטְלִי ל"ק כָּל הַמְטַלְטְלִין וְלֹא פְּלִגְי' דְּיְבוּרִיָּה וּל"ק גַּם הָעֵבֵד וְצ"ל דַּר"נ לְשִׁיטְתוֹ שֶׁם בַּפ"ק דְּגִיטִין דַּל"ל דְּטַעְמָא מְשׁוּם דְלֵא פְּלִגְי' דְּיְבוּרִיָּה וְס"ד דְּטַעְמָא מְשׁוּם דְּשְׁיִיר גּוֹף הָעֵבֵד וְדָחִי ר"א דְּמְשׁוּם כְּרוּת גִּיטָא הוּא אֲבָל ק' לַר"א דְּדָחִי מְשׁוּם כְּרוּת גִּיטָא אִמְאֵי לֹא דָחִי מְשׁוּם דְלֵא פְּלִגְי' דְּיְבוּרִיָּה וּלְפִי הַתּוֹס' דַּר"א קְאָמַר דַּר"נ גּוֹפִיָּה הִכִּי אָמַר גִּיטָא אֲבָל לְפִי רְשָׁב"ם ק' וְעֵינֵין פִּי ר"י שֶׁהִבִּיאוּ הַתּוֹס' שֶׁם בַּפ"ק דְּגִיטִין: תוּס' בַּד"ה עַבְדָּא וְכו' לְעַנְיֵן מְקִילֵי דְרַבְּנָן וְכו' עַכ"ל דְּבָרֵיהֶם תְּמוּהִים דַּא"כ מֵאֵי פְּשִׁיט מִהַמוֹכַר אֶת הָעִיר הָא הֵתָם דְּאוּרִיָּתָא הוּא וְתַקְשִׁי לִיָּה מִתְנִי גּוֹפָה אִמְאֵי בְּרִישָׁא לֹא מְכַר עֲבָדִים הָא בְּדְאוּרִיָּתָא פְּשִׁיטָא דְכְּמַרְקָעֵי דְמִי וְע"כ דְּהַבְּעֵיָא הִיא אִפִּי בְּדְאוּרִיָּתָא וּמְשׁוּם לְשׁוֹן בְּנֵי אָדָם כַּדְּפִירֵשׁב"ם וְכ"כ הַתּוֹס' גּוֹפִיָּהוּ בַפ"ק דַּב"ק דִּי"ב ע"א ע"ש וְדְבָרֵיהֶם כָּאן צ"ע וְשׁו"ר לְמַהֲרָא שְׁשׁוֹן ז"ל ס' רִי"ח שְׁעָמַד ע"ד הִלְלוּ ע"ש: ע"ב בַּד"ה נְאֻלוֹ וְכו' וְאֵע"ג דְּשְׁטֵר מְבָרַחַת נְמִי אִיכָא פְּלוֹגְתָא נְמִי וְכו' עַכ"ל כ' מְהַרְש"א ז"ל דְּהֵינְנוּ רַב עֲנֵן ע"ש וּלְפ"ד גַּם רַב עֲנֵן מוֹדָה הִיכָא דְּגַלִּי דְּעֵתִיָּה לְפִי תִי הַתּוֹס' וְכ"כ הַתּוֹס' שֶׁם מְסַבְרָא דְּנַפְשֵׁיָּהוּ וְחֻלְקוֹ עַל רִש"י דְּפִי דְרַב עֲנֵן פְּלִיג אִפִּי גְלִי דְּעֵתִיָּה דַס"ל דְּהַגַּמ' לְקַמֹּן

דאָמער היבא דגלי דעפתייה מודה היינו רבנו דרשב"ג וא"כ מה שהוכיחו התוס' פאן בתי' מגמ' לקמן אינו מוכרח לפ"ד מהרש"א ואין להקשות לשי' רש"י מאי פריה הגמ' שם מפריינתא דפלוגתא דרשב"ג ורבנו נימא ש"ה דגלי דעפתייה די"ל פיון רס"ד דרבנו אפי' בכולה קנה א"כ אפי' גלי דעפתייה דהא בכולה איפא סברא דלא שבקה נפשה ודמי לגילוי דעת ויש מקשי' על פי' מהרש"א דלפ"ד אמאי דחקי התוספות לקמן בר"ה אפי' דבמקצת מיירי נימא אפילו בכולה ומ"ש בגמ' אפי' ל"ד מברחת וכו' היינו רב ענו: דף קנ"א ע"א פירשב"ם בד"ה הני לעמר' וכו' פגון שקנו מידו וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א ז"ל ועיין להכנה"ג סי' רנ"ג מ"ש בזה והבאתי דבריו לעיל דקמ"ז ע"ב ע"ש: ע"ב תוס' בד"ה מתה וכו' פי אין נראה לו' שיחלוק רבא וכו' עכ"ל עיין מה שפי' מהרש"ל ומה שהק' מהרש"א דהא רבא קאמר דבעי קנין וא"כ ע"כ ר"ן דלעיל בקנין מיירי וא"כ להמק' נמי נאמר פן ע"ש ל"ק דלרבא בלא קנין ל"ק פלל אפי' מת אכל להמק' דס"ל דקני במת א"כ אפילו עמד א"ח דר"נ לעיל בכל ענין דקני מיירי משא"כ לרבא דל"ק פלל א"כ א"ש דר"נ לא מיירי אלא באופן דקני ובפני' דברי התוס' נ"ל ע"ד מ"ש מהרש"א בסגנון אחר והוא פיון דלהמק' בלא קנין קני אם מת ובקנין אם עמד א"ח מאי פריה לרבא נימא דרבא ה"ק הרי היא כמתנת בריא דאם עמד א"ח ודוקא בקנין אבל בלא קנין אם עמד חוזר לאפוקי ממר זוטרא אבל מ"מ מודה רבא דקני במת בלא קנין אלא ע"כ דס"ל להמק' דבמקצת אין סברא לחלק בין מת לעמד וא"כ ק' אמאי נקט מתה זוהי קושני' התוס' ומשום די"ל דלעולם יש לחלק בין מת לעמד במקצת ומאי דפריה לרבא משום דרבא לא הזכיר אם עמד ומשמעות דבריו דה"ק הרי היא כמתנת בריא לענין דבעי קנין דר"ל בעי קנין בדין מתנת בריא אבל לעולם אם עמד חוזר לזה כ' אין נר' לומר פן בסברת רבא דהא ר"נ לעיל וכו' ותי' דאפי' דסברת המק' היא לחלק בין מת לעמד מ"מ משמע ליה מדברי רבא מדקאמר הרי היא מתנת בריא לכל מיילי דבלא קנין ל"ק אם מת פדין מתנת בריא ממש: בד"ה תנו וכו' והא דקתני תן גט זה אשמעינן חידוש וכו' עכ"ל התוס' שם בגיטין כ' אי גרסי' זה אתיא מתני' כר"מ א"נ אפי' פרבנו וכו' והא דקתני תן גט זה אשמעי' חידוש וכו' עכ"ל ונר' עיקר דמ"ש אשמעי' חידוש קאי גם לתי' קמא דכ' דכר"מ אתיא דמ"מ אמאי לא נקט תנו דאתיא לכ"ע וע"כ לאשמעי' חידוש דאפי' דחוב הוא מ"מ מתחיל מחיים מקרי ולכן כ' שם פשדחו החידוש דל"נ זה ולא ניחא להו במ"ש תחילה דכר"מ אתיא ודלא כמהרש"א שם ע"ש: בד"ה תנו מנה וכו' ועי"ל דמצוי לאוקמה וכו' עכ"ל נראה עיקר דדברי הגהה הם שהרי התוס' בדבור הקודם מסקי דגרסי' תנו גט ומשמעות תנו היא אינו בעין לחוד כמו שר' מדברי התוס' בדבור הקודם ודלא כמהרש"א ז"ל: דף קנ"ב ע"א גמ' והאר"י א"ש ש"מ שכ' נכסיו וכו' עיין בהרא"ש והא דלא מוקי לה הגמ' במקסר משום דא"כ הול"ל אע"פ שקנו מידו ומסר: תוס' בד"ה מתנת וכו' ועוד לשמואל וכו' עכ"ל כ' מהרש"א דקושיתם ממתנת ש"מ בכולה דמדרישא בקנין סיפא בקנין ולשמואל אמאי קנה במת אבל משניר ל"ק דלא אמרי' לא גמר להקנות אלא אי הקנין יפר וכדפירשב"ם ויש להבין דמאי ק"ל מלא שניר נוקמה למתני' במקסר מחיים וי"ל דבמסר וקנה אסי' עמד א"ח לשי' רשב"ם כמו ששבאר לקמן ועי"ל דכמו דדחוק להעמיד מתני' במיפה דא"כ הול"ל הגמ' במאי דקאמר והלכתא מתנת ש"מ במקצת בעי קנין והוא שמיפה כמו שפי' מהרש"א בדבריהם פן נמי אין להעמידה במקסר דא"כ הול"ל והוא דמסר איברא דדברי מהרש"א תמוהים דבמתנת ש"מ במקצת לא בעי מיפה דלא אמרי' בהא לא גמר להקנות וכו' שהרי הקנין אינו מיותר וא"כ אין מקום לו' והוא דמיפה גבי מתנת ש"מ במקצת ע"כ נר' דמ"ש התוס' דחוק להעמידה וכו' היינו עמ"ש בגמ' גבי והלכתא וכו' מצוה מחמת מיתה עמד חוזר ואע"ג

דקנו מינייה דמשמע דאם מת מיהא קנה נאי איתא הול"ל והוא דמינפה דמצנה מחמת מיתה ומתנת ש"מ בכולה פי הדדי גינהו: דף קנ"ג ע"א פירשב"ם בד"ה פמקנו אינשי וכו' שכותבין או מקנין וכו' עכ"ל ר"ל מקנין ומפרשי ביה לפיכך פת פדלעיל דהא אליבא דשמואל קנימינן והא דפירשה רשב"ם פשמואל ולא ניתא ליה לפ' דהקא רב הונא קאמ"ל והוא אמר פי רב דלעיל דס"ל פרב משום דכינן דקבעו הגמ' להאי מעשה בטר דשלחו לשמואל משמע דאפי' שמואל מודה קאמר: ע"ב גמ' אמר אבני השתא ומה וכו' הר"מ ספ"ח מהלכות זכיה פ' פאבני והוסיף נאין העדים מצויין לשואלם ע"ש למדנו מדבריו דמתנת ש"מ אפי' ליתנהו העדים קמן דנין ע"פ השטר ולא אמרי פיון דמה שדנין ע"פ השטר אינו אלא תקנת חכמים דמדאורייתא מפיהם ולא מפי כתבם לדעת הר"מ ופ' מרן בסי' כ"ח ע"ש ומתנת ש"מ דרבנן לתקנתא לא עבדי שרי הקא ליתנהו לעדים ודנין ע"פ השטר במתנת ש"מ והעה"ש שם בסי' כ"ח אות ח' גסתפק בזה ע"ש: ע"ב פירשב"ם בד"ה אמר רבא וכו' והמ"פ דר"א ארבא קאי וכו' עכ"ל דבריו מתבארים מתוך דברי הרא"ם הובאו במקובצת ע"ש: דף קנ"ד ע"א גמ' ורבנן סברי מודה בשטר וכו' והיינו משום דאי בעי אמר מוניף וק' דהגמרא לעיל ד"ו בעי אי אמרינן מגו במקום חזקה ולקפשוט מהקא דלרבנן אמרי' מגו אע"ג דאיכא חזקה דבטר השתא דבריא הוא ועיין מ"ש שם: תוס' בד"ה נעוד וכו' ועכשיו הושחרו וכו' עכ"ל עיין להמ"ל בפ"ב מה' אישות מ"ש בזה ע"ש: בא"ד פדאמרי' בנדה גומות אע"פ שאין שערות וכו' עכ"ל ק"ק לפ"ז מ"מ ליבדוק שמה ימצאו שערות ואמאי לא הזקימם רע"ק לבדוק כלל וטפי הי"ל להתוס' למי' דכינן דבעי' ב' שערות בגומא אחת פדאיתא התם שמה אחר מיתה נעשית הגומא ועיין בחי' הרמב"ן ז"ל: ע"ב רשב"ם בד"ה איהו כל פמיניה וכו' מ"ל לשקר במקו' עדי' וכו' עכ"ל אין להקשות לפ"ז מאי קאמר ר"י לאו משנתנו היא זו הא במשנתנו ליכא אגון סהדי וכו' ור' קמ"ל דלא הוי מגו במקום עדים נאי ר' ינאי לאו בפסי' נאמנה מיירי מאי פריק ר"ז אם יכפור וכו' הא ר"י דאמר א"צ לקיימו בפסים נאמנה הוא משום דהוי מגו במקום עדים די"ל דבמשנתנו נמי איכא חזקה דמדהשתא בריא פדאמרי' לעיל והו' חזקה מדמה לה לאגון סהדי ולהכי נמי הגמ' לעיל דעביד צריכותא לא קאמר צריכותא מהאי טעמא דאגון סהדי וכו': תוס' בד"ה ברם וכו' וכולה סוגיא דלעיל ליתא וכו' עכ"ל כ' מהרש"א דגם מ"ש נהלא משמה אמרו יפה ערערו וכו' ליתא לפי"ה ע"ש ולא ידענא אמאי הא לפי' המסקנא נמי קשיא פיון דרבנן דהלקתא פנותייהו ס"ל דא"צ לקיימו אמאי יפה ערערו וכו' וע"כ לומר דלא אמרה מעולם: דף קנ"ה ע"א בד"ה איתמר וכו' נא"ת תקש' דרבא אדרבא וכו' עכ"ל התוס' שם בפ' הגיזקין כ' דאין לו דהקא משמיה.

דר"נ ואיהו לא ס"ל. דהא קאמר הא דרבא מפללא דההוא עובדא דאורי' רבא נאיף הורה דלא כשמעתייה ע"ש והר"ן"ה בס' המאור בשמעתיין פי' כפי' התוס' דהא דרבא מפללא איתמר אהא דאמר בן י"ח נאס"פ הק' דרבא אדרבא דפ' הגיזקין ותי' הא דידיה הא דרבניה ע"ש וצ"ל לדעתו דאע"ג דרבא פליג אר"נ מ"מ בהוראה אינו סומך על סברתו אלא מורה כס' רבו ר"נ דלא פהתוס': ע"ב גמ' אלא א"א בן ד' פי' בדיקו מאי הוי ק"ל ניימא דמ"ד בן ד' ס"ל כמ"ד לקמן תוך זמן פלאחר זמן ושנת עשרים גופה יוכל למפור ולא הוי סריס עד שיהיו עשרים שלמים כמ"ד שם בנדה ולגי' שכ' התוס' בד"ה איתמר דרבא אמר בן ד' ניתא דרבא גופיה אית ליה תוך זמן פלפני זמן אכל לגי' הספרים ק' וי"ל דפריף להלקתא דפסקי' לקמן בגמ' הלקתא בן ד' והלקת' תוך זמן פלפני זמן: שם א"ל ר"א לאמימר השתא ומה זביני וכו' י"מ אמ"ש התוס' בגיטין דנ"ט ע"א אמאי ל"ק קרקע דמהני מתנה כמו פחות מכן ד' ע"ש ומאי קושני' הא התם ר"א קאמ' לה ואיהו פריף

אדאמימר הקא ונימא דפליג אאמימר ולא קבל תשובתו: שם התם בעי נעמדו ב' האנשים וכו' עיין לרש"י ב' החובל דפ"ח ע"א שכ' מןעמדו ב' האנשים עדות שאי אתה יכול להזיקה ע"ש והגמ' דלא קאמר טעם זה משום דאייירי בשומת קרקע כמ"ש התוס' וגם לפירושב"ם איירי נמי גם בשומת קרקע ולא שייקא הזמה בכה"ג אבל אין לתרץ דתייב הקטן פשיגדיל כמ"ש הג"א בפ' החובל גבי קטן שהזיק דנדאי לא דמיא הזמה להזיק דהא פשהזום לא הזיק פלל: רשב"ם בד"ה אית דגרסי וכו' אלא פבת שב וכו' אלא מעשה שהיה וכו' עכ"ל והגמ' דפריה ולישלח תינוקת בת י"ב הא דלא פריה בת שב משום דהנהו דשלחו ודאי דלא ידעי מתני' דהפעוטות והיה פשיט"ל דבעי גדולה ורבא השיב להם לעובדא ששאלו עליה ולא חש להשיב למה שלא שאלו ורשב"ם דכ' משום מעשה שהיה נקט לפום שינויא דגמ' ועיין להריטב"א בגיטין שכ' דדעת רבינו האי גאון דדוקא פדי חיייו הוא דממפרו ממפר ב מטלטלין ע"ש ולפ"ז י"ל האית דגרסי דהקא ביותר מפדי חיייו מיירי ול"ק מ"ש רשב"ם: דף קנ"ו ע"א גמ' ל"נ אלא ליבום דתנן וכו' מהרימ"ט חא"ה סי' מ"א הקשה מפאן לס' ר"י בר"י דקטן שקידש לו אביו אשה הוה קדושין דזכין לאדם שלא בפניו דלפ"ז נוקמה הקא בקידש לו אביו אשה וכ' דאי הא דזכין אינו אלא מדרבנן גיחא דבקדושין דרבנן לא בעי בדיקה וסמכינן אחזקה דכשהגיע לכלל שנותיו חזקה שהביא סי' עש"ב ותמהני דהא מוקי לה ביבם והתוס' בפ"ק דקדושין די"ט הוכיחו דביאת בן ט' אינה אלא מדרבנן ביבום הרי דלא סמכי' אחזקה אפי' בדרבנן וי"ל דמיירי ביבם שיבם ולא בנדקה וואח"ז בא לגרש ובא עליה קודם הגירושוין ובעי בדיקה דאי הביא ב"ש סגי בגט ואי לא הביא ב"ש צריה חליצה מדאורייתא ולא הביא הגמ' מהא מתני' דבן ט' אלא להודיע שיכול ליבם כשהוא קטן ולא אמרי' דגם ביבום בעי גדול שראוי להקמת זרע אבל קטן הוי פוגע באשת אחיו שלא במקום מצנה וע"ז הוא שריבא המשנה דבן ט' אבל הקא מיירי לענן דסגי בגט או לא ועיין להמש"ל בפ"ו מה' אישות: תוס' בד"ה וכי וכו' ואם היה ספיקא וכו' עכ"ל ר"ל דאין לתרץ דבדקין שאם לא ימצאו שערות א"צ לגרש ותהא מותרת לכהונה דהא אפי' לא ימצאו שערות צריכה גט דספיקא הוא שמה נשרו וילשונ' אינו מדוקדק ומירצו דבדקין פדי שלא תהא מקודשת ולא חייש שמה נשרו ובגירושוין כמי בודקין פרי שאם לא ימצאו שערות א"צ לגרש ומתורץ ב' הקושא שהקשו ועיין במקובצת ולה' המגיה בס' מש"ל בפ"ו מה' אישות: בד"ה לאפוקי וכו' ומיהו צ"ע וכו' עכ"ל עיין להמש"ל בפ"ב מה' אישות ולמהרש"א בספר משפחא דרבנותא חא"ה סי': ע"ב פירושב"ם בד"ה שהיתה וכו' אם מתנ' ש"מ בלא שיור וכו' עכ"ל היינו למאן דמוקי לה לעיל דקנ"א במחלק ועיין למהרש"ל דלא זכר סוגיא דלעיל וראיתי במקובצת שהק' למ"ש רשב"ם דלר"א פיון שפקנן היא אם עמד אינו חוזר הא בגמרא בספ"ק דגיטין מוקי ר"מ כר"א דבעי קנן במתנת ש"מ ולעיל בדקנ"ג מוקי ר"מ כר"נ בהך פלוגתא דמי מוציא מיד מי והשתא הא בין ש"מ בין פריא תרנייהו חד דינא אית להו וכן הק' ה' דברי אמת כקו' דס"ט ע"ד מדנפשיה ע"ש ול"ק די"ל דלפום הך אוקמתא מוקמי' לדברי ר"א בלא שיור אבל בשיר ומצנה מחמת מיתה גם לר"א לא בעי קנן ופלוגתא דמי מוציא מיד מי מיתוקמא דתרנייהו מודו דבשעת המתנה אמר בהדיא שהוא מצנה מחמת מיתה אלא דאי פריא הוא הוי מתנת פריא אבל אי ש"מ הוא אית ליה דין מצנה מחמת מיתה דאם עמד חוזר: תוס' בד"ה קונן וכו' ואפי' בשבת וכו' עכ"ל דשמעתין י"ל מיירי בכל נכסיו דהקנן יתר הוא וכמאן דליתיה וליכא קונן בשבת ועי"ל ועיין במקובצת: בד"ה זכין וכו' פיון דגדול יכול לקנות לא תקון: וכו' עכ"ל ק' הא זכין לאדם שלא בפניו כמו שהק' בתחילת דבריהם וי"ל דגדול פיון ד יכול לקנות ולא קנה בעצמו ש"מ דלא גיחא

במתנה וחוב היא אצלו וכ"כ מהרימ"ט חא"ה סי' מ"א לתרין קושיא אחרת ע"ש: דף קנ"ז ע"א פירשב"ם בד"ה אליבא דר"מ וכו' כ"ש דמשפתעבדי וכו' עכ"ל תרתי קאמר כ"ש הקא נהוא שעבוד וגם איתנהו בעולם.

וא"ש לפ"ז מ"ש בדבור שאח"ז דשאני שעבוד מקנן כדפ"י וכו' א"נ מ"ש בדבור שאח"ז דשאני שעבוד מקנן היינו נמי משום דאיתנהו בעולם ואחר שאתגיייר וכו' דפליגי רבנן מקרי ליתנהו בעולם דאין בידו כמ"ש התוס' בקדושין דס"ב אבל מ"כר מצוין הו קרקעות לימכר ורשב"ם דנקט בדבוי זה הק"ו מפירות דקל עדיפא מינה קאמר דאפי' פירות דקל דליתנהו כלל בעולם ס"ל לר"מ קנה אבל אה"נ דאחי בק"ו מאחר שישמות בעל ואחר שאתגיייר: תוס' בד"ה אמר וכו' מתני' עדיפא ליה וכו' עכ"ל ובמאי דמשני מינה קאמר דתנן גם את זה דכיון דהשתא לא מבע"ל אלא בהוריש ומשום דמלנה ע"פ אינה גובה מן היורשין י"ל דר"נ ס"ל מלנה ע"פ גובה מן היורשין והוי כמו מינה וא"ש שקבעו דבריהם בדברי רב יוסף ודלא פמהרש"א ז"ל: בד"ה דאקני וכו' שיקנה נכסים וימכור עכ"ל ק' דמכירה מאן דכר שמה הלא העיקר הוא בקנייה ועוד ק' הרי מבואר בגמ' בפ"ק דמציעא דט"ז ע"ב דהאומר שדה זו פשאקחנה קנויה לה דמהני למ"ד אדם מקנה דשב"ל וא"כ ע"כ דמקרי עבדי דאתו ונ"ל דהתוס' פאן אזלי פחד תי' שכ' לעיל דע"ט ע"ב בד"ה אימור דלר"מ פחד מי יימר מקרי עבדי דאתו ובתרי מי יימר לא מקרי עבדי דאתו ומתבאר בגמ' בפ"ק דמציעא שם דטעמא דמ"ד אדם מקנה דשב"ל משום דסמכא דעתיה דלוקח וכיון דסמכא דעתיה דלוקח אז המוכר ניחא ליה דליקו בהימנותיה ע"ש כל הסוגיא וא"כ כיון דהאי שעבוד דאקנה אינו אלא לענין דאם קנה ומכר אבל אם לא מכר בלאו דאקנה גבי אפי' מגלימא דעל פתפיה וכיון דאיפא תרי מי יימר שיקנה ומי יימר שימכור לא חייש בזה הקונה ולא סמכא דעתיה דקונה על השעבוד הזה וכיון דלא סמכא דעתיה דקונה אז לא אמרי' ניחא ליה דליקו בהימנותיה דלא אמרי' הכי אלא עוכא דהלוקח סומך ע"ד המוכר וניחא הפל שפיר ובהכי ניחא דלא קבעו התוס' דבריהם לעיל במאי דקאמר אליבא כר"מ לא תבעי לה דלעיל בקנה לבד מיירי ובחד מי יימר מתרי עבדי דאתו ועיין לה' קצה"ח סי' קי"ב סק"ג שפועלם ממנו דברי התוס' לעיל דע"ט שהבאתי גם ע"ש שהצריף עיון בדברי התוס' פאן: ע"ב פירשב"ם בד"ה פסולים וכו' ומיהו אם ההלואה היתה וכו' פדאמר להו רבה וכו' עכ"ל דבריו הללו סתראי למ"ש רשב"ם גופיה שם לקמן דקע"ב דשם כ' דוקא בשטרי מוכר ומתנה ודוחק לו דדבריו פאן לשי' ר"ח שהביא שם ונ"ל דתנא דקתני פסולים משמע אפי' מבני חרי לא יגבה ואפי' מזמן ב' וטעמא משום קנס פדאי' בפ' אז"נ וע"ז קאמר רשב"ם דכה"ג דהיתה הלואה בא' בניסן לא קנסו כיון דאיפא שטרי דמכר ומתנה דכותבין כן תלינן דטעו דהדין כן גם בשטרי הלואה ולא קנסו בכה"ג וגבי מבני חרי אבל ממשעבדי לא גבי דעדים שבשטר הוא דמפקי קלא: שם בד"ה הא מני ר"מ וכו' מיהו לא שכחא מילתא וכו' עכ"ל ובס"ד דגמ' דרבנן היא ודאקני משתעבד הא דקתני מאןחרין פשירין בכל ענין נמי איתיה אפי' לא פתב דאקני דס"ל לרשב"ם דאחריות דאקני נמי ט"ס ולהסוברים דאחריות דאקני לאו ט"ס ס"ל דמאןחרין פשירין דוקא בכתב דאקני מיירי אע"ג דשכחא מילתא דלא יכתוב דאקני כיון שאינו מוכרח לכתוב אחריות דהא אחריות ט"ס לרבנן: בד"ה ואת"ל וכו' ויקנה בתרא עכ"ל משמע בתרא לחוד ולא קמא כלל ולפי"ז הו"מ למיפשט הבעיא מברייתא דמייתי בסמוך דקתני און השבח מב"ח דע"כ לאו דבתרא לחודיה ועיין להנ"י ולהש"ף סי' קי"ב סק"י"ב ע"ש: תוס' בד"ה המוקדמין וכו' יקרעוהו וה"ה הך משנה דהקא משמע פסולים וכו' עכ"ל כצ"ל וכן הביא לשונם הש"ף סי' נ"ב ע"ש: בד"ה גובה ואפי' דאקנה וכו'

עכ"ל עמ"ש מהרש"ל ומהרש"א ו"ל ועמ"ש בחדושינו במציעא דט"ו ע"ב : דף קנ"ח ע"א בד"ה ובה' וכו' מסתמא ל"פ ארב ושמואל וכו' עכ"ל הק' מהרש"א ו"ל אמאי לא ק"ל ארו"ש גופייהו וגם אר"ל דלקמן ע"ש והעה"ש אה"ע סי' צ"ו כ' דבנצ"ב לא פְּעִי שְׂבוּעָה לר"ל דס"ל חזקה אין אדם פורע בתוך זמנו דלא ניתנה פתובה לגבות מחייב ודוקא במנה ומאיתים דתנאי ב"ד הוא דבְּעִי שְׂבוּעָה וכמ"ש התוס' בפ' השולח וא"כ ר"ו ש נְּמִי י"ל דס"ל כר"ל אָבֵל ר"י ע"כ דלא ס"ל חזקה דר"ל מדקאמר בערכין אין נזקקין לנכסי יתומים אלא א"כ ריבית אוכלת בהם או לכתובת אשה ולא קאמר גם לתוך זמנו ע"ש וצ"ל לפ"ז דהו"מ התוס' לתרץ לרבי אלעזר דאית ליה חזקה דר"ל אלא דעדיפא מינה קאמרי דר"א גופייה ל"ל דרו"ש ומ"מ דחזק הוא לו דהתוספות דהכא דלא כמ"ש הם עצמן לעיל דף ה' דשם כ' דמסתמא ר"י אית ליה חזקה דר"ל ונ"ל קושני מהרש"א ו"ל דהתוס' פשיט"ל גם בקושני דלמ"ד בחזקת יורשי האשה י"ל דאדם מוריש פיון דמחזקת וכמו שטר העומד לגבות לב"ש ולא קשיא להו אלא למ"ד בחזקת יורשי הבעל דאמאי תני בחזקתו הא אפי' אין מחזקין לא זה ולא זה יורשי הבעל זכו פיון דאין אדם מש"ל ותי' דמ"ש בחזקתו דהיינו בחזקת יורשי הבעל לא נקטיה אלא לו' דלא הוי בחזקת יורשי האשה ולפ"ז ר"ו ש י"ל ס"ל כמ"ד בחזקת יורשי האשה ולר"ל ל"ק קושניתם פיון דכליל להו בחזקתו ותני בחזקתם ולר"א הו"מ למי' הכי אלא דעדיפא קאמרי וכדכתי': בא"ד דא"כ פי מקשה וכו' ופרי' נמי מברייתא ז' דמוקי כב"ש וכו' עכ"ל ע"ש בגמ' דהברייתא דמוקי כב"ש לא מיירי פלל בכתובה ועוד דאי ביחד מיירי אמאי האב נשבע ועיין להתוס' בפ' החולץ דל"ח ע"א שגם דבריהם שם קשים לשמוע וצ"ל דגי' אחרת.

הי"ל בגמ' דאברייתא קמייתא דמיירי בכתובה משני נמי ב"ש היא וקצת יל"ד בדברי התוס' אמאי לא דחו מ"ש מקודם דמיירי בפוטרה מן השבועה מגמ' דשבועות דלא מוקי לה בפוטרה ועיין להעה"ש ח"מ סי' ע"א אות ל"ב מה שהוכיח מדברי התוס' הללו ע"ש ועפ"י"ה ליתא: דף קנ"ט ע"א גמ' אָבֵל אַחֵרִים יְכוּלִים לְקַיֵּם פְּתֵב יְדוּ לְפִירְשָׁב"ם דְּהוֹחֵזֵק בְּב"ד הֵינּוּ שְׁמַעֲדִין שְׁחַתְמוּ עַל הַקְּיוּם קוֹדֵם שְׁנַעֲשֶׂה גְזֵלָן לֹא א"ש מֵאֵי דַקְתָּנִי בְּפִרְיִיתָא זֹו אַחֵרִים יְכוּלִים לְקַיֵּם כ"י דְּהָא עַל הַקְּיוּם הֵם מְעִידִין וְלֹא עַל פְּתֵב יְדוּ אֲלֵא דר"ל דְּמַעֲדִין עַל הַקְּיוּם וּמְמִילָא מְתַקְנִים כ"י וּלְפִי' הַתּוֹס' נִיחָא טְפִי: תוס' בד"ה ולימרו וכו' אָבֵל אֵין לְהֵבִיא רְאִיָּה מְדַאֲמַר בְּסֻמוּף וְכוּ' עכ"ל דְּבִרְיָהֶם תְּמוּהִים דְּמֵאֵי ס"ד דְּהָא הִגְמ' קֹאֲמַר בְּהִדְיָא בְּסֻמוּף דְּמִטְעֵם מִפְּחַ אַבּוּהָ דְּאַבָּא קֹאֲתִינָא הוּא וּבִיּוֹתַר ק' דְּבִרְיָ הָרָא"ש בְּבִכּוּרוֹת בְּפ' י"ב שְׁהֵבִיא רְאִיָּה מְשַׁמְעֵתִין דְּב"ח אֵינוּ גּוֹבֵה מִן הָרְאוּי וּכְבָר דְּשׁוּ בָּהּ רַבִּים: בד"ה ואע"פ וכו' מִפָּאן י"ל שְׁאֵם הָיוּ ב' וְכוּ' עכ"ל ק' מֵאֵי עֲדִיפוּתָא יֵשׁ בְּב' וְעֵינִן בְּתוֹמִים סִי' מ"ו מ"ש בְּזָה: ע"ב גמ' אין הפן יורש את אמו בקבר להנחיל לאחיו הרשפ"א בתשו' ח"ב סי' ל"ב הביא מי שפובר דדוקא לאחין אָבֵל לָאָב הִכָּא דְּאִיתָּהּ לָאָב וְאִמּוֹ גְּרוּשָׁה יוֹרְשָׁה בְּקִבְרָה לְהַנְחִיל לָאָב ע"ש ועמ"ש בחי' לעיל דף י"ג ע"ש: דף ק"ס ע"א תוס' בד"ה מְקוֹשֶׁר וְכוּ' תִּימָה לר"י וכו' דְּסִתָּם שְׁטַר יֵשׁ בּוֹ גְּלִיּוֹן מִן הַצַּד וְכוּ' עכ"ל כ' מהרש"א נְקִטוּ ר"י מִשּׁוּם דְּלִר"ה אֵין לְכַתּוּב מִן הַצַּד רַק פְּתִיבַת יָד וְכוּ' ע"ש וְהָא דְּלֹא הוּק"ל גַּם לר"ה מְגַלְיוֹן שְׁלִמְעֵל' בְּדַהֲקָשׁוּ בְּסֻמוּף מִשּׁוּם דִּי"ל דְּלִיכ' גְּלִיּוֹן מְלִמְעֵל' אָבֵל מִן הַצַּד סָתָם שְׁטַר יֵשׁ בּוֹ גְּלִיּוֹן וּלְכַף עֲדִיפָא לְהוּ לְמִנְקֻט ר"י מִיְהוּ הָא לִיתָא דְּהָא לר"ה דְּחַתִּימוֹת הוּא בְּהַחֲלָק בֵּין הַתְּפִירוֹת וְא"כ יְכוּל לְכַתּוּב אַחֲרֵי הַפְּתֵב וּמֵאֵי דְּקָרוּ לִיהַּ הַתּוֹס' גְּלִיּוֹן הֵינּוּ לְגַבֵּי חַתִּימוֹת הַעֲדִים שְׁאַחֲרֵי הַשְּׁטַר הֵם חַתוּמִים וְהַפֵּל נִק' גְּלִיּוֹן מֵהַ שְׁלִמְעֵלָה מֵהֶם אֲלֵא י"ל דְּקוֹשְׁיָתָם מְגַלְיוֹן בְּסֻמוּף אֵינָהּ אֲלֵא אֵי חַתִּימֵי הַעֲדִים בְּשִׁטָּה אַחַת זֶה בְּצַד זֶה אָבֵל אֵי זֶה אַח"ז פֶּל אַחַת בְּתִפְרָה אַחַת א"כ הַעֲדִים רְחוּקִים זֶה מִזֶּה וְאֵי

כותב בגליון שלמעלה לא חתים עליה אלא ע"א ולבד נקטו ר"י ודע דמ"ש התוס' בסמוך בתי
קושני' לר"ה גיזו או טאיט לא קאי גיזו אלא אמן הצד אבל שלמעלה ל"מ גיזו ליה: בד"ה פשוט
וכו' טעמא שמה יעשונו מקושר וכו' עכ"ל וטעמא דמקושר שעשה עידיו מתוכו פסול משום
חששא דקאמר רבי לקמן דאינו דומה זמנו של זה וכו' דס"ל לת"ק פותבין שובר ורחב"ג ס"ל
אין פותבין שובר פדלקמן ורחב"ג דקאמ' מפני שיכול לעשותו פשוט לאו טעמא למילתיה קאמר
דבאין פותבין שובר סגי אלא ה"ק לת"ק יכול לעשותו פשוט דאין פותבין שובר: בד"ה מקושר
שפתבו וכו' ואם נאמר פאן שנידון כפשוט וכו' עכ"ל וכיון שנידון כפשוט ודאי שפוטב הזמן
כפשוט ולא כמקושר וע"ז מק' דא"כ מאי פריה רבי לקמן הא אינו פוטב הזמן אלא כפשוט ותי
דמתני' מיירי בשפוטב זמנו כמקושר דאע"ג דדינא הוא למכתב כפשוט מ"מ מתני' מיירי בשפוטב
כמקושר ומשמע ליה לרבי דמיירי בשפוטב כמקושר מדקתני מקוש' שפוטב עידיו וכו' משמע
דאינו מחולק משאר מקושר אלא בעדים אבל לעולם דינא הוא דלכתחילה מקושר שעידיו מתוכו
פותבין זמנו כפשוט כיון דדיינינו ליה כפשוט ולפי תי' זה של התוס' אנדא לה הוכחתם לעיל
בדיבור הקודם מרחב"ג דדי"ל דדוקא מקושר שפוטב עידיו מתוכו הוא דלא עביד ליה חלק
כפשוט כמו לענין זמן: בא"ד שובר בלא זמן או זמן שפוטב בשטר שפיון שהיה מקושר שעידיו
מתוכו וכו' כצ"ל ר"ל דכיון שעידיו מתוכו כפשוט סבר שלא איחרוהו: ע"ב גמ' בדרע"ק ורפנן
וכו' ק' הא רע"ק ורפנן בקרא דד"נ מיירי והכא בקרא דיקום דבר דד"מ מיירי ואמאי לא ילפי'
מד"נ ממשפט אחד כמ"ש התוס' במכות ריש דף ו' ועיין להתוס' ר"פ אד"מ ע"ש: דף קס"א ע"א
גמ' עדים ממטה למעלה חתימי במקנפצת פ' דחתימי מאחורי הכתב להיפך הכתב דהיינו שהופך
הגייר וחותם ראש החתימה כנגד ראש שיטה אחרונה ע"ה ואי קשיא לפ"ז מאי פריה דילמא
אתרמי ריעותא וכו' וגיזו לראובן וכו' נימא דכל החתימה בשיטה אחרונה דחתיים בשיטה אחרונה
ראובן בן יעקב וכי גיזו הפל י"ל דזה נכלל בכלל שינויא דמר זוטרא דבסמוך והא דהוצרף
לפ' במקו' שם בשינויא דמר זוטרא שכל העדים חתומים בשיטה אחרונה ע"ש היינו פי היכי דלא
תקשה דילמא גיזו שיטה אחרונה עם חתימת העד הא וליתכשר בשאר עדים: תוס' בד"ה וניחוש
וכו' והיכי גיזו הא יהא פסול וכו' עכ"ל הא דלא הוק"ל מאי ריעותא יש בשיטה אחרונה כיון דאין
למידין ממנה משום דחובתו למידין כמ"ש התוס' לקמן דקס"ב ע"ב בסד"ה לפי ע"ש: ע"ב
רשב"ם בד"ה מר זוטרא וכו' מתני' כר"ה דייקא וכו' לא יתכן לעשות המקושר פשוט וכו' עכ"ל
מקשים אמאי לא ק"ל ברישא דמתני' פשוט שעשה עידיו מאחוריו פסול מאי איריא מאחוריו
אפילו מתוכו איחתימי ממטה למעלה פסול אלא ע"כ דפשוט שעשה עידיו מאחוריו והיינו כסד'
הפשוט אלא שעשאון מאחוריו ה"נ נפרש מדברי רחב"ג מקושר שעשה עידיו מתוכו היינו בסדר
הפשוט ומאי ק"ל ואין לתרץ דמשמע ליה דכל חד בדיניה פשוט שעשה עידיו מאחוריו היינו
בדרף הפשוט ומקושר שעשה עידיו מתוכו היינו בדרף המקושר דאפתי ק' מאי מק' בתר הכי
לר"ה כפשוט שעידיו מאחוריו שיכול לעשותו מקושר הא בדרף פשוט חתימי ע"כ נר' דמתניתין
בכל גוונא מיירי כפשוט שעידיו מאחוריו ומקושר שעידיו מתוכו בין דחתימי בדרף הפשוט בין
דחתימי בדרף המקושר וניחא הפל שפיר: תוס' בד"ה כל וכו' ולא נהירא דמהדר לתרוצי וכו'
עכ"ל והא דלא מפרשי לדברי מר זוטרא דמלמטה למעלה חתימי ולא ממעלה למטה משום
דלשון פלין דקאמי מר זוטרא משמע מלמעלה למטה: בד"ה וצריה וכו' אלא בגיטין דליכא רוב
תנאים וכו' עכ"ל והו"מ לאוקומי בלא לתר אלא דמשני שפיר במהדר וכמ"ש על ראיה דשטר
פרסאה דחתימי עליה סהדי ישראל: דף קס"ב ע"ב גמ' אלא מהא ליכא למשמ' מינה ולא אמרי'

נעשה לפשוט הבעיא די"ל דתנא גופיה מספק"ל וכמ"ש ה' פמ"א סי' אף מדברי הש"מ במציעא
ד"ל גבי בעיא דלצונרפו ולצונרקה לא משמע פן ע"ש: תוס' בד"ה נמצא וכו' דר"נ פסיק ה"תם
הלכה כר' וכו' עכ"ל דברים הללו אין פאן מקומם אלא בקונשיתם ועיין להתוס' שם במכות ע"ש:
דף קס"ג בא"ד וא"ת א"כ פשר וכו' עכ"ל לשון א"כ קשה להולמו גם בהרא"ש ליתיה: גמ' דין
עדים לאשרתא נמי אמרי ב"ד וכו' דא"צ ב"ד להזכיר באשרתא אופן הקיום דהיינו שפאו העדים
והעידו על חתימתן או עדים אחרים דא"כ הא מפנרש דלאו אטיוטא מסהדי אלא ע"כ דא"צ
לכתוב באשרתא אלא דנפק שטרך דנא ואשרנוהי דאז י"ל דאשרנוהי דלא טניט המלנה וכפ' מרן
סי' מ"ו דין ח' דמדינא א"צ להזכיר אופן הקיום ע"ש וא"צ למה שדחק הת"ח ע"ש: תוס' בד"ה
שיטה אחת וב' אורין וכו' דא"כ שיטה למאי חזא כדפ"ל עכ"ל אפי' להו"מ שכ' בד"ה שיטה
א"ש דכיון דב' שיטין היינו בשיעור ב' שיטין בלא אורין א"כ שיטה אחת דסיפא דברייתא היינו
כשיעור שיטה אחת בלא אורין א"כ שיטה אחת למאי חזא ודלא פמהרש"א ו"ל: בד"ה ר"י וכו'
אפי' בדיוטא ב' שיטין וכו' עכ"ל ל"ד אלא שיטה אחת דבכתב בשיטה א' ועדיו בשיטה אחת פסול
לר"י פדמסיק: ע"ב בד"ה שיטה וכו' מיהו אם חתמו בסוף שיטה וכו' שיכולין לזייף וכו' עכ"ל
אפי' למ"ש התוס' לעיל דחובתו למדין משיטה אחרונה לא חיישי' שפא הנה פתוב חובתו דמייירי
בשפתוב שריר וקיים וכן הוכיח ה' תומים סי' מ"ה סקי"א מדבריהם הללו דהיכא דכתוב שריר
וקיים אין למדין משיט' אחרונ' אפי' חובתו דלא פהש"ף ע"ש: דף קס"ד ע"א בד"ה גופה וכו'
וכ"ת הוא על הגייר ועדיו על המחק לא הוי פשר וכו' עכ"ל אין להקשות היכי אפשר לו' פן דא"כ
מאי פריף בסמוך אי עילאי מחק ליה נימא דכתב אנחנא מעילאי על המחק דכי מחק ליה הו"ל
נמחק ב"פ די"ל דמדקתני הוא על הגייר ועדיו על המחק משמע דעדיו לחוד על המחק אכל מה
שקודם לחתימתם הפל על הגייר ובכלל השטר הוא אבל פי מוקי בין עד לעד א"ש דבכלל עדיו
על המחק הוא דהא בין עד לעד הוא: בא"ד דילמא יכתוב ב' שיטות לפני העד וכו' עכ"ל כ'
מהרש"ל ויש לו פכר שטר בע"א ע"ש ולא ניחא ליה לפ' דשטר זה גופיה כותב לפני עד ראשון
ולפני עד שני והו' ב' שטרות כמ"ש מהרש"א משום דהתוספות על שאר שטרות קיימי דכתיבי
על הגייר ול"מ מחק: בא"ד ואין לו שיחתום וכו' עכ"ל הנה נ"ל להגיה שיחתום בשביל אהד
לאפוקי ממונא מחשוד ור"ל לכתוב שטר על חשוד דדינא הוא שפנגדו נוטל בע"א ונחו לזה דהא
בעי ליטבע ליטול מן החשוד אלא דזה אינו דאפתי י"ל דכתוב שיטרא בשם ראובן שהוא חשוד
לשמעון שהוא חשוד דבשניהם חשודים מתוך שאינו יכול ליטבע משלם: בא"ד דלמה יעשו
שטות זה וכו' עכ"ל עיין לה' תומים סי' מ"ה סקי"א מ"ש בזה: בא"ד וק' לפי רבי וכו' עכ"ל מ"ש
מהרש"א דלפי' ריב"ם א"ש דהא בין עד לעד ל"מ להרחיק ב' שיטות משמע דרבי חולק על
ריב"ם בזה אינו נר' פיון דהתוס' בדבור הוכיחו ד"ז מהגמ' וממה שהק' ר"י לריב"ם אין להוכיח
כלום די"ל דמתומים בשיטה אחת מקשה ולא ס"ד הא דלמה יעשו שטות זה וכו' ודברי התוס'
פאן בחתומים בשיטה אחת מייירי וכ"נ מ"ש אח"ז וכי בשופטני וכו' מיהו ממ"ש התוספות לעיל
בד"ה שיטה דבשטרות שיש להם גליון צריף שיחתמו זה תחת זה נר' דס"ל דב' שטרות בכל אהד
ע"א אין מצט' דלא כמ"ש התוס' בדבור זה: ע"ב בד"ה הניא וכו' וי"ל דאם אינו יודע וכו' עכ"ל
והניא אגב הנה נקטיה דאין בו שום חידוש דהא ודאי אפי' אינו יודע נזיר אחת דהא הריני נזיר
קאמר ולכך התוס' נקטו בקונשי' ובתירוץ הנה ולא נקטו הניא: דף קס"ה ע"א רשב"ם בד"ה
אמימ' וכו' דסתם מכשיר לגמרי משמע וכו' עכ"ל וממאי דלא מוקי מתני' סול לגבות ממשעבדי
אין להוכיח די"ל דגט דמתני' אפי' בגט מייירי דלא שייף ביה משעבדי וע"כ דפסול לגמרי קאמר:

תוס' בד"ה אָמַר וכו' וְלִהְיֶינָהּ כְּשֶׁר נָמִי לְאִמְיָר שְׁהָרִי וכו' עכ"ל וְהָא דְלָא מוֹקִי מִתְּנִי לְאִמְיָר בַּא' בְּכֶתֶב וּבַא' בַּע"פ שְׁהוּרָה לְפָנָיו דַּא"כ אִפִּי שְׁנִיָּהֶם בְּכֶתֶב וּמִתְּנִי לָא בְּב' שְׁטָרוֹת אֲלָא בִּשְׁט' א' פְּדִמְשָׁמ' לִישְׁנָן דְּמִתְּנִי וַא"צ לַמ"ש מְהֵרָשָׁא ו"ל: ע"ב בד"ה מַה וְכו' אוּ שְׁפִתְבוּ קְרוּב אוּ פְּסוּל עכ"ל וּלְפ"ז גַּם בְּמִקְנָשָׁר פֶּן הוּא וְאַפְּי לְמ"ד בְּגִיטִין ס"פ הַזּוֹרֵק דְּקְרוּב פְּשָׁר לְהַשְׁלִים בְּגִט מְקִנָּשָׁר בְּעֵדָיו ג' הוּא דְּנִקָּא בְּחֵתִים הַקְּרוּב עִם הַב' אֲבָל בְּכֶתֶב סוּפֵר קְרוּב וּב' עֵדִים חֲתוּמִים פְּסוּל וְאַפְּי כְּתַב פְּשָׁר פְּסוּל דְּהָא בַּעֲדֵי עֵדָיו מְאַחֲזֵרֵי בְּמִקְנָשָׁר: בד"ה אִימָא וְכו' וּמ"ש נְסָכָא וְכו' עכ"ל וְנֵר דְּתַרְתִּי מִק' וְכִי נְסָכָא פְּחוּתָהּ וְעוֹד דְּמֵאֵי פְּרִיָּה נִימָא דְּהֵינְנוּ מַה שְׁיִרְצָה דְּקִתְּנִי מִיְהוּ מְהֵרָשָׁא שְׁם בְּכֶתֶבּוֹת לָא הֲבִין פֶּן ע"ש נְכָאן בַּסֵּה"ד כ' מַה שִׁי"ל מֵאֵי פְּרִיָּה וְאִימָא נְסָכָא וְאִימָא פְּרִיָּטִי נִימָא דְּהֵינְנוּ מַה שְׁיִרְצָה וְכו' ע"ש מ"ש מֵאֵי פְּרִיָּה וְאִימָא נְסָכָא ע"כ דְּכִנְנָתוּ לַס"ד דְּהַתּוֹס' דְּלִפִּי תִי לְק"מ וְלָא יִדְעָנָא אִמְאֵי לָא נִיחָא לִיהֵלֵף דְּהֵינְנוּ קְוִשְׁנִי הַתּוֹס' עֲצָמָה וְכִדְכֶתִי: דָּף קס"ו ע"א בד"ה אָמַר וְכו' הִיכָא דְּתַפְס ל"מ וְכו' עכ"ל וְזֶהָב בְּדִינָרִין אִפִּי תַּפְס מְפָקִי מִיְגִיָּה דְּכִינּוֹן דִּינֵד בַּעַל הַשְּׁטָר עַל הַתְּחִתּוֹנָה הֵנִי בְּסַפֵּק כַּצ"ל לַפ"ד הַתּוֹס' הִלְלוּ דְּהָא זֶהָב בְּדִינָרִין סִיפָא דְּהָא בְּרִיָּתָא הִיא וְהָא דְּאִמְרִי בְּמִצִּיעָא דְּק"י ע"א גְּבִי מְלֻנָּה אֹמֵר ה' הַפְּיִרוֹת בְּחֻזְקָת אוֹכְלֵיהֶן שְׁאֵנִי הֵתֵם דְּתַפְס קוֹדֵם שְׁבָא לַב"ד ע"ש בְּפִירָשׁ: בד"ה נְכָנְס וְכו' מְשוּם ב"ת הֵיזֵי דוֹחֲקוֹת וְכו' עכ"ל ע"מ"ש בְּחֻזְדוּשִׁי בְּמַס' ר"ה דָּף ו' ע"ב ע"ש: ע"ב גַּמ' א"ד שְׁתֵּי מְאָה פְּרִיָּטִי לִפְנֵי ר"ת דְּאִסְתִּירִי פְּלָגָא דְּזוּזָא נִיחָא דְּלָא נִקְט בְּבַעֲיָא א"ד מְאָה זוּזֵי מְשוּם דְּפִשִׁיט"ל דִּינֵד בַּעַל הַשְּׁטָר עַל הַתְּחִתּוֹנָה אֲלָא דַּמְבַּע"ל שְׁמָא מְאָה אִסְתִּירִי מְשוּם דְּפְרִיָּטִי אִסּוּכִי מְסַפֵּן לְהוּ א"ד לָא אִמְרִי אִסּוּכִי אֲבָל לְפִירָשְׁב"ם דְּאִסְתִּירִי סְלָעִים קְשִׁיָּא אִמְאֵי לָא בְּעֵי צַד ג' א"ד מְאָה זוּזֵי וִי"ל דַּמְבַּע"ל אִי אִמְרִי אִסּוּכִי אֲלָא דַּס"ל דְּאִי אִמְרִי אִסּוּכִי גַּם זוּזֵי אִסּוּכִי פְּקוּשְׁנִי הַתּוֹס' וַא"כ אִי אִמְרִי אִסּוּכִי ע"כ מְאָה אִסְתִּירִי וְאִי לָא אִמְרִי אִסּוּכִי הֵנִי מְאָה פְּרִיָּטִי דִּינֵד בַּעַל הַשְּׁטָר עַל הַתְּחִתּוֹנָה וּפְשִׁיט לִיָּה דְּדוּקָא פְּרִיָּטִי הוּא דְּאִמְרִי אִסּוּכִי: דָּף קס"ז ע"א תוֹס' בד"ה וּמְשַׁנֵּי וְכו' וּר"ת הֵיזֵה גוֹרֵס בְּסוּפֵ' וְכו' עכ"ל צ"ל דְּלָא ס"ל כְּפִירָשְׁב"ם דְּאִסְתִּירִי לְחוּד וְאִסְתִּירָא לְחוּד דְּלְפִירָשְׁב"ם גִּירֵסַת ר"ת בְּסוּפָה לָא מְכַרְעָא מִיָּדִי דְּהֵיָא דְּסוּפָה אִסְתִּירָא הִיא: בד"ה אַע"פ וְכו' וְאוּר"י דְּלָא מְקַדִּים וְכו' עכ"ל הָא דְּלָא סְגִי לְתַרְזַן דְּדוּקָא בְּאִיתְרַע הוּא דְּחִיָּשִׁי מְשוּם דְּפְרִיָּה הֵתֵם אִמְתְּנִי דְּכוֹתְבִין שְׁטָר לְלוּנָה וְכו' וְלִיחּוּשׁ וְכו' וְנִהְיִיאוּהוּ הַתּוֹס' הָרִי דְּחִיָּשִׁי אֲפִילוּ דְּלָא אִיתְרַע וְע"כ הֵנְצָרְכוּ לוֹ דְּלָא מְקַדִּים וְכו': ע"ב מִתְּנִי נְאִין כּוֹתְבִין לְלוּקֵחַ עַד שְׁיָהָא מוֹכֵר עִמּוֹ כ' הֶרְמֵב"ן בְּחִי דְּפְשִׁיטָא הִיא אֲלָא אַגְב רִישָׁא א"נ בְּקִנּוּ מִיָּדוּ שְׁלָא בְּפָנֵי הַלוּקֵחַ וְקַמ"ל דְּלָא אִמְרִי סְתָם קִנְיָן לְכַתִּיבָה עוֹמֵד הִיכָא דְּהַקְנֵן שְׁלָא בְּפָנֵי א"נ אֲפְשִׁיטִי זְיִיר וְלָא נִיחָא לִיָּה דְּלִמְסוֹר שְׁיִטְרָא עַד דְּשִׁקִּיל לְדָמֵי וּמִיָּהוּ זָכָה זֶה בְּמִקְחוֹ מְחַמַּת הַקְנֵן ע"ש וּנ"מ בֵּין ב' הַתִּי שְׁטָר מִתְּנָה דְּלִיכָא דְּמִי וְהֶרְשָׁב"א בְּתִשׁוּ' ח"ב ס' ש"ח הַשִּׁיב לְשׂוֹאֵל שֶׁהָק' לוֹ ע"ד הֶרְמֵב"ן הָא קו"ל זְכִין לְאֵדָם שְׁלָא בְּפָנֵי וְהַשִּׁיב לוֹ הֵלָא כ' הֶרְמֵב"ן אֲפְשִׁיטִי זְיִיר לִיָּה וּמ"מ זָכָה זֶה בְּמִקְחוֹ מְחַמַּת הַקְנֵן וְאִין עֲנֵן זֶה לְזָכִיָּה ע"ש וּר"ל פִּינּוֹן דְּכֶתִי ב' כְּתַב דְּזָכָה בְּמִקְחוֹ דְּזָכִין לוֹ שְׁלָא בְּפָנֵי אֲלָא דְּלָא יִחְתְּמוּ עַד שְׁיִתְּנוּ הַדָּמִים גַּם בְּתִי הָא דְּשְׁלָא בְּפָנֵי לָא אִמְרִי סְתָם קִנְיָן לְכַתִּיבָה עוֹמֵד הֵינְנוּ לְעֵנֵן שְׁלָא יִחְתְּמוּ לוֹ אֲבָל מ"מ זָכָה זֶה בְּמִקְחוֹ מְחַמַּת הַקְנֵן אֲלָא שְׁאִין כּוֹתְבִין לוֹ וַא"כ אִין זֶה עֲנֵן לְזָכִיָּה דְּהָא זָכָה הוּא בְּשִׁדָּה מְחַמַּת הַקְנֵן: רְשָׁב"ם ד"ה אָמַר לָהּ וְכו' הַתְּחִתּוּמִים עִמִּי וְכו' עכ"ל מְשַׁמַּע דִּישׁ שְׁנַיִם אַחֲרַיִם חֲתוּמִים מְלַבֵּד ר"י וְק' אִפִּי ר"י אִינוּ חוֹזֵר וּמַגִּיד לְיִתְכַּשֵּׁר בְּהַגְנָה עֵדִים וְצ"ל דְּחַד מִנֵּיהֶוּ קְרוּב וְחֶתִי עֲמָהֶם בְּגוֹנוֹנָא דְּמִיתְכַּשֵּׁר בְּשָׂאָר שְׁטָרוֹת וּמ"מ לָא יִדְעָנָא מִי הַכְּרִיחוּ לַפ' פֶּן דְּחֵתִים עֲמָהֶם קְרוּב: דָּף קס"ח ע"א בד"ה צ"מ וְכו' הַשְּׁתָא דְּקִדְקִיתִי יָפָה סְמְכִי עֲלֵיהָ.

וכו' עכ"ל נר' מדבריו דסמכי על ר"י שהוא בעצמו הכיר את"כ שהיא היא וכו"נ מדבריו בדיבור שאח"ז וכן נר' מדברי התוס' בד"ה פינון אבל מדברי הרא"ש שהוכיח מפאן דקרוב פשר לעדי הפרה ע"ש נר' דר"י לא נתאמת אצלו אלא מפח עדי ההפדה הוא דמכשרי' ליה נאי ר"י מכחיש לא היו נאמנים עדי ההכר' פינון שהם קרובים ולכן אי לאו דצ"מ הוא לאו אורחיה למידק לא הנה מכשרי' ליה ולפי שיטה זו ל"ק קוש' התוספות: תוס' בד"ה אמר וכו' ומה"ט נמי א"ש לר"נ עכ"ל ומה שהקוזירו מניומי היינו דאפי' בשעת מתן מעות ל"ק אבל לאחר מתן מעות אה"נ דרבה בר אבנה הקוזירו בלא מניומי ומ"ש התוס' ל לעיל מזה בתירוץ דתפס ומה"ט א"ש לר"נ וכו' לרונקא כ"כ דלפום האי שינוי דתפיס א"ש דלא חזה פלל אפי' בלאחר מתן מעות אלא ע"י מניומי וע"ש בתוס': בד"ה מעמיד וכו' ולא כפירשב"ם שהעדים עושין אותו עכ"ל וצ"ל לפירשב"ם דעושים אותו העדים או הדיינים דהא קתני בבבביתא במושב תלתא וכו' פלוני ופלוני ופלוני משמע דדיינים עבדי ליה ועיין בהרא"ש ז"ל: ע"ב פירשב"ם בד"ה אבד וכו' שאין לו עדים שאבד ממנו וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"ל ומהרש"א בזה ואפתי דברי רשב"ם תמוהים דמהגמ' בפ"ב דכתובות דט"ז מבואר דאפי' יש עדים שאבד חיישי' דילמא מצאו וכבר תמה עליו בזה הרא"ש בתשו' פלל צ"ד סי' ה' ע"ש מ"ש ועיין להתוס' לקמן דקע"א ע"א בד"ה כותבין ע"ש ודברי הש"ך סי' מ"א בזה אינם מובנים: תוס' בד"ה אבל וכו' תימה לר"י שפל מוכר וכו' למ"ד א"צ להביא ראיה וכו' עכ"ל ק' הא כבר כתבו דבכה"ג לכ"ע א"צ לה"ר משום דלפקדון לא חיישי' וכו' וי"ל דדוקא בלא הקוזיק הוא דלא חיישי' לפקדון דדילמא פביש שטרך וכו' אבל הכא דמייירי בהקוזיק ג"ש לא מצוי פביש שטרך דהא מביא לוקח עדי חזקה ולמ"ד צריף לה"ר רשב"ג מודה דכותבין בהקוזיק ביה ג"ש: דף קס"ט ע"א גמ' א"כ נפיש עליה בעלי דינין וכו' יל"ד אפתי למ"ל יטרון עכשיו מלוקח ב' בשטר אחד ואחר שלש שנים יטרון בשטר ב' ע"י עדים שטרך ממנו הב"ח זה ג' שנים דהשתא לאו בבת אחת הם דלפשו עליה בע"ד וי"ל דכיון דטרך ממנו הב"ח זה זמן מרובה חוששין הלקוחות שזה שפא לטרון מהם שפא פרע לו המוכר וזוי וחוזרין אצל המוכר והמוכר יודע שכבר טרף מלקוחות אחרים שהרי אותם הלקוחות שטרך מהם בראשונה חזרו על המוכר ודוקא בזמן מועט הוא דאמרי' לקמן דמאן דמסיק ארעא בזוי לא מפייס מיהו אפתי ק' שפא טורף מלקוחות שלא באחריות שאין חוזרין על המוכר ויש ליישב: ע"ב גמ' אמר ר"נ דכתב הכי וכו' הגד"ת שער נ"ז ח"ב הק' למ"ד לעיל דמ"ד ע"ב דאפי' שלא באחריות דוקא אם טרפה ממנו ב"ח אבל טרפה נגזל חוזר עליו אפתי שפא יטרון נאי' פתבין ליה שטרך אפי' שלא באחריות ותי' דכיון דכתב ליה האי לישנא והוא לישנא דב"ד אין חשש וכו' ע"ש והיינו לר"נ דכתבי הכי לישנא אבל לר"א דלא פתבי פלל משום דאחריות לאו ט"ס א"כ אינו מוכח מהשטר דב"ד פתבו לו ואפתי ק' מנ"ל לרפרם דר"נ ס"ל אחריות ט"ס דילמ' לעולם אחריות לאו ט"ס ואצט' למכתב ליה האי לישנא משום חששא דנגזל ע"כ נראה דברייתא ל"ק למ"ד דאף ע"ג דשלא באחריות אם טרפה נגזל חוזר עליו די"ל דכתבי בפ' אפי' אחריות דנגזל א"ח עליו אבל ר"נ לא הזכיר אחריות דנגזל ע"כ דס"ל כמ"ד לעיל דשלא.

באחריות אחריו דנגזל א"ח עליו ודייק שפיר רפרם ז"א אחריות ט"ס הוא: שם ר"א אחריות וכו' התוס' בפ"ק דמציעא די"ד ע"א כ' דבנכתב סתם אם נמצאת גזולה חוזר עליו לכ"ע ע"ש והיינו לשמואל דס"ל בהלואה אחריות ט"ס ובנמצאת גזולה הוי כמו הלואה אבל ר"א מוקי הברייתא כמ"ד אחריות לאו ט"ס אפי' בהלואה: רשב"ם בד"ה רבי וכו' וגם הקוזיקי בשדה ג"ש וכו' עכ"ל צ"ע מה ענין חזקת ג"ש בזה הא לפי אוקמתא הלזו החזקה היא של קנין וכדפירשב"ם

בסמוך דבאמר ליה לה חזק וקנה וקרקע נקנית בתורה מיז וא"צ שהות זמן: דף ק"ע ע"ב בד"ה ואל ירע וכו' פדי שיכוף לפורעו עכ"ל הוצרה לזה לס"ד דלקמן דלא פריה וקא ר"י מזמן א' קא' אלא אסיפא דברייך' ולא פריה אמתני' לפום מאי דמוקמי' לה מזמן א' אבל למאי דמסיק דר"י לא ידע אי ר"י מזמן א' או מזמן ב' י"ל דלא יורע פחו דקתני היינו אי מזמן ב' קאמר דמפסיד המלנה הזמן והרמב"ן ו"ל בחי' פי' דכה יפה ללנה פשלא יורע פחו דמלנה בהפסיד הזמן דאי מפסיד הזמן לא יקבל ממנו פירעון מקצת ע"ש וזה בני יעקב די"ז הקשה עליו הא בע"כ דמלנה לקבל הפירעון על יד ע"י פדאמרי' בפ' האנמיני האי מאן דמסיק זויי בתבריה ופרע ליה זויא זויא פירעון הוי ע"ש ולק"מ דהכא דיש לו המלנה הפסד בזמן ביזו לעכב הפירעון זויא זויא וקתם מיירי בכותב שובר או לפי המסקנא דכותבין מזמן א' וקא דלא ניחא ליה להרמב"ן לפ' דכה יפה ללנה פשלא יורע פחו דמלנה דמשתנה ממלנה גדולה למלנה קטנה כמ"ש הוא בעצמו לקמן בגמ' דמשני ה"ק ר"י לר' יאודה וכו' ע"ש משום דלא שינה יפוי בזה דבע"כ מקבל הפירעון אפי' אי משתנה למלנה קטנה ודוקא בהפסד הזמן הוא דמעכב הפירעון מקצת וכדכתי': דף קע"א ע"א בד"ה שאם וכו' ואמאי פסול וכו' עכ"ל אע"ג דאפי' נימא דטעו נפיק מיניה חורבא מ"מ פיון דנכתב בכשרות אלא דטעו לא נפסל השטר משום דנפיק מיניה חורבא ודוקא בנתפוננו לאחרו הוא דפוסלו חכמים ואע"ג לעיל דצ"ד ע"ב בד"ה ונחכמים כ' התוס' גבי מוקדמין דטעו בשנות המלה ופסלו אותם חכמים שאני התם דגזרי' שמה יגבה מזמן א' משא"כ ה"כא דליכא השתא שום חשש בגוף השטר אלא דחיישי' שמה יפרעו ויכתוב שובר ול"ד לחורבא דהתם: ע"ב גמ' דכל אימת דנפיק לרעה וכו' משמע מהכא דא"צ לכתוב בשובר זמן השטר ועיין להרא"ש בתשו' ריש פ"ל ע"ו דלמד ד"ז מב' יוסף ו' שמעון ע"ש וי"ל משום עידי השטר הוא דהוצרה ללמוד מב' יוסף בן שמעון ועיין לה' פרי הארץ סי': דף קע"ב ע"א גמ' תרי בני חמשין חמשין לא משוינו ליה מ"ט וכו' ה' צמח צדק הוכיח מפאן דהא דקי"ל דאם יצאו עליו שטרי חוב שזמנם ביום אחד ואין לו פדי לפרוע לכולן דחולקין בשנה חלוקה דגברי דאם יש לאחד מבע"ח תרי.

שטרי אינו נחשב אלא לאחד דאם איתא דנחשב לתרי גברי פיון דאית ליה תרי שיטרי למ"ל טעמא דניחא להו לתרוניהו הא אפי' המלנה והלנה רוצים לחלוק אותם בתרי שיטרי אין שומעין להם דשמה יש עליו בע"ח דזמנם ביום אחד ואיכא פסידא דידהו ע"י חלוקא לתרי שיטרי דנוטל ב' חלקים ואין לו' דניחא ליה למנקט האי טעמא משום מימרא שנייה פיון דנ"מ אפי' שניהם רוצים ושוב דחה דהכא בכותב בתרי שטרי של חמשין חמשין מזמן שני דמרצון שניהם כותבין דהא יש עליו חובות אחרים הם קודמין בין דזמנם של אלו מאןחר ע"ש וליתא דאפתי איכא פסידא דב"ח לענין מה שקנה אחרי כן דיד פולן שנה בו ואין בו דין קדימה דאקני הוא ושעבוד פולן חייגל בב"א בשעה שקנה וע"י חלוקה דתרי שיטרי נוטל ב' חלקים ומפסדי הב"ח ועיין למהרימ"ט בכתובות דצ"ג דפשיט"ל דבכה"ג הוי בתרי גברי והקשה מסוגיין פי קושניין גם הפרישה בסי' נ"ג הק' פן וע"ש מה שתי': רשפ"ם בד"ה להנה וכו' אבל בשיטרי מלנה וכו' עכ"ל דבריו סתראי למ"ש לעיל דקי"ז ע"ב ועיין מה שפכתתי שם ועיין לה' בני יעקב ד"מ ע"ש: דף קע"ג ע"א גמ' תנא דידן סבר כותבין שטר ללנה וכו' רשפ"ם במתני' פי' דאין מוציאין זע"ז משום דיכול לטעון היית חייב לי וכשפרעתי החזרתני לה שטר ע"ש והוא היפה שמעתיין דטעמא משום דכותבין שטר ללנה.

וכו' ולתנא דברייך דאין כותבין לא חייש להחזרתני לה גם דברי רשפ"ם בשמעתיין בד"ה זמנין שכ' פסבור וכו' והוא אינו יודע מה ששנינו וכו' תמוהים דהא אחר ששנינו משנתנו לא יכתוב

לרמות גם ק' בגמ' אמאי לא תיקנו להפך דאין כותבין אלא א"כ מלוה עמו ומוציאין שטרין זע"ז
ונ"ל לישב הפל דהאי דהחזרתיו לה שכ' במשנתנו אינו אלא אם טען פה אבל אם לא טען אלא
להד"מ לא מהימני' ליה במגו דאי בעי אמר החזרתני כשפרעתני דאין הטענו' שוות דלא שכיח
הוא דכשפרעו הי"ל לקורעו וכה"ג לא הוי מגו וכמ"ש התוס' בכתובות די"ח ע"ב ע"ש ומשמע
ליה להגמ' דמתני' דקתני אין מוציאין זע"ז בכל גוונא אפי' לא טען אלא להד"מ וע"ז קאמר
דטעמא הוא דכותבין שטר ללוה ומאי דלא תיקנו להפך דאין כותבין ומוציאין משום פיון דבלא"ה
אי טען החזרה אין מוציאין ולכך ניחא להו לחכמים להשוות דבריהם דבכל ענין אין מוציאין
ולכך תי' דאין מוציאין וכותבין וזהו פונת רשב"ם במשנה לישב אמאי לא תיקנו להפך ומשום
דק"ל היכי אמרי' דאזיל לגבי סופר וכותב ברמאות הא פיון דמצי טעין ליה כשפרעת החזרתני
לא אזיל לכתוב ברמאות על מגן לזה כ' רשב"ם הקא שאינו יודע דאין מוציאין כשטוען החזרתני
וברייטא דקתני מוציאין זע"ז באינו טוען מיירי ועיין לטוש"ע סי' מ"ט ולהב"ח והש"ך שם ועיין
בס' כתובה בסופו בלקוטיו למכילתין מ"ש בשוב דברי רשב"ם במתני' ע"כ: רשב"ם בד"ה אמאי
קמפלגי פיון דלאו בחיישי' לנפילה פליגי עכ"ל משמעות דבריו דמתני' וברייטא לחודייהו לא
קשיין די"ל דפליגי באי חיישי' לנפילה אבל ממאי דקאמר לנפילה לא חיישי' ומנא תימרא וכו'
משמע דליכא מאן דפליג בהכי ולהכי פריה במאי קמפלגי ועיין במהרש"א בתוס' בד"ה אלא:
ע"ב גמ' מתקיף לה ר"ח הא קבלנות היא וכו' עיין ברש"י ר"פ הנושא שכ' דנ"ל מקרא דאנכי
אערכנו דלא כמסקנא דשמעתין גם מרן בב"י סי' קכ"ט כ"כ וע"ש להפרישה ועיין להרמ"ה
בשמעתין שכ' דר"ח הוא דאתקיף האי אתקפתא דלרבה לקמן דס"ל דתן לו ואני ערב הוי ערב
לא פריה מידי ע"ש איברא דק' על דברי הרמ"ה דר' יצחק לקמן ס"ל דכה"ג הוי ערב ואיהו גופיה
מיתי האי קרא דלקח בגדו ואין לו' דר"י לא אמר דכה"ג הוי ערב אלא אחר דקי"ל ערב משתעבד
מקרא דלקח בגדו אבל אי לא"ה ע"כ קרא דאנכי אערכנו קבלן הוי דא"כ גם לרבה נימא הכי
שו"ר לה' שער אפרים דק"ט שכ' פדברי הרמ"ה לתרץ דברי הב"י והוק"ל הא דר"י ע"ש מ"ש:
עוד בגמ' לר"י דאמר אסמכתא ל"ק וכו' וקראי דנ"ל מנייהו ערב דלעיל מוקי להו בקנין לפני
ב"ד חשוב דבכה"ג אסמכתא קניא לכ"ע: דף קע"ד ע"א תוס' בד"ה ואם וכו' ועו"ק פיון דמוקי
וכו' עכ"ל דכיון רר"פ ור"ה קנימי אעובד' דההוא ערבא וע"כ דלא הוה חייב מודה מדחייש ר"ה
לצרכי וא"כ ר"פ אמאי הוצרך לטעמא דמצנה הא אפי' בגדולי' לא מחייבי פיון דאין חייב מודה
ול"ק מ"ש מהרש"א: ע"ב בא"ד פיר"י דהיינו מלוה ע"פ וכו' עכ"ל דלפירוש"ם ניחא דר"פ פאן
מיירי במלוה בע"פ ומאי דאמרי' בב"ד מצנה על היתומים היינו בשטר ומאי דאמרי' מלוה ע"פ
גובה מן היורשין היינו בגדולים אבל לפיר"י לא מיתוקמא ההיא דמצנה אפי' בשטר ואי בגדולים
כופין ולא מצנה ותי' דמיתוקמ' אפי' במלוה ע"פ ובמטלטלין וההיא דגובה מן היורשין במקרקעי
וכולהו בגדולים וא"צ למ"ש מהרש"א: פירוש"ם בד"ה ואם כתב וכו' אלא חוב וכו' עכ"ל היינו
לפי' הא"נ שכ' לעיל דל"ג ע"א בעובדא דרבה בר שרשום אבל לפירוש קמא שם אפי' מלוה
בשטר מצנה הוא דאיכא ע"ש: גמ' ואבע"א אבא לגבי בריה וכו' לפ"ז מיתוקמא בערב ממש וכ"כ
הרמ"ה וכ"נ מדברי התוס' בד"ה בר שכ' דרשב"ג נמי מיירי באבא לגבי בריה והיינו דמשמע
להו דרשב"ג בערב ממש קאמר דאי בקבלן לא הוו צריכי להכי וע"ש במהרש"א ו"ל: שם גמ'
וכי אדם עושה קנוניא על בניו וכו' מקשי' נוקמה לדר"ה בתבעו או בהודה דרף הודאה.

או דאמר אתם עדי דלא אמרי' להשביע וכמ"ש הרי"ף לקמן במימרא דרבה ונ"ל דבהקדיש פל
נכסיו אפי' תבעו וכינצא אמרי' להשביע דלא איכפת ליה אי תבעי ליה פיון דאין לו נכסיו עכשיו

ונוטלין מן ההקדש ודוקא בלא הקדיש נכסיו הוא דלא אמרי להשביע בהנה גונוי דגרא הוא שפא תבעי ליה בדינא ומפסדי ליה אבל בהקדיש כל נכסיו לא איכפת ליה ולא אסיק אדעתיה אי מתעשר למחר ותבעי ליה וכמ"ש התוס' לעיל דמ"ה ע"א גבי נוגע בעדות: גמ' ה"מ ישאל וכו' מפאן הוכיח ה' מעשה חייא בתשו' סי' ב' דעיקר שבועת אלמנה היא דצריי אבל מחילה ודומה לה מדין גלגול הוא שחרי קא' הגמ' דבנכרי דליכא התפסת צריי וליכא למיחש למידי ואי איתא הא מ"מ חיישי למחילה ע"ש ונר' דאין מפאן שום ראיה דלענן גביה ודאי לא מעפב הגבייה אששא דמחיל' אבל לגבי שבועת אלמנה אה"נ דמזקקי לה שבועה וכמ"ש מהר"ם בתשו' השנייכים לס' משפטים סי' ו' דבקל רמו רבנן שבועה פדאשפחן טובא וכו' וכ"כ הר"א ש"ב כ"ק דמכילתין ועיין להמש"ל בפ"א מה' מו"ל במ"ש ע"ד מהרש"ך והכא לענן גביה מיירי דאי חיישי למחיל' לא גבי עד דגדלי: תוס' בד"ה ש"מ וכו' דאי חוזר פמו במתנתו וכו' עכ"ל כצ"ל ור"ל פמו מתנ' ש"מ דל"ד אם עמד אלא אפי' בעודו ש"מ חוו' ועיין לעיל דקנ"א ע"א: בד"ה אדם וכו' אע"ג דבריא אי לא טעין טעני' ליה וכו' בפ"ז איתא בהקדא דמשטר לא טעני' ע"ש וס"ל להתוס' והיינו לא טעין כלל אבל אי טעין איני חייב לה אנו טענינו ליה משטה ועיין להש"ך סי' פ"א ס"ק יו"ד ע"ש: דף קע"ה ע"א רשב"ם בד"ה ופרכי' וכו' עד לאחר מותו וכו' עכ"ל דבריו תמוהים דא"כ מאי פריה מרו"ש דאמרי מלנה ע"פ אין גובה מן היורשין הא מניה הוא דגבי דלאחר מיתה ת"ל דמצוה לקיים ד"ה ונ"ל דס"ל לרשב"ם דירשין זוכין בירוששה עם גמר מיתה ולא לאחר מיתה וכן יש להוכיח מהגמ' לעיל דף ל"ז ע"א דפליגי אבני נרבא דאבני סבר דמתנת ש"מ זוכה עם גמר מיתה ורבא ס"ל לאחר מיתה והשתא לאבני ע"כ דירוששה זוכה עם גמר מיתה דהא מתנת ש"מ בירוששה שויה רבנן ובנדאי לא העדיפוה בירוששה וא"כ אפי' רבא ע"כ דמודה בירוששה דאל"ה ליפלגו בירוששה גופה אלא ע"כ בירוששה דאורייתא כ"ע מודו דעם גמר מיתה זוכין ובמתנת ש"מ דרבנן ס"ל לרבא דלא תיקנוה רבנן אלא לאחר מיתה דאומדנא היא כמ"ש שם רשב"ם ע"ש ואע"ג דאמרינו לעיל דקמ"ט ע"א גבי עובדא דאיסור גיורא אי במתנת ש"מ בירוששה שויה רבנן כל דליתיה בירוששה דמשמע הא איתיה בירוששה הנה זכי ולא אמרי דזוכה רבא מן ההפקר עם גמר מיתה קודם זכיית המקבל מתנה דאינו אלא לאחר מיתה י"ל דגם גבי זכיה אינו זוכה אלא לאחר מיתה ודוקא ירוששה דממילא קא אתיא הוא דזכו עם גמר מיתה ומעתה פריה הגמ' שפיר דאמר תנו נותנין משמע אפי' עדיין לא מת ועם גמר מיתה זכו היורשין ומלנה ע"פ אינה גובה מן היורשין ועיין בתשו' ר' בצלאל סי' י"א ע"ש: תוס' בד"ה הא דמקוניים וכו' מ"ל משתעבד לגבוה מ"ל משתעבד להדיוט וכו' עכ"ל מפאן מוכח דפי' משועבדין היינו מכורין ולא משועבדין לב"ח כאשר כתב מר"ן בב"י רס"י ט"ל בד"ה חזר וכו' ואפילו הם יכולין לו' פרענו וכו' עכ"ל ומש"ה נאמנים לו' שאמר להם אביהם שפרע מיגו דאי בעו אמרי פרענו אנו ואע"ג דכשאמרין פרענו הרי הב"ח מפיר בשקרום וכשאמרין שאביהם אמ"ל אינו מפיר בשקרום מ"מ אמרי מיגו בכה"ג פמו שהוכיחו התוס' לעיל רנ"ב ע"ב פ"ש וק"ק שלא הוכיחו ד"ז מפאן: בא"ד היינו דטפי מסתבר וכו' עכ"ל ק"ק דא"כ מאי ק"ל להתוס' בדבור הקודם אמאי לא אמר איפכא נימא משום דס"ל להגמרא דבכל גונא נאמנים אפי' לא פסקא למילתיה ויש לישב: בא"ד דלמ' שצאמן לו'.

שטעה וכו' עכ"ל ודוקא שטעה בחשבון הוא דנאמן אבל אי תבעו שחייב לו והודה ולמחר אמ"ל איני חייב לה כלל חייב פון שלא היה טעות בחשבון ועיין להתוס' שם: ע"ב גמ' מ"ט שעבדא דאורייתא ק"ל הא דאמרי בפ"ק דמציעא אחריות ט"ס ור"מ ס"ל לשטר שאין בו אחריות אינו

גובה ממשעבדי דס"ל אחריות לאו ט"ס ולמ"ד ש"ד אמאי צריף לכתן אחריו הא מדאורי' אפי' מלנה ע"פ גובה ממשעבדי אלא משום דלית לה קלא אמרו רבנן דאינה גובה וא"כ מלנה בשטר אפילו שאין בה אחריות הרי אית לה קלא וצ"ל פינון דלא פתוב אחריות אמרי' דתנאי הנה בפי' שאין בו שעבוד נכסים וכה"ג כ' הריטב"א שם כחי' לר"א אליבא דר"מ דס"ל שטר שאין בו אחריות אינו גובה אפי' מב"ח ע"ש ושוב הראוני לה' ראש יוסף רס"י ט"ל שעמד בזה ע"ש ועיין להגד"ת ריש שער ע"ז אות ב' ע"ש: והנה רשב"ם פי' דש"ד נ"ל מ'וציא לה את העבוט ולעיל דקע"ד ע"א פתב דנכסי דאיניש ערבין ביה מקרא זה נר' דס"ל דש"ד היינו מדין ערבות.

וכ"מ בדברי רש"י בפ"ק דקדושין די"ג ע"ב ע"ש ובהכי ניחא לי מאי דק' בדברי רשב"ם דמיינתי ערבות מקרא דלמה יקח משפכה דד"ק ואח"כ מיינתי מד"ת דקרא דד"ת מיינתי ליה למ"ד ש"ד וקרא דד"ק למ"ד שעבודא ל"ד אלא מדרבנן ואפתי ק"ק אמאי לא מיינתי קרא דלקח בגרו פי' ערב זר דנ"ל להגמ' לעיל מניה דערב משמעבד דהא בגדו פתיב ועיין לה' הלכות יו"ט בפ' יש בכור דמ"ח ע"ש ודע דרש"י בקדושין שם כ' דאפי' למ"ד שעבודא ל"ד פי' שעבד בפ"י ש"ד לכ"ע ע"ש וכ' הרשב"א דאע"ג דאחריות ט"ס מ"מ פי' שעבדן בפ"י עדיף טפי וגמ' דפ' ג"פ בסתם מיינתי והשע"ה ח"ד דמ"ב תמה דא"כ מאי פריף הגמרא בשמעתי מ'דאמר עולא ב"ח דינו בזיבורית נוקמה בשעבדן בפ"י ות"י דדוקא מן היורשין הוא דמהני בשעבדן בפ"י אבל חן הלקוחות לא מהני ע"ש ואפתי ק' ע"ד הרשב"א שכ' דסוגיא דג"פ בסתם והא סוגיא דשמעתי בלקוחות מיינתי וא"ש אפילו בפ"י אחריות ולקושיתו י"ל דרש"י מפ' כמ"ש הרמב"ן בחי' בשמעתי דמ"ד שעבודא ל"ד נ"ל מקרא דעבוט דמדלא נכנס שליח ב"ד מוכח דל"ל שעבוד ולעולא טעמא דלא נכנס משום זיבורית ע"ש ועי"ל דאי בשעבדן בפ"י אפי' סובין ולמה נקט קרקע וע"ד שכ' התוס' בשמעתי לא ע"כ בלא שעבדן בפ"י: שם גמ' מתיבי החופר בור וכו' יל"ד נימא דרב ושמואל מדאורייתא קאמרי אבל מדרבנן תיקנו משום נעילת דלת דגבי מהיורשין כמו ר"י ור"ל דמדאורייתא קאמרי אבל מדרבנן מלנה ע"פ אינה גובה מן הלקוחות פדתנן במתני' וכמ"ש הרמ"ה ע"ש וכן ק' בגמ' לעיל גבי אם אמר תנו דפריף והא ר"ש דאמרי תרנייהו וכו' וי"ל דאי רב ושמואל מדאורייתא קאמרי מאי אינייא מלנה ע"פ אפי' מלנה בשטר מדאורייתא לא גביא דשעבודא ל"ד אפי' בשטר והתוס' רי"ד בקדושין די"ג כ' דג' מחלוקת בדבר דאיכא למ"ד בשטר שעבודא דאורייתא וא"כ אין הכרח מדנקטו רב ושמואל מלנה מיהו התוס' רי"ד שם כ' דעיקר הגי' בדברי ר"י ור"ל גובה מן היורשין ואין גובה מן הלקוחות וא"כ לעולם פוליהו אמוראי דנקטו בסתמא אפי' מדרבנן קאמרי.

כ' ה"א"ש הביאו בש"מ דה"ה דהומ"ל נזקין שאני דמלנה הפתובה בתורה היא ע"ש והוא תימה דגמ' פריף לרב ושמואל ושמואל ס"ל בפ"ק דקדושין מלנה הפתובה בתורה לאו פכתובה בשטר ויש ליישב: תוס' בד"ה אינו גובה וכו' אינו חושש לקלא וכו' עכ"ל יל"ד לפ"ז מאי פריף מברית' דחופר בור הא ה"ה ליכא טעמא וכיון דמלנה בשטר גביא משום דלא תפתח דלת בפני המזיקין והגזלנין כמ"ש התוס' לקמן גם מלנה ע"פ גביא וכקוש' התוס' וי"ל דלא פלוג רבנן במלנה ע"פ ועיין להשע"ה ח"ד דמ"א ע"ג: בד"ה דיתבי וכו' ותימא אמאי תני ר"נ וכו' עכ"ל נ"ל במ"ש ה"א"ש בפ"ק דמציעא די"ז ע"א דעמד בדין דהוי כמלנה בשטר דוקא לגבות ממשעבדי אבל נאמן לו' פרעתי והיכא דאיתברר לן דלא פרע גובה ממשעבדי וכ"כ הטור בסי' ט"ל בשם התוס' ע"ש והשתא פי' מוקי לה בשעמד בדין צ"ל במודה דלא פרע או דלא זזה ידם של עדים מתחת ידו עד שמת ולקח מוקי לה שמת לצאת מחשש פירעון: דף קע"ו ע"א רשב"ם בד"ה מאי

וכו' שטררי מלנה ומכירה וכו' עכ"ל מתבאר מדבריו דגם בשטררי מְכַר אַמְרִי אַחֲרֵי ת"ס וְזֶה סוֹתֵר לַמ"ש הַג"א לְעֵיל דַּקס"ט מִשֵּׁם רִשְׁב"ם דְּדוֹקָא שְׁטְרֵי מְלֵנָה הוּא דְאַחֲרֵי ת"ס אֲבָל שְׁטְרֵי מְכַר לֹא ע"ש וְעֵינָן בְּפִי רִשְׁב"ם לְעֵיל דָּף מ"א: תוּס' בַּד"ה הִגָּה הֵכָא נִמְי וְכו' וְתִימָה דַּא"כ עַן לִיְהוּי פְּשָׁאִילוּ וְכו' עכ"ל ר"ל דְּכִמּוּ דְאַמְרִי בְּשָׁאִילוּ רַחֲמֵי אֲשָׁאִילוּ דְכְּתִיבָא לְבִסּוּף ה"נ נִימָא דְחֲתִימֵי אֲעָרְב דְּכְּתִיב לְבִסּוּף וְהָא דְלֹא הִקְשׁוּ עַל רַב לְעֵיל דְאַנִי עָרְב לֹא חֲתִימֵי אֲעָרְב מִשּׁוּם דִּי"ל דְּשָׁאִילַת שְׁלוּם פְּתִיבָא בְּתַחֲלֵלָה וּלְעוֹלָם סְהַדִּי לֹא חֲתִימֵי אֲלֵא אֲתַחֲלֵלַת הַשְּׁטֵר.

אֲבָל ר"י קָאָמֵר וּשְׁאִילוּ וְכו' מִשְׁמַע דְּכְּתִיב' לְבִסּוּף וְתִרְצוּ דְּשָׁאִנִי שְׁאִילוּ שְׁסוֹתֵר אֲבָל כָּל הֵיכָא דְאַיְנוּ סוֹתֵר לֹא חֲתִימֵי אֲלֵא אֲתַחֲלֵלַת הַשְּׁטֵר וְהָא דְתַנּוּן סוּף פ' הַמְּגַרְשׁ שְׁנֵי גִיטִין שְׁכַתוּבִין זֶה תַּחַת זֶה לֹא חֲתִימֵי אֲלֵא אֲתַחֲתוֹן שְׁאִנִי הֵתָם דַּב' עֵינִינִים נִפְרָדִין וְהָא דְאַמְרִי לְעֵיל דַּקס"ג ע"א ב"ד אֲדִיּוּטָא לֹא חֲתִימֵי עַמ"ש שָׁם וְעֵינָן לַהֲרַמ"ה שְׁכ' דְּגַם הֵכָא בְּעָרְב לֹא חֲתִימֵי אֲלֵא אֲעָרְב וְע"ש שְׁפִי הַסּוּגִיָּא לְפִי שִׁיטָה זֹו וּבְעֵינָקֵר קְוִשְׁתָּהּ הַתּוֹס' י"ל דְּשָׁאִנִי גַבִּי עָרְב פִּינּוּן דְּעָרְב מִשְׁוֹף שִׁינּוּף בְּלֵנָה וְאַיְנוּ עֵנָן בְּפִנֵי עֲצֻמוּ אַמְרִי דְּחֲתִימֵי אֲעֵינָקֵר הַמְּלֵנָה: גַּמ' חֲלוּק וְקִנּוּ מִיְדוֹ מִשְׁתַּעְבַּד מִשּׁוּם דְּמִצְנָה קְעָבִיד בְּעֵי קִנְיָן וְאֵע"ג דְּעָרְב דְּכְּתוּבָה לֹא מִשְׁתַּעְבַּד אֲפִי בְּקִנְיָן לְדַעַת הַרְמַב"ם מִשּׁוּם דְּמִצְנָן קְעָבִיד הֵכָא שְׁאִנִי מִשּׁוּם צְעָרָא דְּחֲבָרִיָּה גְמַר וּמִקְנָה פְּצַד שֶׁל הַבְּעִיָּא וְכ"כ הַגַּד"ת רִישׁ שְׁל"ה ע"ש: ע"ב רִשְׁב"ם בַּד"ה ה"ג וְכו' לְאַחַר חֲתִימוֹם גּוֹבָה מְנַכְסִי מִשְׁוֹעְבְּדִי עכ"ל וְהֵינּוּ אִם כְּתוּב אַחַר חֲתִימוֹם שְׁטֵרוֹת וְחֲתִימֵי עָלֶיהָ עֵדִים אֲבָל עֵדִים לֹא גַבִּי מִמִּשְׁעָבְדִי אֲלֵא מְבִנֵי חֲרִי: תָּם וְנִשְׁלַם מִסְכַּת בְּבָא בְּתָרָא מִסְכַּת סְנֵהֲדֵרִין דָּף ב' ע"א לֹא פְּהֵטִינְהָ לְטוֹבָה וְכו' מִק' וְמִטּוּ בָּהּ מִשְׁמָא דְּמַהֲר"א בְּרוּדָא ז"ל אֲמַאי אֲצֵטְרִיף קְרָא דְאַחֲרֵי רַבִּים לְהַטוֹת לְאַשְׁמַעִי דְּמִטִּין לְרַעָה ע"פ שְׁנִינִים הָא שְׁמַעִי לָהּ מְדַאֲמָרָה תוֹרָה יוֹמַת הַמַּת וְהִכִּי מ"ל אִי פּוֹלָן לְחוּבָה הָא קִי"ל דְּפּוֹטְרִין אוֹתוֹ דְּגַמִּירֵי דְּבַעֵי הַלְנַת דִּין וְכִדְאַמְרִי לְקַמּוֹן וְע"כ בְּרַנְבָּא ע"כ.

וְאִפ"ל דְּהוּ"א דְּאִיף מִטִּין אֲלֵא ע"פ רַנְבָּא דְּמַנְפֵּר דְּמָה שְׁנִשְׁאָרוּ הֵם מִיְעוּטָא דְּמִיְעוּטָא וְאֵע"ג דְּאִין מִטִּין לְרַעָה ע"פ שְׁנִינִים מ"מ רַנְבָּא דְּמַנְפֵּר שְׁאִנִי וְכַה"ג אַמְרִי בַּפ"ב דְּחַוְלוּן ע"ש וּלְכָף אֲצֵטְרִיף קְרָא דְאַחֲרֵי רַבִּים לְהַטוֹת דְּמִטִּין ע"פ שְׁנִינִים: תוּס' בַּד"ה ד"מ וְכו' וְלַל"ק לֹא חֲשִׁיב הָאִי שִׁיּוֹר וְכו' עכ"ל וְלַר"י דַּס"ל דְּגַר צְרִיף ג' דְּמִשְׁפֵּט פְּתִיב בִּינָה כַּמ"ש הַתּוֹס' לְקַמּוֹן י"ל דְּחֲשִׁיב הָאִי שִׁיּוֹר וְשִׁיּוֹר נְמִי הָא דְּגַר צְרִיף ג': ע"ב בַּד"ה דְּבָרֵי הַפֵּל וְכו' וּמֵאֵן דַּל"ל ע"פ לֹא בְּעֵי ג' וְכו' וְע"ק דַּר"י אִית לִיָּהּ וְכו' עכ"ל הַרְמ"ה ז"ל לְקַמּוֹן אֵהָא דְאַמְרִי א"ב דְּשְׁמוּאֵל כ' הָא דְלֹא קָאָמֵר א"ב דַּר' אֲבָהוּ מִשּׁוּם דְּרַב אֲחָא א"ש כַּר' אֲבָהוּ דַּאֲע"ג דְּמְדַרְבְּנָן הוּא הַחֲמִירוּ וְאִמָּא דְּאִין דִּינֵיהֶם דִּין ע"ש וּמְדַרְבְּרֵיהֶם הִלְלוּ נְרָאָה דְלֹא כַּהֲרַמ"ה אֲלֵא דַּר"א לֹא אֲתִי כַּר' אֲבָהוּ דְּכִינּוּן דְּמְדַרְבְּנָן הוּא.

דִּינֵיהֶם דִּין וְהָא דַּל"ק א"ב דַּר' אֲבָהוּ מִשּׁוּם דְּאֵז הִנּוּה ק"ל אַרְב אֲחָא מַר' אֲבָהוּ דְּקָשִׁישׁ מִיְנֵיהָ דְּכִן דְּרַף הַגְּמָרָא לְהַקְשׁוֹת מְדַבְּרֵי הָאֲמוּרָאִים הָרַאשׁוּנִים וּלְכָף מִיְיָתִי דְּשְׁמוּאֵל דְּהַשְׁתָּא אֲתִי ר"א כְּשְׁמוּאֵל וְעֵינָן לַהֲרַמ"ה גּוּפְיָה לְקַמּוֹן שְׁהוּכִיחַ דְּלִית הִילְכְתָּא כַּר' אֲחָא מִשּׁוּם דְּקִי"ל פְּרַבִּי אֲבָהוּ וְצ"ל דַּס"ל לְקוֹשְׁטָא דְּמִקְלָתָא דַּר' אֲחָא לֹא אֲתִי כַּר' אֲבָהוּ אֲלֵא מִשּׁוּם דְּאִיכָּא לְמִקְדָּחֵי דְאַפִּי מְדַרְבְּנָן אִין דִּינֵיהֶם דִּין נִיחָא לִיָּהּ לְהַגְמִי לְמַנְקֻט א"ב דְּשְׁמוּאֵל: בַּא"ד וִי"ל מַדְכ' רַחֲמָנָא מְוַמְחִין גַּבִּי גְזִילוֹת וְכו' עכ"ל לְפִי"ז ק' אֲמַאי לֹא מְשַׁנֵּי הַגַּמ' לְעוֹלָם אִין ע"פ וּמִמִּשְׁפֵּט אֲחָד שְׁמַעִי ג' וְמַאי דְלֹא בְּעֵי מְוַמְחִין מְרַגְלֵי גַבִּי גְזִילוֹת וְכַבֵּר נְרַגְשׁ מִזָּה מְהַר"ם שִׁיף ז"ל אֲבָל אִין לְהַקְשׁוֹת דְּהוּ"ל לְשׁוּנֵי לְעוֹלָם ע"פ ס"ל וְהָא דְלֹא בְּעִי מְוַמְחִין.

מדגלי גבי גזילות דכיון דג' ומן מחין מחד קרא נפקי פיון דגלי דלא פעי מן מחין ולא קאי אלהים אהלואו' א"כ גם ג' לא פעי דלא כמ"ש בפניאור מהרמ"ש: דף ג' ע"א גמ' שלא דלת וכו' משמע דג' הדיוטות שכיחי ובגמרא בקדושין דס"ג דאמר' מי יזמר דמדדקקי תלתא היינו למ"ד ע"פ שנו פאן ובהודאות והלונאות מדאורייתא בג' מן מחין א"כ גר נמי ג' מן מחין דכמשפט פתיב וג' מן מחין לא שכיחי ועיין להרב פתי פהונה מה שהקשה אגמ' דקדושין הלזו מגמ' דפ' פירה גבי נשאלין לנדרי' וכו' ע"ש: תוס' בד"ה שלא וכו' וי"מ דוקא גזילות שע"י חבלות וכו' עכ"ל אבל גזילות או חבלות לחודייהו לא ובהכי מתורץ גם מה שהקשו מההיא דחנן בישא דאי ר"ל דלא מיעטו הי"מ אלא גזילו' לחודייהו אבל חבלות לחודייהו לא דיינינן אפתי קשיא מההיא דחנן בישא וכו' מהרש"א דמתני' נדאי דגזילות או חבלות קתני מדאמר' לעיל גזילות דכתיב ונקרב וכו' ע"ש ואפ' דאין ראיתו מכרעת וכמ"ש מהר"מ שיף מ"מ כ"ן מדפריד לקמן חצי נזק היינו חבלות וצ"ל לפ"ד מהרש"א דמשנתנו דבעי' מן מחין בגזילות או חבלות בא"י קאי דדוקא בח"ל הוא דעבדי שליחותייהו וכמ"ש הר"ן בחי' ועיקר קושית התו' היא אהא דאמרין דבמידי דלא שכיח לא עבדי שליחותייהו וע"ז תי' דדוקא גזילות שע"י חבלות הוא דלא שכיח: בד"ה לרבא וכו' משום דר"ן קאי פנותיה וכו' עכ"ל הט"ז הוכיח מדלא כ' דרב אחא קאי פנותיה דס"ל כמ"ש הרמ"ה.

דר"א א"ש כר' אבהו ע"ש וכבר הוכחתי לעיל בד"ה דברי הפל דהתוס' לא ס"ל כמ"ש הרמ"ה: בד"ה נזק וכו' דהא איתא בהחובל וכו' עכ"ל ה"ק נימא דמתני' בא"י וכמו שפן הוא להי"מ שכ' בד"ה שלא וכמ"ש שם וי"ל דמדקאמר היינו חבלות משמע פדיון חבלות ממש ואפתי ק' מאי פריד הגמ' היינו חבלות נוקמה בנזקי שור בשור דדנין בבב"ל ולא היינו חבלות ומתני' בבב"ל ובנזק ג' הדיוטות קאמר וי"ל דמדקתני לה בהדי תשלומי פפל משמע דמן מחין קאמר והתוס' ניחא להו לאוכחי טפי מלישנא דגמ': ע"ב בד"ה ד"מ וכו' ואמאי לא נילף ק"ו מד"נ וכו' עכ"ל מפאן יש להוכיח דהא דאין הולכין בממון אחר הרוב הוא מדאורייתא דאי איתא דמדרבנן הוא לא מקשי מידי ועיין לה' קמ"ר ח"ב בתשו' סי' י"ב שנסתפק בזה ובעיקר קוש' התוס' י"ל דהא דהולכין בד"נ אחר הרוב אפי' בדליתיה קמן הוא הל"מ דמקרא לא נ"ל אלא ברובא דאיתיה קמן וכיון שפן הא קי"ל דאין דנין ק"ו מהלכה ואע"ג דבפ"ק דחולין מיייתי דאזלינן בתר רובא מרוצח ונ"ל מהתם ר"נ אפי' בדליתיה קמן מ"מ הנהך אמוראי דהתם דלא מיייתו מרוצח ע"כ דס"ל דאין ראיה מרוצח וע"ש בתוס' וא"כ להנהך אמוראי י"ל דבד"נ מהל"מ וישמואל פהנהך אמוראי ס"ל ומה"ט לא מיייתי התוס' פאן מההיא דפ"ק דחולין שהיא עיקרא דהך מילתא והוצרכו לאתויי מפ' נ' סורר ומורה ועמ"ש בחי' שם בפ"ק דחולין: גמ' מה למטה שנים וכו' קשה אמאי לא מוקי טעמא דר' משום ירשיעון תרי ותרתי אלהים דדריש קרא קפא מדהול"ל אל השופט כר' יאשיה הרי ד' ואין ב"ד שקול הרי ה' שו"ר להר"ן שהק' פן ומה שתי' לזה אינו מחנור פלל ע"ש ונ"ל דאי מוקי הכי א"כ רבנן פליגי בתרתי דע"כ או דלא דרשי תחילות או דל"ל אין ב"ד שקול דאי אית להו תרונתיהו אייתר חד אלהים דלא לכתוב אלא ב' ואין ב"ד שקול הרי ג' ופליגי נמי ביש אם למסורת ולא ניחא ליה להגמ' לומר דפליגי בתרתי: דף ד' ע"א תוס' בד"ה פולהו וכו' ורבנן מפ' פפת פתיב וכו' עכ"ל הוצרכו להביא סברת רבנן דלא נימא דכפות פתיב מליאה ולא שייכא בפלוגתא דיש אם למקרא או למסורת: בא"ד לחייב בב' מצות וכו' והמסורת ולחייב וכו' עכ"ל לכאורה ק' א"כ מאי.

מיייתי הגמרא בשמעתי מנפשות נימא נמי או נפש או נפשות כמו ההיא דמצות וי"ל דל"ד דגבי נפשות פיון דקרי' נפשות דאפילו מב' מתים כ"ש ממת אחד ולא אצט' המסורת לאשמועי' דאפי'

מצנה אחת דלא איקבע איסורא מיייתי אשם תלוי והמקרא לאשמעי' דאפי' איקבע איסורא לא מיייתי חטאת אלא אשם תלוי דל"ד למאי דאזלינו בעלמא בתר חזקה: בא"ד ומפ' בגמ' לולב אחד משום דכתי' פפת וכו' עכ"ל אלא ע"כ משום דלא מכחשי דרריש פפת כריב"ב ומה שהק' מהרש"א ו"ל דכבר כתבו התו' דהגמ' פאן ס"ל דריב"ב מטעמא אחריןא וכו' ע"ש ל"קדאע"ג דלריב"ב י"ל מט"א מ"מ רע"ק ע"כ מהאי טעמ' הוא ומה שהק' דא"כ אמאי לא תי' דמה"ט לא מיייתי הגמ' הא דריב"ב משום דלא מכחשי ע"ש י"ל שגלזה פינונו התו' במ"ש ונראה וכו' וכ"כ מהר"ם שיף ו"ל נעמינו הרב מהרש"ש הי"ו שהוא אמר דלמ"ד יש אם למסורת לא דריש המקרא אפי' היכא דלא מכחשי ולא כ' התוס' דהיכא דלא מכחשי דריש תרנוניהו אלא למ"ד יש אם למקרא וא"כ ריב"ב מדדריש תרנוניהו היכא דלא מכחשי ע"כ היכא דמכחיש יש אם למקרא ס"ל ולקף מק' התוס' אמאי לא מיייתי ריב"ב ולא היא שגרי ריה"ג בפ"ק כ"ש דל"ו דריש לחם עוני למי שנאכל באנינות הרי דדריש המקרא ואמאי לא מיייתי ליה בשמעתינן אלא ע"כ משום די"ל דס"ל יש אם למסורת ושאני התם דלא מכחשי מיהו ק"ק במה שכתבו התוס' להא דריב"ב משום ט"א אפתי ק' אמאי לא מיייתי דריה"ג ויש לישב: בד"ה פל וכו' ונהו חשבי' לכולהו מתנה אחת וכו' עכ"ל קשה דלב"ש מאי א"ל שגרי כתבו בדבור שאח"ז דלב"ש ל"ל הך סברא דכפרה בכדי לא אשכחן וא"כ אפי' מחשבו לכולהו מתנה אחת לא ליעכבו וי"ל דלפום האי תירוץא ס"ל כתי' בתרא שכ' בדבור שאח"ז דמשום שפרכת שיריים וא"כ אי לא עשה שפרכת שיריים ועשה מתנה הו"א דהוי פעשה חצי מתנה דלא מהני קמ"ל: בא"ד להכי אצטריף קרא וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א מבריייתא דלקמן וי"ל דלא דרשינו ישפך דרשא אחריןא אלא השתא דכתיב בחטאת וכפר ואייתר ישפך אבל אי לא כתיב וכפר דרשינו ישפך למתנה אחת וא"ש מה שכתבו התוס' להכי אצטריף קרא דהיינו קרא דישפך ואפי' לב"ה: בד"ה ושתים וכו' וא"ת הול"ל וכו' עכ"ל י"ל בזה במ"ש התוס' בפ"ג דשבועות דכ"ג דהיכא דהסברא אינה פשוטה כ"כ אמרינו מילתא דאתיא בסברא טרח וכתב לה קרא וא"כ י"ל דהך סברא דכפרה בכדי לא הוי סברא פשוטה ואמרי' טרח וכ"ל קרא ולא דרשי' לעכב וכו"ג כ' מהרש"א בפסחים דס"א ע"א דמוקמי לקרא ללאני יתירי.

ול"מ לעכב אע"ג דאמרי' בכ"מ פל היכא דאיכא למידרש דרשינו ול"מ ליה בלאני יתירי וה"נ דכונתא: בד"ה מנין וכו' לאו שהיה פשוט לו וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א וי"ל דא"כ לא נכתוב לא נפשתי ולא נפשות ונדעין דמ"ל חד מ"ל שנים פמו דאשכחן גבי בשר: בד"ה ורפנו וכו' וקאמר ורע"ק לטעמיה וכו' עכ"ל פנראה דשפת יתר הוא דכ' הא דרע"ק לטעמיה וי"ל דמשום די"ל דרי"ש בעלמא ס"ל יש אם למסורת והכא דאיכא גילוי דנפשתי יתירא הוא דרשי' יש אם למקרא דהיכא דמוכחי קראי שאני ומטמא מב' מתים לזה כ' דמדקאמר רע"ק לטעמיה מוכח דרי"ש לא מטמא מב' מתים: ע"ב גמ' דכ"ע יש אם למקרא ק"ק הא רפנו ס"ל פפת כתי' בסופה שיהביאו התוס' לעיל בד"ה פולהו וי"ל דמ"מ דרשי' פפות לשיהיה פפות ולא פרוז מיהו למ"ש מהר"ם לובלין לעיל בד"ה פולהו דאפי' מכפ' כפו' ולא פרוז ק' ועיין להר"ן בחי' בשמעתינן: דף ה' ע"א תוס' בד"ה ואם וכו' ואפי"ה יחיד מןמחה דן וכו' עכ"ל כ' מהרש"א דמשמע להו דכגון אנא קאי אבריייתא וא"כ פינון דאמרי' פגון אנא דנקיטנא רשותא היינו יחיד מןמחה דקתני בבריייתא וקאמר אבל לא נקיטנא דיניה לאו דינא הרי דאפילו לרבי אבהו אתייתא בר"ש"י פי' דבריייתא דלא כר"א ע"ש והא דלא סגי ליה לומר דאפילו לא קאי אבריייתא מ"מ הרי קאמר דנקיטנא רשותא מהני ולרש"י לא מהני לר"א משום די"ל דרש"י לא קאי אנקיט רשותא דבנקיט רשותא מודה

דמִהְיִי וּמִמָּחָה דְּבְרֵיִתָּא לָא נְקִיט רְשׁוּתָא וּא"כ אפִי נִימָא דְכַגּוֹן אָנָא קָאִי אַבְרַיִתָּא י"ל דְּלֵא פְתַב רְש"י דל"ל עִירוּב פְּרָשִׁיּוֹת אֲלָא לְפֻּם מָאִי דְמַסִּיק הַגְמ' דְּמִמָּחָה דְּבְרֵיִתָּא לָא נְקִיט רְשׁוּתָא אֲבָל לְפִי הַצַּד דְּמַצְדָּד הַגְמ' דְּכַגּוֹן אָנָא דְנִקְיִטְנָא רְשׁוּתָא וּמִמָּחָה דְּבְרֵיִתָּא בְּנִקְיִט רְשׁוּתָא א"ש הַבְּרֵיִתָּא אפִי פְמָאן דָּאִית לִיהַ ע"פ ול"ק קוֹשְׁיֵי תוֹס' לִפְמ"ש מְהֵרָשׁ"א בְּכֻנְתָּם וְעֵינֵן בְּמְהֵרָשׁ"א לְקַמֵּן ד"ו ע"א בְּפִירֵשׁ"י בַד"ה דֵּן וְכו' ע"ש וְדו"ק: בַּא"ד וְדוֹחַק לִפ' דִּינְיָה לָאו דִּינָא לְכַתְחִילָה וְכו' עכ"ל לְכַאוּרָה מְלַבֵּד הַדּוֹחַק לָא פְּשִׁיט הַגְמ' מִיָּדִי מְעַבְדָּא דְמַר זוּטְרָא וי"ל דְּפְשִׁיט דָּאִי אִיתָא דְבַעֲי נְקִיט רְשׁוּתָא אִיךָ דֵּן מַר זוּטְרָא אִי מִיָּרִי בְּדָלָא קְבֻלוּהָ עֲלֵיהּ וְהִינּוּ בְּמָאִי דְקָאֲמַר וְאִי לָא זִיל שְׁלִים וְנִפְרָשׁ וְאִי לָא קְבֻלוּהָ פְלֵל בְּכַפִּירְשׁוֹ תוֹס' לְקַמֵּן וְאֲפִילוּ דְרֵשׁ"י פִי בְּקְבֻלוּהָ עֲלֵיהּ לְדוֹן דִּין תוֹרָה מ"מ פְּנוּנְתָם דְּדוֹחַק לִפ' פֶּן אפִי אִם נִפְרָשׁ כְּפִירוּשָׁם דְּלְקַמֵּן דְּבָלָא קְבֻלוּהָ מִיָּרִי: ע"ב גַּמ' וַא"א לִיְהוִי כַב' שְׁדָנוּ וְכו'.

כ' הַר"ן בַּח'י דְּלְהַמְפָּרְשִׁי דְנִקְרָאוּ ב"ד חֲצוּף מְשׁוּם דִּיּוֹדְעֵין הַבַּע"ד מִי הֵם שְׁזִיכּוּ אוֹתָם או חֲזִיבוּ מִשָּׂא"כ בַּג' דְּכָל א' יֵאמַר לָא אֲנִי חֲזִיבְתִי אוֹ נְכִיתִי קְשָׁנָא מָאִי פְרִיךָ הָא הָכָא הָווּ ב"ד חֲצִיף פִּינּוּן שְׂאֲמַר אִינִי יוֹדַע יוֹדַע הַבַּע"ד מִי הַמְחִיבִים אוֹ הַמְזַפִּין וְעוֹד קְשָׁה לְהַמְפָּרְשִׁי הִלְלוּ דַלְפ"ד בְּקִיּוּם שְׁטָרוֹת דְּבַעֲי ג' וְלֵא סְגִי בְּרַנְבָּא גַם בַּג' הָווּ ב"ד חֲצוּף וּמְהַגְמ' בַּפ"ב דְּכַתְּנוּבוֹת דַּכ"ב ע"א מְשַׁמַּע דַּבְּג' לָא הָווּ ב"ד חֲצוּף גַם בְּקִיּוּם אֲלָא בְּשִׁנְיָם: דָּף ו' ע"א תוֹס' בַּד"ה וְכו' תִּמְיָה מָאִי קָאֲמַר וְכו' וּמָאִי קָאֲמַר נְמִי ר"א וְכו' עכ"ל לִפְמ"ש תוֹסְפוֹת רִישׁ מְכִילְתִּין בַּד"ה ד"ה דַּר"א לָא חֲשִׁיב הַף בְּרֵיִתָּא דַּרְמַב"ח דְּלָא מְתַנָּא בִּי ר"ח וְכו' ע"ש נִיחָא שְׁפִיר: בַּגַּמ' סְבֻרוּהָ לַכ"ע מְקַשִּׁים וְכו' ק"ק לַמ"ש רְש"י בְּרִישׁ מְכִילְתִּין דְּדַבְרֵי הַפֵּל דְקָאֲמַר ר"א הִינּוּ תַנְאִי דְפְלִיגִי בְּפִשְׁרָה לְפֻּם הַסְבְּרוּהָ דַּלְכ"ע מְקַשִּׁי תַקְשִׁי לְהוּ מָאִי דְבְרֵי הַפֵּל דְקָאֲמַר ר"א וַאֲפִש"ל דְּזָהוּ מ"ש לִימָא כְּתַנְאִי וְר"ל וְקַשְׁיָא לַר"א וְלַפִּי"ז נִיחָא מ"ש תוֹס' אֲמָאִי לָא קָאֲמַר דְשְׁמוּאֵל וְדָאִי תַנְאִי הִיא אַף אִין זָה בְּמִשְׁמַע אוֹמְרוּ לִימָא כְּתַנְאִי ע"כ צ"ל דְּלֵא כ"כ רְש"י אֲלָא לְמַסְקֵנָּא אֲבָל לְפֻּם הַסְבְּרוּהָ ר"א אַבְרַיִתָּא דְרֵשְׁבַּ"ג דְּלַעֲיִל קָאִי וְקַמ"ל דְּרַבְּנָן דְּרֵשְׁבַּ"ג ל"פ בְּדִין אֲלָא בְּפִשְׁרָה וְאַפְתִּי ק"ק בַּגַּמ' אֲמָאִי לָא מוֹקִי דַּכ"ע לָא מְקַשִּׁי וּמ"ד בַּג' ס"ל דְּהוּי פְּקַנְנָן בְּטַעוֹת וְכַמ"ש תוֹס' בַּד"ה וְהַלְכְּתָא וי"ל: דָּף ז' ע"ב גַּמ' וּמִיָּתִי בְּנִלְהוּ טַבְחִי דְמִתָּא וְכו' עֵינֵן בְּרִישׁ הוֹרִיּוֹת דְּהַלְשׁוֹן מְשׁוּנָה מְכָאן דְשָׁם אִיתָא מְכַנְיָף וּמִיָּתִי עֲשָׂרָה טַבְחִי מְמַתָּא מְחַסְיָא ע"ש: דָּף ח' ע"ב תוֹס' בַּד"ה וְחַכ"א וְכו' וְיֵשׁ לְלַמּוֹד מְכָאן וְכו' וְסַבְרָא הוּא דְלָא גְרַעָה וְכו' עכ"ל בְּסוּף יְבָמוֹת פְּלִיגִי תַנְאִי דַּח"א עַדִּי נְשִׁים א"צ דו"ח דְּכִינּוּן דְּאִיפָּא פְּתוּבָה כַּד"מ דְּמִי וְח"א צְרִיכִין דו"ח דַּכְד"נ דְּמוּ וּפִירֵשׁ"י מְשׁוּמְדָא"א בְּחֻנְקָא מְשַׁמַּע אפִי לְמ"ד בַּד"נ הִינּוּ טַעְמָא מְשׁוּם דְשָׁרִי א"א לְעֵלְמָא אֲבָל לְאַנְסְרָה עַל בַּעֲלָה דְלִיכָּא מִיתָה כַּד"מ דְּמוּ וְנַר' דְּלָא אֲצַטְרִיף הֵתָם לַה"ט דְשָׁרִי א"א לְעֵלְמָא אֲלָא מְשׁוּם דְּאִיפָּא פְּתוּבָה וְבַד"מ דְּמוּ אֲבָל לְאַנְסְרָה עַל בַּעֲלָה דְלִיכָּא פְּתוּבָה לָא דָּאִי אֲסָרִי לָהּ לִיכָּא פְּתוּבָה וְאִי שָׁרוּ לָהּ תַּשְׁבַּח תַּחַת בַּעֲלָה וְלִיכָּא נְטִילַת פְּתוּבָה וְכַמ"ש הַב"ש סִי י"ז סַקס"ג ע"ש וַא"כ וְדָאִי דְבַעֲי דו"ח.

מִיָּהוּ ק"ל אַמ"ש דֵּשׁ לְלַמּוֹד מְכָאן וְכו' דְנִימָא דְאַפִי דְלָא בַעֲי דו"ח מ"מ אִי דְרֵשׁוּ וְחִקְרוּ וְהוֹכְחֵשׁוּ הוּי הַכְּחָשָׁה שְׁהַרִי בַד"מ דְלָא בַעֲי דו"ח אִי דְרֵשׁוּ וְחִקְרוּ וְהוֹכְחֵשׁוּ הוּי הַכְּחָשָׁה כַּמ"ש הַטּוֹר וְש"ע ח"מ דַּס"י ל' ע"ש וְרֵאִיתִי לְבַעָה"ת שְׁעַר כ"ד שְׁפַתְב י"א דַּבְר"מ אפִי אִי הוֹכְחֵשׁוּ בְּחִקְרוֹת פְּשָׁרִין פִּינּוּן דְלָא בַעֲי דו"ח ע"ש וְנַר' שְׁזָה דַעַת תוֹס' פָּאן וְרֵאִיתִי לְהַרְב פְּנֵי מְשָׁה ח"ב סִי ב' דָּף י' ע"א שְׁיָצָא לִידוֹן בְּדַבְרָה חֲדָשׁ דְאַפִי לָא בַעֲי דו"ח בַּעֲדִי קִידוּשִׁין מ"מ ה"ד אִי הוֹכְחֵשׁוּ בְּדַבְרָה דַּעֲבִידִי לְמִיטְעִי אִז תַּלְיָנָן דְאַחַד מֵהֶם טַעָה בְּדַמְיוֹנָהּ אֲבָל בְּהַכְּחָשָׁה גְמוּרָה דְלָא עֲבִידִי לְמִיטְעִי בּוֹדָאִי חַד מִיָּנִיָּהוּ מְשַׁקֵּר וּבְמִילְתָּא דְבַעֲי שְׁנֵי עֲדִים לָא מְצַטְרְפִי עַש"ב וּמְדַבְרֵי תוֹס' הִלְלוּ אִין נִרְאָה פֶּן

דאי איתא דהכחשה דלא עבידי למיטעי לא מצט' היכי למדו מפאן דלאנסרה בעי דו"ס דילמא מיירי בהכחשה גמורה דלא עבידי למיטעי ולכך בטלה עדותן מיהו נ"ל דהוכחת התוס' מאוקמתא דאוקמיה בפלוגת' דכו זפאי ורפנו ואיתכחוש בבדיקות ולא איתכחוש בתקירות ולאוקמתא הלזו ר"מ ס"ל דהוי הכחשה ולא חיישינו לסהדי אחרני וא"א דלעדי לאנסרה על בעלה לא בעי דו"ס הרי לאנסרה ל"ל בה בהכחשה דבדיקות ואסורה על בעלה ול"מ מאה פסוף דלא קרי' לו תהיה לאשה ואף דשוב הביא האב עדים והכחישום מ"מ נחוש למיטעי דבכה"ג אפי' רפנו דכו זפאי מדודו דהוי הכחשה אפי' בבדיקות שיהי בעדי קידושין דלא בעי דו"ס היכא דליכא למיטעי הוי הכחש' ועיין למרן בב"י באה"ע סי' י"א ובש"ע שם: בד"ה חוששין וכו' אפתי נ"ל במאי דחוששין לכבודן וכו' עכ"ל ק"ק לפי"ז רבה אמאי לא מוקי ובכה"ג ומפח קו' זו הנה נ"ל דרבה חולק בסברא זו וס"ל דבדינא אחרניא אין חוששין לכבודן של ראשונים ולפי"ז ניחא מה שהק' מהרש"א בתוס' בד"ה רבה ע"ש: בד"ה באשה חבירה וכגון דאמרי וכו' עכ"ל.

עיין פירש"י דנרנש מזה וכו' דאמרי דמאי דלא התרו בה משום דידעי בה שהיא חבירה וכיון דאמרו פן ע"כ להורגה פאו ועיין להתוס' לקמן ד"ט ע"ב בד"ה עדי ע"ש: דף ט' ע"א גמ' בפלוגתא דרי"ש ורפנו הומ"ל דכ"ע פרי"ש ופלוגתיהו בלאו שנייתן לאזהרת מיתת ב"ד אי לוקין עליו אלא משום דלא אשכח דפליגי תנאי בהדיא בהכי: תוס' בד"ה דאתרו וכו' תדא דא"ל דלוקין עליו לפי סברת ר"א וכו' עכ"ל הקשה מהרש"א ו"ל נימא דהא דס"ל הכא דלוקין יליף מעדים זוממין ע"ש וי"ל דכיון דכבר שמענו אזהרה מלא תענה א"כ קרא דואם בן הפות לא הוי לאו שנייתן לאזהרת מיתת ב"ד דאזהרה דמיתה פבר ידעינו מלא תענה דטעמא דאין לוקין משום דהלאו בא לאזהרה דמיתה שו"ר דהא ליתא דאקרא דואם בן הפות לחודיה לא לקי אלא משום לא תענה דגלי קרא דזה נכלל בלאו דלא תענה כמו שנראה מדברי התוס' לקמן דף י' ע"א בד"ה משום ע"כ נר' עיקר כמ"ש מהרש"א דמעדים זוממין לא ילפי' דחידוש הוא: בד"ה בזמן וכו' היינו במח' שנהלקו במשנה זו וכו' עכ"ל והא דלא ניחא להו למימר דפליגי בנתפוננו ולא התרו ור"מ כר' ורפנו כר"י משום דהגמ' באוקמת' הלזו לא הביא הך משנה דבעי' ב' עדי מתרין בו אלא לקמן באוקמתא אחריתי.

ויש מקשים דכיון דר"מ בראיה לבד מפסלי לאוקמתא הלזו תקשה להו לר"מ ל"ל הא דלא תהא שמיצה גדולה מראיה כמו שהק' לר"י וי"ל דלא הוק"ל לר"י אלא משום דס"ל הא דלא תהא שמיצה גדולה מראיה הלכה פן וא"כ לר' יהודה דפ' כר"י היכי קי"ל לא תהא שמיצה גדולה מראיה אבל ר"מ אפילו דלית ליה לא איכפת לן כיון דלית הלכתא כנותיה: ע"ב בד"ה בפלוגתא וכו' א"נ איירי דיש לבעל ב' פיתי עדים וכו' עכ"ל הק' מהרש"ל ו"ל דאי מיירי בהכחישו' עדי האב הכחשה גמורה א"כ גם עדים אחרים שיבואו יוכחשו ע"י עדי האב ואי מיירי דליכא עדי האב א"כ אמאי אצטריך למי' לרפנו דחיישי' לסהדי אחרני הא עכשיו איכא חיוב מיתה ע"י עדי הבעל ע"ש.

ולזה י"ל דמיירי דעדי האב הזימו לעדי הבעל שלא בפניהם דהנמה שלא בפניהם הכחשה הויה כדאיתא בפרק ב' דכתובות והווי כ"ב פיתי עדים המכחישות זא"ז וליכא ה ימנותא לשנים טפי מהראשונים וכיון דבעמנו הייתם הוא השתא פי אתו סהדי אחרני לא מתפחשי ע"י עדי האב ומ"ש מהרש"ל דמיירי דלא התרו בו הם ע"ש ק' דא"כ דמיירי בדליכא עדי האב ע"כ מה שדנין

עכשיו לרבנו הוא להפסידה פתובת' ולא הוי דומיא דכ"ג לר"מ שהוא על מאה פסוף פינו דאי תכחוש בדיקות לר"מ הוי הכחשה וכמו שהק' התוס' לעיל בד"ה והביא.

ואי לא נחתו התוס' בתי זה להכי ולא איכפת לן בתי זה אי לא דמיא דרבנו לדר"מ אפתי קשה אמאי כ' דחיישינן לסהדי אחרני ובדלא התרו נוקמה באתרו ובדאיכא חייב מיתה עכשיו ולכך בעו רבנו כ"ג ומהרש"א הק' ע"ד מהרש"ל דאפ' כי אתו סהדי אחרני ע"כ בדליכא התראה כמו שהעידו אלו פדמוכחא פולה סוגיא ע"ש ולזה י"ל דמיינרי דסהדי אמרי שלא התרו הם אלא אחרני ולפום אוקמתא זו ר"מ ורבנו ס"ל כר"י דאמר עד שיהיו ב' עדיו מתרין בו גם מה שהקשה מהרש"א ממ"ש התו' בתי קמא י"ל דמ"ש התוס' דאמרי לא היה שם עד א' נחתי ליישב לפירש"י ומ"ש התוס' דטעמא דרבנו לפיר"ת וכו' אע"ג דליכא למיחש לסהדי אחרני היינו נמי משום דהכחישום עדי האב הכחשה גמורה ולא משום דאמרי הני סהדי דליכ' סהדי אחרני ומ"ש מהרש"א ביישוב דברי התוספות לא נהירא לי דכי היכי דהיכא דאיכא ב' פיתי עדים המכחישו זא"ז בכה"ג דשעות אמרי טעו אינשי פדי שלא יהיו מוכחשים ה"נ אפי' ליכא סהדי אחרני פינו דעדי האב מכחישים לעדי הבעל אמרי טעו אינשי בשעות פדי שלא יהיו מוכחשים דטעמא הוא משום פדי שלא תהא עדות מוכחשת כמ"ש בדברי הפו' ומ"ל הכחשה ע"י עדים אחרים מ"ל ע"י עדי האב: בד"ה עדי וכו' מתוך שיכולין לו' וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א ועי"ל דלעיל איכא לאוקמ' בדאמרו בעל ונחור ובעל וכמ"ש התוס' לעיל בד"ה באשה: בד"ה לרצונו וכו' שהוא פסול מחמת ששונא וכו' עכ"ל תמה מהרש"ל דהא קי"ל שונא פשר להעיד ובתשו' כ' דבשונא גמור פסול ול"פ רבנו ור"י בפ' ז"ב אלא בשונא שלא דבר עמו ג' ימים ע"ש.

וק' דא"כ מאי פריה הגמ' שם לרבנו והוא אויב לו למ"ל נוקמה בשונא גמור ומה"ט אין לו' דבד"נ מודו רבנו. גם מ"ש מהרש"א דהגמרא במכות פריה אליכא דר"י דמסתמא ל"פ אדרע"ק ע"ש.

תימה דא"כ במאי דחו התו' פי' זה מסוגי' דשמעתין דאנוס פשר נימא דסוגיין אליכ' דרבנו דקי"ל פנותייהו דשונ' פשר. ועוד דמאי פריה במכות נימא דר"י ס"ל כר' אליכא דרע"ק דבעי' התרו בו דהיינו נתפונן להעיד: דף י' ע"א פירש"י בד"ה משום וכו' וא"ע לעדות ממון וכו' עכ"ל ולפי"ז לר"מ דס"ל לוקה ומשלם ומיתוק' קרא בעדות ממון פליג אמתני' דבן גרושה דכיון דלא מייטר קרא לא לקי אבן גרושה דבעי' פאשר נמם וממיל' לא הוי עדות פלל דבעי' עדות שאתה יכול להזימה ע"ש בתוס' ריש מכות וכיון דלא הוי עדות ליכא לאו דלא תענה וזה דוחק דמשמע דליכא מאן דפליג אמתנייתין דבן גרושה וכמ"ש התוס' בשמעתין: גמ' א"ק ונקלה אחיה מפירש"י נראה דמאחיה נ"ל דכשמת לא מיקרי אחיה ועיין להריטב"א בחי' במכות דף ה' ע"ב שכ' דגם המת נק' אחיה וכדכתיב להקים לאחיו שם אלא הכא מלעיניה נפקא ע"ש: ע"ב גמ' למחיה ב"א וכו' ק"ק נימא דמאי דקתני אמדוהו לעשרים היינו דאמדוהו דבמפת העשרים ימות וא"כ פבר מת ולא מחי' למיתה וי"ל דלשון אמדוהו לקבל משמע דיכול לקבל העשרי' ועדין חי הוא: עוד בגמ' אמר רבא קידוש ביום עיבור בג' יל"ד אמאי לא אוקמה עיבור ממש ולא קשיא לא ליקדשיה וממילא איעבר דכיון דשלא בזמנו אין מקדשין אותו וכיון דאין מקדשין אותו לא ידעי דאיעבר שהרי פירש"י בד"ה לא ליקדשיה וממילא פי' מקדשין למחר וכו' משמע דאי לא מקדשין ליה למחר לא ידעי וי"ל דניחא ליה לאוקמה בקידוש משום דאי עיבור ממש קשיא אמאי לא קתני קידוש שהרי ר"מ ס"ל קידוש בג' נרב אשי ס"ל דה"מ דמתני' אעיבור שנה קאי ועיבור חזש לאו ר"מ היא ועיין להת"ח באוקמתא דר"א.

ויש מי שתי' דלעולם פֿינן דלא קינדשוהו ביום עיבורו ידעי' שֶהוא מְעוֹבֵר אפֿי אין מְקַדְשִׁין אוֹתוֹ לְמַחֵר ומ"ש רש"י פי מְקַדְשִׁי לְמַחֵר הֵינְנו דְלֹא תִימָא פְּלִימוֹ הוּא דְאִין מְקַדְשִׁין בְּזַמְנוֹ לְזֶה קֵאמ' דמ"מ פי מְקַדְשִׁין לְמַחֵר יָדְעִי וּבְאֻקְמַת' דְּרַב אֲשִׁי לֹא קָשָׁה נוֹקְמָה בְּעִיבוֹר מְמַשׁ וּמַשִּׁים דְלֹא יָדְעִי פֿינן דְאִין מְקַדְשִׁין אוֹתוֹ לֹא בְּזַמְנוֹ וְלֹא שְׁלֹא בְּזַמְנוֹ דא"כ אפֿי' הַחֲדָשׁ חֹסֵר צָרִיף שְׂיִוִּדְעוּ וְאִין לֹא מְעוֹבֵר אֲמָרִי שְׁחֹא מְעוֹבֵר כְּשֶׁלֹּא יֵאמְרוּ שֶהוּא מְעוֹבֵר יָדְעִי שֶהוּא חֹסֵר דְאֵפְתִי קָשָׁה אֲמָאֵי לֹא הִתְקִינוּ לְהַפֵּךְ דְּבַחֲדָשׁ חֹסֵר יֵאמְרוּ וּבְמְעוֹבֵר לֹא יֵאמְרוּ וְכִינּוּ דְלֹא אֲמָרִי יָדְעִי שֶהוּא מְעוֹבֵר: דף י"א ע"ב גמ' אין מְעַבְרִין אֶת הַשָּׁנִים אֲלֵא בִיהוּדָה וכו'.

י"מ אֲמָאֵי לֹא חָשִׁיב בּפ"ק דְכָלִים בְּמִתְנִיתִין שְׁעֵשֶׁר קִנְיָנוֹת יְהוּדָה מְקַדְשֶׁת מִפְּלֵ א"י שְׁאֵטְבִּדִין בְּסֵרָאֵת הַשָּׁנִים וי"ל פֿינן דְאֵם עֲבָרוּהָ מְעוֹבְרַת לֹא חָשִׁיב לָהּ וּמִתְנִי' דְהֵתָם כּת"ק אֲתִיָא שְׁהָרִי לֹא חָשִׁיב יְהוּדָה מְקַדְשֶׁת שְׁמִבִּיאִין מְמַנָּה עֲנִיָּה לְכַתְּחִיל' כְּדָחֲשִׁיב שָׁם א"י מְקַדְשֶׁת שְׁמִבִּיאִין מְמַנָּה עֲנִיָּה אֲלֵא ע"כ פֿינן דְאִינוּ אֲלֵא לְכַתְּחִילָהּ לֹא חָשִׁיב לָהּ וְהָר"מ בּפ"ד מֵה' קִידוּשׁ הַחֲדָשׁ פֿסֵק כּת"ק וְלֹא כְּעֵדוּת דְחֻנְנִיָּה נִרְאָה שְׁסָמָה אֲמִתְנִי' דְכָלִים דְאֲתִיָא פְּרַבְּנִין: תוֹס' בּד"ה א"ד וכו' עֲבִידִי דְטָעוּ בְּהוּ עכ"ל ל"פ וְדָאֵי דְלִרְשָׁבָג אֵם עֲבָרוּהָ עַל אַחַת מֵהֶם מְעוֹבְרַת וּלְת"ק פֿינן דְאֲשָׁלוּ לְתַקּוּפָה דְלֹא טָעוּ אִין מְעַבְרִין ע"כ דְמִדְאֻרְיָתָא הוּא וְאֵם עֲבָרוּהָ אִינָה מְעוֹבְרַת וּא"כ פְּלִיגִי בְּתַרְתִּי וַיֵּשׁב: בּד"ה אִין וכו' וּק"ל דְבַבְרָכוֹת וכו' עכ"ל.

יש מי שתי' דְהֵתָם אֲלִיָּבָא דְרַבְּנִין דע"כ לֹא דְרָשִׁי לְהָאֵי דְרָשָׁא דְלִשְׁכְּנֵי תְדַרְשׁוּ דָאֵי מְקַרָא מִן הַתּוֹרָה נ"ל וְדָאֵי דְאִינָה מְעוֹבְרַת וּלְכַף מִיָּתִי מְקַרָא דְדַבְּרֵי קַבְלָה מִיְהוּ הָר"מ בּפ"ד מֵה' קִידוּשׁ הַחֲדָשׁ פ' כּת"ק וּמִיָּתִי קַרָא דְלִשְׁכְּנֵי תְדַרְשׁוּ לְעַנְנֵי לְכַתְּחִילָהּ ע"ש: דף י"ב ע"א גמ' אִינִי וְהָא שְׁלַחוּ לִיָּה וכו' הַת"ח הַק' לִס"ד דְגַמְרָא דְעִיבוֹר מְמַשׁ הָא אִין מְעַבְרִין עַל הַתּוֹקֵפָה לְבַדָּה וְאֲבִיב וּפִירוֹת הָאִילָן אִינָם יוֹדְעִים מְקוֹדָם מֵה יְהִיָּה בְּנִיָּסוֹן וּמִפְּחַז זֶה הַכְּרִיחַ דְעַל תּוֹקֵפַת נִיָּסוֹן מְעַבְרִין לְחוּדָה וְדוֹקָא עַל תּוֹקֵפַת תְּשָׁרִי לְחוּדָה הוּא דְאֲמָרִינוּ לְעִיל דְאִין מְעַבְרִין כ"כ הָר"מ בְּה' קִידוּשׁ הַחֲדָשׁ ע"ש וְהִי"ל לְהַכְּרִיחַ כֵּן טָפִי מְבַרְיָתָא דְלַקְמֵן דְקַתְנִי אִין מְעַבְרִין מִשְׁנָה לְחַבְרָתָה לְפִי פִירש"י: תוֹס' בּד"ה וּמְפָנִי וכו' וי"ל דְאֵם אִיתָא דְעִיבְרָה וכו' עכ"ל הַקָּשָׁה מְהַרְשָׁ"א דִּילְמָא לֹא עִיבְרוּהָ מִשׁוּם דְהִיָּתָה שְׁבִיעִית אוֹ מ"ש א"ש וי"ל דְהִגְמ' קָא דְרִישׁ מִיָּתוּרָא דְקַרָאֵי דְקַרָאֵי יְתִירֵי הֵם וְע"כ אֲתוּ לְדַרְשָׁא לְאֲשִׁמוּעִי הָאֵי דִינָא דְאִין מְעַבְרִין מְפָנִי הַבְּצוֹנֶת וּל"צ לְמַכְתָּב הַטַּעַם דְלֹא עֲבָרוּהָ פֿינן דְקַרָאֵי מְשַׁתְּעוּ בְּשָׁנֵי בְּצוֹנֶת כּדִפִּירש"י אֲבָל אִי מִשׁוּם שְׁבִיעִית אוֹ מ"ש הו"ל לְמַכְתָּב זֶה בְּקַדָּא וְהַתּוֹסְפֶרֶת מִק' דְנִימָא דְקַרָאֵי אֲשִׁמוּעִי דְמְעַבְרִין וְלֹא חִיָּשִׁי לְשָׁנֵי בְּצוֹנֶת: בּד"ה וְלֹא וכו' דְמִשְׁמַע דְמוֹדָה ר"ש בְּרִישָׁא עכ"ל הָא דְלֹא מוֹכְחִי דא"כ לִמ"ל דְתַנִּי ג' שָׁנִים הָא מְשַׁנָּה לְחַבְרָתָה שְׁמַעִי לָהּ דִי"ל מִשׁוּם ר"ש נִקְטָה לָהּ מֵה שֶׁהָק' מְהַרְשָׁ"א אֲפִי לְפִי קָמָא לֹא יִתְכֵן וכו' ע"ש י"ל דְחֻזְרוּ וְחָשְׁבוּ פַעַם אַחֲרַת כּדִפִּירש"י בל"א אע"ג דְרָשׁ"י לֹא כ"כ בְּפִי קָמָא מ"מ י"ל כֵּן לְפִי פִירוּשָׁם דְלְעִיל: ע"ב גמ' א"ה ר"ש וכו' הַק' מְהַרְשָׁ"א הִיאָה ס"ד דר"ש אִין מְעַבְרִין לְכַתְּחִילָהּ פֿינן דס"ל דְחוּיָה ע"ש וּל"ק דְאֲפִי דְהוֹנִי' א"מ לְכַתְּחִילָהּ מִשׁוּם טִירְחָא דב"ד וּכ"כ הָר"מ הַת"ק דס"ל אִין מְעַבְרִין לְכַתְּחִילָהּ דס"ל דְחוּיָה וּמִשׁוּם טִירְחָא דב"ד וְכֵן הָר"מ כ' דְחוּיָה וּפ' א"מ לְכַתְּחִילָהּ וּמְהַרְשָׁ"א תִי' דר"ש ס"ל הַתּוֹרָה וְצָרִיף יְצוּי צִיץ ע"ש נר' דְזֶה תְּלִיא בְּהִנְהוּ לְיִשְׁנֵי דפ"ק דִּיומָא ד"ז הִכָּא דְאִיָּבָא טְמֵאִין וְטְהוּרִין כְּהוּא בֵּית אָב אִי עֲבָדִי בְּטוֹמָאָה לְמ"ד הַתּוֹרָה ע"ש.

מקשים לפמ"ש ביומא ד"ו ע"ב דרבא ס"ל הותרה ובפסח דחויזה ע"ש מאי פריה הגמ' דר"י אדר"י ונר' דל"ק דר"י קאמר בקל הקרבנות דיוה"כ דפנים הותרה אפילו בפרו של כ"ג דדמי לפסח: עו"ש בגמ' ר"ן אמר מעובר ומקנודש הקשה מהרש"א לר"ן אמאי ביקש חזקיהו רחמים פיון דבדיעבר מעובר ומקנודש דהא ר"י מיימי ראייה דלא כת"ק אלא דאפי' בדיעבד מ"מ מדבקש רחמי ע"ש.

ול"ק דהא דאין מעברין לכתחילה לת"ק משום טירחא דב"ד כמ"ש הרמ"ה וכיון דהם רצו לטרוח מחלו וליכא שום גנדוד איסור משא"כ בהא דאין מוקדשין ביום ל' של אדר איכא איסורא לכתחיל' וביקש רחמים על לכתחיל' ומ"ש מהרש"א דלר"ן עיבר חזקיהו אחר שקידש' ניסן ע"ש ליתא דהיכי טעי חזקיהו בזה וכדפריה הגמ' לעיל ול"ל לחזקיהו החדש הזה לכם: דף י"ג ע"א תוס' בד"ה ור"י וכו' דלא יתכן לפרש פן מילת' דר"י וכו' עכ"ל.

כ' מהרש"א דבמאי דקא' ט"ז קודם ה"חג אין מעברין א"א לפ' מלמעלה למטה דכיון דמלמעלה א"מ כ"ש מלמטה ע"ש. ובלא"ה אפילו ר"י אמר מעברין א"א לפ' מלמעלה למטה דהא למעלה נמי אין מעברין דר"י ע"ד ב"א ס"ל ומאי דקאמר ט"ז איידי דתנא רישא וכו' פדקאמר הגמ' בסמוך אלא משום דקושטא הוא דר"י אמר א"מ נקט פן: בד"ה ט"ז וכו' ונופלת בי"ז משום תשרי וכו' עכ"ל כ"מ בגמ' דמשום תשרי ומהרש"א הק' מנ"ל להגמרא הכי נימא דמשום ניסן הוא נאית ליה דרשא דאחרים ותי' דכיון דלא נ"מ אי משום תשרי אי משום ניסן ע"כ דל"ל ההיא דרשא ע"ש.

ורואה אנכי דנ"מ טובא דאי נפלה בט"ז אי משום תשרי לא מעברין וג"כ א"צ למלאות חדש אדר דהא נופלת בכ"א ור"י יום תקופ' מתחיל ס"ל אכל משום ניסן צריה למלאות ולהוסיף יום אחד באדר כדי שתפול התקופה בט"ו אלא משום דבמאי דקאי.

ר"י דהיינו לענין עיבור השנה לא נ"מ מידי דאפי' משום ניסן א"מ דסגי בהוספת יום אחד באדר וא"כ משום תשרי סגי. ומ"מ דבריו שכ' לא נ"מ בהאי דרשא אינם מדוקדקים מיהו אפתי ק' לשי' רש"י דמשום ניסן בעי' שתפול בי"ד פדלקמן וא"כ נ"מ אפי' לענין עיבור השנה טובא דמשום תשרי א"מ ומשום ניסן כי נפלה בט"ו מעברין דאפילו מוסיפין יום אחד באדר אפתי תפול בט"ו וצריה לתרץ לשי' רש"י בתירוץא בתרא שכ' מהרש"א: דף י"ד ע"א גמ' שופטיה מיןחדין שבשופטיה וכו'.

רש"י בחומש כ' זקניה סנהדרין גדולה ע"ש נרא' דכל הסנהדרין קאמר וישנה משנתו כראב"י וס"ל דראב"י דריש מזקניה לחודיה מיןחדין פיון דשופטיה אצט' למלך וכו' נ"מ או דיליף ראב"י ג"ש דזקני זקני ומדכתי' שופטיה דע"כ למלך וכו' נ"מ מדבועי מלך וכו' ג סברא הוא דבועי ע"א ולכך דריש זקניה ע"א ולא סגי בג' או בה' אע"ג דיליף ג"ש וקא דלא כ' רש"י מלך וכו' ג דכיון דבועי ע"א לא אצט' למימר מלך וכו' ג וכמו דלא תנן גפי' אין מוסיפין על העיר כמ"ש התוס': דף ט"ו ע"ב תוס' בד"ה אימא וכו' וכ"ת משום דחדא מיתה פתיב וכו' עכ"ל.

יל"ד א"כ מאי קאמר א"כ לכתוב וגם בעליו ולישתוק דמשמע דאי פתיב הכי לא הוה ידעי' היקישא הא אי פתיב הכי הוי חדא מיתה אתרנייהו וילפינו בהיקישא אפי' אי אצטריה לגופיה דהא פיון דהמיתה מוחלקת דע"כ אינו בסקילה הוי פמאן דכתיב ב' מיתות: בא"ד וי"ל דהתם

פתיב בַּתְרִיָּה לְאַקְשׁוּיַי וְכו' עכ"ל מִיְחַלְפָּא וְשִׁטְתָּם מִמ"ש בַּפ"ג דְּפִסְחִים דִּמ"ג ע"ב דְּאוֹרְחִיָּה דְקָרָא סִיפִיָּה מִפ' לְרִישִׁיָּה וְכו' ע"ש.

וּי"מ אֲדַבְרִיהֶם. דְּהָכָא מִמַּאי דְאַמְרִי בִּמְס' תְּגִיגָה דִּי"ו ע"א דִּילְפִינָן חַג הַשְּׁבוּעוֹ' מִחַג הַמִּצּוֹת לְתַשְׁלוּמִין וּפְרִיָּה וְנִקְשִׁי לְחַג הַסְּנוֹפוֹת וּמַאי פְּרִיָּה הָא חַה"ס פְּתִיב בְּסִיפָא וְיִלְפִינָן שְׁפִיר חַה"ש מַחַה"מ דְּכַתְּבִי בְּרִישָׁא וְנִרְאָה דְשִׂאנִי הָתָם דְאַפִּי' אִי דַעַת הַתּוֹרָה לְאַקְשׁוּיַי לְחַג הַסְּנוֹפוֹת לֹא אֶפְשָׁר לְהַפֵּךְ הַסֵּדֵר וְלִכְתּוֹב חַה"ס תְּחִלָּה דְבַכ"מ אוֹרְחִיָּה דְקָרָא לְהַתְחִיל בַּחַה"מ שְׁהוּא רֵאשׁוֹן לְרַגְלִים וְכ"כ הָרַב טוֹרֵי אָבֹן שָׁם לְתַרְזָן מַה שֶׁהָא ע"ד הַתּוֹס' דְּפִסְחִים מְשִׁיבוּיָא דְגַמ' שָׁם דְּמִשְׁנֵי תְּפִסְתָּ מוּעֵט וְכו' ע"ש: בַּא"ד וַא"ת הָא אֶצְטְרִיָּה יוּמַת לְמִיתָה בִיש' וְכו' עכ"ל קְוִשְׁתָּם אֵינָה אֶלָּא לְמַאי דְקָאֵמַר הַנִּיח' לְמ"ד חֲנֹק חֲמוּר דְאַפִּי' לְהָא מ"ד הָא אֶצְט' לְמִיתָה בִיש' אֶבְל לְמַאי דְמַסִּיק מְקָרָא דְרוּצָח הוּא דְמַמְעֵט בְּעֵלִים מְמִיתָה ל"ק מִיָּדֵי דְאִי לְמִיתָה בִיש' לְכַתּוֹב וְגַם בְּעֵלֵי וְלִישְׁתָּן וְאַנָּא יְדַעֵי דְמִיתָה בִיש' קָאֵמַר וּמְדַכְתִּי יוּמַת ע"כ לְאַקְשׁוּיַי שׁוֹר לְבַעֲלִים: דָּף ט"ז ע"ב בַּד"ה אֵת וְכו' מַה"נ גְּמִי וּבְעֵי .

מְלָךְ וְנָבִיא. עכ"ל עֵינָן בִּמ"ש מְהַרְשֵׁ"א וּמ"ש הַתִּי"ט דְלִיתָא דַא"כ מַאי מִק' הַתּוֹס' לְעֵיל דִּי"ד ע"ב בַּד"ה מְתַנִּי וְכו' הָא הֵיכָא דִּמ"ע לֹא תַנּוּן בְּמַתְנֵי וְל"ד לְהֵיכָא דְאִין מוֹסִיפִין גַּם הֵיכָא דְמִלְחָמַת הַרְשׁוּת לֹא תַנּוּן פְּלִל אִפִּי' בְּבְרִיָּתָא וַאֲפִי"ה לֹא קְתַנִּי לְהַ בְּמַתְנֵי מְשׁוּם דְקְתַנִּי דְבְעֵי ע"א וְכַמ"ש הַתּוֹס' לְעֵיל: דָּף י"ז ע"א בַּד"ה שְׁיֻדְעַ וְכו' הֵיכָא ק"ו לֹא מִיתּוּקָם אֶלָּא לְעֵנָן מְגַע וְכו' עכ"ל ר"ל דְאִי לְעֵנָן מְשָׂא מְהִיכָא פְּשִׁיטָא לִיהַ דְעַכְבָּר מְטַמָּא מְשׁוּם שְׁהוּא בְּכָלִל חִיָּה א"כ גַּם נִחַש בְּכָלִל חִיָּה וְאִי ס"ל לְהִירוּש' הָא דְרִשָׁא דְכָל הוֹלָךְ עַל גַּחוֹן א"כ גַּם מִק"ו לֹא אֶתִי פִינּוּ דְגִלִי קָרָא וַא"צ לְמ"ש מְהַרְשֵׁ"א גַּם מַאי דְפְּשִׁיטָא לִיהַ לְמְהַרְשֵׁ"א דְנִחַש מְטַמָּא בְּמַגְעַ בְּכַזִּית בְּלֹא ק"ו דְבְרֵי תִימָה הֵם וְעַמ"ש בְּחִידוּשֵׁי בְּכַרִּיתוֹ ד"ה ע"ב ע"ש: בַּא"ד מִק"ו דְבַהֲמָה וְכו' עכ"ל.

ק"ל הִיכֵי יִלְפִי בְּהַאי ק"ו הָא מַה שְׁשַׁרְזָן מְטַמָּא בְּכַעֲדָשָׁה הוּא מַהל"מ כַּמ"ש הַתּוֹס' בְּנִדְהָ וְאִין דְנִין ק"ו מְהַלְכָה וְכַבֵּר פְּתַבְנוּ בְּזָה בְּחִידוּשֵׁי שָׁם בַּא"כ ע"ש: ע"ב בַּד"ה אֶלָּא וְכו' וְר"ה תְּלַמִּיד ר"ח פְּדַמְכַח בַּפ"ק דְקִידוּשִׁין וְכו' עכ"ל אַע"ג דְבַהֲמָה דַּפ' הַדָּר מוּכַח דְרַב הַמְנוּנָא תְּלַמִּיד רַב הוּנָא לֹא ק"ל כ"כ אִם יֹאמַר ר"ה מְשִׁם רַב הַמְנוּנָא דְכַמוּ כֵן מְצִינוּ דְאוּמַר בְּשֵׁם תְּלַמִּידוֹ ר"ח וְכַמ"ש הַתּוֹס' בְּזַבְחִים דַּפ"ז ע"א ע"ש אֶבְל בְּשֵׁם תְּלַמִּיד תְּלַמִּידוֹ לֹא מְצִינוּ וְלִכְּהַ הִבִּיאוּ מִפ"ק דְקִידוּשִׁין וְעֵינָן לְמְהַרְשֵׁ"א ו"ל: דָּף י"ח ע"א בַּד"ה פְּהַן גְּדוּל וְכו' לִיתַנִּי דֵּן לְבַד וְכו' עכ"ל וְלֹא נִיחָא לִיהַ לְמִי תַנִּי דְנִין אַגַּב דֵּן וּמְזָה הַכְּרִיחוּ לְמְהַרְשֵׁ"ל לַפ' דְמַעֲיָקָרָא דְמִשְׁנֵי דְנִין אֶצְט' לִיהַ לְאוּ הִינּוּ דְדֵן אַגַּב דְנִין אֶלָּא כְּמוֹ שְׁדֵן פֶּן דְנִין וְכֵן יֵשׁ לְהוֹכִיחַ מִמִּיהוּ ק' שְׂכ' אַח"ךְ אֶבְל עַמ"ש בַּתִּי הַב' אַגַּב דְתַנִּי פַכ"ג דֵּן וְדִנִין י"ל דְהֵיכָא תִירוּצָא לְפּוּם אַהֲע"א דְקָאֵמַר הַגְּמָרָא דְבַכ"ג תְּרַנּוּיָהוּ צְרִיכֵי דֵּן לְאַשְׁמוּעֵי דְדִנִין אוֹתוֹ וְדִנִין נִקְט לְאַשְׁמוּעֵי דְגוּלָּה וְדִנִין אוֹתוֹ בְּהִדְיוּט וְאַשְׁמוּעֵינָן ד"ז מִיְתוּרָא דְדִנִין וְהַשְׁתָּא גַבִּי כ"ג תְּרַנּוּיָהוּ צְרִיכֵי וְנִקְט מְלָךְ אַגַּב כ"ג וְלִשְׁבוּיָא קָמָא דְגְמָרָא צ"ל כַּתִּי קָמָא דְהַתּוֹס' וְעַמ"ש מְהַרְשֵׁ"א: ע"ב ד"ה וְהָא וְכו' וְעוֹד מַאי קַמ"ל וְכו' עכ"ל הַקְּשָׁה מְהַרְשֵׁ"א נִימָא דְקַמ"ל אֶפִּילוּ מְלָכֵי בֵית דָּוִד דְמַתְנֵי בְּמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל מִיָּרֵי ע"ש וִי"ל דַּס"ד דְמְהַרְשֵׁ"ן דְכִינּוּ דְלֹא דֵּן דְקְתַנִּי מַתְנֵי יְתִירָה הִיא דְכִינּוּ דְלֹא דְנִין אוֹתוֹ יְדַעֵי דְאִינוּ דֵּן וְכַמ"ש הַתּוֹס' לְעֵיל ע"כ דְקַמ"ל לְאַפִּי' מְלָכֵי ב"ד דְדִנִין אוֹתוֹ אַעפ"כ אִינוּ דֵּן וְתִי דְכִינּוּ דְלִשׁוֹן לֹא דֵּן הוּא מְשַׁמְעוֹתוֹ לְבַדוֹ וְלֹא עִם הַסְּנֵהֲדָרִין ע"כ לֹא הָא קַמ"ל דְהָא מְלָכֵי ב"ד טַעמָא דְלֹא דֵּן מְשׁוּם ל"ת עַל רִיב דַּא"כ ע"כ בְּמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וּמִטַּעַם קִשְׁט עֲצָמָה וְע"כ לֹא דֵּן אַגַּב וְכַמ"ש הַתּוֹס' לְעֵיל: בַּד"ה מְשׁוּם

וכו' ול"ן דמשמע ביומא וכו' עכ"ל אע"ג דהתם בחולה או אסטניס מייירי מ"מ פיון דאיכא תקנתא היכא דמזיק ליה הציננה לא יעכב על עיבור השנה והפל חולין אצל הקור: דף י"ט ע"א גמ' ור"י אגב מרריה וכו' לפי"ז אפי' ר"י מפרש מן המקדש לא יצא מקדושתו לא יצא ורש"י שפי' במשנה דר"י סבר מן המקדש דוקא לפום ס"ד דגמ' פ"א פ"ן: ע"ב גמ' באותה שעה אמרו וכו' לא מעיד ולא מעידין אותו נר' דלא מעיד לאו מאותה שעה היא דהא מלך פסול לעדות מדאורייתא ואפי' מלכי ב"ד דכתיב תשים עליה מלך שתהיה אימתו עליה וכדאית' בגמ' בפ' שבועת העדות אלא ה"ק באותה שעה אמרו לא דן ולא דנין כמו שלא מעיד וכו' וראיתי בס' מחנה יאודה בסי' כ"ח שכ' דגם באותה שעה הוסיפו דבמלכי ישראל לא מעיד אפי' באיסורא דהא באותו מעשה איכא לתא דאיסורא דובערת הרע מקרבך ומתני' דקתני מלך אינו מעיד לצדדין קתני מלכי ישראל אפי' באיסורא ומלכי ב"ד דוקא בממונא ע"ש ולא נהירא דא"כ היכי כ' התוס' לעיל בד"ה משום דבכ"ג אפילו בממונא מייירי דומיא דמלך דדוקא בממונא והא במלך נמי איכא מלכי ישראל דאפי' באיסורא ובחא דכ"ג דומיא דמלכי ישראל אלא ע"כ דאפי' מלכי ישראל דוקא בממונא ולא מיקרי איסורא הא דמצנה לקיים בשורו ובערת הרע מקרבך ע"כ נראה פדכתיב': תוס' בד"ה ינאי וכו' דשעת קבלת העדות כמו ג"ד חשוב עכ"ל הכי איתא בגמרא שם דקבלת העדות כג"ד חשוב דקאמר דהא עדים כג"ד וכו' ע"ש אלא משום די"ל דדוקא לגבי עדים הוי ג"ד אבל גבי בע"ד אפתי לא נגמר הדין ולכך התוס' לא הביאו ראיה מהתם אלא לענין ג"ד ולא הביאו מהתם דעדים כג"ד וע"ש בתוס' במ"א שכ' דקבלת עדות פתח' דין והיינו לגבי הבע"ד פדכתי' מיהו ק' ע"ד התוס' דהקא דבר"פ ראוהו ב"ד אמרי' עדים פתח' דין לגבי הבע"ד וע"ש להרב טורי אבן ונ"ל דדוקא התם דליכא טוען ונטען אלא העדת העדים היא הראשונה הוא דאמרי' דהוי פתחילת דין אבל בטוען ונטען סידור הטענות הוא תחיל' דין מיהו התוס' לקמן דל"ד ע"ב בד"ה יום כ' דקבלת עדות פתח' דין אפי' גבי טוען ונטען ויש לישב: בד"ה מצוה וכו' ואמאי לא משני מצוה שאני וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א לדברי התוס' דהתם דבסוטה הוי לכ"ע משום כבוד תורה ע"ש ודבריו תמוהי' דא"כ מאי מק' התוס' שם ומנ"ל דכבוד חתן וכלה דמי לכבוד תורה לכ"נ דל"פ רבנן הקא אלא גבי חליצה ויבום דגנאי גדול הוא אבל היכא דליכא גנאי גדול לכ"ע מצוה שאני מפתח ההיא דסוטה ועיין להר"ן בחי' ובישוב דעת מהרש"א צ"ל דהשתא דנחית להכי דטעמא דמודו רבנן משום כבוד תורה גם דברי התוס' שם קשים כמו דק' ע"ד התוס' דהקא וחוור בו ממ"ש בתחילה: פירש"י ולא חולצין לאשתו מפני שאסורה לינשא עכ"ל קשה דאם פן לר"י דאמר המלך נושא אלמנתו של מלך ס"ל דחולצין לאשתו שהרי מותרת היא למלך העומד פתחיו וא"כ אמאי לא אפליג ר"י אלא חולצין לאשתו וי"ל דמ"ש רש"י אסודה לינשא הוא ר"ל אסורה ליבום פיון שהיבם אינו מלך וכל שאינו עולה ליבום אינו עולה לחליצה: גמ' דכתי' והיה האיש וגו' יפנו יעשרנו המלך וכו' במאי קאי דוד פיון דדברי' בעלמא הם עיין למהרימ"ט סי' כ"ג ע"ש: : דף כ"א ע"א גמ' כהנה קמא שית וכו' ואליקא דהאי תנא הוא דאמרינן בפ"ק דכריתות ד"ו ע"ב א"כ לכתוב סמים סמים וע"ש בחידושים: תוס' בד"ה דאס"ד וכו' לא היתה בת דוד וכו' עכ"ל ק"ק לפי"ז מאי קאמר דאס"ד בת נשואין וכו' נימא דלעולם תמר אחר שנתגיירה אלא דכבר מעוברת מישראל אחר בתר שנתגיירה ואחר כך נשאה דוד וי"ל: ע"ב גמ' חוד דאורייתא היא וכו' מדלא פריה אפנויה משמע דלית בה איסור תורה כס' הרב"ב דברי' הלכות אישות וע"ש להלח"ם: גמ' לעבור בל"ת על כל סוס וכו' י"ל אמאי אצט' קרא להכי הא פיון דגופין מוחלקין מחייב בלאו יתורא דקרא וכדאמרינן בבא על ה' נשיו נדות ובבא על ה' שפחות חרופו' בפ"ק

דְּכָרִיתוֹת ד"ט מִשׁוּם דְּגוֹפִין מְוַחֲלָקִין וְנִילֵף מֵהֶתֶם וּע"ש בְּתוֹס' וּבפ' ע"י דע"ז ע"ב ע"ש וי"ל:
גמ' אעפ"י שֶׁהֵנִיחוּ לוֹ אֲבוֹתָיו וְכו' עמ"ש בְּסוּגְיָא זוּ בְּחִי' בְּנִדְרִים דל"ח עש"ב: דף כ"ב ע"ב ה"מ
מְכַלְל דְּרַבְּנָן אֶסְרֵי וְכו' ק' אַמַּאי לֹא מֵיִתִּי מְרִישָׁא דְּבַרְיֵינָא שְׁהֵבִיא רש"י דְּרַבְּנָן אֶסְרֵי בְּהִדְיָא
וי"ל דְּאֵי מֵיִתִּי מֵת"ק אֶפְשָׁר דִּיחִיד הוּא דְּפִלְיָג עֲלֵיהּ וְהִלְכָה כר' מְחַבְּירוֹ אֲבָל מְדַבְּרֵי אַבְיֵי דְּקָאָמֵר
כְּמֵאן שְׁתוּ וְלֹא קָאָמֵר כְּמֵאן שְׁרֵי לְכַהֲנִים לְשִׁתּוֹת מִשְׁמַע דְּכַהֲנִים מְעַצְמֵן נְהָגוּ כר' וְאִין הִלְכָה כֵּן
וְהֵינּוּ דְּקָאָמֵר מְכַלְל דְּרַבְּנָן אֶסְרֵי ר"ל רַבִּים פְּלִיגֵי עֲלֵיהּ וְאִין הִלְכָה כְּרַבִּי מְחַבְּרֵי: גמ' עַד דְּאֵתָא
יְחֻזְקָאֵל מֵאן אֲמַרָה כ' מְהַרְשָׁ"א דִּי"ל אֲדַרְשָׁא דְּפִרְעָה קָאֵי ע"ש וּלְפִי"ז מִתְנַרְץ קִנְשֵׁינָת הַתּוֹס' בְּד"ה
אֵלָא גְמָרָא: דף כ"ג ע"ב גמ' מִשׁוּם דְּאָבָא וְאָבִיָּה חֲזוּ לְעֵלְמָא וְכו' פְּתַב מְהַרְשָׁ"א ז"ל וְרַבְּנָן ל"פ
א"נ רוּעֵי בְּקָר אֵלָא אַבָּא וְאָבִיָּה ע"ש וּלְפִי"ז לֹא הוּל"ל פְּלָל ג' רוּעֵי בְּקָר דִּלְר"מ אֲתֵיָא מְכ"ש
מַאבָּא וְאָבִיָּה וי"ל דִּה"ק ר"מ בְּאָבָא וְאָבִיָּה יְכוּל לְחַזְרוּר כְּמוֹ ג' רוּעֵי בְּקָר דְּפִשִׁיט"ל דִּיכּוּל לְחַזְרוּר
וְכוּה"ג אֲמַרִּינֵן לְעֵיל אִם הֵיּוּ כְּשִׁרִין נַעֲשׂוּ כְּמִן מְחִינִין: תוּס' בְּד"ה וְאָמֵר וְכו' וּמִש"ה מֵיִתִּי מִלְתָּא
דְּר"ד וְכו' עכ"ל מֵה שְׁק' נִימָא דְּר"ד גּוֹפִיָּה מִמְשַׁנְתָּנוּ הוּא דְּשִׁמְיַע לִיהּ כֵּן עֵינֵן לְהַת"ח: דף כ"ד
ע"א גמ' א"ב מִיָּגוּ וְכו' ק"ק אַמַּאי לֹא קָאָמֵר א"ב אֵי צָרִיָּה לְבָרֵר בְּעֵלְמָא דִּלְר"ד לְרַבְּנָן צָרִיָּה
לְבָרֵר לְפִירִש"י דְּלְעֵיל וְלָרַבִּין ע"כ לְרַבְּנָן א"צ לְבָרֵר מְדַאצְט' לְטַעֲמָא דְּמִיָּגוּ וי"ל דְּלֹא נִיחָא לִיהּ
לְמִי בְּיָנִיא דְּבָר שְׁנַחֲלָקוּ בּוֹ תַנְיָא בְּעֵלְמָא דְּהֵינּוּ ר"י וְרַבְּנָן וְהֵגֵמ' דְּקָאָמֵר לְעֵיל ע"כ ל"ק ר' וְכו'
דְּרָף דְּחִיָּיָה קָאָמֵר וּמֵה שְׁהֵק' מְהַרְשָׁ"א נִימָא דֵּא"כ אֵי לֹא פְּסִיל אֵלָא דִּינֵינִים אוֹ עֲדִים ע"ש י"ל
דְּנִיחָא לִיהּ לְמִיָּעֵבֵד נ"מ לְרַבְּנָן י"ל דְּגַם רַבְּנָן מוֹדוּ דְּאֲמַרִּי מִגּוּ וְלָרַבִּין לֹא אֲמַרִּי מִגּוּ מִיהוּ
מְפִירִש"י מִשְׁמַע דְּהֵבִינְיָא דְּמִגּוּ הִיא אֲלִיבָא דְּר"מ: תוּס' בְּד"ה אֲמֵר וְכו' פִּינֵן דְּאִיבָא תְּרַתִּי לְרִיעוּת'
עכ"ל מְהַרְשָׁ"א לְעֵיל בְּדָף הַקּוּדָם בְּד"ה וְאָמֵר כ' דְּמְדַבְּרֵי הַתּוֹס' הִלְלוּ מוֹכַח דְּג' רוּעֵי בְּקָר חֲדָא
לְרִיעוּתָא דֵּאל"ה הָא רַבְּנָן פְּלִיגֵי בְּג' רוּעֵי בְּקָר אֶפְיֵלוּ דְּאִיבָא תְּרַתִּי לְרִיעוּתָא ע"ש.

וק' הָא כ' הוּא גּוֹפִיָּה בְּצָרִיכוּתָא דְּעֵבֵד הַגַּמ' שֶׁם דְּרַבְּנָן לֹא קָאֵי אַג' רוּעֵי בְּקָר וי"ל אֶפִּי דְּכ"כ
גְּבִי צָרִיכוּתָא לֹא נִיחָא לִיהּ שְׁיִהְיֶה כֵּן לְמַסְקָנָא דְּמִלְתָּא וּמ"מ קָשָׁה אַמַּאי לֹא הוּוּ ג' רוּעֵי בְּקָר ב'
לְרִיעוּתָא הָא פְּסוּלִין דְּגִזְלָנִי הֵם בְּדַאֲמַרִּי לְקַמֵּן דְּכ"ה ע"ב רוּעֵה שְׁאָמְרוּ אַחַד רוּעֵי בְּהֵמָה דְּקָה
וְאַחַד רוּעֵי בְּהֵמָה גְּסָה וְלֹא גְמִירֵי וְצ"ל דְּמִתְנִי מִיָּרֵי בְּרוּעֵים בְּהֵמוֹת שֶׁל אַחֲרֵים דְּלֹא הוּוּ גִזְלָנִים
אֵלָא בְּרוּעֵי בְּהֵמוֹת עֲצָמֵן וְכִדְאֵי בְּרִישׁ מְצִיעָא וְהַשְׁתָּא י"ל דְּאָצְט' הַגַּמ' לְעֵיל לְאַתּוּנֵי דְּר"ד דְּאֵי
לֹא ר"ד הֵנָּה מוֹקְמִי בְּרוּעֵי בְּהֵמָת עֲצָמֵן דְּהוּוּ תְּרַתִּי לְרִיעוּתָא וְא"צ לְמ"ש מְהַרְשָׁ"א וְרִאִיתִי
לְהַרמ"ה שְׁכ' דְּמִתְנִי בְּבִהֵמָת אַחֲרֵים דְּלֹא הוּוּ לְרִיעוּתָא וְשׁוּב כ' דְּאֶפִּי בְּבִהֵמָת עֲצָמֵן לֹא הוּוּ תְּרַתִּי
לְרִיעוּתָא דְּלֹא חֲשִׁיב ב' לְרִיעוּתָא אֵלָא פְּסוּל שְׁקִיבְלוּ לְחוּדִיָּה אֲבָל ב' פְּסוּלִין חֲשִׁיב חֲדָא לְרִיעוּתָא
ע"ש וְא"כ לְפ"ז י"ל שְׁפָל זֶה לֹא יָדְעֵי לִיהּ אֵלָא מְדַבְּרֵי ר"ד וְלָכֵף הִנְצָרָה הַגַּמ' לְעֵיל לְאַתּוּנֵי
מִלְתָּא דְּר"ד וְעֵינֵן לְרַשְׁבָּ"ם בַּפ' י"נ דְּקַכ"ח שְׁכ' דְּוָקָא רוּעֵי בְּקָר אֲבָל רוּעֵי צֵאן פְּסוּלִים דְּרַשְׁעִים
נִינְהוּ ע"ש.

נִרְאָה דְּס"ל דְּשִׁנֵּי פְּסוּלִין חֲשִׁיבֵי תְּרַתִּי לְרִיעוּת' וּבְתַרְתִּי לְרִיעוּתָא רַבְּנָן מוֹדוּ כְּדַעַת הַתּוֹס' וְלָכֵף
כ' דְּוָקָא רוּעֵי בְּקָר וּבְבִהֵמָת אַחֲרֵים מִיָּרֵי וְלֹא פְּסִילֵי אֵלָא מִשׁוּם דְּלֹא גְמִירֵי וְע"ש בְּסוּגְיָא דְּלְקַמֵּן
אֶמְקִלְתָּא דְּאָמֵר רוּעֵים שְׁאָמְרוּ וְכו' ע"ש: ע"ב בְּד"ה וְאֵלוּ וְכו' וְכ"נ פִּינֵן שְׁאִינּוּ סְבוּר לְעֵשׂוֹת
אִיסוּר וְכו' עכ"ל מְדַבְּרֵיהֶם הִלְלוּ יֵשׁ לְהוֹכִיחַ דְּאֶפִּי דְּאוּרִיָּתָא בְּגוּוּנָא דְּלֹא מִיָּפְסֵל אֵלָא מְדַבְּרֵי
בְּעֵי הַכְּרֻזָּה דְּלֹא כְּמ"ש מְהַרִּימ"ט חֵא"ה סִי' מ"ג דְּבַכָּה"ג לֹא בְּעֵי הַכְּרֻזָּה וְדוּקָא בְּעֵבְרָה דְּרַבְּנָן
הוּא דְּבָעוּ הַכְּרֻזָּה ע"ש וְהוּא דְּהֵגֵמ' לְקַמֵּן דְּכ"ו ע"ב קָאָמֵר וְכוּלָּן בְּעוּ הַכְּרֻזָּה וְקָאֵי אֲמַתְנִי וְלִפ"ד
הַתּוֹס' מְתַנִּי מִיָּרֵי בְּעֵבְרָה דְּאוּרִיָּתָא אֵלָא דְּאִינוּ נְפָסֵל אֵלָא מְדַבְּרֵי מִשׁוּם דְּלֹא מִשְׁמַע לְהוּ

איסורא וכ"נ מהגמרא בסמוך דלא קאמר איפא בינייהו הכרזה דלר"מ ב"ח דטעמא משום אסמכתא לא פעי הכרזה פיון דאסמכתא לא קניא מדאורייתא לפ"ד התוס' ולמ"ד משום ישובו של עולם פעי הכרזה אלא ע"כ דבכל גוונא פעי הכרזה וכ"נ מדברי הר"ן בחי' שהק' ע"ד התוספות מעובדא דבר בניתוס דלקמן ע"ש ואי איתא לדברי מהרימ"ט לק"מ וק"ק בדברי התוס' דלא הוכיחו דלא תשיב פיסולי דאורייתא מגמ' דלקמן דקאמר וכולו צריכו הכרזה.

ודע דמדבריהם נר' דאסמכתא לא קניא מדאורייתא וכ"נ מדבריהם לקמן בד"ה ההיא דלא כהר' זרע יצחק לחד תי' ע"ש: בא"ד י"ג עבדים משום דס"ל וכו' עכ"ל וקא דלא גרסי נמי נשים משום דמתגי' בעדים ודנינים מיירי כדפירש"י ואשה פשרה לדון לחד תי' שכ' התוס' בפ' המגרש דפ"ח ע"ב ועיין במתניתין דספ"ק דר"ה וע"ש בתוס': דף כ"ה ע"א בד"ה פל וכו' מקני לחבריה מגו דאי מרנוח וכו' עכ"ל מה שהק' מהרש"א דא"כ מאי מייתי מדר"י משום ר"ט ע"ש י"ל דהתם נמי אית ליה הנאה דמתקניים דיבורו שאמר תחי' זה העובר נזיר ובההיא הנאה נמי גמר ומתניב נפשיה בגזירות ועיין בתוס' בפ' אז"נ: בא"ד דנדאי בדבר שהוא ביזו ממש לגמרי וכו' עכ"ל.

וההיא דנותן עירבון צ"ל דמקרי גזים דהא ההיא ביזו לגמרי היא כמו שידוכין: ע"ב גמ' והאמר רבא רועה בהמה דקה וכו' ק"ל מאי פריה ניקא דההיא דאחד רועה בהמה דקה וכו' מיירי בבהמ' שלו פדאמרי' בריש מציעא דף ה' ע"ב וקא דאמר דוקא בהמה דקה בא"י מיירי בבהמת אחרים דליפא למיחש למכונן לגזול אלא משום ישוב א"י ואפי' אינו מכונן לגזול והדאמר לעיל פיון דחזו דמכונני מיירי בבהמת עצמו וכ"מ בתוס' בקמא דמ"ט ע"ב דאפי' ליפא לתא דגזל אסור משום ישוב א"י דלא כה' זרע יצחק בתוס' פאן: פירש"י בד"ה מגדלין וכו' אבל גסה לא משטמתא וכו' עכ"ל.

ק"ק דבגמ' בקמא דע"ט מבואר דטעמא דגסה משום דאין יכולין לעמוד בה כמ"ש התוס': דף כ"ו ע"א פירש"י בד"ה אגיסטון וכו' א"נ משום ארנונא שפרו וכו' עכ"ל כ' מהרש"א דהו"מ לפרושי בשדה שלו ומשום ארנונא ע"ש אלישנא דאגיסטון עיין להתוס' בפ' הנזקין דס"ב ע"א ע"ש: ע"ב גמ' הנהו קבוראי וכו' ופסלינהו לעדות וכו' פירש"י דהיו בשכר ומשום חימוד ממון ואע"ג דקי"ל פאביי לקמן דלא פעי רשע דחמס מ"מ פאן ר"פ הוא דפסלינהו ולעיל בסמוך משמע דר"פ ס"ל כר"ן דחשוד על העריות פשר לעדות היינו משום דבעי רשע דחמס כדפירש"י שם: דף כ"ז ע"א משום פסידא דלקוחות עיין בהר"ן בחי' שכ' דלאו דוקא מכירה אלא אפי' מתנה וקידושין מדלא קאמר א"ב כה"ג ע"ש ובדבור שאח"ז כ' להקפד ויש לינשב פנונתו אבל לשונו אינו מכונן: תוס' בד"ה רבא וכו' שתוף כ"ד הוכחשו וכו' עכ"ל ר"ל בתוף כ"ד של העדות דחזקה שהוכחשו בה וכן הוא בתוס' שם בפ' חזקת: ע"ב מתגי' וכל הראוי ליורשו כ' מהרש"ל דהר"מ מפרש דכל הראוי ליורשו הוא ממשנת רע"ק והוא נראה מפירש"י ע"ש והיינו דלפירש"י דודו וכן דודו יתור נפיש הוא דבכל הראוי ליורשו סגי דגם דודו וכן דודו ראוי ליורשו הם וכ"כ התי"ט ועיין להרע"ב שכ' פדברי הרמב"ם וכפירש"י ולא ביאר בדבריו שהוא פי' אחר: גמ' אלא לא יומתו אבות בעדות בנים וכו' ה' ראש יוסף סי' ל"ג הקשה מנ"ל לאוקומי קרא בעדות דיקמא בדיינים לא ידונו אבות לבנים ע"ש ול"ק דא"כ למ"ל קרא הא נ"ל לקמן דאזהב פסול לדון מקרא דלא אויב לו והקרובים ודאי דלא גריעי מאזהב ולר"י דס"ל דאזהב פסול לעדות מוקי לקרא כפשוטה ואשמעינן קרא דגם בעזון לא יומתו דקרא דאיש בחטאו בחטאי וילרבנן לא שני להו בין חטא לעזון וכ"נ מהגמ' דשני ליה בין חטא לעזון מדלא רמי להו קראי אהדדי קרא דאיש בחטאו אקרא דפוקד עזון

ולא פריה אלא אבריינתא דקתני ולא בעון בנים וכו' ועיין להאר"י בשער הפסוקים דמישב להו לקראי פאן בעון פאן בחטא דלא פהגמ' ול"ק גם מה שהק' ה' ראש יוסף שם לר"י דאזהב פסול לעדות למ"ל קרא דלא יומתו ע"ש ומן האמור נר' דאפני לס'הר"מ בפ' י"ג מה' עדות דקורבא דמצד האם אינה פסולה אלא מדרבנן ה"ד לעדות אבל לדון מדאורייתא פסול דלא גרע מאזהב ולפי"ז לר"י דס"ל אזהב פסול לעדות קורבא דמצד האם היא מדאורייתא ולא כ' הרמב"ם דאינה אלא מדרבנן אלא לדין דקי"ל אזהב פשר לעדות ואיפא למינדק בשמעתינ למ"ל תרי קראי קרא דפוקד עון וקרא דאף בעונות אבותם אתם ימקו פינן דתרנייהו בשאוחזין וי"ל דקרא דפוקד אצטריה לבני בנים וקרא דאף בעונות אבותם אצט' לגלויי דבשאוחזין מיירי דאתם דכתיב בקרא הכי משמע וכדפירש"י: דף כ"ח ע"א גמ' פינן דמעלמא קאתי כדור אחר דמי וכו' והא דלא תשיב בן בנו משום דמתנתו שמעי' לה אבל לעיל פי מוקמי' בכתן בנו שמעי' לה דהא חתן בנו לא הונזר בהדיא וכמ"ש מהרש"א בתוס' אף לפי זה קשה אמאי הונזר רש"י בד"ה ל"ב כו' דשם חתנות אהד הוא הא חתן בנו מכן בנו שמעי' לה ואפשר הנה לומר דכוננת רש"י היא דאין לפ' ל"ב הויין דקאמר הגמ' היינו חתניו נחתן בנו וכפני' התוס' לזה כתב אין לפ' כף פינן דשם חתנות אהד הוא.

מיהו מדברי התוס' נר' דכ"כ ליישב דלא ליהווי מ' ע"כ נראה דאע"ג דמפן בנו שמעי' חתן בנו מ"מ הו"ל לר"ח למחשב חתן בנו פינן דתנו במתני' ור"ח אמתני' קאי והא דלא ניחא ליה לרש"י לפ' דהל"ב הם חתנו וחתן בנו כפי' התוס' משום דמסתברא ליה דשם חתנות אהד הוא: גמ' ורב אכשר ג' בשני וכו' והיינו מדקאמ' לא אעיד לו משמע דלבנו מעיד כדפירש"י מיהו יל"ד הא ע"כ דאף לא אעיד לו ל"ד אלא אפי' לבנו דהא הו"ל ב' בשני וא"כ נימא נמי דגם בני לא יעיד לבנו והא דנקט לא אעיד לו משום חתנו נקט לה וי"ל דבשלמא גבי אני דשני בשני הוא ליפא למיטעי דהא רב פסיל ב' בב' בהדיא אבל ג' בשני דלא הונזר פסולו בהדיא בדברי רב אי איתא דפסול לא הו"ל לרב למינקט לו פינן דאיפא למטעי: ע"ב תוס' בד"ה גיסו וכו' יל"ד כ"ש שנים וכו' עכ"ל מכ"ש מייתו לה אבל לרבנן דגיסו הוא ובנו נחתנו יש לספק דאפי' דבשני בשני מודו דכשר ואפשר דפסלי ודלא כמהרש"א שכ' דסברת התוס' דאין לחלק בין הנושאין בבעל פאשתו פינן דכולהו פיסולי עדות הן ע"ש דאין נר' פן מדברי התוס' בדבור הקודם לזה שכ' דבג' פראשון דפסול בבעל פאשתו פשר בג' פראשון פינן דאתפלג דרא: דף כ"ט ע"א גמ' היל"ל דברי הרב ודברי התלמיד הש"ך ח"מ סי' שמ"ח כ' דלמסקנא דגמ' בקדושין דיליף דאין שלד"ע משום ב' כתובים הבאין כא' גזירת הכתוב היא ולא מטעמא דדברי הרב וכו' ולכן אפי' בשוגג אין שלד"ע ע"ש ולע"ד ק' מסוגיא דשמעתין דנקט טעמא דדברי הרב וכו' וי"ל דהכא מעשה דנחש דקודם מתן תורה לא הני אלא מסברא דדברי הרב וכו' ודע דאפני' למ"ד יש שלד"ע אמרי' בגמ' שם בקדושין דזה נהנה וזה מתחייב לא אמרי' ע"ש וא"כ הכא דזה נהנה וזה מתחייב לכ"ע פטור וא"צ לטעמא דדברי הרב וכו' וי"ל דה"ק הגמ' דאפי' נצטוו אנגיעה נמי מיפטור מטעמא דדברי הרב ולכף אצט' לטעמא דדברי הרב לפנותרו אף מן הנגיעה אבל לפום מאי דמסיק אח"ז דכל המוסיף גורע מנחש ושמעי' דלא נצטוו על הנגיעה יש לפנותרו נמי מטעמא דזה נהנה וזה מתחייב ובהכי י"ל מ"ש הרבה טענות וכו' ולא הנזכיר אלא טענה אחת גם ניחא מאי דמייתי הגמ' פאן הא דכל המוסיף גורע וכו': עוד שם פירש"י בד"ה לא אמר פלום וכו' כדי שלא יחזיקוהו עשיר עכ"ל: הא דלא פי' משטה כדאמר בגמ' משום דמשטה אינה אלא ע"י תביעה ולישנא דמתניתין משמע שלא אמרו העדים שהיה ע"י תביעה ועיין לה' תומים סי' פ"א סק"ד שהוכיח מדברי רש"י הללו דאם טען לא הד"מ לא טעי' משטה דלא כהש"ך שם ואמו מוכרח מיהו בעיקר הדין

כ' מהרימ"ט סימן קט"ו דכי אמרינן לקמן מילי דכדי לא דכירי היינו דמצי הדר טעין משטה אבל אנן לא טענינן ליה שכ"כ הר"ן בחי' לקמן ולא מצינו מן הראשונים חולק בהדיא ובדברי הר"י והר"מ אינו מבואר דלא כהנ"י עש"ב.

וכ"כ הרמ"ה בהדיא לקמן דצריך שיטעון משטה ע"ש ודלא פהש"ף: ע"ב תוס' בד"ה הודה וכו' ל"ד פתובו וכו' יהא דקתני פתובו וכו' עכ"ל. גם ההיא דזכו בשדה זו לפ' נכתבו את השטר נמי ל"ד פתובו ומשום סיפא נקט לה דאפ"י פתבו חוזר בשטר וכ"כ מהרש"א אבל אין לומר דהיא לאו בקנין סודר מיירי אלא זכו בחזקה וכיוצא דלא אמרי' סתם קנין לכתובה עומד אלא בק"ס הא ליתא דאם פן בעי אמלוכי ביה פיון דלאו לכתובה עומד ומדקאמר חוזר בשטר משמע דאי לא חזר פותבין וע"כ משום דסתם קנין לכתובה עומד: דף ל' ע"א גמ' אילימא לבעלי דינין התם קיימי.

פירש"י מדלא קתני מוציאין וכו' והא דקתני ברישא מוציאין את כל האדם לחוץ ע"כ לא קאי אבע"ד דהא צריכין לישב בשעת קבלת העדות דאין מקבלין עדות שלא בפני בע"ד ואפ"י להסוברים דאם קבלו שלא בפני בע"ד יכולין לחזור לקבל בפניו כמ"ש מור"ם בסי' כ"ח מ"מ לכתחין אין לעשות פן ומשני הגמ' פר"ן דכף ה"ה מנהגם וכיון דכף ה"ה מנהגם לא חש למיתני במתני' מוציאין: שם גמ' של מע"ב הן: הכנה"ג סי' ל"ב אות כ"ח הק' מפאן למ"ש הרדב"ז ח"א סי' קמ"ג שכ' דל"מ טענת משטה בהקדש דהיינו גזבר שאמר שקנה בית זה להקדש ל"מ טעין משטה דירא מן ההקדש פן יטלו אותו ע"ש ואין מפאן שום הוכחה שהרי פאן של מע"ב הם קאמר שהוא לבעלים ומחמת חשש בניו הוא דקאמר כדפירש"י ואפ"י אי גרסי' של מעשר סתם מ"מ ממון שאין לו תובעין הוא ול"ד להקדש דמתירא מגזברי הקדש פן יבואו ויטלו אותו: גמ' ואידך או עד או ראה וכו' ולדידיה הא דכתי' עד בלשון יחיד להודה אהד וכפר אהד דחייב ומה שהוצרכו התוס' בריש סוטה לומר דכפר א' והודה אהד מסבא נפקא פיון דבעי תביעת ממון ע"ש הוא למ"ד דעד דכתי' בלשון יחיד לעד דחזו תרנייהו פחד וק"ל לרבנן דהא דכתי' בל' עד עד שיראו פאחד מנ"ל התם דע"א מהני בטומאה נימא דוקא ה"ק שנים שראו כא' אין בה אלא שראו זה אח"ז ולעולם בעי' שנים: ע"ב תוס' בד"ה בעדות וכו' איש פ' בן בכור וכו' עכ"ל לשונם אינו מדוקדק דבכור הוא לא הוי בכור די"ל בכור לאמו קאמר ודוקא באומר בני בכורי הוא דמהני וכדאיתא בפ' י"ג ע"ש וי"ל דמיירי בינדיעי שלא נשא אביו אשה אחרת ולא נשאת אמו לאיש אחר דבכה"ג ליכא לספוקי בבכור לאמו: דף ל"א ע"א בד"ה שב"ש וכו' אלא פבאו בב"א בתכ"ד וכו' עכ"ל עיין להתוס' בספ"ק דמכות ד"ו ע"א בד"ה אמר ובד"ה שמואל וע"ש במהרש"א: דף ל"ב ע"א גמ' וליטעמיה ת"ל מתניתין של שט א שט"ח המוקדמין וכו' אין להקשו' נוקמה למתני' שהעידו עדים שההלונאה מוקדמ' ושהעדים חתמו בו בזמן הפתוב בשטר דאם פן פשיטא ומאי קמ"ל מתני' אבל השתא קמ"ל דלא בעינן דרישה וחקירה: פירש"י בד"ה וד"ן מטין וכו' פדאמר לקמן לא תטה וכו' עכ"ל ואי מלא תטה לחודיה הו"א אפ"י לזכו' בעי' הט"ה ע"פ שנים קמ"ל אחרי רבים לרעות דדוקא לרעות אבל לטובה מטין ע"פ אהד: דף ל"ג ע"א תוס' בד"ה מה וכו' ועוד אי מה שעשה וכו' דאפתי לא מיתוקמא וכו' עכ"ל ק' אמאי לא הקשו בפשי' פיון שהוא טמא מה הפסידוהו ואמאי תלו הקושניא באי מה שעשה עשוי ועיין בהר"ן בחי' שהק' פן ועוד דאפ"י מיתוקמא בעירבון עם פירוותיו אפתי לא מיתורץ קושניתם דכיון דמה שעשה עשוי וטהור מה שייך תשלומין ונר' דיש להגיה ואפתי במקום דאפתי וקושניא אחרת היא דכיון דאפתי ל"מ בעירבון מה הפסידוהו פיון דטמא הוא ועיין למהר"ם לובלין ז"ל: בא"ד ולא פנותיה לכל

מילי עכ"ל וְהָא דְמַשְׁלָם הַחֲכָם אַף עַל גַּב דְּטַעַה מ"מ הו"ל לְדַקְדָּק בְּהוֹדְעָתוֹ כַּמ"ש הַתּוֹסֵ' לְקַמֵּן
בד"ה שְׁעִירְכֶן וְעֵינֵן לְהַתּוֹסֵ' ז' בַּפ' הַנִּזְקִין דַּנ"ד ע"א ע"ש: גַּמ' מְתִיב רַב הַמְּנוּנָא לַר"ש וְכו'
הַקְּשָׁה מְהֵרָשׁ"א אַמְאֵי לָא פְּרִיף לַר"ן דְּהָא רַע"ק וְשָׂאָר הַחֲכָמִים גְּדוּלִים מַר"ט כַּמ"ש הָרָא"ש
ע"ש וי"ל דְּר"ן לָא אָמַר דְּבַגְדוּל מְמַנּוּ מִחֲזִיר אֲלָא בְּאִינוּ מְנוּמָה וַר"ט מְנוּמָה הִנֵּה וְעֵינֵן בַּפ'
הַכּוֹתֵב דַּפ"ד ע"ב ע"ש וַלַר"ח דְּבָלָא נְשָׂא וְנָתַן בִּיד חוֹזֵר וַלַר"ט לָא נְשָׂא וְנָתַן בִּיד י"ל דַּר"ח מוֹקֵי
לָה כַּר"מ וַלַר"מ כַּה"ג מְשַׁלֵּם כַּמ"ש הַתּוֹסֵ' א"נ דְּגַם לַר"ח י"ל חֲדָא וְעוֹד קְאָמַר: תּוֹס' בַּד"ה
הַשְּׁתָּא וְכו' וי"ל דְּסוּגְיָא דְּהָכָא אֲתֵינָא פְּרַבְנָן וְכו' עכ"ל וְהָא דְּמַחְיִיב לְרַבְנָן אַע"ג דְּלָא דִּינֵי דִּינָא
דְּגַרְמֵי עֵינֵן לְהַתּוֹסֵ' בַּב"ק ד"ק ע"א וְעֵינֵן לְהַטּוֹר בַּסִּי' כ"ה בַּמ"ש דְּמַדְבְּרֵי הָרָא"ש נַר' דְּלָא
כַּהֲרַמ"ה ע"ש: ע"ב גַּמ' אֲלָא ה"ד אֵין חוֹזְרִין וְכו' לַפִּירֵשׁ"י קְוִשְׁיָא הִיא דְּמַתְּנֵי בְּכָל ד"ן אִיגְרֵי
וְהִיכֵי אָמַר ר"י דְּבַנּוּאָף וְנוֹאֲפֵת לְעוֹלָם חוֹזֵר וְאַע"ג דַּע"כ לָאו בְּכָל ד"ן מִיגְרֵי דְּהָא מְסִית וּמְדִיח
אֵין דִּינָם פֶּה לָא אִיכְפֵת לָן דְּמְסִית וּמְדִיח לְעוֹלָם דִּינָם חֲלוּק מְשָׂאָר ד"ן וְלָא אִיכְפֵת לָן אִי לָא
אִיגְרֵי בְּהוּ מַתְּנֵי וּמְשַׁנֵּי ר"י פְּגוּן שְׁטַעַה שְׁלָא פְּדַרְפָּה וְהַשְּׁתָּא הֲדַר בֵּיה ר"י מְמַאי דְּאָמַר לְעוֹלָם
חוֹזֵר וְהוּי כְּמוֹ אֲלָא: תּוֹס' בַּד"ה שְׁטַעַה וְכו' מ"מ לְפִי הַמְּסַקְנָא וְכו' עכ"ל ר"ל דְּלָא דְּחֵי אֲלָא דַּע"כ
מַתְּנֵי לָא מִיגְרֵי בַּכַּה"ג דַּא"כ בְּאֲשָׁה נִדְּהָ נְמִי אֲבָל לְעוֹלָם קוֹשְׁטָא הוּא דַּבְּכַה"ג אֵין הַצְּדוּקִים
מוֹדִים: גַּמ' הַפֵּל וְאֲפִילוּ עֲדִים נִימָא מַתְּנֵי רִיב"י הִיא וְכו' וּמְדַקְתְּנֵי הַפֵּל דִּינֵיק דְּמַתְּנֵי דְּהָכָא כַּרִּיב"י
וּפְלִיגָא אַמְתְּנֵי דְּלַקְמֵן דְּרִישׁ פ' הֵיזֵי בּוֹדְקִין ע"ש: דָּף ל"ד ע"א גַּמ' וְרַבְנָן הֵאי לְמוֹת מְאֵי דְּרָשִׁי
בֵּיה וְכו' מְשַׁמַּע דְּלָא פְּרִיף אֲלָא אֲלֵמוֹת אֲבָל רִישָׁא דְּקָרָא נִיחָא לִיה דְּאֲתָא לְעֲדִים וְלַחֻבָּה דְּאֲפִי
בְּלָא יַתּוּרָא דְּלְמוֹת יְדַעֵי דְּקָרָא אֲתָא לַחֻבָּה דְּלַזְכוּת א"ז קָרָא מְשׁוּם דְּנוֹגַע בְּעֲדוֹת הוּא וְהָא
דְּקַתְּנֵי בְּבְרִייתָא דְּבַסְמוּף דְּלַזְכוּת מְקָרָא פִּינוּ דְּקָרָא לָא מִיַּתֵּר דְּאֲתָא לַחֻבָּה נִיחָא לִיה לְתַנָּא
דְּבְרִייתָא לְמַנְקֵט גַּם לַזְכוּת מְקָרָא וּמְפָאן יֵשׁ לְהוֹכִיחַ דְּנוֹגַע בְּעֲדוֹת פְּשָׁר לַחֻבָּה וְכַמ"ש הַנ"י בַּפ'
חֲזַקת וְעֵינֵן לְהַשְׁ"ף רְסִי' ל"ז וְלַה' קוּל אֲלֵיהוּ ח"ב חַח"מ סִי' ב' ע"ש: ע"ב גַּמ' וְהָאֵמַר ר"א שְׁחַט
וְזַרְק א"ב ק' דַּמ"מ ע"כ חַד מְנִיְהוּ טְעֵי דְּלִיכְתוּב זְרִיקָה גַּבֵּי הַעֲלָאָה לַחֻד וי"ל דְּכַתְּב זְרִיקָה גַּם
גַּבֵּי שְׁחִיטָה לְחִיב זוֹרְק וּמַעֲלָה ב' וְכַמ"ש מְהֵרָשׁ"א וְכ"ה בַּגַּמ' דְּזַבְּחִים ע"ש מִיְהוּ קֶשֶׁה בְּהַנְדָּף
דְּלַעֲלֵל מְאֵי דְּחֵי וְהָא מִפְּלַג פְּלִיגֵי וְכו' הָא מ"מ ע"כ חַד קָרָא מִיַּתֵּר וְע"כ חַד טְעֵי וי"ל דְּלָא פְּרִיף
אֲלָא אַמְאֵי דְּקָאֵמַר טַעַם אֲחַד מַב' מְקָרָאוֹת דַּמ"מ לָא מְקָרֵי טַעַם אֲחַד פִּינוּ דְּפְלִיגֵי: תּוֹס' בַּד"ה
סְתָמָא וְכו' תִּימָה דִּילְמָא טַעַמָּא: דְּמַתְּנֵי וְכו' עכ"ל מַה שְׁהַק' מְהֵרָשׁ"א לְשִׁי רַש"י דְּלִילָה וְסוּמָא
פִי הַדְּדִי נִינְהוּ אַמְאֵי לָא א"ל מִיְדֵי לְהַהוּא סְמָיָא הָא תַּחֲיָי דִּין לַכ"ע פְּסוּל ע"ש י"ל דְּלָא כ' רַש"י
אֲלָא דְּלַתְּנָא דְּמַתְּנֵי דְּמַכְשִׁיר בְּלִילָה וְדָאֵי דְּמַכְשִׁיר בְּסוּמָא אֲבָל לָא יַחְוִיב מְזָה דָּאֵי בְּלִילָה פְּסוּל
סוּמָא פְּסוּל דִּי"ל דְּסוּמָא עֲדִיף מְלִילָה וְכ"נ מְהֵבְרִייתָא דַּר"מ דְּקַתְּנֵי מְקִישׁ לְעַנְנֵן לִילָה וְהֲדַר קַתְּנֵי
מְקִישׁ לְעַנְנֵן סוּמָא וַא"א דְּשׁוּיֵן הֵן בְּדִינָם לָא הֵוָה אַצְטְרִיף לְאֲקוּשֵׁי לְעַנְנֵן סוּמָא דְּמְלִילָה נְפָקָא
וּבְעֵיקָר קוֹשְׁיָ' הַתּוֹסֵ' י"ל דָּאֵי אִיתָא דְּרַבְנָן אִיתָא לְהוּ הֵיקְשֵׁא טְפִי עֲדִיף לְאֲקוּשִׁינְהוּ לְגַמְרֵי וְלוֹקֵי
קָרָא וְנוֹשְׁפְטוּ לְיוֹם הַמְּעוֹנָן וּקְרָא דְּבִיּוֹם הַנְּחִילוּ לְעוֹשִׁין דִּין כַּר"מ דָּאֵין הֵיקְשׁ לְמַחְצָה וְעֵי"ל קוֹשְׁיָ'
הַתּוֹסֵ' דַּע"כ רַבְנָן לָא מְקִישֵׁי פְּלֵל מְדַתְּנֵן בַּפ"ב דְּנִגְעִים פֶּל הַנְּגַעִים אֲדָם רוּאָה חוּץ מְנַגְעֵי עַצְמוֹ
רַמ"א אֲפִי לָא נְגַעֵי קְרוּבִיו וְכו' הַר"ש דְּפְלִיגֵי בְּהֵיקְשֵׁא דַּת"ק לָא מְקִישׁ וַר"מ מְקִישׁ נְגַעִים
לְרִיבִים מְה רִיבִים שְׁלָא בְּקְרוּבִים וְכו' וַאִי אִיתָא דְּרַבְנָן אִיתָא לְהוּ הֵיקְשֵׁא אֲלָא דְּלַעֲנֵן גְּמַר דִּין
דְּנוֹקָא ל"מ מְשׁוּם דְּכַתִּי בְּכָל עַת א"כ אַמְאֵי לָא מְקִישֵׁי נְגַעִים לְרִיבִים לְעַנְנֵן קְרוּבִים אֲלָא ע"כ
דְּרַבְנָן ל"מ פְּלֵל וְהָא דְּלָא קְאָמַר הַגַּמ' סְתָמָא אַחְרִינָא אִיכָּא הֵהִיא דְּנִגְעִים מְשׁוּם דַּר"מ פְּלִיגֵי עֲלָה
בְּסִיפָא וְכַה"ג לָא אָמַר ר"י הִלְכָה כְּסֵתָם מְשַׁנָּה כְּדָאִיתָא בִּיבְמוֹת דַּמ"ב ע"ב ע"ש וְכַמ"מ שְׁמַעֵי

מינה דרבנן דפליגי אר"מ ל"מ פלל והנה הר"מ בפ"ג מה' סנהדרין כ' דתחיל דין ביום מהיקישא דריבים לנגעים והוא נגד הסוגיא ועיין למר"ן הכ"מ ולהלח"מ מ"ש לישב הסוגיא לדעתו ו"ל ואפתי ק' דהר"מ בפ"ט מה' ט"ז פ' כת"ק דקרוב פשר לראיית נגעים ולפמ"ש בה' סנהדרין דלרבנן נמי מקשי לתחיל דין אמאי לא נקיש נגעים לריבים לענן קרובים וכבר ה' נתיבות משפט בראש הספר עמד בזה ע"ש מ"ש ונ"ל דהר"מ סובר דגם רבנן מקשי אלא דלענן קרובים לא מקשי משום דאי קרובים פסילי א"כ מרים מי הסגירה הא אהרן קרוב ולא מיסתבר להו לרבנן למי' פהיא דתנא בפ' טבול יום ד"ב מרים מי הסגירה וכו' ע"ש: דף ל"ה ע"א גמ' לקטליה לאורתא נגד השמש פתיב בע"י מק' דמוכח מפאן דבכה"ג לאו ענוי הדין דאפשר לגמור דינו סמוך לשקיעת החמה ולקטליה לאורתא אם פן לעיל דנ"ל דד"ן גומרין ביום מדכתוב נגד השמש ק' הא איפשר לגמור דינו סמוך לעמוד השחר ולקטליה בפקר השפם ונ"ל דל"ק פיון דע"כ אין לגמור דינו פל הלילה א"כ קרא דושפטו בכל עת לאו בד"ן פתיב דהא לאו בכל עת הוא וכיון דקרא דבכל עת לא מיירי בד"ן מהיכא תיתי לן דגומרין בלילה הא בד"מ לא נ"ל דגומרין בלילה אלא מקרא דבכל עת: תוס' בד"ה אשרו וכו' ותימא דלא גרע מהיכא דזילי נכסי וכו' יל"ד נימא דבהולכין למ"ה עידיו של תובע ועידיו של נתבע דאיכא פסידא לתרוניהו ולכך נזקקין לתובע תחיל ול"ד לזילי נכסי דליכא פסידא אלא לנתבע ולא לתובע וי"ל א"כ היכא דהולכין למ"ה עידיו של נתבע לחוד נזקקין לנתבע א"כ הגמ' שם אמאי נקט זילי נכסי טפי הול"ל פעמים שגזקקין לנתבע בהולכין עידיו של נתבע לחוד למ"ה דהא בהליכת עדים למ"ה מיירי הא דנזקקין לתובע לפי' ריב"א ואמאי נקט לה בגוונא אחריתי ועיין להרב בש"מ שם בקמ' ע"ש: ע"ב גמ' מה מושבות האמור להלן וכו' כ' מהר"ם לופלין הא דלא ילפינן איפכא מושבות דהתם מהכא דרציחה דוחה שפת משום דא"כ למ"ל ג"ש הא נ"ל מק"ו ע"ש ואי מהא לא אייריא די"ל דאצטרף ג"ש לגלויי דלא ילפי' ק"ו כה"ג ונ"מ לקבורת מת מצוה דלא גילף מק"ו דדחיא שפת וכה"ג איתא בר"פ השוחט והמעלה ע"ש ועוד י"מ ממ"ש התוס' בפ"ק דיבמות ד"ז למ"ל מעם מזבחי ת"ל מדאצט' ג"ש דמשפוט ע"ש ולפ"ד מהר"ם לא מקשי מידי ולעיקר קושיותו י"ל דלחומר מקשי': דף ל"ו ע"א גמ' מה שנידחה מפני קרבן .

יחיד וכו' ק"ק אמאי הוצרך למעבד ק"ו בפשי' הול"ל יוכיח שנידחה מפני קרבן יחיד והרציחה דוחה קרבן יחיד ואינה דוחה יו"ט שהוא קיל מקרבן יחיד אף אני אביא רציחה שדוחה העבודה אף שאינה דוחה שבת שקיל מן העבודה וכה"ג פתבו התו' בד"ה רציחה וי"ל דאצט' לק"ו זה פדי שלא נאמר דרציחה דוחה יו"ט מק"ו כמ"ש התוס' ולכך אצט' לק"ו זה לאשמעין דאיכא ק"ו לחומר ומקשינן לחומר כמ"ש התוס': ע"ב תוס' בד"ה לאתויי וכו' וא"ת ולימא לאתויי סומא וכו' תדע דקתני סיפא וכו' עכ"ל כ' מהר"ש"א ז"ל דהו"מ לאוקומי מתני' דפ' בא סימן לאתויי סומא אלא משום וכו' ע"ש והוא תימה דהיכי מצי לאוקמה לאתויי סומא וכרבנן הא קתני סיפא התם פל הפשר לדון פשר להעיד ואי פרבנן איכא סומא דכשר לדון ופסול להעיד דבעי' ראה כמ"ש התוס' שם ועוד דבסיפא קתני ויש שפשר להעיד ופסול לדון ואמרי' בגמ' דהיינו סומא באחת מעיניו וכו' מ"הרי דע"כ מתני' דלא פרבנן מיהו לזה י"ל דנוקמה פרבנן וסיפא דיש שפשר להעיד לאתויי אוהב ושונא וע"ש בתוס' מיהו קמייטא קשייא ומ"מ אפתי ק' דנוקמה בבעל מום וזה לא יתורץ אלא בדברי מהר"ש"א ועיין למהר"ם לופלין: דף ל"ז ע"א בד"ה התורה וכו' וא"ת והא אמרי' בפ"ק דשבת וכו' והכא אמר סוגה בשושנים וכו' עכ"ל הא דלא הקשו אהיהא דכתובות דדוקא בלא בעל הוא דהוא ישן בין האנשים הא בעל שרי משום דגם בבעל אסור יחוד אלא

דבֿלא בעל הַחֲמִירו עוֹד דְּהוּא יֵשֵׁן בֵּין הָאֲנָשִׁים וְהִיא יֹשֶׁנָה בֵּין הַנְּשִׁים דְּמִשּׁוּם יַחּוּד סְגִי בְּהִיו שְׁמֵי אֲנָשִׁים אַחֲרֵיהֶם: ע"ב בד"ה מִיּוֹם וְכו' מִיּהוּ ה"מ כְּשֶׁעָשׂוּ תְּשׁוּבָה עכ"ל.

ר"ל דא"כ ק' להי"מ דליתגני קונדם חורבן ובלא עשו תשו'. א"נ פנונתם לתרין לפי הי"מ אמאי בעובדא דשמעון בן שטח הפישו נחש וְהָא הוּוּ בְּגַדֵי פְּהוּנָה וְתִי דְּמִיָּרֵי בְּלֹא עֲשֵׂה תְּשׁוּבָה מִיּהוּ ק' לדבריהם מאי פריה הגמ' בערכין די"ו אהא דאמרין על ז' דברים נגעים באים מהא דאמרי בגדי פהונה מכפרין נוקמה להיא דנגעים בלא עשה תשובה וְהִיא דבג"כ בעשה תשובה: דף מ' ע"א מתני' שבתממש חמה במזרח וכו' לר"י הוא דאצטריך להאי טעמא אבל לת"ק בלא"ה עדותן בטלה כמו אחד אומר בג' ואחד אומר בה' וק"ק אמאי לא נקט במתני' א' אומר בשש ואחד אומר בשבע עדותן בטלה שפוש חמה במזרח ובשבע חמה במערב לפמ"ש התוס' פאן דבעדות לא טעו בין שש לשבע דהשתא אתי אפי' לת"ק ואמאי נקט חמש ושבע דלא אתיא אלא לר"י ולא בניי בפ"ק דפסחים.

ל"ק דבשש ושבע עדותן קנימת די"ל סוף שש ותחילת שבע אבל לרבא קשיא: פירש"י בד"ה באיזה יום וכו' ושם יש עדים להזימן וכו' עכ"ל כ' מהרש"ל ו"ל דצריך באיזה יום משום די"ל דטעו בעיבורא דירחא והקשה מהרש"א ו"ל א"כ אמאי צריך לחקירה דכמה בחדש וכו' ע"ש ור"ל דא"צ לכמה ימים בחדש אלא באיזה שבת בחדש סגי דאל"ה לא שייכא הזמה כלל בחקירה דבאיזה יום פינון דלא ידעינן באיזה שבת: ע"ב גמ' לר"ש דאמר שריפה חמורה מא"ל הקשה ה' ראש יוסף סי' ג"ל דמהגמ' בפ"ק דקדושין ד"ך ע"ב גבי דמוכר בית בבתי ערי חומה אי גואל לחצאין מתבאר דלר"ש דדריש טעמא דקרא היכא דהחמירה תורה בדבר אחד סבא הוא להקל בצד אחר ולכך בבתי ערי חומה דחוזרת לבעלים אין גואל לחצאין וישדה אחרונה דאינה חוזרת גואל לחצאין ע"ש וא"כ מאי פריה הקא לר"ש הא פינון דהחמירה עליה תורה בשריפה סבא הוא להקל עליה דכעי דו"ח ע"ש ונ"ל דל"ד דש"ה דמה שהחמירה תורה בשריפה הוא מפני גודל העבירה וכינון שפן סבא הוא להחמיר בה פל החמירות אבל התם מה שהחמירה תורה חוקה היא מדיני התורה ולכך סבא הוא להקל עליה מצד אחר כדי שיהיו שוין בדינם בהדרגות: דף מ"א ע"א תוס' בד"ה תנהו וכו' ובג"ש דרשע רשע וכו' עכ"ל ר"ל דלמ"ל קרא לחייב מלקות גילף רשע רשע מחייבי מיתות ודלא כמהר"ם לופלין ע"ש ואזלי לשיטתיהו בר"פ אז"ן דלא אמרי' מילתא דאתיא בג"ש טרח וכתב לה קרא אבל לפמ"ש הר"ן בפ"ק דנדריים ד"ג ע"א דאמרי' מילתא דאתיא בג"ש טרח וכתב לה קרא ע"ש ועיין להמש"ל בדפ"ד מה' מו"ל ע"ש ל"ק דהא חייבי מלקות בלא"ה ל"צ דאתיא בק"ו אלא משום דאמרי' מילתא דאתיא בק"ו טרח וכו' לה קרא וכדאמרין בשמעתי ה"נ נימא בג"ש ואפשר דאפי' למ"ש הר"ן קשיא דאפי' דאמרי' טרח וכו' לה קרא אפי' בג"ש היינו דטרח וכו' לה קרא בהדא ולא באם אינו ענין דג"ש ואא"ע פי הדדי נינהו אבל לגבי ק"ו אמרי' טרח וכו' לה באא"ע ועיין למהרש"ל לעיל: בד"ה ואי וכו' ולעיל משמע דבעי התראה עכ"ל להינו מדאמרין לעיל להנה תרתי ל"ד משום דצריכי התראה וקשה דלפי מ"ש התוספות לעיל בד"ה מנין דלענין חב"ר א"נ לענין תכ"ד מיירי מאי ראיה מייתו מדלעיל הא לענין התרא' להבחין בין שוגג למזיד בכולהו ידעינן מסבא ועדים זוממין לא בעו התראה כלל ויש ליישב: בד"ה לאנסרה וכו' שזינתה ולא ידעי' מי הוא עכ"ל מק' נימא לאנסרה על פל העולם דכינון דלא ידעינן מי הוא אסורה לכל העולם דכל אחד אמרי' שפא זה הוא שזינתה עמו דכה"ג אמרי' בפ"ק דנזיר די"ב ע"א האומר לשלוחו צא וקדש לי אשה סתם אסור בכל הנשים שבעולם וכו' ע"ש ול"ק דכינון דהתם קנסא דרבנן הוא דאיכא כמ"ש התוס' שם י"ל דלא החמירו אלא גבי

עֲרִיּוֹת אֲבָל לְבוֹעֵל דְּלִיפָא אֵלָא עֲשֵׂה אוּ לָאוּ לֹא הִתְמִירוּ: בַּד"ה א"נ וְכו' דְּבָא עַל הָעֲרֻנָּה וְכו' פְּסוּל לְעֵדוּת עַכ"ל וְנֶאֱפִי לְחַד תִּי שֶׁכ' הַתּו' לְעֵיל דְּכ"ו ע"ב דַּר"נ מִיָּרִי בְּבָא עַל הָעֲרֻנָּה וְכִשְׁר לְעֵדוּ מִשּׁוֹ דִּי צִרְרוּ תוֹקְפוּ י"ל דְּאַפְתִּי יְכוּלִין לוֹ לְפִנְסֵלוּ לְעֵדוּת אִשָּׁה בְּאֵנוּ דַּר"נ מוֹדָה דְּפְסוּל לְעֵדוּת אִשָּׁה פְּדָאִי הֵתָם ע"ש: בַּגְמ' אֵלָא דְּבִאִשָּׁה חֲבִירָה דְּקו"ל דְּמִיִּקְטֵלָא אֲלִיבָא דְּרַב"י וְכו' הִיָּנוּ לְחַד אוֹקְמֵתָא בַּגְמ' לְעֵיל ד"ח ע"ב דְּמוֹקִי פְּלוֹגְתִּיָּהּ דַּר"מ וְרַבְּנָן בְּפְלוֹגְתָּא דְּרַיב"י וְרַבְּנָן: גַּמ' א"נ שְׁזִינְתָּה מְקַרְוֵיָּהּ מִשְׁמַע בְּכָל הַקְּרוֹבִים קְאָמַר אֲפִי בְּאַחֻת אִשָּׁה וְלֹא אֲמַרִי לְאַוְסְרָה עַל בּוֹעֲלָה אַחַר מִיתַת אִשְׁתּוֹ בָּאוּ וּמְכָאן יֵשׁ לְהוֹכִיחַ סְפָקוֹ שֶׁל הַתּוֹסֵף בְּפְסָקִים וּכְתָבִים סִי כ"ט בְּאַחֻת אִשְׁתּוֹ אִם נֶאֱסְרָה עָלָיו אַחַר מִיתַת אִשְׁתּוֹ ע"ש דְּמְכָאן מִשְׁמַע קֶצֶת דְּלֹא נֶאֱסְרָה מִיָּהּ אֲנִי תְּמִיָּה בְּזֵה דְּהָרִי כְּשֶׁאֲנוּ אוֹמְרִים פֶּה נֶאֱסְרָה לְבוֹעֵל ע"כ לְאַחַר גִּירוּשֵׁין קְאָמַר דְּהָא בְּהֵיא שְׁעֵתָא אֲסוּרָה בְּלֹא ה"ה מְשׁוּם א"א וְא"כ ה"ה לְאַחֻת אִשָּׁה דֹּא ע"ג דְּהִשְׁתָּא אֲסוּרָה וְקִיָּמָא מ"מ אַחַר מִיתַת אִשְׁתּוֹ נֶאֱסְרָה וְהִשְׁתָּא מִיָּהּ חִיָּלָא בְּאִסּוּר מוֹסָף מַגּוּ דְּאִתּוֹסָף אִסּוּרָא עַל בְּעֻלָּה: גַּמ' הִיכִי מִשְׁפַּחַת לֵה עֵינִן לְעֵיל ד"ט ע"ב בַּד"ה עָדִי וְלִקְמָן דַּר"ו ע"ב ד"ה עָבְדִי וְכו' ע"ש: ע"ב גַּמ' אֵלָא לָאוּ מְשׁוּם דְּבִרְנָבָא יָדְעִי וְכו' הַקְּשָׁה הֵר"ן בַּח"א א"כ לִיתְנִי אֶחָד אוֹמַר בְּעֻשְׁרִים וְאֶחָד אוֹמַר בַּכ"א עֵדוּתוֹ בְּטִילָה וְכו' אֶחָד אוֹמַר בַּג' וְאֶחָד אוֹמַר בַּה' ע"ש מַה שְׁתִּי שְׁאִינוּ מְחַנְוֹר שְׁהָרִי מִי שְׁאָמַר בַּחֲמִשָּׁה ע"כ דְּטַעַה בַּב' עֵיבוּרִים וְכִינּוּ דְּבִרְנָבוּ יָדַע א"כ לֹא טַעֲי וְהַנְּכוּן כְּמוֹ שְׁתִּי הַרְמ"ה לְקוֹשְׁיָתוֹ דְּאֲגַב דְּתַנִּי גַּבִּי שְׁעוֹת אֶחָד אוֹמַר בַּג' וְאֶחָד אוֹמַר בַּה' תְּנִי נְמִי הִכִּי גַבִּי יָמִים ע"ש: דָּף מ"ב ע"ב גַּמ' וְלִילֶף מִשְׁחֻטֵי חוּץ וְכו' ק"ק א"כ ג"ש לַמ"ל הָא בְּלֹא ג"ש לֹא פְתִיב אֵלָא מְחַנְוָה א' וי"ל דַּהו"א מְשָׁה הִיכָא יְחִיב בְּמְחַנְוָה לְוִיָּהּ וְאִמ"ל הוֹצִיא וְכו' וְהו"ל ב' מְחַנּוֹת קַמ"ל ג"ש מְש"ח דְּלֹא הָוִי אֵלָא מְחַנְוָה א' וּמְשָׁה בְּאוֹתָהּ שְׁעָה הָיָה עוֹמֵד בְּמְחַנְוָה שְׁכִינָה וְעֵינִן לְהֵר"ן בַּח"א: תּוֹס' בַּד"ה מְשָׁה וְכו' וְא"ת פֶּל הֵנִי דְּפָרִים לַמ"ל וְכו' עַכ"ל מַה שְׁהָק' מְהַרְש"ל נִימָא אֵלּוּ לֹא נֶאֱמַר קְאָמַר וְכַדְבִּסְמוּף ע"ש לַפְמ"ש הֵר"ן בַּח"א דְּהַגְמ' בְּסִמּוּף הַק' הִשְׁתָּא דְּכְתִיב קָרָא לֹא יִלְפִינּוּ בַּג"ש מְשׁוּם דְּדָבָר הַלְמֵד בְּהִיקָשׁ א"ח וּמְלַמֵּד בַּג"ש ע"ש לַפִּי"ז בְּפָרִים הַנְּשַׁרְפִים ל"ל אֵלּוּ לֹא נֶאֱמַר דְּהָא דְּבָר הַלְמֵד בַּג"ש חוּזַר וּמְלַמֵּד בְּהִיקָשׁ לְמ"ד בְּתַר לְמַד וְכַדְאִיתָא בַּפ' אִיזְהוּ מְקוֹמָן וּלְמַד בְּתַר מְלַמֵּד בְּעִיָּא שָׁם ע"ש וְעֵינִן לְהַתּוֹסֵף לְעֵיל בַּד"ה וְנֶאֱמַר: דָּף מ"ד ע"א בַּד"ה חִיָּישֵׁי וְכו' וְהִיאָף אִשָּׁה מְתַגְרֶשֶׁת בְּלִילָה וְכו' עַכ"ל אֵין לְהוֹכִיחַ מְדַבְּרֵיהֶם דְּמַגְרֶשֶׁין בְּלִילָה דְּלֹא פְמַהֲר"ם מִיָּנֵץ סִי נ"ז וְהַרְא"ם בְּתִשּׁוֹ ח"ב סִי ל"ה וּפ' מוֹר"ם בְּהִגָּה בֹּאֵה"ע סִי קכ"ג דִּי"ל דְּכּוֹנְתָם אִם אָמַר בְּלִילָה כְּתִבוּ גַּט לְאִשְׁתִּי אֵין כּוֹתְבִין נִיחּוּשׁ שְׁמָא שֶׁד הוּא וְכו' מ' לְהִדְיָא בְּתוֹסֵף בְּגִיטִין דַּס"ו ע"א בַּד"ה וְלִיחּוּשׁ ע"ש: דָּף מ"ה ע"א גַּמ' לִימָא דַּר"נ תְּנָאִי וְכו' יל"ד .

דְּאַפִּי ר"י א"ל דַּר"ן וְשֶׁאֲנִי הִכָּא דְּהִשְׁנָה אִשָּׁה לְאִישׁ כַּמ"ש רַש"י לְעֵיל וי"ל דְּאִי אִיתָא לְדַר"ן הָוִי הָא דְּכְתִיב אוֹתוֹ בְּלֹא פְסוּתוֹ בְּאִישׁ חִידוּשׁ וּמְחִידוּשׁ לֹא גְמַרִינּוּ מְשׁוּם דְּהִשְׁנָה אִשָּׁה לְאִישׁ: פִּירַש"י בַּד"ה הוֹפְכוֹ וְכו' הוּא מְגוֹנָה יוֹתֵר עַכ"ל מִשְׁמַע דְּטַפִּי עָדִיף לְהִיּוֹת פְּרַקְדָּן פְּדִי שְׁהִיָּה מְגוֹנָה יוֹתֵר וְלֹא חִיָּישֵׁי בַּכַּה"ג לְבָרוּךְ לוֹ מִיָּתָה יָפָה וְאֵין לוֹמַר דְּרַש"י מַפ' פְּרַקְדָּן הִיָּנוּ דְּשׁוֹכְבֵי עַל פְּנֵיו כַּפִּי שְׁדָחוּ הַתּוֹסֵף בְּבִתְרָא דַּע"ד דְּהָא מְבַרְאָר בְּדַבְּרֵי רַש"י בַּפ' ע"פ גַּבִּי הִסִּיבַת פְּרַקְדָּן ל"ש הִסִּיבָה דְּפְרַקְדָּן הִיָּנוּ שׁוֹכְבֵי עַל אַחֻרָיו וּפְנֵיו לְמַעְלָה וְעֵינִן לְהַכ"מ בַּרפִּט"ו מַה' סְנֵהֲדָרִין ע"ש: תּוֹס' בַּד"ה מִנִּין וְכו' וְהָא דְּאֲמַרִי בַּפ' ט"י וְכו' עַכ"ל אֵין לְהַק' נִימָא דַּש"ה מְשׁוּם דְּאִיבָא ק"ו מִמְעֵשֶׁר כְּדִקְאָמַר הֵתָם אֲבָל לְדוֹרוֹת ק"ו מִמְעֵשֶׁר ע"ש דִּי"ל אִי אִיתָא דִּילְפִינּוּ דוֹרוֹת מִשְׁעָה עָבְדִי נְמִי יוֹכִיחַ מִיָּנִיָּה וְא"כ נִימָא קְדָשֵׁי שְׁעָה יוֹכִיחוּ מִיָּהּ בַּמ"ש שְׁמָא פֶּה נֶאֱמַר בַּפִּי וְכו' ק' א"כ אֲמַאי אֲצִטְרִיף לְמִימַר הֵתָם ק"ו מִמְעֵשֶׁר פִּינּוּ שְׁמָא נֶאֱמַר בַּפִּי קְאָמַר וי"ל דַּה"ק דְּטַעְמָא דַּס"ד

דאָהרן דָּכָה נָאָמַר בְּפִי מְשׁוּם דְּאִיפָּא ק"ו מְמַעְשָׁר דָּאע"ג דִּהַק"ו פְּרִיכָא הוּא דְעֵבְדִי יוֹכִיחַ מְקַדְשֵׁי שְׁעָה מ"מ סְבָרָא מִיָּהּ הָוֵי כִּינּוּן דְּמַצִּינוּ בְּמַעְשָׁר דְּאָסוּר לְאוּנָן מְסַתְפָּרָא דִּי"ל כְּהָ נָאָמַר בְּפִירוּשׁ: ע"ב גַּמ' ש"ה דְּכֻלֵּי קָרָא יִתִּירָא הוּא וְכִינּוּן דְּקָרָא לְהִכִּי נַחִית לֹא שְׁיָיְהּ לְמַצְנָה גַּבִּי בְּן סוּרָר וּל"ד לְדַלְעִיל דְּפִירֵשׁ"י דְּלֹא בְּעֵי קָרָא פְּדַכְתִּיב וּקְרָא הָוֵי לְמַצְנָה וְכֵן אֵיתָא בְּמַס' מִפּוֹת דָּף יו"ד עֲמוּד ב' וְעִינָן לְהַרמ"ה ו'ל: גַּמ' תַּנְאֵי הִיא וְכו' יל"ד לְמ"ד לֹא בְּעֵי קָרָא פְּדַכְתִּי אַמְאֵי אַצְטְרִיף ב' פְּתוּבִים בְּרוּצָח וְגוֹאֵל הַדָּם בְּחַד סָגִי וי"ל דְּאַצְטְרִיף ב' פְּתוּבִים לְמַעַט נְשָׁרְפִין דָּאִין יָכוֹל לְהַמִּיתוּ בְּמִיתָה אַחֲרַת כַּמ"ש הַתּוֹס': תּוֹס' בַּד"ה אִין וְכו' ש"ה דְּכַתִּיב תְּהִיָּה וְכו' עכ"ל ק"ק אֵי תְּהִיָּה קָאֵי גַּם ע"ז א"כ מ"ט דר"ש וד"א דְּפִלְיָגִי וי"ל דְּאֵית לְהוּ שׁוּם רִיבּוּיָא וּבְהִכִּי נִיחָא מְאֵי דַק' מְאֵי מְקַשִּׁי הַתּוֹס' נִימָא דְּלֹא מִיִּיתֵי הַגַּמ' מִהָּ מִתְּנִי אֲלֵא דְּאִיפָּא תַּנְאֵי דַס"ל לֹא בְּעֵי קָרָא פְּדַכְתִּי וְהִינּוּ ר"א ור"ש אָבֵל תַּנְאֵי דַס"ל בְּעֵי קָרָא פְּדַכְתִּי הִינּוּ תַּנְאֵי דְּרַחוּבָּה וְעַפִּי"ה נִיחָא דְּכִינּוּן דְּכַתִּיב תְּהִיָּה ע"כ ר"א ור"ש מְשׁוּם דְּאִיפָּא שׁוּם רִיבּוּיָא וַא"כ לֹא מַצִּינוּ תַּנְאֵי דַס"ל לֹא בְּעֵי קָרָא פְּדַכְתִּיב וְעִינָן לְהַתּוֹס' בְּמִפּוֹת דִּי שְׁהַקְשׁוּ לְמֵאן דְּלֹא בְּעֵי קָרָא פְּדַכְתִּי מִדְּתַנּוּ אִין מוֹדְדִין אֲלֵא מְעִיר שְׁיֵשׁ בָּהּ כ"ד ע"ש וק' הָא תִּרְאֵי הִיא פְּדַקְאָמַר הַגַּמ' וְאֵי מְשׁוּם סֶתֶם מִתְּנִי תִּקְשָׁה לְהוּ מְסֶתֶם מִתְּנִי דְּהָּ דָּאִין לֹא בְּהָן יָד וי"ל דַּס"ל לְהַתּוֹס' שְׁם דְּטַעְמָא דַת"ק מְשׁוּם דְּכַתִּיב תְּהִיָּה ור"ש ור"א ס"ל דְּתְּהִיָּה לֹא קָאֵי ע"ז וְזוּלָא מִיִּיתֵי הַגַּמ' אֲלֵא מר"ש ור"א כַּמ"ש מְהַרְשֵׁ"ל בַּגַּמ' עַמ"ש בְּנִימוּקֵי לְסַפְרֵי פ' רָאָה פִּלְג"ג ע"ש: דָּף מ"ו ע"א גַּמ' חֲטָא מִי שְׁחִיב עַל חֲטָאוּ ק"ק לְרַבְּנָן חֲטָא לַמ"ל דְּלְמַעוּטֵי בְּן סוּרָר לֹא אַצַּט' דְּהָא לְדִידְהוּ אִפִּי שְׁאָר נְסַקְלִין אִין נְתִלִין אֲלֵא מְבָרַךְ וְעַכּוּ"ם וצ"ל דְּאַתָּא לְשׁוּם דְּרָשָׁא וּמָה שֶׁק' עוֹד בְּזָה עִינָן לְהַתִּי"ט וְעִינָן לְה' זָרַע אַבְרָהָם בְּסַפְרֵי בַּפ' תַּצָּא מ"ש לְקוֹשִׁית הַתִּי"ט ע"ש: דָּף מ"ז ע"א תּוֹס' בַּד"ה אָכַל וְכו' הִנֵּי דִּיחּוּי פְּדַשְׁמַעִי לִיָּה לר"י וְכו' עכ"ל י"ל דְּשָׁאֵי הָכָא דְּבִידּוּ הוּא וּבַכּה"ג דִּיחּוּי מְעִיקְרוּ לֹא הָוֵי דִּיחּוּי שׁו"ר שַׁכ"כ הַתּוֹס' בַּפ"ק דְּזַבְּחִים ע"ש: .

בַּד"ה אַמְאֵי וְכו' ה"מ דְּלֹא אִיקְטוּל וְכו' עכ"ל וְאַבְיֵי הו"מ לְאוּכּוּחֵי מִהָּ מִתְּנִי דְּעִיר הַנְּדַחַת דְּמַתּוּף רָשְׁעוּ לֹא הו"ל פְּפָרָה אֲלֵא מְשׁוּם דִּי"ל עִיר הַנְּדַחַת שְׁאֵנִי דְּמָמוּנָם אָבֵד וְכ"כ בַּס' חֲמָרָא וְחִי ע"ש וַאֲע"ג דַּמ"מ נְדַחַת הוֹכַחַת רַב יוֹסֵף מְהֵהִיא דַק"מ יְמוּתוּ דְּהָא בְּעִיָּה נ' מִיִּירֵי מ"מ נִיחָא לִיָּה לְאוּכּוּחֵי מִדְּתַנִּי ר"ש לְאַשְׁמַעִי דְּאַפִּי בְּשָׁאָר עֲבִירוֹת לֹא הו"ל פְּפָרָה: בַּד"ה הוֹאִיל וְכו' ר"י ס"ל כַּר' יוֹחֲנָן עכ"ל הַר"מ הַר"מ בַּפ"ד מָה' עַכּוּ"ם פ' כַּר"י דַּפ' חֲלָק דַּק"מ יְמוּתוּ מְשׁוּם דְּזַבַּח רָשְׁעִים וּבַפ"ג מָה' שְׁגָגוֹת פ' בְּהַמִּיר דַּב"ח אִין נְדַחִין דְּלֹא כַּר"י וַא"כ ע"כ דַּס"ל דְּבַהֲרוּגֵי ב"ד לֹא הו"ל פְּפָרָה וְכַמ"ש הַמַּש"ל שְׁם וק' מִמִּתְּנִיתִין דְּנִתְעַפֵּל הַבְּשָׂר דְּמִשְׁמַע דְּהו"ל פְּפָרָה וְכַדְקָאָמַר הַגְּמָרָא בְּסַמוּף דִּיִּיקָא נְמִי וְכו' וי"ל עִיר הַנְּדַחַת שְׁאֵנִי דָּאִין לְהֵם חֲלָק לְעוּה"ב וּמִתְּנִי דְּנִתְעַפֵּל הַבְּשָׂר בְּשָׁאָר מִיתוֹת ב"ד מִיִּירֵי וְלֹא בְּעִיָּה נ': ע"ב בַּד"ה אֵיתִיבִיָּה וְכו' וְה"ט דְּלֹא בְּעֵי לְמִי וְכו' עכ"ל וּמ"ש רַש"י קַס"ד וְכו' הִינּוּ דְּהַמְק' ע"כ דְּלֹא ס"ד הָא דְּכִיבּוּד דָּאֵי הָנָה ס"ד לֹא הִיָּה מִק' מִפְּחַ סְבָרָא זֹו שַׁכ' הַתּוֹס' דָּאֵי בְּמַחְנֻבֵּר לֹא מִיִּתְסַר דָּאִין הַסְּבָרָא מְוֹכַרַחַת כ"כ אָבֵל הַמְּתַרְץ אַע"פִי שְׁיִוִּדְעָה הָא דְּכִיבּוּד פְּדַשְׁמַעִי לְקַמְן לֹא מְשַׁנֵּי מְשׁוּם כִּיבּוּד מְשׁוּם דְּדוֹחַק הוּא כִּינּוּן דְּאִיפָּא הָּ סְבָרָא וְכִינּוּן דָּאֵית לִיָּה שְׁיִוִּיָּא אַחֲרִינָא נִיחָא לְשַׁנּוּיֵי הִכִּי טְפִי: בַּד"ה מ"ט וְכו' וְכֵן אַבְיֵי מ"ט לֹא גְמַר מְעַכּוּ"ם עכ"ל אַע"ג דְּאִיפָּא לְמ"ד בְּמַס' ע"א דַּנ"א דַּע"ז שְׁל גוֹי אֵינָה אָסוּרָה עַד שְׁתַּעֲבַד מ"מ סְמִיף אַגַּמ' אַקוּשְׁנִי אַחֲרִיתִי דָּאֵי אַבְיֵי ס"ל פְּהָּ מ"ד אַמְאֵי לֹא יְלִיף מִהֶתֶם דְּהַזְמָנָה לְאוּ מִיִּלְתָּא הִיא: דָּף מ"ח ע"א בַּד"ה נְתַנּוּ וְכו' וי"ל דִּיחּוּד דְּדִיבּוּר וְכו' עכ"ל וְהֵהִיא דְּהוֹסִיף דְּדִימוּס מְשׁוּם דְּלֹא נְטָלוּ לֹא מִתְסַר עַד דְּהוֹסֵף וְנִתְּנוּ לְסַפֵּר בְּדָלָא עֲבִיד מְעַשָּׂה דָּאֵי עֲבִיד מְעַשָּׂה נְתַנּוּ כְּמוֹ שַׁכ'

בְּקוֹשְׁיָתָם וְאֵלֶּיךָ דָּאִין כְּלִי עוֹלָה מִטּוֹמְאָתוֹ אֲלֵא ע"י שְׁיֻנוֹי מַעֲשֵׂה דְנוֹקָא כְּלִי אֲבָל עֲשָׂאוֹ וְיִלּוֹן לָא
בְּעֵי מַעֲשֵׂה: דָּף מ"ט ע"א בד"ה מַעֲבִירִין וְכוּ' פִּינּוֹן דָּאִינוּ עוֹבְרִין וְכוּ' עכ"ל מִשְׁמַע אֲבָל בְּעוֹבְרִין טְמֵא
וְזֵה אִינוּ דְכ"ש בְּעוֹבְרִין דְטְהוֹר כְּמ"ש רַש"י שְׁם בְּדַס"ב ע"ב דְאֲפִילוּ אִינוּ עוֹבְרִין טְהוֹר וְכַמ"ש
מְהַרְשֵׁ"א ע"ש וְאִין לֹמַר לְעֵנִין טְהוֹרוֹת שְׁנַגְעָה בָּהֶם קְנוֹדָם שְׁהַעֲבִירוּ עָלֵינוּ קְאָמְרִי וְרַש"י לֹא כ'
דְאֲפִי בְּעוֹבְרִין אֲלֵא לְעֵנִין טְהוֹרוֹת דְמִפְּאֵן וְלִהְבָּא דְזֵה אִינוּ דְר"ח לָא קָאמַ' אֲפִי בְּדָם וְדָאִי אֲלֵא
לְעֵנִין מִפְּאֵן וְלִהְבָּא אֲבָל לְטְהוֹרוֹת דְלִמְפָּרַע מִטְמֵא דְאֵל"ה הָיִי ר"ח פְּלִיג אֲמַתְנִי דְלָא קַתְנִי טְהוֹרוֹת
טְהוֹרוֹת אֲלֵא גְבִי פְתָם וְמַה"ט דְחֵי ר"ל לְהָא דְר"ח מְשׁוּם דְלָא שְׁנִי לִיָּה בֵּין לְמִפְּרַע לְלִהְבָּא וְכַמ"ש
הַתּוֹס' שְׁם אֲבָל ר"י מְפָלִיג שְׁפִיר וְר"ת לֹא בָּא לְדַחֲוֹת דְבָרֵי רַש"י אֲלֵא דְרַש"י מִפ"ל בְּכַתְּמִים
וְלְעֵנִין טְהוֹרוֹת דְלִמְפָּרַע וְכַדְקַתְנִי סִיפָא דְמַתְנִי שְׁם אֲבָל ר"ת קְאָמַר דְרִישָׁא דְמַתְנִי אֲתִיבָא אֲפִי
בְּדָם וְדָאִי וְנ"מ לְמִפְּאֵן וְלִהְבָּא ע"כ נר' עֵינָר כְּמ"ש מְהַרְשֵׁ"א ע"ש: בד"ה אָף וְכוּ' תִימָא דְלָא
קְאָמַר אֲפִי סְדֵר בְּרִכּוֹת וְכוּ' עכ"ל וְאִין לוֹ דְר"ה דְקְאָמַר אָף סְדֵר תְּמִיד ס"ל דְמַעֲכָב וְהֵיא דְסְדֵר
בְּרִכּוֹת מְצוּהָ הוּא דְאִיפָא דְאֲפִי קְשִׁיבָא אֲמַאי לָא קְאָמַר הַגְמָ' לְאֲפּוֹקִי מִסְדֵר בְּרִכּוֹת אֲלֵא ע"כ
דְר"ה מוֹדָה דְסְדֵר תְּמִיד מְצוּהָ הוּא דְאִיפָא וְקַחְשִׁיב מְצוּהָ וְלְאֲפּוֹקִי מִסְדֵר חֲלִיצָה דְלְכַתְּחִילָה הוּא
דְאִיפָא וְעֵינִין בְּשִׁיטָה: דָּף ו' ע"א פִּירֵשׁ"י בד"ה קְסָבְרִי וְכוּ' דְהָא נְשׁוּאָה בֵּת יִשְׂרָאֵל וְכוּ' עכ"ל
הַקְשָׁה מְהַרְשֵׁ"ל ז"ל הָא לָא יִדְעִינּוּ דְסְקִילָה חֲמוּרָה מְחַנְקָא אֲלֵא מְדַאֲפְקָה לְאַרוּסָה בֵּת יִשְׂרָאֵל
מְכַלל נְשׁוּאָה וּמְסַבְּרָא דְאַרוּסָה חֲמוּרָה מְשׁוּם שְׁמַחֲלֵלָת אַבִּיָּה וְא"כ מַאי מִיִּתִּי רִאֲיָה מִבֵּת יִשְׂרָאֵל
ע"ש וי"ל דְלִמַּאי דְמְסִיק דִּילְפִי אַבִּיָּה אַבִּיָּה א"ל לְהָדָּ תִי דְמְדַאֲפְקָה וְכוּ' אֲלֵא דִילְפִי סְקִילָה
חֲמוּרָה מְחַנְקָא מְאִבִּיָּה אַבִּיָּה מְשַׁרְיָפָה דְחֲמוּרָה מְחַנְקָא מְדַאֲפְקָה לְנְשׁוּאָה בֵּת כְּהֵן מְנְשׁוּאָה בֵּת
יִשְׂרָאֵל וְעֵי"ל דְמַאי דְקָאמַת הַגְמָרָא אֲדַרְבָּא חֲנֻקָא חֲמוּרָה מְסַקִּילָה שְׁנִינִתּוֹן לְמַכָּה אַבִּיו וְאִמּוֹ פִּירֵשׁ"י
מְשׁוּם דְסָתָם מִיָּתָה חֲנֻקָא וְהֵינּוּ לְמ"ד הָכִי לְקַמְּן דְנ"ב ע"ב אֲבָל לְמ"ד דְמְשׁוּם אִי אֲתָה רַשְׁאִי
לְהַחֲמִיר עָלֵינוּ לָא פְרִיף מִיָּדִי דְהָא אִי אִיתָא דְחֲנֻקָא חֲמוּרָה לָא הָיִי מַכָּה אַבִּיו בְּחֻנְקָא וְא"כ לְהָדָּ מ"ד
א"צ לְשִׁינּוּיָא דְמְדַאֲפְקָה וּמִיִּתִּי רַש"י רִאֲיָה מְהַרְשֵׁ"א תִרְיָץ דִּילְפִי סְקִילָה חֲמוּרָה
מְחַנְקָא מְשַׁרְיָפ' וְסִינִיף דְחֲמוּרִין מְחַנְקָא ע"ש וְדְבָרֵינוּ תְּמוּהִים דְהָא רַש"י מְקַשָּׁה מְנ"ל לְמִילָף
מְדַאֲפְקָה גִימָא שְׁרִיפָה חֲמוּרָה וְא"כ אִי אִיתָא דְשְׁרִיפָה חֲמוּרָה תּוֹ לִיפָא לְמִילָף מְשַׁרְיָפָה
דְהָא הַשְׁתָּא קִינְיָמִי בְּאִי שְׁרִיפָה חֲמוּרָה וְגַם מְשַׁרְיָפָה ל"ל דְהָא טַעְמָא דְסִינִיף חֲמוּרָה מְחַנְקָא מְשׁוּם
דְפּוֹשֵׁט יָדוֹ בְּעֵינָר עֲדִיף וְלִפּוּם סְבָרָא דְהַשְׁתָּא קְאִי רַש"י אֲמַאי דִּילְיָף מְדַאֲפְקָה וְלָא סְגִי לִיָּה לְמִילָף מְשׁוּם
דְפּוֹשֵׁט יָדוֹ בְּעֵינָר עֲדִיף וְלִפּוּם סְבָרָא דְהַשְׁתָּא דְקָאִי רַש"י עֲלָה לִיפָא לְמִילָף דְסִינִיף חֲמוּרָה מְחַנְקָא
מִיָּהר לְזֵה י"ל בְּמ"ש הַתּוֹס' בד"ה אֲדַרְבָּה דְהַגְמָ' פְרִיף דְלִיָּהוּן כִּי הִדְדִי וְא"כ י"ל דְהָא דְאֲצֵט' הָכָא
לְמְדַאֲפְקָה וְלָא סְגִי לִיָּה בְּטַעְמָא דְפּוֹשֵׁט יָדוֹ מְשׁוּם דְאִיפָא חוּמְרָא כְּנֻגְדָה דְשְׁרִיפָה חֲמוּרָה דְנִיָּתְנָה
לְבֵת כְּהֵן אֲבָל לְקַמְּן דְלִיפָא חוּמְרָא כְּנֻגְדָה אֲלֵא דְלִיָּהוּן כִּי הִדְדִי אֲמַרִי שְׁפִיר פּוֹשֵׁט יָדוֹ בְּעֵינָר
עֲדִיף: בד"ה הַנּוֹקֵשׁ וְכוּ' תִרְיָץ מְשׁוּם דְלְקַמְּן וְכוּ' עכ"ל וְגַבִּי סְקִילָה חֲמוּרָה מְחַנְקָא דְלָא יִלְיָף
מְדְשְׁרִיפָה חֲמוּרָה מְחַנְקָא י"ל פִּינּוֹן דְהָא דְשְׁרִיפָה חֲמוּרָה מְחַנְקָא הוּא מְשׁוּם טַעְמָא דְמְדַאֲפְקָה וְכוּ'
קְאָמַר שְׁפִיר דְגַם בְּסְקִילָה חֲמוּרָה מְחַנְקָא הוּא מְהַרְשֵׁ"א טַעְמָא דְמְדַאֲפְקָה דְכוּלְהוּ חֲדָא מִיָּלְתָא הִיא
דְמ"ש הִיא מְדַאֲפְקָה לְהִיא מְדַאֲפְקָה וּמְסִינִיף חֲמוּרָה מְחַנְקָא נְמִי ל"ל דְסְקִילָה חֲמוּרָה מְחַנְקָא שְׁהִרִי הָדָּ
טַעְמָא דְפּוֹשֵׁט יָדוֹ בְּעֵינָר דְנ"ל מִיָּנִיָּה דְסִינִיף חֲמוּרָה מְחַנְקָא מְהַרְשֵׁ"א טַעְמָא גּוֹפִיָּה אִיפָא לְמִילָף דְסְקִילָה
מְחַנְקָא וְלְמְסַקְנָא א"צ לְהָדָּ שְׁיֻנוּיָא דְמְדַאֲפְקָה גְבִי סְקִילָה חֲמוּרָה מְחַנְקָא וְא"כ הַשְׁתָּא דְלָא ס"ד הָדָּ
טַעְמָא דְפּוֹשֵׁט יָדוֹ עֲדִיף ל"ל יִלְפּוֹתָא דְסִינִיף חֲמוּרָה מְחַנְקָא וְעַמ"ש מְהַרְשֵׁ"א תּוֹס' בד"ה קְסָבְרִי וְכוּ'
אֲבָל פִּינּוֹן דִּיָּדְעִי דְסִינִיף קַל וְכוּ' עכ"ל מַה שְׁהָק' מְהַרְשֵׁ"א לְפִי"ז מַאי מְקַשּׁוֹ הַתּוֹס' לְקַמְּן בְּד"ה

נאמר ע"ש י"ל דהקא נמי הג"ש מפיק מסברא פינו דהסברא היא פינו דהחמירה דממונו אבד יש לנו לו' שנה גורם לו להיות חמור: ע"ב גמ' זינתה מאביה רש"א בשריפה וכו' משמע דר"ש לטעמיה דשריפה חמורה ועיין בדברי מהרש"א ע"ש וק' דהא ר"ש ס"ל דאין איסור חל על איסור אפילו בכולל ומוסיף נאפילו בחמור על קל וכדאיתא בס"פ דם שחיטה וא"כ אפי' סקילה חמורה מ"מ זינתה מאביה בשריפה דהא איסור אביה קדם קודם שנתארסה: גמ' נ"מ למי שנתחייב וכו' עיין פירש"י וק' הא מתני' היא לקמן דפ"א ע"א ומייתי לה רש"י בר"פ ומאי קמ"ל ר"י ועיין להרב סמרא וחי: תוס' בד"ה נאמר וכו' דל"מ בחילול שבת מג"ש וכו' עכ"ל נאפילו דאצטריף ג"ש להשמיענו דלאו בחילול שבת מייירי ילפי' מינה נמי לעגנו זיקת הבעל דאין ג"ש למחצה ולא מוקמי' וי"ו דולבת אלא לחד דרשא ולא מרבי' נמי פנויה פינו דאין ג"ש למחצה וכל הנה דמרבי' מני"ו דולבת בברייתא זו כולהו חד סברא אית להו ונהו פחד דרשא: בד"ה ת"ל וכו' דנעשית זונה בכמה ביאות וכו' עכ"ל עיין בתמורה דכ"ט ע"א ובפירש"י ונתוס' שם ע"ש: דף נ"א ע"א גמ' הא מני ר"ש וכו' יל"ד מאי ס"ד דגמ' הא בסיפ' דבריי' קתני דארוסה יצתה לשריפה וע"כ ס"ל שריפה חמורה וי"ל דעיקר קושני' הגמ' היא אמאי אחמור בה ומשני סד"א וכו' ועפירש"י: גמ' פינו דלא אשתראי שבת לגבה וכו' קשה הא אשתראי שבת לגבה בשחיט' דשחיט' פשרה בנשי' פדאית' ר"פ כל הפסולין ועיין להשע"ה בה' ביאת מקדש דמ"א ע"ב שהוכיח מדברי הגמ' ביבמות דאפי' שהשחי' פשרה בנזר מ"מ אם זר שחט קרבן בשבת חייב ע"ש וק"ל בגמ' בעל מום אמאי לא אחמור עליה בשריפה פינו דלא אשתראי שבת לגביה וריבה בהם מצות יתירו' ויש ליישב: ברש"י בד"ה פסלה וכו' ב' חילולין במשמע וכו' עכ"ל וכו"ה בגמרא בפ"ק דתמורה ד"ו ע"ב ומהרש"ל הק' דמברייתא בפ' ע"י נר' דמפיק ליה מדכתיב לא יחלל מי שהיה פשר ונתחלל ע"ש וזרעו נפיק מפשטיה דקרא דכתיב וזרעו ומדכתיב לשון חילול לרבות מי שהיה פשר ונתחלל ול"ק מ"ש מהרש"א ולפ"ד מהרש"א דלא מיתוקם פלל למדרש מי שהיה פשר ונתחלל מלישנא דחילול ק' ממ"ש התוס' שם בתמורה דהכריחו דלרבא דריש דתפסי קדושין מדכתי' למד יתירא דלא יחלל ולפ"ד מהרש"א דאצט' למד יתירא לזרעו קשויי לרבא מנ"ל למדרש דתפסי קדושין הא אצט' קרא למפסל זרעו אלא ע"כ דלרבא מפיק לה מלשון חילול מי שהיה פשר נתחלל ולאביי מפיק מלמד יתירא ומפרש להברי' דפ' ע"י בדברי מהרש"א ועיין לה' שע"ה בה' א"ב דקל"א: ע"ב ע"ש ודו"ק: ע"ב תוס' בד"ה לאחיו וכו' ה"מ היכא דמעדין נמי על הבועל עכ"ל ולכך אצט' היא ולא זוממיה לאשמעי' אפי' היכא דאין מעדין על הבועל דע"כ לזוממיה אתא קרא דאי לבועלה לא אצטריף דכיון דכתיב לאחיו דדרשי' ולא לאחותו ממילא שמעי' דדין אחיו חלוק מאחותו ולא אצטריף היא אלא לזוממיה ול"ק מ"ש מהרש"א ו"ל ע"ש: דף נ"ב ע"א גמ' ונילף מפרים הנשרפין וכו' יל"ד א"כ ג"ש למ"ל הא סתם שריפה היא חבילי זמורות וכמ"ש רש"י במתניתין בסברת הצדוקים וי"ל משום דלא נימא מסברא ברור לו מיתה יפה ולא ס"ד השתא סברא דלא הוי שריפה פלל עד לבסוף: ע"ב גמ' נאימא שריפה וכו' במ"ש מהרש"א בב' התירוצים הראשונים לקושנייתו יתורץ קושניית התוס' בד"ה קמפלגי ומה שהכריח מהרש"א דאל"ה מנ"ל לר' יונתן לחלוק נימא דר"י הכי ס"ל ולאפוקי שריפה קאתי ע"ש אין זה הכרח דר' יאשיה קאמר או אינו אלא באחת מכל מיתות וכו': פירש"י בד"ה אלה וכו' דד' מיתות פסדרן וכו' עכ"ל לפי"ז דענין דקלה היא מכסדרן וזה סותר למ"ש לקמן דנ"ג בד"ה ארבע ע"ש: גמ' ר' אומר נאמר מיתה וכו' מק' משמא דמוה"ר מהרי"ט ו"ל מנ"ל דמיתת ב"ד היא נימא מיתת בי"ש מהאי גופתא גופה נאי ג"ש מיתה מיתה היא י"ל דאי מיתה בי"ש למ"ל ג"ש הא ס"ל לר"י

נמי דאי אתה רשאי למןשכה להחמיר פדמשמע בסמוך ונדאי מיתה ביי"ש קיל ממיתת ב"ד מיהו אפתי לר' יאשיה ניאמ מיתה ביי"ש היא ונ"ל דע"כ אשת איש מיתת ב"ד היא מדרשא דלאחיו ולא לאחותו לעיל דנ"א ע"ב ע"ש בתוס' ורבי יאשיה ס"ל גשואה יצתה לשריפה פתיב ועשיתם לו פאשר זמם וי"מ עוד דבא"א פתיב אח"ך ובערת הרע מקרבך ועוד אי מיתה ביי"ש לא אצט' קרא קלל דכבר פתיב פרת בא"א מהיקישא דר' יונה פדאי' בריש פרייתות: דף נ"ג ע"א גמ' במאי גמרי במות יומתו או בדמיהם וכו' ולא שמיע ליה ברייתא דפ"ק דכריתות ד"ד ע"א דקתני נאמר פאן דמיהם בם וכו' ע"ש: תוס' בד"ה קמפלגי וכו' דמוקי ר' פרי"ש וכו' עכ"ל י"מ דהתם מפיק מקרא דכי תחל דבביאה שניה דהוי פגשואין בחנק וא"כ ל"ק אימא שריפה וי"ל דק' אימא שריפה וה"ק קרא פי תחל דבביאה א' הוא דיצתה מפלל בת ישראל אבל בביאה שניה לא יצתה ואשמעי' קרא דלא ניאמ יצתה אפי' גשואה וממילא שמעי' דגשואה בת ישראל אינה בשריפה ואשמעי' קרא דארוסה לבד הוא דיצתה אבל גשואה אה"נ דהוי בשריפה אפי' בת ישראל והא דקתני בחנק היינו אחר דידעי' דבת ישראל גשואה בחנק: בד"ה דאי וכו' תימא א"כ ג"ש מאי אהני וכו' עכ"ל לפמ"ש מהרש"א דגבי מפה אביו דקאמר ליגמרו מא"א לאו בג"ש קאמר דהג"ש אתי לשאר נסקלין ע"ש קשה דא"כ מאי מק' התוס' ניאמ דכוננת הגמרא דנוקמה להג"ש לאחת משאר נסקלין לבד אבל שאר נסקלין ליגמרו מא"א משום דאי אתה רשאי ולא בג"ש קאמר ואין לו' הי מנייהו מפקת דא"כ גם גבי מפה אביו ניאמ בסקילה כמו שאר נסקלין דהי מנייהו מפקת ועוד לפ"ד מאי מקשי' התוס' הא אפי' אי שאר נסקלין גמרי מא"א אצטריף ג"ש לכלתו לאחר מיתה כמ"ש התוס' לקמן דנ"ד בד"ה לומר לה וכו' ע"ש: פירש"י בד"ה איסו' מצנה וכו' מיבמתו ובמתו וכו' גזירה ביאה א' וכו' עכ"ל.

הנה בגמ' שם פריף מן הארוסין תתיבם דאתי עשה ודחיל"ת ומשני א"ק יבמתו ומותיב ליה מברייתא ומסיק א"ר גזירה ביאה א' וכו' וכתבו התוס' בד"ה גזירה אלמנה מן הגשואין וסייבי עשה נ"ל מיבמתו אפי' אליבא דרבא דמסיק דטעמא משום גזירה ונר' לדעתם דמאי דלא נ"ל לרבא גם מן הארוסין מקרא דיבמתו משום דמ"ל דקרא דיבמתו לא אתי אלא לאלמנה מן הגשואין דעולה לחליצה דכן משמעות המקרא ולא לאשמועינן דאין עולה ליבום ולכה אלמנה מן הגשואין וסייבי עשה נ"ל מיבמתו דהו"א דאינו עולה לחליצה פנין דאינה עולה ליבום דלא אתי עשה ודחי ל"ת ועשה ואשמועי' קרא דחולצת אבל מן הארוסין לא נ"ל מיבמתו דאינה מתיבמ' והגמ' מעיקרא מפיק מניה הפל דאשמועינן חליצה ואשמועי' יבום כמ"ש התוס' שם בד"ה מסתברא ובזה י"ל מ"ש התוס' שם בד"ה בשלמא די"ל דפשיט"ל להגמ' דמן הגשואין מקרא דיבמתו נ"ל דכן משמעות הקרא ולא אתי למן הארוסין אלא דהתוס' לא ניחא להו בהכי משום דא"כ פל הו' שקלא וטרייא דהגמ' שם דפריף א"ה אפי' סייבי פרייתות וכו' שייכא גם לדעת המק' וע"ש בתוס' בד"ה א"ה ע"ש ומעתה דברי רש"י פאן א"ש באוקמתא דרבא ואצט' קרא דיבמתו לאלמנה מן הגשואין דהא קתני איסור קדושה אלמנה לכ"ג וקפסיק ותני ל"ש מן הגשואין ל"ש מן הארוסין וניחא בזה מ"ש התוס' לקמן בד"ה וסייבי ע"ש דאלמנה מן הגשואין וס"פ פי הדדי גינהו לר"י דס"ל אין קדושין תופסין בחייבי לאוין וע"ש בגמ' דיבמות ועיין במהרש"א פאן: ע"ב תוס' בד"ה לדבריו וכו' הומ"ל דסבר וכו' עכ"ל אין להקשות הא ע"כ.

דס"ל לר"י כרע"ק דאין קדושין תופסין בח"ל מדאמר ביבמות דמ"ז אי אתה נאמן לפסול את בניה כמ"ש התוס' שם ע"ש דמ"מ מפח קושני' אחרת הוא דצ"ל לדבריו דת"ק קאמר ולא מפח קושניית הגמ' פאן: דף נ"ד ע"א גמ' או אינו אלא ערות אביו ממש נאמר פאן וכו' ונאמ' להלן

עֲרֹנֹת אָבִיו גְּלָהּ וְכוּ' מ"ש הרא"ם וְהֵבִיאוּ מִהֶרְשֶׁ"א אֲמָאֵי לֹא יִלְיָף ג"ש דְּעֲרֹנֹת אֲשֶׁת אָבִיךָ ע"ש ל"ק דא"כ ג"ש דְּסִיפָא דְּבְרֵינִי תָא דִּילְיָף עֲוֹנָשׁ מֵאַזְהָרָה ג"ש אַחֲרֵת וְלֹא נִתְקַבְּלָה אֲלֵא ג"ש אַחֲת: גמ' וּמֵר סָבַר אֵין עֲוֹנָשִׁין מִן הַדִּין מִק' מִפְּאֵן לִמ"ש הָרִיטְבֵי"א בְּחִי' לִמַּס' מִכּוֹת דִּי"ד ע"א דְּבִקְרָבֵן עֲוֹנָשִׁין וְלִק"מ דְּהֵתָם שְׂאֵנִי דְּעֲוֹנָשׁ כָּל א' מִפְּוֹרָשׁ בְּתוֹרָה וְלֹא יִלְפִי' בְּק"ו אֲלֵא חַיִּיב קָרְבָן עַל כָּל א' בְּזָה הוּא שִׁכ' דְּבִקְרָבֵן עִמ"ה דְּעֵיקָר הִלְיָמוּד הוּא לְקָרְבָן אֲבָל הֵכָא עֲוֹנָשׁ אָבִיו אֵינּוּ פְּתוּב בְּתוֹרָה כָּלֵל וְיִלְפִי' לִיה בְּק"ו וְכִינֵן דְּעֵיקָר הִלְיָמוּד הוּא לְעֲוֹנָשׁ וְהִקְרָבֵן נִמְשָׁךְ מִמְּנֹו בְּכַה"ג אֵין עִמ"ה: גמ' וְלַחֲזִיב נְמִי מְשׁוּם אֲשֶׁת בְּנֹו וְהֵינּוּ מְשׁוּם דְּכַתִּיבִי תָרִי לְאוּיִן בְּכַלְתּוֹ וְאֲשֶׁת בְּנֹו כַּדְפִירִש"י וְאֲפִילוּ לִפ"ז פְּרִיךְ שְׁפִיר הַגַּמ' לְעֵיל אֲלֵא מַעֲתָהּ וְכוּ' דל"ל עֲרֹנָתָה לְמַעוֹטִי דְּלֹא מְחַזִּיב מְשׁוּם אֲשֶׁת בְּנֹו דְּהָא קָרָא בְּהַדְיָא מְחַזִּיב לִיה מְשׁוּם אֲשֶׁת בְּנֹו וּמְשַׁנֵּי הַגַּמ' פִּינֵן דְּכַתִּיב הִיא גְּלִי לֹן קָרָא דְּהִיא כַּלְתּוֹ הִיא אֲשֶׁת בְּנֹו אֲבָל בְּלֹא קָרָא דְּהִיא פֶּשֶׁט הַפְּתוּב לְחַזִּיב מְשׁוּם כַּלְתּוֹ וְאֲשֶׁת בְּנֹו וְעֵינֵן בְּמִהֶרְשֶׁ"א: ע"ב גמ' בֵּין גְּדוּלָהּ בֵּין קִטְנָהּ לְעֵיל גְּבִי זָכָר פִּי' רַש"י אֲשֶׁמוּעִי' דְּלֹא בְעִי' תְּרַנְיָהּ בְּנֵי עֲוֹנָשִׁין וְק' הֵכָא גְּבִי בְּהֵמָה דְּאֲפִי' גְּדוּלָהּ לְאוּ בֵּת עֲוֹנָשִׁין מֵאֵי אֵיכָא לִמִּי וִי"ל דְּבִבְהֵמָה קִמ"ל אֲפִילוּ קִטְנָה כ"כ דִּסְד"א דְּלֹא בִּיָּאָה כָּלֵל אֲבָל גְּבִי זָכָר אֵי קִטְנֵן כ"כ לֹא מְחַזִּיב דְּלֹא שְׂמָה בִּיָּאָה כַּדְתַּנֵּי לְקַמֵּן בְּסִמוּךְ: גמ' אֲזַהָרָה מִנֵּן ת"ל וְכָל בְּהֵמָה מִפִּירִש"י בַּד"ה אֲזַהָרָה נִרְאָה דל"ג לִיה אֲלֵא ה"ג אֲזַהָרָה מִנֵּן ת"ל לֹא יִהְיֶה קֹדֶשׁ וְלֹא תִנָּא בְּהֵאֵי בְּרֵינִי תָא כַּדְתַּנֵּי בְּבִרְיִי' דְּלְעֵיל גְּבִי זָכָר: תוּס' בַּד"ה עֲשׂוּ וְכוּ' כָּל עֲרִיּוֹת נְמִי לְחַזִּיב ב' : וְכוּ' עכ"ל עִמ"ש מִהֶרְשֶׁ"א דר"ל בָּא עַל אָבִיו וְהֵבִיאוּ אָבִיו עָלָיו ע"ש.

וְלִכְאוּרָה דְּבְרֵי תִימָה הֵן דְּבָא עַל אָבִיו וְהֵבִיאוּ אָבִיו עָלָיו חַזִּיב ג' בֵּין אֵי לֹא יִהְיֶה קֹדֶשׁ מְשַׁתְּעֵי בְּאָבִיו בֵּין לֹא מְשַׁתְּעֵי בְּאָבִיו דְּהֵינּוּ תָרִי דְּבָא עַל. זְכוּר וְהֵבִיאוּ זְכוּר עָלָיו וְחַד דְּבָא עַל אָבִיו וְלְעוֹלָם ל"מ יוֹתֵר מִג' דְּאֲפִי' מְשַׁתְּעֵי בְּאָבִיו מ"מ הֵבִיאוּ עָלָיו וְהֵבִיאוּ זְכוּר עָלָיו לֹא מְחַזִּיב אֲלֵא חַדָּא דְּחַד לְאוּ הוּא דְּלֹא יִהְיֶה קֹדֶשׁ וִי"ל דנ"מ בְּהַזִּיד בְּזָכָר וְשַׁגַּג בְּאָבִיו דל"מ קָרְבָן אֲלֵא עַל אָבִיו וּמִק' הַתּוֹסְפוֹת שְׁפִיר דְּבַכָּה"ג לְחַזִּיב ב' מְשׁוּם דְּבָא עַל אָבִיו וְהֵבִיאוּ אָבִיו עָלָיו: דָּף נ"ה ע"א גמ' אָמַר ר"ש תְּנִיתוּהָ וּמָה אֵילְנוֹת וְכוּ' ק"ל מִדְּאֲמַרִי' בְּמַס' ע"א ד"ע ע"ב אֲקָרָא דְּוֹאֲשְׁרֵיהֶם תְּשַׁרְפוּן הָא אֵין אָדָם אוֹסֵר דְּבַר שְׂאֵין שְׁלוֹ אֲלֵא מִדְּפִלְחוּ לְעַגְלָהּ גִּילּוּ דְּעַתִּיָּהּ דְּנִיחָא לְהוּ בְּע"א וְגוֹיִים שְׁלִיחוֹתֵיהוּ עֲבָדֵי וְלִכְוָה לֹא סָגִי לְהוּ בְּבִטּוּל דְּהוּ"ל ע"א שְׁל יִשְׂרָאֵל ע"ש.

וּא"כ אֵיכָא קִלּוֹן דֹּא ע"ג דְּלֹא פִלְחוּ לְהוּ יִשְׂר' מ"מ ע"י נְזַכֵּר דִּישְׁר' פִּלְחוּ לְעַגְלָהּ וּמֵאֵי פְּשִׁיט ר"ש וִי"ל דר"ש מוֹכִיחַ מְדִלָא. קַתְנֵי בְּבְרֵינִי תָא טַעְמָא דְּקִלּוֹן מְשַׁמַּע דְּבַתְּקֵלָה סָגִי.

וּבְהַכִּי נִיחָא מֵאֵי דְּאֵיכָא לְמִיזְק בְּסִמוּךְ דְּקִאֲמַר וְהָרִי אֵילְנוֹת דֹּאֵין קִלּוֹן מְרוּבָה מְשַׁמַּע דְּאֵיכָא קִלּוֹן קִצָּת אֲלֵא דֹּאֵין מְרוּבָה וְהָא בְּכּוֹלָה שְׁמַעְתִּין מוֹכַח דְּבַנְעָבָד דְּגוֹי לֵיכָא קִלּוֹן כָּלֵל וְעַפִּי"ה נִיחָא מִיָּהּ מִפִּירִש"י מוֹכַח דְּלֹא מְלִישְׁנָא דְּבְרֵינִי תָא פְּשִׁיט ר"ש אֲלֵא מְשׁוּם דְּבַגּוֹי לֵיכָא קִלּוֹן כָּלֵל וְהַדְּק"ל וַיֵּשׁ לִינִישׁב: גמ' דִּישְׂרָאֵל גּוֹפִיָה לִיְתַסֵּר מִיָּדֵי דְּהוּהָ אַרְבִּיעָה וְכוּ' ר"ל דְּבַרְבִּיעָה מִיְתַסֵּרָא ע"י דְּמִקְטָלָא אֲבָל אֵי לֹא מִקְטָלָא לֹא מִיְתַסֵּרָא כְּמוֹ שְׁהוֹכִיחַ הַט"ז בִּי"ד סִימָן קכ"ג וְעֵינֵן לְה' בֵּית יַעֲקֹב סִי' קי"ח ע"ש: ע"ב פִּירִש"י בַּד"ה קִנְאָה לְיִוְרָשָׁה וְכוּ' כ' מִהֶרְשֶׁ"א דְּלְעֵיל גְּבִי בֵּת ג"ש לֹא כ' לְיִוְרָשָׁה מְשׁוּם דְּאֲפִי' לְטַמָּא לְה' קִנְאָה מִשָּׂא"כ כָּאֵן וְע"ש בְּתוּס' בְּקַדוּשִׁין דִּי"ט ע"א שִׁכ' בְּשֵׁם רַש"י דְּבָבֵן ט' נְמִי קִנְאָה לִיְטַמָּא לְה' ע"ש: דָּף נ"ו ע"א תוּס' בַּד"ה אֵינָהּ וְכוּ' בִּיבְמָה שְׁזַנְתָּהּ וְכוּ' עכ"ל ר"ל בִּיבְמָה שְׁזַנְתָּהּ אַחֵר שְׁזַנְתָּהּ וְזַנְתָּהּ אַחֵר שְׁזַנְתָּהּ וְאֵע"פ שְׁהִיא שׁוֹמֵרֵת יָבָם הִתְחַמְרִירוּ עָלֶיהָ כְּמוֹ אַחֵר שְׁזַנְתָּהּ אֲבָל מִדִּינָא שׁוֹמֵרֵת יָבָם שְׁזַנְתָּהּ ל"מ מִיָּתָה: דָּף נ"ז ע"א גמ' אֵי מְשׁוּם דְּאֵיְתַרְבִּי

מאיש איש וכו' על ד' מצות וכו' לעיל דפריה איש איש למ"ל היינו לרבנן כמ"ש מהרש"א אבל אין לומר דלעיל פריה לר"י נפקא דמוקי לברייתא כר"מ ואי איתא לוקמה פרבנן וברייתא לענין מיתה קמרבי מאיש איש ולא לכנויים דהא ליתא דא"כ לא הו"ל לברייתא למינקט לישנא דמנוהרין פינן דעיקר הדרשא היא לחייב מיתה: פירש"י בד"ה משום וכו' אבל עובר בלאו וכו' עכ"ל לא הנה צריה לזה אלא דפטור אבל אסור מדרבנן פכל פיטורי דשבת דפטור אבל אסור מדרבנן ויש לישב: בד"ה נהרג וכו' דהיינו ש"ח וכו' עכ"ל עמ"ש י' מהרש"א וי"ל דס"ל כמ"ש מהרש"ד"ם לדעת הר"מ דאסור שפחה לישראל הוא מדרבנן ולא יהיה קדש אסמכתא הוא והכא אקרא קאי ומשמע דישב' בישראל אסור מדאורייתא מיהו מגמ' לקמן דנ"ט נראה דהא דקתני גבי גזל ישראל בישראל אסור בפחות משו"פ מדרבנן הוא דאסור דאי מדאורייתא מאי פריה ונהרי גזל הא גזל בישראל נמי איפא אסורא מדאורייתא כמו ח"ש דלא ניתנו שיעורין אלא לישראל וכמ"ש התוס' בחולין דל"ג ע"א ע"ש ועיין להלח"מ בריש ה' גזילה: ע"ב גמ' הוי אומר זה עובר וכו' ולעיל דפריה ואידך קטליהו הוא מגלי הו"מ לשנויי דאתי קרא לעובר אלא דבעי לאוקומי ככ"ע: גמ' התם בעדיות דידהו ה"ה דהומ"ל הכא בחייב פרייתות וכרבנן דלקמן דע"כ ברייתא דלא כר"מ דהא ר"מ לא דריש איש איש כמ"ש התוס' בסמוך אלא דבעי לשנויי הכי משום סיפא פדקאמ' פדקתני סיפא וכו': פירש"י בד"ה דלדידהו וכו' אבל א"צ עדה וכו' דלא גרע וכו' עכ"ל הכי מסתבר' ליה דגם בכה"ג אפרי' דלא גרע וכ"מ מגמ' לקמן דפריה נחשוב נכנסה לחופה ומשני האי תנא דבי מנשה ואי איתא אפתי ק' נחשוב נכנסה לחופה ולענין דבעי עדה ועדים והתראה: תוס' בד"ה ואי בדינא וכו' הומ"ל האי תנא דבי מנשה וכו' עכ"ל י"ל דאם פן מאי קמ"ל ברייתא דקתני על א"א נידון בחנק פשיטא פינן דדינא דינן ודינא דידהו שוין: דף נ"ח ע"א בד"ה נשא וכו' ואי משום נשוא יאמרו אמאי שרי התם מן האב ומן האם וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א ובמאי דקאמר הגמ' שם מן האב ולא מן האם כ"ע ל"פ דשרי אין להוכיח פלום דההיא אפי' רבנן מודו דמן האב לחוד שרי פדכתיב ויקח עמך וכו' פדכסמוך: בא"ד אבל משום איחלופי ליפא למגזר בקורבת האב וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א וי"ל דהכא שכ' התוס' ליפא למגזר משום איחלופו בקורבת האב היינו בהורתו ולדתו שלא בקדושה וקא אבל בסמוך שכ' דלא פריה לר"מ מאחות אביו שכו' היינו בלידתו בקדושה דביה מיירי בברייתא וכינון דאיפא קורבה דאחר הגירות מדאורייתא אתי לאחלופי דלא ידעי דקורבה דמצד האב לאו קורבה פינן דאיפא קורבה דמצד האם דהוי קורבא מדאורייתא: ע"ב גמ' שפאמר מוקש אדם וכו' לשי' רש"י לקמן דר"מ ל"ל אדם קרויין אדם ולא מפליג בין אדם להאדם גם האי דרשא לא אתיא אלא כמ"ד אדם קרויין אדם ואין א"הע קרויין אדם: דף נ"ט ע"א גמ' ונהרי יפ"ת וכו' עמ"ש מהרש"א דסוגיין אנלא אליפא דמ"ד גזל הגוי אסור ע"ש ומדברי רש"י לעיל דנ"ז ע"א נר' דאפי' למ"ד אסור אינו אלא מדרבנן ע"ש גבי פיוצא בו דגזל ועיין להשע"ה גם אפתי ק' למ"ד מותר מגזל וצ"ל דלמ"ד מותר ל"ל מי איפא מידי וכו' וכמ"ש התוס' בפ"ב דחולין דל"ג דלר"ל ל"ל מי איפא מידי וכו' וא"כ להפ' מ"ד ע"כ דס"ל דנאמרה ולא נשנית לב"נ נאמרה ולא לישראל וס"ל דב"נ מצווין על פו"ר ועיין למהרש"א בריש חגיגה ובחידושינו בפסחים דכ"ב ע"א ובמ"א פתבתי בזה: תוס' בד"ה ורבנן כמ"ד א"נ אלא בטהורין עכ"ל ק"ק אמאי לא כ' דאתיא אפי' כמ"ד נוהג בטמאין וסיימו ר"י דהתם דס"ל אסור חל על אסור ואימתר ליה האי קרא לדם הקזה וכדאיתא התם דלא אצט' קרא אלא לר"א ע"ש: ע"ב גמ' דכתיב ואתם פרו ורבו וכו' עמ"ש מהרש"א וילקושייתו האחרונה י"ל פינן דגלי פרה ורבה דהאיש הוא דמחוייב א"כ פרו ורבו דגבי נח קאי אנוח ובניו

פינו דרבי קרא דהוי ע"א גם מיתה חייב ולעיל דממעטי מגפף ממיתה אע"ג דאתרבי ללא היינו משום דיצתה זביחה ללמד ע"ש.

ולפ"ד י"ל דמאי דקתני ברייתא לעיל יכול שאני מרבה מגפף וכו' לא היינו מפח דיצתה השתחווא ללמד אלא דה"ק יכול כשם שריבית תורה מגפף ללא איתרבי גם למיתה דהא אפתי לא אמרי' יצתה זביחה ללמד פדקתני ת"ל זביחה ובהכי ניחא מאי דאמרי' לעיל למאי דקאמר רבה יצתה השתחווא איכה יעבדו למעוטי מאי ולא ק"ל בגופא דברייתא דקתני יכול שאני מרבה מגפף ועמ"ש בזה לעיל ולפי"ם ניחא שפיר דברייתא לאו משום דיצתה השתחווא קאמר ואיכא לאוקומה שפיר בפוער לזובחים מיהו רש"י לעיל בברייתא פי' דהיינו משום דיצתה השתחווא ואי איתא לדברי מהרש"א א"צ לפרש משום דיצתה השתחווא וי"ל דכינו דהשתחווא פתיב בה גם מיתה שפע' דהיכא דלא פתיב אלא לאו לית ביה מיתה הוכרח רש"י לפ' משום דיצתה השתחווא ללמה וכו': תוס' בד"ה רבא וכו' רבא לטעמיה וכו' עכ"ל לפ"ז רבא לא מייירי אלא בצנעא וברייתא דנעבד פהמן משמע ליה להגמ' דלאו פהמן דבפרהסיא הוה דאי הכי אפי' בשאר עבירות ולאו בע"ז לחוד גם להאי תי' צ"ל דמאהבה דפטר רבא מט"א הוא משום דלאו עבודה היא ומאהבה ומירא דקאמר לאו מחז טעמא הם ועמ"ש מהרש"ל ו"ל: דף ס"ב ע"א גמ' אבות זבוח וקישור ניסוף והשתחווא דקדק מהרש"א הא השתא קיימי' אי השתחווא ללא יצתה ע"ש וי"ל דמאי דיצתה ללא היינו שלא פדרפה אבל פדרפה לא גרע ממגפף ומנשק והשתחווא דנקט הכא בכדרפה מייירי ועיין להתוס' לקמן ריש דס"ג: גמ' חילוק מלאכות דעפוי"ם נמי ת"ל מאחת מהנה וכו' י"ל דכל זה מדברי רב יוסף דפריי' עוד אדר' אבא דת"ל חילוק עבודות מאחת מהנה ועיין למהרש"א בפירש"י: גמ' אלא לרבא דאמר פטור מא"ל לפי' הי"מ שכ' התוס' לעיל דרבא מודה בסתם עפוי"ם הומ"ל בסתם עפוי"ם אלא דבלא"ה מהני לה שפיר: ע"ב גמ' הניחא לאבני אלא לרבא וכו' לפי' הי"מ שכ' התוס' לעיל דרבא מודה בסתם עפוי"ם קשה נוקמה בסתם עפוי"ם וי"ל דבלא"ה אוקמת' זו דמאהבה ומירא דחוייה היא דא"כ אפי' בשבת חייב פדפריי' בתר הכי באומר מותר וכ"כ התוס' בשבת דמ"ש הניחא לאבני' לאו ניחיתא ממש היא ובהכי ניחא מאי דק' לאבני' אמאי א"ל ר"י פוק תני לרבא הא מיתוקמי שפיר פולם בעפוי"ם ובמאהבה ומירא מיהו בזה י"ל דלאבני' ל"מ לאוקומה בעפוי"ם דהא אבני' ס"ל לקמן השתחווא לחלק יצתה: תוס' בד"ה רישא וכו' לוקמה בשאר מצות כמו בנרבע וכו' עכ"ל וסיפא בחלב ונרבע וחלב שאר מצות מקרו לגבי ע"א ובשוחט וזורק בחוץ לא ניחא לאוקומה הכי פינו דמשפחת לה בגופיה משא"כ אי מוקמי' רישא בנרבע אז סיפא פינו דלא משפחת לה בנרבע מיתוקמא שפיר בשאר מצות ועיין למהר"ם: בד"ה להגביה וכו' ת"ל מפה וכו' עכ"ל.

אין להק' לימא שמואל כר"י ס"ל דלא דריש בה למתעס' די"ל א"כ אמאי אצט' בחלבים לטעמא דנהנה ותי' דה"ק בשבת פטור אף על פי שנהנה וקרא דבה אצט' לשאר אסורין דלא נפקי ממלאכת מחשבת: דף ס"ג ע"א פירש"י בד"ה אבל וכו' לא תלכו וכו' א"נ אל תפנו וכו' עכ"ל כתב מהרש"א דדבריו אלה למאן דדריש לא תעבדום לעשאן פולן עבודה א' ומ"ש במתני' מלא תעבדום היינו למ"ד השתחווא לחלק יצתה ע"ש וקשה דלמ"ד נמי לחלק אמאי לא נ"ל מגפף מהני קראי דמיייתי רש"י פאן ועוד דרש"י בסמוך בד"ה לדבריו כ' לאבני' דס"ל לחלק לא תעבדום ללאוי יתירי ע"כ נר' דדברי רש"י במתני' וכאן ב' פירושים הם וכלומר א"נ וה"ק נ"ל מלא תעבדום והני קראי ללאוי יתירי א"נ נ"ל מהני קראי ולא תעבדום ללאוי יתירי ועפי"ז ניחא לי מאי דק' בגמ' לעיל דס"א ע"א דפריי' לא ינבחו למ"ל והקשו התוס' בזבחים הביא דברייהם

מהרש"א שם נימא דאצט' לאזנהרה למחשבין מעבודה לעבודה וחי' דנ"ל מלא תעבדום ע"ש וק' מאי פריה הגמ' ולא יזבחו למ"ל נימא דמאן דפריה אימא השפתחנא דאצתה ללמד על הפלל ה"ל לא תעבדום לעשאן פולן עבודה אחת כדר' אמי ולא וזבחי לאזנהרת מחשבין מעבודה לעבודה ועפ"ה י"ל אייתר לן הגי קראי דמייתי רש"י פאן ונ"ל מינייהו שפיר אזנהרה למחשבין מעבודה לעבודה דלמאן דדריש עשאן פולן עבודה לית ליה דאתו ללאני יתירי: ע"ב גמ' וקא היכא פתיבא דכתוב פירע בל וכו' מוכח להדיא דמאי דאמרינן פל ע"א הפתובה בתורה לאו דוקא בתורה אלא אפילו בנביאים ומכאן מק' עמ"ש ה' יערות דבש דמ"ש בגמ' בשבת הקמן מן התורה מנין היינו משום דהמן הוא גופיה ע"א פדאמרי לעיל נעבד פהמן וע"ז שואל הגמ' הקמן מן התורה מנין פדי שיהיה שרי להזכירו ע"ש וקרי מוכח מכאן דסגי אי מונכר בנביאים והמן מונכר במגילה ומה צורך להביא מן התורה וי"ל דהגמ' שואל על הקמן שהוא של מרדכי ואסתר היכי היו מזכירין אותו מרדכי ואסתר וקא לא הונכר בתורה מקודם: דף ס"ד ע"א תוס' בד"ה אף ע"ג וכו' ולעובד' בבזויכו' עכ"ל פתב מהרש"א דה"ד לענין סקילה אבל מ"מ חייב חטאת מעובדא דרב מנשה ע"ש ולפ"ד מאי דס"ל לרבא מאהבה ומיראה פטור היינו פטור ממיתה אבל חייב חטאת דהא פתבו התו' דמכונן לבזויי גרע מעובד' מאהבה ומיראה וק' דא"כ מאי פריה לעיל לרבא מברייית' דפר פהן משיח ומבריייתא דחומר בע"א משאר מצות ועמ"ש לעיל על דברי הי"מ שכ' התוס' לעיל דס"א ע"ב בד"ה רבא.

גם מ"ש מהרש"א דהר"מ מפ' למשנתנו בחטאת מיירי ע"ש ליתא דבגמ' לעיל גבי האומר אלי אמה מבואר להדיא דמתניתין בקטלא מיירי ובכוננת התוס' נ"ל עיקר דבמכונן לבזויי לית ביה לא סקילה ולא חטאת אלא איסור' בעלמא ורבא דאמר מאהבה ומיראה פטור פטור אבל אסור כפיטורי דשבת.

ודע דלהי"מ שכ' התוס' לעיל דרבא מודה בסתם עפ"ה לא מוכחי התוס' פאן מידי מדס"ל לרבא מאהבה ומיראה פטור: ע"ב גמ' העביר פל זרעו פטור פתב מהרש"א עפ"ד הסמ"ג דטעמא דאמרי' בעלמא אין עונשין מ"ה משום דלא תסגי ליה ע"ש וק' דא"כ היכי אמרי' לקמן בפ' הנשרפין דע"ו ע"א דילפי' בתו דבשריפה מק"ו דבת בתו דכיון דגלוי מילתא עונשין מ"ה ע"ש ולפ"ד מהרש"א נימא דבתו שיהא קרובה לו ביותר לא תסגי ליה במיתה גם לפ"ד הסמ"ג לא מק' התוס' בשמעתי דלחייב מקמא מידי דנימא דכי גמר פל זרעו לא תסגי ליה אלא ע"כ דלית להו האי סברא פלל וטעמא דאין עמ"ה כמ"ש בעלי הפללים משום דאפשר דאיכא שום פירכא ובדבר שיהא גילוי מילתא ליכא למיפריה מידי: גמ' אין לי אלא זרע פשר וכו' ענין להשע"ה בפ"ו מה' עפ"ה ע"ש: גמ' ולמ"ד מולך עפ"ה פרת במולך למ"ל וכו' הו"ל דתרי קראי בשלא פדרפה לעולם הנה ולעוה"ב וכמ"ש התוס' בד"ה וכי אלא משום דלרי"ש דבסמוך ע"כ צ"ל דאחת למעביר בנו שלא פדרפה נקט נמי הכא הכי: דף ס"ה ע"א תוס' בד"ה מאן וכו' תימה הא ל"מ רע"ק במגדף אלא משום דכתיב וכו' עכ"ל הקשה מהרש"א ו"ל נימא דהתם שאני דגלי באומר אלי אמה דחייב משום דאתקש לזביחה ועוד השפתחנא גופה איתקש לזביחה בההוא קרא ע"ש וי"ל במ"ש התוס' בתחילת הסוגיא דלא איתקש אלא בכדרפה ואם פן י"ל דדוקא בכדרפה הוא דלא בעי מעשה וברייתא דהכא דקתני זיבוז וקטור וכו' ולא תני מרקוליס ושאר עבודות דאית בהו מעשה משמע דנקט עבודות דמחייב עלניהו אפי' שלא פדרפה וע"ז מק' התוס' השפתחנא שלא פדרפה דלא איתקש ולא פתיב פרת במקום קרבן אמאי מחייב ובהכי ניחא הא דלא מוקי

ר"ל בְּרִייתָא הִלְזוּ אֶפִּילוּ פְּרָבְנָן וּמְשׁוּם דְּאִיתְקַשׁ וְעֵינָן בְּמַהֲרָשׁ"א לְעִיל בְּשִׁמְעָתָא דְּהָאוּמָר אֵלֵי אַתָּה ע"ש: ע"ב גמ' שְׁאֲנֵי עֲדִים זִמְמִין הוּאִיל וְיִשְׁנָן בְּקוּל.

לג"ז זו מוכח דְּעִקִּימַת שְׁפִתְיוּ הָנִי מַעֲשֶׂה לר"י וְדוּקָא בְּמַגְדָּף דְּיִשְׁנָנוּ בְּלֵב וי"מ לפי"ז בגמ' לְעִיל דס"ג דְּפָרִיף אר"א דְּאָמַר בְּכַוְנָן אֵינּוּ לֹקֵה חוּץ מִן הַנּוֹדֵר בְּשִׁמּוֹ וְכוּ' נֹדֵר בְּשִׁמּוֹ נָמִי לְאוּ שֶׁאֵב"מ וּמֵאֵי פְּרִיף נִימָא דכר"י ס"ל דְּעִקִּימַת שְׁפִתְיוּ הָנִי מַעֲשֶׂה וּל"ק דְּדוּקָא לְעַנְנָן חֲטָאת הוּא דְּהָנִי מַעֲשֶׂה אֲבָל לְעַנְנָן לְאוּ שֶׁאֵב"מ עִקִּימַת שְׁפִתְיוּ לֹא הָנִי מַעֲשֶׂה וְדוּקָא בְּחֲסִימָה הוּא דְּלָקִי מְשׁוּם דְּבִדְיִבּוּרִיהָ עֲבִיד מַעֲשֶׂה וְכִדְאִיתָא בְּרִישׁ תְּמוּרָה וְהִגְמִ' דְּפָרִיף הֵכָא מְחַסְמָה בְּקוּל מִב"ש פְּרִיף: תוּס' בד"ה הוּאִיל וְכוּ' מֵאֵי מְשִׁנֵּי מְפָל הָנִי וְכוּ' עכ"ל מְשִׁמַּע דְּלִשְׁנוֹנֵיָא דְּיִשְׁנָן בְּקוּל נִיחָא מְפָל הָנִי וְקִשָּׁה הָא לְגִירְסָא זֹו ע"כ דְּיִשְׁנָן בְּקוּל הֵינּוּ ע"י הַשְּׁמַעַת ב"ד כַּדפִּירִש"י וּמְקַלְל אֲבִיו וְאָמוֹ מַה קוּל צָרִיף וּנ"ל דְּמְקַלְל אֲבִיו וְאָמוֹ ל"מ עַד שְׁיִשְׁמְעוּ הַקְּלָלָה אֲבִיו וְאָמוֹ אוֹ אַחֲרֵיהֶם דְּלֹא הָנִי בְּיָדוֹ אֵלָא בְּכַה"ג: דָּף ס"ו ע"א גמ' א"כ לְכַתְּבָ רַחֲמָנָא לֹא תִקַּל כְּתַב מְהֲרָשׁ"א דְּבִדְיָן לֹקֵה מְשׁוּם דְּאִתִּי מְבִינֵיָא מְנַשִּׂיא וְחֲרַשׁ ע"ש וי"ל מנ"ל דְּיִשְׁנָן הוּא דְּמִינִיטָר וְאִתִּי מְבִינֵיָא וְלָקִי דְּיִקְלָמָא נְשִׂיא הוּא דְּמִינִיטָר וְאִתִּי מְבִינֵיָא וְחֲרַשׁ וְאִזְ בְּדִיָן אֵינּוּ לֹקֵה דְּהָנִי נִיחָא לְאִתְּרַת מִיתַת ב"ד וי"ל אֵי יִלְפִינָן הָכִי אִזְ גַּם בְּנִשְׂיָא אֵינּוּ לֹקֵה דְּהָא מְבִינֵיָא הוּא דְּאִתִּי וְכָלֵל הוּא בְּכָל הַתּוּרָה דְּכָל הֵיכָא דְּאִיפָא לְאִקוּשֵׁי לְקוּלָא וְלַחֲוּמָר' לְחֲוּמָרָא מְקִשֵׁי וְלֹאוּ מְשׁוּם סְפִיקָא הוּא אֵלָא מִינְדָה הִיא בְּתוּרָה וְכַמ"ש הַתּוּס' בְּרִישׁ ב"ק ע"ש.

וה"ה בְּכָל לִימוּד כַּק"ו וּבִינֵיָא אֲמָרִינָן הָכִי וְלַכְּף אִית לָן לְמִימַר דְּיִשְׁנָן הוּא דְּמִינִיטָר וְאִתִּי מְבִינֵיָא מְנַשִּׂיא וְחֲרַשׁ וְאִזְ לֹקֵה בְּשִׁנְיָהֶם בְּנִשְׂיָא וְדִיָן מִיְהוּ אִפְתִּי קִשָּׁה ע"ד מְהֲרָשׁ"א דְּהָא דְּבָר דְּאִתִּי מְבִינֵיָא נָמִי לֹא לָקִי דְּבַכָה"ג נָמִי אֵין מְזַהִירִין מ"ה דְּחַד טַעֲמָא אִית לְהוּ וְדוּקָא בְּהִיקִישָׁא הוּא דְּמִזְהִירִין: ע"ב תוּס' בד"ה עַד וְכוּ' וְק' הַקִּשָּׁה לְהוּ לְרַבְּנָן דְּמַחֲזִיבֵי אִפִּי' סְקִילָה וְכוּ' עכ"ל וי"ל קוּשְׁתָּם הִלְזוּ בְּמ"ש לְקַמְּן בד"ה וְאִי שֶׁהָק' לר"מ הָא מְבַע"ל לְהַשְׁנִי בְּחֻנְק וְתִי' תְּרַתִּי ש"מ וְהַשְׁתָּא י"ל לְרַבְּנָן לֹא פְּרִיף מְשׁוּם דְּכַתִּיב לְבַדּוֹ ע"כ וּמַתּוֹ גַּם שְׁנִיָהֶם לְדַרְשָׁא אַחֲרִיתִי אֲבָל לר"מ דְּמַבַּע"ל לְהַב' בְּחֻנְק פְּרִיף שְׁפִיר וְהַכְּתִיב וּמַתּוֹ גַּם שְׁנִיָהֶם וְהִדֵּר קְאָמַר מ"ט שְׁתִּיק רַב נִימָא לְבַדּוֹ וְתְּרַתִּי ש"מ: בֵּא"ד וי"ל לְרַבְּנָן וְכוּ' דְּבַנְשׂוּאָה כְּתִיב וְכוּ' עכ"ל.

לכמ"ש מְהֲרָשׁ"א בְּדַבּוּר זֶה דְּגַם בְּאַרוּסָה וְהוּצֵאתָם אֶת שְׁנֵיָהֶם קִשָּׁה הָא בְּאַרוּסָה נָמִי כְּתִי' וְקִשָּׁא אִפִּי' לְרַבְּנָן וְיִשׁ לִינִישׁב: בֵּא"ד וּמַתְנִי' דְּמִינִיטִי לְעִיל וְכוּ' לֹא אֲתִיָא פְּנוּתִיָהוּ וְכוּ' עכ"ל דְּחִיב דְּקַתְנֵי הֵתָם לְאוּ חֲטָאת אֵלָא מִיְתָה מְדַקְתְנִי סִיפָא וּמוּמַתִין ע"י כְּדִאִיתָא לְקַמְּן בְּכ' בֶּן סוּרֵר וּס"ל לְהַתּוּסָפוֹ דְּמְדַקְתְנִי מִיְתָה בְּסִיפָא מְשִׁמַּע דְּגַם רִישָׁא חִיב מִיְתָה: קְאָמַר וְע"ש בְּפִי' רִישׁ"י בְּר"פ בֶּן סוּרֵר וְעֵינָן מְהֲרָשׁ"א שֶׁהָק' דְּאִמָּאֵי לֹא פְּרִיף הִגְמִ' אִמְתְנִי דְּהֵתָם ע"ש מַה שְׁנַדְחַק בְּזָה וי"ל דְּשִׁיעוּר דְּבְרִיָהֶם כְּף הוּא דְּהַשְׁתָּא לְפִי הַס"ד דְּפָרִיף וּמַתּוֹ גַּם שְׁנֵיָהֶם לר"מ ע"כ דְּמַתְנִי' דְּהֵתָם בְּאַרוּסָה מִינִי וְלֹא דִיָּיק כְּדִיָּיק לְעִיל מְסִיפָא מוּמַתִין ע"י אִפִּי' בְּהֵמָה אֲבָל לְמֵאֵי דְּדִיָּיק לְעִיל אֶפִּילוּ בְּהֵמָה ע"כ בְּמַסְקָנָא דְּהֵכָא דְּמִינִיטִי פְּלוּגְתָא דְּתַנָּאי בְּזָה וְאֲתִיָא כַּר' יוֹנְתָן אִפִּי' נִימָא דְּגַם לְמַסְקָנָא רַבְּנָן וּר"מ מוּדוֹ בְּנִשְׂוָאָה כַּדס"ד מְעִיקְרָא בְּאֻפְּן דְּמ"ש דְּאֲתִיָא דְּלֹא כְּנוּתִיָהוּ הוּא חֲמַסְקָנָא דְּהֵכָא וּמ"ש דְּאֲתִיָא כְּרַבְּנָן וּבְאַרוּסָה הוּא לַס"ד וְלֹא דִיָּיק אִפִּי' בְּהֵמָה כְּדִיָּיק לְעִיל: דָּף ס"ז ע"ב פִּירִש"י בד"ה סְמָכוּ וְכוּ' מְדַמִּיָהֶם בָּם וְכוּ' וְגַמְרִי' מֵאוּב וְיַדְעוּנִי וְכוּ' עכ"ל אַע"ג דַּס"ל לְהָנִי תַנָּאי ב' כְּתוּבִים הַבָּאִים כֹּא' אֵין מְלַמְדִין מ"מ בְּג"ש מְלַמְדִין וְעֵינָן לְהַתּוּס' בְּפְסָחִים דָּף ס"ד ע"ב עֵינָן שְׁם וְעֵינָן לְעִיל דָּף נ"ד ע"ב דְּמִינִיטִי שׁוֹכֵב בְּהֵמָה בְּג"ש אַחֲרִיתִי וְעֵינָן שְׁם בְּמַהֲרָשׁ"א: תוּס' בד"ה וְכִי וְכוּ'

משום דאיכא ג"ש דמפקא וכו' עכ"ל משמע דגם לר"י אית ליה הך ג"ש ולמאי דיליף ר"י מדבר
שקיה בכלל דריש הך ג"ש לדרשא אחריתי ועי"ל דלאו ג"ש ממש היא אלא ילפוטא בעלמא ילפי
הנה תנאי: דף ס"ח ע"א בד"ה פן וכו' וי"ל דהו"א דקונדם הבאת שערות וכו' עכ"ל ר"ל דנהי
דמאיש ידע' סמוך לגבורתו של איש מ"מ לא הנה ידע'י פמה שיעור סמוך דאפשר דאפי' קונדם
הבאת שערות הוי בן סורר ומורה דשנה קונדם גבורתו הוי סמוך כמו מןפלא הסמוך לאיש וכל
הזמן ההוא עד גבורתו של איש הוי בן סו"מ ולקחי תנא טעמ' שלא בא לכלל מצות לכן מסתברא
דעד שביא ב' שערות נאי לאו משמעות דלאיש שהוה גבורתו של איש הו"א הךא גזה"כ הוא
כמשמעות פן ומש"ה הקשו מתחילה דנימא כמו מןפלא הסמוך לאיש ודלא פמהרש"א ו"ל: דף
ס"ט ע"א גמ' ובד"נ מי אולי' בתר רנבא וכו' מהא דתנן בפ' יוצא דופן דמ"ד תינוק פן יום א'
ההורגו חייב אין להוכיח דאזלינן בתר רנבא בד"נ דאי לא אזלי' בתר רנבא ליחוש דילמא טריפה
די"ל בשוגג מיירי ותייב גלות קאמר ולא מיתה ומרוצח ועדים זוממין ומכה אביו דהוכיח מנייהו
הגמ' בפ"ק דחולין די"א דאזלינן בתר רנבא ע"ב גמ' גמרי מדורות הראשונים וכו'
נר' דר"ח לטעמיה דאמר לעיל קטן מוליד דס"ל דכל שביאתו ביאה מוליד וקא ביהא תליא אכל
לרבא דאמר לעיל דאפי' בן ט' שביאתו ביאה אינו מוליד דהוי כתבואה שהביאה שלישי א"כ
דורות הא' שהיו מולדין בני ח' קונדם ח' נמי ביאתו ביאה אעפ"י שאינו מוליד דלעול' ביאתו
ביאה קונדם לזמן הלידה ואם פן לרבה כ"ש פליגי אפי' בפחות מכן ח' וכל סוגיא דשמעתין אליבא
דר"ח אנדא ועיין להתוס' לעיל בד"ה בידוע ולמהרש"א שם: גמ' אלא מהכא אלה תולדות תרח
וכו' תימה הא הן ואברהם לאו בני אשה אחת נינהו פדאמרי' לעיל דנ"ח ע"ב אקרא דוגם אמנה
אחותי בת אבי היא אף לא בת אמי ע"ש וא"כ מנ"ל דאברהם קשיש מהרן שתי שנים פיון דנולדו
משתי נשים יכול להיות דלא קשיש מהרן אלא חדש או יום א' וא"כ הן הוליד לשרה בן עשר
שנים וצ"ע אבל אין להק' דילמא תאומים היו כמו שפן צ"ל בקרא דאבי מלכה ואבי יספה דע"כ
דתאומים היו לפי הסשבון דשמעתין די"ל דמדחלקן הפתוב דכתיב את אברהם ואת נחור ולא
כתיב אברהם ונחור והרן משמע דלכל אחד לידה בפ"ע: דף ע"א ע"א גמ' אמו מנ"ל וכו' עיין
בנזיר דכ"ד ע"ב וע"ש בתוס': פירש"י בד"ה מתרין וכו' דהא התראת עדים בעי וכו' עכ"ל נקט
פן אליבא דר"י דבעי התראת מפי עדים בספ"ק דמפות ולרבנן שם נמי צ"ל דלאו התראת ממש
דמתני' משמע דבעי התראת מפי אביו ואמו ואי התראת ממש היא בהתראת מפי עדים סגי ועיין
להרמ"ה ו"ל: ע"ב בד"ה שאני הךא וכו' ודיינינן ליה בדינא דהשתא עכ"ל לכאורה שפת יתר
הוא ונראה דס"ל לרש"י דאי דיינינן בדינא דקונדם א"כ היכא דהשתא לאו בר קטלא נמי הו"ל
לחייבי כמקודם וכיון דהיכא דהשתא פטור מיפטור ע"כ היכא דהשתא נמי חייב דיינינן ליה בדינא
דהשתא ולפ"ז ברייתא דבסמוך דעשה פן בישראל חייב ע"כ בדינא דהשתא הוא מדפטו' ברישא
ודלא פמהרש"א בתוס' שכתב דלר"י אה"נ דעשה פן בישראל חייב היינו בדינא דמקודם ע"ש
ומ"מ בכוננת התוס' דברי מהרש"א שפי' בכוננתם מוכרחים דאין לפ' דמק' אר"י מבריייתא דעשה
פן בישר' וגם מרישא דבריית' וא"ש מ"ש בת' דהתם לא אשתני דינא דאם פן אפתי תק"ל לר"י
ממתני' דבן סורר ועוד למ"ל למתליה בפ' דאשתני גופא וכמ"ש מהרש"א ו"ל: תוס' בד"ה ב"נ
וכו' תימה אי הוי מילתיה דר"ח פתנאי וכו' עכ"ל טפי הו"ל להקשו' דר"ח דלא פמאן דלר"י
טעמא משום דקקטן שנולד דמי ור"ח קאמר טעמא משום דאשתני דיניה: דף ע"ב ע"א גמ'
מסתבר' מילתיה דרב וכו' פתב הרנ"ה דאי איתיה בעיניה ל"מ לאהדוריה אלא מדרבנן והרמב"ן
בפלתמו' הקשה דהגמ' קאמר רחמנא אוקי ברשותיה ע"ש.

וי"ל לזה דהגמ' איש לו דמים קאי דמדאורייתא הוא כמו גזילה ומינה יליף לאין לו דמים בדרבנן ולפ"ד הר"ן ה' גיחא מה שהק' המח"א ה' ריבית סי' ב' מגמ' דקמא ד"ע ע"ב ע"ש ובמ"ש המח"א לחלק דש"ה דאמת לידנה בתורת מקח עיין להסמ"ע סי' ר"ט ע"ש כ' הרמב"ן שם דשיביר אח"כ כמו איתנהו בעיניהו חשיב ע"ש וכן דעת הר"מ בסוף ה' גניבה ע"ש לה"ה ובפ"ג שם גבי גונב פיס בשבת ע"ש ועיין להש"ף סי' שנ"א מ"ש לחלק בין.

מחמת לגונב פיס ולפ"ד קשה מאי פריה הגמרא מגונב פיס וי"ל דבאיתיה בעיניה אין סברא לחלק ביניהם ונדוקא בשיביר אח"כ הוא שפתב הש"ף לחלק ביניהם ועיין להרמ"ה בשמעתי: פירש"י בד"ה הקא במחמת חתר הבית ממ"ש עכ"ל לאפוקי גגו ונחצירו וכוין למ"ש התוס': תוס' בד"ה לא וכו' וי"ל דקאן לא היו רוצים וכו' עכ"ל נראה מדבריהם דאפילו אי חייב לצאת י"ש אי תפס מפקי מיניה דלא כמ"ש רש"י בפ' הפועלים ד"ץ ונהירנא שכן הוכיח המח"א ונ"ל די"ל דרבא לא רצה לתפוס דאז היה נר' דעשה פסברתו ולקף אהדרינהו להורות שחשש לס' רב ומ"מ אם הם רצו לצאת ידי שמים צריף היה לקבלם: ע"ב גמ' לימא מסייע ליה וכו' אומרין לו ישאל וכו' הא ודאי דלרב הונא לא בעי התראה פלל דהא קטן לאו בר התראה והא דאומרין לו ישאל הוא לא משום התראה אלא אומרין פך דרף הוכחה דעלמא אוילי יפרוש פההיא דאמרי גבי רוצח בפרק ב' דמפות אומרין לו דברים הראויין אליו אל תנהג בו מנהג שופכי דמים בשגגה בא מעשה לידו ע"ש ודחי הא מני ריב"י היא ונאי פרייתא בחבר מיתוקמא פדכתי ונאי בע"ה מיירי משום התראה היא ולריב"י אין צריף בע"ה קבלת התראה כדפירש"י מיהו התוס' לעיל דמ"א ע"א פתבו לחד תי' דלריב"י חבר פאלו התיר עצמו משמע דבע"ה בעי קבלת התראה אפ"ל לריב"י וע"כ דלא מפ' כפירש"י אלא דלמאי דמוקי לה כריב"י מיתוקמא בחבר לחוד וכדכתי' ועיין מהרש"א ונעין להתוס' לעיל בד"ה אפ"ל: דף ע"ג ע"א גמ' וכי עונשין מ"ה וכו' מפאן מק' למ"ש מהרש"א לעיל דס"ד ע"ב דטעמא דאין עמ"ה משום דלא תסגי ליה ע"ש דהקא לא שייף הך טעמא: תוס' בד"ה אפ' וכו' אבל הקא קמ"ל דחובה להציל עכ"ל אין להק' למ"ל והנפה בקרא דהקא סגי די"ל דאצט' הך קרא דנהכה למחמת משום דעיקרו לא בא אלא על עסקי ממון ואה"נ דבמחמת קושטא הוא דאינו חובה אלא רשות כתב מהרש"א דהא דלא תי' דאצט' לאגורי ורי משום דהו"ל להגמ' להקשו' ולשנויי הכי ע"ש ולפמ"ש הרב עצמו בדבור שאח"ז בת' בקרא א"ץ לזה אלא דבפשי' י"ל דאי קרא דנהכה לאגורי א"כ קרא דנהשבותו לו למ"ל הא פולהו עשה גינהו לפום הך תי': בד"ה חייבי וכו' ת"ל מדאיתקוש וכו' עכ"ל ר"ל דנערה המאורסה היא בכלל א"א דכתי' בפ' עריות ואיתקשו פולם לא"א ולמ"ל חטא מנת פלל: בגמ' גרושה ונחלוצה לכ"ה וכו' לפמ"ש הר"מ בפט"ו ובפי"ז מה' א"ב דגרושה ונחלוצה אפ"ל לכ"ג א"ח אלא בבועילה אחר הקדושין אבל בעילה בלא קידושין לא עבר ע"ש לה"ה צ"ל דקאן נמי מיירי אחר הקדושין דאפ"ל נתרצית בשעת הקדושין אח"כ חזרה בה ורודף אחריה לבועלה באונס ואע"ג דאשתו היא פנין דביאת איסור היא גיפתן להצילה בנפשו דהא אשתו גידה נמי גיפתן להצילה בנפשו דבכלל חייבי פרייתו היא וכ"נ ממ"ש התוס' ת"ל מדאיתקשו בפ' עריות ונאי איתא גימא דאי נ"ל מהקישא אפ"ל גידה במשמע: ע"ב גמ' חז למעוטי ע"א וכו' אע"ג דקרא בחובה מיירי דחובה להציל מ"מ הני דאמעוטי אפ"ל מרשות אימעוט ולא אמרי' דלא מיעטיה קרא אלא מחובה דכיין דגלי קרא דלא מיירי בהני מהיכא תיתי לן דרשות בידו להורגו: תוס' בד"ה חז וכו' ואיך יחלל שבת להציל חבירו וכו' עכ"ל דאין לו דס"ד דחייב להשפיר גוי להורגו דהא הני דגיפתן להצילון בנפשו ל"מ לאגורי כמו שר' מדברי התוס' לעיל בד"ה אף ע"ש במהרש"א דל"מ אלא למיטרח

בגופיה לחוד: גמ' ורמינהי ואלו נערות וכו' המש"ל בה' שבת נסתפק ברוך אחר העריות אי ניתן להצילן אפי' בשבת והא דלא ילפי' מרוצח בהיקישא דאפי' בשבת כמ"ש המש"ל משום דרוצח מסבא והו' סבא ליתא בעריות מיהו לקמן גבי יהרג ואל יעבור ילפי' כה"ג ועוד דרוצח דאפי' בשבת ילפי' ממחירת דאפי' בשבת כדאי' לעיל והשע"ה הוכיח מסוגייתא דשמעתין דאי איתא דבשבת אין מצילין נוקמה להו' דנאלו נערות בשבת ע"ש וילשי' רש"י דלא מחייב קנס אלא בהשגרת בתולים י"ל דליפא לאוקמא הו' דנאלו נערות בשבת דא"כ מתחייב בנפשו משום השגרת בתולים בשבת דס"ל להגמ' הכא דדם חבורי מחבר ופסיק רישיה הוא דבעיא היא בריש פתובות ע"ש אבל לשי' התוס' ראיה נכונה היא: תוס' בד"ה כמפונה וכו' הא קתני ספא הכא על בתו וכו' עכ"ל כ' מהרש"א דמסיפא לחודה לא קל בשאלה מפונה ע"ש וקשה דא"כ אמאי לא קתני אחותו דרישא ואמאי שני ותני בתו ויש לישב ועמ"ש לקמן דע"ט ע"א בד"ה ומפקא: רש"י בד"ה חד למעוטי ע"א דסד"א תיתי בק"ו פדלקמן עכ"ל לפ"ז לת"ק נמי ס"ל עונשין מ"ה וכ"כ התוס' לקמן בד"ה קסבר ע"ש ויש להבין במאי פליגי ת"ק ור"ש דאמאי ת"ק לא דריש חד לשבת וחד לבהמה כמו ר"ש ולמאי דמסיק כראב"ש אידי וכו' י"ל דת"ק ס"ל אין עמ"ה וחד לבהמה ואידי וכו' אבל לפום סבא דהשתא קשיא וי"ל דפליגי בפלוגתא דתנאי בעלמא אי אמרינן אהני ג"ש ואהני ק"ו דרבנן ס"ל דכי מוקמת נמי חד לשבת ילפי' ע"א משבת בג"ש דחילול וג"ש עדיפא מק"ו ור"ש ס"ל אהני ג"ש ואהני ק"ו פיון דג"ש דחילול אתיא למילי אחריו מיהו קשה דר"ש גופיה ס"ל דג"ש עדיפא כמ"ש התוס' בפ' פל הבשר דקי"ו ע"א גבי הא דילף ר"ש בב"ח מותר בהנאה מג"ש דקדוש דס"ל אין ג"ש למחצה ולא ילפי' מק"ו מערלה ע"ש וי"ל דשאני התם דילפי' איסור אכילה מג"ש זו גופה ואמרינן אין ג"ש למחצה משא"כ הכא דהג"ש איפא לאוקמא למילתא אחריתי ועי"ל במ"ש תוס' במציעא דקט"ו בשמעטא דמסדרין להקדוש ע"ש: דף ע"ד ע"א גמ' פגם גבוה לכ"ש וכו' אע"ג דכ' התוס' לעיל דס"ו ע"א בד"ה גמר וכו' דמה לבשר ודם שפן דואגין ומתביישין היינו גבי בשת אבל בענין פגם גבוה עדיף וילפינן שפיר בק"ו: ע"ב תוס' בד"ה והא אסתר וכו' דהו"ל לאקושי עריות וכו' עכ"ל ר"ל דאז לא יתורץ במאי דמשני קרקע עולם דבכה"ג ל"מ הא דקרקע עולם שפיר גבי נערה המאורסה אמרי' לעיל תהרג ואל תעבור ובמסקנתם כ' דלא גרסי' תהרג וכו' גם לא יתורץ בשנינוייתא דהנאת עצמן ועיין להרש"א ז"ל: דף ע"ה ע"א מפלל דתרונייהו לאיסורא עיין להרש"א שכת' דמיתוקמ' שפיר בבתה ובת בתה ובת בנה בכלל בת בתה אלא משום דשריפה לא כתי' בהא ע"ש שכ"כ בכונת התוס' ואין נר' פן מהגמ' בסמוך דאמרי' לאפני אידי דאם חמיו ולרבא אידי דאם חמותו ואם חמיו דמשמע דבעי' שריפה בהא דמהו פבא מיהא דתנו ליה ולא פתיב בהדיא פיון דתני יש בכלל וה"ן במאי דקתני יש בכלל אשה ובתה ובתה ובת בתה בעי' חדא מנייהו דלא כתי' בהדיא ואי על אנדרה קאמר פוליהו פתיב בהדיא: ע"ב פירש"י בד"ה אתיא הנה וכו' אף פאן ש זמה עשו וכו' עכ"ל פי' פן משום דברייתא מיתי' לה בזמה זמה כמ"ש מהרש"א ומה שהק' ברייתא גופה אמאי לא ילפה הנה הנה דבשריפה משאר דידה ושאר דידה ילף זמה זמה מתמותו דבשריפה ע"ש י"ל דאי ילפינן הכי איפא למפרו' מה לשאר דידה.

שפן אם אמה אסורה כמו שהקשו התוס' אבל השתא דילפי' הנה הנה ומייתי' זמה בשאר דידה ונהדר ילפי' שאר דידה מתמותו ליפא למפרו' דזמה זמה מןפנה אבל הנה הנה אינה מןפנה אלא פיון דלא ילפי' דין שריפה מהנה הנה אלא ילפותא בעלמא למיתי' זמה לא שייכא פירכא וזהו כונת התוס' בתי' דלא כמהרש"א בתוס' וגם למ"ש מהרש"א בכונת התוס' תתישב שפיר קושיותו

בפירש"י דכיון דגילוי מילתא בעלמא דפי' זמא שריפה לא פרכי' מידי אבל כי ילפי' שריפה מהנה
הנה משאר דידה אז פרכי' הך פירכא שכ' התוס': בד"ה ר"א וסיפא דהדר תני וכו' עכ"ל הגירסא
ששהביא מהרש"א בסיפא מה פאן וכו' אף פאן למטה פלמעלה וכו' דלר"א ניתא ע"ש אינה
מתנישבת שפיר דחמותו ואם חמותו ואם חמיו לגבי אזהרה פולהו בהדדי אתו וחמותו ודאי דלא
מקריא למטה אפי' לר"א אלא למעלה: תוס' בד"ה אמר וכו' ונתתי ש"מ עכ"ל וקא דלא נ"ל
לעיל דנ"ג ע"ב לר"י אמרה היא למעט גם משום א"א ונאצט' ליה ערות אביה למעוטי מא"א משום
דהו"א דקרא לא מייירי אלא לאחר מיתה ולכך ל"מ אלא משום אמו ולכך אצט' ערות אביה
למעוטי מחיים מא"א וע"ש במהרש"א: דף ע"ו ע"א גמ' אתיא הנה הנה וכו' לפמ"ש מהרש"א
לעיל בתוס' בד"ה מנין בכונת דבריהם בתי' דגילוי מילתא בעלמא היא דפי' זמא שריפה ע"ש
היכי ילפי' הך בג"ש דהנה הנה קא איפא למפרך וכדכתבו התוס' בקושיותם ולמ"ש לעיל
בכוננתם א"ש דה"נ מיייתין תיבת בתו בג"ש פמו דלעיל מיייתי' תיבת זמא: גמ' אזהרה לכתו
מאנוסתו מנין וכו' ק' לפמ"ש הר"מ בריש ה' אישות דפנויה אפי' אינה מופקרת אסורה מלא
תהיה קדושה ת"ל בתו מאנוסתו מהתם ועיין להר"ן בחי' ועיין להרש"א בסמוך: ע"ב פירש"י
בד"ה שהפרזל וכו' בנושט או בלבו עכ"ל מפאן מוכח דמי שעשה חבירו טריפה חייב מיתה שהרי
ניקב הלב טריפה הוא דהוי וניקב הנשט אפילו דנבילה הוי מ"מ אינו נבילה מחיים פדאייתא בפ"ב
דחולין דל"ב ע"ב ע"ש וה' לימודי ה' סי' נסתפק בזה עש"ב: דף ע"ז ע"א תוס' בד"ה סוף וכו'
וקא דתנו בפ"ק ב' דחולין וכו' דאתיא הך סוגיא כמ"ד אשו משום ממונו וכו' עכ"ל דבריהם
תמוהים דרבא פסק בפ' ביצד הרגל כר"י דאשו משום חציו ואיהו גופיה דנייק שם בחולין נפלה
אין הפילה לא ע"ש עיין בחידושי' בפ"ק דקמא ע"ש: ע"ב גמ' מ"ד התראת ס' היא וכו' הק'
מהרש"א אמאי לא קאמר קמ"ל דע"י פחו מחייב דלא נימא דכחו לאו מילתא היא פדנייק בסמוך
ממתני' דקידוש ע"ש וי"ל דא"כ אמאי לא תני חייב סתם במילתא דרבא ומדקאמר חייב מיתה
משמע דחידושא דהתראת ס' קמ"ל דאי חידושא דכחו קמ"ל אפי' הנה תני חייב ומפרשי' לה חייב
גלות מ"מ ש"מ דכחו מילתא היא: גמ' מצא איתמר עפירש"י ומפאן יש להוכיח דלא שרי בס"ס.

היכא דאיתחזק איסורא פדעת הרשפ"א בתשו' הביאו הש"ך בי"ד סי' ק"י ע"ש דאי איתא אמאי
פסול הקידוש הרי ס"ס הוא ס' על המחט ואת"ל על החרס שפא מפחו מיהו י"ל דדמי לס"ס דשם
אחד דלא הוי ס"ס כמ"ש התוס' בפ"ק דכתובות: תוס' בד"ה סתם וכו' בפ' אלו הגולין מבבלי
דעת לפטור נתפונן להרוג בהמה בהמה וכו' עכ"ל כצ"ל וע"ש בגמ': דף ע"ח ע"א גמ' בפני ב"ד
חייב דכתיב ובערת וכו' הך דאצטרף לטעמא דנבערת ולא סגי בטעמא דלא תהא שמיעה גדולה
מראיה משום דהו"א פנין דטרפה הוא וגברא קטילא הוא אין אנו מצווין להורגו וכו' נ מפירש"י
בסמוך גבי עדי טרפה שהנזמו נהרגין שכ' משום דכתי' ובערת ועיין להט"א בר"פ ראווה ב"ד
ע"ש: תוס' בד"ה בגוסס וכו' הך רוב גוססין וכו' עכ"ל לפמ"ש בש"מ בריש נזיר דף ד' ע"ב
דבגוסס בידי אדם רוב גוססין לאו למיתה ע"ש ניתא קושיותם מיהו דבריו תמוהים מגמרא שם
בנזיר דמ"ג ע"א ע"ש ובקושין התוס' י"ל דרוב גוססין למיתה לאו רוב גמור הוא ודמי לרוב
לרדיא שכ' התוס' ריש מכילתין ד"ג ע"ב ע"ש: ע"ב גמ' וחד אמדוהו לחיים וכו' פירש"י היינו
קרא ונלא ימות ואיפכא דרשי' והכריחו לזה דלא מתוקם קרא דאם יקום באמדוהו לחיים כמ"ש
מהרש"א בתוס' אבל אין לו דאי אמדוהו לחיים מתוקם קרא דאם יקום אמאי חובשין אותו פנין
דאמדוהו לחיים ורבנן נ"ל חבישה מונקה המכה דכתיב גבי אם יקום די"ל דחובשין קודם האומד
שלא יברח אבל אחר שאמדוהו לחיים ונקה המכה ומ"ש רש"י לעיל דחובשין אותו אם אמדוהו

למיתה היינו לפמ"ש פאן דקרא דאם יקום באמדוהו למיתה אכל לעולם גם באמדוהו לחיים איכא חבישה אי אינם יכולין לאנמדו בעת ההיא: דף ע"ט ע"א גמ' אלא ארישא וכו' מ"ש מהרש"א דלולא פירש"י י"ל דאי נקט ר"ש אסיפא הו"א ונקא קטן דלאו בר מצות ע"ש ק' דא"כ אמאי לא מוקי הגמ' דר"ש אסיפא קאי וקאמר אפילו שניהם גדולים ומחייב בקטן וגדול ומוסיף אפי' שניהם גדולים וי"ל דא"כ הו"ל למנקט בהדיא אפילו שניהם גדולים פיון שהוא עיקר החידוש אכל כי קאי ארישא א"ש דקאי אכל דיוקי דנפקי מדברי ת"ק מיהו עיקר דבריו אין נראין פלל דכיון דחייב כי הרג קטן שוב אין שום חידוש בגדול דדוקא בצריכותא דעביד הגמ' לקמן דאי כ' איש הו"א דעל קטן אינו חייב מיתה אכל אחר דגלי דחייב מיתה אין חילוק בין קטן לגדול: גמ' ל"צ דאיפא ט' ישר' וכו' ולא הוי התראת ספק כמ"ש רש"י במתני' דכיון דרנבא ישראל לא הוי התראת ס' וכ"כ התוס' בגיטין דל"ג ע"א פיון דרוב אין מגרשין לא הוי התראת ס' ומפאן ראיה לדבריהם והא דלא מיייתי הגמ' לעיל בפ' בן סורר מפאן דהולכין בד"נ אחר הרוב משום די"ל דשאני הכא דרנבא דאיתיה קמן הוא ועיין להתוס' לעיל פריש מכלתין ד"ג ע"ב ע"ש: תוס' בד"ה א"נ וכו' וי"ל דש"ה שיודע בבירור וכו' שאינו יודע את מי יפה וכו' עכ"ל ובפלג' ופלגא אי ספיקו להחמיר הוי ביודע בבירור והוי פהתראת ס' דנותר דשמא התראת ומיתרצא קושיא הראשונה וגם דברי רש"י במתני' מתפרשין פדברי התוס' דהכא דוקא ל"ש התראת וניחא מה שהקשה הרמ"ה בחי' אפירש"י במתני' ע"ש: בד"ה וכל וכו' משום דמסקי' ר"ש כר' דיליף נתינה נתינה ואיתר ליה נארב לו וכו' עכ"ל אין להקשות דאפתי נימא דנארב לו אתא לכסבור ראובן ונמצא שמעון דמכנין לזה הגוף בעצמו דלא נ"ל מפי ינצו ואצט' ג"ש דנתינה לחייב ממון ומנ"ל קבוע די"ל דר"ש גופיה ודאי דלא שני ליה ואין שום חידוש בזה מדלא קאמר במתני' האי חידושה דאפי' נתפנון לראובן ונמצא שמעון ובעיקר קושיות התוס' כ' הר"ן בחי' דר"ש ל"ל קבוע אלא מדרבנן ע"ש ועיין בסוף תמורה במאי דפרי' ולקבטיל ברנבא וע"ש בפירש"י: בד"ה ומפקא וכו' וקתני סיפא הבא על בתו וכו' עכ"ל מפאן מוכח דלא מיתוקמא רישא וסיפא בתרי גונוי דהיינו רישא בלא התרו וסיפא בהתרו דא"כ ליפלוג בבא על אחותו דלא כמ"ש מהרש"א לעיל דע"ג ע"ב בד"ה במפנה דמיתוקמא רישא במפנה וסיפא באינה מפנה ויש ליישב: בא"ד והשתא סיפא דקרא דין אנוס וכו' עכ"ל אכל לרבנן לא פסיקא להו דלפי' הו"ל דמר"י גופיה פרי' בפ' א"נ רבנן ל"ל הדין פלל אפי' לממון אחר דבהדי מיתה ועיין למת"ש"א ז"ל: ע"ב בד"ה בין שוגג וכו' דר' עליה דלא ניתן שגגתו לכפרה וכו' עכ"ל עיין בגמ' בפ' אלו הן הגולין ד"ט ע"א וע"ש בתוס': בד"ה בשור וכו' פולן פטורין משמע שאחרים בני חיובא וכו' עכ"ל וברייטא דלקמן שיצא חוץ מביניהם דקתני פטורין אע"פ שאין בר חיובא אלא אחד י"ל דהתם ליכא למעוטי אכל הכא פיון דאיכא למטעי מלשון פטורין דמייירי בכולן בני חיובא לא הול"ל פטורין ועי"ל דברייטא דלקמן מייירי בכל ענין אפי' יצאו שני חצים מביניהם והרגו שנים דאפשר דשניהם הרגו: בא"ד מייירי בשנסקל דל"ל נכבשינהו וכו' עכ"ל ונהגמ' שם בזבחים דפרי' תנינא מההיא דע"ז עביד צריכותא בתרנוניהו אין לחוש: דף פ' ע"א בא"ד דבאדם כ"ע ל"פ דפטירי וכו' עכ"ל משמע אפי' ניידי מאליהן והק' מהרש"א ז"ל אמאי לא אזלי' בתר רנבא ולקטלינהו לכולהו ע"ש ול"ק פיון דחד מנייהו פטור אין הורגין פולן ודוקא בנתערבו נסקלין בנשפין דכולהו חייבין מיתה מיהא וכ"כ התוספות בזבחים בהדיא ע"ש: בא"ד ובסיפ' אמרי' ברובע ונרבע ירצו ולכשיסתאבו וכו' עכ"ל האי לכשיסתאבו חוזר אמתניתין דימותו אכל ה' דירעו בע"פ הבבלי מייירי וא"ש תירוץ: פירש"י בד"ה אלא וכו' פולן אסורין בהנאה ואין הפסד עכ"ל מק'

דמפירש"י בקמא דצ"א ע"א אהא דאמרי דנין לרדיא משמע דס"ל דשור הנסקל אינו נאסר מחיים הפך מ"ש פאן וי"ל דכאן דכ' אסורין בהנאה ואין הפסד היינו ר"ל פיון דאינו יכול לשוחטו דאז אסור בהנאה אין הפסד לבועלים דהא יכולין אחרים ליטלו דאין בו זכות לבועלים יותר משאר אדם דס"ל כמ"ש התוס' בשם ר"ת ועי"ל דהתם פיון דכבר משועבד לניזק פיון דברח ואין לו לניזק ממה לאשתלומי פי גמרי דיניה לא חל עליה אסור הנאה להפסיד לניזק ומ"מ ד"ז צא"ת: ע"ב תוס' בד"ה אלא וכו' ומיהו התם מבעי לן וכו' עכ"ל עיין מ"ש מהרש"א וי"ל דלפמ"ש התוס' לעיל דגרסינו אחרות באחרות דברייתא ר"י היא א"כ ברייתא דקתני אחרות באחרות להשמיענו דס"ס אסור ואי איתא דולדה גופיה ספיקא הוא א"כ בנתערב באחרות סגי דהוי ס"ס ולמ"ל דקתני אחרות באחרות ועי"ל דא"כ אחרות באחרות הוי תלת ספיקא וס"ל דבתלתא ספיקי ליכא מאן דאסר מיהו מגמ' דפרק התערובת דע"ד מוכח דאפי' בתלת ספיקי אסור ומ"מ משמע התם דאין מקום לחלק בין תרי ספיקי לתלת ספיקי למאן דאסר וא"ש תי' ראשון שפכתתי דאין שום חידיש במאי דקתני אחרות באחרות: בד"ה הוי וכו' וא"ת תיפשוט מיהא וכו' עכ"ל י"ל .

בזה דס"ל להך ברייתא כתנא דבי מנשה דמייתה דב"נ בחנק היא פדאיתא שם אלא שהתוס' סמכו עצמן ארישא דברייתא דברוצח מיירי ואף גם זאת י"ל דסייב דקתני חנק הוא ואף על גב דהשתא בסייף יכול להמיתו בחנק משום דא"א להמיתו במיתה הפתובה בה וצ"ל דהתוס' קושיתם לחד תי' שכ' לעיל דף מ"ה ע"ב בורח שאני ע"ש: בד"ה הנסקלין וכו' נזיל בתר רובא להחמיר וכו' עכ"ל התוס' בחולין תי' דממיתה למיתה לא אזלי בתר רובא ע"ש.

שמעתי מק' דאם פן בת פהו דבשריפה אמאי הוי בשריפה דילמא לאו אפנה הוא ובת ישר' היא פיון דלא אזלינו בתר רובא ממיתה למיתה ומתרצים דא"כ פקעי הקדושין דלאו אדעתא דהכי קידשה עכ"ד וי"ל עוד דאיכא רובא וחזקה דהעמיד האם בחזקת צדקת כמ"ש התוס' בפ"ק דחולין בסוגיא דרובא מיהו יש לחוש שמה נאנסה ולא איתרע בזה חזקת צדקת אלא דאונס לא שכיח ולא חיישי' ליה כמ"ש התוס' בפ"ק דכתובות ד"ט ע"א ע"ש ולמ"ד מותרה לדבר חמור לא הוי מותרה לדבר קל קושיא מעיקרא ליתא דהא התרו בה לשריפה ואי אמרת בת ישר' היא פטורה היא דלא התרו בה סקילה והוי מפוטור למיתה: דף פ"א ע"א בד"ה ונגמר וכו' עבר בפני ב"ד וכו' עכ"ל ה"א לא שייך טעמא דובערת דהא בלא"ה נהרג משום עביר' קמיייתא ולעיל גבי טריפה לא עיקר טעמא משום ובערת כמ"ש שם דלא מצרכינו לעיל לובערת אלא פי היכי דלא נימא לא מטרחינו להורגו פיון דטרפה הוא והכא פיון דע"כ להורגו הורגין אותו בחמורה ובעיקר קושיתם יש מי שתי' דהוי עדות שאתה יכול להזימה דהא אי הונומו מקטלי משום חמותו דהוי כמו נמי למקטלא מיהו בסמוך דמיייתי מקרא דדמיו בו דבע"א מיירי קושיא קושית התוס': דף פ"ב ע"א בד"ה נשג"ז זונה אם הוא פהו עכ"ל נר' דס"ל דבישראל לא שייך לגזור משום זונה אפי' מדרבנן אבל הר"מ בפ"ב מה' א"ב כ' דבישראל הוא דאמרו נשג"ז אבל בכהן אסור מדאורייתא ולפ"ז ניחא מ"ש התוס' בסמוך מפ' פל האסורין: בד"ה ואידך וכו' ואפי' ר"ש לא שרי וכו' אבל פותית לא וכו' עכ"ל דמדלא שרי ר"ש אלא בנתגיייר' פחות מג"ש מוכח דאפי' פותית משומרת ונתגיייר' אחר ג"ש אסורה וכיון דאפי' במשומרת ומרת אסורה א"כ אפילו פותית אסור' ועיין במהרש"א במס' ע"א ותי' דבשמעתין במשומרת מיירי ושהיא דקדושין דמשמע דאפי' במשומר' אסור' לאו משום זונה ואפי' לרבא צ"ל פן ודלא כמהרש"א: ע"ב גמ' הא אקריהו לרב וכו' מוכח מכאן דאיכא פרת בכותית וכדפירש"י והל"מ היא ואתא יחזקאל וכתבה וכ"מ מדברי הר"מ בפ"ב מה' א"ב ומשמע מדבריו דאפי' בצנעא דליכא אלא מלקות

איפא פרת וק' אמאי לא תשיב לה בהדי ל"ו פרייתות פרייש פרייתות וי"ל דלא תשיב התם אלא מידי דמחייב על שגגתו חטאת פדאיתא התם וקרא דחטאת דכתיב אשר לא תעשינה לא קאי אלא אאיסורי דכתיבי בקרא ולא קאי אהל"מ ולשי' רש"י שם דלא מחייב חטאת אלא במידי דכתיב לאו וה"ט דל"מ חטאת אפסח ומילה ע"ש ניחא בלא"ה אבל למ"ש התוס' בר"פ השוחט והמעלה צ"ל פדכתי: תוס' בד"ה המולח וכו' ל"ד דתנופה והגשה קודמת למליחה וכו' עכ"ל לפמ"ש הרע"ב בפ"ג דמנחות דמנחה נמי טעונה מליחה לכתי' מלבד מליחת הקומץ שהיא בראשו של מזבח ניחא שפיר קושל' ומהתימה על התי"ט שם שהביא דברי הרע"ב ואח"כ הביא דברי התוס' הללו ולא נרגש מזה מיהו דברי הרע"ב תמוהים מגמ' שם דכ"א ע"א ועיין להח"ן שם וע"ש בסוגיית הגמ' במאי דמשני ואבע"א וכו' ע"ש ודו"ק: דף פ"ג ע"א פירש"י בד"ה טהורה וכו' וקאי אדשמואל וכו' עכ"ל טפי הי"ל לפ' דקאי אבריייתא דקתני שאכל תרומה טהורה: ע"ב תוס' בד"ה פרט וכו' וקרא דפטר במחוללת בשנטמאה תחיל וכו' עכ"ל ורפנן דאמרי התם אף טהור שאכל את הטמא פיון שנגע בו וכו' משמע להו דריה"ג פטר באכל את הטמא אפילו נטמא הבשר אחר שנטמא הגוף מדקאמ' טעמא שלא אכל אלא דבר טמא וריה"ג השיב דלא מיירי אלא בנטמא בשר קודם ולשונו אינו מדוקדק כ"כ ועיין במהרש"א: בד"ה ט"י דאי לא אלא חד ריבוייא הו"מ למח"פ וכו' עכ"ל הקשה מהרש"א א"כ קרא דר' סימאי אמאי לא מוקמינן ליה במח"כ ע"ש ול"ק דכיון דילפינן חילול מתרומה לא מוקמי' ליה אלא במידי דפסול בתרומה פדאיתא בגמ' דזבחים וכ"כ הצ"ק שם ואפילו למ"ש התוס' בסמוך בד"ה וילף וכו' בס"ד וי"ל פיון דמחיל עבודה וכו' מ"מ פיון דמצי' לאוקומי בט"י דפסיל בתרומה לא מוקמי' ליה במח"כ ומ"ש מהרש"א אמאי לא אמרי' פיון דגלי במח"כ גילף ט"י מדכתיב וטהר ע"ש לכאורה זה סותר למ"ש בדבור הקודם דלא דרשי' וטהר מפלל שהוא טמא ע"ש וי"ל דמ"ש בדבור הקודם היינו דהתוס' לא הקשו אלא מטרה דהוזהרה דרשא זו בגמ' וטהרה מפלל שהיא טמאה אבל וטהר לא הוזהרה אמנם קושטא הוא דדרשי' מפלל שהוא טמא כמ"ש התוס' לעיל בזה הדיבור: דף פ"ד ע"א גמ' ונילף חלול חלול מתרומה וכו' טפי היל"ל חלול חלול מטמא ששימש דתרונייהו פיסול הגוף דעבודה וכמ"ש התוס' בד"ה אלא והגמ' סמיה ע"ז ול"ק גילף מנוטר כמ"ש מהרש"א: גמ' בו ולא בבע"מ וכו' קשה גילף חלול מנוטר דבכרת ונימא דלא מיעטיה מקרא דבו אלא ממיתה וי"ל דמיתה ביש' היא בכלל פרת ואי מחייב פרת לא מיתוקם מיעוטא דמשמע בו הוא דמחייב מיתה אבל בע"מ ל"מ מיתה והא ליתא דבע"מ נמי מחייב מיתה ומוסף עלה דגם זרעו נפרת אבל ק' לר' דל"ל מיעוטא דבו נימא דבע"מ בכרת מחלול דנוטר וטמא ששימש גילף מבע"מ דבכרת דתרונייהו פיסול הגוף דעבודה והא עדיפא טפי מדגילף טמא ששימש מתרומה ובע"מ מטמא ששימש ויש לישב: ע"ב גמ' ואצט' למכתב מפה איש וכו' רש"י בהנמש בפ' מפה איש כ' אי כתיב פי יפה כל נפש הו"א אפי' הפאה לחוד בלא מיתה כר' מפה איש ומת ע"ש והוא תימה דהגמ' לא עביד האי צריכותא וע"כ דכיון דכתיב הפאה בנפש היינו מיתה וי"ל דהגמ' קאי על פ' כל מפה נפש וסתם הפאה דנפש היינו מיתה אבל רש"י קאי אקרא דכל נפש דכיון דכתיב כל נפש כל דהוא נפש אפי' מקצת נפש דהיינו מיתת אבר אחד ומ"מ קשה אי ס"ד דבהפאה בלא מיתה מחייב אמאי אצטריף מפה אביו הא אפי' אחר במיתה וי"ל דמפה אחר בעי' חבורה אבל מפה אביו אפי' בלא חבורה ונפש בהמה הו"מ לה לבהמה עצמה דהנה אמינא דהכחישה באבנים פטור ועי"ל דמפה אביו בחנק ורש"י אליבא דמ"ד חנק חמור קאמר והגמרא נקט האי צריכותא דאתיא אפילו למ"ד חנק קיל: פירש"י בד"ה מקלקל וכו' אלא במתפנין לכו דהוי צריף לחבלה וכו' עכ"ל דבריו הם לפי

המסקנא דמשני דהוי משצ"ל וס"ל דכל מתפנין הוי צ"ל ודלא פמהרש"א: תוס' בד"ה מאן וכו' מפלוגתא דמשצ"ל וכו' ולר"י בכה"ג וכו' עכ"ל ק' הא ר"א ס"ל משצ"ל חייב עליה פדמוכח ממתיני דפ' המצניע דצ"ד הנוטל צפניו וכו' ע"ש בתוס' ובגמ' בפ' ס' אכל פריה מר"א ור"י ומשני ש"ה דמקלקל.

בבבורה חייב ובמ"א פתבתי בזה: בא"ד משפחת לה באיסורי הנאה וכו' עכ"ל האי תי' לא שייך לשי' רש"י דהא ס"ל דאפי' מבשל לקדירתו הוי מקלקל דמשצ"ל היא ולכך הקשו לשי' רש"י דלר"ש אפי' חובל ומבעיר בעי' צ"ל דלא ויתורץ בתי' ודלא פמהרש"א: דף פ"ה ע"א פירש"י בד"ה חייב דהא מתביישין בניו וכו' עכ"ל אין להקשות לפ"ז מאי פריה הגמ' נימא דדוקא בבבורה דמתביישין בניו חייב דמי הבבורה ובריייתא קתני פטור ממלקות דהפאה וקללה דגברא קטילא הוא ומ"מ חייב בבבורה דהא בסמוך נמי מוקמי' פטור דקתני ממזון וחיוב במלקות די"ל פנין דהמבייש לאחר מיתה פטור וביישו ישן ומת חייב ע"כ אפי' דסופו למות מחייב פנין דהשתא מיהת חי הוא ה"נ בקללה ומהפאה לא אמרי' גברא קטילא הוא ומהגמ' לא מיייתי מהא אלא דלא אמרי' גברא קטילא הוא פנין דהשתא מיהא חי הוא: תוס' בד"ה ומהמר וכו' ואיכא ליהרג קאי וכו' עכ"ל ול"מ הגמ' שם למיפשט מהא דאפי' דביוצא ליהרג ביישו חייב מ"מ ביישו ישן ומת י"ל דפטור פנין דהיה ישן לית ליה פושט אבל ביוצא ליהרג בר פושט הוא ולאו מטעמא דמתביישין בניו ומהרש"א שכ' משום דמתביישין בניו היינו לפי הצד דביישו ישן חייב: ע"ב גמ' נ"ל מומקלל אביו ואמו וכו' ולר' יאשיהו מכה אביו ואמו דלא בעי' תרנייהו יליף ממקלל וס"ל דמקשי' הפכה לקללה א"נ פדדריש בת"כ ס"פ אמור ממכה אדם יומת וע"ש דדריש מקרא דמכה לאחר מיתה פטור ומהגמ' נר' דבמכה פשיטא לן דלאחר מיתה פטור משום דליכא בבורה ולא בעי קרא: תוס' בד"ה ומה וכו' גילף ביה שלא נעשה בו וכו' עכ"ל מהרש"א כ' דיש גורסין גילף ביה שנעשה בו ור"ל גילף מקלל ממכה שנעשה בו שלא בעמיה כבעמיה וקרא דבעמיה באחר הוא דכתיב ע"ש ולפ"ז כי אמרי' בשמעתי דתנא דמתני' ס"ל מקשי' הפאה לקללה הו"מ"ל מקשי' קללה להפאה שנעשה בקללה שלא בעמיה כבעמיה פנין דאיכא למי' דקרא דבעמיה באחר ולפ"ז ק' הגמ' לעיל דפריה א"ה בנו נמי וכו' מאי פריה נימא דבבגו מקשי' לחומר קללה להפאה וצ"ל דכיון דאיכא לאקושי איפכא הפאה לקללה לא דחקי' לאוקומי בעמיה באחר דוקא ומ"מ ק' לגירסא זו דגרסי גילף במקלל שנעשה וכו' הא איכא למילף בק"ו איפכא דבמכה לא נעשה בו וכו' מק"ו ממקלל הו"ל תרי ק"ו דסתרי אהדרי וכה"ג אמרי' פל אחד תיקו אדוכתיה כמ"ש התוס' בפ"ק דחולין גבי פשר בתורין פסול בבני יונה ע"ש: גמ' מ"כר אשה לעובר וכו' משמע דמחייב על העובר אע"ג דכתי' איש והיינו משום דמתרבי מנפש וק' מ"ש מהורג את העוברים דל"מ אע"ג דכתיב נפש פדתנו בפ' יוצא דופן תינוק בן יום א' ההורגו חייב ואמרי' בגמ' משום דכתיב נפש משמע דעובר לא מתרבי מנפש ולחד תי' שכ' התוס' לעיל דפ"ד ע"ב בד"ה הו"א דקונד' שנולדל"מ י"ל דהתם מתמעטי עוברים מדחייב הכתוב דמי ולדות אבל לתי' קמא דהו"א גזירת הכתוב היא ע"ש ק' מ"ש התם דמעטי' עוברים ולא מתרבו מנפש ומ"ש הכא דמרבי' להו וי"ל דהתם דפטור ההורגו משום דס' נפל הוא דכל עוד שלא יצא לאויר העולם עדיין לא פלו דדשויו אבל כשנולד אח"כ איגלאי מילתא דבר קיימא הוא: דף פ"ו ע"א גמ' בנ"י למעוטי עבדים וכ"כ הר"מ בה' חגיגה בבוא כל ישר' למעוטי עבדים וק"ל דבגמ' בנזיר בר"פ הפותים אמרי' ואמרת לרבות העבדים ופריה למ"ל קרא הא גמר לה לה מאשה ומאי פריה נימא דהנה ממעטי' מבנ"י וי"ל דשאני התם דבנ"י אצט' למעוטי פותים אבל כי לא אצט' למעוטי פותים ממעטי' עבדים:

תוס' בד"ה מונממץא וכו' פרט למצוי שלא ימפור ברחוק וכו' עכ"ל עיין בגמ' בפ' אלו הן הגולין ד"ח ע"א דאמרי' התם מעניניה דקרא ומצא דומיא דנהשיגה ידו ע"ש: ע"ב גמ' דאי ר"י פינן דאמר נהרגין וכו' עמ"ש מהרש"ל ועיין להתוס' לעיל ד"ט ע"ב בד"ה עדי וכמ"ש מהרש"ל ומהרש"א באוקומתא דר"פ עיין להמאור ומלקמות: גמ' איהו לא לקי אנהו היכי לקו עפירש"י ומה שהק' מהרש"א אמאי תלי מלקות דידהו במלקות דידיה הא מההוא טעמא דאיהו לא לקי הנהו נמי לא לקו דהו"ל לאו שניתן לאזהרת מיתת ב"ד ע"ש י"ל ע"ד מ"ש מהרש"א גופיה לעיל בפירש"י בד"ה עידי גניבה ע"ש: תוס' בד"ה גניבה וכו' הא מ"ל לפנסלו לעדות וכו' עכ"ל הקשה מהרש"א אמאי לא ק"ל לעיל במאי דקאמר וכ"ת דקסבר חזקה דלא לקי ע"ש וי"ל דלעיל פריה אהא דקאמר להלקותו באנו דמיירי היכא דמפסיל מעיקרא וקאי כמ"ש התוס' בסה"ד אבל הכא מקשים שפיר פינן דקושטא הוא דר"י אמר נהרגין אפי' היכא דלא מפסיל מעיקרא: דף פ"ז ע"א בד"ה ורשב"ל וכו' דאי טמא הוא אין בו שו"פ וכו' עכ"ל הומ"ל אפי' יש בו שו"פ מ"מ היא לא ידעה שהוא טמא וסבורה שהוא טהור וראוי לאכילה ושוה יותר וכה"ג פתבו התוס' בקדושין דנ"ו ע"ב בד"ה המקדש ע"ש ועיין לה' הלכות יו"ט דף ודע שמדברי התוס' הללו תשו' מוצאת למ"ש תקמ"ר ח"א בתשו' דכ"א על מה שנסתפק המש"ל באתרוג שאינו שו"פ אלא משום המצוה דאי לא המצוה אינו שו"פ מצד עצמו אי קידש בו אשה אם מקודשת היא או לא והוכיח ממ"ש הר"מ בה' ממרים אי נחלקו חכמים וזקן ממרא בציצית ותפלין אם פשר או פסול דפטור הז"מ ואי איתא הא אתי לזדונו פרת ושגגתו חטאת דאי פסול הו"א אינו שו"פ ואם קידש בו אינה מקודשת ואי פשר מקודשת אלא ע"כ דאפי' פשר אינה מקודשת ודחי הקמ"ר דאפי' פסול מקודשת מס' שפא שו"פ במקום אחר כדאמר שמואל חיישינן שפא שו"פ במדי ומדברי התוס' הללו נר' דלא אמרי' הכי בכה"ג דס"ל להתוס' הא דס' דאורייתא לחומרא הוא מדרבנן וא"כ אי פסול הוא מדאורייתא לא הוה קדושין ובכה"ג אולי' בתר דאורייתא והר"מ הוא סוב' ס"ד לחומר' מדרבנן: דף פ"ח ע"א בד"ה קבוי וכו' ה"ד קודם שגממקה וכו' עכ"ל עיין בגמ' בסוטה דכ"ה ע"א ודבריהם אולי' למ"ד התם אפי' לאחר סתירה מחול: ע"ב בד"ה אי ס"ל וכו' דמדאגביה נפק ביה עכ"ל.

קשה תינח לולב ציצית מאי א"ל דהא ציצית יש בו מוסיף גורע כה"ג שקשר חוטין הצריכין ואח"כ הוסיף חוט אחד אחר שהוא לבוש בטלית וקשר עוד הפל ויש ליישב: פירש"י בד"ה האומר וכו' דזיל קרי בי רב הוא עכ"ל.

לפי טעם זה אפי' הוא ביטול מקצת וקיום מקצת אם הוא פתוב בתורה כגון שאמר יש נדה בתורה אבל הבא על שומרת יום פטור פינן שפתוב בתורה פטור דלאו הוראה היא ובגמ' בפ"ק דהוריות ד"ד ע"א אמרי' גבי הודאת ב"ד דבעי' ביטול מקצת דילפי' דבר דבר מזקן ממרא פירש"י פדתנן אין תפילין וכו' דטעמא דבעי' ביטול מקצת ולפ"ז בש"י חייב דלא כמ"ש פאן וע"ש בגמ' אח"ז ע"ש: דף פ"ט ע"א תוס' בד"ה ולא וכו' וכ"ת דברגל חזרין וכו' עכ"ל ולר"י נמי דאמר ממיתין אותו מיד היינו נמי דחזרין מיד דלצנרף איזה דבר חזרין כמ"ש התוספות לעיל ואפשר דמ"ש ברגל חזרין היינו פדי שידונו הזקן ממרא ולא משום עלליית הרגל ודחו התוס' לזה דא"כ מ"ל לריב"ז בסנהדרין דאע"ג דלעיל קאי אהא דבדק בן זכאי בעוקצי תאנים דמיירי ברוצח וכו' התוס' לעיל דמשום רציחה אין חזרין מ"מ משפחת לה בחזרו בשביל ז"מ וכינצא ובעודם שם בא דין של רציחה: בא"ד ודחוק לו' דאעבירה שקודם וכו' עכ"ל ק"ק לפ"ז מ"ל ריב"ז בסנהדרין והיתה עבירת הרציחה קודם שגלתה סנהדרין ויש ליישב: דף צ' ע"א פירש"י בד"ה פטור וכו' דהתם

דָּבָר פְּתִיב דְּבָר שְׁלָם וְכוּ' עַכ"ל ק"ק דְּבַהוֹרֵיּוֹת דָּף ד' ע"א אַמְר"א אֶתְיָא דְּבָר דְּבָר מִז"מ וַא"כ ה"נ גִּילְף דְּבָר דְּבָר מִז"מ דְּעַל בִּיטוּל מִקְצַת חֲזִיב וַי"ל דג"ש.

זו נְתַקְבְּלָה מְקוֹמוֹת וְלֹא תִיבּוֹת וְע"ש בְּתוֹס' שִׁכ' בְּרִיּוֹתָא דַּת"כ דְּלִלְכַת בְּהָ מִיעֵט בִּיטוּל מִקְצַת בְּשָׂאָר מְצוֹת ע"ש וְהִינּוּ לְרַב הַמְנוּנָא אָבֵל ר"ח ס"ל קָרָא דְּלִלְכַת בְּהָ עַ"א מִיַּיְרִי וְקָשִׁיא לר"ח מֵהֵף בְּרִיּוֹתָא דַּת"כ: כַּד"ה דְּבָרֵי הַפֶּל וְכוּ' וְאַפִּי' מְחַנֵּק דְּהֵתָם דְּבָר כַּתִּי וְכוּ' עַכ"ל פִּי' דַּק"ל לְרִשׁ"י אַמְאֵי פֶטוּר בִּיטוּל מִקְצַת בְּשָׂאָר מְצוֹת נּוֹקְמָה לְהֵאֵי קָרָא בְּבִיטוּל מִקְצַת בְּשָׂאָר מְצוֹת וּמְתַרְן דְּהֵתָם דְּבָר פְּתִיב מִשְׁמַע פּוֹלִיָּה דְּבָר וּבַעֲקִירַת הַגּוֹף פְּבָר שְׁמַעִינּוּ לִיָּה מְקָרָא אַחְרִינָא וְע"כ הֵאֵי קָרָא לָאו אַעוּקָר דְּבָר מִיַּיְרִי וְדִלָּא פְּמֵהֲרִשׁ"א ו"ל: דָּף צ"ז ע"ב פִּירִשׁ"י כַּד"ה אֶחָד מְעִיד אֶבְרֹר הַצְּדִיקִים וְאַבִּיאָם וְכוּ' עַכ"ל מִשְׁמַע דְּנוֹקָא הַצְּדִיקִים מְבִיאָם וְלֹא הֲרִשְׁעִים וּבְדַבּוּר שֶׁאֵח"ז כ' דְּאַפִּי' הֲרִשְׁעִים יִגְאָלוּ וַי"ל דַּמ"ש בְּדַבּוּר שֶׁאֵח"ז דְּאַפִּי' הֲרִשְׁעִים מְבִיאָם הִינּוּ אֵי אֵיפָא עֲשָׂרָה צְדִיקִים פְּדַכְתִּיב אוֹלִי יִמְצָאוּן שְׁם עֲשָׂרָה וַיֵּאמֶר לֹא אֲשַׁחֲתִיב בְּעַבּוּר הָעֲשָׂרָה וּבְדַבּוּר זֶה מִיַּיְרִי שְׁלֹא יֵשׁ בְּכָל הָעִיר אֶלָּא אֶחָד: דָּף צ"ט ע"א גַּמ' יְמוֹת הַמְּשִׁיחַ שְׁבַעַת אֲלָפִים שְׁנָה כַּר' דְּלֹא פְּלִיג אֵהָא דְּאַמְרִי' לְעֵיל שְׁיָתָא אֲלָפִי שְׁנֵין הָוֵי עֲלָמָא וְהוּא בַּמ"ש הַמְּפָרְשִׁים דְּהָא כַּתִּיב שְׁמַחֲנוּ פִּימוֹת עֲנִיָּתָנוּ וְהָרִי לֹא נִשְׂאָר בִּימֵי הָעוֹלָם פְּיָמִים שְׁיִשְׁבְּנוּ בְּגִלוֹת זֶה וְתִי' דִּינְאֵרִיכוּ הַיָּמִים הַרְבֵּה וְלָזָה פִּינוּן בַּמ"ש יְמוֹת הַמְּשִׁיחַ שְׁבַעַת אֲלָפִים שְׁנָה דַּר"ל יֵאָרִיכוּ הַיָּמִים שְׁנִשְׂאָרוּ בְּשִׁיעוּר שְׁבַעַת אֲלָפִים שְׁנָה: דָּף ק"א ע"א פִּירִשׁ"י כַּד"ה וּבְרוּקָא וְכוּ' אָבֵל בְּלַעַז לֹא עַכ"ל וְלִקְמָן גַּבִּי הוֹגָה ה' בְּאוֹתֵיּוֹתָיו כ' דְּבַלְשׁוֹן לַעַז אָסוּר וַי"ל דַּמ"ש מֵהָקָא וְעֵינֵין לְהַרְדָּב"ז ס' : כַּד"ה וְלוֹחֲשִׁין וְכוּ' וְאִין בְּכַף מִשׁוּם צִידָה עַכ"ל.

מוֹכַח מְפָאן דְּדְבָר סְגוּלָּה אִין בּוּ מִשׁוּם עֲשִׂיַת מְלָאכָה וּמְפָאן רֵאזָה לְמַה שְׁשִׁמְעֵתִי אוֹמְרִים מִשְׁם הַח"ן שְׁהִיָּה מְתַרְן לַמ"ש הַתוֹס' בְּמִנְחוֹת אַמ"ש דַּמְרַע"ה מֵת בְּשַׁבַּת א"כ אֵיף כ' י"ג ס"ת ע"ש וְהִיָּה מְתַרְן דַּמְרַע"ה הִיָּה פּוֹתֵב ע"י שֵׁם הַקּוֹלְמוֹס וְהִיָּה הַקּוֹלְמוֹס פּוֹתֵב מֵאִיו וְאִין בְּזֶה מִשׁוּם עֲשִׂיַת מְלָאכָה: דָּף ק"ב ע"א גַּמ' אֵינִי וְהֵאמֶר ר' חֲמָא וְכוּ' יל"ד אַמְאֵי לֹא פְּרִיף מִמְתַּנְי' דְּרִישׁ מְכִילְתִּין דְּקַתְנֵי אִין דְּנִין עִיר הַנְּדַחַת אֶלָּא בַּב"ד שֶׁל ע"א וְאַפִּי' דְּטַעֲמָא דַּמְתַּנְי' הוּא מֵהֵף דַּר"ח כַּדְאִיתָא לְעֵיל דָּף ט"ז מ"מ מִמְתַּנְיָתִין הו"ל לְמִיפְרָף וַיֵּשׁ לִיִּישׁב: : גַּמ' וְאֵת כָּל אֲשֶׁר בְּהָ לְרַבּוֹת נְכֹסֵי צְדִיקִים שְׁבַתוֹכָה ק"ק לַמ"ל כָּל דְּמַדְכְּתִיב בְּהָ דְּמִשְׁמַע דְּנוֹקָא בְּתוֹכָה ע"כ בְּנֹכְסֵי צְדִיקִים דְּנֹכְסֵי רִשְׁעִים אִפִּי' בַּחוּצָה לָהּ נִשְׁרַפִּין דַּנ"ל מֵאֵת כָּל סִלְלָה וּמִמִּילָא שְׁמַעִי' דְּבְנֹכְסֵי צְדִיקִים שְׁבַתוֹכָה נִשְׁרַפִּין וַי"ל דְּאַצְט' קָרָא לְנֹכְסֵי צְדִיקִים שְׁהִיוּ בְּהָ בְּשַׁעַת ג"ד וַיִּצְאוּ וְעֵי"ל בְּאַנְפֵּן אַחַר: גַּמ' הַב"ע פְּגוֹן דְּקַבֵּל אַחְרֵיּוֹת מ"ד וְכוּ' ק"ל דַּבְּפ"ק דְּפִסְחִים ד"ה אַמ"ר בַּעֲרִו חֲמִירָא דְּבַנֵּי חִילָא פִּינוּן דְּאֵלוּ מְגַנְיָב וְכוּ' פְּדִידָה דְּמִי וְכוּ' הָרָא שֶׁדִּי"א אִפִּי' בַּש"ח קְאָמֶר וּמְגַנְבַּת בְּפִשְׁעָה קְאָמֶר וְהָוֵי בְּדִידָה וְלֹא אַצְט' הַגַּמ' לֹלָא יִמְצָא אֶלָּא לְמ"ד דְּבָר הַגּוֹרֵם לְמִמּוֹן לָאוּ פְּמִוֹן דְּמִי ע"ש וּמֵאֵי שְׁנָא הֵכָא דְּלֹא הָוֵי פְּדִידָה וְל"מ שְׁלָלָה וְהֵתָם מְקָרִי לָהּ וְאַפִּי' לְהַסוּבְרִים שְׁם דְּדוֹקָא בַּש"ש בְּגַנְיָבָה וְאַבְיָדָה הוּא דְּהָוֵי פְּדִידָה ק' דְּמִדְקָאֶמֶר הֵכָא הַב"ע פְּגוֹן דְּקַבֵּל אַחְרֵיּוֹת מִשְׁמַע דְּלֹא סְגִי בְּאַחְרֵיּוֹת דְּסֵתָם פְּקָדוֹן דְּהָוָה פְּשִׁיטָא דְּלֹא הָוֵי פְּדִידָה אֶלָּא מִיַּיְרִי בְּקִיבֵל אַחְרֵיּוֹת דְּגַנְיָבָה וְאַבְיָדָה וְאַפִּי"ה מִסְקִי' דְּלֹא הָוֵי פְּדִירָיָה וּמ"ש מֵהֵתָם וַי"ל לְזָה דְּשִׂאֲנֵי הֵכָא דְּעוֹבְדֵי ע"ז הֵם וְהָוֵי פְּגוֹיִים דְּנִתְמַעְטוּ מִדִּין שְׁמִירָה דְּכַתִּיב רַעַף וְלִכְפֹּף צָרִיף לְקַבֵּל אַחְרֵיּוֹת בְּפוּ' וְלַעוֹלָם בְּאַחְרֵיּוֹת דְּפִשְׁעָה מִיַּיְרִי וְהֵתָם בְּחֲמִירָא דְּבַנֵּי חִילָא אֵלוּ מְגַנְיָב הָיוּ נוֹטְלִין מֵהוּן בְּזוֹרַע אִפִּי' דְּאִין חֲזִיבִין מִן הַדִּין וְלִכְפֹּף הָוּוּ כַּש"ש מִיָּהוּ קַמִּיָּתָא ק' אָבֵל אִין לְהַקְשׁוֹת מ"ש הֵכָא דַּע"י קַבֵּלַת אַחְרֵיּוֹ' לֹא הָוֵי פְּדִידָה וְלִקְמָן גַּבִּי קְדָשִׁים שְׁחִיב בְּאַחְרֵיּוֹתָן הָוּוּ פְּדִידָה דִּי"ל דְּשִׂאֲנֵי לְקַמָּן דְּמַעֲיָקָרָא קוֹדָם שְׁהַקְדִּישָׁם הָיוּ שְׁלוּ וְע"י

הקדש עדיין באחריותו אמרי דעדיין לא יצאו מרשותו: גמ' אר"ח בהמה תציה של עה"כ וכו' מפירש"י נר' דהחצי של עיר אחרת שרי בהנאה כמו נבילה ומדברי הר"מ בה' עפ"ם נרא' דשני החצאין שוין וי"ל דטעמא משום דננקי מהדרי פדאיתא בביצה דל"ז ע"ב ע"ש ובעיפה דשרי הא קי"ל בדאורייתא אין בריה: גמ' ל"ש שחטה וכו' אע"ג דאיסור נבילה לא תניל אאיסור עה"נ דקי"ל אין אחע"א מ"מ טומאת נבילה מיהא איפא ונדקא לענין איסור אכילה הוא דלא תניל: גמ' יצא זה שמחוסר תלישה לאו פלום היא וע"ש בתוספות: ע"ב גמ' קדשי מזבח ומותו וכו' מוכח פולה סוגיא דקדשי מזבח לאו שגלה וק' אמאי לא אמרי' הואיל ואי בעי מתשיל הוי פדידיה דקדשי מזבח קודם שחיטה וזריקה איתנהו בשאלה פדמוכח מדברי התוס' בפ' אמרו לו די"ג ע"ב וכה"ג אמרי' גפי חמץ בפ' א"ע דמ"ו אי בעי מתשיל וע"ש בתוס': גמ' רבינא אמר לעולם בבע"מ וכו' כר"י ס"ל ולקח לא מוקי לה אלא בבע"מ דלר"ל הו"מ לאוקמה גם בתמימין וס"ל ק"ק ממון בעלים ושגלה הוי אלא דבכור ומעשר משום שאין נאכלין בתורת בהמתה ונהגה רש"י פי' הא דאין נאכלין בתורת בהמתה שיש להם שום לוי ועיין לה' קהלת יעקב דצ"ג ומה שהק' אמאי לא פי' משום דאסורין בגיזה ועבודה ע"ש י"ל דא"כ אמאי לא נקט אלא בכור ומעשר: גמ' וזה מע"ב וכו' וקתני יגזו ואין להקשות נימא משום דמע"ב ממון גבוה דא"כ ליקלינהו ואמאי יגזו פדלקמן והרמ"ה שהק' פן הוא לגי' אחרת שהביא לקמן דגריס בגבולין ד"א תיב ע"ש: גמ' מתיב ר"י מעשר ב' וכו' לחד פי' שפירש"י דבגבולין פטור דלא מקרי עריסותיכם ה"נ לא מקרי שגלה וכ"כ התוס' בפ"ק דבכורות ד"ט ע"ב ע"ש: דף קי"ג ע"א גמ' מחיצה לקלות דרבנן וכי גזור וכו' מוכח דאי גזור רבנן לא מקרי שגלה מדאורייתא ומפאן יש להוכיח ספיקו של המש"ל בה' תרומות בטמא שאכל תרומה טמאה מדרבנן אי מקרי מחוללת מדאורייתא ע"ש: ע"ב גמ' טובה באה לעולם שנא' זה ינחמנו אע"ג דנח העדר הרעה היא דעבד כדפירש"י מ"מ מדת הקב"ה הוא להשפיע הטוב אלא מצד המקבלין נעדר מהם הטוב וכיון שפא צדיק וע"י נעדר הרע ממילא טובה באה לעולם: תם ונשלם מסכת סנהדרין מסכת מכות דף ב' ע"א תוס' בד"ה מעידין וכו' והא יכול לומר מזיד הייתי וכו' עכ"ל ואם הודה שפרג בשוגג א"כ גולה עפ"י הודאתו והעדים לא עבדי מידי ועוד הרי הודה שהעדים אינם זוממין ומה שהק' מהרש"א הא אין אדם משים ע"ר ע"ש.

י"ל דהתוס' מפ' פחד פי' שכ' הרמב"ן בחי' דמתני' ה"ק מעידין באיש פ' שנגמר דינו בב"ד אחר לגלות ומיירי שבההוא ב"ד הודה שבשוגג הרג. ועי"ל כמ"ש בשיטה.

שלא נודעה למי בקידושין ד"נ דהיכא דאיכא עדים שעשה המעשה אפי' שהוא שוגג הרי מעידין שהוא רשע ובכה"ג מע"ר ע"ש ועיין להרשב"א בחי' שם ועיין בתוס' שאנן פאן ומ"ש ה' המגיה פאן דבשוגג פון שעבר על לא תשא מע"ר ע"ש עיין בבעיא דגמרא בתמורה דכ"ז ע"א: בד"ה פל וכו' וכן ק' דבתוס' תניא אכל הזוממין וכו' עכ"ל י"ל דאפי' גרסינן בתוס' זוממין ודרשא דובערת דרשא גמורה ק"ל שפיר דכי היכי דדרשי' זוממין מןבערת ה"נ יש לדרוש בכל סיניבי מיתו' מןבערת ולאפוקי מאי הווי ב' פתובים ועיין למהרש"ל ומהרש"א מיהו ק' הא דהווי ב' פתובים הוא לענין דבעלמא בעי קרא פדכתיב ע"ש בגמ' דפ' נגמר הדין ויש ליישב: בד"ה זוממי וכו' קמ"ל היא ולא זוממיה למעוטי זוממין בכל ענין וכו' עכ"ל.

ק"ק מנ"ל דמעוטי מהיא זוממיה נימא דלא אתי היא אלא למעוטי בועלה וי"ל דלבעלה ל"צ קרא דמדכתיב לאחיו שמעי' דדין אחיו חלוק מאחוחו ולא אתי עיקר קרא דהיא אלא לזוממין אף

לפ"ז ל' התוס' בקושיותם שכ' אמאי אצטריף למעוטי זוממין מהיא לא דייק שפיר דהול"ל אמאי אצט' היא פלל: ע"ב גמ' משום דהוי לאו שאב"מ כ' הרטיב"א בחי' הא דלא משני משום דהוי לאו שנייתו לאזהרת מיתת ב"ד משום דפלוגתא היא אבל לאו שאב"מ אפי' למ"ד לוקין עליו אינו אלא משום דילפי' מעדים זוממין ואי לא גלי בעדים זוממין כ"ע מודו דלא לקי ע"ש ולמ"ד לאו שנייתו לאזהרה מב"ד לוקין ליכא למי' דיליף מעדים זוממין דאיכא למיפרי' שפן א"ץ התראה אבל למ"ד לאו שאב"מ לוקין עליו יליף מביניא מעדים זוממין וממוציא שם רע.

פדאי' לקמן ועיין לקמן ריש פ"ג ודע דלתני' בתרא שכ' התוס' לעיל בד"ה מעידין דגלי קרא דכאשר זמם לא קאי אבן גרושה והיינו קרא דנהצדיקו ק' מאי פריה נת"ל מלא תענה הא אי לאו קרא דנהצדיקו לא ידע' דאיכא מלקות בבן גרושה והו"א דלא הוי עדות פלל משום דהוי עדות שאי אפה יכול להזיקה: דף ג' ע"א תוס' בד"ה באומר וכו' ול"נ דהא ליתא מאן דמשלם וכו' עכ"ל כ' מהרש"א ואם פבר שילם ע"פ עדותו וכשאמר עדות שקר העדתי משלם משום דינא דגרמי כמ"ש הרא"ש בתשו' ליכא לאוקמא דא"כ אמאי נקט עד זומם ע"ש וא"צ לזה דהרא"ש לא כ"כ בתשו' אלא בששני עדים אמרו עדות שקר העדנו אבל אם לא אמר פן אלא ע"א לא מחייב מדינא דגרמי דכינן דאיכא עד אחר דקאסר בהדיה לא מחייב האי דאמר ליה מי יימר דמשתבעת להכחיש הב' וכה"ג אמרינן בפ"ד דשבועות דל"ב ע"ש ובח"מ סי' פתבתי בזה.

ודע דלפי' מהרש"א דעת התוס' היא דגם במקומו אמרי' פאשר זמם ולא פאשר עשה דלא כס' הרמב"ם בה' עדות אבל לפי' מהרש"ל אינו מוכרח: פירש"י בד"ה אר"פ וכו' דיכולין לו' לא העדנו וכו' עכ"ל הרמב"ן בחי' דחה דאפי' לא ידע' שיש לה נ"מ משלמי ע"ש ולפ"ד צ"ל הא דאמרי' בסנהדרין דמ"א ע"א דיכולין לו' לאנסרה על בעלה באנו היינו דלא ידע' דחבר א"צ התראה וע"ש בתוס' ד"ט ע"ב בד"ה עדי ע"ש: תוס' בד"ה מעידין וכו' ועי"ל שאומרת גרשתי וכו' עכ"ל בפרייתא דמיייתי הגמ' בפ' החובל דפ"ט ע"א דקתני מעידין שגירש את אשתו ונתן לה פתובתה צ"ל כתי' הא': בא"ד ואע"ג דאמרינן וכו' עכ"ל לפמ"ש התוס' בכתובות דפ"ט פ"ב דבאומרת גרשתי ותן לי פתובתי לא מהימנא ע"ש י"ל דהכא מייירי באומרת תן לי פתובתי: ע"ב גמ' הב"ע במלנה על המשכון וכו' ק"ל במאי מייירי אי בדליכא עדים דנתן לו משכון הא המלנה נאמן בשבועה כדקי"ל במלנה אומר סלע הלוייתיה ולנה אומר שקל פמבואר בסי' ע"ב וא"כ אמרי' עדים מה אפסדינן מי יימר דלא הנה משתבע המלנה ושקיל ואי איכא עדים וראה בנתינת המשכון הלנה הנה מחוייב שבועה ואמרי' ליה עדים מי יימר דמשתבעת דכונתה אמרי' בפ' שבועת העדות ד"ל גבי חשוד ע"ש וי"ל דלעולם בדאיכא עדים ונהא דמחייב הלנה שבועה היינו שבועת הדין פמבואר שם בסי' ובזמן המשנה עדיין לא נתקנה שבועת הדין ועוד י"ל דמייירי במלנה אומר איני יודע ואיני תובעו אלא ע"פ העדים אלו שהוזמו ובס' בשמים ראש סי' מ"ה הקשה לדעת הר"מ בפ"ג מה' מו"ל דבלנה אומר קבעת לי ומן גמלגה אומר לא קבעתי במלנה בשטר או על המשכון דנשבע הלנה ונפטר אמאי מחייבי פאן העדים פשהוזמו ותי' דמחייבי משום דמוזקי ליה לשבועה ע"ש וקשה הא קי"ל דדבר הגורם לממון לאו פממון דמי פדאית' בפ' ש' אע שהבאתי ומ"ש לחלק בין אומר לא קבעתי לאומר קבעתי זמן שלשים יום ע"ש אפתי קשה למ"ש הטור בסי' ע"ג מלנה אומר לא קבעתי או שקבר פלה הזמן שקבעתי וכו' ע"ש: גמ' ה"נ ע"מ שלא תשמטני בשביעית וכו' לפי מאי דמשמע מדברי התוס' בד"ה ע"מ דבאונאה הו"ל פאומר ע"מ שתמחול לי אע"ג דלא שייכא מחילה גבי שביעית מ"מ הו"ל פאומר ע"מ שתתן לי מתנה לאחר השביעית ואם לאו הוי פקדון ולא מלנה: גמ' הפותח בית הצנאר בשבת חייב וכו' הרמב"ן בחי'

כ' דמשום קורע ל"מ דקורע בעי' ע"מ לתפנר אלא משום מתקן פלי ע"ש ומוכח מדבריו דלא כמ"ש הפר"ח ב"ד סימן קי"ח סקי"ח דבקורע חותם ההטמנה או חותם האגרות חייב דהא דבעי' ע"מ לתפנר משום דאי שלא ע"מ לתפנר הוי מקלקל אבל היכא דלא הוי מקלקל מחייב ע"ש ומדברי הרמב"ן מוכח דדוקא היכא דהוי מתקן פלי הוא דמחייב: דף ד' פירש"י בד"ה לרבא וכו' דקפיד נמי אחרותא וכו' עכ"ל לשון נמי קשה להולמו דרב כריב"נ ס"ל וריב"ן דוקא אחרותא הוא דקפיד ובשלשה לוגין חסר קרטוב מים וקרטוב חלב מחייב אע"ג דליכא שיעורא.

וי"ל דס"ל לרש"י דרב לא ס"ל כריב"ן אלא ברישא דאי בכולה מילתא ס"ל פנותיה לימא הלכה כריב"ן ולפ"ז הר"מ דפ' בפ"ז מה' מקנאות בדין דרישא פשר ובדין דסיפא פוסל א"ש אפי' לרבא ולר"פ דפ' פרב בכולה מילתא אבל לפימאי דמשמע מפשטא דשמעתא כריב"ן בכולה מילתא צ"ל דהר"מ פ' פ' רב יוסף דבסמוך ועיין להכ"מ שסתם הדברים וכו' דפ' כת"ק ע"ש: בד"ה אי אפשר וכו' ל"ג דהא נדאי אפשר וכו' עכ"ל ק' ה' מים שאובים דפוסלין המקנה הוא מדרבנן וא"כ הוי ס' דרבנן ולקולא.

וי"ל דש"ה דאיכא חזקת טמא וסובר כמ"ש הרשב"א הביאו הש"ך בסימן ק"י דבדאיכא חזקת איסור אפי' ס' דרבנן לחומרא א"נ שאני הכא דהוי מידי דשכיח טפי כמ"ש הרמב"ן בחי': ע"ב תוס' בד"ה סבר וכו' וי"ל דנדאי בין לר"מ בין לרבנן וכו' עכ"ל מק' לפ"ד התוס' הללו פי קאמר בסמוך דלאו שאב"מ דלוקה יליף מבינייא ממש"ר ומעדים זוממין ע"כ דס"ל דעדים זוממין ממונא ואם פן מאי פריה שפן קנס הא אי ס"ל קנסא לא הוה אתיא מבינייא וי"ל דאפילו ס"ל קנס לא ילפינן דלוקה ומשלם ממוציא שם רע משום דכתי' כדי רשעתו וליכא לאוקומי כדי רשעתו במיתה ומלקות די"ל דס"ל פרי"ש לקמן ברפ"ג דחייבי מיתות לוקין עליהם מקרא דנהפלה וא"כ ע"כ דליכא לאוקומי קרא דכדי רשעתו אלא במלקות וממון וא"כ הגמרא בסמוך קאמר דר"י יליף מבינייא אפי' אי ס"ל קנס די"ל דר"י פרי"ש ס"ל ונתוס' בקושיתם שהק' לרבנן היינו דאי רבנן ס"ל כרע"ק דחייבי מיתות אין לוקין ע"כ דבקנס לוקה ומשלם ומאי פריה בפ' א"נ גבי קנס הא אין לוקה ומשלם נימא דרבנן כרע"ק ס"ל ואיכא לאוקומי כדי רשעתו במיתה ומלקות וילפי' דלוקה ומשלם ממש"ר דקנסא מקנסא הוא: גמ' מה מש"ר לאו שאב"מ.

וכו' פתב הרמב"ן בחידושו הוה דאמרי' בפרקא קמא דתמורה פל לאו שאב"מ אין לוקין חוץ מנשבע ומימר וכו' ולא קאמר נמי חוץ מעדים זוממין ומש"ר משום דעיקר מלקות בע"ז פתיב ולא אצט' למתנייה ומש"ר י"ל דס"ל כר"י בכתובות דמ"ו דא"ח עד שישפנר עדים והו"ל מעשה ע"ש.

והוא תימה דא"כ היכי יליף ר"י בשמעתינ ממש"ר דלאו שאב"מ לוקין עליו הא איהו ס"ל עד שישפנר עדים אלא ע"כ פנין דעיקר החיוב על הדיבור אין בו מעשה מקרי ועיין להתוס' במס' שבועות דכ"א ע"א ועיין למת"ש"א בכתובות דמ"ה ע"ב ע"ש עוד פתב הרמב"ן הוה דלא קאמר הכא דר"י יליף מנשבע ומימר ומקלקל חבירו משום דאי ס"ל לר"י כההוא תנא דפ"ק דתמורה הו"ל ג' פתובים ואין מלמדין ע"ש וקשה נימא דר"י לא ס"ל כההוא תנא דתמורה אלא בחד מנייהו ויליף מניה דהא פל חד מהנהו מחד קרא נפיק: דף ה' ע"א גמ' מה להלן אין מיתה לחצאין עיין להרמב"ן בחי' ולהתוח' במס' מנחות' דפ"ב ע"ב ע"ש: גמ' מ"ד נחוש לגמלא פרח' וכו' עיין מ"ש הראשונים מגמ' דפ' האשה שלום דקאמר רבא גופיה חיישי' לגמלא פרחא ועיין שם בתוס' ואין לומר דלחד.

הוא דחיישי לגמלא פרחא אבל הקא בשנים לא חיישי שפאו בגמלא פרחא וכה"ג איתא בריש יומא דמ"מ נחוש לחד דאחי בגמלא פרחא וא"כ לא הוים אלא חד ובעי עד שיזמו שניהם: ע"ב גמ' הא למדת שאין מזהירין מ"ה ק"ל לפמ"ש ה"ה ברפ"ב מה' מ"א היכא דאיפא אסור עשה מזהירין מ"ה ע"ש הא הקא דאיפא אפי' פרת וקאמר אין מזהירין מ"ה וי"ל במ"ש בגמרא ביבמות דמדכתוב היא הוא דילפי' אין ממ"ה אבל מדכתוב אחותה י"ל מילתא דאתיא בק"ו טרח וכ' לה קרא אבל מדכתוב היא יתירה ללמדנו שאין ממ"ה וא"כ י"ל דיתורא דהיא לאשמועי' בעלמא דאין ממ"ה אבל הקא פבר שמעי' מאחותה ואע"ג דהקא מזהירין משום דאיפא עונש פרת י"ל טרח וכ' לה קרא ובהכי ניחא דגבי עונש לא פתיב היא ושמעי' דאין עמ"ה די"ל דגבי עונש ל"ל מילתא דאתיא בק"ו טרח וכתב לה קרא דכל דאיפא למידרש דרשי' והקא איפא למידרש דלאשמועי' אין עמ"ה אמתא אבל גבי אזהרה ע"כ דטרח וכ"ל קרא דהא בכה"ג דאיפא עונש מזהירין ולומר דאתא לאשמועי' בעלמא הא ל"ל דטפי אית לן למימר טרח וכ"ל קרא מלומר דאתא לעלמא לחוד ולכך אצטרף היא דע"כ דאתא לדעלמא.

ועיין להריטב"א בחי' שהק' הא גבי עונש לא פתיב היא ושמעי' דאין עמ"ה ותיורצו ק' להבין ויש לכונן תירוצו למה שפכתבתי: מתני' רע"א לא פא השלישי להקל וכו'. פתב הר"מ בפ"ה דרע"ק ור"ש אין חולק עליהם וכ' התי"ט וגם הם אין חולקין זע"ז ע"ש ועיין בגמ' במס' בתרא דק"ס ע"ב דקאמר הגמ' בפלוגתא דרע"ק ורפנן ועמ"ש בחי' שם: דף ו' ע"א תוס' בד"ה אומר ר"י וכו' י' דחייב לו שבועה וכו' עכ"ל נר' דלא כ"כ אלא לר"י אבל לרבי פינן דבג' בטלה לגמרי אע"ג דנשארו ב' גם בשנים בטלה לגמרי ולא מחייבו שבועה וכ"כ הריטב"א בחי': בד"ה אומר רבא וכו' וק' דהא משמע בסמוך וכו' עכ"ל אבל ממתניתין דקתני אימתי בזמן שהתרו בהם י"ל דלא בטלה כולה עד שיתפוננו שניהם בשעת ראיה ועד שיעידו שניהם כאחד דבעי' תרנייהו אבל מדפרי' הרוג יציל דלא פא לב"ד להעיד שמעי' דלא בעי' אלא בשעת ראיה: בד"ה אלא וכו' ושונא פסול לעדות וכו' עכ"ל.

כ' מהרש"א בפ"ק דסנהדרין דהגמ' פרי' לר"י דס"ל שונא פסול לעדות דמסתמא ל"פ ארע"ק ע"ש וק' מאי פרי' לר"י נימא כר' ס"ל דבעי התראה ועו"ק לפ"ד מאי מק' התוס' בדבור שאח"ז מדאמר הוא ואחר מצטרפין נימא דהיא כרפנן דקי"ל כפונתייהו דשונא פשר לעדות ועוד דהתוספות בסנהדרין דמ"א ע"ב כ' דר"ש פליג ארע"ק וס"ל נמצא אחד מהן קרוב או פסול עדותן פשה אע"ג דגם ר"ש מתלמידי רע"ק וא"כ נימא דר"י כר"ש ס"ל ובישוב דברי התוס' עיין בתשו' רש"ל סי' : בד"ה היכי וכו' דנחזי אנן אם התרו וכו' עכ"ל נר' דס"ל דמדנקט רבי אם התרו ולא קאמר אם נתפוננו ש"מ דס"ל כר"י לקמן דס"ל עד שיהיו שניהם עדיו מתרין בו וא"כ אם לא התרו איפא גילוי דעת דלא בעו לכונן לעדות ול"ק מ"ש מהרש"א בדבור שאחר זה עיין שם: בד"ה שמואל וכו' קשה היאך מציינו וכו' עכ"ל.

קשה אמאי לא הקשו פן לר"י גופיה במתני' ואין לומר דשמא בזמן ההוא היו נזהרין שלא יהיו שם קרובים ולא הוק' ל' אלא ממצעים בכל יום בזה"ז דאם פן גם לשמואל לא קשה וי"ל דס"ל להתוס' הלכה כשמואל ומק' ממצעים בכל יום ומחלפא שיטתייהו ממ"ש כבתרא דקס"ב ע"ב ע"ש מיהו בדברי הרא"ש פאן קשיא: בא"ד נאפני' אירע לאחר כ"ד וכו' עכ"ל אף ע"ג דהשתא ליפא לאוכחי מדפרי' הרוג יצילמ"מ מפח הסכרא שכ' בד"ה אומר וכו' וי"ל שנה שנה וכו' משמע להו דאפי' לאחר כ"ד ועיין למהרש"א: ע"ב בד"ה אומר רבא וכו' דהקא אעדות מיוחד' ש

דְּבַר־יִתְאָ קָאֵי וְכוּ' עכ"ל הָא דְלָא נִיחָא לְהוּ לִפ' דְרַבָּא אֲמַתְנִי קָאֵי דָאֵם הֵיָה הַמְתַּרְה רֹאָה אוֹתָן הוּוּ פֶת אַחַת מִשׁוּם דְלֵהָא לָא אֲצִטְרִיף לְאֲשִׁמוּעִי דְמַתְנִי שְׁמַעִי לֵה דִקְתַּנִּי אִם הֵיָו מְקַצְתָּן רוּאִין זַא"ז אֲבָל לֵהי"מ דְמִפְרָשֵׁי אֲמַתְנִי קָאֵי דָאֵם הַמְתַּרְה רֹאָה אוֹתָן הוּוּ דִהוּי עֲדוּת ק' אֲמַאי לָא מִפ' דִּהוּוּ פֶת אַחַת וי"ל דְמִשְׁמַע לְהוּ מְדַקְאָמַר לִישְׁנָא דְמִצְטְרִפִין דְהוּל"ל פֶת אַחַת פְּלִישְׁנָא דְמַתְנִי: מַתְנִי אִם הֵיָו מְקַצְתָּן רוּאִין זֶה אֶת זֶה לָא נִתְבָּאָר אִם בְּעִי שְׁמַקְצַת וְשֶׁל פֶת זֶה רוּאִין אֶת זֶה וּמְקַצַת וְשֶׁל פֶת אַחֲרַת רוּאִין אֶת זֶה אוֹ דְסָגִי בְּמַקְצַת וְשֶׁל פֶת אַחַת רוּאִין אֲעַפ"י וְשְׁכַל פֶת הַב' אִין רוּאִין וּמְדַבְרֵי הַתּוֹסְפוֹת בַּד"ה הוּוּ וְהוּ וְכוּ' שֶׁהָק' לֵהי"מ דַּא"כ לִיְהוּוּ פְּכַת אַחַת נַר' דְבַחַד סָגִי וְנַדַע דְפְלִגְתָּא דְרַבְּנֹתָא אִם בְּהַזְמַת ע"א בְּטִלָה כָּל הָעֲדוּת כְּמוֹ נִמְצָא קְרוֹב אוֹ פְּסוּל כַּמ"ש הֶרְמֵב"ן בַּח' וְנַדַע הַתּוֹס' בַּד"ה הָרִי דְבִטְל' כָּל הָעֲדוּת כְּמוֹ נִמְצָא אֶחָד מֵהֶם קְרוֹב: גַּמ' אָמַר ר"נ עֲדוּת מִיְּנֻחַת פְּשָׁרָה בַּד"מ הַקְּשׁוּ הָרַאשׁוֹנִים פְּשִׁיטָה דְכִשְׁרָה דֵּהָא קו"ל כְּרִיכ"ב דְאָמַר בַּפ' ז"ב ד"ל דְלָא בְּעִי שְׁיִרְאוּ שְׁנֵיהֶם כַּא' וְהָרִיטְב"א בַּח' תִּי רַד"ן אֲלִיבָא דְרַבְּנֹן רְסִלְגִי הֵתָם קָאָמַר דְלָא בְּעִי שְׁיִרְאוּ זֶה אֶת זֶה ע"ש וּלְפִי"ז אֲפַתִּי קֶשֶׁה בְּדַבְרֵי הָרִי"ף שֶׁהֵבִיא מִיְּמָרָא זֶה דְר'ן בְּהַלְכוֹת וְכִינּוֹן שַׁפ' כְּרִיב"ב כ"ש דְלָא בְּעִי שְׁיִרְאוּ זֶה אֶת זֶה וְנ"ל דְלַדַעַת בְּעַל הַמְּאֹר שֶׁהֵבִיא הַטּוֹר בְּסִי פ"א דְהוּדָאָה לְפָנֵי ע"א לָא שְׁמָה הוּדָאָה לָא לִישְׁבַע וְלָא לְכָל מְלִי ע"ש וּלְדַעַתוֹ ו"ל אֲפִי הוּדָה בְּפָנֵי ע"א וְאַח"כּ הוּדָה בְּפָנֵי ע"א זֶה שְׁלָא בְּפָנֵי זֶה לָא מְצִטְרִפִי שְׁהָרִי עֵיקַר הוּכְחַתוּ הוּוּ מְדַתְנֹן הֵתָם עַד שְׁיִאָמְרוּ בְּפָנֵינוּ הוּדָה לוֹ וּמִשְׁמַע נְמִי דְבְּעִי זֶה בְּפָנֵי זֶה וְכ"כ מֵהָרִימ"ט סִי ע"ב וְהָא דְאָמְדִי בַּפ' ז"ע הוּדָאָה אַחַר הוּדָאָה מְצִטְרִפִי וְשְׁכַל אֶחָד מֵהָעֲדִים אוֹמַר שְׁבָפָנֵינוּ וּבְפָנֵי ע"א הוּדָה ע"ש וַא"כ בְּהוּדָאָה אַחַר הוּדָאָה דְכָל אֶחָד לְבַדּוֹ דְלָא מְצִטְרִף וּבְעֵינֵן שְׁתַּהֲיָה הוּדָאָה בְּפָנֵי שְׁנֵיהֶם וְכ"כ הַכְּנַה"ג סִי ל"ב הַגַּה"ט אוֹת נ"ח ע"ש וְקָאָמַר ר'ן דְלָא בְּעִי שְׁיִהִי הָעֲדִים רוּאִין זַא"ז.

מִיְהוּ לִפ' ק' קוֹנְשֵׁי הַתּוֹס' אֲמַאי לָא יִלְפִי לַד"ז מִמְשַׁפֵּט אֶחָד דְמָה שְׁתִּי הַתּוֹס' מִשׁוּם דַּע"א מְחִיב וְשְׁבוּעָה לָא יִתְכֹן לַדַעַת הַמְּאֹר שְׁהָרִי ע"א בְּהוּדָאָה לָא מְחִיבּוּ שְׁבוּעָה לַדַעַתוֹ ו"ל וי"ל לְקוֹנְשֵׁי הַתּוֹס' דְלַעֲנִין זֶה דַעַדוֹת מִיְּנֻחַת לָא יִלְפִינוּ מִמְשַׁפֵּט אֶחָד דְלַרְבִּנּוֹן דְפְלִיגִי אֲרִיב"ב קָאָמַר הֵתָם דְטַעֲמִיָּהוּ מִשׁוּם דְכְּתִיב עַד בְּלִשׁוֹן יַחֲיד לוֹ דְבְּעִי שְׁנֵיהֶם פְּאָחַד וְאִי יִלְפִינוּ מִמְשַׁפֵּט א' לָא הֵוָה צְרִיף קָרָא דַעַד וּלְפ"ב נ"ל הֵתָם מֵהוּדָאָה יָדַעִי הָרִי דְגִלִי קָרָא דְלָא יִלְפִי מַד"נ לְהָאִי דִינָא דַעַדוֹת מִיְּנֻחַת בְּאֹפְן דְלַדַע' הַמְּאֹר נִיחָא שְׁפִיר מִיְּלִתָּא דַר"נ אֲפִי לְמַאי דְקִי"ל כְּרִיב"ב וְק"ק עַל הָרַבָּב"ד שְׁנַדְחַק בְּיָשׁוּב הַקוֹ הַנְּזַכְר' כַּמ"ש הָרִיטְב"א בְּשִׁמוֹ וְאִיהוּ ס"ל כַּס' בְּעַל הַמְּאֹר כַּמ"ש רִי"ו בַּס' מִיְּשָׁרִים כ"ג ח"ו בְּשִׁמוֹ וַא"כ נִיחָא שְׁפִיר הַקּוֹנְשֵׁי לַדַעַתוֹ ו"ל וּמ"מ אֲפַתִּי ק' בְּדַבְרֵי הָרִי"ף שְׁהָרִי לָא ס"ל בְּדַעַת הַמְּאֹר כַּמ"ש הַטּוֹר סִי פ"א ע"ש וְעֵינֵן בְּהָר"ן בְּהַלְכוֹת פָּאֵן בְּמַתְנִי.

שׁו"ר לְדַבְרֵי הַמְּאֹר שְׁם בַּפ' ז"ב שְׁכַתְּב בְּהִדְיָא דְדוֹקָא בְּע"א לְבַדּוֹ וְהָא דְאָמַרִי הוּדָאָה אַחַר הוּדָאָה מִצַּט' וְדַא"ל לְכָל חַד בְּהֵוָה מְנָה דְאֹנְדַאי קַמְּךָ אֹנְדַאי לִי קַמִּי פְּלַנְיָא אֲלֵמָא הוּדָאָה קַמִּי חַד סְהָדָא הוּדָאָה הִיא שְׁאֲנִי הֵתָם דְסוֹף סוֹף הַשְׁתָּא אִיפָא ב' עֲדִים ע"ש דְמַבְּנֹאָר לְהִדְיָא דְכִי הוּדָה בְּפָנֵי ע"א וְאַח"כּ הוּדָה בְּפָנֵי ע"א מְצִטְרִפִין וְהוּ"ל כְּמוֹדָה בְּפָנֵי ב' עֲדִים וּמֵהַתְּיָמָה מִמֵּהָרִימ"ט וְה' כְּנֵה"ג שְׁלָא רָאוּ דְבָרֵי הַמְּאֹר בְּמִקוּמָן וְעֵינֵן בְּרִי"ו ס' מִיְּשָׁרִים נ"ג ח"ו שְׁדַבְרֵיו צ"ע: וְרַאִיתִי לְהֶרְמֵב"ן בְּמַלְחָמוֹת שַׁכ' ע"ד וְנ"ל וְהָא הִיא אוֹקְמַתָּא דְאוּקְנ' דַּא"ל לְכָל חַד הִיא מְנָה דְאֹנְדַאי קַמְּךָ וְכוּ' אִינְדְּחִיָּא לֵה דְהֵינְנוּ הוּדָאָה אַחַר הַלְּנֹאָה וְעוֹד דְמַעֲיָקְרָא לָאו מִשׁוּם הָאִי טַעֲמָא אוֹקְמִינוּן בְּהִכִּי אֲלָא מִשׁוּם טַעֲמָא דְהַקְּשׁוּ עֲלָהּ בַּגַּמ' מ"ש הַלְּנֹאָה אַחַר הַלְּנֹאָה וְכוּ' וְלִרִיב"ב פּוֹלְהוּ מְצִטְרִפִי וְכוּ' אֲלֵמָא הוּדָאָה בְּפָנֵינוּ הֵוָה הוּדָאָה אֲבָל בְּעֵלִי סְבָרָא זֶה צְרִיכִין לְהַעֲמִידָה בְּשִׁאָמַר כָּל אֶחָד אֶחָד הֵיָה עִמִּי וְכוּ' עכ"ד.

ותמהני שדברי המאור ברור מללו דמ"ש ודא"ל ל כל אהד וכו' הוא בכלל הקושניא דניחא ליה לאקשוניי לכ"ע דאפי' למ"ד הלואה אחר הלואה למ"מ הודאה אחר הודאה פי א"ל ל כל חד מנה דאנדאי וכו' מצטרפי אלמא הודאה קמי חד סהדא מהניא ומתרץ דשאני התם דס"ס השתא איכא תרי סהדי ומבואר להדיא בכי אודי קמי חד סהדא נאח"כ אודי קמי חד סהדא מצטרפי ונדוקא בע"א לחוד הוא דס"ל דלא מהניא הודאה אכל ע"י צירוף מהניא שו"ר להש"ף סי' פ"ה סקכ"ב שפעמד ע"ז בסגנון אחר אכל דעת הרמב"ד נראה דס"ל דאפי' ע"י צירוף לא מהני והוא ממ"ש הרמב"ן בחי' בפ' תזקת ד"מ בשמו דאחר שכתב הודאה למ"מ בע"א כ' וק"ל מדאמרי הודאה אחר הודאה מהני ותי' דמייירי שאחר בפני הנה עד אחר ע"ש מוכח דגם ע"י צירוף למ"מ והדק"ל בדברי הרמב"ד ועיין למהרימ"ט חח"מ סי' ח"י ע"ש: דף ז' ע"א תוס' בד"ה אי' וכו' מפאן יש ליזהר וכו' עכ"ל נר' דהתוס' מפ' כמ"ש הרמב"ן דבעידי פירעון דבעידי הלואה פשיירין ללנה אע"ג דפסולין לערב דלא כפירש"י ומ"מ יש ליזהר גם בעידי הלואה ולכך פתב לשון יש ליזהר: בד"ה פמכחול וכו' שמחלל אינו טריפה וכו' עכ"ל לפ"ז בגמ' גם ברוצח ובערונה הומ"ל ראיתם הרוצח או הבעל שאינו טריפה וכ"כ מהדש"א נאפשר דהתוס' פאן אולי לפום חד תי' שכ' בפ"ק דחולין די"א ע"ב דתה שאין חובשין אותו עד י"ב חדש דקסבר טריפה חיה נאם פן הגמרא ניחא ליה למנקט ברוצח ובערונה מילתא דאמריא לכ"ע גם למ"ד טריפה א"ח: פתב הריטב"א דלפירש"י דבדקין אותו מי"ח טריפה ק' הא מנול ע"ש ובפ"ק דחולין שם קאמר הגמ' משום איבוד נשמה דהאי ננוליה ע"ש וי"ל דהתם ה"ק משום איבוד נשמה דרוצח ננוליה דאי אזלינן בתר רובא הנה מקטיל ונימא.

דלעולם לא אזלינן בתר רובא ושרי לנולו ואע"ג דמסברא אסור לנולו מ"מ משום איבוד נשמה נימא דגזירת הפתוב היא דשרי לנולו אכל לפום קושטא דמילתא דאזלינן בתר רובא אסור לנולו מסברא משום דכתיב ואתה לרעה פמוה: ע"ב גמ' שלא בדרף ירידתו לאתויי מאי לאו לאתויי וכו' להר"מ בפ"ו מה' רוצח דפ' ירידה שהיא צורה עליה פטור נ"ל דגריס בדרף ירידתו לאתויי מאי לאו לאתויי גם צ"ל לדעתו דל"ד לירידה דקצב שחייב אעפ"י שהיא צורה עליה דשאני הכא דהירידה גופה יש בה עליה והוי ירידה ועליה בב"א גם ניחא לדעתו ו"ל קושניא שנית שהק' התוס' בד"ה ואבע"א וכו': דף ח' ע"א תוס' בלא איבה וכו' שנתחדש .

מיער וכו' עכ"ל כ' מהרש"א וקרא שני דהוא לא שונא לו משום בבלי דעת ע"ש. נאפי' לתי' בתרא שכ' התוס' לעיל בד"ה פשיטא דע"כ בלא מתפנין מייירי מדכתיב והוא לא שונא לו וא"כ חד מהני קראי אצטריף לגופיה לאשמעין דבלא מתפנין איירי מ"מ צ"ל פדברי התוס' ומהרש"א פאן דלא שמעי' בלא מתפנין מייירי לא אצט' קרא דמבלא איבה פרט לשונא שמעי' דבלא מתפנין מייירי והתוס' לעיל דנקטו קרא דהוא לו שונא לו ל"ד: ע"ב גמ' טמא יהנה לרבות עיין במ"ש הריטב"א בחי' למ"ד טהר גברא ע"ש וצ"ל דמפ' להגמ' בריש ברכות כמ"ש התוס' שם בד"ה דילמא דלא כפירש"י שם ע"ש: דף ט' ע"א גמ' לא בידי שמים וכו'.

פתב הריטב"א אע"ג דבדין אונס שרי מ"מ לב"נ חייב בי"ש ע"ש. וי"ל דא"כ ק' מי איכא מידי דלישראל שרי ולגוי אסור דכה"ג פריף בפ' ד"מ דנ"ט ע"א ע"ש וי"ל דלישראל אסורא מיהא איכא דהא אמרי' בפ' האשה שהלה בעלה דנשאת ע"פ הוראת ב"ד חייבת בקרבן אע"ג דאונס הוא אלא דאין בו עונש מיתה בי"ש וכיין דאיכא אסורא לא פרכינן מי איכא מידי כמ"ש התוס' במ"א גבי חצי שיעור איברא די"ל מהיכא פסיקא ליה דאונס כה"ג בישראל לית ביה עונש בי"ש

הא לא נ"ל דאונס שרי אלא מקרא דולנערה לא מעשה דבר דבידי אדם משמע: תוס' בד"ה פסבור וכו' ועוד דאי בישראל וכו' דהא לעיל ממעטי' וכו' עכ"ל מק' נימא דלא מיעט קרא לעיל אלא אם הרג ישראל דלא תסגי ליה בגלות אבל הרג גר תושב סגי בגלות וי"ל דמ"ש ועוד אי בישראל וכו' ארישא דמימרא קאי בפסבור בהמה ונמצא אדם ושללו דלא נימא ברישא בהורג ונהרג ישראל מיהו מ"ש אחר כך אלא על פרחיף מיירי ששהורג וכו' לא מתניישב שפיר: בד"ה ור"ח וכו' דלעיל מיירי דאיפא בהמה ואדם לפניו וכו' עכ"ל צ"ל דשניהם בצד אחד דבשני צדדים נ"ל לעיל מפלי צדיקה ולחד תי' שכ' התוס' בקמא דכ"ו ע"ב דלעיל מיירי בנתכונן לבהמה ונמצא שיהוא אדם קשה הא נ"ל מבשגגה פרט לאומר מותר וכקושני' דהכא וי"ל דההוא תי' הוא אליבא דר"ח וס"ל כמ"ש הריטב"א בחי' דלר"ח מפ' בשגגה פרט למזיד היינו דרף עליה ולא מיירי באומר מותר ואע"ג דלר"ח אונס הוא מ"מ שפיר ממעט ליה קרא ולא פריף הגמרא לעיל אומר מותר אנוס הוא אלא אלישנא דברייתא דקרי ליה מזיד כדפירש"י שם וכדמוכח מדברי התוספות בדפיבור זה: גמ' פותי ונמצא גר תושב וכו' היינו גוי ממש ולא פכתי האמור לעיל ישראל גולה ע"י פותי: ע"ב פירש"י בד"ה ויש שווא וכו' לפי שחשוד הוא על כך עכ"ל משמע דאי לאו דחשוד ולא הוי אלא ס' גולה ויש להוכיח מפאן מה שנסתפק ה' בתי פהונה בלשונות הרמב"ם בה' רוצח אי ספיקא דגלות לקולא כמו ס' נפשות או לא ע"ש.

מיהו י"ל דש"ה דס' אי סגי בגלות או מחייב יותר מגלות ולא נסתפק הרב אלא בס' פטור או חייב א"נ י"ל דהכא אי לאו טעמא דחשוד הו"א דבנדאי שלא להעת הוא דלא חשידי ישראל בכף: דף י' ע"ב תוס' בד"ה וקא תניא וכו' וא"ת ואמאי לא מייתי וכו' עכ"ל משמע להו דמאי דמשני אין וקא תניא וכו' מדריב"י מייתי ולא מדריב"י נמי דס"ל מעצמן הן גולין דמדקתני מוסרין לו ת"ח ומדמוסרין לו ב"ד ט"כ דמדינא גולין ולא מעצמן ועיין להריטב"א בחי' ולפ"ז ע"כ סתם מתני' דקתני מוסרין לו וכו' כריב"י היא ובזה ניחא שפ' הרמב"ם כריב"י אע"ג דקי"ל הלכה כר' מחבירו: בד"ה חד וכו' תימה דהא תנן בסוטה וכו' עכ"ל י"ל בזה דהא מילתא תליא בפלוגתא דאי בעי קרא פדכתי' כמ"ש הריטב"א ופלוגתא דתנאי היא פדאיתא בפ' נגמר הדין דמ"ה ע"ש: דף י"א ע"ב גמ' ליהדר בהנהך בדליכ'.

הר"מ בפ"ז מה' רוצח במיתת א' מהם חוזר וכו' הוש"ל משום דס' נפשות להקל ע"ש ומפאן מוכח רה גלות להקל וה' בתי פהונה הבאתי דבריו לעיל נסתפק בזה וק"ק על המש"ל שלא קבע דבריו אדין הקודם שכ' הר"מ אחד מארבעתן במ"ש מהרש"ל ומהרש"א בדברי רש"י עיין להתוס' ר"פ ב' נזירים ע"ש: גמ' ח"א מתה פהונה וח"א בטלה הר"מ בפ"ז מה' רוצח פ' כמ"ד בטלה וכו' מרן בכ"מ דפ' כמ"ד בטלה משום דטעמיה משום דקרא דברך ה' חילו ואגמ' דקדושין מייתי האי קרא ע"ש והוא תימה דגם מ"ד מתה ע"כ אצט' להאי קרא לאכשורי עבודתו אפי' אחר שנודע שיהוא בן גרושה ועבד וכמ"ש הר"מ גופיה בפ"ו מה' ביאת מקדש דין יו"ד ע"ש אלא דבהא פליגי דלמ"ד מתה ס"ל דלא אצט' קרא אלא לעבד אחר שנודע ומ"ר בטלה ס"ל דאצטרף קרא גם לקודם שנודע ובשוב רברי הר"מ דה' ביאת מקדש עם הגמ' דקדושין בפלוגתא דר"ט ורע"ק עיין להשע"ה ומהר"א לופלין בתשו' סי' ל"ז הקשה על הר"מ דכ' כמ"ד בטלה דזהו דוקא למ"ד מקרא דפועל ידיו תרצה די"ל דוקא בעבודה אבל להנהך דרשות דקדושין לא שניא ע"ש ואין נר' פן מהירוש' בפ"ח דתרומות שהביאו שם טעמא דובאת אל הפהן אשר יהיה בימים ההם וקרא דפועל ידיו תרצה ואח"כ פועל ברוצח אי בטלה משמע דלכולהו אמוראי פועל וקרא שם גופיה הביא הירוש' הלזו ונר' דהר"מ סמך אפוגיא דפסחים דע"ב ע"ב דמתבאר שם דטעמא דר"י משום

דְּטַעַה בַּד"מ אוּ מְשׁוּם דְּמִנְהָה בְּהוּל וְלֹא מְשׁוּם כְּהוּנָה וְע"פ דְּאִזְלָא הֵךְ סוּגְיָא כַּמ"ד בְּטָלָה: גַּמ' נִגְמַר דִּינוּ וְנַעֲשֶׂה פְּהוּ בִּן גְּרוּשָׁה וְכוּ' הָא דְלֹא נִקְטַהּ הַאי פְּלוּגְתָּא בְּרוּצָח שְׁגָלָה כְּבָר וְאַחַר כֵּךְ נַעֲשֶׂה פְּהוּ בִּן גְּרוּשָׁה רְבוּתָא אֲשִׁמוּעִי לְמ"ד בְּטָלָה אֲפִי עֲדִינִן לֹא גְלָה גּוּלָה וְאִי הָוֵה נִקְיֵט לָהּ בְּגָלָה כְּבָר הוּ' א' דְלָמ"ד בְּטָלָה ס"ל דְסָפִיקָא הוּא אִי ר' יְהוֹשֻׁעַ מוֹדָה בְּהָא וּמַס' לֹא יִצָּא מִן הַגְּלוּת אֲבָל אִם לֹא גְלָה לֹא יִגְלָה מַס' קַמ"ל דְּוַדַּאי הוּא וְלֹא ס' א"נ קַמ"ל דְּגַם סָפִיקוּ לְהַחְמִיר שְׁיִגְלָה וְעֵינִן לְהַרְיֵטָב"א בַּמ"ש בְּדַבְרֵי רַש"י שְׁנַרְאָה דְלֹא גְרִיס בַּגַּמ' נִגְמַר דִּינוּ וְכוּ' ע"ש: דָּף י"א ע"א גַּמ' כְּמֵאן לֹא כְרִיה"ג וְכוּ' הוּ' מ' לְאוּקְמָה לְמִילְתֵּיהּ דְרַב בְּשִׁינְאָה בְּשׁוּגְג וְכַבְרֵי יִתָּא דְלִקְמָן דַּס"ל דְּבָרָה תוֹרָה כַּלֵּב"א וְכוּ' כַּהֲנֵה"ג בְּלִשׁוֹנוֹת הַר"מ לְדַעַת הַר"מ ע"ש: תוּס' בַּד"ה אֵילָן וְכוּ' אֲוִיר יְרוּשָׁלַם וְכוּ' עכ"ל: עֵינִן לְמַהֲרָש"א וְלַהֲמַש"ל בְּפָרְק י"א מַה' שְׁגָגוֹת: ע"ב גַּמ' בְּאֵילָן אַחַר נוֹפוּ פִירֵש"י דְּהַשְׁתָּא לִיתֵיהּ לְתִי קַמָּא וְנַר' שְׁמָה שְׁהוּכְרַח לִפ' כֵּן הוּא דְמִדְקַתְנִי בְּבַרְיֵיתָא בְּעָרֵי מְקַלְט הֵלֶךְ אַחַר הַנוֹף מִשְׁמַע דְּרַבְּנָן פְּלִיגֵי דְאִי ל"פ לֹא הוּ' לְמִינְקַט אֱלָא בִירוּשָׁלַם וְכַמ"ש הַתוּס' בְּסִמּוּף וּלְפּוּם תִּי קַמָּא בְּעָרֵי מְקַלְט לַכ"ע הֵלֶךְ אַחַר הַנוֹף דְּבָדִיד' תְּלִיָּא רַחֲמָנָ' וְא"צ לַמ"ש מְהַרְש"א: גַּמ' וְשִׁמְתִי לָהּ בְּחֵיף ק' לְעֵיל ד"י ע"א דְקָאֵמַר אוֹהֵב כְּסָף וְכוּ' זֶה מִשָּׁה שְׁהִיָּה יוֹדַע וְכוּ' וְאָמַר מְצוּהָ הַבָּאָה לְיָדִי אֲקִימִינָהּ הָא לֹא מְשׁוּם הָכִי הוּא אֱלָא מְשׁוּם דְּכַבְרֵי אַמ"ל הַקַּב"ה וְשִׁמְתִי לָהּ בְּחֵיף וִי"ל דְּבִאוּתָהּ שְׁעָה עֲדִינִן לֹא הִיָּה יוֹדַע שְׁלֹא יִכְנַס לְאַרְצָא וְא"כ אֲפֻשֶׁר דַּמ"ש לוֹ וְשִׁמְתִי לָהּ בְּחֵיף הֵינִי דְכְשִׁיכְנַס לְאַרְצָא שְׁהוּא זְמַן הַקְּלִיטָה מְפָרִישָׁם וְאִפ"ה אֲמַר מְצוּהָ הַבָּאָה לְיָדִי אֲקִימִינָ' עַכְשָׁיו אַעֲפ"י שְׁאִין קוֹלְטוֹת עַד שְׁנַבְחָרוּ ג' שְׁבַא"י: דָּף י"ג ע"א מַתְנִי אֲלִמְנָה וְגְרוּשָׁה חֲזִיב וְכוּ' פִירֵש"י נִתְאַלְמְנָה מֵאִישׁ אַחַר וְכוּ' הֵינִי מְשׁוּם דְאִי הוּא עֲצָמוּ גִירְשָׁה וְהַחְזִירָה וְאַח"כ נִתְאַלְמְנָה מִמְּנֹה הָא קִי"ל רַאֲזִין אִיסוּר חַע"א וְאַלְמְנָה אֲגְרוּשָׁה לֹא מוֹסִיף וְלֹא כּוֹלֵל מִיהוּ ק' בְּגְרוּשָׁה וְחִלּוּצָה שְׁפִירֵש"י מְשׁוּם דְּאִתָּא מְרִיבּוּיָא ת"ל דְאִין אִיסוּר חַע"א וִי"ל דְאִי מַהֲאִי טַעֲמָא דְאִין אִיסוּר חַע"א הוּא הוּל"ל גְרוּשָׁה וְאַלְמְנָה אֱלָא ע"כ דְמַתְנִיתִין אֲשִׁמוּעִין דְאֲפִי לְמ"ד אַחַע"א בְּגְרוּשָׁה וְחִלּוּצָה א"ח אֱלָא א' מִטַעֲמָא דְאִתָּא מְרִיבּוּיָא וּמַתְנִי לֹא תִנּוּ אֱלָא מִיָּלִי דְאִתּוּ לַכ"ע דְהֵינִי אֲלִמְנָה וְגְרוּשָׁה וְחִלּוּצָה וְלִשְׁי' הַתוּס' דְמִדְרַבְּנָן הִיא וּמִיָּרֵי בְּגְרוּשָׁה שְׁהִיא חִלּוּצָה ק' וּמֵאִי פְרִיף בְּקַדוּשִׁין דַּע"ח וְחִלּוּצָה דְרַבְּנָן וְהַתְנָיָא וְכוּ' נִימָא לְעוֹלָם מְדַאוּרֵי יִתָּא וּמֵאִי דְקַתְנִי א"ח אֱלָא א' מְשׁוּם דְאִתָּא מְרִיבּוּיָא דְהָא לֹא הַכְחִישׁוּ בְּהָא מִקְלָתָא שְׁכ' רַש"י דְכִינּוּ דְאִתִּי מְרִיבּוּיָא ל"מ ב' וִי"ל דְלֹא כ' הַתוּסְפּוֹת דְמִיָּרֵי בְּגְרוּשָׁה שְׁהִיא חִלּוּצָה אֱלָא לְמַסְקָנָא אֲבָל לַס"ד ע"כ מִיָּרֵי בַב' גּוֹפִים דְאִי בְּגוּף א' הָא אַחַע"א וְהוּ' לְמַתְנִי גְרוּשָׁה וְאַלְמְנָה כ' מְהַרְש"ל בְּדַעַת רַש"י דְקָרָא אֲסַמְכָת' בְּעֵלְמָא וְלֹא הָוִי אֱלָא מְדַרְבְּנָן כְּדִיתָא בִּיבְמוֹת ע"ש וְטַפִּי הוּל"ל מַגַּמ' דְקִירוּשִׁין שְׁהִבִּיא רַש"י: מַתְנִי פִיגּוּל וְנוֹתֵר וְטַמָּא פִירֵש"י פִיגּוּל מְשׁוּם דְכָל שְׁבַקְדָּשׁ פָּסוּל וְטַמָּא מוֹהֲבָשָׁר אֲשֶׁר יָגַע וְכוּ' וְהֵינִי מְשׁוּם דְטַמָּא לֹא פָּסוּל הוּא וְעֵינִן בַּגַּמ' בְּפָסְחִים דַּכ"ד דְאָמְרִי אִתָּא ק"ו מִמְעַשֶׁר וְדוּק וְעֵינִן בַּתוּסְפּוֹת בַּמ"ש בְּטַעֲמָא דְבְנוֹתֵר וּפִיגּוּל לֹא הָוּוּ לֹא שְׁכַפְלָלוּ ע"ש: מַתְנִי נְבִילוֹת וְטַרְיָפוֹת בְּהָא קַמ"ל דְלִקִי לְאַפּוֹקִי מְמ"ד בְּיוֹמָא דָּף דְנְבִילָה הָוִי לֹא שְׁנִיתַק לַעֲשֶׂה: ע"ב גַּמ' נִגְמַר מְעִינִי מְלַעֲינִיָּה כ' הַרְיֵטָב"א אַע"ג דְמְעִינִי אַצַּט' לְהוֹרָאתָ ב"ד מ"מ מוֹפְנָה הִיא מְצַד א' דְלַעֲינִיָּה ע"ש וְאִין לְהַקְשׁוּ' א"כ הִכִּי קָאֵמַר בְּתֵר הָכִי נִגְמַר מְעִינִי מְלַעֲינִי הָא לַעֲינִי אַצְטְרִיף לַג"ש דְלַעֲינִי מְלַעֲינִיָּה וְא"כ לַגְבִּי ג"ש דְמְעִינִי מְלַעֲינִי אֵינָה מוֹפְנָה דִי"ל דְכִינּוּ דְהֵאִי ג"ש וְהֵאִי ג"ש הָוִי מוֹפְנָה וְדוּקָא הִיכָא דְאַצְט' לְדַרְשָׁא דְלֹא ג"ש הוּא דְהָוִי אֵינָה מוֹפְנָה: גַּמ' רַבָּא אָמַר הַתְרוּ בֵּיהּ לְקַטְלָא כ"ע ל"פ וְכוּ' מ"ש מְהַרְש"א דְכָרַת א"צ הַתְרָאָה כְּדִיתָא בְּסִמּוּף לִיתָא דְאַזְהָרָה לְחוּד וְהַתְרָאָה לְחוּד וּמ"מ קוּשְׁטָא הוּא דְכָרַת א"צ הַתְרָאָה דְכּוֹלֵי הַגַּמ' אָמְרִי מְזִיד בְּלֹא הַתְרָאָה בְּכָרַת וְלִקְוֹשְׁתּוּ י"ל דְרַבָּא

ס"ל נמי ברשעה המסורה לב"ד הכתוב מדבר פדלעיל ולא אתא לאפלוגי אלא אהא דאמר' לעיל דלרי"ש מת ולוקה נרבא ס"ל דלכ"ע אינו מת ולוקה: דף י"ד ע"א תוס' בד"ה ואידך וכו' ונר' דלהאי שינוי'א וכו' סבר ר"י עמ"ה וכו' עכ"ל והיינו דאיכא בין תרי שינויי דמשני שם דלשינוי'א קמא סבר ר"י עמ"ה אפי' היכא דליכא למילף עונש מאזקה וילשינוי'א בתרא דוקא היכא דאיכא למילף עונש מאזקה הוא דסבר ר"י עמ"ה ועיין למהרש"א ומ"מ קושיותם נראה דל"ג בגמרא שם שהוא שינוי'א קמא פלל: ע"ב בד"ה ההוא וכו' דלקדשים נ"ל מג"ש וכו' עכ"ל ר"ל דאי בקדשים מיירי למ"ל ג"ש ת"ל מקרא דבכל קדש לא תגע דאפי' אכילה ת"ל מהתם דאיתקש קדש למקדש דליכא מאן דפליג בהאי היקישא מדפריה הגמ' ר"י מ"ט לא אמר כר"ל ואי איתא נימא משום דל"ל היקישא אלא ע"כ מדאצט' ג"ש שפעיל דקרא בתרומה וכיון דבתרומה מיירי ליכא לאקושי למקדש דהאי פרת והאי מיתה ב"ש ולכך אצט' קרא דאישי איש מזרע אהרן לאכיל' תרומה ול"ק מ"ש מהרש"א ועי"ל דכוננתם פיון דאיכא ג"ש אין ג"ש למחצה ויילפי' נמי מה מקדש לאו בגיעה מיירי אף קדש לאו בגיעה מיירי וכדי לקיים הג"ש לכולה מילתא ולא לתצאין מוקמי' .

קרא בתרומה: דף ט"ו ע"א תוס' בד"ה אם פהו וכו' נדחי ל"ת ועשה שאינו שנה בפל וכו' והא דאמר' ביבמות דכ"א ע"ב מן הנישואין כ"ע ל"פ דאין עשה דוחה ל"ת ועשה אעפ"י דאינם שוין בכל שאני התם דאפשר בחליצה ומפל מקום מיחלפא שי' ממ"ש במצינא ד"ל: בא"ד דאי אמרא לא בעינא וכו' עכ"ל והא דאמר' בר"פ שה"ע בעדים ד"ה בעמידה ופריה מעובדא דת"ח אע"ג דאי אמר החכם לא בעינא ליתיה עשה אע"ג דכבודו מחול מ"מ כי מכבודו מצנה עביד אע"ג דמחל וכיוצא לזה כ' הרדב"ז ח"ב סי' : פירש"י בד"ה הניחא וכו' אלא א"כ מדירה ממנו נדר שאין לו הפרה וכו' עכ"ל וק' דגמ' לקמן מפיק דלא מ"ל ביטלו באונס דאפי' נדר ע"ד רבים לר"מ יש לו הפרה.

וי"ל דדבריו אלה הם למ"ד נדר שהנדר ברבים אין לו הפרה אפילו לד"מ דדוקא נדר ע"ד רבים דלר"מ דעת רבים מספקת להתיר אבל נדר ברבים למ"ד אין לו הפרה אפילו לר"מ אין לו הפרה כמ"ש הפו' וסובר דהגמ' בשמעתין ע"כ כמ"ד נדר ברבים אין לו הפרה מדקאמר הניחא למ"ד ביטלו וכו' משמע דמ"ל ביטלו באונס והריטב"א נרגש מזה בגמ' ע"ש מ"ש וליישוב זה ס"ל לרש"י דסוגיא דשמעתין אזלא כמ"ד נדר ברבים אין לו הפרה: ע"ב תוס' בד"ה עידי וכו' ודוחק הוא האי תי' וכו' עכ"ל ר"ל פיון דמאי דקאמר פתיב' ותנינא הוא משום דס"ל ביטלו ולא ביטלו א"כ המקשה דפריה הניחא ולא ס"ד דר"י ס"ל ביטלו ולא ביטלו אמאי לא פריה אלא למ"ד פל ימיו בעמנד ונהזור ואמאי לא פריה אעיקרא דמילתא דקאמר פתיב' ותנינא ומ"ט הדר ביה ולכן פ"י התוס' דקושטא הוא דפריה אעיקרא דמילתא דכתיבה ותנינא דלא כפירש"י וא"צ למ"ש מהרש"א : דף ט"ז ע"א גמ' דמדירה ע"ד רבים.

מק' לדעת ר"ת בגיטין בפרק השולח דבעינן רבים מפני שיש הא מצו הרבים ההם להתיר לו וא"כ ל"מ ביטלו ונראה דל"ק דלס"ד דהשתא דאפילו לדבר מצנה אין לו התרה אעפ"י דדעת רבים מספקת להתיר לד"מ א"כ אפי' יתירו לו רבים ל"מ ונהא דקי"ל דמצו רבים להתיר לו אינו אלא למסקנא דלד"מ יש לו התרה דחד טעמא הוא: גמ' אי דקטלא קי"ל בדרבא מנייה ואע"ג דרי"ש ס"ל לעיל דמיתה ומלקות מת ולוקה דלאו ב' רשעיות הם מ"מ דחיקא מילתא לאוקומי מתניתין

דְּזָה הַפְּלֵל פְּרִי"ש פִּינּוֹן דְּסַתֵּם לִן תַּנָּא בְּרִישׁ פְּרָקִין דְּלֵא פְּרִי"ש פְּדֵאמְרִי לְעֵיל: ע"ב גמ' אָמַר רב אַכְל טַבֵּל שָׁל מַע"ב לִוְקָה.

עֵינּוֹן לְהַכ"מ בַּפ"י מַה' מ"א דִּין ד' שְׁפַתְב דְּמַדְבְּרִי רַב אֵין הֶכְרַח דְּאֵין בּוֹ מִיתָה ע"ש וּתְמַהְנִי דַּאֲפִי הַנְּשַׁרְפִין דַּפ"ג ע"ב ס"ל לְרַב זָר שְׁאֲכַל תְּרוּמָה אֵינוֹ בְּמִיתָה וְשֵׁם בַּע"א נ"ל דְּטַבֵּל בְּמִיתָה מַג"ש מְתָרוּמָה וְכִינּוֹן דְּרַב ס"ל תְּרוּמָה גּוּפָה אֵינָה בְּמִיתָה א"כ ע"כ דַּס"ל לְרַב דְּטַבֵּל אֵינוֹ בְּמִיתָה אֲפִי הַטִּיבּוֹל לְתָרוּמָה גְּדוּלָה וְעֵינּוֹן לְהַתּוֹס' בִּיבְמוֹת דָּף פ"ו ע"א וְאִם כֵּן שְׁפִיר נִקְט רַב לִוְקָה: פִּירֵשׁ"י בַּד"ה צִירְעָה וְכו' אָבֵל לֹא תִשְׁקָצוּ וְכו' לֹא בְּשַׂרְךָ פְּתִיב וְכו' עכ"ל תְּמַהְנִי דְּבַמְעֵילָה דַּט"ז ע"ב מְבֹאָר לְהַדְיָא דְקָרָא בְּשַׂרְצֵי פְּתִיב ע"ש וְעֵינּוֹן לְהַתּוֹס' בַּפ' כ"ש דַּכ"ד ע"ב ע"ש: תּוֹס' בַּד"ה רִיָּסָק וְכו' וִי"ל דְּהִקָּא אֲתֵיָא כַּמ"ד וְכו' עכ"ל עֵינּוֹן לְמַהְרָשׁ"ל וּמַהְרָשׁ"א בְּחֻלְיִין ד"ק ע"ב וְע"ש בְּחִידוּשֵׁי: דָּף י"ז ע"א גמ' רש"א כ"ש לְמַפּוֹת וְכו'.

כ' הַרִיטְבָא בְּחִידוּשֵׁי דְטַעֲמָא הוּא פִּינּוֹן דְּאֲכִלְיָה בְּמִזִּיד אַחְשָׁבִיָה לְאֲכִילְתּוֹ וּלְפ"ד לַר"ש כ"ש בְּכַרְת וּל"ד לְמַפּוֹת וְכו' כ' ה' הַלְכוֹת יו"ט דָּף ונ"ל לְהוֹכִיחַ פֶּן מַגְמ' בְּכַרְיִתוֹת דַּכ"ב ע"א דְּפָרִיף אַרְב דְּאָמַר בְּדָם לֵב בְּהֵמָה חֲזִיב פֶּרֶת מְבַרְיָתָא דְקַתְנִי בַל"ת וְכו' הַתּוֹס' דַּל"מ לְאִוְקָמָה בְּעוּף מְדַקְתְּנִי בַל"ת ע"ש וּמַאי פְּרִיף נּוֹקְמָה בְּעוּף וְכו' ר"ש אֵלָא ע"כ דַּלְר"ש אֲפִילוּ פֶּרֶת מְחִיב וְאֲפִיל' לַמ"ש רַש"י דַּהַל"מ הִיא י"ל דְּכָף נְאֻמָּה הַהִלְכָה דְּאֲפִיל' פֶּרֶת מְחִיב וְלֹא לְמַפּוֹת בְּלַבָּד: ע"ב פִּירֵשׁ"י בַּד"ה אֲפִיל' וְכו' דְּהָא ר"י וְכו' וְגַבִּי אֲזַהְרָה אֵיפָא קָרָא יַתִּירָא עכ"ל דְּבַרְיוֹ תְּמוּהִים דְּבַגְמ' לְעֵיל לֹא מְשַׁנֵּי אֵלָא רִיה"צ גְּמַר עוֹנֵשׁ מְאֻזְהָרָה וְאֲפִיל' לַמ"ש הַתּוֹס' שֵׁם דַּפִּי הַגַּמ' הוּא דְּהִיכָא דְּאֵיפָא לְמִיגְמַר עוֹנֵשׁ מְאֻזְהָרָה עוֹנֵשִׁין מ"ה מ"מ אֲצַטְרִיף לְמַכְתַּב גַּבִּי אֲזַהְרָה דַּאֲל"ה אֵין עַמ"ה וּמַנ"ל דְּמוֹדָה ר"י דְּאֵין מְזַהֲרִין וְדוֹחֵק לִוְמַר דְּהַגְמ' פֶּאֶן פְּרִיף לְפּוּם שְׁיִנּוּיָא קַמָּא דְּמְשַׁנֵּי בְּכַרְיִתוֹת ר"י ס"ל עַמ"ה פִּינּוֹן דְּבַגְמ' בְּמַכִּילְתִּין לֹא מְשַׁנֵּי הֵכִי: בַּד"ה וְהָאֵנּוּ וְכו' וְקַתְנִי בִּיפּוּרִים וְק"ק וְכו' עכ"ל תִּימָה דְּבִיפּוּרִים וְק"ק לֹא אֲתוּ בַק"ו אֵלָא בַא"ע וְשְׁפִיר לְקִי וְלֹא הו"ל לְפָרֵשׁ אֵלָא דְּפָרִיף הַגְמָרָא מְדַקְתְּנִי הַקָּדָשׁ חוּץ לְחוּמָה וְאֵין לוֹ דַּס"ל כְּשֵׁיטָה רַאשׁוּנָה שַׁכ' הַתּוֹס' דְּמַדְבְּרִי בַּד"ה אִסּוּרָא לֹא מְשַׁמַּע כֵּן וִי"מ דְּבַרְיִ רַש"י דְּכִינּוֹן דְּמַאי דְּאֵין מְזַהֲרִין מ"ה מְשׁוּם דְּשַׁמָּא יֵשׁ שׁוּם פִּירְכָא בַק"ו א"כ גַּם מַאי דְּדַרְשִׁי בַא"ע אֵינוֹ לִוְקָה דְּשַׁמָּא אֵיפָא פִּירְכָא בַק"ו וְקָרָא לְחוּץ לְחוּמָה אֲתִי וְשְׁפִיר פְּרִיף וְעוֹד מְתַרְצִים דְּהִכִּי פְּרִיף פִּינּוֹן דְּאִסּוּרָא הוּא דִּילְפִי מַק"ו נּוֹקְמִיָה לְקָרָא לְחוּץ לְחוּמ' וְלִלְקוֹת וְצ"ל דְּאֵינוֹ לִוְקָה דְּהוּי לֹא שְׁבַכְלָלוֹת אִם כֵּן מַאי דְּדַרְשִׁינּוּ בַא"ע אֵינוֹ לִוְקָה דְּלֹא שְׁבַכְלָלוֹת הוּא וְשְׁפִיר פְּרִיף: וְדַע דְּמַסְנְגִיָּא דְּשַׁמְעִתִּין ק"ל עַמ"ש הַלַּח"מ בַּפ"ט מַה' מ"א דְּכָל דְּבַר הַנְּלַמֵּד בַּא"ע לֹא לְקִי עֲלִיָה ע"ש דְּהַרִי כֵּל הַנִּי שְׁנַלְמְדוּ בַא"ע תַּנּוּן בְּהוּ דְּלְקִי וִי"ל דְּהִקָּא פִּינּוֹן דַּבְּלֵא"ה אֵיפָא עֲשֵׂה בְּכָל א' כַּדְפִירֵשׁ"י דְּמִי לַבב"ח שַׁכ' הַלַּח"מ פִּינּוֹן דְּאֵיפָא ק"ו וְקָרָא לְקִי ה"נ פִּינּוֹן דְּאֵיפָא עֲשֵׂה לְקִי אַעֲפ"י שְׁנַלְמַד הִלָּאוּ בַא"ע: תּוֹס' בַּד"ה אִסּוּרָא וְכו' וְק"ט דַּמַּנ"ל וְכו' דְּהָא אֲזַהְרָה דְּבִיפּוּרִים וְכו' עכ"ל ר"ל בְּמַסְקָנָא דְקָרָא דְּמַהְדַּר וּפְרוּשֵׁי בִּיפּוּרִים לֹא אֲתִי אֵלָא לְמַלְקוֹת דְּעַר שְׁלֵא קָרָא עֲלֵיהֶם וְלֹא אֲתִי לְשׁוּם אִסּוּרָא דְּהָא אִסּוּרָא דְּעַד שְׁלֵא קָרָא מְקָרָא קַמָּא נְפָקָא וְאִסּוּרָא דְּחוּץ לְחוּמָה מַק"ו דְּמַעְשֵׁר וְכֵן תּוֹדָה וְשְׁלָמִים דְּקָרָא בַתֵּר' וְה"ה דַּהו"מ לְאִוְכוּחֵי גַם מְבַכּוֹר וְאֵינָף דְּקָרָא בְּתָרָא דְּכוּלְהוּ לֹא אֲתוּ אֵלָא לְמַלְקוֹת לְחוּד וְכִינּוֹן דְּאֲשַׁפְחוּן בְּקָרָא בְּתָרָא דְּלֹא אֲתִי אֵלָא לְמַלְקוֹת נִימָא נְמִי בְּקָרָא קַמָּא דְּלֹא אֲתִי דְּבַכּוֹר וְאֵינָף אֵלָא לְמַלְקוֹת דְּלַפְנֵי זְרִיקָה אָבֵל מְתוּדָה וְשְׁלָמִים י"ל דַּאֲה"נ דְּקָרָא קַמָּא לֹא אֲתִי אֵלָא לְמַלְקוֹת דְּחוּץ לְחוּמָה וּמַלְקוֹת דְּלַפְנֵי זְרִיקָה מְקָרָא בְּתָרָא נְפָקָא: דָּף י"ח ע"א בַּא"ד וּפְיָרְכ' דְּוִדָּאֵי גַבִּי חֲטָאת וְכו' עכ"ל הַק' מְהַרְשֵׁ"א מַאי פְּרִיף וְלִילְקִי מְשׁוּם בְּשַׁר בְּשַׁדָּה אֵימָא דְּרַבָּא מִיָּרִי בְּלֵא נְכַסּוּ לְפָנִים אֵלָא שְׁבָאוּ מְחוּץ ע"ש.

ואין לתרץ דא"כ ל"מ משום חוץ לחומה פנין דמעשר ילפי' ומעשר בעי' שראה פני הבית דהא י"ל בלא נכנסו לעזרה מיירי רבא אלא שראו פני החומה דירושלם דמעשר בראיית פני חומת ירוש' סגי לכ"נ עיקר פמו שתי' מהרש"א: ע"ב גמ' אלא רבא מהאי קרא קאמר ר"ל מהאי קרא דלא תוכל לאכול בשעריה מיירי רבא וילעולם לוקה משום לאוי אחרוני ולפ"ז מתרצא נמי מאי דפריה לעיל ולילקי משום דכל זר וילעולם לאו דזרות שנייה אפי' במידי דלא תזי לפנהיגם פגון עולה ואימורין ול"ד לחטאת ואשם קודם זריקה דבסמוך ובזה מתורץ מה שהק' התוס' במנחות דע"ד ע"א בד"ה לאו וכו' מסוגיניא דשמעתין ע"ש: תוס' בד"ה ומאן וכו' דראב"י ס"ל הכי דתרי קראי מיירי בתנופה וכו' עכ"ל ר"ל ג"ש וקרא דונהנתו אבל קרא דונהניחו הנחה ממש ולכך מצנה בהנחה אלא דלא מעפבא ודלא כפירש"י דמפיק תרי תנופה מונהניחו ונהנתו והא דמשמ' ליה להגמ' דר"י פליג אראב"י היינו מדלא הזכיר ר"י הג"ש ועיין למהר"ם לובלין: דף י"ט ע"א תוס' בד"ה ואי וכו' וק' דהא מוכח בפ' ק"ק וכו' עכ"ל ר"ל ונוקמה הכא דקס' קדשה ובלא נבנה המזבח דכיון דמשום אכילה לבד הוא דהא כפר נזרק דמו קודם שחרב דמי ליה מעשר שפיר ואינו ענין למ"ש התוס' בדיבור הקודם: בא"ד לא יהא מתאפל פלל בירושלים בלא פדיון וכו' עכ"ל בהנפירש קודם שחרב מיירי דאי אח"כ נאכל בכל ערי ישראל כמ"ש קודם לזה ולפ"ז מ"ש אח"כ ואין לתמוה וכו' ק' להולמו דהא בהנפירש מקודם מיירי וצ"ל דחיסור לשון יש בדבריהם וכצ"ל הנפירש אח"כ אמאי יעלהו לירושלים הא נאכל בכל ערי ישראל וע"ז הוא שכתבו ואין לתמוה וכו': דף ד' ע"א פירש"י בד"ה חייב וכו' וגמגום פדאמרינו לקמן וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א דבפאתי הראש א"צ למדרש פנין דב' הם ויכול לעשות בב' ידים ע"ש ק' דבפאתי הגזון דקתני חייב חמש אמאי לא הוצרכו לדרוש: ע"ב תוס' בד"ה ל"צ וכו' וא"ת לוקמ' בזאח"ז וכו' ובה' מקומות רחוקים וכו' עכ"ל הכי משמע להו דאפילו בזאח"ז בעי' ה' מקומות רחוקים דכיון דבעלמא כה"ג לא מחייב והכא דוקא דגלי קרא דיינו דנוקי לקרא במסתפר בה' מקומות רחוקים : גמ' ר"א אמר במסייע וד"ה אין זה ענין למ"ש בפ' המצניע דצ"ג מסייע אין בו ממש דהכא שאני דכתיב לא תקיפו ונהנהר גם הנקיף אלא דאינו לוקה משום שאין בו מעשה וכיון דמסייע הוי מעשה אבל התם עיקר האיסור אינו אלא משום מסייע ומסייע אין בו ממש ובמ"א פתבתי בזה באנרף: דף כ"א ע"ב מתני' אף הלוּבש פלאים וכו' ה"ה דהומ"ל נמי לובש שמלת אשה דלוקה כמ"ש בב"י סי' קפ"ב ע"ש: פירש"י בד"ה אי לאו וכו' וכן בשביעית משום חורש וכו' עכ"ל ולמ"ד חורש בשביעית אינו לוקה ס"ל דמחפה משום זורע כר' ינאי ובמה שלא כ' רש"י כמ"ד לוקה אינו מן הקוש' ועיין למהרש"א: תוס' בד"ה החורש וכו' ונתמור קב"ה וכו' עכ"ל ומה שלא פ' בשור עולה ומחייב ב' אשור משום לא תעבוד ומשום מעילה ונתמור חולין משום לישנ' דהו מוקדשין משמע דתרונייהו קדשים ועמ"ש רש"ל ומהרש"א בפסחים: בא"ד דבגמ' קאמר מידי דאיתיה בשאלה וכו' עכ"ל י"ל בזה דבבב"ה מיירי בבא לידי הגזפר דליתיה בשאלה אבל ק"מ לא תליין בבא ליד הגזפר ובמ"א פתבתי בזה: דף כ"ב ע"א גמ' ונהרי הקדש וכו' כ' הריטב"א בחי' דהומ"ל בבא ליד הגזפר ע"ש וק' הא קודם דבא ליד הגזפר איתיה בשאלה ונדמא לנזיר שיהדירו אביו דאפי' מת אביו חשיב איתיה בשאלה פנין דקודם שמת אביו פר שאלה כמ"ש הריטב"א גופיה בסמוך וה"נ בהקדש אע"ג דהשתא דאתא ליד הגזפר ליתיה בשאלה מ"מ חשיב איתיה בשאלה וצ"ל דמ"ש דהומ"ל בבא ליד הגזפר היינו שמקודם הנה ביד הגזפר והקדשו בשעה שהוא ביד הגזפר דלא הנה בתורת שאלה מעולם ומ"מ למדנו מדבריו דאפילו בק"מ שבא ליד הגזפר סגי אבל מדברי התוספות בכריתות דף י"ג ע"ב מבואר דבב"מ איתיה בשאלה עד

שנשחט ונזרק דמו עינין שם: פירש"י בד"ה מגו וכו' מוסיף דומיא דא"א ונעשית חמותו וכו' עכ"ל צ"ל דט"ס נפל בדבריו דהא אשת איש ונעשית חמותו איסור פולל הוא דהוי דלא ניתוסף איסור על החתיכה וחמותו ונעשית אשת איש איסור מוסיף כמ"ש בסנהדרין דף א' וכריתות די"ד ע"ב ע"ש וע"ש בחדושי': ע"ב גמ' והא לא קתיילה שבועה.

ק"ל הא קרא דלקרע גפי קרפן פתיב אבל לבל יחל חנייל כמו לאו והו דדוקא לקרפן פדאימא בפ"ג דשבועות דכ"ד ע"ב לא הנחתי למלקות וכן מתבאר מדברי הר"ן בנדרים ד"ח ע"א דנשבוע לקנים מצוה ולא ויהו תרנוייהו כי הדדי גיהו דבתרנוייהו איפא בל יחל ומתניתין דהכא למלקות מיירי ומאי פריה ונ"ל דמפח זה משמע להו להתוס' דסוגיא דהכא פליגא וס"ל דלעגנו זה מלקות וקרפן פי הדדי גיהו ולכך הק' הא בעי' לאו והו ועינין להמש"ל שתמה ע"ד התוס': דף כ"ג ע"ב גמ' תנינן אין בין שבת ליוה"כ וכו' התוס' בתולין דע"א כ' דמתני' שם דקתני הא' חייב פרת ושניהם סופגים את המ' דלא כר"י דאמר ח"פ שלקו נפטרו מידי פרייתתו וכו' מהרש"א דר"ל לשנינויניא דר"נ דמתני' ר"י היא דלפום האי שנינויניא ל"פ רבנן לאפוקי לאמרי בי רב דאמרי תנינן וכו' ע"ש ואין נר' דאפי' לר"נ ל"פ אר"י דאמר חלוקין עליו חביריו ולא קאמר ר"נ אלא דמתניתין אין ראיה ומ"מ מודה הוא דחלוקין עליו חביריו שפן קבל ר"י ע"כ נר' דט"ס הוא בדברי התוס' וצ"ל דלא כרחב"נ והרב המגיה בס' מש"ל כ' דדוקא בכרת שיש בו מיתת ב"ד ואין לוקין על הלאו שבו דהוי לאו שניתן לאונקרת מב"ד הוא דאמר רחב"ג דכי לקו נפטרו מידי פרייתתו אבל בכרת דיש בו לאו לחוד כי לקי על הלאו לא נפטור מכרת ע"ש ולפ"ר ק' מאי קאמר תנינא וכו' הא יוה"כ לאו לחוד' וכי לקי אלאו לא נפטור מכרת וי"ל דמ"מ אפילו בכה"ג כי לקי עוד מלקות אחר חוץ מהמלקות של הלאו נפטור מכרת אבל ק' מאי משני רי"צ היא הא אפי' ליכא מלקות בח"פ מ"מ כי לקי נפטור מכרת ויש ליישב: דף כ"ד ע"א גמ' הולך תמים זה אברהם הא דלא קאמר זה נח משום דס"ל כמ"ד דוקא בדורותיו היה תמים אבל אברהם פתיב תמים סתם א"נ תמים דנח ע"ד פרטי וי"ל דתמים בכל התורה קאמר אבל תמים דאברהם על מצות המילה פתיב ומחשב שפיר אחד מי"א שהעמידן עליהם: לא רגל על לשונו זה יעקב אבינו דלא חשב אולי ימושני אבי אלא משום שלא רצה לשקר ולומר לו שהוא עשו אלא אמ"ל לשון שהוא מסופק כמ"ש ע"פ אנכי עשו בכורף ולכך דרשו שפיר לא רגל על לשונו זה יעקב אבינו ע"ה: תם ונשלם מסכת מכות מסכת ע"א דף ד' ע"א תוס' בד"ה שהיה וכו' והא דאמרינן מוטב שיהיו שוגגין וכו' עכ"ל נראה מדבריהם דאפילו בדבר המפורש בתורה אמרי' מוטב שיהיו שוגגין דאי איתא מאי מק' ועינין להפר"ח בה' יוה"ך גפי תוספת יוה"ך ע"ש: דף ה' ע"ב בד"ה מנין וכו' י"ל מל' אסור שהוא איסור גמור וכו' הק' מהר"י אלגאזי ז"ל בס' קהלת יעקב דף ד' ע"א דמגמ' בפ' ד"מ דנ"ד ל"מ פן דפריה וגזל מי מחייב והתניא גוי בגוי אסור הרי דאסור לאו היינו מוזהר ע"ש ול"ק דהתם דוקא מ"ל הכי מדקתני רישא חייב בדפריה בתר הכי מרישא וכיון דברי' קתני חייב ובסיפ' קתני אסור משמע דאסור לא מוזהר אבל משמעות אסור לחודה הוא מוזהר גפי ב"נ: בא"ד אלא י"ל דהאי קום עשה וכו' עכ"ל הק' המש"ל בפ"י מה' מלכי' דנהי דגולי' עוברין על פל יחל מ"מ היינו בב"המק אבל בבמה שלקו לא שמענו והכא בבמה שלקו איירי ע"ש ול"ק דהכא יכול להיות דאיירי בבמה שלקו קודם שהוקם המשפן פדתניא בזבחים דקט"ו ע"ב עד שלא הוקם המשפן פשרים בבמה אפי' בע"מ ודוקא מחוסר זמן הוא דאסור ובבמה שלקו קודם שהוקם המשפן דינו כמו ב"המק ומ"ש התוס' בד"ה הקודם בבמה שלקו ל"ד ומה שהק'

עוד דבפד"מ דנ"ט אַמרינו דדינין דקחשיב משום דהווי ק"ע ושוא"ת וכ"כ התוס' שם גבי פריה ורביה ע"ש י"ל דשאני התם דתרי מילי גינהו דדינין השוא"ת.

שוא"ת עול אפי' אינו מצנוה על המשפט וכמ"ש רש"י שם ע"ש ופריה ורביה השתת זרע אינו תלוי בפ"ור דיכול להיות דקיים פ"ור ובא להשתת זרעו דאמרי ליה שוא"ת דהוי שוא"ת לחודה אבל הקא פי אמרינו ליה שב ואל תקריב מחוסר אבר אמרי ליה נמי עמוד והקרב שלם אבל עדיין קשה מנדבה וכמו שהקשה המש"ל עוד ע"ש ונ"ל דהנה הריטב"א ו"ל בחי' כ' דמאי דקאמר אסור לב"נ לאו איסור אלא דהקרבן פסול ע"ש וע"כ דהנפקותא לגדר דאמרי ליה קום והבא שלם דבנדבה מאי נ"מ אי הקרבן פסול פ"ון דליכא איסור בדבר והתוס' מעיקרא דקדקו מל' אסור משמע איסור גמור לאפוקי פסול כדפ' הריטב"א וק"ל דפ"ז אמאי לא קשיב גבי שבע מצות והשתא מפת קושני' זו חזרו ממ"ש תחילה אלא דליכא איסור בדבר אלא פסול וא"כ לא איירי אלא בגדר דאמרי ליה קום והבא וא"כ ק"ע הוא ולא קחשיב ומשום דלכאורה לא יעלה על הדעת דב"נ מוזהר בלא יחל פ"ון דלא נאמר אלא לישר' לזה כ' דאין הדבר ק' כ"כ דהא מצינו דגויים נודרין נו"ן פישראל: בא"ד דמצרכי' מן העוף וכו' עכ"ל הק' השע"ה בה' שחי' אמאי לא ק"ל מדאי' בפ"ק דמנחות מן הבקר להוציא הטרפה ע"ש מ"ש עוד ולכמ"ש התוס' לקמן בד"ה ודילמא וכו' דלא הוזהר אלא מטרפות הנזכר לא ק"מ מיהו י"ל דלעולם אפי' טריפה שבפטר פסול להקריבה ב"נ אלא דנח לא הוזהר פ"ון שאינו יודע ומ"מ אי אינרע שהיא טריפה פסולה ומ"מ הדבר פשוט דמאי דמיעטת רחמנא לטריפה בב"נ לאו להקריבה אלא לצונותא או לקיום העולם והדבר מוכרע מעצמו ממ"ש התוס' בדבור הקודם דלא אמרי' להקריבה אלא במחוסר אבר דליכא טעמא אחרנא אבל זמן וסריס לא וא"כ ה"ה לטריפה פ"ון דאיכא טעמא אחרנא ומ"ש התוס' בקושני' זמן וסריס ולא הזכירו טרפה משום דלא פסיקא להו דנוכתא דטרפה מותרת לקרבן בב"נ אבל למסקנת דבריהם ע"כ דטריפה דאיכא טעמ' אחרנא אינה פסולה להקריבה ומדברי התוס' לקמן בסוגיא נר' דלמ"ד יולדת אית בה קיום העולם ומאי דפסיל לה קרא היינו להקריבה ועיין להמרש"א שם ועיין להשע"ה: והנה בבכורות דט"ל דבע"ל בגמ' יש מחוסר אבר מבפנים או לא מי אמרי' תמים פתיב נאפי' מח"א מבפנים פסול א"ד דומיא דמום מה מום מאבראי ע"ש הסוגיא ונראה פשוט דבב"נ דאסור מח"א דוקא מבחוץ אבל מח"א מבפנים פשר דהא לא פתיב תמים ועוד אי איתא דאסור לב"נ מאי מבע"ל שם פישראל הא נ"ל מפת מי איכא מידי דלגוי אסו' ולישר' מותר וא"כ ע"כ מאי דק"ל להתוס' מקרא דמן העוף אינו אלא מל' בריית' דקתני דשה גפה דמבחוץ הוא אבל קרא לחודיה י"ל דאתא למח"א מבפנים ולפי"ז מה שתי' דאצט' פי היכי דלגוי נאמרה ונשנית קשה טובא דנימא דקרא אתא למח"א מבפנים ומ"מ הו"ל פלא נשנית ולישר' נאמרה ולא לב"נ וכדמוכח בפ' ד"מ דנ"ט דכל היכא דמצינו למימר נשנית לשום דרשא הו"ל פלא נשנית ע"ש.

ועוד ק"ל דבספרי פ' שופטים פ"ה אמרי' בקרא דכל מום לא יקנה בו אין לי אלא שהומם נולד במומו מנין ת"ל כ"ד רע ע"ש וכיון דבישראל אצטריף תרי קראי להכי נימא דב"נ דמח"א אסור להם כשנולד מח"א מותר וקרא דמן העוף נולד מח"א והו"ל לא נשנית מיהו לזה י"ל פ"ון דנ"ל מח"א מהבא בהמה שחין ממילא אימעוט אפי' נולד מח"א שאין חזין ראשי איברים שלה ונזקא בקרא דכל מום לא יקנה בו הוא דטעני' ויש לחקור יתר אבר אי אסור לב"נ אי אמרי' פל יתר כנטול דמי והו"ל חסר ועיין פלוגתא דרבנותא בפ"ה הא מקלתא בי"ד סי' מ"א עיין להפר"ח שם ויש להתנישב בדבר: גמ' הניחא למ"ד טריפה א"י וכו' פבר הביאו ראיה מפאן למה שנסתפק

הפר"ח בת"ש' אי זכר טריפ' מוליד דא"א דמוליד אפילו ל"ד א"י קשה ומאי קאמר הניחא וכבר דשו בו רבנים.

והנה אמרי' בגמ' בפא"ט דמ"ג קרום שפלה מחמת מפה בריאה אינו קרום וטריפה ואיפליגו רבנותא בטעמו של דבר אי משום דסופו ליסתר או משום דאע"ג דהשתא פשיטה מ"מ טריפה היא משום דנטרפה שעה אחת קודם עלית הקרום וכדאמרי' בפ' בהמה המקשה מה טריפה פיון שנטרפה שעה אחת שוב אין להתיר ולמדו משם הראשונים לנטרף הקולית במקום צומת הגידין דטריפה ואח"כ נחתה מלמעלה מצומת הגידין דהשתא פשיטה לדעת קצת מרבנותא ועיין להריטב"א בחי' בר"פ בהמה המקשה ואם פן בכה"ג דהשתא פשיטה ובריאה אלא דמטרפי' לה משום דנטרפה שעה א' ודאי נראה דטריפה כה"ג יולדת וסיה פיון דהשתא מיהא בריאה היא וכן ראיתי לה' משבצות זקב בסי' ל"ג לענין הקרום לענין חיות ע"ש וא"כ קשה מאי קאמר הניחא הא לדידיה גמי ק' דאצט' קרא דמפל חסי לאסור כה"ג ומ"ל גמי טרפות הניכר אפי' בקרום דהיה הקרום של מוח מגולה וניקב ועלה קרום וכה"ג כ' התוס' בסופ"ק דמכות ע"ש וצ"ל דאף לדידיה גמי ק' מ"מ הגמ' קאמר הניחא ר"ל אפי' בכל טרפות לא א"ש ל"ד יולדת וכה"ג כ' בעלי הפללים ע"ש ומעתה אין להוכיח מפאן ספיקו דהפר"ח ועפי"ז ניחא מה שהק' התוס' במסקנא דשמעתין ל"ד אינה יולדת אתה למ"ל ועפי"ה ניחא דאצט' לטרפות דכה"ג: ונדילמא נח גופיה טריפה הנה פיה וא"כ אצטרף מכל חסי לטריפה ומח"א מנ"ל וכפירש"י בפ' רי"ש ע"ש ואתה לדרשא אחריתי ע"ש אלא דלפי זה לא משני הגמ' מידי דאי ס"ד טריפה אמ"ל רחמנ' שלמין לא תענייל דהא לקושטא הוא פתיב מכל חסי לטריפה ואתה לדרשא אחריתי ועיין להת"ח ונ"ל דהכי משני הגמ' דלא נכתוב מכל חסי וכיון דלא אפשר לדרוש שלמין לא תענייל ע"כ נח לאו טריפה ואתה לטריפה דאף דאיכא דרשא אחריתי בתיבת אתה מ"מ לא דרשי' לה אלא אי ה"ל טריפה ממ"א וכן צ"ל לדברי התוס' בד"ה והשתא וכו' ע"ש ואי הנה מציינן למי שלמין לא תענייל הנה מציינן למי דנח טריפה הנה אכל השתא דלית לן למידרש שלמין לא תענייל ולא נ"ל טריפה ממ"א ע"כ דנח לאו טריפה ונ"ל טריפה מאתה ולמ"ל מכל חסי ואין לומר דנדילמא קושטא דמילתא טריפה הוא דהא חיה כמה שנים.

מיהו למ"ש התוס' בד"ה ונדילמא לא יתכן זה והדק"ל ונ"ל דאף דאתא לדרשא אחריתי מ"מ דרשינן ממשמעות אתה בדומין לה ודרשי' תרנונייהו ולמסקנא דנ"ל מלהחיות זרע ל"ד אינה יולדת מ"מ אף דנ"ל מקרא אחריןא מ"מ אינו סותר המשמעות הפלל דלעולם משמעו' אתה בדומין לה ובעינן שלא יסתר זה המשמעו': אמר קרא אתה בדומין לה כ' הריטב"א ו"ל בחי' דמהכא גמי ממעטי' מחוסר אבר ודלא כר"א ופי' הגמ' פאלו אמר אלא ע"ש.

וק' דא"כ נמעט גם בע"מ נאפשר דס"ל כגי' הספרי' בנבחים דקט"ו דמעט בע"מ בב"נ מקרא ע"ש בפירש"י ומ"מ לפ"ד הו"ל להגמ' להקשות מכל חסי למאי אתה כדפריה להחיות זרע למאי אתה והתוס' כתבו דמ"מ אצט' מכל חסי דהנה מוקמי' קרא וכו' ע"ש ועמ"ש מהרש"א ו"ל דאימא דקרא דמפל חסי למעוטי בע"מ ע"ש ול"ק דר"א קאמר מנין למחוסר אבר שאסור ונהא מילתא ידעי' לה מקרא דאתה ולא הול"ל אלא מנין לבע"מ שמותר: תנא פולי קלנדא חד יומא חשיב ליה.

נר' דטעמו של דבר משום דאיכא איד ביום אחד או שני ימים לכה חשיב לקלנדא בחד יומא לכלול כל האידים בחדא מילתא ולא להאריה לפרט כל איד בפ"ע ועפ"ז י"ל מה שהקשו התוס' ליה.

אמאי ל"ק מתני' נמי דייקא די"ל דאי הנה תני ב' ימים הו"א דוקא קלנדא דהוא איד גדול גזרו ב' ימים קודם דעלה קאי מתני' דלקמן דאלו אידיהן קלנדא וכו' אבל איד קטן דעיקרו יום א' לא גזרו עליו ב' ימים לזה פלל יום אחד האיד בהדי הב' ימים לאשמעי' דאפי' האיד יום א' אסרו ב' ימים קודם דאי לאו משום האד דיום אחד לא הו"ל לכלול פוליה קלנדא ביום א': ע"ב בתרי עברי דנהרא מדברי התוס' בסוגיין שכ' דלמורין אין לאסור אלא בתרי עברי דנהרא נר' דבדלא קאי בתרי עברי דנהרא ליפא איסורא אפילו מדרבנן אבל מדברי התוס' בפ"ק דמציעא ד"י נראה דאיפא איסור דרבנן ועיין בחי' בפ' כ"ש דכ"ב ע"א ע"ש ולפ"ד מאי דלא אסרי' הכא אלא בתרי עברי דנהרא משום דספיקא הוא אי מתרי בו והני ס' דרבנן א"נ רבנן לא גזרו בגוי: גמ' דייקא נמי וכו' עיין מהרש"א בפ' כ"ש דף כ"ב ע"ב ועמ"ש בחי' שם ע"ש: תוס' בד"ה אומר אבני וכו' גזירה וכו' פיון דאינו שומח ביום אידו עכ"ל נר' מדבריהם דמאי דקתני מתני' שומח הוא לאחר זמן לאו היינו למחר כמ"ש רש"י במתני' אלא אחר זמן מרובה מיהו כ"ז לאבני אבל לרבא דאמר הטעם משום דאזיל ומודה וע"כ לא אזיל ומודה אלא ע"י ששומח ואם פן ע"כ דקתני שומח לאחר זמן היינו אחר שעה ואפשר דרש"י במתני' אליבא דרבא מפ"ל ודנקט למחר ל"ד אלא לאחר שעה ועיין מהר"ם לובלין ז"ל שם ודפריה לקמן הגמ' דר"י אדר"י מההיא דאשה לא תסור אליבא דרבא הוא דפריה: דף ז' בד"ה פשיטא וכו' בסתם משנה וכו' ואפי' במחלוקת וכו' עכ"ל נראה דהתוס' מסופקים אי הא דאמרי' מחלוקת ואח"כ סתם הלכה כסתם משום דהלכה כסתם משנה ולאפוקי סתם ואח"כ מחלוקת ולפ"ז למאן דלא ס"ל הלכה כסתם משנה לא ס"ל נמי מחלוקת ואח"כ סתם הלכה כסתם או דמאי דמחלוקת ואח"כ סתם הלכה כסתם פלל אחר הוא ולאו משום דהלכה כסתם משנה ולכך כ' בסתם משנה נמי פליגי כלפי הצר הא' ואח"כ כ' ואפי' מחלוקת וכו' כלפי הצד השני: בא"ד דהסתם חשוב פריים וכו' עכ"ל פי' דהסתם גופיה פריים משום דאיפא הסתם והוא תנא דס"ל פנוטיהו ועיין מהרש"א א נהריטב"א בחי': דף ט' ע"א גמ' דכד מעיינת בהו וכו' דקדק מהרש"א ז"ל אמאי לא פריה אב' אלפים דתהו וכו' ע"ש ונראה דפשיט"ל דמאת הנפש אשר עשו בחרן דכיון דהיו עוסקים בתורה לא נכללו עם הב' אלפים דתהו אבל לא משמע ליה דיוכללו עם הב' דתורה עד מתן תורה פיון דלא ניתנה להם תורה: תוס' בד"ה גמירי עמ"ש מהרש"א ז"ל דמדנקט לשון ההיא שעתא משמע אשעת יציאה הוא דגמירי דעל הנפש אשר עשו לאו בשעתא חדא עשו הכל אלא בהמשך זמן מה: דף י"ב ע"א גמ' לא חשו משום דמי ע"א.

ק"ל אמאי לא אמרינן פל דפריש מרובא פריש ורוב מעות דחוצה לה לאו מעות ע"א גינהו דבגמזא ביד גוי נמי אמרי' פל דפריש כדאי' בפ' גיד הנשה דצ"ה ועיין להתוס' שם וי"ל: תוס' בד"ה דילמא וכו' לתחוב הפך של נבילה עכ"ל וה"נ איכא הנאה פורתא דבולע הפך משמנונית דבלאו הנאה לא חיישי' להכשיל כמ"ש התוס' בדבור שאח"ז וכ"כ הפר"ח בסמין קי"ח ועמ"ש שם בגמירי ובסי' ס"ט: ע"ב בד"ה עיר וכו' משמע שחזר בו עכ"ל פי' מדכ' ואף ע"ג דאסור לשאת ולתת וסיים היינו לזבוגי להו משמע דלשאת סחורה ולתת מעות קאמר וחזר בו מפ' לשאת ולתת דמתניתין דפי' מקח וממכר ודלא כמהרש"א ז"ל: בד"ה אלא וכו' שפא יש לאסור וכו' פי' יש לאסור גבי ע"א משום חומרא דע"ז דאע"ג דבשאר איסורין נמי שלא בדר"ה איכא איסורא ריח קיל וא"ש לפ"ז מ"ש אבל בת קיהא וכו' דכמין איסור ע"א החמירו בו וכו': דף י"ד ע"ב בד"ה מקום וכו' גימא לשחי' זבנא עכ"ל.

לפמ"ש רשפ"ם הביאו התוס' בדבור שאח"ז דמאי דאמר' אימור לשחי' ופנא משום דלאו בת מלאכה אבל אי הווי מחצה על מחצה לא תלי' בשחיטה ל"ק קוש' דהכא וא"צ למ"ש סתם בהמה דקה לגדל וכו': דף ט"ו ע"א גמ' הו"ל מחמר וכו'.

עפירש"י וקצת נראה מדבריו דדוקא משום מחמר גזרו דחמיר ולא משום שבייתת בהמתו פיון דלפי שעה וכמ"ש התוס' ועיין בהר"ן אבל ממ"ש לקמנבהפוך הדף בסוף הני אדם וכו' ואיכא למגזר פל הני ע"ש נראה דגם משום נסיוני גזרינו משום שבייתת בהמתו וגמ' חדא מנייהו נקט והיה דספסירא דלקמן להריטב"א בחי' ע"ש: תוס' בד"ה אימור וכו' וקש'א לר"ת עפ"י"ז וכו' ז' עכ"ל אמה שפי' רשפ"ם בפרה אין רגילות וכו' שייכא שפיר קושית ר"ת אף קשה אמאי לא פ"י ר"ת דבשנוורים פיון דרנבא לרדא לא תלי' ומתניתין בשנוורים כפירשב"ם אבל בפרה אע"ג דרגילו' למלאכה מ"מ יש הרבה שאין צריכין למלאכה וקונות לשחיטה ופלגא ופלגא נינהו ולהכי תלינו פיון דלאו רנבא לרדא משא"כ בשנוורים דמיעוטא הוא דקונות לשחיטה: ע"ב בד"ה מי וכו' תדע לא אסרי' וכו' עכ"ל דבריהם בהכרח זה אינם מוכנים לי דהא דלא גזרו במקירת שדה משום דאין אדם מצווה על שבייתת שדהו בשבת מדאורייתא ולהכי לא גזרי' משום שאלה ונסיוני ודוקא גבי בהמה הוא דאדם מצווה על שבייתת בהמתו בשבת הוא דגזרו ובשביעית גזרו אפי' בשדה דאדם מצווה על שבייתת שדהו בשביעית ואי פנונתם דאמאי לא גזרו על מקירת שדה לנכרי בשביעית דבר זה נכלל בקוש' הגמ' ולמסקנא ניחא הפל: דף ט"ז ע"ב גמ' ר"א אמר סתם ארי וכו'.

לפירש"י דלר"א נמי מתני' ר"י היא צ"ל דהלכה כר"י דמחלוקת ואח"כ סתם הלכה כסתם ועיין בפוסקים והא דלא ניחא ליה בפי' התוס' משום דאזיל לטעמיה שפי' בפ' מקום שנהגו דטעמא דרבנן משום דגזרי שבורין אטו שלמיין ולא משום הרוואה ורבנן לדברייהו דר"י קאמר אבל התוס' וכל הפו' דפ' כרבנן ס"ל דטעמא משום הרוואה ועיין לה' פלתי בסי' נ"ז ע"ש אף לפי הר' שמעיה שכ' התוס' לעיל דף ט"ו בד"ה שרא דספסירא אטו בעה"ב הני גזירה לגזיר' אבל שלמיין ושבורין חדא גזירה היא כמ"ש מהרש"א שם ע"ש א"ש לר"א דמתני' רבנן היא אפי' אי טעמא דרבנן משום גזירה ולא משום הרוואה ועיין להר"ם לופלין ז"ל שם: תוס' בד"ה ר"א וכו' דאי ס"ד חיה דקה היא א"כ הו"ל סתם פל חיה דקה שיש בה נזק וכו' כצ"ל ועיין מהרש"א ז"ל ועיין מהר"ם לופלין ז"ל שם: דף י"ט ע"ב בד"ה הגיע וכו' היינו ר"א אמור' וכו' עכ"ל עיין מה שפי' מהרש"א ז"ל בדבריהם וא"נ דאר"א תנא ל"ק פשיט' די"ל דקאי אתכשיטין ע"א דישראל וקמ"ל דאין אסורין עד שתעבד דבעיא דגמ' היא לקמן דנ"ב למ"ד ע"א של ישראל אסורה מיד אי משמשיה גמרינו מינה אי משמשי ע"א של נרי ע"ש ולא ק"ל הגמ' פשיט' אלא על ר"א אמור' דקאי אמתני' דבנכרי מייירי ע"כ נר' דכוננתם היינו ר"א אמורא והו"ל להגמ' להק' אר"א אמורא מאי קמ"ל היינו ר"א התנא וטפי הו"ל להקשות ממתניתין דרבא גופיה ממאי דפריה מרי"ש ורע"ק: : דף כ' גמ' או לדברים פכתבן.

נראה דלא אצט' או אלא למעט מכירה דגר אבל למעוטי נתינה דגוי לא אצט' או דהומ"ל לתתנה לגר ותמכור לנכרי כמ"ש רש"י בדברי ר"מ ולפ"ז לר"י דס"ל דברים פכתבן היינו דלגר נתינה דוקא ולנכרי מכירה דוקא ועיין להר"ם בחיבורו וניחא לפ"ז מאי דק' לפמ"ש התוס' דלא תחנם ללאו והכא לעשה מאי פריה שפיר קאמ"ל ר"מ אימא דה"ט דר"י דלא דריש דקאי אתרנויהו משום דכבר שמענו דאיסורא איכא מלא תחנם ולפי"ה ניחא דקוש' הגמ' היא אמכירה דגר

דאמאי לא דריש דמכירה קנימא אגרי מכח סמיכות ומשני דכתיב או ומשום דאפתי קשה לא ליקתוב או וליכתוב תתנגה לגוי ולנקרי תמפור ע"כ הוכרחו התוס' לומר דאמא לעשה לנתנה דנקרי ודוק: דף כ"א ע"ב אבל לכותי מאי וכו' ק"ל להסו' איסור מלאכה בחה"מ מדרבנן מאי פריה גימא דלא גזרו אלא בנקרי דחיישי' לשבתות ויו"ט דאיסורא דאורייתא אבל לכותי דליכא חששא אלא דרבנן לא גזרו ונ"ל דכוננו הגמ' פותי' אימר עביד בחה"מ ואסור משום לפני עור ועיני בתוס' בד"ה ות"ל ע"ש מיהו דברים אלו לא יכוננו אלא לפמ"ש התוספות בפ"ק דחולין ד"י דר"ג דייבנה ס"ל פותי גרי אמת וא"כ רשפ"ג בריה ודאי פנותיה ס"ל ולהכי פריה שפיר אבל לפמ"ש שם בשם רש"י דר"ג ס"ל גרי אריות לא פריה מידי דגימא דרשפ"ג ס"ל גרי אריות וליכא לפני עור וצ"ל דרש"י ס"ל דאיסור מלאכה בחה"מ דאורייתא וגם דברי התוספות בד"ה אבל וכו' בתי הב' י"ל דאזלי בשיטה זו ול"ק מה שהקשה מהרש"א.

ז"ל ע"ד ע"ש ובלא"ה י"ל קושיתו דכוננת התוס' דכיון דאיכא סברא לכאן ולכאן הו"ל למתני תרנויהו נקרי וכותי ולא כ' דכ"ש נקרי אלא כלפי הסברא דכ' דקושיתם וי"מ קושית מהרש"א ז"ל במ"ש הוא עצמו כגמ' דבמרחץ איכא טעמא דע"א וא"כ גם בנקרי איכא ב' איסורים ונכון וגם ניחא מה שהקשה מהרש"א על תי' הג' שכ' התוס' בשם הר"ר אלקנן: דף כ"ב ע"א הנהו מוריקאי וכו' משמע דעובדא בסתמא איירי וכ"נ מפירש"י בד"ה שרא וכו' דהא ע"ג וכו' מלשון דהא שכ' נר' דעובדא בסתמא איירי ולפ"ז קשה מאי פריה מבריייתא פיון דלא שמעי' מבריייתא דסתמא אסור כדקאמר הגמ' בסמוך וי"ל במ"ש התוס' בד"ה ת"ש וכו' דמרישא איכא לדיוקי וכו' ואע"ג דכ' דנקט הכי לרבותא דסיפא מ"מ יכול להיות דהתנא לא פיון לכה אלא לדיוקי דסתמא שרי ובהכי ניחא מאי דק' מאי קאמר מהא ליכא למשמע מינה גימא נעשה וש"מ דסתמא אסור ועפ"י"ה ניחא דאי פיון התנא ברישא לדיוקי סתמא א"כ הוי סתמא מותר דנעשה דיוקא דרישא דסתמא פסיפא דהתנו מתחילה דשרי או פלה לדרה"ז דאמרי' נעשה מאמצעיתא לסיפא והוי סתמ' אסור ולכה ליכא למשמע מינה מידי וא"כ י"ל דרבינא דפריה משמע ליה דע"כ התנא ס"ל סתמא ספיקא הוא דאי פשיט"ל דשרי אמאי לא תנא בבה"ה מתחילה בטר דבאו לחשבון פיון דהתנו מתחילה שרי אפי' באו לחשבון כדב' התוס' נרש"י אלא ע"כ דהתנא נחית פי היכי דילקו נעשה מרישא לאמצעיתא ונעשה מאמצעית' לסיפא לגלויי דספיק' הוא וכיון דס' הוא הו"ל למיסר מס': דף כ"ג ע"ב גמ' אלא בפרה דדמיה יקרין עיין במתני' רפ"ב דפרה: דף כ"ד ת"ש ויאמר משה וכו' ת"ש ויקח יתרו וכו' מפאן נ"ל ראיה להסוברים ס' דאורייתא לחומרא מן התורה דאי איתא דמדרבנן הוא הא ר"א לא פסקיל לה אלא מס' שמה רבעה ומדאוריית' שריא ומאי פריה ליה מקראי ולפמ"ש ה' מוצל מאש קצבי סי' מ"א דדוקא במל"ת אבל במצות עשה לכ"ע ס' אסור מן התורה ניחא שפיר ע"ש ועיין בסוטה דכ"ט ברומא דקראי דנהבשר אשר יגע בכל טמא וכו' ודו"ק נאפילו למאי דתלי לה מהרימ"ט נאחרונים בפלוגתא דחתימה מב"ח לא א"ש דמאי דאמרי' בר"פ ס' אבל דר"א לא בעי חמ"ח היינו ר' אלעזר ולא ר' אליעזר כמ"ש התוס' בדי"ח ע"א ע"ש: תוס' בד"ה ור"א וכו' הומ"ל וכו' עכ"ל נ"ל לתרץ דהו"א ל"א לא חייש לרביעה אלא בשאר קרבנות ולא בפרה דדמיה יקרין וכמ"ש בגמ' לעיל לרבנן ועיין בתוס' לעיל: דף כ"ו ע"א בד"ה עפ"י"ה וכו' נאפין ברשות ישראל וכו' עכ"ל נראה בכוננתם דבעי' תרתי ברשותה ועע"ג דאל"ה למ"ל למתניתין ברשותה ולפי"ז מ"ש שלא להניח וכו' בבית פיז וכו' היינו בבית ישראל וכן הבין מהרש"א ז"ל ולפי"ז מה שאסרו מזמן שכיבה היינו אפי' ברשות ישראל אבל הט"ז בסי' קנ"ד ל"ג פיז והבין בכוננתם דק"ד ברשות הגוי ולפי' זה צ"ל דמאי דקתני מתני'

ברשותה היינו משום דסתם רשותה ישראל יוצא ונכנס ועיין פיקסי תוס' ובהכי מקום יש לישוב מ"ש הר"מ בפ' ט' מה' עפ"ם מתני' פאורחה והשמיט תנאי דאחרים ע"ג ע"ש: ע"ב גמ' קס"ב להכעיס מין הוא פירש"י וקא תני ליה מינין ומדלא פ"י מגופה דכיין דס"ל מין לא הנה קרי ליה מומר נראה דאפי' למ"ד מין הוא מומר נמי מקרי ולא קאמר אלא דדינו פמין ועיין בחי' בפ"ק דחולין די"ג ע"ב ע"ש: תוס' בד"ה נחד וכו' תימה וכו' עיין להריטב"א ז"ל ועמ"ש בי"ד סי' ב' דין ה': בד"ה אינהו וכו' ופ"ה שם דמוותרת אף באכילה וכו' עכ"ל הו' דהנצרכו להביא פירש"י משום דאיפא לאוקמה בגוי ומוותרת בהנאה קאמר דבאכילה אסור דשחי' גוי נבילה פדאייתא בפ"ק דחולין ולעולם ישראל ע"ז שחי' לע"א כדס"ד בקנשיתם לנה הביאו פירש"י דמדשרי באכילה מוכח דבישראל איירי אבל קשה דהכי שרי באכילה הו' זו סברת רב ענון שם בחולין ד"ד ואיתותב וצ"ל דדוק' מומר לע"א הו' דאמרי' שם דאסורה ולא נעשה מומר אלא עד ג' פעמים וכדכתבו התוס' שם די"ד ע"ש וג' גונוי איפא פומר וומר וע"א פעם אחת ולא משמע להו' לחלק לענון ע"א דהוי שחי' לע"א בין פ"א לג' פעמים ולכך הנצרכו לאוקמה בכומר ועיין בחי' בפ"ק דחולין די"ג ע"ב בתוס' ומהרש"א ז"ל שם ע"ש: דף כ"ח ע"א גמ' ת"ש החושש בשנינו וכו' ת"ש די"י וכו' ק' מפאן לס' הרשב"א ופ' מרן בש"ע א"ח סי' שכ"ח בשם י"א דחולה שאין בו ספנה מותר אפי' ע"י ישראל שהוא שבות דרבנן וא"כ נימא דלא הוי מפה של חלל אלא חולה שאין בו ספנה ומאי פשיט ועיין להט"ז שם: דף ל' ע"א .

אלונית מותרת פירש"י בהנאה נר' דבאכילה אסורה משום בנותיהן אף רש"י לעיל גבי יין מבןשל כ' דשרי בהנאה והתם אפילו באכילה שרי מדשתו שמואל שמואל ואבלט וכמ"ש רש"י גופיה לקמן בעובדא דשמואל ואבלט וע"כ דכוננת רש"י דמהגמ' לעיל אין החרת אבל מהווא עובדא מוכרח דשרי' באכיל' וא"כ אפשר דאלונית ומבןשל שוין בדינייהו ועיין להט"ז סי' קכ"ג סק"ד ע"ש: ע"ב תוס' בד"ה ומטמא וכו' וק' דמה חידוש וכו' עכ"ל רש"י ז"ל גופיה הרגיש בזה וכתב לדיוקא דדוקא טומאת משקה ולא אדם וכלים ואפשר דקנשיתם ארביעית קאי דיתירא היא אף לשונם לא משמע פן: בא"ד ת"ל משום מגע נכרי וכו' עכ"ל לכאורה לפי טעם זה דעשאום כזבים מטמא אפי' בכ"ש דמ"ש מההיא דברכו' דטומאת ידים דרבנן ומטמא בכ"ש וא"כ לשון תיפוק לי שכ' אינו מדוקדק: דף ל"ב ע"א תוס' בד"ה וקא וכו' ולפ"ז אין לגרוס וכו' עכ"ל מה שהקשה מהרש"א ז"ל לפי קמא ע"ש.

ל"ק דלפני' קמא גם מכירה לנכרי הני רוצה בקיומו של איסור ע"י ד"א ובפני' בתרא הוא דחידשו דכיין דרוצה הנכרי בקיומו של הבלוע על ידי שרוצה להכניס לתוכו יין הני רוצה בקיומו ממש וכן משמעות פל דבריהם: בא"ד הלכך יש פוסקים וכו' עכ"ל.

מהרש"א ז"ל פ"י דהיש פו' אלו לא גרסי מ"ש קנקנים דלפי אותה גי' פל היכא דליתיה בעיניה לית ביה לתא דרוצה בקיומו ע"ש ולפ"ז ע"כ הטעם דקנקנים שרו משום דרבנן לא החרמירו לאוסרו בהנאה ודוקא בדרייני הוא שהחרמירו וע"כ בחמץ דאסירי בהנאה אסור משום דרוצה בקיומו ומ"מ לא יתכן מ"ש דאין נראה לר"ת מדקאמר ליתיה לאיסורא וכו' דהא לאותם פו' לית להו' האי גירסא גם התוס' אחר שמישבים הגי' כ' דברי היש פו' אשר ע"כ נר' דגם לפי הגי' דמ"ש מקנקנים ס"ל להיש פו' דהגמ' טעמא יהיב למה לא החרמירו בקנקנים פמו בדרייני משום דליתיה לאיסורא בעיניה והפל הוא קולא בסתם יינם דלא אסרו הפלי בהנאה ולכך רוצה בקיומו שרי פיין דמוותר בהנאה אבל חמץ דאסור בהנאה גם הפלי יש לאסור רוצה בקיומו אף דליתיה

לאיסורא בעיניה ודחי ר"ת דגם בחמץ פניו דליתני' לאיסור' בעיניה שרי הפלי בהנאה ומ"מ לכל הפו' דעת ר"ת דהפלי של חמץ ובב"ח שרי בהנאה ולית ביה לתא דרוצה בקיומו ומטעם זה הוא דהתיר דבר יבש פגון תבואה ומה שאסור דבר לח נראה הטעם משום דגזר שפא ישקה בתוכו והוי פבוש ופלט ובלע מפליטת הפלי אבל דעת הגי' פו' דכלי חמץ אסור בהנאה ואית ביה משום רוצה בקיומו ונדוקא היכא דעביד מעשה בכלי אבל להשהות הפלי של חמץ בפסח לית ביה משום רוצה בקיומו פניו דלא עביד ביה שום מעשה ועיין בפסחים ד"ל ועיין להפ"ח בא"ח סי' ג"ן ואתה תחזקה שעפ"י דבריו תמוהים גם עיין לה' קול אליהו ח"א חי"ד סי' ז"ך: ע"ב בד"ה והיוצא וכו' ומפ"ח וכו' עכ"ל.

מדברי רש"י נר' דלרבנן שרי בהנאה ולדידניה ק' קושני' התוס' ונ"ל דס"ל דלרבנן אסור מדרבנן ולעיל גבי יין ה"ק פניו דאיכא אסמכתא מקרא החמירו רבנן לאסור סתם יין מדרבנן וגבי פשר הנכנס דקאמר דלא כר"א היינו דאי ר"א היא פניו דסתם מחשבת פותי לע"א א"כ אסור מיהא מדרבנן אבל גבי פשר היוצא אין לאסור מדרבנן פניו דס' הוא אי מקרבי מניה ואע"ג דקאמר תלמודא א"א דליכא תקרובת אינו אלא ס' וכה"ג יש בתוס' חולין די"ג ע"ב ע"ש: בד"ה פה היא וכו' א"כ פלי הנכרים וכו' ושל עץ אינו מותרין אם לא בהגעלה וכו' עכ"ל ע"ש בפרייטא דפ' השוכר דקתני גבי גת של עץ ושל אבן מגובן ודיו והתם מיירי בנשתמש בו הרבה פעמים כמ"ש התוס' שם ע"ש גם בדין אין מכניסין לקיום וזפותין ע"ש בפרייטא ועיין בהלכות פאן ובהרמב"ן ז"ל בחי' ויתנישב הפל: בא"ד וקשתלה הטעם וכו' עכ"ל ה"א דלא ק"ל לפ"ז מפרייטא דגת משום דאיכא למימר דהלכת' כרבנן אבל מרבא מוכחי שפיר דש"מ דהלכה פן ועיין בהרא"ש ז"ל: דף ל"ג בא"ד פי שפא נתן בהן הנכרי יין ואינו ניכר עכ"ל לשון שפא שפכתו קשה לשמוע דהא נדאי נתן בהן הנכרי בשעת זפיתה וכל דבר שמכניסו לקיום אפילו שעה גזרו ואין לומר שכ"כ לרב זביד דס"ל דיינן של שעת זפיתה דאזיל לאיבוד לא מנסה דהא כ' בס' התרומה בשם ר"ת דנדוקא בנודות הוא דאמרי' דאזיל לאיבוד אבל בקנקנין אסור ע"ש.

וכ"נ מדברי התוספות לקמן בד"ה האי שפכתו דטעמא משום דזוהמת העור. מבטלת היין ע"ש וצ"ל דניחא להו למימר דאיכא למיחש ליינן הרבה דהוא עיקר האיסור ולא לומר משום דילפי' שעה וכו' פניו דמוכח בגמ' בפרק השוכר דלא שפעי' ה"א מילתא אלא מעובד' דרבא דגולפי' אבל ל' הרא"ש ז"ל שפא נתן יין מועט ומטעם דאפי' לפי שעה ע"ש וע"כ דס"ל אפי' בקנקנים משתרי מטעם דאזיל לאיבוד דלא כמ"ש סה"ת אבל בדעת התוס' פבר הוכחתי דס"ל כס' סה"ת ועכ"ל בכוננתם כמ"ש ודלא פמהרש"א ז"ל ע"ש מיהו י"ל דלא פתבו התוס' דטעמא משום זוהמת העור אלא לרב אשי דדחי מי דמי וכו' אבל לרב פפי דס"ל דגבי מילתא נמי אזיל לאיבוד ה"ה דאמרי' פן בקנקנין והתוספות בדיבור זה קאי לרב פפי וכן הרא"ש ז"ל אבל לרב אשי ניחא בפשי' דנדאי נתן יין בשעת זפיתה ול' הר"ן בהל' דנדאי נתן בו יין בשעת זפיתה ע"ש נר' דס"ל דלכ"ע בקנקנין מיתסר דאל"ה הול"ל דאיכא למיחש לאשמועי' דחיישי' בכה"ג לרב פפי ונר' דהר"ן לשי' אזיל דהספיק לפי הראב"ד ז"ל דהא דאזיל לאיבוד היינו פניו של ישראל ע"ש בהר"ן בגמ' בסמוך ודע דהרא"ה בס' ב"ה כ' גבי עובדא דגולפי' דגזרו לפי שעה דנדאי אבל בס' לא חיישינו פניו דגזירה דרבנן היא בלפי שעה והרשב"א במ"ה כ' דאפי' בס' גזרו ע"ש ומדברי הרא"ש הלז גם מדברי התוס' לפ"ד מהרש"א ז"ל נר' דאפי' בס' חיישינו דלא פהרא"ה ז"ל: ע"ב בד"ה קונניא וכו' וע"ק מי גרע חפוי אבר וכו' עכ"ל לפום ריהטא נר' דמקשים על ירוקא וכו' דאסור אמאי מי גרע וכו' ולפ"ז ע"כ דס"ל דבכל מתכות אפי' מכניסין לקיום שרי דהא באין מכניסין לקיום שרי

כמ"ש לעיל בשם ר"ת אף קשה מאי מקשים מי גרע וכו' הא הגמרא יתיב טעמא דירוקא משום דמצריף לכו נראה דעיקר דכוננתם להק' גבי חמץ בפסח אמאי סוויי ואנכמי אסירי בהגעלה ולפ"ז אין להוכיח דעתם בכלי מתכות דמכניסו לקיום אבל בכלי זכוכית יש להוכיח מדבריהם בדבור זה דאפי' מכניסו לקיום לא בעו עוי וכ"כ הטור בסי' קל"ה דלכ"ע כלי זכוכית דמכניסו לקיום לא בעי ערוי ובמתכות פלוגת' דרבנותא ועיין להתוס' בכתובות ד"ט ע"ב ע"ש: דף ל"ד בד"ה שאינה וכו' אבל תנור וכיריים שאסורין וכו' עכ"ל עיין להתו' בנזבחים שם שהק' גם מתנור שהוסק בקליפי ערלה ועיין להתוס' בע' כ"ש ד"ל ע"ב ובמהרש"א ז"ל שם ועיין במ"ש בחי' שם: דף ל"ה ע"א מפני שמעמידו בעור קיבת גבלה.

עיין להרשב"א בתה"א דפ"ו דאפילו הרשב"ד דס"ל דלא הלכו בדברים הללו אחר ג"ט משום הרחקה מתרץ בקושני' התוס' דלא נקט משום פשר בחלב משום דצוננו מדרבנן הוא וספיק' דרבנן לקולא ע"ש שמע"י לכ"ע בדוקא נקט הגמ' גבלה ועיין להר"ן בהלכות ותמהני אמ"ש הרשב"א בתשו' ח"ג סימן רי"ד והיא התשובה שהביא מרן בב"י סי' קל"ד דהטעם דלא בטיל בששים משום דדוקא בדבר המתערב דרו מקרה הוא דבטיל אבל בדבר שנוהגין לערב לא בטיל כענין ר' מיני מרינס וכו' דאיסור גבינו' משום פשר בחלב עש"כוות לא מציינו דלא נקט הגמ' אלא גבלה וכל הראשונים פולם בהסכמה אחת דלא חששו משום פשר בחלב ולכך לא אסרום בהנאה ועיין להמג"א סי' תמ"ב: ע"ב תוס' בד"ה ולקפתו וכו' עיין פסקי תוס' והרב שבות יעקב ח"א סי' נ"ו תמה ע"ד ממתני' בפ' כ"צ דע"ה ע"ב ועמ"ש בחי' בחולין דק"ח ע"ב ע"ש: דל"ו ע"א ושמן דניאל גזר עליו וכו'.

מרן בב"י ז' ר"ס קכ"ג הק' ע"ד הרשב"א דכי גזרו על יינן משום בנותיהן ל"ג אלא בשתייה דאמאי אצטר' תלמידי שמאי והלל למגזר על יינן הא פבר דניאל גזר עליו ותו' דס"ל פשמואל דעל לבו שם ולכל ישראל לא הורה ומשמע דאינו נמי קאמר דלא הורה ע"ש.

והוא תימה דהא מארה דהאי מימרא דיינו ופתו ושמן מי"ח דבר הן הוא רב ואיהו ס"ל דלכל ישראל תורה והתוס' בשמעתינן כ' דה"ג הומ"ל מיינן אלא משום דאשמן קאי נקטיה ומשמע דכי משני דניאל גזר בעיר והם גזרו בשדה איינו נמי איכא לשנויי הכי אף ק"ק בדברי התוס' דאימא דלא ק"ל אינו משום די"ל דניאל גזר ולא קבלו ובשמן הוא דק"ל משום דא"כ מאי אסדהותיה דרב וצ"ל דס"ל דאי קבלו בשמן כדשמעינו מאסדהותיה דרב גם אינו קבלו וכ"נ מירוש' שהביא רש"י ז"ל בקדושין דס"ט ע"ב דלכך נקרא נחמיה התרשטתא מפני שהתירו לו יינן של גוים ע"ש נר' שהיה אסור להם מהזמן ההוא: - דל"ז ע"א גמ' והו"ל באם מתי גרידא מלישנא משמע דאם מתי מודה בה ר"י ואינו פן דכינון דס"ל ומנו של שטר מוכיח עליו גם באם מתי פליג עליו ונראה דאיירי באם מתי ואינו זמן בגט ואע"ג דתיקנו זמן בגיטין מ"מ בכתיב השנה לחוד סגי כדאימא בפ"ב דגיטין ואיירי בכתיב השנה לחוד ומת בתוך השנה ועמ"ש בא"ה ע"ד הרמ"ה בענין זה דזמנו ש"ש מוכיח עליו ע"ש: ע"ב תוס' בד"ה דיקרב וכו' לאו משום דאית ליה טנמא' וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א ז"ל ונ"ל דהנה בשינויא דר"ן ע"כ מאי דקאמר דיקרב מסאב ע"כ פל' בחבורין קרי ליה דיקרב פינן דעדיין הא' נוגע במת וא"כ י"ל דגם לאוקמתא קמיינתא פן הוא ומאי דקאמר דיקרב היינו שלא בחבורין ופריה דיקרב בדיקרב דאוריית' ולא ס"ד מקר' דהנפיש הנוגעת ומשני דהו' קרא דכל אשר יגע הוא בחבורין אבל שלא בחבורין פתיב קרא דטו' ערב וכולהו קרא אתמהא היא ועיין להתוס' בנזיר שם: דף מ' ע"א תוס' בד"ה ובדג' וכו' ותימ'

דאם פון פון מ'שני וכו' עכ"ל לא ידענא מאי ק"ל לשי' רש"י ו"ל פיון דמסיק דדונקא צירן אכל גופן
בעינן ראש ושררה לכ"ע ומתני' דדגים בגופן מירי ומ"ש וקשאי לתרנויהו היינו ר"ל דלתרנויהו
בראש ושררה סגי בגופן ונהי דלתי' התוספ' ל"ק מצד זה די"ל דהגמ' השת' ס"ל כמ"ד בסמוך
דבגופן פליגי לשי' רש"י לק"מ: ע"ב בד"ה פל וכו' פדאמרי גבי ראיהו נפל למיסוכו עיין תוספ'
בפ"ג דבכורות דף ד' ע"ב בד"ה חלב וכו' ע"ש: בא"ד ונהי דבכורו מירי וכו' הא דלא ניחא
למי' מיעוט חשוב גם גבי חלב עיין בגמ' בבכורו' ד"ך במאי דפריה דר' יאושע אדר' יאושע
ע"ש: דף מ"א ע"ב גמ' בעי רב אשי וכו' לכאורה בעיא זו שייכא גם אליבא דרבנן דלפי הצד
דכ"ע זילו באפיה וכו' אסור כמו היהא דהוסיפו עליהן אלא דהפוסקים השמיטה: תוס' בד"ה
אמר רבא וכו' אכל ק"ק הלשון וכו' ומאי פריה וכו' עכ"ל דבריה' סתראי ניהו דממ"ש ק"ק
הלשון משמע דאלישנא היא דק"ל אכל קושית הגמ' א"ש לכ"ע ואח"כ נקטו לישנא דמאי פריה
ובאמת דנראה דקושטא הוא דקושני' הגמ' א"ש ולשון מאי פריה דנקטו מגומגום ולפמ"ש מהרש"א
ו"ל במסקנ' התוס' דקושני' הגמ' דפריה דכפרים למפלחיהו וכו' הוא מפח דלא נקטו רבנן אינו
נעבד וכו' ניחא שפיר דתתי קא ק"ל חדא דהלשון מי איכא מ"ד ק' ועוד מאי פריה פיון דכ"ע
לגוי עבדי להו נימא דקושטא פון הוא דכפרים לגוי עבדי להו ומאי פריה הגמ' ולפ"ד מהרש"א
ו"ל ניחא שפיר במסקנת התוס' מאי דשינוי פי' באלא אי איתמר דבגזירה פליגי ולא כ' דבאי
נעבד או לא איירי פלישנא קמא משום דא"כ תקשה בכפרים לל"ב פדקשאי לן בכפרים לל"ק
ועיין להמש"ל בפ"ז מה' עכו"ם מ"ש בדברי התוס' אלו ולפמ"ש מהרש"א ו"ל אין מקום לדבריו
גם לפי דרכו קשאי נימא דבאי איתמר פליגי אי נעבד באותו מקום דר"מ או לא ולכ"ע גזרי' שאר
אטו אותו מקום דבחד מקום לא ינכחש ע"כ נראה עיקר דר' מהרש"א ו"ל מיהו ק"ק אמאי הדר
ביה הגמרא מל"ק דהול"ל כל"ק ופליגי בגזירה אי גזרי' או לא ונסמי מפאן מאי דנקט בל"ק מ"ט
לגוי עבדי להו דהא השתא נמי בל"ב ע"כ דל"ג אלא דכפרים ד"ה אסורין ותו לא פי היכי דלא
תקשה מה שהק' התוס' בועוד קשה וכו': בד"ה אמר שמואל וכו' והיטב יש לידע שבכרי' של
צלמים דלא נקטי מידי בידיהו וכו' עכ"ל כצ"ל ופי' דק"ל דאפי' הוה מפרשי' סיפא דתבנית יד
בע"א מפל מקום שמע' נמי דשל צלמים נמי אסורין דחיישי' שפא מאותן צלמים דנקטי מידי
בידיהו ואותן צלמים נעבדים תדיר כמו של פפרים דמודו בהו רבנן וכמ"ש מהרש"א ו"ל ולזה
כ' דהיטב יש לידע צלמים דלא נקטי מידי בידיהו וליכא לספוקי בנקטי ועפירש"י לקמן בע"ב
בד"ה ומקשי' וכו': ע"ב גמ' הכי השתא התם אימור וכו' שפא ביטלום וכו' לפמ"ש התוס' לעיל
בד"ה א"ש דטעמא דשברי ע"א מותרין משום דרוב שבירות להיתר דשפרוהו עכו"ם ונשתברה
מאליה מותרין וליכא אלא מיעוט לאיסורא דהיינו שברה ישר' ואף דהסברא נותנת דשברה ישר'
משום דשברה עכו"ם ומאליה לא שכיחי מ"מ אי איתא דשברה ישראל הוה מבער ליה ומפח הו'
סברא הוי שברה ישראל כמו חז מהנהך ואז הוי רוב שבירות להיתר ע"ש.

קשה דא"כ לר"י דמאליה אסורה הוי רוב שבירות לאיסור דהיינו שברה ישראל ומאליה וא"כ
מאי קאמר הקא אימור ביטלום דר"ל אימור שברה גוי הא מיעוט הוא ולא הוי ס' שקול ולא מצט'
לס"ס כמ"ש התוס' בכתובות ד"ט ע"א ע"ש.

ואפשר דלר"מ דחייש למיעוטא מצט' לס"ס שפיר ונתוס' בכתובות לא כ"כ אלא לרבנן ולפי"ז
במיעוט חשוב דאפי' לרבנן חיישי ליה כמ"ש התוס' לעיל מצרפי' ליה לס"ס ועמ"ש במ"א בפ"ט
הלז אף לפ"ז קשה קושית התוספות פאן דתקשה לרבנן ולא יתורץ כתי' הגמ' ועמ"ש לקמן דמ"ב
ע"א בתוס' בד"ה ספק ע"ש אח"כ נזפרתי שפמזומה שנה ימים ראיתי קושאי זו על התוס'

בכתובו' מסוגיין בס' עדות ביעקב: גמ' התם ס' וס' הוא וכו' פירש"י ואף דאסור מדרבנן ביהא סמכי' על חזקת חב'ר ע"ש הא דלא נחא ליה למי' משום דהוי ס' דרבנן וכמ"ש התוס' משום דאזיל לטעמיה דפי' אין ס' מוציא מידי נדאי משום דאיתחזק ונהיכא דאיכא חזקת איסור אפי' ס' דרבנן לחומרא ועיין להש"ף בי"ד סי' ק"י בפרט זה ועיין בחי' בפסחים: דף מ"ב ע"א תוס' בד"ה מפני וכו' שהיה ראשו ממלא וכו' עכ"ל ומאי דפריה מהא ברייתא להא דאין ס' מוציא מידי נדאי ולא משני ש"ה דהוי ס' טומאה בר"ה וטהור משום דאפי' ס' טומאה בר"ה היכא דהוחזקה הטומאה אלא דס' אי פנו אותה טמא ודוקא בס' דלא הוחזקה טומאה הוא דמטהרי' וס' האהיל הוי לא הוחזקה דס' אי היתה טו' פאן במקום שהאהיל והא דמשני פועין נפל ולא מוקי לה בבור רחב וס' אי האהיל והוי ס' משום דאי איתא דאיכא ס' שפא לא האהיל אמאי הוצרה למתני' חולדה וברדלס בלא"ה גמי הוי ס' טומאה ה בר"ה וטהור וכן הוסיף התוס': בא"ד דסתם חור שרצים יש בהם פ"ט וכו' עכ"ל פי' דסתם חור יש בו פ"ט מצד החור למקום חוץ ממקום שנוכנסו החולדה וברדלס דכו דרפם ואף דמצד הבור ג"כ יש בו פ"ט לא נטמא הבור דדבר הטומאה לצאת ואין דרפה ליפנס וכדתנן בפ"ג דמסכת אהלות במתני' דביב ע"ש בהר"מ פ"ה ע"ש ועיין מהרש"א ז"ל ועיין להתוס' בפסחים ע"ש: בד"ה נכרי וכו' וצ"ל מדלא משני וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א ז"ל דישאל ששפה בין לצורכו בין לצורפה הנכרי לא יאמר היא גופא לא מצלא וכו' דמימר אמר לצרכה הוא ודוקא בנכרי ששפה הוא דמיפלגי' בהכי והגמ' לקמן דנקט לצרכה משום דעיקר הקושא היא מנכרי אלא משום דאיכא למי' נכרי שאני אמרי' דסמיך אישאל וכן משמע דברי התוס' לקמן ע"ש: בד"ה ספק וכו' מ"ש משברי צלמים וכו' עכ"ל נר' דמשמע להו דאפילו לר"י איכא לספוקי בנשתברה מאליה שפא יאמר הנכרי היא גופה לה מצלא והיינו מדאמרי' לעיל בשברי צלמים לר"י דשרי בס"ס ס' אי בטלים דהיינו שברה נכרי והא רוב שבירות לאיסור לר"י דישאל ומאליה איסורא ניהו ולא מצט' לס"ס כמ"ש התוס' בכתובות ד"ט אלא ע"כ דאפי' בנשתברה מאליה איכא לספוקי במימר אמר וכו' וניחא מה שהקשי' לעיל בד"ה הכי השתא ע"ש ולזה ק"ל הכא גמי נשתרי בס"ס ולהכי הביאו משברי צלמים ולא ק"ל רישא אסיפא ותרצו דהכא ליכא אלא חד טעמא וכו' ועיין למהר"ם לובלין ז"ל ועיין להמש"ל בפ"ח מה' עפ"ם שנסתפק לר"י אי איכא לספוקי בנשתברה מאליה במימר אמר וכו' ופשיט לה מדאמרי' לעיל בשברי צלמים ס"ס וכו' ע"ש ודו"ק: דף מ"ג ע"ב בד"ה אלא מעתה פרצוף אדם תשתרי וכו' פי' בשלמא אי לא אביי נחא דכל הפרצופים של מעלה פגון מה"ש ואופנים אסורין וחי' גמי אסורין אלא דבפרצופים של חיות שהם שור נשר וכו' בעי' ד' פנים פנין שהחיות של מעלה פן הם ואדם דאסור אפילו לבדו משום דדמילמה"ש ולכך קתני פל הפרצופים מותרין חוץ מאדם דליכא פרצוף שור ונשר ואריה אלא בחיות והוא פלול מד' פנים אבל השתא דאמרת דאין איסור אלא דוגמת החיות אבל דוגמת מה"ש וחסמה ולבנה שרו אמאי פרצוף אדם אסור ומשני הפרצוף אדם מאותי נפקא ולפ"ז למסקנא דכל דוגמת של מעלה פחמה ולבנה אסורין א"צ לקרא דאותי אלא דנ"ל פרצוף אדם משום דהוי דוגמת מה"ש מיהו ק' דלעיל דמ"ב ע"ב מיייתי אביי פרצוף אדם מדר"י מקרא דאותי והא למסקנא א"צ לזה פנין דחסמה ולבנה אסורין וע"ש בגמ' וצ"ל דלמסקנ' צריף לדרשא דאותי משום דל"ל עורף והיינו דלא קאמר אביי לא באוקמתא דמדור של מעלה ואף דכ' התוס' בד"ה לא אסרה משום דכולהו אמת מ"מ אי איתא דתו ל"צ לדרשא דאותי הול"ל אלא ומאי דלא נחא ליה למי' כס' המקשה דפריה אלא מעתה דאדם נפיק ממה"ש משום דמ"ל דרשא דאותי דרשא גמורה ומדאצט' למכתב אותי משמע דלא נפיק ממה"ש ואם פן פנין דדרשא

גמורה היא גם רבא מודה בה וזה נ"ל פנונת התוס' בד"ה לא תעשון דכ' וי"ל מדל"ק אלא וכו' ע"ש ורבים נתחבטו בו ולפמ"ש דבריהן ברורין בלי שום גמגום אלא דהו"ל להביא ראיה מגמרא לעיל וכדכתיב: תוס' בד"ה לא וכו' ש"מ שלא היה חוזר וכו' עכ"ל עיקר דבריהם שלא היה חוזר מאיסור משמשין דאפשר לעשותן פמותן דלכאורה נר' דחזר בו וברייתא דאסרה מדרבנן וכ"מ דבריהם דוק ותשפח ועיין מהרש"א ז"ל: בד"ה שוחק וכו' דע"כ לרבנן אף שחיקה וכו' עכ"ל דבריהם תמוהים ומהרש"א ז"ל הגיה בדבריהם ועוד דע"כ ומקשים בין לרבה בין לר"י ע"ש ומ"מ הקושיא הוא לרבנן איך יבערו פמו שמבואר בדברי התוס' והא דלא ק"ל ארבה דס"ל דשחיקה מועלת בשאר נהרות מברייתא דלא נתפונן.

אלא לבנדקו וכו' משום די"ל דרבה אליבא דר"י הוא דקאמר דשחיקה מועלת בשאר נהרות אבל לרבנן פי היכי דחיישינן לזבל פרוח ה"נ חיישי' לזבל בשאר נהרות וקוש' ר"י לרבנן היא דלדידכו אף בשאר נהרות ל"מ ותי' לבנדקו וכו' ע"ד שפי' התוס' לקמן בד"ה אמר ולרב יוסף דשחיקה ל"מ בשאר נהרות אפילו לר' יוסי כמ"ש התוס' מדקתני ים דהוא ים המלח צ"ל דלר' יוסי בעגל זריה לרוח הנות דאי למים ל"מ וע"ד פירש"י ז"ל ומשנו ליה רבנן דלמים הנה ולבנדקו ולא נשאר מהזקב כמ"ש התוס' לקמן ולכך לא ק"ל להתוס' אלא לרבנן במאי יבערו וכו' ודברי התוס' לקמן אתו אליבא דרבה אלא דאפתי ק' לרב יוסף קוש' א' שהקשו התוס' לקמן בד"ה אמר וי"ל.

אף מה שפי' רש"א ז"ל בתח' דבריו דההיא דלבנדקו וכו' גמ' הוא דקאמר לה נאליבא דרב יוסף דלרבה א"צ לזה ע"ש תימה דאליבא דרבא איך יפרש קוש' ר"י לרבנן וע"כ דמפרש לה דסבר ר"י דזריה הנות בעגל ופרי' לרבנן ומשנו ליה דבמים הנות ומהכו אף אליבא דרבנן בשאר נהרות ולרב יוסף ל"מ בשאר נהרות ולכך אצט' לבנדקו וע"כ ר' יוסי סבר דזריה הנות בעגל דהא לרב יוסף ל"מ שאר נהרות אף לר' יוסי ומשנו ליה רבנן לבנדקו ולא נשאר מן הזקב וכו' א"כ לפ"ז מ"ש התוס' בד"ה אמר דרבי יוסי ידע לה דבמים הנות ופרי' לרבנן לא אתי לא לרבה ולא לרב יוסף ועיין להתוס' בפסחים ולמהרש"א ז"ל שם: דף מ"ד ע"א גמ' ואין אדם אוסר דבר שאינו שלו וכו'.

ק' דילמא עשו איזה מעשה בגוף הנחש וע"י מעשה אוסר דבר שאינו שלו ועיין בגמ' לקמן דנ"ג ע"ב דקאמר מפדי ירושה וכו' ואין אדם אוסר וכו' ועיין להר"ן בהלכות שם ולהמח"א בנימוקיו להר"ן שם ע"ש: תוס' בד"ה והלא וכו' ומסתמא לא השליכו לים המלח עכ"ל.

יל"ד מאי ק"ל אי איתא דלים המלח אמאי פתתו הא לים המלח בעיניה מהני לרבה בפסחים פמו שהביאו התוספות לעיל וצ"ל דמקשי' לרב יוסי דבעי שחיקה בים המלח אבל לרבה לא קשיא דלים המלח א"צ פתות ומשאר נהרות לא קשה דאפי' לרבה ל"מ שחיקה בשאר נהרות לרבנן אף לפמ"ש מהרש"א ז"ל לעיל בד"ה שוחק בפ' קמא דלרבה מהני שחיקה אפי' לרבנן קשה גם לרבה משאר נהרות והתוס' דנקטו ים המלח נקטו פן אליבא דר"י.

א"נ י"ל דהכי ק"ל דילמא לים המלח והא דכתת פדי לפרסומי מילתא כמ"ש רש"י ז"ל ועיקר קושיתם היא דלא היה צריך הגמ' להא דקאמר אין אדם אוסר דבר ש"ש ועמ"ש בתוס' לעיל בד"ה שוחק ע"ש: דף מ"ה ע"א מתני' ר"י הגלילי אומר וכו' עפירש"י ז"ל ונראה דלשי' ה"פ דמתני' מ"מ אשרה אסורה דריה ג"ס"ל דלעולם ממעטי מתחת עץ פמו מעל הנהרים ולהכי ק"ל כיון דאיכא מיעוטא דעץ רענן היכי פתיב ואשריהם תגדעון הא ממעטי מעץ רענן ואי גלי קרא

דלא מעטין מניה א"כ למאי אתא ולהכי קאמר מפני שיש בו תפיסת ידי אדם וכיון דהטעם פן הוא מוקמי מיעוטה דעין רענן בעלה מאליו דשרי כמ"ש התוס' לקמן אבל אי לאו ה"ט פולהו שוין ואמ"ל רע"ק דלסי' הוא דאתא ומהשת' א"צ לשום טעמא ולרע"ק פיון דליכא מיעוטה מחד קרא דאשריהם תשרפון מרבינו נטעו מתחילה לקה ונטעו ולבסוף עבדו וקרא דאשריהם תגדעון לדרשא אחרינא פדלקמן משא"כ לריה"ג פיון דאיכא מיעוטה צריה תרי קראי לאסור הנה גונוי ולקה נתחכם רש"י ז"ל ונקט בדברי ריה"ג קרא דאשריהם תגדעון ובדברי רע"ק קרא דאשריהם תשרפון ולקמן דאמרינו דריב"י כרע"ק לאו כרע"ק לגמרי שרי רע"ק אפי' דהרים וגבעות לסי' פדקאמר כ"מ שאפה מוצא הר גבוה וכו' אבל ריב"י מיעוטה דהרים אמת הוא וכדמוכח לישניה דריב"י ע"ש וכיון דמיעוטה דהרים אמת לא אמרי' רענן לסי' אלא אחר דאיכא תרי קראי משא"כ לרע"ק וס"ל דעלה מאליו נ"ל מהרים כמ"ש התוס' וכו' מדרבי רש"י שם ע"ש ובהכי ניחא קושית התוס' לקמן בד"ה ור"י וכו' ע"ש וקושית התוס' בדמ"ו ע"א בר"ה אמר וכו' ע"ש: ע"ב גמ' נ"ל מאשריהם תגדעון אינהו עין וכו'.

לכאורה שפת יתר הוא דקאמ' אינהו עין וכו' דכיון דאיכא קרא יתירא סגי לן בהכי ודוחק לומר דנתפונן לתת טעם למה שהוצרך לומר אח"כ אלו לא נאמר וכו' ולא קאמר איכא וא"ש בריית' בפשוטה אלא נראה עיקר דאיכא לאוקמה תרי קראי לצטעו מתחיל' לקה ואתא לנטעו אילן ונטעו גרעין ולזה קאמר דמלישנא דתגדעון נ"ל נטעו ולבסוף עבדו דאי נטעו מתחיל' לקה אפילו נטעו אילן פולו אסור פיון דבשעה שנעשה בו תפיסת ידי אדם לשם ע"א הנה תלוש ובהכי ניחא שפיר דברי רש"י ז"ל בד"ה האי ואשריהם וכו' ע"ש במהר"ם לופלין ז"ל: דף מ"ז ע"א פי' רש"י בד"ה תכלת דכהנימוכו' וקמבעיא ליה וכו' עכ"ל ההיא בעיא דמכשירי דרמי ב"ח פבר נפשטא לעיל מק"ו מאתנן ולא הו"ל לפרושי אלא בעיא דשנוי במקחופר וצ"ל דעת רש"י דאי נקטינן פשיטותא דלעיל מק"ו מאתנן שוב אין מקום לבעיית שנוי משום דאמרינו דיו וכמו שהק' התוספות לעיל בד"ה יש ע"ש וא"כ ע"כ דרמי ב"ח דבעי בשנינוי משום דלשי' אזיל דבעי במכשירי ולא שמיע ליה פשיטות' דאתנן ולקה פירש"י פאן תרתי בעי משום דהא בהא תליא ונ"ל דנה דעת הר"מ דפ' לבעיא דשנוי דלעיל לקולא משום דס"ל דלרב' דפשיט מאתנן לבעיא דמחופר לגבוה נפשטא גם בעיא דשנוי במקחופר והא דפ' בבעיא זו דתכלת לחופרא משום דס"ל דזה לא הוי שנינוי אלא דהבעיין היא במכשירי וכבר נפשטה דמכשירי קרבן פקרבן וע"ש להכ"מ ודוק: דף מ"ט ע"א תוס' בד"ה הא רבנן וכו' עמ"ש רש"א ז"ל ומה שהניח בקושי אינו מוכן דנימא דר"א גופיה שאני ליה נאפתי י"ל דלא פאפיי ונר' דסמך אמאי דאיתא בפ' כ"ש דכ"ז דאהיא מתני' דעצים תניא וכן הנה ר"א אוסר בכל איסורין ע"ש.

וא"כ מדר"א נשמע לרבנן דשאור ומאי פריה אימור ובהכי ניחא פשטא דשמעתא דמאי דמיייתי מדר"א דעצים הוא לדחוי דלא נימא ר"י שני ליה וכיון דע"כ לרבנן נימא לא שני להו נימא גם לר"י פן אלא ע"כ דהגמ' סמך אהיה ברייתא דבפ' כ"ש ומדר"א נשמע לרבנן ומ"מ קוש' מהרש"א י"ל דהגמ' מק' דמנ"ל לו' מדר"א נשמע לרבנן ומ"מ אפתי קשה במ"ש התוס' בד"ה אלא וכו' דנימא היה דשרי ר"א ורבנן ע"ש דהא ר"א אוסר בכל התורה פדתניא בפ' כ"ש: דף נ"ג ע"ב גמ' ואין אדם אוסר דבר שאין שלו עמ"ש המח"א בנזיקין להר"ן פאן דמה שאוסר ע"י מעשה אינו אלא מדרבנן ע"ש ומאמרא בחולין דמ"א ע"א אין נראה פן ובמ"א פתבתי בזה: פירש"י בד"ה ה"ק אם עתידין וכו' לפיכך נאסרו וכו' עכ"ל האי לפיכך דקאמר חוזר אאם.

עתידין לחזור דברייטא אָבל של אַמוריים טעמא אחרונא אית בהו. משום דהוי ע"א של ישראל פדקאמר בסמוך: דף נ"ד ע"א תוס' בד"ה מתקיף וכו' וא"ת וכו' י"ל דלא הונופ' וכו' עכ"ל הא דלא כ' בפשי' דכיון דמקרא דנערה ילפי' דתיקרג ואל תעבור מרוצח א"כ ע"כ דאיירי באנסוה להביא עליה ובכה"ג לא הוי קרקע עולם ופיטרה אותה ממיתה דכתיב ולנערה לא תעשה דבר משום די"ל דמה דילפי' הוא על הבועל וגרסי' יתרג ואל יעבור והתוס' בסנהדרין הביאו.

גיא זו ע"ש ולעולם לא איירי בגוונא דקרקע עולם: בד"ה הא וכו' והר"מ בס' המצות וכו' עכ"ל לפ"ד הר"מ הללו גם רבא ס"ל כס' ר"ז דהעיקר תלוי בפיתור המיתה דלא כמ"ש התוס' בדבור שלפ"ז דאל"ה אמאי מוקי לה בפרהסיא ומה שקשה בדברי הר"מ הללו מאי פריה בסנהדרין דס"א לרבא מברייטא דהמן נוקמא בפרהסיא עיין בתוס' שם ובחז' שם: דף נ"ה ע"א בד"ה לוקחין וכו' שאפ"י נגע נכרי בקילוח וכו' עכ"ל והיינו למסקנא דמתני' כמשנה א' אָבל למאי דאוקי' בפקוקה ומלאה ע"כ אינו דין אחר ול"ג ואינו וכן מ"ש בס"ד דנאסף אל התפוח וכו' הוא למסקנא לפירש"י דמשיבה בגת עצמה הוי המשכה אָבל לפיר"ת שכ' התוס' בד"ה אמר א"ש אפי' למאי דאוקי' בפקוקה ומלאה: בד"ה ירד וכו' משמע מתוך פיה וכו' עכ"ל היינו ממ"ש רש"י אחריו כן דמשמע דהנגיעה בבור היא אחר שנספס הקילוח דליכא ניצוק וא"כ כ' די"ל דאיירי בלא נפסק הקילוח דאיכא ניצוק וכן ר"י דהוכיח מגמ' דגורגתני בא להוכיח דאיירי בלא נפסק הקילוח דלא כפירש"י: בא"ד סמיה אהא דשמעי' ליה וכו' עכ"ל ושינויא דגמ' הכי הוא מתני' כמשנה א' וכיון דאם נגע בו הנכרי במה שפגת אינו אוסר גם אינו נאָסר משום ניצוק דס"ל השתא דטעמא דניצוק משום דחשבי' כאלו נגע במה שלמעלה דלא כר"י לקמן בדיבור זה אָבל לרב הונא פיון דנאָסר במגע נאָסר גם בניצוק ולעולם מתני' בלא נפסק הקילוח ולכך לא מקשה רב הונא דניצוק חיבור אמתני' אלא באמצעות דברי ר"ה דהמשכה וצ"ל דס"ל להתוס' השתא דטעמא דאָסרי' בהחזי' הגורגתני ובלא החזיר שרי ולא אָסרי' משום ניצוק משום פיון דס"ל למתני' דמה שפגת לא הוי יין אינו נאָסר בניצוק דלא כר"י דמפ' משום ניצוק בר ניצוק דאל"ה מאי קושיא לר"ה דס"ל ניצוק חיבור: בא"ד שאינו נאָסר מפחו פיון שאינו עדיין יין וכו' עכ"ל הוָצרכו לטעם זה למשרי אפי' בנגיע' כדכ' אחר זה.

ועיין בהרא"ש ז"ל: ע"ב בד"ה אָבל לא בוצרין וכו' וה"ה דהומ"ל וכו' עכ"ל אין להקשות לפ"ז אמאי אין דורכין בישראל פיון שפָּכר נטמא מבצירה ליכא מסייע כמ"ש התוס' בדבור שלפני זה די"ל דשפָּא לא הוי פלים טמאים והגת הוא דטמאה והוי מסייע דספיקא כמו שפָּראה מלשונם: בד"ה אמר וכו' אָבל ר"י פיה וכו' שהירוש' אָסר וכו' עכ"ל משמעות פשט דברייהם דחששא דר' חנין למשנה א' דשפָּא החזיר גורגתני היא שכיחא ולא מדמי' לה חששא דהמשכה ומתחז' עיקר הוכחתם מהירוש' היא ממימרא דדורכין דהיא למשנה אחרונה ור"י ס"ל דהיא המשכה שאני דנעשה יין אמנם י"ל עוד דר"י ס"ל דגם ר' חנין אמשנה אחרונה קאי ומחששא דהמשכה ולא מחששא דהחזרת גורגתני ואף דר' חנין קבע דבריו בירוש' אמתני' י"ל דמוקי מתניתין כמשנה אחרונה ומאי דקתני השאר מותר הוא בלא נגע פָּאין לפרש שכ' התוספות לעיל ירד וס"ל דניצוק אינו חיבור אָבל גמריין ס"ל ניצוק חיבור ולכך הוָצרכו לאוקומי משנתנו כמשנה אחרונה ולכ"ע למשנה א' אפי' העלים עיניו דליכא פָּלל חששא דהחזרת גורגתני וניחא השתא מה שיש מקשים בדברי התוס' לעיל בד"ה והשאר וכו' דמאי מקשים מגת של אָבן דפ' בתרא הא בהעלם עין אָסור ולפי"ה ניחא דהתוס' לעיל מקשי' לפר"י דמפרש דהירוש' מוקי מתניתין כמשנה אחרונה ולא חיישינו להחזרת גורגתני פָּלל: דף נ"ו ע"א גמ' תרצה נמי להך קמיי' וכו' : הא דלא תרצה

לְבַתְרֵייתָא מְשׁוּם דְמַתְנַיָא בִּי ר' אוֹשְׁעִיָה עֲדִיפָא טְפִי מְהֵה קַמְיֵיתָא כִּינּוּ דְמַתְרַנְיָהוּ בְרֵייתוֹת וי"ל
מֵאִי מִקַּל הַתּוֹסְפוֹת בַּד"ה לִימָא וכו' אִמָּאֵי לֹא מְשַׁנֵּי מַתְנֵי וכו' הָא מַתְנֵי עֲדִיפָא וְלֹא מַתְרַצִּי לָהּ
מִקְמֵי בְרֵייתָא וְנִרְאָה דְדַעְתָּם דְפִי בְּעֵלְמָא וְלֹא הִגָּהָה דְעַד שְׁיַרְדַּ פִּי וְיִקְפָּה וכו"נ מִמ"ש בְּדַבְרֵיהֶם
שָׁם וְלֹא הִזְפִּיר קְפוּי פְלָל וכו' ע"ש: הַר"מ בַּפ"ג מֵה' מַעֲשֶׂר דִּין י"ג פ' עַד שְׁיַשְׁלָה בְּחֻבֵית וכו'
דְּשָׁרֵי קוֹדֵם שְׁיַרְדַּ בְּחֻבֵית וְהִ"ל דְּשָׁרֵי אִפִּי אַחַר שְׁיַרְדַּ בְּחֻבֵית קוֹדֵם שְׁיַשְׁלָה וְכַתְּבַּ מְהֵרָא קוֹרְקוֹס
בְּסִפְרוֹ דְּמַדְרַבְּנָן אֲסוּר מְשַׁיְרַד בְּחֻבֵית קוֹדֵם שְׁיַשְׁלָה דְגִזְרֵי אֲטוּ אַחַר שְׁיַשְׁלָה ע"ש וּלְפ"ז גַּם לְרַבְּנָן
דְּס"ל מְשַׁיְקָפָה בַּבּוֹר גִּזְרֵינָן מְשַׁיְרַד לַבּוֹר אֲטוּ אַחַר שְׁקָפָה וְקָשָׁה דֹא"כ מֵאִי פְרִיָהּ הִגְמַ' בְּרֵייתוֹת
אֲהֲדָדֵי נּוֹקְמָה לְבַתְרֵייתָא בְּדִינָא דְאִוְרֵייתָא וְקַמְיֵיתָא בְּדִינָא דְרַבְּנָן: פִּירֵשׁ"י מְשַׁיְשְׁלָה וכו' וכו"מ
בב"מ וכו' עכ"ל ע"ש בגמ' ופִּירֵשׁ"י וְתִרְאָה דְפִי מְשַׁיְשְׁלָה הֵינּוּ מְשַׁיְשְׁלָה הַקְפוּי מִהַחֻבֵית דְלֹא
כְפִי פֶּאֶן וצ"ע: דָּף נ"ז ע"א תוֹס' בַּד"ה דָּאֵי וכו' וי"ל דְּמַתְנֵיתִין וכו'.

כְּתַב מְהֵרָשׁ"א דְלְמַסְקָנָא הָדָר מְהֵה מִיְלֵתָא ע"ש וְנִרְאָה דְהֵינּוּ לְתִירוּצָא בְּתִרְאָה שְׁכ' בַּד"ה אֵי
אֲשַׁפְחָנָא דְלִר"ש שְׁתִּיָה וְהִנְאָה חֲדָא הִיא אֲבָל לְתִירוּצָא קָמָא שְׁכ' שָׁם י"ל דְּמֵאִי דְנִקְטַת קְנָה הוּא
לִר"ש וְלִדְיָדִיָה יִמְכַר דְּנִקְא בְּקָנָה וְדַכּוֹנוּתָה דְהֵינּוּ שְׁכָשׁוּף דְרַגְלָא וְלֹא אֲתָא לְאִפּוּקֵי אֲלֵא בִּיד
דְּשְׁכָשׁוּף דְרַגְלָא כְּמוֹ קְנָה בִּיד כַּמ"ש שָׁם: בַּד"ה אִימּוֹר וְדִרְיָכָה דְרַגְלָא וכו' כְּמוֹ שְׁכָשׁוּף וכו' עכ"ל
וּבְהִכִּי נִיחָא דְקָאֵמֵר אֵי מְשַׁפְחָנָא וכו' וְהָא אִיכָּא מְשַׁנָּה אַחֲרוֹנָה דְקַתְנֵי אֵין דוֹרְכִין וכו' אֲלֵא דְהֵתָם
בְּשְׁכָשׁוּף דִּיד דְכּוֹלֵי עֲלֵמָא מוֹדוֹ דְאֲסוּר דְדִרְיָכָה שְׁכָשׁוּף הִיא: ע"ב גַּמ' לְאִפּוּקֵי מְדַרְבַּ וכו' נִרְאָה
פְּשׁוּט דְלִשְׁמוּאֵל ל"ד תִּינוּק ב"י הוּא דָּאִינוּ עוֹשֶׂה יֵין אֲלֵא אֲפִילוּ גְדוֹל כֹּל שְׁאִינוּ יוֹדְעַ בְּטִיב ע"א
אִינוּ עוֹשֶׂה יֵין דְהָא בְּרֵייתָא דְקַטְנֵי קַטְנֵי אֵין עוֹשִׂין יֵין לְדִידֵיהּ אַעֲבָדִי נְמִי קָאֵי וְכִדְקָאֵמֵר לְאִפּוּקֵי
מְדַרְבַּ וּמ"ש הַתּוֹסְפוֹת לְקַמְן דַּכ"ח ע"ב בַּד"ה וְהָא וכו' אֲבָל וְדָאֵי מַגַּע גְדוֹל וכו' ע"ש הֵינּוּ גְדוֹל
הַיּוֹדְעַ בְּטִיב נִיְסוּף וּמ"ש מְהֵרָשׁ"א שְׁהוֹכִיחַ כֹּן מִמ"ש לְעֵיל בְּשֵׁם רַש"י ע"ש וְלֹא הִנֵּה צָרִיף לָזָה
כִּי הַדְּבָר מְמַקּוֹמוֹ מוֹכְרַע מְסוּגֵיָא גּוּפָה כְּאִמּוֹר אֲבָל לְרַב נִרְאָה דְדוֹקָא בְּתִינוּק ב"י הוּא דָּאִינוּ
אוֹסֵר אֲלֵא בְּשְׁתִּיָה אֲבָל גְדוֹל אַעֲפ"י שְׁאִינוּ יוֹדְעַ בְּטִיב ע"א אוֹסֵר בְּהִנְאָה דְהָא לְדִידֵיהּ בְּרֵייתָא
לֹא קָאֵי אַעֲבָדִים וְכֹן הוּא מוֹכְרַח לְכַמ"ש הַתּוֹסְפוֹת לְעֵיל בַּד"ה ה"ג ע"ש וְעֵינֵן לְהַתּוֹס' בַּד"ה
לְאִפּוּקֵי דְלִפִּי"ה דְבְרֵיהֶם בְּרוּרִים וּבַחֲנָם תְּמָה עֲלֵיהֶם מִהֵרִיט"ץ ס' י"א ע"ש: דָּף נ"ח ע"א גַּמ'
מַתְנֵי דְאִגְרָדְמֵי וכו' שִׁי רַש"י.

בְּסוּגֵיָא הִיא דְרַבָּא מְעִיקְרָא שְׁרֵי הַפֵּל וְאוֹתְבִיָה מְאֲגְרָדְמֵי וְחִזּוֹר בּוֹ לְמַפּוֹר לְגוּי חוּץ מִימֵי יֵין שְׁבוּ
וְהַמְעַשֶׂה דְאִיקְלַע ר"ה אַחַר דְאוֹתְבִיָה וְאֵין מוֹקְדֵם וּמְאֻחַר בְּתוֹרָה וְנִרְאָה שְׁהַכְרִיחוּ לָזָה לְאוֹ מַפְח
מֵאִי דְאוֹתְבִיָה מֵר"י וְשְׁמוּאֵל וְאַנְהוּ ס"ל כְּרַשְׁבִּי"ג וְכַמ"ש הַתּוֹס' דְהָא מְדַבְרֵי רַש"י בַּד"ה אֲקַפְּן
נֵר' דִּר"י וְשְׁמוּאֵל אֲסֵרוּ כֹל דְּמֵי הַחֻבֵית אֲלֵא מַפְח מֵאִי דְאוֹתְבִיָה מְאֲגְרָדְמֵי דְס"ל דְאִיְרֵי בְּהַחֲזִירוּ
נְכָרֵי וּא"כ אֵי אִיתָא דְרַבָּא לֹא שְׁרֵי אֲלֵא דְמֵי שְׁאָר הֵינּוּ לֹא פְרִיָהּ מִיְדֵי וְע"ז הוּק"ל לְרַש"י בַּד"ה
מֵאִי לֹא וכו' דְנִימָא דְאִיְרֵי בְּהַחֲזִירוּ יִשְׂר' וְאוֹתְבִיָה לְרַבָּא מְמֵאֵי דְאֲסֵר תִּנָּא דְבְרֵייתָא הַפֵּל וְלַעוֹלָם
דְרַבָּא מְעִיקְרָא לֹא שְׁרֵי אֲלֵא שְׁאָר הֵינּוּ חוּץ מִדְּמֵי יֵין שְׁבוּ וּא"ש דְבְרֵי הִגְמַ' כְּסִדְרָן דְמַעֲשֶׂה
דְאִיקְלַע ר"ה הוּא קוֹדֵם דְאוֹתְבִיָה אֲבִיו וְלָזָה מְשַׁנֵּי רַש"י ו"ל דֹא"כ לֹא פְרִיָהּ מִיְדֵי דְנִימָא דְרַבָּא
כְּרַשְׁבִּי"ג אֲלֵא ע"כ דְרַבָּא מְעִיקְרָא שְׁרֵי הַפֵּל וְהַשְׁתָּא מוֹקְמֵי בְּרֵייתָא בְּהַחֲזִירוּ נְכָרֵי דְאִתָּא
כְּרַשְׁבִּי"ג דְקִי"ל כְּנוֹתִיָה כְּנ"ל כְּנוֹתִיָה רַש"י ו"ל וְנִיחָא מֵהַ שְׁהֵק' ע"ד רַש"י תוֹס' ע"ש.

אִף אַכְתִּי ק"ל לְשִׁי רַש"י ו"ל דְהָא ד"ז דְרַבָּא דְמֵי לְפִלוּגְתָּא דְר"ן וְרַבְּנָן לְעֵיל דו"ן בְּמַדְדוֹ בִּיד
וְע"כ רַבָּא דְשָׁרֵי כְּרַבְּנָן דְר"ן ס"ל וּא"כ מֵאִי פְרִיָהּ מְאֲגְרָדְמֵי נּוֹקְמָה כְּר"ן וּמַפְחָה נ"ל דְרַש"י

מוֹדָה דְלִרְבָּא אוֹתוֹ הֵינָן גּוֹפִיָּה אֵלּוּ לֹא נִתְעַרְבַּ הִזְה אָסוּר אִפִּי בְּהִנְאָה דִּס"ל פְּר"ן אָבֵל פִּינָן שְׁנַתְעַרְבַּ שְׂרִי הִפֵּל דִּל"ד לְסַתָּם יֵינָן וּכְמ"ש הַתּוֹס' לְפִי דְרַפָּם וּמַעֲיָקְרָא שְׂרִי הִפֵּל פִּינָן שְׁנַתְעַרְבַּ וְאוֹתְבִיָּה מְבַרֵּינָת' דְּאֶגְרָדְמִי וְחִזְרַ בּוּ מְסַבְרָא זֹו אֵלָא דְדְמִי מִמָּשׁ לְסַתָּם יֵינָן אֵלָא שְׁקֻשָּׁה לְזַה פִּינָן דְּבַרֵּינָתָא דְּאֶגְרָדְמִי מִיָּרִי בְּהִתְחַזְרוּ נְכָרִי לְפִירִשׁ"י מֵאִי פְרִיָּה לְרַבָּא הָא רַבָּא מוֹדָה בִּינָן גּוֹפִיָּה בְּלֹא נִתְעַרְבַּ דְּאָסוּר וְזַה נ"ל פְּנוּנַת הַתּוֹס' שְׁכ' וְעוֹד מֵאִי הִנָּה מוֹתִיב וְכו' וּא"צ לִמ"ש מְהַרְשֵׁ"א ו"ל גַּם א"צ לִמ"ש מְהַרְשֵׁ"א ו"ל בְּתִירוּצָם ע"ש דִּלְפִי"ה שְׁפִיר הִתְחַרְחוּ לֹמַר דְּאוֹתוֹ הֵינָן קוֹנְדָם שְׁנַתְעַרְבַּ דְּאָסוּר דֹּאֵל"ה ע"כ רַבָּא פְּרַבְּנָן דְּר"ן וּמֵאִי פְרִיָּה מְבַרֵּינָתָא דְּאֶגְרָדְמִי נֹוקְמָה פְּר"ן אִף מְדַבְרִי רִשׁ"י בְּד"ה עַל רַב הוֹנָא נֵר' קֶצֶת דְּרַבָּא שְׂרָא אֲפִילוּ לֹא נִתְעַרְבַּ ע"ש וְדוּק וְעֵינָן בְּהִרָא"ש ו"ל: ע"ב תּוֹס' בְּד"ה אֵלָא וְכו' פְּתוּב בְּרוּב הִפִּי וְכו' עכ"ל.

הֵינָנו בְּרוּב הִפִּי שֶׁל רִשׁ"י וּמְקֻשִׁים דְּבַרֵּי רִשׁ"י אֶהְדְּדִי וּמִשְׁנוּ לִיָּה לְאָסוּר הֵינָן שְׁבַפְנִים אָבֵל לִר"ת לֹא קֻשְׂיָא לִיָּה מַעֲיָקְרָא מִיָּדִי וְכֵן הִיא שִׁי ר"י שְׁכ' בִּס"ד וְלֹא ס"ל לִר"י פְּרוּב הִפִּי שֶׁל רִשׁ"י וְע"ש בְּמְהַרְשֵׁ"א ו"ל: דָּף נ"ט ע"ב בְּד"ה נְקֻטוּהָ וְכו' וּר"ת פִּי וְכו' פְּהֵיָא דְחָרָם דְּלַעֲיֵל וְכו' עכ"ל.

אָבֵל בְּהוּצָאָת יָדוֹ אִי לֹא דְנְקֻטוּהָ לִידְיָה הִזְה אוֹסֵר בְּהִנְאָה וְהֵינָנו אֵלִיבָא דְר"ן דִּס"ל לַעֲיֵל מְדוֹדוּ בְּיָד אָסוּר בְּהִנְאָה אָבֵל לְרַבְּנָן אִפִּי לֹא נְקֻטוּהָ לִידְיָה יִמְכַר וּבְרֵינָתָא דְלַעֲיֵל דְחָרָם נְכָרִי דְלֹא קִתְנִי נְקֻטוּהָ לִידְיָה וְלֹא יִמְכַר סַתְמ' אֶתְיָא פְּרַבְּנָן וְע"ש בְּתוֹס' וְעֵינָן בְּהִרָא"ש ו"ל: בְּד"ה אָמַר ר"פ וְכו' וְקֻשְׁיָה לְהָךְ לִישְׁנָא דְאָמַר וְכו' עכ"ל.

אָבֵל לֹאִידָךְ לִישְׁנָא דְבַהֲדִי בְּרִזָּא הוּא דְאָסִיר לֹא קִי"ל דִּי"ל דְכִינָן דְהֵינָן שְׁבַעֲנוּבִי הַבְּרִזָּא הוּא דְנִאָסֵר הו"ל פְּמוֹנָח בְּפִלִי לְבַדוֹ וְאִינוּ מְעוֹרְבַ וְעוֹד י"ל דְנִיחָא לְהוּ לְאֶקְשׁוּיִי אִפִּי לְפִיר"ת דִּס"ל סַתָּם יֵינָם בְּטִיל בִּס' וְעֵינָן בְּהִרִימוּב"א ו"ל וְהִנָּה בִּמ"ש הַתּוֹסְפוֹת בִּסְה"ד וְצ"ל בִּין ר"פ וְרַבָּא וְכו' כ' מְהַרְשֵׁ"א ו"ל דְהֵינָנו לְפִירוּשׁ הִר"מ מְקוּצִי אָבֵל לְפִיר"ת י"ל דְרַבָּא אָסֵר הִפֵּל מֵה"ט ע"ש.

וּלְפִמ"ש דְכֵינָן דְבַעֲנוּבֵר אִינוּ מְעוֹרְבַ אִין מְקוּם לְדַבְרֵי דְלֵהִר"מ מְקוּצִי פִינָן דְהַגְשַׁתָּא הִיא בְּשׁוּלֵי הַחֲבִית אִי לֹא נִאָמַר טַעְמָא דְבוּלִיָּה אֶמְרָא גְרִיר אָבֵל גְּשַׁתָּא לֹא נִאָסֵר אֵלָא מֵהַ שְׁבַעֲנוּבִי וּל"ש בִּיָּה תְעַרְוּבַת וּלְכָךְ אֲצִט' לְטַעְמָא דְגְרִיר וְצ"ל לִפ"ד מְהַרְשֵׁ"א הִתִּי הִב' שְׁפַתְבְּתִי וְהַתּוֹס' בִּסְה"ד קִיָּיִמִי לְדַעְתָּם דִּס"ל דֵּינָן לֹא בְטִיל דְלֹא כִר"ת וּמ"מ מ"ש מְהַרְשֵׁ"א ו"ל דִּלְר"ת י"ל דְרַבָּא אָסֵר הִפֵּל מִטַעֲמֵם תְעַרְוּבַת הוּא דְרַבָּא קְאָמַר טַעְמָא דְכוּלִּי תְמַרָא אָבֵל גְּשַׁתָּא גְרִיר וּלְר"ח אָבֵל גְּשַׁתָּא הִיא אִינָה בְּשׁוּלֵי הַחֲבִית וְאִמָּי אֲצִטְרִי לְטַעְמָא דְגְרִיר הָא בִּלֹּא הִיא אָסֵר מִטַעֲמֵם תְעַרְוּבַת: בְּד"ה מְצַדִּיקָה וְכו' אִמָּי לֹא יִטְמָא וְכו' תַּדַּע וְכו' עכ"ל לְכַאוּרָה מֵאִי מְק' הָא תְשַׁנָּה שְׁלִימָה הִיא דְכָל הַפּוֹסֵל אֶת הַתְרוּמָה מְכּוּמָא מְשַׁקָּה לְהִיּוֹת תְחַלָּה חוּץ מִט"י וְהו"ל הִיא מְשַׁקָּה דִט"י ג' וְאִין ג' עוֹשֶׂה רְבִיעִי וְמָה רֵאזָה צְרִיָּה לְזַה שְׁכ' וְתַדַּע וְכו' וְסָבוּר הֵייתִי לֹמַר דְהַתּוֹס' מִפ' דְחֲבִית שֶׁל קִדָּשׁ הִיא וְס"ד דִּג' דִּט"י עוֹשֶׂה רְבִיעִי בְּקִדָּשׁ וְתִי דִאִינוּ עוֹשֶׂה רְבִיעִי בְּקִדָּשׁ וְהִבִּיאוּ רֵאזָה לְזַה מִמְתַּנִּי דְשָׁמֹן שְׁצַף דִּס"ל הִיא נְמִי בְּקִדָּשׁ אִיָּרִי פְּדִאִירִי שָׁם בְּרִישָׁא דְמִתַּנִּי ע"ש וְעֵינָן לְהַתּוֹסְפוֹת בִּפ"ק דְפְסוּחִים דִּי"ד ע"ב שֶׁהִבִּיאוּ רֵאזִוֹת לְזַה ע"ש אִף הַתּוֹס' לַעֲיֵל בְּד"ה אָמַר ר"פ כ' דְבְחֲבִית שֶׁל תְרוּמָה אִיָּרִי וִי"א דְכוּנְוִנְתָם לְהַק' דִּג' דִּט"י פּוֹסֵל ה"ד פִּינָן שְׁבַחֲיָבוּרִין הוּא בְשַׁעַת נְגִיעָה הו"ל כְּאֵלּוּ נִגַּע בְּרְבִיעִי: בְּד"ה דָּאִי וְכו' פִּי הִהוּא דְזַה יְכוּל וְזַה א"י דְפָרַק הַמְצַנִּיעַ וְכו' עכ"ל הִכָּא פְּשִׁיט"ל דְמְדַמְל' שְׂאָר דְבָרִים לְהִיא דִפ' הַמְצַנִּיעַ אִף דְהֵתָם לְעֵנָן מְלֹאכָה בְשַׁבַּת וּבְסֻמוּף בְּד"ה הוּא כ' וְשָׁמָא יִשׁ לְאָסוּר דְמִשְׁמַע דְמִסְתַּפְקִים בְּזַה וְע"ש בְּגִמְרָא בְּפָרַק הַמְצַנִּיעַ וְעֵינָן לְה' שְׁמַחַת יו"ט: דָּף ס"ב ע"א

תוס' בד"ה וְהִתְנֶן וכו' וה"נ גְּבִי שְׁבִיעֵי וכו' עכ"ל נִרְאֶה דְּהֵינּוּ מְדַאֲמְרֵי לְעֵיל בְּפ' ר"י לְקַח בְּמַעוֹת יֵין יִצְאוּ מַעוֹת נִכְנָס יֵין וּכְמָא דְּתַנּוּ גְּבִי שְׁבִיעֵית לְקוּט לִי בּוּ שְׁכָרוּ אָסוּר ל"ד וּמִתְרִין לְאַחֲרִים ע"י מְכִירָה ה"נ גְּבִי יֵין שְׁכָרוּ אָסוּר לְדִידְיָה אָבֵל לְאַחֲרֵינִי שְׂרֵי אִפִּי בְּלֹא מְכִירָה וְתִי דְּמִשְׁמַע לִיה מִתְנִי וכו' וְעֵינֵן מְהַרְשָׁא ו"ל: בְּד"ה בְּדַמִּיהוֹן מְקוֹדֶשֶׁת מִשְׁמַע וכו' הָא דְּלֹא נִקְט הַק' אֲרִישָׁא בְּהִדְיָא וְהוֹצְרוּ לְדִיּוּקֵי מְסִיפָא מְשׁוּם דְּבְרִישָׁא י"ל דְּאִיְרִי בְּלֹא יִדְעָה וְלֹא סְמָכָה דְּעַתָּה וְכַמ"ש הַתּוֹס' בְּפ' הָאִישׁ מְקַדֵּשׁ וְלָזָה דֵּיּוּקוּ מְסִיפָא מְדָלָא אֲשַׁפַּח גְּוֹנָא דְּמְקוֹדֶשֶׁת אֲלֵא בְּמִכְרָן וְקַדֵּשׁ בְּדַמִּיהוֹן מִשְׁמַע דְּאִפִּי יִדְעָה אֵינָה מְקוֹדֶשֶׁת וְדַע דְּמ"ש בְּס"ד דְּגַמְרִינֵן קִיחָה וכו' הַיּוֹתֵר נ"ל דְּצ"ל וְעֵי"ל וְתִי אֲחָד הוּא: ע"ב בְּד"ה שְׁכָרוּ וכו' פְּדַאֲמְרֵי לְעֵיל לֹא שְׂרֵי וכו' עכ"ל הֵינּוּ מְבַרְיִתָא דְּלְעֵיל לְמִשְׁנָה אַחְרוּנָה דְּקַתְנֵי אֵין דּוֹרְכִין נְאֻפִי מִשְׁנָה א' לֹא שְׂרֵי אֲלֵא מְשׁוּם דְּס"ל אֵינוּ נַעֲשֶׂה יֵין עַד שִׁירָד לְבוֹר אָבֵל מְעַנְבָדָא דִּינּוּקָא דְּלְעֵיל דְּהִיא מְקַלְתָא דְּאִמּוֹרָאֵי לֹא ק"ל דְּבִלְא"ה פְּשִׁיט שְׂפִיר מְעַנְבָדָא דְּרַב חֲסֵדָא וְעֵינֵן מְהַרְשָׁא ו"ל: בְּד"ה יָאוֹת וכו' אִם הָיָה ע"ה רוּצָה לְהַקִּיף וכו' עכ"ל מְפָאן נִרְאֶה לְה"ר לְמָה שְׁנִסְתַּפְקוּ הָאֲחֲרוּנִים בְּקִנְיָה אַתְרוּג וּמִשְׁפָּה אוֹתוֹ וְלֹא פָּרַע הַדְּמִים עַד אַחַר יו"ט אֵי יִצְא בּוּ מְדַאֲוִרֵיָתָא מִי אֲמַרִי כִּינּוּן דְּפָרַע לוֹ אַח"כ אֵיגְלָאֵי מְקַלְתָא לְמַפְרַע דְּשָׁלוּ הוּא א"ד הַשְׁתָּא מִיָּהָא בִּיּו"ט אֵינוּ שָׁלוּ מְדַאֲוִרֵיָי דְּמַעוֹ' קוֹנוֹ ד"ת ע"ע וְאֵי אֵיָתָא דְּלֹא קִנְיָה וְלֹא יִצְא מְדַאֲוִרֵיָתָא מֵאֵי קְאָמְרֵי הַתּוֹס' דִּיכּוֹל לְהַקִּיף כִּינּוּן דְּהוּא בְּעֵי לִיָּה לְצִאת י"ח מְדַאֲוִרֵיָתָא מִיָּהוּ י"ל דִּיקִנְיָה לוֹ בְּחִלְפִין דְּהוּא קִנְיָן סוּדָר דְּקִנְיָה מְדַאֲוִרֵיָתָ: דָּף ס"ג בְּד"ה וְאֵינוּ חוֹשֵׁשׁ וכו' וְק' מִי הִזְקִיקוּ וכו' עכ"ל עַמ"ש מְהַרְשָׁא ו"ל וְהִנֵּה לְשִׁי רַש"י ו"ל קְוִשְׁיָה גַמ' הִיא מְשִׁבִיעֵית וְלֹא מִי"ן וּמַעֲשֵׂר דְּל"ד לְדַר' יִנְאֵי כְּמוֹ שְׁבִיעֵית אַחַר הַבְּיַעוּר וּפּוֹרַע חוֹבּוֹ דְּל"ד לְדַר' לְשִׁי רַש"י ו"ל וּמְדוֹקְדָק שְׂפִיר הַגַּמ' לְקַמֵּן בְּדַבְרֵי רַבָּא דְּלֹא נִקְט אֲלֵא שְׁבִיעֵית וּמֵאֵי דְּאוּקְמָה הַגַּמ' בְּחִנּוּי הַמְּקִיפּוֹ אֲשִׁבִיעֵית דּוּקָא וּמֵאֵי דְּקָאֵמ' לִיפְלוּג וְלִתְנֵי בְּדִידָה לֹא דְּלֹא לִיתְנֵי רִישָׁא דְּרִישָׁא אַצְט' לִי"ן וּמַעֲשֵׂר אֲלֵא דְּהַפְּנוּנָה דְּהִנֵּה לִיָּה לְאַשְׁמַעֵי דִּינָא דְּאֵין מְקִיפּוֹ בְּשִׁבִיעֵית אִף מֵאֵי דְּקָאֵמֵר תְּנֵי טְלוּ וְשָׁתוּ וכו' שָׁתוּ וְאֵנִי מְחַשֵּׁב וכו' קִשָּׁה קִצַּת לְשִׁי רַש"י.

גַּם מְדַבְרֵי רַש"י ו"ל בְּד"ה וְאֵנִי מְחַשֵּׁב נַר' דְּגַם בְּכָא דִּי"ן צְרִיף דּוּקָא וְאֵנִי מְחַשֵּׁב ע"ש וְלָכֵן נִרְאֶה דְּנִדְאֵי הַגַּמ' מְעַקְרָא לֹא פְּרִיף אֲלֵא מְשִׁבִיעֵית דְּמִי"ן וּמַעֲשֵׂר י"ל דְּל"ד לְדַר' יִנְאֵי אָבֵל בְּתַר דְּאוּקְמָנָא בְּחִנּוּי הַמְּקִיפּוֹ כִּינּוּן דְּהַבְּרִיָּתָא אֵיְרֵי בְּמְקִיפּוֹ וְכִלְלָה גַּם מַעֲשֵׂר וִי"ן ע"כ דְּס"ל דְּמַעֲשֵׂר וִי"ן נְמִי דְּמִי לְדַר' יִנְאֵי אֲלֵא דְּהַמְק' לֹא יְכוֹל לְהַק' מִיְנִיָּהוּ וְכֵן לְהַנְיָה אוּקְמָתִי וְכ"ז לְשִׁי רַש"י אָבֵל לְשִׁי הַתּוֹס' הַמְק' פְּרִיף נְמִי מִי"ן וּמַעֲשֵׂר: בַּא"ד וְאוּקְמָנָא אִפִּי עֲשָׂאוּ אֲפוֹתִיקֵי עכ"ל נַר' מְדַבְרֵיהֶם דְּלֹא אוּקְמָתָא דְּזוֹנָה נְכָרִית אַה"נ לֹא מְשַׁתְּעָבֵד וְלִכְפֹּד לֹא נִקְטוּ אֲלֵא אוּקְמָתָא דְּעֲשָׂאוּ אֲפוֹתִיקֵי וְאֵין לְהַק' נִימָא דְּהַמְתַּרְץ דְּמִשְׁנֵי בְּחִנּוּי הַמְּקִיפּוֹ ס"ל כְּאוּקְמָתָא דְּזוֹנָה נְכָרִית דִּי"ל דַּר"ח הוּא דְּמִשְׁנֵי הָכִי וְאִיהוּ ס"ל כַּר"י דְּמַעוֹת קוֹנוֹת וְע"כ דְּלֹא ס"ל כְּאוּקְמָתָא דְּזוֹנָה נְכָרִית כַּמ"ש הַתּוֹס' בְּד"ה בְּזוֹנָה וּמַעֲתָה י"ל דְּעַת רַש"י וְלֹא ק' קְוִשְׁיַת הַתּוֹס' דְּס"ל כַּמ"ש הַתּוֹס' בְּפִרְקֵי הַזֵּהָב דְּמ"ח דַּר"ח ס"ל נְכָרִי וְיִשְׂרָאֵל שְׁוִין דְּקִנּוּ בְּמַעוֹת וַא"ש לַר"ח גַּם אוּקְמָתָא דְּזוֹנָה נְכָרִית אוֹ דְּס"ל כַּמ"ש הַרִיטְבָּ"א בַּחֲזִי דְּדְמִי לְמַעֲלָה דְּלֹא כַּמ"ש הַתּוֹס' בְּד"ה וְהָא וכו' אִף הַתּוֹס' בְּסַה"ד לְפִי דְּרַכְסֵם כְּתָבוּ דְּגַם לְאוּקְמָתָא דְּזוֹנָה נְכָרִית מְשַׁתְּעָבֵד וְנ"ל דְּקוֹשְׁטָא הוּא דְּס"ל דְּגַם לְאוּקְמָתָא דְּזוֹנָה נְכָרִית מְשַׁתְּעָבֵד אֲלֵא דְּלֹא הַק' לְשִׁי רַש"י אֲלֵא לְאוּקְמָתָא דְּקָאֵי בְּחִצְרָה דְּהִיא מְקַלְתָא דְּפְשִׁיט' דְּמִשְׁתַּעְבֵּד אָבֵל לְאוּקְמָתָא דְּזוֹנָה נְכָרִי יֵשׁ מְקוֹם לְדַחוּ' דְּלֹא מְשַׁתְּעָבֵד וְע"ד שַׁכ' מְהַרְשָׁא ו"ל בְּרֵאשׁ הַדִּיבּוּר ע"ש: דָּף ס"ד ע"ב בְּד"ה אֵין מְפָקִידִין וכו' הַטַּעַם כְּדָפִי בְּקוֹ' בַּהֲגָהָה וכו' עכ"ל מ"ש מְהַרְשָׁא דְּמ"ש הַתּוֹס' לְזַמֵּן מוּעֵט הוּא קָאֵי עַל חֲשָׁשָׁא דְּהַחֲלָפָה אָבֵל אִמְגַע נְכָרִי מְקַפִּיד

פינו דאין לו הנאה ע"ש ק' דא"כ מנ"ל לר"י דמגע גר תושב מותר נימא דאסור אלא דלא חיישי כמו דלא חיישי אמגע נכרי אחר כמ"ש התוס' דלפירש"י אין להוכיח וכו' ועמ"ש התוס' אח"ז התירו ר"י בפי' מוכח דעפ"י פ"י הוא דיצא לו פן אשר ע"כ נ"ל בכוננתם דר"י לא ס"ל דטעם דלא חיישי למגע נכרי משום דמקפיד כמו שהוסיף רש"י בפי' אלא דס"ל הטעם משום דבזמן מועט לא חיישי דאמי נכרי מעלמא ונגע כמו דלא חיישי להחלפה וחד טעמא אית להו דבזמן מרובה חיישי לתרנוניהו ומ"ש בפי' רש"י בהגהה על הטעם קאי וכ"מ בדברי הרא"ש ז"ל ע"ש: תוס' בד"ה תניא וכו' דהו"א דהדין הוא מטעם ברירה וכו' עכ"ל ובפ"ק דקידושין כ' דא"ל משום ברירה דא"כ אפי' באו לידו ע"ש וק"ל דהיכי תיסק אדעתין דטעמא הוא משום ברירה הא בב' מיניו לא אמרי' הוברר פדתנו בפ"ב דדמאי מ"ט חב"ר וע"ה שירשו את אביהם ע"ה אומר לו טול אתה חטין שבמקום פ' ואני חטין שבמקום פ' אבל לא יאמר לו טול אתה חטין ואני שעורים טול אתה ינו ואני פירות הרי דבב' מיניו לא אמרי' ברירה וכ"כ הרע"ב שם במשנה יו"ד גבי גר וגוי שירשו וכו' דיכול לו טול אתה ע"ז ואני מעות אע"ג דב' מיניו הם וז"ל לחב"ר וע"ה וכו' דהתם הוי ירושה דאורייתא והוי כאלו באו לידו ע"ש וא"כ מגופא דמתניתין שמעי' דטעמא משום ירושת הגר דרבנו ולקח אפי' ב' מיניו שרי.

ונ"ל דהתוס' ס"ל דהכא בע"א וי"ן פינו דאיסורא הוא באיסורא לא ניחא ליה דליקני פדאיתא במצינא דצ"ז ע"ב ולקח הכא אמרינו הוברר אפי' בב' מיניו פינו דלא ניחא דליקני איסורא משא"כ בחב"ר וע"ה דהתיירא ניהו ולקח כ' דא"כ אפי' נשתתפו נמי אלא ע"כ משום דירושת הגר דרבנו אבל בדאורייתא אפי' באיסורא לא אמרי' ברירה ויש להסתפק בנשתתפו ובמין א' אי יכול לו טול וכו' במידי דאיסורא כגון ישר' וגוי שנשתתפו בסחורות וקנה הגוי והרויח בהיתרא וגם הלנה ממעות השותפות ברביית קצוצה אי יכול הישראל לו טול אתה הרביית ואני מעות ריוח אחר פנגדן מי אמרי' פינו דהפל מין אחד דשם מטבע חד הוא אע"ג דקי"ל בעלמא אין ברירה בדאורייתא הכא דאיסורא לא ניחא ליה דליקני אמרינו הוברר ולא אמרי' בנשתתפו אסור אלא בב' מיניו דע"כ משותפין הן בכל מין ומין א"ד ל"ש ומצאתי למהרימ"ט ח"א סי' קי"ו בנדונו שאחד הקדיש סף מה ומסרו ביד הגזבר והתנ' עמהם שהמרויח יטול כל ימיו ששה למאה והלוו הגזברים ממעות ההקדש קצת מהם בר"ק לישראל דשרי כמ"ש הרשב"א ז"ל דאין יכול ליתול ממעות הריוח דהיתר פנגד הר"ק דאין בריר' בדאורייתא ולמר פן מדין נשתתפו דשמעתין ולא ירד לחלק בין מעות דמין אחד לדין נשתתפו דשמעתין שהם ב' מיניו גם ראיתי למהרימ"ט שם שהתיר להדיא בישראל הנותן עסקא לגוי והלנה אותם בר"ק לישראל מטעם דנכרי אדעתא דנפשיה קעביד ע"ש: דף ס"ה ע"א גמ' פי נתן נמי מתני' לעיתותי ערב וכו' והא דלא מפליג בדידה בין דאמר לעיתותי ערב ללא אמר לעיתותי ערב וכ"ש בשכרו ליי"ן דרישא משום דבלא אמר לעיתותי ערב אי נאסר כל השכר או לא בפלוגתא דרשב"ג ורבנו ולא מעייל נפשיה בפלוגתא ועיין בתוס': ע"ב גמ' שרייה רבא לזבוגיה וכו' ע"כ בסתם יינן מדשרי לזבוגיה וכ"כ הריטב"א ז"ל וק' מאי פריה מבגד שאבד בו פלאים נימא ש"ה דאיסורא דאורייתא ולקח אסור מס' שמא ימכרו דס"ד לחומרא אבל הכא ס' דרבנו ולקולא ונראה דהתם נמי דרבנו דמדאורייתא בטל ומ"ש התוס' פינו דהאי היתרא וכו' לא בטל היינו מדרבנו דכוננת דבריהם הוא משום היתר בהיתר ל"ב וכמ"ש הריטב"א בחי' והאי מקלתא דהיתר הוא מדרבנו אף מדברי הא"ז שהביא ה' קול אליהו בסצ"ח בענין חוזר וניעור נר' דהא מקלתא דהיתר בהיתר ל"ב מדאורייתא ע"ש ומ"מ מכאן ילה"ר להסוברי' חזו"ן בפסח דמהכא מוכח דהיתר בהיתר ל"ב ועמ"ש במ"א בפרט דשמא

ימפרנו לישראל: תוס' בד"ה אבל עושה וכו' שקהעומדים הם לועגים עכ"ל מה שפ' בכוננתם הר"מ לופלין ז"ל אינו נכון דקודם קבורה שרי פמו לסנפדו בכלאים לכ"נ בכוננתם דלא ק"ל אמאי לא נקט ההוא טעמא דתקדא מנייהו נקט אלא דקושיתם דה"ט דלועג לרש לא א"ש דמאי לועג איפא פיון דהשתא פטור לפ"ד ר"י ולזה כ' שקהעומדים בזמן התחיה והם יש להם ציצית הם לועגין ע"ז פיון שאינו לובש ושהיא שעתא איפא לועג פיון שהוא מחויב.

אף ק' לדברי הר"י מגמ' בברכות די"ח ע"א בעובדא דר"י ור"ח דאמ"ל דלהכי היכי דלא לימרו למחר באין אצלנו וע"ש בתוס' שדבריהם לא יכוננו לדברי הר"י וצ"ל לדברי הר"י דהו ידעי דהנה מתים לא הו"ל ציצית: דף ס"ו ע"ב בד"ה רבא וכו' דהתם מיירי ברייתא דפיטום וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א ז"ל ונ"ל דפת חמה וקבית פתוחה דמיא לפיטום אבל פת צוננת וקבית פתוחה או איפכא ל"ד לפיטום והגמ' ידע לה דפלוגמיהו דתנאי בפת צוננת וקבית פתוחה או איפכא ולכך פריה לאבני תנאי היא דהא פלוגמיהו לאו בפיוטום ומשני אבני דהא נמי בפת חמה וקבית פתוחה ורבא ס"ל דל"ד אלא לפת צוננת וקבית פתוחה אבל בפסחים ס"ד דפלוגמיהו בפת חמה וקבית פתוחה דמיא לפיטום ולכך פריה מינה ללוי ע"ש: דף ס"ז ע"א תוס' בד"ה אמר וכו' ומסתמ' רב"ח וכו'.

ע"ג דרב"ח משמא דר"י אמרה הוצרכו לומר ברב"ח מסתמא משום דאיפא למי דהיא ר' אבהו משמא דר"י ואפשר דרב"ח לא ס"ל פן ואמוראי ניהו אליפא דר"י אף התוס' לקמן בד"ה אלא כתבו דפשי דהיא דרב"ח משום דחזי' לר"י וכו' ולא הוצרכו לומר מסתמא אלא פדברי ר"ד ע"ש וכבר עמד בזה מהרש"א ז"ל ונ"ל דהנה לקמן דס"ח אמר ר"י בפוגם מעיקרו מחלוקת ואבעיא לן בגמרא בהשביח ולבסוף פגם דברי הפל אסור או בין בזו בין בזו מחלוקת ע"ש.

והשתא להצד דבין בזו בין בזו מחלוקת ע"כ דרב"ח משמיה דר"י ס"ל פן להלכה דאי לא"ה אמאי קאמר ל"ש וכו' ומוקי לה למתני' דלא פמאן וא"כ לצד זה הדברים מוכרחים בלא שהיא דרבי אבהו אבל להצד דהשביח ולבסוף פגם אסור לכ"ע ליפא לאוכחי מדברי רב"ח גופייהו והשתא י"ל דהתוספות כוננתם ליישב מאי דאמרינן מדברי פולן נלמד לכל הצדדים ובדבור זה קיימו להצד דהשביח ולבסוף פגם לכ"ע אסור ולכך הוצרכו לו' כרב"ח מסתמא וכו' אבל התוס' לקמן קיימי להצד דבין בזו בין בזו מחלוקת וא"כ ע"כ דרב"ח משמיה דר"י ס"ל פן להלכה ולכך לא הוצרכו לומר מסתמא אלא ברב דימי ומ"ש התוס' לקמן וחי' לרבי יוחנן וכו' אין כוננתם לאוכחי מנה לרב"ח אלא דדבר בפ"ע הוא דגם ר' אבהו משמיה דר"י ס"ל פן וא"כ מסתמא בר"ד ס"ל פן וכמו שפן הוכיחו בדבור זה והא דלא כ' לקמן הראייה דר' יהודה כמ"ש פאן משום דתליא בגירסאות ודע דלפ"ד אלה צ"ל אף דנוכל לומר דרב"ח לא ס"ל הא דר' אבהו מ"מ לא נוכל לומר דלא ס"ל שהיא דר"י דבפוגם מעיקרו מחלוקת פיון דלא אמרה אמורא משמא דר"י אלא דהגמ' הביאה משמיה דר"י גופיה ע"כ דליפא מאן דפליג וד"ז פבר למדנוהו מדברי התו' בכ"מ ועיין בפ"ק דתמורה גבי טריפה חיה ע"ש: ע"ב בד"ה ואידך וכו' והשתא פיון דס"ל לרבנן וכו' עכ"ל הא דלא ק"ל עוד לרע"ק אמאי לא קאמר דס"ל כר"מ משום דהתם קיימי לשנויי דברי ר"י אליפא דרע"ק ור"י ס"ל בשמעתינן עול"ף מותר ולמה שתי' ניחא בלא"ה משום דאף דס"ל אסור מפל מקום הוי חידיש ועיין למחרש"א ז"ל שם בפסחים עיין שם: דף ס"ח בא"ד הא פיר"ת בסמוך ה"ד פשהאסו' בעין וכו' עכ"ל.

דבריהם הפך גמ' ערוכה בפ"ג דשבועות דכ"א דמוכח בגמ' דרע"ק לא ס"ל כ"ש למפות ממאי דאמר נזיר ששקרה פתו בנין וכו' ע"ש וכבר דשו בו רבים וכל אחד לדרכו פנה ע"ש. ונ"ל דרע"ק קאמר התם לרבנן מדמפרש חייב סתם נמי חייב וכיון דרע"ק ס"ל האי סברא ע"כ דמחייב נמי אכ"ש אפי' על ידי תערוכת פיון דאי מפרש לאסור עליו בפ' כ"ש ע"י תערוכת בסתם נמי נאסר וגם בנזיר פן הוא דאם נזר בפ' מיין אפי' כ"ש נאפילו ע"י תערוכת הנה נאסר גם בסתם נאסר מיהו פל' זה אי ס"ל כ"ש למפות נאכילה סתמא דכתיבא באורייתא היא בכ"ש אכל אי ס"ל דאכילה בכזית א"א לו' פן גבי נזיר דהא אכילה פתיבא משא"כ בשבועה וא"כ ברע"ק אי ס"ל כ"ש למפו' אז אוסר בנזיר אפי' כ"ש נאפילו על ידי תערוכת אכל ר"ש י"ל דל"ל האי סברא מדמפרש חייב בסתם נמי חייב פנ"ל: בא"ד וכו' להאי גופיה אצט' דט"כ וכו' עכ"ל.

בס' בשמים ראש סי' כ"ט בהגהת כ"ד הוכיח מדבריהם הללו דטעם הפלוע בכלי הני פמו בעין ול"ד לבלוע באוכל דאי איתא דטעם בעלמא חשיב פמו הפלוע באוכל מאי מקשים התוס' אמאי אצטריך ג"ג נימא דאצט' דאי ממשרת הו"א ה"ד טעם ראשון אבל הפלוע בכלי דטעם ב' הוא דמהאיסור לכלי ומפלי להיתר שנתבשל בו מנ"ל ולכך אצט' ג"ג אלא ע"כ דהפלוע בכלי מפקד פקיד והני פמו הממש ושוב דחה לזה דא"כ תק"ל בלא משרת הא ידעי' דצריך להכשיר הפלי משום ביטול איסור לכתחיל עש"ב ואי מהא ל"ק דכבר כתב הרשב"א בת"ה ופ' מרן בש"ע סי' קכ"ב דכלי הפלוע מאיסור ונרכו של הפלי להשתמש בו היתר מרובה בענין שלא יבא לידי נ"ט מותר לבשל בו לכתחיל ואין בו משום דאין מבטלין איסור לכתחיל ע"ש.

וא"כ ה"נ אי בלא משרת וט"כ דרבנן אז מדאורייתא אף כמין בשא"מ חד בתרי בטיל וכו' דאי דרף פל' פלי לבשל בו בענין שיהא רוב היתר נגד פליטתו וא"כ מדאורייתא שרי לבשל בו לכתחילה ולכך לא ק"ל אלא אחר דכתיב משרת דט"כ דאורייתא ועיין להתוס' בפ' כ"ש ד"ל ע"א ע"ש.

אף עיקר ראיתו ל"מ דמ"מ תקשה משרת למ"ל גילף מג"ג במכ"ש וכו' נ מסוף דברי התוספות דעיקר גושיתם למ"ל משרת: ואולם עיקר סברא זו דבלוע בכלי הני פמו הממש פבר הוליד אותה הפ"ת בסי' ק"ב גבי דבר שיל"מ וה' נודע ביהודה מ"ב חז"ד סי' ו' וכבר פתבתי במ"א בפ"ט הל' על דבריהם והבאתי מה ששמעתי מק' משמיה דהרב מהרי"ט ז"ל דאי איתא דטעם הפלוע בכלי הני פמו הממש היכי יליף בגמ' ט"כ מגיעולי גוים נימא שאני התם דהני בעין עש"ב ולעת עתה חשבת דרכי דאין מקום לקו' זו דגם אי הני פמו הממש הרי הממש גופיה פשנתערב עם היתר שנתבשל אחר פך בקדירה לא הוי אלא נתינת טעם פמו חלב בכשר דנ"ט בעלמא הוא ואי איתא דט"כ לאו דאורייתא לא הנה צריך הגעלה לכלי מדין פיון דמדאורייתא בטיל פרום ומותר לבשל לכתחיל ואין בו לתא דאין מבטלין איסור לכתחיל וכדכתיבנא אלא ע"כ דט"כ דאורייתא: פירש"י בד"ה וראויה לחמע וכו' של תרומה וכו' עכ"ל אבל של חולין אסור מפת התרומה ול' מקרי ראויה לחמע וק' דא"כ בכלאי הפרם מאי איכא למימר אלא ע"כ פיון דראוי לחמע אפי' באיסור מ"מ לא מקרי פגם: דף ע' ע"ב גמ' גגו של חב"ר וכו' עיין להר"מ בפ"ב מה' מטמא משכב ומושב דפ' בגגו למעלה שרי ובגגו בצד גגו של ע"ה אסור ועיין למרן הכ"מ שם דמה שהקשה גבי גגו של חב"ר בצד גגו של ע"ה לא פלום ומה שכ' לתרץ הוא לקושית דגגו למעלה שלא הזכירה בדבריו ועיין בה' מ"א גבי יין להכ"מ ולח"מ שם ומה שנ"ל ביישוב דברי הר"מ בגגו למעלה כמ"ש מרן בכ"מ ובגגין השוין גריס בפרייתא אם ידו מגעת אסור והגמ' הכי

מקשה מינה לרב טעמא דשׁוין הא משׁונים ביניהם שׁרי וקשׁיא לרב ומשׁני שׁפיר ועיין למהרשׁ"א ז"ל מ"ש בשם העיטור וזכורני שה' חיים שא"ל ח"ב האריף בענין זה וכעת אינו מצוי אצלי: דף ע"א ע"א תוס' בד"ה ר' אשי וכו' צריף שיתן הנכרי וכו' שאנו סהדי וכו' עכ"ל.

מדלא סגי להו בקנין חליפין שמעי דקנין חליפין אינו קונה בגוי דלא כמ"ש התוס' בריש קדושין וכן הוכיח הש"ך ח"מ סי' ככ"ג סק"ל עש"ב וגם קנין חצר לא מהני בגוי דחצר דין שליחות אית לה ואין שליחות לגוי גם שמעי מדבריהם דלא מהני קנין אגב בגוי דאי איתא פינון דמקנה ליה השקיע אמאי לא מקני ליה הבהמה באגב ולא היה צריף לסמוך אסברא דאנו סהדי וכו' אלא ע"כ דלא מהני בגוי דלא כס' ריא"ז כפ' כ"ש בשמעתא דלמפרע הוא גובה ע"ש.

באופן דלהתוס' לא מהני שום קנין בגוי אלא פסוף או משיכה למר כדא"ל וילמר כדא"ל ומה שהוצרכו התוספות לכסף היינו לשי' רש"י שפי' פרדשני דורונות אבל לפמ"ש לעיל בד"ה פרדשני בשם ר"י דבמתנה סגי במשיכה לכ"ע לא היו צריכי לכסף אלא דבמתנה ליתנו לגוי ע"י משיכה סגי ועיין בש"מ בפ' הנהב דמ"ז ולהמח"א בה' מכירה סימן ב' בהגהת הרב בנו שם ע"ש וראיתי להמח"א שם סי"ג שתמה אמאי הוצרכו התוס' למי' אנו סהדי וכו' הא פינון שאין הדעת טועה בזה מתנה בעלמא הוא דיהיב ליה פדאי' בפ' הספינה דע"ז ע"א ע"ש.

ונר' דל"ק דמדין מתנה הוא לדעת רש"י דבעי' כסף מתנה גופה לא קניא בגוי כמו שנתבאר הן אמת דלפמ"ש ה"ה בפ' כ"ז מה' מכירה דין ה' בטעמו של דבר דהוי בדין הנזכר בפ"ג לוקח שאמר למוכר וכו' ע"ש נר' דלאו מדין מתנה ממש הוא וכ"כ בש"מ שם בפ' הספינה ובה' הטור בסי' ר"ך שכ' דאפילו לא נתן הדמים מחייבין אותו ליתן הדמים ע"ש אף דעת התוס' נראה דמדין מתנה ממש נגעו בה וכמו שפן דעת הר"מ כמ"ש המח"א שם: גמ' אוזפינהו ונהדר שקליה מינייהו.

מכאן ק"ל לפמ"ש הריטב"א בחי' בפ"ק דקדושין דט"ז דאם זקף ע"ע דמי המקח בחוב בשטר או בק"ס הוי פנתינת מעות וקני' ע"ש דלפ"ז אמאי הוצרכו לאוזפינהו הא פעמים שאין להם להמוכרים מעות לאוזפינהו והו"ל לקדם שיזקוף הנכרי דמי המקח עליו והוי פנתינת מעות ועיין להמח"א הלכות קנין מעות סי' ה' ע"ש: דף ע"ג ע"א גמ' קמא קמא בטיל וכו' פירש"י ואיהו אסור בהנאה משמע דבשתייה אסור ולפ"ז צ"ל דס"ל לרש"י כמ"ש הר"ן ז"ל דכל מידי דאינו אסור אלא בשתייה אינו במשהו דאלת"ה מאי פריף הגמ' ממשנתנו: לא דנפיל היתרא בגו איסורא עמ"ש מהרש"א ז"ל בפירש"י ועיין להר"ן ז"ל בהלכות: ודע דמדברי רש"י מבואר דבנפיל היתרא גו איסור' אמרי' קמא קמא דהיתרא בטיל ודוקא בב"א הוא דאסור ומתקמה על מרן בב"י בסי' קל"ד דעמ"ש הטור דבנפיל היתרא גו איסורא לא אמרי' קמא קמא בטיל כ' פשוט הוא בגמ' שם ע"ש: מאן דמתגי לה אמתגי' לא בעי תחילה וכו'.

הא דלא אמרי' חתיכה נ"נ פתב הר"ן דלא אמרי' פן אלא בבישול דומיא דבשר בחלב אבל הרא"ש כ' דכל דבר הנאסר במשהו לא אמרי' חנ"נ ע"ש. ומדברי התוס' לעיל דע"ב בד"ה אמר שכ' אם יש בחבית ס' מן היין שבפלי שיש בו נסוף וכו' ע"ש נראה דס"ל דגבי יין אמרי' חנ"נ דלא פהר"ן וצ"ל דס"ל כס' הרא"ש וכ"כ בחולין ד"ק ע"ש.

והנה מרן בש"ע פ' דביין גמור בעי תחילה ובסתם יין לא בעי תחילה ולא ראיתי במפרשים שום אחד שכתב מהיכן יצא לו למרן לחלק פן ונ"ל טעמו דס"ל דטעמא דמ"ד בעי תחילה משום דאמרינן חנ"נ ובאיסורא דרבנן לא אמרינן חנ"נ כמו שהוכיח הפר"ח בסי' צ"ב סקי"ז ולכן כתב

בסתם יינן לא בעי תחילה משום דלא אמרינן חנ"נ באיסורא דרבנן ואף דסתם יינן חשיב יש לו עיקר מן התורה כמו שפתי הגהמ"י בפ"ו מה' מ"א מ"מ פ"ב מסיק הפר"ח דאפי' באיסורא דרבנן דיש לו עיקר מן התורה לא אמרי' חנ"נ: דף ע"ד ע"א גמ' ליתני חמץ בפסח.

קשה נימא מתני' ר' יוסי הגלילי היא דס"ל חמץ בפסח מותר בהנאה ומפח קושיא זו נר' דאפילו לריה"ג אסור מיהא מדרבנן והוי פסתם יינן דאינו בטל כמ"ש התו' ועפי"ז יש לעמוד עמ"ש בקידושין דנ"ו ע"ב בד"ה המקדש ועיין להרש"א ז"ל בפ"ק פ"ל שעה דכ"ט ע"ב בפירש"י ע"ש וממ"ש רש"י במשנתנו דאתא כמ"ד בב"ח אסור בהנאה אין להוכיח פלוג דר"ש דס"ל בב"ח שרי בהנאה אפי' איסור דרבנן ליכא כדמוכח בחולין דק"ו ע"א דאמרינן מתני' דלא פ"ש ע"ש: תוס' בד"ה הא תנא וכו' וי"ל דנדאי גבי חתיכה וכו' עכ"ל עיין להתוס' בחולין ד"ק שכ' דלפ"ז צ"ל דלמעוטי ממש קאמר ולא דלא איירי בהו ע"ש.

ולפ"ז קשה בדבריהם פ"א שהרי לקמן כ' דלאו למעוטי ממש קאמר וכבר עמד בזה מהר"ם לובלין ז"ל ע"ש. ואפשר לומר דלמסקנא דתרתיה אית ליה נקט בב"ח לאשמועי' דאסור בהנאה ודלא פ"ש דס"ל דשרי בהנאה: בא"ד וליכא למימר דבא לאשמועינן וכו' עכ"ל.

פי' גבי בב"ח במשהו ומאי דאמרינן תרתיה אית ליה היינו אשאר וכו' ג כתב הר"ן במשנתנו גבי יין ודוקא גבי בב"ח דאיכפל תנא ותני ליה והתוספות דמק' בתר הכי ביין לא ניחא להו למימר פ"ק קושטא דמילתא ומן האמור י"ל דעת רבותיו של רש"י שהביא במשנתנו דבשר בחלב במשהו דס"ל דוקא בב"ח אמרינן פ"ק מפח דאיכפל תנא ותני ליה והנה הר"מ בפ"א מה' מ"א כתב דהשונה יין במשהו לוקה וכו' מ"ן בכ"מ דנ"ל ממשנתנו וה' דינא דחיי לאונו קמ"ח כ' דנ"ל ממשנה דלעיל דע"ג ע"ש והוא פלא דמה ענין אלו המשניות דאיירי בתערוכת ללמוד מנייהו למלקות בעיניה ונהרי בב"ח קחשיב בהדיניהו וילענן מלקות בעי' פזית כדאי' בפ' כ"ה דק"ח וצ"ע: ע"ב בד"ה רבא וכו' בגחלת או באבן רפה וכו' נראה דדבריהם אתו גם לפירש"י בשמעתי דב"ע ב' חותמות וכו' נ מדבריהם בפ' א"מ ע"ש.

מ"מ ת"ד בשולח לחברו ואינו עתיד לראותם אבל בנותן לאונו דעתיד לדאוסם א"צ אלא חותם א' וכמו שחילקו התוס' לעיל בפ' א"מ ולהכי כ' דבגחלת או אבן רפה סגי: דף ע"ה ע"ב מתני' את שדרפו להטביל פי' רש"י כגון שנשתמש בו בצונן ע"ש וטפי הי"ל לפרש פלים חדשים דבנשתמש צונן בעי הדחה כדתניא לקמן ובמתני' לא הוזכר אלא טביל' ונראה דהוצרכו לפ' פ"ן לר"ש.

דאתקוף אמילתא דכלים חדשים ולא אסיק אדעתיה בריית' דלקמן כמ"ש מהרש"א ז"ל וע"כ דמפ"ל למשנתנו בנשתמש בצונן וכדפירש"י: גמ' דהא ישנים ולבנן פחדשים דמו וכו' הא דלא מיייתי גם מהגעלה נראה דבהגעלה נשאר משהו ולא הוו פחדשים דלא נפלט לגמרי אפי' בכלים דסגי להו בהגעלה ויותר נראה דס"ל להגמ' דעיקר קרא דכל דבר אשר יבא באש הוא בתשמישו ע"י האור דבעי ליבון דכן הוא פשטיה דקרא ומניה ילפינן לכל מילי דכבולעו כ"ף פולטו ולכ"ף מיייתי טפי מליבון ועמ"ש בגימורי לת"כ פ"ק י"ר פרשתא י"ה ומזה קשה עמ"ש התוס' בפסחים דמ"ד ע"ב דכלי מדין דאסור רחמנא איירי אף בבולועין מיין לנזיר ע"ש דהא יין היתרא בלע מקרי כמו קדשים דלקמן דע"ו דמקרי' היתר' בלע אף דאסורין לזר ובהיתר' בלע אף בתשמישו ע"י האור סגי בהגעלה כדמסיק הגמרא לקמן בשפודין ואספלאות וקרא קאמר פ"ל דבר אשר יבוא באש תעבירו באש משמע פ"ד דהו' תשמישו כ"ף דהו' הכשרו דבעי ליבון ובע"כ דלא איירי בהיתרא

בלע ולפמ"ש הפנ"י שם דנ"ל כלי נזיר מכל דבר אשר יבוא במים תעבירו במים ע"ש נחא שפיר.

ומן האמור תשובה מוצאת למה שהק' המפרשים בסוגיא דפסחים שם דיליף ט"כ מבב"ח ודאי דחידוש הוא ונהדר קאמר דיליף מגיעולי גוים דמאי יליף מג"ג נימא טעמא דקרא דאסור ג"ג משום בב"ח דאי רוצה הישראל להשתמש בפשר חיישי' שמא נשתמש הגוי חלב וכן להפך ובב"ח חידוש ולעולם ט"כ בשאר איסורין לית לן עכ"ד ועיין בספר בשמים ראש סי' כ"ט בהגהת פסא דהרסנא ע"ש ועפ"ה נחא שפיר דאי משום דחיישי' שמא נשתמש הגוי בפשר או חלב הוי היתרא בלע וסגי בהגעלה אפי' דתשמישו ע"י האור וקרא קאמר פדרה תשמישו פה דרה הכשרו ואי קשיא דניחוש שמא הגוי בישראל כבר בב"ח בכלי זה הא לא הוי תו חידוש פיון שפכר נאסר נעשה כשאר איסורין ונלפי' מניה שפיר שאר איסורין וה' אור חדש שם תי' לקושית המפרשים דהגמ' מיייתי מכלי היין כמ"ש התוס' שם ע"ש ודבריו לא יכוננו למ"ש הר"ן בהלכות בסוגיין וקרא"ש בתשו' פלל י"ט סי' ו' דכלי היין אינו פוגם בשהיית י"ב חדש ע"ש ועיין להפמ"א ח"א סי' נ"ז וא"כ אי מכלי היין מיייתי הגמ' מאי קאמר חידוש דעול"פ שרי וקרא אסורין: גמ' עד שלא יטביל ועד שלא יגעיל וכו' לכאור' הי"ל להתוס' בד"ה מגעילן להוכיח מפאן דטבילה מהניא קודם הגעלה דאי איתא אמאי אצט' לומר עד שלא יגעיל פיון דעדיין לא הטביל וכבר תני עד שלא יטביל ולפמ"ש התוס' בד"ה וכולן י"ל קצת: תני חדא אסור וכו' הא דלא מוקי לה בכו' יומו ואידה' ברייתא דשרי באינו בן יומו י"ל ראי איתא דבאינו ב"י שרי ולא גזרינו אטו ב"י גם בכלים חדשים עד שלא הטביל לא גזרינו אטו הגעלה וברייתא קתני עד שלא הטביל אסור והיינו משום גזירה דהגעלה וכמ"ש התוס' בד"ה וכולן אלא ע"כ דאפי' אין ב"י אסור ולכה' גזרי' שפיר בעד שלא הטביל: דף ע"ו ע"א גמ' גזיר' שאב"י וכו' יש מפ' דלא גזרינו הא מילתא בגמרא ומ"מ הדברים מוכרחים מברייתא גופה דלא שרי אלא דיעבד דהא קתני וכולן שנסתמש בהן ולא הוי צריכין קצת מן הראשונים להביא ראיה דקדירה שאב"י אסורה לכתחילה מפירקא דרבי אמי בפ' כ"ה ועיין לרלב"ח סימן : פתב הר"ן ז"ל בסוף שמעתינן שהוכיח הרמב"ן ז"ל דכ"ש אף שאין מבשל מבליע ומפליט מהא דאמרי' קערה שמלח בה אסור לאכול בה רותח אף שאין במליחה משום מבשל כדאי' בפ' כ"ג וכ"ע הר"ן ז"ל דלא אמרו אלא במליחה משום מעבד אבל משום מבשל ליכא ע"ש ויש לצדד בכוננתו אי אית ביה משום מבשל מדאורייתא או מדרבנן ומדברי הפר"ח ז"ל בי"ד סימן ס"ח נראה שהבין בכוננתו דאסור מן התורה ע"ש ואי איתא מדברי הר"ן בפ"ק דביצה דלית ביה אלא איסורא מדרבנן והוא ממ"ש טעמא דאין מולחין החלבי ביו"ט משום מעבד דכיון דלא שייך בהו אכילה אית בהו משום מעבד ע"ש ואי איתא דאסור מן התורה משום מבשל אמאי הוצרכו לעיבוד הא איכא משום מבשל ואף דהותר' ביו"ט מ"מ בעי' צנר' קצת ואי ליכא צנר' פלל אסור מ"ה כמ"ש הר"ן ז"ל גופיה שם אלא ע"כ דליכא אלא איסור דרבנן ולכה' הוצרכו לעיבוד דאסור מ"ה ולפי זה בהכרח נאמר דדעת הר"ן דבחלב איכא מעבד מדאורייתא וניחא לפ"ז מה שהק' בריש ס' מוצל מאש ז"ל שבמהרי"ק ארבוניא דתמלח אפי' בשבת למאי אצטרף הא אין עיבוד באוכלין דמצוי לאוקמה בחלב.

גם יש להוכיח דמולח לית ביה משום מבשל מן התורה מהא דפרכי' ביבמות דל"ג גבי זר ששמש בשבת אי בהקטרה האר"י הבערה ללאו יצתה וכתבו התוס' דלא חייילא האיסור זרות ע"ש ואי איתא נוקמה במולח דיש בו משום מבשל וזר שמלח לוקין עליו כמ"ש הר"מ בפ"ט מה' ב"מ והוי תמור על קל אלא ע"כ דלית ביה אלא איסור דרבנן איברא דאפתי ק' על ס' הר"ן דיש בו משום

מעבד מ"ה דנוקמה במולח ולפי ס' הפר"ח דהבין בהר"ן דמבשל מד"אוי הוא גיחא דלא מצי לאוקמה במולח דא"כ חייב ג' הול"ל משום זרות ומשום מבשל ומשום מעבד דהא הר"ן ס"ל דשייך בהו מדאורייתא משום מעבד ובמולח הכשר נמי י"ל פינן דבשר קדש אינו נאכל הוי כמו חלב ושייך ביה מעבר וכמ"ש המוצל מאש בשם השיטה ע"ש וכן צ"ל לס' השיט' הנז' דלא תק"ל אמאי לא אוקמה במולח דס"ל דגם בישול אית ביה וחיוב ג' מבע"ל אבל לפי מה שהוכחתי בס' הר"ן קשה דנוקמה במולח ומשום מעבד ואפשר דס"ל דבקרבונו הוי אכילת מזבח פאכיל' הדיוט ובכולהו אמרי' אין עיבוד באונקלין ואפ"י בעור ועינין לה' נודע ביהודה מ"ב ב"ד סי' מ"ג: תם ונשלם מסכת ע"א

דף ב' ע"ב מתני' מהו שיקרבו זה בזה.

פירש"י שגאבדה ונמצאת אחר שפיפרו הבעלים וד"ז הוא לר"ש דש"ל חטאת שפיפרו הבעלים אינה מטה בצבור אבל ר"י פליג וס"ל דחטאת בחטאת שפיפרו הבעלים מטה אפילו בצבור פדתון בתמורה דט"ו ע"א ע"ש וגיחא בזה מ"ש מהרש"א אמאי לא הק' ר"מ לר"י ע"ש דלר"י הא ס"ל מטה מהל"מ מיהו הגמ' שם קאמר לר"י באבודה בשעת פפרה אבל אבודה בשעת הפרשה אינה מטה אלא רועה ע"ש וא"כ הומ"ל לר"י מאבודה בשעת הפרשה ואע"ג דס"ל ה"תם רועה היינו ביחיד אבל בצבור פינן דראויה להקריבה לאותה פפרה עצמה ברגל אחר קרבה ועיין בפרש"י לקמן די"א ע"ב בד"ה וכן ע"ש: תוס' בד"ה מפדי וכו' ואע"ג דקי"ל בתרי מסכתי אין סדר וכו' עכ"ל אין לתרץ דהגמ' הכי פרי' דמדלא תני ידיעות ברישא ותני שבועות ע"כ משום דמקנשר עם מה שלמעלה וכמ"ש התוס' לעיל ושואל מה קשור יש דמ"מ מק' התו' שפיר דכין דאין סדר ע"כ דאין קשר לשום מסכתא עם מה שלמעלה: בד"ה חייב וכו' בהקפת הרא"ש חייב אפי' במספרי' כדמוכח וכו' עכ"ל כ' ה' נחלה ליהושוע אע"ג דבזקן אצטריו קרא לפטור במספרי' וא"כ בראש דליכא קרא חייב מ"מ ס"ד דמקיש ראש לזקן כדמקשינו להו בפ"ק דקדושי' ולקו' הןצרכו לאוכחי מגמ' דנזיר ע"ש.

וק' דמ"מ מנ"ל להגמרא דלא מקשינו להו ומנ"ל לחייב בראש טפי מזקן וי"ל מדאצט' זקנו לאשמעינו תער מוכח דמראשו לא ידעינו תער וא"כ ע"כ דבראש חייב אפי' במספרי' ולפ"ז לר"א דס"ל דתער נ"ל מראשו וזקנו אצטריו לדרשא אחריתי כדאיתא שם בנזיר ליכא שום הוכחה ואה"נ דלר"א מקשינו ראש לזקן ופטור במספרי' ומיהו ק"ל לפ"ז מאי הוק"ל מתוספתא דקתני תער נוקמה כר"א ויש ליישב: דף ג' ע"א בד"ה על הזקן וכו' והא אפשר ע"י גוי עכ"ל ה' שער המלך בפ"ב מה' עפ"ם הק' בשם הרב מהר"י אשפנזי ז"ל שהרי תגלחת מצורע ליתא אלא בכהן כדתניא בת"כ פ' מצורע תורת מצורע בכהן דאף תגלחת לא תהיה אלא בכהן ע"ש ונ"ל דלא ממעטינו אלא זר אבל פהנת לא דלא ממעטי' אלא מכהן וכהן אפי' פהנת כדתני' בת"כ פ' אמור הפהנים אפי' פהנת ת"ל בני אהרן ע"ש וכ"מ בירושלמי במס' סוטה פ"ג ה"ז ע"ש ופלוגת' דתנאי היא בחולין דקל"א ע"ש והא דתני' בתו' בפ"ח דנגעי' דתגלחת אינה נוהגת אלא באנשים ע"ש אתיא כמ"ד פהן ולא פהנת ומתניתין דקדושי' דל"ו דחשיב הקבלות וכיוצא דנוהגות באנשים לבד ולא חשיב הא ס"ל כמ"ד פהן ואפ"י פהנת ועפ"ז ק' על הר"מ בפ"ט מה' בכורים שפס' כמ"ד פהן ואפ"י פהנת ע"ש ואלו בה' ט"צ פס' דתגלחת נוהגת באנשים ולא בנשים ובפ"א מה' מלקים כ' דאין מעמידין אשה מלך שנא' מלך ולא מלכה ומ"ש מלך מכהן ומעטה מ"ש התו' אשה היינו פהנת ונקרי דנקטו אשגרת לישנא הוא ויכן גיחא מה שהק' השע"ה על מהרש"א מהתו' דנזיר דנקטו ג' ע"ש דהתו' פאן דלא נקטו אלא אשה ונקרי ועיקר דברייהם אאשה

ונכרי דנקטו אשגרת לישנא אכל התוס' דנזיר נקטו נמי קטן ויכול להיות דכוננתם אקטן: ובמ"ש התו' אפשר על ידי קטן מק' דאם פושריפת קדשים אמאי אצטריף קרא דלא דתיא יו"ט ת"ל דאפשר ע"י נכרי וקטן ומתבצי' דמאחר דהשריפה היא תקון הלאו דבל תותירו א"כ העשה דשריפה חיוב' רמיה אקרקפת' דמאן דעבר על הלאו אמנם ק"ל ממתני' דפסחים דמ"ו פיצד מפרישין חלה וכו' וממתני' דביצה דכ"ז שאלו לר"ט על החלה וכו' ע"ש וקא אפש' ע"י נכרי ועיין לרש"י דביצה שם שכו' דל"ד שריפה דאסורה בי"ט אלא קא שאר ביעורים אסור לבער קדשים בי"ט ע"ש בתו' ועיין בהר"ן שם ובפסחים שם ע"ש: ובמ"ש התו' ועוד נרא' מדל"ק ע"י אשה וקט' וכו' כ' השע"ה אע"ג דאין שליחו לגוי לחומרא יש שליחו ע"ש וה' שפחת יאודה סי' ע"ו הוכי' מדב' התו' הלאו דיש שליחות גם לקטן לחומרא ע"ש ותמהני דהא לחומרא יש שליחות הוא מדרבנן ומקומו הוא מוכרע ובדברי התו' ו"ל בפועל מייירי דיש שליחו בפועל גוי כמ"ש המח"א סי' : בד"ה אי רי"ש תק"ל נמי ידיעות וכו' עכ"ל ר"ל ולא מתבצי' במאי דמשני לעולם רי"ש ומקו' לחיוב ומקו' לפטור או בשנוי' דלמלקות דאפתי מתני' דבעי ידיעה לא מיתוקמ' כר"ש: בא"ד משמ' קצת דבעי ידיעה גמורה דקתני וכו' עכ"ל משה"ק מהרש"א ו"ל דתק"ל במסקנא דמוקי לה פרכי וכו' ע"ש י"ל דאי מתני' ר' היא י"ל דבפ"ב נקט מילתא דאתיא ככ"ע פיון דכבר נחלקו רי"ש ורע"ק אבל אי מתני' רי"ש קא לדידיה לא בעי ידיעה ולא נחלקו רבותיו שקדמו לו בד"ז ולא יתכן דנקט מילתא דבר פלוגתיה: ע"ב פירש"י בד"ה בשלמא וכו' שהן ד' לא משפחת לה וכו' עכ"ל ק' דהול"ל ב' לא משפחת לה דהא הב' הם אוכל ולא אוכל ושהן ד' אכלתי ולא אכלתי וא"ל דלפי אוקמתא זו דלמלקות מייירי מפרשי' איפכא דא"כ מאי ב' שהן ד' קא לא מפרשי הגי טפי מהני וכמ"ש התו' בד"ה אכל וכו' וי"ל דממאי דקתני ב' ליפא למיפרה מידי די"ל ב' לקרבן והשתיים דאכלתי ולא אכלתי למלקות אבל מדקתני שהן ד' משמע דכולהו ד' בחד דינא מייירי והיינו למלקו' לפום אוקמ' הלז: בד"ה קשיא הו' וכו' וק"ט וכו' עכ"ל והרמב"ן בחדושי' מישב הגי' דכיון דטעמא דרי"ש דחייבי מיתות ישנן בכלל מלקות מ' הוא מקרא דאם לא תשמור א"כ ע"כ דס"ל לאו שאב"ע אין לוקין עליו דהא לעשות פתיב ע"ש וק' דנימא דטעמא דרי"ש משום דגמר לעיני מלעינייהו כמו שמק' הגמ' שם במכות על ס' רע"ק ע"ש בפסגיא: דף ד' ע"א תוס' בד"ה אכל וכו' ולמעוטי אכלתי ולא אכלתי וכו' עכ"ל היינו למעוטי מקרבן דאי ממלקות מ"מ ש"מ לאו שאב"ע לוקין קין עליו ואע"ג דמסיפ' דקתני זוהי שבועת שוא וכו' ש"מ עכ"פ לאו שאב"מ לוקין עליו עיין בגמ' לקמן דכ"א ע"ב ובתו' שם מ"מ התו' מק' דהו"ל להוסיף לאתווי הו' דהא מהא מתני' דרישא א"ל למעוטי מקרבן ול"ד למ"ש אח"ז בנשבוע לבטל קתני לה רישא דההיא בהדיא קתני לה וא"צ להביאה אבל הכא דיוק' הוא והי"ל להביאה ולפ"ז עכ"פ ש"מ דלאו שאב"מ לוקין עליו ולא הוצרכו לטעמא דלהבא אלא להכריח מרישא לחודה ועמ"ש מהרש"א בדבור שאח"ז ע"ש: בא"ד דמ"מ מיייתי ראיה דפליג תנא אמתני' וכו' עכ"ל פתב מהרש"א אף על גב דא"ל הוה דמותיר בהתראת ספק ודמשנתנו בהתראת נדאי מ"מ פיון דע"כ פליגי הנה שתי משניו' דשבועות וכו' ע"ש לפ"ד מאי דמיייתי לעיל ממותיר סמיה אההיא דשבועות דמיייתי בתר הכי וקא דלא סגי ליה בההיא דשבועות משום דק"ל סתמא ולא ס"ד דההיא דבתרא עיקר ובהכי ניחא דלא פריף פי מיייתי ממותיר מאי אולמיה פדפריף בתר הכי כצ"ל לפ"ד מהרש"א ובהכי י"ל מ"ש מהרש"א לעיל בד"ה וכדרכא ע"ש דכיון דסתם לן אפילו בשבועה אין לוקין וסתם גם בההיא דמותיר מסתברא לו' דלא שני ליה להו' סתם דמותיר בין שבועה לדעלמא מיהו ק' דבכ"מ פריף הש"ס מ"ל חז סתמא מ"ל תרי סתמי: בד"ה מראות וכו' קא אמר בפ' א"ד

וכו' עכ"ל אע"ג דמסיק ה"תם תנאי היא מ"מ דחיקא ליה לאוקומי מתני' דלא כר"ח דהלכתא פנותי' כמ"ש הריטב"א ולפמ"ש התוס' שם דדוקא במחנה ישראל הוא דניתקו אבל במחנה לוי' לוקה ק' דלישני ה"כא בנכנס למחנה לוי': בד"ה רע"ק וכו' וי"ל דדילמא סבר כר"ד וכו' עכ"ל השתא לתי' זה דע"ק ס"ל בעלמא נמי לאו שאב"מ לוקין עליו פדאמרינן בפסוקא דלעיל לרי"ש וא"כ אי ס"ל פרבין אף דמרבא מלשוא לשוא אכלתי ולא אכלתי ואוכל ולא אוכל ל"ל למילף מנייהו בעלמא דכיון דמרבא להו מלשוא א"כ לא ינקה עליה נמי קאי ואם פן איפא למפרך מה לשבועה דחמירא דכתיב לא ינקה משא"כ בעלמא דאית להו נקיון אבל בר"ד א"ש דלא מרבא אוכל ולא אכל אלא מדכתיב בדבור אחד וא"כ לא פתיב בה לא ינקה וילפי' שפיר ועיין במהרש"א ז"ל ויש מי שתי' למ"ש מהרש"א דא"כ היינו תי' בתרא דתי' קמא הוא לשי' רש"י לעיל דמאי דקאמר קס' ר"ש לאו שאב"מ לוקין היינו אפי' בעלמ' והכא ע"כ דוקא בשבועה דמקראי דשבועה הוא דנ"ל וא"כ דוחק דהו"ל להגמ' לפ' ה"כ ד"ז ואח"כ כ' דלפי מ"ש לעיל דלעיל נמי גבי שבועה א"ש דלא הוצרך הגמ' לפ' פאן דרע"ק דוקא גבי שבועה דסמיך אדלעיל ע"ב גמ' א"כ מה ת"ל ונעלם וכו' ק' לפירש"י פיון לר' חזקיה הוא דמיתר אמאי עביד לרבויי ומ"ש דלרע"ק עביד ליה למעוטי ונר' דלרע"ק פיון דקרא דונעלם והוא ידע דריש ליה לידיעה קמיינתא ודריש והוא ידע קודם ונעלם ואם פן קרא קמא הוא דמיתר דונעלם והוא טמא וכיון דבקרא דמיתר פתיב והוא טמא מסתב' למדרש דדוקא העלם טומאה פיון דכתי' והוא טמא אבל לר' דדריש ידיעה קמיינתא מונעלם א"כ דריש ליה מקרא קמא וקרא בתרא הוא דמיתר דכך אורחא דמילתא ובקרא בתרא לא פתיב והוא טמא ולכך דריש ליה לרבויי ועיין במהרש"ל מ"ש בפירש"י ע"ש: בד"ה ונעלם וכו' א"כ בכל החטאות דכתיב או הודע ליבועי ידיעה בתחיל' וכו' עכ"ל אע"ג דאצטרף או הודע לדרש' דנלא שהודיעו אחרים ברפ"ג דכריתות מ"מ ה"א כתי' בחטאת או הודע אחרני' דכתיבי תרי או הודע גבי נשיא וגבי יחיד וילפי' מהדדי מדכתי' ונפש וי"ו מוסיף על ענין א' בפ"ב דהוריות ומיתורא נדרוש לידיעה בתחילתה: דף ה' ע"א בד"ה בשבועות וכו' דלא בעי למימר וכו' עכ"ל קשה דשאני ה"תם פיון דתני לה בלשון חקמים ודאי למסתמא דהלכה ועיין במהרש"א בחולין דל"ו ע"א מ"ש במשנה דמסנפנת ולהכנה"ג בי"ד סי' י"ז בהגהב"י ע"ש: בד"ה ונעלם וכו' אבל מ"מ ק' אמאי חשיב ליה וכו' עכ"ל וא"ל דאינו מנוקה מעון דלא גירשה דמחוייב לגרשה דכבר כ' התוס' בריש זבחים בד"ה ה"תם דאינו מחוייב לגרשה אע"פ שזינתה ע"ש: בד"ה שתיים וכו' לאלתר הו"ל לאוכחי וכו' עכ"ל לפמ"ש מהרש"א תיבת לאלתר שכתבו ל"ד והעיקר נ"ל כמ"ש מהרש"ל ז"ל ותוכן הדברים פך הוא דהתוס' בדבור זה ס"ל דאי ל"ג לאלתר ל"ק פלל מדקתני בפנים די"ל דכן הוא פנונת הגמ' אבל לצ"י לאלתר ק"ל דתק"ל מדקתני בפנים ולכך פי' פפ"ה דשבת דבפנים קאי על בעה"ב וליפא לאקשוניי מדלא משפחת ח' די"ל כמ"ש בד"ה והא דמ"ל שפיר וריב"א ע"כ דלאו מפח קו' התוס' פי' פן דהא ריב"א גופיה בתוספות לקמן כ' דג"ל לאלתר קשיא בלא"ה וע"כ דל"ג לאלתר וא"כ אמאי נייך מפ"ה דכאן וילפי' התוס' שכ' בסה"ד דבפנים הוא בעזרה ולא משפחת קרבן בארבעה אלא אם פן חשיב להכנסות א"כ ג"ל לאלתר עדיין קשיא ובה"ז צ"ל כמ"ש מהרש"א דקרפן בב' בלבד ואין מוכרח שיהא הקרבן בד' עיין שם: בד"ה ומ"ש וכו' והר"מ פי' משום דומיא וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א דלעיל דפריך והא דומיא דמראות וכו' היינו ר"ל דלא ליתני מראות נגעים אבל ה"כ י"ל דתני משום דדמיא לשבועות ע"ש והוא תימה דלעיל נמי קאמר אבע"א רי"ש ואבע"א רע"ק ולפום אבע"א רי"ש י"ל דתני מראות משום דדמיא לידיעות ולפום אבע"א רע"ק י"ל דתני מראות משום דדמיא לשבועות

דְּכֹלְהוּ לְחַיּוּבָא וּמְכִילְתִּין הִיא עֵיקַר לִידְעוּת וּלְשִׁבוּעוֹת אֲלָא טְפִי י"ל דְּלְעוּלָם לָא תְּנִי מְרֵאוֹת
אֲלָא מִי דְמֵיָא לְכוּלְהוּ בְּחַיּוּבָא וְהֵכָא פֶּל זֶה בְּכֻלְל קוֹ הַגְמָ' דְּלִיתְנִי הֵכָא ב' שֶׁהֵן ד' בְּפָנִים וּבְחֻזָּן
וְלֹא לִיתְנִי מְרֵאוֹת: ע"ב בד"ה שְׁאֵת וְכו' וְשַׁחֲוֹר מְסִיד דְּאִין סְבָרָא וְכו' עכ"ל לָא קָאִי מ"ש דְּאִין
סְבָרָא וְכו' אֲלָא אִמ"ש שְׁחֹר מְסִיד אֲבָל מ"ש תְּפִי דְּמֵיָרִי בְּצִמְרָא שְׁאִינוּ נְקִי לָא הֵנְצִיכוּ לְהוֹכִיחַ
זֶה דְּנֻדְאִי אִין סְבָרָא דְּאֵב שְׁחֹר מְתוּלְדָתוֹ דְּקָרוּם בְּיַצֵּה שְׁחֹר מְצִמְרָא וְע' לְמַהֲרֵשׁ"א: בד"ה אִי הֵכִי
וְכו' וְהָא דְּקָאֲמַר זֹו לְמַעְלָה מְזוֹ אֲתָא לְאוֹסוּפִי וְכו' עכ"ל וְהָא דְּקָא' אֲלָא מְחֻנְרָת' מְתַנִּי דְּלָא
כְּרַע"ק וְלָא מוּקִי לָהּ כְּרַע"ק וְאֲתָא לְאוֹסוּפִי מְשׁוּם דָּא"כ לִמ"ל וְהִנֵּה לְבַהֲרַת וּשְׁאֵת שְׁמַצְטֵרְפִין
הָא אִפִּי סִיד וּקְרוּם מְצִטְרָפִי וְאִי מְהַתֵּם יְלִיף הָא סְבָרַת הַגְמָ' הִיא דְּלָא קָאִי וְהִנֵּה אֲלָא הָאֲבוֹת
מְדַפְרִיף טְהַרְתָּ סִיד הֵהִיכֵל וְכו' כַּח מְהַרְשֵׁ"א דְּצִאֲפִי אִי מְתַנִּיתִין דְּלָא כְּרַע"ק קְשִׁיָא טְהַרְתָּ קְרוּם
וְכו' דְּקָרוּם וְסִיד ב' תּוּלְדוֹת הֵם לְכ"ע אִין מְצִטְרָפִי ע"ש וְאִין נְרָאָה פֶּן מַדְכ' הַתּוֹס' שְׁכ' אָא"כ
דְּרַע"ק וְכו' אוֹ סִיד וּקְרוּם הָרִי דִּס"ל דְּסִיד וּקְרוּם מְצִטְרָף לְרַע"ק וּבִמ"ש אֲלָא לְדִידְדָּהּ דְּפָרְכַת וְכו'
לָא אֲנֻדָּא הָד סְבָרָא דְּסִיד וּקְרוּם לְרַע"ק לְחֻוּדִיהָ מְצִטְרָף וְכֵן יֵשׁ לְהוֹכִיחַ מְדַאֲמִרִין לְקַמְן וְיֵאֲמָרוּ
מְקָרוּם וּלְמַעְלָה טְמָא וּמְצִטְרָף וְכו' הַתּוֹס' דִּר"ל יֵאֲמָרוּ דְּמְצִטְרָף בְּמַעְלָה א' וְאִי אִיתָא הָא אִי תְּנִי
הֵכִי הו"א דְּקָרוּם וְסִיד מְצִטְרָפִין מִיְהוּ לְזֶה י"ל רָאִי מְשׁוּם טְעִיָה זֹו הִשְׁתָּא נְמִי דְּקַתְנִי ב' שֶׁהֵן ד'
דְּהִינְנוּ סְדָר מַעְלָתָן שְׁלֵג וְצִמְרָא וְסִיד וּקְרוּם לָא שְׁמַעִינוּ דְּקָרוּם וְסִיד אִין מְצִטְרָפִין וְכו"ג פְּתָבוּ
הַתּוֹס' בְּד"ה וְיֵאֲמָרוּ ע"ש: דָּף ו' ע"א בְּד"ה אֵע"ג וְכו' אֲבָל קְרוּם אִימ' דְּטְהוֹר עכ"ל הִינְנוּ טְהוֹר
מְלַצְרָף אֲבָל אִי אִית בִּיָּה פְּגָרִיס טְמָא דְּמַדְכְּתִיב בְּהַק טְהוֹר מְכֻלָּל דְּלְמַעְלָה מְבַהֵק טְמָא וְהָא
דְּאֲצִטְרִיף לְרַבּוֹת טְפִלָּה הִינְנוּ נְמִי לְצִרְף וְעֵינִין בְּהַרְ"ן בַּחִי: בְּד"ה פֶּל וְכו' פְּדַאֲמַר בְּרִישׁ עֲרַכִּין
עכ"ל עֵינִין לְהֵרָא"ה פ' תְּזַרְיעַ שְׁהַק' בְּמֵאִי דְּאֲמִרִין פֶּל פֶּהֵן וְכו' אֵתְהִיא דְּאֲמִרִי יִשְׂרָאֵל אוֹמַר לוֹ
אֲמֹר טְמָא וְכו' ע"ש וְכַוְנָתוֹ נִר' דְּהַגְמָ' בְּעֲרַכִּין אֲמֵאִי פְּרִיף מְדִיוּקָא וְלָא פְּרִיף אֵתְהִיא דַּת"כ
אֵתְהִיא דְּסוֹגְיִין ע"ש מַה שְׁתִּי וְעֵינִין לְהַנְ"י שְׁם וּלְהַתּוֹסְפוֹת בְּעֲרַכִּין וְלַהֲר"ש בְּרִישׁ פ"ג דְּנֻגְעִים
ע"ש: ע"ב גַּמ' אֲלָא בְּטוֹמְאָת מו"ק וְכו' נְרָאָה דְּאֲתָא לְאֲפוּקִי נִגְעָה בְּטוֹמְאָה לְחֻוּד דִּסְד"א דְּמֵיָתִי
קֶרְבָּן עַל נְגִיעַת טוֹמְאָה וְאִין לְהַק' דִּס"ס נִמְעַט נְגִיעָה בְּטוֹמ' לְחֻוּד מְדַכְּתִי בְּהָ לְמַעוּטִי תְּרוּמָה
מְכֻלָּל דְּלָא מְחַיִּיב עַל נְגִיעַת טוֹמְאָה לְחֻוּד דִּי"ל דֵּה"ק אִימָא בְּהָ לְמַעוּטִי נְגִיעָה וּמִנ"ל לְמַעוּטִי
תְּרוּמָה לְזֶה קָאֲמַר דְּנְגִיעָה מְמַעֲטָא מְבַנֵּן אָב וְאִיִּיתַר בְּהָ לְמַעוּטִי תְּרוּמָה וְאִין לְפָרֵשׁ דְּבַרִּיתָא
נְחִית דְּלָא מְחַיִּיב בְּנֻגְעָה בְּטוֹמְאָה וְאִח"פ נִגְעָה בְּקֻדְשׁ דָּא"כ אִפִּי לְפִי הַס"ד מְפָקִין קְרָא מְשִׁמְעוּתִיהָ
וְא"כ א"צ לְבַנֵּן אָב דְּבַדְלָא מְצִינוּ קֶרְבָּן אֲלָא בְּכַרְתָּ סְגִי וְעַמ"ש בְּדַבּוּר שֶׁאִח"ז אֲלָא ע"כ לְאֲפוּקִי
נִגְעָה בְּטוֹמְאָה לְחֻוּד וְעֵינִין לְהַתּוֹס' לְקַמְן בְּד"ה אֲתֵיָא: שְׁם לָא אֲשַׁכְּחֵן עֶזְרָא וְכו' אִיכָּא לְמִידְקָא
אִם פֶּן אֲמֵאִי אֲצִט' בְּנֵן אָב נִמְעַט נְגִיעָה מְפַח דְּלָא אֲשַׁכְּחֵן עֶזְרָא לָאו דְּמְחַיִּיב עֲלֵיהָ קֶרְבָּן וִי"ל
דְּפִשְׁטָא דְּקָרָא בְּנְגִיעָה לְחֻוּד הוּא וְא"כ אִף דְּלָא אֲשַׁכְּחֵן לָא אִיכְפַת לָן אֲבָל הִשְׁתָּא דְּמַפְקִי קְרָא
מְשִׁמְעוּתִיהָ וּמוּקְמִין לִיהָ בְּטוֹמ' חו"ק אֵהֵנִי לָן הֵאִי טְעֵמָא דְּלָא נוֹקְמִיהָ בְּתְרוּמָה: תּוֹס' בְּד"ה
וְאִימָא וְכו' דְּהָא בְּסֻמוּף לָא פ' הֵכִי אֲלָא מְשׁוּם דְּכְתִיב בְּהָ וְכו' עכ"ל ר"ל וְאִי מְסְבָרָא אֲמִרִי הֵכִי
דִּילְמָא קְרָא אֲלָא בְּתְרוּמָה מֵאִי פְּרִיף וְאִימָא בְּהָ לְמַעוּטִי מְקַדְשׁ לִישְׁנֵי דָא"כ לִמ"ל בְּהָ הָא אֲתֵיָא
מְסְבָרָא: בָּא"ד וּמְטוֹמְאָת פְּהֵנִים וְכו' עכ"ל וְאֵע"ג דְּלִיכָּא עוֹנָשׁ מ"מ נְעַבִּיד בְּנֵן מְאֻזְהָרָה לְחֻוּדָהּ
וּבְנִגִיעַת קֻדְשׁ לִיכָּא לְאוּקְמָה דְּלִיכָּא אֲפִילוּ אֲזַהֲרָה לִר"י בְּמַכּוֹת דִּי"ד ע"ש וְהַמְק' דְּלָא הַק' מְנִגִיעַת
קֻדְשׁ ס"ל כִּר"י וְאַחַר הַמְסַקְנָא דְּמַמְעֵטִי תְּרוּמָה מְדַכְּתִי בְּהָ מְמַעֲטִי גַם בְּנִגִיעַת קֻדְשׁ וְא"ש אִף
לִר"ל שְׁם דִּס"ל לֹקְהָ בְּנִגִיעַת קֻדְשׁ וְעֵינִין לְהֵרָא"ה פ' וְיִקְרָא בְּקָרָא דָּאוּ נְפִשׁ שְׁכ' דִּמ"ש רִש"י
וְעוֹנָשׁ פְּרַת הִינְנוּ לְאֲפוּקִי טוֹמְאָת פְּהֵנִים ע"ש וְק' דְּהָא פְּתוּב שְׁרָץ וּנְבֵלָה וְא"כ ל"ל לְמִילְחָה עֲנוּשׁ

פרת אפי' באזקהרה לחוד ממעט' טונמאת פהנים פמתבאר מדברי התוס' אלו: דף ז' ע"א גמ' הא
 מיעט רחמנא בה פתב מהרש"א דמג"ש לא הנה ממעטינו אלא טמא ששמש וילכה אצטריה בה
 למעוטי תרומה ולא ממעטי' מדאצט' ג"ש ולא ילפי' מבנין אב ע"ש ועפי"ד ניקחא מאי דק' במאי
 דקאמר מיעט רחמנא תרומ' ופריה ונימא למעט מקדש וכו' ונימא בה למעוטי טמא ששמש דל"ד
 לקדש בב' צדדים דאינו אכילה ובמית' אלא משום דטמא ששמש אימעט מדאצט' ג"ש גם ניתא
 מאי דק' עוד פינו דמבח ג"ש הוא דילפי' א"כ בנין אב דברייתא מאי אהני הא מג"ש ילפי' הפל
 ועפי"ד מהרש"א ו"ל נימא דאי לאו בנין אב הנה אצט' ג"ש למילף לקדש ובא למעט טמא ששמש
 ולא ממעטי תרומה מיהו פינו דילפינו בנין אב א"כ ג"ש ע"כ למעט טמא ששמש ונימא בה
 למעוטי תרומה: שם ג' טונמאות בשלמים וכו' ק"ק פינו דדריש פרייתות לחודיה וטונמאות לחודיהו
 לס"ד דהשת' למ"ל ב' טונמאות לכלל ופרט הא כפר נ"ל מב' פרייתות וי"ל דנדאי לא סגי דליקתוב
 פרייתות בלא טונמאות אפי' לפום ס"ד אלא בטונמאה הג' הוא דס"ד דל"צ פינו דב' פרייתות סמיכי
 בצו את אהרן סגי בהדא טונמאה דקרא קמא וקמא בתרא עליה קאי ונדב' הילמד מענינו הוא:
 בפירש"י בד"ה אחת לכלל וכו' יצאו קדשי ב"ה וכו' עכ"ל איפא למידק אמאי לא ממעטי' קדשי
 ב"ה מקרא דיקרב דבעי' ראוי להקרבה כמ"ש רש"י בד"ה וי"ל דאי לאו פלל ופרט לא ממעטי'
 מיקרב אלא קדשי ב"ה אבל קדושת דמים דאתי לכלל הקרבה בכלל יקרב ניהו לכה אצט' קרא
 לקב"ה פי היכי דאייתר יקרב לקדושת דמים שו"ר להתוספות בנבחים ס"פ ב"ש שהק' קו' זו
 ותי' בע"א ע"ש: בא"ד וא"ת מה בין זה למדת כו"פ וכלל וכו' עכ"ל ר"ל ולמה חשיב להו בתרתי
 בפרייתא די"ג מדות דרי"ש וס"ל לרש"י דכל היכא דב' מדות שוין בלימודם לא חשיב להו אלא
 חדא כמ"ש הרמב"ד הביאו בס' מדות אהרן בראשו דלא כה' מדות אהרן שחלק עליו ועי"ל
 דכוננתו להק' אמאי לא דרשי' מה' שלמים יש להם מתירים פינו דשנה למדת כו"פ וכלל וכמ"ש
 התו' ותי' דמדת כו"פ וכלל הפלל בא להוסיף אבל מדה זו הפלל בא לפרש הפרט: תוס' בד"ה
 אתיא וכו' וא"ת לר"ל דלא גמר וכו' עכ"ל וא"ל דר"ל דוקא ג"ש דקדש לא גמיר אבל ג"ש
 דמקדש גמר וכמ"ש מהרש"א בסה"ד לסוגיא דשמעתין דמלישנא דקאמר התם ג"ש לא גמיר
 משמע דלא גמי' פלל האי ג"ש דטונמאתו טונמאתו: בא"ד ונקט ב"א לאפוקי שאר עבירות וכו'
 עכ"ל ר"ל דאי לאו ב"א הו"א ג"ש אתי לאפוקי שאר עבירות אבל תרומה דאיכא היקישא לא
 ממעטי' ולהכי יליף ב"א לשאר עבירות דהשת' אייתר ג"ש לתרומ' ושאר עבירות לאו היינו ע"ז
 וג"ע וש"ד כמ"ש הרב ק"א דא"כ ב"א מאי אהני לן הרי גם באלו הג'.

ענש ונהזיר אלא עריות דחייבי עשה דאיקרו נמי טונמאה ונהו ס"ד דנכלל בכלל טונמאה דקרא:
 בא"ד וא"ת אמאי אצט' ג"ש דר' וכו' עכ"ל מ"ש מהרש"א לר"י הא אצט' בה לתרומה דלא נילף
 מהיקישא י"ל דר"י לא מקיש וכה"ג אמרינו בכ"מ מר מקיש ומר לא מקיש: בא"ד ומיהו תיקמה
 למ"ל ג"ש דר' וכו' עכ"ל יל"ד הא אי לאו ג"ש דר' הנה אצט' בה למעוטי תרומה דלא נילף
 מהיקישא דאתקש תרומה לקדש דהשת' לא מיתר שום ג"ש דהא ג"ש דטונמאתו דקדש אצטריה
 לאזקה' דקדש לר"י וקונשייתם היא לר"י כמ"ש מהרש"א פינו דר"י ס"ל דלא אתקש קדש למקדש
 א"כ אפילו בתר דאתא ג"ש דר' לא ידעינו דלא נילף היקישא לתרומה ולא כ' התוס' דג"ש דר'
 גלי דלא ילפינו תרומה אלא לסוגיא דשמעתין דקדש נמי אתקש וכיון דגלי בג"ש דר' דלא ילפי'
 הקיש דקדש גם היקש דתרומה לא ילפינו דתרוניהו פי הדדי ניהו: ע"ב גמ' מה מצינו שחלק
 הכתוב וכו' ק' אמאי אצט' לב"א פינו דטונמאות ידעינו דלא מכפר אלא אחדא ע"כ בטונמ' מו"ק
 דאי בשאר עבירות פוליהו בר קרפן לבד אין בה ואין בה או יש בה ואין בה ואמאי אצט' לכל

חטאתם למדרש אתי לכלל חטאת כדדריש בסיפא דבריינתא ואע"פ שכ' התוס' לקמן ד"ט ע"א בד"ה על דרי"ש דריש ליה לתלינה היינו דרי"ש לא דריש לכלל וס"ל דכוליה קרא לתלינה אבל תנא דבריינתא דדריש ב' דרשות מלכל חטאתם תלינה ואתי לכלל חטאת ע"כ ס"ל דיש ב' יתורים בקרא וי"ל דאי לאו ב"א הנה דרשי חטאתם אתי לבר חטאת למעוטי תרומה וטמא ששמש ובהכי י"ל מ"ש התוס' אמאי לא נקט תנא דבריינת' תרומה וטמא ששמש די"ל משום דל"צ ב"א אלא להני ג' עבירות אבל תרומה וטמא ששמש נתמעטו מלכל חטאתם ואין צריך לבנין אב ועיין להתו' בד"ה במזיד: שם רש"א ממקומו הוא מןכרע וכו' ק' לר"ש למ"ל מ"ס דמטומאות הא כתיב קדש וי"ל למעוטי טמא ששמש דלא נימא דגם הוא קדש הוא ונכלל במאי דכתיב וכפר על הקדש דמכפ' על מו"ק ועל טמא ששמש וקרא דלכל חטאתם אמו"ק קאי וכה"ג כ' התוס' בסמוך א"נ אתי מטומאות למעוטי תרומה דלא נילף מהיקישא ולפ"ז י"ל דקדש אתי מהיקישא דלא כמ"ש התוס' בד"ה וכפר: בתוס' בד"ה ישלי וכו' אלא נקט הני לרבותא וכו' עכ"ל ועי"ל דנקט הני לאשמועי' דאפי' בהני יש לטעות דהנה ס"ד דבהני אין לטעות משום דאי במזיד בר קטלא הוא וכו' וכדפריה בסמוך ואשמועי' דאפי' בהני י"ל במזיד ולא התרו וכו' וכדמשני הגמ' אבל תרומה וטמא ששמש לאו בר קטלא ולא בר קרבן: בא"ד הא אמרינו לקמן פפ"ה א' וכו' עכ"ל נר' לתרץ בזה דלפי ה"ש לי בע"ז להביא שלש טומאות מיתום בטומא' מו"ק ושאר עבירות ולא מהני לשאר עבירות אלא עם בגדי כהונה ואה"נ דמכפרי בגדי כהונה עם השעיר בין אמזיד בין אשוגג וזה בל"ז ל"מ דכיון דלאו קרבן ניהו יש סברא לומר זה בל"ז לא מהני וכמ"ש התוס' בד"ה במזיד וכיון דהפפ"ר הב' דשאר עבירות ל"מ שעיר לחודיה אלא בצירוף ב"כ לא הווי ב' פפרות דלא הווי ב' פפרות אלא אם מכפר לחודיה ב' הפפרות ואין להק' ע"ז מדפריה לקמן ד"ט ע"ב ונכפר ר"ח אדידיה ואדציץ ומשני עון אחד וכו' ואי איתא אפתי ק' נכפר אדידיה ואדציץ ונימא דל"מ אדציץ אלא בצירוף ציץ וזה בל"ז ל"מ אלא דאפי' בכה"ג מקרי ב' עונות ה"נ הווי ב' פפרות הא ל"ק דציץ ע"כ מכפר לחודיה דהא ר"ח ל"מ אלא על שעת הקרבה וכמ"ש התוספות שם בד"ה ונכפר ר"ח וא"כ אקודם ר"ח ציץ לחודיה מכפר ועוד גפי ציץ תמיד לרצון פתיב אשר עפי"ז ניחא מה שהוצרכו התוס' שם בד"ה אי מה להלן וכו' דנ"מ היכא דנשבר הציץ ולא ניחא להו למי' דלפי מאי דפריה אי מה להלן עולין ציץ ור"ח ל"מ זה בל"ז כמ"ש פאן בד"ה במזיד גפי בגדי כהונה ועפי"ז ניחא דציץ ע"כ לחודיה מכפר כדכתי' באופן דיש מקום לומר דהיכא דהפפ"ה ב' היא בצירוף בגדי כהונה ל"מ ב' פפרות וניחא קו' התוס': יש מק' אמ"ש התוס' בתחיל' הדיבור דהומ"ל טמא ששמש הא בשעיר קיימי' ושעיר אינו מכפר אלא על ישראל דכהנים בפר הוא דמכפרי וזר ששמש בטומאה ל"מ משום טומאה אלא פהו כמ"ש התוס' ביבמות דל"ב ע"ב ע"ש ולק"מ דקרא נוכפר על הקדש בפר ושעיר מיירי שהרי קרא דבתריה נוכפר את מקדש הקדש בתרונניהו מיירי כמ"ש רש"י לקמן די"ג ע"ב ובריינתא אפר ושעיר קאי אפפרת ישראל וכפרת כהנים ועלשניהם תני יש לי בענין וכו' ושפיר כ' דהומ"ל טמא ששמש ומיירי בכהנים: בא"ד אלא מה שקרבן אחר מכפר וכו' עכ"ל מק' דא"כ סיפא דבריינתא דקדש יכול שמכפר על כל טומאות וכו' הא ב' פפרות איכא על יש בה ואין בה ועל יש בה ויש בה ומתריצי' דנוקא ב' פפרות דיוה"ך ולא קרבן אחד דלאו יוה"ך וליתא דבגמ' לקמן דף יו"ד ע"א אלא דיוה"ך לכפר אדרגלים ומשני כפרה אחת מכפר וכו' ע"ש אלמא אע"ג דב' לאו דיוה"ך ב' פפרות ניהו וממעטי' להו לכ"נ דנוקא במה שקרבן ציבור אחר מכפר הוא דהני ב' פפרות אבל קרבן עולה ויורד י"ל יכפר ולא יביא קרבן עולה ויורד וכה"ג כ' התוס' לקמן בד"ה ואימא בדרש' דאחת בשנה ע"ש:

בד"ה אי בשוגג וכו' וכ"ש דבר קטלא וכו' עכ"ל ל' כ"ש קאי אבר קטלא אבל חייבי מלקות שוין
 הו' לחייבי טטאות והיינו דאמרי' שם מ"ש מחייבי טטאות וכו': בד"ה במזיד וכו' וי"ל דהשתא
 וכו' אלא פשעים וכו' עכ"ל ר"ל דחטאים דקרא במו"ק מייירי ובריינתא אפשעים דקרא קאי די"ל
 דפשעים בשאר עבירו' נמי מייירי דטונאות פתיב כל טונאות במשמע מיהו ק' אמאי אצט' לבגן
 אב פינן דנ"ל מטונאות דלא מייירי אלא בחדא ניימא מה חטאים במו"ק אף פשעים במו"ק פדיליף
 בסיפא דבריינתא חטאים דומיא דפשעים ה"כ ניימא פשעי' דומיא דחטאים וי"ל: בא"ד אין לחוש
 פינן דתלי נמי אטונאת מו"ק וכו' עכ"ל קשה אחר דנ"ל מדכתיב מטונאות דבחדא הוא דמייירי
 ע"כ במו"ק מייירי דאתי לכלל חטאת ואמאי אצט' לבגן אב וי"ל דמציינו לאוקמה בע"ז וג"ע
 דמ"ש התוס' טונאת מו"ק ל"ד כמ"ש מהרש"א אף למה שגר' מדברי מהריב"ל דהתוס' בנדקא
 כ' מו"ק קשיא ועוד אפי' למ"ש מהרש"א ק' ה' ע"כ בטונאת מו"ק דל"מ כפרת חיצון אלא
 במו"ק כמ"ש התוס' אח"ז וי"ל דלא כ' התוס' פן אלא לשינויניא דבמזיד אבל לשינויניא דשוגג
 משפחת כפרת חיצון ולפי שינויניא דמזיד אפשעים קאי כמ"ש בתחיל' מיהו למ"ש מהריב"ל ק':
 בא"ד ה' ע"כ כפרת חיצון וכו' עכ"ל הק' מהרש"א פי מוקי בשוגג ולא אתיינדע ליה דהיינו אין
 ביה ואין ביה ה' שיערי הרגלים מכפרי ע"ש וי"ל דשוגג ולא אתיינדע ליה היינו יש ביה ואין ביה
 דהיינו שהי"ל ידיעת בית רבו דע"א אסירא ואתיא כמ"ד ידיעת בית רבו שמה ידיעה ובזה ניחא
 גם מה שהק' בתחיל' אמאי ל"ק להו פי מוקי בשוגג ולא אתיינדע ליה ה' ל"ד חיצון וכו' ע"ש מיהו
 התוס' לקמן ד"ט ע"א בד"ה ולר"ש כ' דלא מציינו שיספור ידיעת בית רבו שמה ידיעה אלא ר'
 ע"ש ובעיקר קו' התוס' דחיקא להו לאוקומי בריינתא פמונבו בשבת דס"ח ע"ב דפוטר תינוק
 שושבה לבין הנכרים ולדידה משפחתה פפרת חיצון בכה"ג דלאו בר קרבן הוא פינן דרבנן
 פליגי עליה והלכתא פנותיה: דף ח' גמ' האי בר קרבן הוא וכו' ק' פינן דהא דפשיטא לן דל"מ
 אבר קרבן הוא דיליף משעיר המשפלה כמ"ש התוס' לעיל מאי פריה ניימא דנהי דל"מ אבר קרבן
 מ"מ ליתלי דשעיר המשפלה גופיה תולה פמו שגרא' מדברי התוס' בד"ה ונכפר פפרה גמור' ואין
 לומר דמאי דאינו מכפר פפרה גמורה הפנימי היינו מדכתיב לכל חטאתם פדבסמוף ואי מכפר
 איש ביה ויש ביה אתי לכלל חטאת מיקרי דכה"ג כ' התוס' בד"ה מאי ושפיר פריה ה' בר קרבן
 הוא ה' ליתא דכיון דאיכא ילפותא משעיר המשפלה מוקמי' לקרא בתלייה אע"ג דאתי לכלל
 חטאת וי"ל דלא כ' התוס' דשעיר המשפלה תולה אלא בלא נודע לו עד אחר יו"ה אכל בנדע
 לו קודם יו"ה הכ אינו תולה דבעינן חטא שאין מכיר בו אלא ה' פדאימתא בפ"ב דכריתות ומנהי
 ילפינן חייבי אשמות תלוין פטורים דתלייה היא וממעטי' היכא דאתינדע ליה אפילו מתלייה:
 בתוס' בד"ה ואימא וכו' ולא מיקרי נמי פעמים בשנה.

וכו' עכ"ל וה"ה דהומ"ל מכפרה אחת מכפר ואינו מכפר ב' פפרות ובמ"ש דאין זמנו קבוע בתורן
 וכמ"ש לעיל בד"ה יש לי: בא"ד דהבא מס' יולדת פריה וכו' עכ"ל ה' דלא ניחא להו לפ' כפרש"י
 ולתלות משום דס"ל דקרפן יולדת אתי נמי על חטא ולא מיקרו להכשיר וכדקאמר ר"ש יולדת
 נמי חוטאת ולקרפן קאמר ואם פן פינן דאתי נמי על חטא הוי בר קרבן אבל רש"י ס"ל עיקרו
 להכשיר ואגב נמי מכפר על חטא ולא הוק"ל אפירש"י אלא אמ"ש א"צ להביא קרבן ודלא
 פמהרש"א: בד"ה על וכו' דאתרנייהו וכו' עכ"ל פי' דלא מיימי קרבן אלא בצירוף תרנייהו וכי
 מכפר יו"ה הכ על אחת מהן אינו מביא קרבן על הב' ובהכי ניחא דברי התוס' בדבור זה גם לפירש"י
 שבהבאו בד"ה ואימא וה' דק"ל בד"ה ולר"א וה' לא אקרי חוטא אלא לפי שציער ולא תי' דבעי'
 צירוף תרנייהו משום דל' דקאמר אלא לפי שציער משמע דאינו מביא קרבן אלא לפי שציער

לחוד: ע"ב גמ' ונכפר בפּרה גמורה וכו' ולא הוי ב' פּעמים בפּנה דדוקא בזמנו קבוע כמ"ש התוס' לקמן בד"ה אלא בתי' בתרא ולתני' קמא ק' דגם בכה"ג דמכפר בפּרה גמורה הוי ב' פּעמים בפּנה פּינן דאדם אחר בשאָר ימות השנה מתכפר בקרבן כמו שנר' מדברי התוס' לעיל בד"ה ואימא יולדת וי"ל: פירש"י בד"ה גיפּה מיפּה וכו' והחיצון יתלה וכו' עכ"ל ואינו מכפר בפּרה גמורה דילפי משעיר המשלח ובפנימי דאצטרף לכל חטאתם היינו משום דמדכתי' נכפר כל חטאתם משמע דמכפר בפּרה גמורה וכמ"ש התוס' בד"ה ונכפר: בתוס' בד"ה ונכפר בפּרה וכו' פּדאמרי' בפ"ב דכריתות דחייבי חטאות וכו' עכ"ל ונתם מייירי אפי' דלא אתיידע ליה אלא אחר יוה"כ פּדאיתא בגמ' שם ונהיאו התוס' בדבור שאח"ז דפריה אימא פי מתיינדע ליה וכו' ומפיק מקראי דאפילו לא אתיידע ליה אלא לאחר יוה"כ ע"ש:

בד"ה מה וכו' וא"ל דאצט' היקישא: דלא מפּר אשאָר עבירו' וכו' עכ"ל ר"ל דאי לאו היקיש' הו"א דמכפר אשאָר עבירות פּינן ביה ויש ביה אכל אין ביה ויש ביה ל"מ דבר קרבן הוא בשאָר עבירות: בא"ד נכפרת שעירי הרגלים ור"ח באין ביה ואין ביה בשאָר עבירות וכו' עכ"ל כ' מהרש"א דהשתא דאיכא היקישא אין לאוקומי שעירי הרגלים ור"ח באין ויש ביה בשאָר עבירות דבר קרבן הוא אכל א"ל משום דכתיב לה' חטא שאין מפיר וכו' דא"כ מאי מק' התוס' בד"ה מ"ט ע"ש ואין להק' דמ"מ ק' מאי מק' התוס' בד"ה מ"ט גימא דנהה מוקמי' שעירי הרגלים ור"ח ביש ביה ואין ביה בשאָר עבירות די"ל דבשאָר עבירו' לא שייך יש ביה ואין ביה אלא למ"ד ידיעת ביתרבו שמה' ידיעה אכל למ"ד לא שמה' ידיעה לא שייכא אלא יש ביה ויש ביה ול"ד לפנימי הן אמת דמהרש"א גופיה לעי' בד"ה במזיד כ' דשייך יש ביה ואין ביה דשבח שחטא אלא דבלא"ה דחה דבריו שם ע"ש: בא"ד אלא הנה דרשי' מכפר אאין ביה וכו' עכ"ל פי' מה רגלים מכפר אאין ביה.

ואין ביה פּדדרשי' מלה' אף יוה"כ מכפר אאין ביה ואין ביה: בד"ה ונכפר חיצון וכו' ליכפרו או ליתלו עכ"ל עמ"ש מהרש"א ז"ל דליכפרו לר"ז וליתלו למסקנא ע"ש ועיין בתוס' לעיל בד"ה במזיד בסה"ד ע"ש ולכאור' י"ל בכוננת' דליכפרו אם נודע לו הס' קודם פּפור דמייתי אשם תלוי כמ"ש התוס' בד"ה מאי גבי שעיר המשלח אמנם ה' ליתא דאינו מביא אשם תלוי אטומאת מו"ק דאינו מביא אשם תלוי אלא על חטאת קבועה נאפלי' לרע"ק דס"ל בפ' דם שחיטה דמביא אשם תלוי על ס' מעילות דוקא בס' מעילות דכתיב ואם נפש אכל בשאָר עולה יורד אינו מביא אשם תלוי.

ומה שהקש' מהרש"א א"כ קרא דאחת דכפרה אחת מכפר למאי אצט' ע"ש י"ל דלא לכפר נמי אדרגלים מהיקישא וס"ל להתוס' פּאן דפנימי נמי איתקש כמו שציידו לקמן ד"י ע"א בד"ה ואיתקש ומה שהוכיחו שם דלא איתקש מדר"י אינו אלא לשי' ר"ת לקמן ד"ט ע"ב בד"ה פּדאמר אכל לתי' קמא י"ל דפנימי נמי איתקש: בא"ד ולא בא החיצון אלא משום טומאה שאירעה וכו' עכ"ל ודוקא בשעירי יוה"כ דחד יומא הוא שכ' דאין סברא דלא בא החיצון אלא לטו' שאירעה אכל שעירי הרגלים י"ל שפיר דלא אתו אלא משום טומא' שאירעה ושפיר כ' התוס' בד"ה פּרה תדע מדקאמר .

בסמוך גבי חיצון וכו': בא"ד והני פנימי לתלות וחיצון לכפרה וכו' עכ"ל יל"ד ה' חיצון ע"כ דלא מכפר אבר קרבן מק"ו משעיר המשלח דכי נודע לו אחר יוה"כ מיייתי חטאת פּדאיתא בכריתות ונהיאו התוספות לעיל וי"ל דשאני שעיר המשלח דליכא אחר דתלי ליה אכל הקא

פִּינוֹן דְּפָנִימֵי תְּלָה לִיה קְלִישָׁא פְּפִרְתִּיה וְחִיצוֹן אִינוּ אֶלָּא גּוֹמֵר הַפְּפִרָּה: בַּד"ה פְּפִרָּה וְכוּ' מִדְּלָא כְּתִי' וְכוּ' עַכ"ל א"ל אִימָא כּוּלִּיה קְרָא לְכַפְּרָה א' בְּשִׁנָּה דְּמִשְׁמַעוֹת דְּקָרָא קָאִי אַחַת עַל וְכַפְּרָ: דָּף ט' ע"א גַּמ' הָאִי שְׁעִירֵי הֶרְגָּלִים וּשְׁעִירֵי ר"ח מְכַפְּרִין וְכוּ' קִשָּׁה גִּימָא תְּרַנּוּנִיָּהוּ אַאִין בְּהָ וְאִין בְּהָ וְחִיצוֹן תּוֹלָה וּשְׁעִירֵי הֶרְגָּלִים וּר"ח מְכַפְּרִים וְכַפְּרָה זֹו לֹא תְּהָא אֶלָּא פ"א בְּשִׁנָּה לֹא שְׁיִיכָא בְּזָה לְתַלּוֹת וְזָה לְכַפְּר לְתִי' א' שְׂכ' הַתּוֹס' בַּד"ה אֶלָּא דְּכַפְּרָה זֹו שְׁל תְּלִיָּה אִינָה אֶלָּא פ"א בְּשִׁנָּה וְכוּ' ג' הַק' מְהַרִּיב"ל בְּתוֹס' בַּד"ה וְנַפְּפָר וּבְתִי' מְהַרְשָׁ"א שְׁם עַל קו' מְהַרִּיב"ל לֹא יִתְּיַשֵּׁב קוֹנְשִׁינּוּ וִי"ל דְּלִרִי"ש פְּנִימֵי תּוֹלָה נְּמִי אַאִין בְּהָ וְאִין בְּהָ דְּהָא אֶתִי לְכָלִּל חֲטָאֵת וְלֹא הָוּוּ ב' פְּפִרוֹת אַע"פ שְׁתּוֹלָה אִישׁ בְּהָ וְאִין בְּהָ וְאִין בְּהָ וְאִין בְּהָ פִּינוֹן דְּתְּלִיָּה זֹו אִין קְרַבּוֹן אַחַר עוֹשָׂה אוֹתָהּ.

וְאִין לְהַק' גִּימָא דִּיּוּה"כ מְכַפְּר עַל טְנוּמָא' מו"ק וּרְגָּלִים עַל שְׁאָר עֲבִירוֹת דַּא"כ לְמֵאִי הִילְכְּתָא אִיִּתְּקַשׁ חִיצוֹן לְפָנִימֵי דְּאִי לְאַפּוֹקִי שְׁאָר עֲבִירוֹת הָא שְׁעִירֵי הֶרְגָּלִים אֶתּוּ עַל שְׁאָר עֲבִירוֹת וְעוֹד דְּתַנָּא דְּבִי רִי"ש בְּסִמוּף זְלִיף בְּבַנּוּן אָב דְּטְנוּמָאֵת מו"ק דְּנוֹקָא: שְׁם וְהָא מְבַע"ל וְכוּ' א"כ וְכוּ' יל"ד דְּלִישְׁנָא דַּר"ל דְּקָאֵמֵר מַה נְּשַׁתְּנָה וְכוּ' מִשְׁמַע דְּעַל יִתּוּרָא דְּלֵה' קָאֵמֵר וְזָה יִתּוּרִץ בְּדִרְשָׁא דְּמִתְּנִי' וְצ"ל דַּר"ל כַּר"ש ס"ל דְּלֹא דְּרִישׁ חֲטָא שְׁאִין מְפִיר בּוּ אֶלָּא ה' וְכוּלִּיהָ קְרָא לְדִרְשָׁא דְּהִבִּיאוּ פְּפִרָּה עֲלִי וְגַמ' דְּפְרִיף וְהָא מְבַע"ל וְכוּ' אֶלִּיבָא דַּר"י פְּרִיף וּבְהִכִּי גִיחָא מ"ש רִש"י בְּחֻמְשׁ בְּקָרָא דְּחֲטָאֵת לֵה' וְעִינִין לְהֵרָא"ם שְׁם: כ' הַתּוֹס' בַּר"ה ד"ח בַּד"ה שְׁהַחֲדֵשׁ בְּשֵׁם הַר"מ דְּמוּסָף ר"ח אִינוּ קְרַב בַּר"ה וְהַק' ע"ז מְתוּסָפְתָא דְּקִתְּנִי י"ב כְּבָשִׁים לִי"ב ר"ח ע"ש וְהַק' הַפְּנִי"ש שְׁם דְּמֵאִי קוֹשְׁנִי' גִּימָא הִיא תּוֹס' ר"ש הִיא דְּקִתְּנִי הִיָּה רִש"א וְכוּ' וּר"ש ס"ל דְּכַפְּרָתוֹן חֲלוּקָה וּמִש"ה מְקַרִּיבִין תְּרַנּוּנִיָּהוּ אֶבְל לַר"י דְּכַפְּרָתוֹן שְׁנֵה אִמָּאִי מְקַרִּיבִין תְּרַנּוּנִיָּהוּ ע"ש וְנִרְאָה דַּל"ק דְּלַר"י נְּמִי אֶתִי לְטוּמָ' שְׁאִירְעָה בִּין זל"ז וס"ל לְהַתּוֹס' שְׁם כְּתִי' קָמָא שְׂכ' הַתּוּ' לְעִיל ד"ח בַּד"ה וְנַכְּפָר דְּמִסְתַּבֵּר דְּאֶתִי אִטְנוּמָאֵה שְׁאִירְעָה וְכוּ' ע"ש וְכוּ' יֵשׁ לְהוֹכִיחַ מְסִיפ' דְּהִיא תּוֹסָפְתָא גּוּפִיָּה דְּקִתְּנִי ב' כְּבָשִׁים בְּעֶצְרַת וְכוּ' כְּבָשִׁים ר"ה אִם הָא פְּפָר ב' לְמַת בָּא לְטוּמָא' שְׁאִירְעָה בִּין זָה לְזָה ע"ש וּמֵאִי דַק' בְּתוֹס' גּוּפִיָּה פִּינוֹן דְּקִתְּנִי הִיָּה רִש"א וְכוּ' אִמָּאִי אַצַּט' לְמִי' לְטוּמָ' שְׁאִירְעָה הָא לַר"ש פְּפִרְתוֹן חֲלוּקָה כְּכַר פְּרִיף לֵה בִּירוּשְׁלַמִי בְּפִרְקִין וּמִשְׁנֵי דְּקָאִי אַכְּבָשִׁי עֶצְרַת ע"ש בְּפָנִי מְשָׁה וְעִינִין לֵה' בְּרַכ"י בַּא"ח ס' תַּקְצ"א וּמַה שְׁהַק' הַפְּנִי"ש דְּנִקְרְבִיָּה לְחַד מְנִיָּהוּ בְּעַרְבּ וְנַכְּפָר עַל הַפֵּל בְּהִיא דְּכַבְשִׁי עֶצְרַת ע"ש עִינִין בְּגַמ' לְעִיל ד"ח ע"ב בְּמֵאִי דְּפְרִיף וְנַכְּפָר חִיצוֹן אִדִּידִיָּה וְאִמָּאִי דְּעַבּוּד פְּנִימֵי וְכוּ' וּבְתוֹס' שְׁם וּמַה שְׁהַק' הַפְּנִי"ש.

מְסוּגִיָּין דְּהִבִּיאוּ פְּפִרָּה עֲלִי ע"ש בַּמ"ש הַתּוֹס' כָּאֵן בְּשֵׁם הָעָרוּף גִּיחָא שְׁפִיר: שְׁם שְׁפִין מְרוּבָּה פְּפִרְתוֹן וְכוּ' לְפַמ"ש מְהַרְשָׁ"א בְּתוּ' דְּכַפְּרָתוֹן מְרוּבָּה פְּרָכָא כ"ד הִיא ע"ש שְׁהוֹכִיחַ פִּן מְגַמ' לְקַמּוֹן יֵשׁ לְהוֹכִיחַ מְסוּגִיָּא דְּשְׁמַעְתִּין דְּאַחַדָּא מְתִרְתִּי פְּרָכִי' פְּיִרְכָּא כ"ד אִפִּי' לֹא הָדַר דִּינָא דְּלֹא כַהֲנִי"ש שְׁהִבִּיא ה' הִלִּיכוֹת עוֹלָם ד' ט"ל ע"א דִּישׁ גּוֹרְסִין בְּגַמ' דַּפ' כ"ה דְּאַפִּי' אַחַדָּא מְתִרְתִּי דְּנוֹקָא אִי הָדַר דִּינָא הוּא דְּפְרָכִי' פְּיִרְכָּא כ"ד ע"ש דְּהָא הִכָּא לֹא הָדַר דִּינָא וּפְרָכִי' שְׁפִין מְרוּבָּה פְּפִרְתוֹן: בְּתוֹס' בַּד"ה חִיצוֹן וְכוּ' מ"מ הוֹאִיל וְגַלִּי לָף וְכוּ' עַכ"ל ק' דָּאֵם פִּן שְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח נְּמִי וּמִמ"ש הַתּוֹס' לְעִיל בַּד"ה מֵאִי בַס"ד נַר' דְּשְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח מְכַפְּר אִפִּי' אַתְּיָדַע לִיָּה סְמוּף לְשְׁקִיעַת הַחַמָּה וַא"ל דְּשְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח עֲדִיף דְּמְרוּבָּה פְּפִרְתוֹן דְּכִינוֹן דְּמֵאִי דְּגַלִּי דְּאַתְּיָדַע לִיָּה סְמוּף לְשְׁקִיעַת מְשׁוּם דְּמְרוּבָּה פְּפִרְתוֹן א"כ הִיָּינוּ גּוּפִיָּה מַה שְׁתִּי' בַּד"ה מֵאִי דְּעַדִּיפִי מְשׁוּם דְּמְרוּבָּה פְּפִרְתוֹן: בַּא"ד מְשׁוּם דְּחִיצוֹן אִיִּתְּקַשׁ לְפָנִימֵי וְכוּ' עַכ"ל וַל"ד דְּאִי מְשׁוּם דְּאִיִּתְּקַשׁ הוּא מֵאִי פְּרִיף גִּימָא דְּחִיצוֹן מְכַפְּר אַאִין בְּהָ וְיֵשׁ בְּהָ וְעַבְדִּינוּ הִיָּקִישָׁא לְהָא מִקְלָתָא דְּמַה פְּנִימֵי עַל שְׁיֵשׁ בְּהָ יָדִיעָה כְּדִקְתְּנִי מְתַנִּיתִין וְלֹא עַבְדִּי' הִיא הִיָּקִישָׁא דְּמַה פְּנִימֵי אִינוּ מְכַפְּר עַל דְּאַתְּיָדַע סְמוּף לְשְׁקִיעַת הַחַמָּה וְכוּ' וּמֵאִי חֲזִית

דעבדת היקישא דסמוך לשקה"ת וְלֹא עֲבַדְתָּ הַיְקִישָׁא דְשִׁישׁ בּוּ יְדִיעָה וּי"ל דְּהַיְקִישָׁא דְסָמוּךְ
לשקה"ח עדיפא דילפינו מניה דין שיהיה שונה לפנימי אבל היקישא דעל שיש בו ידיעה אפילו
בתר דילפת בהיקש אינו שונה אלא לשם ידיעה דמ"מ מחולקים הם דזה ידיעה בתחילה וזה ידיעה
בסוף: בא"ד דלקמן אמילתיה דר"ש וכו' לא יתישב בכה עכ"ל היינו לתי קמא שכ' התוס' לקמן
בד"ה פדאמר אבל לפיר"ת שם גם ר"ש אית ליה היקישא דר' יונה דהוקש' כל המועדות וא"כ גם
לקמן איפא היקישא דהוקשו חיצון ורגלים: בד"ה על כו' למאי אצט' לכל חטאתם וכו' עכ"ל ק'
הא אצט' למה פשעים לאו בני קרבן ובדיק' דמפיק אין בה ידיעה מחטאתם נר' דממשמעות'
דקרא הוא ולא מיתורא ועוד ק' במה שתי' דלא נימא מכפר פפרה גמורה הא אי לא קרא
דחטאתם לא הוה ס"ד למי' דמכפר פפרה גמורה כמ"ש התו' לעיל בד"ה ונכפר ונר' דהתוס' מפ'
דרשא דסיפא דבריית' מיתור דאי להיקישא דמה פשעים הו"ל למכתב חטאתם וכל לדרשא זו
והשתא ניחא הפל שפיר: : בד"ה מ"ט וכו' דאי משום ב"א דתדדי"ש הא איפא למיפריה וכו' עכ"ל
ק"ק דאי מפנימי קאמרי הו"ל למנקט פירכא דשפן נכנס דמה לפנימי ואי מחיצון אמאי הוצרכו
לפירכא הו"ל דתפשוט דבר הלמד בהיקש וחוזר ומלמד בב"א וקאמר הגמ' מ"ט פי היכי דלא
תפשוט וי"ל דתחזי' הלמוד מפנימי ופרכינן שפן נכנס דמה ואמרי' חיצון יוכיח דיוכיח עבדי' מדבר
הלמד בהיקש כמ"ש התוס' לקמן ואו צריכין לפירכא דמה להצד השונה שפן מרובה פפרתו ולא
ס"ל להתוס' בדבור זה פועוד אדיליף מפנימי וכו' שכ' בד"ה הואיל ובזה ניחא דל"ק מדברי התוס'
פאן עמ"ש מהרש"א בד"ה הואיל דמרובה פפרתה פירכא כ"ד ע"ש וכן י"ל בדברי התוס' בד"ה
אף וכו' דכוננתם לילף מפנימי וכי פירכת מה לפנימי שפן נכנס דמן לפנימי אמרי' חיצון יוכיח
ושפיר כ' דאיפא למיפריה שפן פפרתו מרובה אף ע"ג דפירכא כ"ד היא ומחיצון לחודיה לא ילפי'
משום שהוא דבר הלמד בהיקש וא"ח ומלמד בב"א אף מהרש"א גופיה הק' שם הא דבר הלמד
בהיקש הוא ע"ש ולפי"ה לק"מ גם מהרש"א גופיה לקמן בד"ה פדאמר כ' פיון דהוא גופיה מניה
גמר לא אמרי' יוכיח ע"ש ולפ"ו לק"מ עמ"ש מהרש"א דכפרתו מרובה היא פירכא ב"ד מדברי
התוס' פאן ומדבריהם בד"ה אף זה וכו' וגם ק' מה שהקשה בדברי התוס' פאן אמאי הוצרכו
לפירכא הו"ל דתפשוט דבר הלמד בהיקש וכו': בד"ה הואיל וכו' הו"ל שפן נכנס דמה וכו'
עכ"ל ואין לומר חיצון יוכיח פיון דחיצון מפנימי גמר אין לאומרו ביוכיח וכמ"ש מהרש"א בהפוך
הדף בד"ה פדאמר ע"ש מיהו י"ל ד"ח יוכיח וצריכין לפי' דשפן מרובה פפרתו וכבר הק' פן
מהרש"א ז"ל ומ"ש דשפן מרובה פפרתו הוי פירכא כ"ד ולא פרכי' לה אהדא מחדא ע"ש ולפ"ז
א"צ למ"ש הוא בתחזי' דבריו ואמנם הם דברים תמוהים דמדברי התוס' בד"ה אף זה ובד"ה שפן
ובהפוך הדף בד"ה הא נרא' דפירכא גמורה היא ופרכי' לה אהדא מחדא ע"ש ולקושיתנו י"ל
פיון דפירכא זו עדיפא כמ"ש הוא ז"ל בתחזי' דבריו הו"ל להגמרא למנקט פירכא זו אף דאהדא
מתרתי צריף לפירכא דמרובה פפרתו: בד"ה שפן וכו' דאין לפרש שפן מכפר אטומאת מו"ק וכו'
עכ"ל יל"ד היכי ס"ד לפ' פן דא"כ אר"ח גמי נפרוץ פן ואמאי אצט' לשפן תדיר ולפמ"ש מהרש"א
דפירכא דשפן מרובה פפרתו הוי פירכא כ"ד ניחא שפיר: בא"ד דהא היא גופיה בעי למילף עכ"ל
עיין להתו' בקידושין דף ט"ז ע"ב ד"ה מה ובמהרש"א ז"ל שם: ע"ב גמ' עון א' הוא נושא וכו'
ק' לעיל דפריף לר"י ונכפר אשאר עבירות לישיני דר"י דריש עון לדרשא דעון א' הוא נושא
ואינו נושא ב' עונות דהיינו מקדש ושאר עבירות וי"ל דדוקא היכא דר"א מכפר פגון הקא דציץ
מכפר וכה"ג כ' התוס' לעיל גבי דרשא דכפרה אחת הוא מכפר מיהו ק' מאי מק' התוס' לעיל
בד"ה אף זה נכפר ר"ח גמי אדחיצון נימא דעון א' הוא מכפר וי"ל דלר"י ע"כ דלא דריש דרשא

דַּעוֹן מִדְּמִכְפָּר אֶקְדָּשׁ וּמִקְדָּשׁ דְּהוּוּ ב' עוֹנוֹת וּס"ל לְהַתּוֹסֵי דְּגַבֵּי דְרִשְׁא דַּעוֹן אֶפְיִלוּ אִין אַחַר מְכַפֵּר
פְּפָרָה זֹו מִמְעַטֵּינִי וּל"ד לְדַרְשְׁא דְּכַפְרָה א' הוּא מְכַפֵּר וּלְתַי' א' שְׂכ' הַתּוֹסֵי בַד"ה וּנְכַפֵּר צִיץ נִיחָא
שְׁפִיר דַּה"נ פְּתִיב עוֹן הָעֵדָה מִיְהוּ מַגְמ' לְקַמֵּן ד"י ע"ב דְּקֶאֱמַר ר"ח ל"מ אַדְרַגְלִים מְשׁוּם עוֹן א'
הוּא נוֹשָׂא מוֹכַח דְּלֹא דָמִי עוֹן הָעֵדָה לַעוֹן הַקְּדָשִׁים: פִּירֵשׁ"י בַד"ה גִּילּוּי מִקְלָתָא וְכוּ' הִילְכָה לִיכָא
לְמִפְרָה וְכוּ' דְּהָא לֹא גְמַרִּין כְּפָרָה אֶלָּא מִיְעוּטָא וְכוּ' עכ"ל תְּיָמָה דְּנִפְרֹף שְׁפֵן אִינוּ תְּדִיר וּנ"ל
דְּכֻוֹנְתוּ דְּאִין לְפָרֵשׁ מ"ש בַּגְמ' דְּהָא גְמַרִּין ר"ח וְלֹא פָּרְכִי דַר"ל פִּינְרָא דְּכַפְרָתוּ מְרֻנְבָה דְּהָא
מִיְעוּט' הוּא דְּגַמְרִי אֶלָּא הַפִּינְרָא הִיא שְׁפֵן אִינוּ תְּדִיר וְקִבַּע דְּבָרֵי בְּשִׁינוּיָא דַּגְמ' מְשׁוּם דְּבַמְאֵי
דְּפָרִיף דְּהָא ר"ח גְמַרִי וְכוּ' י"ל דְּהִילְפוּתָא הִיא דְּמְכַפֵּר עַל טוֹמְאָתָא.

מו"ק דַּהוּ"א דְּאִינוּ מְכַפֵּר אֶלָּא עַל שְׁאָר עֲבִירוֹת וְיִלְפִי מַב"א דְּמְכַפֵּר עַל טוֹמְאָתָא מו"ק וע"ז א"ש
פִּינְרָא שְׁפֵן כְּפָרָתוּ מְרֻנְבָה מִיְהוּ לַפ"ז לֹא יִתְכֵן מְאִי דְּמִשְׁנֵי גִילּוּי מִקְלָת' וְכוּ' וּמִדְּמִשְׁנֵי גִילּוּי מִקְלָת'
מוֹכַח דְּאִי לֹא ב"א הוּ"א דְּמְכַפֵּר עַל הַפֵּל וְכִיּוֹן דְּהַבְּנִן א' בָּא לְמַעַט הָוִי גִילּוּי מִקְלָתָא וְכַמ"ש
הַתּוֹסְפוֹ בַד"ה שְׁעִירֵי בַסֵּה"ד וַא"כ מְשִׁינוּיָא דַּבְמ' מִתְּבָאָר דַּהב"א בָּא לְמַעַט וַא"כ לֹא יִתְכֵן
לְמִפְרָה עַל שְׁפֵן כְּפָרָתוּ מְרֻנְבָה אֶלָּא הַפִּינְרָא הִיא שְׁפֵן אִינוּ תְּדִיר וְה"ה דַּהוּ"מ לְאִוְכוּחֵי הַכִּי
מִדְּקֶאֱמַר לְעֵיל וְנִכְפְּרוּ נְמִי אֶשְׁאָר עֲבִירוֹת וּמִשְׁנֵי מַב"א דַּתְּדִירִי"ש דְּמִשְׁמַע דַּהב"א אֶתִּי לְמַעוּטֵי
אֶלָּא דְּנִיחָא לִיָּה לְאִוְכוּחֵי מְשִׁמְעִין גּוּפָה מִדְּמִשְׁנֵי גִילּוּי מִקְלָתָא הוּא: בַד"ה שְׁסוּפוֹ וְכוּ' כְּגוֹן
שְׁרַאוּהוּ שְׁנַטְמָא וְנִכְנַס לְמִקְדָּשׁ וְכוּ' עכ"ל לֹא שְׁרַאוּהוּ שְׁגַם נִכְנַס לְמִקְדָּשׁ בְּטוֹמְאָה דַּא"כ אִי לֹא
מִיקְרֵי אִין מְפִיר בּוֹ אֶלָּא ה' כְּדֶאֱמַרִּין בְּכַרִּיתוֹת דְּכ"ו ע"א בּוֹעֵל מְפִיר בּוֹ הוֹרֵג מְפִיר בּוֹ וְעִיָּין
לַהב"ש שְׁם אֶלָּא שְׁלֹא רְאוּהוּ אֶלָּא שְׁנַטְמָא וְסוּפֵם לְהוֹדִיעוּ שְׁיִזְהַר מִלִּיכְנַס לְמִקְדָּשׁ וְהוּא יוֹדַע
בְּעַצְמוֹ שְׁנִכְנַס לְמִקְדָּשׁ: בַד"ה מַה לְהֵלֵן וְכוּ' שְׁאִין הַבְּעָלִים צָרִיכִים וְכוּ' עכ"ל הִיָּינוּ לַר"י דַּס"ל
בַּפ' כ"צ דַּע"ח אִם אִין בְּשֵׁר אִין דָּם וּמְרָצָה צִיץ עַל הַבְּשֵׁר שְׁנַטְמָא כְּדִי שְׁיִזְרַק הַדָּם אֶבֶל לַר"א
כִּיּוֹן דְּיִזְרַק הַדָּם אֶפְיִלוּ בְּלֹא רִיצוּי צִיץ הַקְּטָרָה אִינְהָ מִעַכְבָּת הַכְּפָרָה כְּדֶאֱמַרִּין בְּכַרְק תְּמִיד נְשַׁחֲט
דַּנ"ט ע"ב ע"ש: בַּתּוֹסֵי בַד"ה כְּדֶאֱמַר וְכוּ' וְנִימָא עֲצָרַת וְכוּ' עכ"ל עַמ"ש מְהַרְשֵׁ"א ז"ל דְּכִיּוֹן
דְּרַגְלִים מַר"ח אֶתּוּ לֹא עֲבָדִי יוֹכִיחַ כִּיּוֹן כִּיּוֹן דְּדָבָר הַלְּמַד בְּהִיקָשׁ אִינוּ חוֹזֵר וְכוּ' ע"ש נַר' מְדַבְּרֵי
דְּדוּקָא בְּקָדָשִׁים בּוֹא דְּלֹא עֲבִיד יוֹכִיחַ וְיִשׁ לִי לְהוֹכִיחַ דְּאֶפְיִלוּ בְּדָבָר דְּחוֹזֵר וּמְלַמֵּד לֹא עֲבָדִי יוֹכִיחַ
וְהוּא מְהָא דְּאֶמְרֵי בְּסוּטָה דַּמ"ו וְיִהָא מוּם פּוֹסֵל בְּעֵגְלָה בַק"ו מְפָרָה וּמַה פְּרָה וְכוּ' וְתִהָא עֲבוּדָה
פּוֹסֵלַת בְּקָדָשִׁים מַק"ו וּמַה עֵגְלָה וְכוּ' מַה לְעֵגְלָה שְׁכֵן שְׁנַיִם פּוֹסֵלִים בָּה ע"ש וְק' נִימָא פְּרָה תּוֹכִיחַ
וְכוּ' אֶלָּא ע"כ כִּיּוֹן דְּהִיא גּוּפָה מְעֵגְלָה לְמִידָה לֹא עֲבָדָה יוֹכִיחַ וְעִיָּין בְּקִידוּשֵׁין דַּמ"א ע"ב וּבַתּוֹסֵי
שְׁם וְעִיָּין שְׁם בַד"ה ע"א וְעִיָּין לְהַצֵּל"ח בְּפִסְחִים ד"ע ע"ב בַּמ"ש בְּכַרְבֵּי יִתָּא דִּן דּוֹסְתָאֵי שְׁנַעְלֵם
מִפְּנֵי דְּבָרֵי הַתּוֹסֵי לְעֵיל וְדַבְּרֵי מְהַרְשֵׁ"א כָּאן ע"ש: בַד"ה אִי עוֹלִין וְכוּ' וְהַר"ש וְכוּ' עוֹן הַמְּקַרִּיב
וְכוּ' עכ"ל ק"ק לַפ"ז אַמְאֵי נִייד הַגְמ' מִלְּהַקְשׁוֹת לִיכַפֵּר ר"ח אִדִּידָהּ וְאִדְעוֹלִין דְּהִיָּינוּ עוֹן הַמְּקַרִּיב
וְלֹא הִיָּה צָרִיף לַנ"מ דְּנִשְׁבֵּר הַצִּיץ וי"ל: בַד"ה אֶמַר קָרָא וְכוּ' אֶפְיִנְרָא קְמִיָּתָא וְכוּ' עכ"ל הַנּוֹצְרֵכוּ
לְזָה לְפִי הַר"ש שְׂכ' בַד"ה אִי עוֹלִין וְכוּ' אֶבֶל לְפִי קָמָא שְׂכ' שְׁם קו' מְעִיָּקְרָא לִיָּתָא: בַד"ה הָכָא
וְכוּ' אֶהֱיָקִישָׁא וְכוּ' עכ"ל הָא דְּלֹא נִיחָא לְהוּ כָּאן בְּתֵי קָמָא שְׂכ' בַד"ה כְּדֶאֱמַר מְשׁוּם דְּמֵאֵי דְּפָרִיף
בְּסוּמוֹף וְכוּ' נִכְפְּרוּ אִדוּיָה"כ הִיָּינוּ ע"כ מְשׁוּם הִיָּקִישָׁא דְּמוֹעֲדִיכ' וַא"כ כִּיּוֹן דַּע"כ ר"ש אִיתָ לִיָּה
הִיָּקִישָׁא דְּמוֹעֲדִיכֵם לְכַד נְקִטוּ בְּפִשֵׁי אֶהֱיָקִישָׁא: דַּף י' ע"א גַּמ' הָא אֶמְרֵי אוֹתָהּ וְכוּ' ק' נִימָא דְּמְכַפֵּי
אַדְצִיץ אוֹ עַל עוֹן הַמְּקַרִּיב שְׁהַקְרִיב בְּטוֹמְאָה וי"ל דְּיִלְיָף צִיץ מַר"ח בַּג"ש הָוִי כְּפִיב בְּצִיץ
אוֹתָהּ וְעוֹן הָעֵדָה וְעִיָּין בַּתּוֹסֵי לְעֵיל בַד"ה אִי מ"ש בְּשֵׁם הַר"ש א"ו דְּיִלְיָף רַגְלִים מַר"ח דְּהָוִי כְּפִיב
כְּתִיב אוֹתָהּ בְּרַגְלִים וּמ"מ לְגַבֵּי יוֹה"כ אֶצְטְרִיף לְדַרְשְׁא דְּאַחַת דְּרַגְלִים וְכַפּוֹר לְגַבֵּי מְאִי דְּיִלְפִי

מר"ח פי הדדי ניהו כמ"ש מהרש"א לקמן בע"ב ע"ש: פירש"י בד"ה נכפרו וכו' הנעשה בחוץ וכו' עכ"ל משום דפנימי פתיב ביה אחת בשנה והתני' פשוט לכה נקט החיצון והגמ' משני דאיתקש חיצון לפנימי א"נ פיון דאי אמרי' אדפנימי אינו אלא תלינה משום דבר קרבן הוא והגמרא נקט נכפרו נחא ליה לפרש בחיצון דהיא פפנה גמורה ועמ"ש בתו' בד"ה ואיתקש: בד"ה הא אמרינו לקמן אחת וכו' עכ"ל הא דלא מייתי מלעיל דאיתא לדרשא זו גבי חיצון ופנימי משום דאיכא למימר דמיעוטא דאחת בשנה אינו אלא בכפרות דיוה"כ גופיה אבל דרגלים לא ממעטי' לכה מייתי מלקמן דפריה ונכפרו אדיוה"כ ומשני אחת בשנה ועמ"ש לעיל ד"ז בד"ה יש לי ע"ש: בד"ה פנלהו וכו' ור"ח מנייהו לשאין ביה ידיעה פלל וכו' עכ"ל כ' מהרש"ל ו"ל דשאין ביה ידיעה פלל ברגלים נ"ל מדכתוב אותה לו' שאין רגלים מכפרים אדר"ח ומדכתבי' אחת שאינו מכפרין אדיוה"כ וא"כ ע"כ דמכפרי' אאין ביה ואין ביה נהדר ילפי' מהיקיש' דמועדיכם דלא מצית למימר דמעיקרא גילף ממועדיכ' ולא נכפרו אאין ביה ואין ביה דא"כ אותה למ"ל ע"ש והיינו לרב אשי לעיל דנ"ל מיעוטא דציץ אינו מכפר אדר"ח מדכתבי' הקדשים ולא עדה אבל לשונויניא קמא אצטריה אותה למעט ציץ ואחת לחיצון דלא מכפר אפנימי כמ"ש בגמ' לעיל וא"כ אצט' שונויניא דר"א גם לר"מ והתוס' לעיל בר"ה ר"א דלא נקטו ר"מ אולי לשי' דנ"ל אין ביה ואין ביה מר"ח ולא מרגלים כמ"ש לקמן ועיין למהרש"א ו"ל מ"ש לעיל בד"ה ר"א ע"ש: בד"ה ואיתקש ואי הנה דפנימי וכו' עכ"ל פי' הגמ' הקא אליבא דמ"ד חוזר ומלמד וכו' וכן מ"ש דציץ לאו עבודה היינו למ"ד במכות די"ט בטר מלמד אולי' אבל למ"ד בטר למד אולי' ע"כ דס"ל כמ"ד דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד וע"ש בגמ' והא דלא הכריחו התוס' דע"כ פנימי איתיה בהיקישא דמועדיכ' מדאמרי' לקמן מודה ר"מ בפנימי דהוא אינו מכפר פפנתו והם אינם מכפרים פפנתו מדכתבי' אחת בשנה ואי ליתיה בהיקישא דמועדות אמאי אצט' למי' מדכתבי' אחת בשנה י"ל דאצט' דלא נכפר אדחיצון ודלא נכפר חיצו' אדפנימי כמ"ש בגמ' לעיל: | בא"ד ותו' ר"ת בס' הישר וכו' עכ"ל מ"ש מהרש"א ו"ל דלר"ש אצט' למי' ציץ לאו עבודה וכיון דכן עבדי' היקישא לכולה מילתא וכו' ע"ש היינו לס"ד דמק' אלא דרגלים נכפרו אדיוה"כ והיינו ע"כ מהיקישא דמועדיכם והיינו החיצון דפנימי י"ל דלא איתקש וזה נ"ל פנונת רש"י דפי' החיצון וא"צ למ"ש בפירש"י וא"כ ע"כ משום דעבדי' היקיש' לכולה מילתא כמ"ש מהרש"א ו"ל והתוס' בס"ד דלא ס"ד לתרץ פן מה שלא הקשה גם לר"ש למאי דפריה נכפרו אדיוה"כ משום דכיון דלא קאי במסקנא אלא דקאמר בשלמא וכו' נחא להו למינקט ר"מ ומ"ש מהרש"א דלר"ש אצט' וכו' היינו ר"ש פן יהודה דע"כ ציץ לאו עבודה ומהשתא יליף בהיקישא רגלים מחיצון לטומאת מו"ק כמ"ש התוס' לקמן בד"ה אותה אע"ג דחיצון גופיה יליף מפנימי פיון דאיכא היקישא דציץ דלאו עבודה וכן מ"ש מהרש"א בד"ה ואיתקש וכו' ר"ש היינו ר"ש פן יהודה: ע"ב גמ' אותה למ"ל וכו' ק' לפמ"ש מהרש"ל לעיל בפירש"י בד"ה פנלהו דאותה גלי ארגלים באין ביה ואין ביה נהדר ילפי' מהיקישא דמכפרי' אר"ח ה"נ נימא לר"ש פן יהודה ואמאי הוצרכו הגמרא לו' אותה למ"ל וי"ל דלרשב"י פיון דס"ל דרגלי' לא מכפרי' איוה"כ מדכפרי' אחת בשנה ע"כ דל"מ ליה למיזרש הכי דא"כ בדכפרי' אחת בשנה נימא הכי דגלי ארגלים דמכפרי' אאין ביה ואין ביה נהדר ילפינו מהיקיש' דרגלים מכפרי' אדיוה"כ.

הק' מהרש"א אמאי לא נאמר דילפי' רגלים ויוה"כ מהיקישא דר"ח הני פאלו פתיב עון אחד ברגלים ויוה"כ למיזרש דל"מ רגלים איוה"כ ויוה"כ ארגלים פמו חיצון דיליף מפנימי לאחת בשנה למיזרש דל"מ רגלים אחיצון ע"ש וי"ל פיון דקושטא הוא דמכפרי' רגלים אר"ח א"כ

רְגִלִים מְכַפְרֵי עוֹנוֹת דְּרַגְלִים וְדַר"ח וְא"כ ע"כ דְּלָא יִלְפִי לְאַתּוּנֵי עוֹן א' בְּרַגְלִים דְּהָא מְכַפְרֵי אֲשַׁנֵּי
עוֹנוֹת אֲבָל אֲדוּוּה"כ קוּשְׁטָא הוּא דְּאִין רַגְלִים מְכַפְרֵי אֲדוּוּה"כ וְמָה שְׁתִּי מְהַרְשָׁ"א ק' דְּנִגְמַר עוֹן
א' בְּרַגְלִים וְלֹא יִכְפְּרוּ רַגְלִים אֲלָא לְמַקְדָּשׁ וְלֹא אֲקַדָּשׁ דְּהוּוּ ב' עוֹנוֹת כְּמוֹ שְׁנַר' מַדְב' הַתּוֹס' לְעֵיל
ד"ט ע"א בַּד"ה אַף וְכו' כְּמוֹ שְׁפַתְבְּתֵי לְעֵיל בַּד"ט ע"ב בַּגַּמ' בַּד"ה עוֹן אֲחַד ע"ש: שְׁם קְרַבְנוֹתֵי
דְּמִזְבַּח הַפְּנִימִי וְכו' וְאַף ע"ג דְּאַחַת בְּשַׁנָּה נִמְי מְהָא קְרָא גּוֹפִיָּה נ"ל לְפִיר"י לְעֵיל ד"ח ע"ב בַּד"ה
כְּפָרָה הֵינּוּ דְּרִשָּׁא בְּעֵלְמָא מְדָלָא פְּתִיב בְּעֵשׂוֹר אֲבָל פְּשֻׁטֵי דְקַר' אֲכַפְרָ' אַחַת דְּוָקָא קָאֵי וְקַרְנוֹתֵי
לֹא קָאֵי אֲלָא אֲפֻשְׁטִיה דְקַרָא: בְּתוֹס' בַּד"ה אוֹתָהּ וְכו' אֲבָל כְּשֵׁישׁ כְּפָרָה אַחַר' דְּהֵינּוּ אִין בְּהָ וְאִין
בְּהָ וְכו' עכ"ל ק' נִימָא אֲאִין בְּהָ וְאִין בְּהָ דְשָׂאָר עֲבִירוֹת וְהוּי מְכַפֵּר כְּפָרָה אַחַרְת וּמַנ"ל טַנְמָאֵת
מו"ק וְאִי מִשְׁמַע לְהוּ דְמַהֲקִישָׁא יִלְפִי טַנְמָאֵת מו"ק מְמַשׁ א"כ מִינָה שְׁמַעִינוּ אִין בְּהָ וְאִין בְּהָ
דְּאֲאִין בְּהָ וְנִשׁ בְּהָ הַחֲצִיצוֹן מְכַפֵּר וּכְתִיב אַחַת בְּשַׁנָּה וְכְמוֹ שְׁתִּי בְּתִי בְּתָרָא וְאַמְאֵי הַנְּצָרְכוּ לְהָאֵי
סְבָרָא דְכְּשָׂאִין לְהֵם כְּפָרָה אַחַרְת הוּא דְּרִשָּׁי אוֹתָהּ וְי"ל לְתִי זֶה יִלְפִי מַר"ח דְּכַמְיִלְתָּא דְקַדָּשׁ
כְּדָאֲמַרְיָ בַּגַּמ' לְעֵיל לַר"ש: דָּף י"א גַּמ' וְהַתְּנָן הַמְּנַחֲוֹת וְכו' ק"ל לְפַמ"ש הַתּוֹס' בְּמַעֲיִלָה ד"ח ע"א
בַּד"ה הִקְרַמוּ וְכו' מְשׁוּם ט"י נְקֻט קְרַמוּ ע"ש ה"נ נִימָא דְמְשׁוּם לִינָה נְקֻט קְדָשׁוּ וְי"ל הִכָּא שְׁאֲנֵי
דְּאֵם אֵיתָא לִיתְנֵי בְּרִישָׁא מְשֻׁהוּקְדָשׁוּ נְפֻסָל דְּהָא בְּעֵי כְּפִינָה בְּתַנּוּר לִיקְדָּשׁ קְדוֹנָשׁת הַגּוֹף: פִּירֵשׁ"י
בַּד"ה וְהַמְּנַחֲוֹ מְנַחַת יְחִיד עכ"ל וְכַפְּיָ' בְּסוּמָה בְּמַתְנֵי דְהַקּוּמִץ וְכו' וְנַר' שְׁהַכְרִיחוּ לְזֶה מְדַקְתְּנֵי
מְשֻׁהוּקְדָשׁוּ דְמִשְׁמַע שְׁהַקְדִּישׁוּ בְּפָה וְאִי דְצַבּוּר בְּלֹא"ה קְדוּשִׁים דְּמַתְרוּמַת הַלְשָׁפָה הֵם וְכַדְפִּירֵשׁ"י
בַּד"ה דְקְדוֹנָשׁת מִיְהוּ ק' מְדַתְּנָן הֵתָם גְּבִי ב' הַלְחָם וְלַחֵה"פ לִישְׁנָא דְמְשֻׁהוּקְדָשׁוּ וְע"ש בְּפִי רִשָׁ"י:
בַּד"ה לֵב ב"ד מְתָנָה וְכו' מִיְדֵי דְצַבּוּר וְכו' עכ"ל מִשְׁמַע דְּבִיחִיד לֹא אֲמַרִינָן לֵב ב"ד מְתָנָה וְה'
מְנַצֵּל מֵאֵשׁ קְצָבִי סִי ל"ב הַק' מְדָאֲמַרִינָן בְּפֻסְחִים דְּפ"א ע"ד דְקַתְּנֵי שׁוֹרְפִין לְפָנֵי הַבִּירָה וּפִירֵשׁ"י
לֵב ב"ד מְתָנָה הָרִי דְאֲפִי בְּיַחֲדִיד אֲמַרְיָ כֵּן ע"ש וְנַר' דְּפֻסַּח שְׁאֲנֵי כִּינּוּן דְאֲתֵי בְּכַנּוּפִיָּא קְרַבְנָן צַבּוּר
מְקַרִי כַּמ"ש רִשָׁ"י שְׁם בְּפֻסְחִים דַּס"ו ע"ב ע"ש וְע"ל וְעֵינָן לְהַתּוֹס' שְׁם בְּדַפְ"א וְלַחֵה"ל בַּה'
שְׁקִלִים ע"ש וּמו"ר תִּי דְהֵתָם נִמְי עֲצֵי הַמַּעְרָכָה הֵם שְׁל צַבּוּר וְלֵב ב"ד מְתָנֵי עֲלֵיִהוּ לִיתְנָם לִיַּחֲדִיד
וְדוּקָא כְּגוֹן הַהִיא דְהַמְקַדִּישׁ נְכָסִיו הוּא דְשָׁלָל רִשָׁ"י דְאִין לֵב ב"ד מְתָנָה: בְּתוֹס' בַּד"ה הַנְּכָשְׁרוּ
וְכו' שְׁתֵּי הַלְחָם וְכו' עכ"ל וְאִין לְהַק' בְּלֹא קְדִימָה ת"ל דְחֻלִּין שְׁנַעֲשׂוּ עַל טְהַרְת הַקְדָּשׁ כְּקַדָּשׁ
דִּי"ל דְהִכָּא מְדָאוּרִייתָא אוּ כְּחֻזְרָה וְעֵינָן לְהַתּוֹס' בְּמַעֲיִלָה שְׁם ד"ח בַּד"ה קְרַמוּ וְכו' שְׁדַבְּרִיָּהֶם
תְּמוּוּהִים וְלַחֵה"נ שְׁם וְלַחֵה"ט בְּהָ מְתָנֵי וְלַה' בֵּית דָּוִד לְמַהֲרַד"ף ז"ל שְׁם ע"ש: בַּד"ה הוֹאִיל
וְכו' וּמְדַפְסִיל ט"י פְּסִיל נִמְי לִינָה וְכו' עכ"ל לְשִׁיטַת רִשָׁ"י צ"ל דַּה"ק מְדַפְסִיל ט"י מְדָאוּרִייתָא
ש"מ קְדוֹנָשׁת הַגּוֹף קְדִישׁ א"כ פְּסִיל בְּיָה לִינָה מְדַרְבְּנָן כִּינּוּן דְקַדִּישׁ קוֹה"ג אֲבָל מְכַתְּשַׁת לֹא פְּסִיל
ט"י אֲלָא מְדַרְבְּנָן וְלַכָּף לֹא פְּסִיל לִינָה וְעֵינָן לְהַתּוֹס' שְׁם מָה שְׁתִּי לְקוּ' רִשָׁ"י וְעֵינָן לְמַהֲרָשׁ"א שְׁם
מ"ש ע"ד ע"ש וְי"ל דְהָא פְּשִׁיטָא לְהוּ דְלֹא מִיְפְּסֵל בְּלִינָה קְדוּם קִידוּשׁ כְּלֵי מְדַקְתְּנֵי בְּרִייתָא נְתָנָה
בְּמַכְתְּשַׁת נְפֻסָלַת בַּט"י וְלֹא קְתָנֵי לִינָה וְלַכָּף ל"ל דְנְפֻסָלָה בְּלִינָה מְקוּדָם וְקִידוּשׁ כְּלֵי דְקַתְּנֵי
אֲשָׁאָרָא וְעֵינָן לְמַהֲרָשׁ"א ז"ל לְעֵיל בַּד"ה אֲלָא מַעֲתָה: בַּד"ה מ"מ וְכו' תִּימָא וְכו' עכ"ל מְבַנְּאָר
מְדַבְּרִיָּהֶם דְלֹא ק"ל אֲלָא עַל הַגַּמ' בְּסוּגִינָן דְמַסִּיק בְּקְדוֹנָשׁת הַגּוֹף הִיא אֲבָל אֵי קְדוֹנָשׁת דְמִים לְק"מ
וְי"ל עַל הַמַּש"ל בְּפ"א מָה כְּלֵי הַמְקַדָּשׁ וְעֵינָן לְהַ' הַמַּגִּיָּה שְׁם ע"ש: בַּא"ד וְי"מ דְּוָדָאֵי לֹא הֵיָתָה
כ"ש וְכו' עכ"ל לְפ"ז צ"ל לְדַבְּרֵי רִשָׁ"י בְּשְׁמַעְתִּין דַּע"כ קִידוּשׁ כְּלֵי דְקַתְּנֵי אִינּוּ מְכַתְּשַׁת מְדַקְתְּנֵי
קְדָשׁוּ בְּכֵלֵי וּמְכַתְּשַׁת אִינּוּ קִידוּשׁ כְּלֵי אֲלָא קְדוֹנָשׁת פָּה: בַּד"ה פֵּר וְכו' מְשׁוּם תְּקִלָּה וְכו' עכ"ל
עַמ"ש בִּי"ד סִי"ט דִּין י"ב ע"ש: ע"ב בַּד"ה אֵי הִכִּי וְכו' לְכֵן נַר' וְכו' דְקַדָּשֵׁי ב"ה וְכו' עכ"ל
כַּת' מְהַרְשָׁ"א ז"ל אַף דְקְדוֹנָשׁת דְמִים א"צ לְלֵב ב"ד מ"מ שְׁאֲנֵי הִכָּא דְבְּעֵי הַעֲמָדָה וְכו' וְדַבְּרִיו

ול"מ תשו' הני זר"ת והגמ' הקא משמע ליה דכל השנויין במתניתין בחדא גוונא מיירי: בפירש"י בד"ה לנדבת וכו' דפליגי אר"א וכו' עכ"ל כ' מהרש"א ו"ל דאף לר"י אינו מביא עוף משום לה' לפהו דאל"ה אמאי לא כ' רש"י לעיל נפקותא זו בין ר"י לתכמים ע"ש וק' דא"כ אמאי אצט' הגמרא לטעמא דאין עוף בצבור וקנשנית התוס' וע"כ משום דאיירי בגופן והדק"ל דאיכא נפקותא בין ר"י לתכמים ונר' דאף דפלוג' דר"י לתכמים איירי בגופן מ"מ ניחא ליה לרש"י ל' נפקו' דאתל' אפי' ב'דמים: דף י"ג ע"א בתוס' בד"ה בעומד וכו' וקא לא אתי אפי' כרבנן וכו' עכ"ל כ' מהרש"א דלא מוקי לה בג' עבירות משום דסתמא קתני וכצ"ל בגמ' דלא מוקי הו' ברייתא דקתני שאין מכפרין אלא על השבים כר' ובהנהג' ג' עבירות ע"ש ואין להק' היכי מצי מוקי לה בג' עבירות וכרבי א"כ אמאי אצט' קרא דאף קא פבר נ"ל מהפכת תפרת די"ל דמ"מ מנ"ל להגמ' דר"י לס"ל כר' גימא דס"ל כר' ומפי' לה מקרא דאף ואייתר ליה קרא דהפכת תפרת ומוקי לה פרדרישי רבנן דמיחה אינה מפפרח אלא עם התשובה ולא מוקי ליה פדרריש רבי: בד"ה הואיל וכו' וא"ת גימא דיוה"כ וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א ואין להק' גילף בק"ו משאר חטאות שאין פפרתן מרובה ומכפרין על המזיד יוה"כ שפפרתו מרובה א"ד שייכפר על המזיד דהשתא ל"ל חטאת ואשם יוכיחו די"ל פינון דכפרתו מרובה פירכא כ"ד פי היכי דלא פרכי' לה אחרת מחדא פ' לא עבדי' מינה ק": בד"ה דאלת"ה וכו' אצט' אף אפילו חזר בו וכו' עכ"ל ק' לפ"ז מדאמרין בכריתות ד"ז ע"א מאי שבין וכו' אלא שבין דאמר יתפפר לי חטאתי וכו' ומנ"ל דילמא שבין חזר בו בתשו' ולעולם מבעט בכפרה ותח"נ כ' שם דמבעט מקרי אין שבין ע"ש ונעלמו ממנו דברי התוס' הללו והנכון הוא מ"ש ה' שמחת יהודה שם דרבא הוא דקאמר הכי התם ולשיטתיה אגיל דמדכתיב פרת ביוה"כ ידעי' דבעי' שבין וע"כ קרא דאף פא למבעט בכפרה.

ודע דלדברי התוס' לפום מאי דדחי דמ"ל פרת דיוה"כ בתנתיקה אומצא אית לן לאוקומי חדא דאף לשבין ולעולם מבעט בכפרה יוה"כ מכפ' דלא פדמשמע מדברי הרמב"ם הביאו הב"ש בחי' שם ע"ש: בד"ה דעבד וכו' פדתגיא חומש בשעיר וכו' עכ"ל כ' מהרש"א דלתל' קמא קשה מבריית' הלזו ור"ל לתירוץ קמא אין יוה"כ מכפר פלל אלא שעיר המשפלת וברייתא קתני יוה"כ מכפר.

כשתחשו ולפי המתבאר מברייתא הלזו דיום הכפורים אינו מכפר אלא משתחשו ק"ל מדאמרין בכריתות די"ט ע"ב אלא מעתה ידיעת ס' מחלקת לחטאות אבל פזית שחרית דיוה"כ וכזית ערבית דיוה"כ במקום אשם תלוי לחייב ב' חטאות ומייתי עליה מדתנן עבר עבירה ביוה"כ אפי' עם חשיכ' פטור שפל היום מכפר ע"ש והשתא אפי' כל היום מכפר אינו מכפר עד שתחשו וא"כ ליכא ידיעת ס' בנתיים ואי אשעיר המשפלת קאי לא הו"ל לאתויי אלא האי ברייתא ולא הו"ל לאתויי הו' מתני' פלל וצ"ע: ע"ב גמ' מ"ט דר"ש וכו' עמ"ש מהרש"א משם מהריב"ל קא ר"ש טעמא קאמר בשם וכו' ע"ש ועיין להתו' ביומא דס"ו ע"א בד"ה אמר ע"ש: שם דלא מכפר הפהגים דכתי' אשר לעם לכאורה לא הנה צריף לאשר לעם דבלא"ה קא אית להו פ' דמכפר עליהו וכ"כ רש"י בד"ה אלו והתוס' בד"ה השו' נקטו לישנא דגמ' ועיין בגמ' בסמוך: בתוס' בד"ה ונכפר וכו' ולא מצינו שייכפר שעיר הפנימי וכו' עכ"ל שלא דקדוק כ"כ דשעיר אינו מכפר אלא על ישראל ושמש בטומאה ל"מ אלא בפנהגים אלא ר"ל פ' דקרא בפ' ושעיר כתי' וכמ"ש לעיל ד"ז ע"ב ודע דלפירש"י שלפנינו לק"מ קו' זו שכ' נשהה דמחייב על השהייה ומ"ש הקטיר קטרת אורחא דמילתא נקט דל"מ פהו במזבח אלא פהו העובד עבודה: בא"ד קא אפי' לר"י נמי וכו' עכ"ל ר"ל ול"ל בנין אב אבל מטומאות אצט' דלא גימא דמיירי בטומאת מו"ק ובשאר עבירות דאיקרו טומאות: דף י"ד ע"א גמ' וכ"ת ביתו כתיב וכו' פי' דנמעט מתיבת ביתו דנהי דלו

הותר מכללו ביתו לא הותר וכ"מ מפירש"י ועיין למהרש"א ומ"ש דסמוכים על שלחנו ואשתו
כל מה שקנו הם שלו לא פסיקא מילתא כמו שכתבנו בגמ' בכ"מ: בתוס' בד"ה האי מבע"ל וכו'
ומדאצט' קרא וכו' עכ"ל פתב מהרש"א ז"ל דהוצרכו לזה משום דמהברייתא דמייתי המק' מוכח
דכי לא מחסרי אין מתפריין וא"כ מאי ס"ד להק' ולכך פי' דפריה מדאצט' וכו' ע"ש ואין זה
מוכרח דאע"ג דידע'י מהברייתא דכי לא מחסרי ל"מ מ"מ פריה שפיר דכינן דמצינו להם פפיה
ובשל צבור ל"מ דכתיב אשר לעם ע"כ מתפריי בפר אע"ג דלא מחסרי וכדק' התוס' בד"ה
בדאחרון ומשני הגמ' דכינן דאשר לעם הוא טעם אי אמרת מתפריי אין הטעם נכון כתי' התוס'
וניחא לפי"ז מאי דקאמר בשינויניא דגמ' דלא מחסרי ממונא דכתיב אשר לעם ואע"ג דהתוס'
בד"ה דלא וכו' נתקשו בזה דקרא דמאת עדת בני נפקא מ"מ ע"כ דלא הק' פן אלא לס"ד
אבל לפי מה שתי' בד"ה בדאחרון ניחא שפיר ודברים מוכרחים הם בדברי התוס' ובמה שהוצרכו
התוס' לפ' דפריה מדאצט' וכו' יש מי שפירשו דהתוס' משמע להו דפשטא דלו הוא משלו כמו
קרא דאשר לעם דפריה והא מבע"ל וא"כ הו"ל להגמרא להק' לו משלו כדפריה בקרא דאשר
לעם והול"ל וכו' מתקרא דלו השני הא תניא וכו' אלא ע"כ דהגמ' פריה מדאצט' וכו' ולכך לא
פריה אלא מברייתא דניחא ליה להק' עדיפא מינה דאדרבא שמעי' דמתפריי ואח"כ הק' התוס'
אבל קצת חיתה וכו' ור"ל האי קו' דמדאצט' וכו' ליתא ולא הו"ל להק' אלא הא מבע"ל משלו
כדפריה אקרא דאשר לעם: בא"ד פנין שמינו בפרה וכו' עכ"ל לרונחא כ"כ למסקנא דכתיב
יכפר אבל לס"ד דברייתא מעיק' דליכא יכפר צ"ל דאף שלא מצינו פפיה הו"א מסברא דיביאו
משלהן כדי שיתפירו ועיין מהרש"א ז"ל ובמה שהק' מהרש"א בשם מהריב"ל בתמיהת
התוס' נ"ל דל"ק דפ' ג' דלו הוא דרשי' מייתורא דאין מתפריין דכל דאיכא למידרש דרשי' ולא
מוקמינן לעפב ועיין למהרש"א בפסחים דס"ג ע"א בתוס' בד"ה השוחט ולה' חק נתן שם
בגמ' וקא' בד"ה וקא' וכו' הואיל ומצינו בשל אהרן מתפריי וכו' עכ"ל ואע"ג דהגמ' ביומא
קאמ' שאני בי גזא דאהרן דאפקריה רחמנא ה"נ י"ל אפקריה רחמנ' לשל צבור גבייהו דכהני:
דף ט"ו ע"א גמ' אי מה להלן חמץ וכו' וא"ל נימא דאה"נ דבעי' חמץ דא"כ קידוש דשלמה דהיו
בתודות במאי קידשה דהא ל"מ מנחה חמץ אלא בב' הלקחם וא"כ מקידוש שלמה שמעי' דלא
מקיש לירושלם דאי מקיש ליבועי חמץ ולפ"ז אין מקנה למ"ש מהרש"א לקמן בסמוך בגמרא
ע"ש: בתוס' בד"ה וכן וכו' בהעמדת סנהדרין וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א ז"ל ותמהני דלפ"ד מאי
ק"ל להתוס' בדבור שלפני זה מאין דנין את השבט: בד"ה לדורות וכו' דאותם משמע למעוטי
וכו' עכ"ל לכאורה מפירש"י בד"ה ה"ג וכו' שכ' אי למימרא לדורות לא מקדשי במשיחה לחודה
וכו' מוכח דלא משמע ליה דאותם למעוטי משיחה לדורות ולדידיה ק' קו' התוס' וי"ל דדונקא ה"כא
אזלי' בטר משמעות אותם דמשמע למעוטי משיחה לדורות כמ"ש התוספות דלא עקרי בהכי
משמעות דקרא דוכן תעשו דהא לדורו' מהני נמי משיחה לחודה ואי בעי משיחה וכו' אבל בסמוך
אי אזלי' בטר משמעות דאותם עקרי לוכן תעשו דהא ל"ל אי בעי משיחה וכו' דהא אשר ישרתו
פתיב: בד"ה אין וכו' תימה למ"ד וכו' עכ"ל כ' מהרש"א דא"ל למ"ד אין מנחה בכמה ס"ל באחת
מכל אלו דא"כ ס"ל לא קדשה ואמאי דחיק הגמרא לאשכוחי מ"ד לא קדשה הא איכא מ"ד אין
מנחה בכמה ע"ש וליתא דלמ"ד אין מנחה בכמה מקידוש דשלמה ידע'י בא' מכל אלו ויג'יף
מקידוש דשלמה ולעולם ס"ל קדשה לעת"ל והגמ' לקמן דקאמר למ"ד בא' מכל אלו יג'יף מעזרא
היינו למ"ד יש מנחה בכמה ע"כ ליכא למילף אלא מעזרא וס"ל לא קדשה דאי ס"ל קדשה הול"ל
בכל אלו פדכתי' וכן תעשו: דף ט"ז ע"א גמ' ועזרא קדושי קדוש אע"ג דלא הו' אורים ותומים

וכו' אין להק' דילמא היכא דלא אפשר שאני כמ"ש התוס' לעיל בד"ה אין עזרא וכו' די"ל דלא כ"כ התו' אלא גבי שיירי מנחה דמדאמר'י בגמ' לעיל דלא בעי חמץ משום דלא אפשר משמע דאינו הקיש גמור לירושלם ולכך היכא דלא אפשר מהני אבל בקידוש דירושלם דמקדשי בלחמי תודה דכתיבי בהדיא בקרא ודאי מעפבי ולא אמרי' היכא דלא אפשר מהני: שם תנאי היא וכו' ורמינהי וכו' נר' משום דלכאורה מפת רומי'א דבריי'תו' צ"ל חדא מינייהו משבשת' וא"כ מסתבר' לשבשתי ההיא דלא קדשה ואזדא לה שינוי'א דתנאי לכך הנצרך לתרץ הסבריי'תו' וממילא בהני תנאי סגי ליה וא"צ להנהו דלעיל ועיין מהרש"א בדברי רש"י ז"ל: בתוס' בד"ה דכ"ע וכו' לפי שיכולין לפדותו בשו"פ וכו' עכ"ל ע"ש בגמרא דערכין דבעי ד' דינרין לפרסומי מילתא ועיין להכנה"ג בח"מ סימן: ע"ב גמ' ר"א הכי ק"ל וכו' ואין להק' מנ"ל טומא' שבפנים נימא דכוליה קרא למקדש ומשכן די"ל דאם פן ליכתוב בחד קרא משכן ומקדש ולמ"ל תרי קראי: בתוס' בד"ה קדושתו וכו' תקשה דבפ"ק דחולין וכו' עכ"ל ואע"ג דהתוס' לעיל בד"ה כ"ע כ' דיש לחלק בין קדושת הארץ לקדושת מחיצה לא כ"כ אלא בלשון אפשר ליישב דעת המדחה דדחי לא דכ"ע וכו' אבל לא ניחא להו למימר פן למסקנ' דמילת' ומ"ש לפירש"י דא"כ תפשוט וכו' הו"מ להק' מההיא דתגיגה וביצה שהביאו לעיל אלא דניחא להו להקשות מסוגיא דשמעתין דלעיל ולכן הק' בלשון תפשוט וכו' בד"ה או וכו' שיש אהל מועד מיותר וכו' עכ"ל והא דקאמר הגמ' שם טעמא דמקדש אקרי משכן דמקדש אקרי משכן מוקמינן אהל מועד להכי ע"ש בגמ': בא"ד ואמר הר"ש מדרויש וכו' עכ"ל עיין למהרש"ל ומהרש"א ז"ל ולפי מ"ש מהרש"א לא אתי שפיר מ"ש בגמ' ש"מ תרתי: דף י"ז ע"א גמ' כי גמירי שהייה דבת השתחוויה וכו' ה"א ש' בתוס' הק' לגירסא זו הא שהלכה באה להקל דאי לאו שהלכה הנה מחייב אפי' בלא שהייה כדנ"ל לעיל נטמא בעזרה מקראי וא"כ אי לא גמירי שהייה בשלא בת השתחוויה מחייב אפי' שהייה ואיך אפשר שיהיה האויר חמור מן הקרקע ע"ש ונ"ל במ"ש המש"ל בפ"ג מה' ביאת מקדש בטמא שנכנס למקדש דרך גגות דקי"ל דפטור ונ"ל מדכתי' ביאה דרך ביאה דוקא דה"ד בלא שהיה אבל בשעה שיעור השתחוויה מחייב כמו נטמא בעזרה והוכיח פן מגמ' בסמוך דפריך טמא ששמש במקדש דבמיתה המ"ל ע"ש ולפ"ז בדרך הגגות ההלכה באה להחמיר דאי לאו ההלכה הו"א מיפטור מדכתיב לשון ביאה והשתא י"ל דבעיא זו דתלה עצמו באויר עזרה בטמא שנכנס דרך גגות דאי לא גמירי שהייה דלאו בת השתחוויה מיפטור ועפי"ז יש ליישב מה שהק' התוספות לעיל בד"ה מנה"מ ל"ל קראי לנטמא בפנים ת"ל מההלכ' דגמירי שהייה ועפי"ה י"ל דאי לאו קראי הו"א נטמא בעזרה פטור ומאי דנאמרה ההלכה שהייה היינו בנכנס דרך גגות ועי"ל דר"א דנ"ל לעיל טומאה בעזרה מקראי פשיט"ל דלא גמירי אלא בבת השתחוויה ואי לאו קרא ולא נ"ל נטמא בעזרה אלא מהלכה הנה מיפטור בשעה דלאו בת השתחוויה ולהכי צריכי קראי לחייב בכה"ג דהשתא אפי' אי לא גמירי בדלאו בת השתחוויה מחייב כמ"ש ה"א ש': והנה המש"ל הוכיח עוד דדרך גגין חייב בשעה מדברי התוס' בר"פ כל הפסולים אהא דתנן טמאים ששחטו איך אפשר ספין ארופה כ"כ ותי' דמ"ל בבא דרך גגין והושיט ידו ושחט ולמ"ד ביאה במקצת שמהביא מ"ל בספין ארופה וכו' דאמאי לא כ' בבא דרך גגין ונכנס פולו לעזרה ושחט פזרכו אלא ע"כ בשעה חייב ואין לומר דמ"מ אסור מדרבנן דא"כ בהושיט ידו נמי אסור מדרבנן אפי' למ"ד לא שמה ביאה כמ"ש הר"מ שם עש"ב ונר' דל"ק דד"ז תלי בפלוגתא דתנאי גבי הכניס ידו לבית המנוגע אי גזרי' ידו אטו גופו פדאית' בחולין דל"ג ונהביאוהו התוס' לקמן בד"ה אפילו ע"ש וה"ה גבי מקדש ושפיר כ' התוס' דלמ"ד לא שמה ביאה מיתוקמא מתני' בהושיט ידו ושחט ואתא כמ"ד

לא גזר'ידו אטו גופו דפ'לוגתא דתנאי היא ועי"ל דלמ"ד לא שמה ביאה פיון דגופו ליפא אסור
אלא מדרבנן בידו אפי' אסור דרבנן ליפא אבל למ"ד שמה ביאה ידו וגופו חד דינא אית להו ולא
כתב הר"מ דבהכניס ידו אסור מדרבנן אלא בדרה ביאה פיון דגופו אסור מדאורייתא אבל
בדרה גגין שרי בידו: בתוס' בד"ה צריה וכו' בטימא עצמו בשוגג וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א
ולפ"ד ק' אמאי הוצרכו להוכיח דלא מיירי בהיתרא שלא יטמא עצמו מגמ' דנזיר הו"ל להוכיח
משמעתינ גופה דע"כ לא מיירי במזיד מבעיא דר"א וי"ל דכוננתם ליישב מאי דק' מאי מבע"ל
לרבא הא פיון דבקרא בטומאת עזרה כתי' קרבן ומלקות ואתיא הילכתא דבעי' שהייה ודאי סתמו
דבכל גוונא מיירי וע"כ כ' דע"כ לאו בכל גוונא מיירי דבהתרו בו בשעת טומאה לא בעי שהייה
ולחכי מבע"ל לרבא פיון דלאו בכל גוונא מיירי שמה דוקא לקרבן נאמרה וכל זה לפ"ד מהרש"א
אבל בעיקר דברי התוס' י"ל דמ"ש בטימא בשוגג הוא לפום פ"י ב' שכ' לקמן דבעיא דר"א
למלקות אבל לפי הא' דר"א לקרבן אה"נ דאתיא בעיא דרבא אפילו במזיד וכל מאי דכ' בדיבור
זה הוא לכל הפי' דבעיא דרבא בשוגג א"ש לכל הפי' וגם לא מיירי שהתרו בו בשעת טומאה
הוא לכל הפי' ועיין להמש"ל בפ"ג מה' ביאת מקדש דין כ"א ע"ש: בא"ד דקאמר התם וכו' עכ"ל
עמ"ש מהרש"א ו"ל בס"ד ולפ"ד לא הנה צריה לאוקמה התם בבא חבירו ופרע המעזיבה אלא
אפי' הוא עצמו פרע את המעזיבה ועיין בתוס' שם: ע"ב בד"ה ואין אוכלין וכו' פדאמר בפ"ק
איזהו מקומן עכ"ל ע"ש בגמרא ותראה שדבריהם צ"ע וכבר עמד ע"ז ה' דר' הפלך ע"ש ועיין
לה' ח"ן שם מ"ש ליישב דבריהם ומ"מ הי"ל להתוספות למינקט דבריהם במאי דתניא אין
שוחטין דאתי' ככ"ע: בד"ה אין שוחטין וכו' גגין ועליות לא נתקדשו וכו' עכ"ל מכאן מוכח דגגין
ועליות לא נתקדשו אפי' בקדושת ירושלים דהא קדושי קלים נאכלין בכל העיר דלא בפיהרש"א
בפ"ב דמכות די"ב ע"א שכתב דדוקא בקדושת העזרה הוא דלא נתקדשו אבל בקדושת ירושלים
נתקדשו ע"ש ועיין להמש"ל: דף י"ח ע"א בד"ה דאי ס"ד וכו' מדכתיב ואל אשה בנדת טומאת'
וכו' עכ"ל ק' אמאי לא מייתו קרא דלעיל מניה ותהי נדתה עליו דמניה נ"ל לקמן עשה וי"ל
משום דמההוא קרא לחודיה י"ל דרבא לית ליה דחזקיה וליפא לאוכוחי אלא הצירוף מתני'
דקתני זוהי מצות עשה דע"כ מקרא דנדתה עליו הוא דנ"ל אבל קרא דלא תקרב מדמחייב קרבן
ע"כ דדרשינן לא תקרב כמ"ש התוס' לקמן: בד"ה לעולם וכו' וה"ה דהומ"ל בסמוך לוסתה
ואפרישה עכ"ל לפמ"ש מהרש"א בשם המלחמות דהוי מזיד אפניסה ע"ש א"ש דל"מ לאוקמה
בסמוך לוסתה אפרישה דכיון דהוי מזיד אפניסה אפרישה לא מחייב דלא הוי שב מדיעתו דכ"ש
הוא ולא דמי לאי מזיד אפרישה דהוי שב מדיעתו אפניסה דהתם יצר אלבשיה וכמ"ש התוס'
בד"ה אי כת"ח ע"ש: ע"ב גמ' אשר חטא ויהביא אמר רחמנא וכו' עיין בהוריות ד"ה ע"א ע"ש:
תוס' בד"ה אלמא וכו' וי"ל הא דאוקים וכו' משום דסבר משמש מת וכו' עכ"ל כ' מהרש"א ו"ל
אע"ג דאבני הוא דס"ל חייב ב' מ"מ רבא משגי הכי אליפא דאבני לפי סברתו דרבא דס"ל פטור
ע"ש וא"צ לזה דרבא גופיה אמר לעיל משמיה דרב הווא חייב ב' ואלפא דנפשיה משנו: בד"ה
לא וכו' מידי דהנה אפסח ומילה עכ"ל עיין להתוס' בר"פ השוחט ומעלה: דף י"ט ע"א גמ' אלא
לא שגא פירש"י ופטור והיינו משום דכיון דסברא דר"א לא מכרעא הדרי' לסברא דהרי העולם
מקדש בידו דהיא סברא טפי כדמשמע לשון אדרבא אף בגמ' דשבת ד"ע א"א לפ"ש פן וע"ש
במהרש"א: בתוס' בד"ה פ"ט וכו' מיהו תימה אמאי אצט' בה וכו' עכ"ל ואיפכ' אמאי אצט' שמואל
מלאכת מחשבת ת"ל מבה ל"ק די"ל משום ר"י דדריש בה לדרשא אחריתי נקט טעמא דמלאכת
מחשבת ועיין להתוס' בסנהדרין דס"ד ע"ב שכ' דאצט' מלאכת מחשבת לפטור אפי' נהנה ולפ"ד

אלו ל"ק קו' ב' שהק' פאן אי טעמא דנהנה עיקר למ"ל למיפטריה ממלאכת מחשבת: בא"ד ומ"ש בקו' פאן מתעסק היינו נתפנון לחתוך התלוש וחתוך המתפורר ואיזהו חייב נתפנון לחתוך וכסבור שהוא תלוש ונמצא מתפורר וכו' עכ"ל כצ"ל ותיבת את זה וחתוך זה נחקק וכ"ה בפירש"י וכ"נ מדברי מהרש"א.

ומ"ש מהרש"א דקאי אתחין דברי רש"י דלפ"ד אפילו נתפנון למחפור ע"ש א"צ דכיון דרש"י אדרשה דבה קאי ולפ"ד נתפנון לזה וחתוך זה לאו מבה נפיק אלא מטעם מלאכת מחשבת: בד"ה הרי העלם מקדש וכו' אבל חטאת קבועה חייב עכ"ל עיין במהרש"א ז"ל וק"ל על ס' ר"ת מדאמר"י לעיל ד"ד מני מתניתין אי ר"ש וכו' אי רע"ק וכו' ומשני לעולה רע"ק ומקן לפטור ומקן לחיוב ועוד משני למלקות ודחי דמתני' בקרבן משתעי ע"ש בפסגיא וילדעת ר"ת א"ש ככ"ע ומקן עולה ויורד ומקן חטאת וב' שהן ד' היינו ב' דכתיב בקרא דעולה ויורד ושהן ד' היינו חיוב חטאות גם קשה על ס' ר"ת לישנא דמקן לפטור ושם והו"ל להתוס' לקבוע דבריהם שם ועיין להתוספות לעיל דף ז' ע"ב בד"ה בשוגג במ"ש דבטונמאת מו"ק נמי ע"כ בשוגג ולא מתניידע ליה דבאמתיידע ליה בר קרבן ולפמ"ש פאן י"ל בהעלם מקדש וכו' ועיין עוד להתוס' לעיל דף ח' ע"ב בד"ה מה פנימי ודוק: ע"ב בד"ה עשו וכו' אבל הקא וכו' עכ"ל מה שהק' מהרש"א ז"ל דא"כ מאי פריה דר"י אדר"י ע"ש ל"ק דא"כ ע"כ דאייני בתתיכה א' ס' חלב ס' שומן דאי חתיכה מב' חתיכות א"כ דמי לב' שבילין וא"כ ע"כ דהני תנאי ס"ל דלא בעינו גבי אשם תלוי חתיכה א' מב' חתיכות ומנ"ל לרבוני לומר פן נוקמה לב' שבילין פרי"ש דלא בעי ידיעה בתחילה פי היכי דלא לאוכוחי דהני תנאי ס"ל דלא בעינו חתיכה מב' חתיכות דלא פהילכתא: בד"ה פאן וכו' ודחוק י"ל וכו' עכ"ל הק' מהרש"א ז"ל דאמאי לא משני הגם דלעולם ס"ל לר"י עשו ס' ידיעה פידיעה והיינו טעמא דמוקי בהן בחלב דלא כר"ל משום דא"כ תק' דרשב"י אדרשב"י ע"ש ול"ק דמ"מ שפע"י מדברי לפום אוקמתא דר"י ידיעת.

ס' אין מחלקות מדקאמר פשם שידיעות ודאי משמע ידיעות ס' אין מחלקות לחטאות וא"כ מנ"ל לר"י דאיכא תנא דפליג עליה דר' ביהאי ס' ולמימר פאן עשו ס' ידיעה וכו' ועכצ"ל פן דאי לה"כ תיק' ניקא טעמא דר"י דלא מוקי לה להאי דחלב כר"ל משום קו' חטאת באשם בעי למיקני כדפריה הגמ' בכריתות די"ח אר"ל ואסיק בקו' ע"ש אע"כ כמ"ש: דף כ' ע"א בד"ה איסור וכו' ואם לאו שלא הזכיר אכילה אלא אמר הרי עלי זה פזו פטור וכו' עכ"ל ר"ל פטור לגמרי דאפי' נדר לא הוי דהא לא אמר אלא זה פזו ונהפוך הראשון שהתפיס בו מושבע הוא עליו ולא נדור אבל לאוקמתא דרבא דלא מיירי בהתפסה ואם לאו נדר מיהא הוי ול"ק מ"ש מהרש"א ז"ל: ע"ב בד"ה פל וכו' איפכא דלחומרא מקשינן וכו' עכ"ל מק' מדאמר"י בסנהדרין דנ"א ע"ב פי תחל יכול אפי' חללה שבת ת"ל לזנות וא"כ מדאצט' לזנות ע"כ דמזנהרת על חלול שבת והיכי מ"ל איפכא וע"ש בגמרא דמוקי לה פר"ש דשריפה חמורה ולרבנן ע"כ דאתא לזנות לדרשה אחריתי: בא"ד פל שישנו בהשחטה וכו' עכ"ל מק' דא"כ למ"ל היקש' פלל הא מצות ל"ת הן ונשים חייבות מדר"י ולק"מ דס"ד משום דכתיב פאת זקנה ולא זמן אשתה וכן מוכח בשמעתא דקידושין שם ע"ש: בא"ד וכו' ה"נ א"כ בספ"ק דביצה וכו' עכ"ל אין להק' דילמא מדרבנן אסור די"ל דאין סברא דגזרו רבנן אלא בכלאים דאורייתא אבל בכלאים דאפי' לאנשים ליכא איסור אלא מדרבנן ודאי דל"ג בנשים וא"כ לוקמה התם בכלאים דרבנן פגון להכריעו תחתיו וכינצא וע"ש בגמ': דף כ"א ע"א גמ' ואבע"א פשם שמביא קרבן וכו' ק"ל דהשתא משמע דמדבור א' נאמרו נ"ל וא"כ למ"ל לקמן דכ"ו למדרש טעמא דרע"ק דמחייב לשעבר מרבוני ומיעוטי ולפ"ד הקו' שכ' בתי'

קמא דהשתא חזר וכו' ניקח אָבֵל לפ"ד הריטב"א ו"ל שכ' דאפתי קאי א"כ גם אבע"א אזל' פן וי"ל דבריי'ת' דדבור א' פליג' אהיהא ברייתא דדריש רבויי ומיעוטי וניחא לפ"ז מה שהק' התו' לקמן דכ"ה בד"ה רב די"ל דרב דריש פללי ופרטי והכא שאני דנ"ל מדבור א' נאמרו גם ניקח פסקי הר"מ דבעלמא פ' דמ"ד פללי ופרטי ופ' כרע"ק דמחייב לשעבר וכבר עמד ע"ז הפר"ח בי"ד סי' פ"ד והלח"מ בה' שבועות ע"ש ועפי"ה ניקח דאפ' דפ' פרבין גם לרבין אצט' היהא דדבור א' כמ"ש התו' פאן והגמ' לעיל ד"ה ע"א דקאמר השתא דר' דריש פללי ופרטי ק' שבועות אָזיל כתי' קמא דהכא אָבֵל לפום אבע"א פין דלא אָתא היקישא אלא לקרבן בע"כ דלא דרשי' הכא פללי ופרטי אע"ג דבעלמ' דרשי' פללי ופרטי: שם אימא נשבע ומחליף וכו' לפ"ז ברישא הו"ל למיתני שבועת שוא נשבע להחליף דהיינו אכלתי ולא אכלתי והריטב"א כ' דל"ג את הידוע לאדם בברייתא אלא נשבע לשנו' והיינו נשבע להחליף ע"ש וכ"נ מפירש"י שלא פ' לשנות את הידוע על איש שהוא אשה אלא לקמן במילתא דרבין ומתני' דלקמן דכ"ט דקתני איזהו שבועת שוא נשבע לשנות וכו' על העמוד של אָבֵן וכו' ל"ק לר"ד מדלא קתני אכלתי ולא אכלתי די"ל משום סיפא דקתני זוהי שבועת שוא שחייבין על זדונה מכות ועל שגגתה פטור ואלו אכלתי ולא אכלתי חייב קרבן אפי' לר"ד דהא לקמן בסמוך מוקמי' לה כרע"ק דמחייב לשעבר: שם אשפחן שבועת שוא שבועת שקר מנ"ל וכו' מפאן ק' אמ"ש הרדב"ז ח"א סי' קנ"ד שישאל למה לא נכתבה שבועת שקר בעשרת הדברות והשיב דשוא כולל הפל וראיה מדאמרי' ר"פ שה"ד הוי יודע שפל העולם נדעזע בשעה שאמר לא תשא ע"ש ודבריו לא יכוננו אלא לרבין דאמר אכלתי ולא אכלתי שוא אָבֵל לרב דימי הרי הגמ' פרי' שקר מנ"ל ודפרק שבועת הדייגין היינו משום דאמרי' לשוא ב"פ אא"ע וכו': בתוס' בד"ה חוץ וכו' והא לא תיק' דהכא קאמר ר"י וכו' עכ"ל פן איתא בגמ' להדני' בפ"ג דמכות די"ו ע"א ע"ש: ע"ב גמ' נאי ס"ד בעלמא כר"ש ס"ל למ"ל לצרף וכו' מפאן ק' למ"ש התו' בע"א דס"ח דר"ש דוקא בעיניה הוא דכ"ש למכות וכבר דשו בו רבים ועיין מ"ש בחידושים שם בע"א בישוב קו' זו: בתוס' בד"ה ומה ראית וכו' דטפי הו"ל לאוקמ' פולה פרי"ש וכו' עכ"ל הק' מהרש"א נימא דהכי פרי' בוקמה פולה כרע"ק ורישא לפטור אכלתי ולא אכלתי ממלקות וסיפא לחייב בקרבן ע"ש והוא תימה דאי רישא לפטור אכלתי ולא אכלתי ממלקות היינו משום דהוי לאו שאב"מ וא"כ אוכל ולא אכל פטור ממלקות והיינו פירש"י גופיה וכבר כ' דלשון מה ראית ל"מ הכי ומיהו בגמ' גופיה ק' אמאי ל"פ נימא לפטור אכלתי ולא אכלתי נמי ואמאי פרי' ומה ראית וכו' אף מהרש"א לא הק' פן: בד"ה והיכן מצינו במדבר וכו' פין דחמיר וכו' עכ"ל עיין פירש"י במתני' ולפ"ד התו' הגמ' דקאמר א"ד ה"ט פין דמפרש וכו' ומ"ל א"ד ה"ט משום דחמיר משום דמדבר ומביא קרבן וכו' ולפירש"י במתני' ניקח: בד"ה ולא וכו' וזדונו בכרת לא הוי אלא בכזית וכו' עכ"ל עמ"ש בחידושי' בכריתות דכ"ב ע"א ע"ש: דף כ"ב ע"א גמ' רמ"א קונמות פשבועות וכו' דס"ל ב' קונמות אין מצטרפי' ק"ל הא ר"מ ס"ל בפ' השוכר את הפועל דס"ז ע"א דכל איסורין מצטרפין זע"ז שניאמר לא תאכל פל תועבה ואפילו ב' איסורין מחולקין מצטרפין כ"ש ב' קונמות דשם א' הן ולמאי דמוקי לה רבינא לקרבן י"ל דל"ק ר"מ התם אלא למלקות אָבֵל לאוקמתא קמיי'תא דמוקי לה למלקות ק' וי"ל דדוקא באיסור הבא מאליו הוא דס"ל מצטרפין אָבֵל הכא איסור הבא ע"י עצמו הוא וא"ש לפ"ז מ"ש המש"ל בפ"ד מה' שבועות במתני' דר"פ קדשי מנבז דקתני ק"מ וקב"ה מצטרפי' זע"ז ע"ש די"ל דשאני הקדש פין דאיסור לכ"ע מיקרי הבא מאליו כמ"ש התו' לקמן דכ"ד ריש ע"א ועי"ל דמ"ש שם מצטרפי' היינו ללקות משום לא תאכל פל תועבה ולא ללקות משום לאו דאיסורין גופיהו וכה"ג כ' התו'

בפ' התערוכת דע"ח ע"א בקרא דלא יאכל פי קדש הם ע"ש: ע"ב בתוס' בד"ה ואבע"א וכו' ותנימה פניו דאיכא סברא למ"ל קרא וכו' עכ"ל אע"ג דהסברא אינה אלא מדאמרי אינשי והיינו בשבועות דאזלינן אחר לשון ב"א וא"כ איצטריף קרא לשאר איסורי תורה דלא אזלינן אחר לשון ב"א אלא אחר לשון תורה מ"מ פל שלא מצינו הוכח' דלשון תורה לחוד אזלינן אחר לשון ב"א ומסתמא אמרינן דשיון הו לשון ב"א ול"ת וראיה לזה דר"י לא נ"ל בכל איסורין שתיה בכלל אכילה אלא מסברא כמ"ש התוס' בסמוך בד"ה גמר ועיין להריטב"א בחי': דף כ"ג ע"א גמ' ודילמא ע"י אנגרון וכו' אלא אמר רב"י מהכא וכו' עיין להתוס' בחולין דק"כ ע"א שהק' למ"ל נפש לרבות הא שתיה בכלל אכילה כדנ"ל מןאכילת לפני ה' וכו' ע"ש ומדבריהם יש להוכיח ספיקו של הקמ"ד בפ"ד מה' שבועות שנסתפק בכל מקום דאמרינן שתיה בכלל אכילה אי שיעור שתיה בכזית פשיעור אכילה פניו דמאכילה הוא דנ"ל א"ד פמו שאר שתיות דעלמ' דשיעורן ברביעית ע"ש ואם איתא דשיעורה בכזית נימא דאיצט' נפש לחלק שתיה בפ"ע כדי שיהא שיעור פמו שאר שתיות דעלמא מיהו י"ל דקו' על הגמ' שם דפריף המחה את החלב מנ"ל דאסור דהו"ל לשנויי משום דשתיה בכלל אכילה והקמ"ר הוכיח מדאמרי' לקמן דאמר שלא אשתה ונהדר אמר שלא אוכל דשתיה בכלל אכילה איתא אכילה בכלל שתיה ליתא דאי איתא דשיעור שתיה דבכלל אכילה בכזית אפילו אכילה בכלל שתיה נמי א"ש דבשבועה קמיינתא דשלא אשתה לא מיתסר אלא באכל כדי רביעית דמאכיל' בכלל שתיה הוא דהוי ושיעורה בשתיה ובשבועה ב' דשלא אוכל מיתסר בכזית וכלה שפיר בתרייתא לאסור כזית וא"כ אי שתה רביעית ואכל כזית חייב ב' ע"ש וילדעת הר"מ דהנשבע שלא יאכל איסורא איכא בחצי שיעור פמו שאר איסורין וילחד תי' שכ' התו' ל' דשבועה אינה חלה על חצי שיעור פניו דאיכא איסורא מיהא יש לדחות ראיה זו דכיון דאמר שלא אשתה ואכילה בכלל שתיה מיתסר בח"ש וא"כ כשאמר אח"כ שלא אוכל לא חיילא פניו דכבר מושבע ועומד על ח"ש מיהו ב' הסברות הנז' לא יפנונו יחד פמו שהוכיח המש"ל מדאמר רבא שבועה שלא אנכלנה ואח"כ אמר שבועה שלא אוכל כפר זו חיילא ב' ואי איתא דח"ש אסור והשבועה לא חיילא על ח"ש אמאי חיילא שניה אלא ע"כ מ"ד ח"ש אסור ס"ל שבועה חיילא על חצי שיעור: שם שתיה בכלל אכילה הריטב"א ז"ל בחי' נסתפק אי נשבע שיאכל ושתה אם יצא י"ח שבועתו ומסיק בשם הרא"ה ז"ל דיצא ע"ש וכנ"ל לפמ"ש התוס' לעיל באבע"א סברא דאמרי תא ונטענן ואכלי ושתו דל"ג ואכלי ושתו לחוד הרי דלשון טעימה דהיא בלשונם אכילה כמ"ש התו' אוקמוה אשתיה לחוד: שם אמאי חייב אלא אמר שלא אשתה תרי זמני וכו' ה' הלק"ט סי' כ' פניו דשתיה בכלל אכילה נ"ל מקרא דמעשר לא מיתסר אלא בשאר משקין אבל מים לא פמו מעשר ושתית מים ביוה"כ לא מחייב פרת ע"ש וליתא דא"כ מאי פריף אמאי חייב אלו אמר שלא אשתה תרי זמני וכו' הא שפיר חיילא בכלל דבשבועה א' שלא אוכל ל"מ במים ובשבועה ב' שלא אשתה מיתסר במים ובשבועה חיילא בכלל וכן יש להוכיח מדברי התו' בד"ה כגון שהק' מאי אירייתא אכל ושתה אפילו שתה לבד לחייב ב' וכן הק' כל הראשונים ואם איתא מאי קו' הא י"ל דלא בעי למינקט שתה משום דאז צריף לפרש שתה שאר משקים ולא מים ולכך נקט מילתא פסיקתא אכל ושתה אפי' שתה מים וכן יש להוכיח ממ"ש הרמב"ן בחי' משם ה"ג שהק' פניו דאיכא קרא דשתיה בכלל אכילה למ"ל סברא ותירץ דאצט' סברא לאסור בשבועה דאזלי אחר ל' ב"א ולא אחר ל' תורה ע"ש ואי איתא מאי קו' הא אצט' סברא לאסור אפי' מים דמקרא לא אסיר אלא שאר משקין אף לפמ"ש הרמב"ן דגריס לעיל דאמרי תא ונטענן ול"ג אכלי ושתו ע"ש י"ל דמסבך' נמי לא מיתסר מים דנדאי על שתית מים

לחודיה לא אמרי תא ונטעום נאפי' להגי' דאכלי ושתו אין ראיה דשתיה בכלל אכילה אלא משאר משקין מדלא הזכירו שתייה כמ"ש התוספות בד"ה תא אבל בשתיית מים אין צריף להזכיר פיון שאין שותין מים אלא לעת הצורך וא"כ לפום אבע"א סברא נמי לא מיתסר במים באופן שאין ראיה מדברי בעל ה"ג אף מדברי הגמ' והתוס' הדבר מוכרע כמו שכתבתי ואין לדחות מה שהוכחתי מהגמ' דדוקא בשאר איסורין דלא נ"ל אלא מקרא הוא דאיכא לפלוגי בין מים לשאר משקין אבל בשבועה דאסיר נמי מלח הסברא אסיר אפי' מים דכבר כתבתי דגם לפי הסברא י"ל דוקא שאר משקים לכל הגירסאות: שם ליתני שבועה שלא אוכל ושלא אשתה וכו' י"מ ליתני דאמר תרתי שבועה שלא אוכל ושלא אשתה כדאמר לקמן אמילתיה דר"א דאמר מתני' נמי דייקא וי"ל דהכא ה"ק ליתני שלא אוכל ושלא אשתה א"ח אלא א' ולמ"ל למיתני ואכל ושתה דכך לי אכל ושתה כמו שתה לחוד מיהו זה לא יתכן אלא לתי' בתרא שכ' התו' בד"ה פגון אבל לתי' קמא ק' וי"ל דלקמן אינו מגיה המשנה אלא דהתנא סמך על המוכן ושתה משקים וכו' אם אמר שלא אשתה אבל הכא הול"ל שלא אוכל ושלא אשתה לאשמועינן רבותא דלא הוה שמעינן לה השתא דלא קתני אלא שלא אוכל: בתוס' בד"ה גמר וכו' לילף ממקדש וכו' עכ"ל פי' מהרש"א לילף ממקדש דאסו' בדבילה קעילית וכל שאר משפריים ואכילה דכתי' אדבילה קעילית כמ"ש התוס' לקמן בד"ה אכילה דאל תשת אשאר משפריי אע"ג דדבילה נמי בכלל שכר ה"נ ואכלת אדבילה אע"פ דשאר משפריים בכלל שכר ע"ש ולא נהירא דלא כ"כ התוס' לקמן אלא משום דאכילה עיקר ואין סברא שתיה בכלל שתייה כמו שמדקדק בדבריהם להדיא אבל הכא פיון די"ל שתייה בכלל אכילה טפי עדיף למימר דקאי אפולהו גם לתי' הב' שכ' שם לא מיתסר פלל לומר דקאי אשאר משפריים לכ"נ בכוננתם פאן להק' אמאי לא משני הגמ' הכא דגמר ממקדש דאפילו שאר משפריים בכלל ונילף מינה דשתיה בכלל אכילה ואמאי לא נ"ל דשתיה בכלל אכילה אלא אי גמר מנזיר הא אפי' אי גמר ממקדש דאיירי ביה נ"ל שפיר שתייה בכלל אכיל': בד"ה שכר וכו' ועוד היכי מ"ל היינו דבילה קעילית וכו' עכ"ל מהרש"א ו"ל כ' בכוננת דבריהם דמדבילי לה מביתין משמע דהיא גריעא ואלו הכא בשמעתי מוקמי' עיקר קרא לדבילה משמע דהיא חשובה ע"ש ולדידי אין זה מן הקושי די"ל דלעולם היא גריעא אלא דבסוגיין פיון דלא קי"ל אפתי שתייה בכלל אכילה בע"כ לאוקומי בדבילה דהא כתיב ואכלת ושבקיה דדחיק ומוקי אנפשיה אבל גמרא שם י"ל דקי"ל שתייה בכלל אכילה מסברא כאבע"א קמא וע"ד שכ' התוס' בדבור הקודם לר"י ע"ש וא"כ טפי מוקמי' ליה במשקים כפשטא דשכר ולכך לא מרבה דבילה אלא מביתין ע"כ נ"ל בכוננתם דק"ל לפום סוגיין דשכר לדבילה ק' פיון למ"ל דהא ליכא לאוקומי בית דבשכר לדבילה דהא נ"ל משכר גופה וא"כ בית דבשכר ע"כ לתמד ולמ"ל פיון ועיון להתו' בעירובין וביומא ולמהרש"א ו"ל שם שדבריו תמוהים ע"ש: ע"ב בד"ה כולל וכו' א"ל דלוקי כולה במפרש וכו' עכ"ל יש מי שתי' בזה דמדקתני אכל אוקלין שאינו ראויין לאכילה ולא תני נבלה כמובסיפא משמע דמייירי נמי בעפר לאשמועינן דלא שמה אכילה וא"כ ע"כ דליכא לאוקומה אלא בסתם וניחא גם קו' התוס' בדבור הקודם ואין נ"ל דע"כ מתניתין לא נחית לאשמועי' דין עפר לפום ס"ד דהשתא דא"כ קשיא רבא דאמר שבועה שלא אוכל ואכל עפר פטור מאי קמ"ל הא מתני' היא מדקתני שאין ראויין לאכילה אלא ע"כ די"ל דבגבילה הוא דאיירי מתני' ובמסקנא דאוקי לה בעפר וכדברא ל"ק מאי קמ"ל דהא לאוקמתא דר"ל א"צ לאוקמה בעפר: בד"ה דמוקי לה וכו' פיון דלא מיתנו במתני' וכו' עכ"ל ר"ל במתני' דידן אבל פלוגתא דרע"ק ורבנן מתניא במתני' דידן אבל ודאי איכא משניות במ"א באיסור כולל: בא"ד דמשמע

הא סתם פטור וכו' עכ"ל ה' שאגת אריה סי' כ' דיוה"כ אנבילה איסור מוסיף הוא מגו דאתוסף שלא פדרף אכילתו דלא נאמר לשון אכילה ביוה"כ ונדמי לכלאי הפך דלקי שלא כדר"ה משום דלא פתיב אכילה פדאיתא בפ' כ"ש ע"ש וק' לפי"ז לר"י דמוקי בכולל נמי לאו ד"ה היא דממשמע דדוקא בכולל אבל בשלא אמר אלא גבלה לא חנייל ולרע"ק אפי' בלא פולל אסור דהני איסור מוסיף מגו דאתוסף שלא כדר"ה דלרע"ק דאדם אוסר עצמו בכ"ש גם שלא כדר"ה לוקה גבי שבועה כמ"ש מהרש"ל בסה"ד וא"כ היכי קאמר דמוקי לה כד"ה נאפי' למ"ש מהרש"א דליכא אלא איסורא דאורייתא הני איסור מוסיף איברא דהמש"ל בה' כ' דלא הני א"מ אלא אי נתוסף בו איסור דלוקה עליו מיהו פבר ה' קול אליהו ח"א חא"ח סי' הוכיח מגמ' דפ' אמ"ל די"ד ע"א דאפילו בלא מלקות הני איסור מוסיף ע"ש: בא"ד לאו מןשבוע ועומד חשיב ליה וכו' עכ"ל מדבריי הריטב"א ז"ל בחי' מבואר דה"ט משום דאסור חמור חל על איסור קל ע"ש נאי איתא דהתו' ס"ל פן א"כ ע"כ דה"ט דאיסור' לאו לא חנייל על איסור' עשה משום דאפ' דעשה חמור מלאו או פי הדדי נינהו ומה שהביאו ראיה מתרומה טמאה אע"ג דאיסור טומאת הגוף במיתה ותרומה טמאה בעשה מ"מ תרומה טמאה נמי אית בה חומרא דאין לה טהרה במקנה פדאיתא התם ובעיקר קול התוס' כ' הרשב"א ז"ל בחי' דהגמרא סמיה ארב ושמואל דלא שמעי' להו דס"ל ח"ש אסור מ"ה עיין שם ועיין בכריתות דכ"ב גבי דם הלב דאמר רב לא שנו אלא בדם לב עוף דאין בו פזית וכו' ע"ש ולהתוספות שם: בא"ד ועוד דמ"ל שלא כדר"ה וכו' עכ"ל פתב מהרש"ל דלרע"ק ור"ש שלא כדר"ה לוקה כמו כ"ש ומהרש"א הק' דהרי לרבנן שלא כדר"ה קי"ל מכ"ש דכ"ש אסור מדאורייתא ופלא כדר"ה מדרבנן ע"ש ול"ק דלרע"ק פנין דטעמא דאוסר עצמו בכ"ש משום הואיל ומפרש חייב סתם נמי חייב האי טעמא שייך נמי בשלא כדר"ה וכן לר"ש פנין דטעמא דכ"ש למכות משום פנין דאכליה במזיד אחשביה כמ"ש הריטב"א בחי' במפוי די"ז ע"א ע"ש האי טעמא שייך נמי בשלא כדר"ה משא"כ לרבנן דבכ"ש אסור משום דחזי לאצטרופי ה"ט לא שייך בשלא כדר"ה נאפי' לטעמא דכתיב פל פדאיתא בר"פ יוה"כ מוקמי לקרא במקסבר טפי: בא"ד לא מ"ל הן ולא וכו' עכ"ל לפי זה לענין מלקות לוקה דלא בעינן הן ולא אלא לקרבן אבל אי שבועה לא חניילה על ח"ש אפי' למלקות לא לקי ול"ק מ"ש הנ"ל: דף כ"ד ע"א בד"ה באיסור וכו' וקחשיב מוקדשין וכו' עכ"ל לדעת הר"מ דאיסור הנאה הני איסור מוסיף ל"ק דבאיסור פולל דוקא הוא דקאמר באיסור הבא מעצמו לא אמרינן אף התוס' ס"ל דאיסור חמור הוא דהני כמ"ש בחולין דק"א וה"נ שבועה על גבלה מקרי איסור חמור דכתיב בה לא ינקה הק' הרב אור חדש קדושין בסוף הספר מאי מק' התוספות נימא דר"ל מוקי לה מתני' משום דבקדשים אחע"א פדאמרי' בכריתות דכ"ג ע"ב ועמ"ש פחידושי' שם על דבריו: בד"ה האוכל וכו' ומה"ט תיק' תיק' נמי למ"ד לאברים וכו' עכ"ל לכאורה מ"ש למ"ד לאברים שפת יתר דביה עסקי' בקו' שהק' קודם זה מפ' ג"ה וי"ל משום דכבר הקשה קו' זו בעצמה למ"ד לאו לאברים והשתא קאמר דהשתא דשאינה זבוחה חנייל ממעי אמו קשיא הך קושיא בעצמה גם למ"ד לאברים עומדת: בד"ה אלא וכו' אלמא דבאיסור פולל חלה שבועה לבטל וכו' עכ"ל מק' בשם ס' פתובה נימא דטעמא משום דאינו יוצא בה י"ח דבעי' ראויה לשבועה פדאמרי' בפ' כ"ש דל"ח גבי חלות תודה ע"ש וי"ל דמקרי ראויה לשבועה הואיל נאי בעי מתשיל אשבועה: בא"ד לפי שהזכיר גבלה וכו' עכ"ל לפ"ז ל"ק מ"ש הפר"ח בא"ח סי' תפ"ה ובמ"א פתבתי ע"ד הפר"ח פאנרף: בד"ה אלא פדרבא וכו' פדרבא דשייך לשון אכילה אפי' במסרחת וכו' עכ"ל אין להק' אמאי לא הוכיח הגמרא דשייך לשון אכילה אפילו במסרחת מדאצט' בפ' השוכר שהביאו מיעוטי גבלה מסרחת

ואי איתא דמסרחת לא הוי אכילה אמאי אצט' קרא הא כתיב לא תאכלו די"ל דנבילה דקרא בין מסרחת בין אינה מסרחת ולשון אכילה דכתיב ואינה מסרחת קאי וכה"ג כ' התוספות לעיל דכ"ג ע"א בד"ה אכילה דאע"ג דשכר פולל אפי' דבילה קעילית פתיב אל תשת משום שאר משפטים וכ"כ מהרש"א בד"ה גמר דאע"ג דשכר דגבי מעשר פולל אפי' שאר משקין פתיב אכילה משום דבילה קעילית ע"ש וקא נמי דכונתא: בא"ד וקא דקאמר אף אנו נמי תנינא מניתי ראיה וכו' עכ"ל כ' מהרש"א ו"ל הא דלא הוכיח הגמ' פן מרישא משום דהתם מזכיר בפ' שקצים ורמשים אכל בשמןפיר נבלה מנ"ל דמסרחת בכלל ע"ש וק' דקת"ל רישא דרישא אהיה דקונם דברישא דרישא קתני אכל אוכלין שאין ראויין פטור וכולל אפילו שקצים ורמשים דסיפ' וה"ט משום דאין נכללין בלשון אכילה סתם ובהיה דקונם נכלל הכל אפילו דלא חזו ונתו' בסמוך הק' פן מנבלה לפי אוקמתא דגמ' ותק"ל בשקצים מרישא דרישא ונ"ל דס"ל דטעמא דרישא דרישא משום מושפע ועומד פנ"ל בדעת מהרש"א ועפ"ז הוכרח לפרש קושני' התוס' בסמוך היא מנבלה מסרחת דמנבלה גופה לא ק"ל מרישא דרישא ועפ"ז הוק"ל ג"כ אמאי מניתי הא דעפר ע"ש גם במה שהק' התו' מהתוס' כ' מהרש"א דקושני' מכולל סתם והיינו מרישא דרישא והיינו דאזיל לשי' דטעמא דרישא דרישא משום מושפע ועומד ולכבי לא כן ידמה דא"כ אמאי לא ק"ל אלא מהתוס' הול"ל מהירושלמי שהביאו לעיל ארישא דרישא דהוי סתמא אסתמא ות' ריצב"א לא יתכן לקו' זו אלא ע"כ דהתו' ס"ל דטעמא דרישא דרישא משום דאינו נכלל בשון לשון סתם אכילה דלא מקרי אכיל' גבלות ושקצים ורמשים וניחא מה שהביא הגמרא היה דעפר דנחית למיב טעמא גם ארישא דרישא ומה שהק' התו' סתם אכילה על היה דקונם היינו נבלה ממש ולא מסרחת ומק' מרישא דרישא ונקטו נבלה וה"ה לשקצים ומה שהק' מהתוס' היינו במפרש גופיה ולא מסתם כולל ומ"ש ומהתוס' שהבאתי יש ראיה וכו' הוא תירוץ לקו' א' וכל עיקר פונותם לאוכחי דלא כר"י לעיל אלא כריצב"א ועיין לעיל בד"ה בכולל ודוק: בא"ד אלא משום ר"ש וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א ו"ל בכוננתם ונר' מדברי התוספות הללו דלר"ש אה"נ דנאסר בדברים המותרים בשלא אוכל סתם ולא אמרי' נדר שלא חל מקצתו לא חל פלו ויעיין בדברי התוס' בר"פ המדיר ובמ"א פתבתי בזה: בא"ד בתאנים השוערי' וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א ו"ל דלפירש"י לא קי"ל ס' זו ע"ש וקצת נר' להוכיח דס"ל לרש"י ו"ל ס' זו מדלא הקשה אגירסת הספרים אמאי אצט' לדברים המותרים ולא אמרי' הכולל היינו המסרחת וכמו שהק' התוס' אלא ע"כ דס"ל כתי' התוספות: ודע דבמה שהוכיחו דע"כ התוספתא איירי באין סרוחין מדחיב ר"ש הי"מ לאוכחי מדלא מניתי הגמ' מינה אף אנו נמי תנינא וליכא לדחויי פדדחי הגמ' למאי דקאמר אף אנו נמי תנינא מהיה דקונם: ע"ב גמ' וא"א מ"ל חמש וכו' הא דלא קאמר מ"ל שבע או שמונה כגון בשבועה א' חלב וענבים ואח"כ חלב ותאנים וכן לעולם משום דלא מ"ל הן בשבועה שניה שהרי כ' התוס' דהן הוא קיבה ואלו כפר נאסרו בשבועה א' וא"כ שבועה ב' לא חלה דלא משפחת הן ולשי' רש"י ו"ל לעיל דבשלא אוכל סתם איירי ניחא שפיר בלאו הכי מקשים בלאו כולל נמי ק' אמאי לא חשיב מפרש שבועה שלא אוכל כ"ש מחלב שבועה חלה על חצי שיעור ול"ק די"ל מתני' ס"ל כר"ש דכ"ש למפות ואין שבועה חלה עליו ואע"ג דמתניתין דהתם ר"מ היא ושמי' ליה לר"מ דאמר בע"ז פ' השוכר דס"ז מנין לכל האיסורין שמצטרפין זע"ז ח"ל לא תאכל כל תועבה וא"א למ"ל צירוף וי"ל דמעורב מיירי ור"ש לא אמר כ"ש למכות אלא בעיניה כמ"ש התוס' שם דס"ח ע"א ועיין בדברי ה' אור חדש שהבאתי בחי' בכריתות דכ"ג ע"ש ועי"ל דאי מוקי לה במפרש כ"ש דמשמע דבסתם לא ומתני' לא פסיק"ל בפלוגתא דרע"ק ורפנן הלכתא

כמאן ועד"ז כ' התו' לעיל ד"ה דמוקי לה ולמ"ש התוס' לעיל בד"ה דמוקי לה בסוף הדבור י"ל בלא"ה משום דל"מ הן אכל לדעת הר"מ בפ"ה מה' שבועות דאפי' בנשבע שיאכל ח"ש גבילה שבועה חזילה עליו צ"ל פדכתיבנא.

וכמ"ש השע"ה משם מהר"י יפה ליישב דברי התוס' דכריתות ניקח מה שהק' התוס' בשמעתיך אמאי לא פריד לר"י דלא פריד אלא לרבא דס"ל אכלה פולה אין נשאל עליה: בתוס' בד"ה שלא וכו' דאיתא בלאו והן דמשמ' דמי חלב קיבה וכו' אכל בלא"ה וכו' עכ"ל לעיל בד"ה פדרבא כ' ס' זו בבבילה ולפמ"ש מהרש"א ו"ל שם בשה"ד דרש"י לא קי"ל ס' זו ע"ש ק' דלרש"י היכי מ"ל הן בשמעתיך מיהו לש"י רש"י בלא"ה ניקח דאי דאיירי בלא אנוכל סתם ותמרים וחלב דקאמר ל"ד וכמ"ש התוס' לעיל בתאנים וענבים ובכ"ן א"ש מ"ש התוס' בכריתות במתני' דיש אוכל אכילה א' דנקטו קו' בלא פולל דאזלי לש"י רש"י דבסתם הוי פולל אלא דלשון שלא אנוכלה דנקטו שם ק' להולמו דמה פולל יש בו הא לא נשבע אלא עליה: בד"ה מגו וכו' חזילה שבועה אחלב דקיל וכו' עכ"ל ק"ק פיון דשבועה אחלב הוי חמור על קל משום דחלב הותר מפללו א"כ מוקדשין אחלב נמי הוי חמור על קל ואמאי אמרי' בגמ' דפ' אמרו לו אקדשיה מגו דאתוסף איסור הנאה דהוי איסור חמור לפמ"ש התוס' בד"ה יש אוכל הא בלא"ה הוי חמור על קי"ל וי"ל דהתו' הקא בדבור זה לא קאמרי דהוי חמור על קל אלא דכיון דשבועה אית ביה קולא דלית ביה אלא לאו וחלב אית ביה קולא דהותר מפללו הוי שוין וס"ל דבשוין חזילה ונדוקא קל על חמור הוא דלא חזילה: בד"ה הרי וכו' הומ"ל הא אוקי' בבכור וכו' עכ"ל התוס' לא מפ' כפירש"י אלא מפרשי הא בעי' שו"פ דר"ל דאין הקדש חל על פחות משו"פ פדעת רש"י בפ"ק דגיטין דף ע"ב אכל התוספות שם דחו פירש"י והוכיחו דהקדש חל על פחות משו"פ מדלא חשיב ליה בפ' הנהב בהדי' ה' פרוטות ע"ש ומחלפא שיטתייהו ממה שכת' פאן: דף כ"ה ע"א גמ' והרי הקדש וכו' נר' דבקו זו ליכא לשנויי בבכור פדלעיל דכיון דאיירי באכילה ואפ"ה משני דלא חשיב שבועה משום דאיכא בעלמא דחזילה על מידי דלאו אכילה א"כ אף דאיירי בבכור לא הו"ל למחשביה פיון דאיכא הקדש בעלמא דחזילה אעצים ואבנים דבכור קדשי' הוא משא"כ לעיל: שם אילימא צדקה לעני' מןשבע ועומד וכו' התוס' לעיל דכ"ג ע"ב בד"ה דמוקי הוכיחו מכאן דאין שבועה חלה לקנים על עשה ע"ש וק' נימא דהגמרא פריד אשלא אסתו דהוי נשבע לבטל ובכה"ג דהוי נשבע לבטל אפילו בח"ש דליכא אלא איסורא ואין ביה אפילו עשה לא חזילה כמו שנר' מדבריהם שם שכ' דלפי' קמא אמאי לא אמר ר"י לא אמר כר"ל משום דל"מ הן ע"ש ועיין בתוס' בפ"ק דגדרים ד"ח דנראה מדבריהם דקו' הגמ' פאן אשלא אסתו ע"ש ויש ליישב ועמ"ש לקמן דכ"ז ע"א בגמ': שם התם דאמר ג' הקא דלא אמר ג' וכו' משמע דהקא בסתם מייירי וסתמא לאו לעולם וכ"כ הריטב"א לפי גירסא זו ע"ש מקשים דבגמרא בגדרים די"ו פריד ואי דלא יהיב שיעורא מי שבקי' ליה וכו' מוכח דסתמא לעולם וע"כ דמתני' דהקא באמר בפ"ה היום וי"ל דהתם ה"פ ואי דלא יהיב שיעורא ר"ל דאמר בפ"ה לעולם ומאי דלא מוקי לה התם בסתמא משום דא"כ לא אצט' למיתני' דמתני' דהקא שמעינן לההיא דינא וכה"ג כ' ה"ר"ן שם דמאי דלא מוקי לה באמר היום משום דא"כ פשיטא ועיין מ"ש בחי' בגדרים ד"ד ע"ב: בתוס' בד"ה מה וכו' ובפ"ב בגדרים מסיק רבינא וכו' עכ"ל דברי מהרש"א אבזה אינם מחנורים פלל וכוננת דבריהם נ"ל דלפי' קמא דשבועה בלשון גדר דמיתסר תפצא עליה חזילה ע"ד מצוה כמו גדרים וה"ה דאין חליו על דבר שאין בו ממש בגדרים וא"כ אין טעם למה שאסרו בגדרים מדרבנן אכל להאי פ"ה דאפי' בלשון גדר הוי אסר נפשיה אהפצא וא"כ אפי' בלשון גדר חזילה ע"ד שאין בו ממש ניקח שאסרו בגדרים מדרבנן

גזירה אטו שבועות באיסור חפצא וכוונתם להוכיח כפי זה מההיא דנדריים: ע"ב גמ' מי איתיה בלא אניח גם פאן שייכא קו' הפר"ח שהבאתי לעיל דכ"ד דאמאי לא חייילא בכולל שהרי אינו מחוייב בתפילין אלא פ"א ביום ונימא מגו דחייילא אפעם ב' חייילא נמי אפעם א' וכו' ל' במתני' דפ"ב דנדריים לולב שאני נוטל בשבועות מותר ובלא"ה ק' שם נימא מגו דחל אשאר ימים דאינו אלא מדרבנן חייילא איום א' ובזה לא שייך תי' הפר"ח שהרי ימים מחולקים וידועים הם ומיהו י"ל דתנא דהך מתני' ל"ל איסור כולל פדמשני הגמ' דמפות אמתניתין דיש חורש תלם א': שם לא הנחתה למלקות וכו' נר' דמכאן פסיקא להו להתוס' לעיל דכ"ד דלמלקות לא בעינן לאו והו דיליף לה מלא הנחתה וכו' י"ל מגמ' בפ"ק דנדריים די"ו דמצריף קרא למלקות דאין נשבעין לעבור ולא גמר מקרא דהרעה והטבה משום דלא פתיב אלא גבי קרבן וה"נ דכונתה: דף כ"ו ע"א גמ' איהו נמי דריש ברבויי ומיעוטי ה' פר"ח בי"ד סי' פ"ד רמי ומק' פ' הר"מ בע"ז ועיין מ"ש בזה לעיל דכ"א ע"א ע"ש: בתוס' בד"ה מיעט וכו' וצ"ל דשקולים הם וכו' עכ"ל ק"ק נימא דלא מיעט אלא דבר מצוה שמיעטו הפתוב מן המלקות כדנ"ל בפ"ב דנדריים מלא יחל והביאו התו' בסמוך אבל לאו והו ובהבא דלא נתמעטו ממלקות כמ"ש התוס' לעיל דכ"ד וכמו שנר' מהגמ' לעיל דקאמר לא הנחתה למלקות דלמלקות לא בעי לאו והו ובהבא נמי איתיה במלקות אפי' לרי"ש פדאיתא בגמ' ריש מכילתין והיכי מסתברא להו דשקולים הו ויש ליישב: ע"ב גמ' ולא נגמר בלבד להוציא פת חטין והוציא פת שעורין וכו' הא דלא אוקמה בגמר בלבד לחוד פדשמואל משום סיפא כמ"ש מהרש"א והנח"ל כ' דמסתבר טפי לחייב בהוציא פת שעורין מגמר בלבד ולא הוציא פלל פיון דמ"מ הוציא בפיו וא"כ אי אוקמה רישא בגמר בלבד לחוד הוה דייקין מיונה הא פיון לפת חטין והוציא שעורין חייב והוה ק' דיוקא דסיפא ע"ש וליתא דא"כ בקדשים ותרומה דמחייב בגמר בלבד לחוד כ"ש דחייב בנתפונן לדבר א' והוציא דבר אחר ובהדיא תנו בפ"ג בתרומות המתפונן לומר תרומה ואמר מעשר עולה ואמר שלמים לא אומר פלוס ע"ש הק' ה' שמחת יו"ט סי' נ"ח לדעת הרשב"א דשבועה בהרפנת הראש מהניא לוקמה לסיפא בהרפין בראשו ול"ק לשמואל ע"ש וי"ל דהרפנת הראש דבור מעליא הוא לדעת הרשב"א ולא קרי ליה תנא גמר בלבד: בתוס' בד"ה צריף וכו' והשתא א"כ למ"ל קרא בשבועה וכו' עכ"ל ואין להק' נימא דאיצט' קרא פי היכי דלא גרבי ליה מרבויא דלכל אשר יבטא די"ל פיון דס"ל להתו' דב' כתובין הו פמו מיעוטא דמיעט קרא דדוקא בהני א"כ טפי עדיף לאוקמ' רבוייא לרבות לשעבר כדלעיל פיון דאיכא מיעוטא דב' כתובים למעט גמר בלבד: בד"ה גמר וכו' ואי הוה אומר דגבי אונסא אפילו מדירו על דעתה וכו' עכ"ל התו' לעיל דכ"ג בד"ה דילמא אזלי בשי' האי תי' אבל לשאר התי' שכתבו פאן ל"ק קו' לעיל ועיין לה' שמחת יו"ט ולפום האי תי' ההיא דנזיר שהביאו אח"ז שאני דאהא לא משמע פלל לשון נזירות ול"ד לפת חטים ושעורים והתו' דנקטו בסוף הדבור דסתם פת פת חטים לפום תי' אחרון נקטו פן ועיין למהרש"א: דף כ"ז ע"א גמ' אביא נשבע להרע לעצמו שהרשות בידו וכו' כ' הר"ן אע"פ דאין רשאי לחפול בעצמו מ"מ אינו מפניך בהדיא בתורה ולהכי שבועה חלה עליו והוא תימה דבגמ' בפ' החובל הוכיח מבריייתא הלזו דרשאי לחפול בעצמו ונ"ל דהר"ן פונת דבריו דאפי' למ"ד אינו רשאי מודה בדבר זה דחלה שבועה דלא אשפחן דפליגי בשבועה אבל לישנ' דבריייתא דקתני רשאי ודאי דס"ל דרשאי לחפול בעצמו: שם הרעה גופה הטבה היא וכו' מה שהק' מהרש"א לריב"ב למ"ל הוא ע"ש ל"ק דאי לאו הוא הו"א בעינן לאו והו פרבנן פדקאמר הגמ' לקמן וריב"ב שפיר קאמרי ליה רבנן א"ל וכו' ע"ש ומשתי הוא ז"ל דחיק ואתי מרחיק גם מה שהביא ראיה מגמ' לעיל גבי אי מתנה לעני מושבע וכו' י"ל

דפירכת הגמ' על חלוקת שלא אתן וא"ש לפ"ז מאי דלא משני ריב"ב היא ועיין להתו' במשנתנו ועיין מש"ל דכ"ד ע"א ע"ש: שם הטבת אחרים מבעיא וכו' עיין מ"ש מהרש"א בשם הר"ן וכן נר' מדברי התוס' בד"ה מדאיצט' ועיין להר"ן"ה בס' המאור: פירש"י בד"ה שאינה וכו' למ"ל דכתבא וכו' עכ"ל והא דלא פריף הרעה גופה הטבה היא ואיף קרי לה הרעה כמו מאי דקאמר מה הטבה וכו' י"ל דנהי דלישנא הכי משמע טפי מ"מ מכל היקישא דהרעה להטבה מפקי' ליה מפשטיה ומפרשינן לה דהרעה לגוף קאמר אף על פי שהיא הטבה לנפש: בתוס' בד"ה מצוה וכו' אמאי אין אחע"א וכו' עכ"ל קושיות' היא לריב"ם בדבור הקודם דלפירש"י י"ל דריב"ב ס"ל אחע"א ורבנן דקאמרי לא אם אמרת וכו' לדברי ריב"ב קאמרי אבל לדידהו ל"ל קו' פלל: ע"ב בד"ה הכי השתא וכו' אמאי לא נשתרי בשניה וכו' עכ"ל עיין להר"ן בנדרים דכ"ז ע"א שכ' בשם הרמב"ן ו"ל דבגדר שהותר ע"י חרטה הותר מקצתו לא הותר פולו ע"ש ולפ"ז ניקח קו' התוס': דף כ"ח ע"א בד"ה אמר וכו' שהיה בדעתו לאכול באותה שעה גם התנאי וכו' עכ"ל משה"ק מהרש"א ו"ל דא"כ דומיא דידה בשגגת עצמה וזדון חכרתה אמאי חייב אשנייה פיון שבשעה שאכל התנאי דעתו לאכול גם האיסור ע"ש ל"ק דדוקא בשעה שאוכל איסור ודעתו לאכול התנאי דוקא הוא שכ' התו' דלא הוי שב מדיעתו דבתנאה לא מיזדהר אבל איפקא אף דבשעה שאכל התנאי היה בדעתו לאכול האיסור פיון שאכל האיסור בשוגג הוי שב מדיעתו דבאיסורא מיזדהר כמ"ש התו' מההיא דנדרים ובהכי ניקח גם רישא דמילתיה דרבא לפיר"ת דהיינו הראשונה במיזד ושניה בשוגג ומה שתי' דגבי שגגת עצמה וזדון חכרתה ל"ל דבהכי מיירי משום דדכנתה בראשונה ל"ל הכי משום דכבר נאכל האיסור ע"ש הוא תימה דהא זדון עצמה ושגגת חכרתה גבי שניה ליפא למי' הכי דהא כבר נאכל התנאי ואפ"ה כ' הקו' דגבי ראשונה אמרינן שפיר דבכה"ג מיירי וצ"ע.

ודע דלפיר"ת צ"ל נמי דחייב דקתני גבי שגגת עצמה וזדון חכרתה הוא אשנייה דוקא ולא על הא' כמו לפירש"י: ע"ב בד"ה שבועה וכו' וצריף לחלק בין ה' להיא וכו' עכ"ל עיין להפר"ח א"ח סימן קפ"ה במ"ש לתרץ מה שהק' בשבועה שלא אוכל מצה ליל פסח אמאי לא אמרינן מיגו דחל אכזית בתרא חל אכזית קמא ע"ש: דף כ"ט ע"א בד"ה באומר וכו' וגבי שבועה חמוץ' וכו' עכ"ל ודשמעתין דחשיב ליה שבועת שוא ולוקה מדאורייתא ולא משוי' לה בשבועת הבאי דלא אסירא אלא מדרבנן מיירי במעמיד דבריו דאמר שאין פונתו להבאי ודרף גונזמא כמ"ש הרשב"א בחי' שם בנדרים לחלק בהכי ע"ש ומ"ש שם בשם ר"י לחלק בין אמר כל פירות לאמר פרי א' וכ"כ הרא"ש בפסקיו לשם ק' דלאבני דמוקי לה באומר שראיתי אמאי לא חשיב לה הבאי ודרף גונזמא: ע"ב גמ' השתא משום שבועת ביטוי מחייב וכו' הרא"ש בתו' הק' אמאי לא פריף הכי ארישא דקתני אכלה חייב משום ש"ש מאי איריא אכלה אפי' לא אכלה חייב דיצתה ש"ש מפיו ע"ש מה שתי' והיה נ"ל לתרץ והיה בהניח דאי נשאל על הראשונה לא הוי שניה ש"ש פיון דחכם עוקר הנדר מעיקרו והו"ל כאילו לא היתה שבועה א' מעיקרא פלל ולפ"ז לא ניקח ליה לתנא למינקט חייב משום ש"ש בלא אכלה דהא מל"ל דלא הוי ש"ש אם נשאל על הא' אבל אכלה תו ליתיה בשאלה ואפי' לאמיר דאמר אכלה פולה נשאל עליה דוקא התם דמחוסר קרבן אבל הכא לא מחוסר מידי אבל מסיפא דייק שפיר דקתני לא אכלה חייב בביטוי ואע"פ דמ"ל דאינו חייב בביטוי ע"י שאילה ה"נ הול"ל חייב משום ש"ש אף ראיתי להרדב"ז ח"ב סימן קמ"ח דפשיט"ל דבכה"ג אפי' נשאל על הראשונה לעולם חייב משום ש"ש ע"ש ומדברי הרא"ש שפכתתי נראה פן אח"כ ראיתי שהרשב"א כ' בתשו' בד"ז ופס' מרן בש"ע בי"ד סי' רל"ח דין טו"ב והש"ף שם

הוכיח מתשובו הראשון פ' מרן בח"מ סי' ע"ג דפשיט"ל דאם תשא על הראשונה לא הוי הב' ש"ש
ע"ש ולפ"ז דברי הראשון סתראי נינהו דלפ"ד בתשובו ל"ק מ"ש בתוספותיו בשמעתין לכ"נ עיקר
כמ"ש ה' תומים בח"מ שם דשנא ההיא דתשובו הראשון דמעיקרא לא יצתה מפיו לשנא דאפשר
שיתהו לו מעות ויקנים שניהם וק' על הרב"ז דפשיט"ל מאי דמספק"ל להרשב"א בתשובו: בתוס'
בד"ה שבועה וכו' ושמא י"ל בין אוכל לשלא אוכל וכו' עכ"ל הרשב"א בחי' לעיל דכ"ז כת' י"א
דבשבועה שאוכל באכל פזית ממנה יוצא ידי שבועתו ול"ד לשלא אנכלנה ע"ש וצ"ל דבנשך
ולא נשפיר ממנה אלא פזית קאמר דיוצא ידי שבועתו בכזית הנשאר וכמ"ש הראשון בשמעתין
ע"ש דאל"ה ק' קו' התו': דף ל' ע"א בד"ה פל וכו' דילמא הא דנקט אנשים משום דכל פבודה
וכו' עכ"ל אין להק' א"כ ג"ש למ"ל די"ל דאצט' לאשמעי' דבעי' עמידה דאפי' ר"י מודה בעדים
דבעי' עמידה כמ"ש התו' בסמוך: בא"ד דגבי עדות ע"כ צריכים לבא וכו' עכ"ל ק"ל לפמ"ש התו'
ביבמות דל"א ע"ב בד"ה דחזו דלא דרשי' מפיהם ולא מפי כתבם אלא באלם דאין ראוי להגיד
אבל העדים שזוכרים עדותם יכולים לשלוח עדותן בכתב דכל הראוי לביקה אין ביקה מעפכת
בו ע"ש א"כ הדרא קו' דהכא לדוכתה וי"ל: בד"ה למשרי וכו' פדאמרי' בסנהדרין פקטון פגדול
וכו' עכ"ל לפי תי' זה דאפילו איכא עשה דכבוד תורה צריף להקדים הדין שפא לפניו ראשון
משום דכתי' פקטון פגדול תשמעון צ"ל הא דהקדים ר"נ בההיא דכתובות שהביאו בת' הב' טועה
הנה בד"ז פיון דבלא"ה טעה בההיא דמסתמן טענתיה ע"ש בגמרא אבל לת' הב' ס"ל דלא איתמר
שם אלא הך טעמ' דמסתמן טענתיה אבל לא אימא שטעה בד"ז דכקטון פגדול: ע"ב בד"ה והאמר
וכו' אף על גב דהנה יכול להושיבה וכו' עכ"ל מ"ש מהרש"א דלענין דיינים בישיבה דמצוה
לדיינים לא דחי ליה משום עשה דכבוד תורה דאדם אחר ע"ש ק' דהרי בההיא עובדא דכתובות
שהביאו התוספות לעיל בד"ה למישרי קאמר דעשה דכ"ת דחי לעשה דדיינים דכקטון פגדול
וי"ל דלת' התוס' זו ס"ל כתי' קמא שכ' התוס' בד"ה למישרי דלפום ההוא תי' צ"ל דר"נ טועה
בד"ז כמ"ש לעיל ולת' בתרא דלעיל ס"ל כתי' בתרא דהכא דלאחר מיתה ליכא עשה: דף ל"א
ע"ב גמ' מפני שאינם יכולים לחזור ולהודות וכו' מהראנ"ח בא"ח סי' ל"ז כ' דאין העדים יכולים
לחזור ולהגיד אפי' נותנים אמתלא לדבריהם דמאי דאמרו בתחיל' א"י עדות הוא מפני שהיו
מכעיסין אותם הבאין עליהם בחזקה להעיד וע"ז חרה אפם ולא רצו להעיד וכ' שפן משמע
מפושנתנו זאת דבכל ענין א"י לחזור ולהודות ול"ד למאי דאמרי' בגמ' אמרה נתקדשתי ואח"כ
אמרה פנויה אני דאם נתנה אמתלא דנאמנת דשאני התם דלפי דבריה לא עבדא איסורא במה
שאמרה בתחילה אבל הכא איכא איסורה ע"ש ולפמ"ש הר"ן פאן בהלכות דמאין יודעין לידעין
לא מקרי חוזר ומגיד וטעם מפושנתנו משום דלא משוו נפשיהו רשיעי דלפ"ד האחרונים עשו
רשע במה שנשבועו תחי' שאין להם עדות ולא משום דאין חוזר ומגיד ע"ש ליכא שום הוכחה
מפאן דדוקא הכא שנשבועו תחי' אבל אמרו אין אנו יודעים בלא שבועה חוזרין ומגידין וי"ל על
מהראנ"ח דבנדונו שם אמרו תחילה אין יודעים ופשיט"ל דאין חוזרין ומגידין ולא זכר דברי
הר"ן דס"ל דמאין יודעין לידעין לא מקרי חוזר ומגיד: בתוס' בד"ה משביע וכו' אליבא דר"מ
אתי וכו' עכ"ל י"מ לפי"ז מאי פריף הגמ' בסמוך אמילתיה דשמואל בראוהו שרץ תנינא שה"ע
פיצד וכו' אמר אין וכו' הא מתני' במושבא מפי עצמו מיירי ור"מ היא נאיהו נ"ל מפי עצמו
בשה"ע משבועת הפקדון וס"ל דון מינה ומינה דאפי' חוץ לב"ד וכדאיתא בגמ' לעיל וא"כ ה"ה
נמי דלדידה במפי עצמו לא בעי' שישמע מפי התובע דילפי' מפקדון ודון מינה ומינה וקרא דאם
לא יגיד דילפינו מניה דבעי' תובע במפי אחרים מיירי וא"כ איף ס"ד דאמר דוקא ונ"ל במ"ש

התוס' בקמא דנ"ו ע"א דאם לא יגיד בעלמא קאי וה"ק דבר שאם לא יגיד ונשא עונו בשבועה מחייב קרבן שבועה והרשב"א בחי' שם כת' דמסתבר' דכיון דחייב קרבן שבועה איתיה בנשיאות עון בלא שבועה ואם פן אפי' לר"מ להאי מילתא לא אמרי' דון מינה ומינה פיון דליכא נשיאות עון אלא עד שיתבענו כמ"ש הר"מ בפ"א מה' עדות ואפשר שמכאן יצא לו דין זה דע"כ דאיכא שום לימוד דליכא נשיאות עון עד שיתבענו מדאשפחן דאפי' לר"מ אית ליה האי דינא ואף דמרון הכ"מ שם כ' דמשבועה למד ד"ז היינו להוכיח הדין שהוא פן דע"כ פסיק"ל לחז"ל דליכא עון בלא תביע' אבל מאי דפסיק"ל י"ל שהוא מילפותא אחריתי ואי ק' לדעת הר"מ מאי פריה' שם בקמא דאורייתא היא נוקמה בלא תבעו די"ל דבלא תבעו אפי' בדי"ש ל"מ ואין להק' מאי פריה' תנינאמשלח ביד עבדו נימא דקמ"ל דאפי' ר"מ מודה בזה די"ל דהול"ל בהדיא פיון שזהו עיקר חידושא: בא"ד ואמרו אמן דהוי פמוציא שבועה מפיו וכו' עכ"ל היינו אחר דמסיק לעיל דכשאומר אמן הוי פמוציא שבועה מפיו אבל אי לאו פמוציא שבוע' מפיו ודאי דאמרי' דנקט אמן ל"ד אלא דאורחא דמילת' נקט ול"ק מ"ש מהרשב"א ו"ל ע"ש ג"מ ש' ב' דבדברי התו' שכ' וסיפא וכו' אתיא גמי פרבנן ע"ש מ"ש התו' אח"כ והשתא ניחא דבגמרא משמע וכו' אין נראה פן אלא הדברים כפשוטן: דף ל"ב ע"א גמ' ואי ס"ד בב"ד מי מחייב וכו' אין להק' לר"מ דס"ל מפי עצמו שלא בפני ב"ד מנ"ל דמפי אחרים שבועה שלא בפני ב"ד הא איכא לאוקמא קרא דמאחת מאלה במפי עצמו די"ל דר"מ מפי עצמו יליף משבוע' הפקדון אבל עיקר קרא דשבועת העדות לא מיירי אלא במפי אחרים וקרא דמאחת מאלה אמאי דכתי' בקרא קאי: שם ראב"ש מחייב וכו' אין להק' לראב"ש הא קרא פתיב והוא עד דמשמע שנים דכה"ג הק' התו' בריש סוטה מהודה א' וכפר א' ובתירוץ' יתורץ לראב"ש: שם ומ"ס לאו פממון דמי וכו' שמעתי אומרים שיש להוכיח מכאן ס' הר"מ דאף דקי"ל ר"מ שהאמינה תורה ע"א אפי' קרוב ואשה מ"מ לענגן שבוע' קרוב ואשה אין זוקקין לשבועה דאי איתא דזוקקין לשבו' א"כ לראב"ש שבועת העדות נוהגת בנשים ובקרוכים וא"כ אמאי לא קאמר הגמ' מתני' דלא כראב"ש ארישא דפרקין דקתני אינה נוהגת בנשים ובקרוכים ונ"ל דאין ראיה מכאן די"ל פיון דלפום מאי דס"ד דגמרא דטעמא דראב"ש משום דס"ל עד א' קם לממון ע"כ דאין אשה וקרוב בכלל דהא פסלינהו בהדיא קרא לעדות מדכתי' ב' האנשים ומלא יומתו אבות על בנים לכו' ל"ק מתני' דלא כראב"ש ארישא אבל אה"נ דלפום מאי דמסיק משום גורם לממון ולשבועה הוא דקם אפי' קרוב ואשה וגם רישא לא אתיא כראב"ש: שם דכתי' ועד אין ביה וכו' כ' הריטב"א בחי' דאע"ג דקי"ל כ"מ שנא' עד הרי פאן ב' הכא שאני דכתי' אין ביה ע"ש ודבריו הם נגד הסוגיא בריש סוטה מבני הישיבה: ע"ב ולימא ליה מי יימר דמשבתבת וכו' קשה הא מדאורייתא חשוד על השבועה משאיל"מ ורבנן הוא דעבוד תקנתא להפקה אשפנגדו כמתבאר מההיא סוגיא דההוא רעיא בריש מציעא ע"ש בתו' וא"כ נימא דאפי' ס"ל כר"פ לעיל דאמר לאפוקי מלך אבל משחק בקוביא חייב פיון דמדאורייתא חזי ה"נ מדאורייתא הפסידוהו ממון ולפמ"ש הרשב"א בחי' לעיל דה"ט דר"פ דאזיל בתר דאורייתא משום דאי תפיס מהניא ליה עדותו פיון דמדאורייתא הוי תפיסתו תפיסה ע"ש ניחא שפיר מיהו התוס' לעיל שהק' מעדי מיתה לא ס"ל פן אח"ז ראיתי לה' ד"א קונט' ה' דל"א שהק' פדאקשי' והוכיח מזה פדעת התוס' בקמא דק"ח דחשוד לא פסיל לשבוע' אלא מדרבנן ע"ש: שם ש"מ משביע עדי קרקע חייב וכו' שמעתי אומרים שה' קצות החשן הקשה מכאן לדעת הרשב"א דס"ל דכיון דקי"ל שעבודא דאורייתא מטלטלי משמעדי לכתובה מן התור' ומדרבנן הוא דלא משעבדי א"כ מאי קאמר וכו' הא אליבא דר"פ קיימי' ור"פ ס"ל לעיל דמשחק בקוביא חייב משום

דמדאורייתא חזי וא"כ ה"נ מדאורייתא גובה ממטלטלי וגבי שה"ע פתר דאורייתא אזלי לר"פ
ע"כ ונראה דל"ק דלגבי פתובה אמרי' מי ימר דמשתבעת והוי גורם למזון פדאמרינו לעיל גבי
חשיד לנה דלא גביא פתובה אלא בשבועה ומאי דקא' ש"מ משביע עדי קרקע חייב ומשני בתפסה
למזוני הוא דקאמר דתנאי פתובה כפתובה ומדאוריית' ליפא מזוני לאלמנה אלא תקנתא דרבנן
היא וכן ראיתי להרא"ש בתוס' שהק' הא אפי' תפסה לא הוי אלא גורם למזון דמי ימר
דמשתבעת ותירץ דבמזוני מייירי דגביא בלא שבועה ע"ש שו"ר דהא ליתא דשבועת אלמנה אינה
אלא מדרבנן ומדאורייתא גביא בלא שבועה ור"פ ס"ל דאזלי' פתר דאורייתא וא"כ מדאורייתא
הפסידה מזון ול"ק פלל קו' הרא"ש מיהו למ"ד פתובה דרבנן לא הפסידו פלום מדאורייתא וי"ל
דסוגיא דשמעתין ס"ל פתובה דרבנן וניחא קו' הקצה"ח: שם אלא ראשונה אמאי וכו' ה' שמחת
יו"ט דר"ט ע"ג הוכיח מפאן דל"מ בשה"ע אלא באומר א"י לה עדות אבל במעיד שקר ל"מ דאי
איתא אמאי לא מוקי הגמ' דמייירי באחד שנתן מטלטלין לחבירו על תנאי ולא נתקיים התנאי וכת
א' אומרת דהיתה מתנה חלוטה דהשתא אפי' הב' תעיד שהיה תנאי ל"מ דהו"ל תרי ותרי ומוקמי
המתנה ביד המקבל שמוחזק בה ע"ש והוא תימה דא"כ שניה אמאי חייבת הא אפילו העידו שהיה
תנאי ל"מ מידי ואפשר לומר דנ"מ בעדותו לענין התפסה דאם יתפוס הנותן את המטלטלין שנתן
היתה תפסתו תפסה אם העידו הב' שהיה תנאי ולענין שה"ע אה"נ דמחייב בכה"ג ולא אמרי'
מי ימר דתפסת ול"ד למי ימר דמשתבע' וענין להרשב"א לעיל דל"א ע"א שצדד בזה ע"ש
איברא דכ"ז אינו אלא להסוברים דתפס' לאחר שנולד הספק מהניא בטוען טענת פריא וענין
להכנה"ג ח"מ סי' ד' ע"ש: בתוס' בד"ה הו"ל וכו' מיהו צריכא לטעמא וכו' עכ"ל עמ"ש מהרש"א
וענין להתוס' בכתרא שם בעובדא דרבא בר שרשום ע"ש: דף ל"ג ע"א גמ' ונשותיהן גוססו' וכו'
לדעת הר"מ בה' עדות דקורבה שהיא מצד הנשים לא פסילי אלא מדרבנן צ"ל דלמ"ד לעיל
למעוטי מלך דס"ל דאזלי' פתר דאורייתא לחיוב אצ"ל הכא בנשותיהו גוססות אלא בקרובות
בנשותיהו סגי וקמ"ל דאזלי' פתר דרבנן לחיוב ולא קאמר בגמ' נשותיהן גוססות אלא למ"ד
למעוטי משחק בקוביא דהשתא פבר אשמועינן דאזלינן פתר דרבנן אפילו לפיטוח לעיל: פירש"י
בד"ה משום וכו' וכן פגם בתולה פתובה מאתים וכו' עכ"ל התי"ט הק' דבכתובות תנן אינהו
פגם רואין אותה פאלו היא שפחה וכו' ע"ש ועוד י"מ דלקמן ס"פ שבועת הפקדון אמרי' טעמא
דר"ש דלא שביק איניש מידי דקניין ותבע מידי דלא קניין ולפירש"י הרי גם פגם מידי דקניין
והוא ממונא ואפ"ל דהא מילתא תליא בפלוגתא דתנאי בפ' אע"פ דאיפא מ"ד פתובה דאורייתא
מ"ד פתובה דרבנן ולמ"ד דרבנן מדאורייתא אין לה פתובה וא"כ מה הוא הפגם דכתיב בתורה
ע"כ היינו דרואין אותה פאלו היא שפחה אבל למ"ד דאורייתא פינו דהתורה אמרה בתולה
פתובה מאתים משא"כ אלמנה הרי התורה שיערה שיעור שיש בין בתולה לאלמנה וא"כ זהו
שיעור הפגם ומתני' דכתובות כמ"ד דרבנן וכן ר"ש דלקמון דברי רש"י הם למ"ד דאורייתא
ואע"ג דקצוב הוא הפגם מן התורה אינו חשוב קנס ול"ד לקנס דגבי פגם דמי היזק הוא נותן
והתורה קצבה פה שיעור היזקו ול"ד לקנס דקנס הוא דקנסתו תורה ולא דמי היזקו ולכך כ'
רש"י פינו דקצוב הוא הני קנס: ע"ב מתני' שאיני בן גרושה מפאן ק"ל למ"ש הרמב"ם בפ"י מה'
תרומות דין י"ב דאם אכל תרומה ואח"כ נודע שהוא בן גרושה משלם תרומה שאכל ע"ש והכא
קא פסיק ותני דתביעה זו אין בה חייב מזון והא מ"ל דאתו בי תרי והעידו שהוא בן גרושה וכי
מסהדי אלו שאינו בן גרושה לא מפקי מניה וענין להשע"ה בפ"ו מהל' ביאת מקדש ע"ש ובמ"ש
הריטב"א בחי' פאן גבי א"ש בבא בהרשאה ענין שם מתנישב שפיר: שם גמ' מנה מגיית לך וכו'

יבא פ' ופ' ונעידו וכו' מפירש"י ו"ל דאף דלא ראו אלא המנן ואינם יודעים אם מתנה או הלואה
כיון דאמר אם יעידו אני פורע לה הוי תביעת ממון ומפאן נ"ל להוכיח דאם קבל עליו קרוב
ופסול מחנניב הקרוב והפסול להעיד וקנימי באם לא יגיד ומחנניבים בשבועת העדות ועיין
להריטב"א והרשב"א ו"ל בחי' בשמעתינן ועיין לה' ברכ"י ח"מ סי' כ"ח אות ב' עש"ב: בתוס'
בד"ה ושאנס וכו' ושאמאי איפא לאוקמ' בקטנה וכו' עכ"ל והה מתניתין דפ' א"נ דהבא על בתו ע"כ
באנס מיירי דבמפנה וקטנה ליפא לאוקומה דהא שם בר"פ א"נ מוקי הגמ' מתני' כד"מ דקטנה
אין לה קנס מיהו ק' דהגמ' בס"פ בן סורר מוקי לה במפנה וא"כ ע"כ ל"ל אלא בבא עליה עד
שלא בגרה ובגרה כמ"ש התוס' שם בר"פ א"נ בד"ה ועל ע"ש וילדברי התוס' פאן ק'.

כתב מהרש"א דלפירש"י שפי' דטעמא דאנס את בתו משום דליפא תביעת ממון הא דלא פריה
משנתנו גופה רישא אסיפא משום די"ל בין ממון דאתא לידיה ללא אחי לידיה ואצ"ל בבא
בהרשאה ע"ש וכונתו די"ל דמיירי בשליח ולא בבא בהרשאה דבלא שליח פלל אין סברא לחלק
בין אתא לידיה ועוד דא"כ התוס' בסה"ד לא היו צריכים למי' דסיפא אתא לאשמועי' שליח אלא
הול"ל אתא לאשמועי' אפי' מטא לידיה אלא ע"כ פדכתי' דבשליח קאמר ודע דמ"ש התוס' וקנסה
לעצמה כרע"ק: דף ל"ד ע"א בד"ה על וכו' ומיהו מפאן י"ל וילאוקומיה פגון דמאנייה בביתא
דשישא וכו' עכ"ל פונתם לדחות התדע שכ' ודלא פמהרש"א: בד"ה אי טריפה וכו' תימה הא
אזלי' בתר רבא וכו' עכ"ל י"ל דריה"ג ס"ל כרע"ק דחנייש למיעוטא ורוצח דקרא מיירי שהיה
קרום של מוח מגולה כמ"ש התוס' בפ"ק דחולין די"א ע"ב ע"ש: ע"ב גמ' ותהדר עדות ותגמר
לה מפקדון וכו' כ' מהרש"א ו"ל ועדות גופה פסיקא להו בשום דנכתא וכו' ע"ש ונעלם ממנו
דעיקר מימרא דרבא כד אייתי היא לקמן דל"ז וקאי אחומר דשבועת הפקדון מעדות דשבועת
עדות גיפתן זדונה לכפרה ע"ש ומה שהק' מהרש"א א"כ ג"ש למ"ל ומדאצט' ג"ש ש"מ דבעדות
מזיד פשוטג וילכו אצט' ג"ש דבמה מצינו איפא למיפריה ע"ש מ"ש ונ"ל דל"ק דנימא איפא
דמדאצט' ג"ש ש"מ שאין מושבע פושע בפקדון ולעולם לא עשו מזיד פשוטג בעדות והוי
לחומר דלא גיפתן זדונה לכפרה וגם מספק לא יביא חולין בעזרה: פירש"י בד"ה מחכו וכו' אהא
דר"ש הס"ד ואח"כ מ"ה דגמר וכו' כצ"ל ואיפא למידק כיון דמ"ש ר"ש מושבע פושע ע"כ
דגמר מפקדון בג"ש לתביעת ממון נמי נגמר ג"ש ובתחילת דינו של ר"ש לא מייתי מג"ש ונ"ל
דכי אמרי' מופנה למידין ואין משיבין היינו פי' ליפא ללמוד מג"ש דבר אחר אבל פי' לא אייתר
ג"ש דאתיא לד"א משיבין וא"כ אין ללמוד עדות מפקדון לתביעת ממון דאיפא למיפריה והג"ש
אתיא ללמוד עדות מפקדון לנשבע פושע ואף דלקמן פרכי' אף פי' אתיא ללמוד נמי פקדון
מעדות עדות מפקדון לא ילפי' אלא להה מילתא אבל הך הא ילפי' עדות גופה מפקדון לנשבע
פושע: דף ל"ה ע"א מתני' שלח ביד עבדו וכו' עיין להתי"ט ועיין לה' שמחת יו"ט ד"ד ע"ג:
בתוס' בד"ה או שהיה וכו' דכבר שמענו וכו' עכ"ל בעד מפי עד לא הוק"ל די"ל דקמ"ל אפי'
קבלו עליהו עד מפי עד ל"מ בשה"ע אבל גבי קרוב ופסול הוק"ל שפיר כיון דהא מילתא דקיבלו
עליהו כבר שמענו מחלוקת עד מפי עד ותי' שפיר ועיין להרשב"א בחי' ועמ"ש לעיל דף ל"ג
ע"ב עיין שם: ע"ב גמ' מה השבע בשם אף אל תשבע וכו' ר"ל ז' וכשם דגמר שבועת שקר
משבועת הפקדון ה"נ ע"כ דגמר שה"ע משם דמ"ש וא"כ לרחב"א אף בלא ג"ש אית לן למימר.

הכי ועיקר ג"ש אצטריה לאלה דשבועה כיון דאצט' עיקר ג"ש לשבועה ה"נ ילפי' מינה לשם
המנוח דג"ש עדיפא וה"ט דלא מו' רש"י ו"ל אלא תשבע היא שה"ע דלפי"ה מג"ש גמרי' לה
אלא דק' לנה מנ"ל דרבנן דפליגי ארחב"א ל"ל ג"ש אימא דאית להו ומודו דשבועת העדות בשם

המיוחד אלא דל"ל גלפוטא דרחב"א ומנ"ל לאפושוי פלוגתא פיון דלאו הא ביהא תליא וע"כ צ"ל
פדברי מהרש"א ו"ל דהא ביהא תליא ע"ש: בתוס' בד"ה מה וכו' וכת' דעיקר גלפוטא מה פאן
בשם וכו' עכ"ל לפ"ד רש"י ו"ל דהשבע היא שבועת ה' וא"כ שבועת הפקדון גופה היא בשם
ועכ"ל דהתו' מפ' דהשבע היא סוטה ושבוע' הפקדון גופה דבשם לרחב"א גליף משה"ע בג"ש
תחטא תחטא וא"כ אצט"ג ש דברייתא ללמוד שבועת העדות דבשם המיוחד היא: דף ל"ו ע"א
פירש"י בד"ה בו קבלת דברי' ובו קיבל דברי' וחיוב לקיים תנאו עכ"ל לא ידענא למאי נ"מ
בקבלתו התנאי הא לא נתן ומכר אלא ע"ת ואם לא קיים תנאו הפל בטל אפי' לא ענה אמן ואילו
פי' י"ל בתנאי שהוה לטובת המוכר והתנה הלוקח דאמרי' במציעא דס"ו דפטומי מקלי הוא נאי
חזר המוכר וחקו הוי תנאי כמ"ש הרשב"א ונהביאו הב"י סי' וכו' ענה אמן הוי כמו חזקו המוכר
והוי תנאי ולא הביאו הפו' ד"ז שסמכו על דין דחזתו ועיין להמח"א: בד"ה איש וכו' ונשא חטאת
וימות וכו' עכ"ל ואין להק' א"כ פי דרש"י נמי לרבות הפנויים לכתוב פי יקלל אלהיו ונשא חטאי
וימות די"ל דאצט"ג לנזק בשם ור"מ ברבי יוסי דבסמוך ל"ל דנשא דשם בשם כמ"ש רש"י
בפ' ד"מ ע"ש: ע"ב בד"ה ה"ג וכו' והוה השבעת ע"א וכו' עכ"ל מהרש"ל מ'חזקו וכו' מהרש"א
דטעמו משום דמתני' דח"נ לעיל לא בעי הגמ' לאוקמ' פ'רשב"א ע"ש ובפשיטות הומ"ל מרישא
דמתני' דכפר א' דמוקי לה לעיל דלא פ'רשב"א אלא משום די"ל רישא רבנן וסיפא רשב"א ע"כ
הוכיח מהגמ' גבי ח"נ דלא מוקי לה פ'רשב"א משום דרישא לאו רשב"א ש"מ דלא ניחא למימר
רישא רבנן וסיפא רשב"א ועי"ל טעמו של מהרש"ל דאי בע"א מאי דחי רש"י דא"כ מ"ט דרבנן
נימא דטעמייהו משום דס"ל דבר הגורם למזון לאו כמזון דאי גם התוספות אמאי לא יישבו
הגירסא פ' בפשי': תוס' בד"ה ה"ג וכו' אע"ג דכבר אפליגו וכו' עכ"ל נ"ל דס"ל להתוספות
דמאי דמסיק לעיל דאיכא תנא דס"ל שה"ע בעי שם המיוחד אז יתפרש דרישא דמתני' כולה ר"מ
ורבנן דפ'טרי במב' את השם קאי נמי ארישא דשה"ע וס"ל כרחב"א דבעי שם המיוחד ובס"ד
דגמ' לעיל לא שמיע ליה ענין דאיכא פ'לוג' בהכי דחיקא ליה למימר דרבנן קאי ארישא אבל פי
חדית ליה דפליגי רחב"א ורבנן בהכי י"ל דרבנן ארישא קאי וניחא דברי התוספות בפשיטות
דלא כפ'הרש"א ו"ל: דף ל"ז גמ' תנא דמסייע לה וכו' ק' לפמ"ש התו' לעיל דל"ג בד"ה הא
דבדקיימי עדים קמן לכ"ע פטור מאי מסייע ליה נוקמה בדאיכא עדים קמן וי"ל דבדאיכא עדים
קמן סברא אלימתא היא ול"צ קרא: שם מאי לאו זדון פירש"י דהתרו בו ק"ק דאם פ' תפשוט
הבע' ומהגמ' משמע דלא קאי אלא אמילתא דרבא ולא למיפשט בעיין ועוד דכבר פשיט מהא
לעיל ודחי בלא התרה בו וי"ל דלעיל התראת מלקות קאמר אבל הכא התראת קרבן קאמר פדי
שידעו העדים דמזיד דאי לא ידעו העדים דמזיד הוא היינו זדון עצמו ועיין למהריב"ל.

הק' מהרש"א הא בשה"ע נמי קתני זדון ול"מ אלא זדון עצמו ע"ש וי"ל דגבי שבועת הפקדון
פיון דמ"ל זדון עדים אי איתא דלא מיירי אלא בזדון עצמו הו"ל להתנא לפרש: פירש"י בד"ה
ה"ג וכו' וב'עדות דקרנן עולה ויורד עכ"ל לפ"ז לא ה'ה צריף הגמ' למי' דאלו התם חטאת בת
דוקא אלא דאלו התם עולה ויורד: בתוס' בד"ה מאי וכו' ת"ל ונכפר וכו' עכ"ל כ' מהרש"ל ו"ל
דסמ' אפתאום ע"ש לפי"ז מזיד בנזיר לא מחיי' בקרבן דהק"ו א'פ'ר' ושוגג נ"ל מפתאו' וכי
כתי' קרבן דנזיר בשוגג הוא והגמ' דפ'ר' הא קרבן פתיב ביה ה"פ פיון דבשוגג צריף לפ'רת
קרנן גילף משבועת הפקדון דגם במזיד מחייב בקרבן ומשגי דאפי' בשוגג לאו לכפרה מיהו ק'
דא"כ פליגא ה' בריית' אמתניתין דפ"ד מחוסרי כפרה דקתני נזיר בהדי ד' דמביאין על המזיד
בשוגג וא"כ הגמ' שם בריש פ'ריתות דפ'ר' ד' מביאין.

על הגדון מנין למ"ל לישני משום דקתני נזיר לאפוקי מבריייתא הלזו וא"ל דלעולם הנזיר מביא קרבן על המזיד ובריייתא ה"ק ת"ל פתאום לשוגג וכיון דבשוגג דהיינו זדון הלאו עם שגגת קרבן מחייב קרבן אע"ג דאיכא נמי מלקות נימא דגם מזיד ויסייב מלקות וקרבן דנילף משבועת הפקדון דהשתא ליכא למיפרי מה לשבועת הפקדון שפן אינו לוקה אבל נזיר דלוקה לא מיייתי קרבן דל"מ תרתי שהרי מציינו בשוגג דמחייב ב' ונימא גם מזיד מחייב ב' הא ליתא דהתינח לס"ד דגמ' אבל לפום מאי דדחי דלא סגי במלקו קאמר מא"ל שהרי נזיר סגי ליה בתדא אפי' בשוגג דהא קרבן לאו לכפרה אלא למיחל עליה נזירות בטקרה לכ"נ דגם לפי מהרש"ל נזיר מביא קרבן על המזיד ובריייתא ה"ק ת"ל פתאום למזיד פדדריש הגמ' בפ' ד' מח"פ פתאום למזיד ואנס וכיון דנ"ל מזיד מפתאום תו לא אצטרף למקדש פתאום לשוגג דשוגג נ"ל מק"ו ממזיד ומעיקרא דריש שוגג מפתאום ונהדר קאמר דלשוגג לא אצטרף למקדש דאיתי מק"ו ממזיד ומזיד גופיה נ"ל מק"ו ונהדר איפרי ק"ו ונהדר יליף למזיד מפתאום ומעשה לא אצט' למילף גם שוגג מפתאום וניחא לפ"ז מ"ש מהרש"א ו"ל על פי מהרש"ל ו"ל: בא"ד ודלא כר"א הקפ"ר וכו' עיין בגמ' בפ' בתרא דכריתות דכ"ו ע"א ע"ש: ע"ב גמ' דרמב"א אומר מפל ולא הפל וכו' כתב הרמב"ן ו"ל בחי' דאי גם לענין השבה דרשי' מפל ולא הפל למ"ל דכ"ר ריבה ומיעט וריבה ע"ש ולשי' רש"י לעיל דל"ג ע"א מאי דאמרי' א"כ עדי קנס דלמאן דדריש בריבויי ומיעו' רבי קנס ע"ש י"ל דריבה ומיעט אצט' לריבויי קנס ולעולם דרשי' מפל ולא הפל לענין השבה אלא דהרמב"ן לשי' דשם פי' דלענין פקדון כ"ע מודו דכפרת דברים הוא דלא כפירש"י ע"ש וזה דעת התוס' בסמוך בד"ה אלא עיין שם במהרש"א: בתוס' בד"ה ואין וכו' בשפחל השעבוד עכ"ל ור"י דנקט בשטר היינו אחר שתיקנו חכמים דליכא שעבוד במלנה ע"פ אבל אין לומר דס"ל פדעת הר' ישעיה שיהביא הטור סי' י"ב דבמלנה בשטר לא מהניא מחילה דדוקא בעיקר החוב ל"מ מחילה פל שלא החזיר לו השטר אבל בשעבוד שאינו כתוב בשטר מהני מחילה ועיין לה' ת"ח ועיין בחדו' במציעא דף ה' ע"ב ע"ש: בד"ה מעט וכו' ק' מה שייך למעוטי שטרות וכו' עכ"ל י"מ נימא למעוטי שטרות לענין קרבן דאי לאו דמעט שטרות מריבה ומיעט וריבה הנה מוקמי' מפל ולא הפל לשטרות ולא דרשי' לקרקע אלא מיתורא וי"ל דמעוט דמפל היינו דמעט דבר שאינו דומה לפרט כדפירש"י בד"ה אפי' וכו' וא"כ אימעוט תרנויהו שטרות וקרקע מדרשא דמפל וא"צ למדת ריבה ומיעט וריבה: דף ל"ח ע"א גמ' שבועה שאין לכם בידי פללא הוי מפלל וכו' וליכא לאוקומה כר"י דמדקתני אין לכם פללא מכלל דבין אין לה פריטא הוי וע"כ כר"מ ואליכא דר"י ומ"ש רש"י סתם משנה ר"מ לא הוצרך לזה אלא במאי דפריה בטר הכי ממתני' דלא לה ולא לה ולגני' התוס' דגרסי לא לה ולא לה פריה ממתני' שפיר דליכא לאוקמה כר"י ואצ"ל משום דסתם מתני' ר"מ ולשי' רש"י ק' הכי ס"ד דמתני' ר"מ היא הא מדסיפא דחטה ושעורה ר"מ מפלל דרישא לאו ר"מ וצ"ל פנין דקי"ל סתם מתני' ר"מ דחקי' ומפרשי' דה"ק שר"מ אומר אפי' חטה וכו'.

מה שהק' מהרש"א דלר"י נמי ק' אמאי לא תגן לא לה לא לה דרבותא היא טפי מלא לה ולא לה ע"ש וי"ל פנין דקתני לא לכם פללא מפלל דכולהו פרטא הוו אפי' לא לה לא לה ולא חש לבאר זה א"נ י"ל דר"מ ס"ל הסבא להפך מר"י ובסוגיא דזבחים שהביאו התוספות: ע"ב ת"ש דתני ר"ח וכו' ק"ל דהכא מסיק דאפולה מילתא קאי ולא לה ובנזיר די"א ע"ב מבע"ל כה"ג באמר הריני נזיר ועלי לגלח חצי נזיר ושמע חבירו ואמר אני אי אפולא מילתא קאי או אפולא דדבורא קאי ופשיט דאפולא דדבורא קאי ויש לחלק דהכא שאני דקאי אדיבוריה אבל התם דאדיבור

דחבירו קאי לא קאי אלא אפלא דדיבורא: שם מנינא אתא לאשמועי' וכו' כ' מהרש"א דא"ל דקמ"ל דל"מ אפליי דמהיכא אשמועי' ד"ז הא י"ל דאחטין ושעורין קאי ע"ש ועי"ל דאפי' קאי אתשומת יד וגזל מ"מ הא י"ל דלא תשיב פללי וכדלעיל מיהו דברי מהרש"א יותר נכונים דעפ"ד ניחא נמי מאי דלא פשיט מדתני ר"ח קמיינתא דתני ט"ו חטאות: דף ט"ל ע"א ותניא אמר ר"ש וכו' הא דלא סגי ליה לאקשוני מקרא לחוד משום די"ל הא דקאמר וכל עבירות ל"ד אלא פלומ' הנה דלא תמירי כמו שבועה כמ"ש התוס' בד"ה שניאמר ולכך מיייתי מדר"ש דכיון דטעמא הוא משום דמחפין האי טעמא שניך בכל העבירות ועי"ל דאי לאו דר"ש י"ל דבריינתא דכל עבירות וכו' מייירי באין מחפין ולכך מיייתי מדר"ש דאמ' משפחתה מה חטאה דש"מ דאפי' בשבועה ל"מ באין מחפין דמשפח' מה חטאה: שם והכתיב ובשלו וכו' א"ל נימא דת"ק פאן ממנו ומפל העולם אפי' נשים דליתנהו בכלל ערבות כמ"ש הרא"ש בברכות דף כ' ע"כ די"ל דמ"מ לישנא דקתני כל עבירות ממנו קשה דלאו ממנו דוקא אלא מכל אנשים: תוס' בד"ה אם וכו' ושוב נמצא בשם ר"ת וכו' עכ"ל התוס' בר"פ המפקיד כת' בשם ר"ת בתשו' דלא יוכל לחזור משפעה שאמר אפילו עדיין בב"ד ע"ש וצ"ל דלדידיה מאי דאמרנו בשמעתינו פוטרין אותו היינו דפוטרין מאותו ענין דכל זמן שעדיין באותו ענין או בתכ"ד יכול לחזור וכמ"ש הריטב"א בשמעתינו וכן צ"ל בדברי הרא"ש שם בפ' המפקיד ע"ש: ע"ב גמ' ושמואל אמר טענה עצמה וכו' עיין פירש"י במתני' דמפרש פולה מתניתין אליבא דשמואל נר' דס"ל הלכתא כשמואל פדעת רבי' ישעיה שיהביא הטור סי' צ"ג כמ"ש הב"י שם לדעתו עיין שם: שם ותנן נמי ההודאה בפרוטה וכו' מתני' היא בפ' הנהב דנ"ה ע"א ה' פרוטו' וחד מנייהו ההודאה בפרוטה והרא"ש בשמעתינו רמז זה שכ' דהלכתא פרב דדייקא משנתנו ובהנהב פנותיה ע"ש: בתוס' בד"ה מה וכו' כמו קדושי אשה וכו' עכ"ל עיין בהירושלמי בפרקין דפריה פאן אמר כסף ב' מעין ובקדושי אשה פרוטה ומשני שאני אשה דיליף מגרעונה ע"ש ולפ"ז אין ראיה מקדושי אשה מיהו בגמרין בפ"ק דקדושי ד"א ע"ב מוכח דלא פהירוש' ע"ש: דף מ' ע"א גמ' ורב שהפל דין מטבע אחד וכו' מ"ש מהרש"א אמאי לא ניחא ליה דרב נמי מפרש לה במטבעות ע"ש י"ל דלקמן פריה מבריינתא דנהב זהוב לשמואל וא"כ לדעת המק' ההוא דסתם דינר זהב דקתני מתני' בשנה מייירי ולא בטובע ע"כ דמיישב אליבא דרב שהפל דין מטבע א': שם כל האומר דינר זהב פאומר וכו' לפ"ז א"צ למ"ש ר"א לעיל דקמ"ל דפרוטה בכלל מטבע אלא דקמ"ל דכל האומר דינר זהב פאומר זהוב והיא גופא קמ"ל: שם טעמא דטענו בחטין והודה לו בשעורין וכו' יל"ד אמאי ל"פ מרישא דליטרא זהב ולא תנרץ בשינויאי דגמ' דרישא סתמא מתניא ואפילו נימא דר"ג אפולה דמתני' פריה מ"מ לקפוןה מרישא טפי ועוד ק' לחד תי' שכ' התוס' דל' פטור משמע אפילו מדמי שעורים לישני דקתני טענו חטים והודה לו בשעורין לאשמועי' דפטור אפי' מדמי שעורים וי"ל דלא פריה מרישא די"ל לאשמועי' דפטור אפילו מדמי ליטרא של כסף ולכך מיייתי מסיפא דהול"ל טענו חטים ושעורים דחידוש' דפטור מדמי שעורים שמעינן ליה מרישא דליטרא זהב ומשני להודיעה פחו דר"ג ומהשתא י"ל גם מרישא להודיעה פחו דר"ג אפולה מתני' פליג וכיון דע"כ איכא צריכותא במאי דתני פמה גונוי כמ"ש התו' לקמן שמא בהה צריכותא איכא רבותא דר"ג ברישא טפי מסיפא ולכך לא תני ברישא טענו ליטרא זהב וליטרא כסף ולא סגי ליה בסיפא לחודה דטענו חטין והודה לו בשעורין: פירש"י בד"ה ה"ג בתוס' וכו' וקתני רישא ב' כסף וכו' עכ"ל לפמ"ש הרא"ש בשמעתינו דפליגתיהו היא דרב ס"ל סתם אומר ב' כסף שנה קאמר ושמואל ס"ל סתם דוקא קאמר ע"ש י"ל דפריה מגופא דמתני' דדינר זהב לשמואל דע"כ סתם דינר זהב שנה קאמר פרב אבל רש"י

ס"ל דאין פלוגתייהו בסתם אלא דרב מוקי לה בדאמר שנה ושמואל מוקי לה באמר דוקא וכו' נ קצת מפירוש רש"י במתני' ע"ש: בתוס' בד"ה בטוענו וכו' שאין שנה פרוטה באותו חסרון וכו' עכ"ל מק' מאי פריה הגמ' לעיל לרב ולא ממילא שמעינו נימא דמייירי בטוענו בשנה ב' פסך והודה לו במחט דאינו שו"פ דבכלים לא בעי שו"פ לרב דדוקא לשמואל הוא שכ' התוס' לעיל דבעי שו"פ בכלים אבל לרב לא דאל"ה לא הוי פסך מיותר לרב וא"כ אפי' פי חסר ליה הודאה פיון דאינו שו"פ הו"ל פפירת טענה ב' פסך וי"ל דס"ל להתוס' דכי טענו שנה ב' פסך והודה לו בדבר מסויים לא הוי ממין טענה דלא פדעת הרמב"ן שהביא הרא"ש בשמעתין ועי"ל פיון דהא מילתא דלרב בכלי לא בעי שו"פ לא שמעי' לה אלא ממאי דמיותר פסך לרב א"כ היינו שינוייה דהגמ' לעיל: בד"ה ור"ג וכו' קנקנים נמי ה' אית לי וכו' עכ"ל ק"ק אמאי לא הק' מגמ' לעיל מינה דמוקי בכפר בשמן והודה בקנקנים וי"ל דאפי' אי ר"ג מטעם אחר קאמר שפיר רואה אני דברי אדמון פיון דלא נ"מ בין הטעמים בגוונא דפליגי בה אדמון ורבנן אבל במאי דמוקי דמייירי בה' אית ליה יש נ"מ בין הטעמי' דלאדמון דוקא בהודה במקצת קנקנים ולר"ג אפילו הודה בכל קנקנים ואפתי ק' דבגמרא שם ס"ד מעיקרא דפליגי בטענו חטים ושעורין והודה לו בא' מהן ופריה מינה לשמואל משמ' דל"פ אלא בהא אבל לכ"ע יש בלשון הזה לשון קנקנים והשתא ק' קו' התוס' דהכי קאמר ר"ג רואה אני דברי אדמון ולא תורץ בתו' התו' הא אפי' רבנן ס"ל יש בלשון הזה קנקנים ולא אדמון לחוד וצ"ל דאפי' לס"ד שם פליגי נמי ביש בלשון הזה קנקני' ופליגי בתרתו וכמ"ש התוס' לקמן לרחב"א.

הקשה מהרש"א נימא דר"ג מוקי פלוגתייהו בטענו חטים והודה לובשעורים וכו' ג' הק' לקמן בד"ה לימוד ע"ש וי"ל דא"כ אמאי איכפל ר"ג למילתו' ואמר רואה אני דברי אדמון הא פכר אשמועי' בטענו חטים והודה לו בשעורים דחייב מיהו לפ"ז הגמ' שם באוקמ' דטענו מדד הו"מ לאקשוני' א"כ אמאי איכפל ר"ג למילתיה: ע"ב בד"ה לימוד וכו' ומדאמר נמי ר"ג וכו' עכ"ל הקשה מהרש"א נימא דפליגי בטענו חטים והודה לו בשעורים וכבר כתבו בזה לעיל בד"ה ור"ג ומה שתירץ מהרש"א דאפילו ליכא לאוכוחי דפליגי ביש בלשון זה קנקנים מ"מ מדקתני פדי שמן ש"מ דיש בלשון זה קנקנים מיהא לכ"ע ע"ש ק' נימא איפכא דהא דנקט פדי שמן קמ"ל דאין בלשון זה קנקנים לכ"ע ולחידושא לרבנן דפטרי אפילו בכה"ג ולעולם דל"פ אלא בטענו חטים והודה לו בשעורים וי"ל פיון דאיכא למי' הכי ואיכא למימר הכי ודאי דטפי אמרי' דקמ"ל דלכ"ע יש בלשון הזה קנקנים דהשתא הוי רבותא וחידושא לחיוב דחידוש דחייב עדיף כמ"ש התוס' בד"ה להודיעה ואי איתא דהחידוש הוא לרבנן הו"ל לפרש בהדיא דאין בלשון הזה קנקנים אבל השתא דלא פי' ודאי דסמך על הפכין דאורחיה דתנא למתני חידושא לחיובא כמ"ש התוס': דף מ"א ע"א גמ' מה בין זה לפוגם שטרו הט"ז הקשה להסוברים דפוגם שטרו אפי' בתוך זמנו בעי שבועה נימא דהא מילתא בינייהו וה' תומים כ' דל"ל דר"פ ל"ל חזקה דתוך זמנו שפירי כ' התוס' בפ"ק דבתרא גבי בכור כ"ע מודו והאי מילתא דמיא לבכור ע"ש ואין נר' פן מדברי התו' גיטין דל"ד ע"ב דלא הק' גבי אלמנה אמאי צריה שבועה אלא לר"ל דס"ל חזקה אין אדם פורע בתוך זמנו נראה דס"ל דמאן דפליגי אר"ל דוקא גבי בכור הוא דמודה משום דעדיין לא נתחייב בתוך ל' ואפשר דלא יבא לכלל חיוב פלל אבל באלמנה דהוא מחוייב אלא דאפשר דלא יצטרף לפרוע בכה"ג ל"ל חזקה פלל.

וק"ל נימא דבכולהו בעי שבועה ומאי דקתני פוגם שטרו לרבנותא דאפילו פוגם דהוי משיב אבידה דהו"מ לכפור שלא פרע לו פלל דכר"ג אמרי' בפ' הפותב דפ"ז דקתני פוגם שטרו שלא בעדים

לרבותא דאפילו שלא בעדים דהוי משיב אבידה נשבע וי"ל דאמתני' דר"פ הנשבעין סמיה דקתני פוגמת פתובתה ולא קתני שלא בעדים ואי איתא הול"ל שלא בעדים דאיכא משיב אבידה דזהו עיקר החידוש ובהכי ניחא קו' הט"ז הנ"ל והלח"מ בפ"ד מה' מו"ל להסוברים דפוגם שטרן אפי' בת"ז מאי פריה מה בין זה לפוגם נימא דקתני פוגם אפי' בת"ז ולפי"ה ניחא דא"כ הול"ל בתורה זמנו במתני' דפוגמ' פינון שזיהו עיקר החידוש ועיין בשמים ראש סי' נ' שכ' דטעמו של הר"מ דס"ל בפוגם בת"ז א"צ שבוועה משום דאיכא מגו דאי בעי אמר לא נפרע כלל לא בעי שבוועה משא"כ אח"כ ליכא מגו דהא בלא פוגם אי אמר אשתבע לי חייב לינשבע ע"ש ולפ"ד בפוגם בעדים דליכא מגו אפי' בתו"ז ואפי' לדעת הר"מ צריה לישבע פינון דליכא מגו דהא פרעו בעדים ואין נר' פו מדברי הטור סימן פ"ד שכ' פוגם אפי' בעדים בעי שבוועה ואח"כ כ' בד"א לאח"כ אכל בת"ז כ' הרמב"ם דא"צ שבוועה משמע דלדעת הר"מ בת"ז אפי' פרעו בעדים א"צ שבוועה ועוד לאח"כ נמי אף דליכא מגרמ"מ משיב אבידה הוא פדקאמר הגמרא בפ' הפותב ואפ"ה בעי שבוועה והיינו מטעמא דמפרע לא דייק ע"ש בתוס' בפ' הפותב וא"כ ליכא למפטרין משום מגו דהא לא משקר הוא אלא דלא דייק ועיין בחידושי' בפ' הפותב שם דע"פ מ"ש שם יתיישב שפיר: ודע דלפ"ד הב"ר הנ"ל דטעמא משום מגו ולא הוי מגו להוציא משום דמ"מ מוציא מפת השטר ולא באנו לדון אלא לענין שבוועה א"כ במלוה ע"פ בת"ז ומודה שפרע לו מקצת בת"ז תו ליכא חזקה והוי מגו להוציא ואפי' לדעת הר"מ נשבע הלנה ונפטר ואפילו לפי מה שהבין ה"ה דטעמו של הר"מ הוא מפת חזקה וס"ל להר"מ דאפילו שפרע מקצת בת"ז לא נתבטלה החזקה י"ל דה"ד בפוגם שטרן דאיכא נמי חזקה דשטרן בידי מאי בעי מסייע' ליה אבל במלוה ע"פ מודה הר"מ דנתבטלה חזקה ונשבע הלנה וכן ראיתי להמש"ל שכ' ברפ"ו מה' מו"ל משמא דרבנוותא דבפוגם במלוה ע"פ מיפטר הלנה דנתבטלה החזקה ע"ש ומשמע דאפי' לדעת הר"מ קאמר איברא דלכמ"ש המש"ל גופיה ברפ"ד שם בכוננת ה"ה נר' דלדעת הר"מ לא נתבטלה החזקה גם במלוה ע"פ ע"ש וא"כ מ"ש בפט"ו אינו לדעת ה"ה שחלק על הר"מ בפוגם שטרן בת"ז וס"ל דנתבטלה החזקה וא"כ לדין דגרירי אחר דעת מרן בש"ע שפ' פדעת הר"מ בסי' פ"ד גם במלוה ע"פ נוטל בלא שבוועה ואף דלפ"ד ב"ד הנ"ל אף לדעת הר"מ במלוה ע"פ נשבע הלנה משום דהוי מגו להוציא כבר כ' דמדברי הטור ומרן בש"ע לא משמע פן וא"כ נקיטי דגם במלוה ע"פ נוטל המלוה בלא שבוועה: תוס' בד"ה ולמר וכו' דמיפד שבוועה כגון שהיה המחוייב שבוועה חשוד וכו' עכ"ל לפ"ז מאן דפליג אמר בר"א וס"ל בדאוריית' לא מפכינן לדידה מתניתין דפ' כל הנשבעין דקתני בחשוד מפכי' בשבועת המשנה שהיא דרבנן מיירי ובשניהם חשודים דקתני חזרה שבוועה למחוייב לה היינו חזרה לסיני ומאן דמפ' חזרה שבוועה למחוייב לה ומשאל"מ ס"ל כמר בר"א דמתני' בדאורייתא מיירי דבשבוועה דרבנן לא אמרינן מתוך שאיל"מ: ע"ב גמ' תנאי היא וכו' צ"ל דר"א לל"ק דס"ל צריה לפורעו בעדים מוקי להיא ברייתא פרב אחא דבשעת תביעה מיירי דאי בשעת הלואה הנה משמע דבשעת תביעה כ"ע מודו דאין צריה לפורעו בעדים והו"ל ר"א דלא כמאן וק' פי פריה לעיל לר"א לל"ק ממתני' לישני תנאי היא וי"ל דלא מצוי לשנויי הכי דאיכא למיפד ממי דבשעת תביעה דיקמא בשעת הלואה כדפרכי' איכא לשמואל: בתוס' בד"ה תיובתא וכו' וקצת משמע פן בכל הסו' עכ"ל כ' מהרש"א דהיינו ממילתא דר"א בב' הלשונות דצריה היינו צריה לברר וכן ריש מילתיה דר"א ללישנא בתרא א"צ היינו א"צ לברר ולעולם צריה שיאמר פרעתיה בפני פ' ופ' כי הכי דאתי כריב"ב ע"ש ואע"ג דמ"ל דד"א מוקי למילתיה דריב"ב במגו מ"מ דחוק הוא דר"א ור"פ פליגי.

בד"ה אלא וכו' דבבית זה אינה נִיפְרַת טענתו אַבְל לתי' בְּתָרָא דְמַקְרִי נִיפְרַת צ"ל דְלִשׁוֹן שְׂיֹדָה וכו' כמ"ש אח"ז וַיֵּשׁ סְפָרִים שְׁפָתוֹ בְּהֶן פֶּן בְּהִדְיָא וְז"ל וּלְפָנֵי ב' לִשׁוֹן שְׂיֹדָה מִשְׁמַע שְׁמִזְפִּיר בְּהוֹדָאָתוֹ מְדָה: ע"ב גמ' ות"ל דְשָׁבוּעָה גַבֵּי מְלֹנָה וכו' מְקַשֵּׁי מְשֻׁמִּיהָ דה' מֵהֶרֶש"ח ז"ל לִפ"ד הַמְרַדְכֵי וּפ' מָרְן ס"י ע"ב דִּין ג' דָּאָם חֲזוֹר הַמְלֹנָה וְהַפְקִידוֹ אֶצֶל הַלְּנָה וְנִגְנַב מְחֻנְיָב בּוֹ הַמְלֹנָה דְהַלְּנָה אִינוּ אֶלָּא שׁוֹמֵר חֲנָם נִימָא דְמַתְנִי מִיִּירֵי בְכַה"ג דְהַשְׁתָּא הַלְּנָה נִשְׁבַּע שְׁנִגְנַב וְהַמְלֹנָה נִשְׁבַּע שְׁסֻלַּע הָיָה שְׁנָה וְנִשְׁבַּע הַלְּנָה תַּחֲיָי שְׁאָם יִשְׁבַּע הַמְלֹנָה שְׁמָא הַלְּנָה יוֹצִיא הַפְקִדוֹן וּלְעוֹלָם אֲסִיפָא קָאֵי וּא"ל דְלֵהֲאֵי לָא חִיְיָשֵׁי שְׁאָם יוֹצִיא הַלְּנָה הַפְקִדוֹן יַפְסִיד הָא לִיתָא דְבַע"כ יוֹצִיא אָם הוּא אֶצֶּלוֹ פְּדֵי שְׁלָא יִשְׁבַּע לְשַׁקֵּר שְׁנִגְנַב וּי"ל דְדַעַת הַמְרַדְכֵי שְׁזָהוּ בְעַצְמוֹ מ"ש בְּגַמ' וְהַשְׁתָּא דְאָמַר ר"א וכו' דר"ל כְּמוֹ שְׁאָמַר ר"א יִשְׁבַּע תַּחֲיָי ה"נ בְּכַה"ג דְהַפְקִידוֹ אֶצֶּל לְנָה מִיִּירֵי וְיִשְׁבַּע זֶה תַּחֲיָי וּלְעוֹלָם אֲסִיפָא כְּפִירוֹשׁ רַשִׁי שְׁהִבִּיאוּ הַתּוֹס' וְנִיחָא בְּזָה קוֹ הַתּוֹס' בְּד"ה וְהַשְׁתָּא וכו' דְהַגְמ' לָא מִיִּיתֵי מִדְר"א אֶלָּא לְדוּגְמָא בְּעֻלְמָא: בְּתוֹס' בְּד"ה אַבְל וכו' נְאִי אַבְד נִסְכָּא בְּרִישָׁא אַבְד פְּלָגָא וכו' עכ"ל הָא דְלָא נִיחָא לְהוּ לְמִי דָגַם בְּאֶבְד נִסְכָּא בְּרִישָׁא אַבְד פְּלוּ חוּץ מְשֻׁנָּה קַתָּא כְּמוֹ בְּאֶבְד קַתָּא בְּרִישָׁא מְשׁוּם דָּאָם פֶּן נְהַרְדְּעֵי הוּ"ל לְמִינְקֻט תְּרַנְוִיָּהוּ אַבְד קַתָּא וְאֶבְד נִסְכָּא פִּינּוֹן דְחִלּוּקִין בְּשִׁתִּיָּהוּ וְדִינָם חִלּוּק וּי"א דכ' פֶּן לְפִי גִי' ר"ח שְׁכ' בְּדַבּוּר שֶׁאֲח"ז דְשִׁמּוּאֵל בְּדַפְיֵרֶשׁ נְאִי אִיתָא דְלַעוּל' הַקַּתָּא בְּשׁוֹנִיָּה לְאִיזָה עֲנִין קַבֵּל בְּקַתָּא בְּפִי הָא לִיכָּא נ"מ בְּפִירֶשׁ אֶלָּא בְּנִסְכָּא: בְּד"ה מַתְנִי וכו' וּא"ת בִּפ' הָאֲנֻמְנִים וכו' עכ"ל עֵינִין מ"ש מְהַרְשֵׁ"א וּק' דָּגַם לְגִי' ר"ח נִימָא דְלִית לֵיהּ דְשִׁמּוּאֵל וּמִיִּירֵי מַתְנִי דְהֵתָם בְּפִירֶשׁ לְהַתְחַיֵּיב שְׁיַפְסִיד בְּדָמֵי הַמְשָׁפוֹן דְנֻקָּא וְלֹא פִי' כָּל הַחֹב וּי"ל דֹּא"כ לָא הָיָה פְּלִיג ר"י שֶׁם בְּמַתְנִי דְהֵתָם ע"ש: בֹּא"ד יְטוּל מְעוּתֵי מִשְׁמַע אָף מַה שְׁפָנְגָד הַמְשָׁפוֹן עכ"ל הָא דְלָא הוֹכִיחוּ מְדַקְתָּנִי נִשְׁבַּע דִּי"ל שְׁבוּעָה שְׁאִינָה בְּרִשׁוֹתוֹ קָאֵמַר וְע"ש בְּתוֹס': דָּף מ"ד ע"א בְּד"ה שׁוֹמֵר וכו' וְעִי"ל דְרַבָּא לָא קַבְּלָה וכו' עכ"ל וְאֵע"ג דְמוֹקֵי קָרָא לְכַדְר"א מ"מ לָא מִשְׁמַע לֵיהּ לְפָרֶשׁ הַבְּרִייתָא כְּדָפְנִי' רַב יוֹסֵף דֹּא"כ אֲמַאי נִקְטַתָּא דְבְּרִייתָא גִּינְתוֹ וְחִנּוּרְבָתוֹ לָא הוּל"ל אֶלָּא שְׁלָא לְדַעַת מִנִּין: בֹּא"ד אַבְל פְּנַגְד הַחֹב מְפָסִיד מְטַעְמָא דְשִׁמּוּאֵל אִפִּי' לְפִר"ח וכו' עכ"ל הָא דְנִקְטוּ פְּנַגְד הַחֹב הֵינּוּ לְאִפּוֹקֵי מַה שְׁהַמְשָׁפוֹן יוֹתֵר עַל הַחֹב וְלֹא לְאִפּוֹקֵי נְמִי מַה שְׁהַח' יוֹתֵר עַל הַמְשָׁפוֹן וְדִלָּא כְּמַהֲרָשֵׁ"א: ע"ב בְּד"ה וְאֵלוֹ וכו' וּי"ל דְלָא חָשִׁיב אֶלָּא וכו' עכ"ל וְהָא דְלָא תְּנִי מִן הִיתוּמִים שְׁאִין פְּנַגְדָּן רְאוּיִין לְהַשְׁבַּע הֵתָם שְׁאִנִּי דְמִן הַסְּבָרָא הָיָה שֶׁא"צ לִישְׁבַּע וְלֹא תִנּוּ הָבָא אֶלָּא אוֹתוֹן שְׁמֵן הַסְּבָרָא אִינוֹנוֹטְלִין וְאִשְׁמוּעִי' מַתְנִי דְנִשְׁבַּעִין וְנוֹטְלִין וּמַעֲיָקְרָא לָא הָוָה ק"ל אֶלָּא מְפּוֹגְמַת פְּתוּבְתָה דְתְּנִי לָהּ בְּבְרִייתָא בְּכַתְּנוּבוֹת דִּפ"ו בְּהִדְיָ דְנִשְׁבַּעִין וְנוֹטְלִים דִּס"ל לְהַהוּא תְּנָא דְמִן הַסְּבָרָא אִין נוֹטְלִין וּכְמ"ש הַתּוֹ' שֶׁם בְּכַתְּנוּבוֹת ד"פ ע"א בְּד"ה יִשְׁבַּע ע"ש דִּס"ל לְהַתּוֹס' כָּאֵן דָּגַם עַד מְעִידָה שְׁהִיא פְּרוּעָה דְמִיָּא לְפּוֹגְמַת פְּתוּבְתָה וּלְכַד נִקְטוּ בְּקוֹ' לִישְׁנָא דְכָל הַנִּי וּר"ל פּוֹגְמַת וְע"א: דָּף מ"ה ע"א פִּירֶשֵׁי בְּד"ה יִשְׁבַּע בַּע"ה שְׁבוּעַת הַקִּסַּת עכ"ל נֵרָא דִּס"ל דְשְׁבוּעַת הַקִּסַּת הִיָּתָה בְּזִמְן הַמְשָׁנָה כְּמ"ש הַמְרַדְכֵי פ"ב דְקִידּוּשֵׁין אֵהָא דְאָמְרֵי הֵתָם דִּמ"ג וְהַשְׁתָּא דְתַקּוֹן רַבְּנָן שְׁבוּעַת הַקִּסַּת ע"ש: ע"ב בְּתוֹס' בְּד"ה כִּי מְטָא וכו' אֶלָּא כִּי אִיכָּא בְּהַדָּה חֲזָקָה דָּאִין שְׁכִיר וכו' עכ"ל צ"ל דְלֵהֲאֵי תִי' ס"ל כְּתִי' קָמָא בְּדַבּוּר שֶׁאֲח"ז דְלִתְנִי בְּתָרָא דְבִלָּא ה' מְשַׁנֵּי שְׁפִיר אֶפְיָלוֹ לִיכָּא חֲזָקָה דְשְׁכִיר מ"מ חֲזָקַת דְבֵל תְּלִין וְדָבֵל תְּגוּזֵל דְבַע"ה סְגִי וּב' הַתִּי' שְׁכ' בְּתִי' זֶה תְּלִין בְּב' הַתִּי' שְׁכ' בְּדַבּוּר שֶׁאֲח"ז וְעֵינִין לְהַתּוֹס' בְּמַצִּיעָא: דָּף מ"ו ע"א בְּד"ה עֶבֶד וכו' וְא"ת בִּלָּא ה' מְהִימָן בְּמַגוֹ וכו' עכ"ל וְאֵע"ג דְהָנִי מַגוֹ דְהָעֵזָה דְכָל כַּה"ג לָא אִיכְפַּת לָן כְּמ"ש הַתּוֹס' בְּבְתָרָא דְנ"ב ע"ב ע"ש: ע"ב גמ' כִּי קַתְנִי שְׁבוּעָה דְכִי קָמַשְׁתַּבַּע וכו' עִפִּירֶשֵׁי וְהַתּוֹס' וְהַרִיב"ש סִימָן שִׁי"א הַכְּרִיעַ דְבָקוּם עֲשָׂה דְהֵינּוּ שְׁבוּעָה שְׁלָא אוֹכֵל וְאֶכֵּל פְּסוּל אַבְל בְּשׁוּא"ת דְהֵינּוּ שְׁבוּעָה שְׁאוּכֵל וְלֹא אַבְל

לא נפסל ומאי דלא קתני מתני' שבועת ביטוי דק"ע דהיינו שלא אוכל ואכל מילתא פסיקתא קתני והגמרא הק' שבועת ביטוי איפא גוונא דלא נפסל והוכיח פן מדברי הרמב"ם ו"ל שכ' כל החשוד שהוא פסול לעדות שעבר עבירה שיש בה מלקות חשוד על השבועה ושבועה דאנכל ולא אכל לאו שאב"מ הוא ולא לקי ע"ש ותמהני דא"כ מאי קאמר הגמ' תינח אוכל ולא אוכל וקא לא אוכל ואכל פסול הוא ועוד מאי פריה אכלתי ולא אכלתי ומשני שבועת שוא וכל דדמי ליה וקא ע"כ דמילתא פסיקתא קתני מדל"ק שלא אוכל ואכל וגם מדברי הר"מ אין ראיה דנדאי מודה הוא דפסול מדרבנן וכמ"ש בח"מ סי' ל"ד ע"ש ועוד לשי' דיתכן לפ' פן בסוגי' הגמרא נימא שדעת רש"י נמי פן ומדבריו בסי' רס"ו נר' שדעת רש"י אפי' בקע לא נפסל בקף ע"ש והנה שם בסי' רס"ו כ' דדוקא לשבועה הוא דס"ל לרש"י דלא נפסל אכל לעדות נפסל כדאמרי' בגמרא מ' בכתפיה וכשר ע"ש ואפי' בשוא"ת נרא' מדבריו דפסול לעדות מדלא צדד אח"ז בעדות העד שהעיד העד שעבר על החרם ולא ביאר כיצד עבר דדילמא בשוא"ת עבר ע"ש וכן תפס במנושלים מהרש"ך ח"א סי' קע"ב ע"ש ודלא כה' עדות ביניקב סי' כ' ע"ש ומרן בב"י באה"ע סי' מ"ב בשם מ"כ כ' דאפי' לר"ת לא נפסל אלא מדרבנן ע"ש ונראה דלעדות ולשבועה קאמר דלא נפסל אלא מדרבנן שהרי מדברי התוס' בד"ה אפי' נר' דעדות ושבועה דין א' להם ועיין לה' עדות ביניקב שם: בתוס' בד"ה אכל וכו' ובה"ג גריס וכו' עכ"ל נר' מדבריה' שבה"ג ע"פ שגריס דאפקה ש"ש פי' דהיינו נשבעת לקיים וכו' ור"ת עיקר ראיתו מפ"י בה"ג אף ראיתי בבה"ג ריש ה' שבועה שכ' מאן דרגיל להזכיר ש"ש לבטלה פסול לעדות והביא ראיה מהך עובדא דכתובות ע"ש נר' שבה"ג מפיק לה במפיק ש"ש לבטלה ולא בשבועה ע"כ צ"ל שט"ס נפל בדבריהם ודברי בה"ג אינם אלא בסה"ד אחרי שכ' ופי' שנשבעת וכו' עד חשודה ואח"כ ובה"ג גריס וכו' ור"ל שר"ת תי' שנשבעה לקיים וכו' ואח"כ הביאו בה"ג לסתור דברי ר"ת מיהו ק"מ מנ"ל לר"ת דמייירי בנשבעת לקיים דילמא בשבועה דלשעבר מייירי: דף מ"ז ע"א בד"ה הנה וכו' שקרא רב רבותינו לר"כ ור"א וכו' עכ"ל ע"ש בגמ' דקאמר ולא היא רב מקריז פי סדיא שריא ומשום פבוד רבותינו לא ישב ומשמע להו להתוס' דהפל הוא מדברי רב שאמר דמשום פבוד רבותינו שהוא דלא ישב ולא דברי הגמ' וע"ש בהרא"ש ו"ל: ע"ב בד"ה בהדי וכו' אדרבא הא דמכשרי' למזים הני חידוש וכו' עכ"ל לפמ"ש הריטב"א בחי' דר"ח לא פסיל להו אלא מדרבנן ע"ש ניקח קו' הלזו דמדאורייתא פשרים נשפיר הני חידוש הא דפסיל לעד זומם מיהו ק' לפ"ז מאי פריה מברייתא דקתני מצטרפין לעדות אחרת נוקמה לעדות קידושין דכינן דמדאורייתא פשרים הוו קי' מדאורייתא'.

והנה הש"ך צדד דדוקא בב' פיתי עדים המכחישי' זא"ז הוא דס"ל לר"ה דזו באה בפ"ע ומעידה אכל א' מפת זו וא' מפת זו אין מצט' משום דכל א' הנוכחש מב' עדים אכל שני עדים המכחישים זא"ז מצט' שניהם לעדות אחרת ע"ש ולפ"ז צ"ל דהגמ' פריה מברייתא גם לר"ה אמאי לא יעידו שניהם בלא צירוף אחר ולפ"ז ניקח דלא מוקי לה בעדי קדושין אף מדברי הריטב"א מבואר דלר"ה אפי' בב' עדים המכחישים אין מעידין שניהם לעדות אחרת: דף מ"ט ע"ב מתני' משביע' אני ואמ' אמן פטור הק' התי"ט פיון דאפי' לדבריו חייב בתשלומי' אמאי נשב' ותי' בקפ' ונשב' ע"ש וי"ל דהשבבי' שנאנס' כדי לידע שאינה ברשותו דשבוע' זו לעולם חייב וכ"כ רש"י במציעא דל"ו ע"ב ע"ש ויש לחקור אם התוב' א"ל השבע לי שכדבריה פן הוא והפטר אע"פ שמן הדין חייב אי חייב משום שבועה מי אמרי' פיון דמן הדין פטור דמחובה לחובה הוא פטור א"ד פיון שפיט' ע"י שבועה הו"ל כמו מחובה לפטור ויש ללמוד ד"ז מדתנן בפ' שה"ע הנה העד קרוב

וּפְסוּל פְּטוּר וּכ' תוּס' וְהָרָא"ש שֶׁשֶׁם דְּקַמ"ל אַע"פ שֶׁשְׁקִיבָל עָלָיו עֲדוּת הַקְּרוֹב אוֹ פְּסוּל פִּינּוֹן דְּמִן
הַדִּין פְּסוּל קִבְּלָתוֹ לְאוֹ כְּלוּם הִיא וְלֹא הָיָה תְּבִיעַת מְמוֹן ע"ש וּלפ"ז י"ל דְּמִשְׁנֵתָּי בְּהִכִּי אֵינְרִי דַא"ל
הַשְּׁבַע וְהַפְּטֵר וּקַמ"ל דְּפְטוּר מִשׁוּם שְׁבֻעָה דְּאֶזְלִי בְּתַר דִּינָא דְּאוֹרְיִתָּהּ וְנִיחָא קוּ' הַתִּי"ט: תּם
וְנִשְׁלַם מְסַכְתַּ שְׁבֻעוֹת